42498

EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ALİ UFKÎ BEY VE HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ (TRANSKRİPSİYON, İNCELEME)

42498

DOKTORA TEZİ

YÖNETEN
PROF.DR. FİKRET TÜRKMEN

HAZIRLAYAN
M.HAKAN CEVHER

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

İZMİR-1995

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Kısaltmalar III
ÖNSÖZ IV

GİRİŞ

17.ASIR MÛSIKÎ HAYATINA GENEL BİR BAKIŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

ALİ UFKÎ'NİN HAYATI, BESTECİLİĞİ, İCRÂCILIĞI ŞÂİRLİĞİ, MİNYATÜR YÖNÜ, ESERLERİ

A. Hayâtı 7
B. Besteciliği 12
C. Bir Minyatür Ustası Olarak Ali Ufkî Bey 13
D. İcrâ Yönü 15
E. Eserleri 15

İKİNCİ BÖLÜM

HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ

A. HMSS'nin Türk ilim dünyasında bilinmesine kadar geçirdiği evreler 21
B. Türk ilim dünyasında bilinmesi ve daha sonra sonra eser üzerinde yapılan çalışmalar 23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'ÜN İNCELENMESİ

I. HMSS'DE NOTALAR
A. Fasıllar ve Muhteviyatı 30
B. Mûsıkî terimleri 31
C. Mûsıkî işâretleri 35
D. Anahtarlar 36
E. Değiştirme İşaretleri 37
F. Suslar 39
G. Usûller 40
H. Makâmlar 43
I. Türler 50
II. HMSS'DE DERKENAR YAZILMIŞ METİNLER
A.Manzum Metinler 53
1. Mısralar 53
2. Beyitler ve Müfredler 54
a.Beyitlerden oluşmuş nazım biçimleri 85
1. Gazeller 85
2. Mesnevî Tarzında Kafiyelenmiş Olanlar 96
3. Kıt'alar 102
b.Bendlerle Kurulan Nazım Biçimleri 109
1.Tek Bendli Nazım Şekilleri 109
a.Rubâ'î 109

Sayfa
2.Musammatlar.....115
a. Muhammes.....115
b. Tahmis.....116
c. Diğer.....117
B.Mensur Metinler.....119
1. Târîh Düşürme Metinleri.....119
2. İlaç Terkipleri.....120
3. Nasihatler.....122
4. Hadîs-i Şerîfler.....125
5. Mûsıkî Metinleri.....126
6. Ayetler.....126
7. Diğer Metinler.....127

SONUÇ
HMSS'nin Türk Mûsıkîsi Târîhi İçindeki Yeri ve Önemi..... 131

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'DE NOTALAR
(Tam Transkripsiyon)

A.Notalar.....137
B.HMSS Dizinleri.....929
1.Makâmına Göre.....931
2.Usûlüne Göre.....955
3.Türüne Göre.....979
4.Sözlü Eserlerin İlk Mısra'ına göre..... 1003
5.İsim Dizini..... 1017
C.Bibliyografya..... 1021

KISALTMALAR

a.g.e ..... Adı geçen eser
a.g.m ..... Adı geçen makale
Aybak ..... Ayrıca bakınız
Bkz ..... Bakınız
c ..... Cilt
HMSS ..... Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz
Gebib ..... Geniş bilgi için bakınız
MSS ..... Mecmû'a-i Sâz ü Söz
S ..... Sayı
s ..... sayfa

ÖNSÖZ

Türk Mûsıkîsinin geçmişten günümüze dek geçirdiği tüm evrelerde yaşadığı en büyük sıkıntı, belgesizlik ve akademik anlamda bir yazma geleneğinin olmamasıdır. Yazılan pek çok şey ise, çağında her zaman ilgi görmez. Hatta, tepki ve umursamazlıkla bile karşılaşabilir.

Bu yazma geleneğinin olmayışının getirdiği sıkıntı ise, müzikologları yeni arayışlara ve diğer bilim dallarının belgelerine kadar götürmektedir. Gerçi bütün bilim dalları birbirinden istifâde eder. Ama Türk Mûsıkîsinin belgesizlik problemi, bâzen pek çok çözümsüz konuyu diğer bilim dallarının yaşadığı olayların içinden, varsayımlarla çıkarmaya kadar götürür.

Bu yazma geleneğinin çok yaygın olmayışının yanısıra, varolan belge saklama alışkanlığımızın da olmayışı günümüze gelebilen pek çok kıymetli yazmanın yurt dışına çıkarılmasına, hatta kaçırılmasına sebebiyet verebilmektedir. Olayların bu görüntüyle akışının nedeni, batılıların belgeye verdikleri kıymet ile doğru orantılıdır. Yüzyıllar içinde kendi topraklarımız içinde oluşturduğumuz kendi kültürel ürünlerimiz, diğer batılı kütüphanelerin raflarını süsleyebilmektedir. Daha sonraları ise kendi ürünümüzün keşfi ile mutlu olmak gibi son derece acı veren garip bir duygu ile, zannederim şimdi artık kültürel değerlerimize daha bir sıcak bakıyor gibiyiz.

İşte, bu ürünlerimizden biri de, Ali Ufkî'nin 1650 târîhini taşıyan "Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz" isimli yazmasıdır. Türk Mûsıkîsi Târîhi'ne ilişkin böylesine hayâtiyeti olan bir eserden ancak, Dr. Rıza Nur tarafından 1931 yılında haberdar olabiliyoruz. Yani yazılmaya başlandığı târîhten tam 281 yıl sonra.

Bütün bunların ardından yazılan çeşitli makalelerden sonra nihayet, 1976 yılında, Prof. Dr. Şükrü Elçin'in 27 sayfalık giriş yazısıyla, Kültür Bakanlığı'nın girişimleri neticesi yazmanın tıpkıbasımı günümüze ulaşabilmiştir.

Böylesine kıymetli, "**ilk derleme**" özelliğini taşıyan bu belgenin günümüz nota ve latin harflerine aktarılıp incelenmesini bir görev bilerek, bu çalışmamızı eksikleriyle tamamlamaya çalıştık.

Taşıdığı bilgilerin, Türk müzikoloji dünyasına kazandıracağı katkıların vereceği şevkle, bu tip çalışmaların hiç tükenmemesini dilerken,bu çalışmamızda; bilgisayarı ile nota yazımlarını gerçekleştiren Tuğrul Göğüş'e, Arapça ve Farsça metinlerin tashîh edilmesinde kıymetli yardımlarını esirgemeyen Doç.Dr. H.İbrahim Şener'e, pek çok konuda olduğu gibi özellikle Tıp Târîhine ilişkin metinlerin tashîhindeki yardımları için Prof.Dr.Ali Haydar Bayat'a, yönetmenim ve her konuda maddî, manevî yardımları ile desteğini esirgemeyen hocam, Prof.Dr. Fikret Türkmen'e en içten saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

11.Aralık.1994
M.Hakan CEVHER

GİRİŞ

17.YÜZYIL MÜZİK DÜNYASINA GENEL BİR BAKIŞ

Osmanlı Sarayında Türk Mûsıkîsi'nin durumu

17.yüzyılda bâzı müsbet ilimlerde görülen durgunluk sanatta görülmez. XVI. yüzyılda olduğu gibi güzel sanatların yükselişi bu yüzyılda da devam eder.

Bu asırda; Mehmed (1595-1603), I.Ahmed (1603-1617), I.Mustafâ (1617-1618 ve 1622-1623), II.Osman (1618), IV.Murâd (1623-1640), Sultan İbrahim (1640-1648), IV.Mehmed (1648-1687), III.Süleyman (1687-1691), II.Ahmed (1691-1695), II.Mustafâ (1695-1703) görev yapan Osmanlı Sultanlarıdır.

Ali Ufkî'nin yaşadığı yüzyıl içinde tahta geçen bu pâdişahlar döneminde yaşamış kişileri, bu pâdişahların Türk Mûsıkîsine bakış tarzlarını ve o dönemin müzik yaşantısını incelemekte yarar vardır. Çünkü 17.yy ortalarında yazılmaya başlanan bu nota mecmûasının muhtevasını oluşturan eserlerin günümüze kadar ulaşıp ulaşmadığını tespit için böyle bir tetkik oldukça gereklidir. Şimdi tek tek Osmanlı hükümdarlarını ve onların devirlerinde sarayda yaşamış olan mûsıkîşinasları inceleyelim.

Adlî mahlası ile şiirler yazan III.Mehmed'in mûsıkî ile ilgisini ifâde edebilecek hiçbir eser günümüze uluşmamıştır. Daha sonra tahta geçen oğlu I. Ahmed ise mûsıkî ve şiirle ilgilenmiş ve çok genç yaşta 27 yaşında ölmüştür. Mûsıkî ile ilgili olsa bile günümüze kadar hiçbir eseri ulaşmamıştır. Bu iki hükümdar zamanında yaşamış en önemli besteciler; II.Gazi Giray Hân (1554-1608) ve Hatîb Zâkirî Hasan Efendi (1545-1623) olarak sayılabilir.

II.Gazi Giray Hân, Peşrev ve sâz semâîleri ile günümüzde hâlâ yakından tanınmaktadır. Ancak günümüze kadar gelebilmiş hiçbir sözlü eseri yoktur. 62 tane peşrev ve sâz semâîsi günümüze kadar intikâl etmiştir.

Foça'da doğmuş olan Hatîb Zâkirî Hasan Efendi, İstanbul'a gelmiş ve burada ölmüştür. Daha çok dînî eserler yazan bestecinin günümüze 4 eseri ulaşmıştır.

İki kez tahta geçen I.Mustafâ'nın mûsıkî ile hiçbir ilgisi görülmemektedir. Hatîb Zâkirî Hasan Efendi onun saltanatı sonunda ölmüştür.Amcasından sonra tahta geçen II.Osman; Ermeni yazarı Eremya Çelebi Kömürcüyan (1637-1695)'ın yazdığı "*Vekâyînâme*"sinin 141. sahifesinde şarkı bestecisi olarak tanıtılmıştır[1]. Ancak onun da hiçbir eseri günümüze kadar ulaşamamıştır.

IV.Murâd sanatla aktif olarak uğraşmış ve sanatçıları da korumuş ve teşvîk etmiş bir Osmanlı pâdişahı olarak bilinir. Murâdî mahlası ile şiirler yazmıştır. Yazdığı şiirler bâzı besteciler tarafından bestelenmişdir. Yaptığı seferler sonucunda fethettiği yerlerde bulunan müzisyenleri İstanbul'a getirmiş ve mûsıkî yaşantısını renklendirmiştir[2]. Buna örnek olarak; IV. Murâd'ın 1634 yılında Tebriz'i fethettikten sonra İstanbul'a getirdiği Âzeri Türk besteci ve icrâcıları ile 1639 yılında Bağdad'ı fethettikten sonra besteci ve icrâcı olan

---

[1] Yılmaz ÖZTUNA, **Türk Mûsıkîsi Ansiklopedisi**, Ankara 1990, c.II,s.166-167.

[2] İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI, "*Osmanlı Zamanında Sarayda Mûsıkî Hayatı*", **Belleten**,c.41, sayı:164-165, s.79.

Şeştâri Murâd Ağa (1610-1673), Hânende Mehmed Bey ve on arkadaşını İstanbul'a getirmesini göstermek mümkündür[3]. Zamanımıza 5 sâz eseri gelebilmiştir[4]. Besteci olduğu yaptığımız çevirilerden sonra daha da netlik kazanan IV. Murâd'ın ilerideki bahislerde de sözünü edeceğimiz birkaç eseri günümüze Ali Ufkî Bey aracılığı ile ulaşabilmiştir[5].

IV.Murâd'ın tahta geçişine kadar olan dönemlerde mûsıki çalışmalarının yapıldığı Enderun-ı Hümâyûn'da büyük ve küçük odalar kullanılmaktaydı. Burada yetiştirilen ve 17 yaşından büyük olmayan öğrenciler IV.Murâd zamanında 1636 yılında müzisyenler için ayrılan Seferli Odası'na aktarılırlardı. Buradaki çocuklara ders verecek hocalar ya dışarıdan aylıklı olarak getirtilirler ya da enderunlular arasındaki mûsıkîşinaslar arasından seçilirlerdi. Bu hocalara, "Muallim-i Enderun-ı Hümâyûn" adı verilirdi. Saraydaki erkek öğrenciler bu şekilde eğitilirken, dışarıdan gelen hocalar tarafından câriyeler için özel olarak hazırlanmış odalarda tanbur, santûr, çeng, kemençe gibi aletler öğretilirdi. Burada eğitim gören câriyelerin sâzları ise Dârü's-saade Ağası, Silahtar Ağa veya diğer vazifeliler tarafından satın alınır ve tamir ettirilirlerdi[6].

130.000 beyit Farsça şiir yazmasıyla meşhur, IV.Murâd'ın müsahibi olan Yusuf Dede'nin, günümüze sâdece 1 sâz eseri gelebilmiştir. Ney ve çeng'i çok iyi derecede çalan Yusuf Paşa, Naci Dede'nin yerine Beşiktaş Mevlevihânesi Şeyhi olduktan sonra 1669 yılında ölmüştür[7].

Türk Mûsıkînin normal seyri Sultan İbrahim Hân devrinde de devam etmiş, ancak Sultan İbrahim'in oğlu olan IV. Mehmed döneminde kayda değer ilerlemeler görülmüştür. O zamana kadar çok seyrek olarak dışarıdaki hocalardan eğitim almak üzere gönderilen câriyelerin sayısı bu dönemde çok daha fazla artmış ve istidatlı öğrenciler saray dışındaki güvenilir hocalardan ders alarak yetiştirilmeye başlanmıştır.

Türk Mûsıkîsinde müzikolojik anlamdaki gelişme XV. yüzyılda olduğundan daha ileriye gidemese de, bestecilik konusunda oldukça etkin bir ilerleme gösterir. Bunun en güzel örneğini, Buhûrizâde Mustafâ Itrî Efendi (1640?-1712) teşkîl eder.İstanbul'da doğup burada hayâta gözlerini kapayan bu bestecimiz IV. Mehmed zamanında (1648-1687) yaşamış ve onun sarayına mensup olarak hayâtının bir kısmını geçirmiştir. Günümüze 42 eseri gelebilmiştir[8].

Bu devirde yaşamış bir diğer besteci ise Hafız Post'dur (1630?-1694). Hafız Post, aynı zamanda Itrî'nin de hocası olarak Türk Mûsıkîsinin târihî içinde oldukça önemli bir yer tutar.Asıl adı Tanbûrî Hânende Mehmed Çelebi olan bu bestecimizin günümüze ne yazık ki sâdece 10 eseri gelebilmiştir.

---

[3] İ.H.UZUNÇARŞILI, a.g.m:s.81.

[4] Yılmaz ÖZTUNA. **Türk Mûsıkîsi Teknik ve Tarih**, İstanbul 1987, s.86.

[5] Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi kitabımızın ilgili yerinde verilmiştir.

[6] İ.H.UZUNÇARŞILI, a.g.m: s.87

[7] Y.ÖZTUNA, a.g.e:s.86

[8] Ali Ufki'nin transkripsiyonunu yaptığımız bu eserinde çok enteresan olarak aynı yıllarda IV.Mehmed'in sarayında yaşamış olmalarına rağmen, Itri'nin hiçbir eserine rastlamıyoruz.

IV.Mehmed zamanında yaşamış olan bir diğer besteci ise Solakzâde olarak tanınan Mehmed Hemdemî Çelebi'dir. Kendisi sâzende, hânende ve besteci olarak döneminde oldukça ün yapmış bir kişidir. Sâdece mûsıkî alanında değil ; resim, nakış, ve târîh alanlarında da oldukça tanınmış ve eserler vermiştir. Ali Ufkî, kitabında Solakzâde'nin pek çok eserine yer vermiş onları eski batı notasına aktararak bugüne ulaşmasını sağlamıştır.[9] 1658 yılında ölen Solakzâde'nin günümüze ulaşan 33 eseri vardır.

Günümüzde 8 eseri gelmiş olan Çömlekçizâde Recep Efendi 17.yüzyılın tanınmış bestecilerinden biridir. Hânende olan besteci 1701 yılında ölmüştür.Günümüze 11 sâz eseri gelmiş Eyyübi Mehmed Çelebi 1650'lerde IV.Mehmed döneminde ölmüştür. Yine 1684 yılında ölmüş ve IV.Mehmed zamanında yaşamış olan Köçek Mustafâ Dede'nin, bugün de çalınıp söylenen Beyâti Âyîn-i Şerîf-i vardır. 17. asrın dînî eserler besteleyen bir diğer ismi ise, Gülşeni Şeyhi Ali Şir-ü Gani Efendi (1635?-1710) dir. 16 eseri günümüze kadar ulaşabilmiştir.

Günümüze 4 eseri ulaşan "Küçük İmam" lakabıyla tanınan Mehmed Efendi (ölüm.1674), sâz eserleri bestecisi olan ve "Muzaffer" mahlası ile bilinen Saatçi Mustafâ Efendi (ölümü 1710 civârı), günümüzde 50 civârında eseri bilinen 1680 civârında ölen hânende ve sâzende Şerif Çelebi, 13 bestesi bilinen ,Zurnazenbaşı İbrahim Ağa (ölümü 1715 civârı), Seyyid Mehmed Nuh (ölüm. 1714), Şah I. Büyük Abbas Safevi, Kırım Hânı I.Selim Giray Hân, Ahmed Çoban Giray, Eski ve yeni Osman Paşalar bu yüzyılda mûsıkî ile uğraşan isimler arasındadır.

Ayrıca;

Ali Dede (Kara Mertek Dedem) (1600?-?), Kutbî Nâyi Şeyh Osman Dede (1652-1730), Kara İsmail Ağa (1674-1724), Küçük Ahmed Bey (?-1650), Katib Ali (1650), Kasebaz Hayreti (?-1650), Fedai Âmâ Kadri Çelebi (?-1650), Kutbi (?-1650), Frenk Kul Mustafâ (?-1650), Kemânî Mustafâ Çelebi (?-1650), Kapıcıoğlu (?-1660), Kuloğlu Süleyman Ağa (?-1660), Kasımpaşalı Koca Osman Efendi (?-1665), Siraczâde Edirneli Karaoğlan (?-1670), Hafız Kömür Efendi (?-1680), Dervîş Kemânî Mehmed Efendi (?-1680), Kadıköylü Gevrekzâde Mustafâ Ağa (?-1680), Kemânî Murâd Çelebi (?-1690), Müezzin Serhânende Kasımpaşalı Mustafâ Ağa (?-1690), Kazasker Hafız Hünkar İmamı Edirneli İbrahim Efendi (?-1691), Abdi Efendi (?-1695), Hocazâde Karakız Mehmed Efendi Enverî (?-1695), Kemânî Edirneli Ahmed Çelebi (?-1700), Küçük Hatib (?-1700), Kanbosoğlu Mehmed Çelebi (?-1700), Reftar Kalfa (?-1710), Kudümzenbaşı Dervîş Ali Dede (?-1710), Manisalı Halveti Şeyhi Kenzî Hasan Efendi (?-1715), Karaoğlan Mustafâ Efendi (?-1716), Küçük Müezzin Mehmed Efendi (?-1717), Kazzaz Hânende Hasan Çelebi (?-1720) gibi isimlerda bu yüzyılda mûsıkî ile ilgili faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.

Yüzyılın mûsıkî açısından en önemli sayılabilecek ve bugün Türk Müziği târihîne ışık tutacak iki önemli kişi ve onların eserleri olduğu söylenebilir. Bunlardan birisi; Ali Ufkî Bey -ki tezimizin konusunu teşkil eder- diğeri de; 1673 ve 1727 yılları arasında yaşamış olan Prens Dimitrius Cantemir'dir. Pek çok dil bilen târîh ve mûsıkî alanlarında çeşitli eserler veren

---

[9]MSS s.69-2, 85-1, 121-1, 126-1, 127-1, 128, 129-2, 132-1, 143-1, 152, 161, 163, 208-2, 209-1, 273, 279-84, 280.

Cantemir'in en önemli eserlerinden birisi de; kısaca Kantemiroğlu Edvarı olarak bilinen "*Kitâb-ı 'İlmî'l Mûsıkî Alâ Vechi'l-Hurufât*" isimli kitabıdır. Ali Ufkî'nin "*Mecmû'a-i Sâz ü Söz*" ünden sonra yazılmış, bir başka nota kitabıdır. 17. yüzyıl sonu ve 18.yüzyıl başlarına ait pek çok eseri günümüze taşıması bakımından Türk Mûsıkîsi Târihî için vazgeçilmez öneme hâiz bir eserdir.

Bu dönem Türk Mûsıkîsinin durumu kısaca yukarıda ifâde edildiği gibidir. Osmanlı Hükümdarlarının Türk Mûsıkîsine bakışları ve Türk Mûsıkîsi ile olan ilişkileri ve onların dönemlerinde yaşayan müzisyenleri bu şekilde ifâde ettikten sonra şimdi de Halk Mûsıkîsinin durumunu bir gözden geçirelim.

XVII.Yüzyılda Sâz Şâirlerinin Durumu

XVII.asır sâz şâirlerinin en parlak dönemidir. En zengin ve en renkli örnekler bu dönemde kendini göstermeye başlar[10].

Osmanlı imparatorluğunun hâkimiyeti altında bulunan topraklar üzerinde, önemli bir meslek kolu olarak XX.yüzyılın başlarına kadar faaliyetlerini sürdüren sâz şâirleri XVII. yüzyılda bütün toplantıların baş konuğu olarak faaliyetlerini sürdürüyordu. O dönemde bu tür sâz şâirlerine her yerde rastlamak mümkündü. Genellikle kullandıkları çalgı çöğür'dü. Bunun yanında; cura, kopuz, kara düzen, bozuk, tanbura, dîvân sâzı, bulgarî gibi çalgıları da kullanmışlardır. Âşık ya da sâz şâiri ile çöğürcü tabiri de bu meslek alanında kullanılmıştır. Daha çok; kahvehâne, bozahâne, mesîreler, panayırlar, yeniçeriler, sipâhiler ve levendler gibi askerî toplulukların içinde, bektâşi tekkelerinde, varlıklı kişilerin konaklarında çalıp söylemişlerdir. Hatta ordu ile savaşlara dahî gitmişlerdir[11].

XVII.yüzyıl sâz şâirleri hece vezni ile yapılmış millî nazım biçimlerinin yanısıra aruz vezni ve dîvân nazım biçimlerini de kullanıyorlardı. Yüksek zümre edebiyâtının tesirleri sâdece nazım biçimleri ve vezinde kalmamış, kullandıkları teşbihler ve mazmûnlar üzerinde de kendini göstermiştir. Dîvân edebiyâtının ilk ürünlerinden itibâren görülmekte olan *gül bülbül* motifi'nin halk edebiyâtında da kullanılır olması bunun en güzel örneklerinden biridir[12]. Bâzen Arapça ve Farsça terkipler bile kullanmışlardır.

Bunun yanısıra yüksek zümre mensupları da sâz şâirlerinden etkilenmişlerdir. Onlar da sâz şâirlerinin kullandıkları deyimlerden yararlanmışlardır.[13]

Klasik şiirin sâz şâirleri üzerindeki gerçek tesiri, XVII.yüzyılda başlar. Daha sonraki asırlarda, bunun büsbütün arttığı görülür. XVI. asırdan itibaren gelişmeye başlayan *Âşık Tarzı* XVII. asırda ilerleyerek bu asrın

---

[10]Şükrü ELÇİN, **Halk Edebiyatına Giriş**, Ankara 1993, s.10.

[11]Aşıkların toplum içindeki yerini o dönemin ünlü seyahatnâme yazarı Evliye Çelebi'nin aktardıklarından da anlamak mümkündür. Evliya Çelebi Seyahatnamesi, c.III, s.518 'de yer alan şu cümleler de bunu doğrular;"*...andan dörtbin kadar kaplan postlu, sırma üsküflü, keçesi belli mücevher tüfekli, başları otağalı pür silahmüzeyyen yeniçeri askeri sadr-ı 'azam İbşir Paşa'yı ortaya alıp önünde oniki, eli çöğürlü yeniçeri şairleri: Sultan Murad'ın çırağı / İbşir Lala kahramandır diye her biri birer gûnarişhand ederek İbşir'in önü sıra 'ubur ettiler...*"

[12]M.Öcal OĞUZ, "*Halk Şiiri ve Bülbül Efsânesi*", **Türk Folklor Araştırmaları (1987)**, Ankara 1987, s61-73.

[13]Geniş bilgi için bkz: Nihat Sami BANARLI, **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, İstanbul 1987,c.II, s.703.

sonuna doğru oluşumunu tamamlar .Özellikle Gevheri ve Âşık Ömer'den sonra *Âşık Tarzı* ,eski halk edebiyâtı ve halk müziği unsurlarının zayıflaması sonucu yerini Tekke Edebiyâtı ve Klasik Edebiyât unsurlarına bırakacaktır. O döneme dek Ozan olarak anılan sâz şâirleri, XVII. asırla birlikte *Âşık* olarak isimlendirilmeye başlar. Bâzı sâz şâirlerinin isimlerinin başına Kul lakabını koymaya başlamaları Bektâşilik etkisiyledir[14]. Klasik Edebiyâtın bu etkisi XIX. asrın ikinci yarısına kadar devam eder. Öyle ki; mânâ, üslûb yanında vezin ve şekil olarak da etki görülür. Klasik nazım şekillerinden gazel, dîvân, semâî, kalenderî, satranç, murabba', müstezad, muhammes, müseddes'in kullanıldığı göze çarpar[15].

HMSS'de adı geçen sâz şâirlerinden Kuloğlu Mustafâ; XVII.yüzyılın ünlü asker ozanlarındandır. IV. Murâd'a bağlı olduğu şiirlerinden açıkca anlaşılmaktadır. Daha sonra pâdişah olan Sultan İbrahim, IV. Murâd'ın yakınlarını ve sevdiklerini saraydan uzaklaştırmış ve Kuloğlu'nu da Cezâyir'e sürmüştür. Halk şiirini her bakımdan en iyi kullanmış, bu meziyetleri ile de çağdaşları arasında da saygın bir yer kazanmıştır.[16] HMSS'de 7 eseri bulunmaktadır. Bunların altısı Türkü (biri notasız) ve bir tanesi de Varsağı'dır.[17]

Kayıkçı Kul Mustafâ adı, HMSS'de üç eserde geçmektedir.[18] Sâz şâirleri arasında büyük bir şöhrete sahiptir. Çeşitli târihî olaylar hakkında şiirleri vardır. Doğal ve sade uslûbu ile yazdığı Sultan Murâd'ın şehid edilmesi hakkındaki şiiri, bunun en güzel örneğidir. [19]

Âşık Edebiyâtında ahenkli şiirler söylemiş, bu edebiyâta duygulu ve sanatkâr benliğinden bir şeyler katabilmiş samîmi bir aşk şâiri olan Kâtibî de, IV. Murâd döneminde yaşamış ünlü sâz şâirlerimizdendir. HMSS'de dört eserde ismine rastlıyoruz.[20]

Yine Sultan IV.Murâd'ın sâzşâirlerine verdiği önemin bir sonucu olarak bu hükümdarın çevresinde bulunmuş ve onun adına şiirler söylemiş olan sâzşâirlerinden biri de Dervîş Ali'dir. Bağdad seferi hakkında önemli manzum eserler vermiştir. HMSS'de 1 türküde adı geçmektedir.[21]

HMSS'de adı geçen sâz şâirlerinden Kâtip Ali'nin 9[22], Dertli Ali'nin 1[23], Öksüz Âşık'ın 4[24], Karacaoğlan'ın 2[25], Köroğlu'nun 6[26], Şahinoğlu'nun 10[27] eseri günümüze bu yazma aracılığı ile ulaşmıştır.

---

[14]M.Fuad KÖPRÜLÜ, **Edebiyat Araştırmaları**, İstanbul 1989, c.I, s.186

[15]Mecmuâ-i Saz ü Söz'de oldukça çok rastlanan Murabba'lar ve ihtivâları yukarıdaki fikri doğrulamaktadır. Ayrıca bkz: Şükrü ELÇİN, **Halk Edebiyatına Giriş**, Ankara 1993, s.10

[16]Cahit ÖZTELLİ: **Köroğlu Dadaloğlu Kuloğlu**, İstanbul 1984, s. 271.

[17]MSS s.88-1, 95-1, 98-1, 249-2, 271, 275, 276.

[18]MSS s.56-2, 63-2, 313-3.

[19]M.Fuad KÖPRÜLÜ, **Türk Saz Şairleri I-V**, Millî Kültür Yayınları, Ankara 1962,s.125.

[20]MSS s.93-2, 94-1, 98-2, 113-2.

[21]MSS s.147-2.

[22]MSS s.61-1, 63-3, 65-2, 73-2, 79-1, 79-2, 92-3, 95-2, 166.

[23]MSS s.156-1.

[24]MSS s.61-2, 159-3, 253-3, 259-3.

[25]MSS s.49-2, 78-2.

[26]MSS s.69-3, 77-2, 82-2, 111-1, 240, 270-2.

[27]55-2, 56-3, 64-2, 92-1, 92-2, 97-2, 101-2, 116-1, 116-2, 311-3.

XVII. asırda yaygın olarak tanınan sâz şâirlerinden; Kâtipzâde, Kâtiboğlu, Üsküdârî, Âşık Halil, Benli Ali, Küçük Ali, İmamoğlu, Öksüz Maden, Âşık Halil, Osman, İbrahim, Hasan, Fânî, Nuhoğlu, Ahmed, Dervîş Ahmed, Âhî, Âşık Mehmed, Kul Nesîmî, Kul Muhiddin, Kara Hamza, Kul Bekir, Lütfî, Seyyâhî, Hüdâyî, Memioğlu, Hocaoğlu, Öksüz Ali, Demircioğlu, İbrahim, Kul Deveci, Keşfî, Kâmil, Tameşvarlı Gâzî Âşık Hasan, Gevherî, Âşık Ömer gibi isimleri saymak mümkündür.[28]

[28]Gebib: M.F.KÖPRÜLÜ, a.g.e. s.117. Aybak: Şükrü ELÇİN; **Akdeniz'de ve Cezayir'de Türk Halk Şâirleri.** Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları. Ankara 1988.

BİRİNCİ BÖLÜM

A.HAYÂTI

Ali Ufkî Polonya kaynaklarına göre; 1610 târihînde[29], Polonya'da Galiçya'nın[30] "L'vov=Leopold=İlbav=Lwow"[31] şehrinde doğdu.

Asıl adı Botix Bob olan Ali Ufkî, çeşitli kaynaklarda; Wojciech Bobowski[32] Ali Ağa[33], Ali Bey, Ali Ufûkî[34],Hali Beigh, Haly Beg[35], Alli, Hulis Bey, Albert Bobowski[36], Alberto Bobevio Leopolitano Bobowsky[37], Bobonius, Bohonius, Bobrowski, Bozonius, Robovius, sarayda; Santûrî Ali Bey, Latince kitaplarda ise adı Albertus Bobovius olarak geçmektedir.

Kırım Tatarları tarafından kaçırılması

Polonya kaynaklarında, Ali Ufkî'nin Lehistan'a akınlar yapan Kırım Tatarları tarafından esir edildikten sonra İstanbul'a getirildiği yazılmaktadır.[38]

Ali Ufkî'nin çocukluğu, ailesi ve aldığı ilk öğrenim hakkında kesin ve belgelere dayalı bir bilgimiz yoktur.

İstanbul'a gelene kadar, günümüze kadar ulaşabilen eserlerinin muhtevâları göz önüne alındığında özel bir eğitim almış olduğu fikri ağırlık kazanmaktadır. Ama buna ilişkin de elimizde herhangi bir belge ya da kayıt bulunmamaktadır.

Ali Ufkî'nin İstanbul'a ne zaman geldiği de henüz tam olarak bilinmemektedir.

Saraya girmesi ve buradaki yaşantısı

---

[29]Cem Behar, **Ali Ufkî ve Mezmurlar**, İstanbul 1990, s.10.

[30]Lvov kenti şu anda, 24 Ağustos 1991 yılında bağımsızlığını ilan eden Ukrayna Cumhuriyeti sınırları içinde bulunmaktadır.

[31]Almanca: Lemberg.

[32]C. BEHAR, a.g.e. s.7.

[33]Cahit ÖZTELLİ, "Ali Ufkî Ağa ve XVII.yüzyılın Bilinmeyen Bestecileri, **Mûsıkî Mecmuâsı**, Mart 1976, sa:317, s.4-6.

[34]M.Uludemir, HMSS'nin yazarının adının Ali Ufkî değil Ali Ufukî olduğunu savunan bir bildiri verir. Ancak, bu durumun tam tersi de, H.İ. Şener tarafından bir makale ile ifade edilir. Bu bilgiler için Bkz: Muammer ULUDEMİR; "*Ufkî mi? Ufûkî mi?*"(Bildiri), Akdeniz Küğ Araştırmaları I.Kurultayı, E.Ü Güzel Sanatlar Fakültesi (İzmir, 22-24 Ocak 1981) ve Aybak: Halil İbrahim ŞENER, "*Ufûkî mi? Ufkî mi?*", **Musiki Mecmuası**, Haziran 1981, sayı: 180, s.

[35]Jacob Spon, **Voyage d'Italie de Dalmatie, de Grece et du Levant, fait aux annees 1675-1676**, lyon, Cellier et fils, 1678.

[36]Babinger, F., **Polski Slownik Biograficzny**, C.I. (Bobowski: Ali Bey maddesi)

[37]Yılmaz ÖZTUNA, **Türk Mûsıkîsi Ansiklopedisi**, Ankara, 1990,c.I, s.54

[38]Babinger,a.g.e

Ali Ufkî müslüman olup saraya girdikten sonra[39] yaklaşık ondokuz yıllık bir zaman dilimi içinde Enderun'da eğitimini sürdürdü. Santûr çalmayı öğrendi[40]. Burada genel bilgiler yanında doğu ve batı dillerinin yanısıra mûsıkî hakkında çalışmalar yaptı. 19.Meşk Odası'nda[41] gösterdiği başarı sonucunda Erbaşı'lığa getirildi. Bu olayı kendi yazdığı Sarây-ı Enderûn isimli eserinin Almanca çevirisinde;"*Oda Mûsıkîcilerinin ustaları saray dışından gelir ve sabâhın dokuzunda dîvân bitince meşkhâneye oturur, odalardan gelen içoğlanlarına meşke başlarlar. Notalarla yazılmış mûsıkînin sözleriyle birlikte okunup teganni edilmesi onlarca (saraylılarca) çok tuhaf ve garip birşeydir. Çünkü ben ustadan derslerimi alırken onları aynı anda notaya geçirir ve böyle öğrenirdim. Halbuki ötekiler bu bilgiye sahip olmadıkları için hayli zahmet çekerek ezberlemek zorundaydılar. Kısa bir süre geçtikten sonra onlar bunca zahmet ve eziyetle öğrendiklerini gene unuttukları halde benim aylarca sonra bile derslerimi sesimle ve çalgımla tekrarladığımı görünce ustalar da, arkadaşlarım da çok şaşar, bu sanatı onlara da öğretmem için yalvarırlardı. Fakat benim tek düşüncem özgürlüğüme kavuşmak olduğundan onlara bu işe pek çok zaman ve emek harcanması gerektiğini söyleyerek i'tizâr ederdim. Türkler böylece bu güzel ve kendilerinde pek nadir olan sanatı bende sık sık görünce bana saygı göstermekle kalmayıp erbaşı (takımbaşı) yaptılar.*"[42] Sarây-ı Enderûn'un İtalyanca çevirisinde ise; "*Mûsıkî hep ezbere öğrenilir. Yazılabilmesi ise hep mûcize gibi görülür. Bense ders görürken öğrendiklerimi unutmamak için kapar, hemen notaya alırdım. Bu yeteneğimi gören birçok Türk üstâdı da beni takdîr ederdi. Bunun üzerine Erbaşı, yani iç oğlanları korosunun başı tayin edildim. Bunlar öğrendikleri sâz ve söz eserlerini sık sık unuturlar, hafızalarını tazelemem için sık sık bana başvururlar ve müteşekkîr kalırlardı*" şeklinde ifâde etmektedir.[43] Yine Ayrıca, Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de yazdığı şu beyitiyle de çevresindekilerin kendisine hayranlıkla bakıldığını imâ eder:[44]

---

[39]Saraya giriş tarihi hakkında kesin bir tarih verilememektedir. Cem Behar, "**Ali Ufkî ve Mezmurlar**" isimli oldukçe teferruatlı çalışmasında bu konuyu tartışmış ve netice olarak saraya giriş tarihinin; (1632-1639), saraydan ayrılış tarihinin ise; (1651-1657) yılları arasında olabileceğini ifade etmiştir.

[40]MSS'ün kapağındaki "***Ali Bey Es-santûrî , an Sâzendegân-ı Sultan Mehmed sene 60***" ibaresinden Ali Ufkî'nin Sânturî olarak çalıştığını öğreniyoruz. Öyle ki; Bir sultan önünde çalabilecek kadar kabiliyetli biri olması, o'nun gerçektende bu sazı iyi çaldığının önemli bir kanıtı olabilir.

[41]Şükrü Elçin, MSS IV'de Meşhane'yi 21 numara olarak belirler. Oysa; Sarây-ı Enderûn'un Meşkhâne ile ilgili bölümünün çevirisindeki bir pasajda; "***19.Meşkâne mûsıkî talim edilen odaya denir. Akşama kadar açık olan bu odaya oda müzikçileri ile askerî müzikçiler mûsıkî meşketmeye gelirler...***" ifâdesi kullanılmaktadır. Bu ifâdeye göre meşhâne 19 numaralı odadır. Bkz: Cem Behar, **Ali Ufkî ve Mezmurlar**, İstanbul, 1990, s.44

[42]Bkz: **Serai Enderum**, das ist: Inwendige beschaffenheit der Türckischen Kayseri: Rezidenz... von Alberto Bobovio Politano,... durch Nicolaum Brenner in die Teutsche Sprach übersetzet/im Jahre Chiristi 1667... Wien: J.J.Kürner 'den alıntı yaparak Türkçe'ye çeviren: Gültekin Oransay. Aybak: Gültekin Oransay, **Ali Ufkî ve Dînî Türk Mûsıkîsi**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Basılmamış Doçentlik Tezi, Ankara, 1972.

[43]C. BEHAR,a.g.e. s.11. Cem Behar bu alıntıyı; **Quanto di piu Curioso e Vago a patuto raccorde Cornelio Magni...** Parma, Galeazzo Rozati. 1679. s.551'den çevirerek almıştır.Aybak: Cem Behar, "Ali Ufkî'nin Bilinmeyen Bir Mûsıkî Elyazması -Mezmurlar-", **Tarih ve Toplum**, Kasım 1987,c.8, sa:47, s.44

[44]MSS:s.19.

Ta'accüp idersen ey 'āşıḳ bu ne hatdır ne kelīm
Aḳ üstünde bir ḳaredir buna 'ilm dirler 'ilm

Ali Ufkî ayrıca besteler yaptı, şiir denemelerinde bulundu, şiirlerinde "*Ufkî*" mahlâsını kullandı. Çeviriler yaptı, sözlük ve gramer çalışmaları yaptı.

Enderûn'dan çıkınca, bir paşanın yanında Mısır'a gitti.[45] Mısır'dan dönüşünde saraya hür biri olarak alındı. Daha sonra saraydaki memuriyetine başladı.

HMSS'de kendisinin yazdığı bâzı beyitler, saraydaki yaşantısını ve saray hakkındaki görüşünü oldukça açık bir şekilde ifâde etmektedir. Ali Ufkî Bey sarayda bulunuşunu bir azap olarak algılar ve şu beyitiyle bu durumu izah eder;[46]

Gerçi nūş etdim cihānuñ yedi ṭasdan geçen zehrin
Velākin zehr-i ḳātilden beter gördüm sarāy ḳaḥrın

Sarayı bir kafese ve kendini de bir kafes kuşuna benzeten Ali Ufkî, geçirdiği yıllarını ve yaşadıklarını yine şu beyitinde şöyle anlatır;[47]

Saray derdin niçün çekeriz dirlik viren Mevlā'dır
Ḳafes ḳuşı olmaḳdan ise hevā ḳuşı olmaḳ evlādır

Tercümanlığı

Aşağı yukarı bütün kaynaklar, Ali Ufkî'nin baştercümân olarak IV. Mehmed zamanında (1648-1687) görev aldığını yazsa da, bu durumu kanıtlayacak herhangi bir belge elimizde bulunmamaktadır. Ancak; Cengiz Orhonlu'dan Şükrü Elçin'e geçen; "*Becihet-i Bahâ-i nân berây-ı Ali Beg Tercümân-ı Dîvân fî 9. Cemâziyülâhir sene 1079 ilâ 12 Şa'bân sene-i minhü an hızâne-i âmire dâde mermûde bâ fermân-ı şerif el-vâki fî 12 Şa'bân sene 1079 eyyâm beher yevm beşer akçadan yalnız 315 akçadır*" yazılı belgeden de anlaşıldığına göre[48], Ali Ufkî tercümân olarak iki ay çalışmış ve karşılığında 315 akçe almıştır. Yani, O'nun baştercümân olduğunu ilişkin herhangi bir ibâre görülmemektedir.

MSS s.209'de yer alan bu metin şöyledir:

Bi't-telāḳi

"Ḳad veḳa'a'l-ülfetü bi'l-aḫi'l-e'izzi'l-med'uvvi bi'l-'ulā'ş-şehīri bi'l-Ufḳī 'ālimen bi'l-musıḳīyyi ve'l-erkāmi ve't-tıbbiyyi ve sāirihī min ġarāyibi'l-'ulūmi ve mütekellimen bi-envā'i'l-elsineti bi'l-beyāni ḥīne ḳad kāne tercümānen 'inde's-sulṭāni Mehemmed Ḫān ilā men cāe bi'ṣ-ṣulḥi ve'l-emāni

---

[45]Cem Behar 'a göre; yaygın fakat belgelenmemiş bir rivayete göre; Ali Ufkî , uzun süren saray hayatından sonra son derece itibarlı bir Osmanlı yetkilisi tarafından Mısır'a götürülmüş ve orada hizmetlerinden ötürü, âzâd edilmiştir. Bkz: Cem Behar, a.g.e, s.10.

[46]MSS s.177, 223, 275.

[47]MSS s.261.

[48]Ali Ufkî, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz,** Ankara 1976, Haz: Şükrü Elçin, s.V.

meşhūren tāmmen beyne bilādi'l-müslimīne fī beldeti Yeñişehr fī yevmi'l-cumu'ati bi-tārīḫi'n-nıṣfi'l-evveli mine's-seb'i's-sādisi mine'n-nıṣfi'l-evveli mine'l-ḫamsi'ṣ-ṣālişi mine'ṣ-ṣülüsi's-ṣālişi mine'n-nıṣfi'l-evveli mine's-südüsi's-sādisi mine'l-'aşri't-tāsi'i mine'l-aşri'ṣ-ṣāmini mine'n-nıṣfi'l evveli mine'ṣ-ṣüdüsi's-sādisi Bi-hicreti men-lehü'z-zekiyyetü 'aleyhi efḍalü't-taḥiyyeti."

Bu metinde de Ali Ufkî Beyin pek çok dili bildiği, mûsıkî ilmine vakıf olduğu ve hatta tercüman olarak çalıştığı yazılmasına karşılık baştercüman olduğuna ilişkin açıklayıcı bir bilgiye rastlanılmamaktadır.

Bildiği Yabancı Diller

Ali Ufkî'nin, pek yazara göre[49] çeşitli sayıda dil bildiği ileri sürülmektedir. Ancak, yazarlar bu konuda verdikleri bütün bilgileri düşünme ürünü olmaktan öte, birbirinden alarak yazmıştır. Oysa bildiği dilleri şu delilleri göz önüne alarak sıralamak mümkün olabilir:

Yazdığı Fransızca ve Türkçe diyaloğları içeren; "Dialogues en François et en Turc" isimli kitabı nedeniyle **FRANSIZCA,**

Yazdığı Türkçe ve Latince gramer bilgilerini içeren; "Grammatica (Turcia-Latina)" isimli kitabı nedeniyle **LATİNCE,**

Yazdığı, " Cioè Penetrale del Serraglio detto nuovo dei G.S. ri e Re Ottomani, La descrittione del Loro vivere e costum'i, altri essercitii " isimli eseri nedeniyle **İTALYANCA,**

Sarayda geçirdiği yıllar ve yazdığı, "Türkçe Sözlük"ve "Mecmû'a-i Sâz ü Söz" isimli eseri nedeniyle, **TÜRKÇE, ARAPÇA, FARSÇA,**

Yazdığı "Turkısh and Latin Version of The Church Cateshism" isimli eseri nedeniyle **İNGİLİZCE,**

Polonya'da doğmuş olması ve orada büyümesi nedeniyle **LEHÇE (POLCA),**

Ali Ufkî'yi yakından tanıyan İsveç Sefiri Claes Ralamb'ın seyahatnamesinde ifâde ettiği; "*Fransızca, İtalyanca, Almanca, Latince, Yunanca, Türkçe ve Arapça dillerini iyi bilen Albertus Bobovius adlı mühtedî, bilgili bir adamdı...*" sözler nedeniyle yukarıda verilen dillere ek olarak **ALMANCA** ve **YUNANCA,**

"Kitâb-ı Mukaddes" i Türkçe'ye çevirirken eğer orijinal metni kullanmış ise, bu nedenle **İBRANİCE** ve **ARAMCA**[50]

Yukarıda maddeler halinde verdiğimiz deliller ile bildiği dilleri (biraz da zorlayarak); Türkçe, Arapça, Farsça, İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, Lehçe (Polca), Yunanca, Latince, İbranice ve Aramca ile **12** adet olarak olarak belirlemek mümkündür.

Ölüm Yeri

Yılmaz Öztuna'ya göre Ali Ufkî Krakovi'da ölmüştür.[51] Öztuna, Krakovi'de ölmesini; yani Türkiye dışında ölümünü, 1683 yılında, Viyana

---

[49] Bayle: 18. Wheeler ve Spon: 17. John Covel: 17. Vural Sözer; 17. Gültekin Oransay: 17.

[50] 7 ve 8. madde için Bkz: Cem Behar. **Ali Ufkî ve Mezmurlar.** İstanbul. 1990. s.18.

[51] Yılmaz ÖZTUNA. **Türk Mûsıkîsi Ansiklopedisi,** Ankara. 1990. s.54.

seferinde, orduya refâkat ederken Avrupa'ya kaçmış olabileceği şeklinde yorumlamıştır. Bize göre bu sav doğru görünmüyor. Nedenini ise şöyle ifâde etmek mümkündür: 1683 yılındaki Viyana kuşatmasına gelene kadar, Ukrayna Kazakları Hatman'ı Doroşenko'yu, IV.Mehmed korumak zorunda kalmıştı. Bu nedenle 1672 yılında Polonya seferini düzenleyerek Kamaniçe'yi kuşattı. 27 Ağustos 1672'de Kamaniçe teslim oldu. 18 Ekim günü yapılan Bucaş antlaşmasının Polonya Diyet Meclisi tarafından reddedilmesi ve başkumandan Jan Sobieski'nin de Türk ordusunun çekilmesi üzerine Lwow ve Lublin kalelerini geri alması üzerine, 1673 yılında IV.Mehmed ikinci Lehistan seferine çıktı. Fakat Osmanlı ordusu Hotin önünde yenildi. Yılmaz Öztuna'nın yurt dışında ölmüş olduğu savını Viyana kuşatmasına değil yukarıda ifâde ettiğimiz iki sefere bağlamak ihtimâli bizce daha kuvvetli görünüyor. IV. Mehmed'in, bu Lehistan seferlerine Lehli bir muhtedi olan ve hatta doğum yeri Lvov olan ona santûr çalan ve hatta tercümanlığını yapan birini götürme olasılığı oldukça akla çok daha yakın. Hatta 1672 ve 1673 yıllarında yapılan bu seferler neticesi orada kalmış belki de bu esnâda ölmüş olabilir. Tabii ki bütün bu söylenilenler tahminden öte gidemez. Çünkü orada kalıp yaşamının son günlerini orada geçirdiğine ilişkin herhangi bir kanıtımız yok. Ayrıca bütün batılı kaynakların pek çoğunun ölüm târihî hakkında 1675 olarak verdiği cevap, 1683 yılına kadar getirilemez. Doğrusu buna ilişkin bir mesnet de bulamıyoruz.

Şükrü Elçin'e göre ise; "*Batılı çevrelerin hıristiyanlığa kazanmak yolundaki taassup derecesine varan istekleri gerçekleşmeden İstanbul'da ölmüştür*".[52] Cem Behar da Ali Ufkî'nin İstanbul'da öldüğünü ifâde etmektedir.[53]

Ali Ufkî'nin müslüman olarak öldüğünü söylemek mümkündür. Bu durumu kesinleştiren notu; "*Quanto di piu Curioso e Vago a potuto raccorre*" isimli Cornelio Magni tarafından yazılan eserin önsözünde buluyoruz. Kitabının 502-601. sahifeleri arasında anlatılan "*Sarây-ı Enderun*" isimli kısmın Ali Ufkî tarafından yazıldığını ifâde ederken;

"*Bu bilgileri Ali Bey adıyla müslüman olarak ölen, Polonya'lı Alberto Bobovio kaleme almıştır*"cümlesini kullanır.[54]

Ölüm târihî

Ölümüne ilişkin verilen bilgiler birbirini tutmamaktadır. Watt (s.457), Biographie Universelle (s.469) Nouvelle Biographie Generale (s.108) gibi kaynaklar 1675; Bu kaynaklara dayanarak Cem Behar 1675;[55] Andreewsky (s.126), Olderbranda 1676; Adelung 1680[56]; Yılmaz Öztuna

---

[52]Şükrü Elçin, a.g.e. s.IX.

[38]Cem BEHAR, **Ali Ufkî ve Mezmurlar**, İstanbul, 1990, s.45.

[39]C. BEHAR, a.g.e, s.44.

[55]C. BEHAR, a.g.e, s.42.

[56]Wilh. Jacobowsky, "*Albertus Bobovius Acaba Minyatür Ressamı Sarışın Polonyalı Türk Ali Bey mi?*, **Türk Kültürü**, Ekim 1975, Sayı:156, s: 362 (42).

(s.54) 1685, Cornelio Magni'nin İstanbul'dan yazdığı mektup ise 1672 senesini ölüm târihî olarak göstermektedir.[57]

B.BESTECİLİĞİ

HMSS'yaptığımız incelemeler neticesinde Ali Ufkî Beyin sâdece bir yazar olmadığı, bunun yanısıra pek çok uğraşısı ve bestecilik yönünün de olduğu ortaya çıkmış oldu. Ali Ufkî bestelerinde sâdece esas adını kullanmayıp, becerisine ve aldığı görevlere yönelik üvanlarını da kullanmıştır. Buradan, Ali Ufkî'nin bugüne kadar bilinmeyen bâzı yönleri de anlaşılmış olmaktadır. Bütün bunların ışığında, bestelerinde; 'Alî Ağa El-Ufkî, 'Ali Beğ Essantûrî, Şeyh Ufkî gibi isimler de kullandığını öğreniyoruz. Kesin tespit ettiğimiz; 1 Raks, 1 Sözel Semâî, 1 Çalgısal Semâî, 1 Tevhîd, 2 İlâhî, 9 Türkü olmak üzere 15 bestesi vardır.

Ali Ufkî'nin bestelerinin dökümü şöyledir:

1. Semâ'î, 'Uzzâl faslında, 'Uzzâl, Semâ'î, MSS s. 278-2
2. Semâ'î,"*Ey letâfet gülşeninin tâze açılmış gülü*", Râst faslında, Râst, Semâ'î, MSS s. 234-4.
3. Raks,"*Ey yâr perî sûret dizârına müştâkınım*", Râst faslında, Râst-ı Pençgâh, Devr-i Revân, MSS s. 222-2.
4. Tevhîd, "*Lâ ilâhe illallâh*",Râst faslında, Râst, Semâ'î, MSS s.216-2.
5. İlâhî, "*El 'aman kadîm yerim mekânım kandedir vây*", Hüseynî faslında,Hüseynî, Sûfyâne, MSS s.54-2.
6. İlâhî, "*Kamu işim hatâ istiğfâr Allâh*", Evç faslında, Evç, Düyek, MSS s.247-2.
7. Türkî Berây-ı Gazâ, "*Gâzîler her kişinin zâhirine hükm itmen*", Hüseynî faslında, Muhayyer, Semâ'î, MSS s.62-1.
8. Türkî Berây-ı Gazâ, "*Beyler pâyidâr olun*", Hüseynî faslında, Muhayyer, Semâ'î, MSS s.62-2.
9. Türkî Berây-ı Firâk, "*Düşüb gurbetlik ellerde*", Hüseynî faslında, Muhayyer, Semâ'î, MSS s.67-2.
10. Türkî Berây-ı Mahabbet, "*Şunda bir kaşları kara* ", Muhayyer faslında, Muhayyer, Devr-i Kebîr, MSS s.72-2.
11. Türkî Berây-ı Fenâ-yı Cihân, "*Dâd elinden şu fenânın* ", Muhayyer faslında, Muhayyer, Devr-i Kebîr, MSS s.75-2.
12. Türkî Berây-ı Türkî Berây-ı Turna ve Gurbet ve Mahabbet, "*Turna bizim yerde bizi sorana*", Muhayyer faslında, Muhayyer, Semâ'î, MSS s.78-1.
13. Türkî Medh-i Şehinşâh Âl-i 'Osmân Sultân Mehemmed Hân, "*Pâdişâhım kullarına eyle dâyim himmetün*",Muhayyer faslında,Muhayyer, Devr-i Kebîr, MSS s.78-3.
14. Türkî Berây-ı Gönül, "*Uğratdın beni belâya*", Muhayyer faslında, Muhayyer, Semâ'î, MSS s.80-2.

57MSS, s.IX-X. Ayrıca; Cahit Öztelli, Ali Ufkî'nin yazdığı bir şiiri kanıt göstererek 1676 yılında sağ olduğunu savunmaktadır. Bkz: Cahit Öztelli, "*Ali Ufkî Ağa'dan Oransay Bey'e*", **Türk Folklor Araştırmaları**, No:328, Kasım 1976, s.7811-7814.

15. Türkî, "*Ya İlâhî senden uddet*", 'Acem faslında, 'Acem, Evfer, MSS s.165-3.

Ali Ufkî Beyin yaptığı bestelerden anlaşıldığına göre, kendisi belirli bir alanın bestecisi değildir. Yaptığı besteler ile itibâr gördüğünü ifâde eden herhangi bir ibâreye de rastlamadık. Ama, gerek dil konusundaki becerisi ve gerekse çalgı çalmadaki hüneri, oldukça yetenekli olduğunun kesin belirtisi olarak göze çarpıyor. Buradan yola çıkarak, son derece meraklı bir insan olması nedeniyle her konuda birkaç deneme yapmak arzusu içinde değişik alan ve türlerde eser bestelemiş olabilir. İlâhî bestelemesi, kendisinin bir tasavvuf ehli olduğunu göstermez ya da türkü bestelemiş olması sâz şâiri olduğunu ifâde etmez. O, anladığımız kadarı ile çevresinde itibar gören müzik türlerinin tümüne özel ilgi göstermiştir. Bestelerindeki türlerden de bunu çıkarmak mümkündür. Ali Ufkî Bey, sâdece santûr çalmış ve santûr ile çevresinde yer edinmiştir. Hatta hükümdarın santûrcusu olabilecek mertebeye kadar erişmiştir. Santûr ise o dönemde saray ortamında ve bugün klasik müzik olarak adlandırdığımız türün alt türlerini icrâ etmek üzere kullanılmaktaydı.

Bulunduğu ortam ve bu ortam gereği beste yapmış olabileceği fikri düşünülürse, Ali Ufkî'nin bir târikat ehli olması gerekir. Hatta bir bestesinde aynen yazdığı gibi "*Şeyh Ali Ufkî* " ibâresinin bunu doğruluyacağı bile düşünülebir. Oysa kendisi, bu fikrin tam tersini ifâde eden bir başka eserinde, tasavvuf ehlinin santûrundan şikayetçi olduğunu dile getirir ve bunu hiciv dolu bir ifâde ile yazıp besteler. Şeyh mertebesine erişmiş bir tasavvuf ehlinin bunu yapması ihtimali oldukça zayıf görünmektedir.

Bütün bunlar besteleri ve yaşadığı ortam ile fikriyâtı arasında kesin bir çelişki olduğu ihtimalini destekliyor. Hakîkaten kimi zaman dînî inanışına ve dindarlığa yönelik manzum derkenar sözler yazmasına karşılık bâzen de tam tersi ağıza alınmayacak kadar sıradan laflardan oluşan sözler de yazabiliyor. Yukarıda da açıkladığımız gibi bestelerinin de belli bir alan içinde yazılmamış olması ve türlerin karmaşıklığı, içinde bulunduğu çelişkili durumu anlatıyor.

C.BİR MİNYATÜR USTASI OLARAK ALİ UFKÎ BEY

Ali Ufkî Beyin minyatür yönünden bahseden tek yazı, Dr.Wilh. Jacobowsky'ye aittir.[58] Yazar, bu makalesinde, onun kesin minyatür ustası olup olmadığını tartışır ve elindeki belgeler ile bunu kanıtlamaya çalışır.

İlk olarak 1926 yılında yazılmış olan ve bâzı minyatürlerin varlığından söz eden bir makale vasıtasıyla, ifâde edilen minyatürlerin Polonya'lı bir Türk'e, Ali Ufkî'ye ait olduğu varsayımının yapıldığından bahseden Jacobowsky, daha sonra bu minyatürlerin nereden ve kim aracılığı ile İngiltere'ye ulaştığını anlatır. 1926 yılında, Svenska Dagbladet'de yayınlanan yazı Dr.Oscar Wieselgren'e aittir.

Minyatürlerin varlığı Dr.Wieselgren tarafından yazılsa da, bunların kim tarafından yapıldığı hakkında bir bilgi verilmemiştir. Sâdece isim vermeksizin Polanyalı ve Polonyalı bir Türk sözleri kullanılmıştır.

---

[58] Wilh.JACOBOWSKY; *Albertus Bobovius Acaba Minyatür Ressamı Sarışın "Polonyalı Türk" Ali Bey mi?*, **Türk Kültürü**, Ekim 1975, sayı: 156, s.41-47 (361-367)

İsveç Büyükelçisi Claes Rolamb, yazdığı iki seyahatnamesinde de[59] bu Polonyalı Türk'ten bahseder; ondan alınan bâzı eşyaların ve onlar için ödediği paraların listesini de yazar. Ayrıca, kendisinden öğrendiği saray yaşantısına ilişkin bâzı anıları da aktarmayı ihmâl etmez. Verdiği listede şöyledir:

Aralık
Türk kâğıtları satın alındı 20
İki resin için Türk ressamına verilen 14
Aralık
Latince konuşan Türk'e verilen 45
Aralık
Resimlerin bakiyyesi için ressama verilen 46
Aralık
Kağıt oyunu için aynı zâta ödenen 74
Aralık
Nar getiren İhtiyar Polonyalı Türk'e 1
Ocak
Wellingen'in yolladığı Kur'an'ın mübâyaası.... 36
Polonyalı Türk'e ayrıca verilen 3
Ocak
Pâdişahın Edirne'ye gidiş resmini yapan
Polonyalı'ya ödenen..... 16

Bu listeden de, seyahatnâme yazarının Ali Ufkî'den çeşitli resimler aldığı açıkça görülebilmektedir. Hatta, "Ressama verilen" ibâresi de bu resimlerin Ali Ufkî tarafından yapılmış olabileceği ihtimalini hatıra getiriyor. Ancak bunun tam aksine bu durumu, Ali Ufkî'nin başkasına ait bu resimleri satarak para kazanmak için başvurduğu bir yol olarak düşünmek de mümkündür. Çünkü, çok iyi derecede pek çok dili bilmektedir ve yabancılarla çok iyi diyalog kurabilmektedir. Yine bir tahminden öte gitmese de, minyatürlerin başkasına ait olduğu, Ali Ufkî tarafından satın alınıp tekrar yabancılara satılmış olabileceği düşünülebilir. Bu kişinin başka bir Polonyalı ya da başka bir Türk olabileceği ihtimalinin düşünülmesinin pek de tutarlı olmayacağı kanısındayız. Çünkü, bir insanın çok dil bilmesi, mûsıkî ile olan iştigaliyeti ve Polonyalı olması, ayrıca saraya daha sonra intisâb edişi hakkındaki sözleriyle, bu kişinin Ali Ufkî olması kesindir.

Yukarıdaki listede belirtilen Kur'an'ın da Ali Ufkî tarafından verilmiş olduğu düşünüldüğünde tıpkı getirdiği resimleri onun yapabileceği varsayımı gibi, Kur'an'ı da kendisini yazmış olabileceği gibi bir tahmin de yürütülebilir. Her ne kadar minyatürler incelenmiş ve bu minyatürlerin yapan ressamın mutlaka Avrupa kültürü almış biri olması gerekir gibi bir neticeye varılmışsa da, o dönemde sarayda görevli olan tek avrupalının Ali Ufkî olmadığı da bilinen bir gerçektir.

---

59 Bu iki kitaptan ilki 1679 yılında basılmıştır. Adı, "Constantinopolitanska Resan" (İstanbul Seyahati)'dir. İkincisi ise, basım tarihi 1700'lü yıllar olarak tahmin edilen, 500 sayfalık, "Diarium" (Hatırat)'dır.

Yukarıdaki listede bu olaya ilişkin ifade edilen tek ipucu, "Ressama verilen" ibâresidir. Bu ibâre ise, Rolamb'ın hesaplarını tutan ve onun pek çok işini yapan Olof Hansson tarafından kaydedilmiştir. Yine Dr.Jacobowsky'nin de düşündüğü gibi, o kişiyi ilgilendiren şey, hesabın doğru tutulup yapılan ödemelerin bir şekilde kaydedilmesidir. Onun için, minyatürleri getiren kişinin ressam olup olmaması çok önem taşımamaktadır.

Ayrıca, Rolamp yazdığı seyehatnâmede Ali Ufkî'nin maharetlerinden -örneğin: çok dil bilmesinden- bahsetmesine karşın resim yönünden hiç sözetmemesi de dikkat çekicidir.

Bütün yukarıda anlattıklarımızın ışığı altında, Ali Ufkî Beyin minyatür ressamı olup olmadığı kesin değildir. Ancak kesin olan bir şey varsa o da Rolamp'a çeşitli kıymetli eşyalar satmış olduğu gerçeğidir.

D. ALİ UFKÎ BEYİN İCRÂCILIĞI

Ali Ufkî Beyin icrâ yönünü, HMSS'de yazmış olduğu derkenar metinler ile, güftelerini kendisini yazdığı bâzı eserlerden çıkarabiliyoruz. Şöyle ki;

HMSS'ün kapağında yer alan, "*Sâhib ve mâlik Ali Bey Es-Santûrî, an sâzendegân-ı Sultan Mehmed, sene, 60*" şeklindeki bir ifâdeden çıkarılan netice ile santûrî olduğu sonucuna varmak mümkündür. Ayrıca MSS s.278-2'de bulunan 'Uzzâl makâmında bestelediği çalgısal semâîsine koyduğu; "*Beste-i 'Ali Beğ Essantûrî*" başlığı da bunu destekler. Hatta çalgısına olan hâkimiyeti nedeniyle de sultânın santûrcusu olabilecek kıymette yükselmiştir.

Bütün bunların yanısıra başka bir çalgı çaldığına ilişkin herhangi bir kanıt bulunmamaktadır.

E. ESERLERİ

1.

Adı: "Kitâb-ül Ahd il Cedîd, Matti, Lûka, Yohanna, Resûllerin a'mâli, Polos'un risâleleri"

Birinci Baskı: Paris 1819

İkinci Baskı: Paris 1820

Yazı şekli: Arap alfabesi

Basım târihî: 1819

Sayfa adedi: 483

Şu anda bulunduğu yer: British Museum K.No.14400.66.13 ve İstanbul Üniversitesi Kütüphânesi Basma Eserler Kataloğu No: 88846

Eserin 1644 târîhli yazması, Leyden Levinons Warnerus kolleksiyonundadır.

2.

Adı: "Kitâb-ül Ahd il Atiq Kitâb-ül Ahd il Cedîd" İki Bölüm (Kitâb-ı Mukaddes)

Çeviren: Albert Bobovius

Yazım târihî: 1662-1664

Şu anda bulunduğu yer: School of Oriental and African Studies University of London, Library Catalogue-SO AS-V., 1963, Bible Turkish No. 9375 (İkinci bölüm; British Museum K.No.14400. bb.2)

Bu kitap: "Kitâb-ül Ahd il Atiq " adıyla, , 984 sayfa; "Kitâb-ül Ahd il Cedîd" adıyla, 1819 yılında Paris'te, 318 sayfa olarak, harekeli Arap harfleriyle basılmıştır.

Bu eser daha sonra; Grek harfleri ve Karaman lehçesi ile 1826, Paris'te 1827 (Kieffer'in düzeltmeleriyle), Ermeni harfleriyle 1840, 1853 yılında Londra'da (School of Oriental and African Studies University of London, Library Catalogue-SO AS-V., 1963, Bible Turkish 3324 numarayla kayıtlıdır) , İstanbul'da ilk baskısı Arap harfleriyle 1870, sonra ikinci olarak Latin harfleri ile 1941, en son basım ise yine İstanbul'da ve 1988 yılında yapılmıştır.[60]

Bu yazmanın müsvette nüshası, Leiden Üniversitesi Kütüphânesi Warner 390 ve British Library Harley 576 'de bulunmaktadır.

Ali Ufkî, Yahya bin İshak'ın Kitâb-ı Mukaddes'e ait çevirisinde derkenar olarak çeşitli notlar düşmüştür. Bu notları içeren yazma, Leiden Üniversitesi Kütüphânesi'nde Warner 391 numara olarak kayıtlıdır.

Flemenk sefiri Levinus Warner'in maddî desteği ile sipariş edilmiştir.[61]

3.

Adı: "Kitâb-ül Sefer-i Halîka ve Mezâmîr-i Dâvûd"
Çeviren: Ali Ufkî
Yayınlayan: William Watson
Yazıldığı yer: Londra
Yazı şekli: Arap alfabesi
Basım târihî: 1852
Sayfa adedi: 154
Şu anda bulunduğu yer: British Museum K.No.14400.a.32

4.

Adı: "Mezmurlar"[62]
Yazıldığı yer: Londra
Yazı şekli: Arap alfabesi, Nesih kırması
Yazım târihî: 1665 ile 1673 yılları arasında
Sayfa adedi: 10
Şu anda bulunduğu yer: Bibliotheque Nationale, Suppl. Turc.472

Bu eser; "Kitâb-ül Halîka ve Mezâmîr-i Dâvûd"isimli eserinin kısa bir bölümüdür.

5.

Adı: "El-incil Alâ Rivâyet-i Matti'l Azîz" (The Gospel According to Saint Mattev).

---

[60]Gebib: Cem BEHAR.**Ali Ufkî ve Mezmurlar**, s.25-32

[61]C.BEHAR, a.g.e, s.35

[62]Bu el yazması ilk kez Cem Behar tarafından tanıtılmış ve transkripsiyonu yapılmıştır. Gebib: C.BEHAR, a.g.e, s.47-104

Türkçesi: Ali Bey
Basım târihî: 1855
Yayınlayan: J.W.Redhouse
Şu anda bulunduğu yer: British Museum K.No.14400.a.34
İngilizcesi King James metni olan bu kitabın çevirisi, karşılıklı sayfalara Türkçe ve İngilizce olarak basılmıştır.

5a.
Adı: "El-incil Alâ Rivâyet-i Matti'l Azîz" (Evangelo Di San Matteo).
Türkçesi: Ali Bey
İtalyancası: G.Diodati
Basım târihî: 1855
Yayınlayan: J.W.Redhouse
Şu anda bulunduğu yer: British Museum K.No.14400.a.33

6.
Adı: "Ta'lim-i Ortodoksîn" (Sectrina Chiristiana)
Yazım yeri: İstanbul
Yazım târihî: 1819
Sayfa adedi: 26
Şu anda bulunduğu yer: Glaskow Üniversitesi Yazması, Hunter:352

7.
Adı: "De Verirate Religionis Chırıstıanae OXomii, MDCIX" (Gerçek Hıristiyanlık Dînî)
Çeviren: Hugo Grotius
Sayfa adedi: 92 (Türkçesi)
Şu anda bulunduğu yer: Oxford, Bodleian Kütüphânesi, 8. G. 2 The. Bs.)

8.
Adı: "Turkısh and Latin Version of The Church Catechism"
Yazım yeri: İstanbul
Yazım târihî: 1653-1654
Sayfa adedi: 43
Şu anda bulunduğu yer: Glaskow Üniversitesi Kütüphânesi, Hunter:391

9.
Adı: "Türkçe Sözlük"
Yazıldığı yer: İstanbul
Yazım târihî: 1643 ?
Sayfa adedi: 197 yaprak
Şu anda bulunduğu yer: Paris, Bibliotheque Nationale Suppl. Turc. , No:216/I

10.
Adı: "Grammatica (Turcia-Latina)" Türkçe Latince Gramer Kitabı
Yazım yeri: İstanbul
Yazım târihî: 1666

Sayfa adedi: 45+9 yaprak
Şu anda bulunduğu yer: Oxford, Bodleian Kütüphânesi (199) 2357, Hyde 43.
Bu kitap, İngiliz sefîri Earl of Winchelsea ile birlikte İstanbul'da bulunan sefâret râhibi Henry Denton'un siparişi ile yazılmıştır.[63]

11.
Adı: "Dialogues en Français et en Turc" Fransızca Türkçe Konuşmalar
Yazım şekli: Nesih
Sayfa adedi:93 yaprak (A.Galand'ın el yazısı ile)
Şu anda bulunduğu yer: Bibliotheque Nationale, Turc. 235 ve Glazkow, University Library Ms. Hunter: 160

12.
Adı: "De Turcarum Liturgia de Peregrinatione Meccana-Circumcisione-Aegroturum Visitattione etc."
Yazım dili: Latince
Basım yeri: Oxford
Yazılış târihî: 1658-1661 arası
Basım târihî: 1690
Sayfa adedi: 2+31 sayfa
Yayınlayan: Thomas Hyde
Şu anda bulunduğu yer: British Museum K.No.790.e.1

12a.
Adı: "De Turcarum Liturgia de Peregrinatione Meccana-Circumcisione-Aegroturum Visitattione etc."
İngilizceye Çeviren: Thomas Hyde
Basım târihî: 1712
Şu anda bulunduğu yer: British Museum K.No.225 d.27)
Bu kitap; "Concerning The Doctrine, Discipline and Workship of Mohometans" adı ile çıkan kitabın 109 ve 150. sayfaları arasında basılmıştır.
İstanbul'da sefaret rahibi olarak bulunan Thomas Smith tarafından sipariş edilmiş ve el yazması İngiltere'ye yollandıktan sonra orada basılmıştır. Thomas Smith, bu yazmayı Oxford'da Bodleian kütüphânesi müdürü olan Thomas Hyde'e vermiş ve eser Latince olarak "*Tractatus Alberti Bobovii Turcarum Imperator Mohammedis IV olim interperetis primarii, De Turcarum Liturgia, Peregrinatione Meccana, Circumcisione, Aegrotorum visitatione etc...*" başlığıyla Abraham Farissol tarafından "*Itinera Mundi*" isimli eserin içinde, Oxford'da 1691 yılında basılmıştır. Thomas Hyde'ın İngilizce çevirisi ise; "*A treatise concerning the Turkish Liturgy, the Pilgrimage to Mecca, Circumcision, Visiting the Sick etc. by Albertus Bobovius, sometime first interpreter to Mohamed IV Emperor of the Turks, with notes by Thomas Hyde*" başlığı ile Adrian Reeland tarafından yazılmış "*Four Treatises*" isimli eserin içinde 103 ve 150. sayfalar arasında 1712 yılında Londra'da basılmıştır.

---

[63]C. BEHAR, a.g.e. s.35.

13.
Adı: "Sarây-ı Enderûn"

Ali Ufkî'nin hayâtta iken basılmış tek eseri bu kitaptır. Basım târihî 1667'dir. Bu yazmanın ekinde 1665 yılında Topkapı Sarayı'daki yangından önce yapılmış sarayın bir krokisi vardır. Bu krokide sarayda bulunan bütün odalar numaralandırılmış ve odaların işlevleri ve kullanılışları anlatılmıştır.

Sarây-ı Enderun'un dört ayrı versiyonu vardır. Bunların yazımı, basımı ve bulundukları yer şöyledir:

British Library Harley 3409 numara ile kayıtlı el yazması nushası. !0 Mayıs 1665 yılında İtalyanca olarak yazılmıştır. John Covel, Ali Ufkî'nin ölümünden sonra bu yazmayı 1667 yılnıda Londra'ya getirmiştir. Daha sonra eser 27 Şubat 1715 yılında Harley tarafından British Museum'a verilmiştir. Bu yazmanın yazım yeri, Pera olarak kaydedilmiştir. Eserin 144. sahifesinde Alberto Bobovio olarak Ali Ufkî'nin bir imzası vardır.

Bu eserin ikinci yazma versiyonu ise Fransızca'dır. "Memorie sur les Turcs" (Türkler Hakkında Muhtıra) ismi ile yayınlanmıştır. 10 Kasım 1666 yılında yazılmış olan bu el yazmasının iç kapağında Pierre Girardin'in arması vardır. Harvard Üniversitesi Houghton kütüphânesinde MS Fr 103 numara ile kayıtlı olan bu eserde Topkapı Sarayı'nın krokisi yoktur.

Basma olan üçüncü versiyonu Almanca'dır. Çeviri, Nicolaus Brenner'e aittir. Basım târihî; 6 Mart 1667'dir. Viyana'da basılmış olan nüshasının adı: "*Serai Enderun; das ist Inwendige beschaffenheit der türkischen Kayserl; rezidentz, zu Constantinopoli die newe burgk genanant sampt dero ordnung und gebrauschen so von Alberto Bobovio Leopolitano, durc Nicolaum Brenner in die teutsche sprache übersetzet im jahre Chiristi 1667*" olarak geçmektedir. Bu baskı; 144 sayfa olup harita ve resimler içermektedir. Kitabı basan ise, Johann Jacop Kürner'dir. Kitabın bir nüshası Harvard Üniversitesi Houghton Kütüphânesinde, iki tanesi de Avusturya'da Viyana Österreichische Nationalbibliothek' dedir.

Kitabın İtalyanca olan basma son versiyonu; Cornelio Magni'nin İstanbul Seyahatnamesinin bir bölümü olarak basılmıştır. 1679 yılında Parma'da; " *Quanto di pui Curioso e vago ha potuto racorre Cornelio Magni Nel primo biennio da esso consumato in viaggi, e di more per la Turchia, Resta distributio inquesta Prima Parte in varie lettere scritte in Italia, le quali principalmente includono l'esame della Metropoli di Constantinopoli, de luoghi aggiacenti, e dell' esercito Ottomano, si in marcia, come in campo, dedicate all Inclita Città di Parma, Sua Patria; Aggiontavi la relazione del Seraglio del Gran Signore, e delle parte piu recondite di esso, distesa di Alberto Bobovio Leopolitano, trattenuto con nome diAli Bei, in qualita di Paggio di Musica*" ismi ile basılmıştır. Saray-ı Enderun bu kitabın 502-601 sayfaları arasında bulunmaktadır. 1682, 1685, 1692 yıllarında yeni baskıları yapılmıştır. Bu kitapta Topkapı Sarayı'nın krokisi yoktur.

14.
Adı: "Janua Linguarum Reserata sive seminarium... (Dillerin altın kapısı açık)"
Yazarı: Johann Amos Comenius
Çeviren: Ali Ufkî

Çeviri târihî: 1643
Şu anda bulunduğu yer: Bibliotheque Nationale, Turc. 216/II
Ali Ufkî'nin bu eseri basılmadı.

15.
Adı: "Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz"
Yazarı: Ali Ufkî
Yazım târihî: 1060/1650
Şu anda bulunduğu yer: British Library Sloane. No:3114 ve Biblioteque Nationale, Ms.Turc 292 (Müsvedde)

İKİNCİ BÖLÜM

A.HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'ÜN TÜRK İLİM DÜNYASINDA BİLİNENE KADAR GEÇİRDİĞİ EVRELER

17.yüzyıla ait bu mecmû'a 16. ve 17. yüzyıllara ait pek çok sözlü ve çalgısal eseri içerir. Türk müzik târihî adına çok önem taşıyan bir belge olup, Türk müziğine ait kıymetli verileri günümüze ulaştırabilen, şu ana kadar bilebildiğimiz yegâne târihî eser olması nedeniyle ayrıca paha biçilmez bir değere sahiptir. Bu eser, bu güne dek yerleşmiş pek çok sözel ve çalgısal eserin ya da nazarî bilginin çok büyük bir kısmının, yeniden gözden geçirilerek Türk Müzik dünyasına sunulması gibi müzikolojik anlamda hayâtî bir göreve, biz müzikologları dâvet etmektedir.

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'ün orijinal el yazması iki tanedir. Bunlardan birisi; Paris'te, National Biblioteque'de, diğeri ise, Londra'da British Library'dedir.

Paristeki müsvedde nüshası

Cönk şeklinde olup, 235X130 mm. boyutlarında 315 yapraktır. Londra'daki yazmanın müsveddesi olarak bilinmektedir. Bu müsvedde nüsha; Ali Ufkî'nin İstanbul'a gelişinden çok daha önceki târîhleri içermesi nedeniyle bu defteri Londra'daki yazmasından daha önce yazdığı düşünülebilir. Oldukça yıpranmış olan bu yazmada, Arap harfli metinlerin bir kısmının Latin harfleri ile transkripsiyonu da bulunmaktadır.[64] Ayrıca bu yazmada, Latince ve İtalyanca ilaç târifleri de vardır. Farklı malzemelerden ve düzensiz olarak yazılmasından ötürü müsvedde olarak nitelendirilmiştir.[65]

Londra nüshası

Transkripsiyonunu yaptığımız bu eserin orijinal yazması; Londra'da, British Library'de, Türkçe eserler kataloğunun 212. sayfasında[66], Sloane 3114 numara ve "Turkish Songs" adıyla kayıtlıdır. 130X195 mm. boyutlarında ve 184 varaktır.[67]

Mecmû'a hicrî 1060, mîlâdî 1650 yılında yazılmaya başlanmıştır. Bu târihî kitabın kapağına yazdığı şu yazıdan çıkarıyoruz:

---

[64]Ali Ufkî, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz**, Haz: Prof.Dr.Şükrü Elçin, Ankara 1976, s.XVI

[65]Cem BEHAR, **Ali Ufkî ve Mezmurlar**, İstanbul 1990, s.38

[66]Laika KARABEY, "*300 Küsür Sene Evvelinden Kalma Nota Mecmaâsına Dâir*", **Mûsıkî Mecmuâsı**, 1 Ocak 1951, sayı:35, s.5-6,8.

[67]Kitabın boyutlarını bu şekilde bildiren Şükrü Elçin'dir. Ancak kitabı ilk olarak Türkçe bir makale ile tanıtan Çağatay Uluçay'dır.Ve o ise kitabın boyutlarından 20X13 cm. olarak sözeder. Bkz: Çağatay ULUÇAY; "*Mecmû'a-i Sâz ü Söz*", **Türk Musikisi Dergisi**, Aralık 1948, sayı:14, s.4.24.

"Sâhib ve mâlik Ali Bey Es-Santûrî, an sâzendegân-ı Sultan Mehmed, sene, 60"

Yazmada Sultan Mehmed'e ithâfen yazılmış Muhayyer düyek, notaya[68] düşülen 1075/1664-1665 târihî nedeniyle mecmû'anın 1650 yılında yazılmaya başlanıp uzun yıllar sürdüğü sonucunu çıkarmak mümkündür. Ama kitabı tam olarak hangi târîhte bitirdiğine ilişkin vereceğimiz cevap tahminden öteye geçememektedir.[69]

Eserin yazımında, Ali Ufkî'nin, kendisinin dışında başka bir hattat ile de çalışdığını zannediyoruz. Fakat bu hattatın kimliği hakkında kanıtlara dayalı herhangi bilgimiz yoktur.[70]

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den ilk sözeden kişi Jacop Spon (1647-1685)'dur. Jacop Spon ve yakın arkadaşı Sir George Wheeler birlikte Anadolu'ya yaptıkları gezi esnasında edindikleri anıları yazarlarken, her iki seyyah da, Ali Ufkî'den aynı sözler ile bahseder. 23 Eylül 1675 ile 16 Ekim 1675 târîhleri arasında İstanbul'da bulunurlar. Jacop Spon'un seyahatnamesinin yayın târihî 1678 ve George Wheeler'in ise 1689 târîhlerini taşır. Ali Ufkî hakkında şunları yazarlar:

"İngiliz sefâret papazı Mr. Covel bize Türkçe şarkılar gösterdi. Konuya yabancı olduğumuz için pek birşey anlamadık. Ancak Covel söz ve müziklerin pek güzel olduğunu söyledi. Sarayda yetişmiş bir muhtedî Türk şarkılarını bizim usûlümüz ile notaya almış. Bu muhtedînin Türkçe adı Haly Beg imiş. Hıristiyanlık adı da Albertus Bobovius. Gençken Polonya'dan esir olarak getirilmiş. Saraydan çıktıktan sonra da önemli bir Dragoman [71]olmuş."

Buradan da anlaşıldığına göre, Mr.Covel olarak bahsedilen John Covel'in bahsettiği yazma, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'dür. İngiliz sefâret papazı olan Covel, çeşitli yollarla Türkiye'den pek çok kitap alır ve bu şekilde kitaplar İngiltere'ye intikâl eder.

Daha sonra İngiltere'de ölümünden önce Covel, bütün kitaplığını 300 sterlin karşılığında 27 Şubat 1715 târihînde John Harley Earl of Oxford'a satar. John Harley'in bütün basma kitapları ünlü sahhaf ve yayıncı Thomas Osborne'a 13.000 sterline satılır. Elyazmaları ise Hearley'in eşi tarafından 1753 yılında British Museum'a bağışlanır. Fakat Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz bu elyazmalarının arasından çıkmaz. Kitap bir şekilde ünlü koleksiyoncu Sir

---

[68]MSS 78-3. Aybak: HMSS s.324

[69]Cahit Öztelli yazım tarihine ilişkini 1648 tarihini ileri sürmüşse de bunu destekleyecek herhangi bir kanıtı da birlikte vermemiştir. Bkz: Cahit Öztelli, *"Ali Ufkî Karacaoğlan ve İstanbul"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, sayı:239, s.5308-5310

[70]Şükrü Elçin, eserin yazımındaki diğer yazının ise: Şâir Ali, IV. Mehmed'in sırkâtibi Tuğrakeş ve Hattat Bahri Mehmed Paşa, Hattat Behzâd, Şaîr ve Kâtip Nisâri ya da Avvâd Ali Bey olabileceği tahmininde bulunmasına rağmen yine de elimizde kesinlik ifade edecek bir kanıt yoktur. Bkz: Ali Ufkî, a.g.e. s.XI.

[71]Dragoman: Orta doğuda tercüman ve rehberlere verilen isimdir. Bkz: **İngilizce-Türkçe Redhouse Sözlük**, İstanbul, 1974, s.287.

Hans Sloane'ın[72] eline geçer ve onun 1753'de ölümü ile British Museum'a bağış yoluyla intikâl eder. Şükrü Elçin de, British Museum yetkililerinden almış olduğu bilgiyle, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'ün 1753'de kütüphâneye gelişini pekiştirir. Kitap; Sir Hans Sloane'nin müzeye verdiği pek çok kitap arasından çıkar.[73]

Eseri ilk olarak ele alıp inceleyen Salamon Negri, 1888 yılında, mecmû'a'nın baş tarafına 8 varaklık (ki MSS'de 16 sayfaya karşılık gelmektedir) içindekiler kısmını ekler. Ayrıca zaman zaman da latin harfleri ile rakamlar düşer. Bize göre bu rakamlar Ali Ufkî tarafından değil Salamon Negri tarafından yazılmıştır.[74] Türkçe bilen ve Arap olduğu sanılan Negri, esâsen eklenen bu Latince içindekiler kısmını 1888 yılında yayınlanan Rieu Kataloğu için hazırlamıştır. Notların Negri tarafından hazırlandığı bu kataloğda ifâde edilmektedir. [75]

B. HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'ÜN TÜRK İLİM DÜNYASINDA YENİDEN BİLİNMESİ VE DAHA SONRA YAPILANLAR

İlk defa olarak Rıza Nur, 1931 yılında kendi çıkarmış olduğu "*Türk Bilik Revüsü*" isimli dergisinde yayınladığı makâleyle, Fransızca olarak bu yazmayı tanıtır. Yalnız, mecmûanın isminden sözetmez. Koroğlu'ya ait bir eserin fotoğrafını ve yeni notaya çevirisini verir.[76] Yine Rıza Nur, 1932 yılının Şubat ayında çıkardığı aynı dergide yazmadan oldukça ayrıntılı bir biçimde söz eder.[77] Fransızca olan bu yazısında, mecmûanın fiziki durumunu anlatır. Mecmûanın boyutlarını verir. Muhtevâsından söz eder. 1937 yılında Mecmûaya bağımlı olarak XVII.asırda yaşamış sâz şâirlerini anlatır.[78]

---

[72]Vasfi Rıza ZOBU, yazdığı makalesinde yazmayı tanıtımı esnasında günümüze intikaline kadar geçirdiği dönemleri anlatırken, Sloan'ın Mimar olduğundan ve makalesini yazdığı tarihten 110 yıl önce öldüğünden sözeder. Ancak bu bilgileri destekleyen herhangi bir kaynak belirtmez. Bkz: Vasfi Rıza ZOBU, "*Türk Mûsıkîsi için Emsalsiz Bir Keşif*", **Cumhuriyet Gazetesi**, 31 Ekim 1950. Aybak: Vasfi Rıza ZOBU, "*Kıymetli Sahne San'atkârı Vasfi Zobu'nun Londra'daki Tetkiklerinden*"(İktibaslar), **Türk Mûsıkîsi Dergisi**, Kasım 1950, sa:35, s.6-7, 24.

[73]Cem BEHAR, **Ali Ufkî ve Mezmurlar**, İstanbul, 1990, s.19-21

[74]Bütün araştırmacılar ellerine geçen bu el yazmalarına küçük bertaraf notlar düşer. Bu notların da böyle bir nedenle düşüldüğü kanısındayız. Ancak; eserin transkripsiyonunu yaparken, bütün bu numaraları yok sayarak, sadece Şükrü Elçin'in tıpkı basımında vermiş olduğu sayfa numaralarını esas kabul etmemizin nedeni, böyle bir numaralandırma karmaşasından eseri kurtarmak ve daha sonra bu eser üzerinde çalışmalar yapacak araştırmacılara faydalı olmak amacını taşır. Doğrusu Şükrü Elçin'in kitabı, Kültür Bakanlığı'nca basılıp ucuz ve etkin bir şekilde dağılımla araştırmacılara ulaştırıldığı için yaygın olarak herkesde mevcuttur. Bu nedenlenden dolayı MSS kısaltmasıyla Şükrü Elçin'in verdiği sayfa numaraların esas kabul ettik.

[75]Ali Ufkî, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz**, Ankara, 1976, Haz: Şükrü Elçin, s.XX.

[76]Rıza NUR, "Keuroghlou",**Türk Bilik Revüsü-Revue De Turcologıe**, Février 1931, s.110.

[77]Rıza NUR, "Un Manuscrit du Milieu du XVII es Siècle Sur la Musique et la Poésie Turques",**Türk Bilik Revüsü-Revue De Turcologıe**, I, no:2, Şubat 1932, s.136-142

[78]Rıza NUR, "Köroğlu, Tasbaz, Kuloğlu, Kâtibî", **Türk Bilik Revüsü-Revue De Turcologıe**, Février 1937.

Daha sonra, Türkiye'de Mecmûayı tanıtan Çağatay Uluçay olur.[79] Yazmanın bulunduğu yeri, fizîki durumunu, içeriğini, fasılların listesini ve Ali Ufkî'nin ismi ve hakkında bilinenlerden söz eder; kitabın müzik târihî açısından öneminden bahseder.

1950 yılında Vasfi Rıza Zobu'ya ait değişik yerlerde basılan bir makâle de Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den bahsetmektedir. Bu makâle önce; 31 Ekim 1950 târîhli Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanır[80].Daha sonra, aynı makâle Türk Mûsıkîsi Dergisi'nde "İktibaslar" başlığı altında yayınlanır.[81]Çağatay Uluçay'ın makâlesinden hiç haberdar değilmişcesine makâlesini yazar. Zobu da, mecmûanın fizîki durumunu ve içeriğini anlatır. Yazma'nın ne şekilde British Museum'a ulaştığını ifâde eder. Aynı müzede başka mûsıkî el yazmalarının olduğunu bildirir. Ali Ufkî'nin bu eserinin önemini belirtir. Eserdeki fasılları anlatır. Bu eserin mikrofilmînin mutlaka Türkiye'ye ulaştırılması gerektiğini yazar.

Daha sonra 1951 yılı içinde Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz hakkında iki makâle yazılır. Bunlardan ilki; Laika Karabey'e[82], ikincisi; Hüseyin Saadettin Arel'e[83], aittir. Karabey makâlesinde; Mecmûanın varlığını 1948 yılında Londra'da ilmî bir çalışma için bulunan Salih Murâd Uzdilek'in genç araştırmacı Çağatay Uluçay vâsıtasıyla öğrendiğini, bu nota yazmasının içeriğini bir mektup aracılığı ile Hüseyin Saadeddin Arel'e bildirdiğini anlatır. Bu haberin akabinde Arel, yazmanın kopyasının alınıp alınamayacağını merak eder ve bunu öğrenmesini Uzdilek'ten rica eder. Daha sonra 3.Aralık.1948 günü Uluçay'dan Arel'e gelen mektupta; kopye alınmasına izin verilmediğini ancak sayfası 150 kuruş karşılığı olmak üzere 396 sayfalık bir eserin 600 liraya kopye edilebileceğini yazar. Bu mektubuyla berâber de bir murabba'nın notasını kendi el yazısı ile yazarak gönderir. Karabey ayrıca bu yazısında, Vasfi Rıza Zobu'nun makâlesinde , kitabın ilk defa kendisi tarafından tanıtıldığı intibâ'ını da tenkîd ediyor ve mecmûanın ücretsiz olarak elde edilebilmesi dilekleriyle makâlesini bitiriyor.

Bu yıl yazılan ikinci makâlenin yazarı Arel, makâlesinde; Çağatay Uluçay'ın kendi imkânlarıyla yazmanın fotoğrafını alıp kendisine gönderdiğinden söz eder. Daha sonra da Uluçay'ın gönderdiği fotoğraflar içinde 35.sayfada bulunan Hüseynî Peşrevi [84] ile Kantemiroğlu Edvârı'nda bulunan aynı peşrevi mukayese edip bâzı sonuçlar çıkarır. Ali Ufkî notasına ilişkin bâzı çok küçük saptamalar yapar. Gerek Ali Ufkî notasının gerekse Kantemiroğlu notasının günümüz anlayışına uygun yapılmış çevirilerini de verir. Ayrıca peşrevin usûlü hakkında da bir takım görüşler ileri sürer. 1953

---

[79]Çağatay ULUÇAY, "Mecmuâ-i Sâz ü Söz", **Türk Mûsıkîsi Dergisi**, 1.12.1948, sa:14, s.4-24.

[80]Vasfi Rıza ZOBU, "Türk Mûsıkîsi için Emsalsiz Bir Keşif", **Cumhuriyet Gazetesi**, 31 Ekim 1950.

[81]Vasfi Rıza ZOBU, "Kıymetli Sahne San'atkârı Vasfi Zobu'nun Londra'daki Tetkiklerinden"(İktibaslar), **Türk Mûsıkîsi Dergisi**, Kasım 1950, sa:35, s.6-7, 24.

[82]Laika KARABEY, "300 Küsür Sene Evvelinden Kalma Nota Mecmaâsına Dâir", **Mûsıkî Mecmuâsı**, 1 Ocak 1951, sayı:35, s.5-6,8.

[83]Hüseyin Saadeddin AREL, "300 Küsür Senelik Nota Mecmuâsı Hakkında", **Mûsıkî Mecmuâsı**, 1 Kasım 1951, sayı:45, s.3-6.

[84] Bu peşrev Şükrü Elçin'in 1976 yılında yayınladığı tıpkıbasımda 19.sayfada bulunan "Pîşrev-i 'Osmân Paşa El 'atik" isimli Fasl-ı Hüseynî'nin ilk eseridir. Ayrıca bu eser yazmanın da ilk notasıdır.

yılına değin bu alanda yapılmış hiçbir çalışma günümüze intikâl etmemiştir. Bu yıl Osman Şevkî Uludağ'ın "Cenkname"[85] isimli makâlesinde; Türk Mûsıkîsi Târihîne mahsûs üç önemli yazma olduğundan ve bunlardan birinin ise Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz olduğundan bahseder. Uludağ, çok kısa olarak mecmûadan söz eder ve faksimilesinin Arel'de olduğunu belirtir. Daha sonra kendi konusu olan Çengnâme'ye geçer.

1959 yılında Reşat Ekrem Koçu'nun İstanbul Ansiklopedisinde, Yılmaz Öztuna; Ali Ufkî Bey maddesinde, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'ün basılması işinin Maarif Vekâleti tarafından Arel nezâretindeki bir heyete verildiğini, fakat Aral'in vefatı nedeniyle bu işin gerçekleştirilemediğini yazar. Ayrıca yazmanın iki nüshası olduğunu, bunlardan birinin Haydar Sanal'da bulunduğunu diğerinin de, Arel'de olduğunu ve ölmeden önce 1953 yılında bütün kütüphânesi ile birlikte Türkiyat Enstitüsü'ne hediye edildiğini yazar.[86]

1964 yılında, Gültekin Oransay iki ayrı makale ile[87] bu yılın Şubat ayında Türk Amerikan Derneği işbirliği ile açtığı sergiyi anlatır. Bu makalelerinde sergilediği kitap ve belgeleri tanıtır. Bunların arasında Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den de örnekler vardır. Yine 1964 yılında basılan, Haydar Sanal'ın *"Mehter Mûsıkîsi"* isimli kitabında[88] XVII. asır mehter mûsıkîsini anlatırken, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den yararlanarak çeşitli nota çevirileri ve o dönemde yaşayan bir mehter mûsıkîsi bestecisi ile onların hayât hikâyelerinden söz eder. Besteci olarak sâdece Hammâlî ismini verir. Pişrev-i Hasan Cân, Pişrev Litabl-ı 'Alem Kazakyan, Pişrev-i Hammâlî, Pişrev-i Benefşezâr, Pişrev-i Tabakat-ı Benefşe-zâr, Pişrev-i Şükûfezâr, Pişrev-i Şukûfezâr Nâzîresi, Pişrev-i Şedd-i 'Asr, Pişrev-i At Nakli, Pişrev-i Nefîri Dem, Pişrev-i Alay Düzen, Pişrev-i Sancak isimli eserlerin notalarını da eski batı notasından günümüz notasına aktarır.

1968 yılında, Cafer Ergin'in yaptığı, Mûsıkî Mecmûası'nda yayınlanan seri makâlesi oldukça önemli bir çalışma olarak göze çarpmaktadır. Mayıs 1968 ve Mayıs 1970 yılları târîhleri arasında devam eden bu çalışmada, yazmanın bir kısmı, eksikleri yanlışları olmasına rağmen latin harflerine aktarılır.

1969 yılı içinde iki makâleye rastlıyoruz. Bu her iki makâle de Cahit Öztelli'ye ait.[89] Öztelli; Nisan 1969'da yazdığı makâlede, Şahinoğlu'nun bâzı şiirlerinin Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bulunduğunu yazıyor. Ayrıca; kesinlikle yanlış olarak bu eserin bir kaç bin parça nota içerdiğini de bildiriyor. Bu yanlış iddia, bizde sanki yazmayı görmediği veyâ bir kısmından haberdar olduğu izlenimini veriyor. Öztelli, bu yılın Haziran ayında yayınlanan ikinci makâlesinde Karacaoğlan'a ait iki türküden söz eder. Bu türkülerin doğru olmayan ve eksik notalarını verir. Ayrıca Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'ün tüm

---

[85]Osman Şevkî ULUDAĞ, "Cenknâme", **Mûsıkî Mecmuâsı**, 1 Nisan 1953, sayı:62, s.57. (Doğrusu Çengnâme'dir. Bir mürettip hatası olmalı.)

[86]Reşat Ekrem KOÇU; **İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul 1959, c.2, s.719-720.

[87]Gültekin ORANSAY, *"Türkiye'nin 500 yıllık Küğ Yaşamından Belgeler II"*, **Mûsıkî Mecmuâsı**, Temmuz 1964, sayı: 197, s.154.

[88]Haydar SANAL, **Mehter Mûsıkîsi (Bestekâr Mehterler-Mehter Havaları)**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1964, s.150-254.

[89]Câhit ÖZTELLİ, *"XVII.yüzyıl Şairlerinden Şahinoğlu"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Nisan 1969, sayı:327, s.5256-5259 ve *"Ali Ufkî Karacaoğlan ve İstanbul"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Haziran, 1969, sayı:239, s:5308-5310.

yönleri ile Millî Folklor Enstitüsü tarafından yayına hazırlandığını bildirir. Ancak mecmûanın tıpkıbasımı, Şükrü Elçin'in yazdığı giriş yazısıyla Kültür Bakanlığı tarafından yapılır.

1972 yılında, kitap olarak Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den yararlanılarak yapılan Cahit Öztelli'ye ait *"Evlerinin Önü"* isimli çalışmayı görmekteyiz[90]. Öztelli bu çalışmasında, pekçok türkünün sözlerini verir. Eski türküler başlığı altında, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den aldığı 14 türkünün sözlerini günümüz yazısına aktarır.

Bundan sonra, Şükrü Elçin'in çalışmaları görülür. 1972 yılında, biri iki ayrı sayıda seri olarak yayınlanan beş makâle, bu bilim adamımız tarafından yazılır. Elçin 1972 yılında yayınladığı ilk makalesinde [91]Daha sonra yayınladığı makâlesinde[92]; ilgili yazısını, daha önce Cafer Ergin tarafından yapılan bir kısım çevirilerinin yanlışlığı nedeniyle tekrar yayınlamak ihtiyacı ile kaleme aldığını anlatır. Burada, Kâtip Ali'ye ait on şiiri verir. Bu makalenin ikinci bölümünde de Kâtip Ali'ye ait oniki şiiri daha verir. Bu yıl yayınladığı ikinci makâle ise[93]; Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bulunan ve Şahinoğlu'na ait olan on eserin sözlerini verir. Üçüncü makâlesinde [94]; Ali Ufkî'ye ait, Oxford Bodleian Kütüphânesinin "Hyde" kitapları arasında, 43 numara ile kayıtlı olan 1666 târîhli Türkçe-Latince yazma gramerinin içinde iki bestesinin sözleri ile birlikte olduğunu bildirir. Bu bestelerden birinin ise çok küçük bir kaç değişiklik ile Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bulunduğunu, diğerinin ise bilinmediğini anlatır. Bu iki bestenin nota ve sözlerini içeren notaları kendi el yazısı ile verir. Bu yıl yazdığı dördüncü makalede ise [95];Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bulunan Tasbaz Ali'ye ait beş eserin güftesi ile Tasbaz Ali'nin yaşadığı zaman ve hayâtı hakkında bir takım tahminlerde bulunur.

1973 yılında yine Şükrü Elçin'in bir makalesini görüyoruz.[96] Bu makalede Elçin, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bulduğu, Armutlu'ya ait bir eserin güftesini veriyor ve Armutlu'ya ait kısa bilgiler aktarıyor.

Bundan sonra Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz ve Ali Ufkî üzerinde yapılan çalışmalar 1975 târihîni taşır. Wilh.Jacobowsky'ye ait bu makalede[97] Ali Ufkî üzerinde oldukça teferruatlı bilgi verilir. Özellikle onun minyatür ressamı olduğu belgelerle kanıtlanmaya çalışılır. [98]

---

[90]Cahit ÖZTELLİ; **Evlerinin Önü (Halk Türküleri)**, Hürriyet Yayınları, İstanbul, 1972, s.366-399.

[91]Şükrü ELÇİN, *"Saz Şairlerimizden Koroğlu Hakkında"*, **Türk Kültürü**, Mayıs 1972, sayı:115, s.430-434.

[92]Şükrü ELÇİN,*"Katip Ali'nin Bilinmeyen Şiirleri"I-II"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Mayıs-Haziran 1972, sayı:274-275, s. (6305-6307)(6339-6341)

[93]Şükrü ELÇİN,*"Şahinoğlu ve Bilinmeyen Şiirleri"*, **Türk Kültürü**, Ekim 1972, sayı:120, s.27-35.

[94]Şükrü ELÇİN,*"Ali Ufkî'nin Bilinmeyen Besteleri"*, **Türk Kültürü**, Kasım 1972, sayı:121, s.48-51.

[95]Şükrü ELÇİN;*"Tasbaz Ali"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Kasım 1972, sayı:280, s. 6471-6472.

[96]Şükrü ELÇİN;*"Sazşâiri Armutlu'nun Bir Şiiri"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Temmuz 1973, sayı:288, s. 6688.

[97]Şükrü ELÇİN;*"Albertus Bobovius Acaba Minyatür Ressamı Sarışın Polonyalı Türk Ali Bey Mi?"*, **Türk Kültürü**, Ekim 1975, sayı:156, s.361-367 (41-47).

[98] Ali Ufkî Beyin minyatür yönü hakkında geniş bilgi için bkz: s.13

1976 yılının Mart ayında, Cahit Öztelli yazdığı makalesinde[99]; Ali Ufkî Bey demenin yanlış olduğu ve Ali Ufkî Ağa denmesi gerektiğini, Ali Ufkî'nin kısa bir yaşamını ve müzik târihî içindeki yerini, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz vâsıtasıyla bulduğu o dönemde yaşayan bâzı bestecilerin adlarını ve Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz üzerinde yapılması gerekenleri içeren temennilerini bildirir. Aynı yılın Ağustos ayında, Öztelli'nin makalesiyle başlayan ağa mı? bey mi? tartışmasına karşılık olarak Gültekin Oransay yazdığı makalede[100]; hiçkimsenin bey olarak doğmayacağını, fakat daha sonra paşa, bey, dede gibi ünvanlar alacağını ve bu ünvanlar ile anılacağı, Ali Ufkî'nin ölüm târihînin 1672 olması gerektiği konusundaki fikirlerini belgeleriyle açıklamaya çalışır.Daha sonra,Haydar Sanal; 4-9 Ekim 1976 günleri arasında İstanbul'da düzenlenen II.Milletler Arası Türkoloji Kongresinde verdiği bildiri ile Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz üzerinde yaptığı çalışmaları anlatır. Özellikle, usûlleri ifâde eden sayıların Siyâkat rakamı olduğunu savunur ve gerekçelerinden sözeder.[101] Nihâyet,kongrenin akabinde Ekim ayının sonlarına doğru, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'ün tıpkıbasımı yapılır[102]. Bu yayını basıma Şükrü Elçin hazırlar. Şükrü Elçin; bu kitapta yazmanın British Museum'daki nüshasının tıpkıbasımını verir. Verilen tıpkıbasım 328 sahifiden meydana gelmiştir. Elçin bu çalışmasını oluştururken, boş sayfaları doğal olarak yayına almamıştır. Oysa boş sayfalarla birlikte yazma 184 varak, yani 368 sayfadır. Bu durumu ve ayrıca; Ali Ufkî'nin hayâtı ile eserlerini içeren yirmiyedi sayfalık bir giriş yazısını da kitabın başına ekler. Bütün Türk Müzikoloji dünyası kitabın aslına erişir ama, baskı kalitesi oldukça kötüdür ve bu kitabın üzerinde çalışma yapmak imkânsız denecek kadar zordur. Bu nedenle de Ekim 1976'da Mete Görün, yazdığı makale[103] ile durumu tenkît eder. Bu yıl yazılan son makale ise; Oransay'ın Öztelli'ye verdiği karşılığa cevap olarak yazılır. Öztelli de cevabında, Oransay'ın Ali Ufkî'nin hakkında doçentlik tezi nedeniyle yazdıklarını eleştirir.

Şükrü Elçin yazmanın tıpkıbasımını yayınladıktan sonra, 1977 yılında ilk çalışmayı da kendisi yapar. Ocak ayında yazdığı makalede; Öksüz Âşık'ın yaşadığı dönemi kesinliğe kavuşturur. Bunu Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bulduğu Öksüz Âşık'a ait bir şiir aracılığı ile bulduğunu anlatır. Mecmûanın ilmî kıymetini ortaya koyar. [104]Cahit Öztelli, 1977 yılında yazdığı makale ile;[105] Şükrü Elçin'in çalışmasını değerlendirir. Baskı kalitesinin iyi olmadığından ve bâzı sayfaların eksik olduğundan sözeder.

---

[99]Cahit ÖZTELLİ; " *Ali Ufkî Ağa ve XVII.yy.ın Bilinmeyen Bestecileri*", **Mûsıkî Mecmuası**, Mart 1976, sayı:317, s.4-6.

[100]Gültekin ORANSAY;"*Santurcu Ali Ufkî Beğ Konusunda Birkaç Düzeltme*", **Türk Folklor Araştırmaları**, Ağustos 1976, sayı:325, s. 7721-7723.

[101]Ali Haydar SANAL; "*Siyakat Rakamlarının XVII.Yüzyıl Türk Mûsıkîisi Notasyonundaki Yeri ve Bazı Açıklamalar* ", **II.Milletler Arası Türkoloji Kongresi (4-9 Ekim 1976) Tebliğ Özetleri**, s.75-76.

[102]Ali UFKÎ; **Mecmuâ-i Sâz ü Söz**, Haz: Şükrü ELÇİN, Kültür Bakanlığı Türk Mûsıkîsi Eserleri: 1, 1976.

[103]Mete GÖRÜN; "*Ali Ufkî'nin Başına Gelenler*", **Mûsıkî Mecmuası**, Ekim 1976, sayı:324, s.4-5.

[104]Şükrü ELÇİN; "*Öksüz Aşık'ın Bir Şiiri*", **Türk Kültürü**, Ocak 1977, sayı: 171.

[105] Bkz: Cahit ÖZTELLİ; "*Mecmuâ-i Sâz ü Söz*", **Mûsıkî Mecmuası**, Şubat 1977, sayı: 328, s.13-15.

Şubat 1978 târîhleri arasında düzenlenen 1.Millî Türkoloji Kongresinde, Gültekin Oransay tarafından verilen bildiride;[106] Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'den dolaylı olarak söz edilmesine rağmen, Ali Ufkî'nin hayâtına ilişkin önemli saptamalar yapılır. Ayrıca Ali Ufkî'nin yazdığı *"Saray-ı Enderun"* isimli kitabında verdiği bilgilere dayanarak Osmanlı Sarayında 17.yüzyıl ortalarında Türk Mûsıkîsinin durumu hakkında önemli bilgiler verilir.

Mecmû'ai Sâz ü Söz üzerinde en önemli çalışmalar, Muammer Uludemir imzasını taşır. Uludemir'in yaptığı çalışmalar şöyledir:

1985 yılında yazdığı seri makaleleriyle[107] Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz'de geçen usûlleri anlatır.

1986 yılında yazdığı makale ile [108]notalarda bulunan değiştirme işâretleri ve anahtarlardan söz eder.

1987 yılında yazdığı makalesinde[109] Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz'de bulunan notaların tümünü bir liste halinde verir.

1989 yılında; o güne kadar Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz üzerinde yazmış olduğu makaleleri içeren fotokopi ile çoğaltılmış bir kitapçık yayınlar[110].

1991 yılında; kısıtlı imkânlarıyla, Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz'de bulunan çalgısal semâîleri[111] ve murabba'ların[112] transkripsiyonunu yayınlar.

1992 yılında; Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz'de bulunan türkülerin[113] transkripsiyonunu Türk müzikolojisine kazandırır.

Bu ana kadar Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz üzerinde yapılan çalışmaları tek tek târîh sırasıyla verdik. Bu çalışmaların yanısıra, pek çok kişi dolaylı olarak da olsa çeşitli biçimlerde, Ali Ufkî ve onun diğer eserleri üzerinde çalışmalar yapmışlardır. Onlar direkt olarak Hâzâ Mecmû'ai Sâz ü Söz üzerine yapılan çalışmalar olmadığı için burada belirtmedik.

---

[106]Gültekin ORANSAY, *"Santurcu Ali Beğ'e Göre XVII.Yüzyıl Ortalarında Osmanlı Sarayında Musiki"*, **Birinci Millî Türkoloji Kongresi (İstanbul 6-9 Şubat 1978) Tebliğler**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkiyat Enstitüsü , Kervan Yayınları, İstanbul, 1980, s.517-520.

[107]Muammer ULUDEMİR, *"Mecmuâ-i Sâz ü Söz'de Usûller"*, **Mûsıkî Mecmuâsı**, Mart 1985, sayı: 408 ve devamı.

[108]Muammer ULUDEMİR, *"Mecmuâ-i Sâz ü Söz'de Anahtarlar ve Arızalar"*, **Mûsıkî Mecmuâsı**, Haziran 1986, sayı: 413, s.16-19.

[109]Muammer ULUDEMİR,*"Mecmuâ-i Sâz ü Söz'de Notalar "*, **Koro**, Nisan1987, sayı:2,s.24.

[110]Muammer ULUDEMİR, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz (Bildiriler)**, İzmir, 1989.

[111]Muammer ULUDEMİR, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz (Çalgısal Semâîlerin Nota Çevirileri)**, İzmir, (Ocak) 1991.

[112]Muammer ULUDEMİR, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz (Murabba'ların Nota Çevirileri)**, İzmir, (Mart) 1991.

[113]Muammer ULUDEMİR, **Mecmuâ-i Sâz ü Söz (Türküler)**, İzmir, (Ocak) 1992.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'ÜN İNCELENMESİ

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz; pek çok notayı içeren, 17.asırın önemli bir yazması olmasının yanısıra, berâberinde pek çok metni de günümüze getirmesi nedeniyle, oldukça kıymetlidir.

Yazma, fasıllardan oluşturulmuştur. Bu fasıllar; makâmlara göre tasnif edilmiş, her makâmda oldukça çeşitli örnekler verilmiştir. Verilen bu örneklerin yanısıra bazan bertaraf olarak, bazan da çeşitli yazı karakterleri ile ders verici dizeler de bulunmaktadır. Bu dizelerin arasında; ilaç târifleri, müstehcen şiirler, yâveler, hicvler ve şakalara da rastlamak mümkündür.

Görüldüğü gibi yazma iki önemli vasfa sahiptir. Bunlardan biri notalar, diğeri ise metinlerdir. Biz incelememizi, bu iki ana konu başlığı altında toplayarak gerçekleştirmeye çalıştık.

I. HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'DE NOTALAR

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'deki notalar; kırmızı mürekkeple yazılmış dizek üzerine siyah mürükkeple yazılıdır.[114]

Notalar, eski batı notasından günümüz notasına aktarılırken iki metod izlenmiştir.

a. Uzun yol

1. Soldan sağa yazılmış notalar, sağdan sola olarak yazılır.

2. Birlik nota birimi, eserin durumuna göre ikiye ya da dörde bölünür.

3. HMSS'de genellikle birinci cizgi üzerine konulan do anahtarı kullanılmıştır. Çok az eserde ikinci çizgideki do ve birinci ve üçüncü çizgideki sol anahtarı kullanılmıştır. Bunlar, ikinci çizgideki sol anahtarına aktarılır.

4. Daha sonra bugün Türk mûsıkîsinde kullandığımız Bolahenk düzenine uyum sağlaması için bir tam beşle tize aktarılır.

b. Kısa yol : Notalar dördüncü çizgi üzerindeki fa anahtarı ile yazılmış gibi düşünülür. Nota isimleri aynen sol anahtarı ile dizek üzerine geçirilir.

Notaları yukarıda ifâde ettiğimiz yöntemlerle günümüz notasına aktardıktan sonra, eğer istenirse bugün kullandığımız makâmların arızalarına uygun düzenleme yapılabilir. Ayrıca ölçü çizgileri kullanılmaması nedeniyle ölçü çizgileri belirtilmediğinden bu durum da usûle göre düzenlenebilir. Ancak

---

[114]Çağatay ULUÇAY; *"Mecmû'a-i Sâz ü Söz"* , **Türk Musikisi Dergisi**, Aralık 1948, sayı:14, s.4,24.

biz çevirimizi yaparken, bu tür eklemeleri yapmamayı tercih ettik. Çünkü, bu yazma üzerinde bizden sonra çalışma yapacak müzikologların o dönemin müzik anlayışına ilişkin değişik fikirler üretebilmeleri için, eserin aynen çevirisine ihtiyaç duyacaklardır. Daha sonra yapılan çalışmalar ve ortaya çıkarılan yeni fikirler vasıtasıyla notaların gerçek konumu tesbît edilecektir. Biz bu çeviriyi yapıp kendi yorumumuzu da eklemeyi uygun bulduk. Notaları kendi vardığımız neticeye uygun olarak düzenlemeyi yukarıda anlattığımız nedenlerle uygulamadık.

A. FASILLAR VE MUHTEVİYATI

Notalar, 22 değişik makâmdan oluşturulmuş fasıllar halinde verilmiştir. Eserde, böylece verilen sözlü ve çalgısal eserlerin toplamı 544'dür. Fasıllar ve ihtivâ ettiği türlerin dağılımı şöyledir:

Fasl-ı Hüseynî : 2 İlâhi, 11 Murabba', 26 Pişrev, 2 Raks, 2 Raksiyye, 6 Çalgısal Semâî, 4 Sözel Semâî, 3 Şarkî, 1 Tekerleme, 21 Türkü, 5 Varsağı olmak üzere toplam 83 eser.

Fasl-ı Muhayyer: 2 İlâhi, 6 Murabba', 8 Pişrev, 2 Çalgısal Semâî, 5 Sözel Semâî, 1 Tekerleme,38 Türkü, 11 Varsağı ve 1 türü belirlenemez sözel eser olmak üzere toplam 74 eser.

Fasl-ı Nevâ: 1 Notasız, 10 Murabba', 14 Pişrev, 5 Sözel Semâî, 4 Çalgısal Semâ'î, 3 Tesbîh, 7 Türkü, 7 Varsağı olmak üzere toplam 51 eser.

Fasl-ı Uşşâk: 5 Murabba', 1 Nakş, 11 Pişrev, 1 Raksiyye, 3 Sözel Semâî, 3 Çalgısal Semâ'î, 4 Türkü, 7 Varsağı olmak üzere toplam 35 eser.

Fasl-ı Beyâtî: 4 Murabba',4 Pişrev, 1 Raks, 2 Sözel Semâî, 2 Çalgısal Semâ'î, 1 Türkü, 7 Varsağı olmak üzere toplam 21 eser.

Fasl-ı Acem: 13 Pişrev, 5 Murabba', 2 Sözel Semâî, 2 Çalgısal Semâ'î, 7 Türkü, 3 Varsağı, 1 Yelteme, 4 Tesbih ve 1 türü belirlenemeyen çalgısal eser olmak üzere toplam 38 eser.

Fasl-ı Sabâ: 6 Murabba', 9 Pişrev, 2 Çalgısal Semâî, 1 Sözel Semâî, 2 Tesbih, 1 Türkü ve 1 notasız olmak üzere toplam 22 eser.

Fasl-ı Çargâh: 3 Pişrev,1 Çalgısal Semâî, 3 Yelteme olmak üzere toplam 7 eser.

Fasl-ı Segâh: 5 Murabba', 1 Nakş, 11 Pişrev,1 Raksiyye, 6 Çalgısal Semâî, 5 Sözel Semâî, 1 Şarkî, 7 Türkü, 2 Varsağı olmak üzere toplam 39 eser.

10.Fasl-ı Râst: 2 İlâhi, 9 Murabba', 15 Pişrev, 1 Raks, 1 Raksiyye, 3 Çalgısal Semâî, 4 Sözel Semâî, 2 Tesbîh,1 Tevhîd, 1 Türkü, 2 Varsağı olmak üzere toplam 41 eser.

11.Fasl-ı Mahur: 5 Murabba',3 Pişrev, 1 Raksiyye, 1 Çalgısal Semâî, 3 Sözel Semâî, 1 Şarkî ve 1 Türkü olmak üzere toplam 15 eser.

12.Fasl-ı Evç: 2 İlâhi, 5 Murabba', 5 Pişrev, 1 Çalgısal Semâî, 3 Sözel Semâî, 1 Tesbîh, 4 Türkü, 1 Varsağı olmak üzere toplam 22 eser.

13.Fasl-ı Irak: 4 Murabba', 9 Pişrev, 1 Çalgısal Semâî, 1 Savt, 3 Türkü olmak üzere toplam 18 eser.

14.Fasl-ı Nihâvend: 3 Pişrev ve1 Çalgısal Semâî olmak üzere toplam 4 eser.

15.Fasl-ı Uzzâl: 6 Pişrev, 2 Çalgısal Semâî ve 4 Türkü olmak üzere toplam 12 eser.

16.Fasl-ı Nişâbûr: 2 Murabba',4 Pişrev,1 Çalgısal Semâî, 2 Sözel Semâî ve 1 belirlenemez olmak üzere toplam 10 eser.

17.Fasl-ı Sünbüle: 1 Pişrev ve 1 Çalgısal Semâî olmak üzere toplam 2 eser.

18.Fasl-ı Şehnâz:2 Pişrev ve 1 Çalgısal Semâî olmak üzere toplam 3 eser.

19.Fasl-ı Nikriz: 2 Murabba', 4 Pişrev,1 Çalgısal Semâî ve 1 Sözel Semâî olmak üzere toplam 8 eser.

20.Fasl-ı Bûselik: 1 Murabba', 2 Pişrev ve 1 Sözel Semâî olmak üzere toplam 4 eser.

21.Fasl-ı Aşîran Bûselik: 3 İlâhi, 2 Murabba', 5 Pişrev, 2 Çalgısal Semâî, 1 Türkü, 1 Varsağı olmak üzere toplam 14 eser.

22.Fasl-ı Hisâr: 4 İlâhi, 2 Murabba', 1 Nakş, 2 Pişrev, 1 Çalgısal Semâî, 6 Tesbîh, 4 Türkü ve 1 Varsağı olmak üzere toplam 21 eser.

B. KULLANILAN MÛSIKÎ TERİMLERİ[115]

HMSS; ihtivâ ettiği müzik eserleri ve güfteler ile olduğu kadar, terminolojisi ile de Türk Mûsıkîsi için kıymetli veriler sunan vazgeçilmez târihi değeri olan bir eserdir. Şimdi, notalı eserlerde kullanılan bütün mûsıkî terimlerini açıklayarak o dönem ile bugün arasında ne gibi farklar oluştuğunu ortaya koymaya çalışalım.

Ağır: Kitapta sâdece bir yerde kullanılan ve eserin temposunun düşük tutulması gerektiğini ifâde eden bir terim.[116]

Bend-i Evvel: Bir manzumeyi meydana getiren; üçer, dörder, beşer, altışar v.b mısralık parçalardan herbirine bend adı verilir. Herhangi bir müzik eserini oluşturan bu bendlerden ilkine "*Bend-i Evvel* " denmiştir.[117] Bu terim, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece bir eserde geçmektedir.[118]

Bend-i Sânî: Herhangi sözlü müzik eserini oluşturan bendlerden ikincisine verilen isim. Bu terim, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece bir eserde geçmektedir.[119]

Bundan Mülâzimeye: Bu terim açıkça verdiği anlam gereği kullanılmıştır. Bu ibâre yazılı yerden mülâzimeye dönüleceğini ifâde eder. Bir Pişrevde bu ibâreye rastlanmıştır.[120]

Eyzan: Bu terim sözlük anlamı olarak; "bilindiği gibi, yukarıda olduğu gibi" anlamına gelmektedir. Daha çok sözlü eserlerde, kıtaların son mısra'larının tekrar edildiği zaman aynı kelimeler yerine eyzan terimi kullanılmıştır. Sâdece bir Pişrevde[121] rastladığımız bu terimin çalgısal

---

[115]Burada açıklanan terimler alfabetik sıra ile düzenlemiştir.

[116]MSS s.133; Varsağı.

[117]Seyit Kemal KARAALİOĞLU, **Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü**, İstanbul, 1978, s.98.

[118]MSS s.134; Nakş-ı 'Uşşâk.

[119]MSS s.134; Nakş-ı 'Uşşâk.

[120]MSS s.66-1; Pişrev-i Gamze-kâr.

[121]MSS s.65-1; Pişrev-i Cihânârâ.

eserlerde de aynı işleve sahip olduğu ve yine daha önceki hânelerde kullanılan ve artık çalanlar tarafından âşikâr bilinen bölmenin tekrar edileceğinin bildiren bir terim olarak kullanılmıştır. Bu terim mülazime yerine kullanılmamıştır. Mülazime ile karıştırılmamalıdır.

Firûdâşt: Nağme ve ahenge son vermek ve işi nihayete eriştirmek.[122] Bu terim, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece bir eserde geçmektedir.[123]

Firûd âmed: Sert çalınmakta iken yumuşak çalınması gerektiğini ifâde eden bir terim.[124] Bu terim, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece üç eserde geçmektedir.[125]

Hâne-i Evveli: Bugün kullandığımız Birinci Hâne yerine o zaman kullanılan terim. Bu terim yerine çoğunlukla *"Serhâne"* kullanılmıştır. Bu terim, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de altı eserde geçmektedir.[126]

Hâne-i Sânî: Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de verilen çalgısal eserlerin -bir tanesi dışında- tümünde, bugün kullandığımız ikinci hâne yerine kullanılan terim.

Hâne-i Sâlis: Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de verilen çalgısal eserlerin -bir tanesi dışında- tümünde, bugün kullandığımız üçüncü hâne yerine kullanılan terim.

Hâne-i Râbi': Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de verilen peşrevlerin dört tanesinde bulunan, bugün dördüncü hâne anlamında kullandığımız bir terim.[127]

İkinci Hâne: Bugün yaygın olarak peşrev ve sâz semâîlerinde kullanılan bu terim, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece bir peşrevde kullanılmıştır. Kesinliğinden emin olmamakla birlikte, belki de bugün kullandığımız bu terim ilk defa bu dönemde kullanılmış olabilir.[128]

Kerr: Tekrar anlamına gelen bir Arapça kelime[129]. Bu terim Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece bir eserde kullanılmıştır.[130]

Mahatt: Bu terim herhangi bir eserde kullanılmamıştır. Sâdece Ali Ufkî tarafından bertaraf bir yazı ile açıklanmıştır.[131] Açıklama bugünkü Türkiye Türkçesi ile anlaşılacak kadar nettir: *"Mahatt: Mûsıkârlar arasında tamam bir besteyi ya faslı bitirecek mahalde son kelâmı âheste âheste okumağa*

---

[122]Ziya ŞÜKÜN, **Farsça-Türkçe Lügat (Gencine-i Güftâr Ferhengi Ziya)**, İstanbul, 1984, c.III, s.1432.

[123]MSS s.190; Yelteme.

[124] Z. ŞÜKÜN, A.g.e. s.1432.

[125]MSS s.190; Yelteme, Diğer, Diğer Meşhûr.

[126]MSS s.64; Pîşrev-i Ciğerdelen, MSS s.65; Pîşrev-i Cihân-ârâ, MSS s.148; Semâ'î Sâhib-ül Kitâb, MSS s.169; Pîşrev-i 'Amûd El Kayyâs, MSS s.209; Semâ'î Solâkzâde, MSS s.212; Pîşrev-i Ferahfezâ.

[127]MSS s.19; Pîşrev-i 'Osman Paşa El-'Atîk, MSS s.55; Pîşrev-i Çâr Usûl, MSS s.228; Pîşrev-i Tabakât Benefşezâr, MSS s.232;Pîşrev-i Se Darb Tozkoparan.

[128]MSS s.279; Pîşrev- Solakoğlu.

[129]Ferit DEVELLİOĞLU, **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara, 1990, s.611.

[130]MSS s.174; Yelteme Bulgârî.

[131]MSS s.25.

dirler." Görüldüğü gibi bu terim bugün kullandığımız "Ağırlaşarak" veya "Ritardando" terimlerinin ifâde ettiği manada kullanılmıştır.

Miyanhâne: Kelime olarak; miyan=orta, hâne=yer anlamına gelen ve bugün sâdece "*meyan* " olarak bilinen, daha çok sözlü eserlerde tiz bölgeye verilen isim. Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de ise, ikinci hâne yerine kullanılmıştır. Bu terim, sâdece üç peşrevde geçmektedir.[132]

Mu'ahhar: Daha sonra çalınması gerekli olan kısmı ifade etmek için kullanılan bu terime, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bir eserde rastlıyoruz.[133]

Mukaddime: Önce icra edilmesi gereken bölüm için kullanılımıştır. Bir eserde görülmüştür.[134]

Mülâzime: Peşrev ve sâzsemâîlerinde her hâne sonunda çalınan kısıma verilen ad. Bu terim Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de kısaltma olarak Mü.(Mim ve he) ve sâdece M. (mim) olarak gösterilmiştir.

Mülâzime Serhâne: MSS s.223; Pişrev-i Nefîr-i Dem;

Perseng: Bu terim Ferhengi Ziya'da "*parseng* " olarak geçer.[135] Devellioğlu ise "perseng" sözcügünü vererek, "parseng"e gönderme yapar ve anlamını orada verir[136]. Buradan iki kelimenin aynı anlama sahip olduklarını çıkarıyoruz. Parseng; Terâzinin gözlerini denkleştirmek için hafi taraflarına ilave edilen taş olarak açıklanmaktadır. Buradan çıkardığımız anlam gereği bugün kullanmakta olduğumuz aranağmeye karşılık , o zamanlar kullanılmış bir terim olduğu sonucuna varmak mümkündür. Parseng; daha sonra söylenecek ya da çalınacak bir başka parça ile aralarında kalan boşluğu doldurmak amacı ile yazılmış küçük ezgiler olarak tanımlanabilir. Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de dokuz eserde bu terime rastlanmaktadır.[137]

Serbend: Çalgısal eserlerde kullanılan bu terim, son bölüm anlamında kullanılmıştır. Bu bölümden sonra mülazime çalınarak eser tamamlanmaktadır.[138]

Serhâne: Peşrev ve Sâzsemâîlerde birinci hâne yerine kullanılan terim. HMSS'de yer alan bütün peşrev ve sâzsemâîlerinde bu terime rastlamak mümkündür.

---

[132]MSS s.175; Pîşrev-i Dilnevâz, MSS s.176; Pîşrev-i Nâz-ı Niyâz, MSS s.182; Pîşrev-i Torlâk.

[133]MSS s.288; Pişrev-i Küçek Şehnâz.

[134]MSS s.288; Pişrev-i Küçek Şehnâz

[135]Ziya ŞÜKÜN, **Farsça-Türkçe Lügat (Gencine-i Güftâr Ferhengi Ziya)**, İstanbul 1984, c.I, s.418.

[136]Ferit DEVELLİOĞLU, **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara 1990, s.1032 ve 1022 .

[137]MSS s.23;Şarkı, MSS s.67; Pîşrev-i Mîr Bağdad, MSS s.67; Türkî Berây-ı Firâk, MSS s.69; Türkî Mahabbet, MSS s.Türkî Berây-ı Mahabbet, MSS s.72-73; Pîşrev-i 'Acem Kümesi, MSS s.79; Türkî Berây-ı 'Aşk, MSS s.92; Türkî Berây-ı Firâk, MSS s.94; Türkî Şikâyet Ez Felek.

[138]MSS s.46; Pîşrev-i Melek Cân, MSS s.52-53; Pîşrev-i Hasan Cân, MSS s.71; Pîşrev-i Mısr, MSS s.74; Semâ'î, MSS s.86-87; Pîşrev-i Vârsağı, MSS s.105; Cengi Harbi, MSS s.107; Semâ'î, MSS s.113; Pîşrev-i Bâyezid, MSS s.122; Pîşrev-i Cüce 'Ali Ağa, MSS s.175; Pîşrev-i Dilnevâz, MSS s.176; Pîşrev-i Nâz-ı Niyâz, MSS s.225-226; Pîşrev-i Şedd-i Rûh, MSS s.254; Pîşrev-i Hünkâr; MSS s.255; Pîşrev-i Tatarnâme.

Serhâne mülâzime: Sâdece bir peşrev ile çalgısal bir semâî'de rastladığımız bu terim; hâne-i sani ya da hâne-i sâlis çalındıktan sonra önce serhâne daha sonra ise mülâzime'nin çalınacağını ifâde etmektedir.[139]

Serhâne hem mülâzime: İlgili hânenin, hem serhâne hem de mülâzime olarak kullanılacağını gösteren bir ifâde. Sâdece bir çalgısal semâî'de görülmüştür.[140]

Serhâne sermülâzime: İlgili hânenin, hem serhâne hem de mülâzime olarak kullanılacağını gösteren bir ifâde. Sâdece bir peşrev'de görülmüştür.[141]

Son Hâne: Sâdece bir peşrev'de rastladığımız bu terim adından da anlaşılacağı gibi en son hâneyi ifâde etmektedir. Bu peşrev'de hânelerin; Serhâne mülâzime, Miyanhâne ve Son hâne olarak sıralandığı görülmektedir. Bu enteresan diziliş de, kitapta sâdece bir tek peşrev'de vardır. Günümüze intikâl eden böyle bir diziliş ya da onun uzantısı olabilecek bir bölümlendirme şekli peşrev türünde hiç rastlanmayan bir şekil olarak göze çarpmaktadır.[142]

Temmet: Bütün eserlerde "son" anlamında, eserin bittiğini ifâde eden terim.[143]

Tîz: O eserin tîz bölgesinin başladığı yeri göstermek için konulmuş bir ibâredir. Sâdece bir eserde görülmüştür.[144]

Tîzinden: Bu ibâre ile ezginin bir oktav daha tîzden çalınması gerektiği ifâde edilmektedir.Sâdece bir eserde görülmüştür. [145]

Üçüncü Hâne: Tıpkı ikinci hâne gibi ,bu üçüncü hâne teriminin kullanılması belki de ilk olarak 17.asrın ortalarına rastlamaktadır. Hâne-i Sâlis yerine kullanılmıştır. Sâdece bir eserde görülmüştür.[146]

Zeyl: Sözlük anlamı olarak; 1.Etek, 2.çok uzun söz, 3.son, 4.kuyruk, 5.bir şeyin altı, devamı demektir.[147] Zeyl kısmı, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de sâdece Darb-ı Feth usûlü ile bestelenmiş eserlerde görülmektedir. Zeyl peşrevlerde, dâima Hâne-i Sânî ile Hâne-i Sâlis arasında yer almaktadır. Bölme başında açıkça "Zeyl" yazılmış, zeyl bölmesine dönüleceğini ifâde için ise sâdece bir zel (ذ) harfi kullanılmıştır. Onüç peşrevde görülmüştür.[148]

Zeyl Mülâzime: Önce zeyl daha sonra mülazimenin çalınacağını ifâde eder.Bir eserde görülmüştür.[149]

---

[139]MSS s.181; Semâ'î. MSS s.182; Pîşrev-i Torlâk.

[140]MSS s.142; Semâ'î.

[141]MSS s.148; Pîşrev-i Arazbâr-ı Sânî.

[142]MSS s.182; Pîşrev-i Torlâk.

[143]Ferit DEVELLİOĞLU, **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara 1990, s.1289.

[144]MSS s.58; Murabba'.

[145]MSS s.227-228; Pîşrev-i Zencîr.

[146]MSS s.279; Pîşrev- i Solakoğlu.

[147]F. DEVELLİOĞLU, a.g.e, s.1423.

[148]MSS s.38-39; Pîşrev-i Şâh Murâd, MSS s.64; Pîşrev-i Ciğerdelen, MSS s.84-85; Pîşrev-i Solakzâde, MSS s.130; Pîşrev-i Darb-ı Feth, MSS s.164; Pîşrev, MSS s.188; Pîşrev, MSS s.192; Pîşrev, MSS s.242; Pîşrev, MSS s.247; Pîşrev, MSS s.257; Pîşrev-i Kâsebâz, MSS s.273; Pîşrev-i Solakzâde, MSS s.281; Pîşrev-i Darb-ı Feth, MSS s.296; Pîşrev.

[149]MSS s.247-1; Pişrev, s.296; Pişrev.

Yukarıda yaptığımız incelemeden de görüleceği gibi, XVII. yüzyılın mûsıkî anlayışı içinde kesinlikle nüans işâretlerinin kullanılmadığı görülmektedir. Hâneler için kullanılan terimler artık kesinlikle bugün kullanılmamaktadır. Ali Ufkî'nin notaya aldığı eserler içinde yalnızca bir kaçında bugün kullandığımız ikinci hâne ve üçüncü hâne terimleri kullanılmıştır. Bu terimler de yazmanın son yapraklarında kullanılmıştır. Yani, buradan hâne isimlerinin bugünkü rakamlarla anılmasının XVII. yüzyılın ikinci yarısında başlamış olabileceğini söylemek yanlış olmaz.

Bugün, sâdece o dönem içinde kullanılan "Mülâzime" terimi, günümüzde de az da olsa yaşamını sürdürmektedir. Bu terim yerine bugün, "Teslim" terimi kullanılıyorsa da, "Ali Ufkî'nin notaya aldığı eserler içerisinde kullandığı Mülâzime teriminin değişmez bir biçimde kullanmış olması, teslim teriminin yanlışlığını ortaya koyması açısındana oldukça önemli bir bilgidir". Bunun dışında hiç bir terim bugün varlığını sürdürmemektedir. Yani terminoloji tamamı ile değişmiştir.

C. KULLANILAN ÇEŞİTLİ İŞÂRETLER

HMSS'de kullanılan söylem bağlarının dışında kalan bütün işâretler, bugün kullandığımız şekillerinden hem şekil hem de anlam olarak ayrıcalık arzetmektedir. Notalar üzerinde rastladığımız değişik şekilleri şöyle sıralamak mümkündür:

( ),( ), ( ), ( ), ( ), ( ) : Bu işâret, tekrar aynı işârete rastlandığı zaman dönüleceği yerin belirtilmesi için kullanılmıştır. Mutlaka bu tip işâretlere ikinci kez rastlandığı zaman, aynı işâretin altında bir rakam bulunmaktadır. Bu rakam, işâretin ilk görüldüğü yerden sonra ikinci görüldüğü yere, işâretin altına yazılan rakam kadar usûlün ihtivâ edeceği notanın ilâve edileceğini ifâde etmektedir.[150]

( ): Bu işâret satır sonlarına konulmuştur. Daha sonra, diğer satırın başında başlayacak notayı ifâde etmektedir. Genellikle bütün eserlerde görülebilir.

( ): Bu işâret bugün sıkça kullanılan puandorque olarak kullanılmamıştır. Sâdece eserin bittiği yeri ifâde eder. HMSS'deki 534 notalı eserin 110 tanesinde görülmüştür.[151]

( ), ( ): Her iki işârette dolap işâreti olarak kullanılmıştır. Dönüş işâretinden önce bu kesik çizgilerden ya da düz çizgiden oluşmuş yayın kapsadığı alan birinci dolobı ifâde etmektedir. Daha sonraki dönüşte, dönüş işâretinin arkasında kalan kısım ikinci dolap olarak belirtilmektedir.[152]

( ): Herhangi bir eserin notası yazılırken, unutulmuş olan kısımı ifâde etmek için bu şekil kullanılmıştır. Eksik olan kısım bu işâretle belirtildikten sonra, eksik kısıma gelecek nota ya da nota grupları ise eserin en sonunda verilmiştir. 16 eserde kullanılmıştır.[153]

---

[150]Örnek olarak ( ) için:MSS s.20; Pişrev-i Tunç 'Alî. ( ) için: MSS s.40-1; Pişrev-i Rıdvan Baba, ( ) için: MSS s.100; Pişrev-i Bâyezid. ( ) için: MSS s.103; Pişrev.

[151]Örnek olarak bkz: MSS s.259-2, Pişrev-i Kâsebaz.

[152]Örnek olarak bkz: MSS s.114-1, Pişrev-i 'Alî Bey.

[153]Örnek olarak bkz: MSS s.84, 85-1; Pişrev-i Solakzade.

(|): Bu ölçü çizgisi ya da dönüş işâretlerinin altına yazılan rakamlar, daha önce verilen mısra'nın, yazılan rakam kadar tekrarlanacağını ifâde etmektedir. 7 eserde kullanılmıştır.[154]

(𝄆): Bugün kullandığımız dönüş işâreti ile aynı işleve sahiptir. Sâdece noktaların yeri farklıdır. Bu işâret gereği; görüldüğü yerden bir önceki bölmeye ya da cümle veya hâne başına dönüleceğini ifâde etmektedir. HMSS'deki eserlerin hemen hemen tümünde kullanılmıştır. Bu işâretin eğik biçimi 2 sözel eserde mısra'ların tekrarı için kullanılmıştır.[155]

(𝄋): Bu işâretten önce bulunan pasajın 2 kez tekrar edileceğini ifâde eder. Bu işâretin eğik biçimi, aynı işleve sahip olarak, mısra'lar için kullanılmıştır.[156]

(𝄋𝄋): Bu işâretten önce bulunan pasajın 4 kez tekrarlanacağını ifâde etmektedir.[157]

D. ANAHTARLAR

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de dört değişik anahtar kullanılmıştır. Bu anahtarlardan birisi tanımlanamamıştır. Bu değişik şeklin (𝄡) anahtar olarak kullanıldığı eserleri ise; gerek bulunduğu fasıl, gerek ezgi ve makâm yapısını gözönüne alarak, birinci do anahtarı gibi çevirdik.[158] Hatta; MSS 249-2'de yer alan "Dünyada iyilik dostuna" isimli Türkü'nin notası yazılırken 1.çizgideki do ile sözünü ettiğimiz şeklin birlikte kullanıldığı görülmesine rağmen, bu şeklin bir anahtar olarak herhangi bir özelliğe sahip olmadığı saptandı.

Bütün bu kullanılan anahtarların yanısıra, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'deki 151 eserin anahtarsız olarak notalandığı görülmektedir. Anahtarsız notalanan bütün eserleri biz 1. çizgi do anahtarı kullanıldığını kabul ederek günümüz notasına çevirdik. Zaten eserlerin ezgi ve makâmları gereği, anahtarsız notalanan eserlerin de 1.çizgideki do anahtarı ile notalandığı anlaşılmaktadır.

a.1.çizgideki do anahtarı: Bu anahtar için dizek başına, birinci çizgi üzerine bir cim harfi (ج) konulmuştur. Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de, 374 eserin notasında bu anahtar kullanılmıştır.

b.2.çizgideki do anahtarı: Bu anahtar için dizek başına, ikinci çizgi üzerine bir cim harfi (ج) konulmuştur. Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de, 1 eserin notasında bu anahtar kullanılmıştır.[159]

3.çizgideki do anahtarı: Bu anahtar için dizek başına, üçüncü çizgi üzerine bir cim harfi (ج) konulmuştur. Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bu anahtar ile notalanmış 2 esere rastlıyoruz. Bunlardan birisinde; eserin ilk

---

[154]Örnek olarak bkz: MSS s.47; Semâ'î.

[155]Örnek olarak bkz: MSS s.134-1; Nakş-ı 'Uşşâk. "Det tere dirler le dir tenenâ".

[156]Örnek olarak bkz: MSS s.85-3; Semâ'î Nevâ. "Gözü meyhane-i nâz kaşı mihrâb-ı niyâz".

[157]Örnek olarak bkz: MSS s.190-1; Yelteme.

[158]MSS s.87-2, 109-3, 210-2, 241-4, 249-2.

[159]Murabba', Düyek, "Seninle fahr iderim", MSS s.221-3.

yarısında 1. çizgideki do anahtarı, ikinci yarısında ise 3. çizgideki do anahtarı kullanılmıştır.[160]

1.çizgideki sol anahtarı: Bu anahtar için dizek başına, birinci çizgi üzerine bir ze harfi (ز) konulmuştur. Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de bu anahtar ile notalanmış 1 esere rastlıyoruz. [161]

Böylece, Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de kullanılan anahtarların eser dağılımını şu şekilde belirtmek mümkündür:

1.çizgi do anahtarı	374
2.çizgi do anahtarı	1
3.çizgi do anahtarı	1
1.çizgi sol anahtarı	1
1.ve 3. çizgi do anahtarı	1
1.çizgi do ve tanımlanamayan anahtar berâber	1
Tanımlanamayan anahtar	4
Anahtarsız	151
Notasız	10
Toplam	**544**

E. DEĞİŞTİRME İŞÂRETLERİ

HMSS'de rastlanılan değiştirme işâretlerinin bugün anladığımız ve kullandığımız biçimde kullanılmadığını, bunun yanısıra işâretlerin hem naturel hem bemol hem de diyez olarak kullanıldıklarını gördük. Genel olarak değiştirme işâretleri, bugün kullandığımız nota yazım kurallarıyla bağdaşmamaktadır. 17. asıra ait bu yazmadan çıkarılan netice ile, bu yüzyılda ölçü çizgisinin kullanılmadığı görülmektedir. Bu nedenle değiştirme işâretleri ait olduğu notanın soluna, altına ya da üzerine konulmuştur. Yani bugünkü gibi notanın soluna konulmamaktadır. Fakat hâne ya da eser başına konan değiştirme işâretlerinin bugün kullandığımız biçimde bütün eseri veya bulunduğu hâneyi kapsadığı görülüyor. Biz de, günümüz notasına aktarırken değiştirme işâretlerini o zamanın mantığı içerisinde, her notaya ayrıca değiştirme işâreti koyduk. Böyle bir düzenlemeyi, daha sonda HMSS üzerinde çalışma yapacak müzikoloğların notayı tıpkı yazıldığı biçimiyle görüp değişik yorumlar yapabilmelerine zemin oluşturması için gerekli bulduk.

HMSS'de notalı olarak verilen 534 eser içinde görülen değiştirme işâretlerini, şekil ve işlevlerini ve rastlanılan eserlerin dökümü ile birlikte yaptığımız karşılaştırma neticesinde vardığımız sonuçları şöyle sıralamak mümkündür:

(ب) harfi: Bu harf bugün kullandığımız naturel ve bemol işâretlerinin işlevlerini üstlenmektedir. HMSS'de bulunan 534 notalı eser içinde 137 eserde rastladığımız bu işâret, genellikle; bizim notaları bugün yazdığımız biçimde notalarken dizek başına koymamız gereken fa diyez

---

[160] 1.çizgideki do anahtarı için bkz:Semâ'î, Muhayyer, "Ey bimârım şol resme ki fark idemem âdemi", MSS s.59-3 .1.ve 3.çizgideki do anahtarı için bkz: Tesbîh, "Sübhanel melikü'l mennân", MSS s.317-2.

[161] Râst, "Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok", MSS s.241-2.

işâretinin naturel olarak çalınması gerektiğini ifâde etmektedir. Yani esasen burada üstlendiği işlev, fa diyez notasının yarım ses daha pest çalınmasıdır. Bu nedenle naturel işâreti olarak değil bir nevi pestleştirici olarak algılamak gerekir. 137 eser içinde pek çok yerde si sesine konan bu işâreti, bu sesi pestleştirmek için konulduğu anlaşılmaktadır. Özet olarak bu işâretin ilk bakışta bir naturel gibi işleve sahip olduğu düşünülse de, bu işlevinden ayrı olarak bemol olarak da kullanıldığı görülmektedir. Yani bu işâret için sâdece "pestleştirici" demek mümkündür.

(ب) harfi: Yukarıda ifâde ettiğimiz (ب) işâretinin naturelleştirdiği fa notasını tekrar eski haline getirmek için kullanılan bir işâret. Bu işâretin sâdece eser içindeki bölmelerde kullanıldığı görülmüştür.[162] Yalnız bir eserde ise 'Acem dizisinde eviç perdesi bulunmadığı için dizek başında hiçbir arıza konulmadığından 'acem sesinin eser içinde özellikle diyez olarak çalınması gerektiği ifâde etmek için kullanılmış.[163] HMSS'de 8 eserde rastladığımız bu işâretin işlevinin, naturel halde bulunan acem sesinin eviç sesine dönüştürülmesi için kullanılan bir "tîzleştirici" olduğunu söylemek mümkündür.

(♭) işâreti: Bugün kullandığımız 5 komalık bemol işâreti biçiminde olan bu değiştirme işâretinin de, pestleştirici olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çünkü, sâdece 5 eserde[164] görülen bu işâretin, zaman zaman eviç perdesini 'acem perdesi haline dönüştürmek veya segâh sesini pestleştirmek için kullanıldığını belirleyebiliyoruz. Segâh perdesini kürdî perdesine çevirdiğini söylesek bile, Hüseynî faslında eser başlarına konulan bu işâretin kürdî olarak çalınacağı anlamına gelmediğini âşikârdır. Çünkü hüseynî makâmının ana dizisinde kürdî sesi kesinlikle yoktur. Geriye sâdece bir seçenek kalıyor. O da; bugün, hüseynî makâmındaki eserleri notalarken dizek başına koyduğumuz si için koma bemolü sâdece bu sesi, kıymeti gereği 1 koma daha pest çalmamızı ifâde etmesine karşılık, pratikte bu perdenin özellikle karâra gidilirken ve inici nağmelerde, 2,5 koma kadar pest çalmamızın bir ifâdesi olarak kullanılmış olabilir. Bu netice ise bizi, bu işâretin hüseynî makâmında sâdece kullanılmasını ise ancak bugünkü kullanımımız ile bu şekilde bağdaştırmaya izin veriyor. Bütün bunların dışında, aynı perdenin özellikle uşşâk makâmında bugün özellikle bu makâmın belirleyici özelliklerinden biri olarak kullanılmasına karşılık, bu fasılda bulunan notaların hiçbirisinde böyle bir işârete rastlanmamıştır. Ali Ufkî, eserleri notaya alırken, bu perdeyi göstermek için böyle bir işâreti dizek başında HMSS'de sâdece ilk dört eserde kullanmasını, özellikle ihtiyaç duyulabilecek diğer eserlerde bu işâreti tercih etmemesini büyük bir ihtimal ile "vazgeçme" olarak yorumlamak mümkündür. Çünkü, bugün Arel nazariyatı içinde uşşâk dörtlüsü ile karâr veren bütün makâmlar bu 2,5 koma kadar pestleşmiş si sesini özellikle kullanır. Buna rağmen Ufkî'nin verdiği eserlerin pek çoğunda kullanılan bu dörtlünün

---

[162]MSS s.80,81;"Pişrev-i Emir-i Hac" - MSS s.135-2; Semâî, "Her kimi görse gönül" - MSS s.142-1; Pişrev-i Evsat - MSS s.153-1; Pişrev-i Makru Dünyâ - MSS s.165-3; "Yâ ilâhî senden" - MSS s. 172,173; Pişrev-i Külli Külliyat - MSS s.174, Yelteme Bulgârî .

[163]MSS s.158-1; Murabba', "Sevmişim rûz-u ezelden".

[164]MSS s.21; Pişrev-i Darbeyn - MSS s.22; Pişrev-i Nergüz - MSS s.24-1; "Yâr mecliste gülse güller açılır"- MSS s. 24-2; Türkî Berây-ı Mahabbet, "Bülbüldür gülşende dâd-ı feryâd eden" - MSS s. 64-1; Pişrev-i Ciğerdelen.

çalınmasına ilişkin yukarıda anlattığımız özel durumu ifâde edecek herhangi bir yazı ya da işâret kullanılmamıştır.

(♩) işâreti: Bu işârete HMSS'de 9 eserde rastlanmıştır.[165] Bu eserleri inceledikten sonra, bu işâretin, çeyrek ses kadar pestleştirmeye yaradığı sonucuna varıyoruz. Genellikle fa sesi, çok az olarak si sesi ve bir kere de muhayyer perdesi[166] için kullanılmıştır. Dügâh ve hüseynî üzerinde uşşâk yapılan yerlerde bu işâretin kullanılması bizi bu sonuca götürdü. Bunun yanısıra, bu işâretin zaman zaman tam bemol işâreti ile yanyana kullanılması nedeniyle kesinlikle birbirlerinden farklı iki işâret olduklarını belirledik. Yani, bu işâret üzerine geldiği notayı çeyrek ses kıymetinde pestleştirmektedir.

(𝄾) işâreti: 50 eserde rastlanan bu işâretin, genellikle çargâh, râst, gerdâniye perdesi için kullanıldığı görülmektedir. Sâdece 1 eserde nevâ perdesi için kullanılmıştır.[167] 50 eserin incelenmesi sonucu bu işâretin şimdi kullandığımız bakiye diyezi ile aynı olduğu sonucuna vardık. Eserlerin makâmsal gidişi bizi bu neticeye götürdü. Yine bu diyezlerin tekrar eski haline dönüştürülmesi için yine (ب) harfi kullanılmıştır.

(/) işâreti: 1 eserde görülmüştür. Si sesi için kullanılan bu işâretin ezgide üstlendiği görev ise 1 komalık diyezdir. MSS s.44-45'de bulunan, Pişrev-i Şâh Kulu isimli eserin üçüncü hânesinde segâh perdesini 1 koma tizleştirmek için kullanılmıştır. Bu değiştirme ile bûselik makâmına geçilmiştir. Fakat başka hiçbir eserde rastlanmaması da çok enteresan olarak dikkat çekmektedir.

(♯) işâreti: 31 eserde görülen bu işâretin, kullanıldığı eserlerin makâmları gereği, bugün kullandığımız bakiyye diyez ile aynı işleve sahip olduğunu görülmektedir. Zaten şekil olarak da bugünkü diyez işâretine çok benzemektedir.

F. SUSLAR

HMSS'yi incelerken vardığımız en enteresan netice ise; eserlerin sâdece birinde sus olarak yorumlayabilinecek bir işâret kullanılmasıdır. Bu işâret bir virgül biçimindedir. Yalnızca sus olarak çevrilirse belirtilen usûlün zaman olarak kıymetine erişilmiş olabilmektedir.[168] Bunların dışında sâdece berefşân usûlünün kullanıldığı eserlerde[169], içi karalı olarak gösterilen notalara anlam veremeyişimiz nedeni ile, bu tip notaları bir vuruşluk sus olarak çevirmek zorunda kaldığımızı belirtelim. Doğrusu bir müzik eserinde sus kullanılmaması oldukça şaşılacak bir netice. Belki de 17.yy'da sus kullanımı yoktu veya yaygın değildi. Geriye Ali Ufkî'nin notaları yazarken susları ihmal ettiği gibi bir neden kalıyor ki; bu da, bu kadar eseri notaya alabilecek kabiliyette bir kişinin, susları atlama ihtimalini en aza indirgiyor.

---

[165]MSS s.49-3; Murabba', "Tâ görelden iki şahlâ gözlerinin elasın"- MSS s.59-2; Murabba', "Zülfü 'anber bârının"- MSS s.59-3; Semâ'î, "Ey bimârım şol resme ki " - MSS s.68-1; Pişrev-i Alay Düzen - MSS s.68-2; Pişrev-i Şukûfezâr - MSS s.69-2; Semâ'î Solakzâde - MSS s.103;Pişrev - MSS s. 137-1; Semâ'î Santûrî İbrahim Çelebi - MSS s.164; Pişrev.

[166]MSS s.164; Pişrev. (Hâne-i Sânî ikinci satırı)

[167]MSS s.287; Pişrev.

[168]MSS s. 142-1; Pişrev-i Evsat.

[169]Bu eserler için Bkz: Usul Dizini

G. USÛLLER

HMSS'de 16 değişik usûl adı, 42 değişik usûl ifâde eden şekil kullanılmıştır. Zaman zaman bir usûl birden fazla şekille ifâde edilmiştir. Şimdi bu usûlleri tek tek inceleyerek[170], 17.asırdaki usûl anlayışını ortaya çıkarabilecek verileri bulmaya çalışalım:

Berevşân: Bu usûl için; (), (), ( )şekilleri kullanılmıştır. Özel bir akışı vardır. Bu usûl ile notalanmış eserlerde rastladığımız içi karalı notaları sus olarak çevirmemize rağmen, durum yeterince aydınlanmış değildir.Çünkü HMSS'de bu tanımladığımız içi karalı notalar dışında sus olarak tanımlanabilecek hiçbir biçime rastlanılmamıştır. Bu nedenle onların birer sus olmayabileceği ihtimâli hâlâ geçerliliğini mahafaza etmektedir. Bu durum, üzerinde özellikle çalışılması gereken özel bir araştırmaya ihtiyaç duymaktadır. Hiç bir eserde sus işâreti kullanmaması, sâdece bu usûl ile yazılmış eserlerde kullanılmış olması bu içi karalı şekillerin sus olmayacağı sonucunu doğurabilir. HMSS'de 8 eser bu usûl ile bestelenmiştir.

Çenber: (), () şekilleri ile ifâde edilmiştir. HMSS'de bu usûl ile notaya alınmış 5 pişrev incelendiği zaman, o dönemde kullanılan bu usûlün vasıflarını ifâde edecek özel bir belirtiye rastlanmadığı görülmektedir. Ayrıca ( ) işâreti "dü" olarak belirtilmiş bir usûl için de kullanılmasına rağmen, bu sözün; belki düyek olarak yazılmış olup zamana bağlı olarak silinmiş olabileceği düşünülebilir. Ancak "dü" ibâresinin bir usûlün adı olduğu şeklinde bir düşünceyi destekleyecek başka esere de rastlanılmamıştır.

Fahte: (), () şekilleri bu usûlü ifâde etmek için kullanılmıştır. HMSS'de; 13 pişrev, 4 Türkü, 2 murabba' bu usûlle notalanmıştır.

Darb-ı Feth: () işâreti ile gösterilen bu usûl sâdece pişrevlerde kullanılmıştır. HMSS'de 18 pişrev bu usûl ile bestelenmiştir. Bâriz olarak bu usûlle bestelenen pişrevlerin 3 hâne, mülâzime ve zeyl hânelerinden oluştukları görülmektedir. Usûl bugün kullandığımız şekli ile, zaman sayısı olarak bir benzerlik göstermektedir. Bunun yanında bu usûlün özel vuruşlarına ilişkin kasıtlı olarak yapılmış, nota yazılışı sırasında bu durumu ifâde eden herhangi bir diziliş görülmemektedir.[171]

Devr-i Kebîr: Bu usûl için; ( ), ( ), () şekilleri kullanılmıştır. Yaptığımız inceleme neticesinde bu usûlün 7 zamanlı olduğu ve (3+2+2) biçiminde bir gidişe sahip olduğu tesbît edilmiştir. İlk bakışta bugün kullandığımız devr-i kebîr usûlünün 28 zamanlı olduğu, HMSS'de kullanılan devr-i kebir aynı olabileceği akla gelse bile, kesinlikle bu usûl bugün kullandığımız şekli ile benzerlik göstermez. Aynen bugün kullandığımız devr–i hindi usûlü ile aynı gidişe sahiptir. Çünkü bugünkü şekil devr-i kebîr usûlünün vuruşlarını ifâde edebilecek düzende kurulmuş bir tek esere bile rastlanmamıştır. Gerek yukarıda ifade ettiğimiz şekillerle belirtilmiş, gerekse bizim devr-i kebîr olarak adlandırdığımız eser sayısı 44'dür.

---

[170]Usuller alfabetik sıra içerisinde incelenmiştir.

[171]Gebib: Yalçın TURA: "*Zarb-ı Fetih Usûlü ve Bu Usûlle Bestelenmiş Peşrevler Hakkında*". **Birinci Millî Türkoloji Kongresi (İstanbul 6-9 Şubat 1978) Tebliğler.** Kervan Yayınları, İstanbul 1980, s: 541-553.

Devr-i Revan: (), ( ) işâretleri bu usûl için kullanılmıştır. HMSS'de; 4 varsağı, 3 murabba', 3 pişrev, 1 ilâhî, 1 raks, 1 savt, 13 eser bu usûl ile bestelenmiştir. [172]

Düyek: Bu usûl için (), (), (), (), (), () şekilleri kullanılmıştır. 8 zamanlıdır. Bugün kullandığımız düyek usûlünün vuruluşu ile hiçbir alâkası yoktur. Sâdece 8/4 olarak notalanmış olan eserlede zorlama ile bugünkü kalıplara uydurmak düşünülebilir. O zamanki notalanış biçimi ile (2+2+2+2) düzeninde bir gidişi olduğu gözlenmiştir. ( )' de bu usûl için kullanılmış olmasına rağmen, bu işâreti kullanan bâzı eserlerin düyek[173] ve bâzılarının ise semâî [174]olduklarını tesbît ettik. Düyek usûlünü ifâde etmek için kullanılan şekillerden birisi de ( )'dir. Fakat şaşılacak kadar bâriz olarak, bâzı eserlerin usûl gidişlerinin düyek ile ilgisi olmadığı görülmüştür.[175] Görüldüğü gibi, düyek usûlü için kullanılan işâretler değişiktir. Gerek isim verilerek ifade edilmiş, gerekse bizim düyek olarak belirlediğimiz 137 eserde bu usûl kullanılmıştır.

Evfer: Bu usûlü ifâde etmek için () şekli kullanılmıştır. HMSS'de 16 eser bu usûl ile notalanmıştır.[176] Bu usûl, bugün kullanılan biçiminden farklı olarak kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. HMSS'de evfer olarak belirtilen eserlerde (3+2+2+2) gibi bir düzüm olduğu görülmesine karşın, bugün kullanılan evfer de ise (2+2+2+3) düzümü kullanılmaktadır.

Fer'i: ()şekli ile ifâde edilmiştir. HMSS'de bulunan iki pişrev bu usûlde bestelenmiştir.[177] 16 zamanlıdır.

Hafif: () şekli ile gösterilmiştir. Bu işâret aynı zamanda muhammes usûlü için de kullanılmış olup, HMSS'de; 8 pişrev, 1 nakş ve 1 murabba' bu usûl ile bestelenmiştir.[178]

Hâvî: (), () şekilleri ile gösterilmiştir. () şekli ayrıca nîm sakil usûlü içinde kullanılmıştır. HMSS'de üç pişrev bu usûl ile notalanmıştır.[179] Notaya alınan eserler, diğer bâzı usûller ile notaya alınmış eserlerde olduğu gibi tutarsızlık göstermemektedir.

Muhammes: (), () işaretleri kullanılarak notaya alınmıştır. () şeklinin hafif usûlü içinde kullanıldığı görülmüştür. 32 zamanlı olan usûlün, bugün kullanılan biçimi ile sâdece rakam benzerlik göstermektedir. Diğer usûllerde olduğu gibi, bu usûl ile yazılmış eserler notaya alınırken, özel

---

[172]MSS s.77-1; 102-2; 144-2; 144-3; 145-1; 219-1; 222-2; 246-2; 248-1; 259-1; 259-2; 261-4; 306-1.

[173]MSS 184-2; Murabba', " Gel el dil pendini pîr-i mugânun reyb gûş eyleyi". Bu eserin usûlü için yazılı olarak da "düyek" ibâresi düşülmüştür. Bu ibareye istinâden düyek usulü olabileceği üzerinde durduk.

[174]MSS 26-1; Türkî Berâ-ı Kanlı Kavak, "Dallı dallı budakların kurusun". Kesinle semâ'î gidişine sahip bu eserin usûlünün ise, düyek ile yakından uzaktan alakası yoktur.

[175]MSS s.102-2; Murabba', "Renînü şeyhi figânım hevâ nedir bilmem". Bu eserde görülüceği gibi, usulün düyekle bir alakası olmadığı gibi aleni olarak da usulünün devr-i revan olduğu yazılmıştır. Aybak: MSS 121-2; Beste-i Kör Kadri, "'Aksi rûyi yâr ile pürdür derûni sînemiz". Bu eserde açıkça düyek usulünde bestelendiği yazılmamış olsa bile, usulü ifade eden şekil gereği düyek olarak düşündüğümüz zaman, kesinlikle bu gidişin düyekle uyum sağlamadığı görülmektedir.

[176]Bu usul ile bestelenen eserlerin listesi için Usul Dizini'ne bakınız.

[177]MSS s.151; 189-1.

[178]Bu usul ile bestelenen eserlerin listesi için Usul Dizini'ne bakınız.

[179]MSS s.161, 163; 232-1; 299.

usûl vuruşları dikkate alınmadan notalandığı görülmüştür. HMSS'de; 3 pişrev ve 1 nakış beste bu usûl ile notalanmıştır.[180]

Nîm Devir: ( ) şekli ile gösterilmiştir.HMSS'de, bu usûl kullanılarak bestelenmiş sâdece 1 murabba' bulunmaktadır.

Nîm Sakil: ( ) şekli bu usûlü ifâde etmek için kullanılmıştır. Bu şekil ayrıca hâvî usûlü için de kullanılmıştır. HMSS'de üç pişrev bu usûl ile bestelenmiştir.[181]

Sakil: 48 zamanlıdır. Bu usûl için; ( ), ( ) şekilleri kullanılmıştır. HMSS'de 17 eserde kullanılan bu usûlün, genelde pişrevlerde kullanıldığı görülmektedir. Sâdece 1 sözlü eser bu usûl ile bestelenmiştir.[182] Eserlerin incelenmesi neticesi bugün kullandığımız sakil usûlünün özel biçimine ilişkin bir benzerlik yoktur. Benzerlik ise usûl zamanını ifâde eden rakamlardan ileriye gitmemektedir. Bu 17 eserin ikisinde ise notaların sıralanışında, yazarından kaynaklandığını sandığımız tutarsızlıklar görülse de, bu, Sakil usûlünün kullanımını etkileyecek bir özellik arzetmemektedir. Bariz olarak hatalı yazımdan kaynaklandığı açıkça anlaşılmaktadır.

Semâ'î: Bu usûl için dizek başına ( ), ( ), ( ), ( ), ( ) işâretleri kullanılmıştır. Bu işâretlerdeki ortak nokta 3 rakamının kullanılmasıdır. Kimi zaman yalın olarak yazıyla veya üç rakamı yazılarak, kimi zaman daire ya da üçgen içinde, bâzen de sâdece üçgen olarak belirtilmiştir. Bu ayrı gösterimler, usûlün düzümü ya da akışı hakkında özel bir bilgi vermek üzere kullanılmadığı, eserlerin incelenmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. 3 zamanlı olarak kullanılan bu usûlün bugün kullanıdığımız şekli ile tıpatıp uyum sağladığı söylenebilir. Fakat, usûl biraz daha detaylı incelendiği zaman, bugün kullandığımız Yürük Semâî usûlü ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Yani aslında usûlü göstermek için sürekli kullanılan şekillerdeki ortak 3 rakamı bize üç zamanlı oluşu hakkında kesin yargıda bulunmamız için iyi bir kanıt olsa da, usûlün akışı Yürük Semâî alarak belirlenmektedir. Bütün bu veriler ışığında, o dönemde bu usûl için kullanılan ismin Semâî olabileceği düşünülebilir. HMSS'de ; 63 Türkü, 44 çalgısal semâî, 39 sözel semâî, 14 varsağı, 6 murabba', 3 raks, 3 ilâhî, 2 raksiyye, 1 tekerleme, 1 tesbih, 1 tevhid olmak üzere toplam 177 eser bu usûlde bestelenmiştir.[183]

HMSS'de yer alan usûlleri incelediğimiz zaman; yukarıda ifâde ettiğimiz usûller için kullanılan şekillerin dışında isim verilmeksizin ve önceden gösterdiğimiz şekillerin dışında; ( ), ( ), ( ), ( ), ( ), ( ), ( ), ( ), ( ) gibi şekillerin de kullanılmış olduğu görülmektedir. Bu şekillerin ifâde ettiği usûlleri bulmak için, yazılan notanın da kendi içinde tutarlı olması gerekmektedir. Ancak biraz zorlama biraz da ihtimalleri düşünürek bir kısmını isimlendirmeye çalıştık. Ancak bunların dışında kalanların isimlendirilmesi imkânsız gibi görünüyor. Bunun için yazılmış eserler üzerinde düzeltmeler yapmak gerekeceğinden böyle bir uygulamadan kaçındık. Sâdece bu tür eserlerini usûlleri için "belirlenemedi" ifâdesini kullandık. Bulduğumuz usûl adlarını dizinlerde belirtirken, usûl adından sonra bir asterisk (*) işâreti kullandık. Devr-i kebir ve semâî dışında kalan bütün usûller bugün

---

[180]Bu usulle bestelenmiş eserler için, Usul Dizini'ne bakınız.

[181]MSS s.55-1; 208-1; 232-1.

[182]MSS 111-2.

[183]Bu usulle bestelenmiş eserler için, Usul Dizini'ne" bakınız.

kulladığımız usûllerle sâdece usûlü ifâde eden rakamlarla benzerlik göstermektedir. Sâdece devr-i kebir usûlü için, notaları yazarken özel bir diziliş kullanılmıştır. Bu ise bu usûlün o dönemde kullanılış biçimi hakkında bizi oldukça aydınlatmaktadır. Oysa bu usûlün dışında hiçbir usûl için böyle bir uygulama kullanılmamış olması, o dönemde kullanılan usûller hakkında keskin karârlar verilmesini güçleştirmektedir.

Bütün bu sözünü ettiğimiz eksiklikleri ihtivâ eden eserlerin tek tek incelenip ele alınması ve her birinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Buraya kadar usûller hakkında yaptığımız incelemeler sonucu;

- Usûller için kullanılan şekillerin tutarlı olmadığı,
- Bâzı şekillerin iki hatta üç usûl için kullanıldığı,
- Çoğu zaman aynı usûl adı ya da şekli altında notalanmış eserlerin aynı disiplin içinde olmadığı,
- Pek çok eserde usûl adının bile bulunmadığı,
- Bâzı eserlerin notaları yazılırken eksik unutulmuş veya fazla olan kısımların bulunduğu,
- Devr-i kebir, evfer ve semâî usûllerinin bugün kullanıldığı gibi olmadıkları,
- Adı geçen pek çok usûlün, bugün tanıdığımız ve uyguladığımız özel vuruşlarını belirten herhangi bir ibâre ile karşılaşılmadığı,
- Bütün eserleri notaya alan Ali Ufkî Beyin usûllerin özel vuruluş şekillerini bilmîyor olabileceği veya bu özel vuruluş biçimlerini dikkate almamış olabileceği, neticelerini çıkartmak mümkündür.

H. MAKÂMLAR

HMSS'de fasıllar halinde verilen eserler, verilen faslın adı ile sınıflandırılmış olmasına rağmen, Şükrü Elçin'in basıma hazırladığı MSS'de bâzı eserlerin ait oldukları fasıllarda bulunmadıkları anlaşılmaktadır. Basım esnasında mizanpajdan kaynaklanan hatalar olarak yorumladığımız bu durumu gözönüne alarak makâmların incelemesini yapmaya çalıştık. MSS'nin transkripsiyununu yaparken bu hataları tıpkı çeviri yaptığımız için düzeltme yoluna gitmeden aynen vermeyi tercih ettik. Çünkü, bugün için bütün mûsıkî uğraşanlarının elinde bu basılı metin bulunmakta, ancak bu ana metin ile mukayaseli bir çalışma yapmak mecburiyeti hasıl olmaktadır. Bu nedenle aynen yanlış mizanpajıyla eserleri vermeyi uygun bulduk. Esas British Museum'da bulunan HMSS'nin nasıl olduğunu gözlerimizle görmek imkânımız olmadı. Ancak bu imkânımız olsaydı bile, mecburi olarak bugün herkesin elinde basılı bulunan bu Şükrü Elçin çalışmasını ana kabul etmek gerekecekti.

Bizim tespit ettiğimiz yanlış mizanpaj hatalarını ve MSS'de yer değiştirilmesi gereken sayfa numaraları şöyledir:

- Orijinal metinde bulunan ve bizim de sonradan yazıldığını sandığımız bâzı latince derkenar yazılar çıkarılmıştır.
- (36 ile 37), (38 ile 39), (62 ile 63), (78 ile 79), (110 ile 111), (140 ile 141), (144 ile 145), (148 ile 149), (188 ile 189), (192 ile 193), (196 ile 197), (198 ile 199), (200 ile 201), (204 ile 205), (212 ile 213), (216 ile 217), (218 ile 219), (220 ile 221), (240 ile 241), (246 ile 247), (248 ile 249), (255 ile 256), (269 ile 270), (271 ile 272), (275 ile 276), (279 ile 280), (284

iye 285), (293 ile 294), (302 ile 303), (304 ile 305), (308 ile 309), (315 ile 316). sayfaların yer değiştirmesi gerekmektedir.

Şimdi verilen fasıllar içinde bulunan eserleri makâmlarını ele alarak inceleyelim.[184]

Acem: 38 eserin yer aldığı acem faslı içerisinde bulunan eserlerin 27 tanesi acem makâmındadır. Diğer eserlerin 8'i beyâtî, 2'si hüseynî, 1'i ise nevâ makâmındadır. Acem makâmında yazılmış eserlerin bugün kullanılan acem makâmı yapısı ve seyri ile tamamiyle benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. HMSS'de 29 örneği vardır.

Acem aşîrân: HMSS'de 2 örneği[185] bulunan bu makamın özellikleri bugün kullanılan biçimi ile aynıdır.

Aşîrân Bûselik: Bugün aynı makam bûselik aşîrân ismi ile anılmaktadır. HMSS'de 9 örneği vardır. 9 eserin bir tanesi, aşîrân olarak isimlendirilmiş olmasına rağmen, bu eserinde de aşîrân bûselik olduğu anlaşılıyor. Bugün kullanılan biçimi arasında belirgin bir fark yoktur. Bu isimle anılan fasıl içinde ayrıca; 1 acem aşîrân, 1 nevâ, 1 hisar,1 muhayyer, 1 hüseynî ve 1 de belirlenemeyen olmak üzere 15 eser bulunmaktadır. Makamını belirleyemediğimiz eserin başlığında bestenigâr makamında olduğu yazılı olmasına rağmen eserin bu makamla uzaktan ya da yakından alâkası olmadığı gibi bir başka makam olarak isimlendirilememektedir.[186] Hisar makamında olan eser ise, bir sonraki fasıl olan, hisar faslına aittir. Bu fasıl içine, kitap basıma hazırlanırken yapılan hatalı mizanpaj neticesi konulmuş olduğu açıkça anlaşılıyor.

Beyâtî: Beyâtî faslı içerisinde verilen 21 eserin 1 tanesi dışında diğerlerinin aynı özellikleri taşıdığı anlaşılmaktadır. Beyâtî olarak anılan eserlerin esasen uşşâk makâmından pek farklı olmadığı, sâdece giriş seyrinde bir ayrıcalık gösterdiği görülüyor. Uşşâk makâmında giriş seyri durak ve çevresi civârından, beyâtî makâmının ise güçlü sesi ve civârındandır. İstisna olan bir tanesi ise, beyâtî kürdî adı ile belirtilmiş olan eserdir.[187] Bu eserin incelenmesi neticesinde bugün anladığımız ölçüde makâmın kullanılmamış ya da notalanmamış olduğu anlaşılıyor. Çünkü beyâtî kürdî olabilmesi için beyâtî makâmının tamamlanmasından sonra kürdî beşlisi ile karâr vermesi gerekir.Oysa eserde böyle bir karâr yapılmamıştır. Sâdece biraz tiz bölgede seyretmesi ile diğer beyâtî eserlerden ayrı gibi görünse de bu bir farklı makâm duyumuna neden olmamaktadır. Karârı ise tıpkı beyâtî makâmında olduğu gibi uşşâklıdır. HMSS'de 35 örneği vardır.

Bûselik: HMSS'de dört örneği [188]bulunan bu makam, karâr ve güçlü sesleri olarak uyumlu olmasına rağmen, yeden olarak kesinlikle nîm şehnâz sesi kullanılmamıştır. Bu durumu nedeniyle farklılıcalık göstermektedir.

Çârgâh: Çargâh faslı altında MSS'de verilmiş olan eser sayısı 7'dir. Bunların sâdece 3'ü çargâh makâmındadır. Diğer eserlerin ise; 1'i hüseynî, 1'i segâh makâmındadır. Ayrıca 2 eserin ise makâmını tesbît edilememiştir. Çargâh olarak belirtilen eserlerin bugün bildiğimiz ve batının do

---

[184]Makamlar alfabetik olarak incelenmiştir.
[185]MSS s.170-2; 300-2.
[186]MSS s.306-3.
[187]MSS s.146-1.
[188]MSS s.295; 296; 297-1;297-2.

majör kalıbı ile aynı olan dizi ile benzerlik göstermesi, eski çargâh olarak bilinen dizinin içinde yer alan sabâ makâmına ait hiçbir belirtinin bulunmaması da enterasan bir durum olarak göze çarpmaktadır. Yine bu durumun, Ali Ufkî Beyin notalama hatasından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Ayrıca yine göze çarpan bir başka hata da, MSS'nin mizanpajı yapılırken yapılmıştır. Daha önce belirttiğimiz yanlış sayfalandırma konusu nedeni ile çargâh faslı içinde 1 segâh esere rastlanılmıştır. HMSS'de 4 örneği vardır.

Evç: Evç faslı içinde 22 eser verilmiştir. Bu eserlerin 17 tanesi evç makâmında olup; geri kalan 5 eserin 3'ü ırak makâmında ve diğer 2'si ise bugüne ulaşmış çok az örneği bulunan evç hûzi makâmında olduğu görülüyor.Bu iki eser; güçlü sesi olarak eviç sesini kullanmış ve dügâh perdesinde karâr vermiştir. Verilen 3 ırak eserin ise, MSS'nin mizanpajındaki yanlışlık ile bu fasıl içine konulduğu, bundan sonra gelen faslın ırak olmasından ve makâmın seyrinden açıkça anlaşılmaktadır.

Evç Hûzî: HMSS'de iki örneği vardır.[189] Bugün bilinen şekli ile aynı özelliklere sahiptir.

Gerdaniye: Ayrı bir fasıl altında belirtilmeyen ve sâdece bir yerde adı geçen bu makamın, HMSS'de toplam 13 örneği vardır.

Hisar: MSS'nin son faslı olan hisar faslı içinde sâdece bir hisar esere rastlanmıştır.[190] Bu fasıl içinde bulunan 20 eserin de değişik makamlar da olmaları, artık bu faslın adına uygun eser yazılmadığı ve yazmanın sonları olması nedeni ile bilinen diğer eserlerin gelişigüzel olarak sıralandığı anlaşılmaktadır. Bu fasıl altında yer alan eserlerin; 2'si gerdaniye, 2'si hüseynî, 1'i ırak, 1'i muhayyer, 6'sı nevâ, 1'i râst, 1'i tâhir, 3'ü uşşâk, 1'i sünbüle makamlarında olduğu ve bir tanesinin makamının belirlenemediği tesbît edilmiştir. HMSS'de iki örneği vardır.

Hüseynî: Faslı-ı Hüseynî olarak belirtilen bölüm içerisinde notalanmış olan eserlerin hepsinin, belirtildiği gibi hüseynî olmadığı anlaşılmaktadır. Bâzı eserler; muhayyer, nevâ, tâhir makâmlarında olmalarına rağmen Hüseynî Faslı'nda yer almış olmalarının nedenini, bugün için bilinen ve muhayyer makâmına benzerlik gösteren tâhir makâmının o dönemde bilinmediği gibi bir neticeye bağlamak mümkündür. Biz bu bulunduğu faslın adıyla uyum sağlamayan eserlerin makâmlarını günümüzde isimlerdildiği biçimde yazdık. Ayrıca bizim belirlediğimizin anlaşılabilmesi için de makâm isimlerinin yanına, tıpkı belirlediğimiz usûllerde olduğu gibi, (*) asterisk işâreti koyduk.

Genel olarak hüseynî olarak tesbît ettiğimiz eserlerin seyri; bugün kullandığımız biçimiyle hem güçlü kalışı, hem karâr sesi olarak tıpa tıp aynıdır. Sâdece bu makâm ve segâh sesi kullanan diğer makâmlarda olduğu gibi, segâh sesinin kullanımına ilişkin nota içindeki herhangi bir işâretin bulunmaması bir promlem gibi görünse de, eserlerin seslendirilmesi esnasında bu sesin kesinlikle bûselik olmayıp, segâh olarak yazılması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca karâra doğru, karâr sesi üzerinde bulunan hüseynî beşli ve uşşâk dörtlüsü nedeniyle segâh sesinin olduğundan 2 koma kadar daha pest basmak gerektiği verilen eserlerden anlaşılmaktadır. Hüseynî Faslı içinde verilen ilk beş peşrevde, segâh sesi için -pek ne olduğu anlışılamayan- ters

---

[189]MSS s.248-3; 249-2.
[190]MSS s.309.

bemol gibi bir işâret kullanmaya tevessül edilmesini ise, yukarıda ifâde ettiğimiz segâh sesinin özel durumu ile alakalı olduğunu sanıyoruz. Ancak yaptığımız nota çevirilerinde özellikle verilen arızaların dışında, eserlerin bugün kullanılan makâmlarla uygunluk sağlaması için, si sesi için bir komalık bemol gibi işâretler kullanmamayı yeğlememizin nedeni, günümüzde uygulanan segâh sesinin karâra doğru daha pest basılması olayının o dönem için de geçerli olup olmadığını araştırmak isteyecek müzikologların çalışmalarını daha kolaylaştırmak maksadını taşımaktadır. Bütün bunlar bilindikten sonra, bu eserlerin günümüz anlayışı ile tekrar arızalarının düzenlenmesi gerekir. Aksi taktirde sâdece gördüğümüz gibi icrâ etmek, bugünkü makâm duyumumuzla uyum sağlamayacaktır.

Bu fasıl altında verilen 83 sözlü ve çalgısal eserin, 66 tanesi hüseynî makâmındadır. Geri kalan 17 eserin; 11'i muhayyer, 5'i nevâ, 1'i tâhir makâmında bestelenmiştir. Burada ve daha sonraki fasıllarda, tâhir olarak belirlediğimiz eserlerin âşikâr olarak; birinci güçlülerinin muhayyer, ikinci güçlülerinin nevâ oldukları görülmektedir. Tâhir ve muhayyer makâmlarının yakınlığı gözönüne alınırsa muhayyer faslında tâhir eserlere rastlamak normal olabilir. Ancak, hüseynî faslı içinde muhayyer makâmındaki eserlere rastlamak pek de normal görünmüyor. Üstelik bir sonraki verilen fasıl muhayyer olmasına rağmen, muhayyer makâmındaki eserlerin buraya alınmasının nedeni, defter yazılmaya başladığı anda, fasıllar halinde yazılmak istenmemesine bağlanabilir. Diğer incelemelerimiz neticesinde de, transkipsiyonunu yaptığımız nüshanın bir müsvettesinin bulunduğunu ve bu nüshanın da bir başka defterde tekrar düzeltilerek temize çekilmesi gerektiği izlenimini edindiğimizi belirtmiştik. Belki, bir tahminden öte gitmese de, yukarıda belirttiğimiz nedenlerden ötürü bir başka Mecmûa-i Sâz ü Söz yazılmış olabilir. HMSS'de 82 örneği vardır.

Irak: Irak faslı içerisinde; 17 ırak ve 1 ırak muhalif makâmında bestelenmiş eser bulunmaktadır. Bu eserlerin hepsi bugün bilinen özellikleri ile aynı vasıflara sahiptir. HMSS'de 22 örneği vardır.

Mâhur: Biri bizim belirlediğimiz olmak üzere 3 râst ve 12 mahur ile berâber 15 tane eserin notası mahur faslı içerisine konulmuştur. Mahur makâmının kullanımı bugünkü ile aynıdır. Ancak, Ali Ufkî notasını günümüz notası ile yazarken uyguladığımız aktarma işlemi neticesinde acem sesi için 4 koma diyez konulması gerekmektedir. Fakat makâmın bugün kullandığımız biçiminde acem sesi için beş komalık diyez işâreti kullanılmaktadır. Beş komalık diyez için herhangi bir işâret ya da yazı ile bir îkâz olmadığı için eserleri aynen, yani transpozisyon neticesi oluşan biçimi ile yazmayı uygun bulduk. HMSS'deki bütün örnekleri mahur faslı içinde verilmiştir.

Muhayyer: Muhayyer fasılda verilein 74 eserin 31 tanesi muhayyer makâmındadır. Bu eserlerin incelenmesi neticesinde muhayyer makâmı ile bugün kullandığımız şekli arasında hiçbir farklı yön olmadığı görülmektedir. Ancak tıpkı hüseynî faslında olduğu gibi muhayyer faslında da verilen eserlerin tümünün belirtilen faslın makâmında olmadığı anlaşılıyor. Geri kalan eserlerin; 10'u gerdaniye, 8'i hüseynî, 6'sı uşşâk, 5'i beyâtî, 4'ü nevâ, 4'ü tâhir, 1'i muhayyer sünbüle, 1'i râst oldukları görülmektedir. Muhayyer faslı içinde yer alan eserlerin künyeleri belirtilirken, birkaçının dışında makâma ait bir ibâre yazılmamıştır. Biz de bu gereksinme ile eserlerin

makâmlarını günümüz makâm anlayışına göre isimlendirme yoluna gittik. HMSS'de 43 örneği vardır.

Makâmı, muhayyer sünbüle olarak belirtilen 1 eserin[191] incelenmesi neticesinde, muhayyer makâmından hiç bir farkı olmadığı anlaşılmaktadır. Bu eserde bâzı değiştirme işâretlerinin unutulmuş olması ihtimali de düşünülebilir. Eser içinde tiz segâh olarak görünen perdelerin sünbüle olması ve muhayyer sünbüle makâmının zemininde bulunan sabâ makâmının arızaları konulması halinde, bugün bilinen muhayyer sünbüle makâmı elde edilebilir. Ancak ne yazık ki, bu eserden çıkaracağımız netice ile oldukça eski olan ve bugün kullanımı yok denecek kadar az olan makâmın, en eski olmasa da eski örneklerinden birinin muhayyer makâmına benzerlik göstereceği düşünülemez. Buradan varılacak sonuç ise, Ali Ufkî Beyin notalama esnasında böyle bariz hataları da yapmış olabileceğidir.

Ayrıca yine makâm ismi belirtilerek notalanmış eserlerden biri olan râst eserin[192] seyri tamamı ile bugün kullanılan râst makâmına tıpa tıp uymaktadır.

Nevâ: Nevâ makâmı ile bestelenmiş eserler sâdece nevâ faslında değil diğer fasıllarda da bulunmaktadır. HMSS'de 69 örneği bulunan bu makamın incelenmesi sonucu, bugün kullanıdığımız nevâ makâmının yapısı ile aynı olduğu görülmektedir.

Nihâvend: Bu fasılda verilen 4 eserin 3'ü nihâvend biri ise serk-i nihâvend olarak isimlendirilmiş bir makâmda bestelenmiştir. Nihâvend makâmındaki eserler bugün kullanılan şekli ile aynıdır. Serk-i nihâvend makâmı ise bugün bilinmemektedir.[193] Arıza olarak sâdece kürdî sesini kullanan bu makâm; seyre nevâ civârında başlayıp, kürdî sesi naturelleştirildikten sonra dügâh perdesinde karâr vermektedir.

Nişâbûr: Nişabur faslı içinde verilen 10 eserin, MSS'nin yanlış mizanpajı neticesi konulmuş sünbüle makâmındaki bir tanesi dışında kalan 9 eser nişabur makâmında bestelenmiştir. Bu eserler bugün kullanılan biçimi ile ayrıcalık göstermemektedir.

Râst: HMSS'de 43 örneği vardır. Râst faslında verilen 41 eserin 4 tanesi dışında geri kalan 37 eserin bütün özellikleri ile, bugün kullanılan biçiminin aynı olduğu görülüyor. Diğer dört eserden ikisi,[194] başlığında belirtildiği gibi pençgâh makâmında olmasına rağmen, geri kalan iki eserin[195] ise başlıklarında belirtilen râst-ı pençgâh ile uyum sağlamadığı anlışılıyor. Yaptığımız inceleme neticesinde, bu durumları ile râst makâmında oldukları kesin olsa da, pençgâh makâmı gereği kullanılan nîm hicaz perdesinin arızasının unutulmuş olması ihtimali de akla geliyor. Böylece bu iki eseri de râst olarak adlandırırsak bu fasıl içinde verilen râst eserlerin sayısı 39'a çıkıyor. Ayrıca makâmı gerdaniye olarak belirtilen bir murabba notası incelendiğinde,[196] bildiğimiz gerdaniye makâmının seyri ile hiçbir alâkası olmadığı anlaşılmaktadır. Kesinlikle gerdaniye perdesinin güçlendirilmemesi

---

[191]MSS s.76-2.
[192]MSS s.88-3.
[193]MSS s.267.
[194]MSS s.222-2; 233-1.
[195]MSS s.222-1; 235.
[196]MSS s.224-2.

ve seyir olarak çıkıcı bir seyir kullanması ise bu eserin uşşâk olduğu sonucunu ortaya çıkarıyor.

Sabâ: Sabâ faslı içerisinde verilen ve sabâ makâmında bestelenmiş olduğu ifâde edilen 16 eser bulunmaktadır. Bu eserlerin notalanması sırasında kesinlikle hata yapılmış olduğu sanıyoruz. Çünkü sabâ makâmını en bariz özelliği olan sabâ dörtlüsü gereği mutlaka belirtilmesi gereken hicaz sesinin verilen eserlerde bulunmadığı görülmektedir. Ancak bu unutulmuş olsa bile makâmın seyri gereği güçlü olması icabeden çargâh sesinin önemlendirilmediği anlışılmaktadır. Pek çok notaya alınan eserde görüldüğü gibi bu durum da eserleri notaya alan Ali Ufkî Beyin hatası olarak karşımıza çıkmaktadır. Biz bu fasılda notalanmış eserleri aynen aktarmayı uygun bulduk. Daha sonra eser üzerinde yapılacak detaylı çalışmalar neticesinde bâzı eklemelerin yapılmasının gerekeceği âşikârdır. Çünkü eserleri bu durumu ile seslendirdiğimiz zaman ifâde edilen makâm ile uzaktan ya da yakından bir alâkasının olmadığı açıkça anlaşılmaktadır.

Segâh: Segâh faslı içerisinde verilen 39 eserin 35' segâh, 1'i râst makâmındadır. Geri kalan 3 eserin ise makâmı tesbît edilememiştir. Makâmı segâh olarak tespit edilen eserlerin bugün kullandığımız segâh makâmı ile aynı olduğu gerek seyir ve gerekse güçlü ve durak ilişkilerinden açıkça anlaşılmaktadır. Tek farklıcalık ise, bugün segâh makâmındaki eserleri notalarken si ve mi sesleri için kullandığımız bir komalık bemol işâretlerinin Ali Ufkî tarafından gösterilmemesidir. Bu eserleri aynen notalamamıza rağmen, bugün bilinen şekilde arızalarının yazılmasının hiç bir sakıncası yoktur. Bu fasılda verilen tek râst eser ise bir sonraki fasıla ait olmasına rağmen MSS'nin yanlış mizanpaj yapılması neticesi bu fasıla alınmıştır. HMSS'de ise toplam 36 örneği vardır.

Sünbüle: Sünbüle faslı içinde verilen sâdece iki eser ve yanlış mizanpaj sonucu nişabur faslına konulan bir eserle berâber, üç örneği bulunan bu makâmın bugün bilinen biçimi ile benzerlik gösterdiği söylenebilir. Ancak bu makâmda bulunan sabâ dizisi nedeniyle kullanılan dik hicaz sesini; re bemol olarak değil, do diyez olarak göstermiş olması, oldukça enteresan olarak göze çarpıyor. Biz bu sesi re bemol olarak yazmayı tercih ettik.[197] HMSS'de toplam 6 örneği vardır.

Şehnâz: Bu fasıl içinde yer alan, birbirleri ile aynı arıza ve özelliklere sahip, makâmı şehnâz olarak verilen üç eserin incelenmesi neticesi, tıpkı uzzâl makâmında olduğu gibi, şehnâz makâmının temelinde bulunan hicaz dizisi gereği kullanılması gereken dik kürdî sesinin kullanılmamış olduğu görülmektedir. Bugün bu eserin çalınıp, netice olarak şehnâz makâmındaki duygunun kulaklarda kalabilmesi için, mutlaka dik kürdî sesinin dizek başında belirtilmiş olması gerekir.

Tâhir: Ayrı bir fasıl altında anılmayan, fakat bizim belirlemelerimiz neticesinde tâhir makamında olan eserlerin toplamı ise 6'dır.

---

[197]MSS s.284; 285; 286.

Uşşâk: Uşşâk faslı içinde verilen eserlerin doğal olarak uşşâk makâmında olacağı düşünülse de, yaptığımız inceleme bunu doğrulamıyor. Bunun yanısıra eserler notalanırken, gerektiği ölçüde hassas davranılmadığı anlaşılıyor. Uşşâk makâmının yapısı gereği çıkıcı bir seyre sahip olduğundan, durak perdesi ve civârında bir seyir alanına ihtiyaç duyar. Burada ise yegâh perdesi üzerindeki râst beşlisi kullanılır. Bu beşli gereği acemaşîrân sesinin ırak olması gerekmektedir. Bu durumun özel olarak diyez ile gösterilmesi gerekmektedir. Ancak tam tersi olarak uşşâk makâmının güçlü perdesi üzerinde bulunan bûselik beşlisi gereği acem sesi kullanılması gerekmektedir. Bunun da ifâde edilmesi gerekir. Ancak Ali Ufkî Bey belki unutma neticesi olarak, belki de batı müziği kuralları ile uyum sağlamayan tonları notalarken bâzı hatalar yapmış olabileceği ihtimali ile bu durumu ifâde edememiş olabilir. Biz transkripsiyonumuzda, dizek başına hiçbir arıza koymadan, ırak sesi için de yeri geldiğinde diyez işâreti kullanarak, bu hatayı bertaraf etmeye çalıştık.[198]

Bu fasıl altında notalanmış bâzı eserlerde ise, doğru olarak öncelikle eviç olarak bilinen perdenin acem icrâ edilmesini sağlayan naturel işâreti bulunmasına rağmen, bâzen bu naturel işâretinin kullanılmamış olduğu görülüyor. Bu tip eserleri seslendirdiğimiz zaman, mutlaka acem perdesi kullanılması gibi bir sonuç ortaya çıkınca, bu durumun unutma neticesinde oluştuğu kanısına varıyoruz. Böyle eserler için,[199] naturel işâreti konulmuş varsayarak notalamayı tercih edip, bu belirsizliği çözme yolunu gittik.

Uşşâk faslı içinde yer alan 35 eserin, 16 tanesi uşşâk makâmındadır. Geri kalan 19 eserin; 15'i beyâtî, 1'i acem, 1'i nevâ, 1hüseynî makâmındadır. Ayrıca bir eserin sâdece sözleri verilmiş notası yazılmamıştır.

HMSS'de toplam 24 örneği vardır.

Uzzâl: Uzzâl faslı içinde yer alan 12 eserin 11 tanesi uzzâl olarak adlandırılmıştır. Diğer bir tanesi ise[200] nişabun makâmındadır. Bu eserin burada bulunmasının sebebi, MSS'nin yanlış mizanpajı nedeniyledir. Uzzâl olarak adlandırılan, 11 eserin bugün bildiğimiz, Hicaz Uzzâl makâmının özellikleri ile seyir olarak uyum sağlamasına rağmen, dizek başında gösterilen arızaların eksik olduğu görülüyor. Dizek başına sâdece çargâh ve acem sesleri için 4 komalık diyez işâreti konulmuştur. Bunun dışında bugün hicaz makâmını oluşturan çok önemli ögelerden biri olan dik kürdî sesinin belirtilmediği anlaşılmaktadır. Bu durumda tüm seyir ögeleri ortak fakat arıza bakımından ayrıcalık göstermesi meselesini, yine Ali Ufkî Beyin ihmali olarak görmek mümkündür. Tam tersi olarak, uzzâl makâmının o dönemde dik kürdîsiz olabileceği ihtimali ise yok denecek kadar azdır.

---

[198]MSS s.125; 126-1.
[199]MSS s.127-2.
[200]MSS s.279.

I. TÜRLER

HMSS'de rastlanılan türlerin, bugün kullanılan biçimleri ile farklı bir yapı gösterdikleri anlaşılmaktadır. Yazmada adı geçen türleri tek tek inceleyerek bu durumu ortaya koymaya çalışalım.[201]

Çalgısal semâî: HMSS'de toplam olarak 44 örneği vardır. Sâdece 2 tanesi[202] 3 hâne, serbend ve mülazime şeklinde olmasına karşın, 39 tanesi üç hâne ve mülazime olarak bestelenmiştir. Geri kalan 3 çalgısal semâî [203]eksik olarak yazılmıştır. Ayrıca hâne isimleri de verilmemiştir. Çalgısal semâîlerin göze çarpan en bariz özelliği, usûlleridir. Bugün yürük semâî olarak bildiğimiz 6 zamanlı usûl kullanılarak bestelenmiştir. Bugün bilinen sâz semâîleri ile hiçbir alâkası yoktur. Semâî olarak isimlendirilmiştir.

Çalgısal semâîlerin makam dağılımı ise; 2 'acem, 2 'aşîrân bûselik, 2 beyâtî, 1 çargâh, 1 evç, 1 hisar, 4 hüseynî, 1 mahur, 3 muhayyer, 4 nevâ, 1 nihâvend, 1 nikriz, 1 nişabur, 3 râst, 2 sabâ, 6 segâh, 1 sünbüle, 1 şehnâz, 3 uşşâk, 2 uzzâl şeklindedir.

İlâhî: HMSS'de 15 örneği vardır[204]. Bu örnekler incelendiği zaman; güftelerinin zaman zaman aruz ve zaman zaman ise hece vezni ile yazıldığı görülmüş, bugün olduğu gibi o zaman da dînî konularda yazılmış olan güftelerden bestelenmiş bir tür olduğu anlaşılmıştır. Mûsıkî örgüsünün girift olduğu ve yalın basit ezgilerden meydana gelmediği söylenebilir.

Murabba': HMSS'de murabba' olarak adlandırılmış 84 eser vardır. Bu eserlerde rastlanılan ortak yanlardan birisi tek dörtlüklerden oluşan güftelerin bestelenmiş olmasıdır. Bundan başka güfteler aruz vezni ile yazılmıştır. Mûsıkî yönü ile bu bestelerin incelenmesi neticesinde, bugün şarkı olarak bilinen biçim ile benzeştiği anlaşılmaktadır. Bu durumda murabba' için şarkının biçim olarak atası demek mümkündür.

Raks ve raksiyye: Aynı manada kullanılmış raks ve raksiyye olarak isimlendirilmiş 10 esere[205] rastlanılmıştır. Bunların ortak özellikleri; konularının genellikle hicv ve oyun içerikli ve 8'li hece ile yazılmış güftelerin bestelenmesi neticesinde oluşmuş bir tür olmasıdır. Aslında raks ya da raksiyye terimi, bu ezgiler ile oyun oynanıldığını belirtmek amacını taşır. Yani bunların ezgilerinin türkülerden hiçbir ayrıcalık göstermediği anlaşılmaktadır.

Sözel semâî: HMSS'de 41 tane semâî olarak adlandırılmış eser bulunmaktadır. Bunların güftelerinin incelenmesi neticesinde, bugüne kadar bilinen semâî tanımlarında anlatıldığı gibi, sâdece dört mefâîlün'lü veznin kullanılmadığı, bunun dışında başka vezinlerin de kullanıldığı, hatta, vezinlerin zaman zaman tutarsız olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bütün bu tesbîtler

---

[201]İncelemede alfabetik sıra esas alınmıştır.

[202]MSS s.74; 107.

[203]MSS s.59-4; 204-1; 215.

[204]MSS s.54-2; 81-2; 85-2; 231-2; 233-2; 247-2; 248-1; 300-1; 300-2; 302-2; 311-1; 313-1; 315-3; 317-3.

[205]MSS s.33-3; 35-2; 59-5; 138-2; 149-2; 205-1; 222-2; 234-3; 241-4.

neticesinde semâî olarak adlandılmış olan eserlerin, usûl nedeni ile bu ismi almış olabileceği düşünülebilir. Çünkü güftelerin biçimlerinde, bu türün kesin belirgin ögesi olabilecek tutarlı bir hal görülmemektedir. 41 eserin 15 tanesi terennümlüdür[206]. Bugün bu terennümlü şekil, nakış semâî olarak adlandırılmaktadır.

Pişrev: Pişrev kelimesi, Ali Ufkî tarafından özellikle harekendirilerek yazılmıştır. Bu harekelendirme neticesinde kelimenin kesinlikle "pişrev" olarak yazılması gerektiği belirtilmiştir. Yani; önde giden anlamına gelen, "pîş" hecesindeki uzun î harfinin kısa olarak yazılması gerektiği ifâde edilmek istenilmiştir. Bu durum göz önüne alınarak bu kelime pişrev olarak transkribe edilmiştir. Mana olarak önde giden anlamına gelmesi için i harfinin uzun yazılması gerekir. Ancak, burada yazarın özellikle belirtmek ihtiyacı duymuş olmasını daha ön planda tutmak gerekir düşüncesiyle bu yolu tercih ettik.

HMSS'de 160 örneği bulunan bu türün, bugün kullanıldığı gibi dört hâneli olmadığı görülüyor. Sâdece dört hâneli olarak yazılmış 4 örneği vardır.[207] Bunların dışında üç hâne ve bir serbend'ten oluşan 10[208], üç hâne ve zeyl bölümlerinden oluşan 13[209] pişreve rastlanılmaktadır. Zeyl hânesi bulunan pişrevlerin ise darb-ı feth usûlü ile bestelendiği görülmektedir. Diğer pişrevlern hepsi üç hâne ve bir mülazimeden oluşmaktadır.

Pişrevlerin makam dağılımı ise; 8 'acem, 4 'aşîrân bûselik, 3 'uşşâk, 15 beyâtî, 2 bûselik, 3 çargâh, 4 evç, 25 hüseynî, 10 'ırak, 1 'ırak-ı muhalif, 3 mahur, 10 muhayyer, 16 nevâ, 3 nihâvend, 4 nikriz, 4 nişabur, 15 râst, 7 sabâ, 11 segâh, 2 sünbüle, 2 şehnâz, 2 uzzâl şeklindedir. 1 pişrevin ise makamı belirlenememiştir.[210]

Şarkî: Şarkî olarak isimlendirilmiş; 2'si hüseynî, 2'si segâh ve mahur makamlarında bestelenmiş olarak 4 eserin notası bulunmasına karşın, şarkî olarak belirtilmiş ve sâdece sözleri yazılmış 1 eser bulunmaktadır. Bu örneklerin hiçbiri özel bir tür olacak ortak özellik göstermemektedir. Bütün bu beş eserin sözlerinin yapısı tamamiyle Türkü ile aynıdır. Ezgi yapılarında da, ayrı özel bir durum görülmemektedir.

Tekerleme: Sâdece iki örneği vardır. Bunlardan birinin notası yazılmamış sâdece sözleri belirtilmiş olarak mecmûada bulunmaktadır. Notası yazılı olan bir eserin ise semâî usûlünde ve hüseynî makamında bestelendiği, her iki güftenin de hicv konulu olduğu, 8 ve 11'li hece vezni ile yazılmış olduğu anlaşılmaktadır. Tekerleme de bir çeşit Türkü'dir. Ezgiler çok dar soluklu ve yalın cümleciklerden meydana gelmiştir.

---

[206]MSS s.76-3; 106-2; 108-3; 134-1; 136; 149-1; 185-1; 205-4; 220-3; 221-2; 224-3; 241-1; 250-4; 251-1; 252-1.

[207]MSS s.19; 55-1; 228; 232,1.

[208]MSS s. 71; 72.73; 86.87-1; 105-2; 113-1; 122-1; 176; 225. 226-1; 254-1; 255.

[209]MSS s. 38.39-1; 64-1; 84.85-1; 130-1; 188; 192; 201-1; 242; 247; 247-1; 273; 281-1; 296.

[210]MSS s.125-2.

Tesbîh: HMSS'de 18 örneği[211] vardır. İlâhîlerden ayrılan yönleri biraz daha sanatlı bir mûsıkî yapısına sahib olmalarıdır. Konuları kesinlikle dînîdir. Sözlerin tamamı aruz vezni ile yazılmıştır. Güfteler, genellikle Arapça ve Farsça kelimelerden mülhem, ağdalı bir Osmanlıca kullanılarak oluşturulmuştur.

Türkî: HMSS'de 104 örneği vardır. Bütün örneklerinin incelenmesi neticesinde; tümünün sözlü olduğu, küçük ve yalın cümleciklerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Konularının genellikle aşk, gurbet ve kahramanlık olduğu görülmektedir. Tümüyle hece vezni ile yazılmış olan bu türkülerin; 59'u 11, 38'i 8, 4'ü 15 ve 1'ide 13'lü hece ile yazılmıştır. Türkülerin sözlerinin şekil olarak incelenmesi neticesinde; 65 eserin kavuştaksız ve dörtlüklerden meydana geldiği görülmektedir. Bunun yanısıra 22 eser, dörtlüklerden oluşmuş ve kavuştakları bir dize olan biçimde, 8 eser ise kavuştakları iki dize olan üçlüklerden oluşturulmuş şekiller kullanılarak yazılmıştır.

Varsağı: HMSS'de 47 örneği bulunan bu türün, Türkü'den daha farklı olmadığı görülüyor. Hece vezni ile yazılmış güftelerle bestelenmiş yalın tek cümleli ezgilerden oluşmuş nota örgüsü ile bestelenmiştir. Güfteler genellikle 11'li ve 8'li hece ile yazılmış olup, çoğunlukla dörtlüklerden oluşmuş dördüncü dizesi kavuştaklı biçim kulanılmıştır. Bunun yanısıra, üçlüklerden kurulu kavuştakları iki ve üç dizeli olan örneklere,az da olsa rastlamak mümkündür.

---

211 MSS s. 121-3; 123-2; 123-3; 170-2; 171-1; 171-2; 171-3; 186-1; 186-2; 233-1; 235; 253-2; 315-1; 315-2; 316-1; 316-2; 317-1; 317-2.

II. HÂZÂ
MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ'DE
DERKENÂR OLARAK YAZILMIŞ METİNLER

HMSS'de derkenar olarak yazılmış metinlerin belli bir düzen içinde olmadığı; ne tür ne de muhtevâ olarak herhangi bir tasnîf içinde bulunmadıkları görülmektedir. Notaların yazılmasından sonra; kalan boşluklara, yaşanılan çeşitli olayların verdiği ilham ve intibalar neticesi, yazıldığı kanısındayız.

Metinler Arapça, Farsça ve Osmanlıca olarak yazılmıştır. Genellikle yazı biçimi olarak; nesih kırması, ta'lîk, ta'lik kırması, kullanılmıştır. Manzum olarak; Gazel, Muhammes, Tahmis, Rubâ'î, Kıt'a, Müfred ve Beyt, mensur olarak; ilaç tarifleri, târîh düşürmeler, nasihatler, mûsıkî metinleri, Hadîs-i Şerîfler, Ayetler gibi genel olarak ifâde edebileceğimiz metinleri ihtivâ eden HMSS, bu yönüyle de oldukça kıymetli bilgileri günümüze intikâl ettirmiştir.

HMSS'deki derkenar metinlerin manzum olanları biçim, mensur olanları ise konularına göre tasnif edilmiştir.

A.MANZUM METİNLER

1. Mısralar

MSS s.53
Ḥiṭāb
Söyle imdi yā ne ġam çekersin mu'īn Mevlādır
Cevāb
Yāve müsāve söylemekdense sükūt evlādur

MSS s.74
Olmaya baḫt u sa'ādet dünyede vaḥdet gibi

MSS s.192
Sermāye-i Şeyḫ
Yaşlı göz 'ārsız yüz çoḳ eski söz
Sermāye-i Şāb
Rūşen göz güler yüz laṭīf söz

MSS s.195
Su'āl
Cennet ve cehennem var mı diyiver baña ey ḫ^wāce rindī
Cevāb
Ne var ne yoḳ behey oġul diyecek maḥaldir şimdi

MSS s.197
Tecnīs-i Tam
Kāfiru'n-ni'meti ke'l-kāfiri

MSS s.266
Merhūm Yahyā Efendinin Mevlevī Şeyḫi Ādem nām 'Azīz'e Güftesi: "Adıñ Ādem olmayaydı saña kim ādem derdi."

MSS s.266
Ve melege dervīşiñ kendü meẓkūr şeyḫine güftesi;
"Ol meleklerden değilim ki ādeme secde etdiler."

2. Beyitler ve Müfredler

a. Beyitler

MSS s.31
Temāşāgāh-ı 'uşşāḳa cemāliñ gibi bāġ olmaz
Bu rūşendir ki 'ālemde göze hergiz yaṣaġ olmaz

MSS s.35
Her kim maḳbūl-i Ḥaḳ olur āḫir
Cümle 'ālem aña olur musaḫḫir

MSS s.35
Ay u gün emrine olur me'mūr
Her biri aña bağlu çāker olur

MSS s.37
Ehl-i 'irfān ile yeğdür ki geçinmek külḫānda
Cühelā ile ṣafā eylemeden gülşende

MSS s.38
Hidāyet itse Ḥaḳ bir ḳulına
Ḫatā irgirmez anuñ bir ḳılına

MSS s.41
Dilberā dilimi dilerseñ dil değil cānım seniñ
Dapduġum Tañrı ḥaḳḳıçün sen benimsiñ ben seniñ

MSS s.43
Ḫallāḳ-ı cihān 'āleme ḳıldıḳda tecellī
Her şey' birer ḥāl ile ḳılmış mütesellī

MSS s.45
Ey püser meşhūrdur ki ḫayr gelmez yaddan
Ḳābil-i şākird olan üstād olur üstāddan

MSS s.45
Naẓarı pāk olanuñ cünbüşi merdāne gerek
ʿĀşıḳı çoḳ olanuñ kendüsi pervāne gerek

MSS s.46
Yusṭavne'l-meẕākirü bi'l-ḫuṣemā'i iẕvan
Ve yusṭevne's-suyūfü ʿale'l-ḫuṣemā'i ʿadvan

MSS s.47
Ẕehebū eyyāmünā bi'n-nūri'ş-şemsi ve ṭamusi
Fe inne elfe senetin fī ʿayneynā miṡlü emsi

MSS s.48
ʿAşḳın iy ḫ^{w}āce metāʿīn ṣaḳın iẓhār itme
Dūstlarla ye iç ammā ṣatı bāzār itme

MSS s.52
Ṣu gibi ṣāf ḳıl sözi fikreyle virgil cevāb
Her diline geleni öğütme mānend-i āsiyāb

MSS s.53
Cihānda rinde iy ʿāḳil budur maḳbūl ü ins ü cin
Ne senden kimse incinsin ne sen kimseye incin

MSS s.57
Ṭāḳatim yoḳ rū-be-rū ʿarżetmeğe aḥvālimi
Dostum luṭfeyleyib kāğıtdan añla ḥālimi

MSS s.57
Didim yavrum nedir ḥāliñ didi Elḥamdülillâh
Didim niçün ḳocalmazsın didi estaġfirullâh

MSS s.58
Küllü fiʿlin mine'l-laṭīfi laṭīfün
Küllü fiʿlin mine'l-melīḥi melīḥün

MSS s.63
Koc y...ġın görmeyen dīvānedir
Üstümüzde dönen bir pervānedir

MSS s.67
Güzeldür ḳış gününüñ nevbaḥārı
Münāsib yār ile āteş kenārı

MSS s.71
Ez-kerāmet-i bülend-i evliyā
Evvelā şi'rest āḫır kīmiyā

MSS s.71
Raḳīb deyu seyret dīdār-ı yāre ḳarşu(AKB)
Berd-i 'acūza beñzer evvel bahāra ḳarşu

MSS s.71
Çünki taḳdīr-i ezelī her ne ise olsa gerek(AKB)
İçelim bādesini be dünyā ne olsa gerek

MSS s.73
Hicv
Ey ḥikmet ile ḫalḳa ṣatan kendüñi loḳmān
G.tüñü gördüm ḳıl ṭ.ş.ġım derdine dermān

MSS s.74
Beyt
Menem nīst merā hīç çü güneh-kārem
Günāh-kārem vü ümmīd-i 'afv miydārem

MSS s.74
Beyt
Zinhār ez ḳarīn-i bed zinhār
Ve ḳinā Rabbenā 'aẕābe'n-nār

MSS s.75
Ġurūr-ı Şecā'at
Men ānem ki bā-şīrī bāzī künem
Miyān-ı bilān ser-efrāzī künem

MSS s.75
Beyt
Çün ṣoñuñ ṭoprak öñüñ mā vü menī
Tanıdım ortada māyī (ya'nī senlik) vü menī (benlik)

MSS s.75
Beyt
Bes ṭāmūr ki zīr-i zemīn defn kerde-end
Ger hestīş be-rū-yı zemīn ber-feşān ne-māned

MSS s.85
Beyt
Şevāb istersen öldür yılanı
Dost ister iseñ ürkütme cānı

MSS s.88
Ṭāḳatim yoḳ rū-be-rū ʿarżetmeğe aḥvālimi
Dostum luṭfeyleyüb kāğıtdan añla ḥālimi

MSS s.88
Didim yaruñ nedir ḥālüñ didi Elḥamdülillâh
Didim niçün ḳocalmazsın didi estaġfirullâh

MSS s.100
Beyt
Olmaya bundan özge müşkil dem
Ki andan yārinden ayrıla ādem

MSS s.100
Fārisī
Firḳat-i dost āfet-i dil est
Ḥasret-i dost zihr-i ḳātil est

MSS s.105
Derem dārān-ı ʿālemrā kerem nist
Kerem dārān-ı ʿālemrā derem nist

MSS s.106
Sāḳiyā doldur ḳadeḥ ol mehlīḳānıñ ʿaşḳına
Nūş idelim zehr ise ol ḫalīḳānıñ ʿaşḳına

MSS s.107
El-ʿilmü ve'l-mālü yestetiru külle ʿaybin
El-cehlü ve'l-faḳru yenkeşifü külle ʿaybin

MSS s.109
Beyt
Ez mehd tā be-laḥd bī-yāmūz ü pāk zī
Tā ne-zed Ḥaḳḳ u ḫalḳ-ı cihān muʿteber şevī

MSS s.113
Bu bir ʿirfān meclisidir bunda yaraşmaz ḫażele
Ṭaşraya baḳ ẓuhūr itse ḳapuyı pek rezele

MSS s.113
Gerçi ki oḳumada yazmada kāmil değiliz
Hamdü'lillāh ki güzel sevmede cāhil değiliz

MSS s.119
Beyt
Baḳsaña nedür bu delice beyt
Fettān ol ġayr it ġayr it

MSS s.119
İẕā cā'at i'n-nüfūsü ṣāreti'l-ecsāmu ervāḥen
Ve İẕā şebi'atü'n-nüfūsü ṣārati'l-ervāḥu ecsāmen

MSS s.121
Ebced oḳumayan Ḳur'ān bilmez ḳandedir
Şāh ḳulluḳ etmeyen salṭanat bilmez ḳandedir

MSS s.124
Cānān odur ki meyl ide anı görince cān
Esbāb-ı ḥüsni ḫūb ola ammā bi-şarṭ-ı ān

MSS s.125
Men-lem-yüeddibhü'l-ebevān
Eddebehü'l-melevān

MSS s.132
Ṣaḳın isrāf eylemekden aḳçañı pek ṣaḳla pek
Düşmene ḳalursa ḳalsun dosta muḥtāc olma tek

MSS s.134
Elā yā 'ākife'l-vādī ez-zalām fe-inne'llāhe Hādi'l-enām
Feinne'l-yüsra ba'de'l-usri fa'ṣbir li-enne'r-rizḳa miftāḥu'l-merām

MSS s.134
Būsuña dil ḳāni' olmaz vaṣlıñuñ şeydāsıdur
Dostum ma'ẕūr dut dünyā ṭama' dünyāsıdur

MSS s.135
Beyt
Besi be-kām dil-i düşmenān būd ānkes
Ki ne-şenūd süḫan dostān nīk endiş

MSS s.135
Bülbül-i şeydā nice āh etmesün gülzārda
Yılda bir gül açılur ol da miyān-ı ḫārda

MSS s.137
Beyt
Ey ʿārif cümle merdlerden sen ol merdi evlā bil
Ki ola ziyāde ġadr u cevr ü cefāya medd-i müteḥammil

MSS s.138
Beyt
Kişi kim ola ber bīm-i hirāsān
Ḳatı müşkil gelür aña her āsān

MSS s.139
Beyt
Dime saḳın bilürüm ʿulūmüñ çoḳ varakı var
Dürlü dürlü bilmekden bilmeğe çoḳ farḳı var

MSS s.140
Ḳarınca bir ḥabbe dāne peşkeş çekmiş Süleymān'e
Siz daḫī ḳabūl eyleyiñ ben virdüğüm faḳīrāne

MSS s.140
Beyt
Ne ʿömr-i Ḫıżr be-māned ne mülk-i İskender
Nizāʿ-ı ber-ser-i dünyā-i dūn me-kūn derviş

MSS s.141
Beyt
Saḳlamazsan yā Rabb yaman elden
Bāri saḳla ġurbetde yaman dilden

MSS s.141
Beyt
Heme zīdegān ger zi güştend ü ger
Ḳaża çün zikr-i dūn fürū-heşt per (Yaʿnī; ḳanatlarını yayub inmek)

MSS s.142
Her ḳaçan nāzil ola emr-i ḳażā
Hūş-ı medhūş olur baṣīr-i aʿmā

MSS s.142
Kişiniñ ʿaybı cāhillikdendir ancaḳ
Ger çekerse cihān mülküne sancaḳ

MSS s.148
Beyt
Bir ādem saña söylerse kem söz
Sen de ḳādirsen söğ ġarażını boz

MSS s.148
Beyt
Çü bāşed ebr-i devlet ber-tü pür bār (ṭolu saçrer)
Fürüter bāş hem-çün şāḫ pür bār (yemişle dolu dal)

MSS s.148
Ān-rā ki kemāl maʿrifet şüd ḥāṣıl
Hem mūnis-i cān bāşed ü hem merhem-i dil

MSS s.148
Firḳat-i yār āfet-i dildür
Hicr-i dildār zehr-i ḳātildür

MSS s.150
Liʿale'l-maḥbūbi deynün külle yevmün büseteyn
Evvelen min ṣaḥnı vechin ṣāniyen min şeffeteyn

MSS s.151
Beyt-i Ḥayretī
Ramażānıñ nice bir ṣāmī vü hicrān olalım
ʿIyd-i vaṣlına yetiştir bizi ḳurbān olalım

MSS s.151
Ṭalebtü zekāte ḥüsnihī mine'l-ḥabībī
Fe-ḳāle hel-yecibü'z-zekātü min māli'ṣ-ṣabiyyi

MSS s.152
Beyt
Cāhil değil ki kitābet bilmeye
Cāhil oldur ki maḥabbet bilmeye

MSS s.152
Eğer ḫʷāhī ki der-ʿālem be-handī
Levendīkün levendīkün levendī

MSS s.155
Beyt
Evvel zemānda iḥsānı gedāy umardı baydan
Gör şimdiki armaġanı bāy umar gedāydan

MSS s.156
Beyt
Her diyārıñ başḳa bir āyīn ü töresi var
Gel seyr eyle ey oġul buranıñ da nesi var

MSS s.157
Fānī ʿömrümüz ancaḳ bir düşdür
Ḫayırlısı iylik ü ʿıyş ü nūşdur

MSS s.157
Diğer
Metres ez ān düşmen gū dost ḫobest
Ḥaẓer kün ez düşmen gū dost rūyest

MSS s.158
Üstādlar demişlerdir ki gavuruñ konuġın yime
Ben de derim yime içme esrārıñı söyleme

MSS s.159
Beyt
Çoḳ ādemi imrendirür bize viren şehd ü sān
Ve birine ẓulm iden çoḳ kimseyi ider tersān

MSS s.160,162
Eğer cellād ise ġamzeñ esirgemez mi insānı
Göricek kāfir esirger ġarīplikde müslümānı

MSS s.161,163
El-leīmü melʿūmün bi-külli lisān
Ve'l-kerīmü mükerremün fī külli mekān

MSS s.164
Beyt
ʿİlm altıdır ancaḳ añla ey ḥabīb
Şiʿr manṭıḳ mūsıḳī fıḳh ḥikmet ü ṭıbb

MSS s.165
Beyt-i Kemāl Paşa-zāde
Az yemek az içmek az uyumaḳ
İnsānı melek ider olsa da aḫmaḳ

MSS s.166
Hor görme düşmeninüñ eñ kemīn
Yoluñ üzre nāgehān ḳurar kemīn

78. MSS s.166
Hümā-yı ber-ser-i mürgān ez ān şeref dāred
Ki üstüḫ^{w}ān ḫored cānver niyāzāred

79. MSS s.166
Zehr türā dost çi dāned şükr
ʿAyb türā dost çi dāned hüner

80. MSS s.167
Kes ne-yāyed be-zīr sāye-i būm
Ver hümāy ez cihān şeved maʿdūm

MSS s.167
Cān-tāb,ġamla beste-dil derdiyle şikeste
ʿAşḳa kepāze olduḳ biz de şikeste-beste

MSS s.168
Beyt
Tü heme dānī ki ez dānā vü ādbāş
Ne-dāned naḳş-ı hod-rā be ez naḳḳāş

MSS s.168
Beyt
Sitūde būd nezd büzürg ü ḫıred
Ki āzād merdī ne-bāşed sitūd

MSS s.169
Beyt
Eğer der-telḫī hicrān be-zahm-ı ġam tüvān merdem
Ezān bihter ki bā-bī-yegāne-i şehd ü şekker ḫorden

MSS s.171
Ġarīb olmaz terk iden diyārı
Ġarīb oldur ki anı terk ide yāri

MSS s.172
Çün ḳażā levhine çekildi ḳalem
Bunda yazıldı nice mīr-i ʿalem

MSS s.173
Beyt
Kişi kim ola pür bīm ü hirāsān
Ḳati müşkil gelir aña her āsān

MSS s.173
Beyt
Ne-bāşed nümīd ez Ḫudā-yı büzürg
Be-cüz-i kāfir tīre rāy ü sütrük (ya'nī; serkeş ve lecūc)

MSS s.176
Ey merd-i cihān dīde bir söz diyeyin diñle
Dil bir ḳulaḳ iki bir söyle iki diñle

MSS s.176
Her ki o derbend-i sīm ü zer şeved
Der 'uḳūbet 'āḳıbet mużṭar şeved

MSS s.176
Māl-i dünyā hāksār ān-rā dehend
Āḫiret perhīzkārān-rā dehend

MSS s.177
Gerçi nūş etdim cihānuñ yedi ṭasdan geçen zehrin
Velākin zehr-i ḳātilden beter gördüm sarāy ḳaḥrın

MSS s.178
'Acep ḥāldür 'aceb ḥikmet naẓar itsen bu dünyāya
Faḳīre 'itibār yoḳdur iderler 'izzeti baya

MSS s.178
Beyt
Var mı bir ḫāṭır ki ġamdan ḫārḫārı olmaya
Ḳanı bir ruḫ ki ḥavādişden ġubārı olmaya

MSS s.178
Bu gülistān-ı cihāna ser te-ser ḳıldım naẓar
Görmedim bir gül ki ḫār-ı cān-güẓārı olmaya

MSS s.178
Nice yıldır eylerim ben bu ḫarābātı ṭavāf
İçdim bir bāde ki hergiz ḫumārı olmaya

MSS s.179
'Aşḳsız kişi hemān cānsız deridür
'Aşḳ eri geh mürde geh zende diridür

MSS s.179
Cerrabeti'l-ḳalemü ve'l-mürekkebü 'ale'l-ḳırṭāsi
Felā-aḳbaḥ min meẓālimi'n-nāsi.

MSS s.179
Beyt
Elā inne'z-zamāne zamānün ʿamiḳun
Fe-li'l-ʿuḳalā ḫıẓlānun ve yenümü

Fe-kün ḥumḳan maʿa'l-ḥamḳāi
İnni era'd-dünyā bi-devletihā tedümü

MSS s.180
Beyt
Sulṭāna çoḳ bilür kişi bilinmekden saḳınur
Ẕīrā bilür ki bilinse tīz beğliğe alınur

MSS s.181
Beyt
Teenīden itme şaḳın ictināb
Umūr-ı siyāsetde ḳılma şitāb

Ki bu demde biñ ḫūn vardır mecāl
Ve bir keşte-i zinde ḳalmaḳ muḥāl

MSS s.182
ʿĀşıḳlarda perde ḥicāb ʿār olmaz
Perdedārlar yāri ile yār olmaz

MSS s.183
Müdām tenāẓūr u teellüfāt ādemden ādemi usandırır
Hicrāndan ve intizārdan soñra visāl maḥabbeti artırır
(Müfaʿalātün erbaʿu defaʿātin)

MSS s.183
Eyne'l-ḫalāsu ve eyne'l-maḳar
Ve eyne'l-menāṣu ve eyne'l-mefer

MSS s.183
Ne münʿim be-māl ez kesī bihter est
ḫ^{w}ār çill aṭlas be-pūşed ḫırest

MSS s.184
Herkes kendü devletini dudar
Anuñ içün gāh yürür gāh yüzer
(Yaʿnī gāh ḳarada gāh deryāda gezer)

MSS s.184
Didiler ki yāre raḳīb baḳar
O demiş kim baḳar ammā ne baḳar (Ya'nī ṣıġır)

MSS s.187
Beyt
Me-kün bed ki çün ān ne bīnī cezā
Ni-gū kār bāşed ne-bīgī sezā

MSS s.188
Beyt
Dem-i zevḳ-i ṣafāda niceler yār olurlar
Çü miḥnet vaḳti ola ḳaçub bīzār olurlar

MSS s.189
Beyt
Ata baḳma ṭona baḳma cāna baḳ
Derūnda olan göñlü sulṭāna baḳ

MSS s.189
Beyt
Dürr ü güher virür ḥikmet kelāmı
Ḫuṣūsa muḥkem ola intiẓāmı

MSS s.189
Esirgemek gerek 'āşıḳ-ı dil-i efkārı
'Ale'l-huṣūṣ ki bir bī-vefā ola yāri

MSS s.190
Beyt
Bāzār-ı dünyāda ol kimse ki bī-zerdir
Ol murġa beñzer ki bī-bāl ü bī-perdir

MSS s.190
Diğer
Ṣafā vaḳtinde çoḳ bulur kişi yār
Velī yār oldurur; k'ola vefādār

MSS s.193
Çün ḳader tīrin ata ḳavs-i ḳażā
Siper olmaz aña meğer ki rıżā

MSS s.193
Hicv-i Şāmī-zāde Efendiye
Dāne-i dünyā şeyṭān dāmıdır
Aña ḥarīṣ olan Şāmī şermīdür

MSS s.194
Bende-i pīr-i ḫarābātım ki luṭfeş dāġest
Virme luṭf-ı şeyḫ ü zāhid gāh hest gāh nīst

MSS s.195
Nice aġladıcı vardır güldürücü içinde
Ve nice elem verici vardır leẓẓetler arasında

MSS s.195
Yā rubbe mübkītin fī ṭayyi mużḥiketin
Ve rubbe mü'limetin fī ṣenā li-ẕātin
Sellemehu'llāh

MSS s.196
Envaʿ-ı ḫaṭālara ġāfilen çekilürüz
İḥsānıñ ne virmeğin ne almağın bilürüz

MSS s.197
Ḳalmayıcaḳ kişiniñ ṣoñıda bir ḫayrü'l-ḫalef
Ḥayf ḥayf ol ʿömre ki olur ʿabeş yere telef

MSS s.197
Sözümüz añlayamaz ṣūfī bizim ḳāl ehli
Bī-zebān söyleşelim var ise bir ḫāl ehli

MSS s.197
Men meḳḳate nefsehü
Eminehü'llāhü min maḳtihī

MSS s.197
Kim ki kendü nefsine düşmen oldı
Allah anı kendü düşmanlığıñdan emīn ḳıldı
Sellemehü'llāh

MSS s.198
Beyt
İşit imdi şurūṭı ʿilm-i kāfıñ dörtdür iy cān
Zemān ile mekān oldı bile ḫullān ide ketmān

MSS s.199
Beyt
Çü āhenk reften küned cān bī-pāk
Çi ber-taḥt mürden çi ber-rū-yi ḫāk

MSS s.199
Güzel oldur ki kemāl ehli ola rūmī ola
Bende ḳadrini bile mes'ele ma'lūmı ola

MSS s.200
Beyt
Ḫātırlu iş işleme ġażab-nāk
Ġażabnāḳıñ eşi olur ḫāṭır-nāk

MSS s.200
Beyt
Ḫalḳa iḥsānlar edüben armaġanlar gönderince
Çoġu żāyi' etmek gerek sen birin eyü ḳondurunca

MSS s.201
Beyt
Eğer ez maḫzen-i Tevfīḳ-i 'aṭāyī ne-resd
Sa'y sūdī ne-küned cehd be-kāmī ne-resd

MSS s.201
Beyt
Der her çi nemī-tüvān be-dest āvürden
Hayfest be-herze 'ömr żāyi' kerden

MSS s.202
Beyt
'Ārif ol ehl-i dil ol rind-i ḳalender-meşreb ol
Ne müselmān-ı ḳāvi ne mülhid-i bī-meẕheb ol

MSS s.202
Diğer
Āftāb-ı 'ālem-ārā gibi sür ḫāke yüzüñi
Kevkebe başdır cihānı hem yine bī-kevkeb ol

MSS s.202
Diğer
'Aḳla maġrūr olma Eflāṭūn-ı vaḳt olsañ da
Bir edīb-i kāmili gördükde tıfl-ı mekteb ol sen de

MSS s.204
Beyt
Ḫalḳa az ḳarış çoḳ diñle az söyle
Evde otur aza kanāʿat eyle

MSS s.205
ʿAḳl est ki bünyād şeref muḥkem ezost
Vāfir-i denī ḥürmet benī-ādem ezost

MSS s.206
Beyt
Süḫāndan be-endīşe dāned kelām
Ki bī-fikr bāşed süḫan nā-tamām

MSS s.208
Ne beğden iste maḳṣūduñ göñül ne şāhdan
Tevekkül ḳıl Ḫudāya devleti iste Allah'dan

MSS s.211
Beyt
Kurbaġa ışırub ururdı nīşi
Aġzına göre ger olaydı dişi

MSS s.213
Ġanīmet bil ṣoḥbet-i ḥużūr-ı dostānı
Vefāsızdır vefāsız bil cihānı

MSS s.216
Mīr-i māl alma ele olsa alṭun pāresi
Mār-ı efʿī nīşidir oñulmaz añun yāresi

MSS s.216
Nefsimle başa çıḳamam ne ki isterse virürem
Murādınca olub anı toḳ ḳahırla öldürürem

MSS s.217
Ḳarġalara olursun mūnis-i müşkil
Onlarcılayın seke seke yürügil

MSS s.217
Beyt
Zengin değil māldār-ı jefet ü sengīn
Faḳīrlikde ḫoş geçinen odur zengīn

MSS s.217
Beyt
Bilinecek neki varsa hepimiz bilürüz heb
Bir kişi her şeyi bilmez ister olsun ser-mezheb

MSS s.218
Beyt
Dünyāda neler olmuşdur daḫī neler olısardur
Değme ki bugünki ḥāle faḳīh mişāl bulısardur

MSS s.218
Maḥabbet ʿārıż olur bir ġarażdur
Ḥakīm ider ki şehvāyeti marażdur

MSS s.219
Güfte-i Şeyḫ Suʿādī
Be-deryā der menāfiʿ bī-şumārest
Ve ger ḫ^wāhī selāmet der kenārest

MSS s.221
Beyt
Gerçi olur ḫiḍmetkārlar aġalaruñ meʿbūnları
Ammā aġalar da olur ḫiḍmetkārlar zebūnları

MSS s.224
Belāsız bāl olmaz mārsız māl
Biledir genc-i renc-i idbār ü ikbāl

MSS s.226
Dānī ki çi güft zāl bā-Rüstem (Ey Bahadır) kerd
Düşmen ne-tüvān ḥaḳīr ü bī-çāre şümürd

MSS s.227
Beyt
Çi ḫoş gütf ān ki seng ez himmeteş būd (seng ey kadr-i kıymeti)
Ki himmet hest miḳnāṭīs maḳsūd

MSS s.229
Beyt
Zamāne ve ger şüd kīn nükte ārāst
Ki kej bā-kej nişīned rāst bā-rāst

MSS s.229
İtme nefsi ḫabīşle mücāleset
İtme ṭabʿ-ı ḫasīsle müvāneset

MSS s.229
Ḫalḳ içinde ṣalāḥı ād eyler
Fırsat el virse çoḳ fesād eyler

MSS s.230
Diğer
Ḫalḳ ile ādem gerekdir gül gibi ḫoş-būy ola
Tā ki gülzār-ı cihān içre küşāde-rūy ola

MSS s.232
Beyt
Āgāhdır ʿāḳil olanlar ḫıred-mend
Ki güş-ı ḫoş ile isġā ide pend

MSS s.232
Fedāiyü'l-Mevlevī
Ṣordular Mecnūn'a Leylā'nıñ ḳadīmi ḫānesin
Sīnesin çāḳ itdi gösterdi dil-i vīrānesin
Temmet

MSS s.234
Beyt
Ṣanma ki ben mest-i ḫarāb Rabbiñ ʿāṣī ḳulıyem
Ne bildiñ belki ol Raḥman u Raḥimiñ maḳbūliyem

MSS s.234
Ḳavlden fiʿle dek
Ḳarıncadan file dek

MSS s.237
İrḥamū men fi'l-ʿarżı
Yerhamüküm men fi's-semāʿi

MSS s.238
Derd-mendān-ı ġamet sūhteī der-mānend
Ger tü dermān ne-dehī suht hā der-mānend

MSS s.242
Beyt
Dünyāda gezmeyen berr ü baḥr ü nehri
Vatanını ṣanur gerçek baş şehri

MSS s.242
Ber-ser-i bālin bīmārān güẕer
Zān ki hest īn sünnet-i ḫayrü'l-beşer

MSS s.242
Nā-tüvānī teşne rā sīrāb kün
Der mecālis ḫiẕmet-i eṣḥāb kün

MSS s.242
Ḫāṭır-ı eytām rā der yāb nīz
Tā türā peyveste Ḥaḳḳ dāred ʿazīz

MSS s.242
Çün yetīmī rā kesī giryān küned
Mālik ender düzaḫeş biryān küned

MSS s.244
Beyt
ʿAvretden vefā geleydi oruspadan öğüt
Sükūt alma getürdi pīrnār neḫut

MSS s.244
Zülf-i zencīri olaldan boynumuza ḳaydımuz
ʿĀlem-i iṭlāḳa düşdük ḳılca yoḳdur ḳaydımuz

MSS s.245
Beyt
Ne kim ṣanırsın eşiñe
Oncaġız gelir başıña

MSS s.246
Ey ḥikmet ile ḫalḳa ṣatan kendüñi loḳmān
G.tüñ göreyim ḳıl ṭ.ş.ġım derdine dermān

MSS s.246
Hem-cins bā-hem-cins küned pervāz
Kebūter bā-kebūter bāz bā-bāz

MSS s.247
Beyt
Me-kün ʿayb-ı ḫalḳ ey ḫıredmend fāş
Be-ʿayb-ı ḫod ez ḫalḳ meşġūl bāş

MSS s.250
Ḳāle'ş-şāʿiru
Ne her bīrūn ki pīsendī derūneş hem çünān bāşed
Besā ḥelvā-yı sābūnī ki zehreş der-miyān bāşed

MSS s.251
Ḳāle Firdevsī
Çi nā-ḫoş būd dostī bā-kesī
Ki māye ne-dāred zi dāniş pesī

MSS s.251
Beyt
Güzellerden vefā umma Nesīmī
Bular bilmezler ol āyīn ü resmī

MSS s.253
Dünyāyı ṭolaşdım ḥaylī zemāndır
Stanbul'ı gördüm ki küçük cihāndır

MSS s.256
Aḳ ḳılsız ve ḳızıl olur ḳadınlara ṭatlu gelür
Ve bir uġurdan yudulur bu nesne nedir kim bilür
(Beyże)

MSS s.258
Beyt
Ārif ol ehl-i dil ol rind ḳalender meşreb ol
Ne müselmān-ı şākil ne mülhid-i bī-mezheb ol

MSS s.258
Beyt
Aḳla maġrūr olma Eflātūn-ı vaḳt olsan da
Bir edīb-i kāmili gördükde tıfl-ı mekteb ol sen de

MSS s.258
Beyt
Aftāb-ı ālem-ārā gibi sür ḫāke yüzüni
Kevkebe başdır cihānı hem yine bī-kevkeb ol

MSS s.259
Beyt
Pota-i nār-ı seferde ḫāliṣ olsa bir kişi
Sīm ḳalbi ṣāf olub altūn olur anıñ işi

MSS s.260
Beyt
Ṭayanur ol ki yenmez yunmaz yanmaz
Yenen yunan yanan nesne ṭayanmaz

MSS s.260 .
Bī-hünerān ṣad ḥīle ārend pīş
Tā ne-reved kār-ı hünermend pīş

MSS s.260
Tecnīs Berāy
Tedbīr-i donanmayı görüñ kim yele verdi
Āḫir Deli Bornāz boğazı ele verdi

MSS s.261
Saray derdin niçün çekeriz dirlik viren Mevlā'dır
Ḳafes ḳuşı olmaḳdan ise hevā ḳuşı olmaḳ evlādır

MSS s.262
Ḳardaşına ḳuyu ḳazarsa kişi
Ḳuyuya düşmek olur anuñ işi

MSS s.262
Cevāhātü's-sināni lehe'l-tiyāmü
Velā yeltāmü mā cera ha'l-lisānü

MSS s.262
Beyt-i Necātī el-merḥūm
Dil getürdüm deyü dil-dāre göñüllenme ṣaḳın
Pādişāh işiğidür bunda dilāver çoḳ olur

MSS s.263
Vucūdī
Ḳormaḳ olmaz ḳaçanı ḥīleden olmaz hālī
Böyledir ḥīle olur ekşerī cenk aḥvāli

MSS s.263
Şol kim melüklerle edepsiz oturur
Taḥḳīḳ kendüden muḫāṭaraya urur

MSS s.265
Beyt
Yār dedi büse virin gelsün 'īyd
Dedim ḳavlden fi'le dek menzil ba'īd

MSS s.266
Beyt
Stanbul'da ne ḫaber var ne koz ḳırarlar
Cāze mi lā-yecūzü mi ṣorarlar

MSS s.266
Latīfī
Me-kün hīç ṣoḥbet be-merd dijend
Ki ber ṭabʿ-ı pāket niyāred nijend

MSS s.267
Cömerdiñ ye etmeğin hem ḳoyunu
Nāmerdiñ yeme içme ṣuyunu

MSS s.267
Ḫāṭurlı işi işleme ġażab-nāk
Ġażab-nākıñ işi olur ḫāṭır-nāk

MSS s.268
Beyt
Āşinā ile hem yārān ol hem-bāz
Ger istersen ki fāş ola saña rāz

MSS s.269
Mużāddān
İnsānda bir nesne yoḳdur beter illā dil yaman
Hem kendüye żararlıdur hem āleme her zamān

MSS s.269
İnsānda ulı nesne yoḳ illā ṭatlu dil hemān
Hem kendüye nāfīʿdür hem cümle ʿāleme bī-gümān

MSS s.269
Şāh Süleyman-bin Selīm oldı şevvāl içre şāh
Fażl-ı Ḥaḳ'dan oldı tārīḫi anuñ feyz-i ilāh (926)

MSS s.269
Aceb midür eşeklik etse çāvuş
Çün elifi ḳaldırınca ḳalır çüş

MSS s.270
Beyt
Uzun ömri ne ile bulduñ ? Pür hüner ü ṣabr ile
Ve bunları ne ile bulduñ ? Te'emmül-i ḳabr ile

MSS s.270
Beyt
Ben ehl-i ẕevḳ dervîş cüyem evim yoḳ barḳım yoḳ
Her ehl-i kerem sırtında sırtım pāk karnım ṭoḳ

MSS s.271
Beyt
Baḥr olsa ʿilmîle Türk adam olmaz dünyede
Ṭatlu ṣu ḳatmak gidermez baḥr-i ʿummān acısın

MSS s.272
Beyt
Ey maḥbūbān-ı şāhidān-ı zemāne ḫord ü büzürg
Dîde rā Yusūfend ü dil rā gürg

MSS s.273
Beyt
Dilber dimiş ki māyil olanlar vefāmıza
Lāyıḳ budur ki ḳāyil olalar cefāmıza

MSS s.274
Beyt
Bu resme çün müsāfir derd-i hicriñle ola ḫaste
Mücāvir olmasın mı ḥasret-i laʿliñle dembeste

MSS s.274
Beyt
Bī-yāmuz ʿilm ki kerded ʿazīz
Ki bī-dāniş āsān nī-rezed pişīz

MSS s.275
Beyt
Gerçi nūş etdim cihānda yedi ṭasdan geçen zehri
Ve lākin zehr-i ḳatilden beter gördüm saray ḳahrın

MSS s.278
Beyt
Dilem şüd zi ḳahr-ı zemāne nijend ey melül
Merā ḥürremi ne-āyed ez lehv ü ḫand

MSS s.278
Beyt
Dervāze-i şehr rā tüvān best
Ne-tüvān deheni muḫālifān best

MSS s.280
Kanāʿat ehli olmayan dünyāda rāḥat olmaz
Ferāġat ḳadrin bilmeyen ʿālemde ʿāfiyet bulmaz

MSS s.280
ʿĀrife ṭūşe mi var genc-i ḳanāʿatden iyi
ʿĀḳile küşe mi var künc-i feraġatden iyi

MSS s.281
Hergiz ḥased ne-bürdem ber-manṣıbī vü mālī
İllā ber-ān ki dāred bā-dilberī viṣālī

MSS s.283
İẕā cāe'l-ḳażā ʿamiye'l-baṣar
Ve iẕā enzele'l-ḳaderu baṭale'l-ḥaẕer

MSS s.284
Beyt
Gerekdir bir ola serdāra sırdār
İki olsa iderler sırrı iẓhār

MSS s.284
Beyt
İkiden geh tecāvüz ide bu sır
Düşüben dillere derd ola āḫir

MSS s.285
Beyt
Eğer ṣad-sāl kebr āteş fürūzed
Ve ger yekdem dero āfte be-sūzed

MSS s.285
Ger baḫt-ı yārī küned engüştet sindān be-şikend
Veʿr baḫt bedī küned pālūde vü ne-dānet be-şikend

MSS s.285
Ḥayfā ol şaḫşıñ ʿömrüne ki dün giden bugün ʿaḳlı
Ziyāde olmayub tutmaya dostunuñ sırrını saḳlı

MSS s.288
Baʿżı kimse Receb ü Şāʿbānı ṭutar
Baʿżı kimse şavm-ı Remażānı yutar

MSS s.290
Nażīre
Şol kişinüñ kim çoḳ elinde mālı var
Faḳr ü ḳıllet çekmez ol ḫoş ḥāli var

MSS s.290
Naḳīża
Bir kişinüñ ki çoḳ elinde mālı var
Göñlü baġlıdur anuñ bed ḥāli var

MSS s.294
Yaraşmaz erlere bī-ġayret olmaḳ
Çü ġayret olmaya yek ʿavret olmaḳ

MSS s.296
Oldılar ḫūn-ı ḫāke āġaşte (yaʿni ıslanmış)
Küşteden oldı cā be-cā püşte (yaʿni depecik)

MSS s.296
Oḳur yedi zebān-ı tiġ-i sinān
Āyet-i "Küllü men ʿaleyhā fān"

MSS s.298
Beyt
İster misin ki āvāzuñ ola ḫūb
Perhīz eyle ḳarnı aç ṭut yā maḥbūb

MSS s.307
Rū-yı be-nādān ü aḥmakān be-nümāy
Bīş aḥmaḳ nefes nefes meġzāy

MSS s.307
Hemçü ʿīsī zi aḥmaḳān bi-girīz
Tā nefītī be-cāh-ı kin ü sitīz

MSS s.318
El-melīkü yebḳā maʿaʿl-küfri
Ve lā yebḳā maʿa'ẓ-ẓulmi

MSS s.318
Melik Sulṭān gerçi kāfir olsa olur pāyidār
Līk cevr ü ẓulmile olmaz memālik ber-ḳarār

Müfredler

MSS s.40
Men ez merdüm nemī tersem ve lākin zīn ġuṣṣa mī lerzem
Ki yār-i nāzenīni be dest-i dīgerān üfted

MSS s.63
Bu dünyā bir misāfirḫānedir
Deli göñül ḳalḳ bul tedāriğin gör

MSS s.73
Müfred
Ey ān ki be-taḳrīr ü beyān, dem-i denī zi-ʿaşḳ
Mā bā tū nedārım saḫan-ı ḫayr ü selāmet
Diğer
Çünān bezī ki eğer ḫāl-i reh şevī kesrā
Ġubār-ı ḫāṭırī ez reh-güzār-ı mā ne-resed

MSS s.100
Ṣohbet
Yārān ġanīmet-dān ki naḳd-i zindegī
Ez be-her nisār ṣoḥet-i yārān ḫūşest
D.
Ḫaṣṣā
Ḫoş būd be-her temāşā ʿömr-i ʿazīz
Ve ān temāşā hem be-dīdār-ı hevādārān ḫūş

MSS s.109
Müfred
ʿİlimde kelle saġ olsun bir külāh eksik değil
Ḳanġı bostāne varırsam bir kelek eksik değil

MSS s.112
Müfred
Başuña ḳonsa devlet olma azġun
Dem ola leşüñe ḳona ḳuzġun

MSS s.112
Müfred
Makṣūdumuz ne ḳahve ne ḳahveḫānedir
Dīdār-ı yār görmeğe ancaḳ bahānedir

MSS s.112
Diğer
Yoldaş oldur ki raḥm ide yoldaşına
Yoldaşı uğratmıya yol ṭaşına

MSS s.112
Diğer
İy ecel cān ister iseñ var raḳîbiñ cānını al
Hem senüñ işiñ biter hem ḫayli minnetdür baña

MSS s.120
Ey göñül āh eyleme ḳarşuya durma ol mehüñ
Tāze gül yapraġıdır bād-ı ṣabādan incinür

MSS s.120
Ḥikmeti dünyā vü mā-fîhā bilen ʿārif değil
ʿĀrif oldur bilmeye dünyā vü mā-fîhā nedir

MSS s.121
Müfred
Ger dünyā bize bāḳî ḳalaydı
Felekden intiḳām almaḳ ḳolay idi

MSS s.136
Müfred
Ser-i pā itmeyince baḥr-i ʿaşḳa dalabilmezsin
Nefes çoḳ tutmayınca dürr-i meknūn (maḳṣūd)[212] alabilmezsin

MSS s.138
Müfred
Zāhid niçün bakmaya cānānı görünce
Ḳorḳar ki nvedaʿ eylesiñ anı görünce

MSS s.139
Müfred
Ey göñül aldanma yārüñ ʿahdine peymānine
Bî-vefādur bî-vefānıñ ʿahdi ne peymānı ne?

MSS s.145
ʿĀlemiñ ẕevḳ u ṣafāsın bir gedā sürer hemîn
Pādişāh-ı dehr olan ancaḳ ḳurı ġavġayı çeker

---

212 "maḳṣūd" kelimesi meknūn kelimesinin altına yazılmıştır.

MSS s.170
Müfred Berāy-ı Binā
Müferrih kim binā ḳılmış, bināsı müstedām olsun
İlāhī rūz-ı maḥşerde yüz aḳ rūḥ şād olsun
Diğer
İlāhī bu maḳāmıñ ṣāḥibi dāyim sa'īd olsun
Girib cennet sarāyına cehennemden ba'īd olsun

MSS s.171
Müfred
Ehl-i diller arasında aradım ḳıldım ṭaleb
Her hüner maḳbūldür illā edeb illā edeb

MSS s.181
Rāz-ı derūni ṭaşırmaya ṣalmaḳ revā değil
Budur günāhı kim aṣılur muttaṣıl ceres

MSS s.187
Müfred
Didim ey meh bu gice leblerüñ aġzımda imiş
Didi firḳat-i şebdir daḫī ne demişler görürsün

MSS s.187
Diğer
Bizi öldürmek içün ġayrilere būse virür
Teşnedir ol ṣanemiñ lebleri ḳanımıza

MSS s.187
Diğer
Didim zülfüñ kemendi boynuma daḳ
Didi çoḳ söyleme ey aṣılacaḳ

MSS s.187
Diğer
Aldanub her dilbere dil virme zinhār ey göñül
Kim bulunmaz isteseñ dünyāda bir yār ey göñül

MSS s.189
Müfred
Ne müderris ne mülāzim ü ne ḫod ḳāḍı ol
Kısmet rūz-ı ezelden ne ise rāzı ol

MSS s.189
Müfred
Didim cānā görünmezsin sebep ne
Didi var ile olma cān görünmez

MSS s.198
Bu lücce keşti-i Nūḥ'a necāt virmiş işitdik
Zemān ile o da bir kerre rūzigārına düşmiş

MSS s.203
Diğer
Lā-mekān ol hem maḥallinde yüki bekle yine
Gāh mihr ü ʿālem-ārā gāh māh-ı naḫşeb ol
(Māh-ı naḫşeb: ʿAcem'de bir ḳuyudur ki içinde ay görülür)

MSS s.203
Diğer
ʿĀşıḳ ol ammā ʿalāyıḳdan berī it göñlüñi
Nem ġām-ı gīysūya meftūn ne esīr-i ġabġab ol
(Ġām-ı gīysū: Saçıñ ḫalḳaları)

MSS s.203
Diğer
Kes ʿalāyıkdan eliñi dil virme ḳadrin bilmeze
Māyil-i ḫūbān esīr-i cāh-semīn-i ġabġab ol
(cāh-ı semīn: Eñek[213] delüceği)

MSS s.206
Müfred
Çoḳ kār iderdim dersen elimde olsa sermāye
Hüsn-i muʿāmeleñ var mı o saña kāfi bir māye

MSS s.207
Müfred
Tuz etmeğin ḥaḳḳı varsa ḳodılanıñ da var sarāydāş
Harf-i evvel vü āḫiri ṭarḥ idüb olalım sırdāş

MSS s.212
Müfred
Gerçi şerīf faḳīr olsa eksilmez pāygāhı
Bir yahūdi altun ṣaçsa bulmaz ḥürmet ü cāhı

---

213 Eñek delüceği: Çenede oluşan gamzeye denir.

MSS s.215
Be-baġ u rāġ merā zikr ü fikr çün yāres
Zi ẕevḳ ü şevḳ cefā rā dilem vefā dāned
Taẓmīnü'l-müzdevic

MSS s.222
Ma'a Redif-i Mu'ammā
Ser-ṭama'-ı bī-reved ü be-genc-i fuḳarā āver sehī
Güzīn dü çīz mīster şeved türā nāyī

MSS s.223
Gerçi nūş etdim cihānda yedi ṭaşdan geçmiş zehri
Velākin zehr-i ḳātilden beter gördüm sarāy ḳahrın

MSS s.225
Müfred
Be-Ḳādir-i 'ālem-i fānī çü mümkin nīst 'āḳil rā
Ferāġat be zi meşġūlī ḫarābī be zi ma'mūri
Müfred
Çīni sabāḥdan bütün gün oynadıñ tā şāme dek
Pür ṣadā olmışıdı 'ālem-i Rūm'dan tā Şām'a dek

MSS s.226
Müfred
Bir ża'īfe ḫor baḳma merd iseñ merdāne baḳ
Bir ḳarınca küçükse anı sen şīrāne baḳ

MSS s.230
Müfred
Kimiñ ta'līmine düşdüñ 'aceb ey ġonca-leb maẓhar
Cefā fennini ḳılduñ nā-resīde ṭıfl iken ezber

MSS s.231
Müfred
Ne deñlü beyt cennet olsa ma'mūr
Ḳuşūrı çoḳ olur çün ola bī-ḥūr

MSS s.240
Müfred
Her kime ki rütbet-i bālā gerek
Aña ḳıdem-i himmet-i vālā gerek

MSS s.241
Naṣiḥat ḥeme ʿālem çü bād-ı der kāfes est
Bi-güş merdüm-i ʿāşıḳ çü āb-ı der-ġırbāl

MSS s.247
Rūzī kes kes ne-mī ḫūred
Kimseniñ muḳadder rızḳın kimse yemez

MSS s.252
Müfred
Kes ʿalāyıḳdan eliñ virme ḳadrin bilmeze gümüş
Māil-i ḫūbān esīr-i cāh-ı sīmin ġabġab ol
(Yaʿnī: Yañaḳ çukuruñ)

MSS s.254
Müfred
ʿĀşıḳ ol ammā ʿalāyıḳdan berī ṭut göñlüñi
Ne ḫām-ı gīsūya meftūn ne esīr-i ġabġab ol
(Ḫām-ı gīsū: Saçın ḫalḳaları ya zülfüñ)

MSS s.255
Müfred
Lā-mekān ol hem maḥallinde yeriñi bekle yine
Gāh mihr-i ʿālem-ārā māh-ı Naḫşeb ol
(Māh- Naḫşeb: ʿAcem'de bir ḳuyudur ki içinde ay görinür)

MSS s.258
Müfred
Yek süḫan rā hātif-i ġaybī merā taʿlīm kerd
Türk eğer mollā şeved hergiz ne kerded ādemī

MSS s.259
Müfred
Pīr ölürse ʿilm ile terk-i ādem olmaz dünyāda
Ṭatlu ṣu ḳatmaḳ gidermez baḥr-i ʿummānuñ acısın

MSS s.260
Müfred
Rūzhā ger ʿīd bāşed ḳadr-i şeb sāʿat demī
Türk eğer mollā şeved hergiz ne-kerded ādemī

MSS s.262
Müfred
Ṭaṣadduḳ itme ṣaḳın makārine (?)
Dadanub ʿārsız olur ister yine

MSS s.284
Müfred
Kimse eyyāmında itmez nāydan ġayri fiġān
Kimse devrānında güç çekmez illā kemān

MSS s.285
Müfred
Güzeller ṣaydına ey dil gerekse biñ duʿā oḳu
Duʿā-i sīm ü zer gibi birisi müstecāb olmaz

MSS s.285
Müfred
Cihān muhtāc iken gün pertevine
Varır ʿār eylemez derviş evine

MSS s.318
Müfred
Maḥabbet ü ṣabr ile her derdi yenersin oğlum
Gerçi nice kerre boynı eğüp siñersin oğlum

MSS s.318
Müfred
Her ne ṣanarsan āşiñe
Odur gelecek başıña

MSS s.318
Müfred
Ferīdi rūzigār olsa fünūni ʿilmîle bir Türk
Mizācından anuñ olmaz eşeklik zerrece zāil

MSS s.320
Müfred
Yār elinden yarelendi bu yürek
Yine anuñ merhemi belden gerek

MSS s.320
Müfred
ʿĀriflikle yār ele girmez
Sīm ü zer gerek ṣayasın çek çek

MSS s.320
Diğer
Lükneti vardır şanma anı bī-vuḳūf
Lākin ayrılmaz ṭatlu dilinden ḫurūf

A.BEYİTLERDEN OLUŞAN NAZIM ŞEKİLLERİ

1. Gazeller

MSS s.103
Ġazel
Dilerseñ ki ola canıñ mülk-i ābād
Ululanma ṣaḳın iy ādem-i zād

Ululanduġı içün serv-i serkeş
Başına her nefes ṭoprak ṣaçar bād

Ululanduġıçün Bīsütūnuñ
Yüridi üstüne yol kesdi Ferhād

Ne denlü yüksek uçsa mürġ-i çāpük (?)
Geçe boynuna nāgeh dām-ı ṣayyād

Ululanmaḳ düşer mi Ḫayretī hīç
Bir avuc āb ü ḫāk ü āteş ü bād

MSS s.122
Ġazel
ʿĀşık ḳatında küfrile İslām birdir
Her ḳande meskeñ eylese ʿāşıḳ esīrdir

Maʿşūḳanuñ naẓīri bulunmaz cihānda çün
Her ḳande kim görürsen anı bī-naẓīrdür

Her kimsenüñ ki yüreğe açıldı gözleri
Ehl-i baṣīret oldı vü adı baṣīrdir

Put-ḫāne vü Kaʿbe-i vaḥdetde farḳ iden
Maʿnīde bāliġ olmamış ol gerçi pīrdir

ʿAşḳuñ yolunda yüzüni ḫāk eyleyen faḳīr
Adı cihānda Ḫüsrev -i ṣāhib-serīrdir

Ey Kaʿbe'niñ cemāline ʿāşıḳ niyāz ile
Meydān-ı ʿaşḳa gel gel ki muġaylān ḥarīrdir

Dünyā vü mülk ü mālına aldanma iy faḳīr
Kim dünyānıñ metāʿı be-ġāyet ḥaḳīrdir

Fānī cihānda silk eteġüñ kim naʿīmine
Her bī-başīr ki oldı muḳayyed esīrdir

Ey fālıma bu fülān ḳurʿai ṣalan
Döndürme ʿazmiñi ki mubārek żamīrdir

Āfāḳa düşdi ġulġule ḥüsnüñden iy ṣanem
Āfāḳa baḳ gör ki ne āh-ı nefīrdir

Müştāḳ-ı dil-peẕīr deryānıñ cefāları
Maʿşūḳdan muḥibbe cefā dil-peẕīrdir

Ṭarḥ eyledi yoluñda Nesīmī vücūdını
Gör anı kim muḥteşem olmuş faḳīrdir
Tamām

MSS s.167

Li'l-cülūsi Sulṭān Meḥemmed Ḫān Bin Sulṭān İbrāhim Ḫān Bin Sulṭān Aḥmed Ḫān

Zihī Şehzāde ez bürc-i saʿādet
Çü ḫurşīd-i cihān-ārā ber āmed

Sezā-vār ḳaba-yı pādişāhī
Serīr-ārā vü şāhen-şāh-ı emced

Müzeyyen bād bā-naṣrun mine'llāh
Muẓaffer bād bā-feṭḥ-i müʿeyyed

Ḥayāt efrāz-ı şiddet ü meşḳ
Ki İbrāhim ü Aḥmed bed eb ü ced

Vezīrān Muṣṭafā şüd li-menʿi rāʿin
Be-merdān-ı müjdegānī dāde bī-had

Cihān āsūde şüd el-hamdülillāh
Ḫüdāyā şüd muʿin ān ser-āmed

Be-tevfīḳ-i Ḫüda-yı lā-yezāl
Muʿammer bād be-ikbāl-i sermed

Bī-güş vālid-i zillü'llāhiī
Beşāret dād ervāh-ı mücerred

Duʿā ḫwāniş ādem güft tārīḫ
Çü nūr-ı çeşm-i şāh āmed Meḥemmed.

MSS s.181
Ġazel 95
Ne her ki çihre-i berā fürūḫt dilberī dāned
Ne her ki āyīne sāzed Sikenderī dāned

Ne her ki ṭarafkār geç nihād u tünd ne-şüst
Külāh-dārī vü āyīn serverī dāned

Hezār nükte-i bārīkter zi mūy-i īnḥast
Ne her ki ser türā şüd ḳalenderī dāned

Vefā vü ʿahd nigū bāşed erbi-yāmūzī
Ve ger ne her ki tū bīnī sitemgerī dāned

Medār-ı noḳṭa-i bīneş zi ḫāli tüst
Ki ḳadr-i gevher-i yekdāne gevherī dāned

Tū bendegī çü gedāyān be-şarṭı müzd me-kün
Ki dost ḫob reviş bende perverī dāned

Der āb-ı dīde-i ḫod ġarḳa-em çi çāre künem
Ḳi der muḥīṭ ne her kes şināverī dāned

Ġulām-ı himmet ān rind-i ʿafīyet sūzem
Ki der gedā ṣıfatī kīmyāgeri dāned

Be-baḫtem dil-i dīvāne vü ne-dānistem
Ki ādemī beççe-i şīve-i perī dāned

Be-ḳadd ü çihre her ān kes ki şāh-ı ḫūbān şüd
Cihān be-gīred eger dād güsterī dāned

Zi naẓm-ı dilkeş Ḥāfıẓ kesī şeved āgeh
Ki lüṭf-i ṭabʿu suḫān güften derī dāned

MSS s.187
Ġazel-i Ufḳī
Maʿniden elimiz yoḳ ne maʿrifet biçeriz
Ḫalḳ ile dilimiz yoḳ dost ḳadeḥi içeriz

Ḫaberden bī-ḫaberiz dost yolunda ḳurbānıyız
Dīv ḳanḍedir deyu ilden ile göçeriz

Bezm-i elestde ʿālimiyiz dost ṭolusu ṭolumuz
Hallolur müşkilimiz deryāları geçeriz

Mekānımız her yerde pinhān oluruz serde
Gider aradan perde göñülleri de açarız

Yürüyüb bī-mās ile yāriz ʿam u ḫās ile
Ṭarīḳat bıcḳısıyla ʿadūyı bir dem biçeriz

Kimdir maʿnīden el-ān ḥaḳḳı bātılı bilen
Murāda yetmez yalan gerçekden yol seçeriz

Ufḳī dir perimek isteyüb diz ipini
Maʿrifet gevherini ele döker saçarız

MSS s.188
Tārīḫ-i Mevt-i Çivi-zāde Efendi
Eyledi ʿazm-i beḳā Ḥażret-i Şeyḫülislām
Ḳodı mātem-zede dünyāyı dirīġā ḫayfā

Mevt-i ʿālim meşelā oldı çü mevt-i ʿilim
Yeridir üstüne ağlarsa döne döne semāʾ

Didiler ṭālibi ol demde anuñ tārīḫin
Vāh kim gitdi Çivi-zāde reis-i ʿulemā
Sene-yi 995

MSS s.188
Diğerle
Dirīġā bī-beḳādır dehr-i fānī nevʿi insānī
Bir iki gün ider ülfet meyl-i zīr ü ziynet

Ecel bir āteş-i cān-sūzdur sulṭān ü dervişiñ
Fenā virir vücūd ḥażrete erişdiği sā'at

Vefātın işidüb sā'ī dā'ī didi tārīḫi
Çivi-zāde Efendi bu cihāndan eyledi rıḥlet

MSS s.200
Ġazel
Ne Süleymān'a esīriz ne Selim'in ḳuluyuz
Kimse bilmez bizi Şāh-ı Kerīmin ḳuluyuz

Pākdir 'aşḳımız 'uşşāḳ miyānında bu gün
Ṣanma ṣanma ki bir būse-kenārıñ ḳuluyuz

Ḥaḳḳ'dır sevdiğimiz ma'nī yüzünde baḳıcaḳ
Ṣūretā gerçi ki bir naḳş-ı niġārın ḳuluyuz

Ḳul olan 'aşḳa cihān beğlerine eğmedi baş
Başḳa sulṭān cihānıyuz göre kimin ḳuluyuz

Terk idüb Ḫayretiyā tāc (ü) ḳabādan geçdik
Ancaḳ bu dünyāda bir köhne 'abānın ḳuluyuz
Temmet

MSS s.255
İtme 'arż-ı ihtiyac iy dil ṣaḳın her nā-kese
Pādişāhuñ var iken rızḳın virici her kese

Raḥmet deryāsına nisbet dü-'ālem ḳaṭredür
Ḥāşā-li'llah yüzüñe 'aybıñ ura rızḳuñ kese

Bir dil-i vīrānı ma'mūr itmeğe ḳaṣd idegör
Eylemek lāzım değil bünyād mescīd medrese

MSS s.277
Gazel-i Firaḳ
Çün yöneldiñ sefere lüṭf-i Ḫudā bārik ola
Baḫt-ı hemrāh-ı du'ā ḳāfile-sālārıñ ola

Devlet ü 'izz ü sa'ādet saña rehber oluban
Ḳande kim ḳonsan Allah nigehdārıñ ola

Götürüb ʿāyişe-i zülfüñi düşende ṣabā
Peyk-i āhım gibi ol daḫī hevādārıñ ola

Terk-i çeşmiñ gibi her ḳande ki zemzen varise
Dil-i ʿuşşāḳ gibi zār-ı giriftārıñ ola

Dostum olmaya kim gözden ırağ olmağla
Unudup ferḥānı ġayrı kimse yāriñ ola.

MSS s.284
Ġazel
Zülf-i perçīnüñ ġamıyla kim pür-āb olur
Ne yere kim düşse ḳatresi girdāb olur

Göz yumub açınca ṭurmaz gelse dilber ḫāneye
Baḫt-ı bīdār olmasa devlet ḫayāl- ḫʷāb olur

Yāre açsa sīneme dilber gelür cāna feraḥ
ʿĀşıḳ-ı bīçāreye ura yara fetḥ-i bāb olur

Eşk-i ʿāşıḳdan ḥaẓer kıl ey civān-i tünd-ḫū
Bir nice ammureler vīrān ider seylāb olur

Bir dile Yahya tokunsa pertev-i feyzi Ḫudā
Ẕerre-i nāçīz iken ḫurşīd-i ʿālem-ṭāb olur
Temmet

MSS s.299
Ṣabretī Fermāyed raḥimaḥu'llāh
Vaḥdet isterseñ ferāġat eyle hū-yı hā-yı ḳo
Keşret-i dünyādan el çek ey göñül ġavġayı ḳo

Gözüñ aç olma gözi aç yime ġam dünyāy-çün
Gāvter-i perverīñī endişe-i merʿāyı ḳo

Maʿnī-i rengine baḳ aldanma sūret naḳşına
Vech-i zībāya naẓar ḳıl cāme-i dibāyı ḳo

Pāye-i ʿālī dilerseñ ḫāk-pā-yi dilber ol
Ḳaldıñ ayaḳlarda fikri manṣıb-ı aʿlāyı ḳo

Dirmişisen yāren öldürsem gerekdir ānı ben
Gel bugün öldür ögünde öldü kim farṭı ḳo

Didim oldı dil saçıñ zinciriniñ dīvānesi
Nāzile geldi didi el boyında baġlāyı-ḳo

Ṣabretī bī-çāre de bir derd-mendiñdir seniñ
Ḳıl naẓar aḥvāline luṭf eyle istiġnāyı ḳo
Temmet

MSS s.303
Ġazel[214]
Ravża-i Ḫuld-i Berīn (1) ḫalvet-i dervīşānest
Māye-i muḥteşemi (2) ḫizmet-i dervişānest

Künc-i ʿuzlet-geh-i ṭılsımān ʿacāyib-dāred
Feṭḥ-i ān der-naẓār-ı raḥmet dervīşānest

Ān çi bi-şeş be-nehed tāc-ı tekebbür ḫurşīd
Kibriyā pey-est ki der ḥaşmet (3) dervīşānest

Ḳaṣr-ı firdevs ki rıḍvāneş be-derbānī-reft
Manẓarān-ı çemen-i nüzhet (4) dervīşānest

Ān çi zer mī-şeved ez pertevān ḳalb-i siyāh (5)
Kimyāyīt ki der ṣoḥbet-i dervīşānest

Girān tā be-girān leşker-i ẓulmet velī
Ez ezeli tā be-ebed furṣat-ı dervīşānest

Devletī rā ki ne-bāşed ġam ez esīb-i zevāl (6)
Sebeş bende ki ḥażret-i dervīşānest

Īn tüvānger-i mefrūş in heme nuḫvet (7) ki türā
Server ü der ketf-i himmet-i dervīşānest

Genc-i Ḳārūn ki fürū mi-reved (8) ez ḳaḥr (9) ḥenüz (10)
ḫ^Wande-bāşi (11) ki hem ez ġayret -i dervīşānest

---

214 Bu gazelin orijinalinde; bazı kelimeler numaralandırılmış ve manaları da akabinde izah edilmiştir.

Rū-yī maḳṣūd ki şāhān be-duʿā mi-ṭalebend
Maẓhareş āyīneʿi ṭalʿat (12) dervīşānest

Ne ġulām-ı naẓār āṣaf ʿahdem (13) gūrā
Ṣūret-i ḫwāce gi vü sīret-i dervīşānest

Ḥāfiż incā be,edeb bāş ki sulṭāni melek
Heme ān bende ki haẓret-i dervīşānest
Temmet

Be-tekellüf bişnev devlet-i dervīşānest
Ḫusrevān-ı ḳıble ḥācāt ü duʿā end velī

1. Ḫuld-ı Berīn: Yüce cennet, Firdev-i Āʿlā gibi
2. Māye-i muhteşem: Ḫacālet, heybet ve ʿaẓamet māyesi
3. Ḥaşmet: İstihyā: Utanmaḳ, hayat bulmaḳ
4. Nüzhet: Server ve pāklık
5. Ḳalb-i siyāh: Ḳara ḳalb
6. Esīb-i zevāl:Zevāliñ zaḥmetinden, bāy, ḳudret ve ḳuvvet şāhibi, zengin.
7. Naḫvet: Tekebbür ve ʿaẓamet ṣatma
8. Fürū mī-reved: Battı, dayandı
9. Ḳaḥr: Allah ḳaḥrından
10.Henüz: Elān, batub gitme
11.Ḫānde-bāşı: Oḳumuş ola tevāriḫ.
12.Āyine-i ṭalʿat: Yüz ve meh (ay) maʿnāsına.
13.Āsaf-ı ʿAhd: Bir vezīrin adıdır ki, Ḳıvāmuddīn Ḥasan'dır.
14.Der: Ḳapu.

MSS s.305
A.
Şāh Sulṭān Murād Ḫān
Ey büt-i şīrīn dehān ḳāmet-i serv-i revān
Bir gicecik gelesin bizim odaya hemān

Sen gelicek ḳapuya ata ata vireyim
Ṭaşradan içerüye maḥbūbum ḫūb-ı zemān

Sen geçüp oturasın ben duram az az ḳoyam
Bir ḳadeḥiñ içine ṣāġ-ı mey-i erġuvān

Serḫoş olup yatasın dūn ile ḳalḳam idem
Ekşulice çorbayı saña maḫmūr ey civān

Şöyle uram içerü hīç ḳalmaya ṭışarı
Düşmeninüñ baġrına ḫançer ü tīġ-i bürrān

Lāle-ḥad mey içerem baş idüben geçerem
Parmaġıña ey ṣanem ḫātem-i zerrīn nişān

İki ṭutam az mıdır añla deyu soḳayım
Bu lāle vü nergisi sarıġına ey cānān

Ġāyet ḫoşuma gelür bir aġaç kim er dike
İki bölük zülfüñe misk ü ʿanber feşān

Her ṣabāḥ gelesin Aḥmed'ine veresin
ḫʷāce selām ʿaleyküm şāhım ʿaleyke selām

MSS s.312
Ġazel
Şehr-i İstanbul'ı başdan başa seyr itdim hep
Ne ʿacep nesneler olur ṣaḳla naẓardan yā Rabb

Seyr iderek bir yolum uġradı temāşā ḳıldım
Ġonca dilberler ile topṭolı bir ḫoş mekteb

ḫʷāce büründi ġulāmpāre cihān nehuster idi
Cümle ḳocalmağa gelmiş olan oġlanları heb

ḫʷāce almış ögüne bir ṣanemi ġonca-lebi
Eyüce taʿlīm ider aġız aġıza leb ber-leb

Dedim iy ḫʷāce bu ögünde duran oġlancıḳ
Elifi bāyı bilür yeye dek bilür mi ʿaceb

Dedi ki mektebe yaḳında gelüb der bu daḫī
Bunı da öğrediriz himmet idersen yap yap

Diğer
Cefā vü cevrin ol fettān birin bilür birin bilmez
Ġam ü şādıñ dili nālān birin... eyżan

Baña gelmez meyḫāneden geç deyü pend eyler
ʿAcebdir zātında nādān birin ...eyżan

Kitāb-ı işveden bāb-ı vefādan hiç suʿal etme
Daḫī nev-restedir ol cān birin bilür birin bilmez

Ṭarīḳ-i hecr ü rāh-ı vuṣlat ol bilürem der ise
İnanma ki o sergerdān birin...eyżan

Raḳīble ḥabīb aḥvālini ṣormaḳ meşāmīden
O bir dīvāne şeydādır birin...eyżan

MSS s.321-322
Hicv-i Yenişehr-i Fenār Li-Sükūni
Ḫāmeden diñle nedir vaṣf-ı Yeñişehr-i Fenār
Saña bir bir diye tā añlayasın her ne ki var

Evvelā her soḳaġı ḳış güni balçık deñizi
Vardıġıñ semte geçit virmez olursun bīzār

Āb-ı bārān aḳacaḳ yer bulunmaz çünki görür
Her kişi ḥavlısına bir iki üç ḳuyu ḳazar

Ḳar yaġmur ṣuyı çirk-ābla yer ola ḳuyu
Gāh ġasl eyler içer gāh çamaşır yayḳar

Bu nice vefret ile yine ḫarç ider imsāḳ üzre
İçdüği yediği b..dan yine vāfir artar

Bu cihetde ṣu çoḳ toprağı müstevfādır
Evvelā yerine kerpiç keser oldukça bahār

Bir yanıdan yıḳılub bir yanı da yapmaḳda
Ḥāṣıl mālını ṭoprağa ṣalar leyl ü nehār

Ne ʿaceb bunda ḳumarbāz çoḳ olsa zīrā
Bu şehr ādeminiñ kārı hemān luʿb u ḳumār

ʿĀciz olmuş eviniñ her biri taʿmīrinden
Bir yanın yapsa bugün ertesi bir yanı uçar

Yek mīḫ üstünde ṭurur evleriñ payandaları
Arşunı elde gezer dāyiresinde neccār

Otururken görünür saḳf-ı semāda encüm
Saḳfı yoḳ beytiniñ ammā hele pür nakş-ı nigār

Ḳarışıḳ birbirine maḥrem nā-maḥrem heb
Bunlara terk-i edepdir arayerde dīvār

Böyle ta'mīr ḳabūl eylemeyen vīrāne
Yevm-i şü'ümuñ yeridir etse n'ola cā-yı ḳarār

Yaz gelse ider elbetde mükāfāt-ı şitā
Berf ü bārāne bedel tāb ü teb ġaym ü gubār

Bu yübūset bu ḥarāret bu keşāfetdir kim
Bunda sākin olanıñ çehresin etmiş evgār

Sāye-dār ola meger bāl ü per zāġ- siyāh
Yoḫsa serv ne şimşād ne petīd çınar

Sāzdan eşidemezsin ola ger kös ü nefīr
Ḳande ḳaldı def ü ṭanbūr ney ü mūsīḳār

Encümen-i seyr-i çemen bunda nedir bilmezler
Bū-yı cānbaḫş değil ü zevḳ ü ṣafā gülzār

Ḫār-ı mizācān ne bilürler gül-i hamrānıñ ḳadrin
Bülbüli serçe güli lāle şanur būmı hezār

Bī-dimāġ ne ḳadar ḫīredür ādemi kim
Şemm ider mişl-i şükūfe ele girse ḫıyār

Eñ mesīre yeri Köprübaşı'dır mezbele-zār
Ẓurefāsı dirilüp anda mişāli mantār

Söyleşüp birbirine der ne ferāḥ-efzādır bu
Ne 'aceb turfe necāset ne güzel fışḳı ḳoḳar

Bārekā'llāh zihī ḳudret-i Ḥaḳ kim etmiş
Bunları böyle dü-pā ṣūret-i ādemde ḥımār

Kimi Dehkāni kimi Ṭırnavalı külli Urum
Bir ocaḳ-zādesi yoḳ cümle fürū-māye tebār

Pek mülāyim dediler dilberlerini gerçek imiş
Ḳuṭu ḳumbarası dersin hemān ardınca uyar

Be ne ruṣfāy olur imiş bu Urumuñ diregi
Ḳurtulamazsın elinden düzersin nā-çār

Naḳd ile ʿaskeriye virmedi maʿbūnları da
Maṣḳolur vaʿdesiyle belediñ maġlem arar

Gezmedik yer ḳomadım mülket-i ʿOsmān içre
Görmedim buncılayın ḳavm u diyār murdār

Şehriñ etrāfı mekābir gezemezsin ḳoḳudan
Meyyitiñ üsti açıḳ lāşı ḥayvān girdār

Bir kenāra yürü der ṭut ki mezāristānı
El açıḳ ṭaşrada heb ḳūtı kilāb-ı bāzār

Ölüsi kedileriñ masḫara-i ehl-i ḳubūr
Dirse ḳaşmir-i ʿālem bir alay seng-i mezār

2. Mesnevi tarzında kafiyelenmiş olanlar

MSS s.18

Nazım

Ṭālib iseñ iy püser ʿilme eğer
Selef-i aḥvāline gel eyle naẓar

Ḫizmet-i ehle ṭurışurlar imiş
Nice yıllar sefer iderler imiş

Ḳul olurmuş ehline muṭlaḳ
Ẕāt-ı ʿilme imiş ʿitibār ancaḳ

Ucdı eflāke ʿilm ü faẓl ü kerem
Ḳalmadı iʿtibār ʿilm ehline hem

Ḳaldı ortada iʿtibār ü veḳār
Bir büyük cübbe vü bir ḳubbe destār

MSS s.102
Güfte-i Şeyḫ Baḥrī
Ḥaḳ ḳulundan intiḳāmı yine ʿabd ile alur
Bilmeyen ʿilm-i ledünni anı ʿabd etdi ṣanur

Her işiniñ ḫāliḳi Ḥaḳ'dur ʿabd elinden işlenür
Ṣanma ansız Baḥrīyā ʿālemde bir çöp deprenür

MSS s.128
Nefs ne-tuvāned geşt illā bā-se-çīz
Çün bi-gūyem yād gīreş ey ʿazīz

Ḫançer-i ḫāmūşī vü şemşīr-i cuʿ nīzei
Tenhāy vü terk-i hücūʿ ey nevmi

Her gerā ne-būd müretteb īn silāḥ
Nefs-i o hergiz nemī-yāyed felāḥ

Samt ü cūʿı-seher üʿuzlet ü ẕikr be-devām
Nā-tamāmān-ı cihānrā be-küned kār tamām

MSS s.130
Olacak nesne olur dād bī-dād
Gerek göñlüñi ġam-gīn ṭut gerek şād

Ezelde ne ki yazdı dest-i taḳdīr
Olunmaz tā ebed bir noḳṭa taġyīr

MSS s.140
Ez Güften-i Şeyḫ Ṣāʿdī
Zān ki geh türā ber men-i miskīn naẓarest
Āşārem ez aftāb-ı meşhūr terest

Ger ḫod heme ʿaybhā bedīn bende derest
Her ʿayb ki sulṭān be-pesendet hünerest

MSS s.146
Güfte-i Firdevsī
Dıraḫtī ki şīrīn būd bār-ı o
Ne kerded kesī gerd āzād o

Ve ger zān ki şīrīn ne bāşed bereş
Zi yā ender āyed zi nāgeh sereş

MSS s.147
Güfte-i Firdevsī
Dıraḫtī ki telḫast veyrā(?) sirişt
Güş der nişānī be-bāġ-ı behişt

Ver ez cū-yi ḫuldeş be-hengām-ı āb
Pür pīç-i engebīn rīzī vü şīr-nāb

Ser-encām gevher çi kār āvürd
Hemān mīve-i telḫ bār āvürd

MSS s.155
Olur her tende nūr-ı ʿaşḳ maḥbūs
Ḥicāb olmaz ẓiyā-yı şemʿa fānūs

Bilürler bir baḳmada ehl-i derdi
Şehādet eyler aña rūy-i ẕerdi

MSS s.173
Cāhilin faḫrı cemʿ-i-māl iledür
ʿĀrifiñ ʿizzeti kemāl iledür

ʿAşḳ u şevḳ ehli vecd-i ḥāl ister
Ne kemāl ister ü ne māl ister

Bizi gör kim ne ḥālimiz vardur
Ne kemāl ü ne mālimüz vardur

MSS s.180
Her ki mi-gūyed bedīhā-yı tü fāş
Dost-ı şümāreş be-do hem-dem me-bāş

Dostī hergiz me-kün bā-bādeḫʷār
Ez çünān kes ḫīşten rā dūr-dār

Mün'imī ki mī-küned menʿ-i zekāt
Dūr ez-o bāş tā dārī ḥayāt

Ān ki ez merdüm hemī gīred ribā
Zinhār orā ne-gūyī merḥabā

MSS s.195
Ẕünūb kemevcil'-biḥār bel hüve ekşerū
Aṣġaruha mişlü'l-cibāli bel hüve ekberū

Velākin 'inde'l-kerīmi iẕā 'afā
Mişlü 'aṣvüẕ'ẕ-übāb bel hüve aṣġarū

MSS s.214
Tā şeved dīn-i tü ṣāfī çün zülāl
Bāş dāyim ṭālib-i ḳūt-ı ḥalāl

V'ānki bāşed der pey-i ḳūt-ı ḥarām
Der ten-i o dil hemī mīred tamām

MSS s.223
ḫʷāhī ki süḫan zi perde bīrūn ne-reved
Ḫūnābe hemī ḫor u dehen bāz me-kün

Rūzī ki be-perīd murġ-ı rūḥ ez bedenem
Ve zi güft ḫamūş şüd zebān der dehenem

Ān rūz çi şeved ger cihān zi an süst
Ān şeb çi ziyān ger ne-bāşed güftem

MSS s.229
Āh nice ādemī var ehl-i namāz
Ṣūretā ṣūfī ṭaylasānı dirāz

Ẓāhiran ṭa'āta muvāfiḳdur
Līk bāṭinda key münāfiḳdur

MSS s.229
Farḳı üstünde tācı ḳubbe ḳadar
Bitmez īmān dilinde ḥabbe ḳadar

Ṭaylasānı lisānı kiẕb ü dürūġ
Yoḳdur dīninde ẕerre deñlü fürūġ

MSS s.229
Eline 'āşlıḳ 'aṣā olmuş
Boynı üzre ridā riyā olmuş

Yevm-i murāḳabesi ġadr pīşe
Her dāne tesbīhin mekr endīşe

Kilīd-i der-dü zi ḫast ān namāz
Ki der çeşm-i merdüm güzārī dırāz

Çü der ḫufye bed bāşī vü ḥāḳ-sār
Çi serāb nāmūs perverī-kār

MSS s.236
Ber-ser-i seyrī me-hor hergiz ṭa'ām
Tā ne-mīred der-beret dil ey ġulām

'İllet-i merdüm zi pür ḫ^wārī būd
Ḫorden pür toḫm-ı bī-mārī būd

MSS s.237
Ān ki ḫandend yetīm ḫaste rā
Bāz yā bed cennet der-beste rā

Her ki esrāret küned fāş ey püser
Ez çünān kes dūr mī-bāş ey püser

Der civānī dār-ı pīrān rā 'azīz
Tā 'azīz-i dīgerān bāşī tü nīz

Ber żı'fān ger be-bahşāyī revāst
Kīn zi seyr-i nihāyī ḫob evliyāst

MSS s.239
Li-şāfī'ī
Esrār-ı vücūd ḫām ü nā-puhte-be-māned
Ve īn gevher bes şerīf-i na-süfte be-maned

Her yek ber-ḳıyās ü remz mī-güftend
Ve ān nükte ki aṣl-ı cūd nā-güfte be-māned

MSS s.244
Ān faḳīrān ki bā- Ḫudā bāşend
Bā-bed ü nīk 'āşinā bāşend

Ġıpta ber hīç 'izzetī ne-berend
Ġaybet be hīç milletī ne-künend

Bī-tekellüf zenīd ü bī-sāmān
Hīç ne-nehend be-her ferdā nān

Dü se kez bed-yād postegī
Dil pür derd-i ʿaşḳ u dostgī

MSS s.255
Beytān
Bu sözi ḫūb dimişdür ol nigū rū
Ki gelmez ḫūb-rūlardan yavuz ḫū

Anuñ ki ola yüzi ḫūb u meh-veş
Olur ḫūb yüzünden dahī dil-keş

Anuñçün didi sulṭān-ı şeriʿat
Güzel yüzlüden isteñ olsa ḫācet

MSS s.258
Kāmil oldur ki çoḳ süḫān itmeye
Aṣlā kimseyi sözle incitmeye

Efdāl-i ādem odur ki az söyleye
Her söze münāsib cevāb eyleye

MSS s.262
Mī-nedīş der ḥaḳḳ-ı merdüm bedī
Ki āri belā ber-ser ḫoşten

Ne bīnī ki renc firāvānn küşed
Ki cāhi küned be-her men cāh kün

Be-āhir ki çi rā beyābān kerd
Vey ender tek cāh bāşed ne men

MSS s.263
Ḥaẕer ḳıl ṣoḥbet-i ṣāḥib-ġarazdan
K'anıñ ḥāli değil ḫālī maraẓdan

Görün her kimde var nūr-ı saʿadet
Bilür ki anda var āṣār-ı devlet

Ṭutar jengi ḥased idene muʿīn
Yaḳar reşk āteşine sīnesin

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

MSS s.264
Ḥālet-i mevtinde dedi Ḥażreti Loḳmān
Beş biñ ḥadīs söyledim ben bir zemān

Cümlesi mu'teber ü ḥikmeti bol
'Ulemā vü fuḍalā ḳatında maḳbūl

Bu dördi ṣaḳladım kendüme ancaḳ
İkisi ẕikr ikisi sehv olıcaḳ

Ẕikr olıcaḳ bir Allah'dır dāyimen
Biri mevtdür ḳāyimen ve nāyimen

Sehv olıcaḳ olsa itdüğüñ vefā
Biri elden çekdüğün cevr ü cefā

MSS s.292
Çoḳ kerre pişmān oldum söyledüğüme
Bir kerre olmadım söylemedüğüme

Yārānla pişmānım şarāb içdüğüme
Deḫl itmeñ kerem idüb içmedüğüme

Nādimim dilbere meyalān itdüğüme
İncinmeñ āşinālık itmedüğüne

3. Kıt'alar

MSS s.50
Zihī ṣoḥbet ki bezm-i ma'rifetdür
Çü sāḳī ḫıżrola güyende Dāvud
Zihī meclis ki rūḥānī ṣıfatdur
Ne söyler nāy ü ṣanṭūr ne çalar 'ūd

MSS s.51
Baḳma nādān olana Ḫüsrev-i sulṭān ise de
Naẓar it ehl-i dile ḫāk ile yeksān ise de
Ne diler ise dirīġ itme eğer cān ise de
O günāhı bize bağışla eğer ḳan ise de

MSS s.58
Feryād ki ez şeş cihetem rāh bistend
Ān ḫāl ü ḫaṭ ü zülf ü ruḫ u 'arẕ ü ḳāmet

Emrūz ki derdest-i tü em merḥametī kün
Ferdā ki şevem ḥāk çi sūd eşki nedāmet

MSS s.60
Ḳaṭʿ-i bāġ-ı ʿirfānda ey göñül cihd it
Dike gör maʿrifet nihālini
Cāh-ı dünyāya olmadı maġrūr
Şems-i ʿömrüñ bilen zevālini

MSS s.74
Ehl-i vaḥdet kā'ināturñ ʿāḳil-i dānāsıdur
Merd-i fāriġ ʿālemüñ mümtaz ü müsteşnāsıdur
Gör nedür ol kim sözi gūyā Mesīḥ enfāsıdur
Salṭanat didikleri ancaḳ cihān ġavġasıdur

MSS s.74
Dost-ı şumārān ki der niʿmet zened
Lāf yāri vü birāder ḫondegī
Dost ān dādem ki gīred dest-i dost
Der-perīşān ḥalī vü dermān degī
Hāẕihi'l-ḳıṭʿatü li'ş-şeyḫi'l-ʿārif-i bi'llāhi e'ş-şeyḫu Muṣliḥu'd-dīn e'ş-Şīrāzī e's-Saʿdī raḥmetü'llāhi aleyhi raḥmeten vasiʿaten.

MSS s.78
Şaḳa
Çala geldim ḳapuña
Çalduġum devletüñe
Bir baḫşişciḳ virmizsen
Çıḳur sapı g.tüñe

MSS s.86
Ḥasūd-ı ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam erbāb-ı ʿirfāna
Nādān olımaz meclis-i ʿirfān arasında
Atarlar ṭaşı elbetde dıraḫt-ı miyve-dār üzre
Ḫār-ı mühre sıġar mı dür-i mercān arasında

MSS s.96
Çevir peşkeş getirüb söymüşdür Āl-i Oṣmān'a
Ticāret idelim deyü girmişdir istīmāne
Peşkeş ayna mercān billūr metāʿ-ı nā-merdāna
Aynacıdur billūr taġyīri mercānı mercāne

MSS s.113
İdrāk edemez ṣūreti görmeyen aʿmā
Şol maʿnī kim hüsn-i cemāliñde celīdür
Ey yüzi turşaḫlı gibi zāhid mey ṣun kim
Sāḳī lebinüñ ṭatlu şerābı ʿasellīdür

MSS s.122
Ḳıṭʿa-i Baba Rūḥānī
Aldı ecel ayaġımı vü destimde yoḳ ʿamel
Dimek baña āḫirete faḳīr-i bī-ʿamel gider
Çün kendü kūyına daʿvet etdi ol Ḫudā beni
Bir-dār-ı kerīme gitse kişi azığı nider

MSS s.123
Diğer Ḳıṭʿa
Beni yā Rabb ġamıñla mübtelā-yı derd-i dāġ eyle
Yaḳub ʿaşḳuñ oduna göñlümi rūşen-çerāġ eyle
Sevādü'l-vechi fī'd-dāreyn göñlümi rūşen-çerağ eyle
Yuyub bir ḳaṭre āb-ı raḥmetiñle yüzüm āġ eyle

MSS s.135
Li-ʿAliyyin Kerreme'l-lāhu vechehu
Lā-tekün li'l-ʿayşi mecrūḥu'l-fuād
İnneme'r-rızḳu ale'llāhi'l-kerīmi
Kün ġaniyye'l-ḳalbi vaʾḳnāʿ bi'l-ḳalīl
Müt ve lā-taṭlub maʿaşen mine'l-leīmi

MSS s.136
Men ān nigīn-i Süleymān be-hīç nestānem
Ki gāh gāh be-ro dest-i aḫar men bāşed
Hoşest ḫalvet eğer yār yār men bāşed
Ne men be-sūzem u o şemʿ encümen bāşed

MSS s.136,137
El-ʿilmü fī-racülin ġayri ẕī-edebin
Külle'l-vechi leyse lehū anifün velā ʿaynin
Fe-inne'l-māle yuġnī ʿan-ḳarībin
Ve inne'l-ʿilme bāḳin lā-yezālü

MSS s.140
Ḳıṭʿa
Ġanīmet gör ḥużūr-ı düstānı
Vefāsızdur vefāsız bil cihānı
Birer gün mühlet oldukça ecelden
Ṣafā sürmek gerek geldikçe elden

MSS s.141
Ḳıṭʿa
Şīrīn ü telḫī nūşīdeyem
Germī vü serdī keşīdeyem
Ḫırḳa-i ġurbet pūşideyem
Miḥnet-serāy çeşīdeyem

Gülbang-serāy gūşīdeyem
Bā-derd-i ʿaşḳ cūşideyem
Pāy-ı ẓālimān āgūşiyem
Der ḥabs ü zindān der şūdeyem

Beter ne bīnem der-īn ābādan
Ez ins-i raḳībān-ı ḥaṣūdan
Ve ez ṣoḥbet-i nā-merd ü nādān

MSS s.149
Ekülü ve ervī küllemā hebbeti'ṣ-ṣabā
Elā yā ṣabā Necdin metā heccet min necdin
Nesīmü'ṣ-ṣabā kul li'l-eḥibbeti münsiden
Selāmün aleyküm keyfe ḥāliküm ve buʿdin

MSS s.164
Ḳıṭʿa
Bā-ḥilm ü bā-tevāżūʿ eğer hem-nişīn şevī
Aġyār-ı tū şeved be-vefā yār gār-ı tū
Bā-hīç kesī zi ḫalḳ-ı cihān düşmen me-kün
Tā ber-murād dost-ı derd ü rūzgār tū

MSS s.165
Ḳıṭʿa
Salṭanatdadur eğerçi ʿizzet ü nāz
Şāh oldur ki ola bende-nüvāz
Mihri gör ki ermiş iken eflāke
Yüz urur yine dāyimā ḫāke

MSS s.169
Ḳıṭʿa-yı Nizāmī Efendi
Gerçi olmuşdur muḳarrer herkese dünyāda ġam
Cāhile nisbet çoḳ olur merdüm-i dānāda ġam
Biñ dilek eyle şol ki bu ʿaṣr içre bir manṣūb ala
Gelmez illā ki gelür evvel mübārek bāde ġam

MSS s.181
Tecnīs
ʿĀḳiliñ dili dildedür
Aḥmaḳıñ dili dildedir
Yaʿnī āḳiliñ lisānı ḳalbdedir
Cāhiliñ ḳalbi lisāndadır

MSS s.187
Ḳāle Muṣliḥu'd-dīn
Ḳad küntü ḳable'l-yevmi enkirū ṣāḥibī
İẕ lem-yekün dīnī ilā dīnihi dāni
Fe-lemmā telleṭṭafe bīṣafā ḳalbī fe-lem ecid
Gayra ẕātihī tencelī beyne elvāni

Fe-ṣāre ḳalbī ḳābilen külle ṣūretin
Deyrün li-ruhbānin ve mürteʿan li-ġinā bi-lāni
Ve beytün li-eṣnām ve Kāʿtebetü ṭāyifin
Ve Tevrātün ve'l-İncīlü ve muṣḥafü Kur'āni

MSS s.193
Naḳīża
Şol kişiniñ kim elinde çoḳ mālı var
Faḳr u ḳıllet çekmez ol ḫoş ḥāli var
Her kişiniñ ki elinde çoḳ mālı var
Göñlü baġlıdur anuñ bed ḥāli var

MSS s.207
Şiʿr
Nisvāndır nāḳıṣātü'l-ʿaḳl-i ve'd-dīn
Ṭışı ṣıdḳ ü ṣafā içi ṭolu kīn
Bularda yoḳdur ṣıdḳ ü ṣadāḳat
Vefā ummaḳ bulardan key ḥamāḳat

MSS s.219
Rāhātī ne-būd hasūd şevemrā
Kāẕib-i bed-baḫt rā ne-būd vefā
Her münāfıḳ rā tū düşmendār bāş
Ez vey ü ez fi'l vey bīzār bāş

MSS s.219
Ḥekim aydur şerāb ic
Ṣūfī aydur cām-ı meyden geç
Çün illet-i ḫūn ġamdandır
Münāsib şīşe çekmekdir.

MSS s.220
Tā ḫod be-belā-yı ḫīş cürm ne-şevī
Engüşt-nümā-yı ḫalḳ-ı 'ālem ne-şevī
Tā kemter kemterin kemter ne-şevī
Der-cem'-i maḳām ḫod maḳdem ne-şevī

MSS s.221
Der ġurbet çü ḥürmet ü ni'met būd me-ḫor
Endīşe eḳārib ü endūh-ı ḫān ü mān
Yā bī-behre yār ki sāzī derd-i maḳām
Esbāb ü mülk ü ḫāne vü ehl ü birāderān

MSS s.222
Kefā ahberanā innī muḳīmün bi-beldetin
Ve ente bi-ḥüznī mā-ileyke vüṣūlü
Fe-in lem yekün beynī ve beyneke mürselü
Fe-rīḥu'ṣ-ṣabā minnī ileyke rasūlü

MSS s.222
Maḳsūd-ı dil ez cihān be-kāmet şüde-gīr
İn Eylek[215] tünd tīz rāḥat şüde-gīr
Bā devlet ü ikbāl sān Cemşīd
Ber-taḫt nişeşte vü kıyāmet şüde-gīr

MSS s.222
Fi ḳavli'ş-şā'ir
'İbādetü cāhilin min ġayri 'ilmîn
Ke-ḳırṭāsin telāhü bilā-kitābin
Ve ikṣārü'ṣ-ṣalāti bilā-du'āin
Ke-remyi'n-nebli yermī fi'ẕ-ẕübābi

---

215 Güzelliriyle meşhur bir yer adı.

MSS s.240
Nihāyet yoḳdurur çün ḥırṣ aza
Ḳanāʿat eylemekdür çāre aza
Ḳanāʿat ḳılmayan olmaz tüvanger
Vüfūr māl-ı Ḳārūn ise ger

MSS s.245
Ḥasteler diyiñuz ṭabībe kimseye güç itmesün
Ḥaḳḳ'dan olsun kim ʿināyet dostum ʿilāc itmesün
Öğünüm bir ḫardam olsun tek beni ac itmesün
Ḥaḳ teʿāla ṣaġ gözi sol göze muḥtāc itmesün

MSS s.247
Mā-bāde mī-ḫūrīm be-şādī vü ḥasm-ı mā
Cüz-i ġam be-zīr-i tāk-ı muḳarnas ne-mi ḫored
Ez ḳıṣṣa vü Sikender ü āb-ı ḥayāt ü Ḫıżr
Maʿlūm şüd ki rūzī kes kes nemī-ḫored

MSS s.259
Çü ḳudret-i dādet İzed ber-günehkār
Be-ʿafveş bende kün tā bende kerded
Ki mücrim geşte-i efʿal ḫoş est
Çü bū-yı ʿafv yā bed zinde kerded

Günehkāre çü ḳudret bulasın sen
Günāhın ʿafv idersen bende olur
Ki mücrim kendü cürmi geştesidir
Nesīm-i ʿafv ide çün zinde olur

MSS s.260
Ḳıtʿa
Çünki gözler iş āḫirini ḥakīm
Olmaz āḫir nedāmet aña nedīm
Cāhilüñ çün hemān gözetdiği hāl
Eder anı te'essüf istiḳbāl

MSS s.264
Aʿyān-ı mümkināte naẓar eyledim dilā
Ḳayd-ı ṣuverde her biri bir kāre muntaẓır
Gülşende güne güne nedir bu şukūfeler
Āb ü hevāsı bir ḳamūnuñ bāġbānı bir
Nevʿī

MSS s.273
Zāhid der ʿucb ü namāz u men der mestī vü niyāz
Ḫudāyā türā der meyān-ı bā ki ʿināyet bāşed
Zāhid ez rāh-ı bürendi ne-büred maʿẕūrest
ʿAşḳ kārīst ki mevḳūf-ı hidāyet bāşed

MSS s.299
Necmiñ kevkebin hīç müneccim bilmez
Bilmezem māder-i fıṭrat nice ṭoġurdı beni
Hīç alışmadı çarḫ içre hele cismile cān
Ḳazz-ı bī- Ḫaẓẓāf-ı Ezel yā nice yoġırdı beni

MSS s.312
Der Ḥaḳḳ-ı Ṣolaḳzāde
Hemdem-i maḥlas Ṣolaḳzāde idüb terk-i cihān
Ola ġılmān-ı cinān behzādı gibi hemdem
Bu duʿā ile Nişārī didiler tārīḫini
Hemdemin olsun şüride-pā raḥmet hemdem (1068)

MSS s.312
Der ḥaḳḳ-ı Beh-zād
Çü Behzād-ı müẕehheb tāzelikde gitdi dünyādan
Civār-ı cennete nakş-ı keremle resm ile hādī
Nişārī ḥīn-i fevtinde didi tārīḫ içün hātif
Ḳalemgir-i ecel bozdı yazıḳ bu nakş-ı Behzādı (1068)

MSS s.327
Ḳıtʿa
ʿÖmrümüñ ḥāṣılı oğlum gibidir işbu kiṭāb
Ḳorḳarın ben ölicek cāhil ü nādāna düşe
ʿİzzetüñ ḥaḳḳıçün senden bunı umarım yā Rabb
Ḫayrile yād iden ṣāḥib-i yārāne düşe

b.BENDLERDEN OLUŞAN NAZIM ŞEKİLLERİ

1.Tek bendli nazım şekilleri

a.Rubâʿî

MSS s.39
Ṣūfī ne-şeved ṣāfī
Tā der ne-keşed cāmī
Bisyār sefer bāyed
Tā puḫte şeved ḫāmī

MSS s.133
Rubāʿī
Sarāy-ı Āl-i Oşmān merkez-i cihānest
Der in-cāh her cins millet-i hem-zebānest
Çünīn cāh-ı muḥterem kesī nedīde
Ve her murād ki ḫ^wahī der-meyānest

MSS s.136
İlāhī Ḫāliḳī fe'rḥam bükāi
Teḳabbel tevbetī fa'ġfir ḫaṭāī
Ve innī ḳad ʿaṣaytü ṭūle dehrin
Fe tübtü'l-ān ikram bi'r-recāī

MSS s.137
Hāẕa'r-rubāʿī mektūbun fī-seyfi Rasūlillāhi a.m
Daʿil-ḥırṣa ʿani'd-dünyā ve fīha'l-ʿayşü lā-teṭmaʿ
Ve lā-tecmaʿ mine'l-māli ve lā-tedrī li-men-yecmaʿ
Fe-inne'r-rizḳa maḳsūmün ve sūüẕ-ẓanni lā-yenfaʿ
Faḳīrun küllü ẓi-ḥırşin ġaniyyün küllü men-yaḳnaʿ

MSS s143
Stanbul mecmaʿı ḫalḳ- cihān est
Der-incā dīn-i Aḥmed ḫoş ʿayān est
Çünīn şehr-i muaẓẓām kes ne-dīde
Be-her çīzī ki ḫ^wāhī der miyān est

MSS s.160,162
Rubāʿī
ḫ^wāhī ki hilāl dü-şeb ger der-bedr
Der bend-i ṭamaʿ me-bāş ü der-hasten ṣadr
Ez kesī be-merbah(?) hem merbahān kesī rā
Her meh-i meh-rūze eẕān u her şeb şeb-i ḳadr

MSS s.161,163
Rubāʿī-yi İmām Fahre'd-dīn
Hergiz dil-i men zi ʿilm mahrūm ne-şud
Kem māned zi esrār ki mefhūm ne-şüd
Pençā vü dü-sāl fikr kerdem şeb ü rūz
Maʿlūm şüd ki hīç maʿlūm ne-şüd

MSS s.161,163
Rubāʿī-yi Seyyīd Şerīf
Hergiz dil-i men zi ʿilm mahrūm ne-şüd
Kem māned zi esrār ki maʿlūm ne-şüd
Heftāde dü-sāl ʿilm ḥāṣıl kerdem
Maʿlūm şüd ki hīç maʿlūm ne-şüd

MSS s.166
Rubāʿī-i Nāmıḳī
Her dilden añla dilber ekşer dilsiz ol
Pul ḳazanub ḫarcan lākin pulsuz ol
Ne seni kimse ne sen kimseyi bil
Güller sevib koḫla kendüñ gülsüz ol

MSS s.175
İstemek beş nesneyi beş kişiden olmaz revā
Biri ḥāsidden naṣīḥat biri müflisden ʿaṭā
Birisi düşmen olandan kişi ḥācet dilemek
Ḥürmeti cāhilden ummaḳ biri ʿavratdan vefā

MSS s.180
Rubāʿī
Men ṭalebe'n-nikāḥa bi-ġayri māl
Ke-ṣayyādi'l-ġazali bi-lā-kilāb
Ve men ṭalebe'l-ʿulūme bi-ġayri fehm
Se-yüdrikühünne fī şeybi'l-ġurāb

MSS s.182
Rubāʿī
Her dem ehl-i dilleriñ yanında yāridir kiṭāb
Münis-i evḳāt-ı yār-ı ġam-küsārıdır kiṭāb
Nitekim eğlencesidir māl ü cāhı cāhilüñ
Ehl-i ʿirfanıñda māl-ı bī-şumārıdır kiṭāb

MSS s.183
Ẓahera'l-feşādü fī'l-berri ve'l-baḥri
Fe keyfe yüfliḥu bi'btidāi'd-dehri
Bi-reddi ümmetihī ʿale'n-nifāḳi
Ve temerrüdin bi'l-baġyi ve'ş-şiḳāḳi

MSS s.188
Rübāʿī
Ger kār-ı tü nīkest ne taḳdīr tü nīst
Ve'r nī-zīnest hem zi taḳṣīr-i tü nīst
Teslīm ü rıżā pīşe kün ü şād bi-zī
Ki nīk ü bed-cihān be-taḳdīr-i tü nīst

MSS s.204
Ṣıfatü'ş-şerīʿati
Tār-ı ʿankebūt gibidir şerīʿat
Ṭutulur aña hemec-i bī-ẕerīʿat
Zerrūḥ zerdār uġrarsa eğer
Yürütüb geçer bi-ḳuvveti'ş-ṣarīʿiat

MSS s.210
Rubāʿī
İsāetde vardır dilā çoḳ muḫāfāt
Ki olur anuñ birine biñ mükāfāt
Be-her ḥāl yeġdir isāetden iḥsān
Çü kendüye eyler ne eylerse insān

MSS s.214
Rubāʿī
Ḳanı ol yir yüzünde şāh olanlar
Sipihr-i salṭanatda māh olanlar
Yaturlar şimdi yir altında ebter
Ḳara ṭopraġa olmuşlar berāber

MSS s.214
Rubāʿī
Herkes ki deh resm-i cihān nīk şenāḫat
O be-her ikāmet ender o ḫāne ne sāġat
İn köhne ribāt-rā ʿimāret çi künī
Āḫir çü be-digereş bāyed perdāḫt

MSS s.215
Rubāʿī
Ān ṭaleb imrūz be-her kūşe
Ger pey ferdāt būd tūşe
Rāh-ı tū dūr āmed ü menzil dırāz
Berk-rāh ü tūşe-i menzil be-sāz

MSS s.215
Rubāʿī
ʿĀrif nādānın sözünü
Oṣuruḳ yerinde ṭutmuş
Bilinmez örtse yüzünü
Fem mi yoḫsa (Dübür içi) sürüm mi ötmüş

MSS s.217
Fahr-i Rāzī Der Vaḳt-i Nizāʿ Güfte-est
Nihāyet ikdāmü'l-ʿuḳūli ʿiḳāl
Ve ekşerü saʿyi'l-ʿālemīne ḍalāl
Ve-lem nestefiḍ fī baḥsinā ṭūlī ʿömrinā
Sivā en cemaʿnā fīhī ḳīyl ü ḳāl

MSS s.222
Rubāʿī
El-faḳru fī evtāninā ġurbetün
Ve'l-mālü fi'l-ġurbeti evṭānü
Ve'l-arżu şey'ün küllühā vāhidün
Ve yaḫlifū'l-cīrāne cīrānü

MSS s.228
Ger ḫ^wāhī ki küni üstād mey ḫ^wār
Bā-maḥbūb ḫ^wār endek ḫ^wār ü pinhān ḫār
Ve çün ṣādıḳ dost der-cihān nādir est
ʿAyb-ı tü fāş me-kün ferd-i dehān ḫ^wār

MSS s.229
Rubāʿī
ʿİzz ü devletde zümre-i cühhāl
Yazmağa ḳādir olmayan bir elif
Ẕill ü nikbetde cümle ehl-i kemāl
Ṭutılur eller üzre ḫāme miṣāl

MSS s.231
Rubāʿī
Beğlik çeşmeden şu içme ata ana pendidür
Mīrīden ʿulūfe yeme ayaġun pā-bendidir
Sen ḳazan sen ye namāz ḳıl güzel geçin ḫalḳile
Kendi belāsına sebeb yine insān kendidir

MSS s.233
Rubāʿī
Ḥaḳḳ ile bi'l-aṣl
Her nizāʿı ḳıl faṣl
Ne yavaş ol aşıl
Ne yavuz ol başıl

MSS s.238
Çi nādān būd bende-i mükteseb
Ki ez be-her rūzī būd muẓṭarib
Ne-dāned ki Cebbār gūyed hemī
Ve yerzüḳuhū min ḥayşü lā-yaḥtesīb

MSS s.270
Hāẕihī rubāʿyyetün mektūbün ʿalā seyfiʿn-Nebiyyi a.s.
Daʿil'l-ḥırṣa mine'd-dünyā ve fie'l-ʿayşü lā teṭmaʿ
Ve lā tecmaʿil'l-māle elā tedri li-men yecmaʿ
Fe inne'r-rizḳa maḳsūmün ve sūü'ẓ-ẓanni lā-yenfaʿ
Faḳīrün küllü ẕī ḥırşin ġaniyyün küllü men yaḳnaʿ

MSS s.278
Çi nādān büved merdüm-i müktesib
Ki ez be-her rūzī şeved muẓṭarib
Ne-dāned ki dād ez ṣıfat āsumān
Ve yurziḳuhū min haysu lā-yaḥtesib

MSS s.279
Açıldı gül gibi ʿālem esdi nesīm-i ṣubḥudem
Cūş eyleyüb bülbül gibi muṭrıb sürūr it dem-be-dem
Gülşende ṣoḥbet vaḳtidür yārile ʿişret vaḳtidür
Miḥr ü maḥabbet vaḳtidür gitsün göñüllerden elem

MSS s.281
Maḥzūn ü melūl olmaḳdan dibāda
Mesrūr olmaḳ yeğdir meḥzūḳ ʿibāda
Maḥsūd olmaḳdan dār-ı Selāṭīnde
Fuḳarāyla sevişmek yeğdir ḫıbāda

MSS s.298
Sulṭān ḫūdem ḫiẓmet sulṭān ne künem
Ve zi behmān ḫiẓmet dū-nān ne-künem
Nefsem çü segest ü men segbān
Ve zi behr segi hiẓmet segbān ne-künem

MSS s.299
Ḫazzāf-ı Ezel balçığıma çün kim el urdı
Şandım ki belāyile cefāyile yoğırdı
Yā ben ġamıñ atāsıydım indi belimden
Yāḫud beni anam ġamla bile ṭoğurdı

2. MUSAMMATLAR

a. Muhammes

MSS s.17
Cami'uhū 'Alī Ufḳī cihān-dīde
Zi dest-i çarḫ bes seḫtī keşīde
Zi 'ālem germī vü serdī çeşīde
Çünīn yāft resm-i cihān duruşt
Gehī puşt berzīn gehī zīn be-puşt

MSS s.141
İçelim içelim şarāb içelim
Nice bir ṣūfī ṣāfī āb içelim
Ola 'uḳbā değer şarāba ḥisāb
Biz anı bunda bī-ḥisāb içelim
Aḫiretde olursa aña ḥisāb

MSS s.272
Muḥammes-i 'Alī Efendi
Baġlandı ḳaldı rāh-ı 'ināyet didikleri
Her dem küşāde bāb-ı ihānet didikleri
Maḥvoldu gitdi cūd ü seḫāvet didikleri
Bir āsitāne idi mürüvvet didikleri
Yapdı anuñ ḳapusını ḫisset didikleri

Yoḳdur cihānda şimdi cehālet gibi kemāl
Dānā odur ki vāfir ola kesesinde māl
Dehr-i denīde anuñ içindür bu iḫtilāl
'Ārifleri meẕemmet ider ehl-i ibtizāl
Şimdi ẓarāfet oldı sefāhet didikleri

Her laḥẓā gaflet uyḫusı insānı esnedir
Sevmez 'adūsını şu ki 'āḳil kimesnedir
'Arz eyledügüñ ḫalḳa pes nedir
Bir şey midir vücūdı ki ne var ne nesnedir
Añılmaz oldı gitdi ṣadāḳat didikleri

Erbāb-ı ʿizz ü devlete igen çoḳ dayanma sen
Maġrūr olma devlet-i dünyāya sen
Yā İlāhī nice tecrübe ḳıldım bu ḥāli ben
Ölsen yoluñda fāide yoḳ saña kimseden
Zīrā kem oldı ortada himmet didikleri

Ehl her ne söylese düşnām ider ʿavām
Dānā belā vü guṣṣada nādān şādkām
Nādān olan denīleredür ʿizz ü iḥtirām
Bunca belādan özge yine ʿulyā müdām
Eksik değil göñülde ḳaṣavet didikleri

MSS s.274
Ḫudāyā kimini milkinde ṣāhib-i ḫilʿat ü tāc it
Kiminüñ ḳaṣrını Şeddādı taḥtın nukre vü ʿāc it
Kimin Kārun kimini Muʿtaṣım kimini Haccāc it
Beni ne mübtelā-yı imtilā ile ne ḫod ac it
Ne senden eyle müstaġnī ne senden ġayre muḥtāc it

b. Tahmis

MSS s.326
Taḫmīs-i Ḫudāyī Ġazel-i Nevʿī

Ser-fürū etme eger cāhile ḫāḳān ise de
Sevme bī-maʿrifet ü bī-hüneri ḫān ise de
Etme nā-ehle naẓar ʿāleme sulṭān ise de
Baḳma nādān olana Hüsrev-i devrān ise de
Naẓar it ehl-i dile ḫāk ile yeksān ise de

Dil-i maḥzūnumuzı gel yine ḫandān ide-gör
Büseler eyle ʿaṭā lüṭf-i firāvān ide-gör
Leb-i cān-bahşıñı derd ehline dermān ide-gör
Bezm-i rindāna gelüb laʿliñi ihsān ide-gör
.....[216]
Leb-i yāḳūtuña öykünse şehā la'l-i müzāb
Rāzıñı eylese ʿāşıḳlara ifşā mey-i nāb
Sāgarı dehenüñ öpmeğe hem etse şitāb
Ursa dendān-ı tamāʿ leblerüñ ey cām-ı şarāb
.....[217]

---

216 Üzeri siyah çizgi ile kapalı olduğu için okunamadı.
217 Üzeri siyah çizgi ile kapalı olduğu için okunamadı.

Gaflet etme yürü aç dīde-i ʿālem-bīniñ
Herkesiñ göñli evin yapmaḳ ola āyiniñ
Şād ola tā ki Hüdāyi gibi bir ġam-gīniñ
Ḫāne-i ḳalb yap lüṭfüñ ile Nevʿīniñ
Maḫzen-i sırr-ı Ḫudā'dır n'ola vīrān ise de

c. Diğer

MSS s.89
Şaḳa
Bir ḳanlu ẓālimi sevmek
Ne müşkildir ne müşkildir
Her cānīye göñül virmek
Ne...

Ḥālim n'ola dildār ile
Bāzār müşkil ḫūnkār ile
Ṣalındugı aġyār ile
Ne...

Ḳırmızı gül bitmez ḫārsız
Ġurbetlikde ḳalma yārsız
Raḳīb didikleri pīrsiz
Ne ḫınzīrdir ne ḫınzīrdir

Güfte-i Ufḳī
Çün ṭabʿü çār ʿanāṣīr var
Māʿü türāb hevā vü nār
Ne ʿacebdür ki nazlı yār
Ḥālā olmuşdur hevādār

İnsān tıfliyyetde māʿī
Ve büyüdükçe hevāī
Olur şebābda āteşī
ʿAşḳ ile çeker zibāī

Mest olur içer şarābı
Ṣūfīye terk ider ābı
Ki anuñ vücūdı rūstāī
Ṭabʿ-ı yābis ü türābī

Nefs ü hevāya daḫl ider
Yārāne ẕevḳi buḫl ider
Bir işe ḳādir değil iken
Eliñ işlerin naḫl ider

İy Ufḳī sen hevāde
Pervāz ḳıl ruḥu ṣal bāde
K'onlar da ins ü nemā bulur
Vü māh u çağz ṭīn ü māde
Sellemehü'llāh

MSS s.292
Şülüş
Kimseye żarar itmeyüb herkese olmaḳ nāfi'
Sevüb eyü ādemleri yaramazlara şāfi'
Olmaḳdır benim murādım sen ḳuvvet vir ya Dāfi'

MSS s.304
Yāve
Be hey ḳaḥpe ne yüzle söylersin
'Āşıḳlarıñ yüzden artuḳ var gibi
Puştluġuñdan nāz u şive eylersin
Bir ḳalıñ y....a ḳaṣdıñ var gibi

Onda bunda veresiye virirsin
Çamurlarda engelleri sürersin
İsteyene bir uġurdan durursun
Züğürtlükten aḳçe derdin var gibi

İkrāh eder her kim baḳṣa yüzüñe
Baḳılur mı artıḳ neġüs g...üñe
Eşek s..i yegdür bol büzüğüñe
Ṭayanursın gelmez saña zor gibi

Seniñ yanıñda hīç kimse durmadı
Ne eylesünler kimse ḫayrıñ görmedi
Nice kertik görüb g..tüñ burmadı
Bolluğu ḫān ḳapusu ḳadar gibi

Yazıḳ saña bu mekirler āl olmuş
Kel başına dürlü dürlü ḥāl olmuş
S..ilmekden g.. delüğün bol olmuş
Gerçi dirler ki beyāżdur kār gibi

G.. ḥāceti olan senden ʿār etmez
Dübürüñ kenārları ḳarar etmez
Tükürüksüz dalar s..ler zor etmez
Cünüblüḳden ṣuya girmek ʿār gibi

Ḥamallar ṭutdılar seni belinden
S..diler ṭoyunca nisbet yolundan
Bunu diyen bīzār olmuş dilinden
İster güzellerden gözü kör gibi

II. MENSUR METİNLER

1. Târîh Düşürmeler

MSS s.30

Tārīḫ-i Ḳatl-i Muṣāḥibān-ı Sulṭān Meḥemmed (OT+Târîh düşürme)

Dem iḫrāc-ı mizāc-ı devlete müsellaḥ görüldükde didi tārīḫini ḫāẓıf-ı ʿArablar çobanlıḳ etdi.

MSS s.182

Tārīḫ-i feṭḥ-i Uyvār fi memleketi Ongerus Seyyīd Köprülü-zāde Aḥmed Başa Vezīr-i Āʿẓam Ġazā-yı nev 1064

MSS s.184

Tārīḫ-i Mevt-i Hümāyūn Şāh
Hümāyūn Şāh ez bām üftād

MSS s.184

Tārīḫ-i Mevt-i Şāh Ekber
Melāike elif keşīde end ez mevt-i Ekber Şāh

MSS s.206

Tārīḫü'ş-şehīd Sulṭān İbrāhim Ḫān bin Sulṭān Aḥmed Ḫān
"Eskenehü'llāhü fī ferādisi'l-cenān"

MSS s.220

Tārīḫ-i Feṭḥ-i Vārād Erdil
Aldı şāhā Vārād'ı Yemen Macard'da Meḥemmed Paşa

MSS s.220

Tārīḫ-i Mevt-i Köprüli Meḥemmed Paşa Vezīr-i Aʿẓamü'l-ḳattāl
Köprüli ʿadem köprüsüne başdı ḳadem

MSS s.224

Tārīḫ-i nehy-i ḫamr bā-fermān-ı Sulṭān-ı Mehemmed Ḫān bin Sulṭān İbrāhim Ḫān fī cemī'i memālik-i İslāmiyye bi-sebeb-i ilḳa-yı Şeyḫ Vānī el-müteveffā fī sene-i nebeviyye 1080.

Ey vāh ḫamr oldu yasaḳ.

MSS s.260

Tārīḫ-i hünerim ṭonanma bā-Ken'ān Paşa el- ḳuyūdāt başa.

MSS s.284

Tārīḫ-i feṭḥ-i İstanbul: Beldetün ṭayyibetün (857)

Manzum Târîh Düşürme Örnekleri

MSS s.312

Der Ḥaḳḳ-ı Ṣolaḳzāde
Hemdem-i maḥlas Ṣolaḳzāde idüb terk-i cihān
Ola ġılmān-ı cinān behzādı gibi hemdem
Bu du'ā ile Nişārī didiler tārīḫini
Hemdemin olsun şüride-pā raḥmet hemdem (1068)

MSS s.312

Der ḥaḳḳ-ı Beh-zād
Çü Behzād-ı müẓehheb tāzelikde gitdi dünyādan
Civār-ı cennete nakş-ı keremle resm ile hādī
Nişārī ḥīn-i fevtinde didi tārīḫ içün hātif
Ḳalemgir-i ecel bozdı yazıḳ bu nakş-ı Behzādı (1068)

2.İlaç Terkipleri

MSS s.180

Her kim süci içüb esrimeyeyin deyü murād iderse, kendüne .....[218] toḫumun ve çörek otun birbirine ḳarışdırub acla yiye sarḫoş olmaya. Yarjub çiçeğiniñ ḳköüni bir yeñi çölmekde ḳoyub ḳaynaya bevāşır olan kişilere içürseler ol zaḥmetden ḫalāṣ bula.

MSS s.290

Rīh aġrısı içün iki dirhem masṭaḳa dökeler. İki ḳaşıḳ birinç şorbası ile içeler. Heman sa'āte şifā bula. Kimiñ kim saçına ve ṣaḳalına bit düşe ve çügündürī ḳabında ṣu bile yuṣa ḫalās bula. Kimin ger başı aġrısa yarpuzı döküb başına ḳosa şifā bula.

---

218 Okunamadı.

MSS s.292

Bir nevi' ma'cūn sarımsak arınmış ve ucı kesilmiş sarımsağı alasın yüz dirhem. Ṭokuz yüz dirhem süd içinde ḳaynayasın. Tā ki sarımsak müherrā ola. Andan soñra üçyüz dirhem kefī alınmış bal ve biraz za'ferān ḳatasın.Sarımsağıñ üzerine ḳoyasın. Alçak od ile ḳıvāma getüresin. Şerbeti üç dirhemdir. Fā'ide ider. Müşkil dermānsız öksürüğe ve bel ağrısına ve ḳulunca ve cemī' ağrılara fā'ide ider.

MSS s.316

Ağız ḳoḳusu için ilaç

Biraz eyü ḳuru üzüm ve yaş mersin bile döğede yuvalaḳlar eyleye, fındıklar ḳadar ve her irte hem her gice birer yuvalaḳ yiye, nāfī' ola.

MSS s.328

Atıñ gözünde seni duyduğuñ gibi ince döğülmüş nişādırı gözlerinin ḳapaḳları altına ṣacub ḳapayub ovuşturasın gök ṭaşdan daḫī evlādır.

İmbiḳ

Muḳabil ve geçire

Mā'cūn-ı Bereş: Ḥabtāne ve sünbül ve karanfil ve dār-ı fulful ve dārçın ve bādürzā ve ṭobal ve zerneb ve turunc ḳabuğu ve afyon-ı Mıṣri ve dühn-i belesān. Her birinden beş dirhem aḳ fulful berzinc ve 'āḳır-i ḳarhā birer dirhem, v'efr fiyonbir dirhem ve za'ferān iki buçuk dirhem temmet.

Ḥurr-i 'alāḳa

'İlm-i Burhānī

'İlm-i Riyāżī

İshāl olan ādeme iki ḳardaş ḳanını[219] içirseler içi geçmez ola ve ḳılıç ve bıçaḳ yāresine soğulcān ile iki ḳarındaş ḳanını içürseler ḳavī ola ve ḳılıç ve bıçaḳ yaresine soğulcān ile iki ḳardaş ḳanını ovseler ḳanı tezcek diñe.

Ṭoñuzuñ ödünü balla fulful ile ḳarışdırub kel başa ṭılā eylese bitürür ḫoş olur. Temmet.

Yürekde olan maraża ṭoḳuz yā onbir selvi ḳozalağı ağacından ḳoparasın düşürmeyesin ki toḫumu żāyī olmaya. Tavada ḳızdırasın iki eliñ ile alabildüğüñ ḳadar dere dikeni tohumu ile ḳatıla. Ol miḳdār çörek otu ḳatasın. Bu eczāyı ḥard idüb birbirine alıştırasın. Alınabildüğü ḳadar cuğ bal ma'cūn idüb kestāne miḳdārı isti'māl idesin.

MSS s.328

Mayaṣıl içün ki gelür dübürde ṣoḳı ve ḳan aḳar zor gösterir bir miḳdār afyon olub sivrice eyleyüb yatıcaḳ dübüre ḳoya. Acısına ṣabr eyleye. Bir bir ardınca üç def'a edesin. 'Ömrüñ olduḳça görmeyesin fermān-ı Ḫudā.

---

219 E.Ü Tıp Târihi Kürsüsü Başkanı Prof.Dr. Ali Haydar BAYAT'dan aldığımız bilgiye göre; "kardeş kanı" bir ağaç ismidir ve bu ağacın koyu renkteki sakızı ilaç yapımında kullanılır. Bu maddenin Latince adı ise "Dracaena draco" dur.

İç ağrısına ilac: Göbeğine papadya yağı süre. Esrārı ṭoldura bağlaya ġayetle nāfi'dir. Ceviz ve Hindistān cevizi ṣaçı ve ṣaḳalı ḳara itmek içün māzuyı ve bal mumunı yumuşaḳ döğe. Ve bir pāre şāb ve rāstūḫ taşını yumuşaḳ döğe ve bir miḳdār ḳına ḳoyub cem'isin ṣu ile mülemma' idüb yatduğu vaḳit sürüne. Be-ġayet mücerrebdir ẓiyāde siyāh ider.

Uyuz içün her ne aṣıl olursa yedi ceviziñ içini alalar. Parmaḳ ḳadar ḥacılar kükürdî bir avuç külḫān külü elekde eleyesin. Defne yağı ile bu ẓiḳr olan eczā' havānda ḥurd idüb merhem gibi birbirine ḳarışdırasın. Maraż olan kimseyi ḥamama götüresin. Yuyasın. Çibanıñ ḳabuğu ḳalmaya. Ondan soñra eve getiresin. Bu ẓiḳr olunan merhemi süresin. Yaḳduğuna bakmayasun. Ġāyetle nāfi'dir. İḥmāl etmeyesün.

3. Naṣihatler

MSS s.22(A+Nasihat)

İẓa naẓarte ila eḥadin ḳad aḫtae ḫaṭaen ẓāhiren ve'cterame cürmen kebīran lā-yelīḳu bike et'-tevehhümü enneke aṣlahu minhü ve efdalü li-enneke lā-ta'rifü kem miḳdārin mine'z-zamāni tekünü muḳīmen fī ıṣlāhi külline ża'īfen ve lākin aḥsibü en lāyücedü ahadün eż'afü minke.

MSS s.123

A'ḳılü'n-nāsi men-tevāża'a fī'd-devleti ve 'afā 'inde'l-maḳdereti

MSS s.44 (A+Nasihat)

El-mü'minü da'ibün le'ibün

MSS s.70

El-insānü 'abīdü'l-iḥsān

MSS s.104

'An ṣad-kelāmin velā-taḳraż ma'a'l-iḫvāni ḳarżan
Fe-inne'l-ḳarża miḳraṣü'l-maḥabbeti
Ḥażret-i 'Alī Kerreme'llāhu vechehü

MSS s.123

A'ḳılü'n-nāsi men-tevāża'a fī'd-devleti ve 'afā 'inde'l-maḳdereti

MSS s.131

Muḫayyelest maḫabbet ki ezo mīve-i maḳṣūd her çend kesī pīş büred bīş āyed.

MSS s.134

Ḳaṣame'l-faḳru ẓahrī ve'l-faḳru min ḳasamāti'ẓ-ẓuhūri

MSS s.136
Ḳavlü ʿAliyyin kerreme'llāhu vechehu
Yeḳūlūne inne'l-mevte ṣaʿbün ve innemā mufārakatü'l-aḥbābi va'llāhi eṣʿabu

MSS s.144
El-emru fi'd-dünyā leyse fī yedi'l-ʿabdi ve tedbīrihī

MSS s.144
Men lem-yeterahḥam li-nefsihī lev lem-yerḥamhü şaḫṣun āḫar fe-hüve yelīḳu.

MSS s.154
El-ʿilmü lā-tuḥṣalü illā bi-ḫamseti eşyāe;
1.Bi-keşreti's-su'āl
2.Bi-keşreti'l-istiʿmāl
3.Bi-taṯhīrati'l-efʿāl
4.Bi-ḫizmeti'r-ricāl
5.Bi'stiʿāneti Ẕi'l-celāl

MSS s.167
Sekrānü sekrü hevā ve sekrün müdāmetün innī efīḳu feten fīhī sekrānü

MSS s.174
İstersen ki başıñ ola āẕāde bu üç şey ile: gördüñ mi? dirlerse; görmedim, bilürmiyem? bilmem,var mı? yoḳ de.

MSS s.176
Luʿine ʿabdü'd-dīnār luʿine' ʿabdü'd-dirhem

MSS s.183
Zürnī ġıbben tezid ḥubben

MSS s.190
Men ḳalle dīnārehū ẕelle miḳdārehū

MSS s.192
Her ki bī-yār būd peyveste bīmār būd

MSS s.192
İẕa'ġtāẕa's-sulṭānü teselleṭahü'ş-şeyṭānü (İẕa'ġtāẕa:hışımdan yanmaḳ)

MSS s.193

Ez Pendhā-yı Ebū ʿAlī Sīnā

1. Bā-ḫalḳ bā-inṣāf
2. Bā-nefs be-ḳahr
3. Bā-mihter be-ḥürmet
4. Bā-büzürgān be-ḫizmet
5. Bā-zīrdest be-şefḳat
6. Bā-dost be-naṣīḥat
7. Bā-ʿāliman be-tevāżuʿ
8. Bā-cāhil be-şumt
9. Bā-dervīş be-bezl
10. Bā-düşmen be-ḥilm

MSS s.196

Serḫoşluḳ ikidir; biri maḥabbet serḫoşluġu biri şerāb serḫoşluġudur. Ḳande ayılur ol yiğit ki anda iki serḫoşluḳ ola.

Sellemehü'llāh

MSS s.196

Sekri hevā vü sekrün müdāmet inniyefīḳū feten fīhi sekrānü

MSS s.213

El-mü'minūne heyyinūne leyyinūne el-mü'minū daʿibün laʿibün

MSS s.233

Nakl est ki Emīrü'l- mü'minīn ʿAlī Kerreme'llāhu Vechehü
Fermūd ki tüvān-gerī ṭaleb kerdem der-ḫwanden ʿilm yāftem.
Düvüm: Büzürgī ṭaleb kerdem der dervīşī yāftem.
Sivüm: Şeref ṭaleb kerdem der ḫāmūş yāftem.
Çihārum: Rāḥat ṭaleb kerdem der bī-ṭamaʿ yāftem.
Pencüm: Rūşenāyī ṭaleb kerdem der perhīz namāz-ı şeb yāftem.
Şeşüm: Rızā-yı īzīd ṭaleb kerdem der rūzeī haşyet-i o yāftem.
Heftüm: Restikār u ez düzaḫ ṭaleb kerdem der terk-i māʿṣiyet yāftem.
Heştüm: Bihişt ṭaleb kerdem der terk-i arzūhā yāftem.
Nühüm: Eltāf-ı büzürgī īn ü ān ṭaleb kerdem der-tevāzū yāftem.
Dühüm: Selāmetī ṭaleb kerdem der tenhāy yāftem.

MSS s247

Tūbā li-men-şeġale ʿuyūbehū min ʿuyūbi'n-nāsi

MSS s.262

Men ḥafira bi'ran li-aḫīhi vaḳaʿa fīh

MSS s.263
Men celese'l-mülūke bi-ġayri edebin fe ḳad ḫaṭara nefsehū.

MSS s.277
Erbābü'n-naʿīm hem yer hem yedirir. Leʾīm oldur ki ne yer ne yedirir. Kerīm oldur ki yemez de, yedirir.

MSS s.290
Bir evde ḳara cönk ṭaşağını günlük ile donatsalar atsalar
Ol eve dīv ü perī girmeye ve içinde ise ḳaça
Temmet

4. Hadîs-i Şerifler

MSS s.19
El faḳru faḫrī

MSS s.142
"Aṣḥābī ke'n-nücūmi bī-eyyihim iḳtedeytüm ihtedeytüm"
Ḥadīş-i Şerīf

MSS s.184
Ḳale'n-nebiyyü (a.s); "la-tekünū eşlen beşlen neşlen
Kūnū ehceʿan behceʿan nehceʿan

MSS s.256
İẓā ḫarabe'l-mizācü lā yenfa'uhü'l-ʿilācü
Ḳavl-i (a.s): El-faḳru sevādü'l-vechi fi'd-dāreyn
Eyżan: Ḳāde'l-faḳru yakünü küfrān

MSS s.259
Ḳāle Aleyhi's-selām
"Selime'l-insānü min sūi nefsihī fe min sūi ẓanni'l-müddaʿī leyse bi-selīmin"

MSS s.278
"El-fitnetü nāimetün leʿane'llāhü men-eyḳaẓahā"
Hadīs-i Şerīf

MSS s.320
Ḳale'n-nebiyyü (a.s); "Şey'ün ḳalīlün yünteẓaru ḫayrun keşīrun yuhteḳaru"
Ḳale'n-nebiyyü'l-Muṣṭafā; "Ḫayru'ṭ-ṭaʿāmi mā-ḫażara

5.Mûsıkî Metinleri

MSS s.25

Maḥaṭṭ: Mūsıḳārlar arasında tamām bir besteyi yā faṣlı bitirecek maḥalde ṣoñ kelāmı āheste āheste okumaġa dirler.

MSS s.27

Evṣāf-ı ʿAlī ṣāḥibü'l-ḳalem ve ẕülfiḳār-ı elsine-dānā ve mūsıḳār muḥibb-i dost ve'l-iftiḳār Ḥāfıẓ-ı ʿarz ve'l-veḳār.

MSS s.209

Bi't-telāḳi

Ḳad veḳaʿa'l-ülfetü bi'l-aḫi'l-eʿizzi'l-medʿuvvi bi'l-ʿulā'ş-şehīri bi'l-Ufḳī ʿālimen bi'l-musıḳīyyi ve'l-erkāmi ve't-ıbbiyyi ve sāirihī min ġarāyibi'l-ʿulūmi ve mütekellimen bi-envāʿi'l-elsineti bi'l-beyāni ḥīne ḳad kāne tercümānen ʿinde's-sulṭāni Mehemmed Ḫān ilā men cāe bi'ṣ-ṣulḥi ve'l-emāni meşhūren tāmmen beyne bilādi'l-müslimīne fī beldeti Yeñişehr fī yevmi'l-cumuʿati bi-tārīḫi'n-nıṣfi'l-evveli mine's-sebʿi's-sādisi mine'n-nıṣfi'l-evveli mine'l-ḫamsi'ş-şālişi mine'ş-şülüsi's-şālişi mine'n-nıṣfi'l-evveli mine's-südüsi's-sādisi mine'l-ʿaşri't-tāsiʿi mine'l-aşri'ş-şāmini mine'n-nıṣfi'l evveli mine'ş-şüdüsi's-sādisi Bi-hicreti men-lehü'z-zekiyyetü ʿaleyhi efḍalü't-taḥiyyeti. (Mûsıkî, matematik, tıp ve henüz çok bilinmeyen ilimlerde üstad olan, barış ve huzur dönemi olan Sultan Mehmed Hân döneminde çeşitli dillerde tercümanlık görevinde bulunmuş olan, islam ülkelerince tanınan ve bilinen Yenişehir'de değerli bir dost olan ve daha çok Ufkî diye anılan Ali Ufkî Beyle bir cumʿa günü .....târihînde karşılaşma, tanışma ve dostluk gerçekleşmiştir.

MSS s.328

Baḥr

Eger Vezin sālim yā ġayr-ı sālim

2. Madde-i Kelām

3. Şiʿr-i muvāzin

3. Ḳāfiyāt

4. Uṣūl-i Mūsıḳī ḳaç ḍarb ve ne şekil

6. Maḳām-ı Mūsıḳī

6. Ayetler

MSS s.259

"Ve'l ḳāẓımīnel-ġayẓa ve'l-ʿāfīne ʿani'n-nās ve'llāhü yuḥibbu'l-muḥsinīn." El āyet ḳavlühü ʿazze ṭūlühü.

7. Diğer Metinler

MSS s144

Mısra'-ı Müşebbeh ve Müşebbehüm Bih

Kül kül kül kün kelleñ kül ve kül kün gel gel kim kün .sökül kelle gele külleten kül ve kül olur gül gül-i ḫande ile gül verd-i kelleñ başın kel kün gel gel göğüs kül remād ü kil balçık olur.

MSS s.186

Ta'rīf-i 'Aşk

El-'aşku 'ınde's-ṣūfīyyeti ġalebetü'l-meyli 'ale'l-irādeti'l-iḫtiyāriyyeti ve cevherün rabbāniyyün yezīdü bi's-semā'i ve yenkuṣu bi'l-cimā'i ve'l-'aşku'l-cezibetü ma'neviyyeten min cevherin ilā cevherin bi-vesāyiti't-ta'allükāti'r-ruḥāniyyeti ve'l-bākī merażun vesvāsiyyün şebīhün bi'l-mālihülyā.

MSS s.187

Kelāmullāh; 100.047 noktadır, 321.000 harfdir, 3700 kelimedir, 6666 āyetdir, 114 sūredir.

MSS s.193

Ve naklest ki ez İmām Ca'fer fermūde-est ki dürūş bāyed ki bede ḫaslet ārāste bāşed evvel bā-Hak be-ṣıdk

MSS s.279

Gökden müstetāb inmiş dört kitāb;
Tevrāt Mūsī'ye, Zebūr Dāvūd'a, İncil 'Īsī'ye, Kur'ān Maḥmūd'a.

MSS s.285

İlāhī bu ādem oğlanı miskin nice itsün oğlanlıkda ise puştluğun çeker. Yiğitlikde ise mestliğin çeker. Pīrlikte ise süstlüğün çeker. Aç dursa dīvāne olur. Tok olsa bī-gāne olur. Uyusa cīfe murdār olur. Uyanık olsa müteḥayyir ü bī-mikdār olur. Nefsine kahr eylese ża'f-ı dāyim mukarrer. Rūḥa ferāh virmese sevdā emrāżı ider żarar. Ger ma'rifete çalışsa ḫitāb gelür ki, "Mā kaderu'llāhe ḥakka kadrih" ve 'ibādete duruşsa nidā erişir ki, "Gurūru'l-'ibādeti caḥdü'r-Rabb", şefā'ate ṭayansa kulağına yetüşür ki, "Men ze'l-lezi yeşfe'u 'indehū illā biiznih". Eğer hīç mukayyed olmasa tehdīd olunur ki," İnne baṭşe Rabbike le-şedīd". Eğer nişānın isterse Allah'uñ dinür ki," Leyse ke mişlihi şey'ün". Ve eger görmek istenilse 'itāb olunur ki "Lā tüdrikühü'l-ebṣāru ve hüve yüdrikü'l- ebṣār". Ve anı bilmek istese ḫitāb olunur ki ,"Lā yeblüğuhü'l-kavlü ve'l-efkāru fi'l cümle". Ādem oğlanınıñ ża'f ü bī-çāreliğini ve ḫayret ü āvāreliğini göñül nice bile. Ve yazanuñ gibi ... eyleye. İmdi gelelüm ... süregör devrānı ey şāh günāh-ı zühdāneyi tefeḫḫur ile āh u vāh.

MSS s.326

Müfettişden Ḳādıya kitābet olundı:

Ekārim-i ḳużāt ü efāḫim-i vülāt rafaʿa'llāhü şeʿnehüm bi-envāi's-saʿādāt'ıñ meḥāżır-ı şāmil şarābını deʿavāta icābet āyā letāyif teslūmāt-ı necābet beyyināt-ı kavāfil-i taʿzimāt ü revāḥil-i tekrīmāt birle itḥāf ü ihdā ḳılındıkdan soñra iʿlām-ı muḥibb-i mahlaṣ oldur ki Oḫri nezāretiniñ taḥvīl-i tecdīdin iltizām iden nāẓır Lütfi Çāviş Der-Saʿādet'den berāt-ı şerīf ile gelüp livā-i Oḫriniñ beytü'l-māl-i hāṣṣası müşārün ileyhiñ tahvīlinden olmağın żabt u ṭaṣarrufuna mümā ileyhiñ oğlı Süleymān Beg ve Kātib Sinān Beg revāne ḳılındılar. İnşāallāhü Teʿālā şeref-i vüṣūlde elṭāf-ı belāğatīlerinden mercū ve mutazarrıʿdır ki vāḳiʿ olan māl-ı mīri taḥṣīlinden ḥüsn-i muʿāvenet ve luṭf-i muzāheretleri bī-dirīġ buyurulup saʿy-i cemilleri mebẓūl ve maṣrūf buyurıla. Bākī hemīşe ömr ü devletleri üstüvar ü Āmin.

El-Faḳīr Ḫüsrev El-Ḳāḍı
Be-Ohri El-Muʿin

MSS s.326

Serfice Efendisinden Ohri Efendisine,

Cenāb-ı fazīlet-meāb şeriʿāt-niṣāb-rifʿat-i iktiṣāb efendi ḥażretleri ḳām-bīn ü ḳām-yāb meclīs-i şerīf- ʿizzet-rehin ü mahfil-i ʿadālet-ḳarīn ṣavbına daʿavāt-ı lāyıḳa ve taḥiyyāt-ı fāyıḳa iblāğından soñra maʿrūż ẓamīr-i münīr müşterī-yi tenvīr ve ḫāṭır-ı ʿātır bercis-i naẓīr oldur ki ḳażā-i ʿadālet iḳtiżāñız tevābiʿinden ḳöylü Ḫāṣlūnī işbu hāmil-i varaḳa-i duʿā işbu ḳażāsına tābiʿ Bodğıradic nām ḳaryeden İskender Beğ Süleymān nām sipāhi on biñ aḳçe ziyāde ile iltizām idüp küfelāsın virmegin mektūb-ı maḥabbet-uslūbile ḥużūr-ı şerīfe irsāl olundı. Lede'l-vüsūl meʿmūldür ki muḳāataʿa-i mezbūreyi żabṭ itdirüp üzerinden naẓar-ı ʿināyetiñizi dirīġ buyurmıyasız ve māl-ı mīrī ḫuṣūṣunda saʿy ü ihtimāmıñızı mebẓūl buyurasız. Bāḳī ʿömr ü devlet der-seccāde-i şeriʿat-i müstedām-bād bi-Rabbi'l-ʿibād.

El-Muḫliṣ Ed-Dāʿī Meḥemmed El-Ḳāḍı-i Serfice El-Muʿīn

Taḥte-iḳażā-i maʿdelet-şiʿārlarında vāḳiʿ nām ḳarye ve gayride üç biñ aḳçe tīmār maḫlūl olmağla mezkūre tevcīh olunub żabṭ içün mümzā ṣūret-i berātile irsāl-i ʿizz ü ḥużūr- ʿizzet mevfūr ḳılınmışdır. ʿİnde'l-vüṣūl elṭāf-ı kerīmelerinden me'mūldur ki üzerinden naẓār-ı ʿāṭıfetleri mebẓūl buyurılub bu cānibiñ riʿāyet ḫātıriçün cüzʿi ve küll taḥvīl ve tarīḫine düşen maḥṣūlāt ve mersūmātı aḫz ü ḳabż etdirüb āḫardan bir ferdi daḫl ü taʿarruz etdirmemek bābında fevḳā'l-ḥad memnūn olmamızda reyb olmaya. Bāḳī hemīşe Dergāh-ı ʿAlī Ḳuyucu başlarından: Ḳazıyye.

MSS s.326

Cenāb-ı ʿizzet-meʿāb faẓīlet-nisāb saʿādet-i intisāb Ḫıżır Efendi Ḥażretleri kām-bin ü kām-yāb ḳażā ile ilā yevmi'l-haşri ve'l-cevāb şerāyif-i deʿavāt sāfiyāt-ı maḥabbet-şiʿār ve leṭāyif-i maḥabbet ü dād birle itḥāf ü ihdā ḳılındıḳdan soñra iʿlām-ı muḥibbāne olunan oldur ki ḥāliyen ḳadīmi emekdārlarımızdan müşıl-i meḳṭūb Süleymān bendeñüze taḫt-ı ḳazāñda üç biñ aḳçelü bir tīmār ṣadaḳa buyurılub berātı ṣūreti daḫī imżālanub ʿizz-i ḥużūruñuza gönderilmiştir. Şeref-i vüṣūl müyesser oldukda iḥsānıñızdan mercūdur ki bu cānibiniñ ḫāṭırıçün żabt-ı ṭaṣarruf itdürüb ve taḥvīl ü tārīḫinde düşmüş maḥṣulünden kimesne ḳabż etmiş ise şerʿile alıverüb her ḫuṣūṣunda ḥimāyet eyleyesiz ki bu ḥuṣūṣdada olan vüfūr himmetiñiz bu cānibe minnet olduğına iştibāh yoḳdur. Bāḳī hemişe ʿömr ü devlet müstedām-bād bi-Rabbi'l-ʿibād.

Muḥibbü'l-faḳīr Aḥmed Ağa
Ser-bevvābān-ı Dergāh-ı ʿAlī

MSS s.327

DÜRR-İ MUFAṢṢAL

Elif	Le	Mi	Re
Be	Fe	Pe	Mi
Cim	Su	Fe	De
Dal	Le	Su	Re
He	Le	-	Mi
Vav	Fe	-	Dü
Ze	Su	Re	Dü

Gevher-şinās dāned ḳadr-i gevher

MSS s.328
Maḳlūb- müstevī
ʿArabī
Küllün fī felekin ve Rabbeke fe-kebbir
Fārisī
Şekker be-terāzū-yı vezāret pür keş
Şev nem-reh-i bülbül be-leb her meh-veş (güzel)
Taṣʿīd
Lātin
Muṭṭayyin
Ḳurʿa

SONUÇ
HMSS'nin Türk Mûsıkîsi Târihî İçindeki Yeri ve Önemi

Tezimizin konusunu oluşturan Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz, Türk Mûsıkîsinin bilinen ilk derlemesi olup, ayrıca XVII. asrın en kıymetli ve hayâtiyeti olan eserlerinden biridir.

Yazarı Ali Ufkî Bey, aslen bir Polonyalı olup, daha sonra esir edilmiş ve çeşitli alanlardaki becerileri nedeniyle sarayda istihdâm edilmiştir. 12 dil bilmesi ve mûsıkîye olan yeteneği onun en önemli yönünü oluşturur. Bu nedenle de tercümanlık ve sâzendelik görevleri yapmıştır. Daha önce aldığını sandığımız müzik eğitimi vâsıtasıyla kısa sürede sarayda tüketilmekte olan müziği tanımış ve o ana kadar sürmekte olan meşk sisteminin dışında kendi bilgilerini kullanarak bu mecmûayı oluşturmuştur.

Bu yazmanın bugün için bildiğimiz iki nüshası mevcuttur. Bunlardan biri diğerine oranla daha eksik ve bizim transkripsiyonunu yaptığımız nüshanın bir müsvettesi şeklindedir. Bu müsvette nüsha Paris National Biblioteque'de diğeri ise British Museum'dadır.

Yazma, eski batı notası ile yazılmış olan eserlerden meydana gelir. Bunun yanısıra notaların boş kalan kısımlarına yazılmış olan metinler de kitabın bir başka yönünü oluşturur.

Transkripsiyonunu yaptığımız yazma, 1976 yılında, Prof.Dr. Şükrü ELÇİN'in yaptığı çalışma ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlandı. Biz de transkripsiyonumuzu bu kitabı esas alarak gerçekleştirdik.

Yaptığımız bütün bu çalışmalar neticesinde bugün bilinmeyen pek çok bilgiyi günümüze kazandırmış olduk. Burada yaptığımız inceleme ile yazmanın Türk Mûsıkîsi Târihî içindeki yerini ortaya çıkarmaya çaba sarfettik. Ayrıca yazmada derkenar olarak yazılmış olan bütün manzum ve mensur metinleri de ayrıca metinler başlığı altında verip, nazım biçimleri ve konularına göre tasniflendirdik. Ancak bu konu diğer ihtisas alanlarını ilgilendirdiği için sâdece çevirip ilgili alanların kullanabileceği şekle sokmakla yetindik. Derkenar olarak yazılmış olan metinlerin içinde mûsıkîyi ilgilendirenleri ilgili bölümlerde inceleyerek kullandık.

Bunların neticesi Türk Mûsıkîsi Târihî adına elde ettiklerimizi maddeler halinde şöyle sıralamak mümkündür:

1. Ali Ufkî Bey, pek çok kaynağın birbirinden aktardığı gibi 17 dil bilmemekte, 12 dil bilmektedir. Yaptığımız araştırma ve yazarın yazdığı

kitaplarda kullandığı diller ile bâzı varsayımlarla en iyimser olarak vardığımız rakam 12'dir.

2. Ali Ufkî Bey eski batı notasını bilmesine karşılık Türk Mûsıkîsini çok iyi notalamış olduğu söylenemez. Çünkü kullanmış olduğu değiştirme işâretlerindeki tutarsızlık bu konudaki bâzı yetersizliklerini ortaya çıkarıyor. Belki ilk müsveddesi ile yapılabilecek mukayeseli bir çalışma bu durumu açıklayabilir, ama, bizim bu yazmasında gördüğümüz kullandığı değiştirme işâretlerindeki istikrarsızlık notalamadaki bâzı açmazları olduğunun açık bir delili.

3. Notalamada kullanılan anahtarlar belirli bir düzen içinde verilmemiş, hatta çoğu zaman anahtar bile kullanılmamıştır. Biz âşikâr bir şekilde anlaşıldığı için bunların da birinci çizgi do anahtarı kullanılarak notalandığını varsayarak günümüz notasına aktardık.

4. Rastladığımız pek çok türün bugün kullanılan şekilleri ile çok farklı olduklarını tesbît ettik. Türe yönelik tespitlerimizi şöyle sıralayabiliriz;

a. Pişrev; Darb-ı Feth usûlü ile bestelenenleri dışında, üç hânelidir.

b. Bugün kullandığımız Sâzsemâî biçiminin atası olarak kabul edebileceğimiz çalgısal semâîler de üç hânelidir. Yâni bugün kullandığımız biçimi ile hiç benzerlik göstermez. Kesinlikle hiçbir çalgısal semâîde usûl geçkisi yapılmamıştır.

c. Türküler, İlâhîler ve Varsağıların hepsi "bir bölümlü" biçimle bestelenmiştir.

5. Usûller ve onlar için kullanılan işâretlerin genelinde belirli bir düzen görülmemektedir. Çoğu kez aynı usûl için birden fazla işâret kullanılmıştır. Usûllere ilişkin elde ettiğimiz yeni bilgileri ise şöyle sıralayabiliriz;

a. Devr-i Kebîr usûlü bugün kullandığımız gibi 24 zamanlı değil 7 zamanlıdır. Yedi rakamı 24'ün 1/4'ü olarak düşünülebilse de, bu usûlle bestelenmiş pek çok türkünün yedi zamanda bir devrettiği açıkça görülmektedir. Ayrıca bu usûlle bestelenmiş peşrevlerdeki melodik gidiş, bu usûle ait özel akışı da içermemektedir. Bu da bizi iki sonuca götürür; Birincisi Ali Ufkî Bey bu usûlün meşk esnasında kullanılan özel vuruşu bilmemektedir. İkincisi; Bu usûl şimdi kullandığımız usûl ile hiçbir alâkası yoktur. İkinci sonuç bizim için daha geçerlidir.Çünkü âşikâr olarak göze çarpan usûlün 3+2+2 şeklinde kümelendirilmiş olmasıdır. Bu usûl ise bugün kullandığımız Devr-i Hindi usûlünün tıpa tıp aynıdısır. Buna rağmen Devr-i Hindi diye bir ibâreye yazmanın hiçbir yerinde rastlanmamaktadır.

b. Usûller içinde en enteresan gidişe sahip olanı Berevşân usûlüdür. Bu usûl ile yazılmış eserlerde görülen içi karalı notalar, sus kabul edilerek günümüz yazısına aktarıldı. Ancak bu konu değişik yorumları da kaldırabilecek esnekliğe sahip. Berevşân usûlü bugün kullandığımız şekli ve özel vuruşları ile benzerlik göstermiyor.

c. Usûllerin geneli için söylenebilecek tek şey ise, kesinlikle belli ve disiplinli bir düzen içerisinde yazılmamış olmalarıdır. Sâdece; Devr-i Kebîr, Berevşân, Darb-ı Feth, Semâî usûllerinin dışında kullanılan hiçbir usûl, ne

işâreti ne de melodi içerisindeki özel atımıyla belirli bir düzen göstermemektedir.

6. Makâmları bugün kullandığımız şekilleri ile mukayese ettiğimiz zaman, çok değişik olmasa da, bâzılarının farklı olduklarını tesbît ettik. Bu farklar dizek başında gösterilmesi gereken değiştirme işâretlerinin düzenli bir biçimde verilmemesinden kaynaklanmaktadır. Ali Ufkî Beyin, notaları yazarken, sâdece öğrendiği ya da duyup beğendiği eserleri unutmamak gayesini ön planda tuttuğu anlaşılıyor. Bu şekil, döneminde bir başkası tarafından kullanılmış da değildir. Bu yazma, günümüzde fevkalade önem taşıyan bir eser olarak görülürken, döneminde ise bir deli zırvası olarak algılanmıştır. Çünkü nota kavramına o güne dek rastlanılmış değildir. Ali Ufkî Bey bu durumu derkenar beyitlerinden biriyle açıkça ifâde etmiştir. Böylece notaların yazımı, sâdece hatırlamak amacıyladır. Bunun için ise özel değiştirme işâretlerinin kullanılması ve hatta bunların belirli bir disiplin içinde olması gerekmez.

7. Yazmada notalar fasıllar halinde verilmişlerdir. Her fasıl, normal olarak algılanacağı gibi, ihtivâ ettiği eserlerin makâmlarıyla aynı isimi taşıması gerekir. Ancak bâzı eserler aynı fasıl altında ama ayrı makâmlardadır. Eser yazılmaya başlanıldıktan sonra ilgili fasıl için önceden ayrılan sayfa adedi yeterli olmayınca başka fasıllarda kalan boşluklara yazmak mecburiyeti hasıl olmuştur. Zaten ELÇİN de, kitabı baskıya hazırken, fasıllar için ayrılmış olan alanlarda kalan boş sayfaları çıkarmış ve bunları MSS'nin tıpkıbasımında ifâde etmiştir. Görüldüğü gibi bâzı fasıllar için ayrılan sayfa adedi yetmezken, bâzıları için çok gelmiştir. Böylece ortaya çıkan sonuç, her ne kadar bir müsveddesi varsa da bu yazma da yeniden temize çekilmek ihtiyacı içinde olduğudur. Belki Ali Ufkî Beyin ömrü bunun için yeterli olsaydı, böyle bir çalışmayı yapmak gibi bir fikir içine girebilecekti.

8. Bu yazmanın oluşumunda yukarıda ifâde ettiğimiz gibi notaların yazımında belirli bir disiplin olmayışının yanısıra, metinlerde kullanılan imlâ da zaman zaman bir takım tutarsızlıklar içindedir. İmlâ ile ilgili yapılacak çalışmalar bu durumu açıklığa kavuşturacaktır. Ancak buna rağmen bâzı çok kullanılan kelimelerin imlâsı özellikle belirtilmiş ve adeta ısrarla o şekilde okunması istenilmiştir. Bunun için en bariz örnek pişrev kelimesidir. Özellikle kelimenin pîşrev ya da peşrev şeklinde okunmaması gerektiği açıkça ifâde edilmek istenmiştir. Belki de kelimenin aslı gerçekten de böyledir. Biz de onun îkâzını aynen uygulayarak "pişrev" olarak günümüz yazısına aktardık.

9. Çok enteresan bir sonuç olarak söyleyebileceğimiz konu ise eserde berevşân usûlünün dışında hiç sus işâreti kullanılmamış olmasıdır. Berevşân usûlündeki sus olarak algıladığımız işâretlerin de sus olmama ihtimali düşünülürse, "*Ali Ufkî'nin yaşadığı dönemde sus kullanılmamıştır*" neticesini çıkarmak mümkündür. Bu neticeyi her ne kadar verilere dayandırarak söylüyorsak da, sus işâretinin kullanılmaması da imkânsız gibi görünüyor. Yine varacağımız sonuç, notaların bir hatırlatma olarak kullanılmak üzere yazıldığıdır.

10. Notaların yazımında hiç kullanılmayan diğer bir unsur ise ölçü işâretleridir. Bu nedenle; dizek başında veya bölüm başlarında ifâde edilen değiştirme işâretleri şimdi olduğu gibi aksi işâret edilmedikçe tüm eseri ya da bölümü kapsamaktadır. Ancak eser içinde belirtilen bütün değiştirme işâretleri sâdece ilgili notayı etkilemektedir. Bu durum, notalarda açıkça görülmektedir. Bâzı eserlerde yanyana olan iki aynı notaya bile tek tek değiştirme işâreti konulmuş olması, değiştirme işâretinin sâdece ilgili notayı etkilediği fikrini destekliyor.

11. Bâzı fasıllarda verilen notaların makâmlarını incelediğimiz zaman, anılan makâmda olmadığı sonucuna varıyoruz. Bu bâzen yanlış fasılda notaya alınmış izlenimini verirken, bâzen de Ali Ufkî Beyin makâmları iyi bilmediği izlenimi uyandırmaktadır. Biz eserleri günümüz notasına aktarırken, bu durumu hiç bozmadan yazdık. Gerekli açıklama ve incelemelerimizi ilgili bölümlerde yaptık. Bâzı eserlerin makâmlarının ise o dönemde bilinmediği ya da henüz keşfedilip yeni bir ad ile anılmadığı da düşünülebilir. Bu durumda olan ve özellikle makâmı belirtilmeyen eserlerin makâmlarını, yanına bir asterisk (*) işâreti koyarak biz tesbît ettik.

12. Bugün uyulmasına önemle dikkat edilen prozodi (güfte ve beste uyumu) meselesinin; o gün için kesinlikle bilinmediği, yazmada verilen pek çok sözlü eserin incelenmesi neticesi ortaya çıkmıştır. Sözler, uzunluk ve kısalık veya okunuş gereklerine uygun olarak herhangi bir düzenlemeyle yazılmamıştır. Ayrıca bu düzeni ifade edecek herhangi bir ikaza da, yazmada rastlanmamıştır.

13. Bu yazma aracılığı ile bugün hiç bilinmeyen eserler günümüze kavuşturulmuş oldu. Bu besteler berâberinde; hiç bilinmeyen bestecilerle berâber yeni tür ve usûllere ilişkin önemli bilgileri de günümüze ulaştırdı.

14. HMSS'nin yazıldığı 17.yy'ın ikinci yarısı içinde yaşadığını bildiğimiz ve bugün gerçekten övgü ve hayranlık içerisinde anlatılan Hâfız Post ve Itrî gibi isimlerin, eserlerinin hiçbirine rastlanılmaması, oldukça enteresan bir başka sonuç olarak günümüze ulaşmaktadır.

15. Pek çok yazara ait güfteler ve berâberinde verilen târihler ile o dönemde yaşayan ünlü şahsiyetler hakkında yazılmış bilgiler ise, bertaraf metinler aracılığı ile günümüze aktarılmış oldu. Bunun yanısıra ilaç tarifleri çeşitli nasihatlerden oluşan manzum ve mensur metinler aracılığı ile belki çok önemli bilgiler de günümüze aktarıldı. Bu metinler, alanına ait araştırmacıların yorumları ile çok daha anlamlı ilmî kanıtlar olacaklardır.

Yukarıda ifâde ettiğimiz maddeler yanında, daha sonra kitap üzerinde yapılacak özel çalışmalar, eserin kıymetini bir kat daha artıracaktır. Yazmanın tam çevirisi, konu konu ele alınıp, yazıldığı yüzyılın bir evvel ve bir sonraki asırları ile mukayeseli bir çalışması yapıldığı takdirde bugün gün ışığına ulaşmamış pek çok konu açıklanmış olacaktır.

Bu eserle ilgili yazacaklarımızı eserinin sonunda, MSS s.327'de verilen bir kıt'a ile bitirelim;

Ḳıt'a
'Ömrümüñ ḥāṣılı oğlum gibidir işbu kiṭāb
Ḳorḳarın ben ölicek cāhil ü nādāna düşe
'İzzetüñ ḥaḳḳıçün senden bunı umarım yā Rabb
Ḥayrile yād iden ṣāḥib-i yārāne düşe

Böylesine üstün yönlere sahip bu eserini bize ulaştıran, döneminin çok kıymetli kişisi Ali Ufkî'yi; kitabının artık günümüzde lâyık olduğu yere geldiğini ve duasının kabul olduğunu büyük bir mutlulukla ifâde ederken, biz de içimizde duyduğumuz vefâ duygularımızın bir neticesi olarak, kendisini saygı ve rahmetle anıyoruz.

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de Notalar

Fasl-ı Hüseynî

No.	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
1.	Pişrev-i 'Osman Paşa El-'Atik	19	158
2.	Pişrev-i Tunç 'Ali	20-1	159
3.	Murabba' Dervîş Frenk Mustafâ (Şehâ zülfün beni dîvâne kıldı)	20-2	161
4.	Pişrev-i Darbeyn	21	162
5.	Pişrev-i Nergüz	22	164
6.	Türkî Mahabbet (Gel civan böyle salınma)	23-1	166
7.	Şarkı (Şu karşudan gelen ela gözüne)	23-2	167
8.	İsimsiz (Yar mecliste gülse güller açılur)	24-1	168
9.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Bülbüldür gülşende dâd-ı feryâd iden)	24-2	169
10.	Türkî Berây-ı Kanlı Kavak (Dallı dallı budakların kurusun)	26-1	170
11.	Murabba' (Eğer sen kerem idüb dersin mu'anber kâkülüm vardır)	26-2	171
12.	Türkî Berây-ı Sihr-i Yâr (Her sabah çıkar yolu beklerim dost beklerim)	27	172
13.	Pişrev-i Dûlab	28,29-1	173
14.	Murabba' (Gerçi sen bu leblerinle halk-ı âlem cânısın vay)	28-2	177
15.	Murabba' (Kasdın iki ki cân ü dilin birisi nedir)	29-2	178
16.	Pişrev-i Kız	30,31-1	179
17.	Varsağı (Erişdi yine fasl-ı gül)	30-2	183
18.	Murabba' (Ko bu gönül bûsene cânla hâridâr olsun)	31–2	184
19.	Murabba' (Dağıdur dildâr-ı zülfin ziynet-i ruhsâr ider)	32-1	185
20.	Murabba' (Çekdim el ümîd-i vasl-ı yârdan şimden gerû)	32-2	186
21.	Murabba' (Hâk-i pâyin tûtiyâyı dîde-i hûnbâr imiş)	33-1	187
22.	Semâ'î (Vefâ gelmek muhâl oldu nigâr-ı dil-pesendimden)	33-2	188
23.	Raksiyye (Sen oynadıkça kademi)	33-3	189
24.	Pişrev-i Kırka Ferruh	34,35-1	190
25.	Raksiyye(Şarka giden kuşca cânım beruyi)	35-2	193

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
26.	Semâ'î	36	194
27.	Semâ'î	37	195
28.	Pişrev-i Şâh Murâd	38,39-1	197
29.	Pişrev-i Rıdvan Baba	40-1	200
30.	Semâ'î	41-2	202
31.	Pişrev-i Büyük Muhammes	42,43	204
32.	Pişrev-i Şâh Kulu	44,45	207
33.	Pişrev-i Melek Cân	46	211
34.	Semâ'î	47	213
35.	Pişrev-i Tozkoparan	48,49-1	216
36.	Türkî Oyun (Şeftâli isterim mahrûm gönderme)	49-2	220
37.	Murabba' (Tâ görelden iki şehlâ gözlerinin elasın)	49-3	221
38.	Pişrev-i Şâh Murâd	50,51-1	222
39.	Tekerleme (Hay santûrun kırk şen teli)	50,51-2	226
40.	Pişrev-i Hasan Cân	52,53	227
41.	İlâhî (Sözleri yazılmamış)	53-2	234
42.	Pişrev-i Şukûfezâr	54-1	235
43.	İlâhî (El 'aman kadîm yerim mekânım kandedir vây)	54-2	239
44.	Pişrev-i Çâr Usûl	55-1	240
45.	Türkî Berây-ı 'Âşıkân-ı Hüdâ (Bizi bilmeyenler bilsün, anlasun)	55-2	244
46.	Pişrev-i Kul Mehemmed	56-1	245
47.	Varsağı ('Âşık oldum bir kaşları kareye)	56-2	247
48.	Şarkî Cüce 'Ali Ağa (Notasız) (Saçı leylim senin meylin kandedir)	56-3	248
49.	Pişrev-i Mevc-i Deryâ	57-1	249
50.	Şarkî Firâk (Uçurdum şâhini konmaz koluma yâr)	57-2	251
51.	Murabba' (Tâzelendi hatırım şi'ri terennüm tâzedür)	58-1	252
52.	Semâ'î (Bir sencileyin mest-i mey-i nâz ele girmez)	58-2	253
53.	Varsağı (Gülistândır nikşivânın illeri yâr illeri)	59-1	254
54.	Murabba' (Zülfü 'anber bârının âşüftesidir rûzgâr)	59-2	255
55.	Semâ'î Muhayyer (Ey bîmârım şol resme ki fark idemem âdemi)	59-3	256
56.	İsimsiz ve sözsüz bir nota	59-4	257
57.	Raks (Gelibolu'da bir gelin)	59-5	258
58.	Sultân İbrâhim'in Huzûrunda Çalınan Raks (Saçbağı takar saçına)	60-1	259
59.	Varsağı (Ben niyâz etdikçe nâz etdin bana)	60-2	260

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
60.	Türkî Gurbet (N'ola düşdüm ise gurbet illere)	60-3	261
61.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Yeşil tonlu melek senin elinden)	61-1	262
62.	Türkî Berây-ı Gazâ-yı Bahri (Geze geze Akdeniz'in yüzünde)	61-2	263
63.	Türkî Berây-ı Gurbet ve Elvedâ' (Mevlâ bizi gurbetliğe salubdur)	61-3	264
64.	Türkî Berây-ı Gazâ (Gâzîler her kişinin zâhirine hükm etmen)	62-1	265
65.	Türkî Berây-ı Gazâ (Beyler pâydâr olun bin hayr hevâha)	62-2	266
66.	Türkî Berây-ı Gazâ (Gâzî pâdişâha eyledi nazâr)	62-3	267
67.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Lütfeyle ey sabâh yeli)	63-1	268
68.	İsimsiz ('Âşık oldum bir kaşları karaya)	63-2	269
69.	Türkî Der Hakk-ı 'Âsî Haydâr (Haydaroğlu 'aklın yok mu başında)	63-3	270
70.	Pişrev-i Ciğerdelen	64-1	271
71.	Türkî (Kâdir mevlâm bana bir yâr virmişdir)	64-2	274
72.	Pişrev-i Cihânârâ	65-1	275
73.	Türkî Du'â (Bin bir adun hürmeti içün murâdım)	65-2	279
74.	İsimsiz (Sûfî meclisten kaçar)	65-3	280
75.	Pişrev-i Gamze-kâr	66-1	281
76.	Varsağı (Gel yavrum terk etme beni)	66-2	284
77.	Pişrev-i Mîr-i Bağdâd	67-1	285
78.	Türkî Berây-ı Firâk (Düşüb gurbetlik ellere)	67-2	288
79.	Pişrev-i Alây Düzen	68-1	289
80.	Pişrev-i Şukûfezâr Nazîresi	68-2	292
81.	Pişrev-i Behrâm Nefîrî	69-1	295
82.	Semâ'î	69-2	297
83.	Türkî Mahabbet (Elim ermezse bir yâre)	69-3	299

Fasl-ı Muhayyer

84.	Pişrev-i 'Alî Beğ	70-1	300
85.	Murabba' (Sanma ki ben bende-i cânâ)	70-2	303
86.	Pişrev-i Mısr	71	304
87.	Pişrev-i 'Acem Kümesi	72,73-1	306
88.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Şunda bir kaşları kare)	72-2	310
89.	Diğer Türkî (Notasız) (Dilber bana çok cevretme)	73-2	311

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
90.	Semâ'î	74	312
91.	Semâ'î	75-1	314
92.	Türkî Berây-ı Fenâ-yı Cihân (Dâd elinden şu fenânın)	75-2	315
93.	İsimsiz (Esâsıyâ ber ceteni yâ leyli)	75-3	316
94.	Murabba' (Olmasaydım 'âlemde 'aşkınla rüsvây)	76-1	317
95.	Murabba' (İy mâyil olmaz gönlümüz ol bîvefâdan gayrıya)	76-2	318
96.	Semâ'î Harbi (Şâh Allah gördüm seni gönül kân olasın)	76-3	319
97.	Varsağı (Sini gözleri dü çeşmi hûn feşânım)	77-1	320
98.	Mahabbet Türkî (Be hey ela gözlü dilber)	77-2	321
99.	Türkî Berây-ı Turna ve Gurbet ve Mahabbet (Turna bizim yerde bizi sorana)	78-1	322
100.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Meded Allah'ı seversen)	78-2	323
101.	Türkî Medh-i Şehinşâh Âl-i 'Osmân Sultân Mehemmed Hân (Pâdişâhım kullarına eyle dâyim himmetün)	78-3	324
102.	Türkî Berây-ı Mahabbet ve Gurbet (Kime dâd ideyim çarh-ı felekden)	78-4	325
103.	Türkî Berây-ı 'Aşk (Sevdâ-yı 'aşk mekân dutdu cânımda)	79-1	326
104.	Türkî Berây-ı 'Aşk (Çünki mahabbetin yoğıdı bana)	79-2	327
105.	Türkî Berây-ı Hazân (Şimden gerû güz eyyâmı irişdi)	79-3	328
106.	Pişrev-i Emîr-Hac	80,81-1	329
107.	Türkî Berây-ı Gönül (Uğratdın beni belâya)	80-2	332
108.	İlâhî (Ey dil bize vir bir haber)	81-2	333
109.	Pişrev-i Çengî Câ'fer	82,83-1	334
110.	Türkî Berây-ı Sefer Bahri (Beğler sunulsun piyâle)	82-2	337
111.	Türkî Berây-ı Meyvehâyı (Bahâristân, bahâristân)	82-3	338
112.	Varsağı (Kimi güler kimi kakır)	83-2	339
113.	Pişrev-i Solakzâde	84,85-1	340
114.	Devrân-ı Dervîşân Zeriyyüşşân (Ey ki hezâr âferin, bu nice sultân olur)	84-2	342
115.	Varsağı (Sözsüz)	84-3	342
116.	İlâhî (Yâ İlâhî sana ma'lûm)	85-2	343

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
117.	Semâ'î Nevâ (Gözü meyhâne-yi nâz kaşı mihrâb-ı niyâz)	85-3	345
118.	Pişrev-i Varsağı	86,87-1	346
119.	Varsağı (Dede külâhı ak mıdır?)	86-2	349
120.	Türkî (Âhûya benzer gözleri)	87-2	350
121.	Murabba' (Bahâr oldu yine lâle ile câm aldı rindâne)	87-3	351
122.	Varsağı Beyâtî (Gel benim nâzlı yavrum)	88-1	352
123.	Diğer (Be hey cefâsı çok dilber)	88-2	353
124.	Diğer Makâm-ı Râst (Tâ niceden 'aşkın ile feryâd eylerim)	88-3	354
125.	Diğer ('Aşkın ile aklım düşdü cünûne)	88-4	355
126.	Varsağı (Çıkamadım kayaların başına)	89-1	356
127.	İsimsiz (Görelden kaşların mihrâbını ey mâh-tâbânım)	89-2	357
128.	İsimsiz (Halin bir çini câmidir)	89-3	358
129.	Varsağı (Yine ayrı düşdüm yârden gönül sabreyle sabreyle)	89-4	359
130.	Varsağı, Gazel, Mâni (Kâse kâse nice zehrin içelim bu gerdûnun)	90-1	360
131.	Murabba' (Ben harâbım bu gönül elinden)	90-2	361
132.	Türkî (Her gülün yanında biter hezâr hâr)	91-1	362
133.	Türkî Berây-ı Feth-i Retme (Şükür hey Allahım güler cânımız)	91-2	363
134.	Türkî Berây-ı Firâk ('Acep der ki şu fenâya geleli)	92-1	364
135.	Türkî Berây-ı Firâk (Bir derde düşmüşüm çâre bulunmaz)	92-2	365
136.	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd (İslâm 'askeriyiz gazâ kasdına)	92-3	366
137.	İsimsiz (Yavri benim sâdımı kande virirsin)	93-1	367
138.	Türkî Berây-ı Seyrângâh-ı Hazreti Eyyüb (Dostlar benim mekânımı ararsa)	93-2	368
139.	Türkî Berây-ı Dilber (Be hey ala gözlü dilber)	93-3	369
140.	Türkî Şikâyet ez Felek (Çarh-ı felek benim hâtırım yıkdın)	94-1	370
141.	Türkî Berây-ı Bîzâr-ı Yâr (Her sabâhı çıkar yolu beklerim)	94-2	371

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
142.	Türkî Berây-ı Feth-i Bağdad ('Askerin üstünde bir seyir gördüm)	94-3	372
143.	Türkî (Notasız) ('İbret alak dostlar, insâfa gelek)	95-1	373
144.	Tekerleme (Notasız) ('Acib zamân oldu şimdi gâzîler)	95-2	374
145.	Türkî Cansiner Hâlife Berây-ı Medh Hasen (Güzelliğin ermiş kemâle beğim)	95-3	375
146.	İsimsiz (Dost 'Alî dost cümlemize lâzım olan velî dost)	95-4	375
147.	Türkî Berây-ı Evvel Bahâr (Yürü Murâd tağı yürü)	96-1	376
148.	Türkî Berây-ı Meclis (Bahâr eyyâmı yetişir)	96-2	377
149.	Türkî Berây-ı Gazâ (Be gâziler vezir geçdi Girid'e)	96-3	378
150.	Türk Oyunu ('Âşık olmuş bizim bağın gülüne)	97-1	379
151.	İsimsiz (Bir tenhâ bulamam hikâyet idem)	97-2	380
152.	Türkî Berây-ı Gurbet (Şu fenâ dünyâya geldim geleli)	97-3	381
153.	Türkî Berây-ı ..... (Felekte bir tolu nûş itdim idi)	98-1	382
154.	İsimsiz (Nâdân ile münkirden ne gâmım var)	98-2	383
155.	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd (Pâdişâhı görmeyenler)	98-3	384
156.	Pişrev-i Zinde-yi Rûh	99-1	385
157.	Türkî Berây-ı Firâk (Çünki ayrı düşdüm kâre gözlümden)	99-2	386

Fasl-ı Nevâ

158.	Pişrev-i Bâyezid	100	387
159.	Pişrev-i Küçek Ahmed Beğ	101-1	390
160.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Ben 'aklımı hîç perişân etmezdim)	101-2	391
161.	Pişrev-i Kântemir Hân	102-1	392
162.	Murabba' (Reninü şeyhi figânım hevâ nedir bilmem)	102-2	395
163.	Pişrev	103	396
164.	Pişrev-i Devr-i 'Acem	104	398
165.	Semâ'î	105-1	400
166.	Cengi Harbî	105-2	401
167.	Semâ'î	106-1	402
168.	Semâ'î (Ey 'İsa vü MeryemHakk-ı rûhbâna söylen)	106-2	404
169.	Semâ'î	107	405
170.	İsimsiz (Hey benimle gülzâr eylese dildâr-ı yâr olsa)	108-1	407

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
171.	Varsağı Berây-ı Kühistân (Sevdim bir çeşm-i mestânı)	108-2	408
172.	İsimsiz (Merâ der 'aşkı tü mest-i cân est yelelâ yeleli)	108-3	409
173.	İsimsiz ve notasız (Hem kadeh hem bade hem bir şûh sâkidür gönül)	109-1	410
174.	Murabba' (Kimseler dil filkini ummân-ı 'aşka salmasın)	109-3	411
175.	İsimsiz (Dilber meni 'aşkın ile mestâne kıldın sen beni)	109-4	412
176.	Murabba' (Figân ider gene bülbül bahârı görmüşdür)	110-1	413
177.	Semâ'î (Gel kâkülünü gerdânıma sar meded yâr)	110-2	414
178.	Murabba' Merhûm Fetvâî (Aldı 'aklım ol semenber zülf-i 'anber)	110-3	415
179.	Murabba' (Der ve kemeni çarh-ı felek vây gurbete saldı)	110-4	416
180.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Be hey ala gözlü dilber)	111-1	417
181.	Murabba' (Dile gâm dîdeye fikrü rûhi dilber düşdü)	111-2	418
182.	Semâ'î (Ey bugün şâdım ki yâr ağlar benimçün)	111-3	419
183.	Pişrev-i Emîr-i Hac	112	420
184.	Pişrev-i Bâyezid Nazîre-yi Küçük Mehmed Beğ	113-1	422
185.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Nâzlı dilber eğer Hakkı seversen)	113-2	424
186.	Pişrev-i 'Alî Beğ	114-1	425
187.	Varsağı (Bilmezlikle sevdim seni yeter nâz eyledin yeter)	114-2	427
188.	(İsimsiz bir Pişrev)	115-1	428
189.	Oyun (Atladım çıktım dereyi)	115-2	430
190.	Varsağı (Gönül tamağ itme cihân vârına)	116-1	431
191.	Varsağı (Garib garib öten bülbül)	116-2	432
192.	Türkî (Gel nâzlım terk etme beni)	116-3	433
193.	Varsağı (Seni terk ideyim kaşları kemân)	117-1	434
194.	Varsağı Berây-ı Culûs Sultan Mehmed Hân Bin Sultân İbrâhim Hân (Kimi konar, kimi göçer)	117-2	435
195.	Türkî Berây-ı Ehl-i Dîl (Hamdülillâh çok şükür bâri Hüdâ'nın vârına)	118	436
196.	Pişrev	119-1	437

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
197.	İsimsiz (Ey nakd-i hoş sâkî-yi zibâya virdim şimdi ben)	119-2	438
198.	Pişrev-i Ahmed Beğ Miskâli	120-1	439
199.	Türkî Berây-ı Kühistân (Yaz olunca her çiçekler açıldı)	120-2	442
200.	Semâ'î Solakzâde	121-1	443
201.	Beste-i Kör Kadri ('Aksi rûyi yâr ile pürdür derûni sînemiz)	121-2	444
202.	Tesbih (Hak te'alâ seni bize cânım nûr-i güfrân eylemiş)	121-3	445
203.	Pişrev-i Cüce 'Ali Ağa	122-1	446
204.	Varsağı (Revâ mıdır benim 'aklım alasın?)	122-2	448
205.	İsimsiz Bir Pişrev	123-1	449
206.	Tesbih (Toğdu Kâbe'de Ahmed-i Hakk Resûl Muhammed)	123-2	450
207.	Diğer (Habîb senin cemâlin Keşgak eddünya değil mi	123-3	451
208.	Murabba' (Bir fek artırdı bâd-ı sabâ bağrı yağın)	123-4	452

Fasl-ı Uşşâk

209.	Pişrev-i Şâh-ı Hubân Şerîfin	124-1	453
210.	Destimâl Oyunu (Destimâli ele aldım)	124-127	455
211.	Pişrev-i Bülbül 'Âşık	125	457
212.	Pişrev-i Solakzâde	126-1	459
213.	Murabba' (Oldu belâyı 'aşkınla mübtelâ gönül)	126-2	461
214.	Pişrev-i Solakzâde	127-1	462
215.	İsimsiz (Lebinden bûseler al ziynet ruhsârı seyr eyle)	127-2	463
216.	Pişrev-i Dilkeş	128,129-1	464
217.	Pişrev-i Solakzâde	128,129-2	467
218.	Pişrev-i Darb-ı Feth	130-1	469
219.	Varsağı (Ey a rûhi revân derdime dermân bulunmaz mı?)	130-2	472
220.	Semâ'î	131-1	473
221.	Semâ'î	131-2	474
222.	Varsağı (Gönül bir dil rübâya mübtelâdır)	131-3	475
223.	Pişrev-i Solakzâde	132-1	476
224.	Türkî (Bağdâd'ı Basra'yı seyrân eylesem)	132-2	478
225.	Murabba' (Vefâda misli bulunmaz)	133-1	479
226.	Diğer (Mestâne oldum 'aşkın elinden)	133-2	480

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
227.	İsimsiz (Hançerin eline al derdlü sînem del)	133-3	481
228.	Varsağı (Derdi dermân elinden)	133-4	482
229.	Nakş-ı 'Uşşâk (Det tere dirler ler dir tenenâ)	134-1	483
230.	Murabba' (Be bu yerlerde ne hoş şûhi civânlar vâr imiş)	134-2	484
231.	Murabba' (Gamzen okuyla bağrımı pür yâre eyledin)	135-1	485
232.	Semâ'î (Her kimi görse gönül kendüsüne yâr sanır)	135-2	486
233.	Semâ'î (Sabâ be-tehnit-i pir-i mey-furuş âmed)	136-1	487
234.	Semâ'î Santûrî İbrâhim Çelebi	137-1	488
235.	'Uşşâk Varsağı Sûfiyâne (Yine evvel bahâr oldu yâz geldi)	137-2	489
236.	Pişrev-i Terâne-yi Dilkeş	138-1	490
237.	Raksiyye (Ey benim servi revânım)	138-2	492
238.	Varsağı (Notasız) 'Aşkınla 'aklım düşdü cünûne	138-3	493
239.	Pişrev-i Sagîr-i Mürg	139-1	494
240.	Oyun (Tebriz'den aşırdılar sorguçlu gelin)	139-2	497
241.	Varsağı (Bir gamzesi mestâne)	139-3	498
242.	Pişrev-i Şerif	140-1	499
243.	Varsağı (Yine ayrı düşdüm yârdan)	140-2	501

Fasl-ı Beyâti

244.	Pişrev-i 'Arzıyâri	141	502
245.	Pişrev-i Evsat	142-1	504
246.	Semâ'î	142-2	506
247.	Varsağı (Men ki ez yâr pür derdim)	142-3	507
248.	Pişrev-i Solakzâde	143-1	508
249.	İsimsiz (Men neyem ki seyr-i müjgânına kurbân olayım)	143-2	509
250.	Varsağı (Yar 'aşkınla yanub bişdüm)	144-1	510
251.	Varsağı (Hançerin eline al derdli sînem del)	144-2	511
252.	Diğer (Bir gamzesi mestâne)	144-3	512
253.	Varsağı (Be hey cefâsı çok dilber)	145-1	513
254.	Varsağı (Yürü ey sabâ haberim ilet benim âfeti ey dil cânıma)	145-2	514

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
255.	Varsağı (Bi-hakîkât yâr bi-mürüvvet dost)	145-3	515
256.	Murabba' Beyâtî Kürdî (Mâhı ruhsârı tu âyine-i maksudı menest)	146-1	516
257.	Murabba' (Be bu yerlerde ne hoş şûhi cihân vâr imiş)	146-2	517
258.	Murabba' (Bağrımı hûn etdi hasret 'azmi yâr etmek gerek)	147-1	518
259.	Türkî (Be hey karşumuza gelen)	147-2	519
260.	Semâ'î ('Aşk esâsı sikke urdu)	147-3	520
261.	Pişrev-i 'Arazbar-i Sânî	148-1	521
262.	Semâ'î Lisâhib-ül Kitâb	148-2	523
263.	Semâ'î Sultân Murâd Hân Fatih-i Bağdâd (Gelsene nesim-i subh ile)	149-1	524
264.	Raks ü Semâ'î (Ey bir ok urdı bu sîneme perî-zâd)	149-2	525

Fasl-ı Acem

265.	Pişrev	150-1	526
266.	Murabba' (Niyâzım artardı dildâra nâzı)	150-2	528
267.	Pişrev-i Sancak	151	529
268.	Pişrev-i Solakzâde	152	531
269.	Pişrev-i Mâkru Dünyâ	153-1	533
270.	Murabba' (Bugün ben bir şâh-ı 'ali cânana müptelâ oldum)	153-2	535
271.	Varsağı Berây-ı Kühistân (Sevdim bir çeşm-i meştânı)	153-3	536
272.	Semâ'î	154-1	537
273.	Türkî Berây-ı Gammâz (Ne çok olur dünyâda guşş u gıllı)	154-2	538
274.	Semâ'î	155-1	539
275.	Pişrev-i Darbeyn	155-2	540
276.	Varsağı (Kadir Allah kalem çekmiş)	156-1	541
277.	Nağme-i 'Acem	156-2	542
278.	Varsağı (Şu karşuda salınan yâr)	157-1	543
279.	Murabba' (Vâz geldim ey sanem sana hevâdâr olmadan)	157-2	544
280.	Murabba' (Sevmişem rûz-i ezelden dâne bilmem)	158-1	545
281.	Türkî Berây-ı Huruç Gılman ez Seray (Bunca yıldır mahbûs olub yatarız)	158-2	546
282.	Murabba' ('Aksi rûyinle derunum)	159-1	547
283.	Semâ'î (Sensiz bu gönül meclisi ıyş-i demi neyler)	159-2	548

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
284.	Türkî Oyun (Eğlendim kaldım gurbette)	159-3	549
285.	Pişrev-i Darbeyn	160,162	549
286.	Pişrev-i Solakzâde	161,163	550
287.	Pişrev	164	552
288.	Pişrev	165-1	555
289.	Türkî Berây-ı Gurbet (Kangı birin şerh idelim gâziler)	165-2	558
290.	İsimsiz (Ya İlâhi senden 'uddet)	165-3	559
291.	Pişrev-i Halkazâde	166.167-1	560
292.	Türkî Berây-ı Celâlî (Dost Haydaroğlu 'aklın yok mu başında)	166-2	563
293.	Pişrev-i Gül-i Rânâ	168-1	564
294.	İsimsiz (Eşim dostum kalktı gitti şu yerden)	168-2	566
295.	Pişrev-i 'Amûd El-Kayyas	169	567
296.	Semâ'î (Ağyâr ile hey gonce sen iç bâde-yi gülgûn)	170-1	571
297.	Tesbih-i 'Arabım (Hu habib ellezi)	170-2	572
298.	Tesbih (Subhân el hannân ül mennân)	171-1	574
299.	Diğer Fârisî (Şehri Remazân mürved)	171-2	575
300.	Diğer 'Arebbî (Sübhân ellezî esirü'l habîbü'l Mustafâ)	171-3	576
301.	Pişrev-i Külli Külliyât	172,173	577
302.	Yelteme Bulgârî	174	583

Fasl-ı Sabâ

303.	Pişrev-i Dilnevâz	175	584
304.	Pişrev-i Nâz Niyâz	176	586
305.	Pişrev-i Sedcizâde	177	588
306.	Pişrev-i Ferter Mustafâ	178	591
307.	Pişrev Mülâzime-i Hisâr	179	594
308.	Pişrev	180-1	597
309.	Pişrev-i At Nakli	180-2	599
310.	Semâ'î	181	600
311.	Pişrev-i Torlâk	182	602
312.	Murabba' (Şerâb-ı lâlini nûş eyledim)	183-1	603
313.	Murabba' (Ta cemâlet 'âşıkan)	183-2	604
314.	Murabba' Semâ'î (Ağla hâlin yâre çeşm-i hûn feşânın duymasın)	183-3	605
315.	Murabba' (Reftâre gelüb nazile mestâne salındı)	184-1	606
316.	Murabba' (Gel el dil pendini pir-i mugânun reyb gûş eyleyi)	184-2	607

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
317.	Türkî (Sen benim hâlimden bilmezsin bilmez)	184-3	608
318.	Semâ'î (Notasız)	185-1	609
319.	Murabba'	185-2	609
320.	Tesbih (Nefsu şeytâne uyub eyledik bi-hudd günâh)	186-1	610
321.	Tesbih (Şehri Remazân mürivved)	186-2	611
322.	İsimsiz ve Notasız (Değmez giceler sabaha dek)	186-3	611
323.	Semâ'î	187	612
324.	Pişrev	188	613

Fasl-ı Çârgâh

325.	Pişrev	189-1	616
326.	Pişrev	189-2	618
327.	Yelteme	190-1	620
328.	Diğer	190-2	621
329.	Diğer Meşhûr	190-3	622
330.	Semâ'î	191	623
331.	Pişrev	192	624

Fasl-ı Segâh

332.	Pişrev-i Zülf-i Nîgâr	193	627
333.	Pişrev-i Gül Devri	194-1	629
334.	Türkî (Hicr elinden döne döne ey felek)	194-2	631
335.	Pişrev-i Gıdâ-yı Rûh	195	632
336.	Semâ'î	196-1	634
337.	Semâ'î	196-2	635
338.	Büyük Segâh	197	636
339.	Pişrev-i Bestenîgâr	198	638
340.	Pişrev	199	641
341.	Semâ'î	200	643
342.	Pişrev-i Meded Rûh	201-1	644
343.	Bâde Oyunu (İşte geldi sevgili yâr)	201-2	647
344.	İsimsiz (Gam çekme gönül kim feleğin oyunu zârdır)	202	648
345.	İsimsiz (Şem'i ruhûna cisimine pervâne düşürdüm)	203	649
346.	Semâ'î	204-1	650
347.	Türkî Bereviş Kıra'ât (Murâd Reis ayder: Hey gâzîler hazır olun vaktinize)	204-2	651
348.	Diğer (Dost, onsekizbin 'âlem yaradılmadan)	204-3	652

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
349.	Raksiyye (Bir âfet beni eyler helâk)	205-1	653
350.	Murabba' (Gonceye ol neşeyi kim çâk giribân itdirir)	205-2	654
351.	Murabba' (Açamaz çeşmini ol yâr humâr nazdan)	205-3	655
352.	Semâ'î (İy didi ki yâr hûri ser nedaşt)	205-4	656
353.	İsimsiz (Dir dir ten, dir dir ten, düm dere la, dir dir ten)	206-1	657
354.	Semâ'î (Yârim gerçügün ger güzel)	206-2	658
355.	Türkî Berây-ı Dervîş (Sevdiğim Hakk'ı seversen girme benim kanıma)	206-3	659
356.	Murabba' (Ya terdil hatt-ı şeb kûyunda zülfü yâra yaşdanmış)	207-1	660
357.	Semâ'î (Ne suç etdim ben 'aceb bilmezem ol yâre)	207-2	661
358.	Varsağı (Sevmek seni haddim değil gönül)	207-3	662
359.	Diğer (Bir zülfü perîşânım kıldı beni sergerdân)	207-4	663
360.	Pişrev-i Dervîş Piyâle Ya'ni Câmûs	208-1	664
361.	Semâ'î Solakzâde	208-2	665
362.	Semâ'î Solakzâde	209-1	666
363.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Bir mahbûbi hûb-i zemân)	209-2	667
364.	Murabba' (Bülbül avâzı uyutmaz bağbânı her gice)	209-3	668
365.	Pişrev-i Papaz	210-1	669
366.	Şarkı (Komazlar ki ben yârime varayım)	210-2	672
367.	Türkî Berây-ı Bülbül (Evvel bahâr yaz gelince)	211-1	673
368.	Pişrev-i Akbaba	211-2	674
369.	Semâ'î (Ne afet dilrubâsın kim senin 'aşkun beni aldı)	211-3	676
370.	Pişrev-i Ferahefzâ	212	677
	Fasl-ı Râst		
371.	Pişrev-i Şedd-i 'Asır	213	679
372.	Pişrev-i Hasan Ağa	214	681
373.	Pişrev-i Benefşezâr	215	684
374.	Pişrev	216-1	686
375.	Tevhîd (Lâ ilâhe illallah)	216-2	688
376.	Pişrev-i Rûhefzâ	217	689
377.	Semâ'î	218-1	691
378.	Semâ'î	218-2	692
379.	Pişrev	219-1	693
380.	Semâ'î Lisâhabe	219	695
381.	Murabba' (Ne denlü nâz iderse ol gözü mestâne incinmez)	220-1	696

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
382.	Murabba' (Hâlimi ta 'âşık-ı zâr olmayınca bilmedin)	220-2	697
383.	Semâ'î (Ey sırrı 'aşkı 'âşıka mestâne söylen söylesün)	220-3	698
384.	Murabba' (Hengâm-ı bülbül fasl-ı gül divâneler)	221-1	699
385.	Semâ'î (Ey tarrâları rûhlarına kıl nikâb be hey yârim)	221-2	700
386.	Murabba' (Seninle fahr iderim, senden gayri yârim yok)	221-3	701
387.	Varsağı (Yiter cevreyledin ben natüvâne vây)	222-1	702
388.	Raks (Ey yâr-i perî sûret dizârına müştâkınım)	222-2	703
389.	Pişrev-i Nefîri Dem	223	704
399.	Türkî Berây-ı Bülbül (Yine bülbül şeydâ olmuş)	224-1	707
391.	Murabba' Gerdâniye (Felek 'aksine döndürdü mihr-i garâdan ayrıldım)	224-2	708
392.	İsimsiz (Lezzet artırır tatlu dilin sükkere cânâ)	224-3	709
393.	İsimsiz (Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok)	224-4	710
394.	Pişrev-i Şeddi Ruh	225,226-1	711
395.	Murabba' (Pâre pâre eylemişken sînemi tiğ-i elem)	225,226-2	715
396.	Pişrev-i Zencir	227,228-1	716
397.	Pişrev-i Tabakât Benefşezâr	228-2	719
398.	Pişrev-i Şerîf	229-1	720
399.	Varsağı Fârisî (Hay hay bicenû cânım)	229-2	722
400.	Pişrev-i Dil Şitâbân	230	723
401.	Pişrev-i Alemârâ	231-1	726
402.	İlâhî (Yârabbi zâtun sırrıdur)	231-2	729
403.	Pişrev-i Se Darp Tozkoparan	232-1	730
404.	Pişrev-i Baba Zeytun Nazîresi	232-2	732
405.	Tesbih (Şefi el halik-i fi el mahşer)	233-1	734
406.	İlâhî (Hû fazlın ile yârabbenâ)	233-2	735
407.	Murabba' (Rûhın gibi letâfet burcuna)	234-1	736
408.	Diğer (Gör bana ne âl etdi ol lâl-i rûhun)	234-2	737
409.	Raksiyye (Şevk-i lâlinle gönül)	234-3	738
410.	Semâ'î (Ey letâfet gülşeninin tâze açılmış gülü)	234-4	739
411.	Tesbih (Nola cânım gibi başımda)	235	740

Fasl-ı Mâhûr

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
412.	Pişrev-i Şerif	236	741
413.	Pişrev-i Kutbi	237	744
414.	Murabba' (Dîde gör nice ol şûhi nice karârı kalur)	238-1	746
415.	Şarkı (Bend eyledin beni bende)	238-2	747
416.	Murabba' (Yâre te'sîr idemi nâle vü âhım bilmem)	239-1	748
417.	Murabba' (Bir hüsni gibi hulki güzel yâre doyulmaz)	239-2	749
418.	Murabba' (Öldürür 'âşıkı ah ol nergis-i mestâneler)	239-3	750
419.	Semâ'î (Benim ömrüm benim cânım)	239-4	751
420.	Türkî Berây-ı Nasihat Merdan (Söz tutup ulûdan dinleyin öğüt)	240	752
421.	Semâ'î (Çıktılar seyrâne hûblar keşt iderler nâz ile)	241-1	753
422.	Râst (Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok)	241-2	754
423.	Semâ'î (Hey traş it hatânı cânâ râhinede kâkülün dursun)	241-3	755
424.	Raksiyye (Kâmeti servi revânım)	241-4	756
425.	Pişrev	242	757
426.	Semâ'î	243	760

Fasl-ı Evç

427.	Pişrev-i Dervîş 'Ömer	244	761
428.	Pişrev-i Rûh Fütûh	245	763
429.	Semâ'î	246-1	765
430.	Murabba' (Her gönülde neşe-yi 'aşkı mahabbet bir değil)	246-2	766
431.	Pişrev	247-1	767
432.	İlâhî (Kamu işim hata estağfiru'llah)	247-2	770
433.	İlâhî Sultân Murâd Hân Tâb-ı..... (Uyan ey gözlerim gafletten uyan)	248-1	771
434.	İsimsiz (Cânâ beni hicrânla künci gâma salma)	248-2	772
435.	Türkî Berây-ı 'Aşk (Sana yalvarırım ey gani kerim)	248-3	773
436.	Pişrev-i Meclisârâ	249-1	774
437.	Türkî (Dünyada iyilik dostuna)	249-2	777
438.	Türkî Berây-ı Meclis (Dosta toğru olan kişi)	250-1	778
439.	Murabba' (Ta ezelden derd-i 'aşka müptelâdır gönlümüz)	250-2	779

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
440.	Varsağı (Zerreler yüz döndüre hurşid-i 'âlem tâbdan)	250-3	780
441.	Semâ'î (Ey düşdü deli gönül yine leblerinin hayâline)	250-4	781
442.	Semâ'î (Reng-i ruyi gülizar tebâh eyledi bülbül)	251-1	782
443.	Murabba' (Çeşmimiz bârânı eşkden etmesün seyl revân)	251-2	783
444.	Semâ'î (Men bende-i ân lebân meygun tüvâm)	252-1	784
445.	Murabba' (Nihân olsa gözümden ol hayâli dâstân gitmez)	252-2	785
446.	Pişrev-i Şâh Murâd	253-1	786
447.	Tesbih-i 'Arabbî	253-2	788
448.	Türkî (Nazlım ne kaçarsın benden)	253-3	789

Fasl-ı 'Irâk

449.	Pişrev-i Hünkâr	254-1	790
450.	Türkî Berây-ı Mahabbet (Aklım alub beni mecnun eyledin)	254-2	793
451.	Pişrev-i Tatarnâme	255	794
452.	Pişrev-i Hammâli	256-1	795
453.	Murabba' (Ben harabım bu gönül elinden)	256-2	797
454.	Pişrev-i Kâsebâz	257	798
455.	Semâ'î	258	801
456.	Pişrev-i Kâsebâz Mısriyyî	259-1	802
457.	Pişrev-i Kâsebâz	259-2	803
458.	Türkî (Sevgili yâr gelmez oldun yanıma)	259-3	805
459.	Pişrev-i Haydâr Cân	260-1	806
460.	Türkî (Yar yollarda kaldı gözüm)	260-2	809
461.	Murabba' (Bir dilber-i ra'nânın dîvânesi oldum ben)	261-1	810
462.	Diğer (Yârabbi meded ol mihri tâbânımı göster)	261-2	811
463.	İsimsiz (Gönülden yâr olandan kaçma yâr)	261-3	812
464.	Savt-ı Dervîş Nevâî (Ey giriftim anın)	261-4	813
465.	Pişrev-i Bülbül	262	814
466.	Pişrev-i Seyfü'l Mısrî	263,264	817

Fasl-ı Nihâvend

467.	Pişrev	265	822
468.	Pişrev	266	824

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
469.	Pişrev-i Letabl 'Âlem Kazakyan	267	827
470.	Semâ'î	268	828

Fasl-ı 'Uzzâl

471.	Pişrev-i Şâh Murâd	269,270	829
472.	Türkî Berây-ı Seher (Uyan gözler mestân uyan)	270-2	832
473.	Türkî Beray-ı Mahabbet (Gafilim derdine düşdüm)	271	833
474.	Pişrev-i Kuzgun	272,271	834
475.	Pişrev-i Solakzâde	273	836
476.	Semâ'î	274	839
477.	Türkî Berây-ı Kıyâmet (Dünyâ benim diyen beyler)	275	841
478.	Türkî Berây-ı Turna (Katar katar gelen turnam)	276	842
479.	Pişrev-i Bûstân	277	843
480.	Pişrev-i Rocer 'Amel Efrenci	278-1	846
481.	Beste-i 'Ali Beğ Essantûrî	278-2	847
482.	Pişrev-i Solakoğlu	279	848

Fasl-ı Nişâbûr

483.	Pişrev	280	850
484.	Murabba' (Gitti eyyâm-ı şita, erişdi eyyâm-ı bahâr)	280-2	852
485.	Pişrev-i Darb-ı Feth	281-1	853
486.	Pişrev-i Efrenci Ya'ni Âvâne	281-2	855
487.	Semâ'î Efrenci	282-1	856
488.	Murabba' (Ey olur melül ü garîb)	282-2	857
489.	Eskoçiy	282-3	857
490.	Semâ'î (Nedir bu ettiğin bana revâ mıdır)	283-1	858
491.	Diğer (Ey şehi melek cefâ vü cevr ile ağlatma beni)	283-2	859
492.	Pişrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	284	860

Fasl-ı Sünbüle

493.	Pişrev	285	863
494.	Semâ'î	286	865

Fasl-ı Şehnâz

495.	Pişrev	287	866
496.	Pişrev-i Küçek Şehnâz	288	868
497.	Semâ'î	289	869

Fasl-ı Nikriz

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
498.	Pişrev-i Revân-ı Bahş	290	870
499.	Pişrev	291-1	872
500.	Pişrev	291-2	874
501.	Murabba' ('Aşk elinden 'âşıkı câm ile şahba söyledir)	292--1	875
502.	Semâ'î (Zâhid iş âhır oldu)	292-2	876
503.	İsimsiz (Derdle yar ölmüşüm ben nice dil virdim sana)	292-3	877
504.	Semâ'î	293	878
505.	Pişrev	294	879

Fasl-ı Bûselik

506.	Pişrev	295	881
507.	Pişrev	296	882
508.	Murabba' (Nice vasf itsün o şûhi dili hoş dem)	297-1	885
509.	Semâ'î (Ey gönül 'aşkın sarâyın yıkdı bir nâmihribân)	297-2	886

Fasl-ı 'Aşîran Bûselik

510.	Pişrev-i Dervîş Süleymân	298	887
511.	Pişrev	299	889
512.	İlâhî (Sözsüz)	300-1	891
513.	İlâhî (Mevlâm senin 'âşıkların devrân iderler)	300-2	892
514.	İsimsiz (Kûyinden aldın mı haber)	301	893
515.	Pişrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	302-1	894
516.	İlâhî Medh-i Salât ('Aceb ayrılur mı kullar virdinden)	302	896
517.	Pişrev	303	897
518.	Pişrev-i Sermest	305	898
519.	İsimsiz (Ateş-i hasretle bağrım nice bir dağlayayım)	306-1	900
520.	İsimsiz (Gel ey dilber seninle mey içelim)	306-2	901
521.	Türkî Berây-ı 'Aşk (Ağlayu ağlayu derde düşmüşüm)	306-3	902
522.	Semâ'î	307-1	903
523.	Semâ'î	307-2	904
524.	Semâ'î	308	906

Fasl-ı Hisâr

525.	Pişrev-i Torlâk	309	907
526.	Murabba' (Dili gamu ülfetin bir kerre mesrûr)	310	908

No	Eserin Adı	MSS No	HMSS No
527.	İlâhî (Ey gönül neylersin sen bu cihânı)	311-1	909
528.	İsimsiz (Şu karşuda güle güle)	311-2	910
529.	Türkî (Ben 'aklımı hiç perîşân etmezdim)	311-3	911
530.	İlâhî Sünbüle	313-1	912
531.	Varsağı, Türkî Berây-ı Dervîş (Bârik Allah hoş yaratmış)	313-2	912
532.	Türkî Medh Esb (Dost indim seyran eyledim kızıl almayı)	313-3	913
533.	Nakş (Der bezm-i dil ez ruyi tü sad şem'i)	314	914
534.	Tesbih (Sübhân el malikil 'ala)	315-1	915
535.	İsimsiz (Sübhân el melik melikü'l ma'bûd)	315-2	916
536.	İsimsiz (Allah Allah Allah hû)	315-3	917
537.	Tesbih-i 'Arabî (Sübhân el melikü'l hannân)	316-1	918
538.	Tesbih-i 'Arabî (Esselâmü 'aleyke)	316-2	920
539.	Tesbih-i 'Arabî (Allahümme yâ celîlü)	317-1	921
540.	Diğer (Sübhân el melikü'l mennân)	317-2	922
541.	İlâhî (Bahri 'ummân dürriyem yerim mekânım)	317-3	923
542.	Pişrev-i Kâsebâz Mısrî	318	924
543.	Murabba' (Lali nabın ki mesihi rûhi perverdir bana)	319	927
544.	İsimsiz (Dost nicesin Venedik Frengi)	323	928

MSS s.17

HĀZĀ
MECMŪ'A-İ SĀZ Ü SÖZ

MSS s.19

FAŞL-I ḤÜSEYNİ

PİŞREV-İ ʻOṠMĀN PAŞA EL- ʻATİḲ

Der Maḳām-ı Dügāh Ḥüseyni

Uṣūleş Düyek

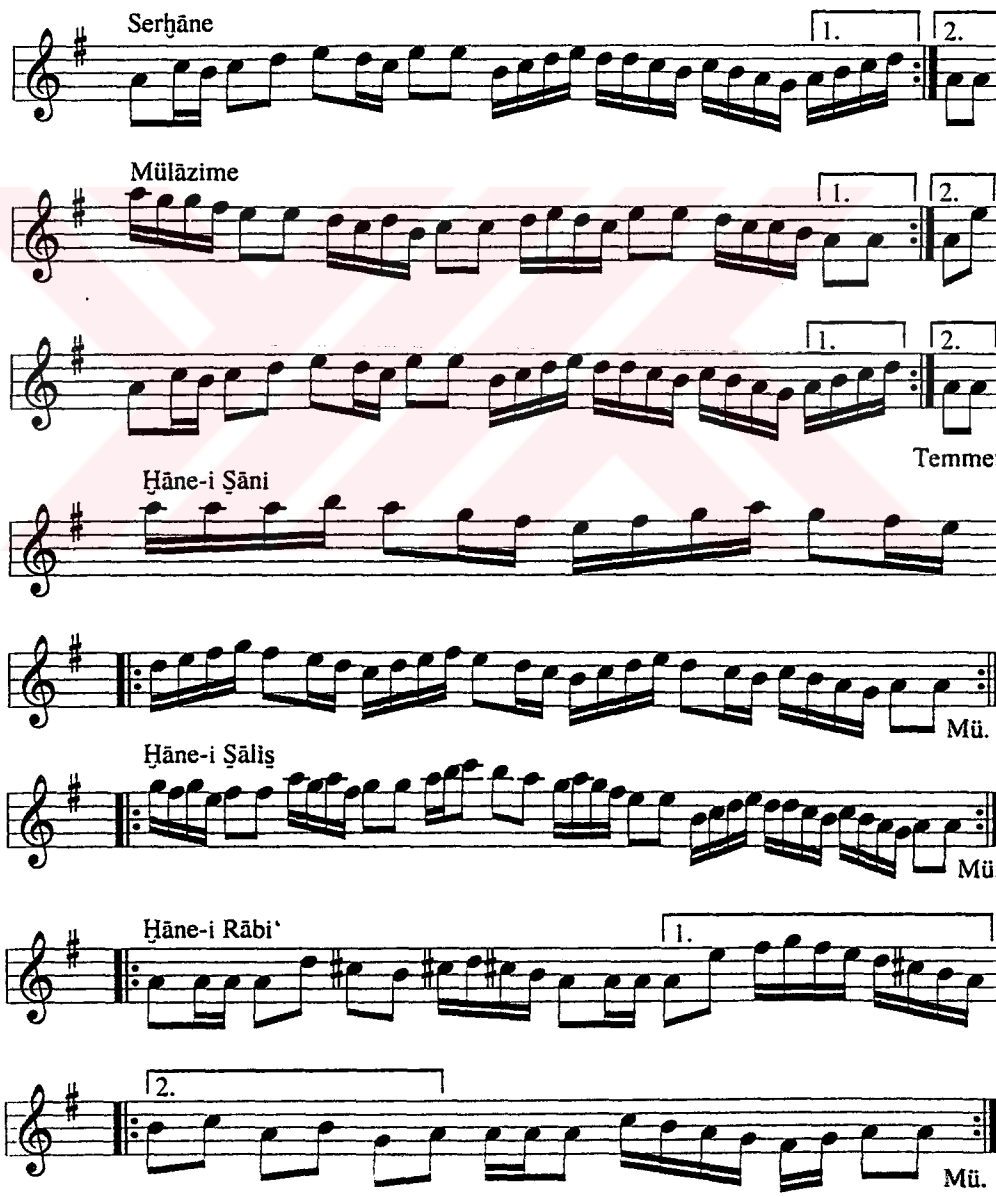

MSS s.20-1

PİŞREV-İ ṬUNC ʻALİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

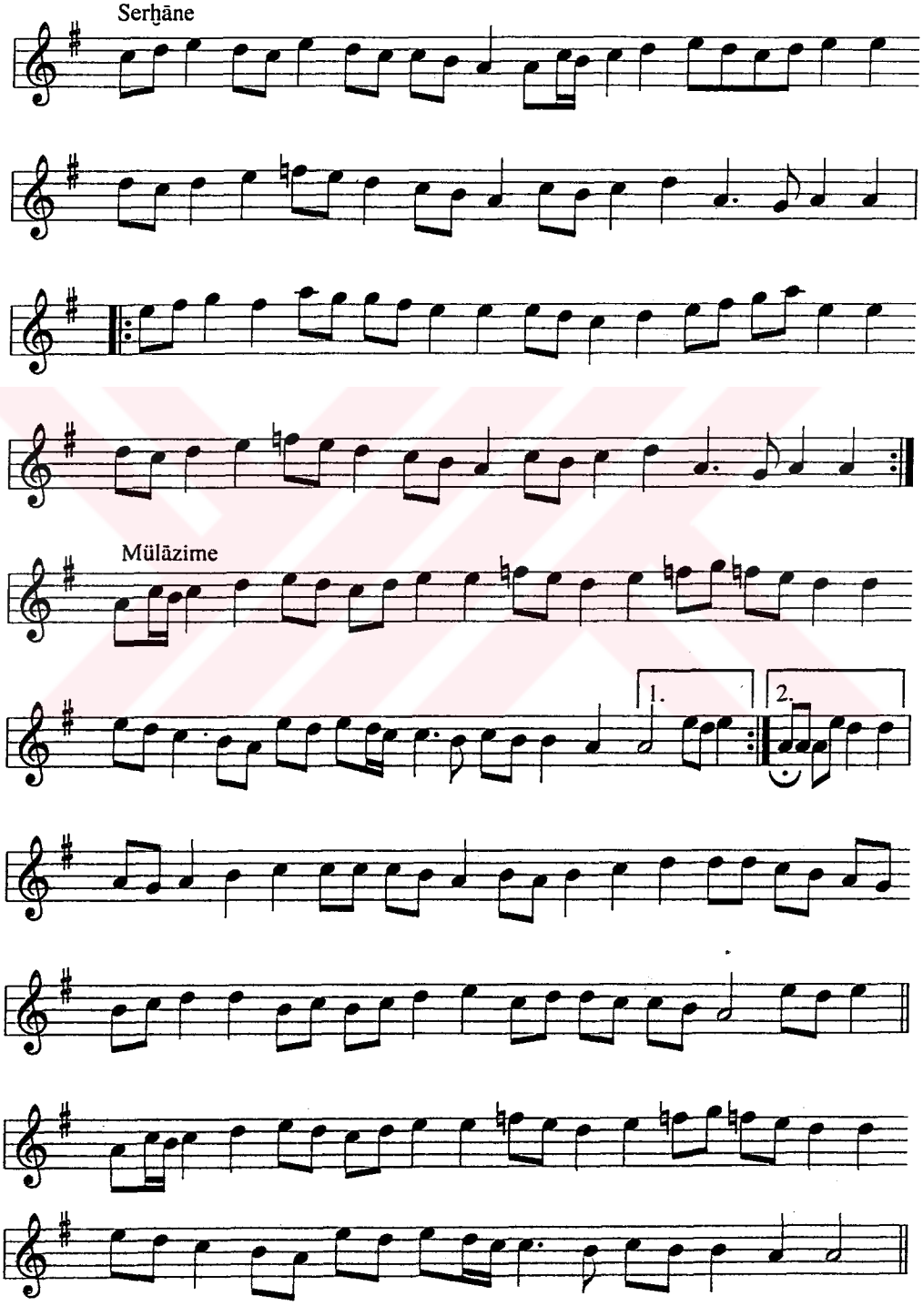

Ḫāne-i Ṣāni

1.

2.

1.

2.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

1.

2.

MSS s.20-2

MURABBA'

Derviş Frenk Muṣṭafā

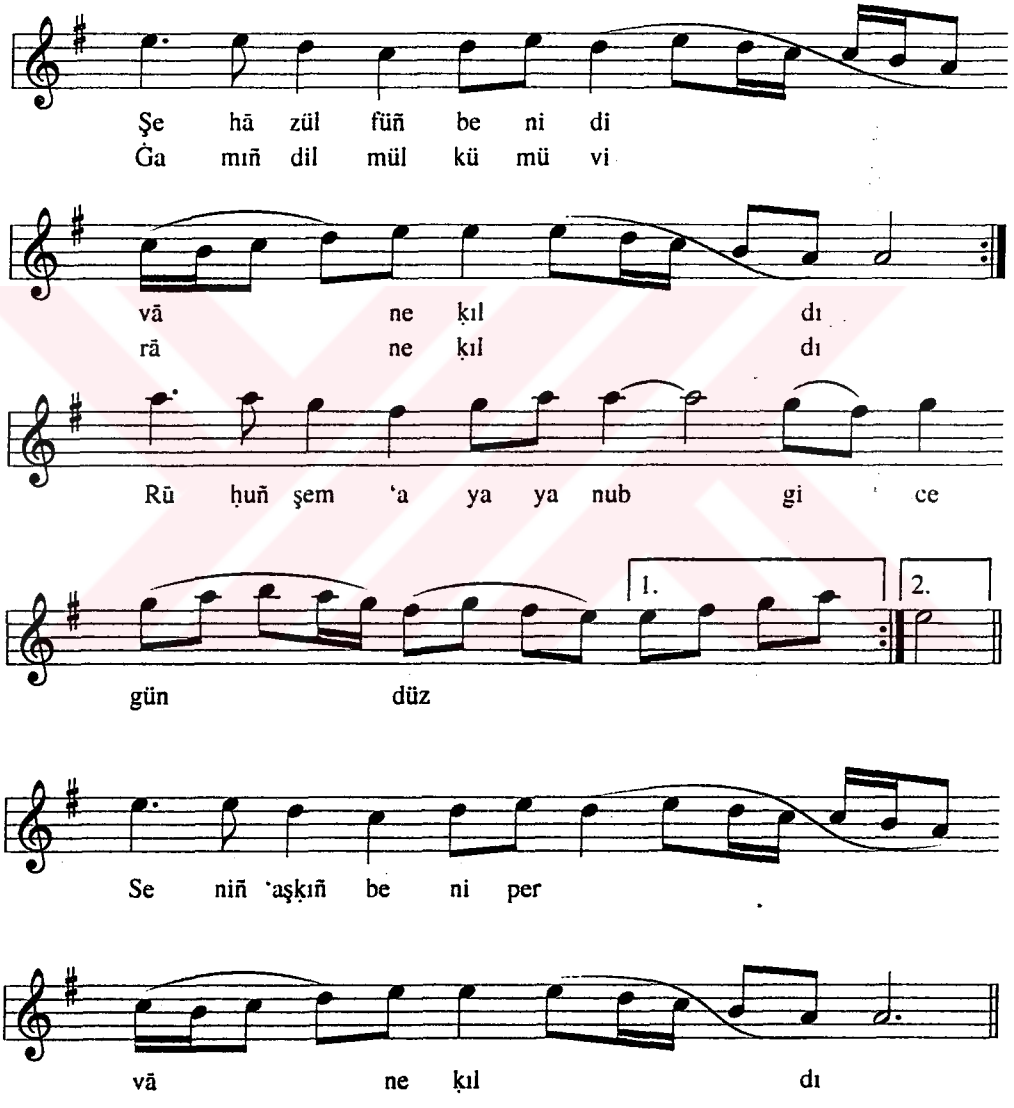

Şehā, zülfüñ beni divāne ḳıldı;
Ġamıñ dil mülkümü virāne ḳıldı.
Ruḥuñ şem'aya yanub gice gündüz;
Seniñ 'aşḳıñ beni pervāne ḳıldı.

MSS s.21

PİŞREV-İ ḌARBEYN

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir
Ma'e'l-perevşān

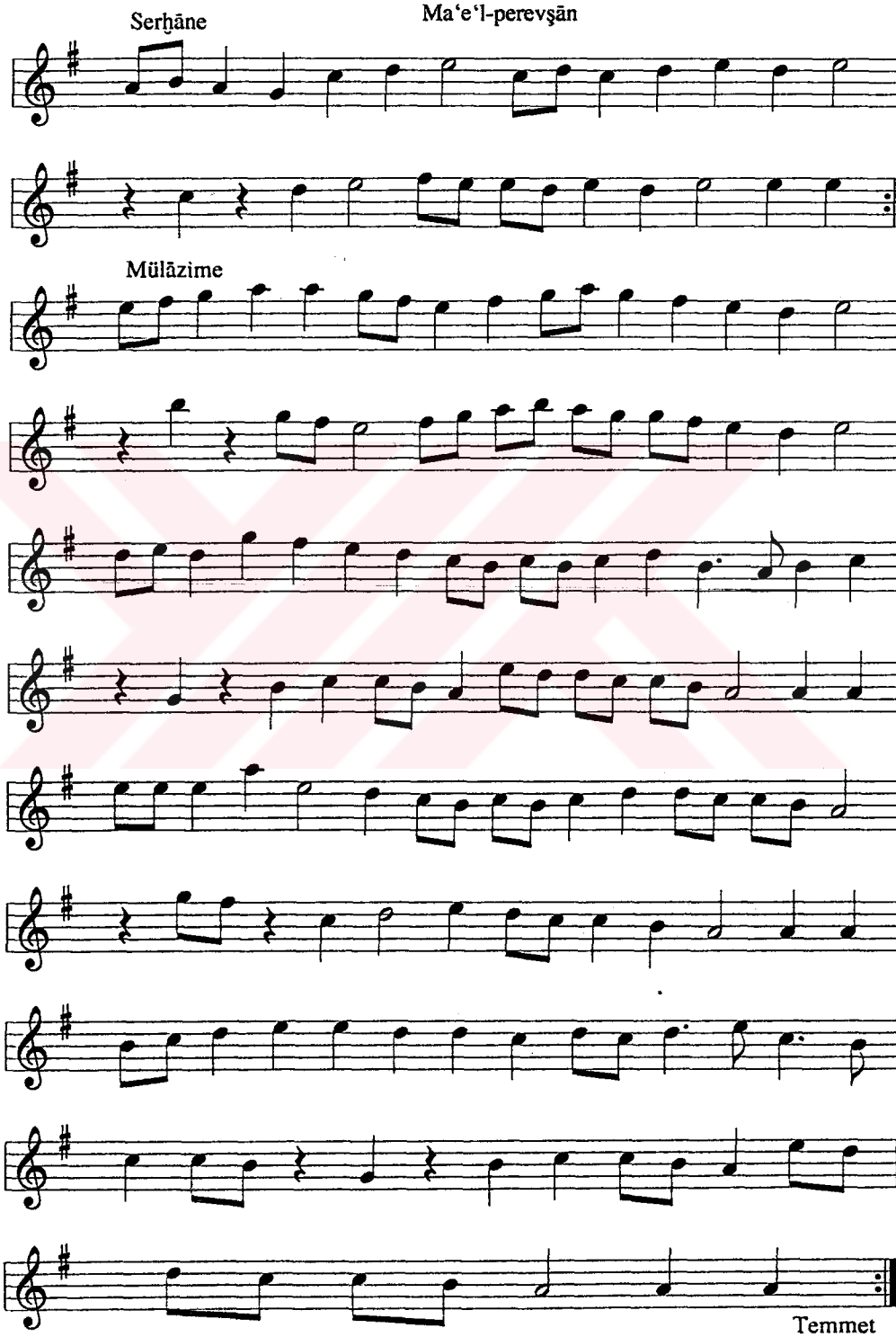

Ḫāne-i Ṣāni

1. 2.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

Mü.

MSS s. 22

PİŞREV-İ NERGÜZ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣaḳīl

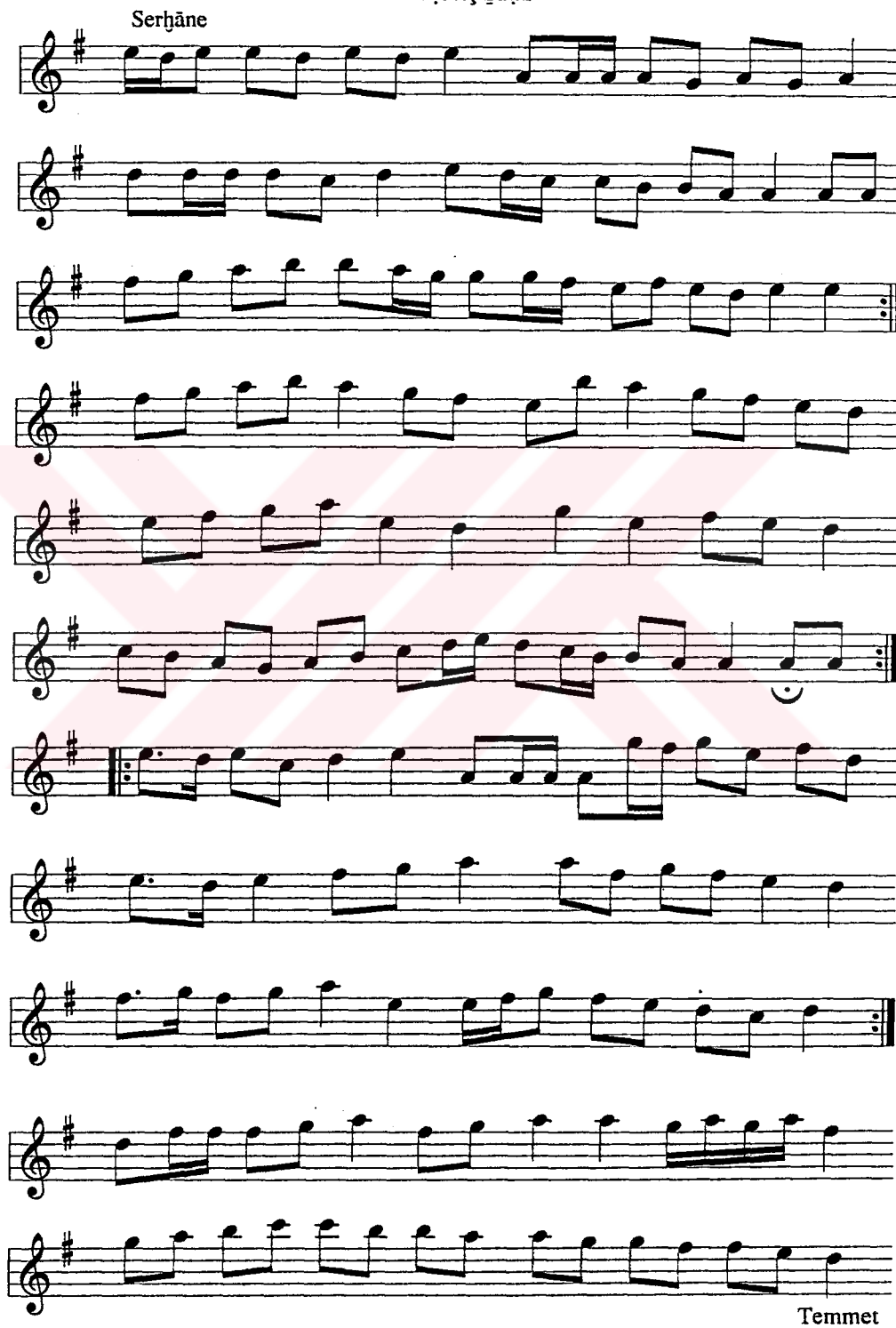

Ḫāne-i Ṣāni

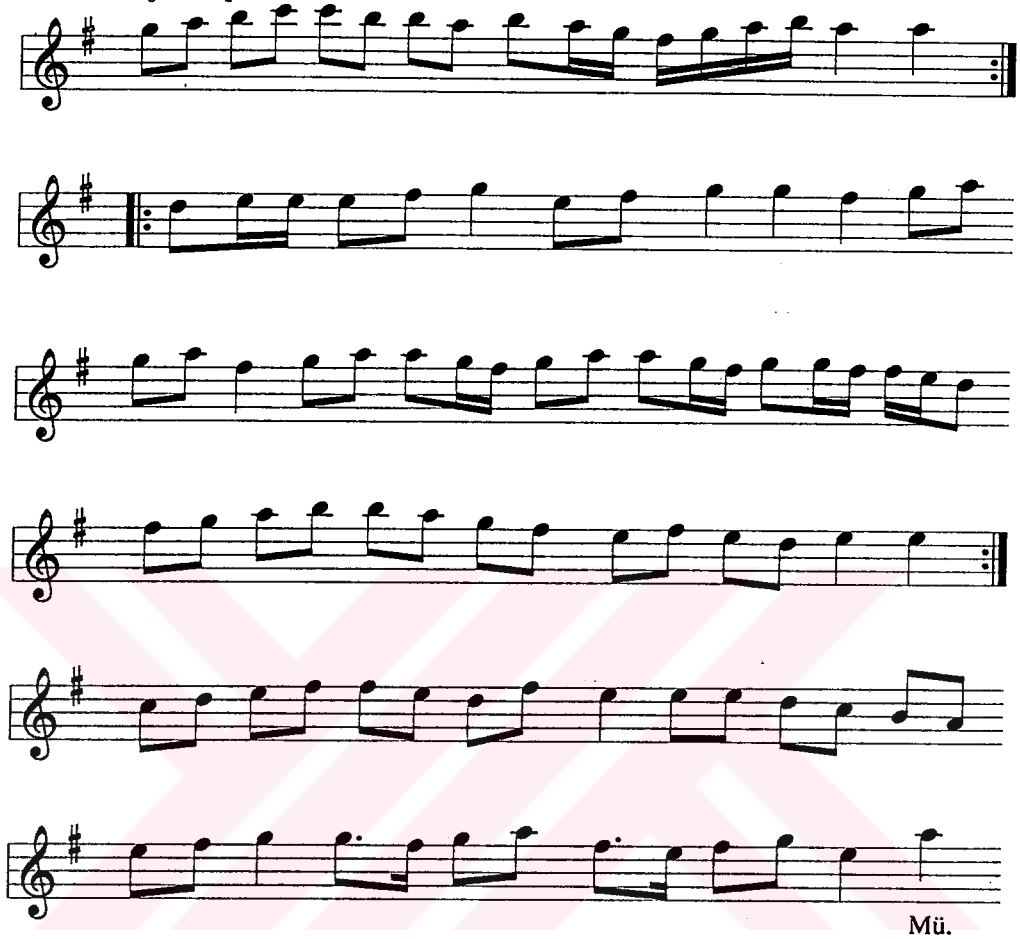

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

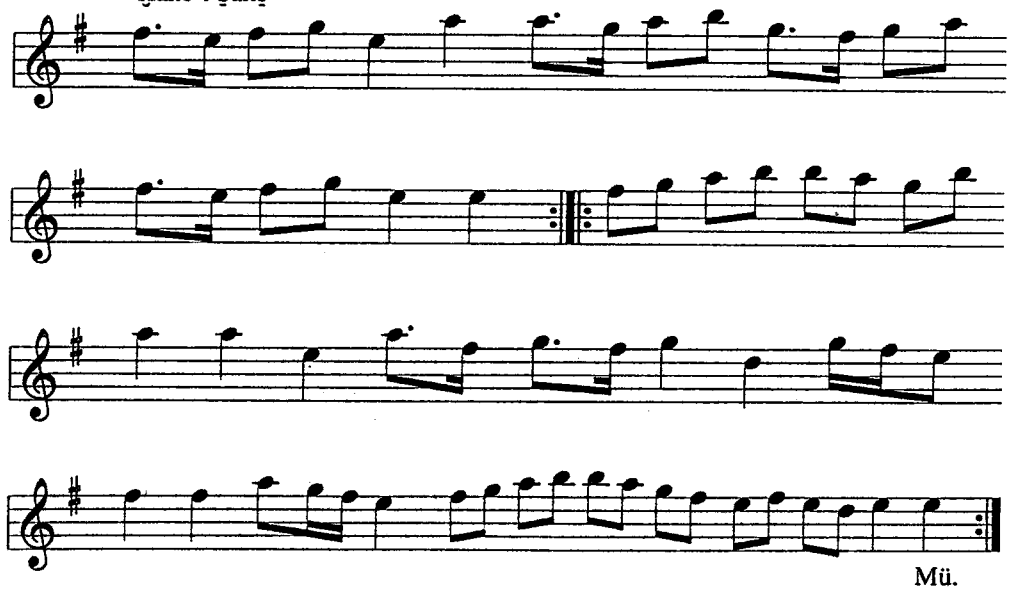

Mü.

MSS s.23-1

TÜRKİ MAḤABBET

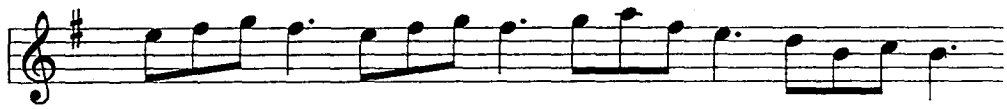

Gel ci vān böy le ṣa lın ma Şun da yaḫ şı var ya man var

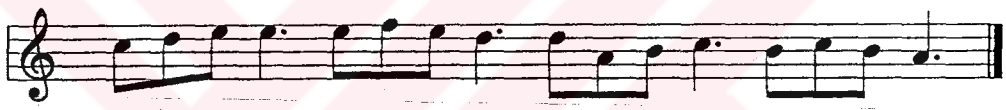

Fer ḥa dım a ṣıl dım ṣar pa Şi ri niñ ser de du man var

1. Gel civān, böyle ṣalınma;
Şunda yaḫşı var yaman var.
Ferḥad'ım, aṣıldım ṣarpa;
Şirin'iñ serde duman var.

2. Māyilim bülbül diliñe,
Yādlar değmesün gülüñe;
Değmedik bir şeftāliñe,
Bunca 'aḥd ile aman var.

3. 'Aşḳ atına binmeyenler,
Çeşmiñ yaşın silmeyenler,
Şunda güzel sevmeyenler,
Ṭut ki öñünde ṣaman var.

4. Göñül zevrāġıdır sine;
Eyyāmını buldu yine.
Yelken ile ṣal engine;
Çün, 'aḳıl gibi dümen var.

5. Muṣṭafā der benim 'Alim,
Niçün ṣormaz ġarib ḥālim?
Dedim ṣarılalım ẓālim;
Dedi ṣabr eyle zemān var.

MSS s.23-2

ŞARḲI

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

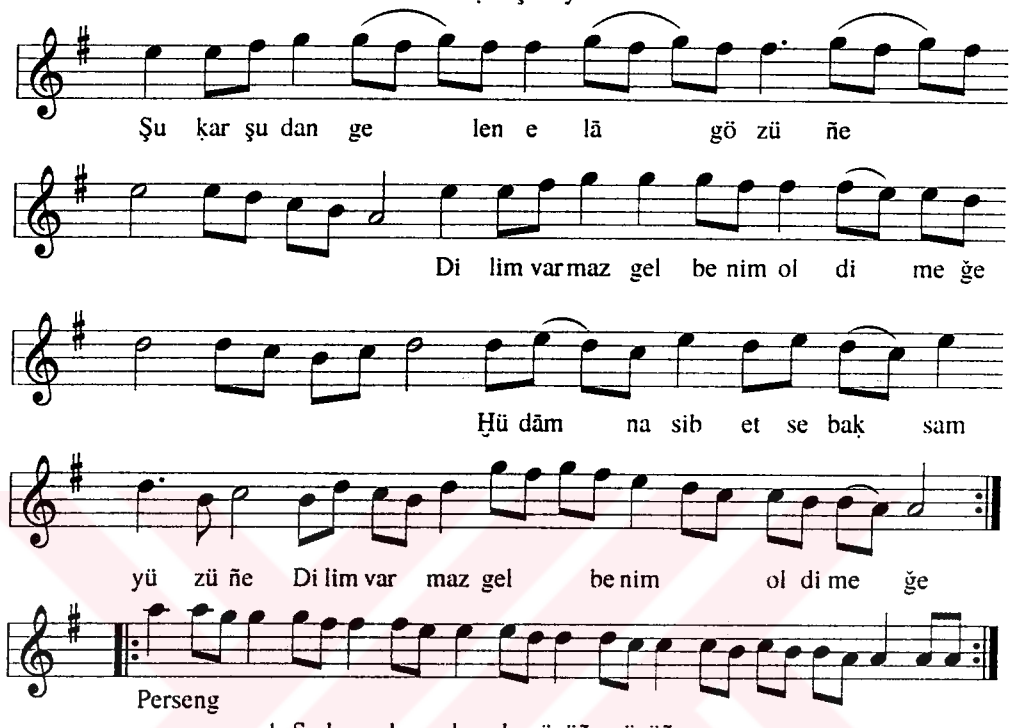

1. Şu ḳarşudan gelen ela gözüñe gözüñe,
Dilim varmaz gel benim ol dimeğe.
Ḫüdām naṣib etse baḳsam yüzüñe.
Dilim varmaz gel benim ol dimeğe.

2. Çözebilsem şol göğsünüñ bendini;
Emebilsem lebleriniñ ḳandini;
Ḳorḳarım incidirim efendimi;
Ne cānım var gel benim ol dimeğe.

3. Varayım ben sulṭānıma ḫanıma;
'Arżūladım hic gelmedi yanıma.
Derdi çeke çeke geçdi cānıma;
Dilim varmaz ṣarılalım dimeğe.

4. Bir dem rāḥat bulmaz benim ṭuraġım,
Ḥasretle yandı kül oldu yüreğim.
Her ne ḳadar zaḥmet ise meleğim,
İcāzet vir (mümkün müdür) gel benim ol dimeğe.

5. Hālim ḫarāb bir oñulmaz yarem var;
Her seḥer āh ü fiġānla zārım var.
Muṣṭafā ider ġāyet müşkil 'ārım var;
Utanırım gel (benim ol) yatalım dimeğe.

MSS s.24-1

'Āşıḳ-ı Nām 'Ali Paşa
Etdi Defter-i 'Aşḳı İnşā

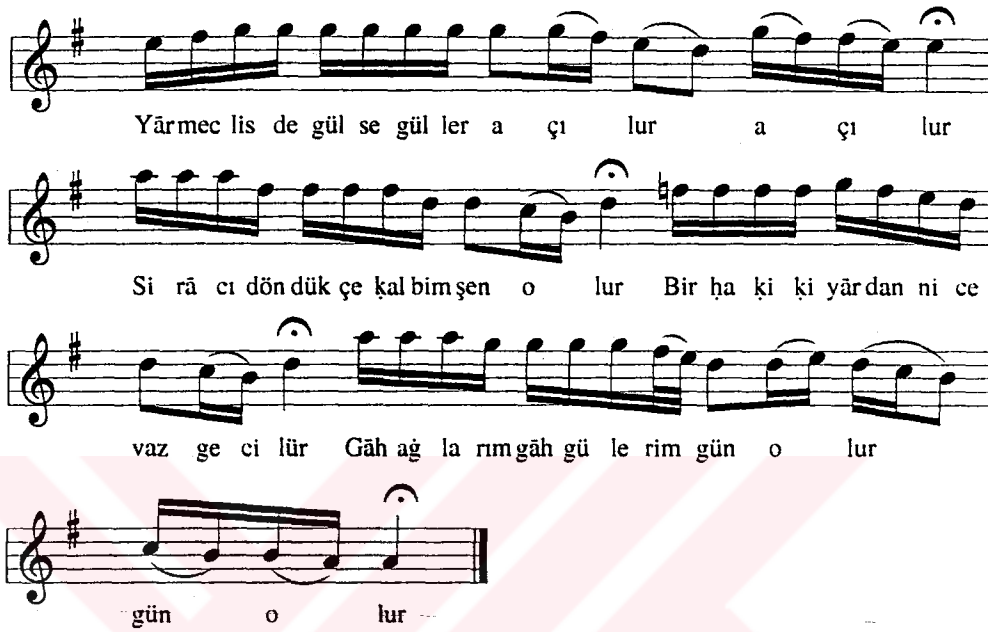

1. Yār meclisde gülse güller açılur (açılur)
   Sirācı döndükçe ḳalbim şen olur
   Bir ḥaḳiḳi yārdan nice geçilür
   Gāh aġlarım gāh gülerim gün olur (gün olur)

2. 'Aşḳımıñ kervānın göcdüğün görsem
   Yāriñ aḳ göğsünü açduġun görsem
   Yādlar ile yiyüb içdiğin görsem
   Vücūdum ṭutuşur baġrım ḫūn olur

3. Her ḳande gitsen peşuñe uyarım
   Bir kez didārıñ görünce ṭoyarım
   Bir gün saña hem kendime ḳıyarım
   Bilmiş ol ki ḳan üstüne ḳan olur

4. Ḳaşın çatub kāküllerin ṭararsın
   Bencileyin bendeyi çoḳ ararsın
   Yavrum niçün siyāhlara girirsin
   Melek olanlarda yeşil ṭon olur

5. Göñül baḥri cevelān idüb dolansın
   Gāh aḳub gāh bulanub durulsun
   Muṣṭafā aydur ben bendeñe ṣarılsın
   Bilirim ki cān üstüne cān olur

MSS s.24-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

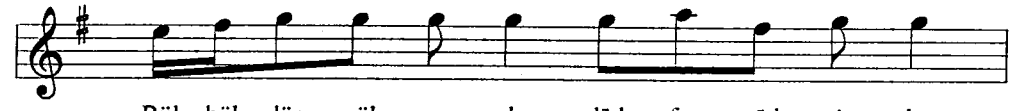

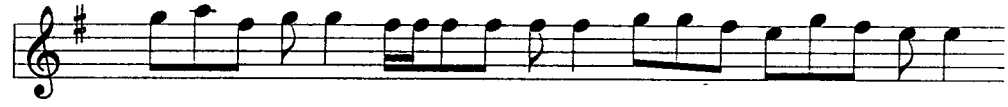

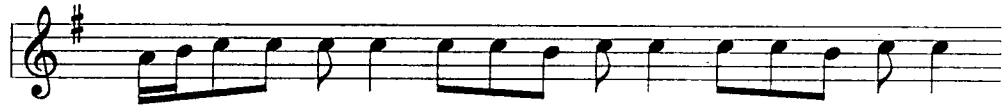

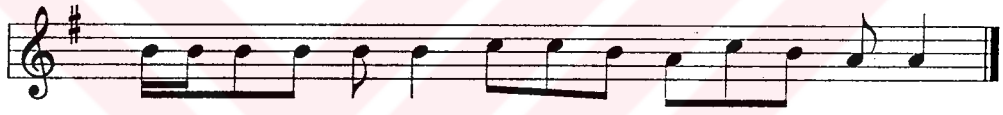

1. Bülbüldür gülşende dād feryād iden:
   Ayırdılar ġonce gülü fidandan.
   Raḳibiñ sözüne 'itimād iden
   Dut ki ġam kervānı gelür ardından.

2. Bu firḳat-i bād-i şām böyle eserse,
   Nār-ı ḥasret ciğerimi keserse,
   Yavrum bizden eli çeküb küserse,
   Varsun tesellisin alsun nādāndan.

3. Ṭoġar aylar gibi ṭoġsun dolusun:
   Ṣalavat vir, şükr it ḳalbiñ arınsın:
   Seni sevmeyenler görsün ārından
   Sen de sev birini 'aḥdi güdenden.

4. Ḥaḳiḳatlü olub uṣanmaz mısın?
   Gözyaşı sel oldu ışlanmaz mısın?
   Be divāne göñül uṣlanmaz mısın?
   Çek eliñi seni ḳoyub gidenden .

5. Muṣṭafa aydur harc eyledim var(ı)mı:
   Terahhumun varsa dinle zārımı.
   Ayırmaġa sebeb olan yārımı
   Ṭatlu cānı cüdā düşsün bedenden .

MSS s.26-1

TÜRKİ BERĀY-I ḲANLI ḲAVAḲ

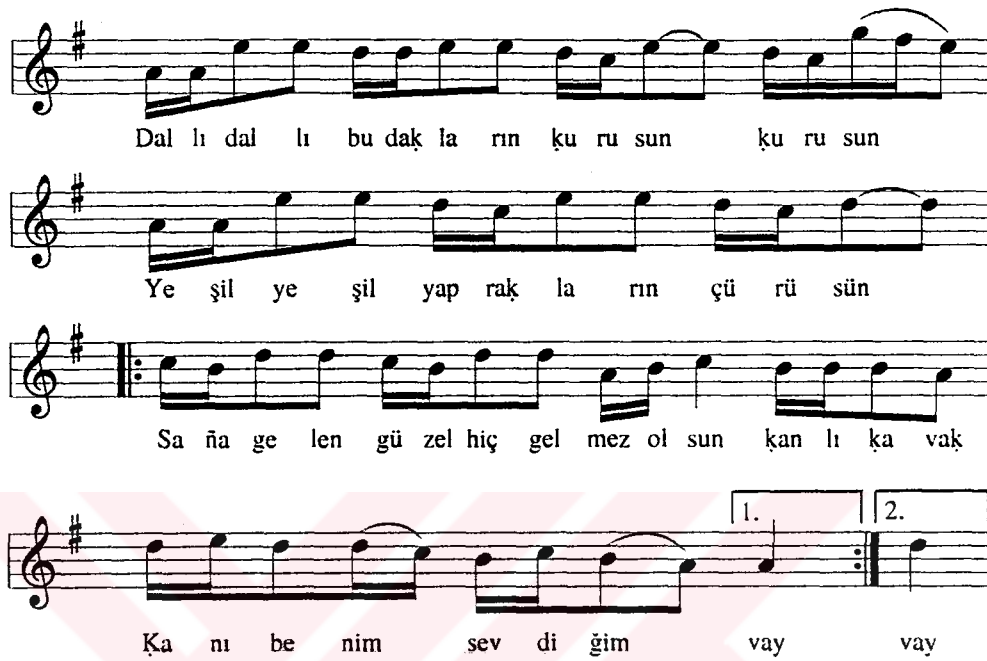

1. Dallı dallı budaḳların ḳurusun (ḳurusun)
   Yeşil yeşil yabraḳların çürüsün
   Saña gelen güzel hiç gelmez olsun
   Ḳanlı ḳavaḳ ḳanı benim sevdiğim vay

2. Dallı dallı budaḳların ṣuçu ne
   İbrişim ṭaḳdılar sırma ṣaçına
   Aldılar gitdiler ṭağlar içine
   Ḥarāmiler aldı seni sevdiğim vay

3. Deyver baña ne dağlara varayım
   Gitdüğü yerlere yüzüm süreyim
   Yalvarayım bir ḳoç ḳurbān ideyim
   Ḳanlı ḳavaḳ ḳanı benim sevdiğim vay

4. Ben bir sulṭāni ḳavaḳım dururum
   Gelene geçene gölge olurum
   Hele ancaḳ ben ol ḳadar bilürüm
   Ḥarāmiler aldı seniñ sevdiğin

5. Baltacılar gelsün köküñ devirsin
   Külḫancılar külüñ göğe ṣavursun
   İçin virān olsun bayḳuşlar ötsün
   Ḳanlı ḳavaḳ ḳanı benim sevdiğim vay

MSS No:26-2

MURABBA'

Düyek

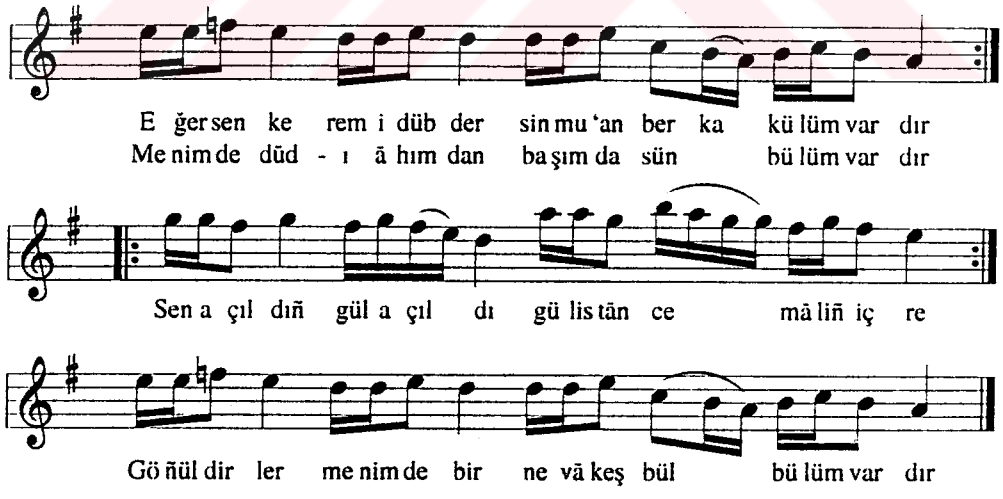

Eğer sen kerem idüb dersin mu'anber kākülüm vardır
Menim de dūd-ı āhımdan başımda sünbülüm vardır
Sen açıldıñ gül açıldı gülistān cemāliñ içre
Göñül dirler menimde bir nevākeş bülbülüm vardır

MSS s.27

TÜRKİ BERĀY-I SĪḤR-İ YĀR

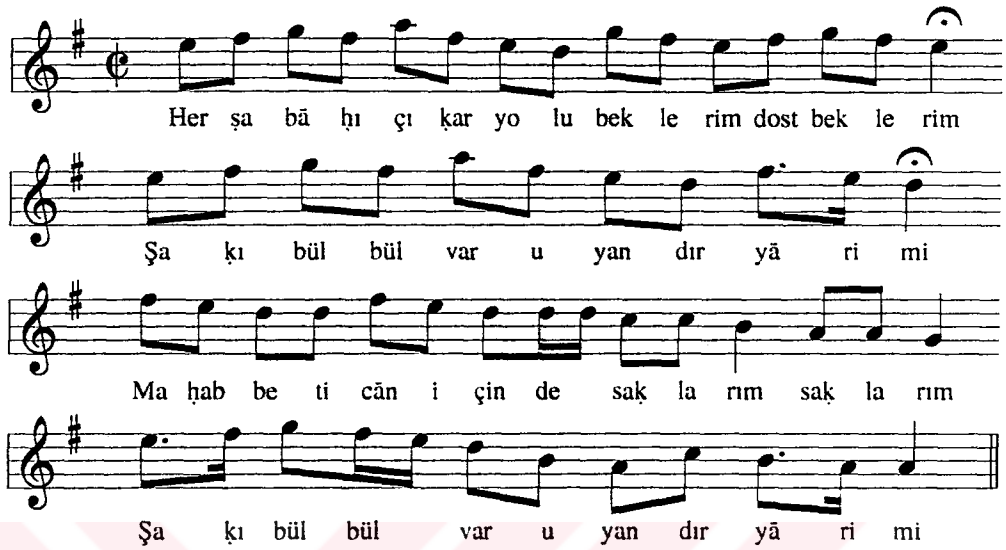

1. Her ṣabāḥ çıḳar yolu beklerim dost beklerim
   Şaḳı bülbül var uyandır yarimi
   Maḥabbeti cān içinde saḳlarım saḳlarım
   Şaḳı bülbül var uyandır yārimi

2. Çıḳabilsem sarayıña köşküñe dost köşküñe
   Cān boyanır ʿanberiñe miskiñe
   Seni beni yaradanıñ ʿaşḳıña
   Şaḳı... (eyżan)

3. Bir nesnem yoḳ benden yāre yādigār dost yādigār
   Murādımız virse ol perverdigār
   Yorġanı üstünden atmış rūzigār
   Şaḳı... (eyżan)

4. Yavrum şol baḳçede güller bitmesün dost bitmesün
   Gelüb raḳib deste deste dermesün
   Sürüñ aramızda engel durmasın
   Şaḳı... (eyżan)

5. Dosta ṭoġru döndürmüşüm yönümü dost yönümü
   Yāre ḳurbān etdim ḳuşca cānımı
   Ṣatun mı aldıñ şu ayyuḳuñ kānını
   Şaḳı... (eyżan)

6. Hiç bir ḫaber gönderemem dostuma yār dostuma
   Ġāyet māyil oldum çeşm-i mestine
   Gün ṭoġmadan sevdiġimiñ üstüne
   Şaḳı... (eyżan)

MSS s.28, 29-1

PİŞREV-İ DOLĀB

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

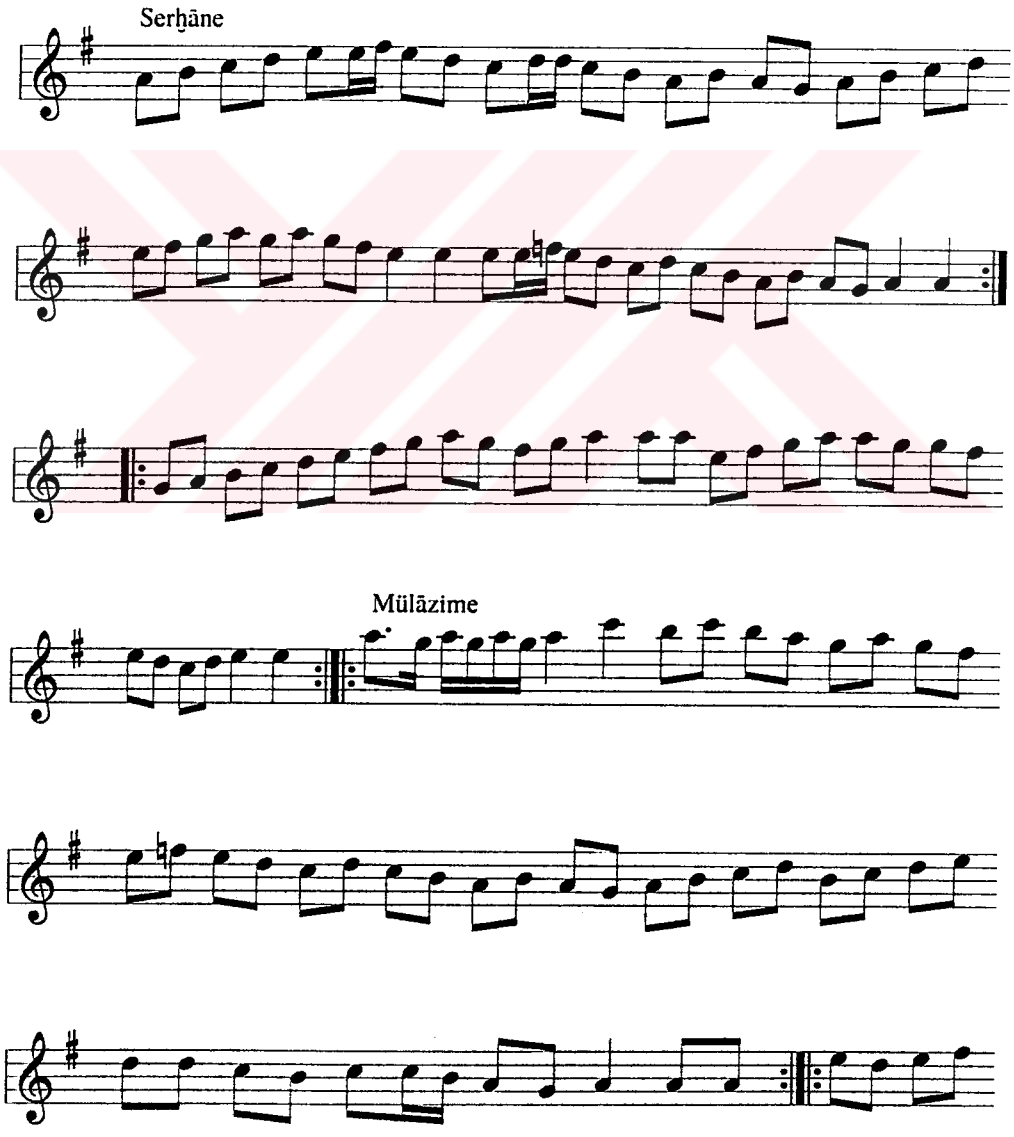

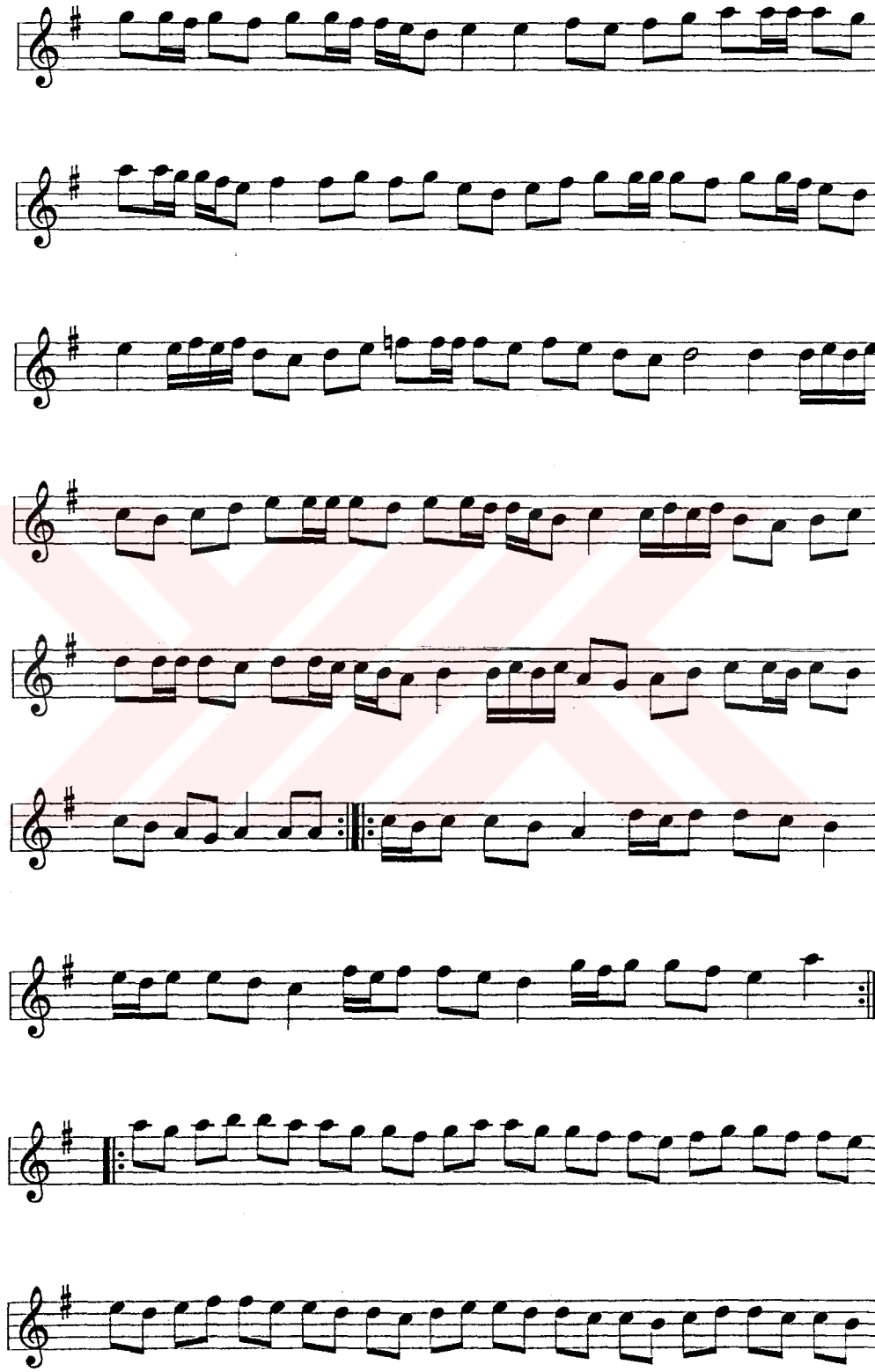

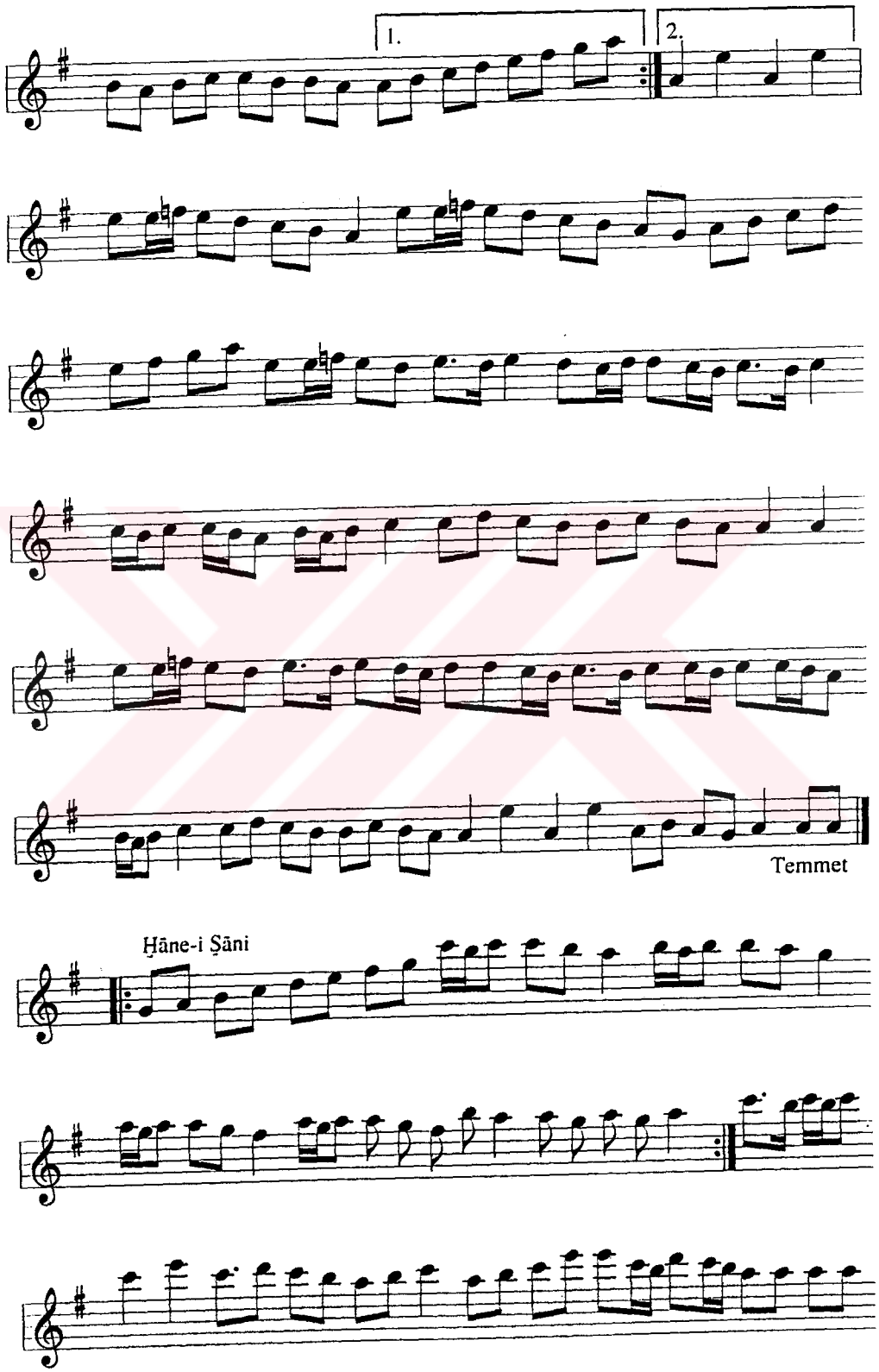
1.
2.
Temmet
Ḥāne-i Ṣāni

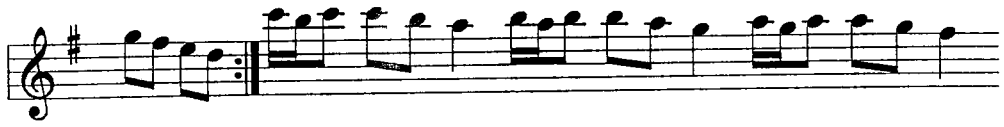

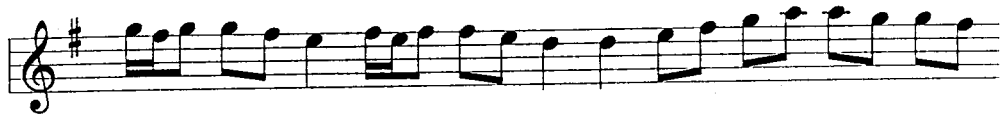

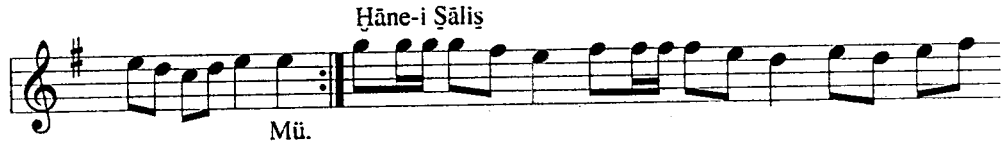
Ḫāne-i Ṣāliş
Mü.

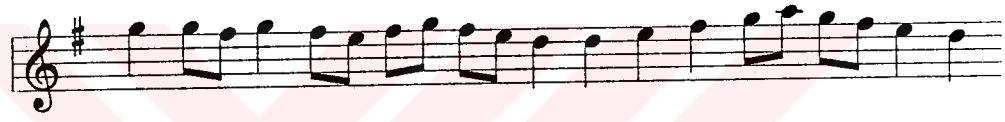

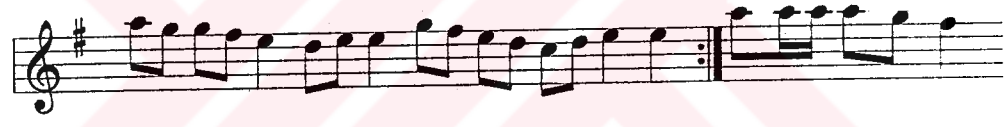

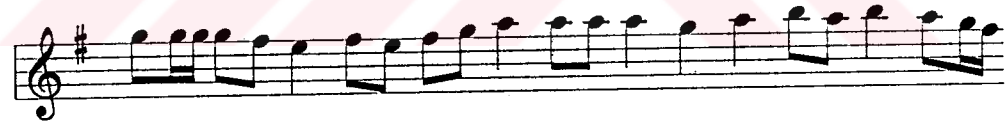

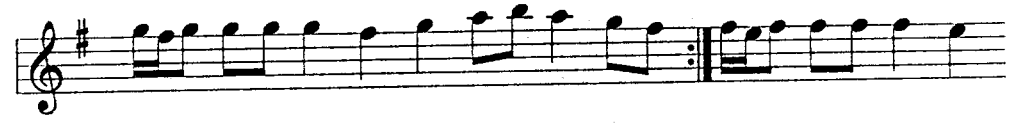

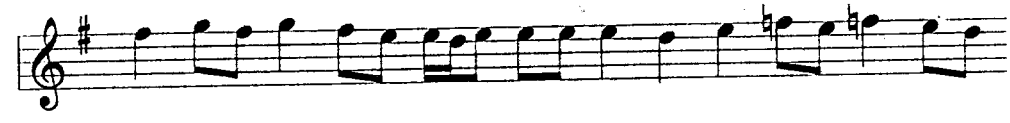

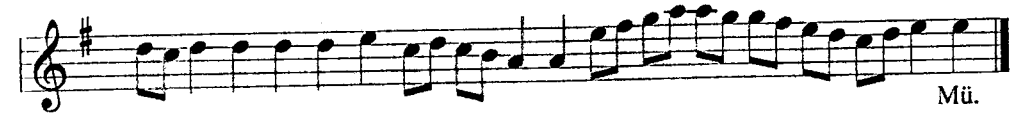
Mü.

MSS s.28-2

MURABBA'

Devr-i Kebir

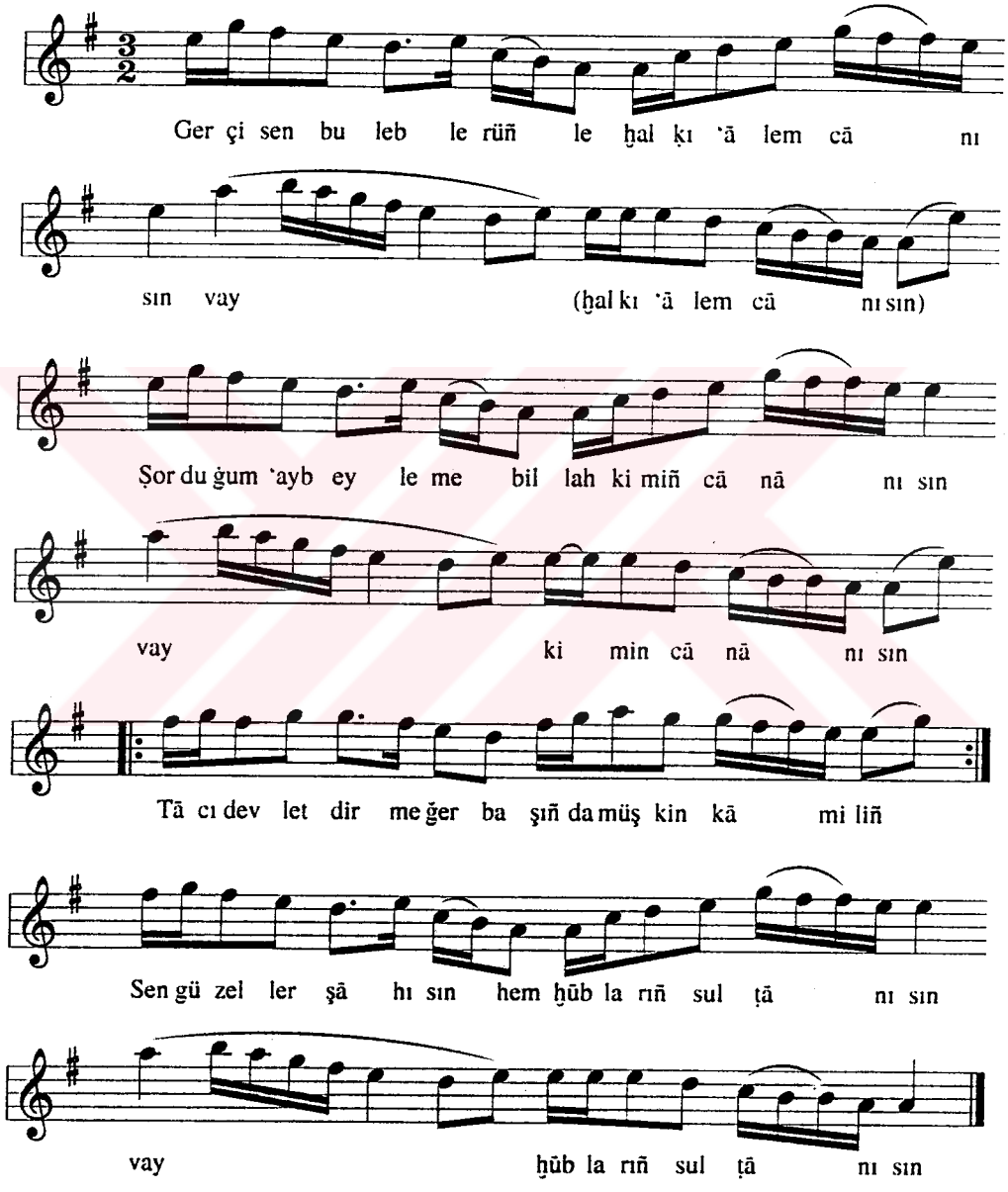

Gerçi sen bu lebleriñle ḫalḳ-ı 'ālem cānısın vay
Şordugum 'ayb eyleme billah kimiñ cānānısın vay
Tāc-ı devletdir meğer başıñda müşkin kāmiliñ
Sen güzeller şāhısın hem ḫūbların sulṭānısın

MSS s.29-2

MURABBA'

Ḥüseyni Ḥafīf

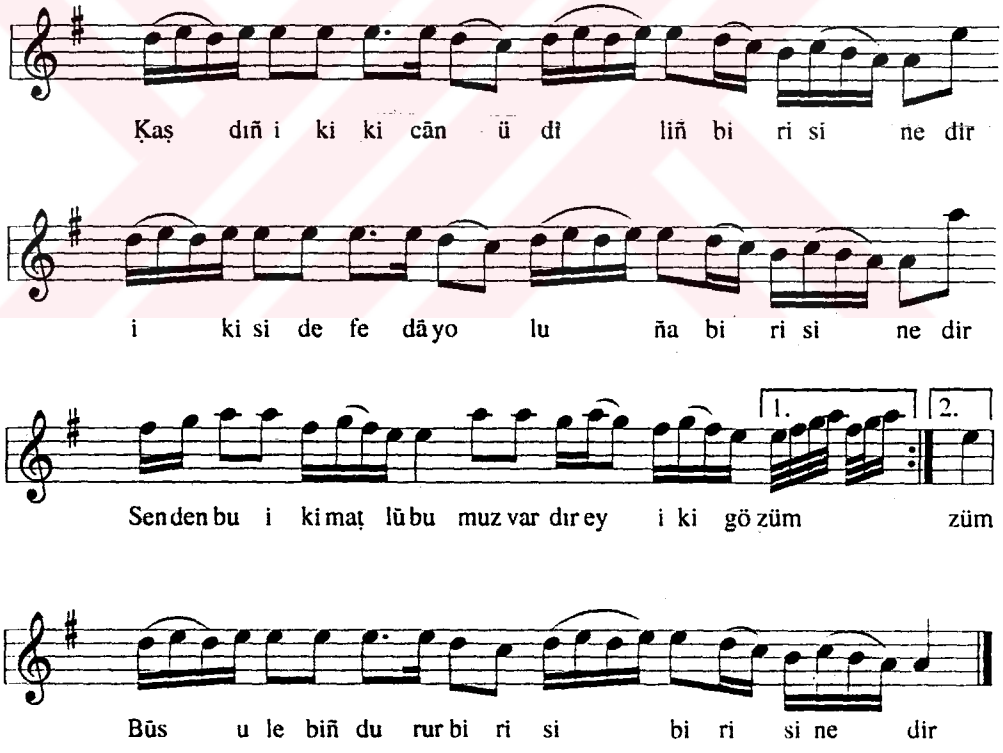

Ḳaşdıñ iki ki cān ü diliñ birisi nedir
İkisi de fedā yoluña birisi nedir
Senden bu iki maṭlūbumuz vardır ey iki gözüm
Būs-u lebiñ durur birisi biri sinedir

MSS s.30, 31-1

PİŞREV-İ KIZ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

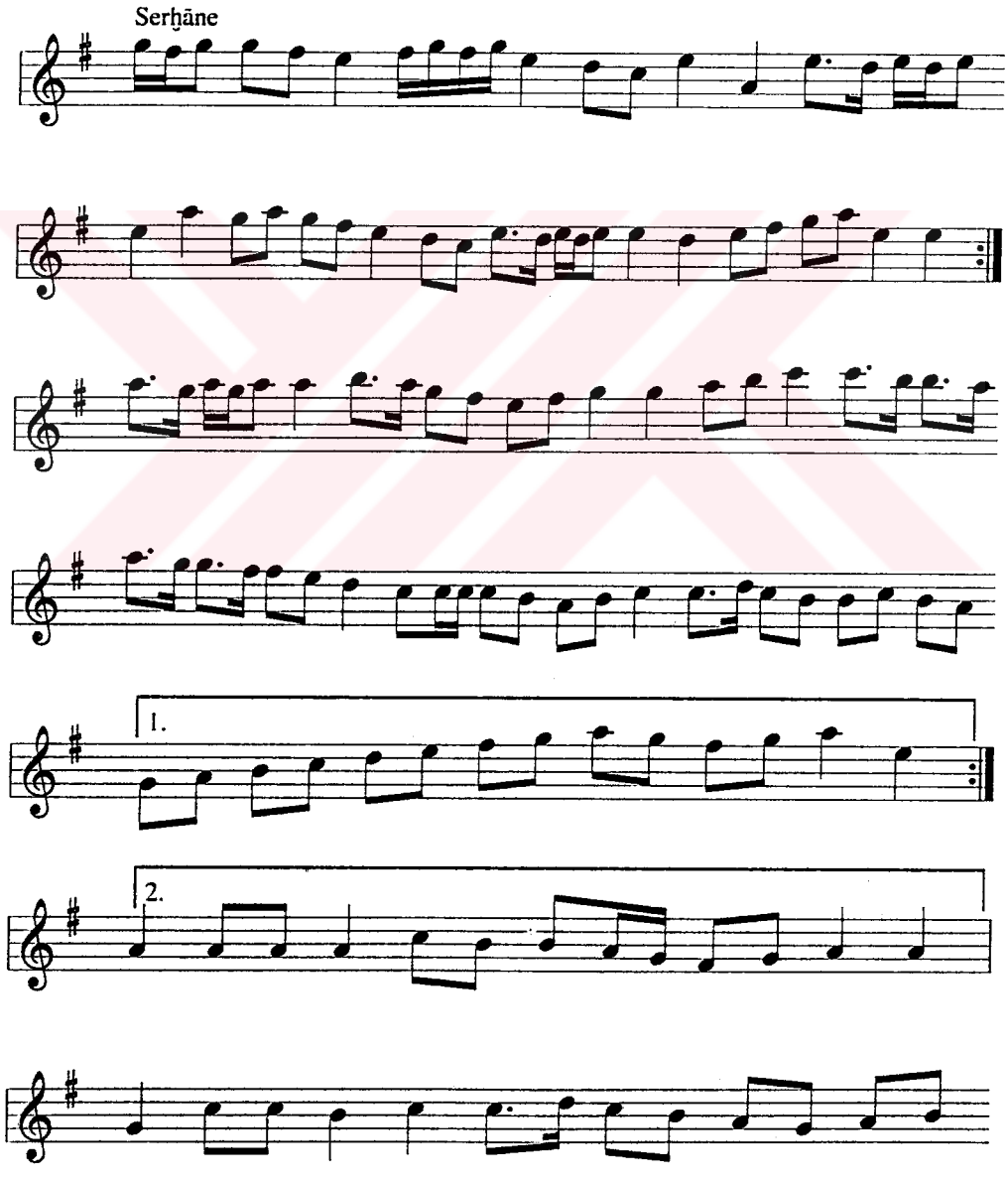

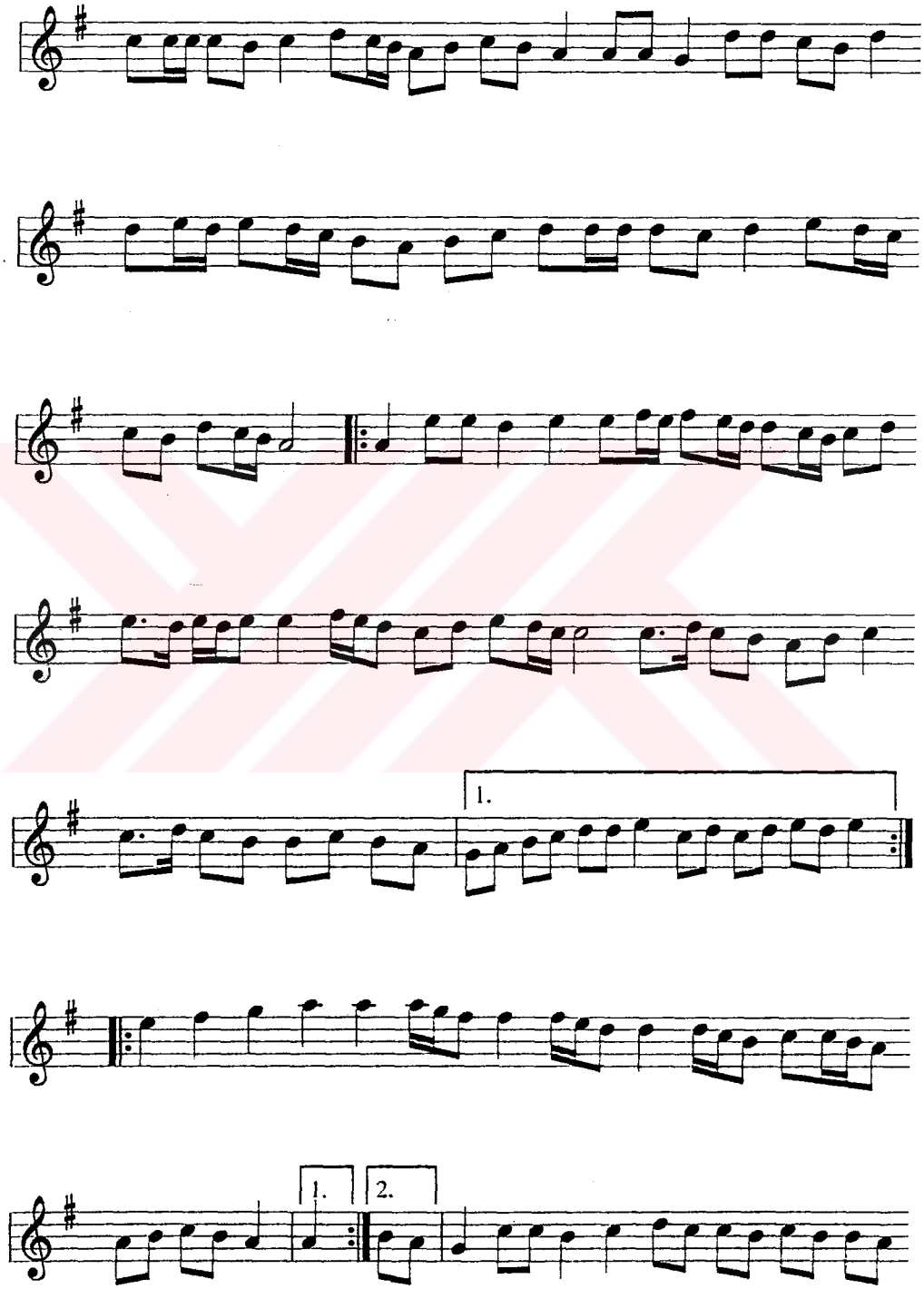
1.
1.
2.

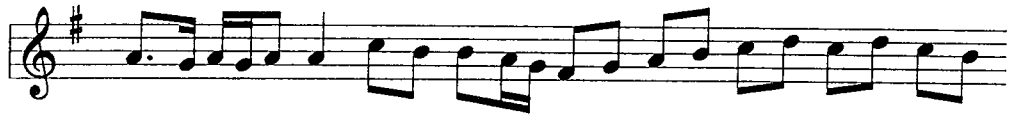

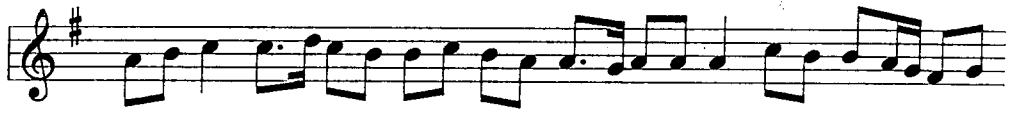

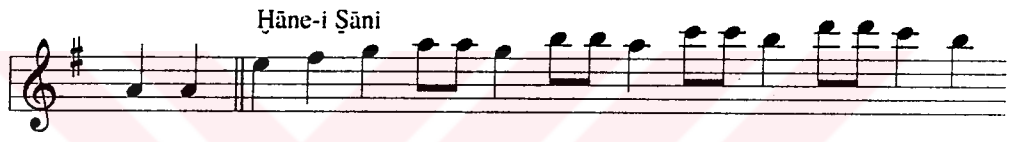
Ḥāne-i Ṣāni

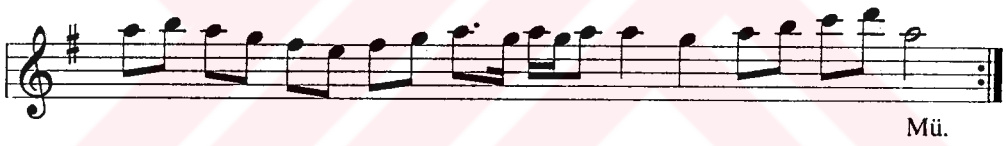
Mü.

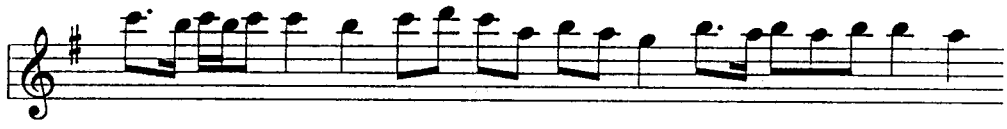

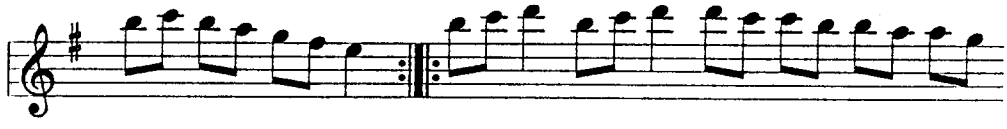

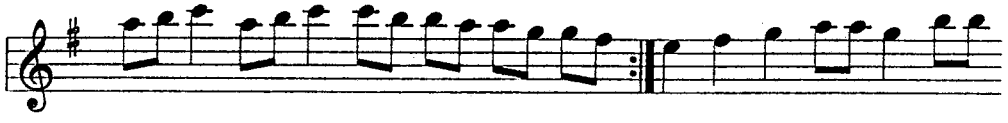

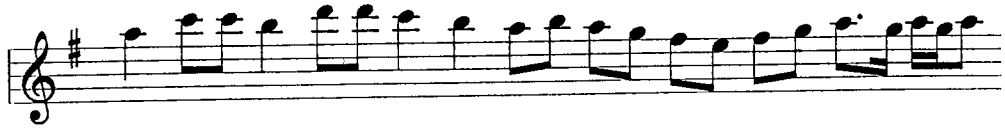

Ḫāne-i Ṣāliṣ

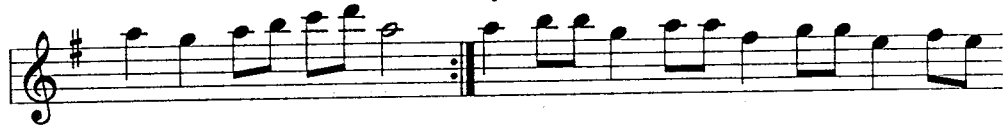

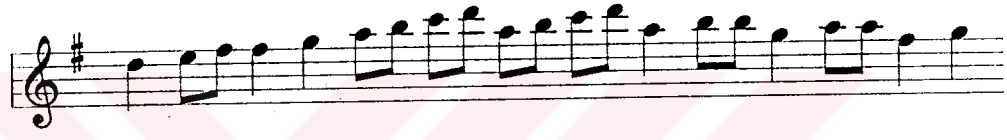

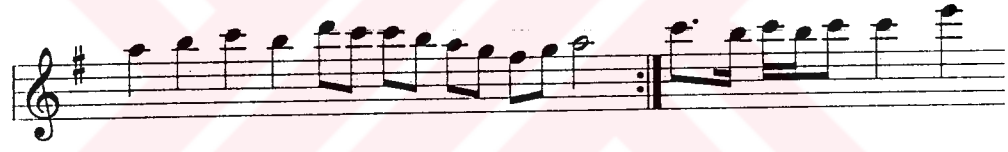

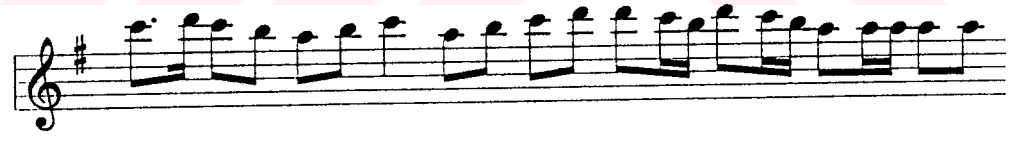

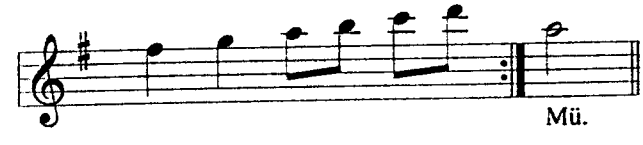

Mü.

MSS s.30-2

VARŞAĠI

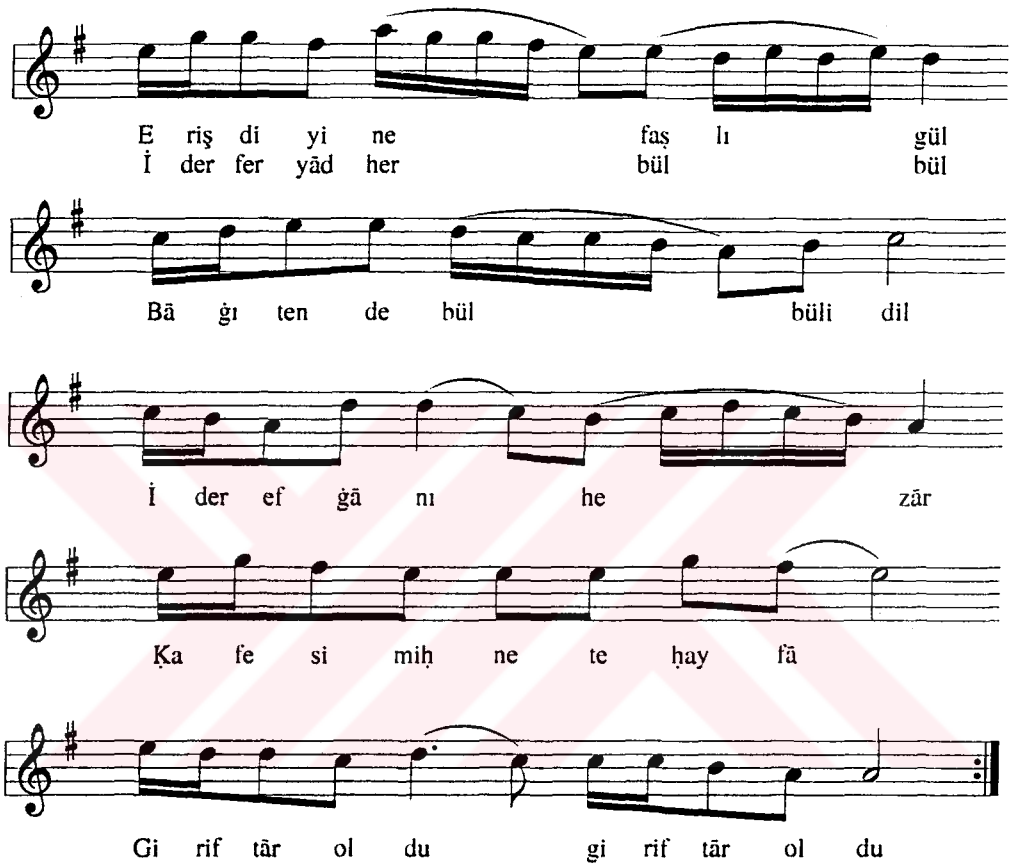

Erişdi yine faṣl-ı gül
İder feryād her bülbül
Bāġı tende bülbül-i dil
İder efġān-ı hezār

Ḳafes-i miḥnete ḥayfā
Giriftār oldu giriftār oldu

Ṭāli'im yoḳ şu fenāda
Eller zevḳ ile ṣafāda
Ben cefā ile belāda
İderim āh ile zārı

Ḳafes-i ... (eyżan)

MSS s.31-2

MURABBA'

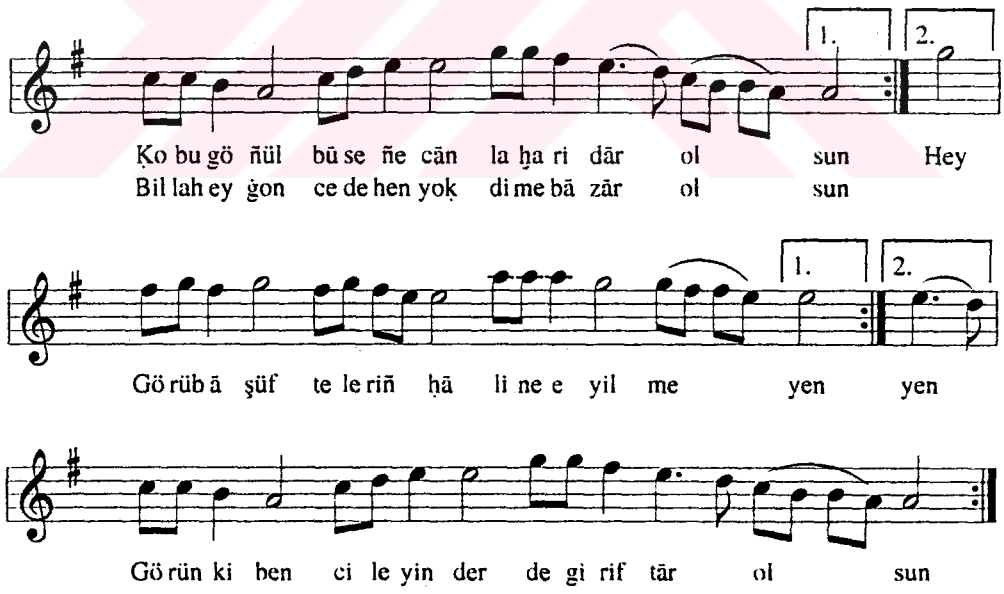

Ḳo bu göñül būseñe cānla ḥāridār olsun
Billah ey ġonca dehen yoḳ dime bāzār olsun
(Hey) görüb āşüfteleriñ ḥāline eyilmeyen
Görün ki bencileyin derde giriftār olsun

MSS s.32-1

MURABBA'

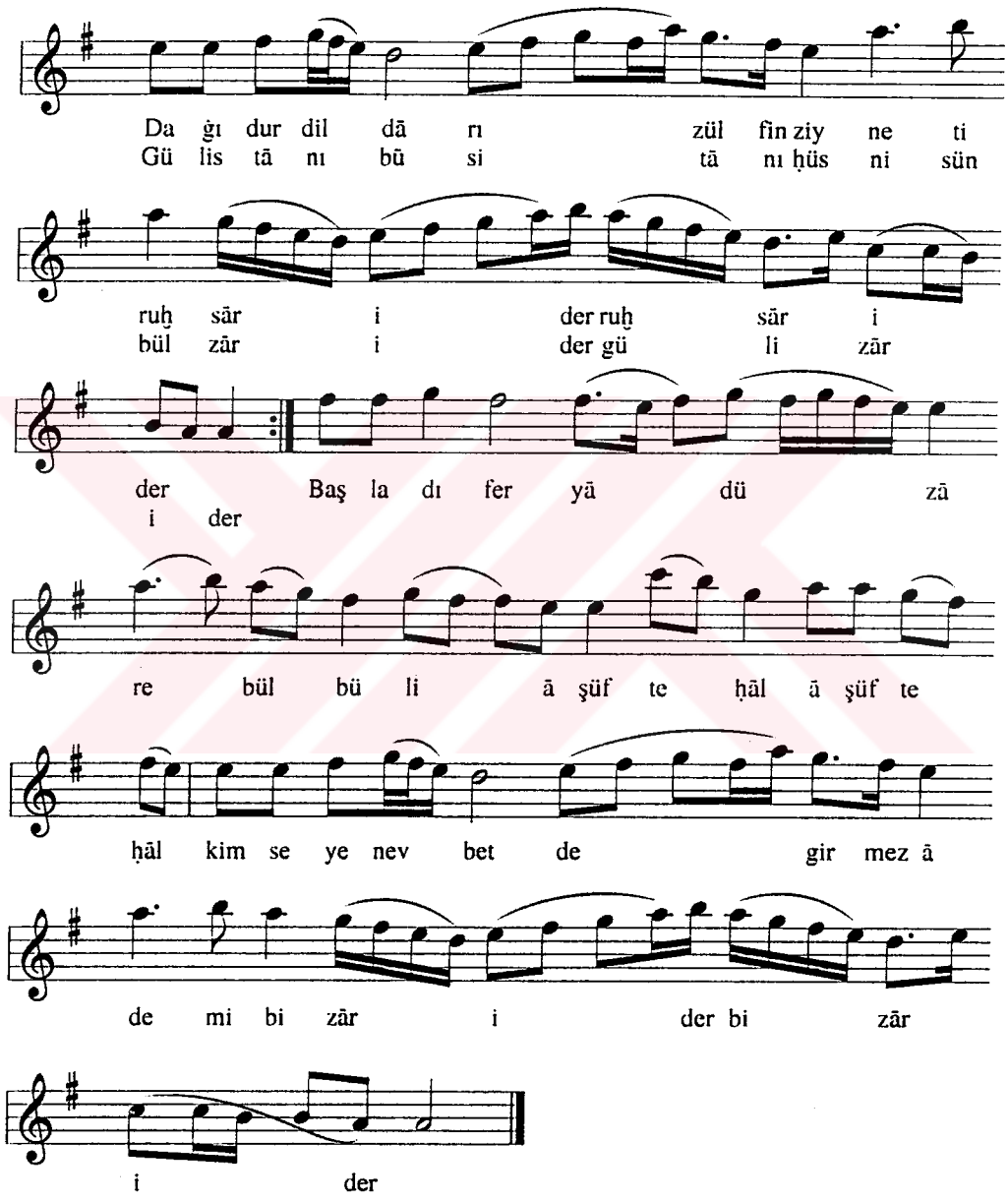

Daġıdur dildār-ı zülfiñ ziynet-i ruḫsār ider
Gülistān-ı būstān-ı hüsn-i sünbül zār ider (gülzār ider)
Başladı feryād ü zāre bülbül-i āşüfte ḥāl
Kimseye nevbet deġirmez ādemi bizār ider

MSS s.32-2

MURABBA'

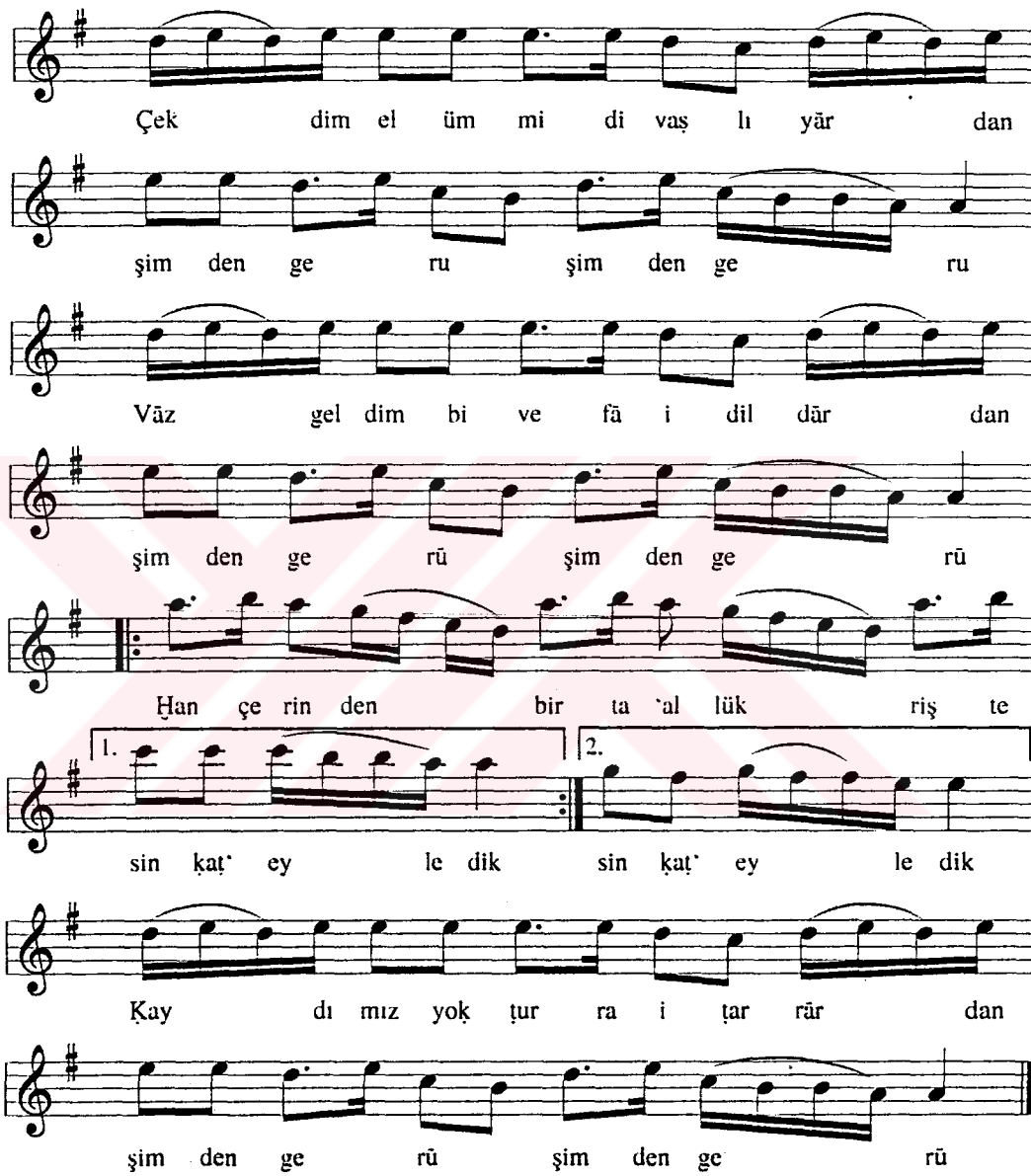

Çekdim el ümmid-i vaṣl-ı yārdan şimden geru
Vāzgeldim bi-vefā dildārdan şimden geru
Ḥançerinden bir ta'alluk riştesin ḳaṭ' eyledik
Ḳaydımız yoḳ ṭurra-i ṭarrārdan şimden geru

MSS s.33-1

MURABBA'

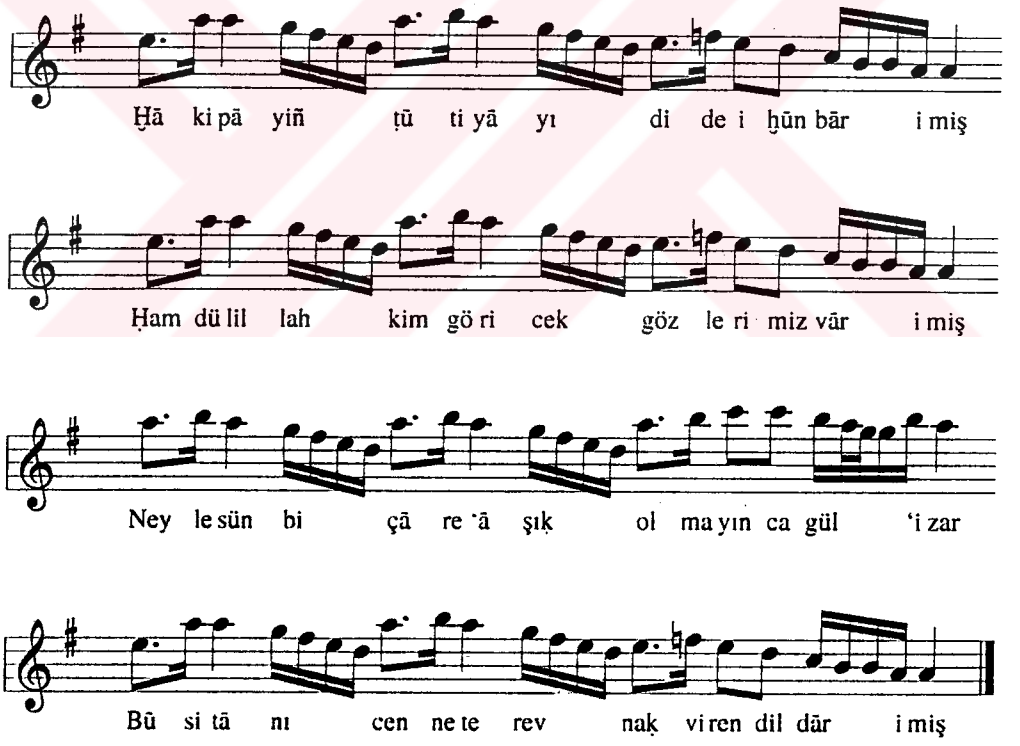

Ḫāk-i pāyiñ ṭūtiyāyı dide-i ḫūnbār imiş
Ḥamdülillah kim görecek gözlerimiz vār imiş
Neylesün bi-çāre 'āşıḳ olmayınca gül-'izār
Būstān-ı cennete revnaḳ viren dildār imiş

MSS s.33-2

SEMĀ'İ

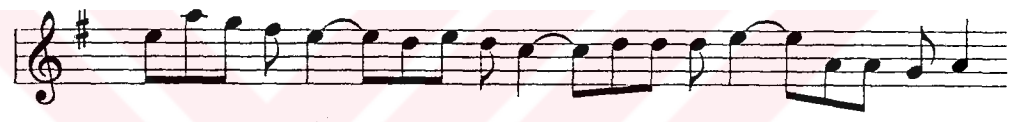

Ve fā gel mek mu ḥāl ol du ni gā rı dil pe sen dim den

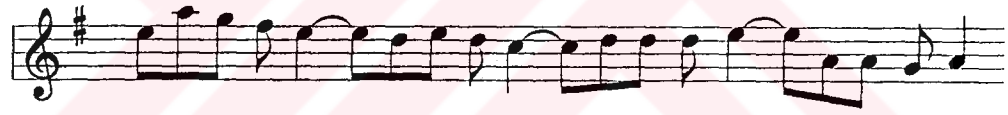

Ö lü müm iḫ ti yār et dim u şan dım ken di ken dim den

Be ni öl dür me ğe va'dey le miş ken şim di el çek din

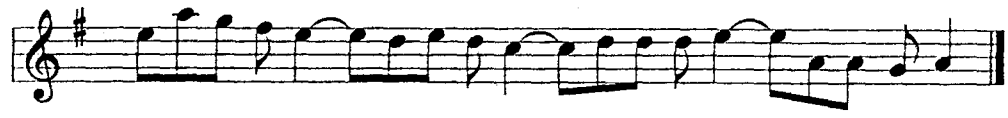

U mul maz dı bu deñ lū bi ve fā lıḳ şeh le ven dim den

Vefā gelmek muḥāl oldu nigār-ı dil-pesendimden
Ölümüm iḫtiyār ettim uşandım kendi kendimden
Beni öldürmeğe va'deylemişken şimdi el çekdin
Umulmazdı bu deñlu bi-vefālıḳ şeh-levendimden

MSS s.33-3

RAḲŞİYYE

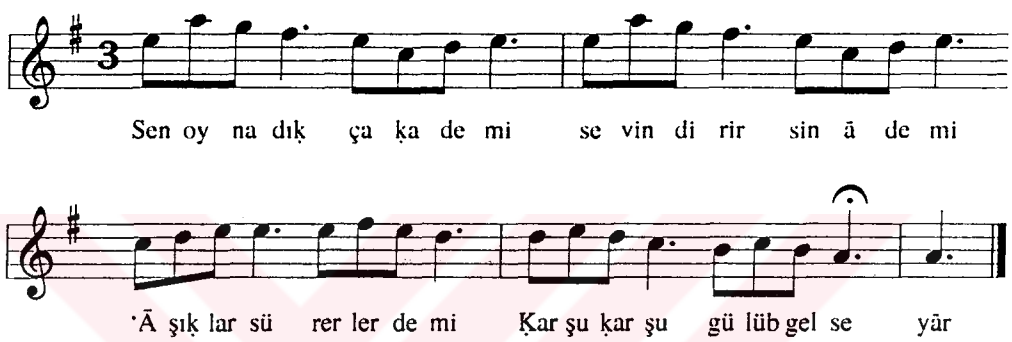

1. Sen oynadıḳça ḳademi
   Sevindirirsin ādemi
   'Āşıḳlar sürerler demi
   Ḳarşu ḳarşu gülüb gelse yār

2. Dönersin miṣl-i pervāne
   Ẕevḳ baġışlarsın yārāne
   Görenler olur divāne
   Ḳarşu... (eyżan)

3. Başıñda durur telleri
   Ḳıl gibi ince belleri
   Açılur ṭutḳun dilleri
   Ḳarşu... (eyżan)

4. Sāzın çalar sāz-endeler
   Maḥbūb ḳılar perendeler
   Yüreklenür şermendeler
   Ḳarşu... (eyżan)

5. Yürek yanar isen nārdan
   Herkes 'aciz ḳalsa kārdan
   Ġām-ı ġuṣṣa çıḳar serden
   Ḳarşu... (eyżan)

MSS s.34, 35

PİŞREV-İ ḲIRḲA FERRUḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

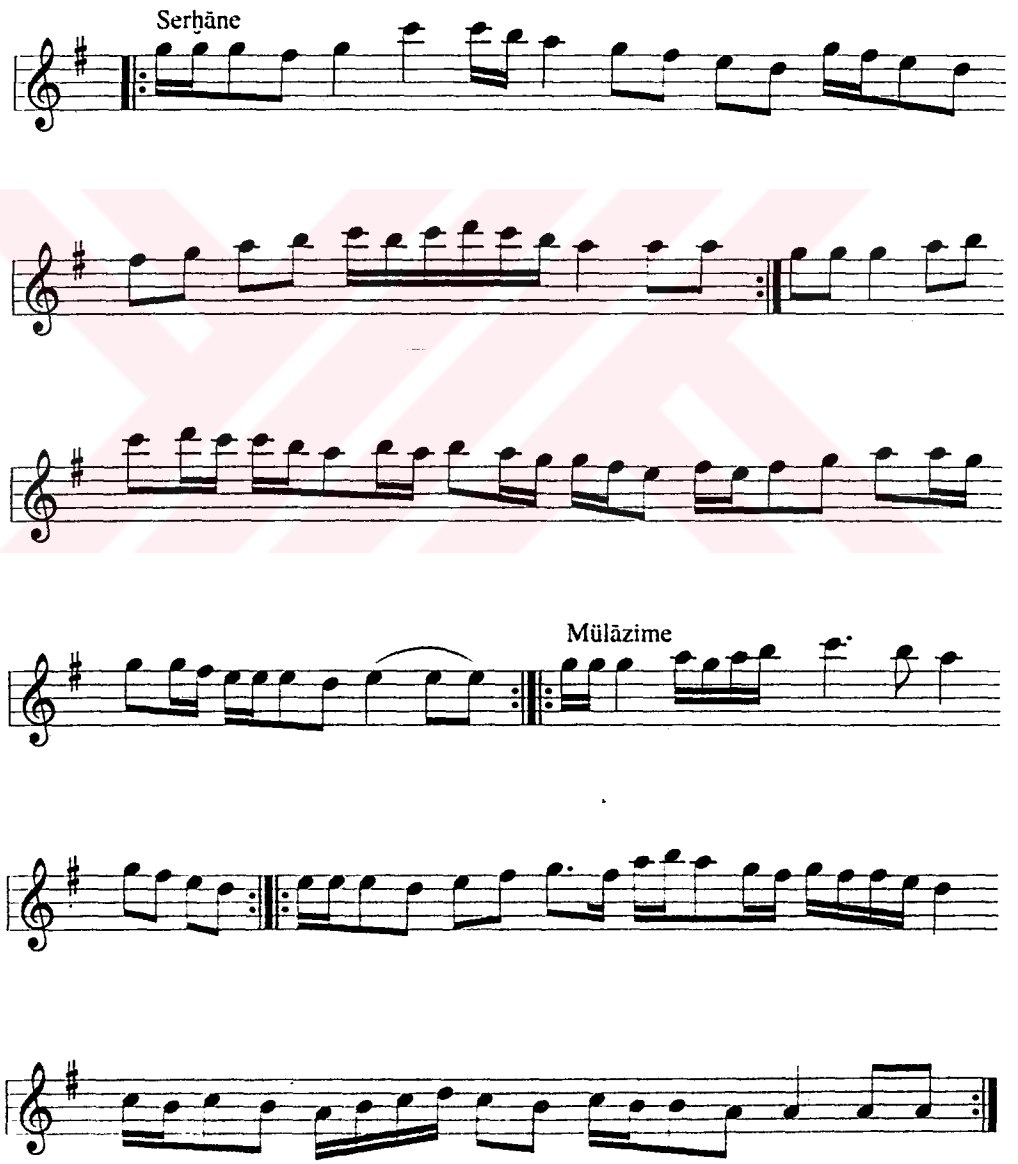

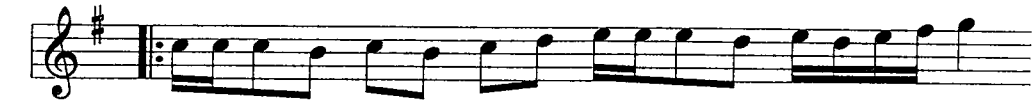

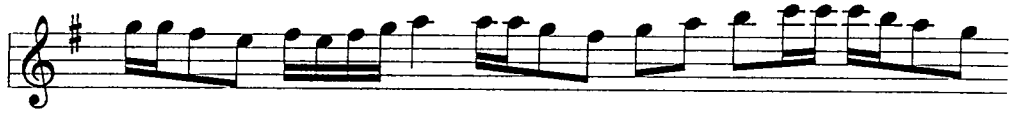

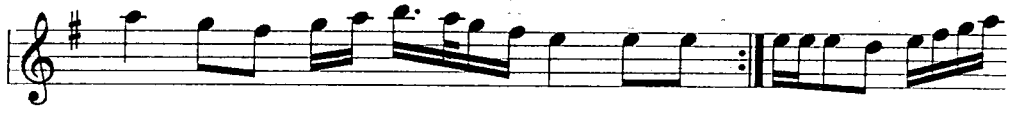

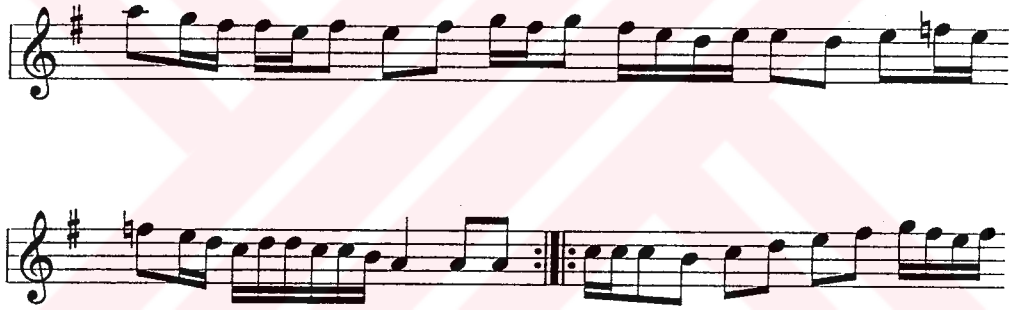

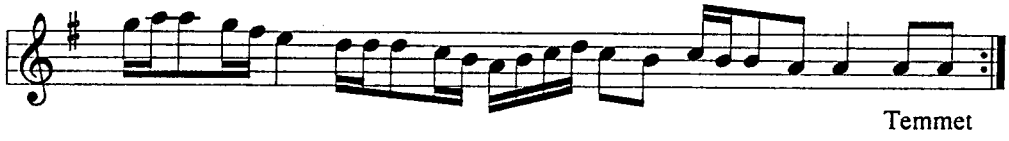

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

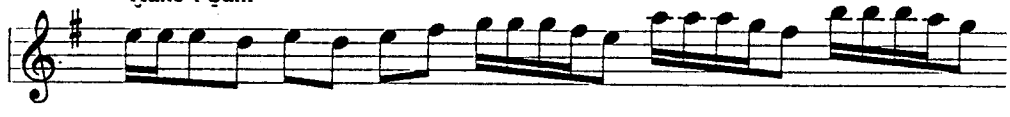

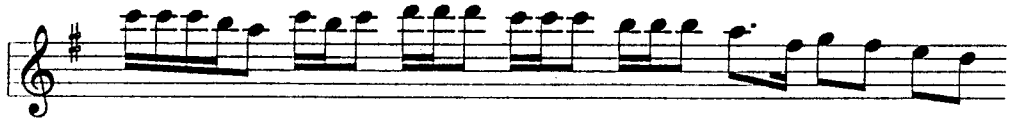

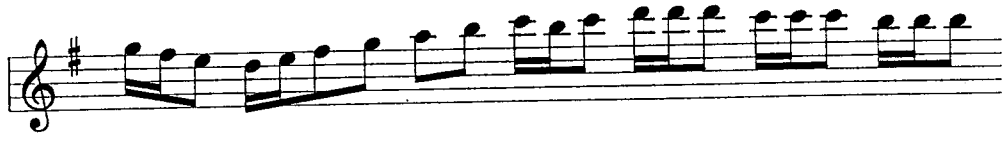

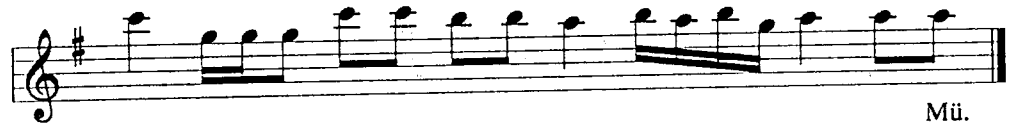

Ḥāne-i Ṣāliṣ

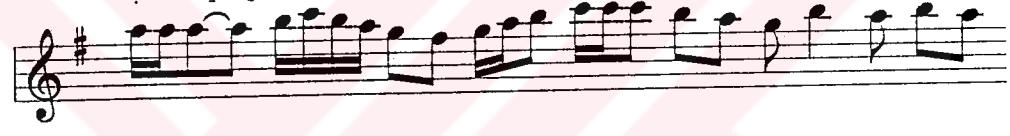

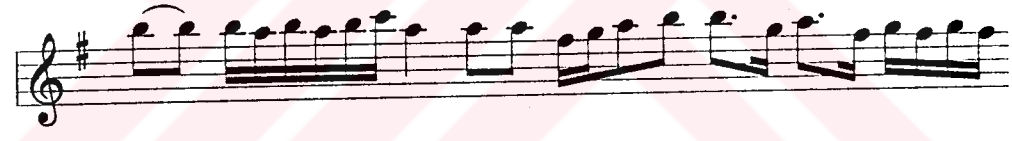

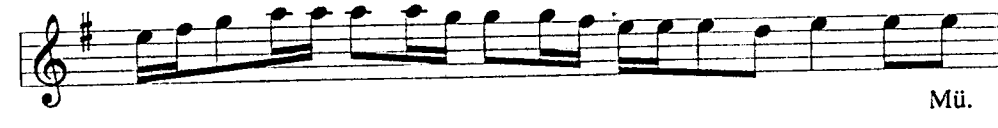

MSS s.35-2

RAḲŞİYYE

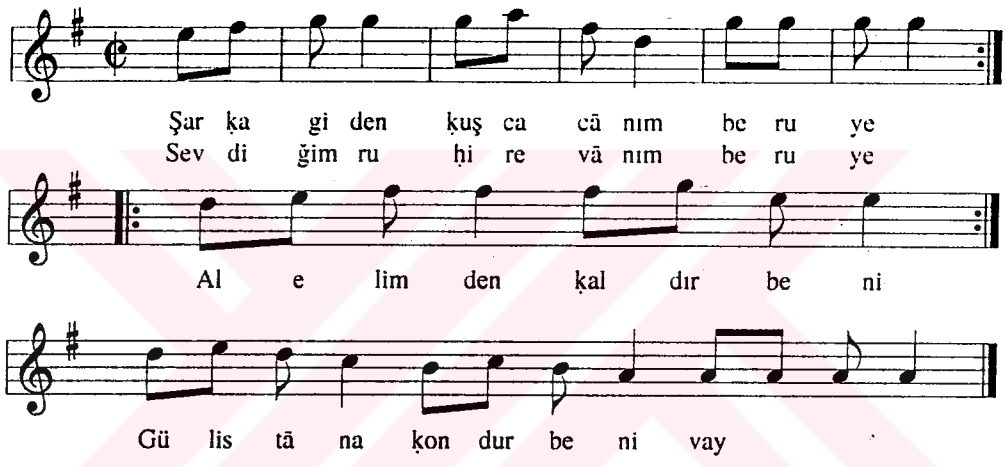

Ḳondur beni ḳondur beni
Sevdiğime erdir beni beruye

2. Yaşlandım toza toprağa beruye
Utandım saña varmağa beruye
Al elimden... (eyżan)

3. Be bu Ağrı yaman Ağrı beruye
Ṭayanmaz 'āşıḳın başrı beruye
Çek ḳatārın şarḳa ṭoğrı
Yanıñ sıra yeldir beni beruye
Yeldir beni yeldir beni sevdiğime... (eyżan)

4. Arıyım baldan ayrıldım beruye
Bir ṭatlu cāndan ayrıldım beruye
Bülbülüm gülden ayrıldım
Gülistāna ḳondur beni... (eyżan)
Kömür gözlüm öldür beni
Sevdiğime erdir beni

MSS s.36

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

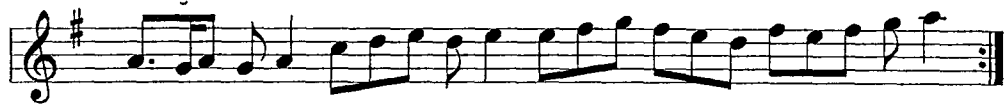

Mülāzime

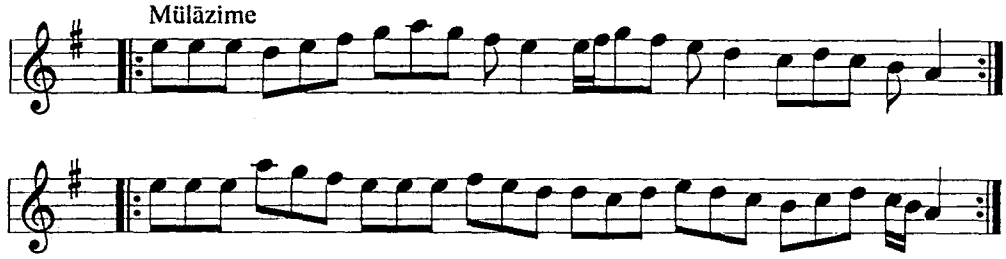

Ḫāne-i Ṣāni

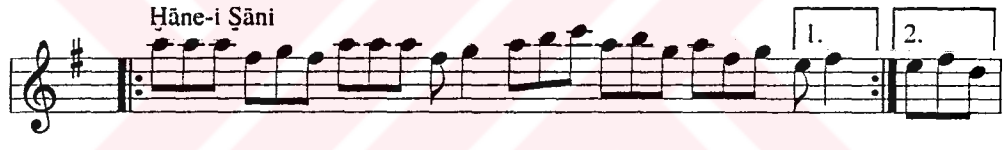

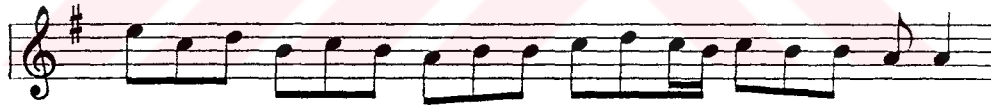

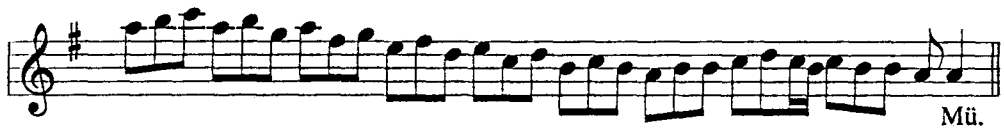

Ḫāne-i Ṣāliṣ

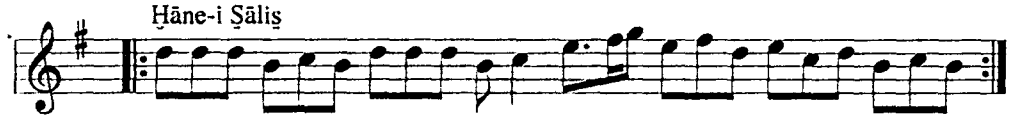

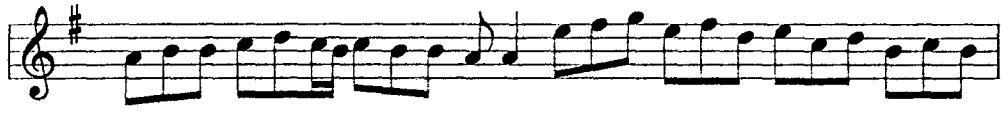

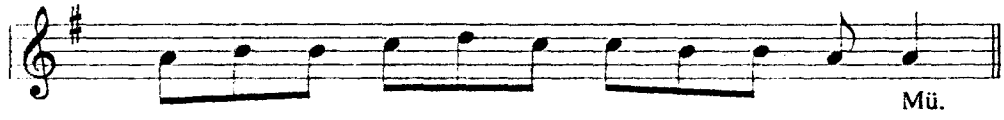

MSS s.37

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

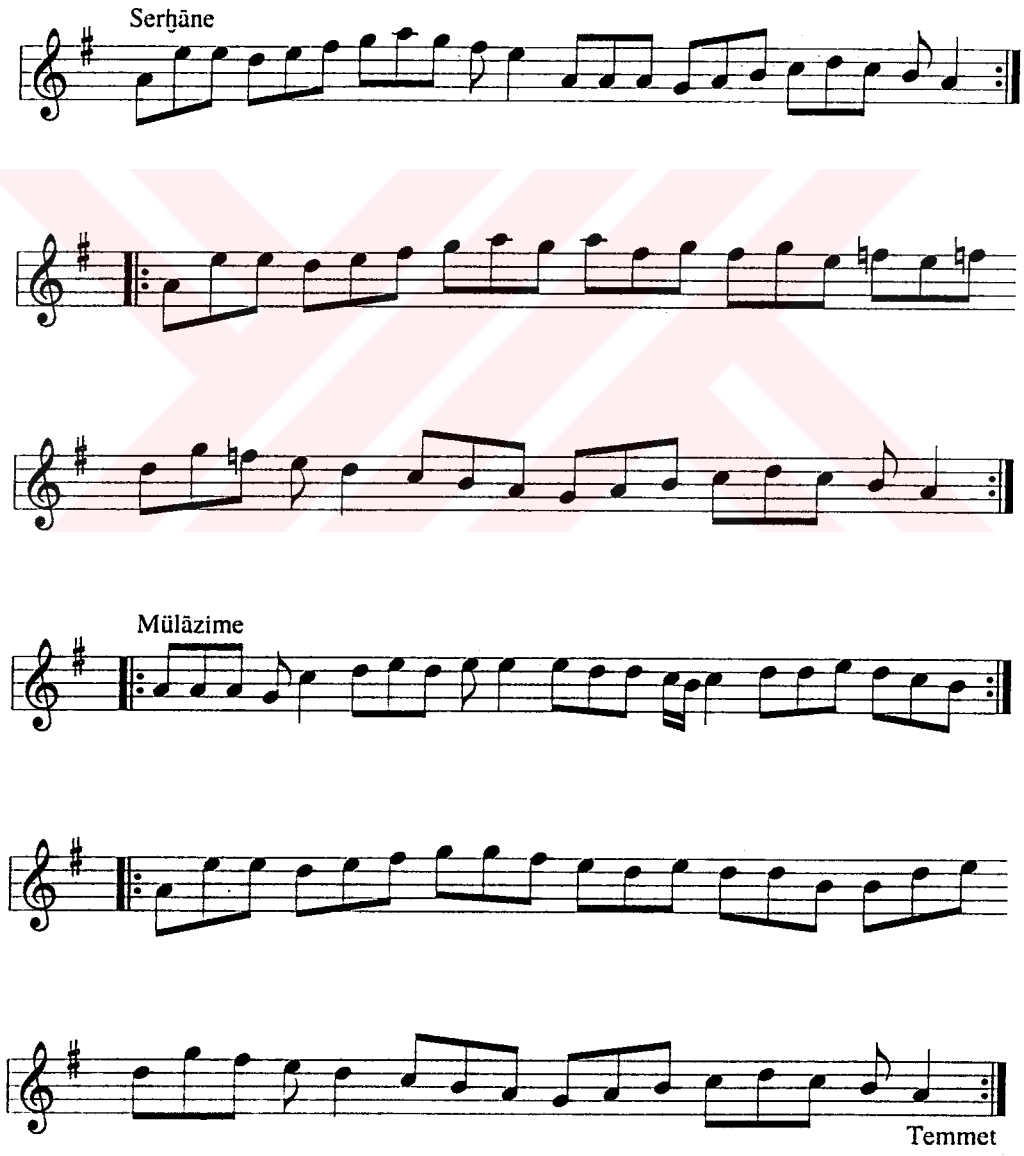

Ḥāne-i Ṣāni

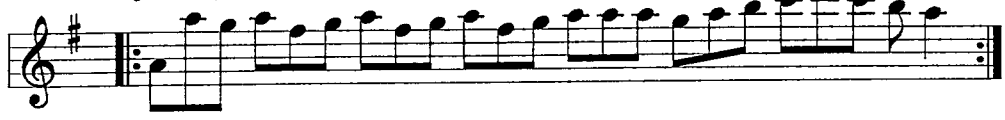

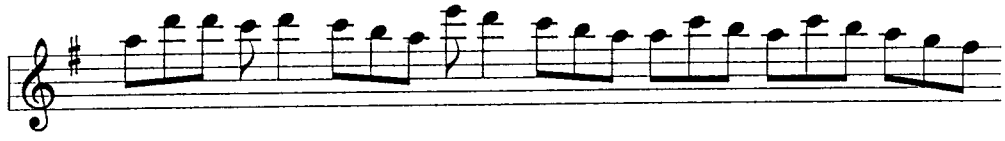

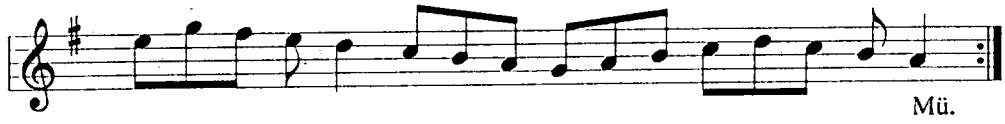

Mü.

Ḥāne-i Ṣāliṣ

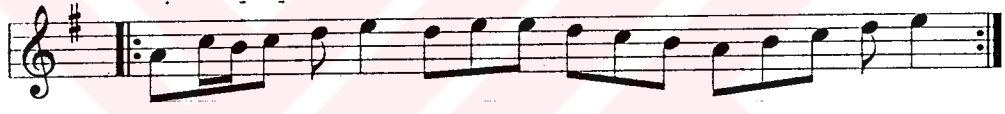

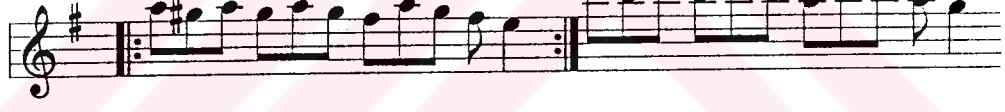

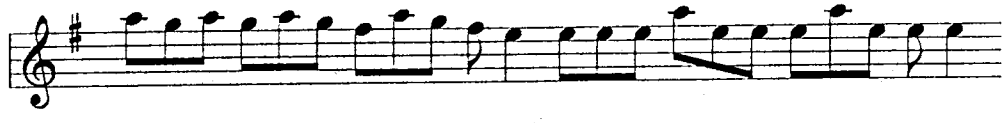

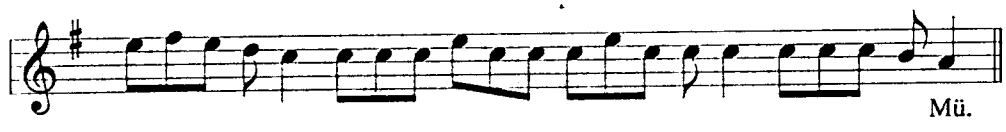

Mü.

MSS s.38, 39

PİŞREV-İ ŞĀH MURĀD

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

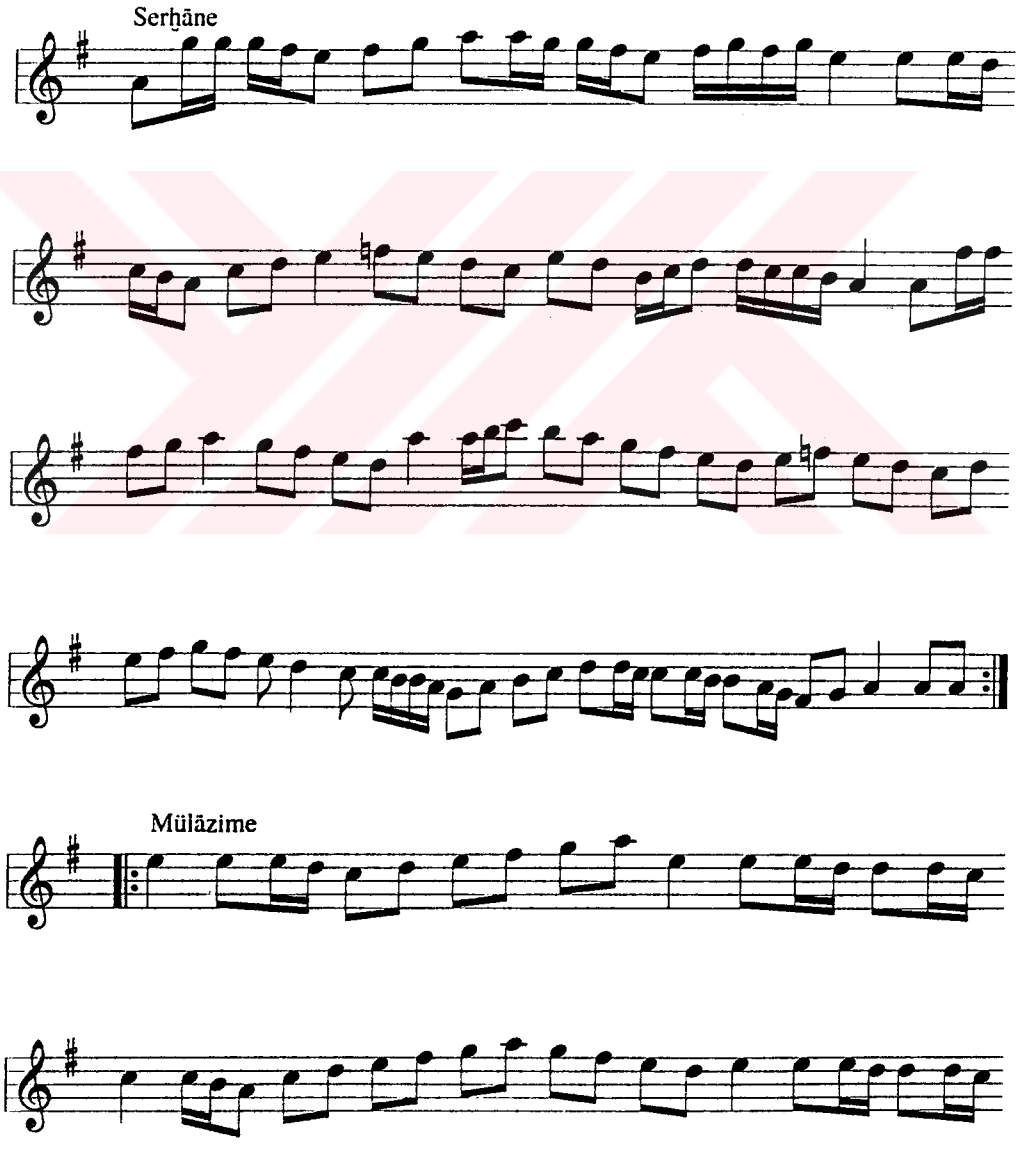

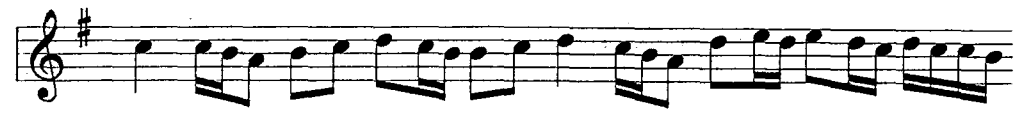

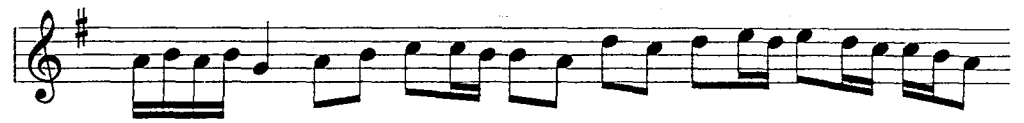

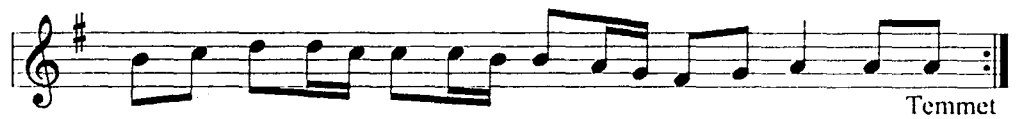
Temmet

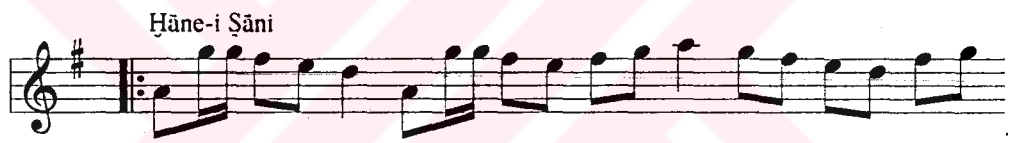
Ḥāne-i Ṣāni

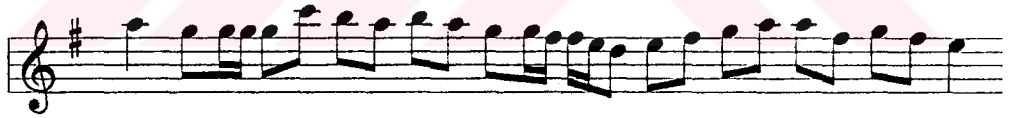

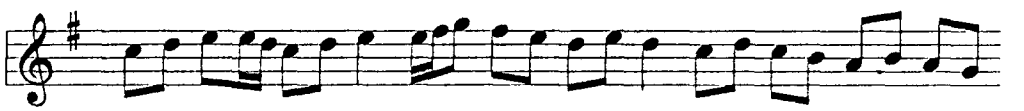

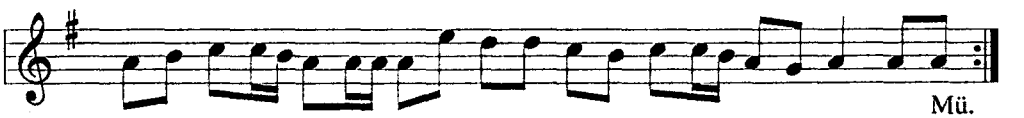
Mü.

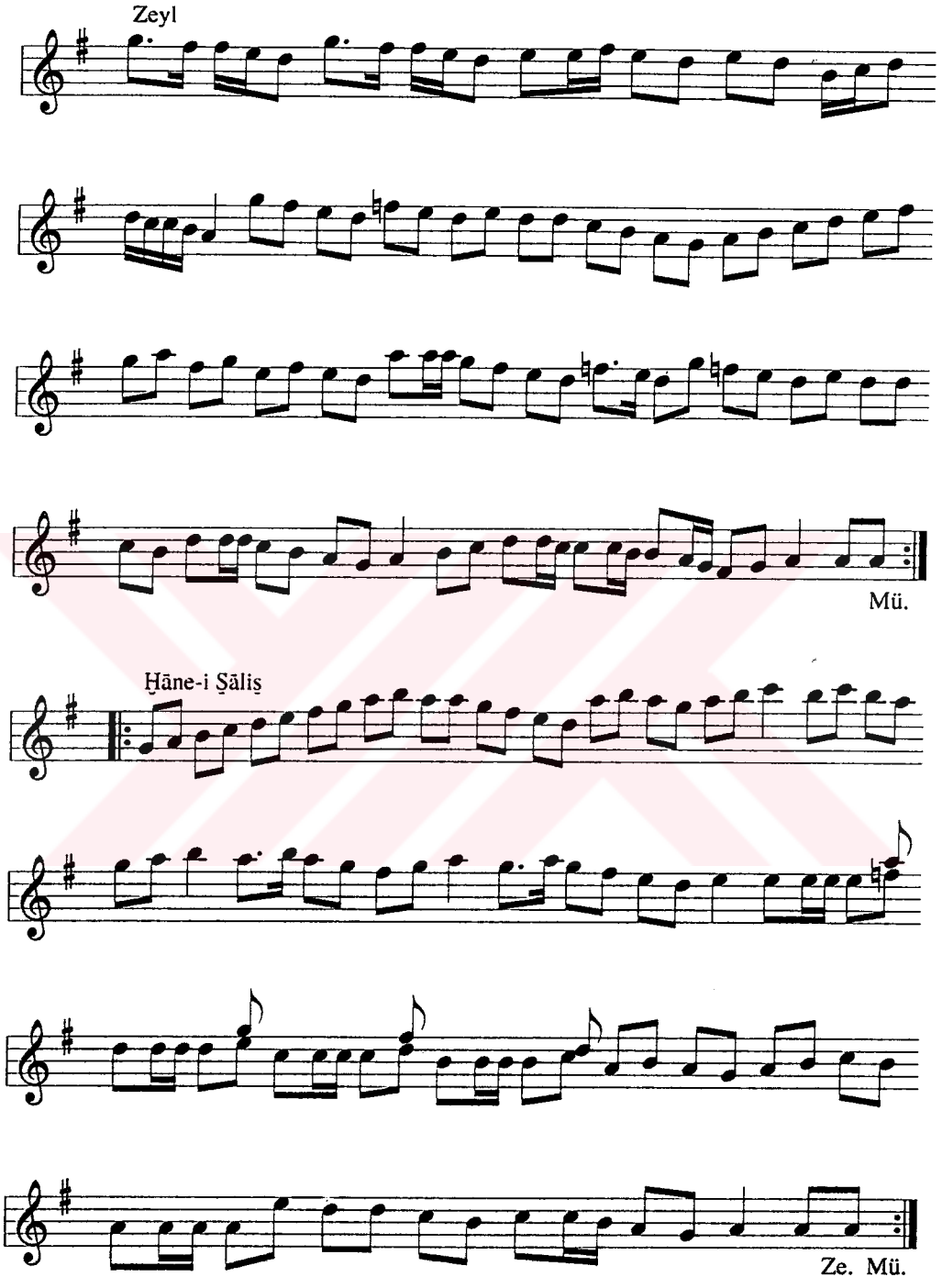
Zeyl
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Ze. Mü.

MSS s.40-1

PİŞREV-İ RIḌVĀN BABA

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

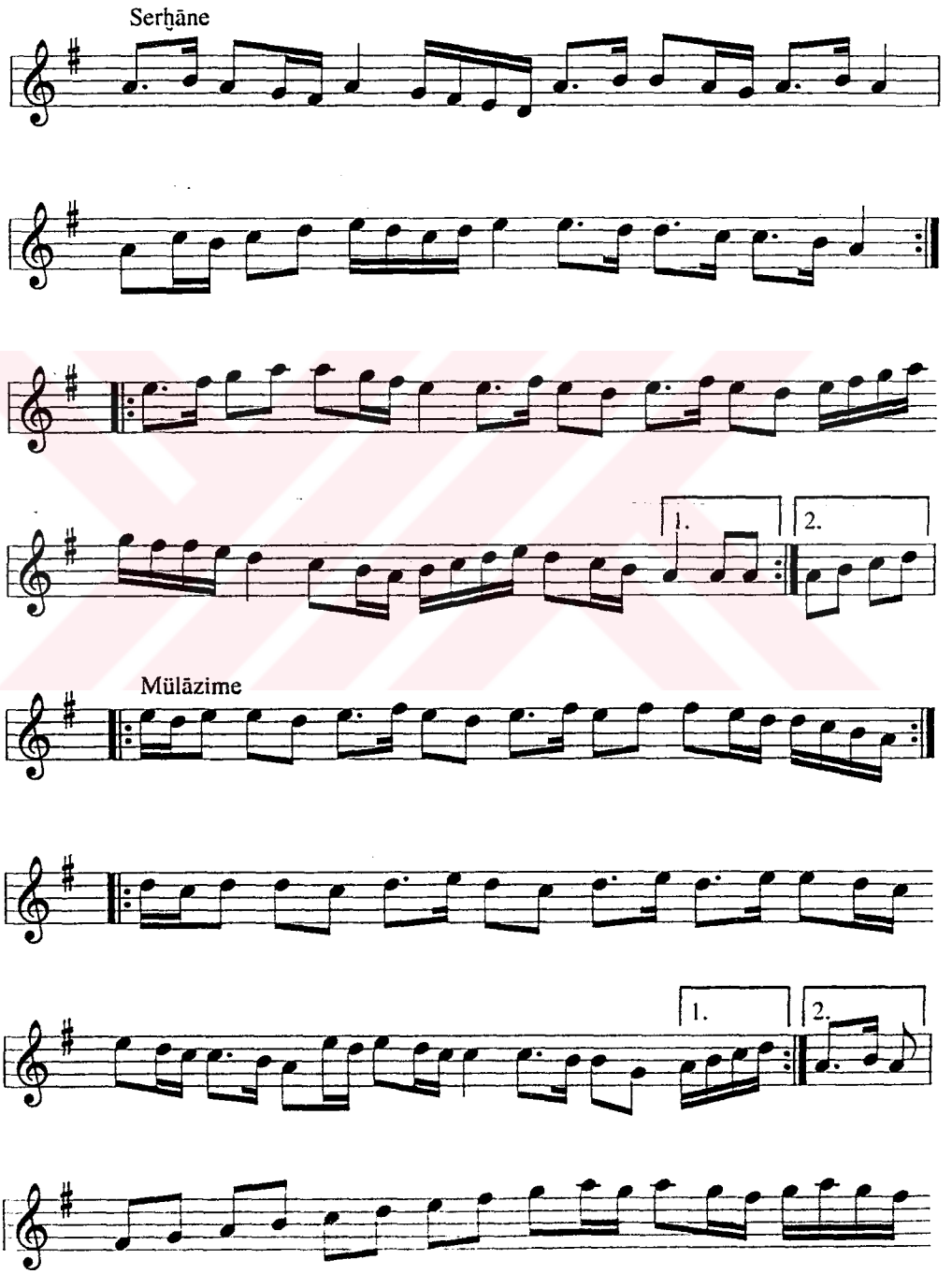

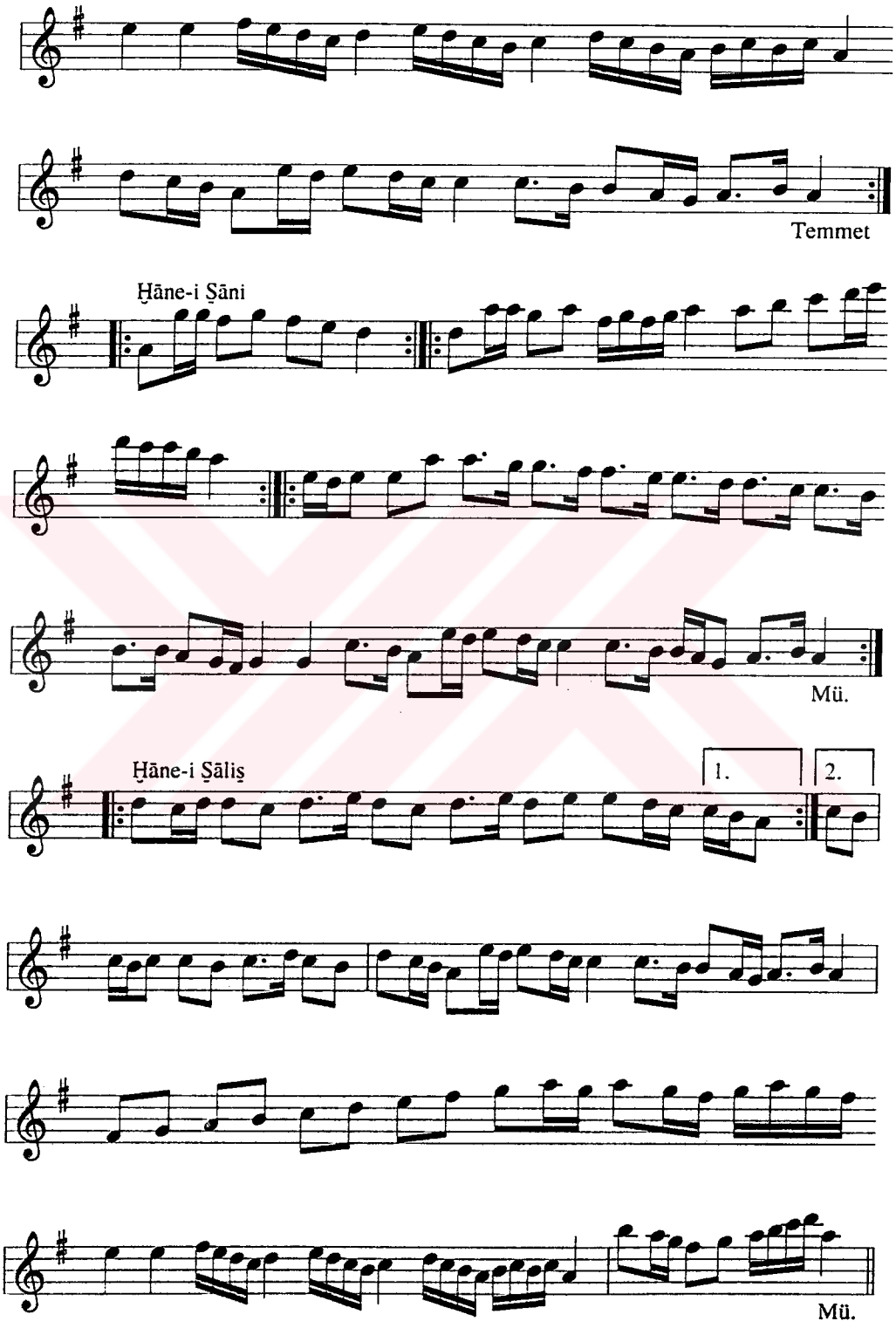

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURUL
DON

MSS s.41

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

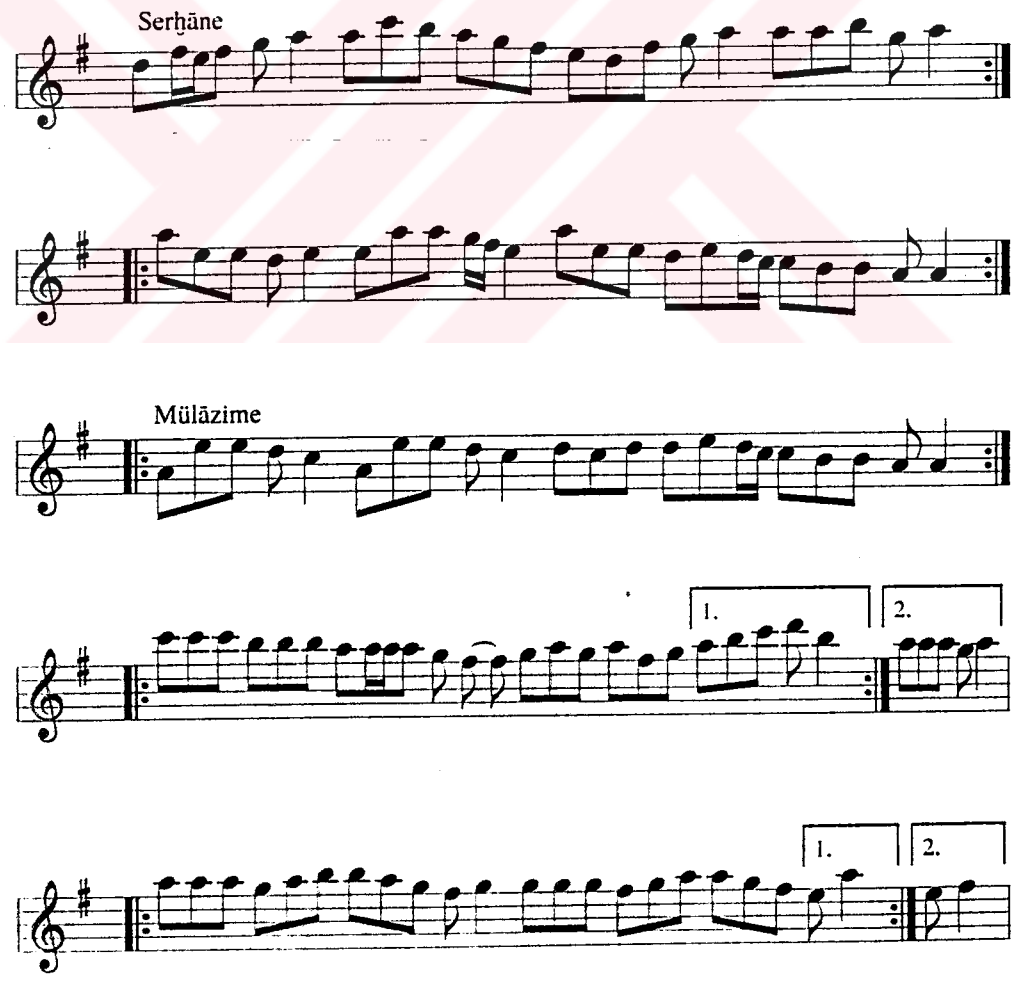

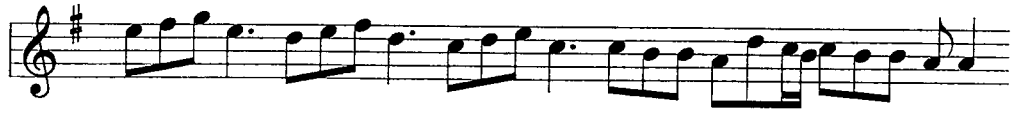

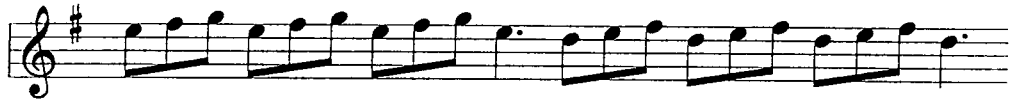

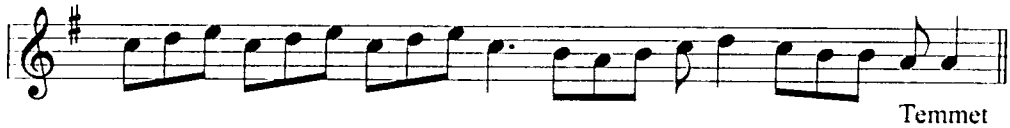

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

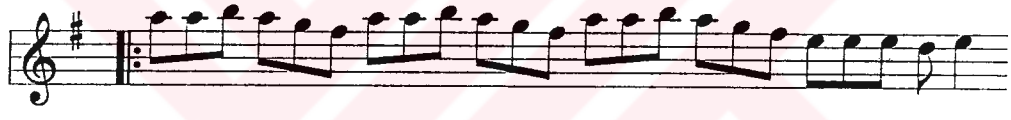

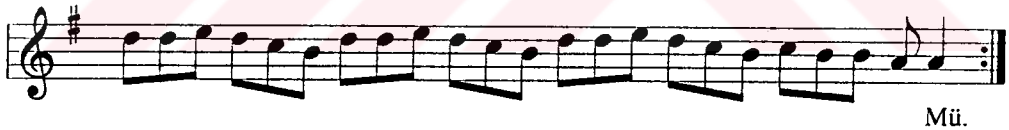

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliş

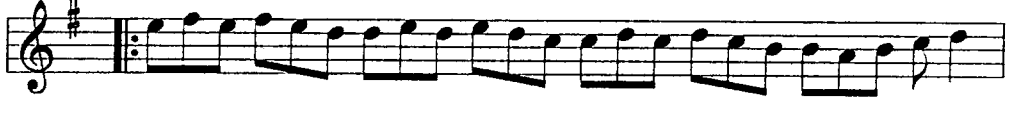

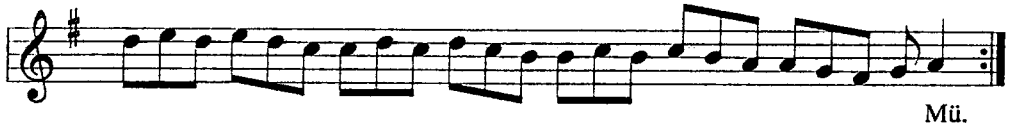

Mü.

MSS s.42, 43-1

PİŞREV-İ BÜYÜK MUḤAMMES

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Muḥammes

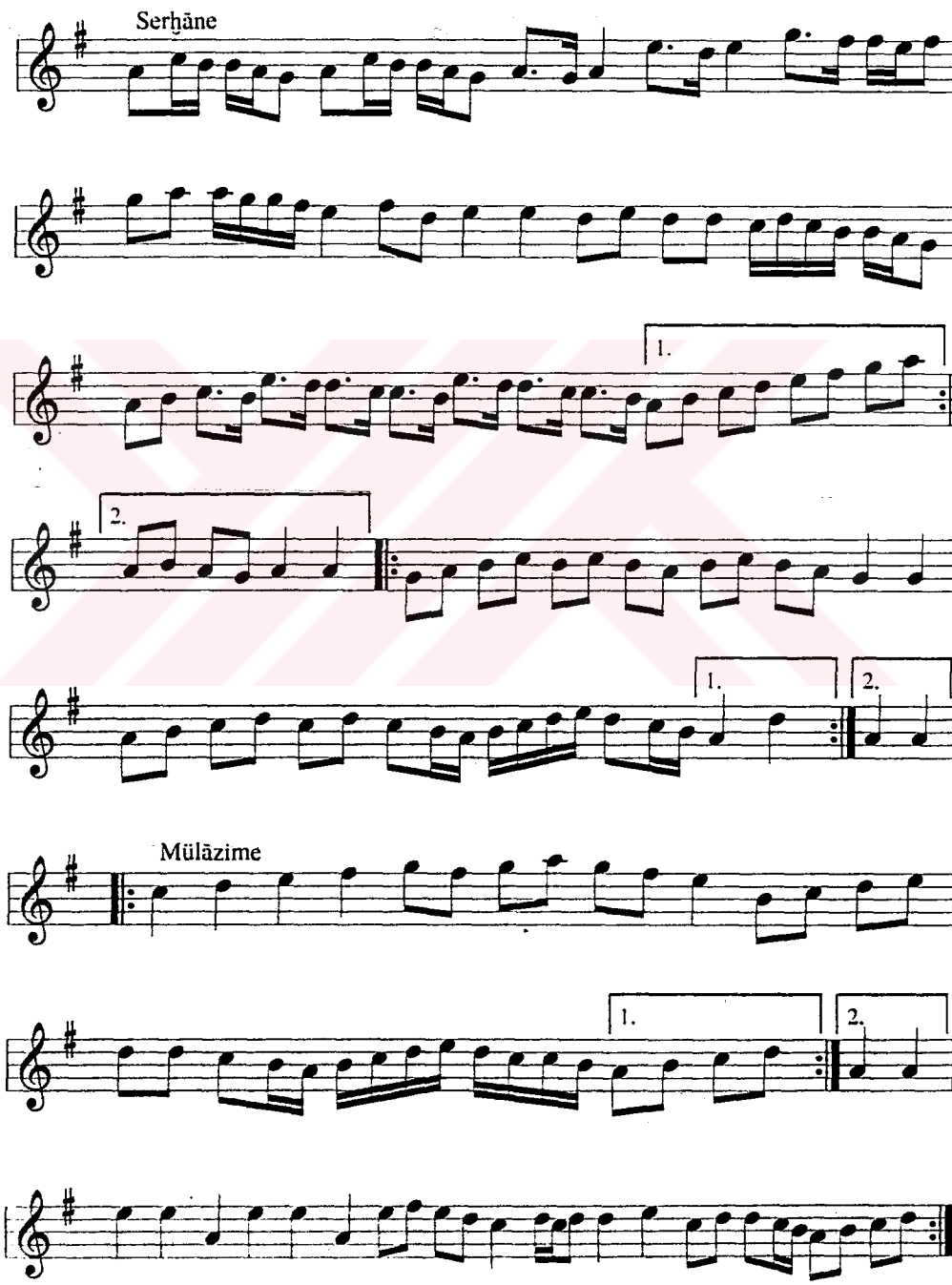

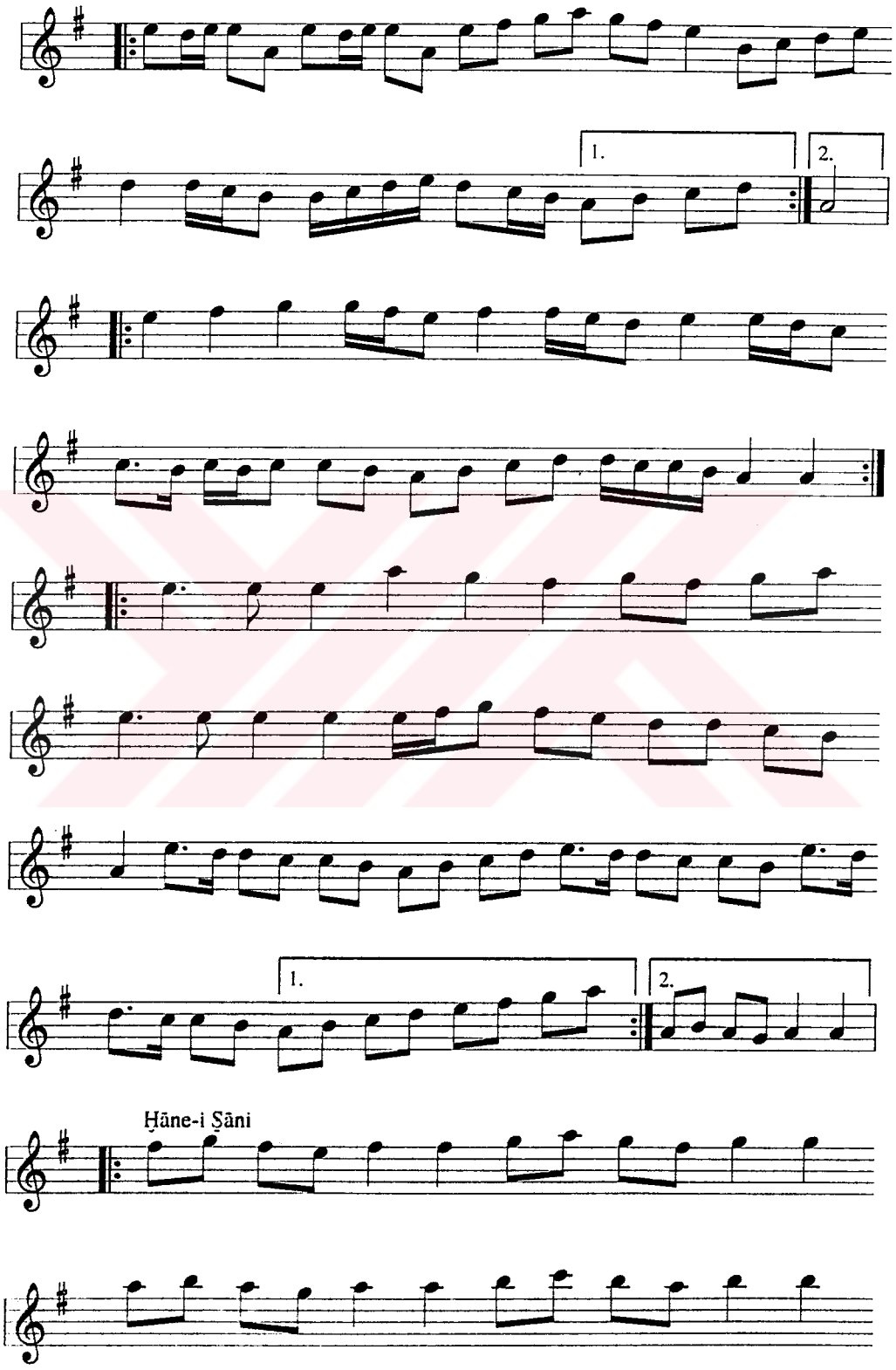
1.
2.
1.
2.
Ḥāne-i Ṣāni

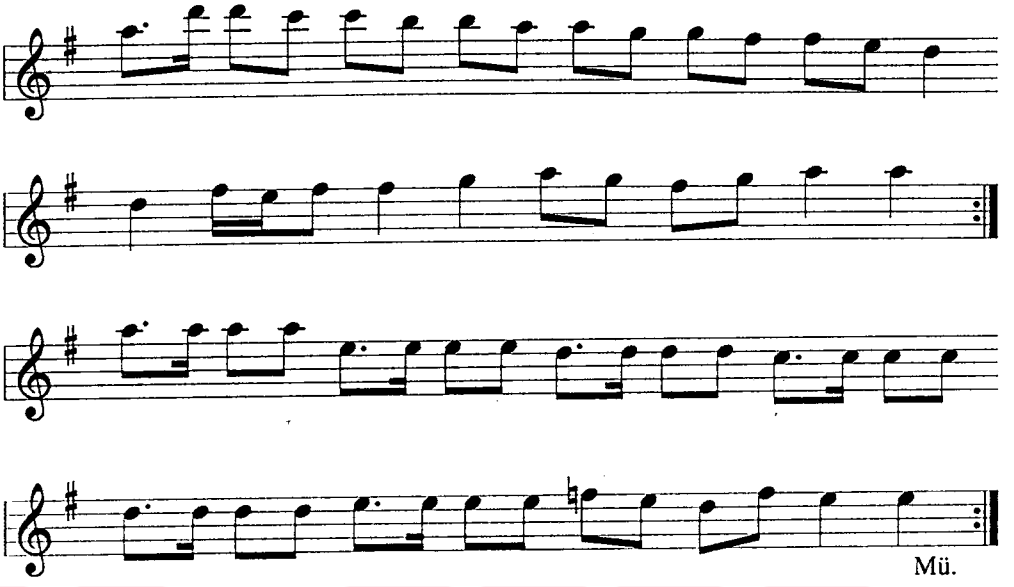

Ḫāne-i Ṣāliṣ

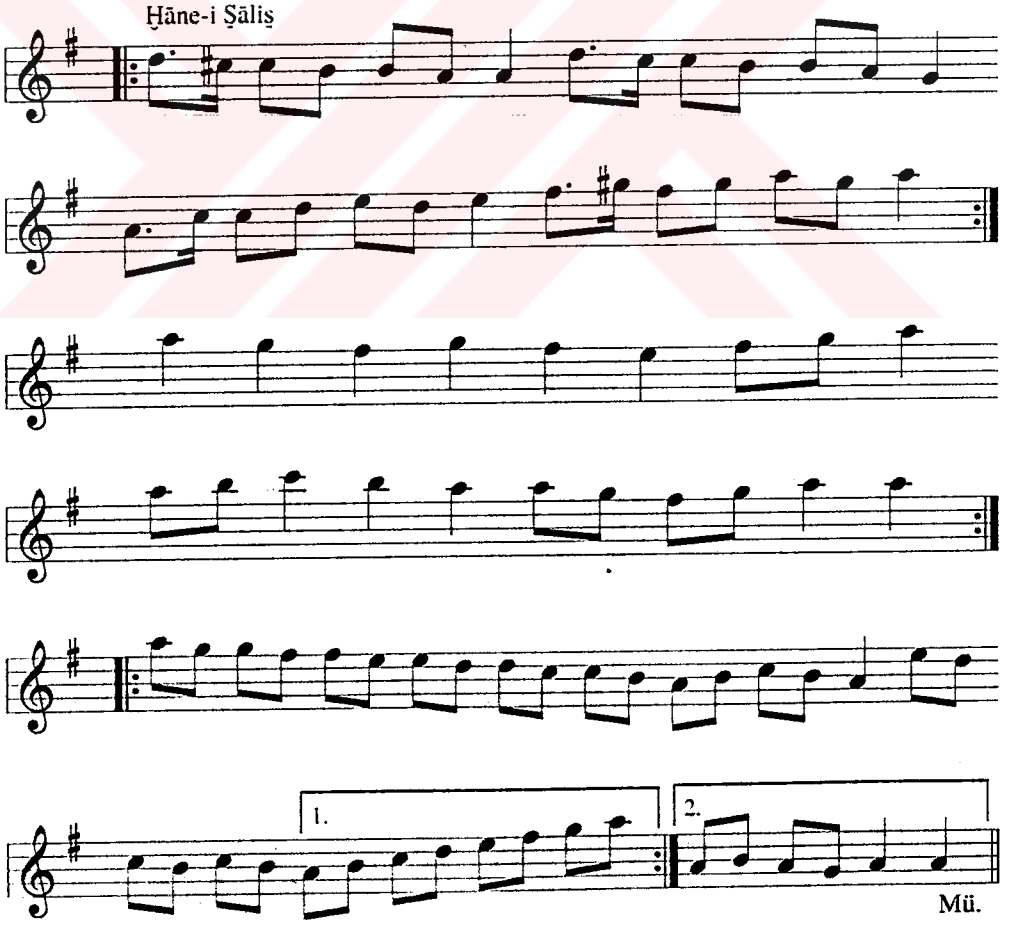

MSS s.44. 45

PİŞREV-İ ŞĀH ḲULU

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣaḳil

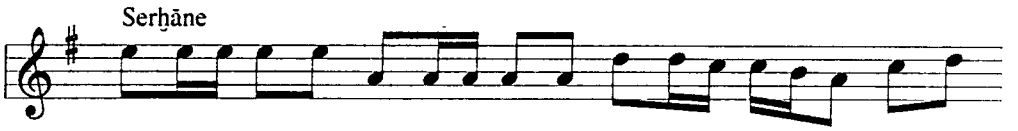

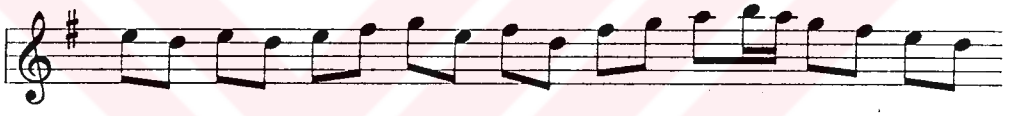

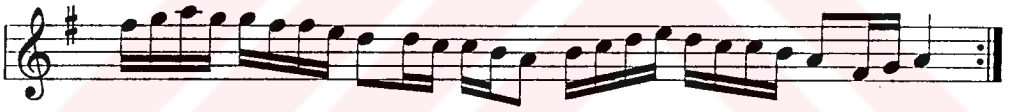

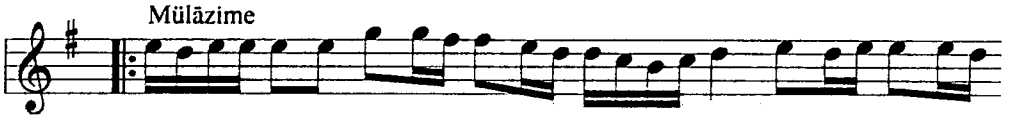

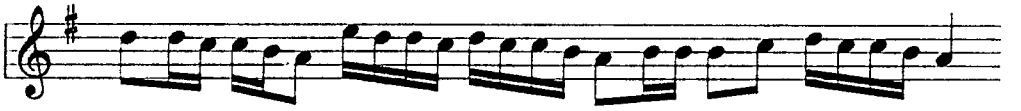

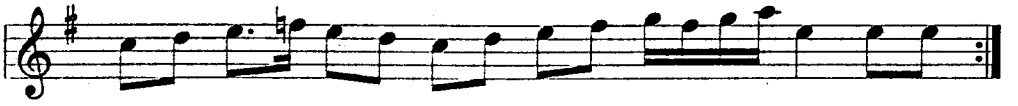

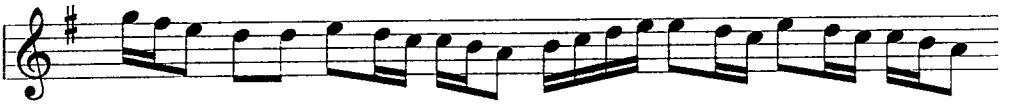

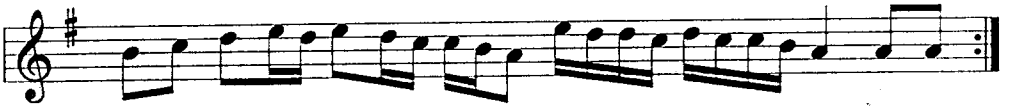

Ḫāne-i Ṣāni

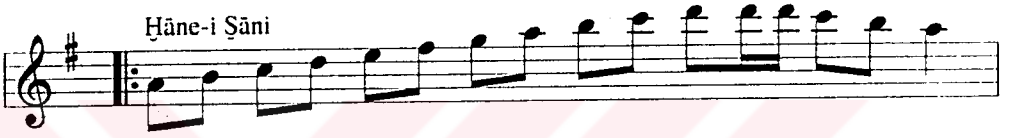

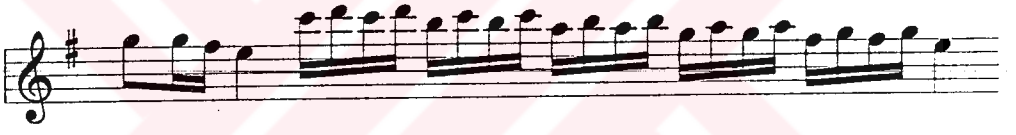

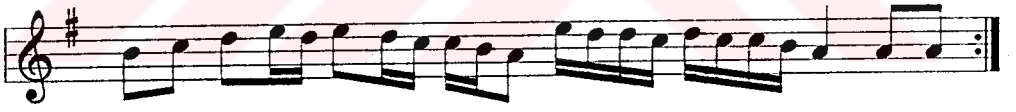

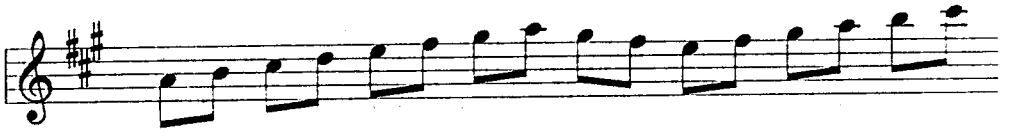

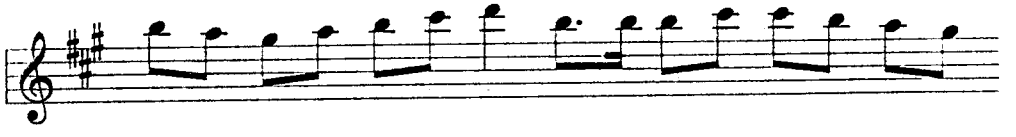

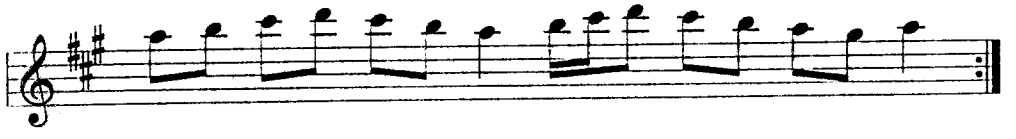

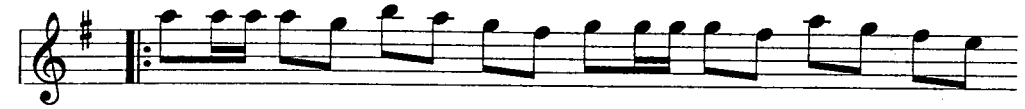

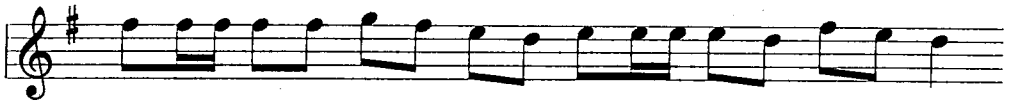

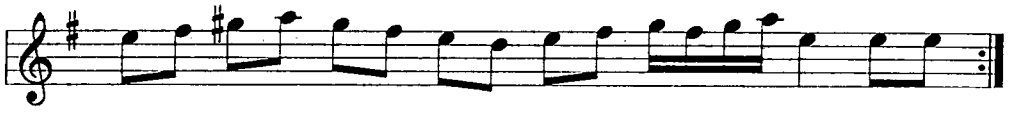

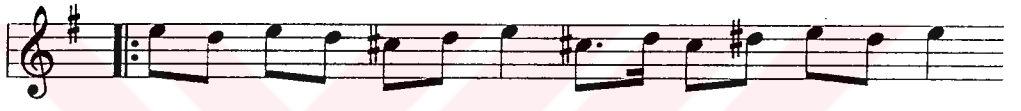

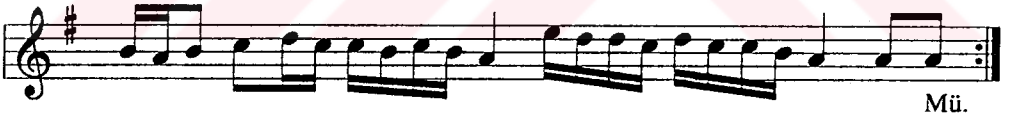

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

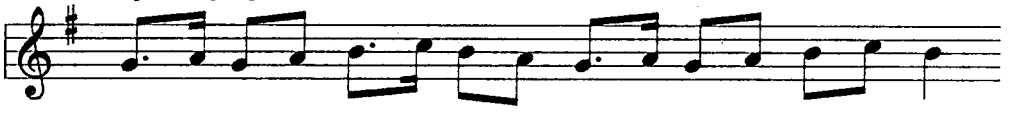

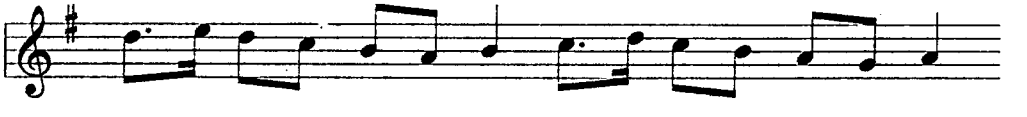

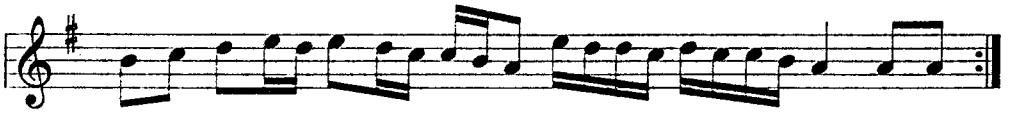

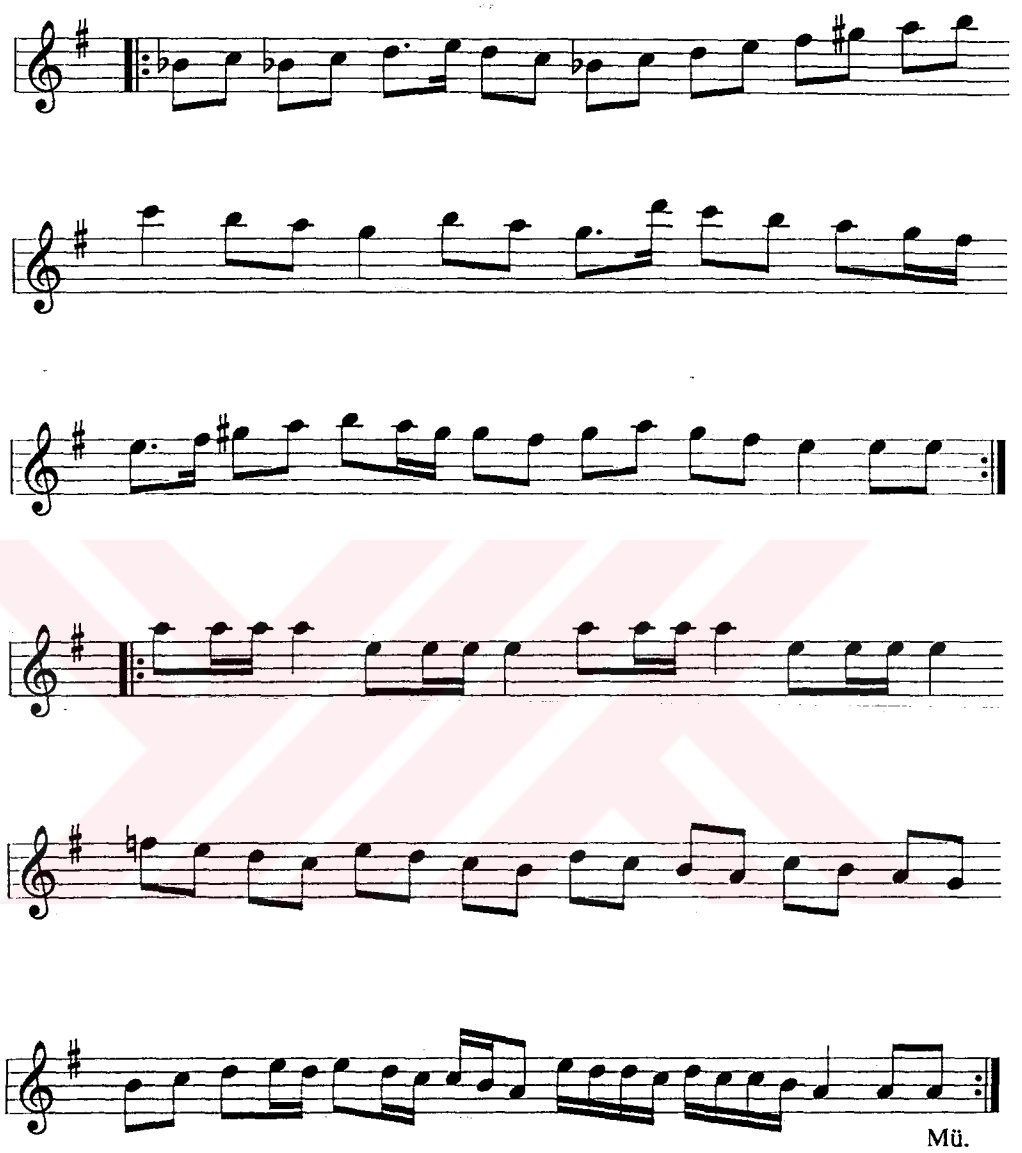
Mü.

MSS s.46

PİŞREV-İ MELEK CĀN

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Dü

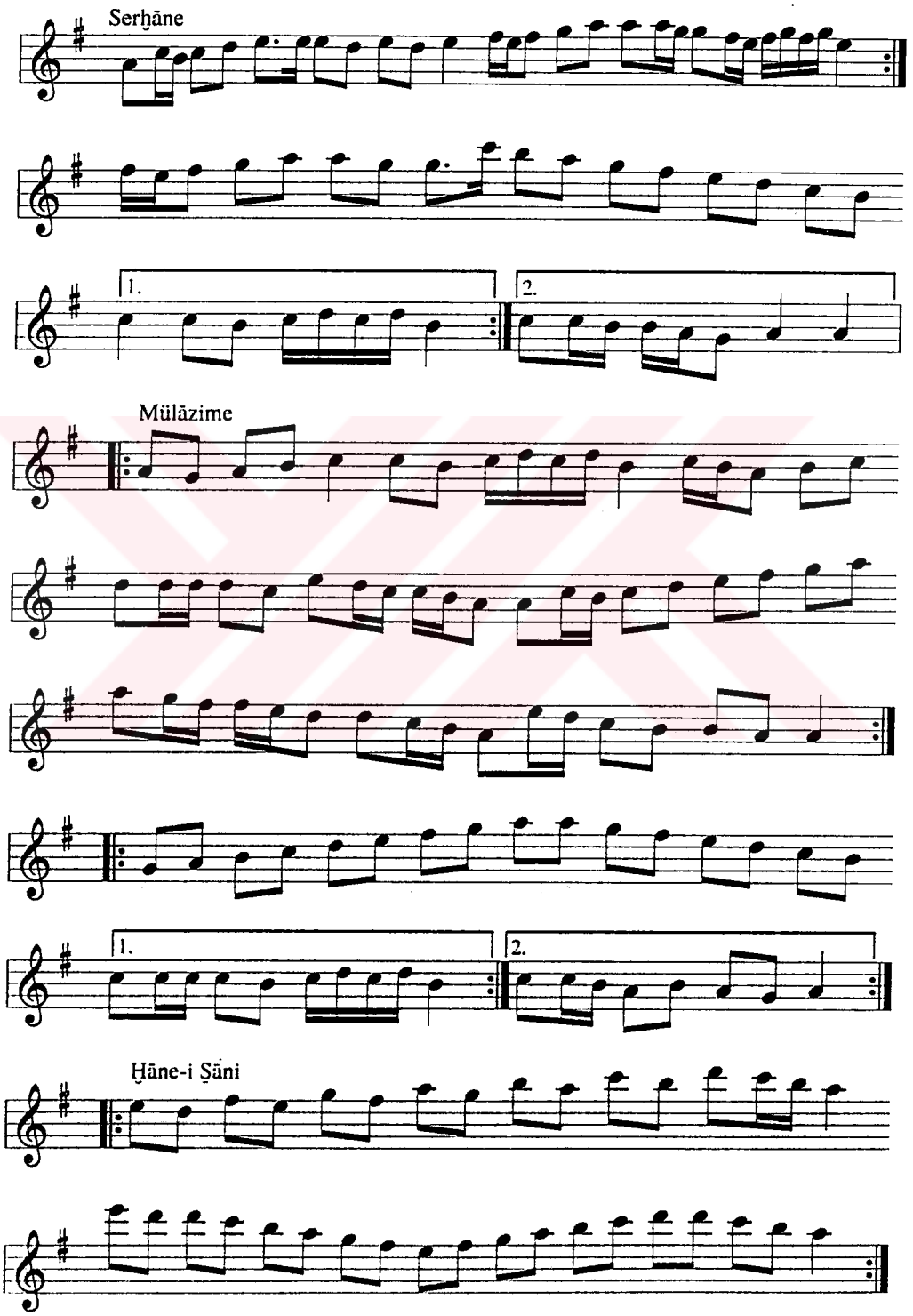

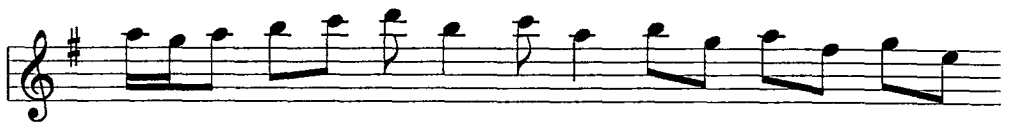

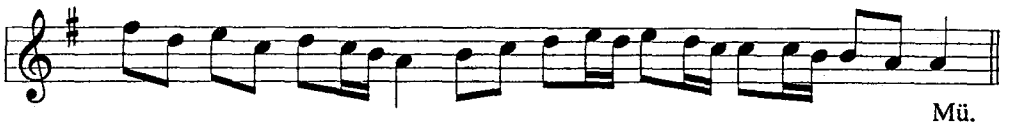

Ḫāne-i Ṣāliṣ

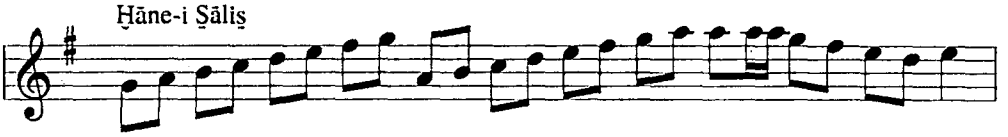

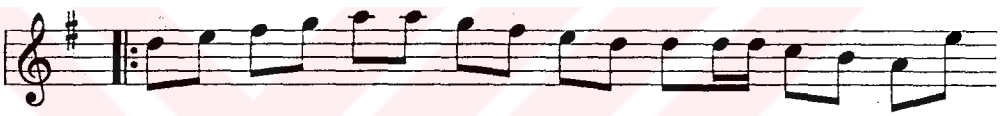

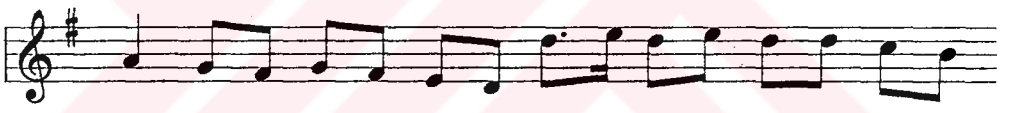

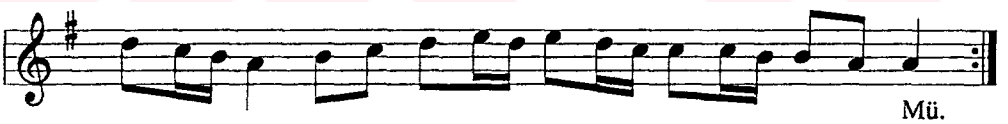

Serbend

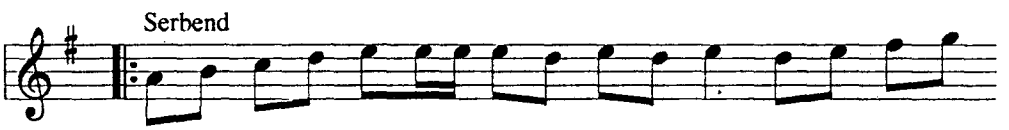

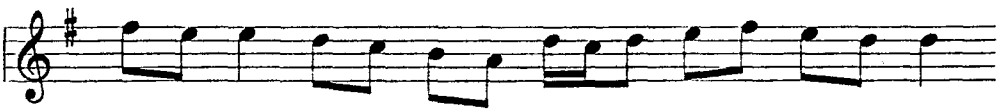

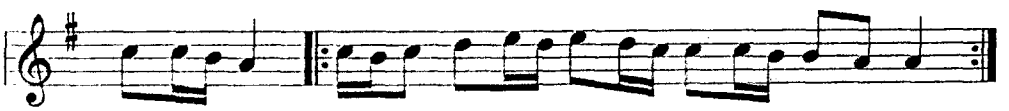

MSS s.47

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

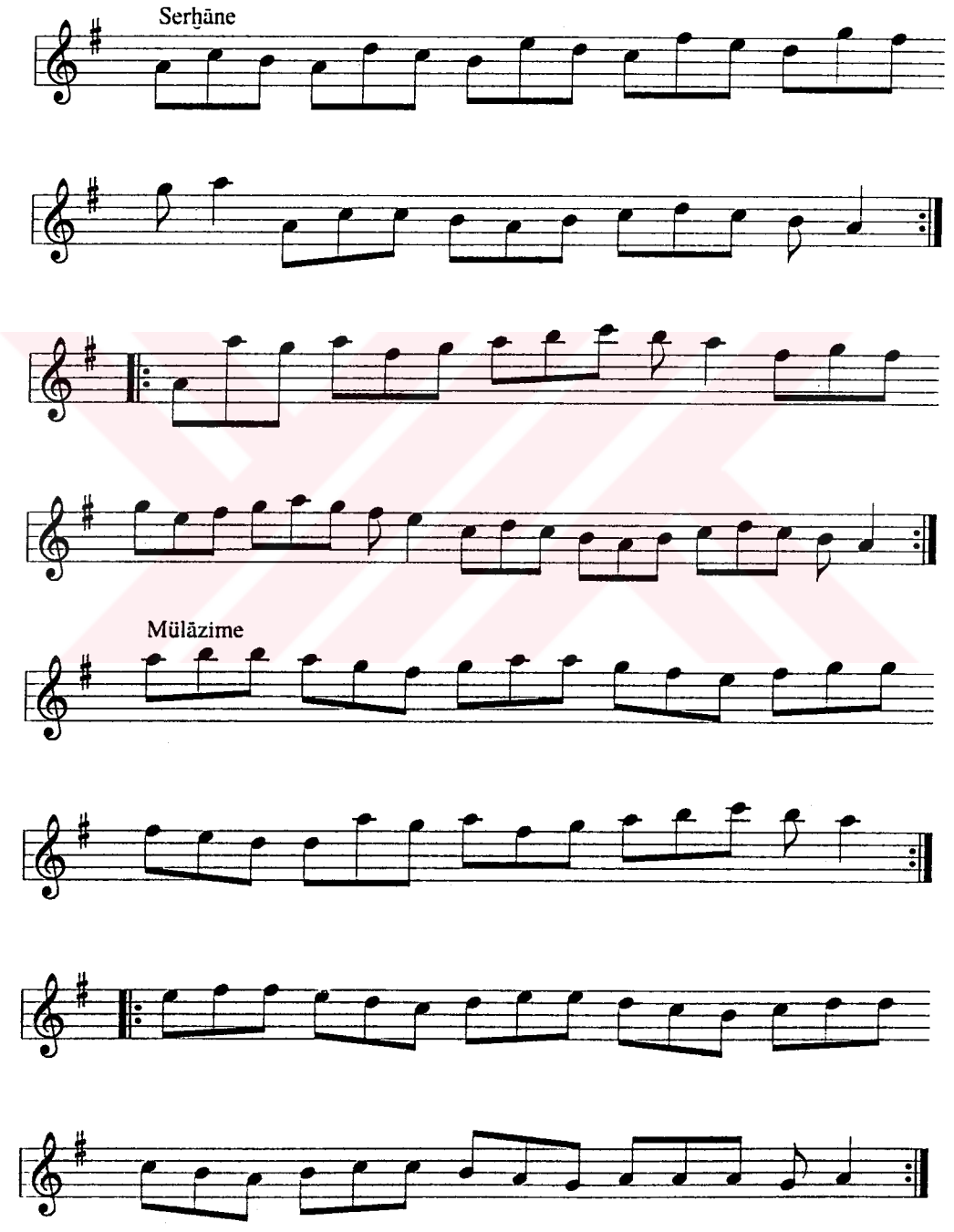

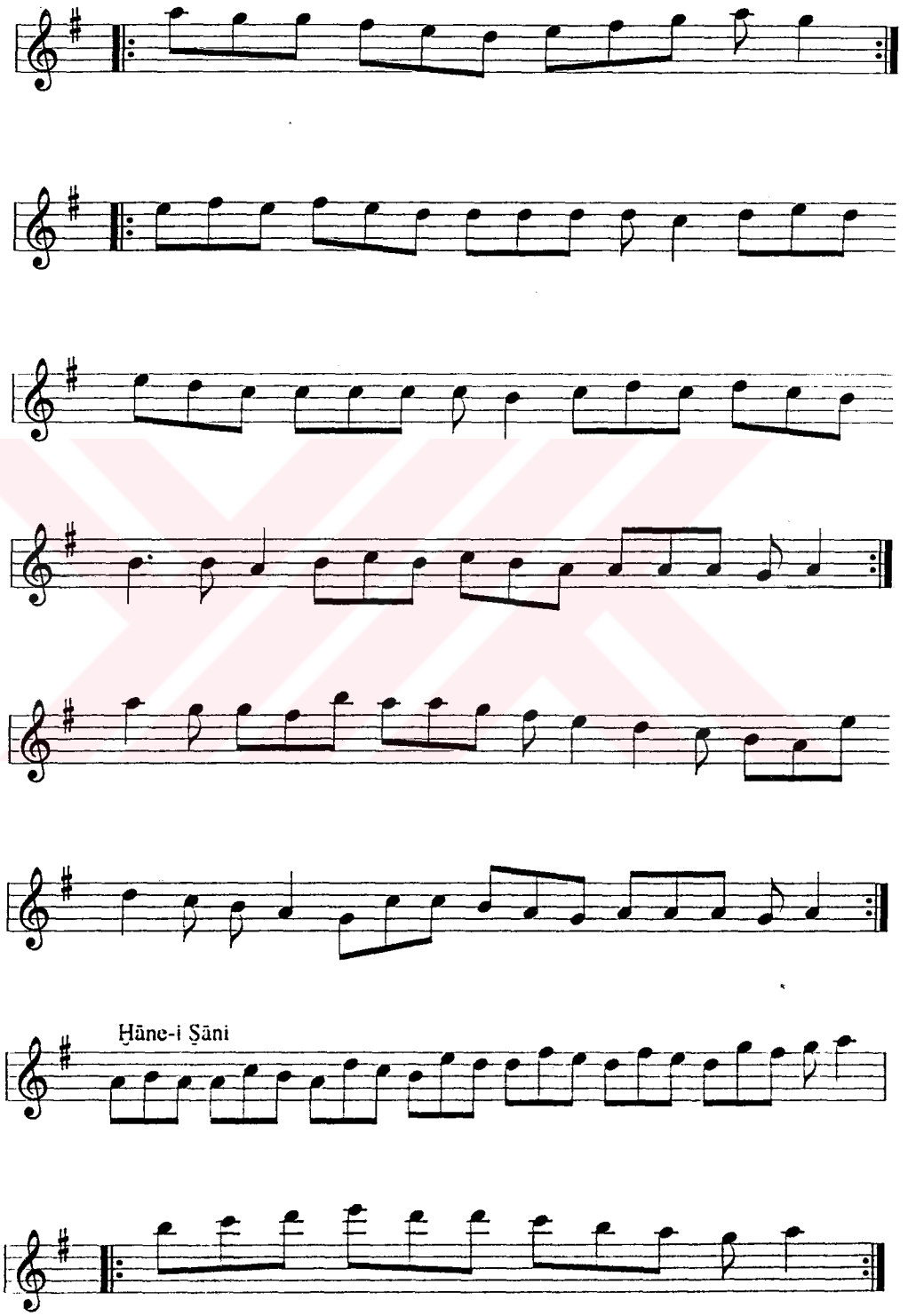
Ḥāne-i Ṣāni

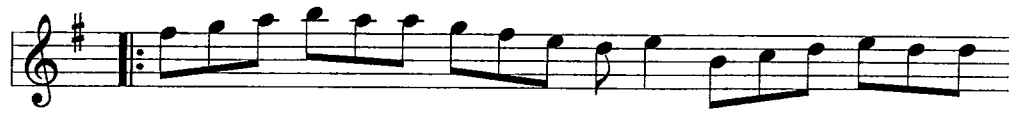

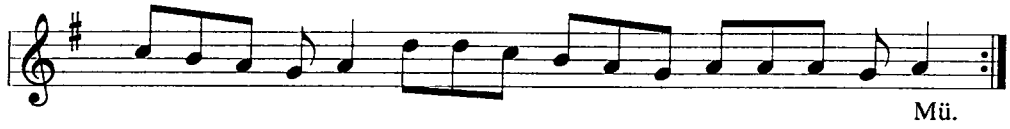

Ḫāne-i Ṣāliṣ

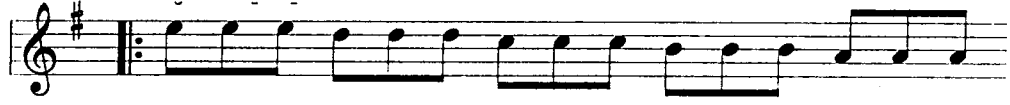

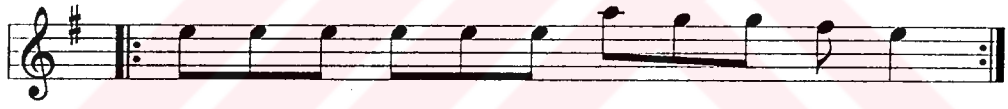

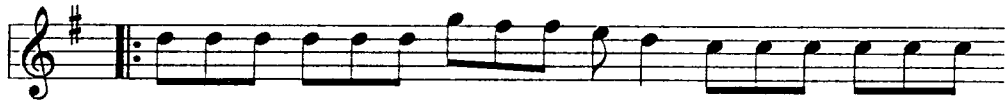

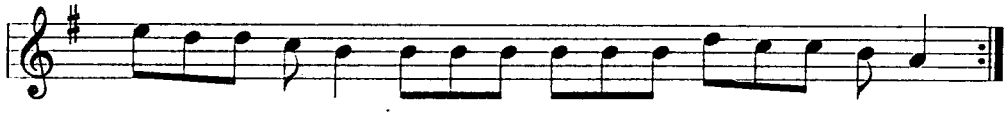

MSS s.48, 49

PİŞREV-İ TOZKOPARAN

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

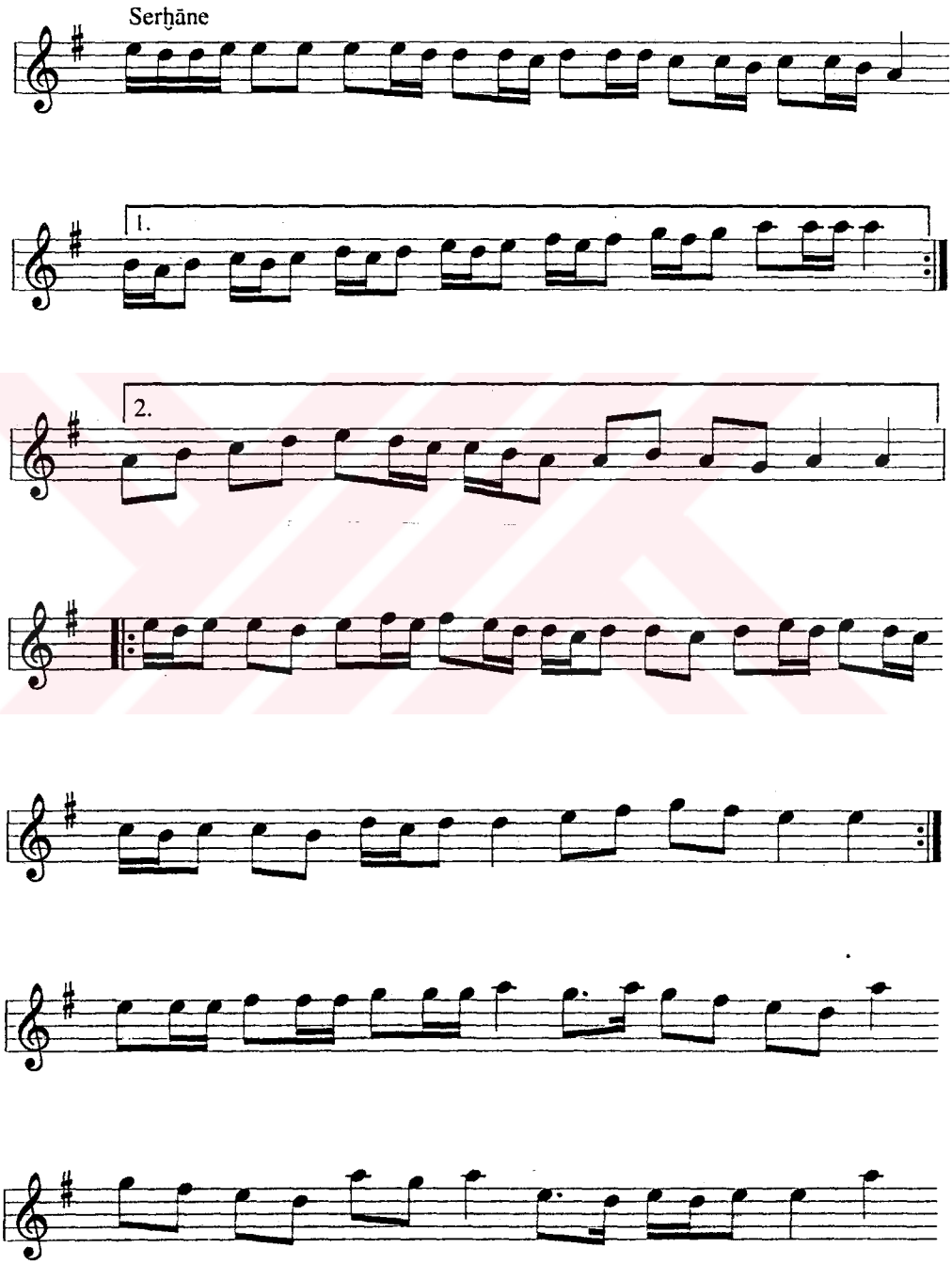

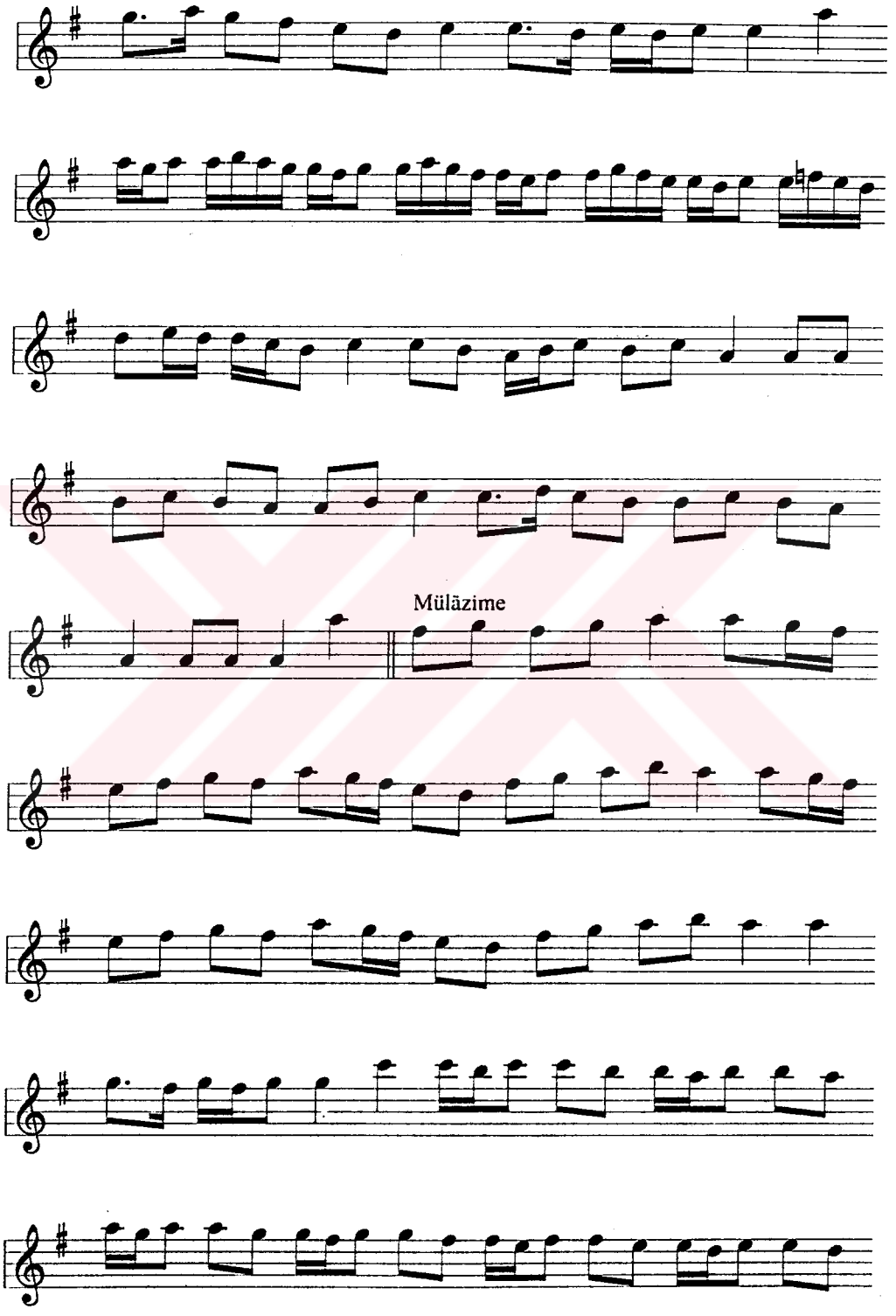
Müläzime

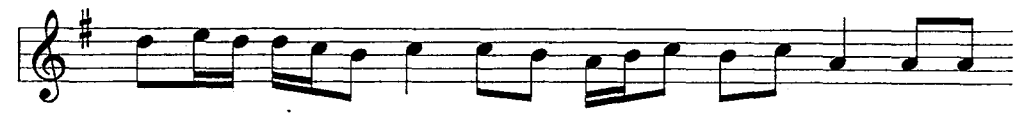

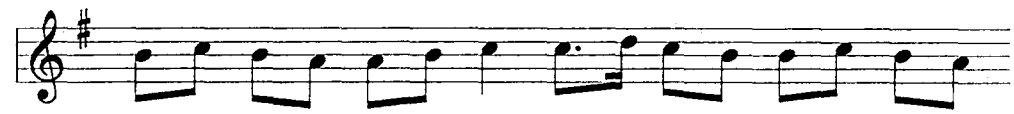

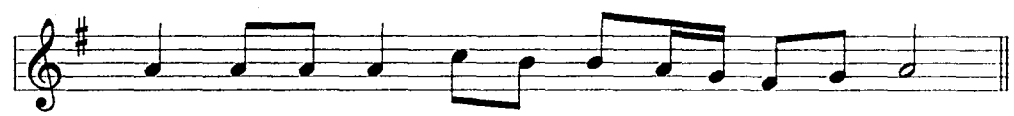

Ḫāne-i Ṣāni

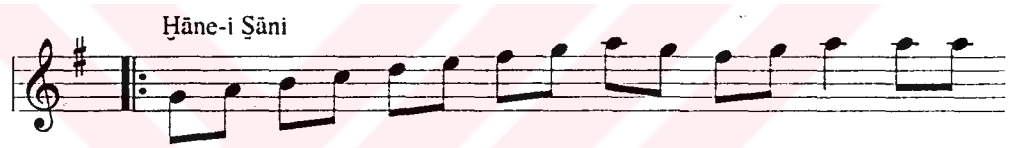

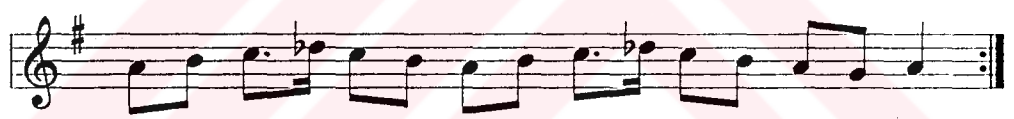

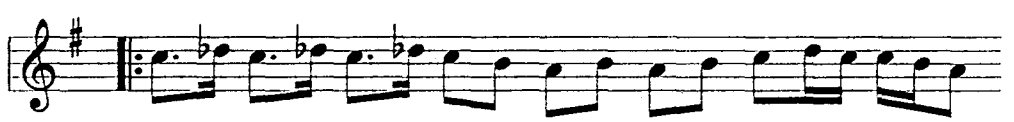

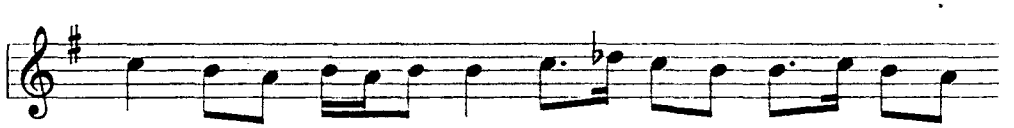

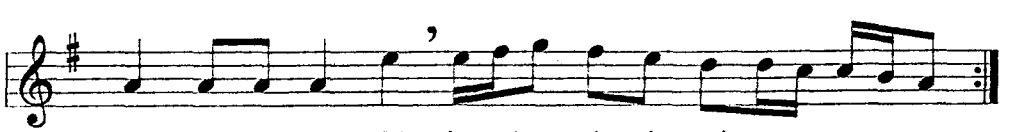

Mü. (ikinci dönüşte buradan mülāzimeye)

Ḫāne-i Ṣāliṣ

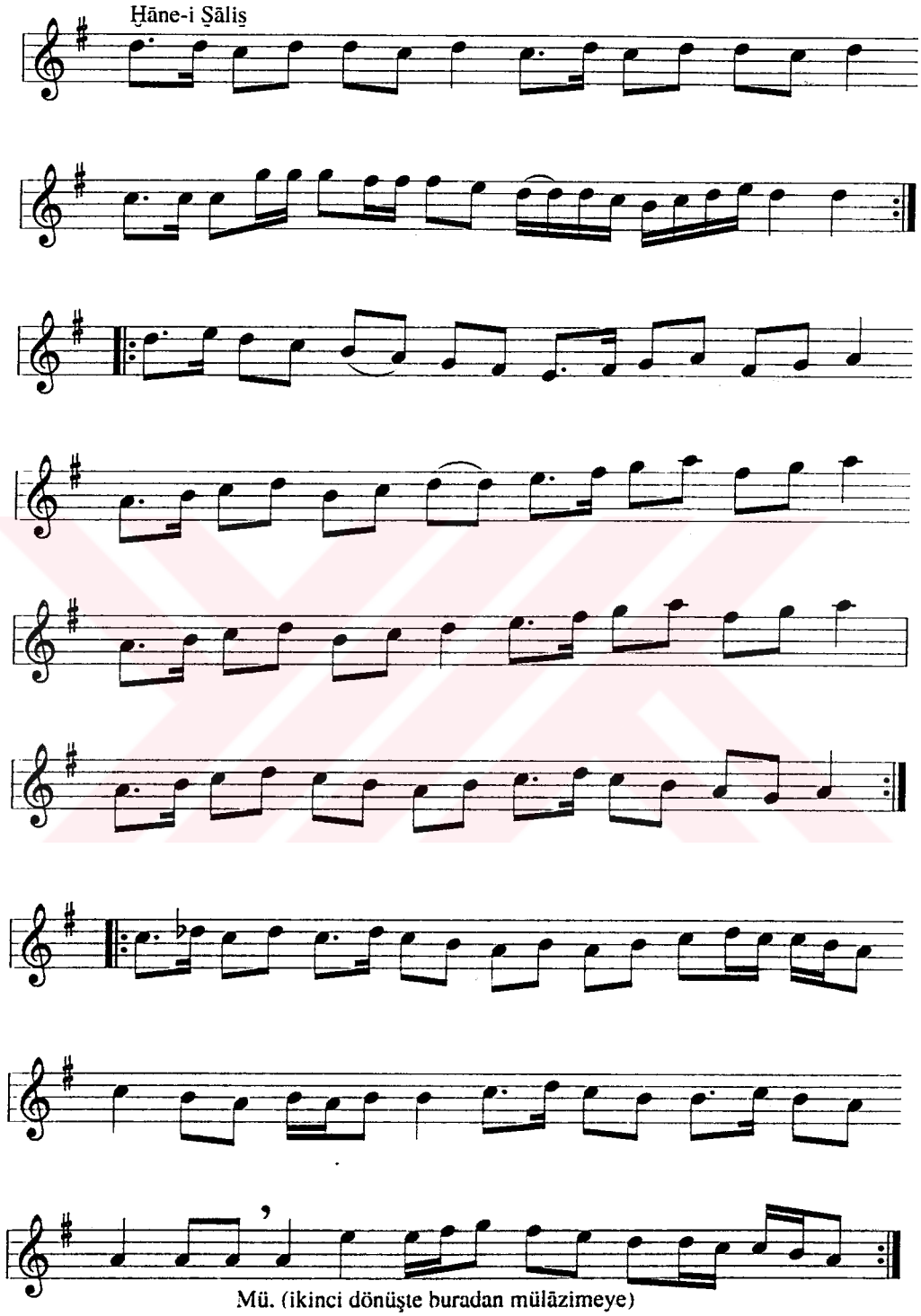

Mü. (ikinci dönüşte buradan mülāzimeye)

MSS s.49-2

TÜRKİ OYUN

Şef tā li is te rim maḥ rūm gön der me
İ ki leb le riñ den bir ger dā nıñ dan
Gö ñül Ḥaḳḳ e vi dir ṣa ḳın sön dür me

İ ki leb le riñ den bir ya ña ġın dan

1. Şeftāli isterim maḥrūm gönderme;
İki lebleriñden bir gerdānıñdan.
Göñül Ḥaḳḳ evidir ṣakın söndürme;
İki lebleriñden, bir yañaġından.

2. Her ḳande gidersen seni bulurum,
Ṣarrāfıñım ḳıymetiñi bilürüm,
Sen bir bāzirgānsın, bācıñ alırım
İki ...

3. 'Aḳlım aldıñ gözleriñi süzeli,
Beñzime düşmüşdür ayva gazeli
Saña derim be hey ādem güzeli
İki ...

4. Ḳaracaoġlan aydur yārim gelürse
Deli göñül istedüğüm bulursa
Danışırım icāzetiñ olursa
İki ...

MSS s.49-3

MURABBA'

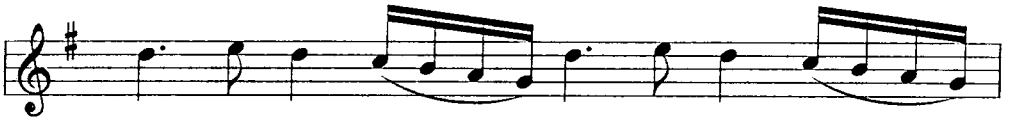

Tā gö rel den i ki şeh lā
Ḳıb le i mih rāb i din dim

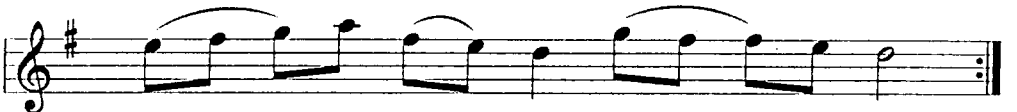

göz le ri niñ e la sın
ḳaş la rı nıñ a ra sın

Zül fü sev dā sı na mı düş

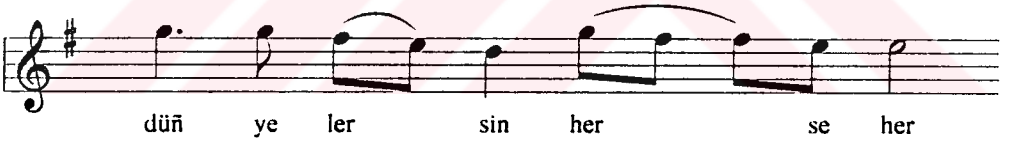

düñ ye ler sin her se her

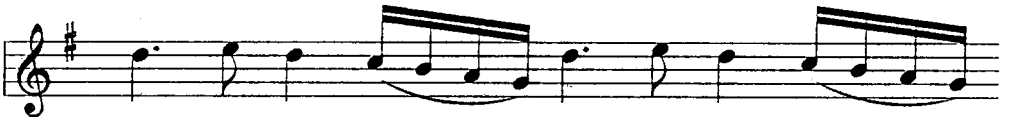

Ey ṣa bā ben ci le yin sen

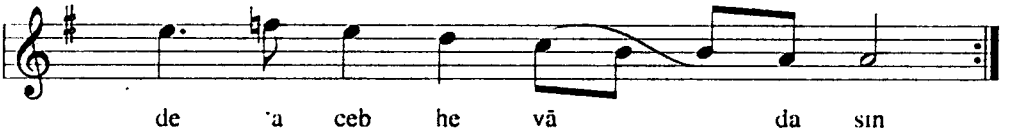

de 'a ceb he vā da sın

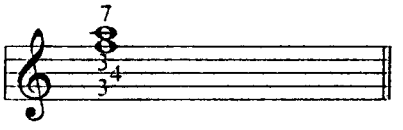

Fransızlar 'ūd'u böyle düzerler. 'Avvād 'Ali Beğ

MSS s. 50, 51-1

PİŞREV-İ ŞĀH MURĀD

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Fāḫte

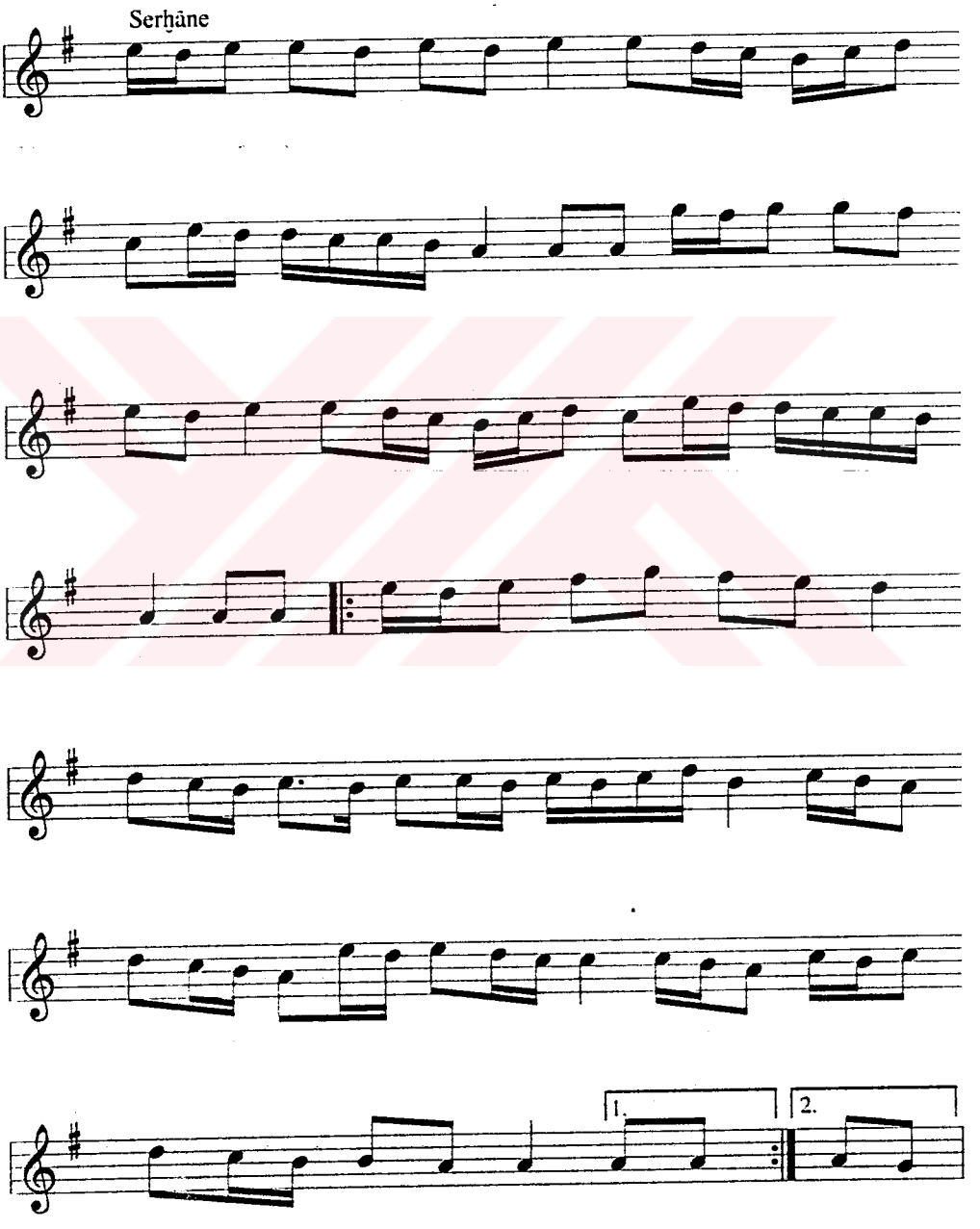

Müläzime

1.

2.

1.

2.

Temmet

Ḫāne-i Ṣānī

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

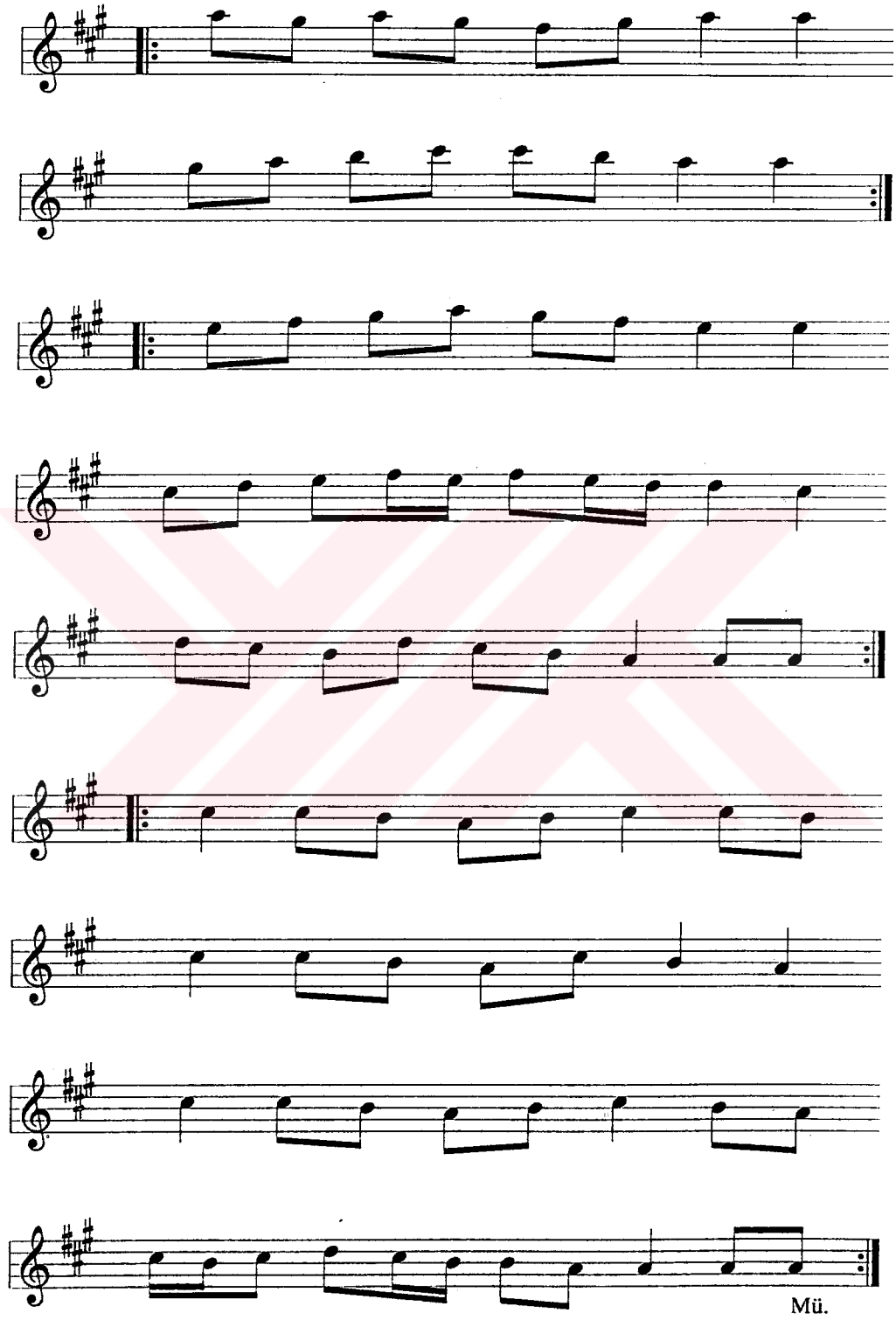
Mü.

MSS s. 50, 51-2

TEKERLEME

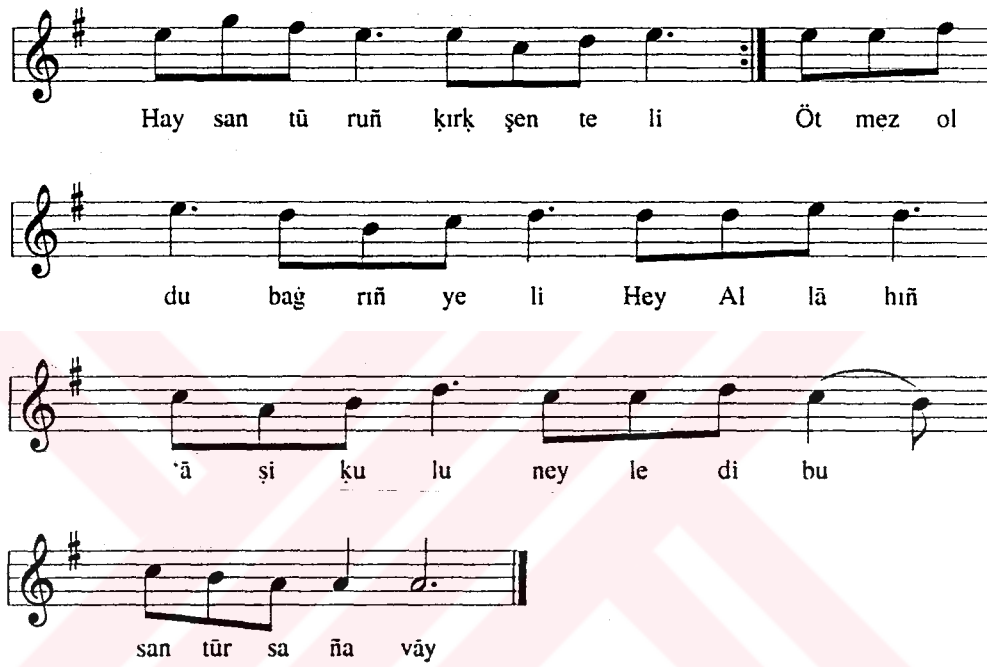

1. Hay santūruñ ḳırḳ şen teli
Ötmez oldu baġrıñ yeli
Hey Allah'ıñ 'āşi ḳulu
Neyledi bu şantūr saña vāy

2. Bu bir aġaç pāresidir
Dertli cānıñ çāresidir
Şeyṭān bunuñ neresidir
Neyledi bu santūr saña vāy

3. Be ben bunu taġda ḳazdım
Kendü yapdım kendü düzdüm
Şūfi ..... bezdim
Ne ... eyżan

4. Çekübdür nice āfetin
Sulṭanlarla etdi ülfetin
Añlayagör ẓarāfetın
Ne ... eyżan

5. Kimseniñ ġaybın söylemez
Konuşur 'aybın söylemez
Gümān u reybi söylemez
Ne ... eyżan

6. Saña abdest alma dimez
Saña namāz ḳılma dimez
Sencileyin harām yimez
Ne ... eyżan

7. Şāhiddir bāb-ı hümāyūn
Tütün, benc, maşalaḳ, afyon
Ye, şerāb iç, hem ol medyūn
Dimez a bu şantūr saña

8. Bu bir beyler meclisidir
Herkes 'aşḳıñ delisidir
Münkir bunuñ iblisidir
Ne ... eyżan

MSS s. 52, 53

PİŞREV-İ ḤASAN CĀN

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

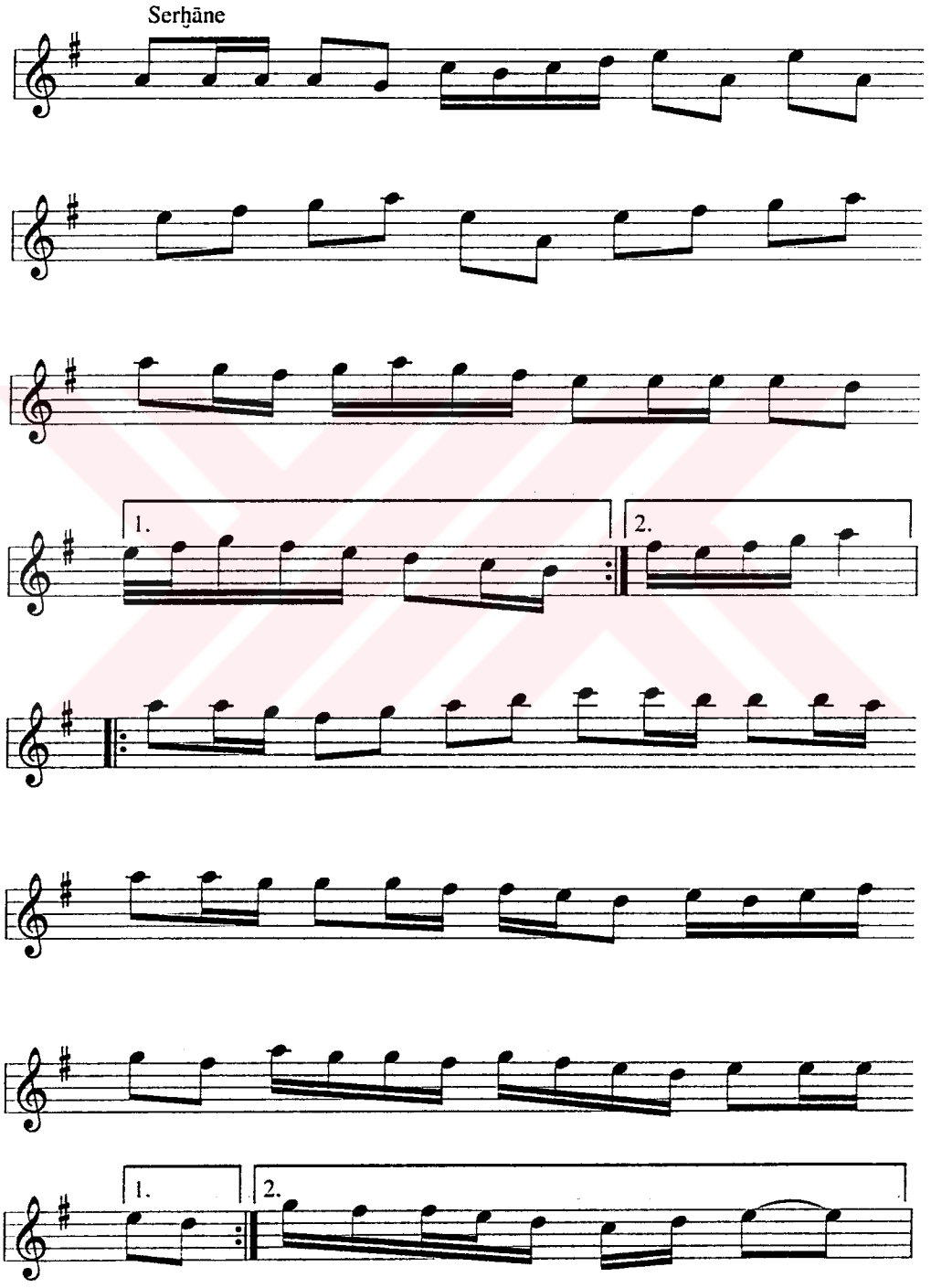

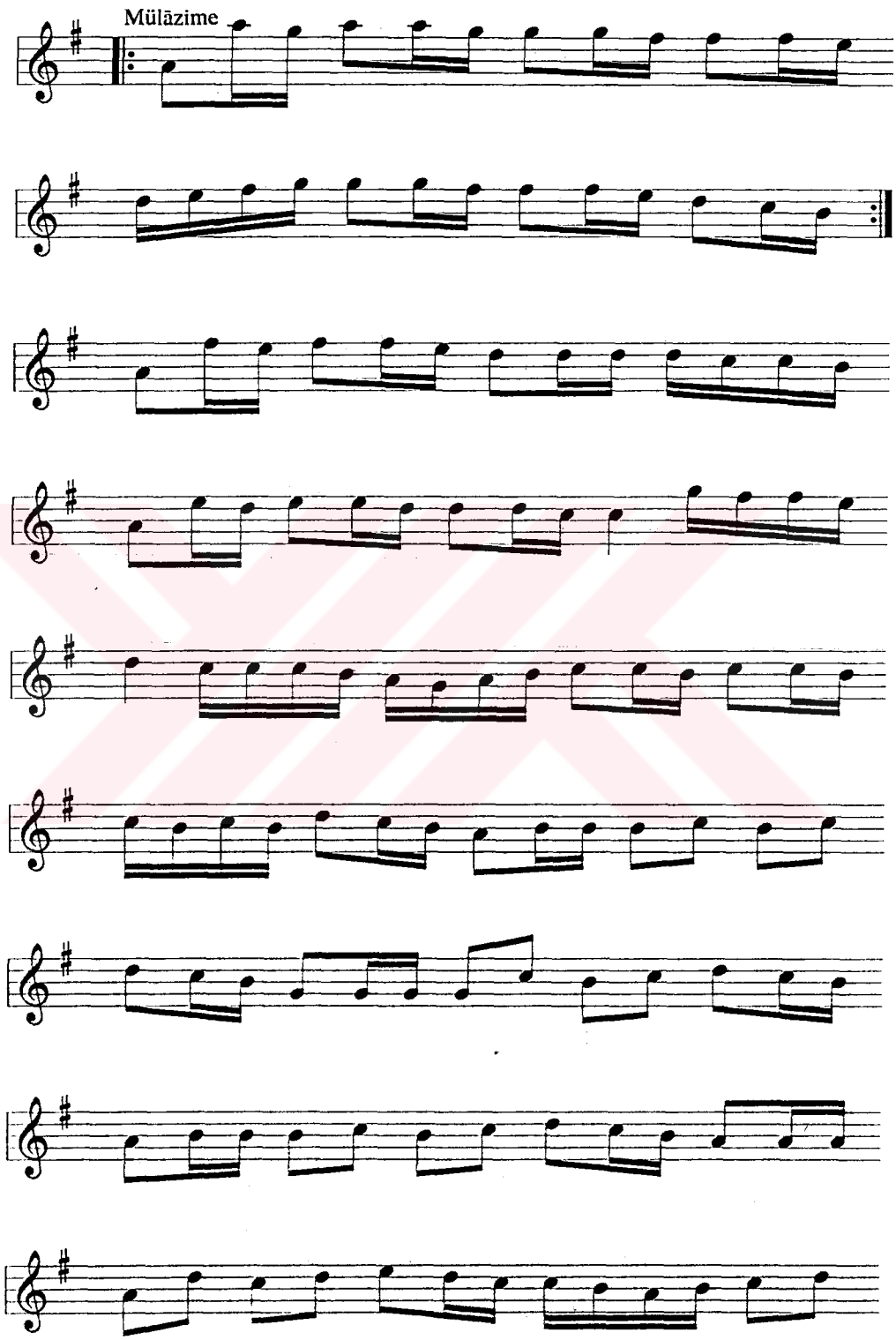
Mülāzime

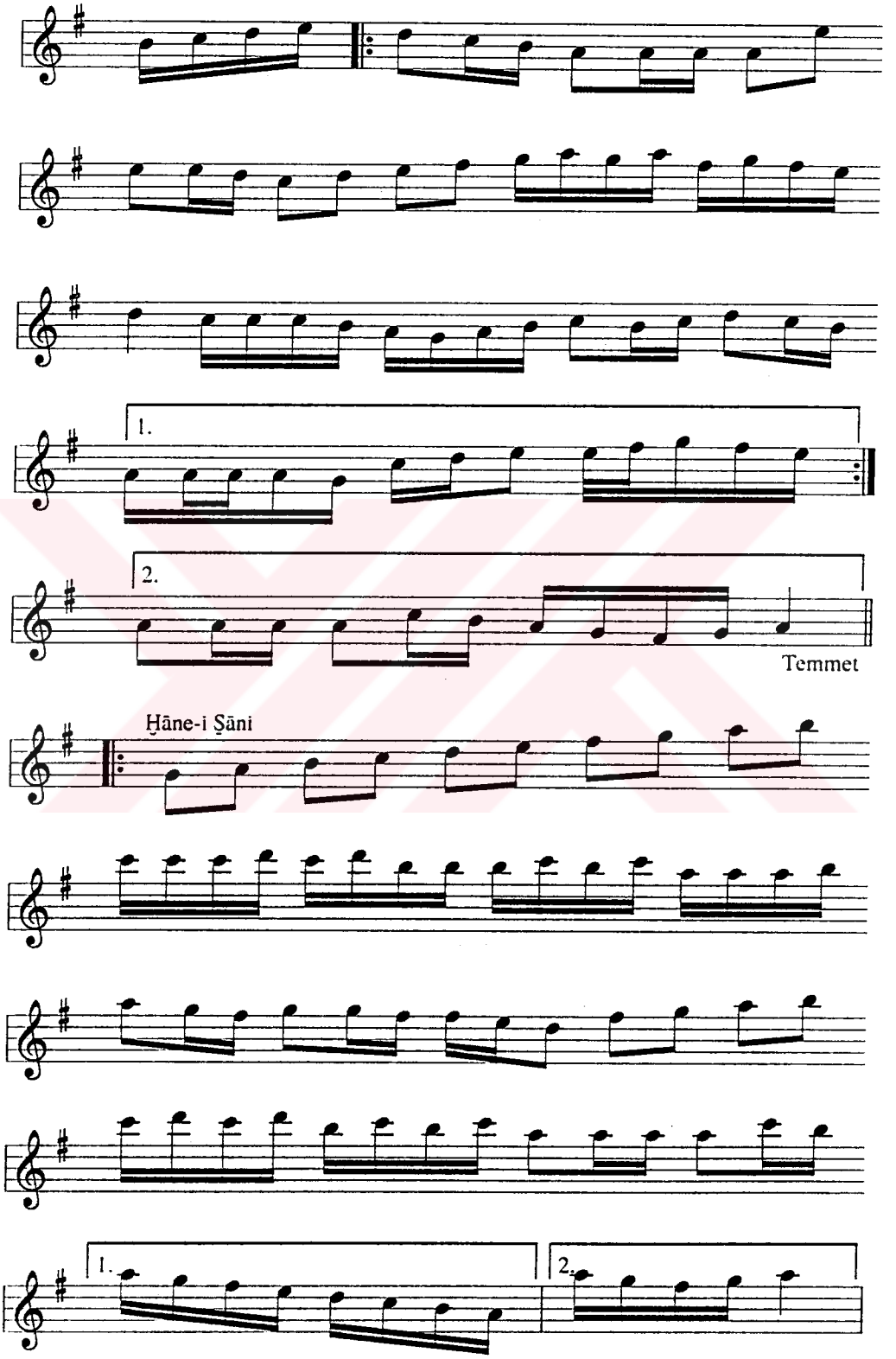
1.
2.
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.

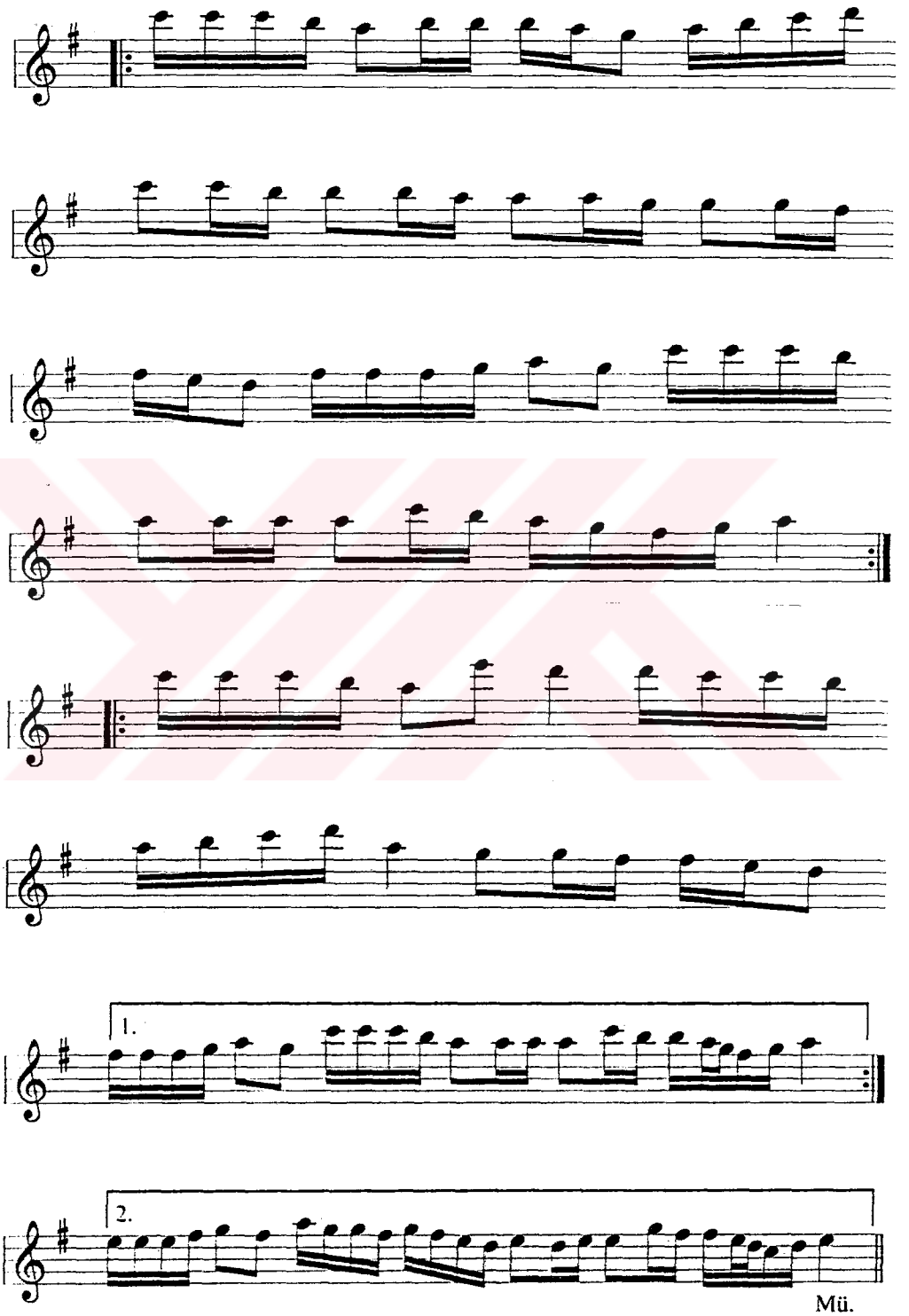
1.
2.
Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

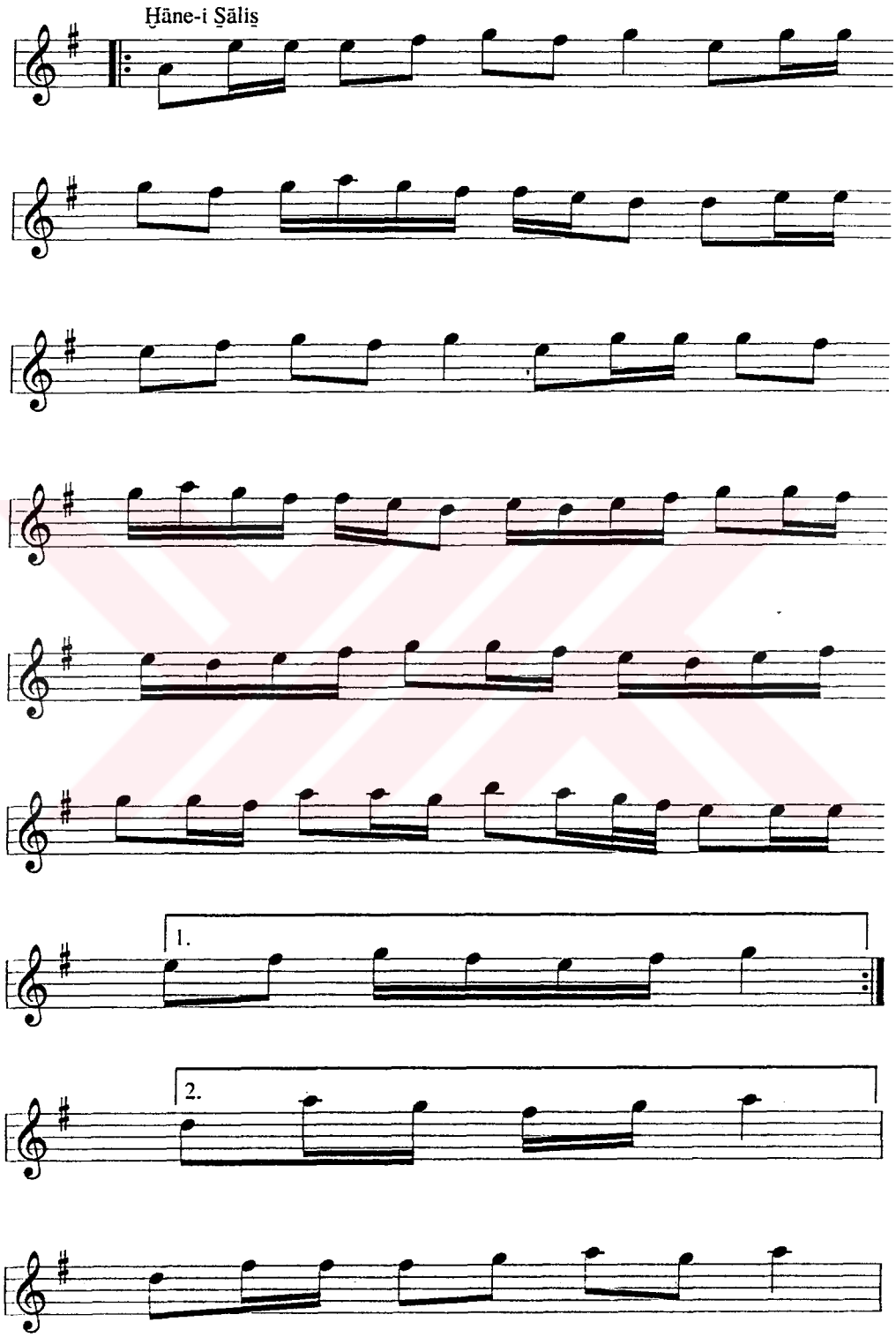

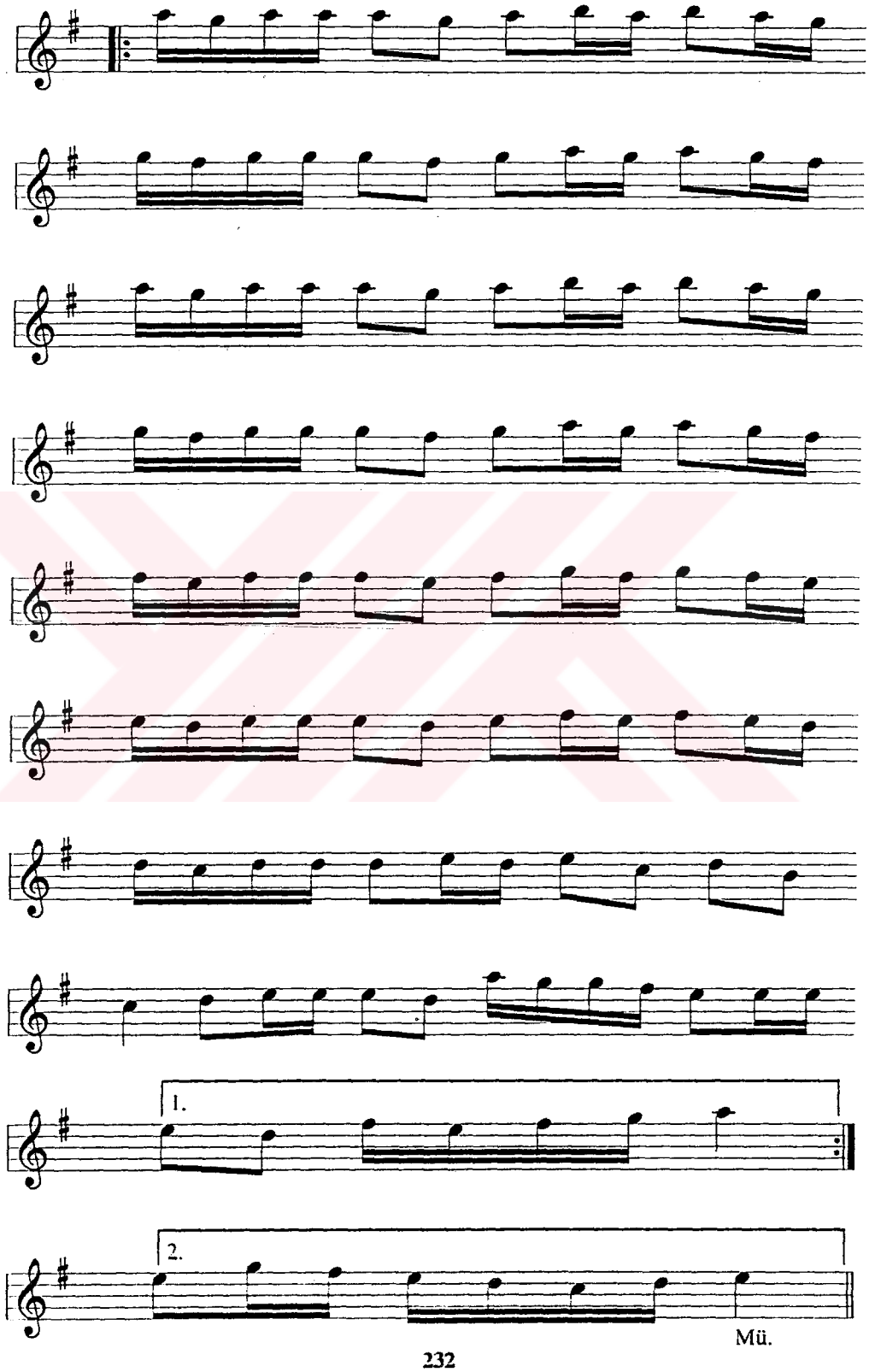

Mü.

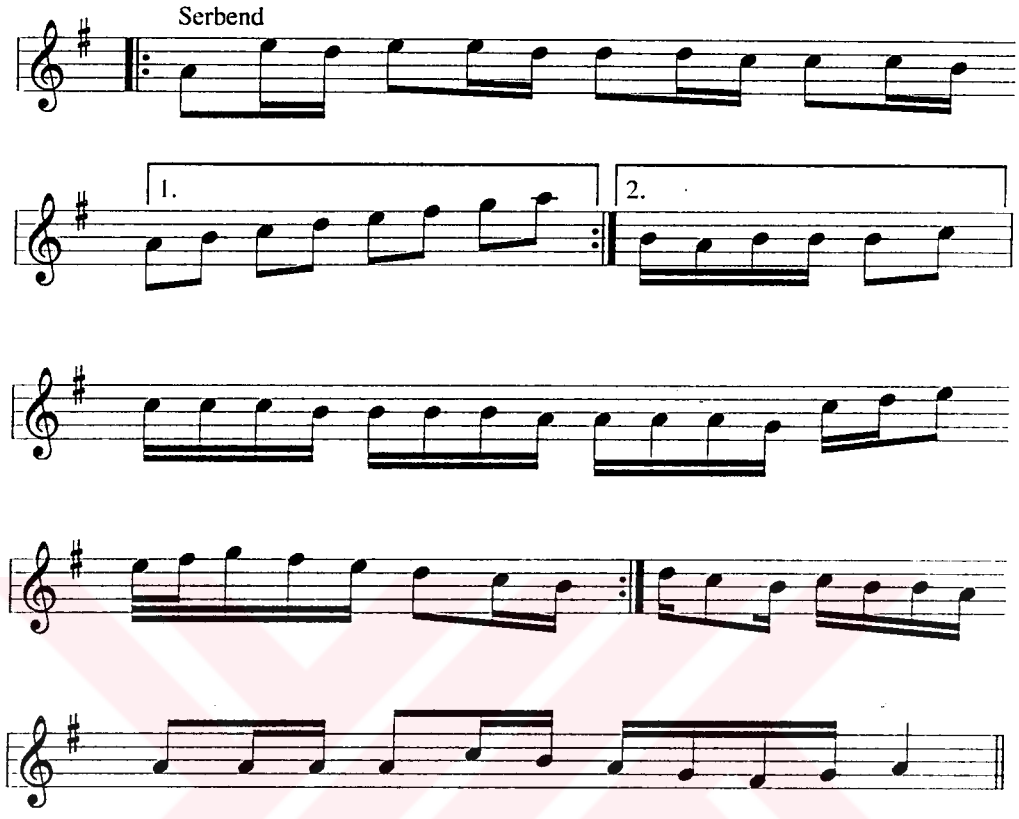
Serbend
1.
2.

MSS s.53-2

İLĀHİ

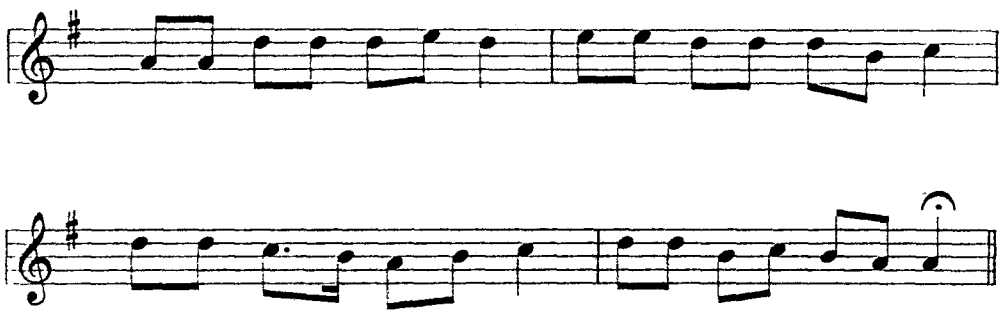

MSS s.54-1

PİŞREV-İ ŞUKŪFEZĀR

Uşüleş Düyek

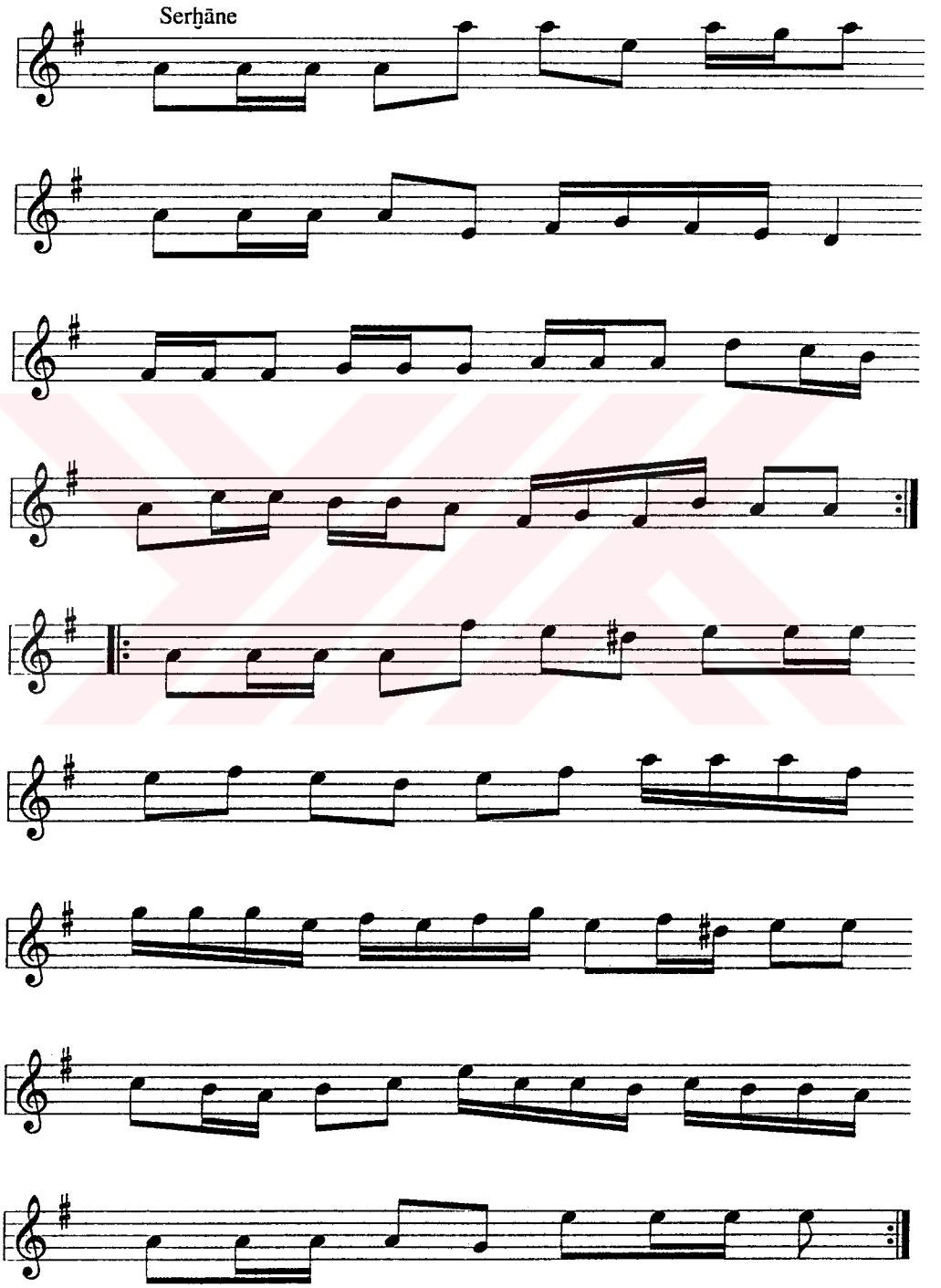

Mülāzime

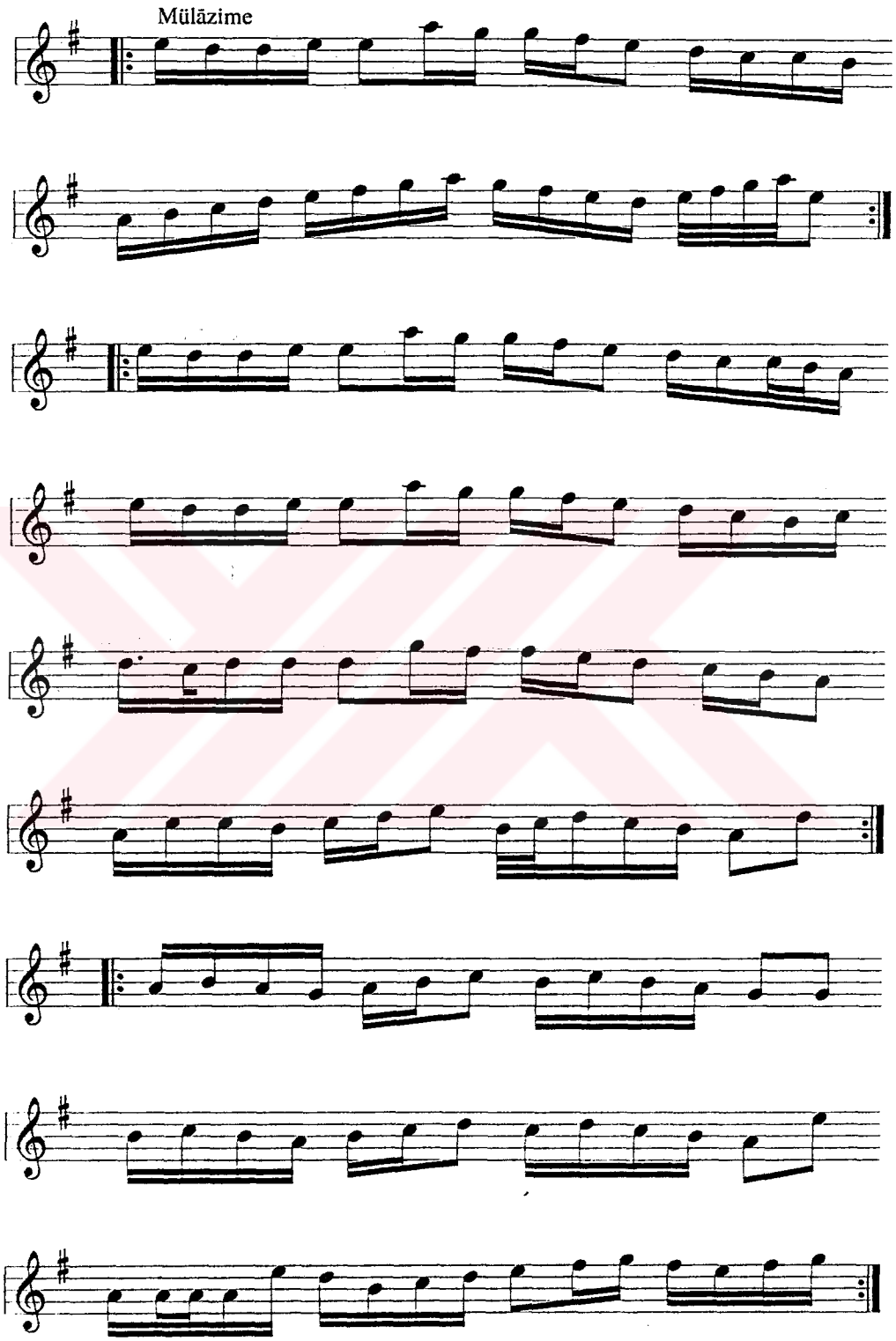

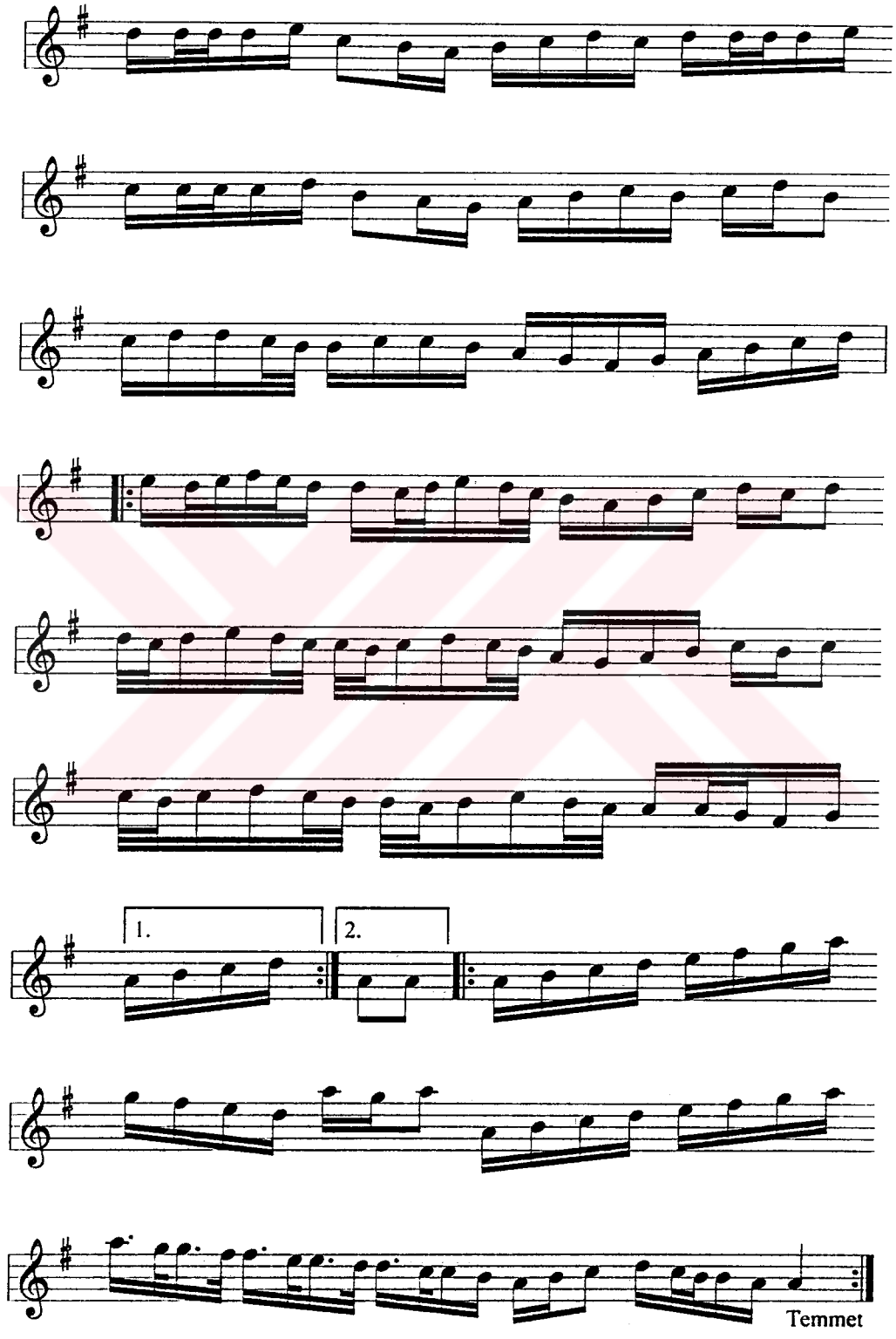
1.
2.
Temmet

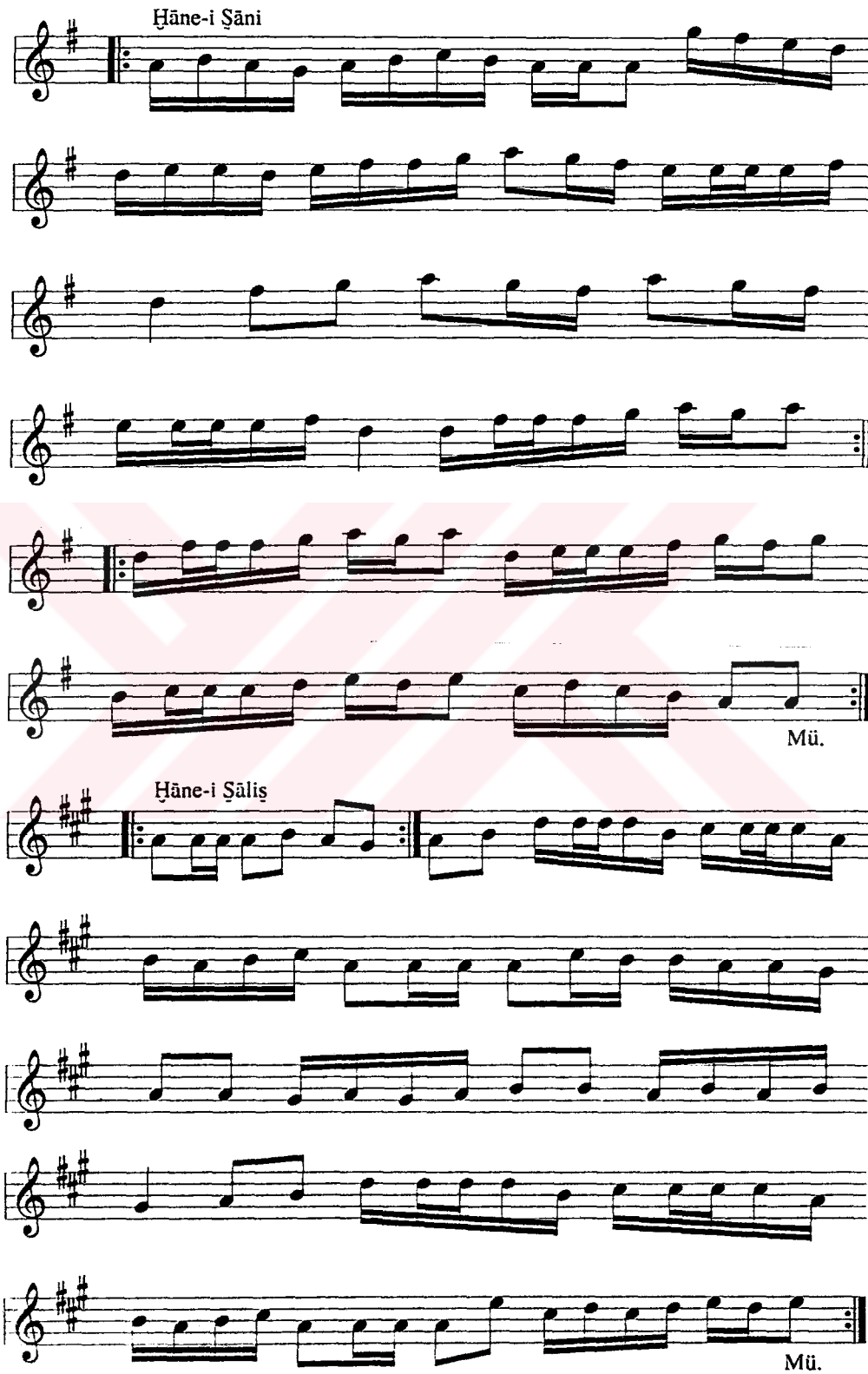
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.54-2

İLĀHİ

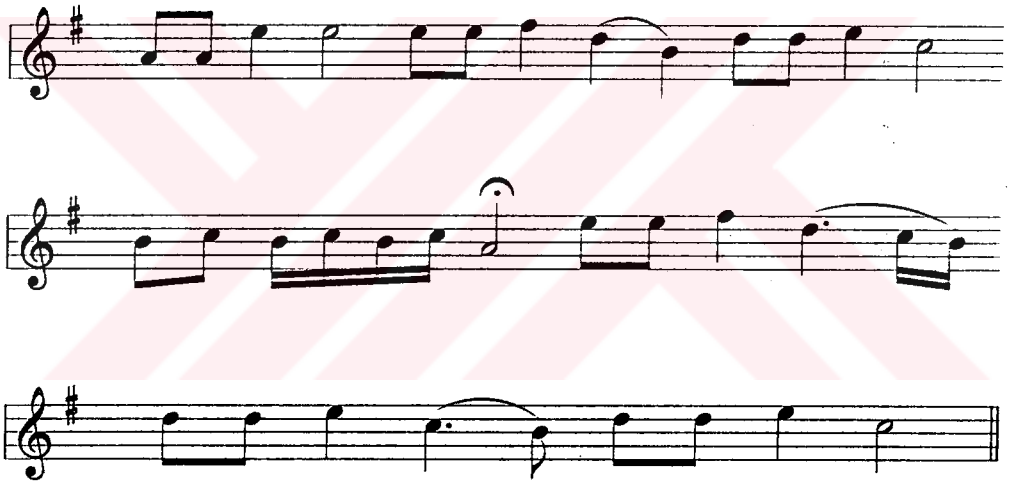

1. El ʻamān ḳadim yerim mekānım ḳandedir vay
   Rinde yerim ṣora geldim dü cihānım ḳandedir vay

2. Evc urub baḥr-i ʻummān-ı ṭaşraya bırakdı beni vay
   Dürr-i hemtā menim maʻden mekānım ḳandedir vay

3. Çaġa çıplaḳ başı açıḳ yalıñ ayāḳ geldim ġarib vay
   Tāc ü taḫtım māl ü mülküm ḥānmānım ḳandedir vay

4. Ġāfilen düşdüm duzaġa ben de oldum nāgehān vay
   Bülbülüm efġana geldim gülistānım ḳandedir vay

5. Bunda geldim ġarib ʻAli Ufḳi dirler baña vay
   Bundan özge daḫi benim ād ü ṣānım ḳandedir vay

MSS s.55-1

PİŞREV-İ ÇĀR UṢUL

Nim Şaḳil ve Şaḳil ve Fāḥte ve Berevşān

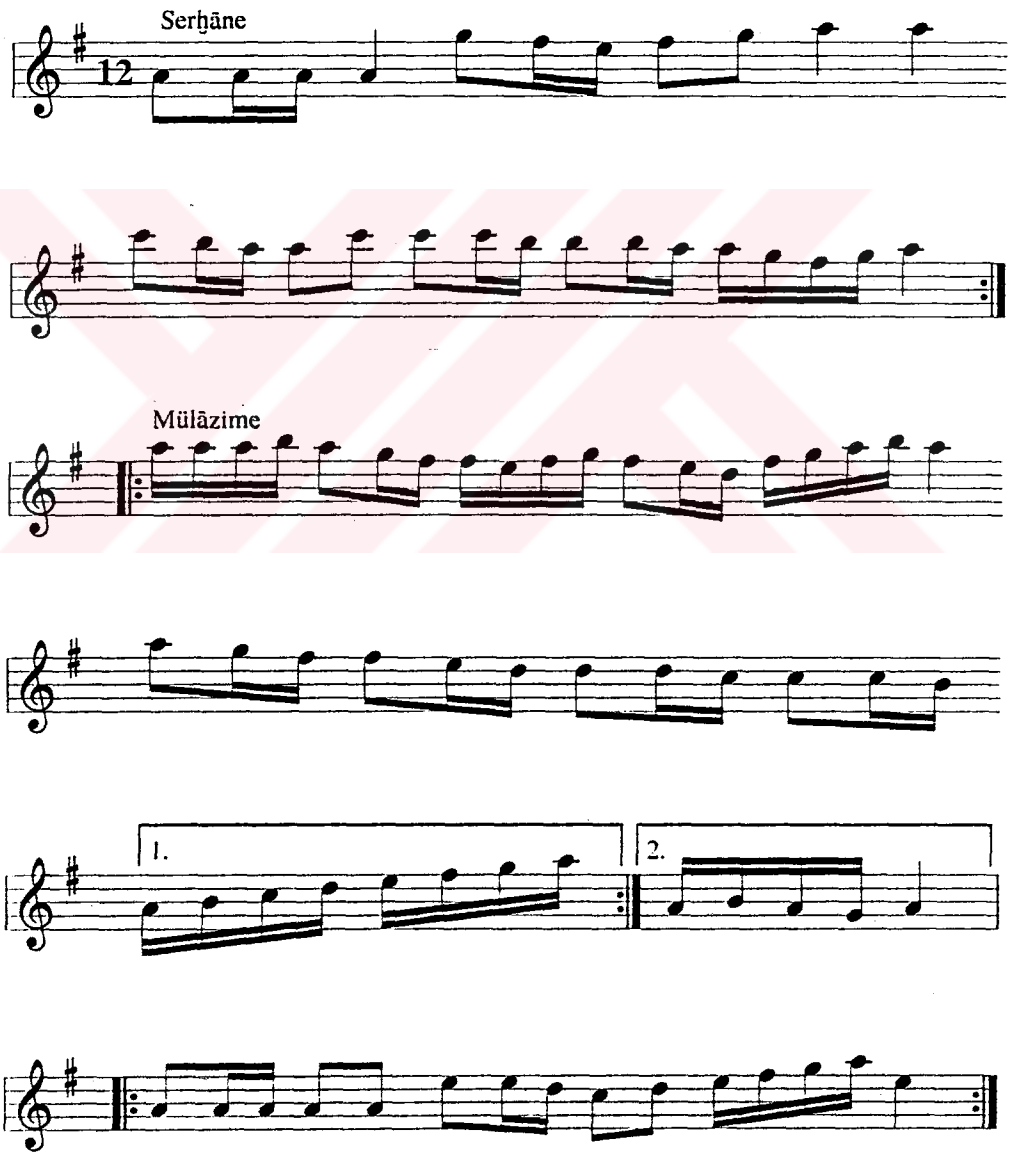

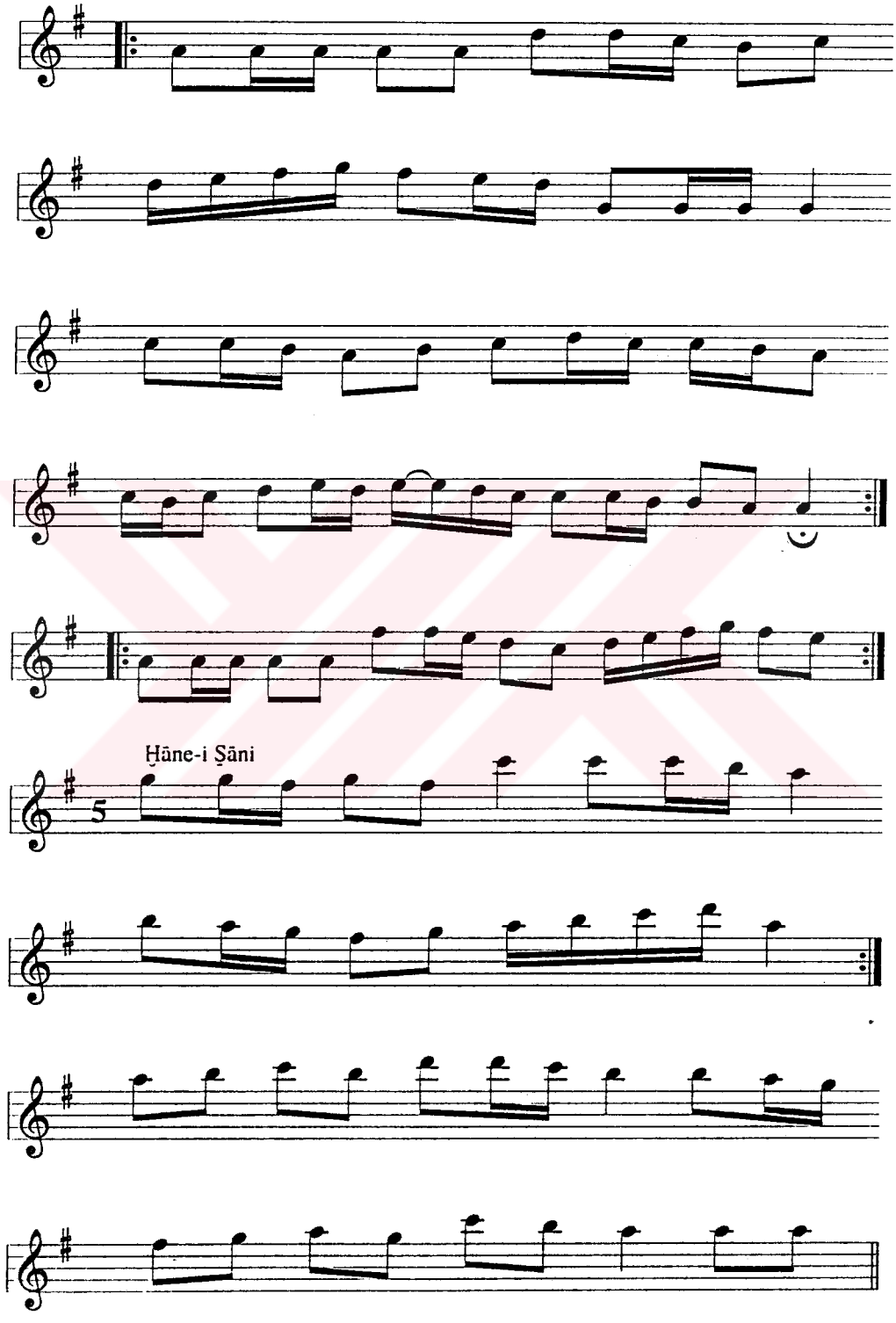
Ḥāne-i Ṣāni
5

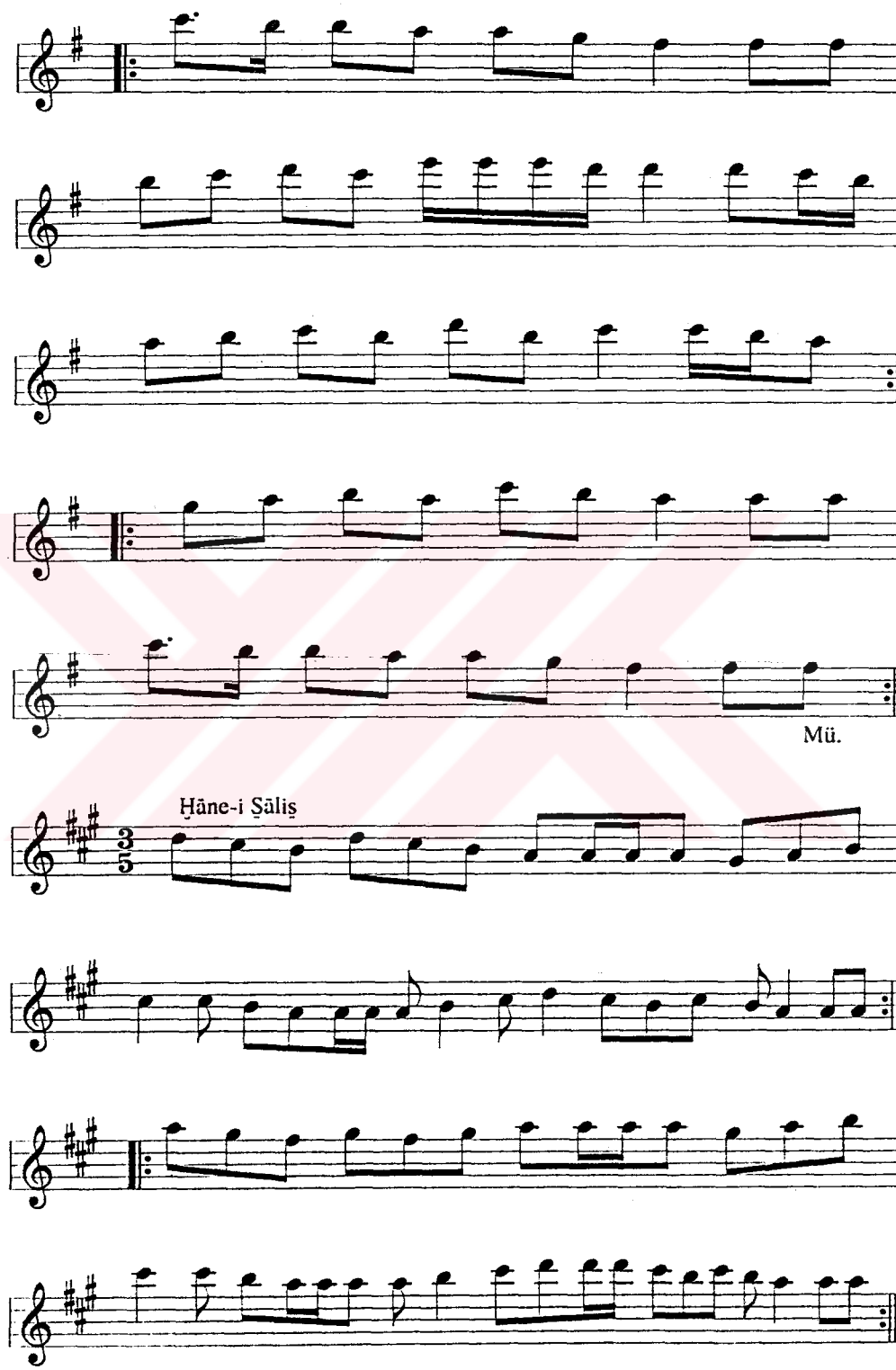
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ

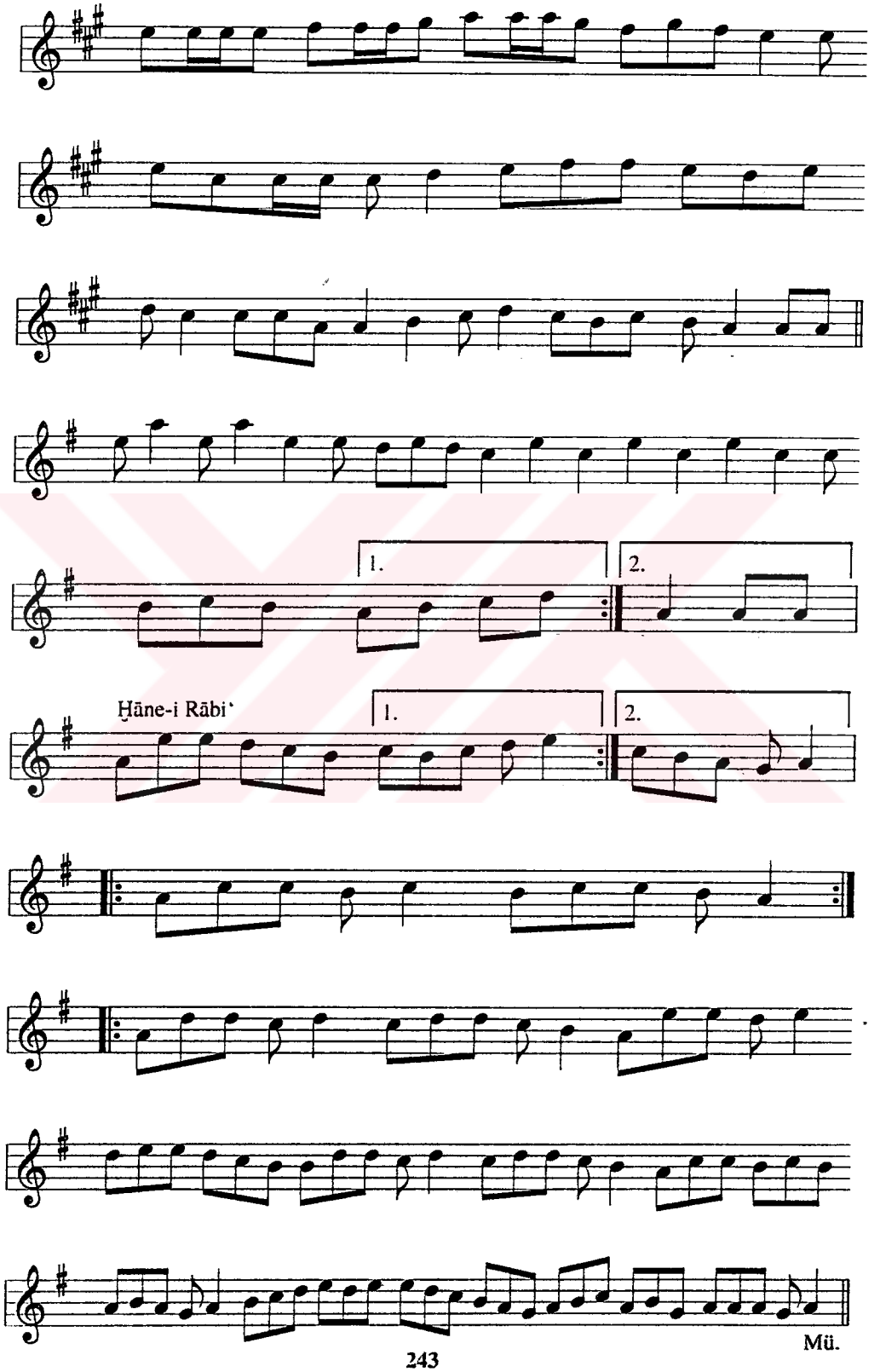
1.
2.
Ḫāne-i Rābi'
1.
2.
Mü.

MSS s.55-2

TÜRKİ BERĀY-I ʿĀŞIḲĀN-I ḪŪDĀ

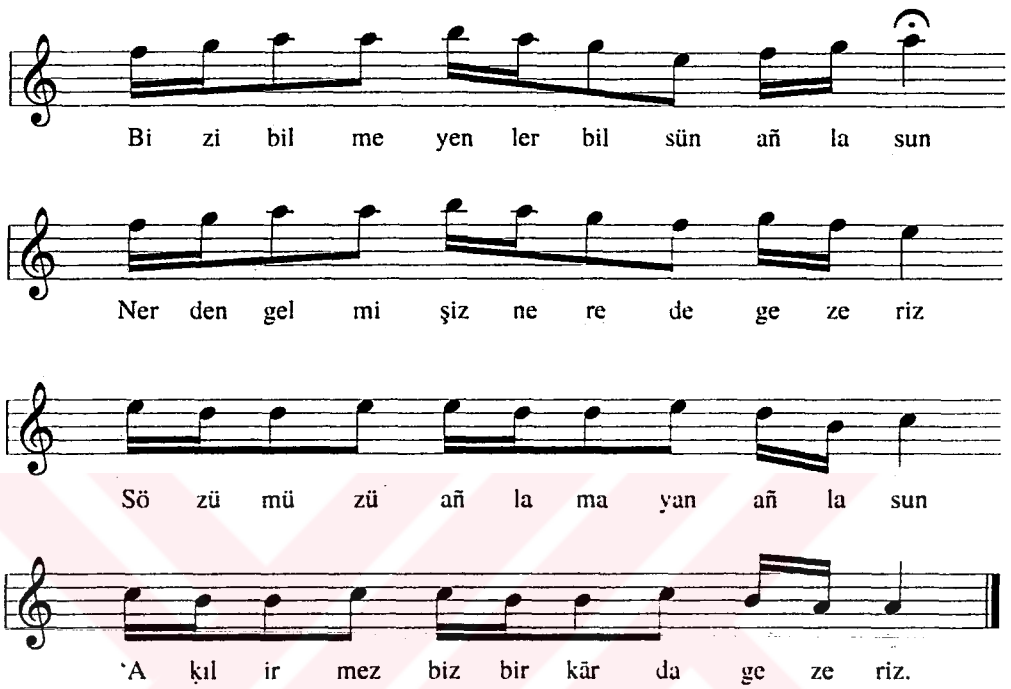

1. Bizi bilmeyenler bilsün, añlasun
   Nereden gelmişiz, nerde gezeriz
   Sözümüzü añlamayan añlasun
   ʿAḳıl irmez biz bir kārda gezeriz

2. Ḫalḳıñ eşrefiyüz, sözümüz ḥaḳ'dır
   Ḳıblemiz Kāʿʿbe'dir, ḳalbimiz aḳdır
   Eksiklü ḳuluyuz, hem cürmümüz çoḳdur
   Ḥaḳḳ'ıñ raḥmeti çoḳ der de gezeriz

3. Dostuñ maḥabbeti gizlü cāndadır
   Maḥabbet ḳandese göñül andadır
   Yurdumuzu kimse bilmez, ḳandedir
   İzimiz belürmez, ḳarda gezeriz.

4. ʿAşḳ ağırdır yükleneni ḳocadır
   Yüklenmiyen ʿaşḳı bilmez nicedir
   Ḳadrimiz felekten ḫayli yücedir
   Dost için yüz sürüb yerde gezeriz

5. Biz ġayrılar gibi de şāʿir değiliz
   Ẓāhirde uçmaga ḳādir değiliz
   Şāhiniz mekānda hāzır değiliz
   Maʿnide nice bir yerde gezeriz

MSS s.56-1

PİŞREV-İ ḲUL MEḤEMMED

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

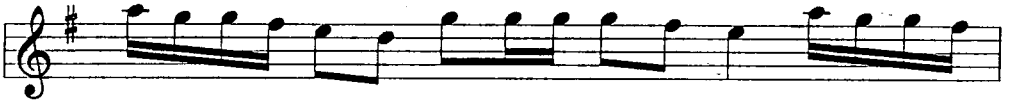

Mülāzime

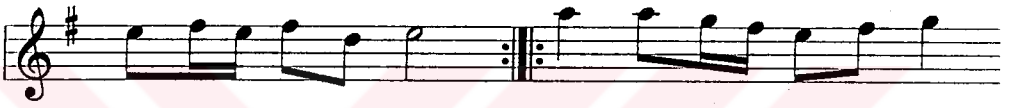

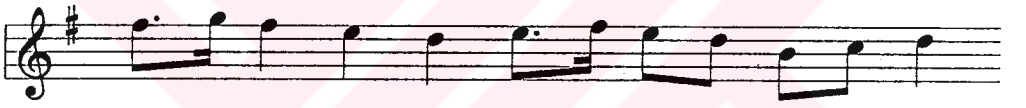

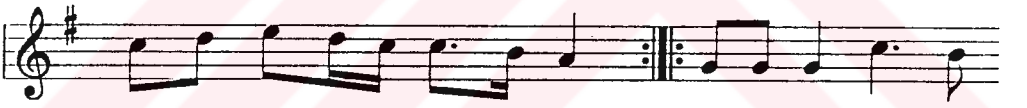

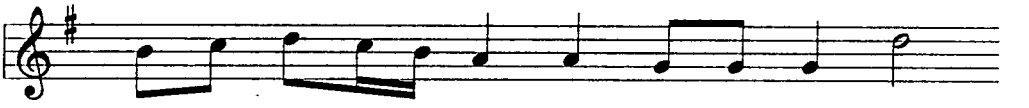

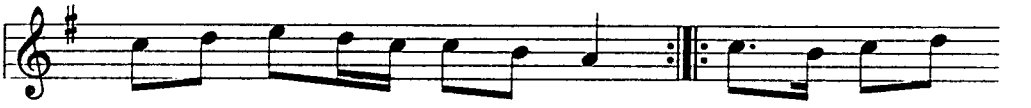

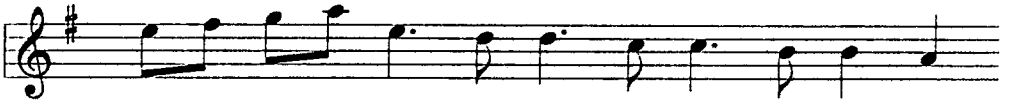

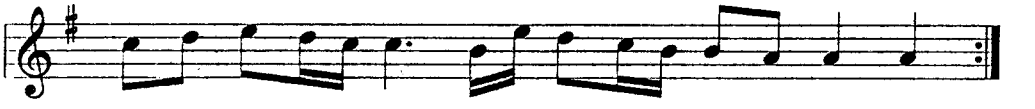

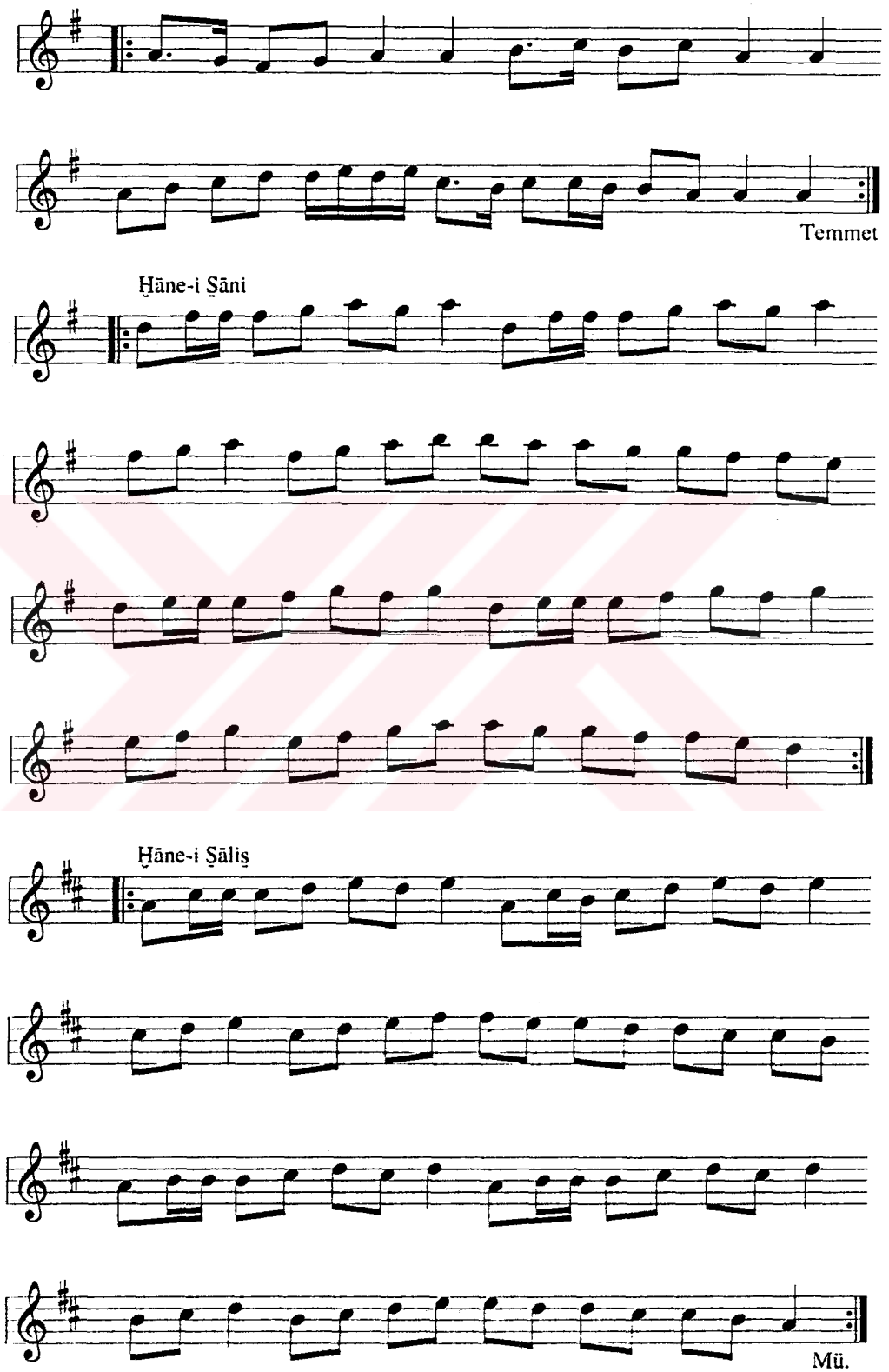
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.56-2

VARŞAĠI

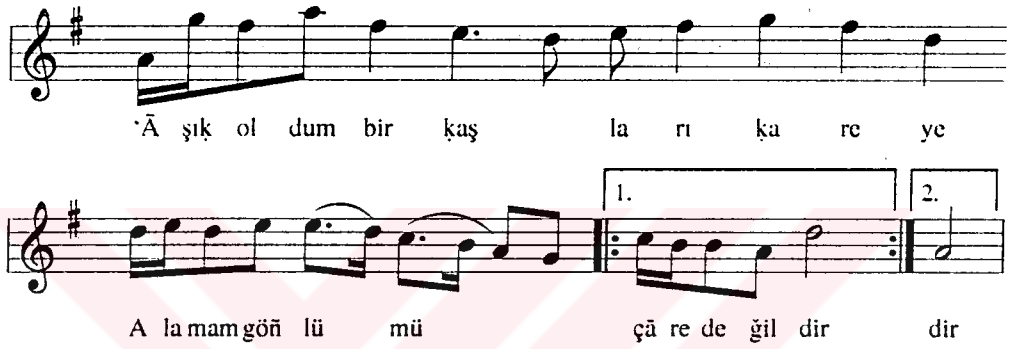

1. 'Āşıḳ oldum bir ḳaşları ḳareye
Alamam göñlümü çāre değildir
Baġrımız ḫūn oldu ciğer biryān
Şimdi oñulacaḳ yāre değildir

2. Ben söylesem sözüm çıḳar beyāza
Yufḳadır baġrımız, doymaz niyāza
'Āşıḳlar ṭa'n ider, dolanmaz nāza
Aḳçadur yüzümüz, ḳare değildir

3. Yavru şāhin gibi boynu uzadır
Yañaġı ḳırmızı gülden tāzedir
Gerçi 'āşıḳının yolunu gözedir
Körpem melāyındır, gūre değildir

4. Çaġır ḳullarını gelsün divāne
Yöğrük atlar gerek menzil ḳoyana
Ṭa'n iderler şunda güzel sevene
Ṣanasın ezelden töre değildir

5. Ḳul Muṣṭafā ġalaṭ var mı sözümde
Ḥayālim ḳalmıştır ala gözümde
Duman duman olmuş ol māh yüzünde
Noḳtadır beñleri sıra değildir

MSS s.56-3

ŞARḲI CÜCE ʻALİ AĠA

1. Ṣaçı leylim seniñ meyliñ ḳandedir
Beni mecnūn itdiñ daġlar başında
Bana sorarlarsa leyliñ ḳandedir
Gündüz ḫayālinde gice düşünde

2. Gice gündüz ḫayāllerin gözlerim
Hasretinden ḳān aġladı gözlerim
Ben ʻaşḳımı niçin ḫalḳdan gizlerim
Ḥaḳḳ ʻālimdir cümle benim işimde

3. ʻĀşıḳlar ʻaşḳıñla yanar yakılır
Öyle ḫūb cemāle nice bakılır
Yüzüñ gören ʻāşıḳ düşer yıḳılır
Ne ḥikmet var ḳāşın ile gözünde

4. Göñül ʻaşḳıñ ile sevdāya ṣaldı
Seniñ ʻaşḳıñ bütün ʻālemi aldı
Ṣanki bir dalġıçdır deryāya daldı
Ġarḳ olub yatarım çeşmiñ yaşında

5. Tāḳatım ṭāḳ olmuş zehirdir aşım
Seyl oluben aḳar gözümden yaşım
Şāhindir āh (ü) zār etmekdir işim
Geldi kondu cümlemizin başında

Temmet

MSS s. 57-1

PİŞREV-İ MEVC-İ DERYĀ

Uṣūleş Düyek

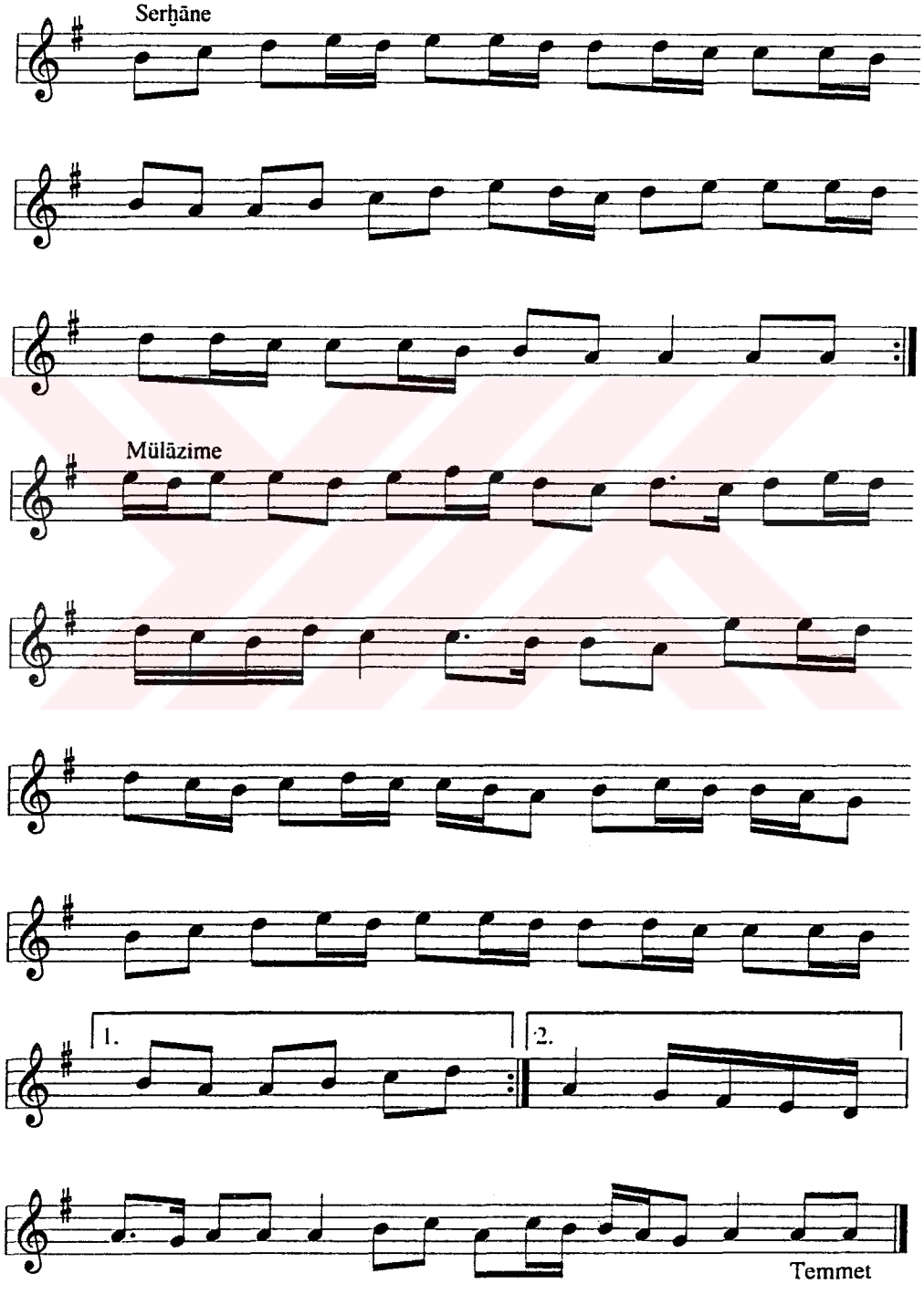

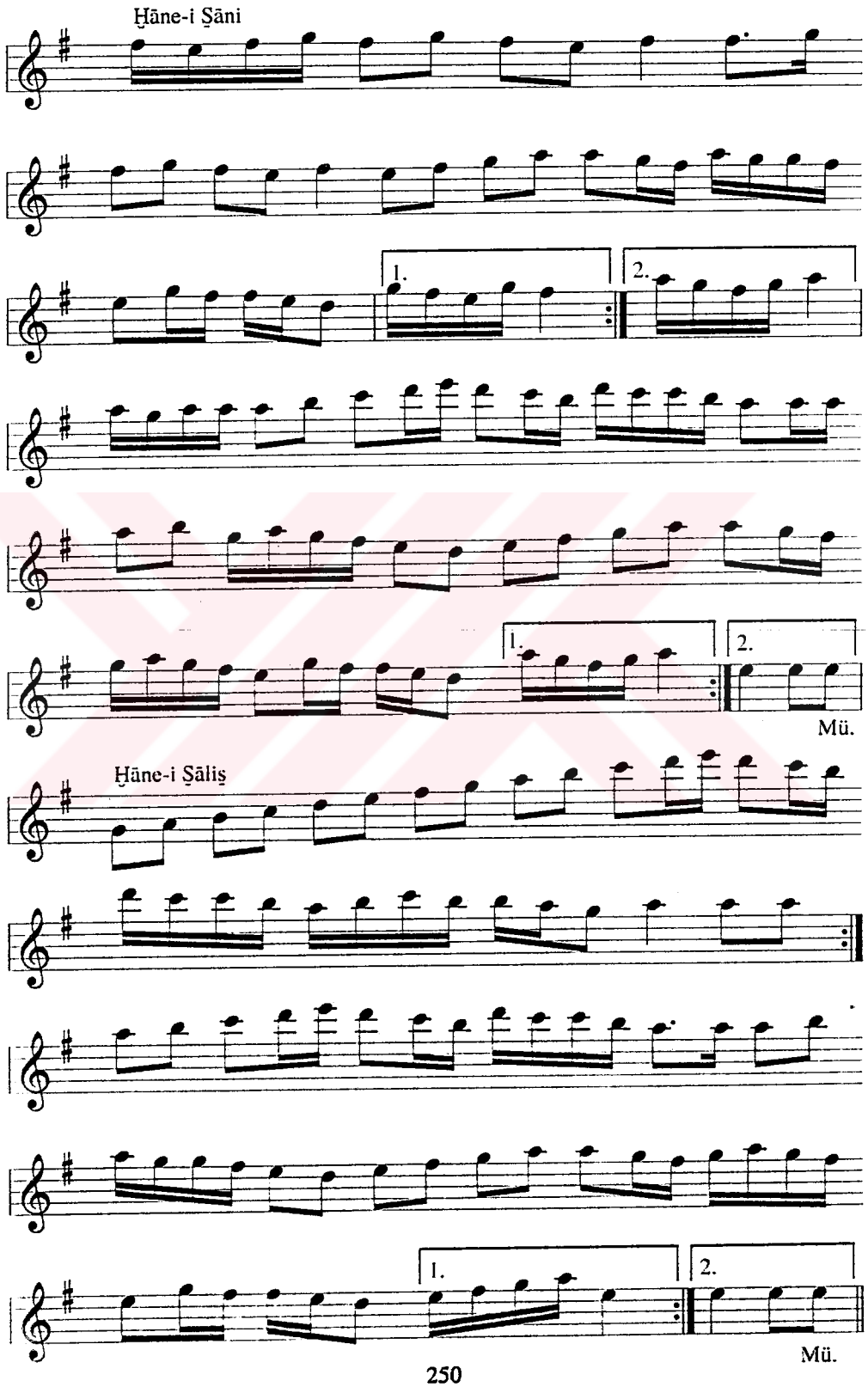
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
1.
2.
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
Mü.

MSS s.57-2

ŞARḲI FİRĀḲ

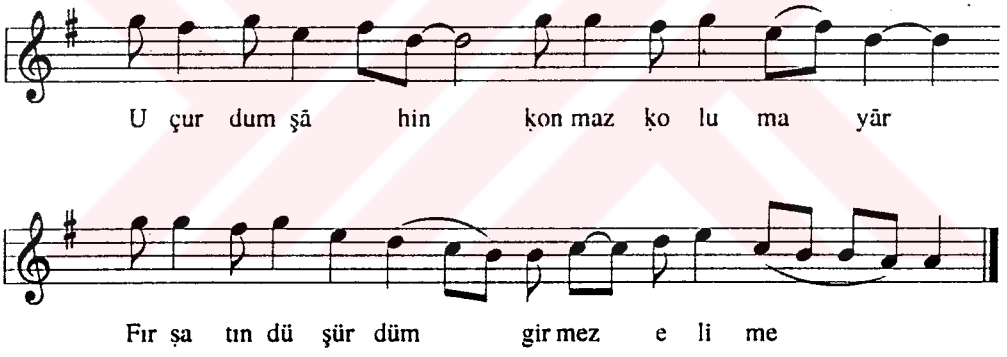

1. Uçurdum şāhini ḳonmaz ḳoluma yār
Fırṣatın düşürdüm girmez elime
Cümle ʿālem aġlar benim ḥālime
Felek beni sevdiğimden ayırdı

2. Ḳanı benim aġalarım beylerim
Virān oldu gök sünbüllü daġlarım
Ayrı düşdüm yārdan aña aġlarım
Felek beni bir yavrudan ayırdı

3. Humā ḳuşu gibi yüksek uçarken
Uġruna cān virüb serden geçerken
Bezm-i maḥabbetde yiyüb içerken
Felek beni bir yavrudan ayırdı

4. Engel aldı öñüm ile ardımı
Bilmiş oldu yüreğimin derdini
Baña irmez oldu dostun yardımı
Felek beni sevdiğimden ayırdı

5. Gitdi ʿaḳlım seniñ siyāh ṣaçından
Mürġ-i cān uçmuş beden içinden
ʿAli feryād ider çārḫıñ ucundan
Felek beni sevdiğimden ayırdı

MSS s.58-1

MURABBA'

Hüseyni

Tā ze len di ḫā ṭı rım şi'
Ḫür rem ol sun ar zu men dān

ri te ren nüm tā ze dür
hem ni şi nim tā ze dür

Tiz

Bez mi ḫan dān ey le di am ma

gü lüb a çıl ma dı dı

Ney le sün o ġon ce i nā

zik çe me nim tā ze dür dür

Tāzelendi ḫātırım şi'ri terennüm tāzedür
Ḫürrem olsun arzumendan hemnişinim tāzedür
Bezm-i ḫandān eyledi amma gülüb açılmadı
Neylesün o ġonce-i nāzik çemenim tāzedür

MSS s.58-2

SEMĀ'Ī

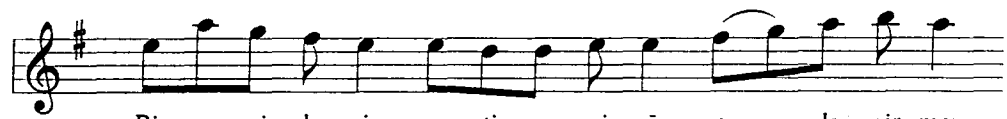

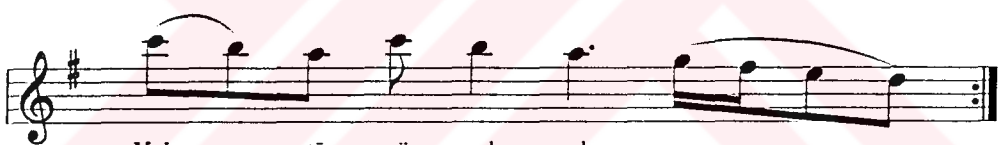

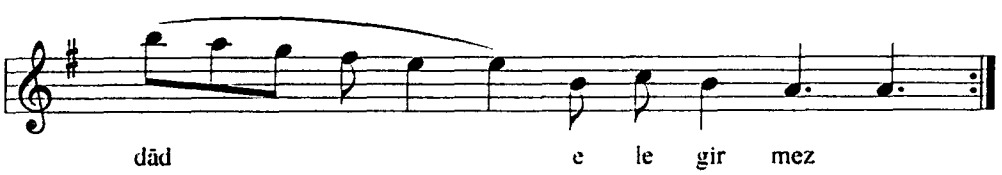

Bir sencileyin mest-i mey-i nāz ele girmez
nāz ele girmez
Bir bencileyin 'aşḳıñla mümtaz ele girmez
yār ele girmez
Bir sencileyin ḥasen ile yektā güzel olmaz
Bir bencileyin 'āşıḳ-ı serbāz ele girmez
dād ele girmez

MSS s.59-1

VARŞAĠI

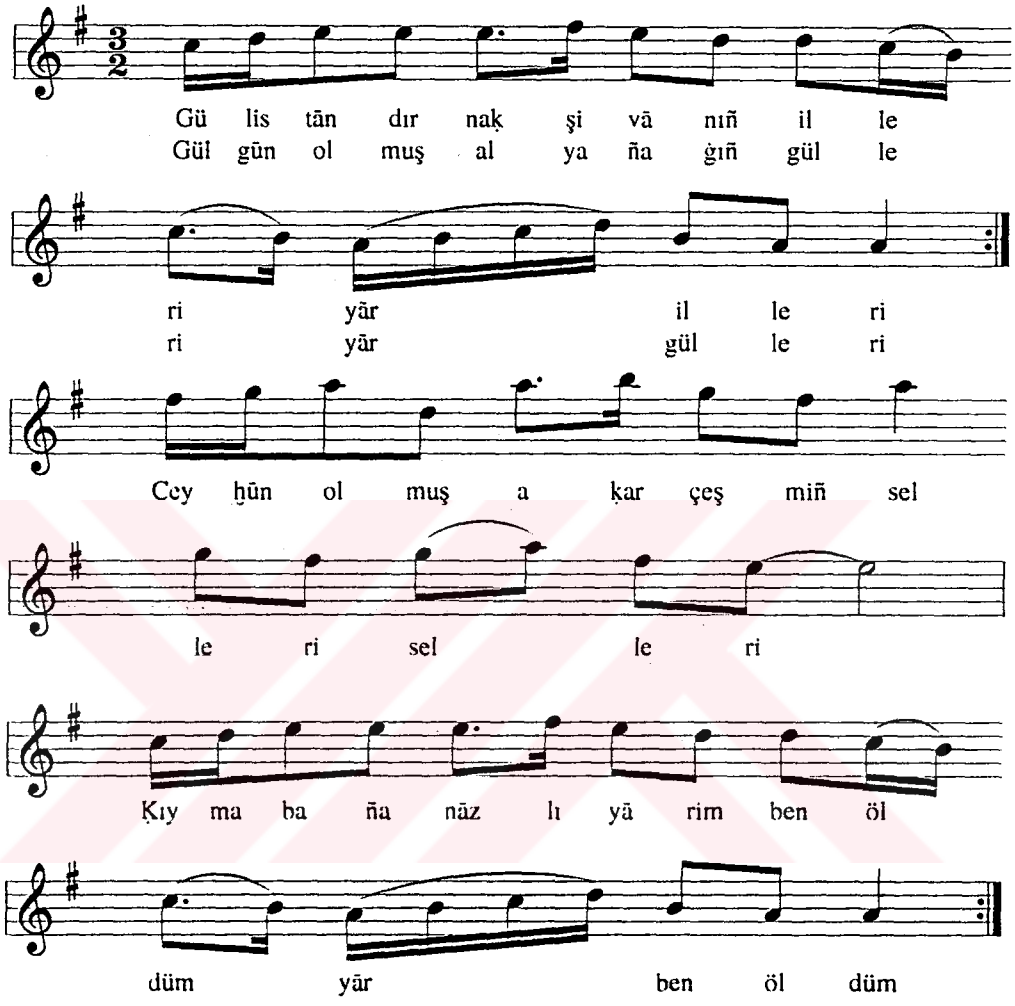

1. Gülistāndır naḳşivānıñ illeri yār illeri
   Gülgün olmuş ol yañaġın gülleri yār gülleri
   Ceyḫūn olmuş aḳar çeşmiñ selleri
   Ḳıyma baña nazlı yārim, ben öldüm

2. Dilber sen uġratdıñ beni gavgaya yār gavgaya
   Siyāh zülfüñ ḥevāsıyla sevdāya yār sevdāya
   Her dem her dem ṣalar beni ferdāya ferdāya
   Ḳıyma baña ... eyżan

3. Benim istediġüm ʻālem ṭāġıdır yār ṭāġıdır
   Yarsuz sükker yesem baña aġudur yār aġudur
   Öpülecek, ḳoçulacaḳ çaġıdır çaġıdır
   Ḳıyma baña ... eyżan

MSS s.59-2

MURABBA'

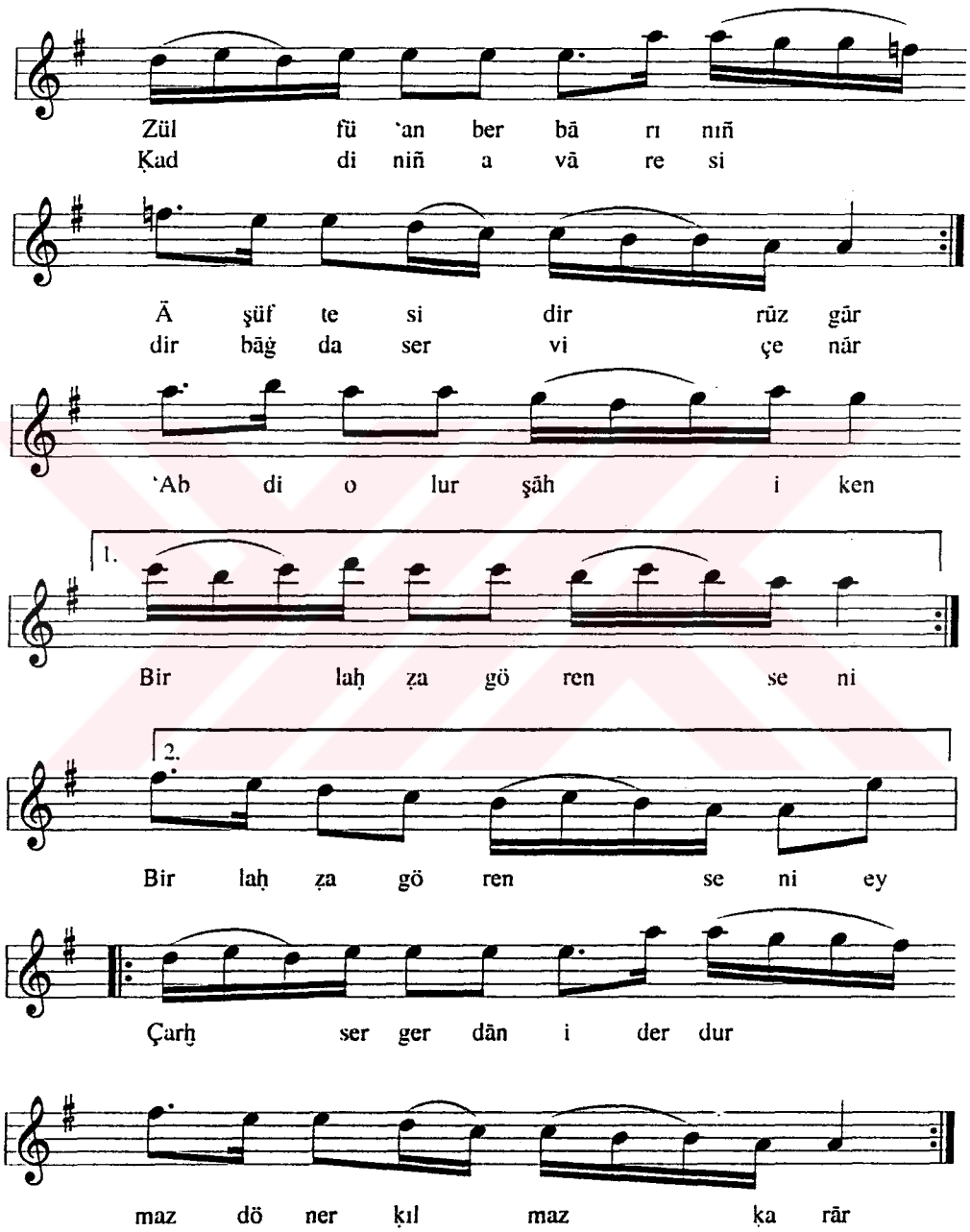

Zülfü 'anber bārınıñ āşüftesidir rūzgār
Ḳaddiniñ avāresidir bāġda servi çenar
'Abdi olur şāh iken bir laḥẓa gören seni
Çarḫ sergerdān ider durmaz döner ḳılmaz ḳarār

MSS s. 59-3

SEMĀ'Î MUḤAYYER

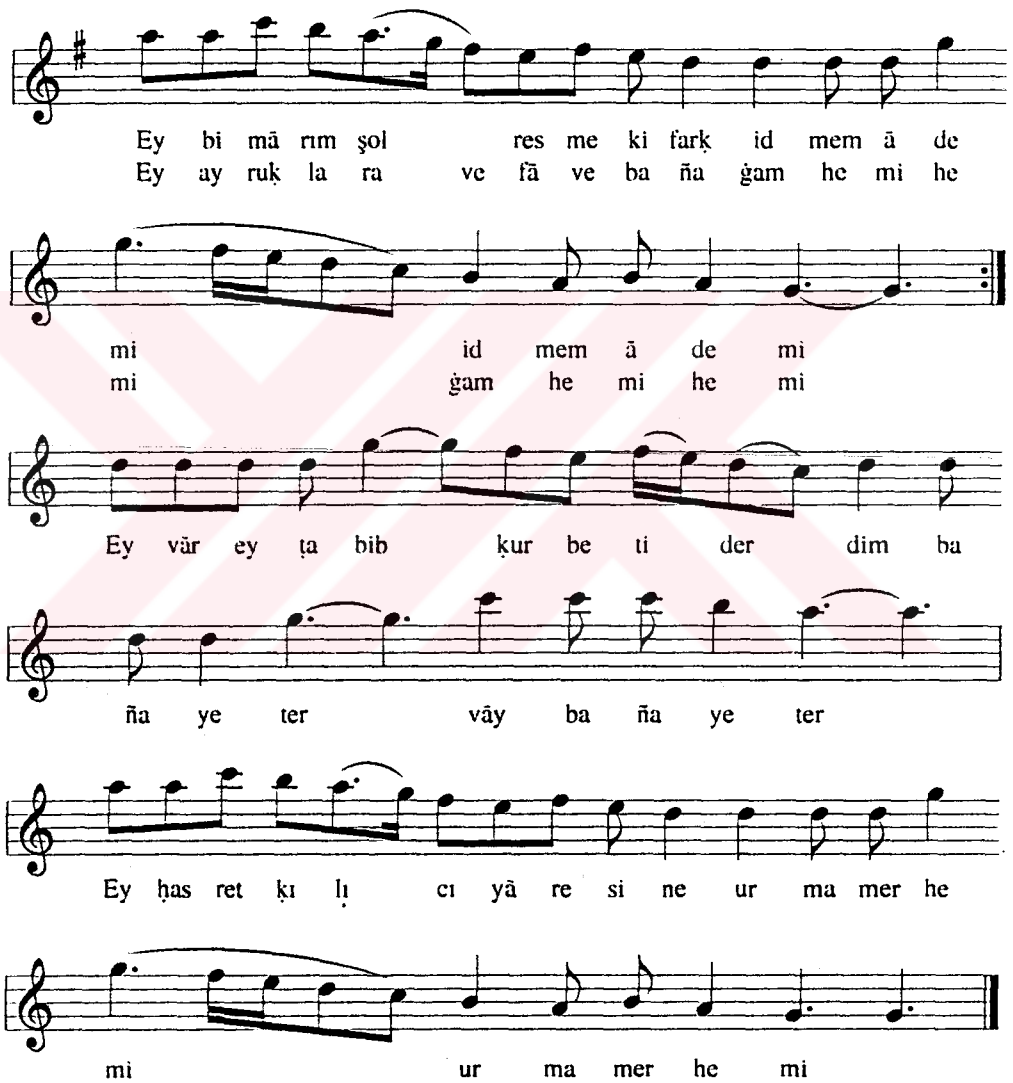

Ey bimārım şol resme ki farḳ idemem ādemi
Ey ayruḳlara vefā baña ġam hemi hemi
Ey var ṭabib kurbet-i derdim baña yeter
Ey ḥasret kılıcı yāresine urma merhemi

MSS s.59-4

(?)

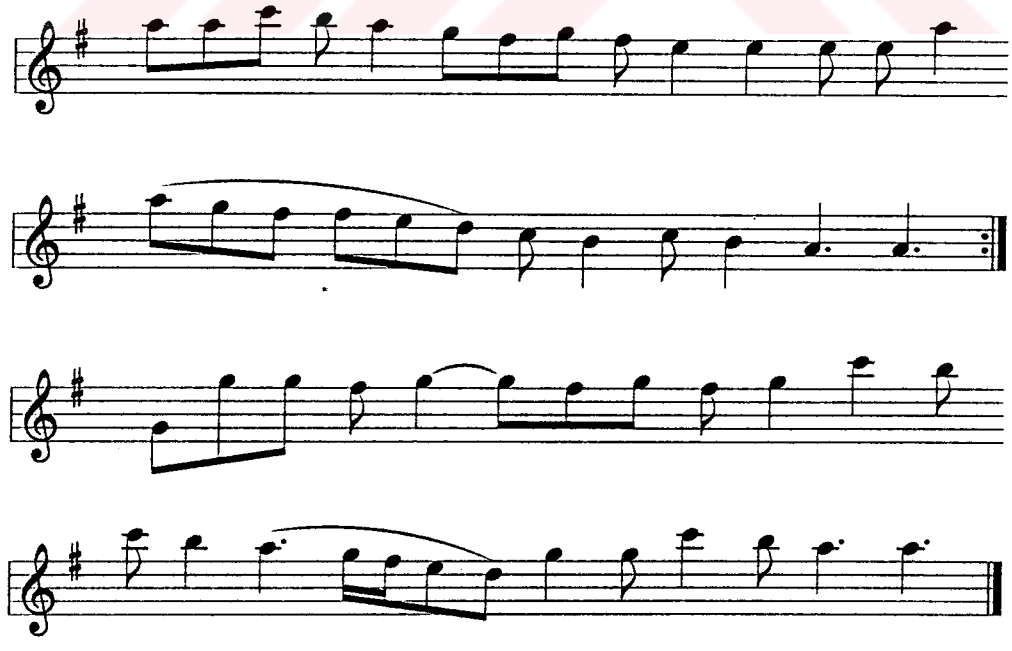

MSS s.59-5

RAḲṢ

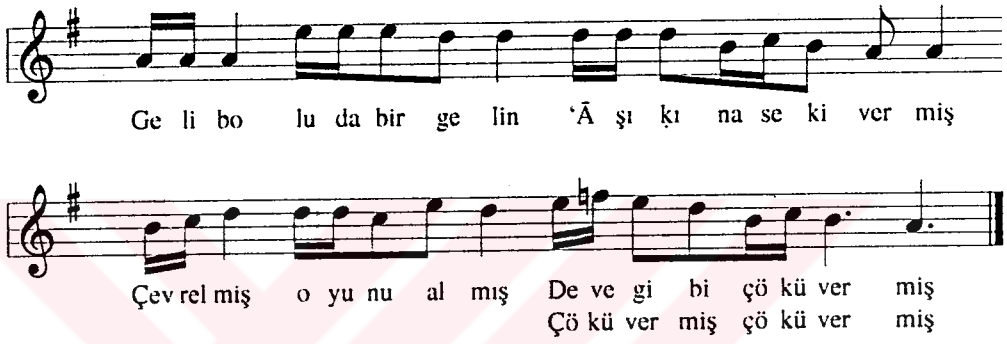

1. Gelibolu'da bir gelin
   ʻĀşıḳına sekivermiş
   Çevrelmiş oyunu almış
   Deve gibi çöküvermiş

2. Tavladan atlar boşanmış
   İnmiş ovada ḳoşanmış
   Uçkurun çözmek istemiş
   .(?)..... soḳuvermiş

3. Ovalar ḳamışı gibi
   Baḳçeler yemişi gibi
   Kuyumcu gümüşü gibi
   Ḳālıbına döküvermiş

4. Ḳızlarıñ ḥakiḳi gibi
   Ṭağlarıñ kekiği gibi
   Çulḫanıñ mekiği gibi
   Seḳi seḳi itüvermiş

5. Baḳ şu ʻāşıḳıñ işini
   Sevdāya ṣalmış başını
   Esirger ḳız kardaşım
   (?) Engesini s...ivermiş

MSS s.60-1

SULṬĀN İBRĀHİM'İÑ HUŻŪRUNDA OYNANILAN RAḲṢ

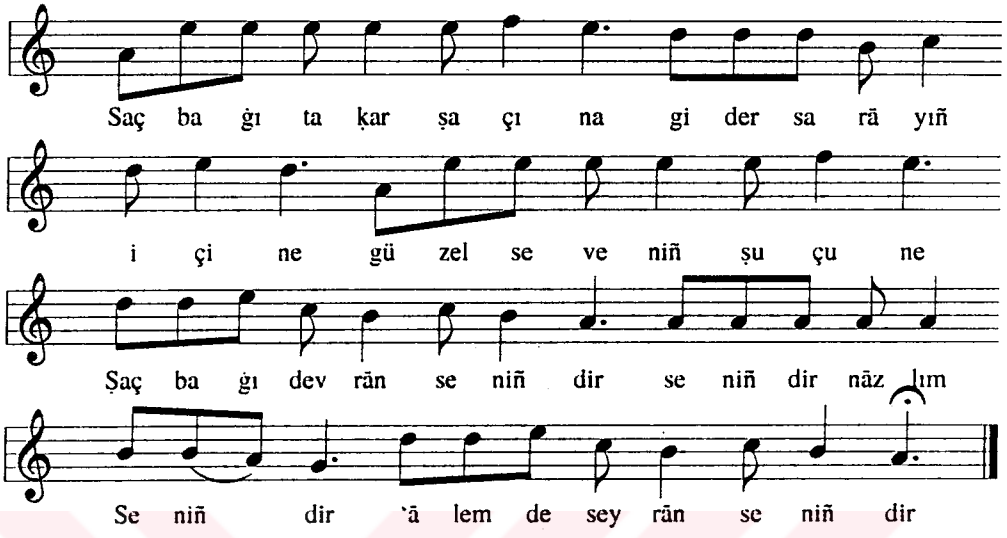

Saçbaġı ṭaḳar saçına
Gider sarāyıñ içine
Güzel seveniñ ṣuçu ne
Ṣaçbaġı devrān seniñdir seniñdir
Nāzlım seniñdir
'Ālemde seyrān seniñdir

Sen baġçelerde gezersin
Benden iltifāt sezersin
Başına güller dizersin
Ṣaçbaġı ...eyżan

Ḳaldır eteġiñi baḳayım
A.ına çaḳmaḳ çaḳayım
Başıña sünbül ṣoḳayım
Saçbaġı ...eyżan

Ḳuyumcu düzer getirür
Alub ḳadınlar götürür
Ḳıçın üstünde oturur
Ṣaçbaġı ...eyżan

Ay benim karġı ḳamışım
Tāze turfanda yemişim
Ṣarı altında gümüşüm
Ṣaçbaġı ...eyżan

Saçbaġı sen mey çeñşarsin
Ḳızlarıñ dünbeleġin oḫşarsın
'Ālemi seyrān ḳılarsın
Ṣaçbaġı eyzān...

Yeniçerileriñ aġası
Öñünde gider yayası
Ḳırḳ biñ ḳullarıñ aġası
Ṣaçbaġı ...eyżan

Üsküdar'dan gelür ḳayıḳ
Sulṭān İbrāḥim'e lāyıḳ
Kimi serḥoş kimi ayıḳ
Ṣaçbaġı ...eyżan

Sen gezersin hecin gibi
Ṭaracıġıñ ma'cūn gibi
Bir çifte güğercin gibi
Ṣaçbaġı ...eyżan

Sen gezersin ferde ferde
Seni uġratdılar derde
Ẓülfüñ bulunduğu yerde
Ṣaçbaġı ...eyżan

Evleriniñ öñü baḳla
Güvercinler ḳılar taḳla
Al beni ḳoynuñda ṣaḳla
Ṣaçbaġı ...eyżan

Yorġanıñ ucunu başdım
Ḳoynuña girmekdir ḳaṣdım
Güğercin ṭopuklu dostum
Ṣaçbaġı ...eyżan

MSS s.60-2

VARŞAĞI

Devr-i Kebir

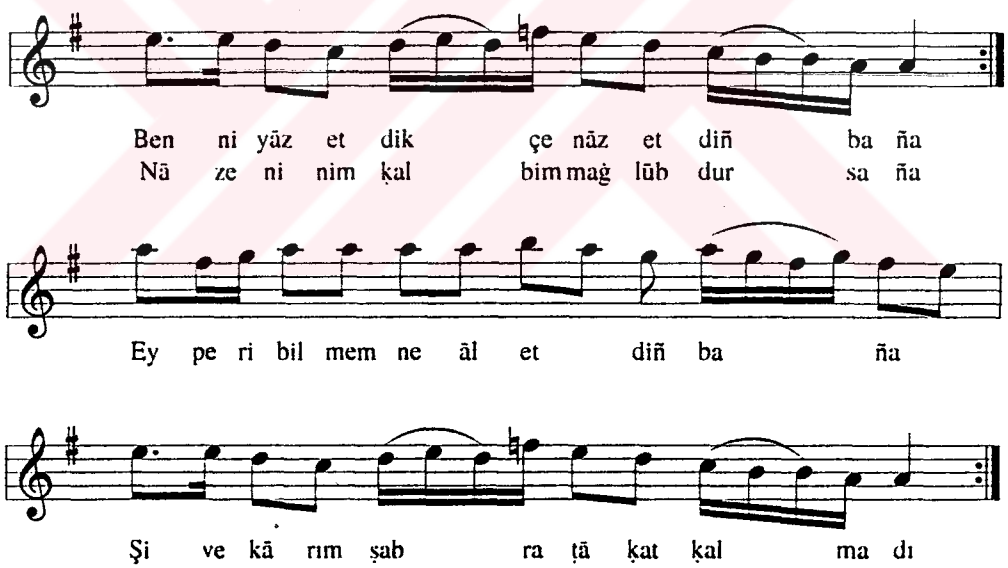

Ben niyāz etdikçe nāz etdiñ baña
Nāzeninim ḳalbim mağlūbdur saña
Peri bilmem ne āl etdiñ baña
Şivekārım, ṣabre ṭākat ḳalmadı

Ḥasretiñden etmezim bir dem karār
Etdirir hicriñ beni terk-i diyār
İderim artuḳ seyāhat iḥtiyār
Şivekārım ...eyżan

MSS s.60-3

TÜRKİ ĠURBET

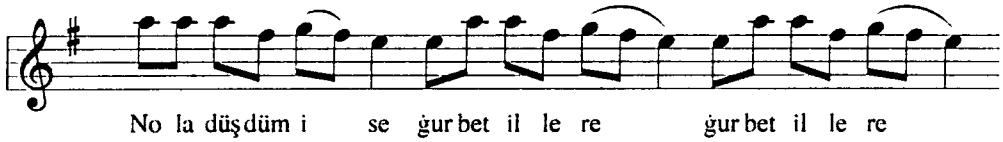

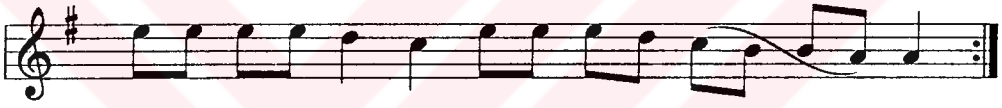

1. Nola düşdüm ise ġurbet illere
   Yā eceldir, yā dizārdır, yā naṣib
   Ṣabr eylemek gerek dürlü ḥallere
   Yā eceldir ...eyżan

2. Ferḥad gibi ṭaġ başından yol aşdım
   Şirin'i gördüm de Leylā'ya ulaşdım
   Yedi iḳlim dört köşeyi ṭolaşdım
   Yā eceldir ... eyżan

3. Buña dünyā dirler bu da Mıṣırdır
   Günāhkārıñ işi gücü ḳuṣurdur
   Hiç kimseler bilmez bu gizlü sırdır
   Yā eceldir ...eyżan

4. Dāyim medḥiñ eyle ġazā yolunuñ
   Gülbāng'ı çek Hācı Bekdāş Veli'niñ
   Mevlā ḳısmetini kesmez ḳulunuñ
   Yā eceldir ... eyżan

5. Muṣṭafā iydur ol kerimiñ 'izzeti
   Cömertdir ḳuluna virir ḳısmeti
   Çekdim nice zemān derd ü ḥasreti
   Yā eceldir ...eyżan

MSS s.61-1

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

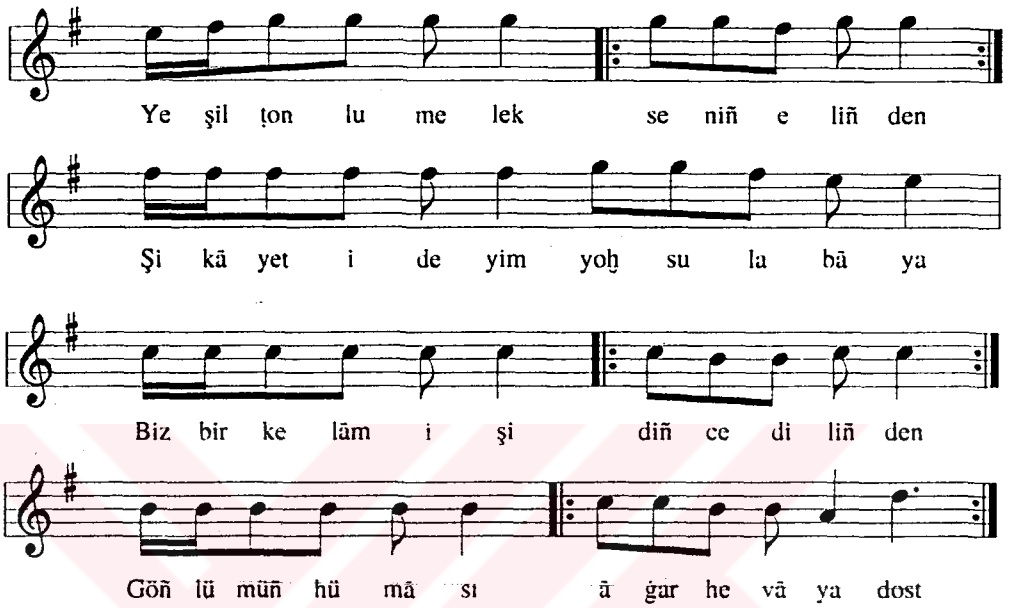

1. Yeşil ṭonlu melek seniñ eliñden
   Şikāyet ideyim yoḫsula, bāya
   Biz bir kelām işidiñce diliñden
   Göñlümüñ hümāsı aġar hevāya

2. Göğsüñde olaydı zerrece imān
   İltifāt iderdiñ gördüğüñ zemān
   'Āşuḳ ile ma'şūk yadiġār hemān
   Seniñ ile ben mi geldim dünyāya

3. 'Āḳıbet yoluñda ölmekdir yolum
   İnṣāf mıdır baña idersün ẓulüm
   Her ḳaçan medḥiñe başlarsa dilim
   Beñzedirim seni gökdeki āya

4. Her dem ḥayaliñi ḳovarsın deyu
   Cemālin görmeye uyursun deyu
   Seni sevmeye seversin deyu
   Bendeñe iderler dürlü kināye

5. Kātip aydur cefānıñ aṣlını bilürüz
   Biz, ikrārımızdan dönmez ölürüz
   Her ḳande gidersen seni buluruz
   Pervāz urub uçarsan da semāya

MSS s.61-2

TÜRKİ BERĀY-I ĠAZĀ-YI BAḤRİ

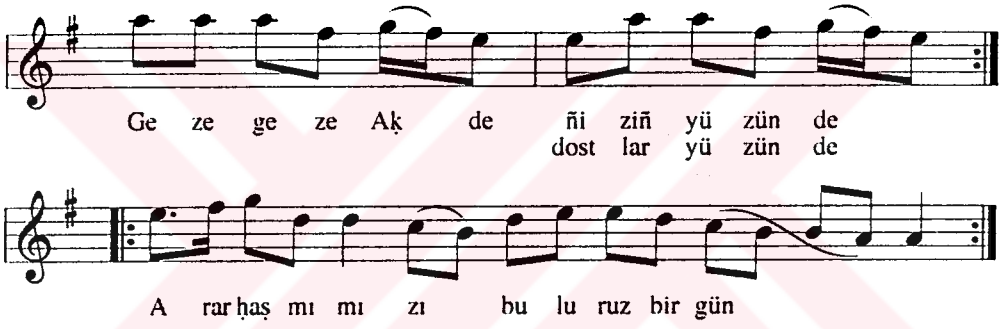

1. Geze geze Aḳdeñiziñ yüzünde
   Arar ḥaṣmımızı buluruz bir gün
   Yā yāhū yevm olub ṣılāya gideriz
   Yā ṣeri meydāne viririz bir gün

2. Süzülüb geliyor balaban gemi
   Silelim göñülden ġuṣṣa ü ġamı
   İner bir köşeden şāhinler gibi
   Alur kārımız döneriz bir gün

3. Yetiş Ḫalil Paşa yetiş ḳānımız
   Emānetdir teslim olur cānımız
   Yā türāba naṣib olur tenimiz
   Ya murādımıza ireriz bir gün

4. Öksüz 'Āşıḳ aydur mübārek ġażā
   Yā Muḥammed yā 'Ali, yā Murtażā
   Şehidlik maḳāmın Ḫüdā vir bize
   Meded Allah deyu ölürüz bir gün

MSS s.61-3

TÜRKİ BERĀY-I ĠURBET
ve
ELVEDĀ'

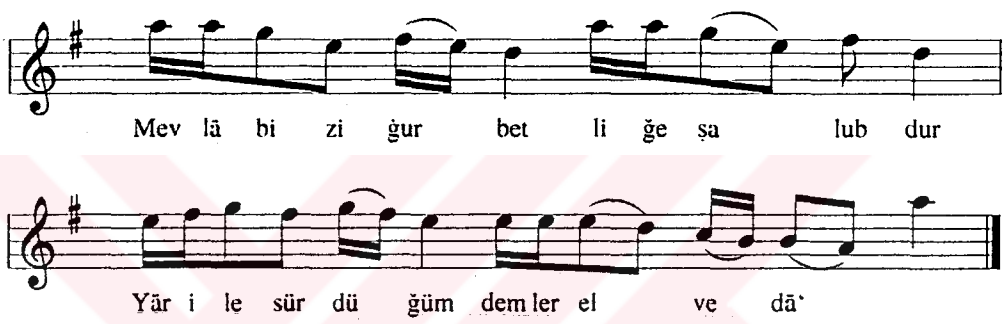

1. Mevlā bizi ġurbetliğe ṣalubdur
   Yār ile sürdüğüm demler elvedā'
   Çün 'aşḳıñ ateşi başdan aşubdur
   Geldi geçdi geçen çaġlar elvedā'

2. Yiğidiñ yüzüne gülersin ḳaşddan
   Derviş olan cüdā düşer mi postdan
   Ḳavimden ḳardaşdan, yārāndan, eṭden
   Şimdi bizi añar aġlar elvedā'

3. Derdlü göñül bahr-ı 'ummāna dalıb da
   'Aşḳıñ gemisini engine ṣalub da
   Münāsib yārān yanıma alub da
   Ṭolusun içdüğüm baġlar elvedā'

4. Mevlām bize virmiş ise bu derdi
   Göricek vār imiş merd oġlu merdi
   Ḳoyunu arayub, uluşur ḳurdu
   Ürküdüb geçdüğüm ṭaġlar, elvedā'

5. Yavru cellād olmuş, ḳandedir deyu
   Sevgi māḥabbetim handedir deyu
   Gedā Demuroğlu Van'dadır deyu
   Şimdi bizi añar ṣılām elvedā'

MSS s.62-1

TÜRKİ BERĀY-I ĠAŻĀ

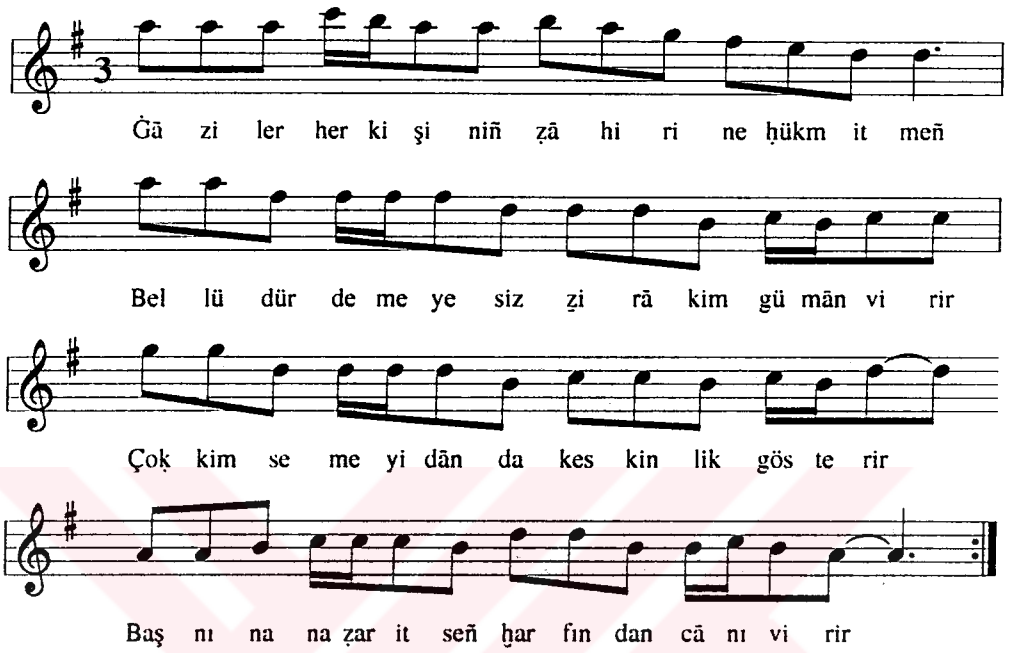

1. Ġāziler her kişiniñ ẓahirine ḥükm etmeñ
   Bellüdür demeyesiz ẕirā kim gümān virir
   Çok kimse meydānda keskinlik gösterir
   Baṭnına naẓar etseñ ḫavfından cān virir

2. Eş eşe yoldaşlar dem uruben gerilür
   Nesne yoḳ bu ʿadūnuñ baş alub, baş virilür
   Ġālibiz inşaallah hem söyler, hem tarılur
   Mert olan din yoluna ḳān alub, ḳān virir

3. Amma top tüfeñkler boşanub aşılmadan
   Ḳoç yiğit ḥāşmına yürüyüb ḥüvelmeden
   Şimşekler çakışayub ḳol ḳola ṭutulmadan
   Atınıñ boynuna ṣarılub yan virir

4. Bir laḫẓa içinde bıraḳub dil ʿalāsın
   Ḳandedir ol şāhbāz, ḳoduñsa bulasın
   Girmiş ḳoz ḳabuġuna ġayb etdi isticlāsın
   Çadıra yetişince merdliğinden nişan virir

5. Niceleriñ ḳılıcı hem ʿArab atı olur
   Cerādet ʿārız olmaz bir güher zātı olur
   Ufki hem tevekkül, hem ḫarābātı olur
   Çāker ü dilāver ü cāndāra nān virir

MSS s.62-2

TÜRKİ BERĀY-I ĠAŻĀ

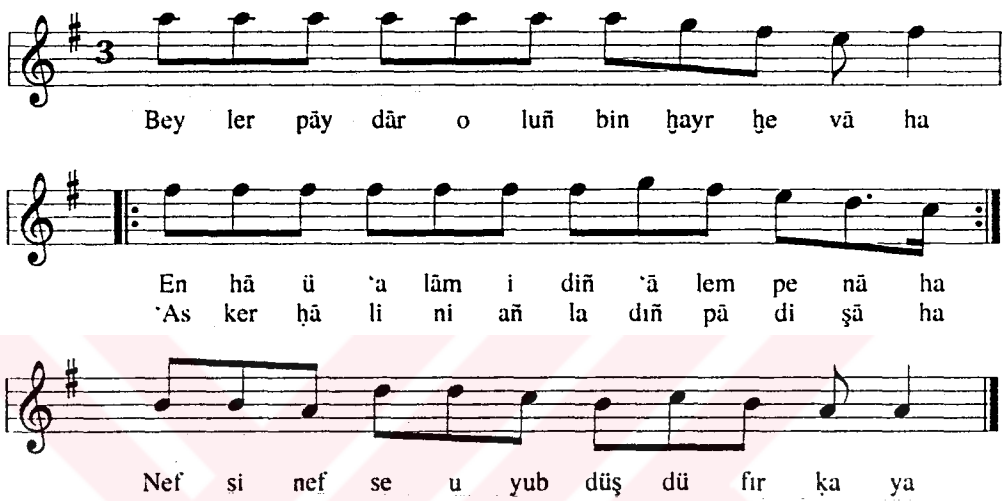

1. Beyler pāydār oluñ bin ḫayr hevāha
   Enhā ü 'alām idin 'ālem penāha
   'Asker ḥalini añladıñ pādişāha
   Nefsi nefse uyub düşdü fırḳaya

2. Aġniyā küberā işfend-i ṭāma
   Nefsine cehd idüb nef' yoḳ 'āma
   Ġayretkeş ḳalmadı din-i İslāma
   Hebisi öğrenmiş ḥarām serḳaya

3. Şeci' ü nāmdārlar baḥren ve berren
   İftirā'dan ḳatl oluyor ümerā
   Ṣadrını ḳısḳanub ẓālim vüzerā
   Müslümi 'add iderler māreḳe

4. Ḳanı, Fażıl Paşa Bosna serdārı
   Seyyid Aḥmed serhadıñ ciğerdārı
   Deli Ḥüseyin Girid'iñ cenk güzārı
   Ġarzāen maḳtuller düşdü burḳaya

5. Hünermendler maḥrūm oldu 'aṭādan
   Gıṭā ẕiyāde oldu difḳ viṭāddan
   Ufki (Ufeki) gördüğü böyle ḫaṭādan
   Her dilir başını çekmiş ḫırḳaya

MSS s.62-3

TÜRKİ BERĀY-I ĠAŻĀ

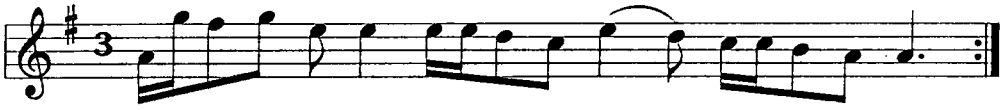

Ġā zi pā di şā ha ey le di na ẓar ey le di na ẓar
Yer le ri gök le ri ya ra dan şim di ya ra dan şim di

Şāh şū fī āh i düb aġ la yub ge zer

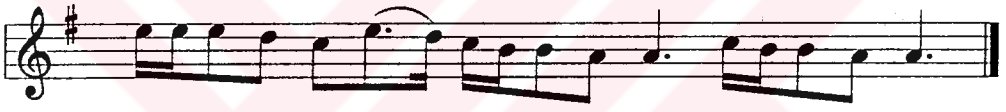

Yü re ğin de ḳa lan ya ra dan şim di ya ra dan şim di

1. Ġāzi pādişāha eyledi naẓar
Yerleri gökleri yaradan şimdi
Şāh ṣūfī ah idüb aġlayub gezer
Yüreğinde ḳalan yaradan şimdi

2. Bedenden ṣu gibi görünür çöller
Baş kesen ġāẓiler soḳundu teller
Şaḳıdı bülbüller açıldı güller
Şükür yanaşırız ḳaradan şimdi

3. Pādişāhıñ ḳılıcıdır, atıdır ('Arab atıdır)
Şāh ḳacınca şimdi ruhuñ mātıdır
Baġdād'ıñ, Revān'ıñ ḥarāretidir
Tācını başında ṭār iden şimdi

4. Ḫünkār ḳılıcına yazar ḫaṭṭını
Bildirmişdir 'Acem şāha ḥaddini
Ṭaġıdırdı İskender'iñ seddini
Bozuldu Baġdād'ı zor iden şimdi

5. 'Ali aydur çöllerimiz oldu ḳān
Ḫānlar esir oldu, sürḫ-ser müselmān
Özbek'dir bir yanıñ bir yan Hindistān
Ḳaldırırlar seni aradan şimdi

MSS s.63-1

TÜRKİ-İ BERĀY-I MAḤABBET

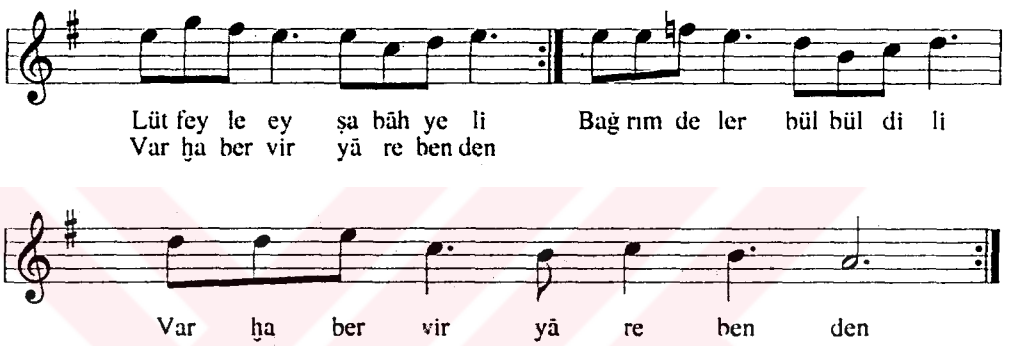

1. Lütfeyle ey ṣabāḥ yeli
   Var ḫaber vir yāre benden
   Bağrım deler bülbül dili
   Var ḫaber vir yāre benden

2. 'Aşḳıñ şarābından ḳandım
   Mest oldum demmune döndüm
   Ḥasret ateşiyle yandım
   Var ḫaber ... eyżan

3. Bilmem baña ne ḥāl oldu
   Ḳaddim büküldü dāl oldu
   Yandı yüreğim'ḳāl oldu
   Var ḫaber ... eyżan

4. Kendümü bilmem divāneyim
   Oda yanar pervāneyim
   'Aşḳı ile mestāneyim
   Var ḫaber vir yāre benden

5. Benim yavrum zülfün çözer
   Bülbüller cihānı bezer
   'Ali bu niyāzı yazar
   Var ḫaber vir yāre benden

MSS s.63-2

(?)

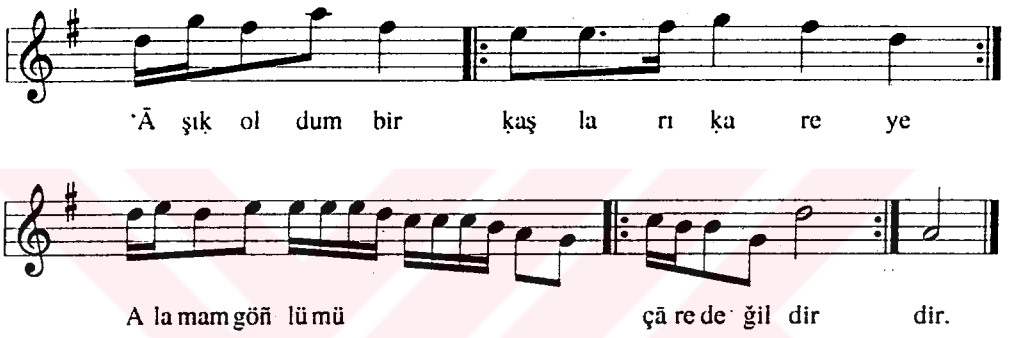

1. 'Āşıḳ oldum bir ḳaşları ḳaraya
Alamam göñlümü çāre değildir
Baġrımız ḫūn oldu ciğerim püryān
Şimdi oñulacaḳ yāre değildir

2. Ben söylesem sözüm çıḳar beyāza
Yufkadır baġrımız değmez niyāza
'Āşıḳ isteyince virirmiş Ḫudā
Aladır gözleri, ḳara değildir

3. Yavru şāhin gibi boynu uzadır
Yañaġı ḳırmızı gülden tāzedir
Gerçek 'āşıḳının yolu gözedir
Körpem melāyındır güre değildir

4. Çaġır kullarını gelsün divāne
Yöğrük atlar gerek menzil ḳoyana
Ta'n iderler şunda güzel sevene
Ṣanasın ezelden töre değildir

5. Ḳul Muṣṭafā ġalaṭ var mı sözüñde
Hayālim ḳalmışdur ala gözüñde
Duman duman olmuş ol māh yüzüñde
Noḳtadır beñleri sıra değildir

MSS s.63-3

TÜRKİ DER ḤAḲḲ-I ʿĀSİ ḪAYDAR

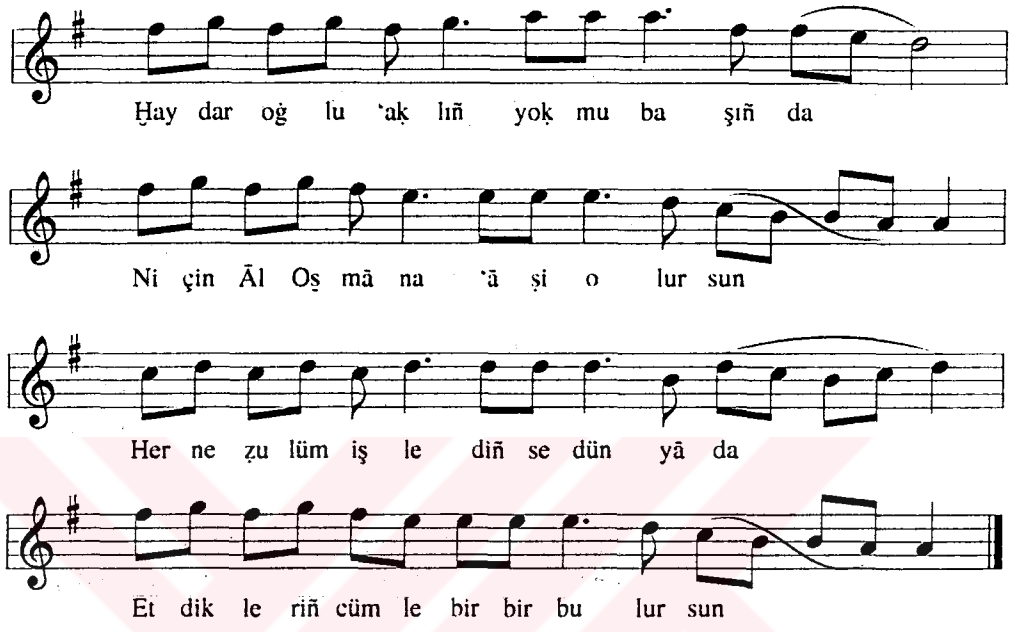

1. Ḫaydaroğlu ʿaḳlın yok mu başıñda
   Niçin Āl-Osmān'a ʿāsi olursun
   Her ne ẓulüm işlediñse dünyāda
   Etdikleriñ cümle bir bir bulursun

2. Ṣayd iderler seni dürlü fenn ile
   Ḳurtulamazsın nice yüzbiñ and ile
   İlyas Paşa gibi ḳayıd bend ile
   Bir gün ḥünkār divānına gelürsün

3. Çoḳ ʿāsiyi çengellere dizdiler
   Manoğlunuñ ʿaskerlerini bozdular
   Hem Mehdi'niñ derisini yüzdüler
   Ḳayalıoğlu berdār oldu bilürsün

4. Niçün oturmazsın kendü hāliñde
   Şimdi sensiñ cümle ḫalkıñ diliñde
   Bilmiş ol kim Ḳara ʿAli'niñ eliñde
   Dürlü dürlü ʿaẕāb ile ölürsün

5. Kātib ʿAli aydur var git işiñe
   Ṭar iderler gök dünyāyı başıña
   Ḳarga ḳuzgun ḳonar bir gün leşiñe
   Ṣanma böyle dārāt ile ḳalırsın

MSS s.64-1

PİŞREV-İ CİĞERDELEN

Ḍarb-ı Feṭḥ

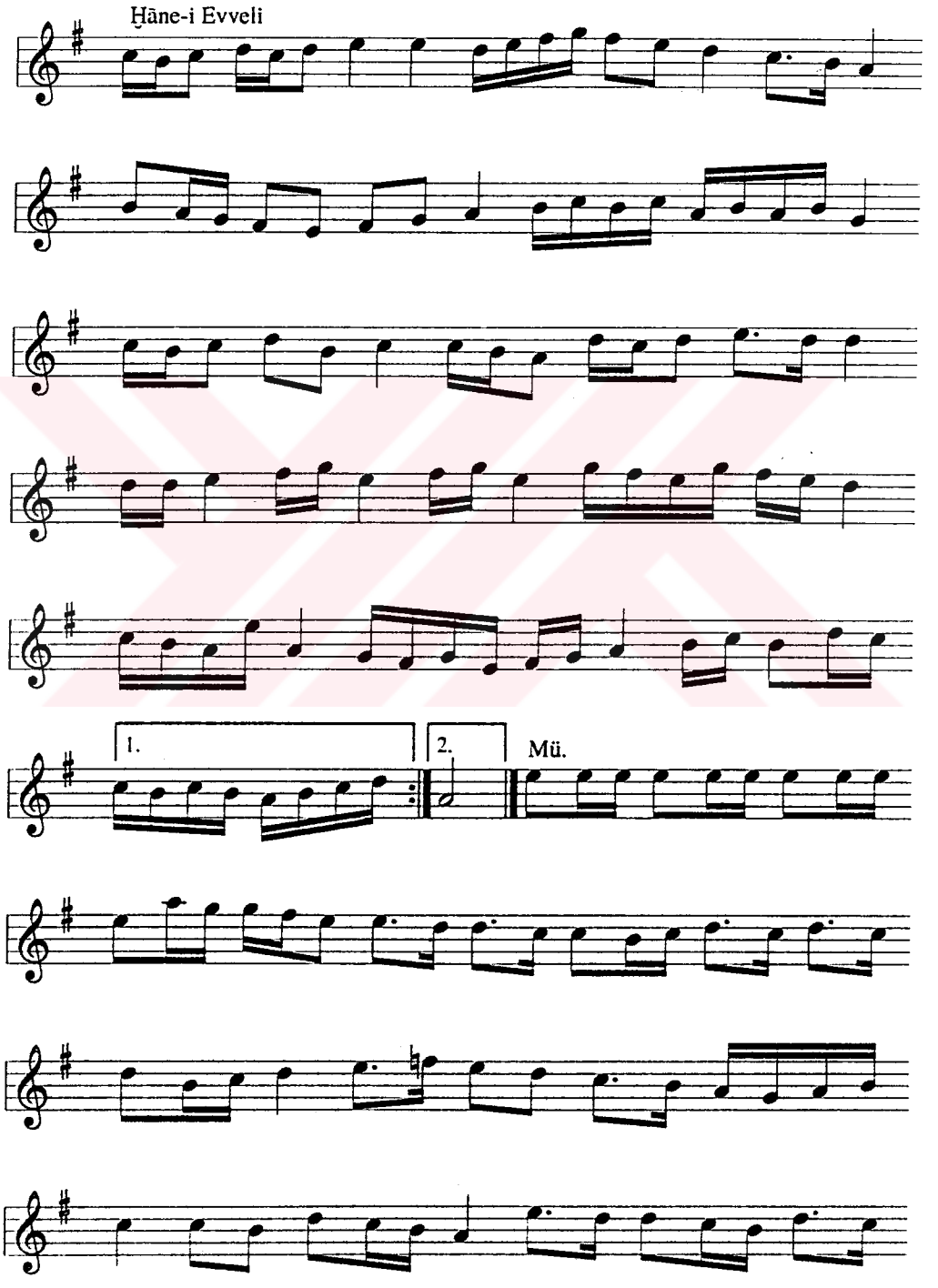

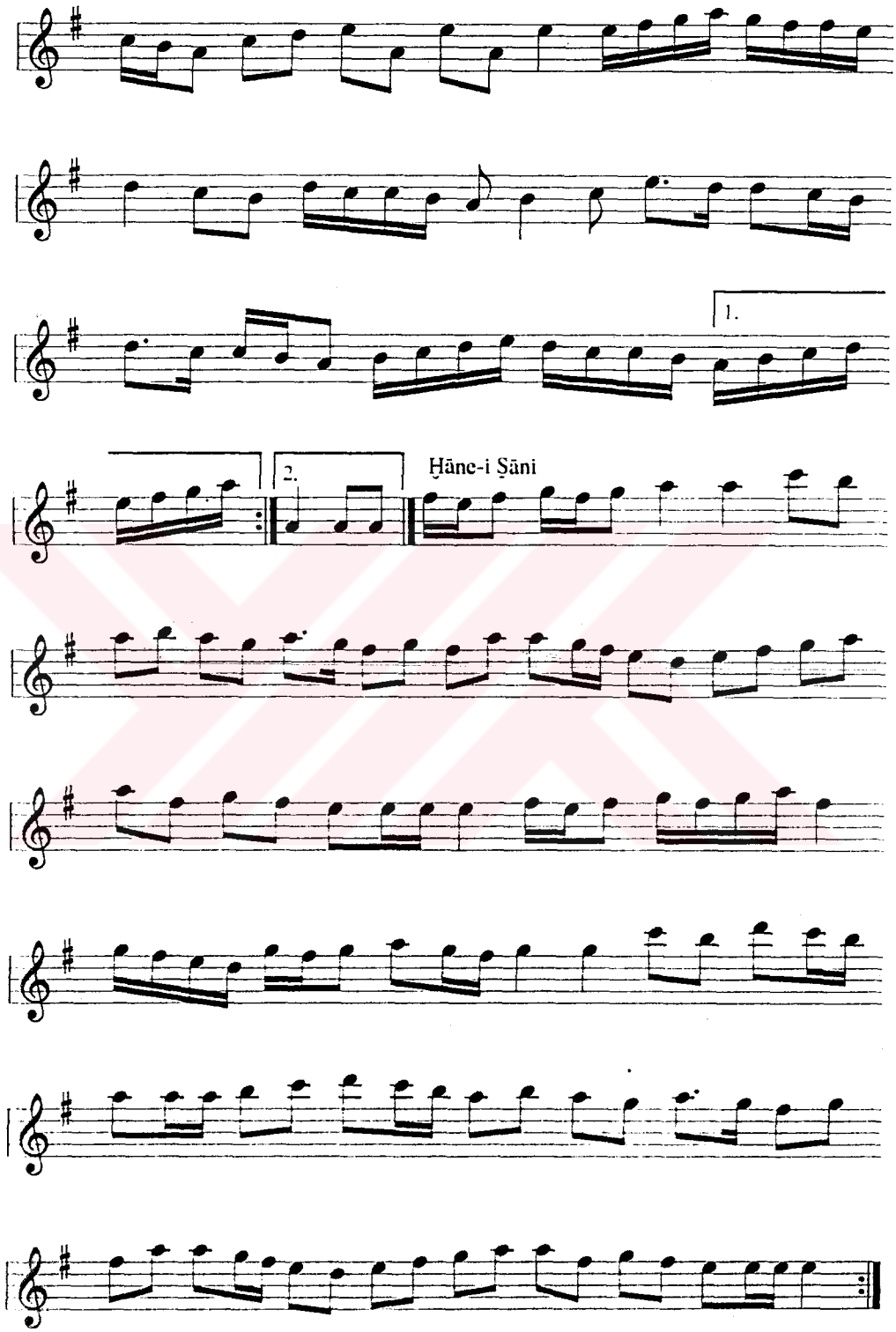
1.
2.
Hāne-i Ṣāni

Zeyl

Mü.

Ḥāne-i Ṣāliṣ

Mü.

MSS s.64-2

TÜRKİ

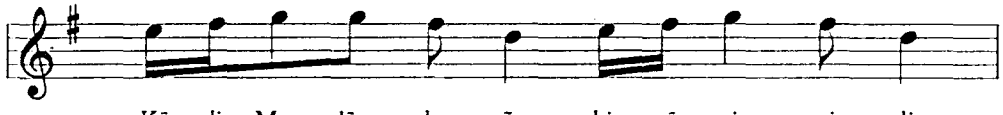

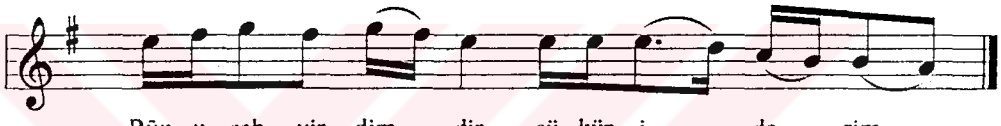

1. Ḳādir Mevlām baña bir yār virmişdir
   Rūz u şeb virdimdir şükür iderim
   Böyle luṭfa daḫi kimler ermişdir
   Divānında dāyim naẓār iderim

2. Benim sevdiceğim bir ġonce güldür
   Gözleri karedir ruḫlari aldır
   Şirin-zebān hem ḳaşları hilāldir
   Bülbülüyüm dāyim efġān iderim

3. Tiġini destine alub gelürse
   Ḳatl eyleyüb benim ḳānım alursa
   Her ne deñlü baña cevir ḳılursa
   Bendesiyim ben taḥammül iderim

4. Ḥaḳ saḳlasun ayrılığıñ şerrinden
   Nice ʿāşıḳ ayrılmışdır yārinden
   Cānım alsun ayırmasun yanımdan
   Ya ben yārsız bu cihānı neylerim

5. Gül derdinden gör bülbülüñ zārını
   ʿĀşıḳ olan terk ider mi yārini
   Şāhinoğlu bir dem ʿömrüm varını
   Görmez isem hemān ölür giderim

MSS s.65-1

PİŞREV-İ CİHĀN-ĀRĀ

Uṣūleş Düyek

Ḫāne-i Evveli

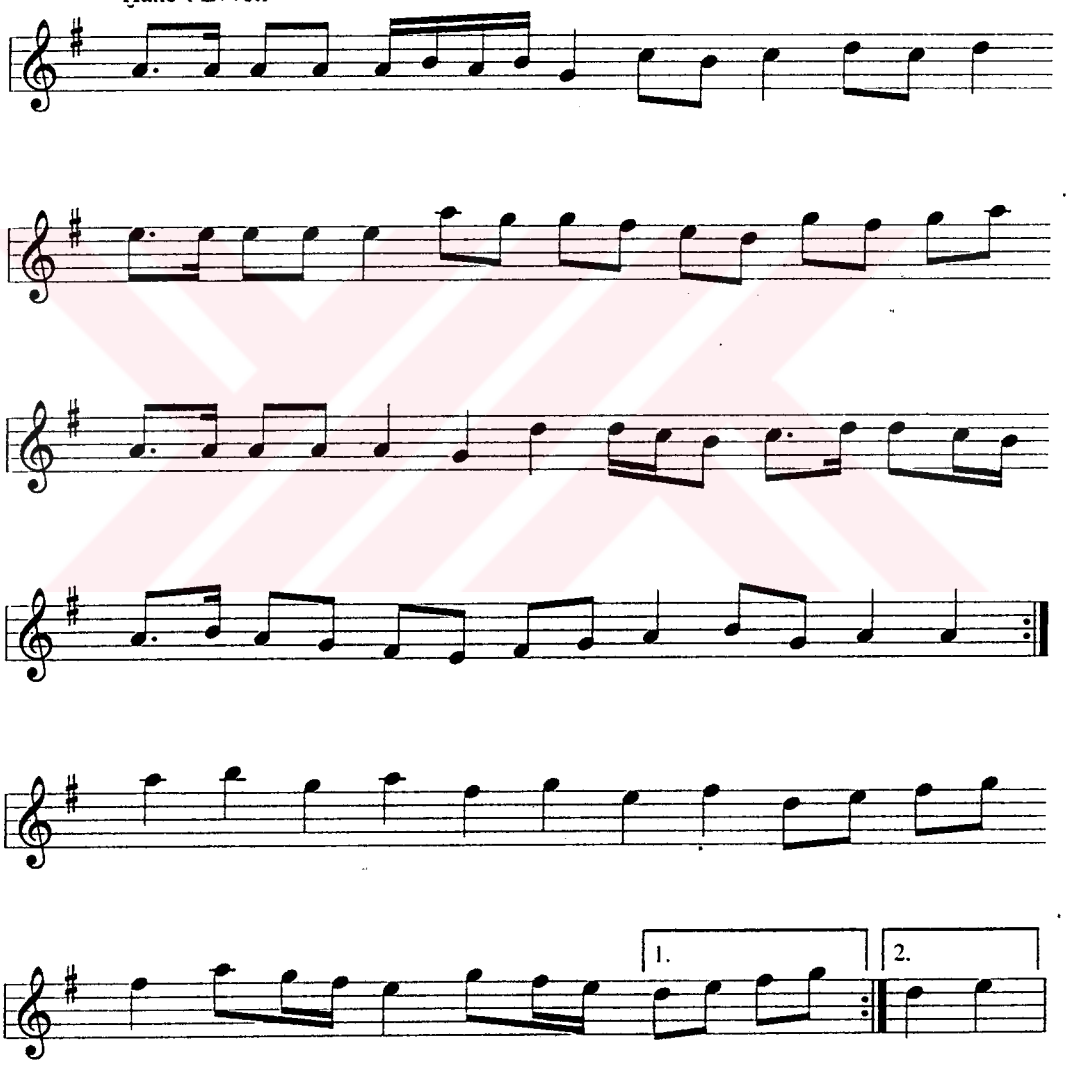

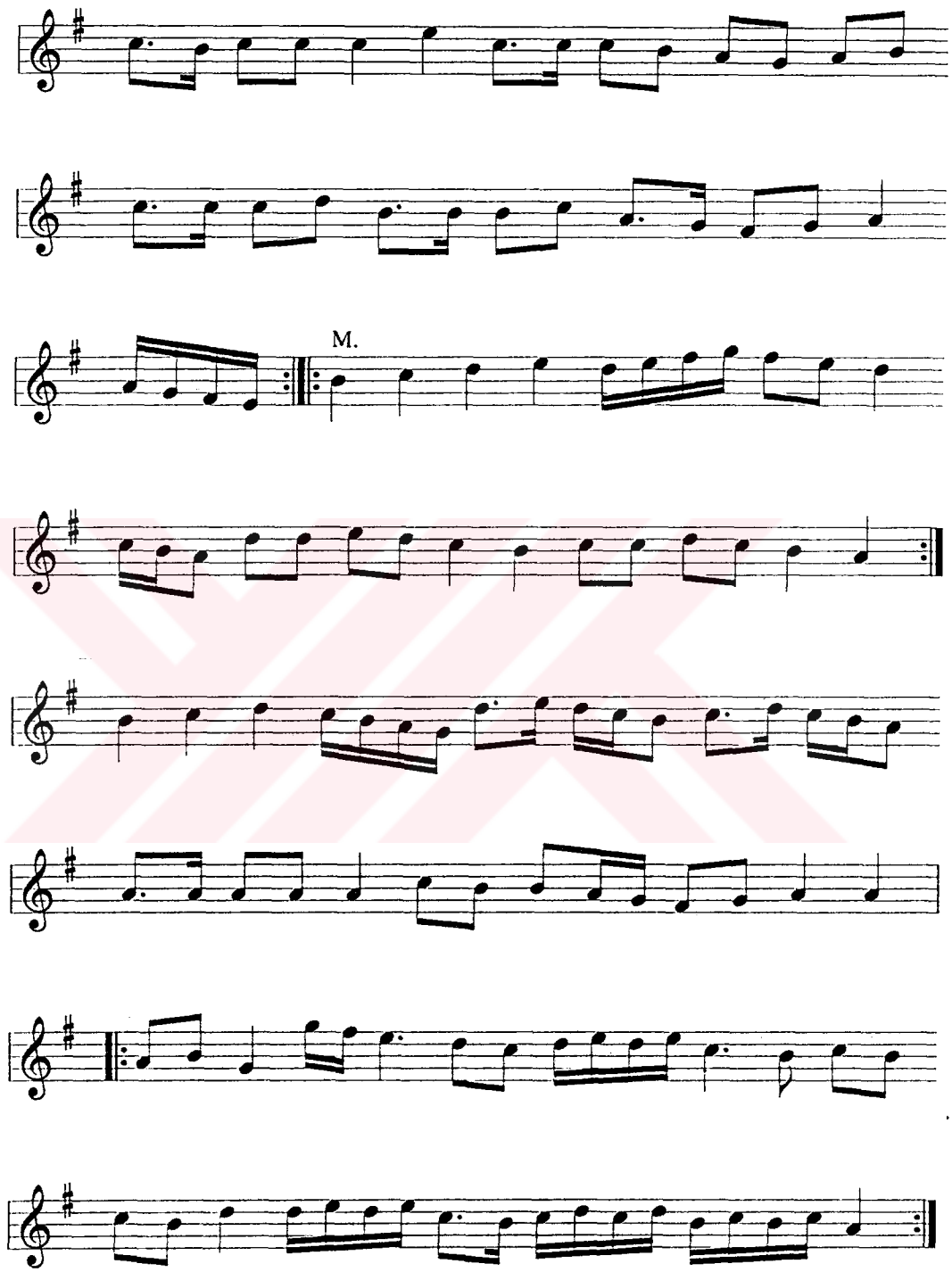
M.

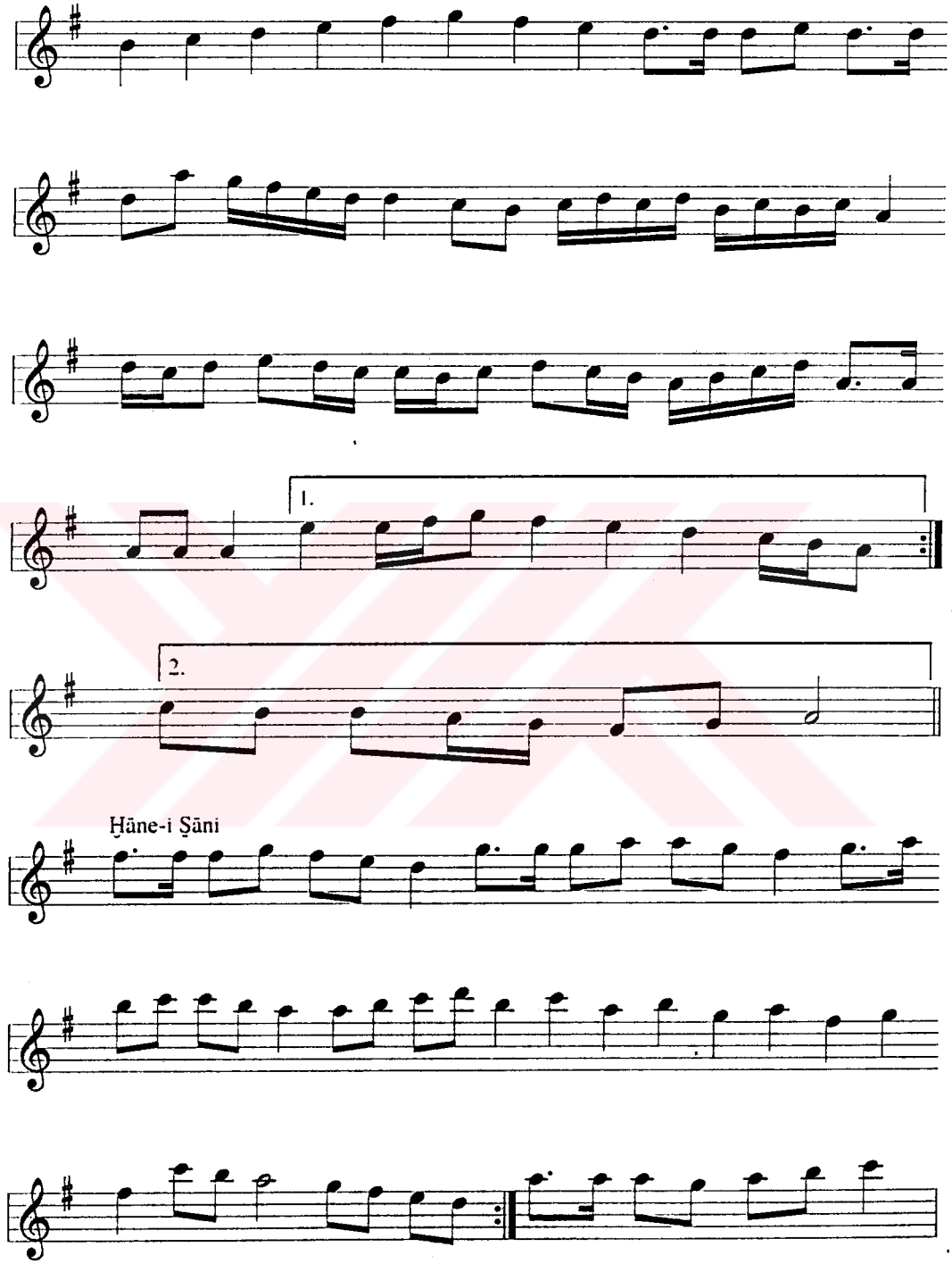
1.
2.
Ḫāne-i Ṣāni

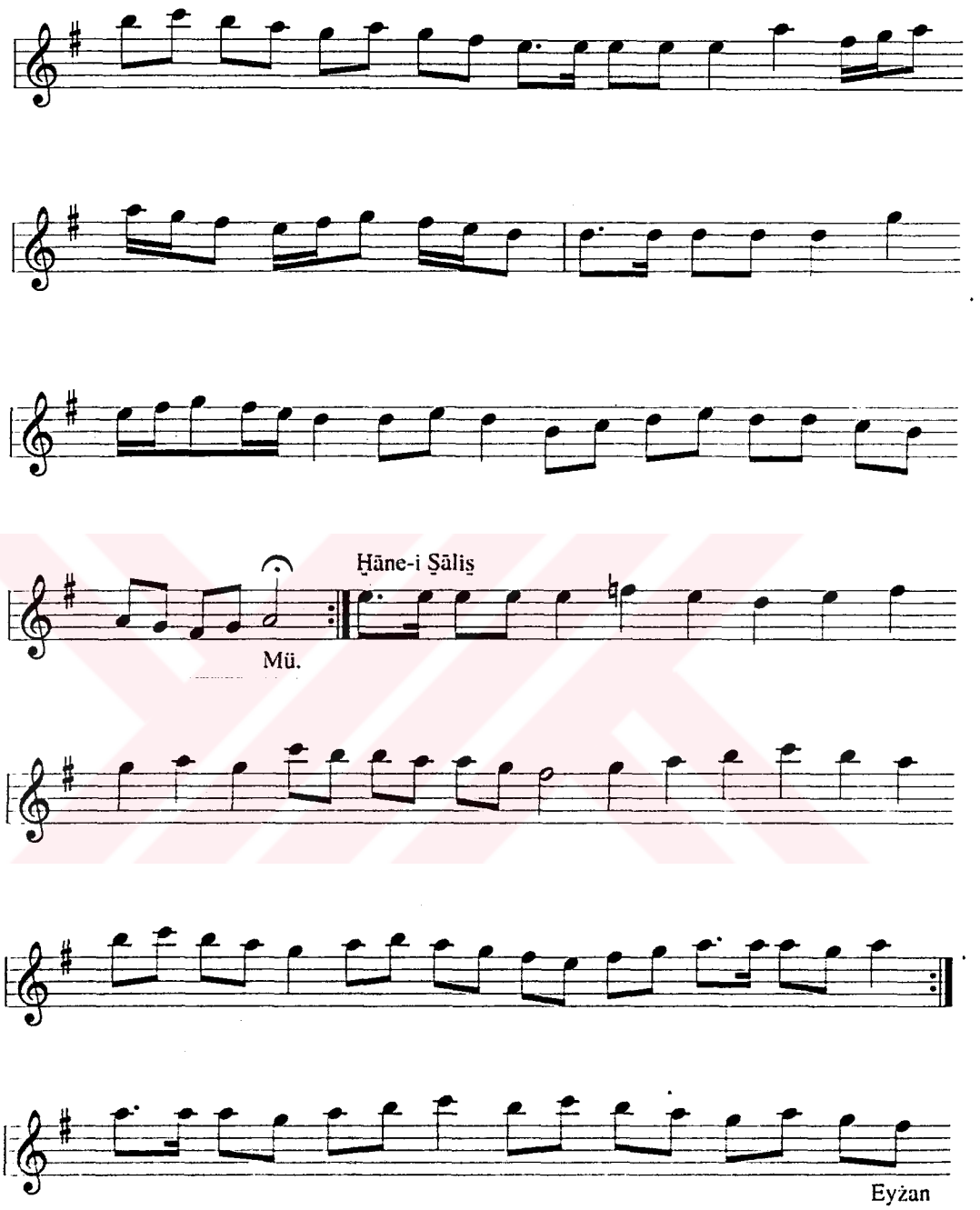
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.
Eyżan

MSS s.65-2

TÜRKİ DU'Ā

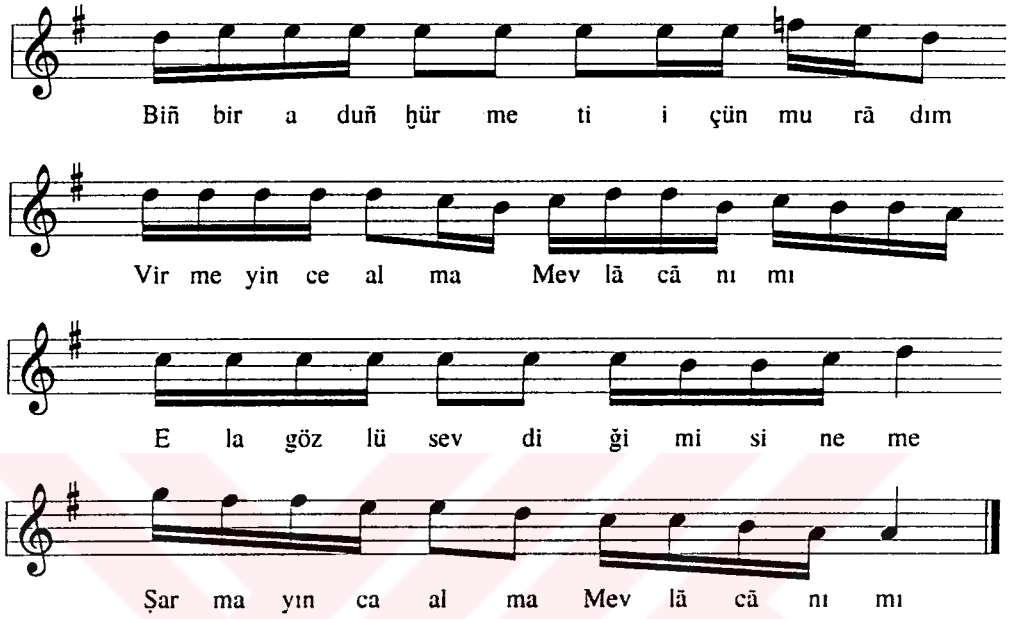

1. Biñbir aduñ ḫürmeti içün murādım
   Virmeyince alma Mevlā cānımı
   Ela gözlü sevdiğimi sineme
   Şarmayınca alma Mevlā cānımı

2. Ġurbet ḳahrı kemān etdi ṭāḳatım
   Günden güne artmakdadır firḳatim
   Ḳurtulub da ġurbet ilden ḥasretim
   Görmeyince alma ... eyżan

3. Çoḳ 'acāib vardır taḫt-ı serāda
   Ḫüda bilür ṭoprağımız nerede
   Cümle dostlar ile bile murāda
   İrmeyince alma ... eyżan

4. Yā ilāhi sen bilürsün rāzımı
   Saña ṭoġru ṭutdum dāyim özümü
   Ḳare ṭonlu Beytu'llāh'a yüzümü
   Sürmeyince alma ...eyżan

5. Kimse raḥm eylemez aḳar yaşıma
   Nice ḥaller geçmiş ġarib başıma
   Kātib 'Ali aydur seksān yaşıma
   Girmeyince alma ...eyżan

MSS s.65-3

(?)

Şū fi mec lis den ka çar
Şū fi ne yer ne sı çar
(Biri dahi bunu didi)
A ceb ne za man u çar
(Biri dahi bunu didi)

Kış ta ġı na toğ ru
Ke şiş ṭa ġı na ṭoġ ru
(Biri dahi bunu didi)

Merḥūm maġfūr lehu müfti Bāli-zade Efendi yanında bir sūfi zerrāḳ ve hüvf beyt-i firāḳ oturur iken añsızdan bir ḳaç sāz-ende ve ḫānendeler seyirdüb gelüb uġradılar. Sūfi bunları görüb meclisden kaçdı ve Şengüli nām sefīhiñ ardınca bu beyiti okudu.

Hüvf beyt-i firāḳ: Bir şey sıçmaz ahmak keẕā fi ḳāmus

Bu ebyāt dörtdür. Kişiniñ aġzından añsız çıḳmaḳ ile ki ṣanasın üstüne te'emmül olunmuş ḥāzır yārān vāfir gülüşdüler.

Hüvf beyt-i firāḳ: Bir şey sıçmaz ahmak. keẕā fi kāmus

MSS s.66-1

PİŞREV-İ GAMZE-KĀR

Düyek

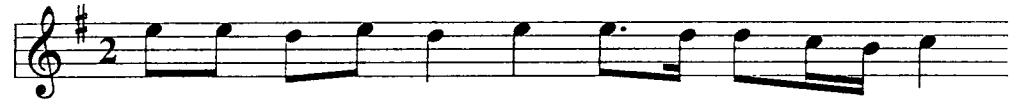

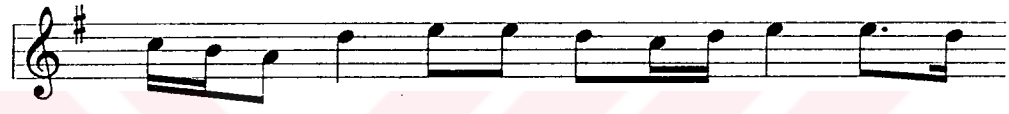

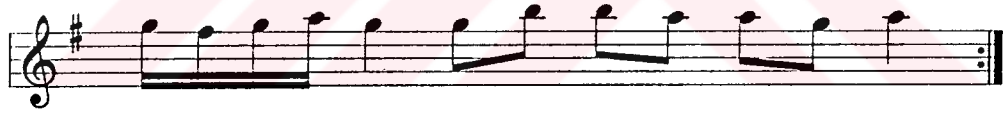

Mülāzime

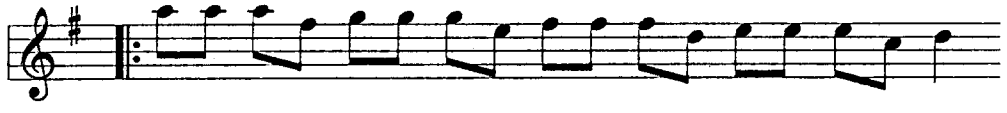

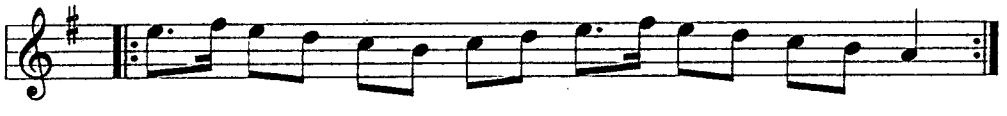

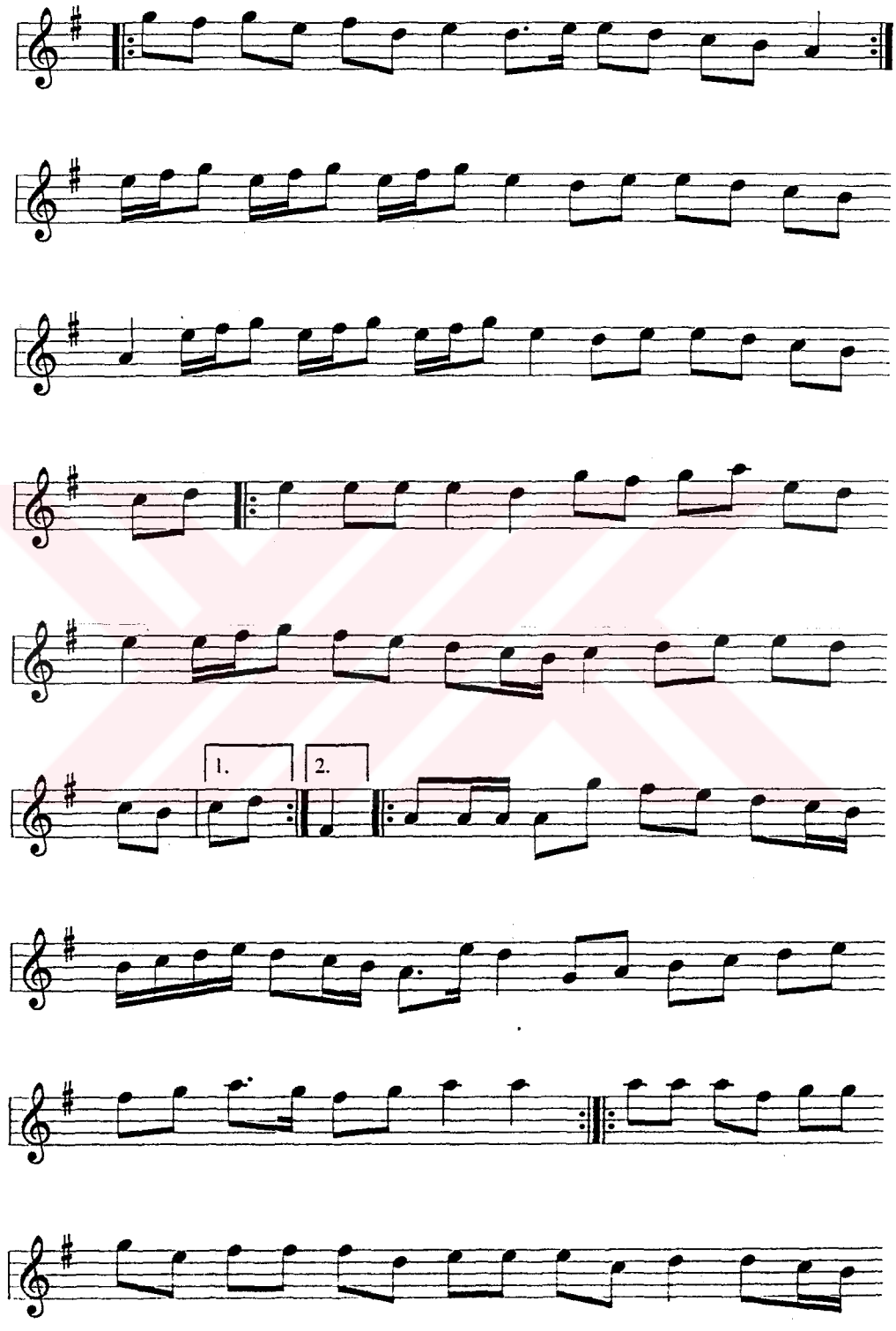
1.
2.

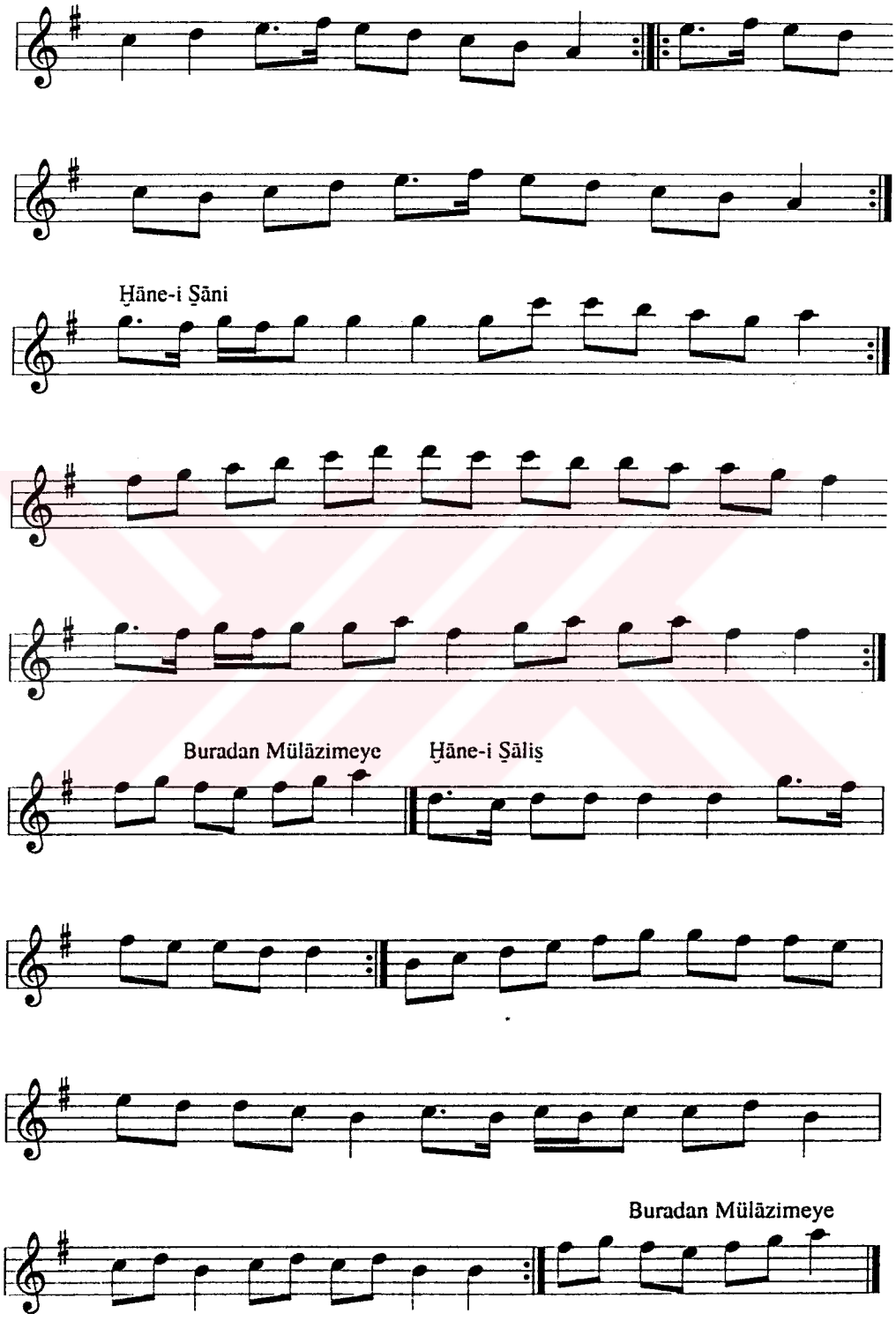
Ḫāne-i Ṣāni
Buradan Mülāzimeye
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Buradan Mülāzimeye

MSS s.66-2

VARŞAĞI

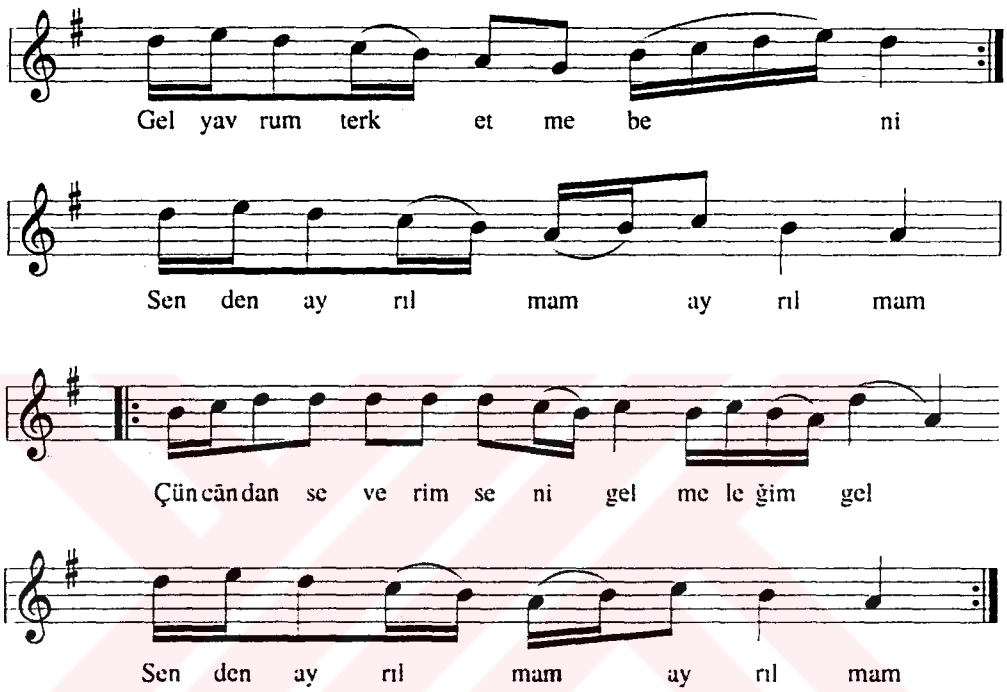

1. Gel yavrum terk etme beni
   Senden ayrılmam ayrılmam
   Çün cändan severim seni,
   Gel meleğim gel, senden ayrılmam ayrılmam

2. Yavru şāhin yüksek uçma
   Raḳibiñ ṭolusun içme
   Seni sevenlerden kaçma,
   Gel ... eyżan

3. ʿAşḳıñla oldum āvāre
   Seni buldum derde çāre
   Ḳılsan beni pāre pāre
   Gel ... eyżan

4. Yārimiñ ṭolusun içdim
   Mest olub kendümden geçdim
   El aman ṭaġları aşdım
   Gel ... eyżan

MSS s.67-1

PİŞREV-İ MİR-İ BAĞDĀD

Uşūleş Devr-i Kebir

Serḫāne

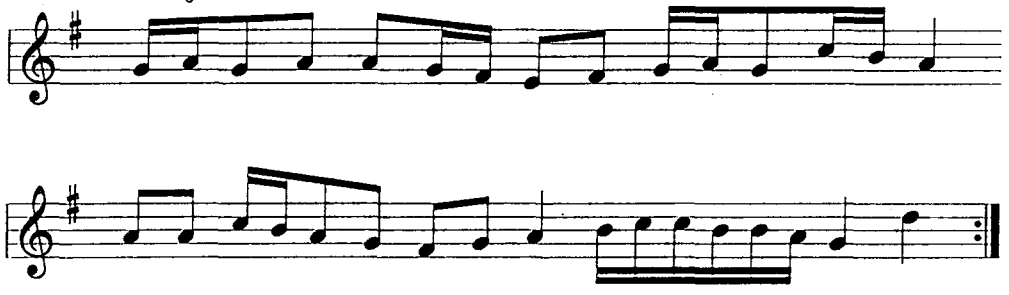

Mülāzime

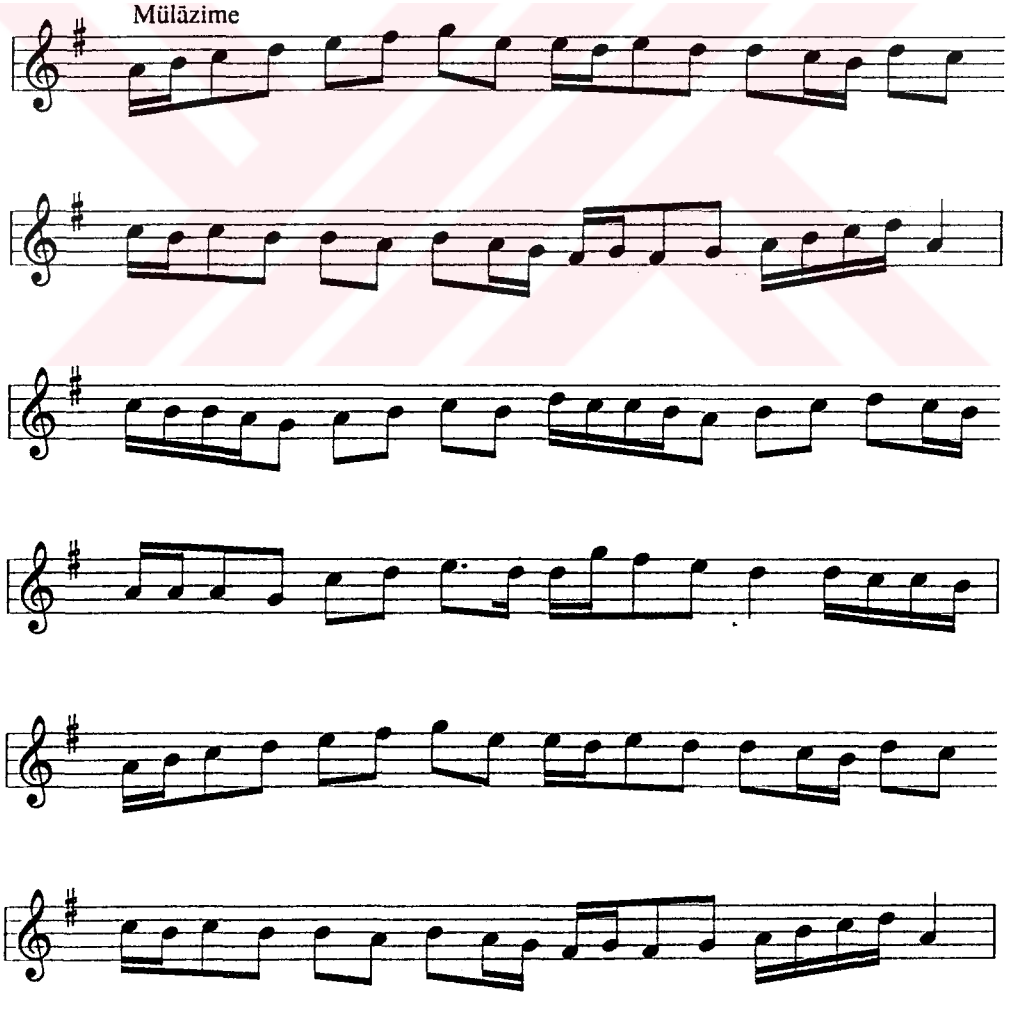

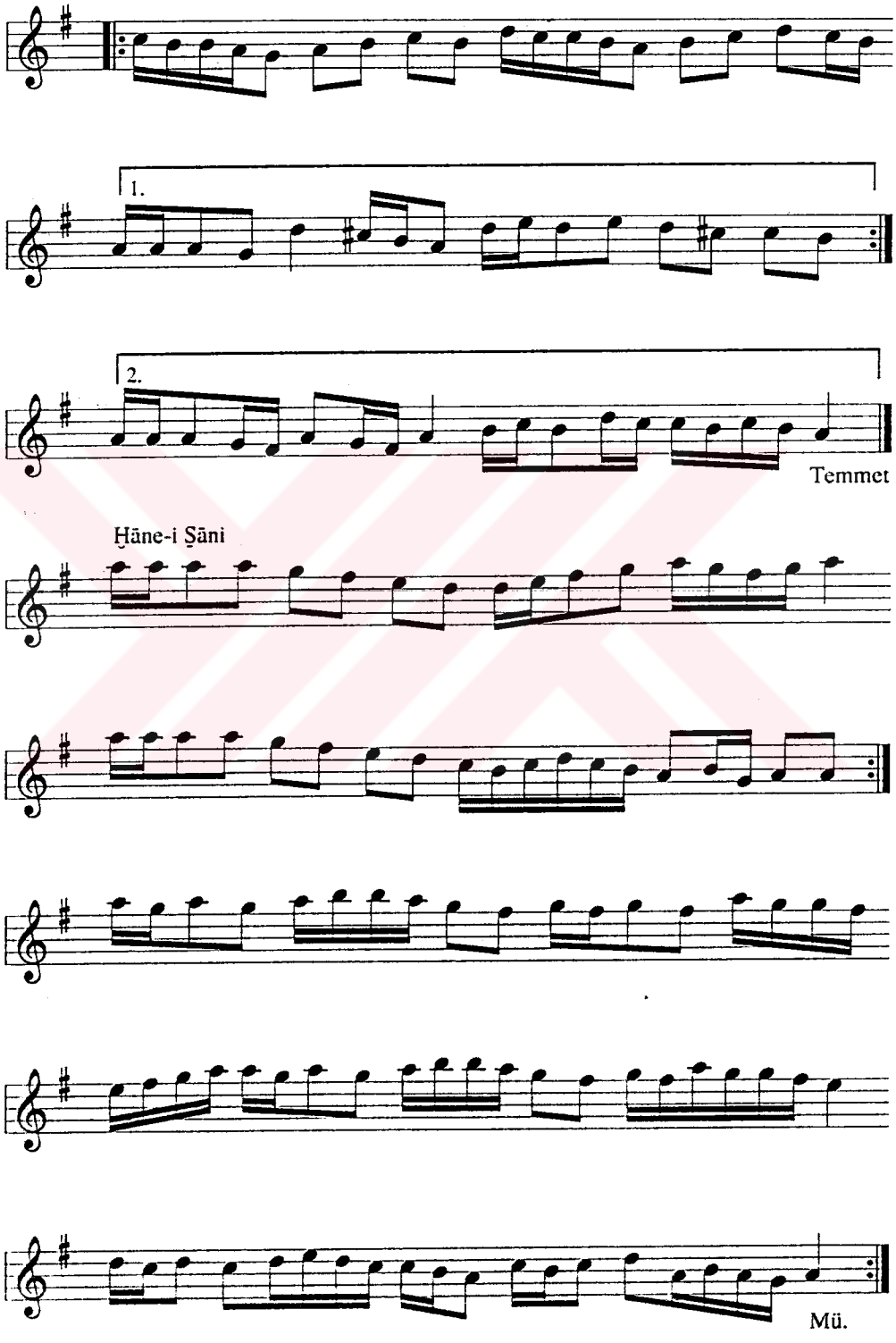
1.
2.
Temmet
Ḥāne-i Ṣāni
Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

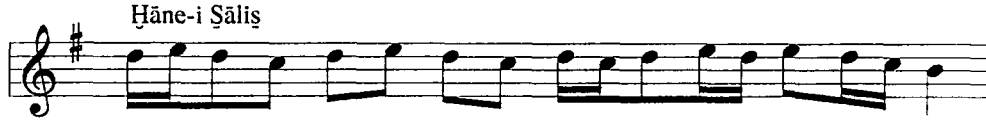

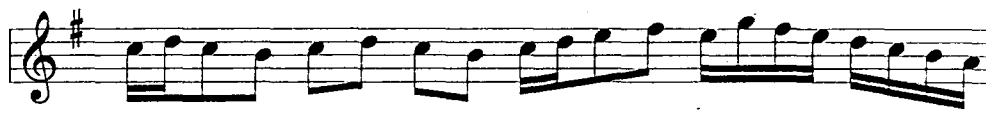

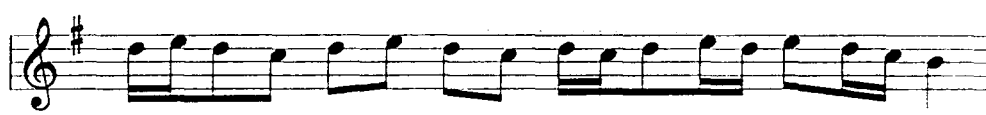

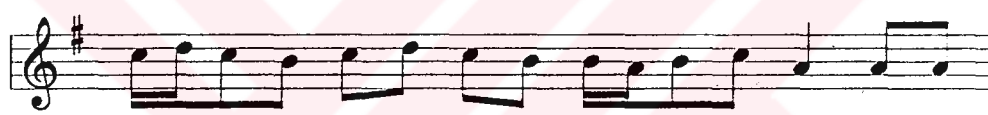

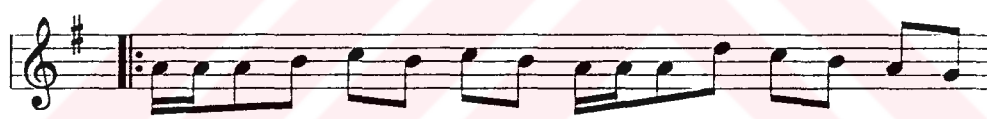

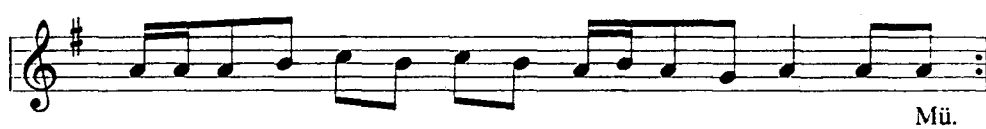

Mü.

Perseng

MSS s.67-2

TÜRKİ BERĀY-I FİRĀK

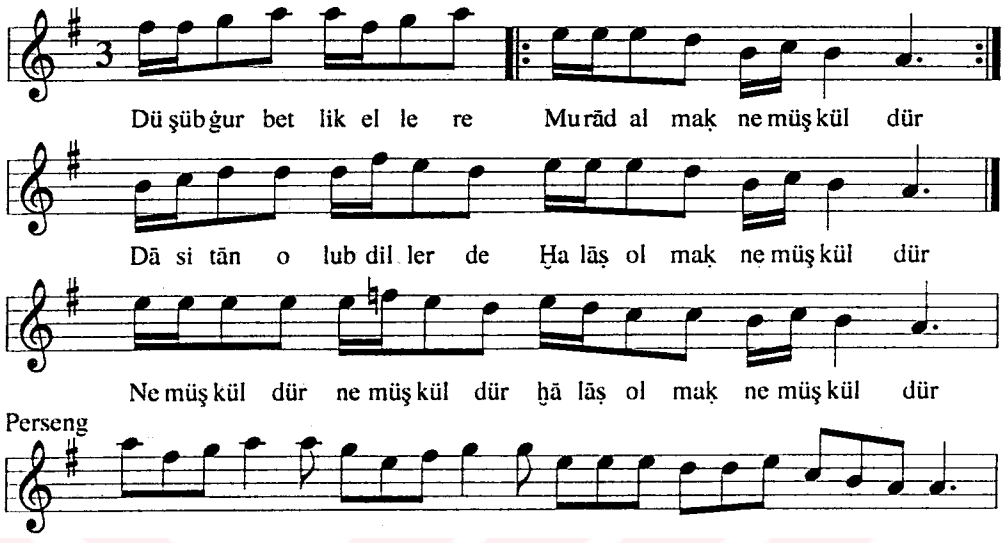

1. Düşüb ġurbetlik ellere
   Murād almaḳ ne müşküldür
   Dāsitān olub dillerde
   Ḫalaṣ olmaḳ ne müşküldür
   Ne müşküldür, ne müşküldür
   Ḫalāṣ olmaḳ ne müşküldür

2. Firḳat ile yanma nāra
   Derdine bir dermān ara
   Bir haḳiḳatsız dildāra
   Göñül virmek ne müşküldür
   Eyżan ...

3. Ġāziler tiġi belinde
   Cenk ider meydān yüzünde
   Varub düşmanıñ elinde
   Esir almaḳ ne müşküldür
   Eyżan ...

4. Āḫır-dem ecel yetince
   Defn olub ḳabre girince
   Münkir ve nekir gelince
   Cevāb virmek ne müşküldür
   Eyżan ...

5. Ufḳi āh ü zārından
   Gül idin düşmüş ḫārından
   'Āşıḳ sevgili yārinden (yāḫūd kendü diyārından)
   Cüdā düşmek ne müşküldür
   Eyżan ...

MSS s.68-1

PİŞREV-İ ALĀY DÜZEN

Uşūleş Devr-i Kebir

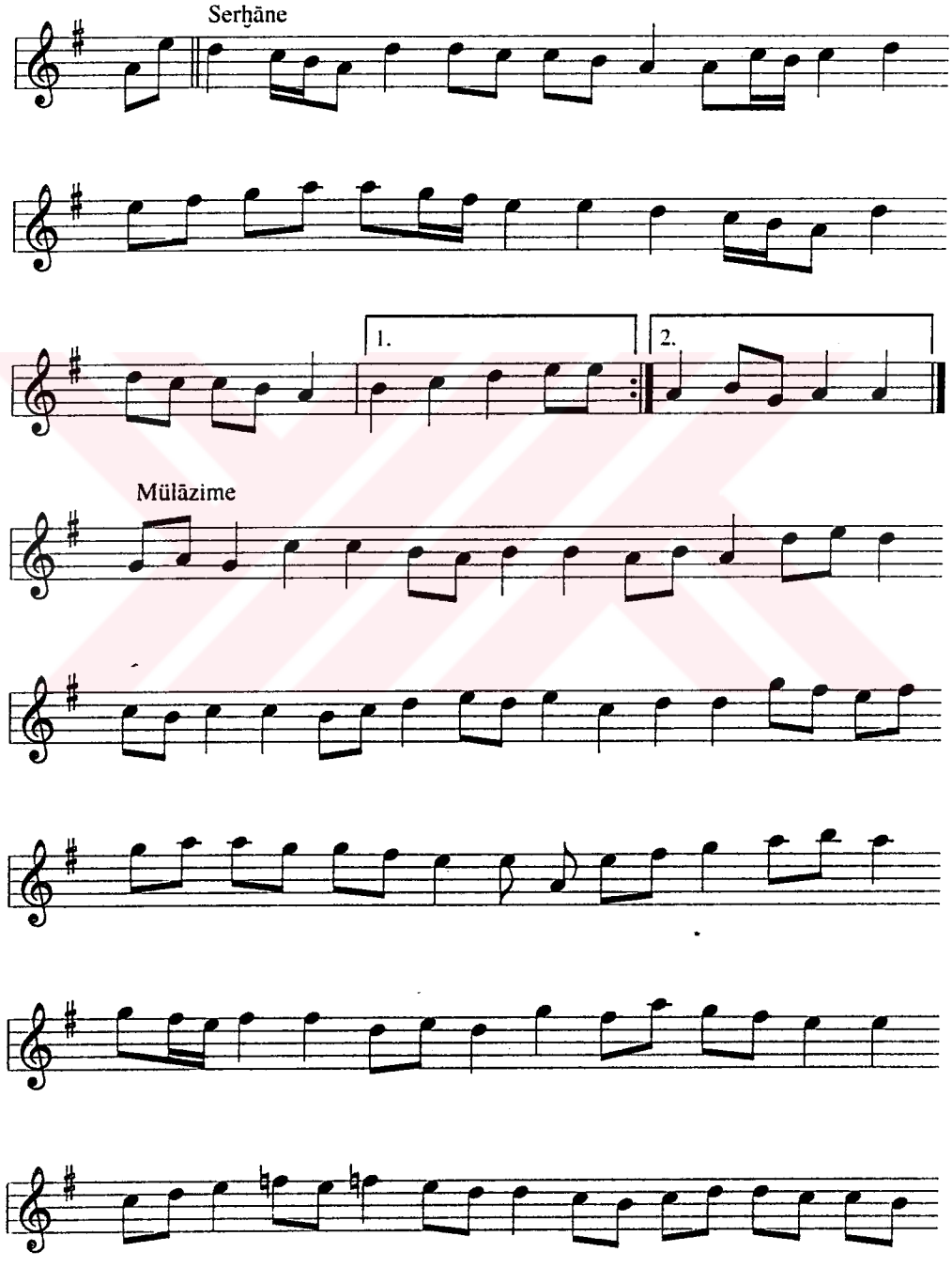

Ḫāneṣi Ṣāni

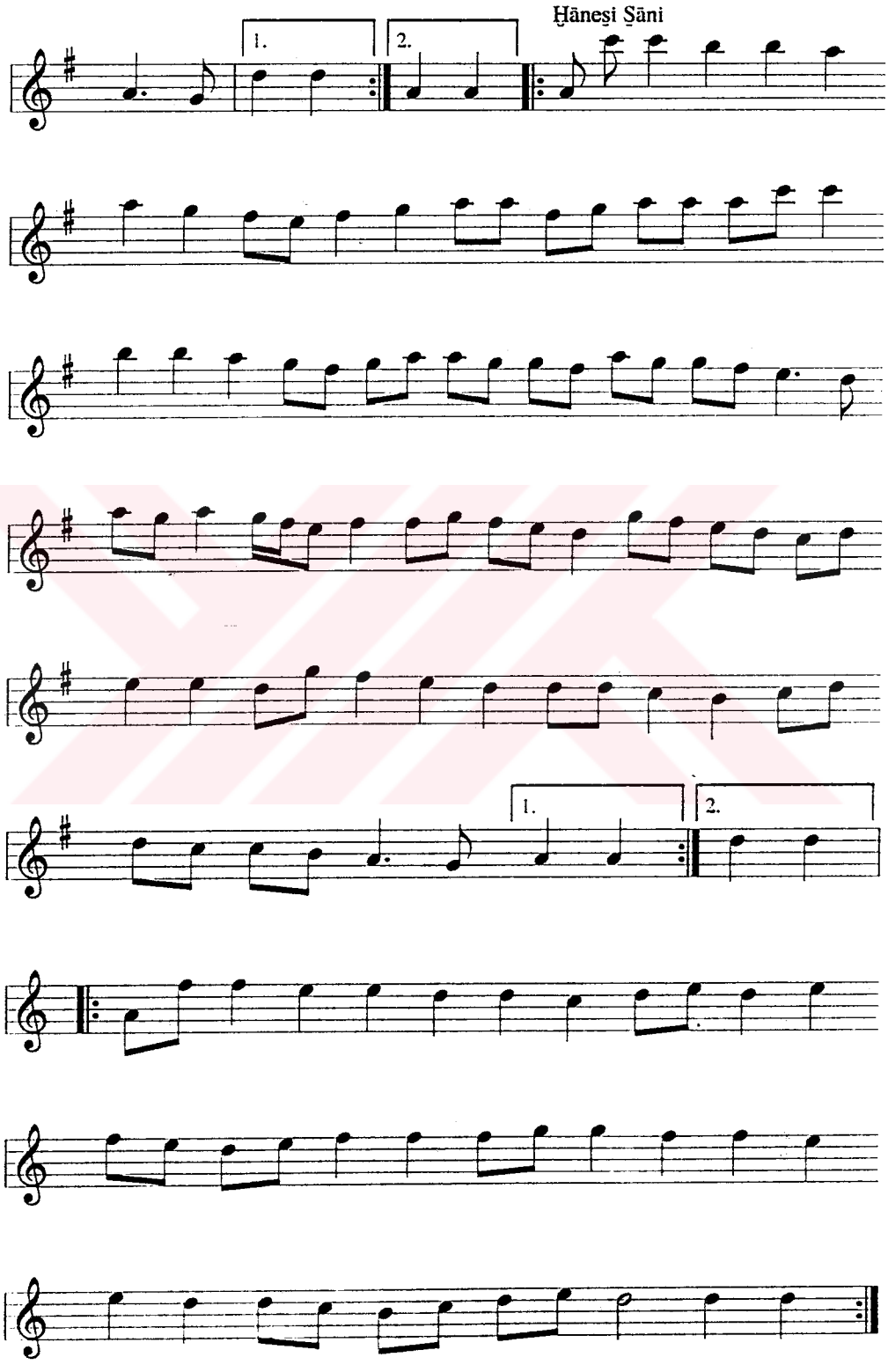

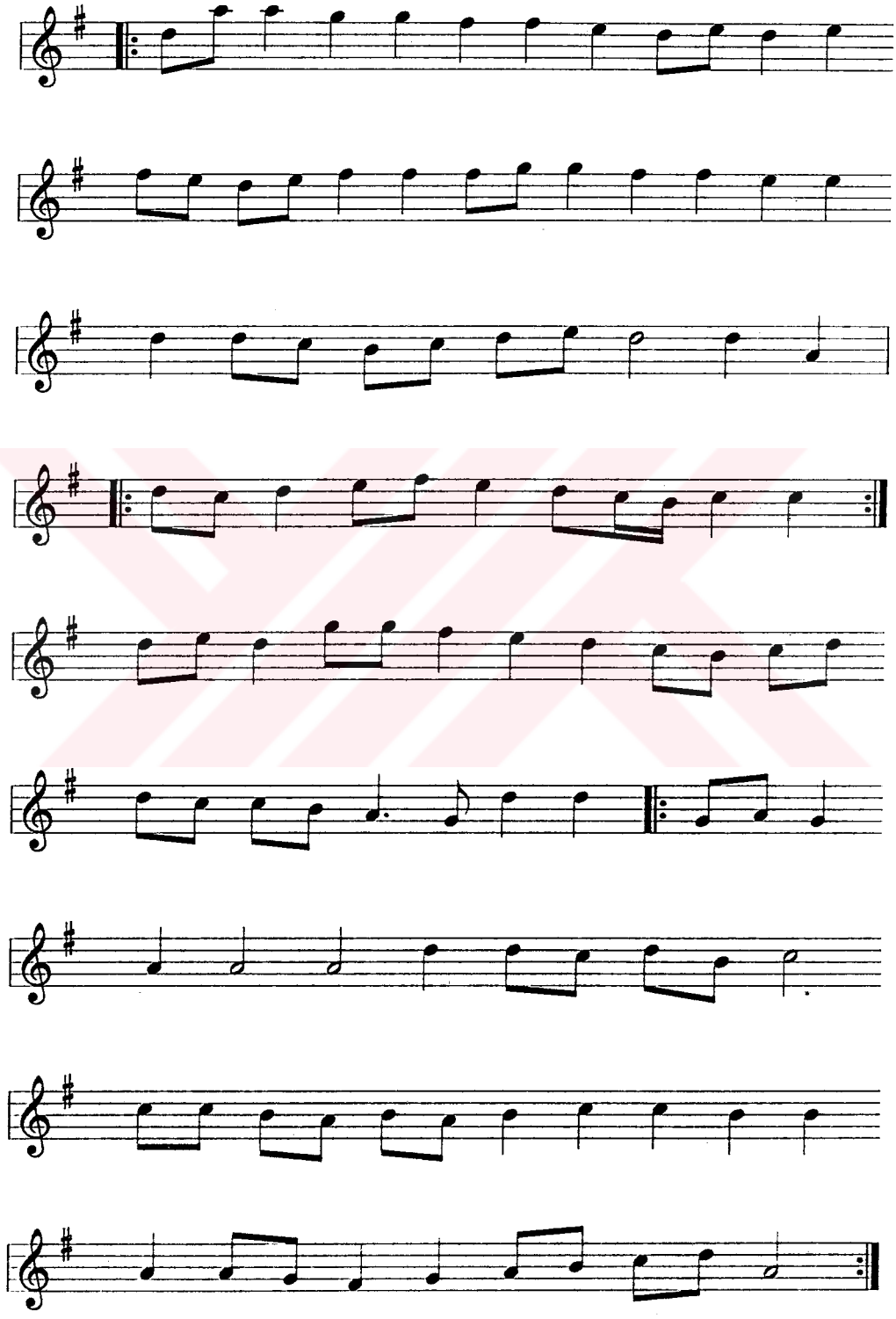

MSS s.68-2

PİŞREV-İ ŞUḲŪFEẒĀR NAẒİRESİ

Uṣūleş Düyek

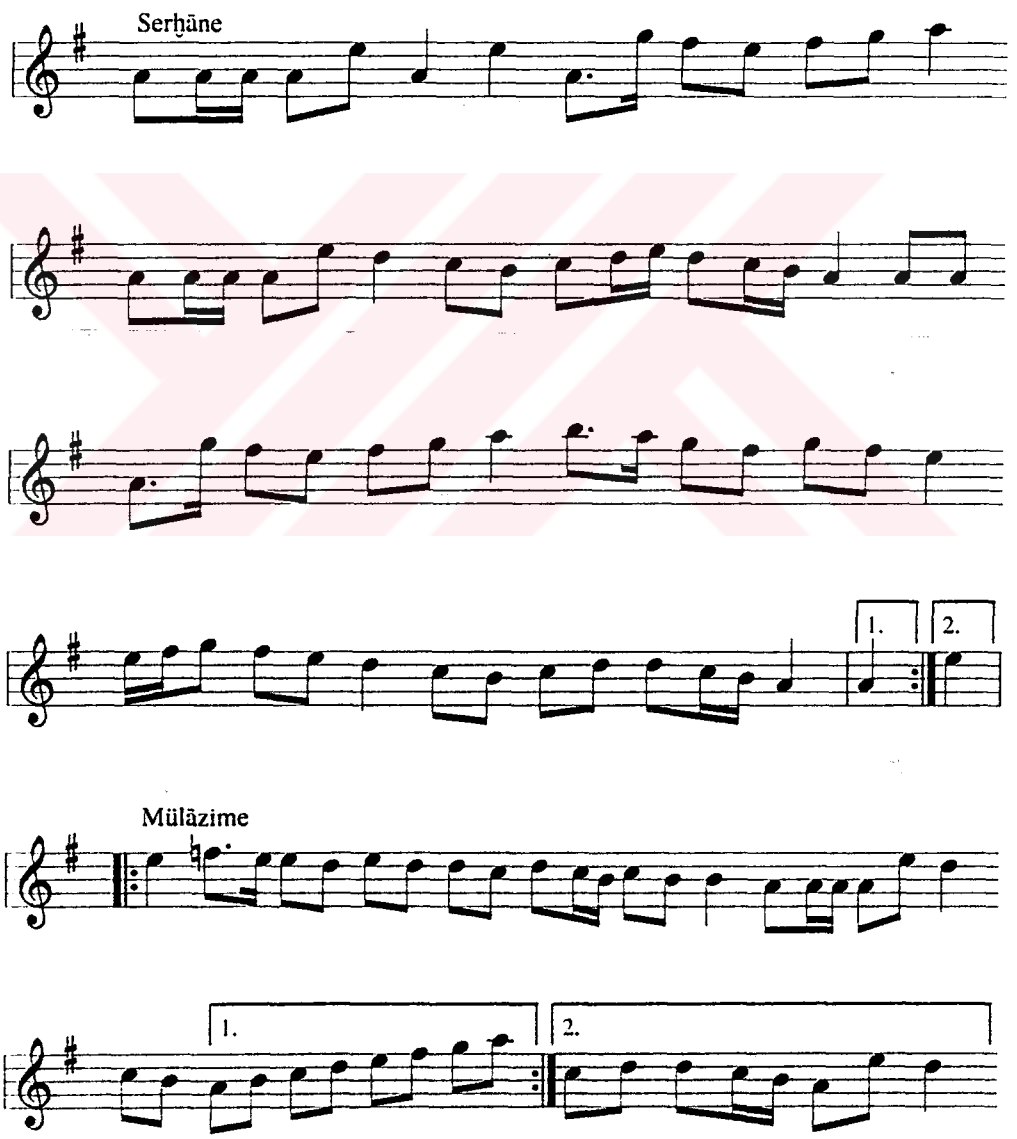

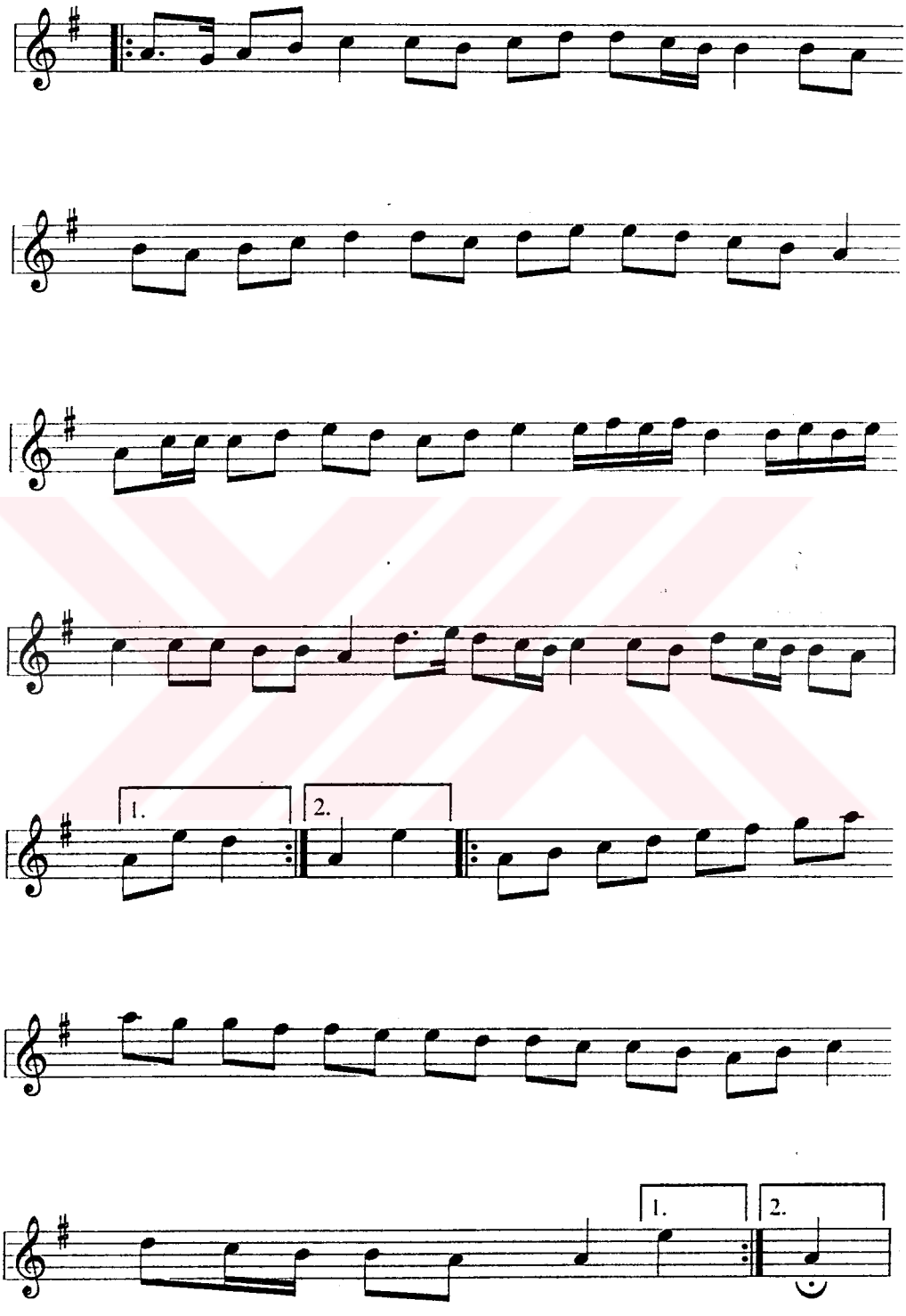
1.
2.
1.
2.

Ḫāne-i Ṣāni

1. 2.

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

1. 2.

1. 2.

Mü.

MSS s.69-1

PİŞREV-İ BEHRĀM NEFİRİ

Uṣūleş Fāḫte

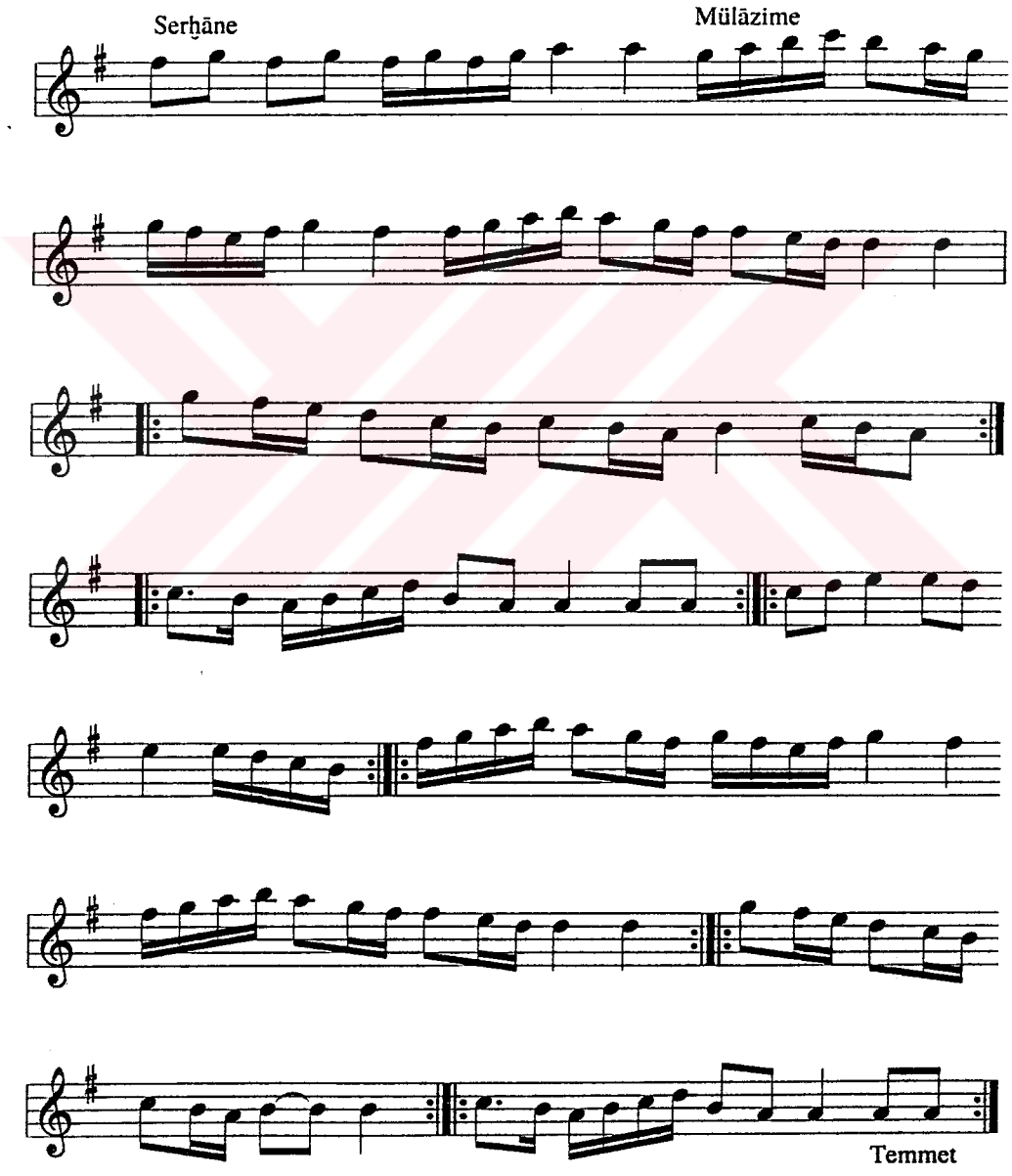

Ḫāne-i Ṣāni

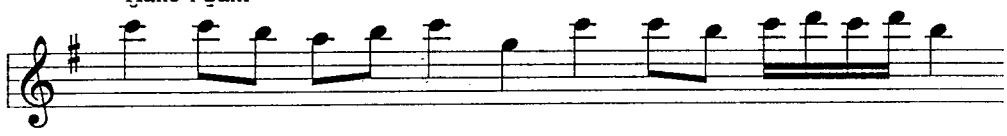

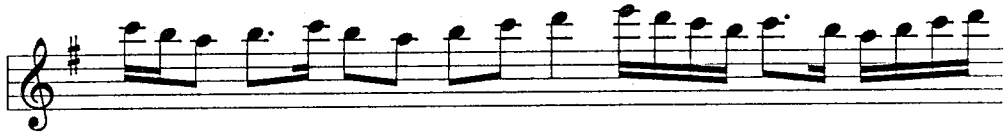

Ḫāne-i Ṣāliṣ

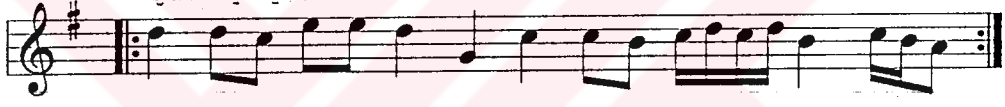

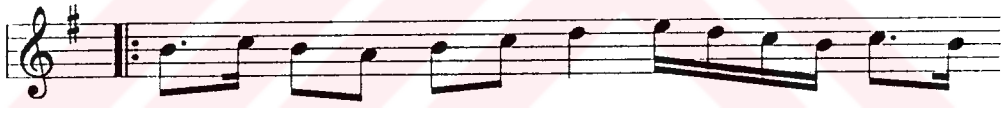

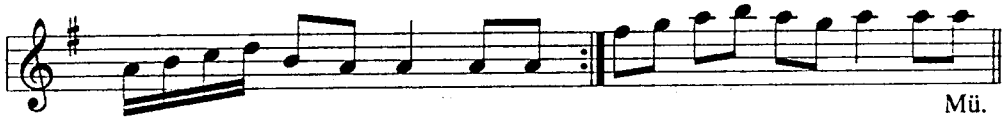

MSS s.69-2

SEMĀ'Î

Şolakzāde Aḥmed Çelebi

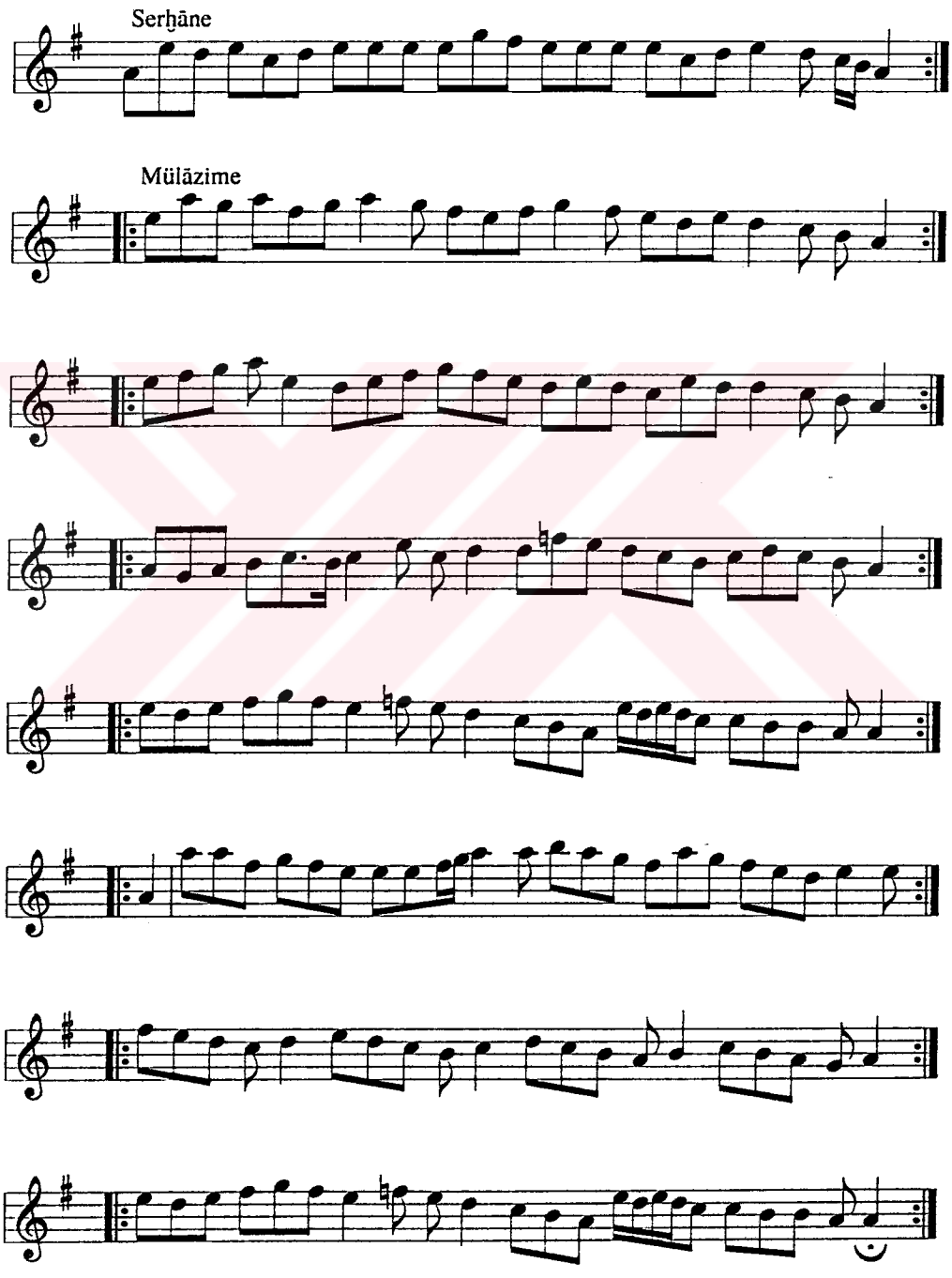

Ḫāne-i Ṣāni

Ḫāne-i Ṣāliṣ

Mü.

MSS s.69-3

TÜRKİ MAḤABBET

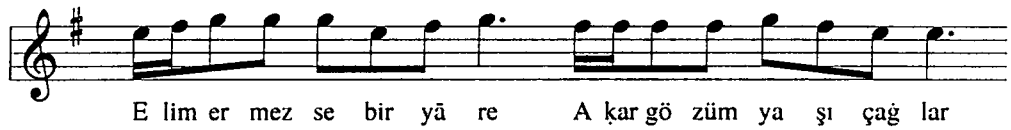

E lim er mez se bir yā re A ḳar gö züm ya şı çağ lar

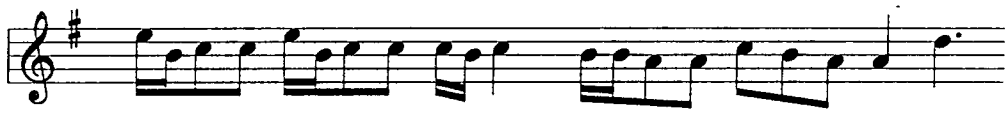

Gi ne ce ğiñ söy le şe lim broy broy Gel di geç di ge çen çağ lar

Perseng

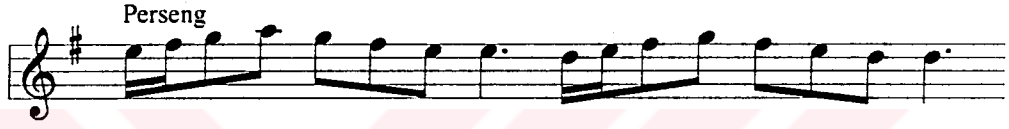

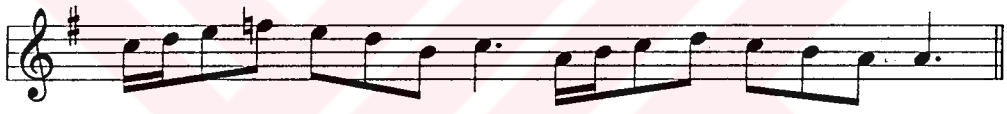

1. Elin ermezse bir yāre
   Akar gözün yaşı çağlar
   Geyineceğiñ söyleşelim (broy broy)
   Geldi geçdi geçen çağlar

2. Medḥ ider bülbüller seni
   Sensin ʻömrümüñ gülşeni
   Kūre-iʻ aşḳıñ ne etdi beni
   Mürde ṣanar gören ṣağlar

3. Gör mürġüñ hengāmesini
   Oḳur yazar nāmesini
   Geydi yeşil cāmesini
   Gülistāne döndü ṭağlar

4. ʻİrfānıñ seçildiğiñe
   Mey ḳurub içildiğiñe
   Ġonceniñ açıldığıña
   Bülbüller āh idüb ağlar

5. Göñül yāre çatmaḳ ister
   Ṣaruluban yatmaḳ ister
   Koroġlu seyr etmek ister
   Donandı bāġçeler bāġlar

MSS s.70-1

FAŞL-I MUḪAYYER

PİŞREV-İ ʻALİ BEĞ
Der Maḳām-ı Muḥayyer
Uṣūleş Düyek

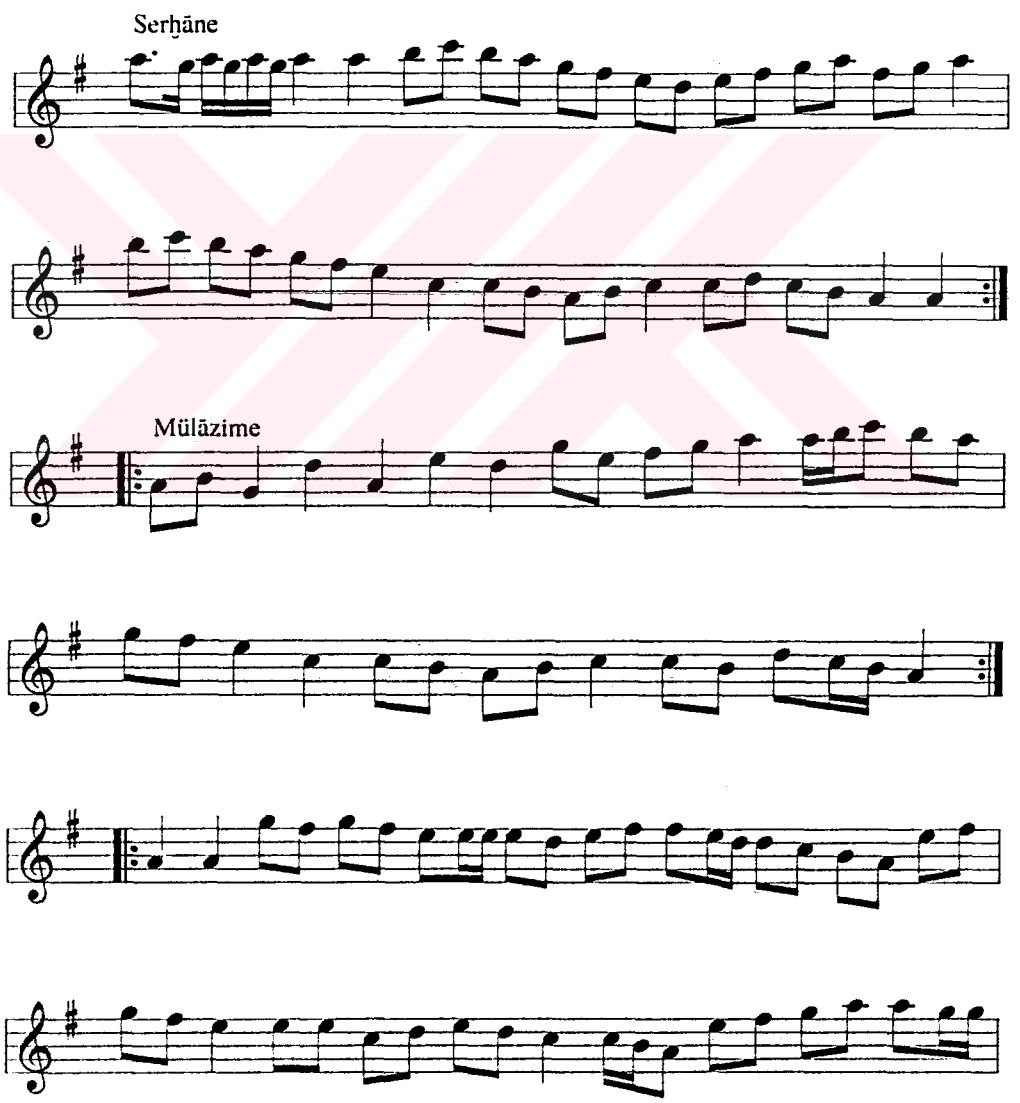

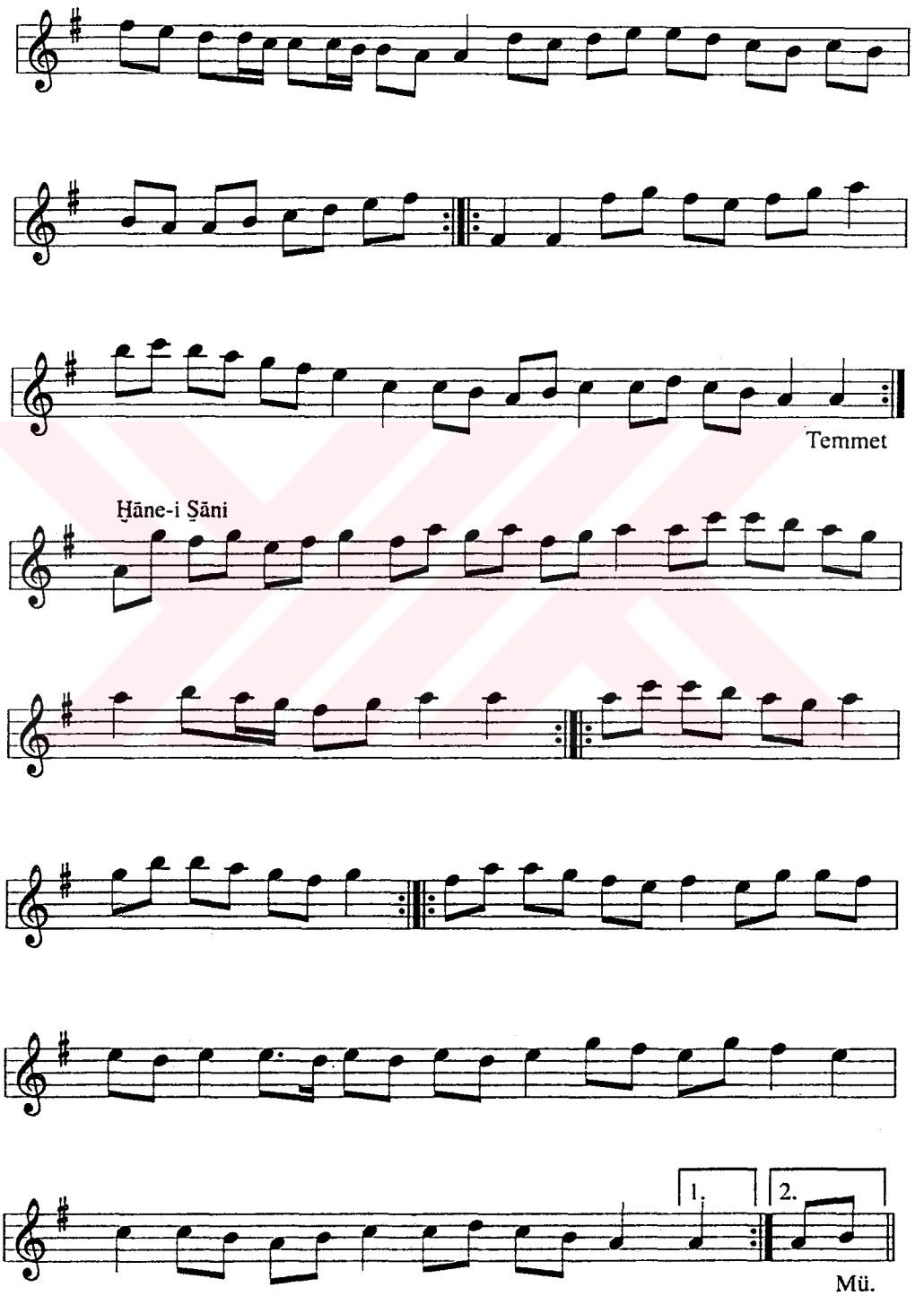

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Ḫāne-i Ṣāliṣ

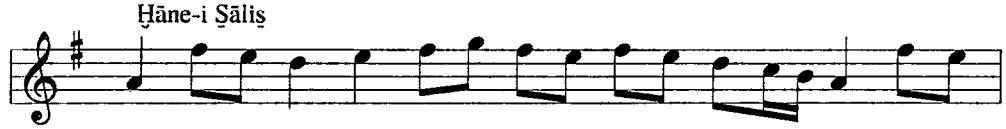

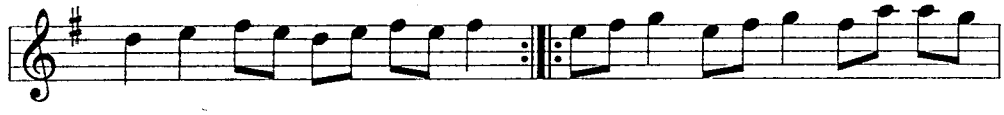

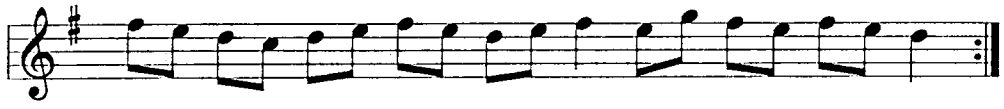

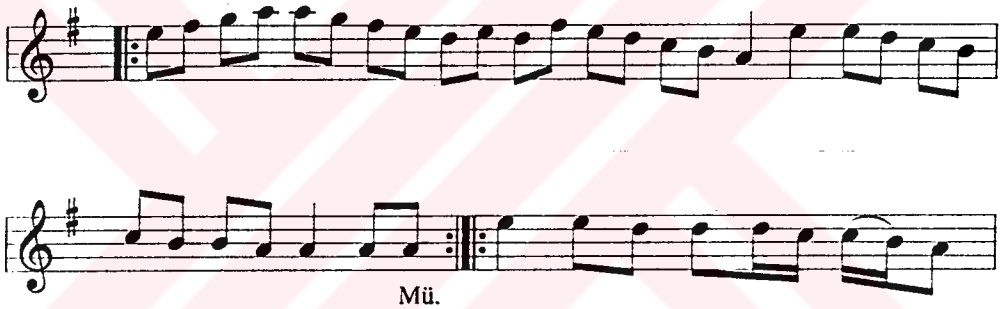

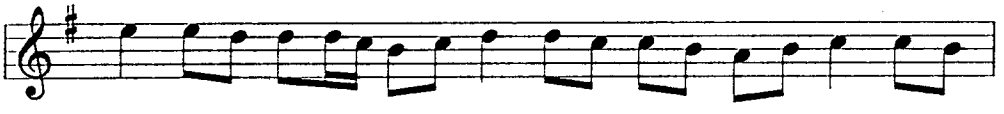

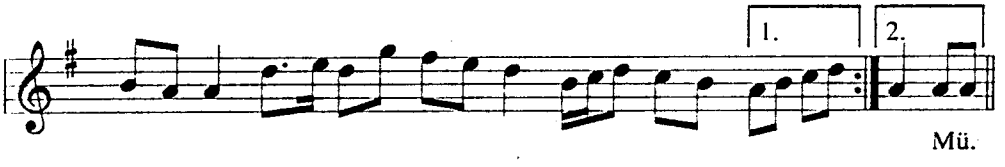

MSS s.70-2

MURABBA'

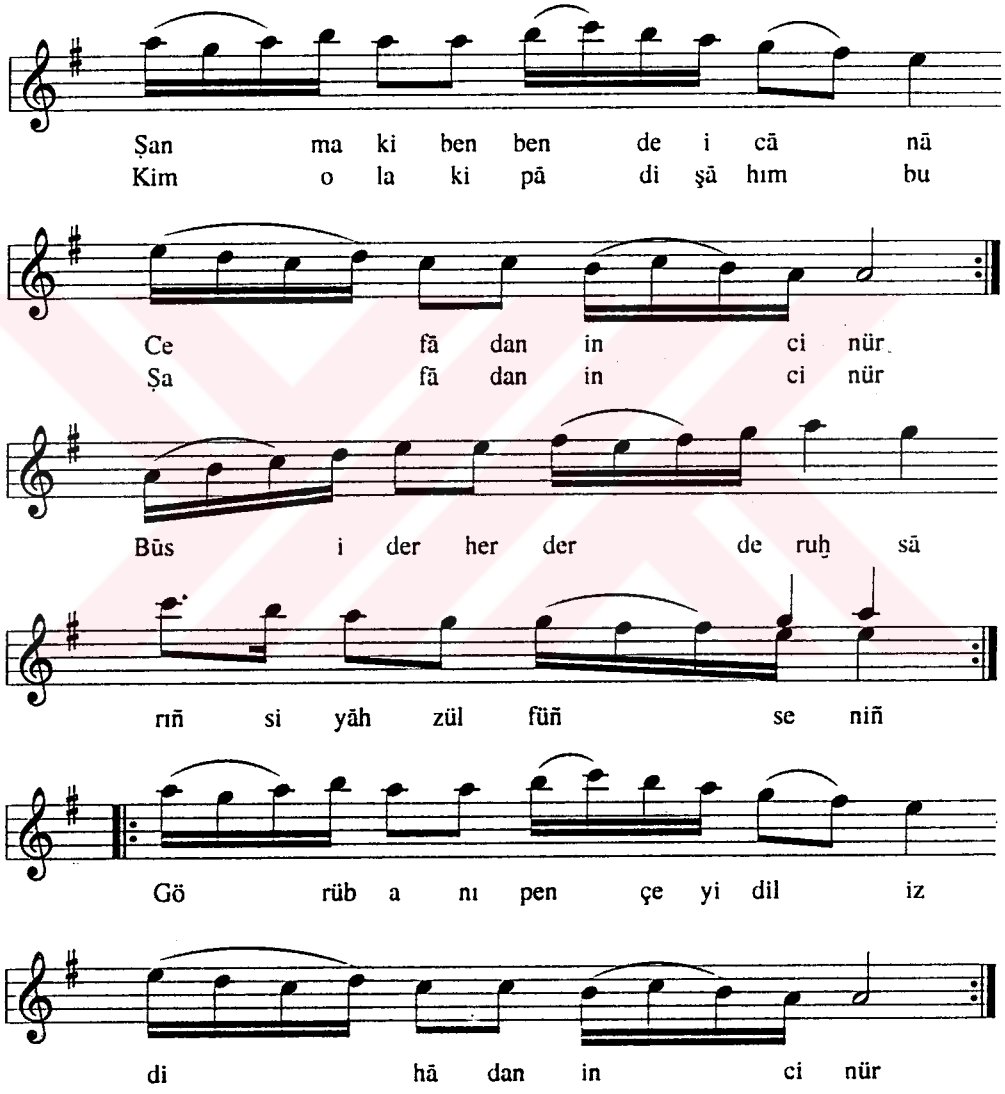

Şanma ki bende-i cānā cefādan incinür
Kim ola ki pādişāhım bu şafādan incinür
Būs ider her derde ruḫsārıñ siyāh zülfüñ seniñ
Görüb anı pençe-i dil izdihādan incinür

MSS s.71

PİŞREV-İ MIŞR

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

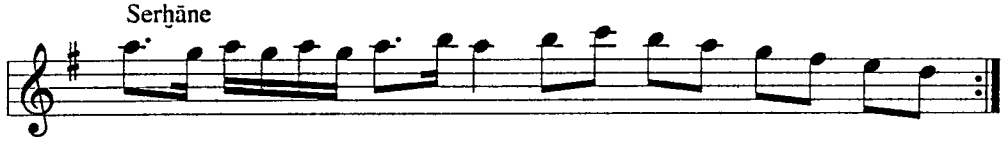

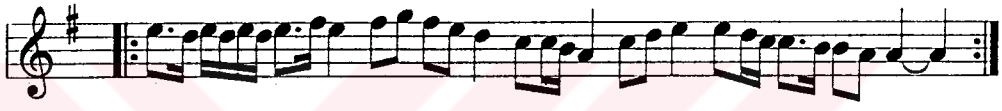

Mülāzime

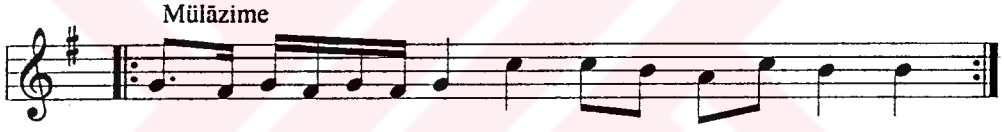

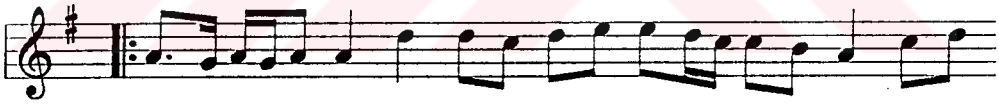

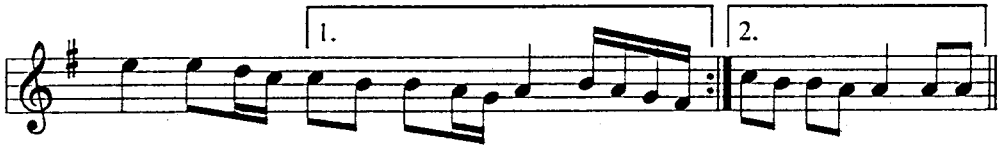

Ḫāne-i Ṣāni

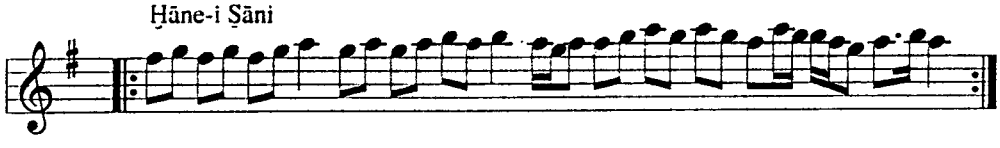

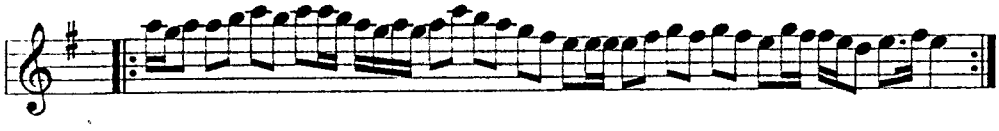

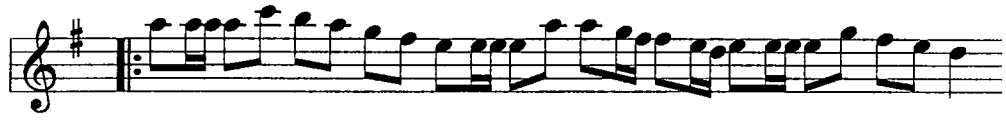

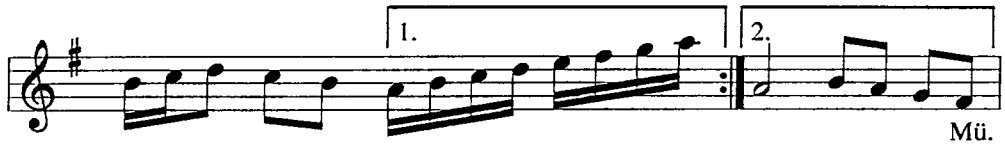

Ḫāne-i Ṣāliṣ

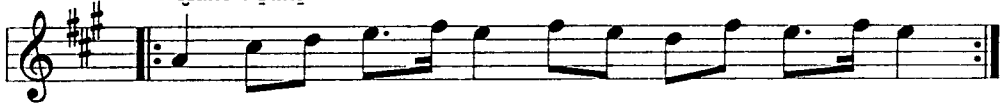

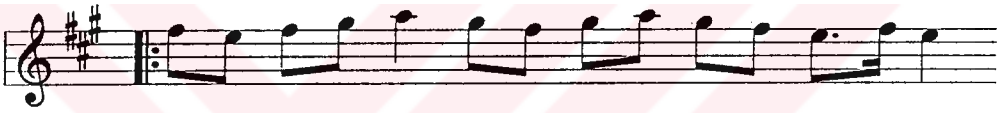

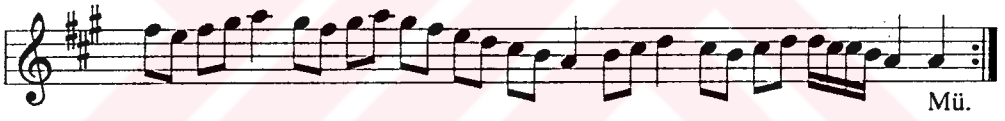

Serbend

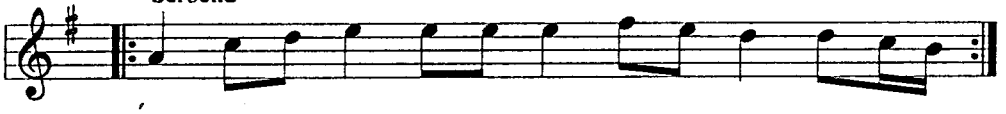

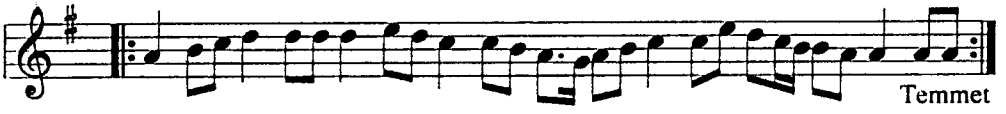

MSS s.72, 73

PİŞREV-İ 'ACEM KÜMESİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

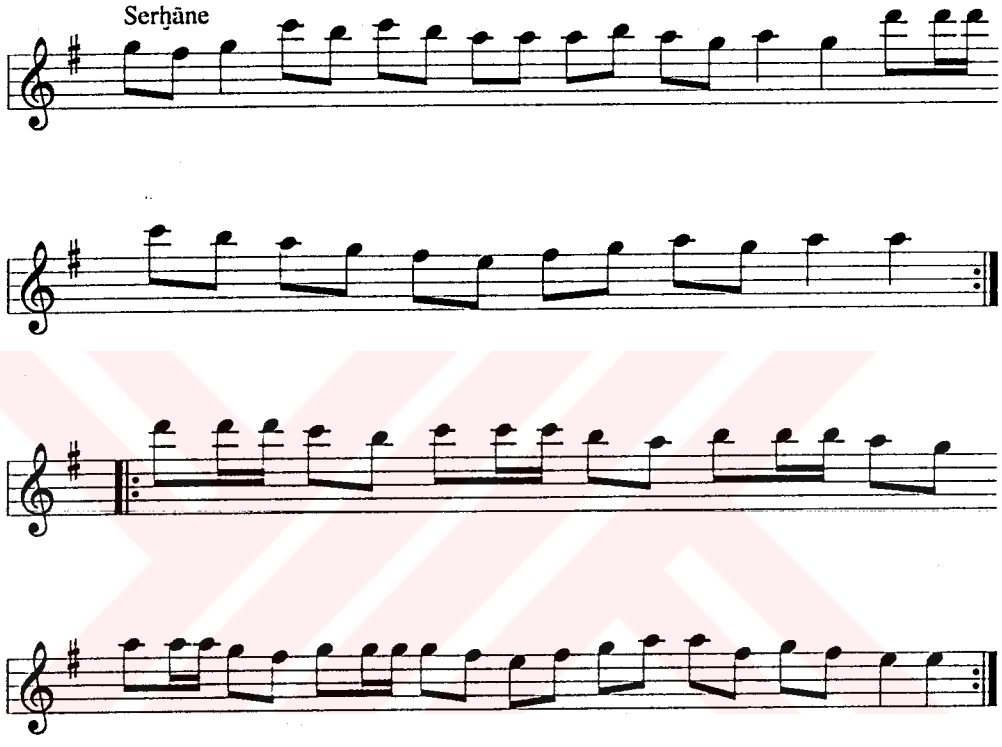

Mülāzime

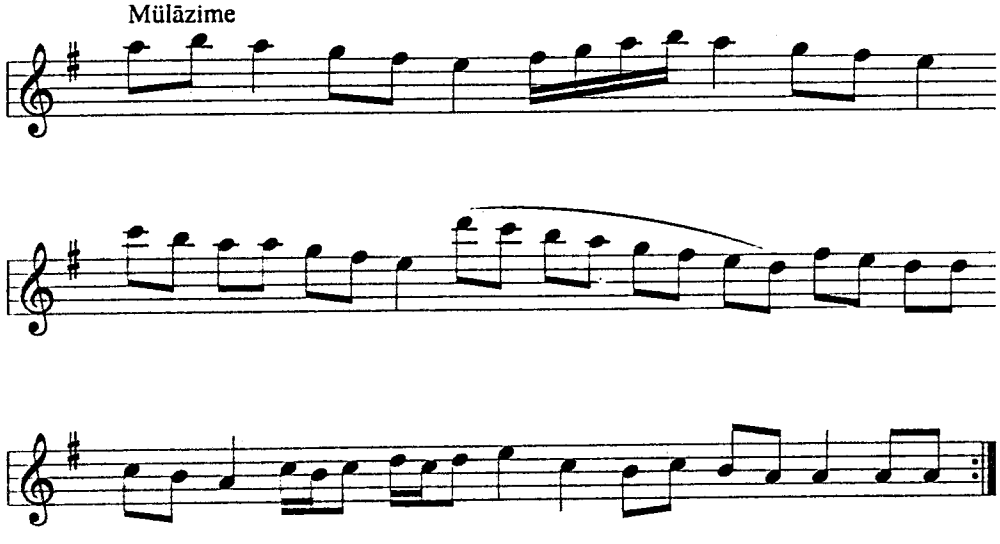

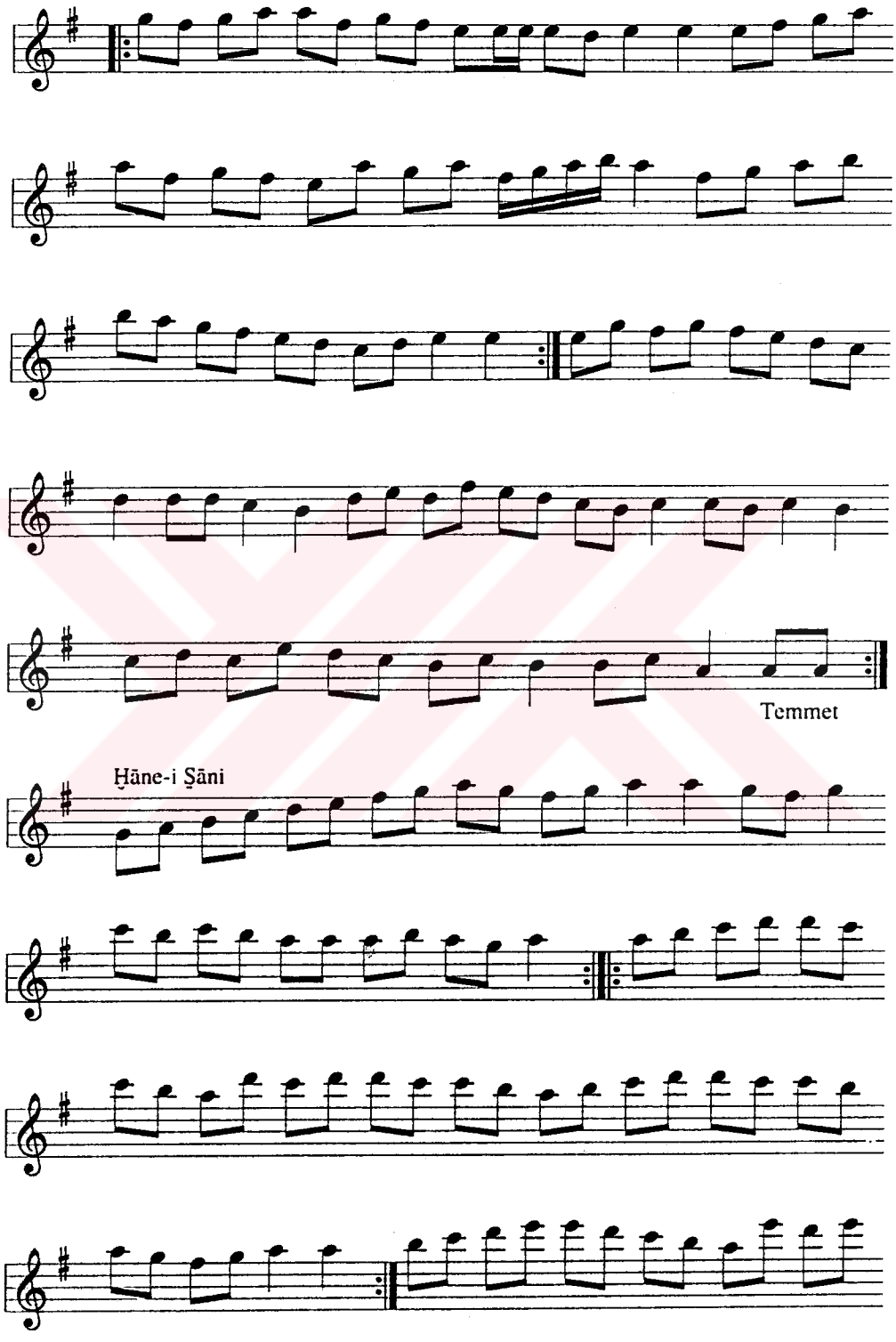
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni

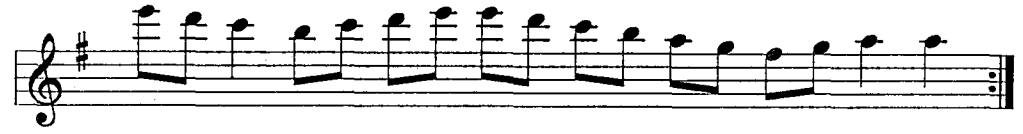

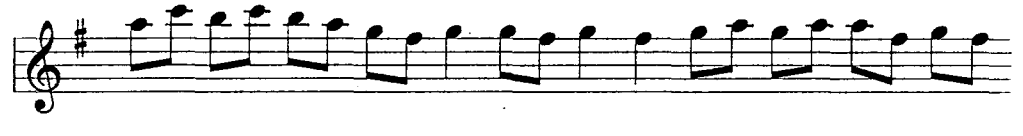

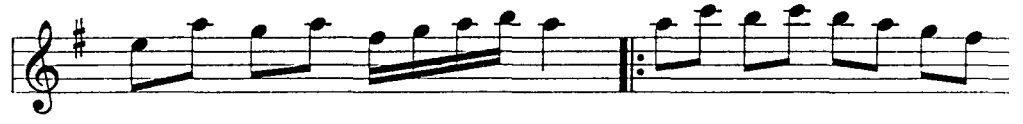

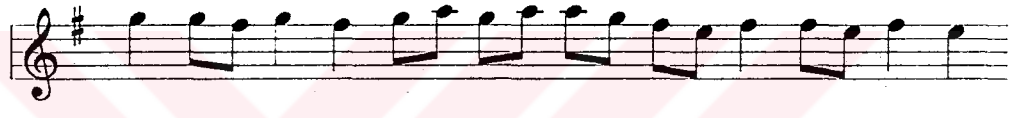

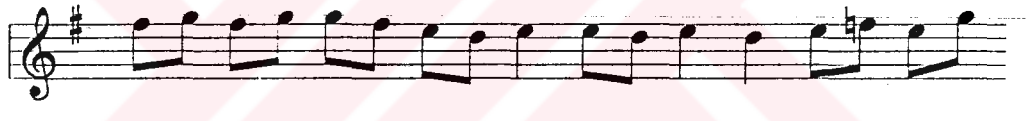

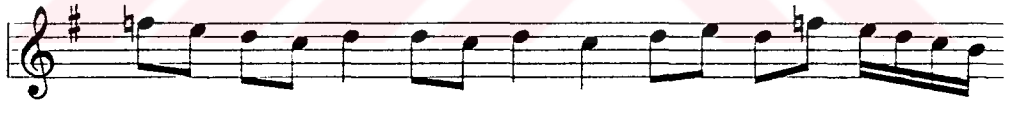

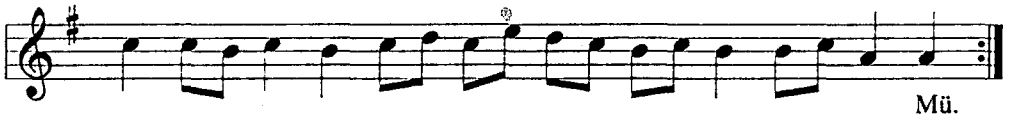

Ḫāne-i Ṣāliṣ

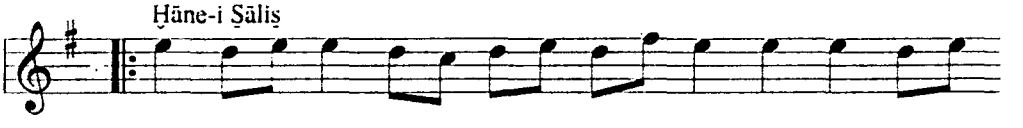

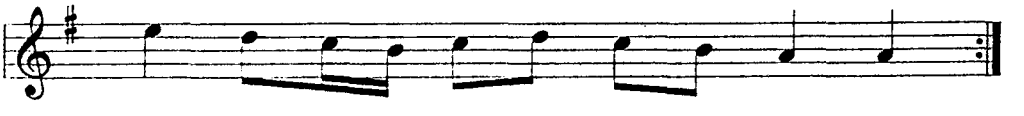

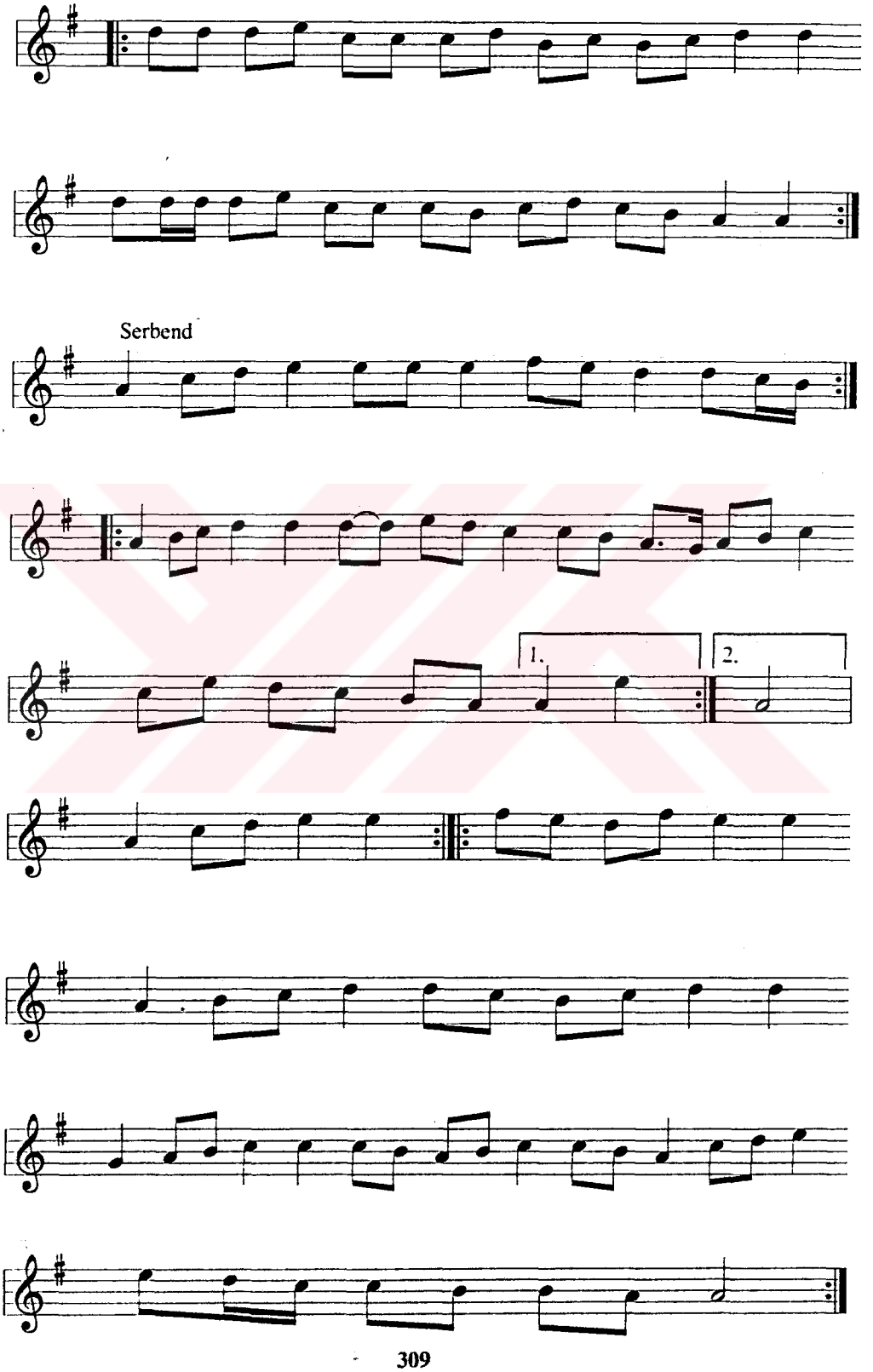
Serbend
1.
2.

MSS s.72-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

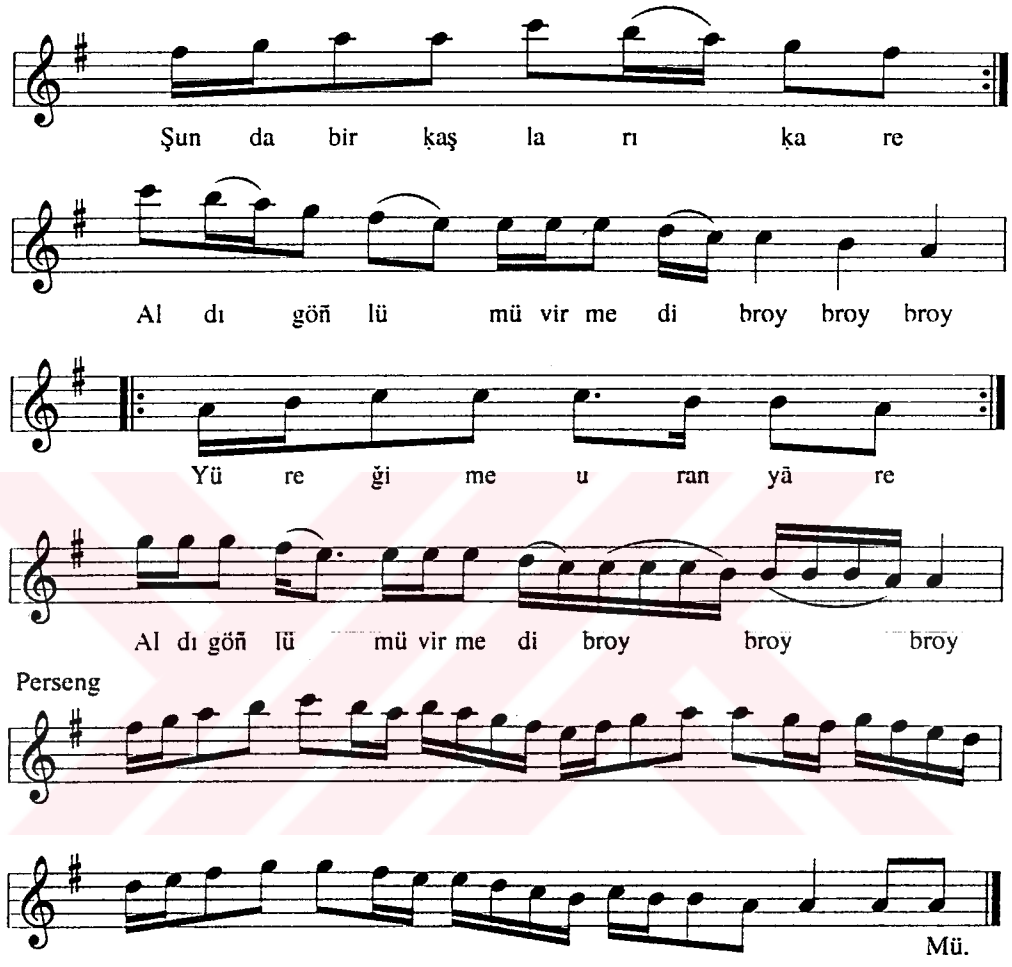

1. Şunda bir ḳaşları ḳare
   Aldı göñlümü virmedi
   Yüreğime uran yāre
   Aldı göñlümü virmedi

2. Cümleniñ ḥaḳdır penāhı
   'Āşıḳ çeker dāyim āhı
   Hālā güzelleriñ şāhı
   Aldı ...

3. Ḳorḳmaz mısın sen ölümden?
   Deryālar oldu selimden
   Nāz eyle benim elimden
   Aldı ...

4. 'Abdāl gibi gitsem yola
   Mecnūn gibi düşsem dile
   Nazlı dilber güle güle
   Aldı ...

5. Güzel bize etmez vefā
   Yādlar ile sürer ṣafā
   Ufḳi'ye idub cefā
   Aldı göñlümü virmedi

MSS s.73-2

DİĠER TÜRKİ

Ḳarşudaki Maḳāmda

1. Dilber baña çok cevr etme
Ġāyet ża'if ḳulum şimdi
Yād illere çatub gitme
Ḳatı, ṣarbdır yolum şimdi

2. Ḳayaları deldi Ferhād
Ġarib bülbül ider feryād
Ḳāyil misin boyu şimşād?
Mecnūnuyum seniñ şimdi

3. Bülbül iñler dāyim zārdan
'Aşıḳ olan geçer serden
Ben görürüm uzaḳ yerden
Yādlar derer gülüñ şimdi

4. Öñümdedir şālım, postum
Ġāyet cāndan saña küstüm
Lāyıḳ mıdır benim dostum?
Engel ḳocar beliñ şimdi

5. Bu gün seni ġamda gördüm
Ḫāk-i pāye yüzüñ sürdüm
Birḳaç kere ḫaber ṣordum
'Aceb nice hāliñ şimdi?

6. Güzelsin ḫūblar içinde
'Aşḳıñ vardır bir ḳaleminde
Cümle 'āşıḳlar içinde
Kātibdir ḳulun şimdi

MSS s.74

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

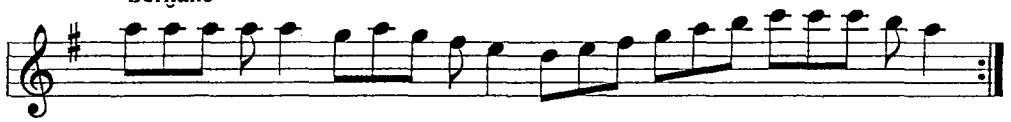

Mülāzime

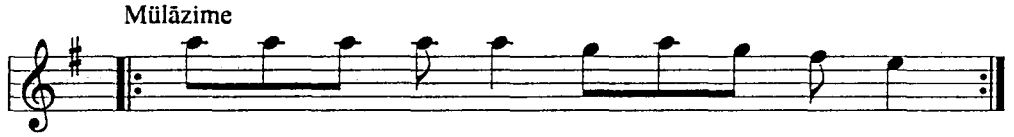

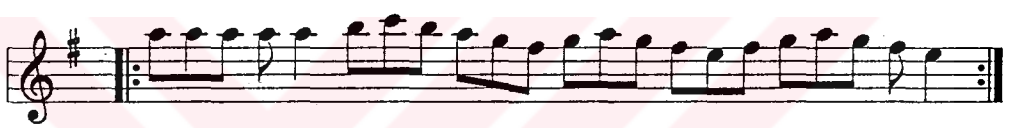

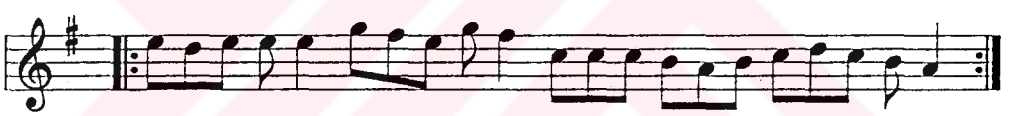

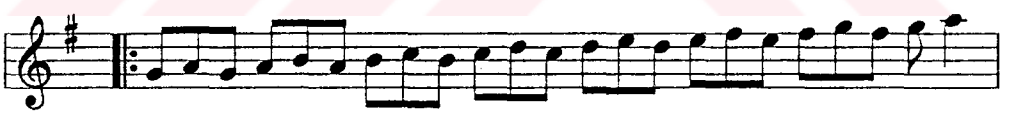

Ḫāne-i Ṣāni

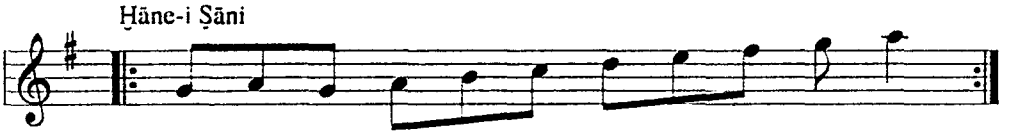

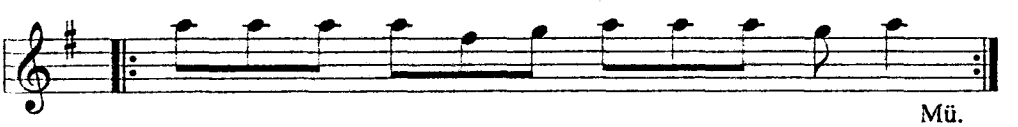

Mü.

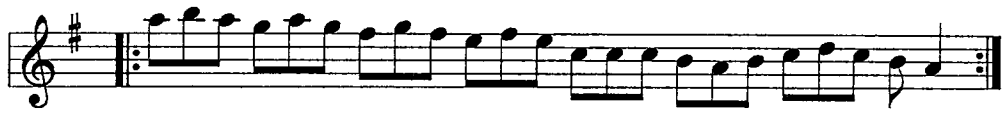

Ḫāne-i Ṣāliṣ

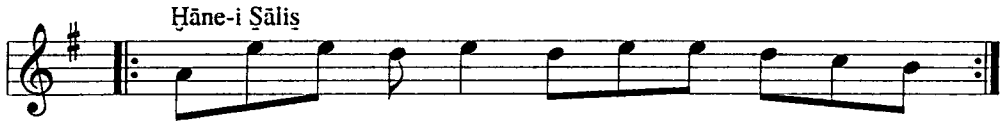

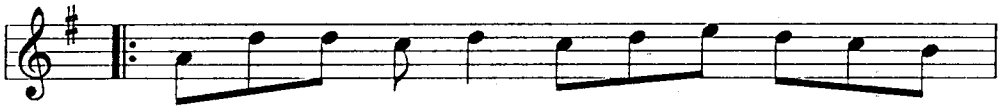

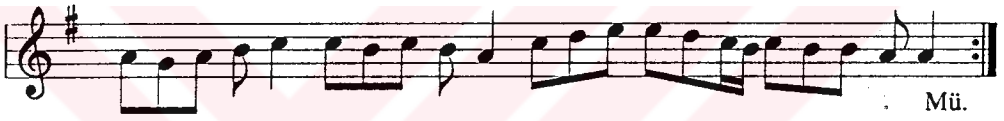

Mü.

Serbend

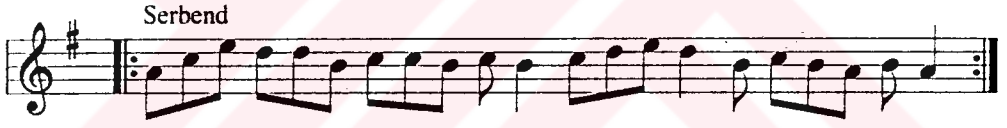

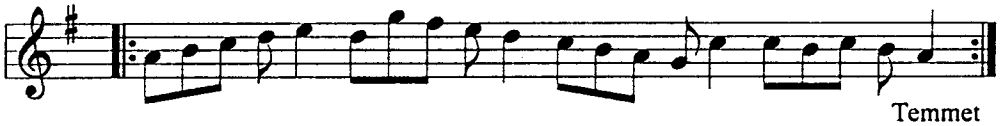

Temmet

MSS s.75-1

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

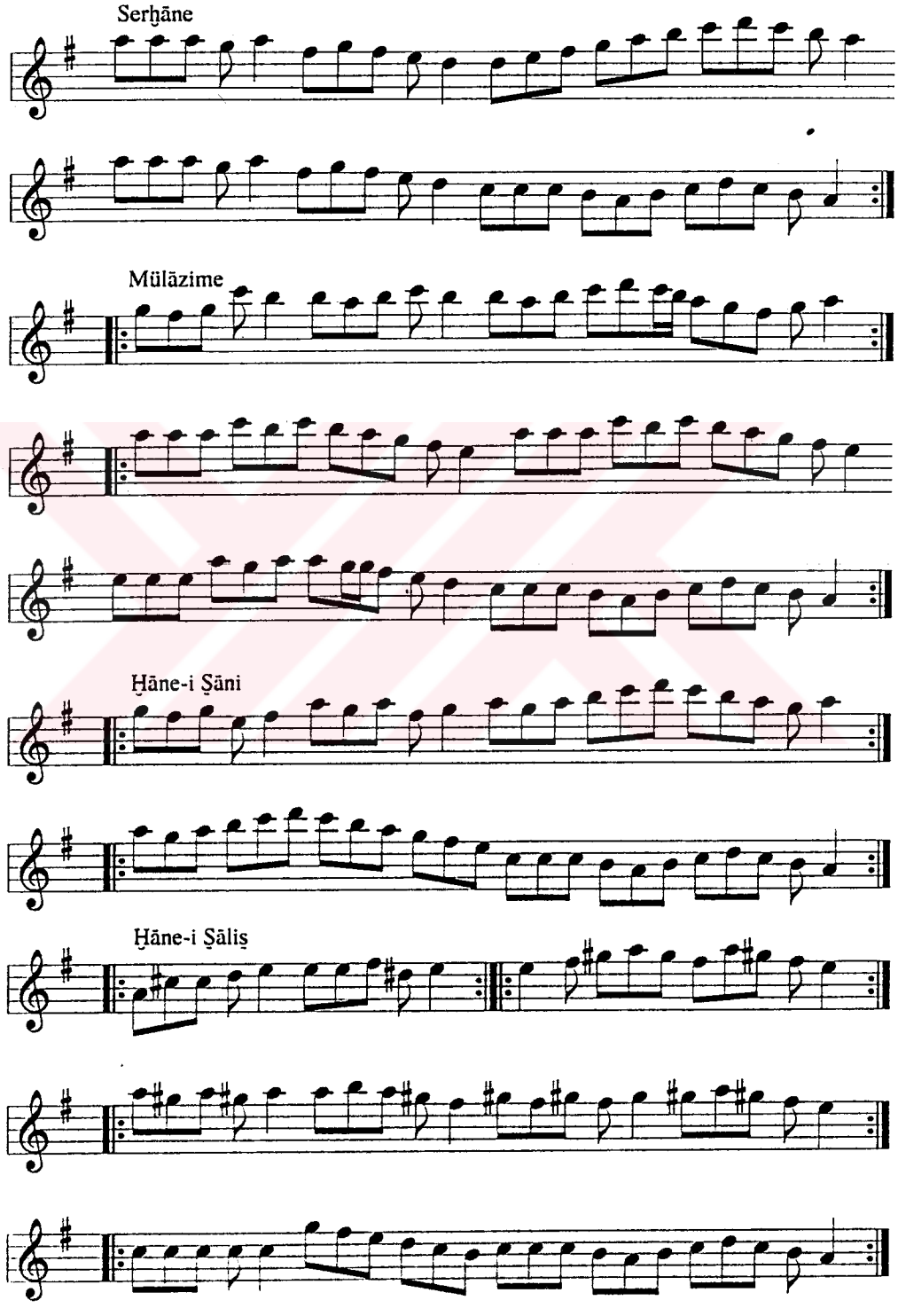

MSS s.75-2

TÜRKİ BERĀY-I FENĀ-İ CİHĀN

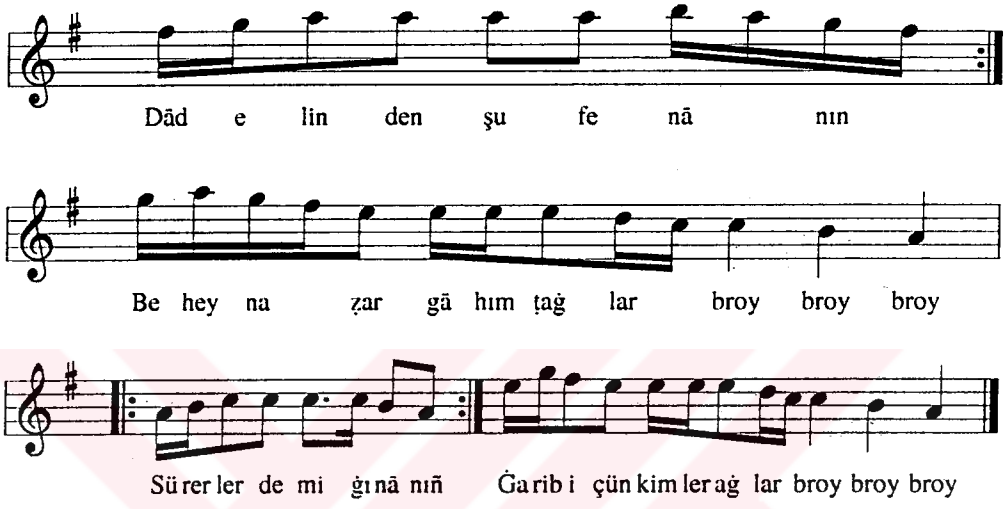

1. Dād elinden şu fenānın
   Be hey naẓar-gāhım ṭağlar
   Sürerler demi ġınānıñ
   Garib içün kimler ağlar

2. Aldanub da sen ġınāya
   Bel bağlama gel fenāya
   Geldi gitdi bu bināya
   Pādişāhlar beçe bāylar

3. Diller ile vaṣfa gelmez
   Cāhil olan anı bilmez
   Bunda kimse ḳarār etmez
   Ġarib rızḳı mālı neyler

4. Bir gün meydāna gelürüz
   Etdüğümüzü buluruz
   Önde, soñda biz de ölürüz
   Unutmasun bizi sağlar

5. Ufki aydur yürek nārdan
   Yanār, āvāre oldı kārdan
   Ayrı düşse āşıḳ yārdan
   Rūz ü şeb āh idüb iñler

MSS s.75-3

(?)

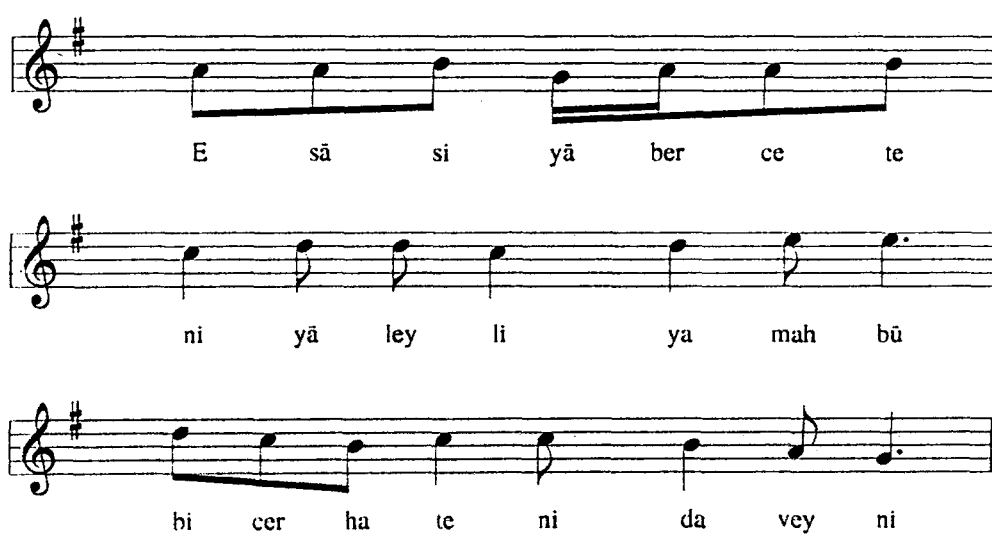

MSS s.76-1

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Düyek

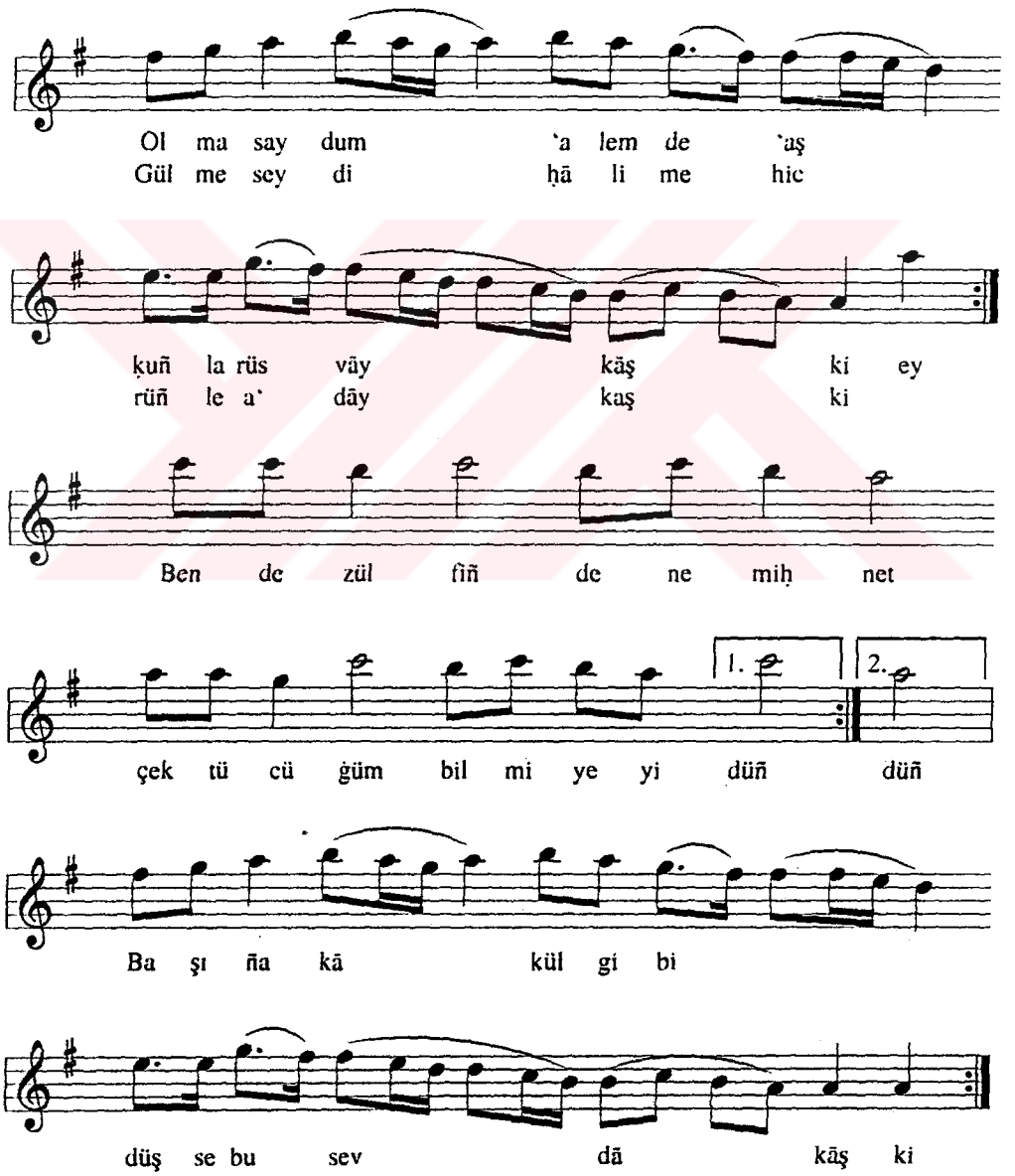

MSS s.76-2

MURABBA'

Der Maḳām-ı Muḫayyer Sünbüle

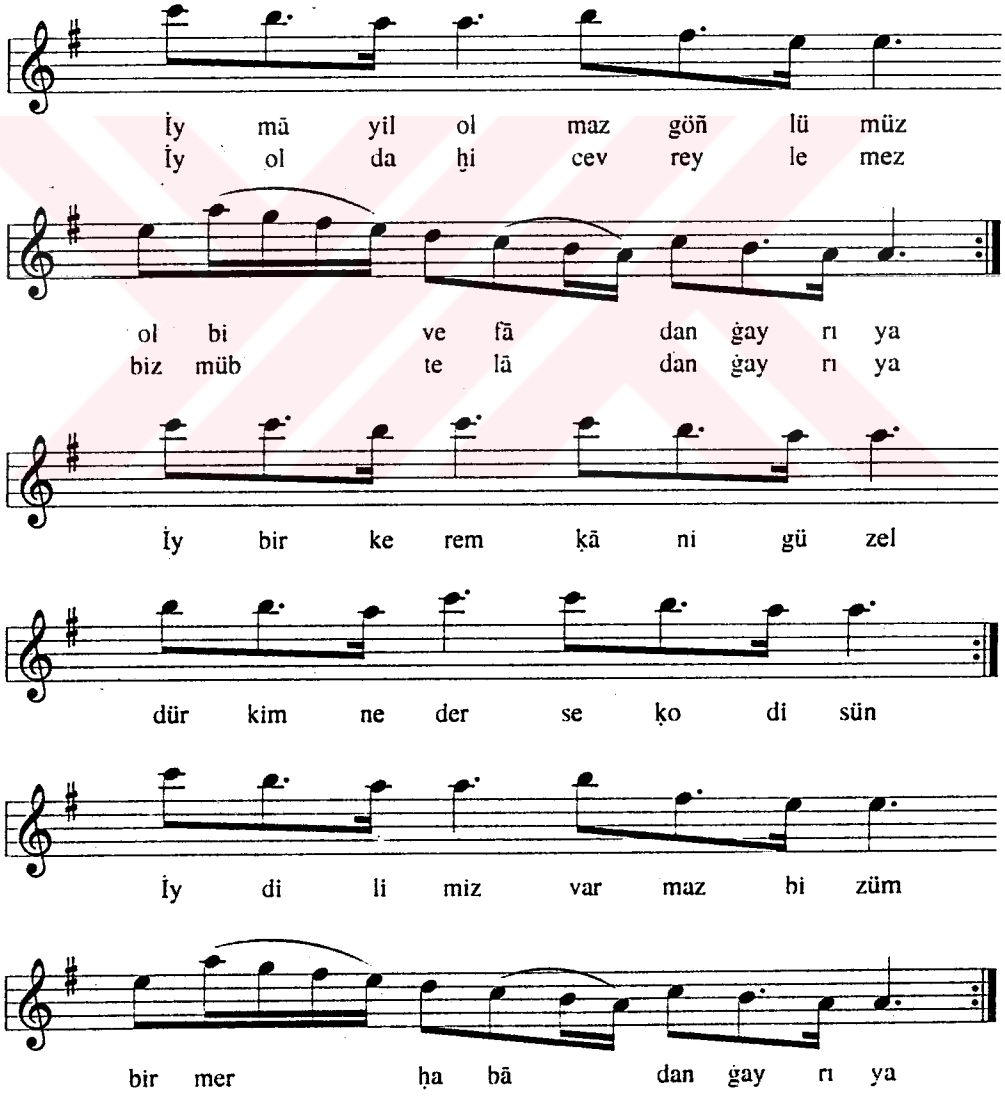

MSS s.76-3

SEMĀ'İ HARBİ

(Şāh) Al lāh gör düm se ni gö ñül ḳān o la sın

Yıḳ duñ be ni ki sen de vi rān o la sın

Yen tir li yen tir li yen tir li yā lā ye le li yā lā lā dir ney

Yıḳ duñ be ni ki sen de vi rān o la sın

Ol zü lü fe he ves et me de dim diñ le me düñ

Şim di ye ri dir ki pe ri

şān o la sın Yen tir li yen tir li yen tir li yā lā

ye le li yā lā lā dir ney Yıḳ dıñ be ni ki sen de vi

rān o la sıñ

MSS s.77-1

VARŞAĠI

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Revān

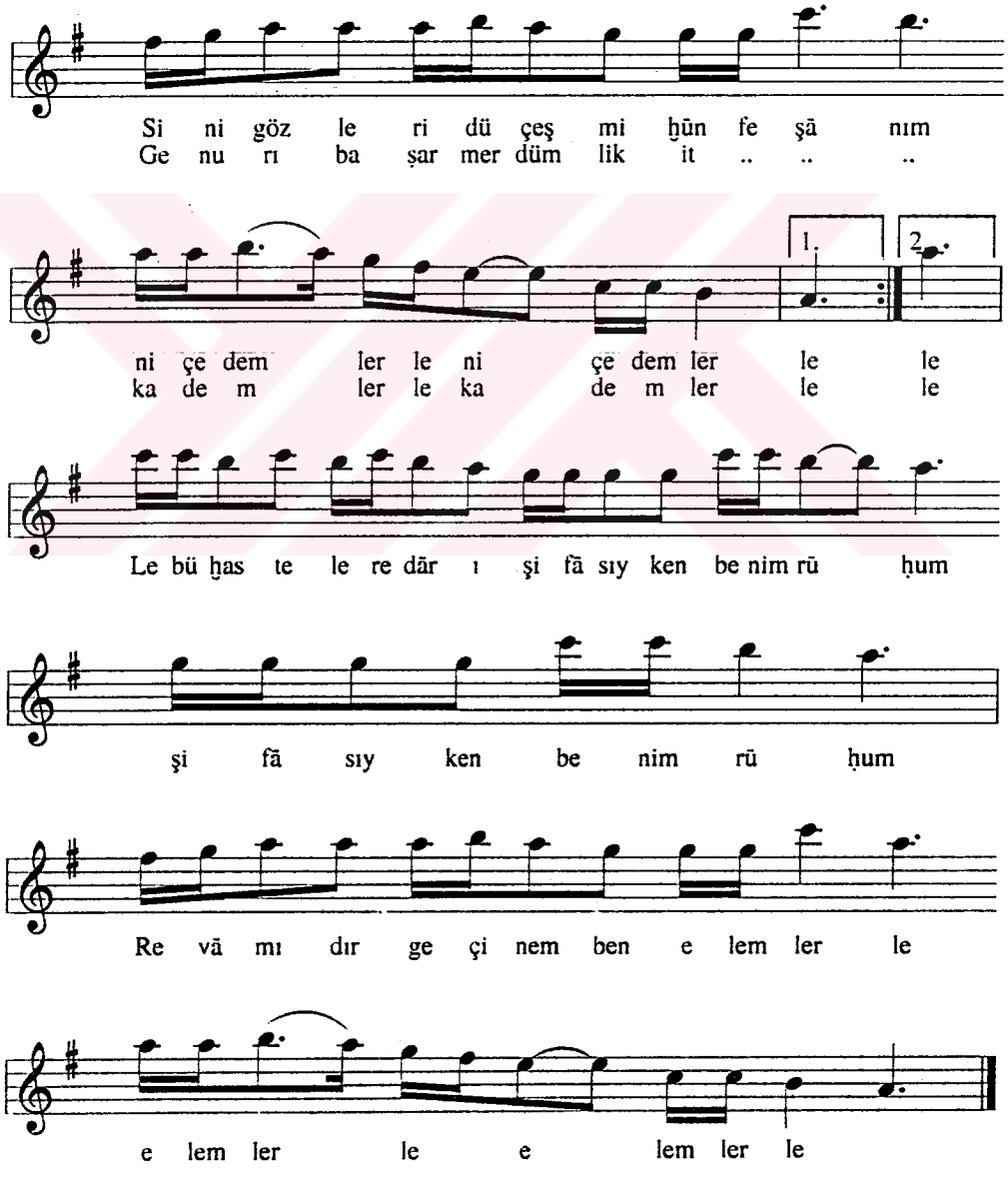

MSS s.77-2

MAḤABBET TÜRKİ

Devr-i Kebir

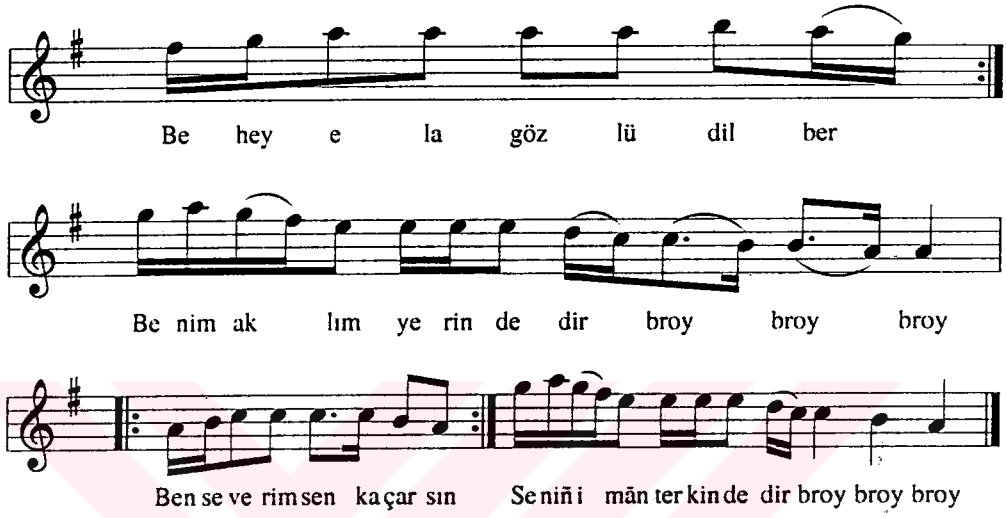

1. Be hey ela gözlü dilber
   Benim 'aḳlım yerindedir
   Ben severim, sen ḳaçarsın
   Seniñ imān terkindedir

2. Karşımızda karlı ṭaġlar
   Bāġbān sözü olur bāġlar
   Benim göñlüm şimdi bekler
   Ṭoġru menzil sorandadır

3. Ḳaşlarıñ ḳurulu yaydır
   Cemāliñ bedr olmuş aydır
   Bāġçeye girmek ḳolaydır
   Ḥesāb gülü derendedir

4. Derviş bellüdür tācından
   Yürek incinmez bācından
   Gidi raḳibiñ öcünden
   Ġarib bayḳuş virāndadır

5. Koroġlu aydur öġdüğüm
   Yavruñ ḥayālin kurduğum
   Ṣuç sende değil sevdiğim
   Saña göñül virendedir

MSS s.78-1

TÜRKİ BERĀY-I TURNA
ve GURBET ve MAḤABBET

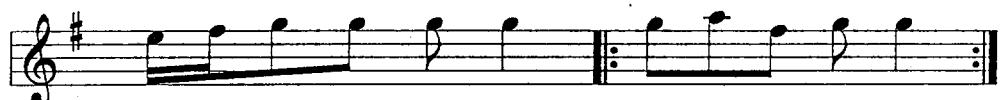

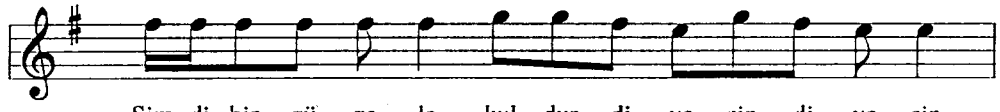

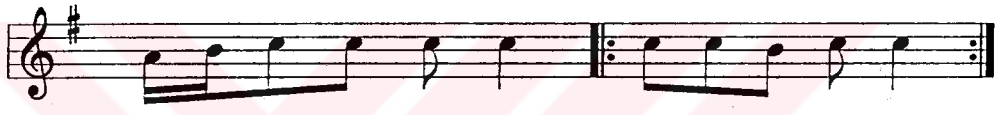

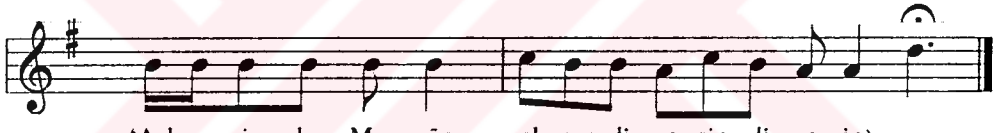

1. Turna bizim yerde bizi sorana
   Şimdi bir güzele ḳuldur diyesin
   'Aşḳıñ zincirini ṭaḳmış boynuna
   'Aşḳ evcinden Mecnūn olmuş diyesin

2. Terk eylemiş bilmez eşi, dostunu
   Abdāl olub öñine almış postunu
   Şimdi gelüb geçen çeyner üstünü
   Ayaḳlar altında ḳalmış diyesin

3. Artuḳ şimden geru zahmāne varmaz
   Unutmuş eşini dostunu bilmez
   Sevmiş bir güzeli artuḳ vazgelmez
   'Aşḳ belāsı müşkül ḥāldir diyesin

4. Gelür imiş başa olan yazılar
   Ḳurbān içün ḳoyun erkek ḳuzular
   Ufkî'yyi ṣoran dostlar, ġāziler
   Cümlesine selām etmiş diyesin

MSS s. 78-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

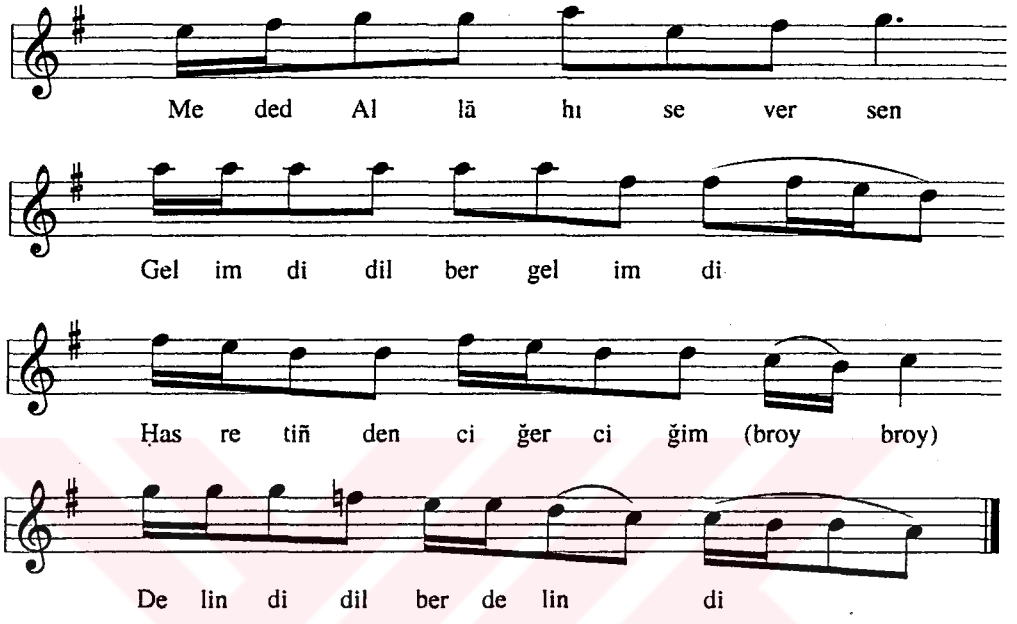

1. Meded Allāh'ı seversen
   Gel imdi dilber, gel imdi
   Ḥasretiñden ciğerciğim (broy broy)
   Delindi dilber, delindi

2. Cān seni görmeşe äver
   Ne raḥmin, ne teselliñ var
   Bencileyin seni sever (broy broy)
   Bul imdi dilber, bul imdi

3. Cevābın aldım diliñden
   Öldüm sevdañıñ derdinden
   Elvedā' cāmın elimden
   Al imdi dilber, al imdi

4. Uğrayub ulu yerlere
   Gidem gerçi erenlere
   Ben gidince engellere
   Ḳal imdi dilber, kal imdi

5. Coşdu Karac'oğlan coşdu
   'Aşḳ deryäsı boydan aşdı
   Bir gül idiñ, çağın geçdi
   Ṣol imdi dilber, ṣol imdi

MSS s.78-3

TÜRKİ MEDH-İ ŞEHİNŞĀH ĀL-İ 'OŞMĀN SULṬĀN MEḤEMMED ḪAN
Sene 1075

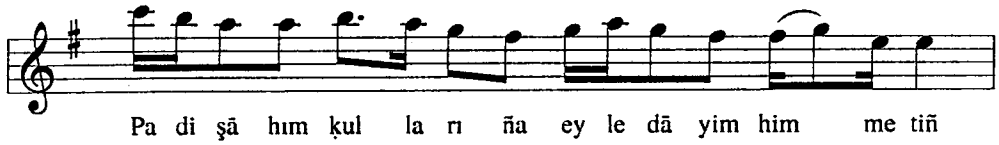

Pa di şā hım ḳul la rı ña ey le dā yim him me tiñ

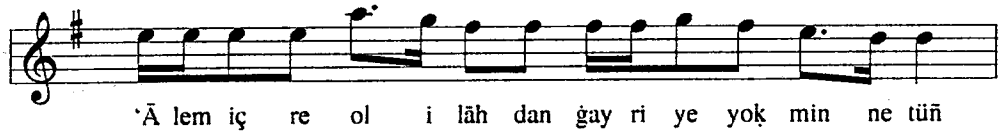

'Ā lem iç re ol i lāh dan ġay ri ye yoḳ min ne tüñ

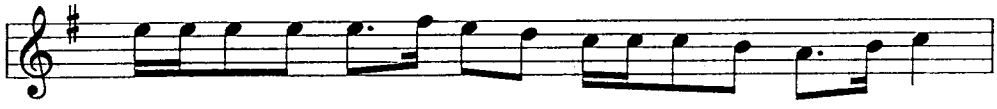

Dā yim ol sun dün yā lar dur duḳ ça 'öm ri dev le tüñ

Sen ci hān da ẓil lul lāh sın mü mi ne hem kā fi re

1. Padişāhım ḳullarıña eyle dāyim himmetüñ
   'Ālem içre ol ilāhdan ġayriye yoḳ minnetüñ
   Dāyim olsun dünyālar durduḳça ömr-i devletüñ
   Sen cihānda ẓillullāhsın mümine hem kāfire

2. Dehr içinde gelmemişdir böyle caẓim pādişāh
   Ḳudretinden saña iḥsān eylemişdir 'ali-gāh
   Bil ki cümle şāhlarıñ şāhı ḳıldı seni ilāh
   Sen cihānda... eyżan

3. Her millet maḳarrdır ki Ḥaḳḳ saña iḥsān eyledi
   Ḳudretle düşmanıñı ḫāk ile yeksān eyledi
   Nice maġrūr ḳrallarıñ kahruñı āsān eyledi
   Sen cihānda... eyżan

4. Her ḫaṭādan saḳla yā Rab dāyimā bu serveri
   Ruşen olsun gök yüzüne dāyim anuñ aḫteri
   Çün seni ḳıldı 'āleme cem'i şāhlar ekberi
   Sen cihānda... eyżan

5. Yā ilāhi sen müyesser ḳıl murāda irmeğe
   Ol mubārek ḫāk-i pāyine yüzümü sürmeğe
   Ulḳı pek muntaẓırdır 'arẓ-ı ḥālin virmeğe
   Sen cihānda... eyżan

MSS s.78-4

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET Ü ĠURBET

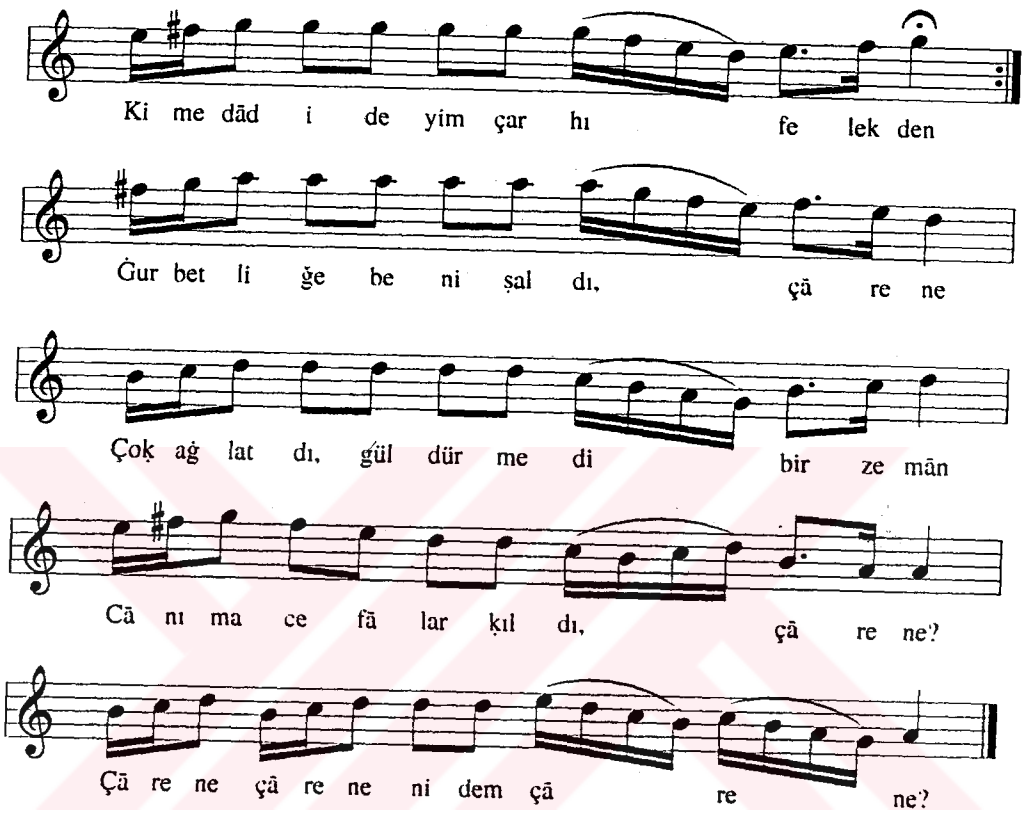

1. Ḳime dād ideyim çarḫ-ı felekden
Ġurbetliğe beni ṣaldı, çāre ne?
Çoḳ aġlatdı, güldürmedi bir zemān
Cānıma cefālar ḳıldı, çāre ne?
Çāre ne, çāre ne, nidem çāre ne

2. Benden ġarib 'aceb var mı ḳullarda
Ḥasretim, gözlerim ḳaldı yollarda
Aġlayu, aġlayu ġurbet illerde
Gözlerim ḳan ile ṭoldu, çāre ne
Çāre ne... eyżan

3. Çoḳ yalvardım Ḥaḳḳa, geçmedi dilek
Acıdım ḥālime ins ile melek
Tiġ-i ḥasret ile sinemi felek
Delik delik etdi, deldi, çāre ne
Çāre ne... eyżan

4. Ḥaḳ baña ḳısmet eylemiş zilleti
Hiç başımdan eksik etmez miḥneti
Ġurbetlikde çeke çeke ḥasreti
Beñzimiz ṣarardı, ṣoldu, çāre ne
Çāre ne... eyżan

5. Der-i feterā-yı felek, bizi āl etdi
Yüreciğim eridüben ḳāl etdi
Añsızın yürür iken baña al etdi
Dostumu elimden aldı, çāre ne
Çāre ne... eyżan

MSS s.79-1

TÜRKİ BERĀY-I AŞḲ

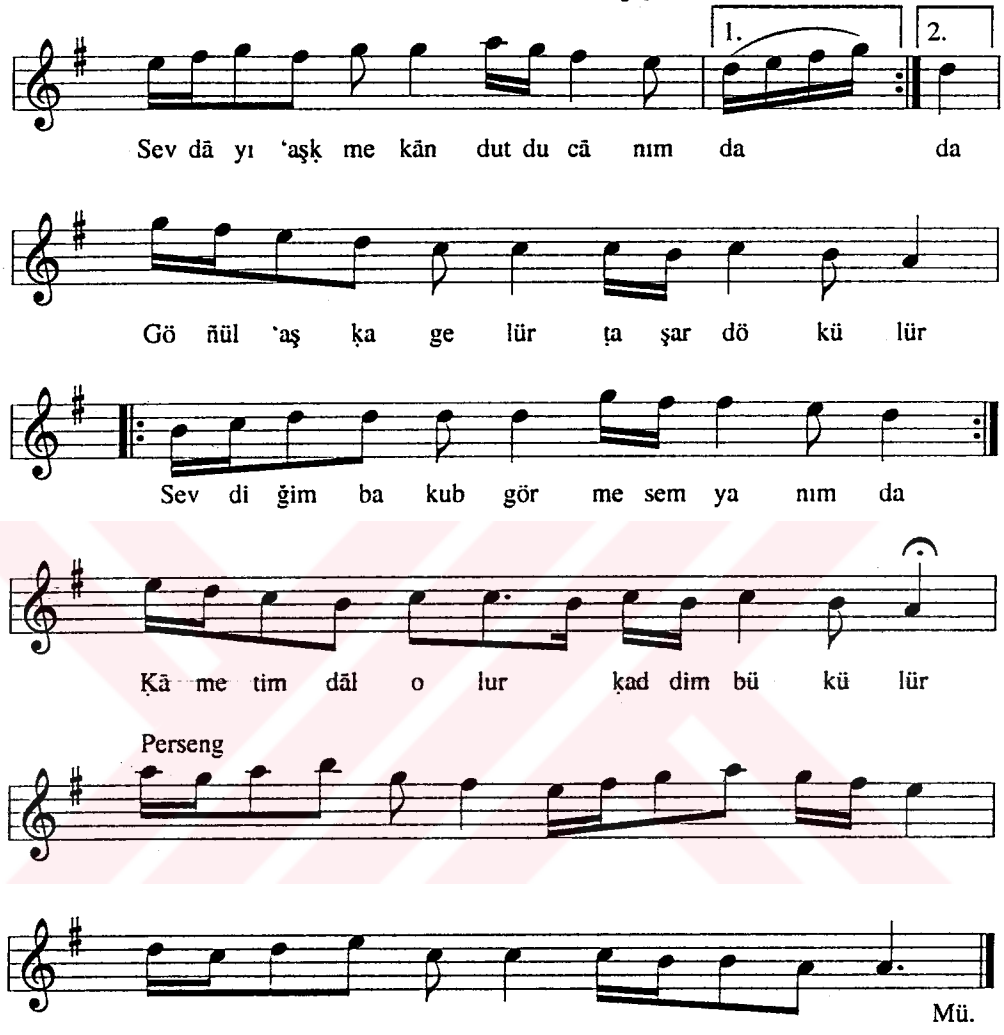

1. Sevdā-yı 'aşḳ mekān dutdu cānımda
Göñül 'aşḳa gelür ṭaşar dökülür
Sevdiğim baḳub görmesem yanımda
Ḳāmetim dāl olur, ḳaddim bükülür

2. Ḳurtulmuş yoḳ, 'aşḳıñ elinden yandım
Müşkül belā imiş, ben āsān ṣandım
Çekmeden dilberiñ ḳaḥrın, uṣandım
Āh etdikçe a'ẓālarım sökülür

3. Ben de bir ednāyım ḳullar içinde
Yüzüm türāb olsun yollar içinde
'Aşḳ 'aşḳıñ belāsından iller içinde
Civān sever deyu adım çekilür

4. Mecnun, Leylā içün 'āḳlın şaşırmış
Maḥabbet deryāsın başdan aşırmış
Bülbülü gör, güle göñül düşürmüş
Ol da bencileyin yanar, yaḳılur.

5. Kātib gel 'arż eyle cānını, dosta
Derdiñiñ dermānın Ḫudā'dan iste
Servi boylum şād olmasa meclisde
Göñül taḫtı virān olur, yıḳılur

MSS s.79-2

TÜRKİ BERĀY-I 'AŞḲ

Devr-i Kebir

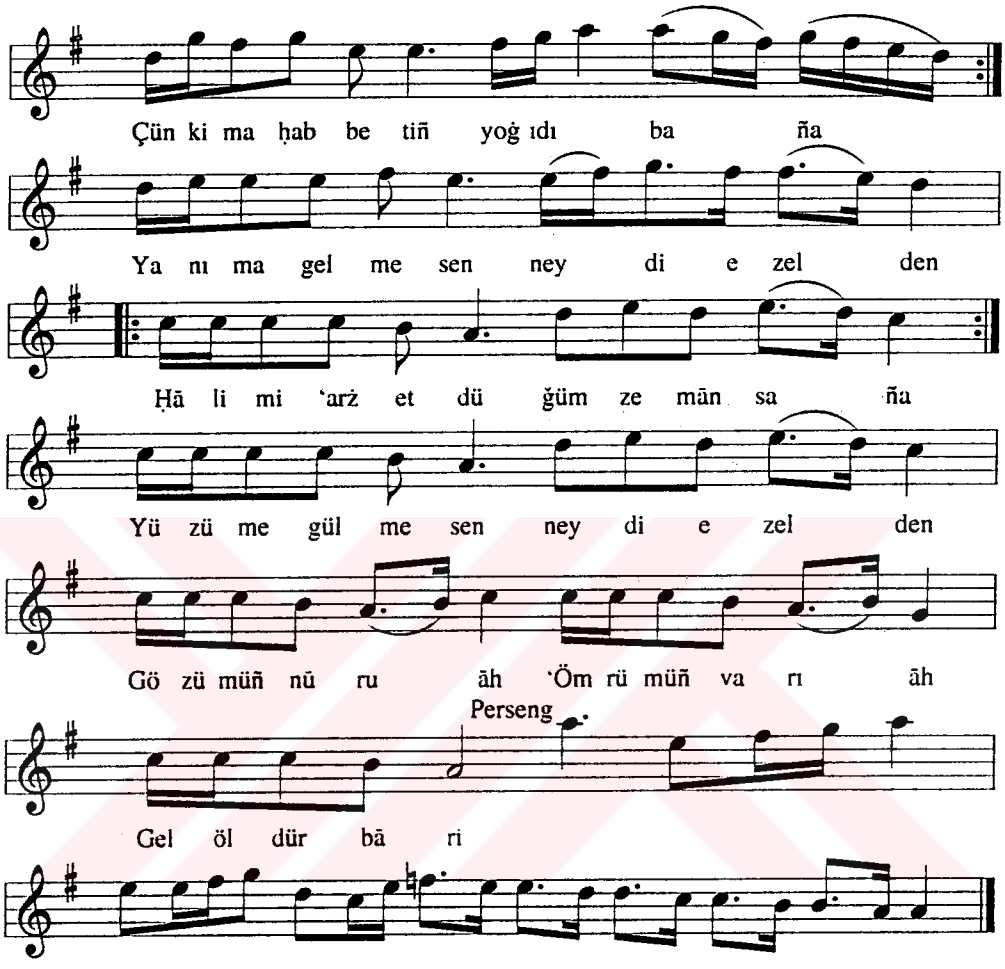

1. Çünki maḥabbetiñ yoġıdı baña
Yanıma gelmesen ne idi ezelden
Ḥālimi 'arż etdüğüm zeman saña
Yüzüme gülmesen ne idi eẓelden
Gözümüñ nūru āh, ömrümün varı āh, gel öldür bāri.

2. Ḳanı seniñ ile yiyüb, içdüğüm
Öpüb, ḳoçup aḳ göğsüñi açduġum
Āh meleğim nedir benden ḳaçduġuñ
'Aḳlımı almasan ne idi eẓelden
Gözümüñ...

3. Kani senin ile ahd ile aman
Bilmedim, yoğıdı göğsüñde imān
Aġlayub kapuna geldüğim zemān
Yaşımı silmesen neydi eẓelden
Gözümüñ...

4. Kendü elin ile āteşe yaḳub
Baġrım ḫūn eyleyüb, ḳaddimi büküb
Ġamzeler ḫançerin üstüme çeküb
Sinemi delmesen neydi eẓelden
Gözümüñ...

5. Kātib aydur göñlüm aldıñ eẓeli
Göñlüm alub söyledirdiñ ġazeli
Ġarib başımı be hey ādem güzeli
Ġurbete ṣalmasan ne idi eẓelden
Gözümüñ...

MSS s.79-3

TÜRKİ BERĀY-I ḪAZĀN

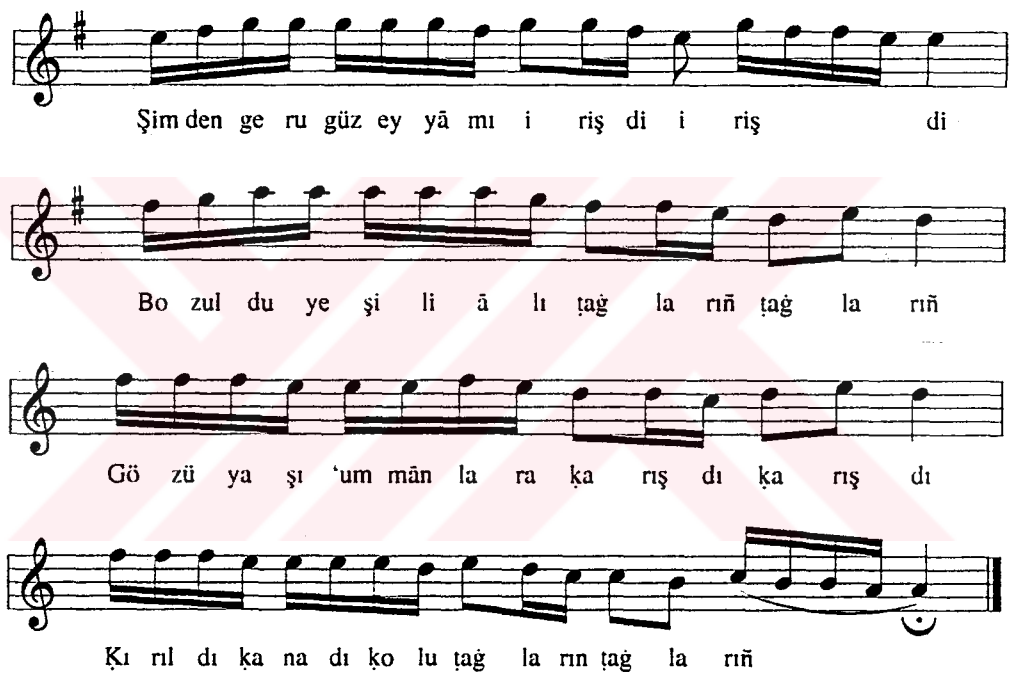

1. Şimden geru güz eyyāmı irişdi
   Bozuldu yeşili. ālı ṭaġlarıñ
   Gözü yaşı 'ummānlara ḳarışdı
   Ḳırıldı ḳanādı. ḳolu ṭaġlarıñ

2. Görünmez oldu dumândan bir şeri
   Āh-u feryād ile doldu her yeri
   Yürüdi üstüne ḫazān 'askeri 'askeri
   Ṭaġıldı şenliği. alı ṭaġlarıñ

3. Dāyim boran gitmedikçe bāşından başından
   Miḥnet ü ġam eksik olmaz peşinden peşinden
   Gözlerinden aḳan ḳanlu yaşından yaşından
   Duruldu bulanıḳ şeli ṭaġlarıñ ṭaġlarıñ

4. Felek tebdil etdi giceye günü yā günü
   Değişdi 'abāya ol yeşil ṭonu yā ṭonu
   Ḳar yaġub. buz doñub aldı dört yanı dört yanı
   Kār bana yol virmez beli ṭaġlarıñ ṭaġlarıñ
   'Askere

5. ..... ṭaşġın aḳmışdır aḳmışdır
   Çarḫ-ı felek ḫāṭırcığın yıḳmışdır yıḳmışdır
   Rūzigār elinden neler çekmişdir çekmişdir
   Eğer söyleyeydi dili ṭaġlarıñ ṭaġlarıñ

MSS s. 80, 81-1

PİŞREV-İ EMİR ḤAC

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

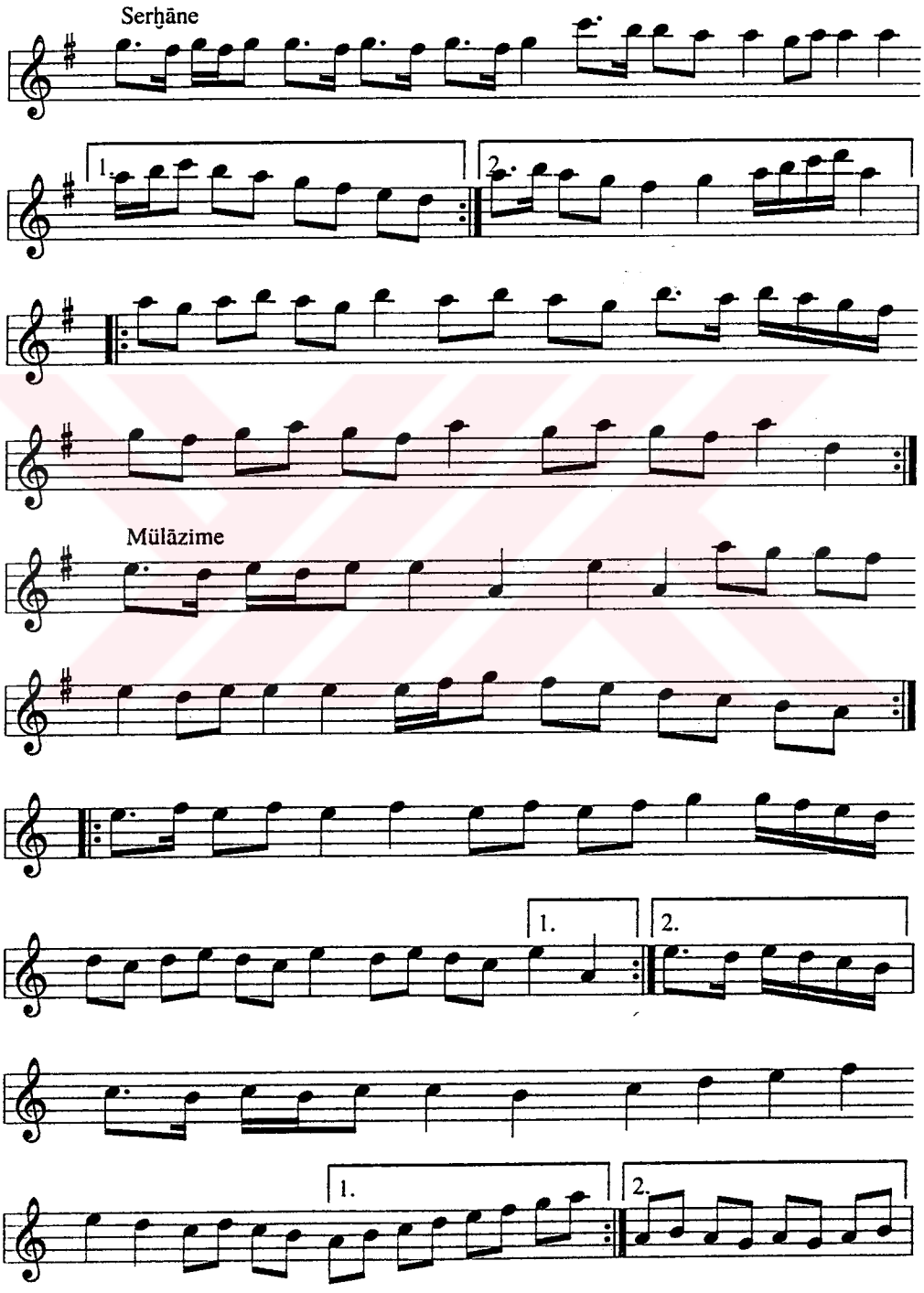

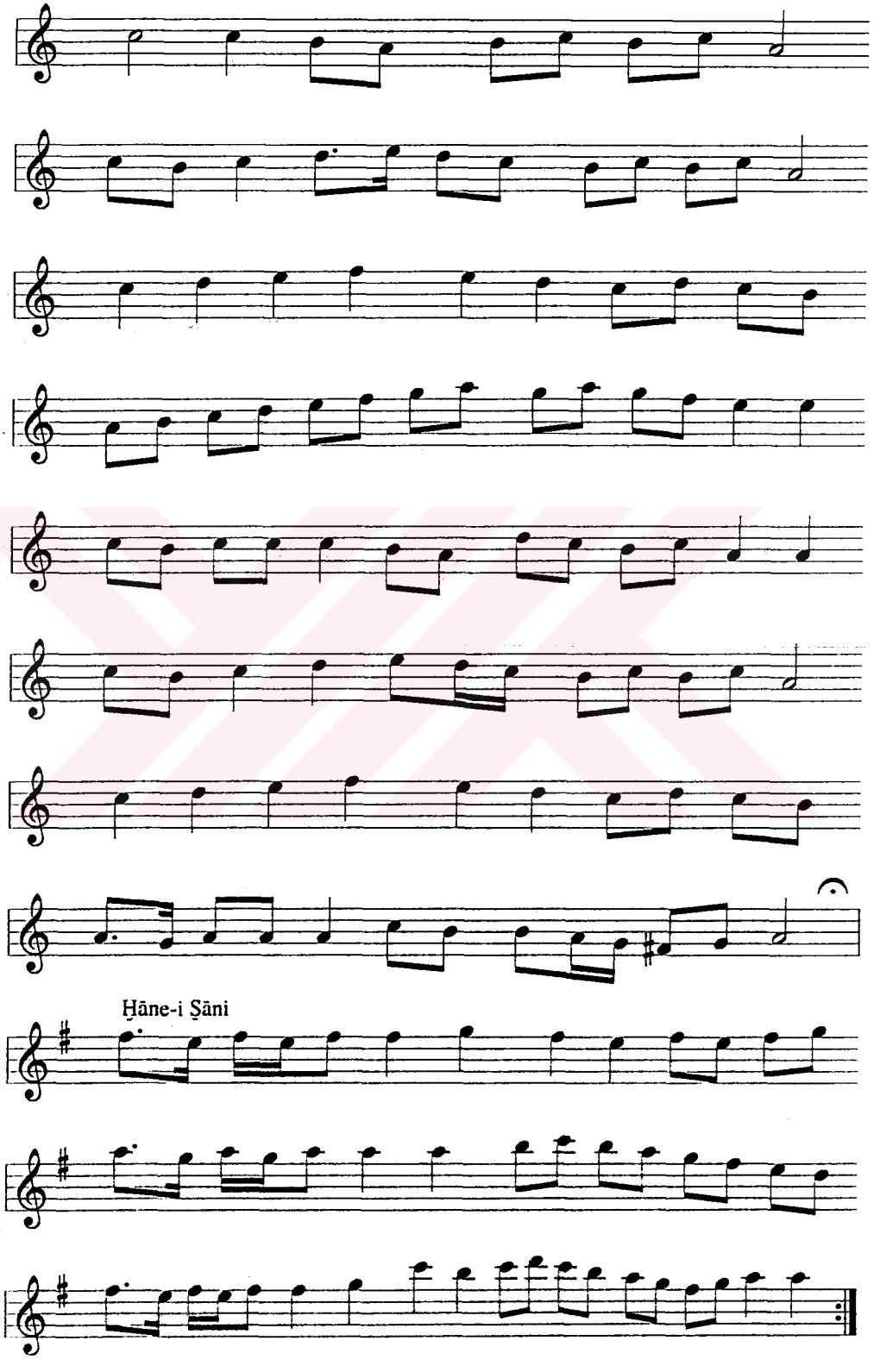
Ḥāne-i Ṣāni

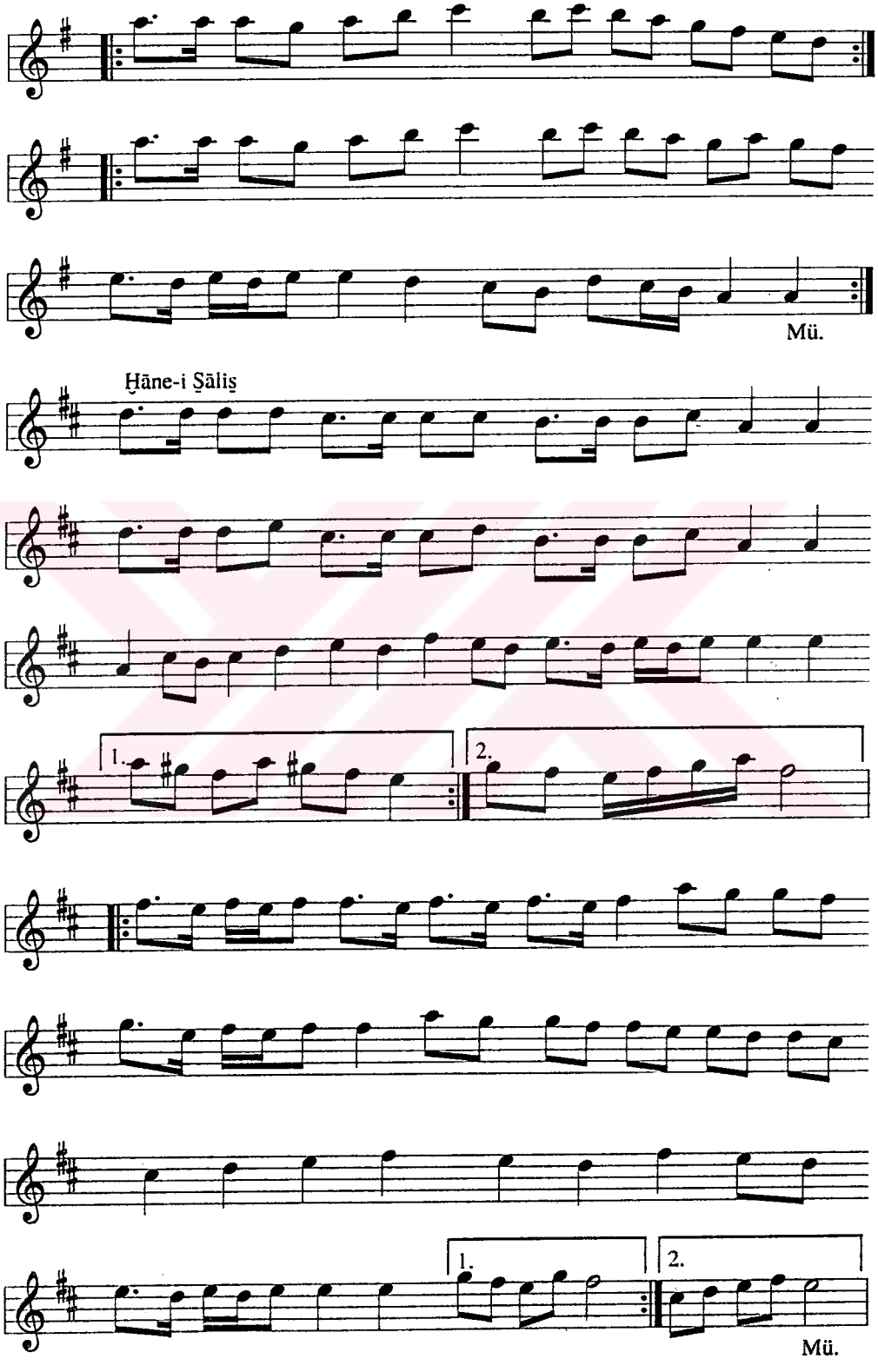
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
1.
2.
Mü.

MSS s.80-2

TÜRKİ BERĀY-I GÖÑÜL

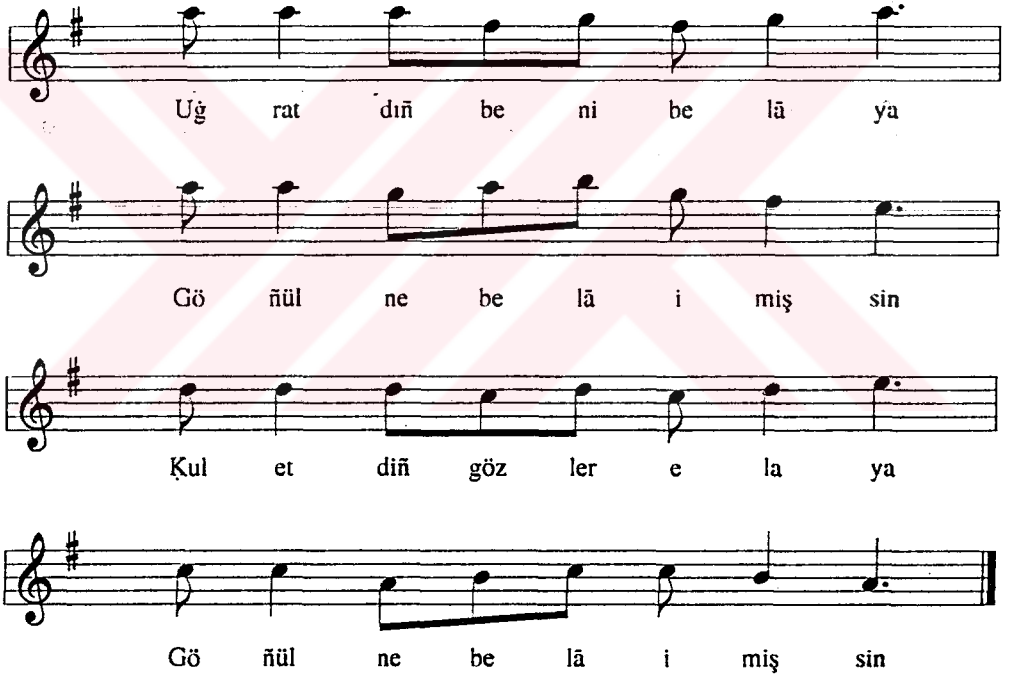

1. Uġratdıñ beni belāya
   Göñül ne belā imişsin
   Ḳul etdiñ gözler elaya
   Göñül ...

2. Dilber ise ẓulme māyil
   Cümle ʿaḳlım oldu ẓāyil
   ʿAşka olmaz gün hāyil
   Göñül ...

3. Gāh ḳan mest olub coşarsın
   Gāh ʿaḳlıñ gider şaşarsın
   Her cānibe baş ḳoşarsın
   Göñül ...

4. Ufūḳi aydur gülmezsin
   Cefāsın çeker ölmezsin
   Gel vāzgel dirin gelmezsin
   Göñül...

MSS s. 81-2

İLĀHİ

Ḥüseyni

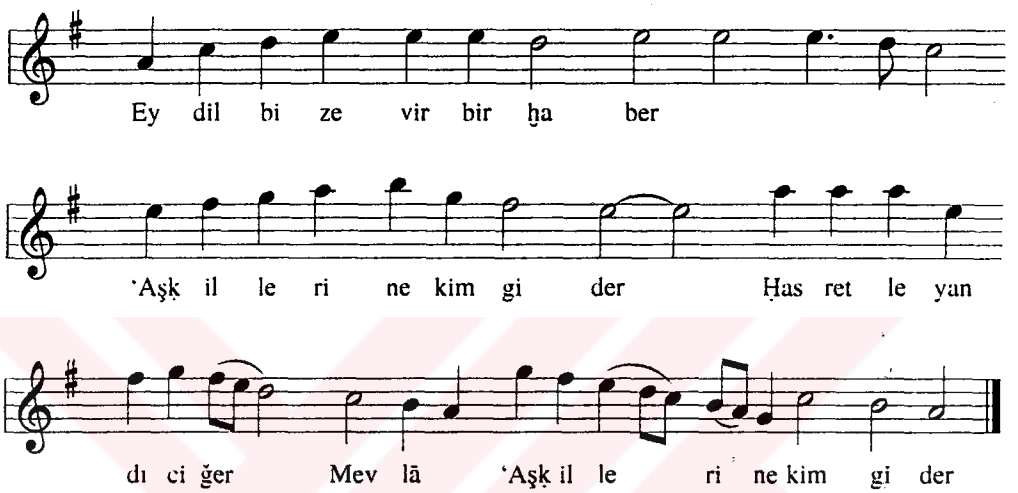

1. Ey dil bize vir bir ḫaber
'Aşḳ illerine kim gider
Ḥasretle yandı ciğer Mevlā
'Aşḳ illerine kim gider

2. İster göñül ol illeri
Müşkin ḳoḳar sünbülleri
Ṣolmaz o bāġın gülleri
'Aşḳ illerine kim gider

3. 'Āşıḳlara vaḳt-ı seḥer
Andan Nesim-i 'aşḳ eser
Ol baḳçeden alub ḫaber
'Aşḳ illerine kim gider

4. Ey ḫāb-ı ġaflette ḳalan
Fırṣat geçer bir gün uyān
Bāḳi değil bize cihān
'Aşḳ illerine kim gider

5. Billah ol iliñ yolu
Nūriye cāndan sevgüli
Bağlandı 'aşḳıñ maḥmeli
'Aşḳ illerine kim gider

MSS s.82, 83-1

PİŞREV-İ ÇENGİ CA'FER

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

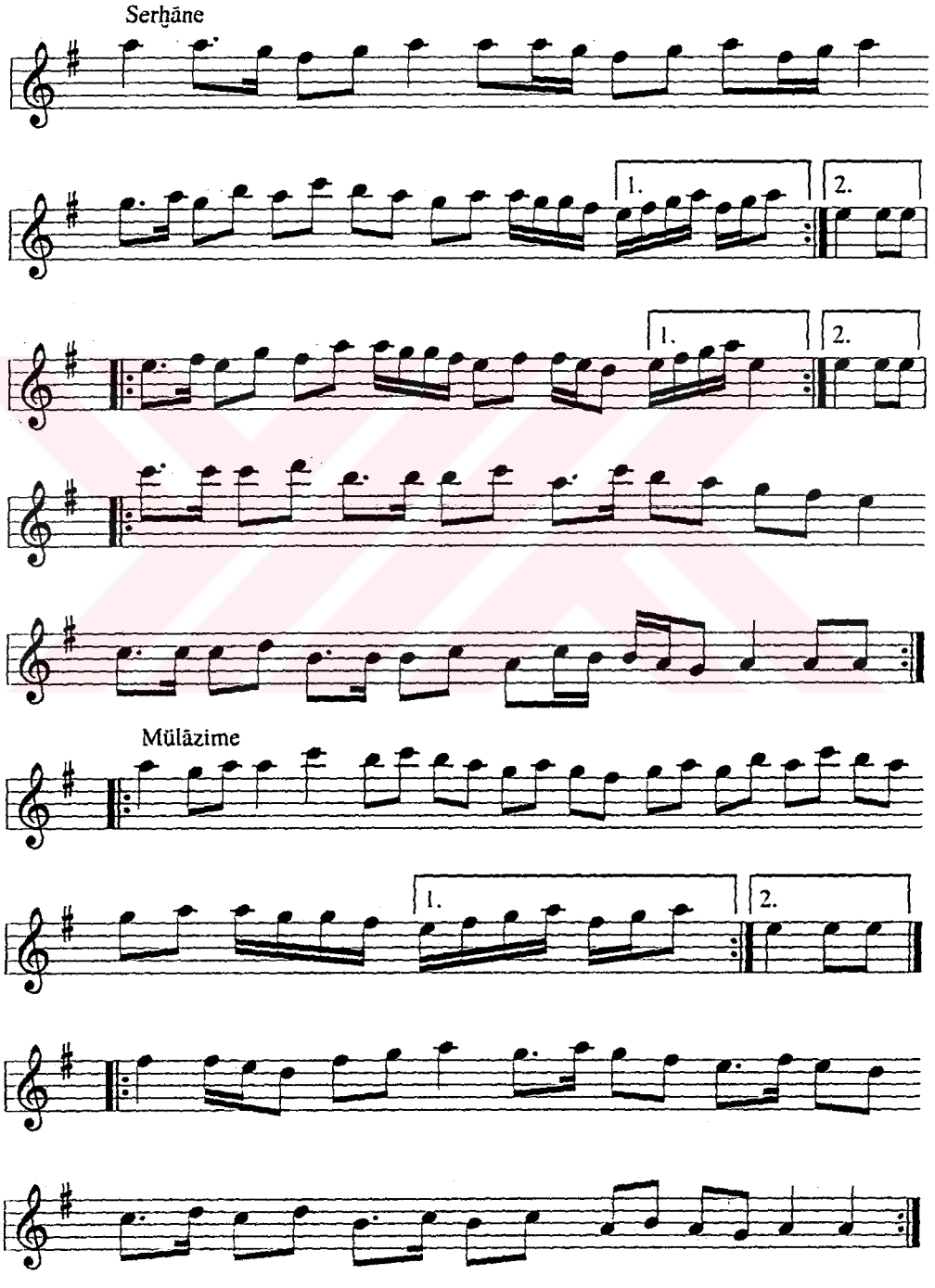

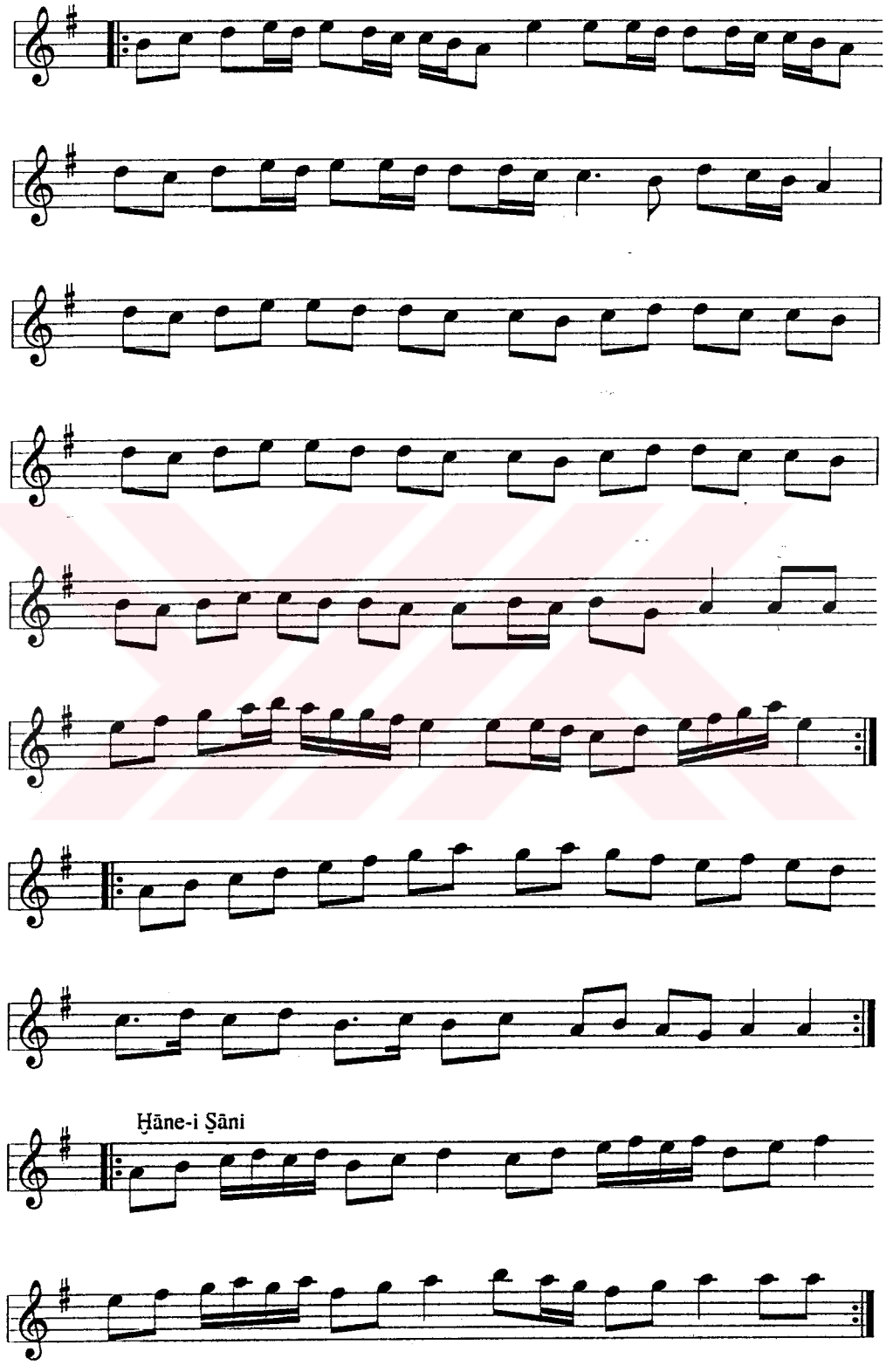
Ḫāne-i Ṣāni

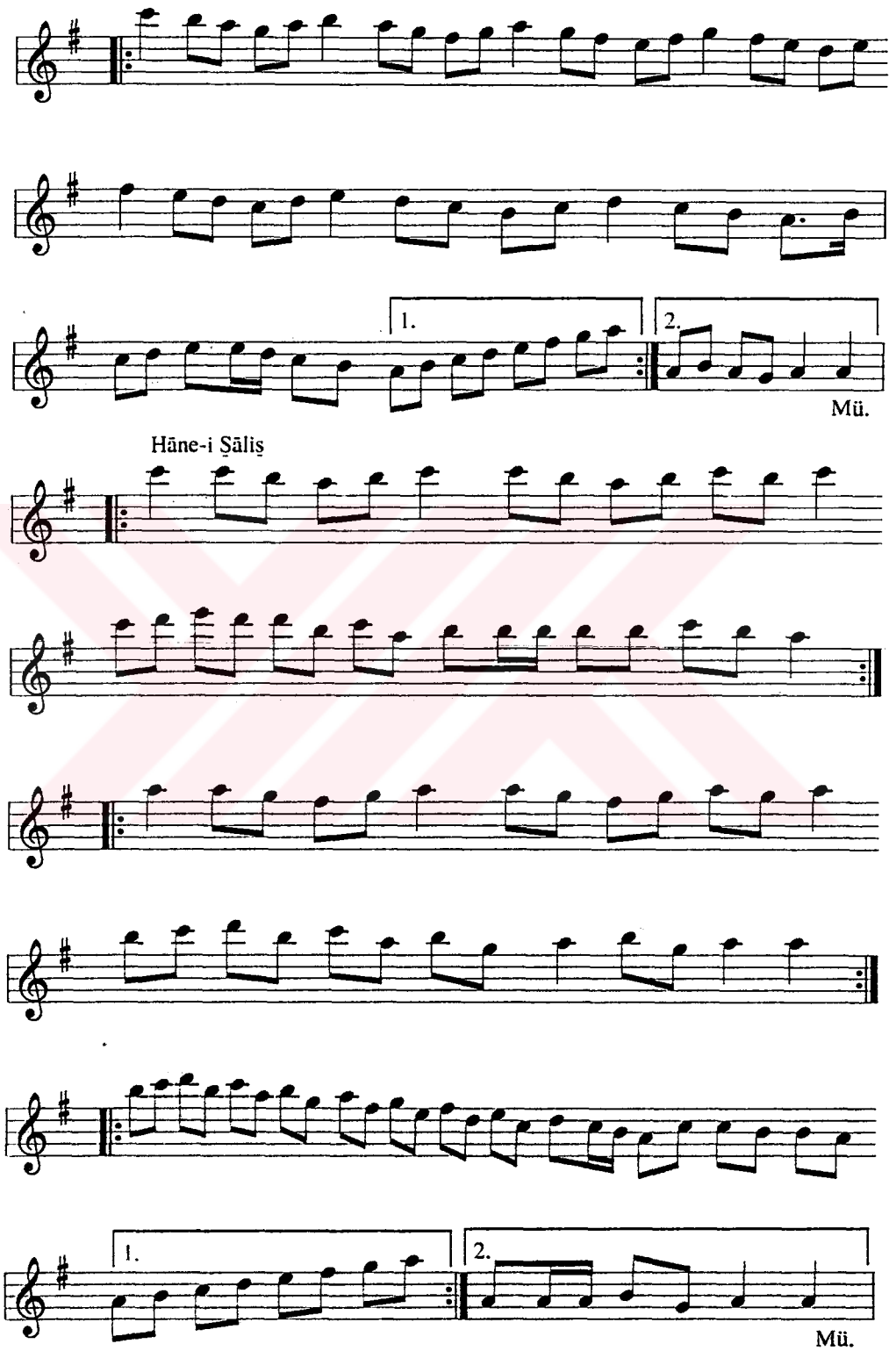
1.
2.
Mü.
Hāne-i Ṣāliş
1.
2.
Mü.

MSS s.82-2

TÜRKİ BERĀY-I SEFER BAḤRİ

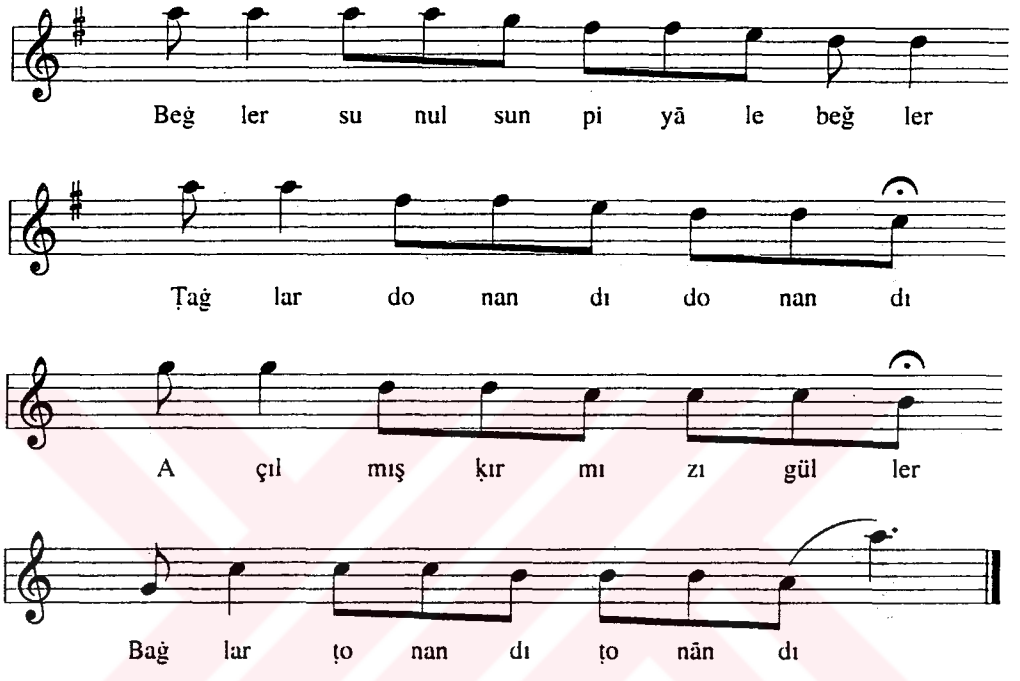

1. Beġler sunulsun piyāle beġler
   Ṭaġlar donandı, donandı
   Açılmış ḳırmızı güller
   Baġlar ṭonandı, ṭonandı

2. Geliñ isteyelim Ḥaḳ'dan
   Murādımız vire yoḳdan
   Fermān geldi 'Ali ṭāḳdan
   Sofun ṭonandı, ṭonandı

3. Nesne yoḳ ādem hālinde
   Kerāmet vārdır dilinde
   Ḥasṭa ..... ḳaldı hālinde
   Ṣaġlar ṭonandı, ṭonandı

4. Bindiler ve atlandılar
   Ḳoç yiğide katlandılar
   Ġazāya niyetlendiler
   Ḥāymāt ṭonandı, ṭonandı

5. Ḳoroġlı yazısın yazar
   'Aşḳıñ kitābını çizer
   Nice bir ġurbette gezer
   Göñül zaḥmāne uzandı

MSS s.82-3

TÜRKİ BERĀY-I MEYVEHĀYI

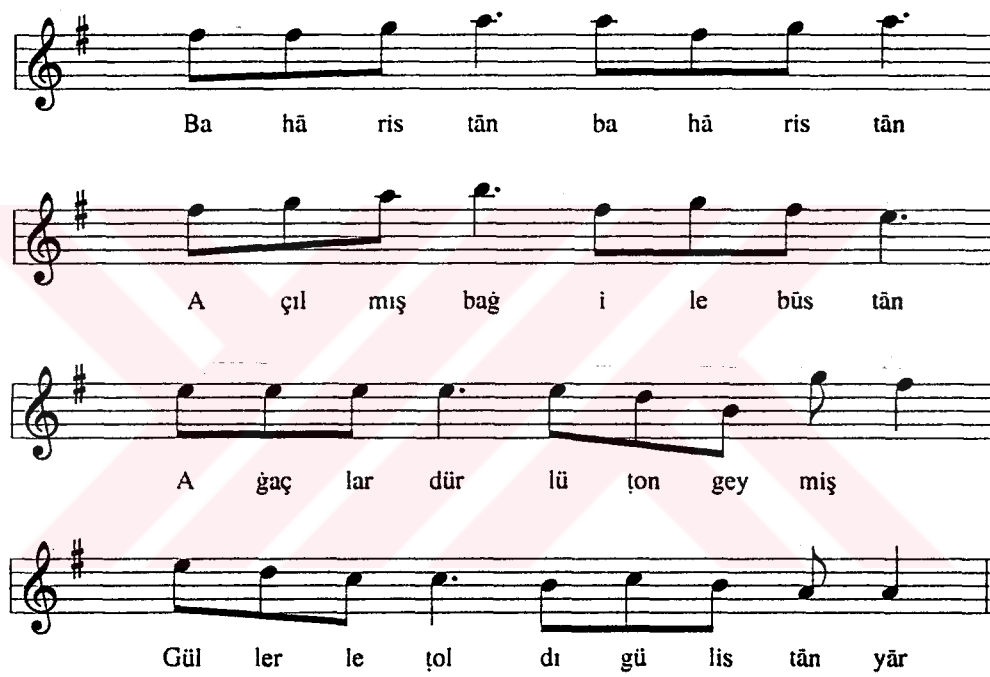

1. Bahāristān, bahāristān
   Açılmış baġ ile bostān
   Aġaçlar dürlü ṭon geymiş
   Güllerle ṭoldu gülistān

2. Aġacdan çaġırır alma
   Bāġbān sen yanıma gelme
   Beni nādānlara ṣunma
   Beni ister civānistān

3. Aġacdan çaġırır kiraz
   Bize mühlet viriñ biraz
   Gideriz ḳış, geliriz yaz
   Sever bizi ehl-i āstān

4. Çıbıḳdan çaġırır üzüm
   Ḳayısıdur ṣaru beñzüm
   Ṣarılalım ḥazin ḥazin
   Esüb söylerdir hatistān

5. Der fındıḳ, bādem, kestāne
   Bizi sever her mestāne
   Ṣaḳlarlar pek zemistāne
   Dolar her kūy u şehristān

MSS s.83-2

VARŞAĠI

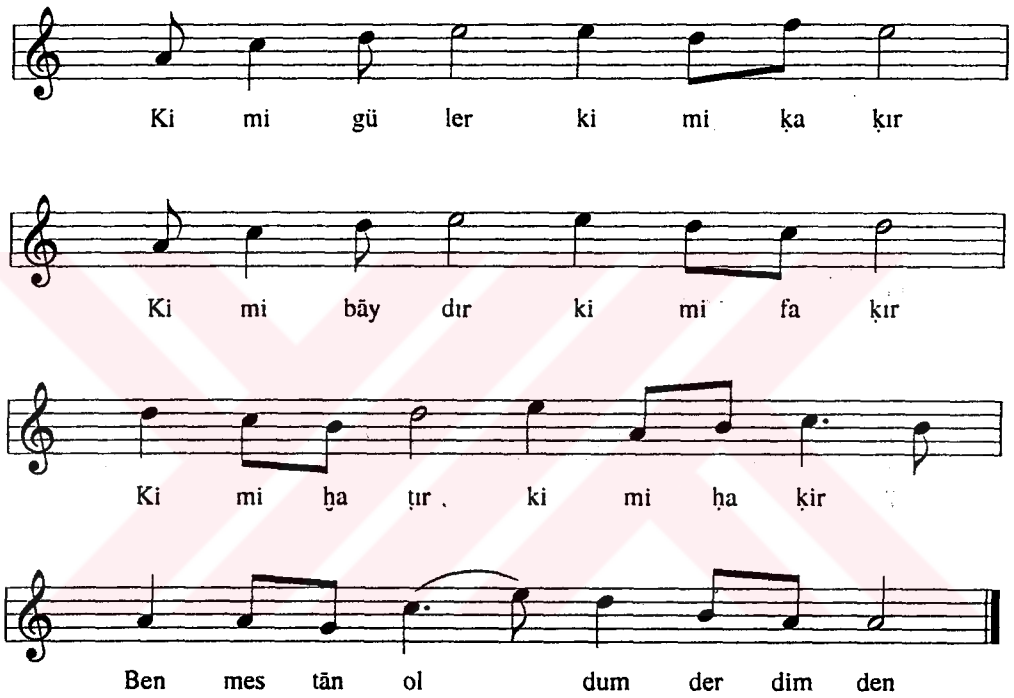

1. Kimi güler, kimi ḳaḳır
   Kimi baydır, kimi faḳir
   Kimi ḫaṭir, kimi ḥaḳir
   Ben mestān oldum derdimden

2. Kimi yazar, kimi oḳur
   Kimi diker, kimi ṭoḳur
   Kimi aşarı, kimi vaḳūr
   Ben mestān oldum derdimden

3. Kimi gerçek ḳılar namāz
   Kimi riyā ider uymāz
   Kimi ʿayyāb, kimi ġammāz
   Ben mestān oldum derdimden

MSS s.84, 85-1

PİŞREV-İ ŞOLAḲZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

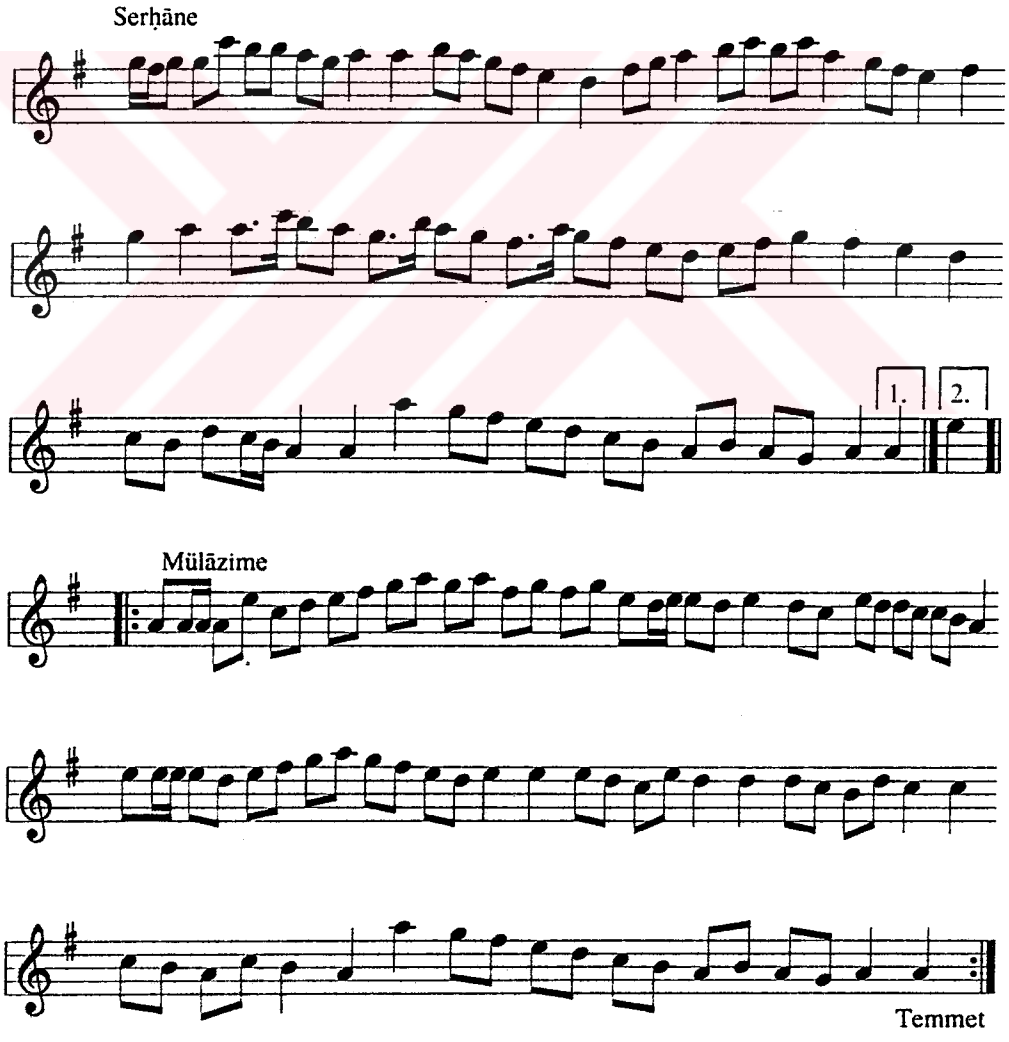

Ḫāne-i Ṣāni

Zeyl

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

Zeyl ve sonra Mülāzime

MSS s.84-2

DEVRĀN-I DERVİŞĀN ZEVİYYÜ'ŞŞĀN

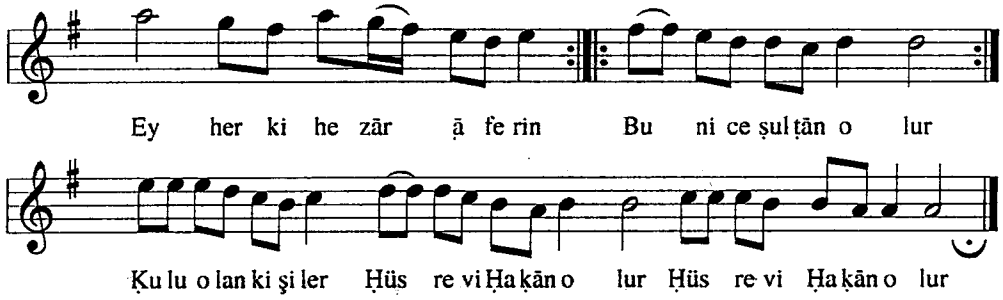

Ey her ki hezār āferin bu nice ṣulṭān olur
Ḳulu olan kişiler Hüsrev-ü Ḥaḳān olur

Sen malıña ṭapma gel köşk sarāy yapma gel
Şol dürüşüb yapduġuñ ṣoñıca virān olur

Ayaġınıñ tozuna sürme çekmiş gözüne
Nesne görmez gözü kim valih-i ḥayrān olur

Şerbetünüñ ḳaṭresi her kim içer cur'asın
Göñlü cevher ṭolu olur sinesi 'ummān olur

Saña derim ey dede salma div-i dünyāda
Nefsi divi żabṭ iden dinde Süleymān olur

Her kim Molla Ḥünkāra inanuban yüz süre
Yoḫsul ise bay ola bay ise yoḫsul olur

Ḫalıḳını isteyen dil ḫalḳ ile olmuş değil
Ḫalḳa göñül baġlayan ṣoñıca peşimān olur

Eğ başıñı ..... dün ol günü iste bugün
Allahı bulan kişi emir-i 'āşıḳān olur

Ṭutar isen buyruġun terk idesin ayruġun
Ṭāşa demür ṭoplayan ṣıdḳ ile imān olur

MSS s.84-3

VARŞAĠI

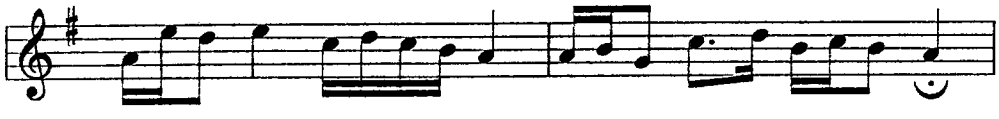

MSS s.85-2

İLĀHİ

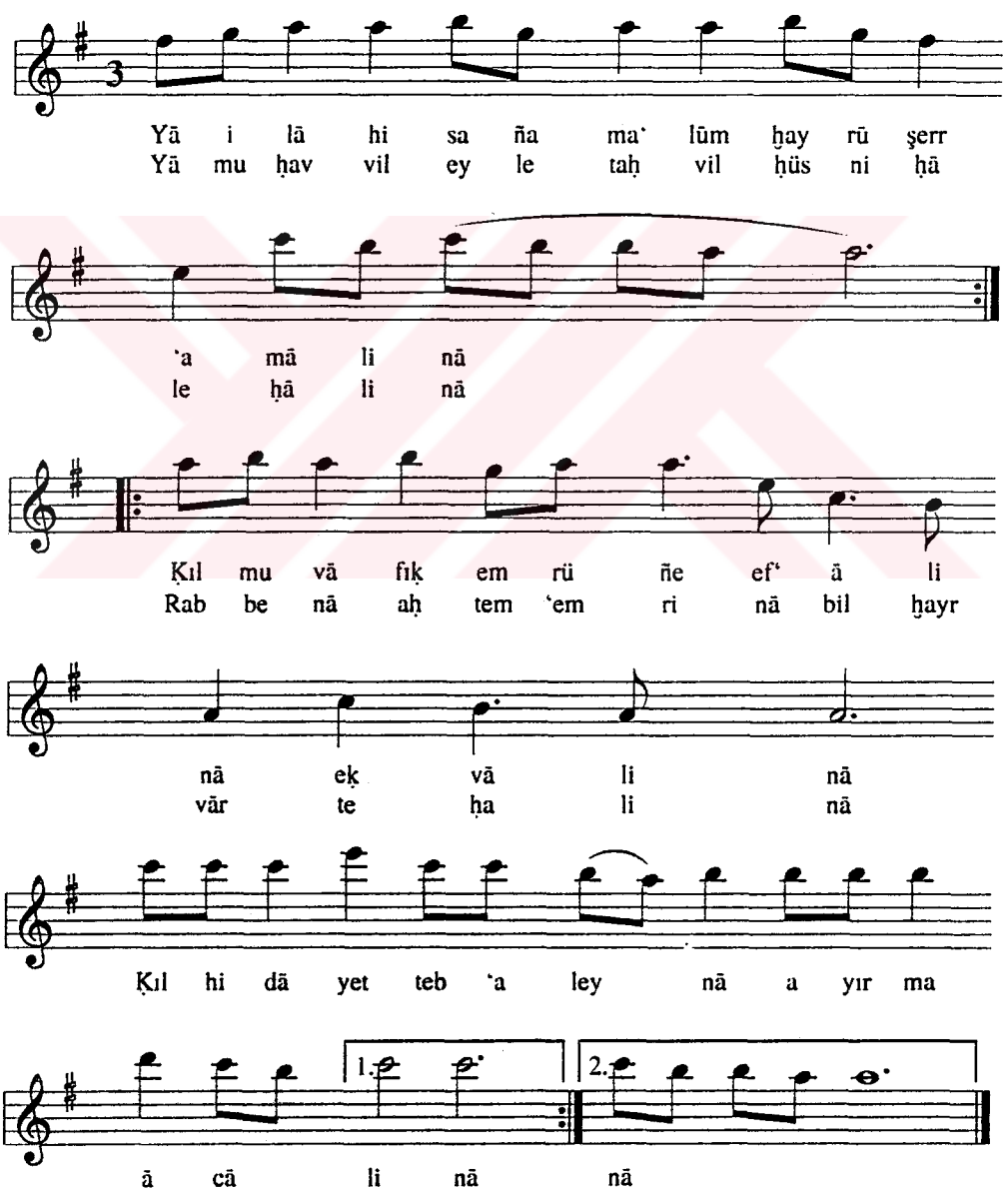

Yā ilāhi saña ma'lūm ḫayr ü şerr 'amālinā
Kıl muvafık emriñe ef'ālinā ekvālinā
Ḳıl hidāyet teb'a ley nā ayırmadan ācālinā

Yā muḥavvil eyle taḥvil ḥüsn-i ḥāle ḥālinā
Rabbenā aḥ tem 'emrinā bil ḫayr vār teḥalinā

'İzzetiñ Ḥaḳḳ içün yā Rabb raḳs elinden kıl ḫalāṣ
Rahmetiñ deryāsını 'āṣilere kılma melāṣ (?)
Rūz u mahşerde 'adl idüb cemaḥir kalma ḳışāṣ

Yā muḥavvil ... eyżan

Bizde yoḳdur bir 'amel kim lāyıḳ ola ẕātıña
Çağırırlar eli boş bir gün bizi ḥażretiñe
Yā ilāhi yüz ḳarasıyle iletme ḳatıña

Yā muḥavvil ... eyżan

Nefs-i emmāre ḳatında ḳılma bizi şerm-sār
Ḳanġı derdim ağlayayım bed-i na'lim ṣad ḫezār
Şol zemān kim emrüñle ire vaḳt-i iḥtisār

Yā muḥavvil ... eyżan

Ḥayli demdir ẕikrini ẕikr eyler gerçi ẕākiri
Ḳılmadı iḥlāsile ḳaldı eli yüzünde geri
Nice yüz biñ 'āṣi ḳullarıñ vardır oda biri

Yā muḥavvil ... eyżan

MSS s.85-3

SEMĀ'Ī NEVĀ

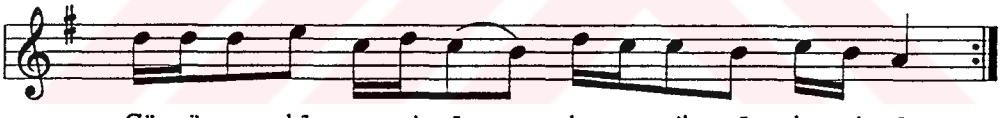

Gö zü mey ḫā ne yi nāz ḳa şı miḥ rā bı ni yāz
Ya ra şur ne ḳa dar et se ni yāz eh li ne nāz

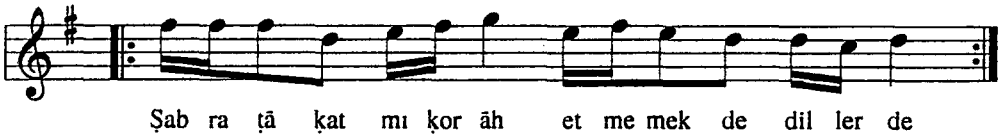

Şab ra ṭā ḳat mı ḳor āh et me mek de dil ler de

Ol gi riş me ol ḫı rām ol re viş ve ol gü dāz

Gözü meyḫāne-i nāz ḳaşı miḥrāb-ı niyāz
Yaraşur ne ḳadar etse niyāz ehline nāz
Şabra ṭāḳat mi ḳor āh etmemekde dillerde
Ol girişme ol ḫırām ol reviş ve ol güdāz o salınış

MSS s.86, 87-1

PİŞREV-İ VARŞAĞI

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir

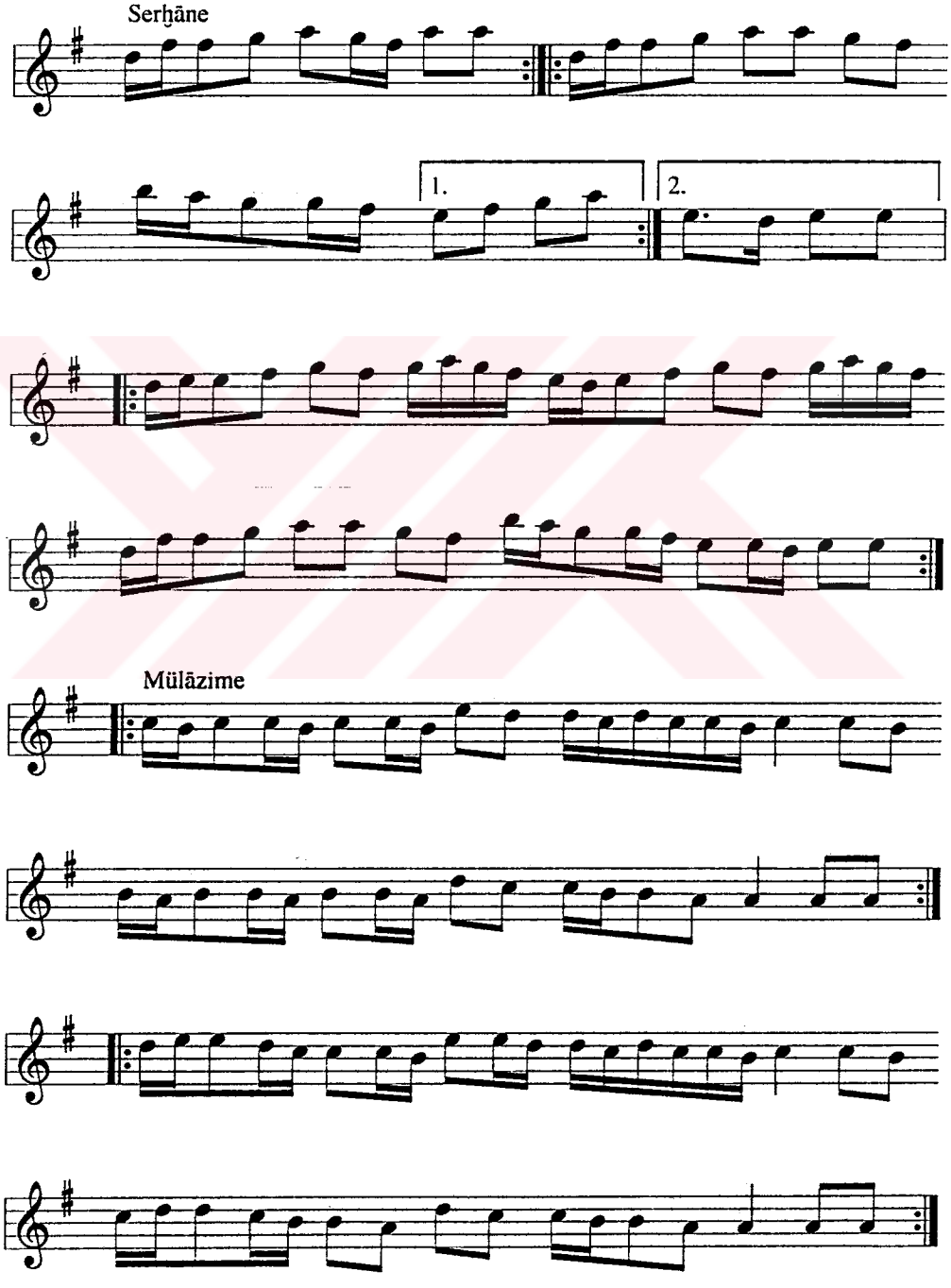

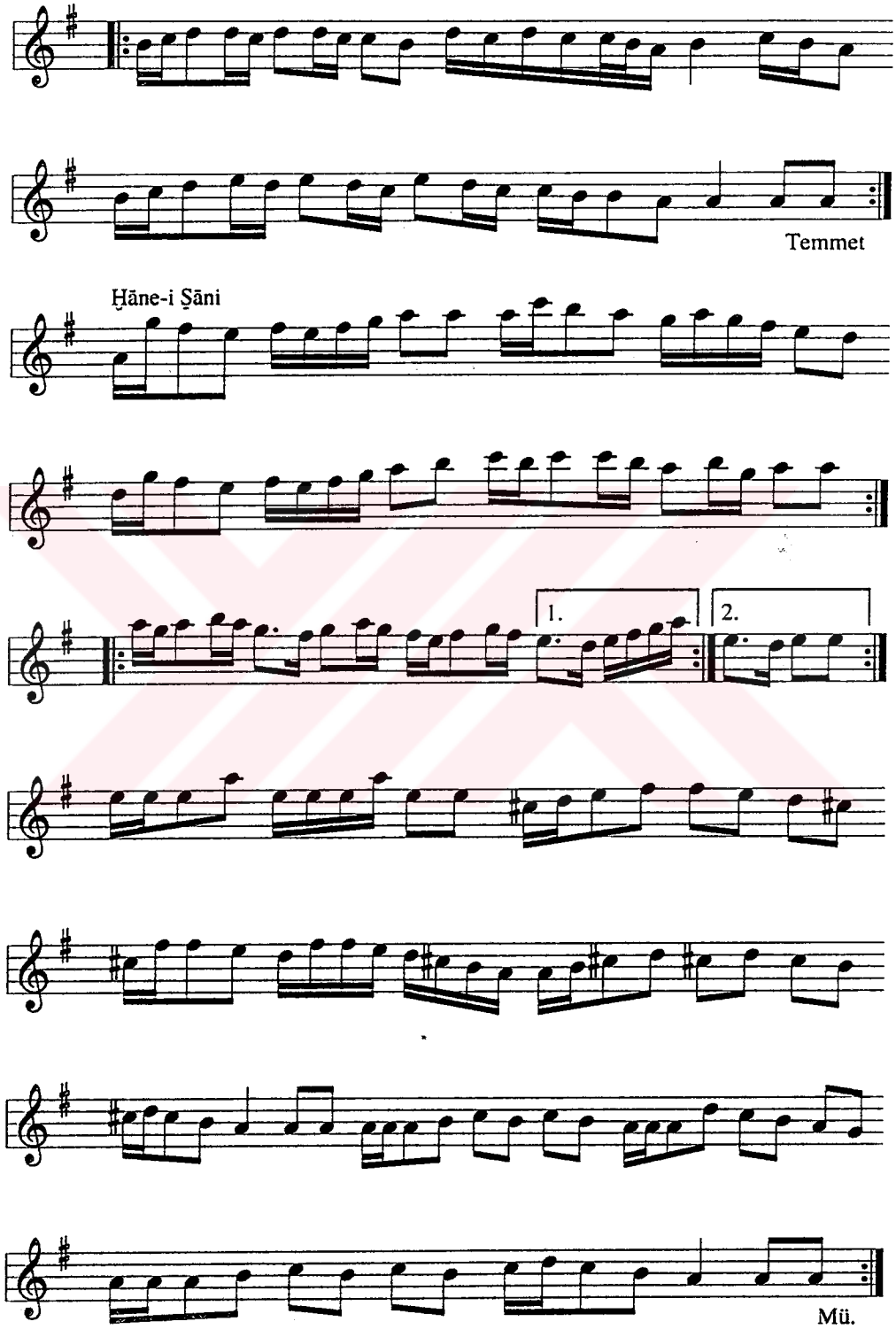
Temmet
Ḥāne-i Ṣāni
1.
2.
Mü.

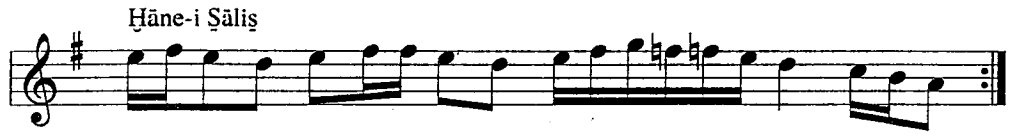
Ḫāne-i Ṣāliṣ

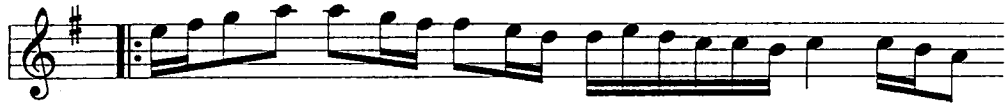

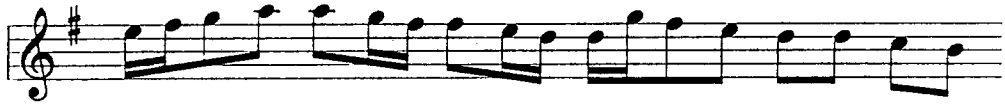

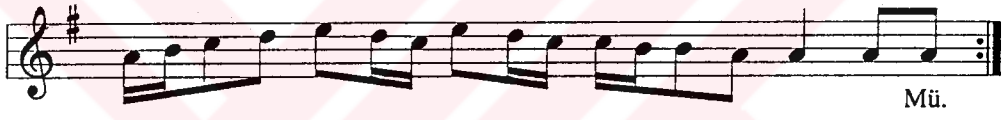
Mü.

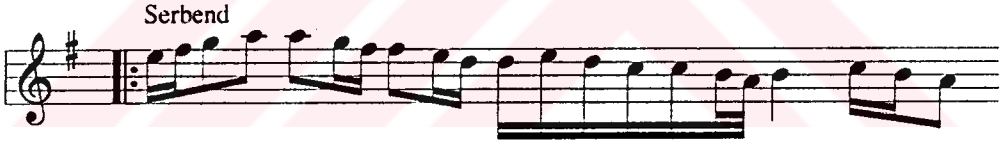
Serbend

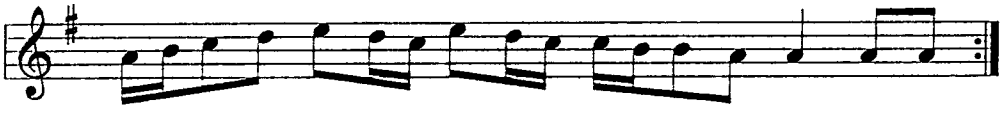

MSS s.86-2

VARŞAĠI

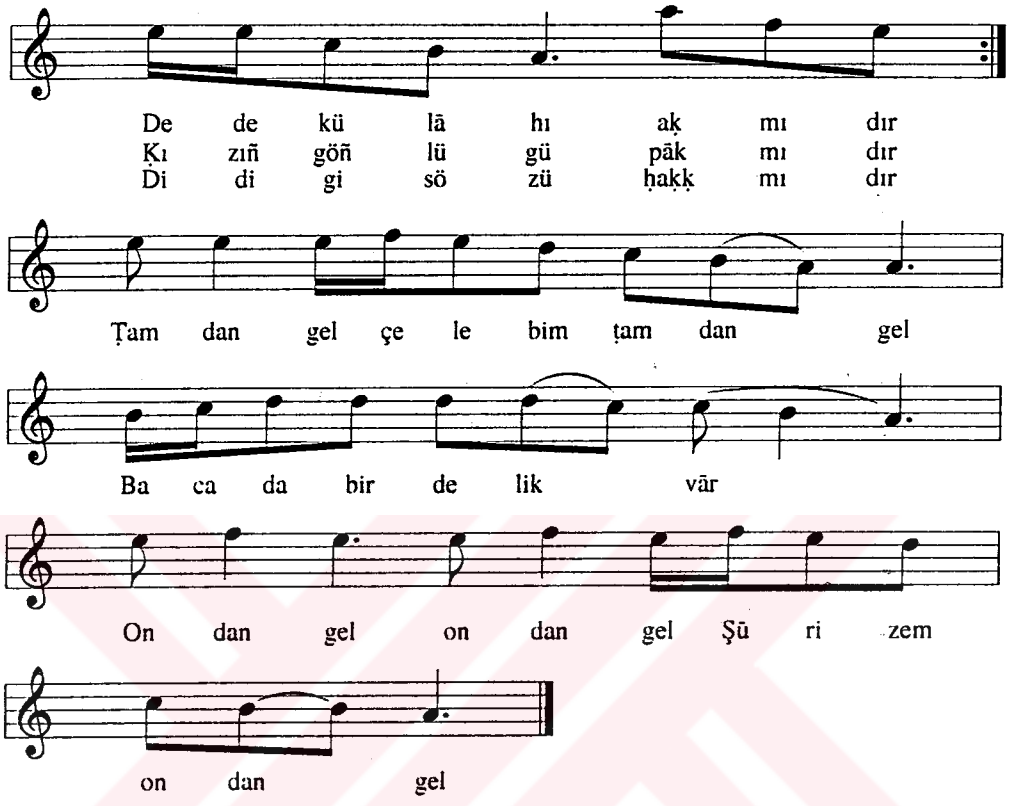

1. Dede külāhı aḳ mıdır?
   Kızıñ göñlügü pāk mıdır?
   Didigü sözü Ḥaḳ mıdır?
      Ṭamdan gel çelebim, ṭamdan gel
      Bacada bir delik var, ondan gel ondan
      Gel şor idem, ondan gel

2. Göğsüñde imān yoḳ mudur?
   Oṭañ sıcaḳ mı, ṣoğuḳ mudur?
   Ḳapuyu açsan çoḳ mudur?
      Ṭamdan ...

3. Abamım eli ḫamūrda
   Anām yatıyor ṣamurda
   Ḳahveciḳ pişir kömürde
      Ṭamdan ...

4. Ḳaldır eteğiñ toz olur
   Çaḳşırıñ rengi boz olur
   Ṣubaşı gelse söz olur
      Ṭamdan ...

MSS s.87-2

TÜRKİ

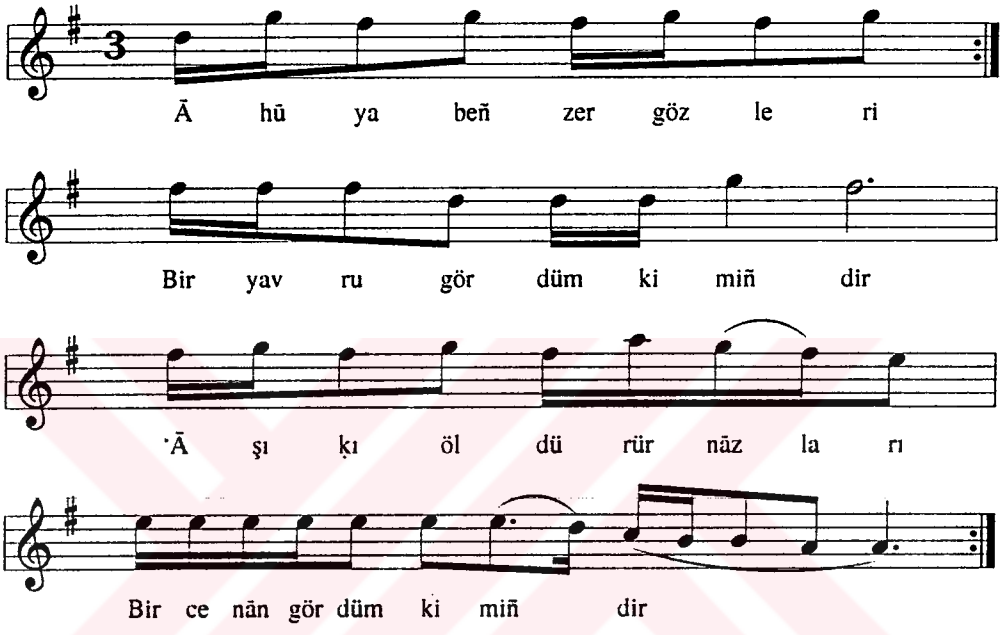

1. Āhūya beñzer gözleri,
   Bir yavru gördüm kimiñdir?
   'Āşıḳı öldürür nāzları,
   Bir cenān gördüm kimiñdir?

2. Dede külāhı başında,
   Henüz on onbir yaşında.
   Ḳudret ḳalemi ḳaşında,
   Bir civān...

3. Bendesin yanına gelse.
   Aġladıḳça yaşım silse,
   Sevene mür(üv)vetli olsa,
   Bir yavru...

4. 'Ali aydur 'aḳlı şaşar,
   'Aşḳ deryāsı boydan aşar,
   Anı kocan biñler yaşar,
   Bir körpe gördüm kimiñdir?

MSS s.87-3

MURABBA'

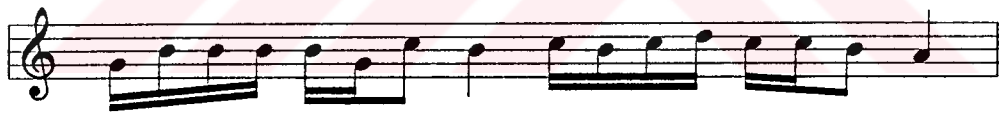

Ba hār ol du yi ne lā le i le cām al dı rin dā ne

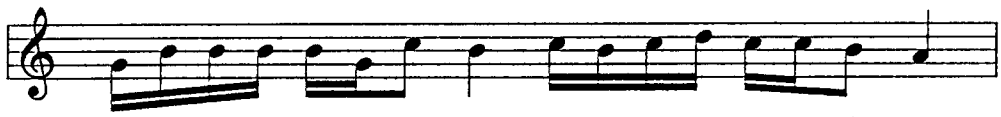

Me nek şe şeb kü lā hı nı ko ru muş dur le ven dā ne

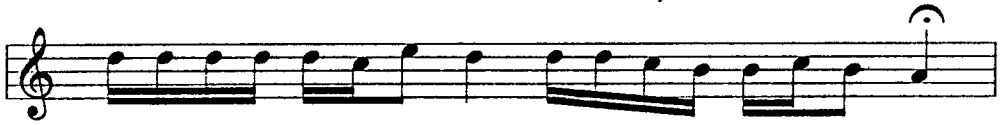

Ḥa bā bı mey gi bi zā hid şe rā ya vi rü ban tā bı

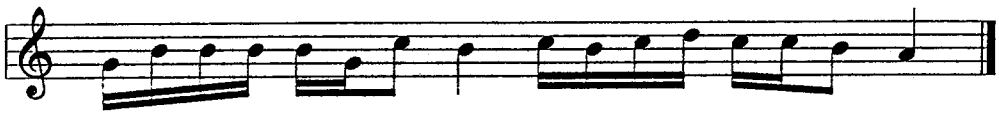

İ çer rin di ci hān ol muş ge zer mey ḫā ne mey ḫā ne

MSS s.88-1

VARŞAĠI BEYĀTİ

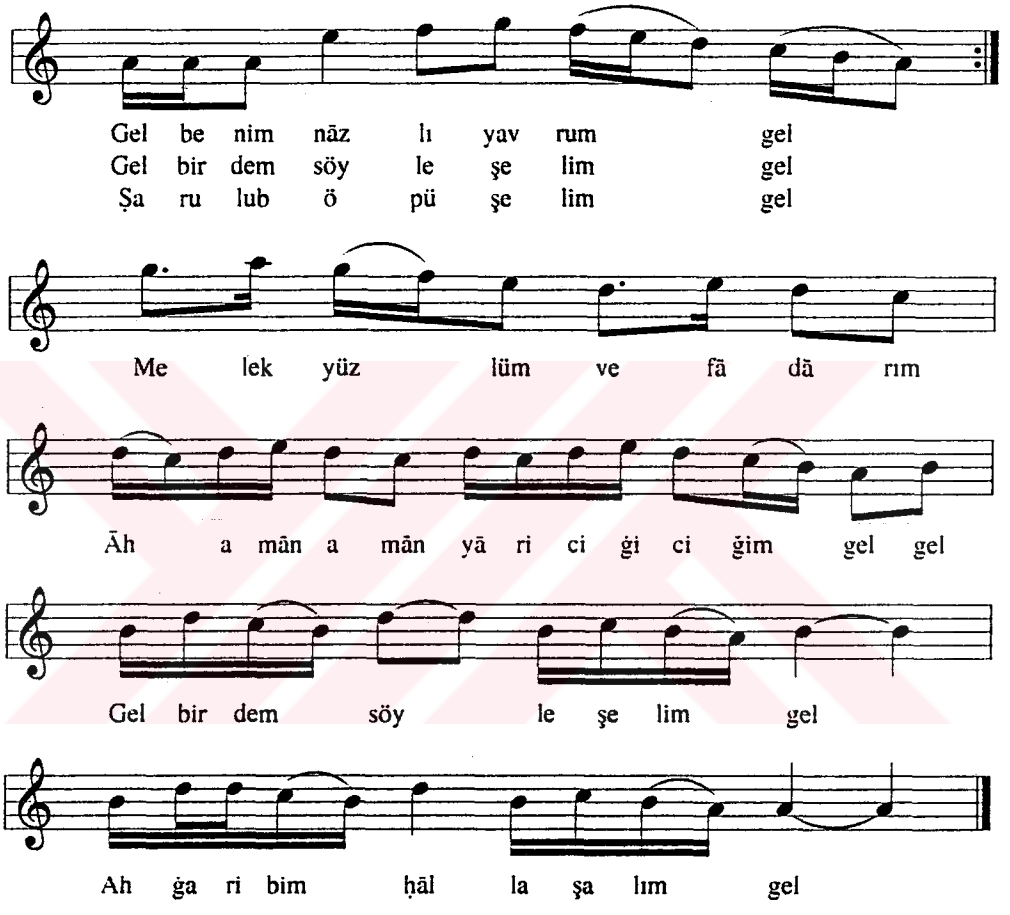

1. Gel benim nāzlı yavrum gel
Gel bir dem söyleşelim gel
Şarulub öpüşelim gel
Melek yüzlüm, vefādārım
Āh amān amān yāriciġiciğim gel gel
Gel bir dem söyleşelim gel
Āh garibim ḥāllaşalım gel

2. Şurāḥiler devrülübdür
Ālā gözler şüzülübdür
Elim yārden üzülübdür
Melek ...eyżan

3. Şürāḥiler ider ġulġul
Feryād ider şeydā bülbül
Yārimiñ saçları sünbül
Melek ...eyżan

4. Varmazam yolum bağlı
Ḥasretinden ciğer ṭağlı
Saña derim ey Ḳuloğlu
Melek ...eyżan

MSS s.88-2

DİĠER

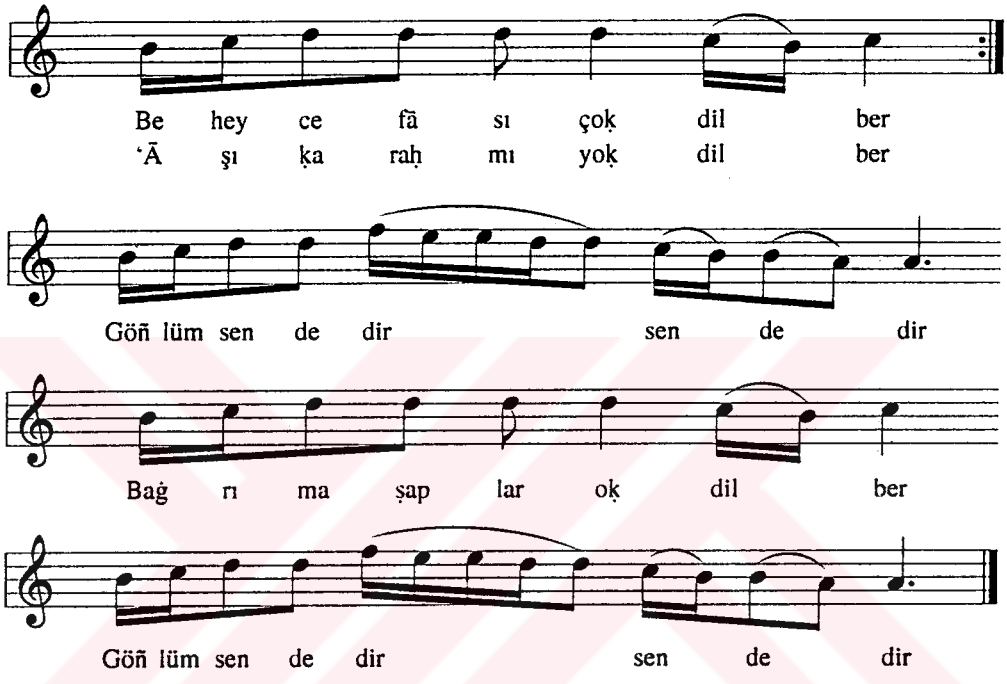

1. Be hey cefāsı çoḳ dilber
ʿĀşıḳa raḥmı yoḳ dilber
Göñlüm sendedir sendedir
Baġrıma ṣaplar oḳ dilber

2. Olmuşum ʿaşḳıñ ile ḥayrān
Bulmadım derdime dermān
Ḳarārım yoḳ sensiz bir ān
Göñlüm ... eyżan

3. Yüz biñ ḥūr melek gelse
Baña biñ iltifāt ḳılsa
Dembedem yüzüme gülse
Göñlüm sende ... eyżan

4. Bulanıḳ ṣu gibi aḳmam
ʿAşḳ oduna cānımı yaḳmam
Ānuñ-çün ġayriye baḳmam
Göñlüm sendedir ... eyżan

MSS s.88-3

DİĞER

Maḳām-ı Rāst

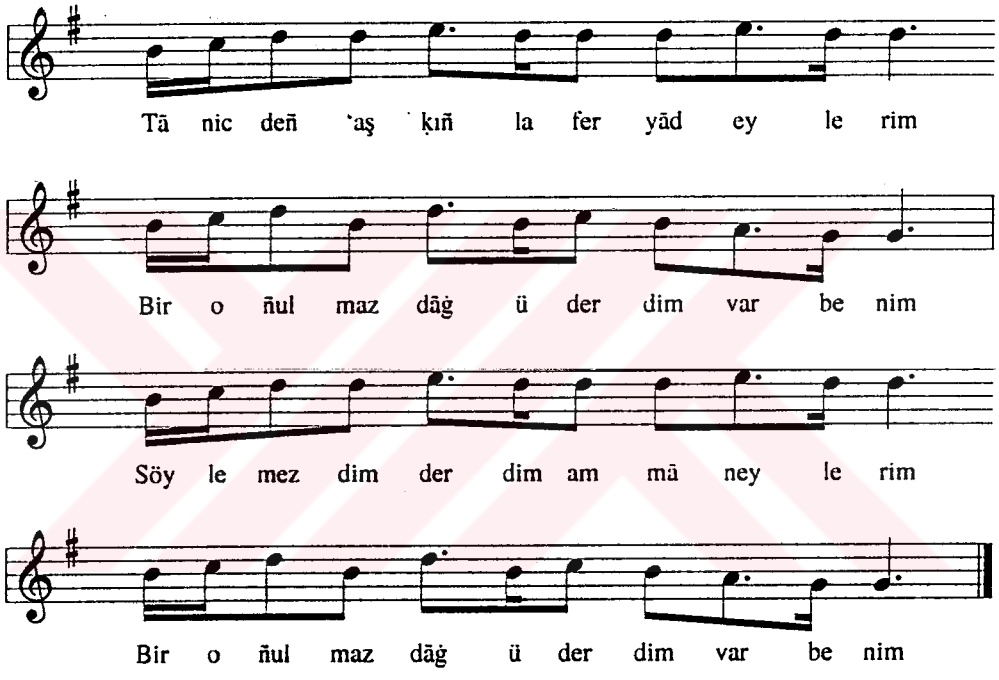

1. Tā nicedeñ ʿaşḳıñla feryād eylerim
   Bir oñulmaz dāġ ü derdim var benim
   Söylemezdim derdim ammā neylerim
   Bir oñulmaz dāġ ü derdim var benim

2. Baġrımıñ hergiz oñulmaz yāresi
   Bu melāmet yüreğiñ māh-pāresi
   Dembedem āh eylemekdir çāresi
   Bir oñulmaz ... eyżan

3. Ḥüsnüñden eylerim eylerim feryād ü āh
   Vāh bekledi ḫer maḥım ʿömrüm tebāh
   Senden özge şāh bulamam āh vāh
   Bir oñulmaz ... eyżan

MSS s.88-4

DİĞER

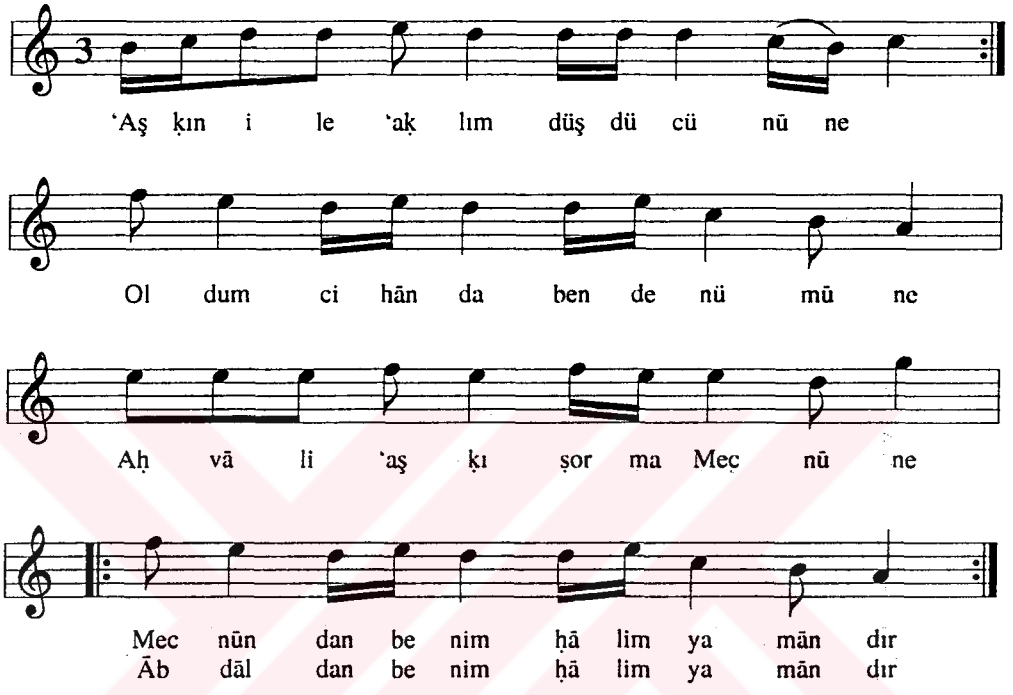

1. 'Aşḳın ile 'aḳlım düşdü cünūne
   Oldum cihānda bende nümūne
   Aḥvāl-i 'aşḳı ṣorma Mecnūne
   Mecnūndan benim ḥālim yamandır

2. Kime eyleyeyim senden şikāyet
   Kendü ḥālimdir olan ḥikāyet
   Dilber bu cevrine yoḥ mu nihāyet
   Mecnūndan ...eyżan

3. Göñlümü bend etdim zülfüne bende
   Zerrece yoḳ mudur maḥabbet sende
   Netekim bulunur bu cān ü tende
   Mecnūndan ...eyżan

4. Ferḥād ile Şirin gezüb, geçerdi
   Ferhad'dan artuḳ Şirin severdi
   Mecnūn'uñ ḥālini Leylā ṣorardı
   Mecnūndan ...eyżan

MSS s.89-1

VARŞAĠI

Nisvān

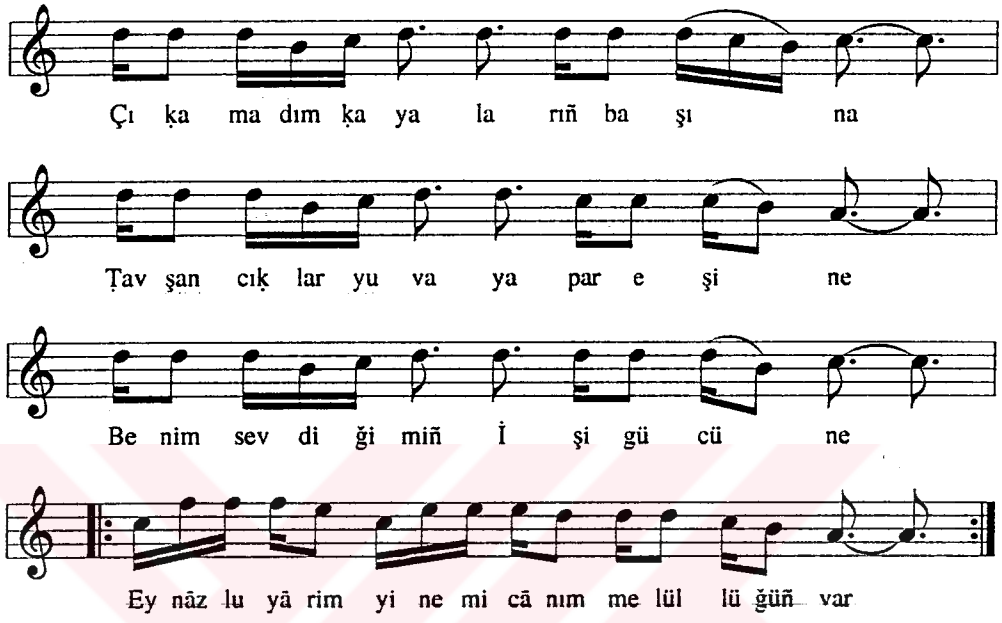

1. Çıḳamadım ḳayalarıñ başına
   Ṭavşancıḳlar yuva yapar eşine
   Benim sevdiğimiñ işi, gücü ne
   Ey nāzlu yārim, yine mi cānım melūllüğüñ var

2. Evleriniñ öñü deñiz yalısı
   Yel esdiḳçe gelür yavruñ ḳoḳusu
   Böyle m(i) olur güzelleriñ hepisi
   Ey nāzlu ...eyżan

3. Evleriniñ öñü tahta tarāba
   Şimdi saña ṣoḥbet ḳaldı ḳarābe
   Hep esbābım gitdüğün şarāba
   Ey nāzlu ...eyżan

4. Evleriniñ öñü sıra söğütler
   Haftada bir tıraş olan yiğitler
   Hem ḳızlar da biri birin öğütler
   Ey nāzlu ...eyżan

5. Hevādaki ḳuşlar düneğin ister
   Ṭavladaki atlar yemiğin ister
   Her sevdikli ʿāşıḳ sevdiğin ister
   Ey nāzlu ...

MSS s.89-2

(?)

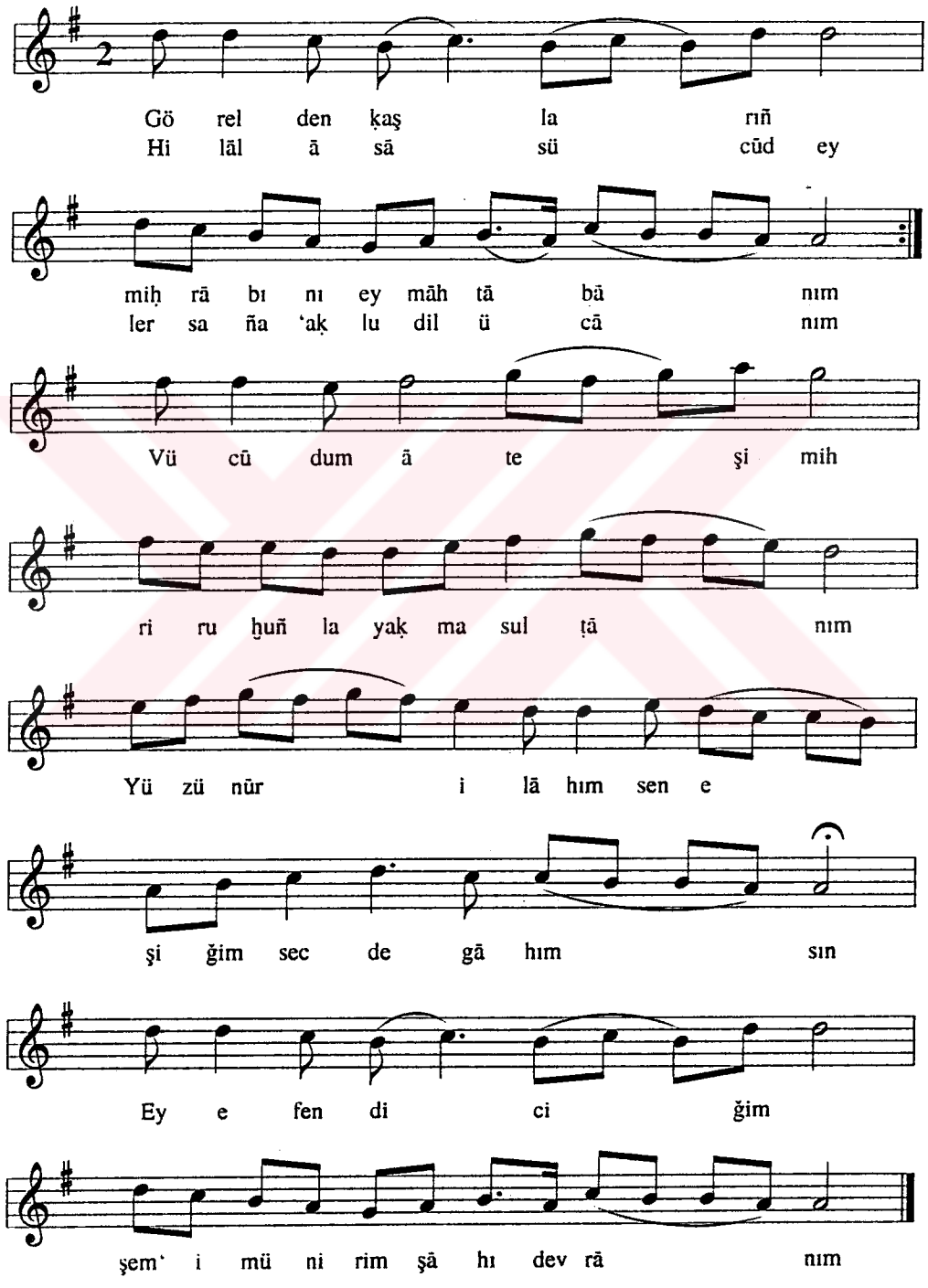
Gö rel den ḳaş la rıñ
Hi lāl ā sā sü cūd ey
miḥ rā bı nı ey māh tā bā nım
ler sa ña ʻaḳ lu dil ü cā nım
Vü cū dum ā te şi mih
ri ru ḫuñ la yaḳ ma sul ṭā nım
Yü zü nūr i lā hım sen e
şi ğim sec de gā hım sın
Ey e fen di ci ğim
şem' i mü ni rim şā hı dev rā nım

MSS s.89-3

(?)

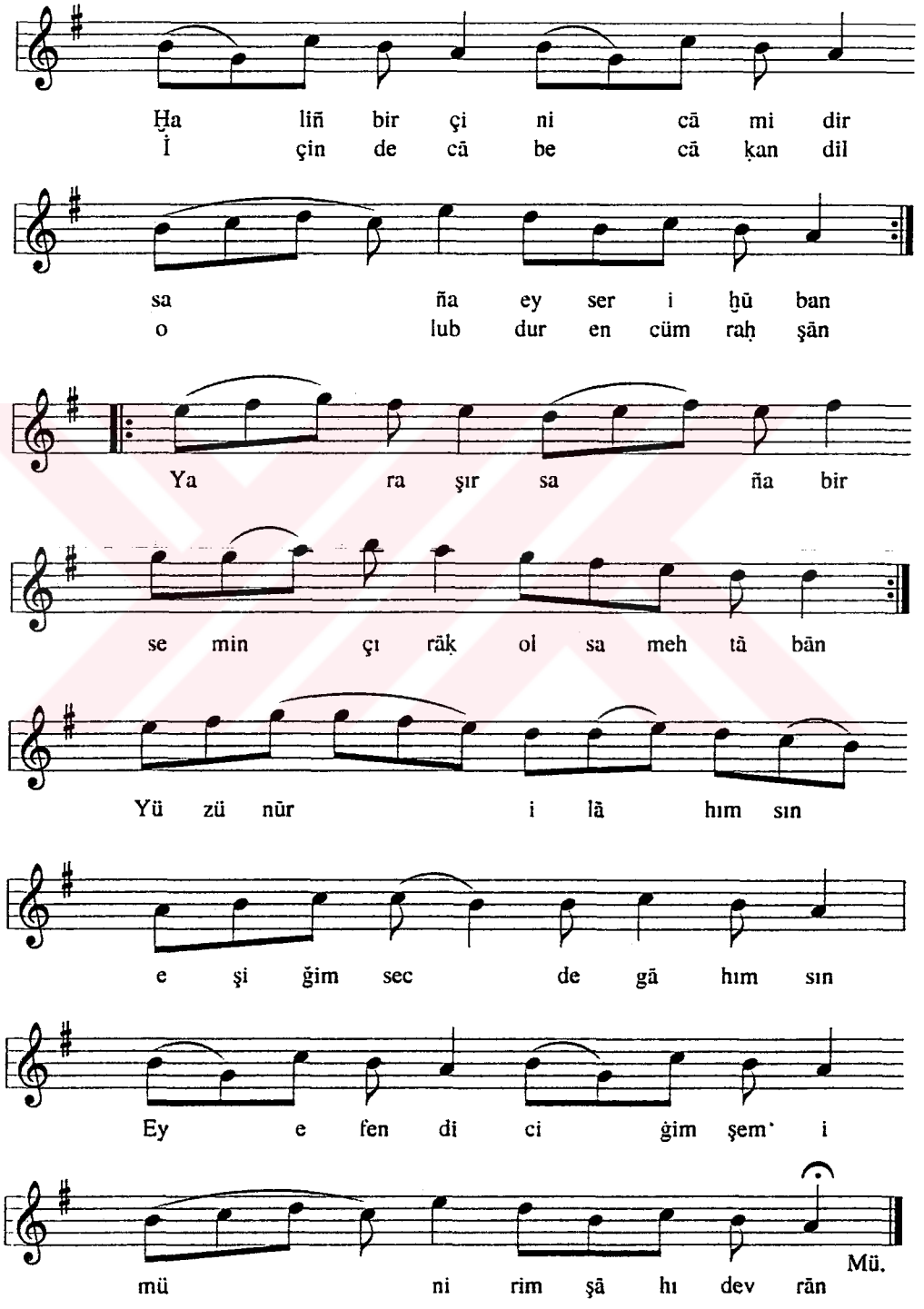
Ḫa liñ bir çi ni cā mi dir
İ çin de cā be cā ḳan dil
sa ña ey ser i ḫū ban
o lub dur en cüm raḥ şān
Ya ra şır sa ña bir
se min çı räḳ ol sa meh tā bān
Yü zü nūr i lā hım sın
e şi ğim sec de gā hım sın
Ey e fen di ci ġim şem' i
mü ni rim şā hı dev rān
Mü.

MSS s.89-4

VARŞAĠI

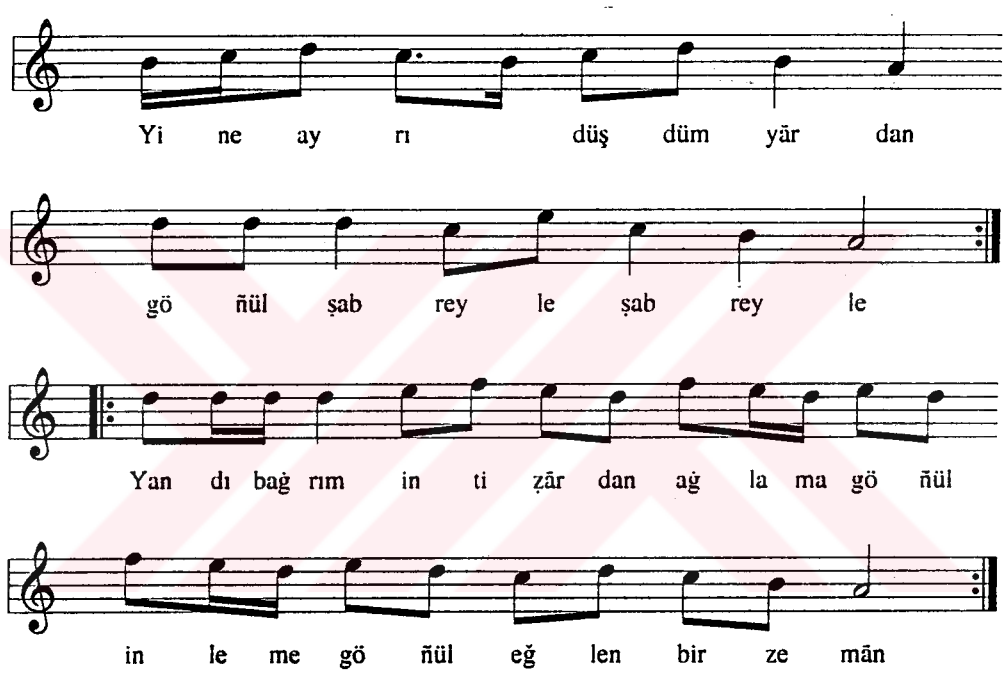

1. Yine ayrı düşdüm yārden göñül ṣabreyle ṣabreyle
   Ayrıldım çeşm-i mekkārdan göñül eyżan
   Yandı baġrım intiẓārdan aġlama göñlüm, inleme göñül, eğlen bir zemān

2. Bu bir derddir çeken bilür göñül ...eyżan
   'Āşıḳ olmayan ne bilür göñül ...eyżan
   Ger bilürse yañlış bilür aġlama... eyżan

3. Sırrımı fāş itdüñ de göñül ...eyżan
   Çeşm-i yaşım döndü sele göñül...
   'Āşḳıñ ile düşdüm dile aġlama... eyżan

MSS s.90-1

VARŞAĠI, ĠAZEL, MĀNİ

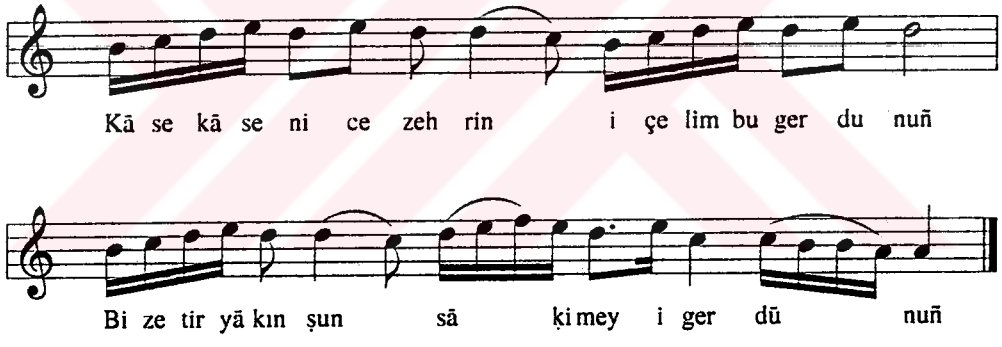

1. Kāse kāse nice ẕehrin içelim bu gerdūnuñ
   Bize tiryākın şūn sāḳi mey-i gerdūnuñ

2. Leyliniñ yoluna ḫak olduġuçün ʿizzet idüb
   Götürür başta ġubārını ṣabā Mecnūnuñ

3. Müddeʿiler heb gözümüñ yaşına ḥāil olmaz
   Ḫār ü ḫaslar yolunu baġlamaz ceyḥūnuñ

4. Sim-i eşkim neme yarar, naẓār itmez aña yār
   Yere geçsün, nideyin genciyimiş ḳārunuñ

5. İltifātını Ḫayāli ḳulunuñ eyle ziyāde
   Aña çekdirme şehā ṭaʿnını her bir .....

MSS s.90-2

MURABBA'

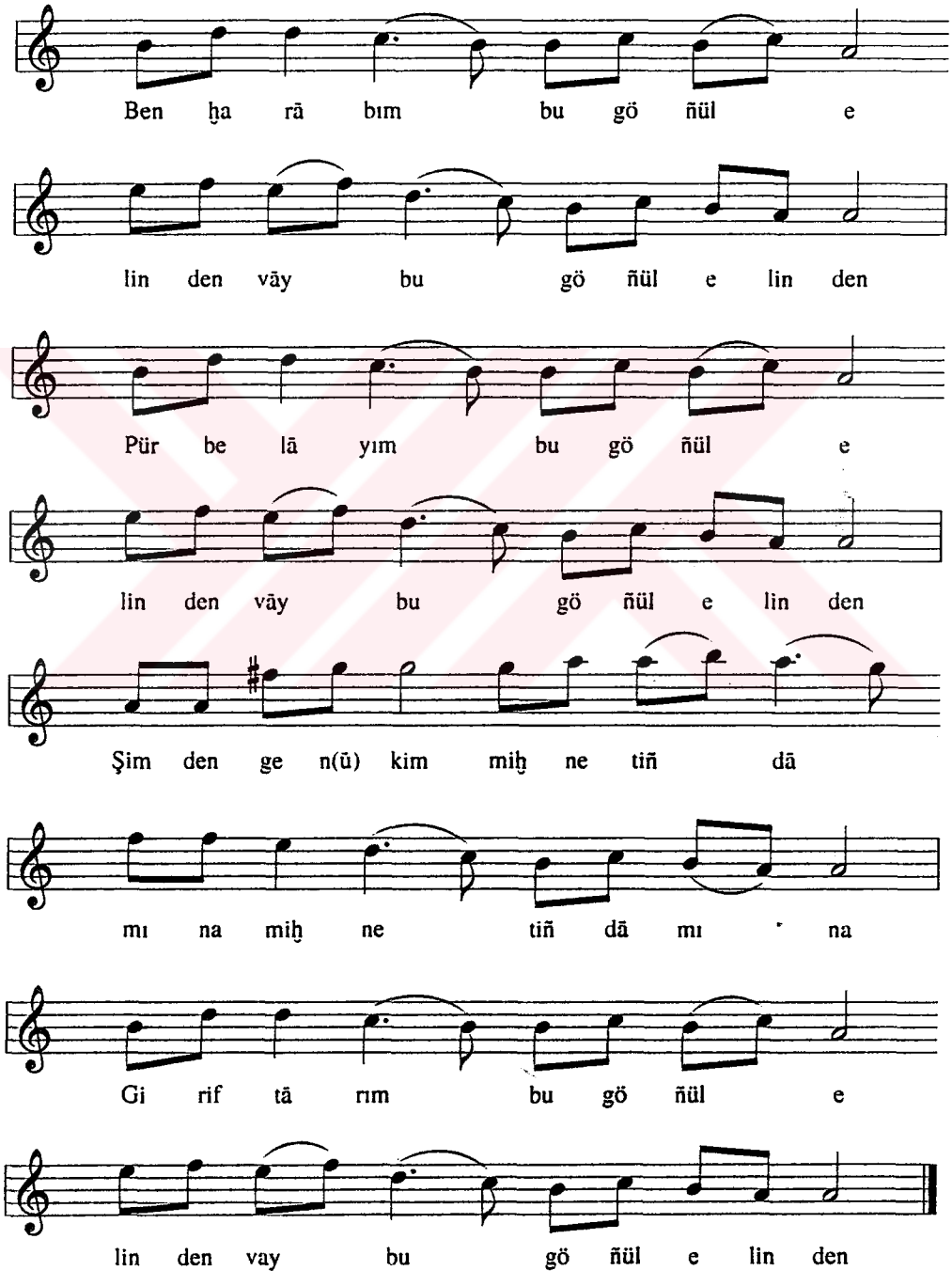

MSS s.91-1

TÜRKİ

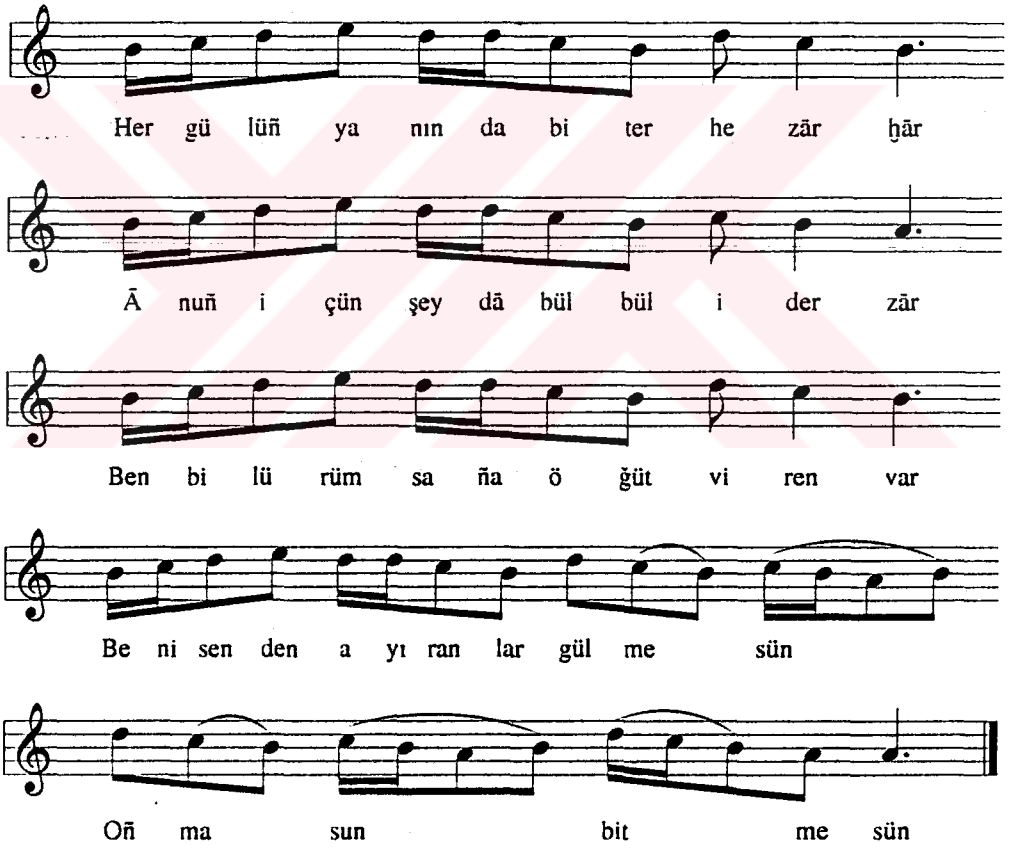

Her gülüñ yanında biter hezār ḫār
Ānuñ içün şeydā bülbül ider zār
Ben bilürüm saña öğüt viren var
Beni senden ayıranlar gülmesün
Oñmasun bitmesün

MSS s.91-2

TÜRKİ BERĀY-I FETḤ-İ RETME

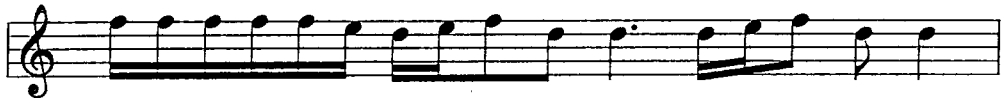

Şü kür hey Al la hım gü ler cā nı mız gü ler cā nı mız

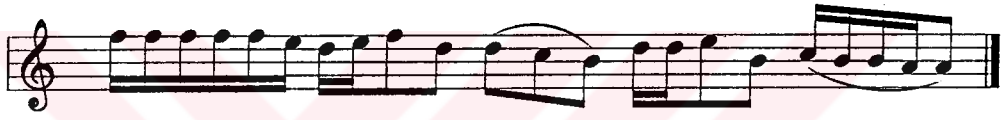

De mi gel di müj de i le ret me niñ i le ret me niñ

1. Şükür hey Allahım güler cānımız
   Demi geldi müjde ile retmeniñ
   Şen olsun Sulṭān İbrāhim Ḫanımız
   Fetiḥ ḫaberleri geldi retmeniñ

2. Deli Ḥüseyiniñ añılur cengi
   Islaḥ içün ḳırdı ḥayli frengi
   Arşlan ḳaplanı bir pelengi
   Bilür ḳolayını şikār başmanıñ

3. Ḳırmaḳ gerek din düşmenıñ ḫāyını
   Herkes bilmek gerek kendi payını
   Nice yıl çekmeyen erkān yayını
   Ne bilür ẓihini ḳurub yaşmanıñ

4. 'Āḳil olan ma'ḳūl söze ḳāyile
   Kişi hiç vire mi ömrün zāyile
   İşte bu da cevāb oldu re'y ile
   Ṣorusu yoḳ mudur aṣub kesmeniñ

5. Yavru şāhin tüylerini düzedir
   Gök turnalar uçar boyın uzadır
   Ṣarp ḳayadan şikārını gözedir
   Alıcı şāhini Āl-i 'Oṣmānıñ

MSS s.92-1

TÜRKİ BERĀY-I FİRĀḲ

Tarz dü Birce

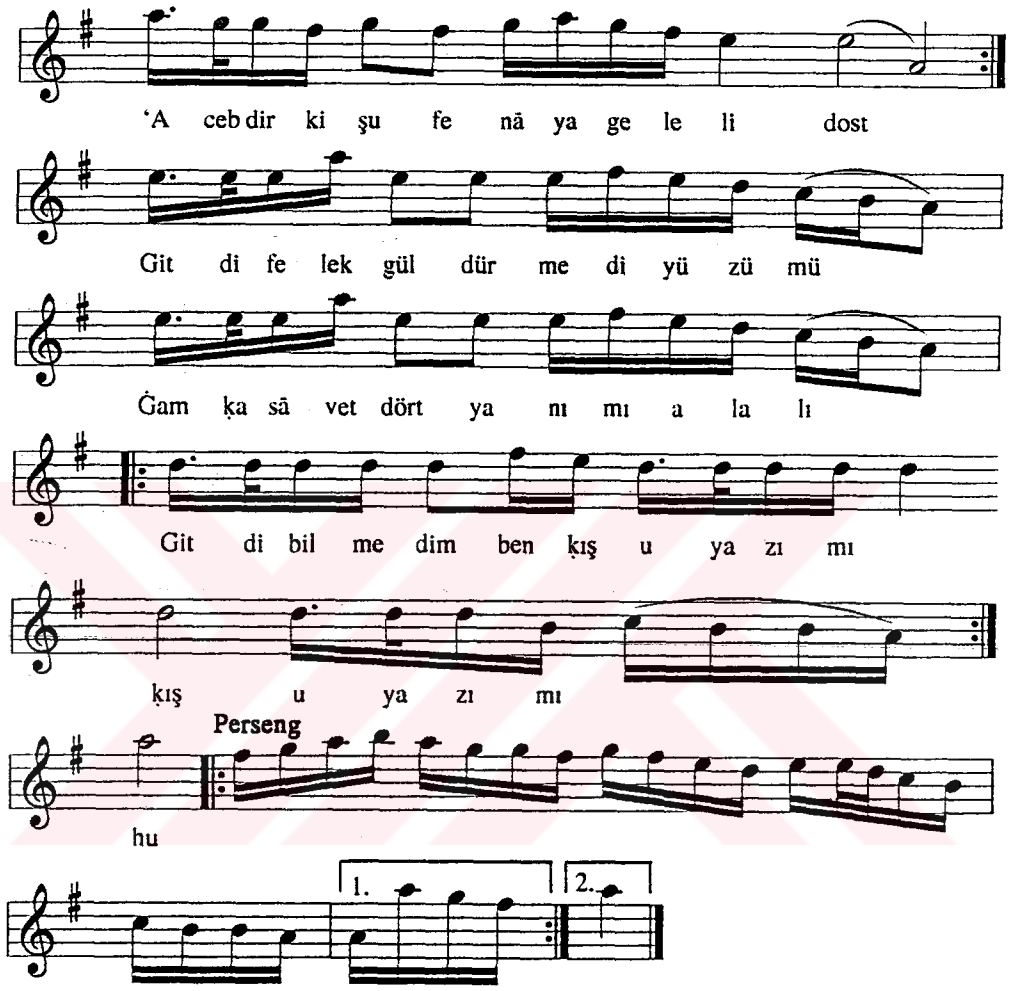

1. 'Acebdir ki şu fenāya geleli
Gitdi felek güldürmedi yüzümü
Ġam ḳasāvet dört yanımı alalı
Gitdi bilmedim ben ḳış u yāzımı

2. Göñül senden 'āciz ḳalmışdır serim
Ḳaddimi büküben ḳomadıñ ferim
Ḳadrin bilmezlere ḳul olma derim
Gitdi diñlemediñ benim sözümü

3. Sevdiğim bilmedim seniñ kıymetiñ
Yā Rabb ne güç imiş derd ü fırkatiñ
Gice gündüz ağlamaḳdan ḥasretiñ
Gitdi kör eyledi iki gözümü

4. Amān disem kimse bilmez ḥālimden
Derdim çoḳdur çāre gelmez elimden
Ḫāb-ı ġafletdeyken kendü kolumdan
Gitdi uçurmuşum yavru bāzımı

5. Şāhinoġlu 'aşḳ deryāsın taşırdım
Ġonca gülüm saña göñül düşürdüm
Var 'aklımı heb başımdan şaşırdım
Gitdi yave ḳıldım şimdi özümü

MSS s.92-2

TÜRKİ BERĀY-I FİRĀK

Āvāz dü Birce

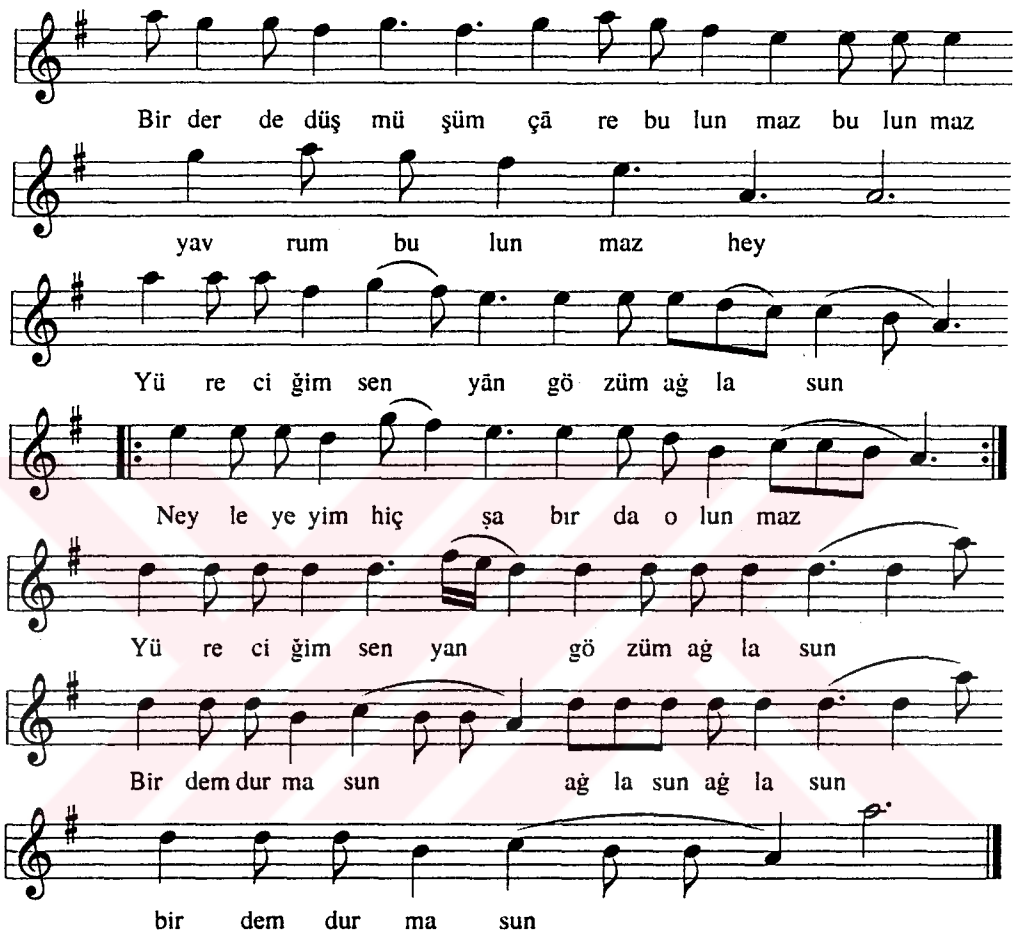

1. Bir derde düşmüşüm çāre bulunmaz
   Yüreciğim sen yan, gözüm ağlasun
   Neyleyelim hiç ṣabır da olunmaz
   Yüreciğim sen yān, gözüm ağlasun
   Bir dem durmasun ağlasun ağlasun

2. Hercāyi yār bize vefā itmedi
   Yād eyledi, ḫāṭırcığım gütmedi
   Ġam ḳasāvet hiç serimden gitmedi
   Yüreciğim..

3. Ẓālim felek 'aceb baña al itdi
   Dostumdan ayurub ḳaddim dāl etdi
   Esb devrānına sinemi yol etdi
   Yüreciğim...

4. Yār gözümden ben saḳınurken seni
   meleğim seni
   Yol mudur ki, terk idersin sen beni
   Ṭağlar, ṭaşlar taḥammül etmez bunu
   Yüreciğim ...

5. Olmadı kim Şāhinoğlu gülmedi
   Aradı derdine dermān bulmadı
   Hiç ġayriye dahi çāre ḳalmadı
   Yüreciğim ...

MSS s.92-3

TÜRKİ BERĀY-I SEFER-İ BAĠDĀD

Aheste

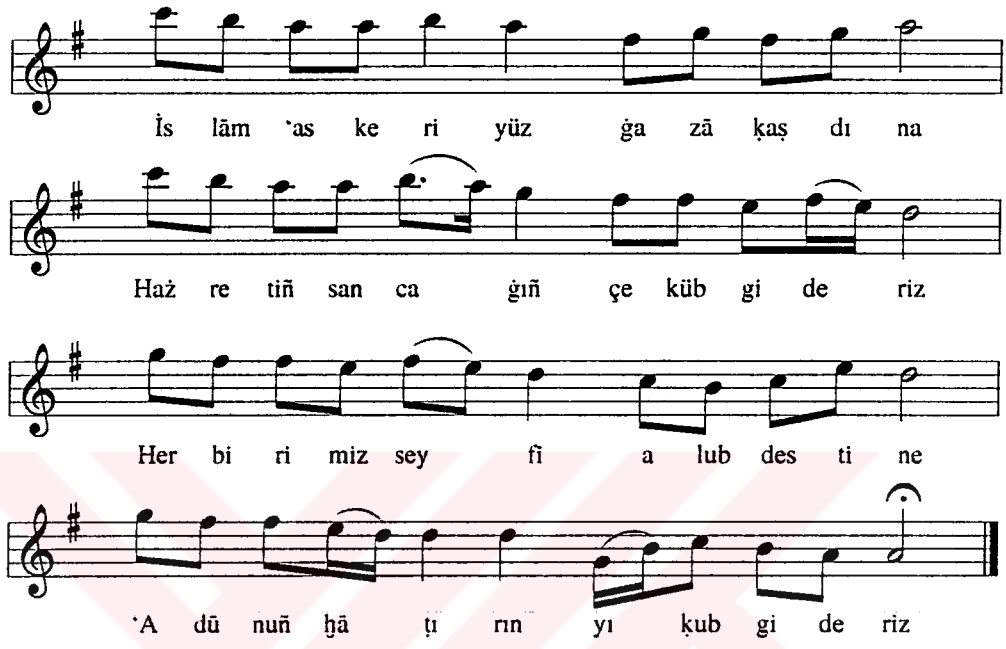

1. İslām ʿaskeriyiz ġazā ḳaṣdına
   Ḥażretiñ sancaġıñ çeküb gideriz
   Her birimiz seyfi alub destine
   ʿAdūnuñ ḫāṭırın yıḳub gideriz

2. Atımız küheylān aṣlıdur ṣoyu
   Ṣāṭ ile Murād'dan içeriz ṣuyu
   Kimse ṭoġru yoldan şaşmasun deyu
   ʿAlāmet ṭaşını diküb gideriz

3. Ġaziler var tir ü kemān elinde
   Tirkeşi ṣağında, seyfi ṣolunda
   Seri virmek içün İslām yolunda
   Günāhlarımızı silküb gideriz

4. Bir ġāzi ḫünkārıñ peşine düşüb
   Ḳonub göçüb nice vādiler aşub
   Ṭaşḳın ṣular gibi ḳaynayub coşub
   ʿAcem iḳlimine aḳub gideriz

5. Kātib de bu yoluñ geçdi üstünden
   ʿĀrifler kāmili seçer sözünden
   Maʿniler söyleyüb baṭıl yüzünden
   Sırr ile eflāke çıḳub gideriz

MSS s.93-2

TÜRKİ BERĀY-I SEYRĀNGĀH-I HAẒRETİ EYYÜB

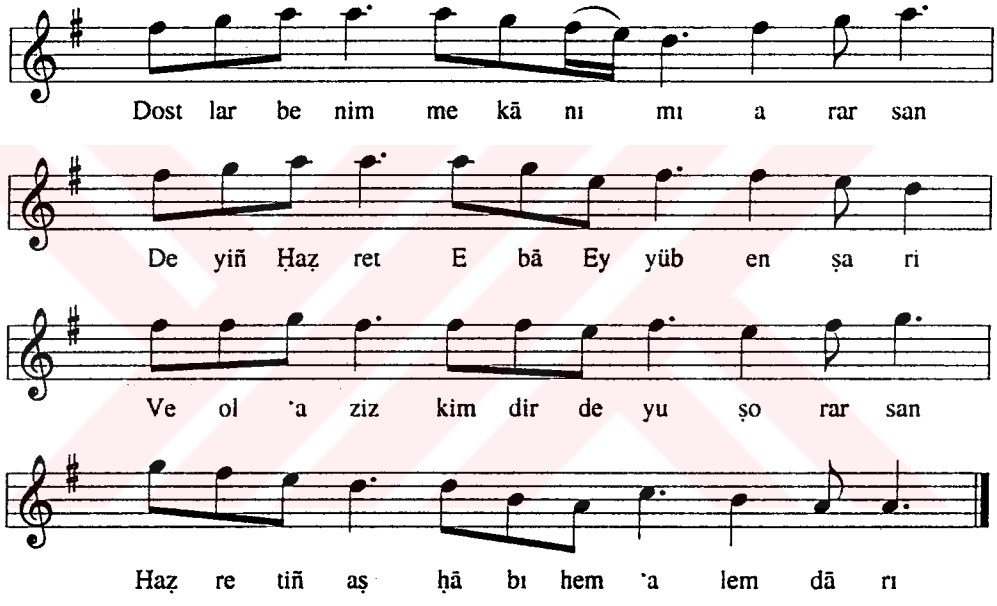

1. Dostlar benim mekānımı ararsa
   Deyiñ Ḥaẓret Eba Eyyüb enṣari
   Ve ol 'aziz kimdir deyu sorarsa
   Haẓretiñ aṣḥābı hem 'alemdārı

2. Medineden 'asker çeküb gelmişdür
   Onca kāfirlere ḳılıç çalmışdur
   Din uğruna bunda şehid olmuşdur
   Yerine getürdü ġayret ü 'ārı

3. Pādişāhlar bunda ḳılıç ḳuşanur
   Asitānesinde ḥalı döşenür
   Hergün ziyāretçi ṭolar boşanur
   Tesbih ü du'ādır leyl ü nehārı

4. Şehri Eyyüb 'ādetçe bir cennetdür
   Ḫalḳı ḥūr gibi ve peyker ṣūretdür
   Sāyesinde olana ne devletdür
   Ümiddir ki rahmet eyleye bāri

5. Kātibi der düşde gördüğüm buldum
   Şükür olsun Ḥaḳḳa, ber-murād oldum
   Asitānesinde yüz süregeldim
   Terk etdim evvelki dār ü diyārı

MSS s.93-3

TÜRKİ BERĀY-I DİLBER

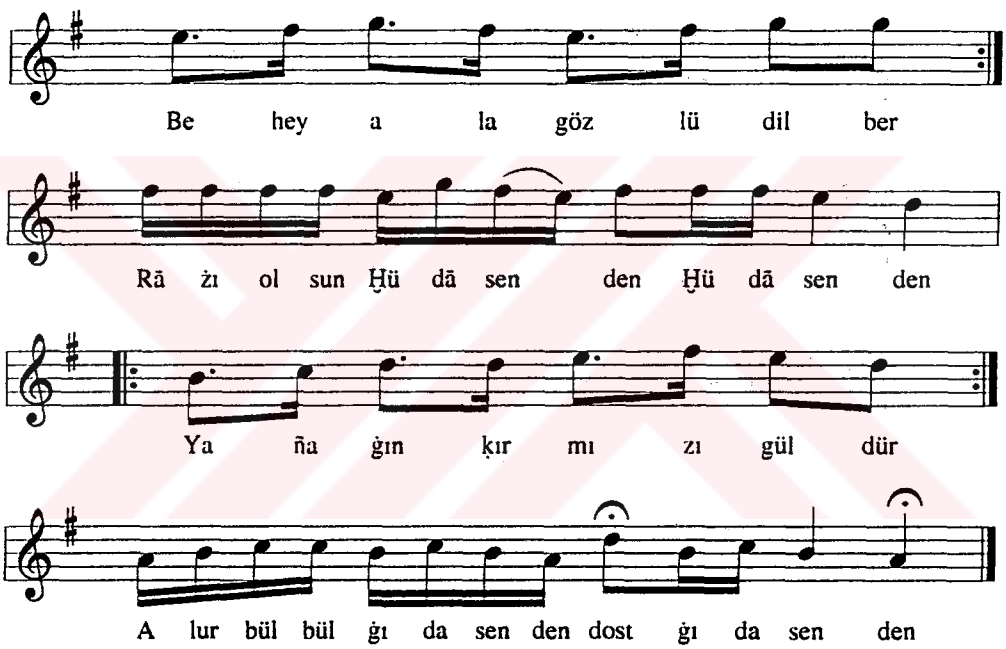

1. Be hey ala gözlü dilber
   Rāzı olsun Ḫüdā senden
   Yañaġın ḳırmızı güldür
   Alur bülbül ġıda senden

2. Ḥoḳḳa aġzıñ ġonca femler
   Çeker mi ḳaşıñ ḳalemler ḳıl ḳalemler
   Ḳo çeksün raḳib elemler
   Gelmesün bir ḫaṭā senden ḫaṭā senden

3. Naḳşısın ḳızıl elmanuñ
   Ḥüsnüñ vār ḥūr ü ġılmānuñ
   Cennet de eşi rıḍvānıñ
   Umarız merḥabā senden merḥabā senden

4. Bre hey bu cānımıñ cānı
   Sensin ol Yūṣūf-i ṣāni Yūṣūf-i ṣāni
   Alagelmişdir iḥsānı
   Bencileyin gedā senden yār senden

5. Gözüm nūru, yüzüñ gördüm
   Günden güne artdı derdim
   Ḫāk-i pāye yüzüm sürdüm
   Etme nazlım cüdā senden yār
   cüdā senden

6. Aḳar bu çeşmimiñ yaşı
   Āḥım deler ṭaġı ṭaşı
   Muṣṭafā'ydur cān ü başı
   Yār yoluna fedā senden

MSS s.94-1

TÜRKİ ŞİKĀYET EZ FELEK

Müsenna'

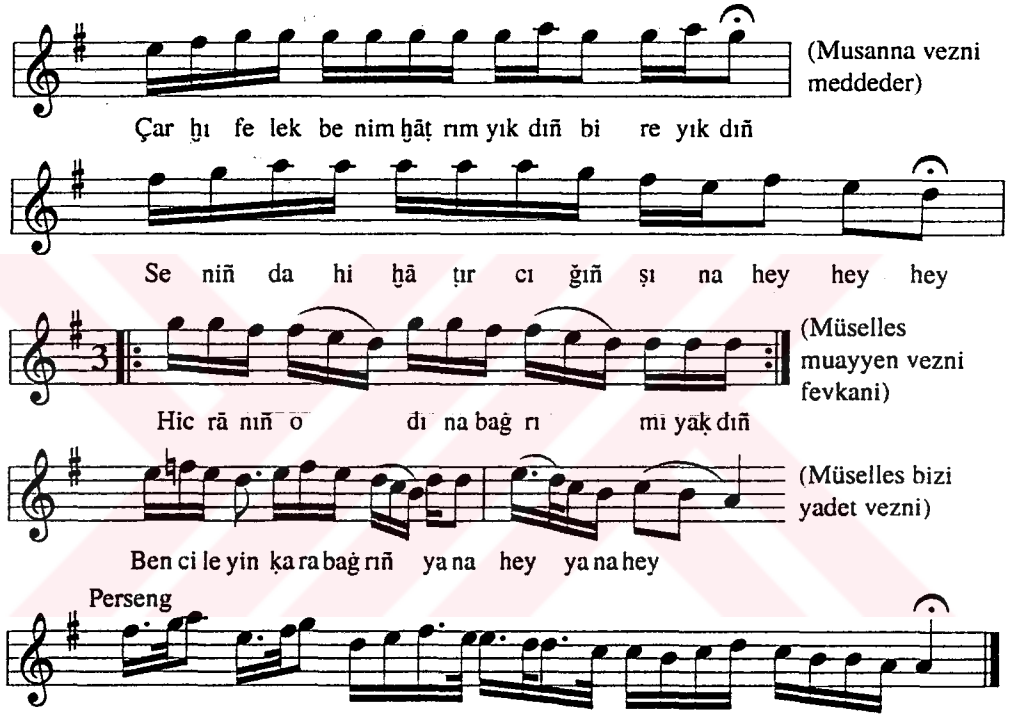

1. Çarḫ-ı felek benim ḫāṭırım yıkdıñ
   Seniñ dahi ḫāṭırcığın sına hey
   Hicrānıñ odına baġrımı yaḳdıñ
   Bencileyin ḳara baġrıñ yana hey

2. Aġladırsın beni eller gülünce gülünce
   Ḫaṭā mı olur çeşmim yaşın silince
   Hallāc-ı Manṣūr üstüñe gelince
   Her ṭaşı ki atsun tavandan tavana hey

3. Yoḳtan vār eyleyen seni götürsün götürsün
   Benim dādım alıvirüb bitürsün
   Öküz balık seni nice götürsün
   Biñbir adlu güzel görmüş binā hey

4. Nice yüzyıl şöyle ḫāli yatasın yatasın
   Eski dertleriñe dertler ḳatasın
   Derler idi bilmez idim ötesin
   Neymişsin bire yalancı fenā hey

5. Kātibi der gerçi günāhım çoḳdur dost çoḳdur
   Tā bu ḳadar cevre ṭāḳatim yoḳdur
   Vir murādım çarḫ-ı felek yazıkdur
   Beni bir daḫi doğurmaz ana hey

MSS s.94-2

TÜRKİ BERĀY-I BİZĀR-I YĀR

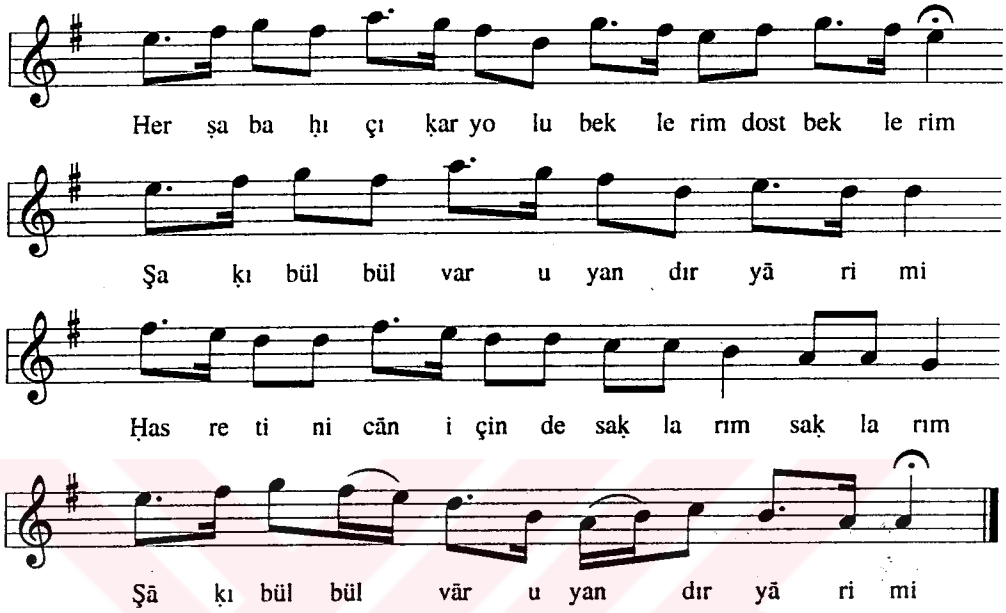

1. Her ṣabaḥı çıkar yolu beklerim
   Şaḳı bülbül var uyandır yārimi
   Ḥasretini cān içinde saḳlarım
   Şakı bülbül var uyandır yārimi

2. Çıḳabilsem sarāyına köşḳüne
   Cān boyanır 'anberiñe, miskiñe
   Seni beni Yaradanıñ aşḳıña
   Şaḳı ... eyżan

3. Bir nesnem yoḳ ḫāẓır yāre yādigār
   Murādını virsün ol Perverdigār
   Baḳ yorġanı üstünden atmış rūzgār
   Şaḳı ... eyżan

4. Yāre ṭoġru döndürmüşüm yönümü
   Yāre ḳurban virdim kuşca cānımı
   Ṣatın m'aldıñ şol edyaḳıñ kānını
   Şaḳı ... eyżan

5. Hiç bir ḫaber gönderemem dostuma
   Gāyet māil oldum çeşm-i mestine
   Gün ṭoġmadan sevdiğimüñ üstüne
   Şaḳı ... eyżan

MSS s.94-3

TÜRKİ BERĀY-I FETḤ-İ BAĠDĀD

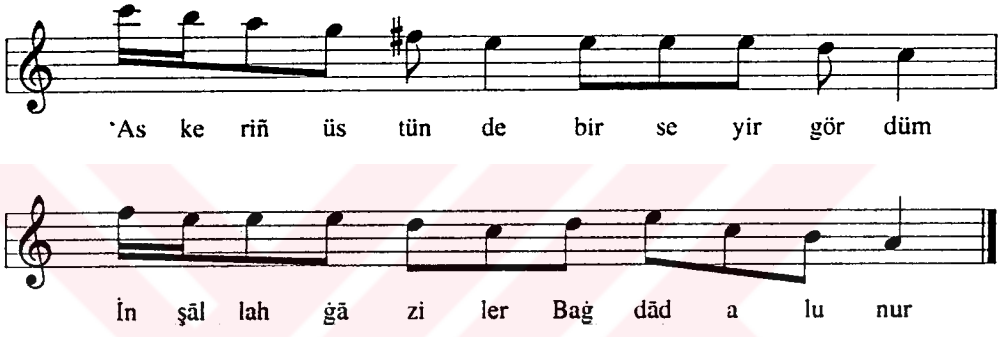

1. 'Askeriñ üstünde bir seyir gördüm
İnşāllāh ġāziler Baġdād alınur
İmām 'A'ẓam türbesiniñ üstünde
Eẕānlar oḳunur namāz ḳılınur

2. Rūm ġāziler cenge şarḳa çıḳarlar
İmām 'Aẓam ġayretini çekerler
Rifāzlarıñ ciğerini sökerler
Mel'ūn şāha pek ṭabanca çalınur

3. Ḳaḥraman beyleri 'askerin derer
Kimi şehid olur murāda erer
'Oṣmanlı şāhindir üstüne ḳonar
Şāhin pençesine giren yolunur

4. Eğer göndermezsen ipeğiñ bācın
Kötünün söküben alurlar tācın
Ḳomazlar yaḳarlar süfehānıñ ucun
Āl-i 'Oṣmān'da ne fetvazlar bulunur

5. 'Alioğlu duā' it Sulṭān Murāda
Bir günü biñ eylesün hem 'ömrü ziyāde
Şāhına ḳuvvet eyle geldik Baġdāda
Eksiklik kimdedir şimdi bilünür

MSS s.95-1

TÜRKİ

1. 'İbret alıñ dostlar, inṣāfa geliñ
Felek tabancası pek değil midir?
Ölüm didikleri siz ḥāẓır bilin
Cümleye ṭoḳunur oḳ değil midir?

2. Eliñden geldikçe iylik it dosta
Kimi dünyā içün elem ve yasda
Cümle murādıñı Ḫüdā'dan iste
Keremi iḥsānı çoḳ değil midir?

3. Sürüñ virdiñizi şöyle oturmañ
Nefsiñize ḥuẓur virüb yatırmañ
Murādıñız olur şübhe getirmeñ
Çoḳ şükür ḳalbimiz pāk değil midir?

4. Nice yoldaşlar var kendü ḥālinde
İnsanıñ iyliği kendü elinde
Ḳur'ān'a 'amel it sen din yolunda
Oḳunan dört kitāb Ḥaḳ değil mi?

5. Ḳuloğlu bulmadı bir iḳrār güden
Menzile irişüb ṭoğruya giden
Cümle maḫlūḳātı yoḳdan var iden
Veziri naẓiri yoḳ değil midir?

MSS s.95-2

TEKERLEME

1. 'Aceb zamān oldu şimdi ġāziler
   Büyük, küçük birbirini beğenmez
   Heb mü'min, münāfık cenneti özler
   Ḥaḳ naṣib itdüğü yerin beğenmez

2. Kediler köpeklerle ṭalaşır
   Nekbetisi ehl-i 'ırża ulaşır
   Mekik deyu çarşu çarşu tolaşır
   Uruslar da erlerini beğenmez

3. Anası, babası ḳoyun götüren
   Taġ başında ḳavalını ötdüren
   Ḳazma ile başın tıraş etdiren
   İḥān ayak berberini beğenmez

4. Ot kökü balta ṣapınıñ eğrisi
   Yine gitmez yüreğiniñ aġrısı
   Ṣofu olmuş bażı eşşek uġrusu
   'Āşıḳlar da aşḳ eşerin beğenmez

5. Pak olmaz göñülde ṭutan gümānı
   İsterse tolaşa Hind ü Yemen'i
   Kātib aydur, bizi beğenmeyeni
   Beğen direm, deli göñül beğenmez

MSS s.95-3

TÜRKİ CĀNSİNER ḤĀLİFE BERĀY-I MEDḤ ḤASEN

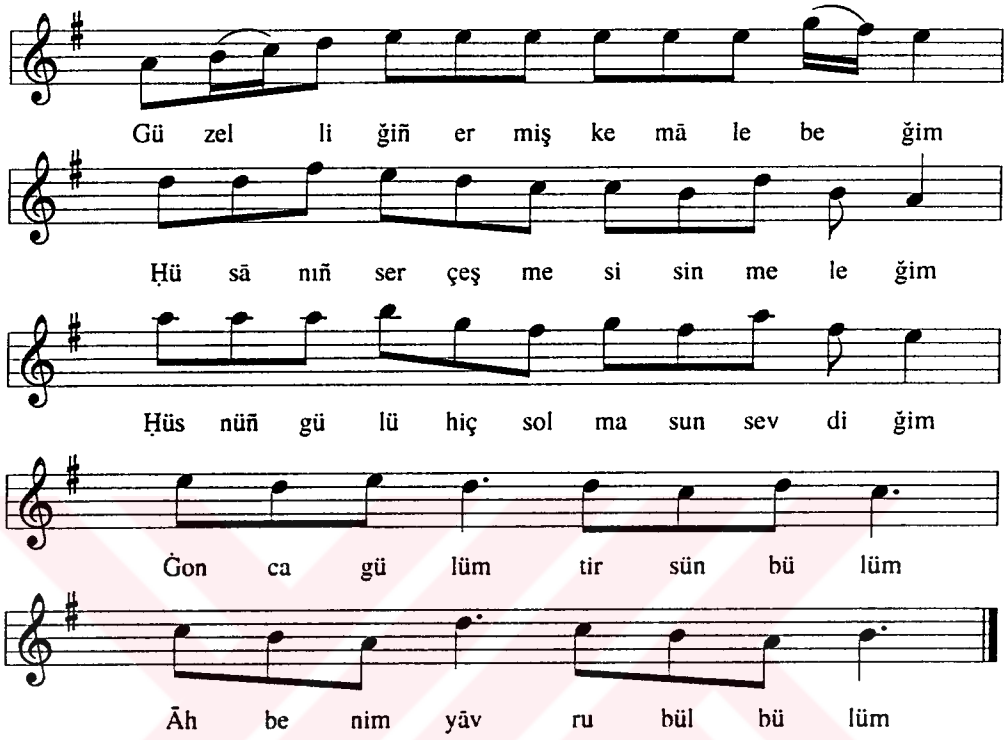

1. Güzelliğiñ ermiş kemāle beğim
   Ḥüsanıñ ser çeşmesisin meleğim
   Ḥüsnüñ gülü hiç solmasun sevdiğim
   Ġonca gülüm, ter sünbülüm
   Āh benim yavru bülbülüm

2. Sensin güzel ḫūri ṣıfat bi-gümān
   Saña nazir gelmiş değil bir zemān
   Gül yüzüñü tez örtmesün ol ṭuman
   Ġonca ... eyżan

3. Sen ḥüsn ile bir nām ḳoduñ ellere
   Yañaḳlarıñ teşbih olur güllere
   Nāil ola ömrüñ nice yıllara
   Ġonca ... eyżan

4. Düşmüş siyāh beñler yüzüñe seniñ
   Ḳurbān olam ala gözüñe seniñ
   Hiç ermesün āfet özüñe seniñ
   Ġonca ... eyżan

5. Meftūni der pāk ẕātıñı bilesin
   Ḳaranfil ü 'anber būy-i lālesin
   Günden güne daḥi güzel olasın
   Ġonca ... eyżan

MSS s.95-4

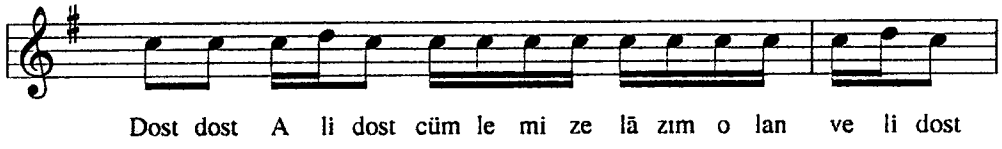

MSS s.96-1

TÜRKİ BERĀY-I EVVEL BAHĀR

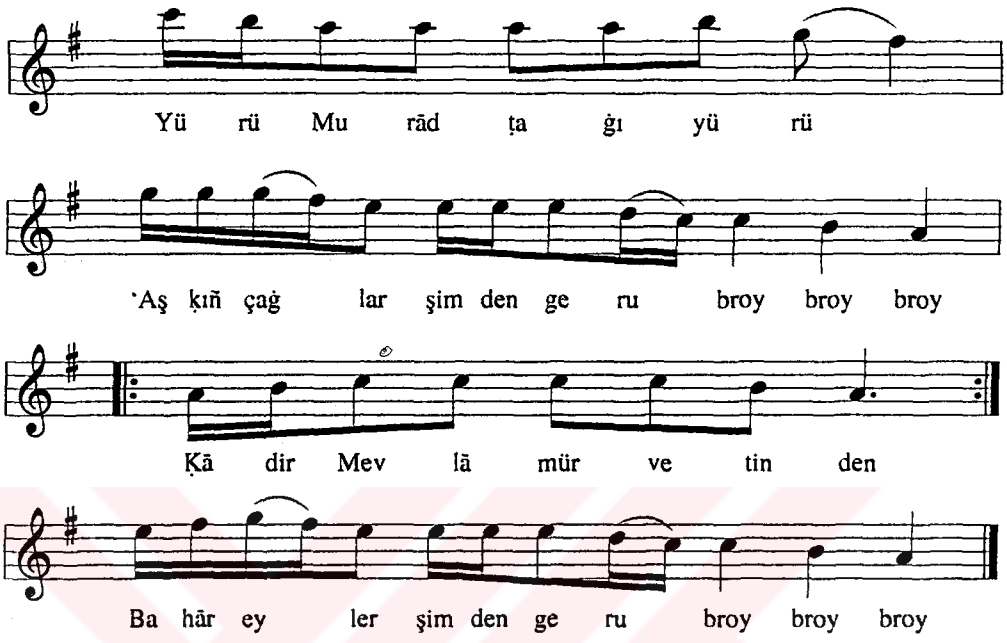

1. Yürü Murād ṭaġı yürü
   'Aşḳıñ çaġlar şimden geru
   Ḳādir Mevlā mürvetinden
   Bahār eyler şimden geru

2. Bahār gelür ayzın ayzın (ya'ni yāb yāb)
   Cennete döner yer yüzüñ
   Renk renk gösterir ilk yazıñ
   Çiçek baġlar şimden geru

3. Bahār eyyāmı erişdi
   Heb eller yaylaya göçdü
   Yüreğime bir derd düşdü
   Durmaz yanar şimden geru

4. Aġaçlar geyer ṭonunu
   Ḳuşlar artırır ününü
   Ġarib yiğit zamānını
   Añar, aġlar şimden geru

5. 'Ali yeriñ nerde olur
   Ṭolu içlen yerde olur
   Yeşil çimenlü yurd olur
   Bizim ṭaġlar şimden geru

MSS s.96-2

TÜRKİ BERĀY-I MECLİS

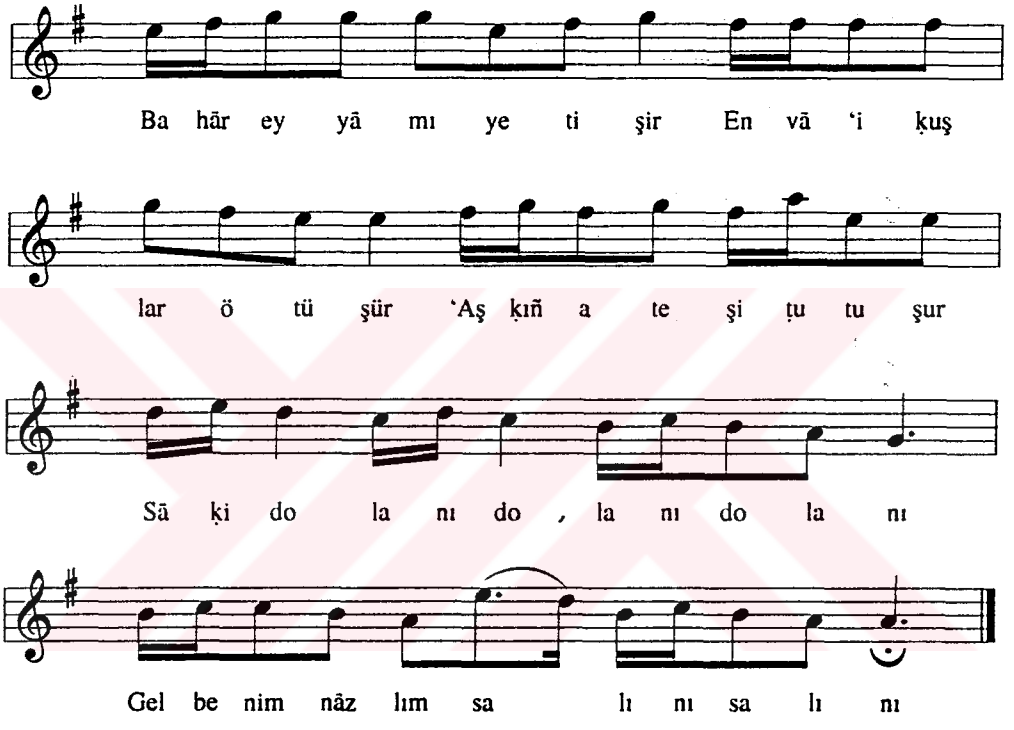

1. Bahār eyyāmı yetişir
Envā'i kuşlar ötüşür
'Aşḳıñ ateşi tutuşur
Sāḳi dolanı dolanı dolanı
Gel benim nāzlım salını salını

2. Bāzargānlar rızḳı ṣatdı
Sermāyeye fayda ḳatdı
Geldi ḳadeḥ baña çatdı
Sāki ... eyżan

3. Güzeldir yāriñ ṣūreti
Kalbinde yoḳ merāreti
Gitsün baġrıñ ḥarāreti
Sāki ... eyżan

4. Ḫor görüb beyt-i virānı
Sevelim dostu yārānı
Bile sürelim devrānı
Sāki ... eyżan

5. Bize sükker yediğimiz
Maḥbūblarla içdüğimiz
Ḳalan ḳalur sevdiğimiz
Sāki ... eyżan

MSS s.96-3

TÜRKİ BERĀY-I ĠAZĀ

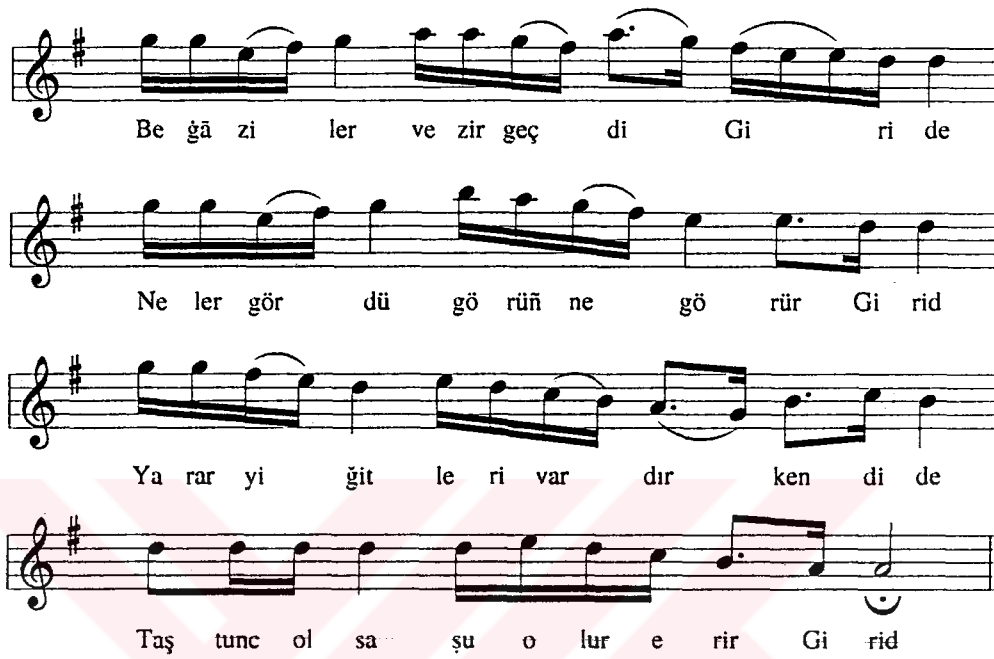

1. Be ġāziler vezir geçdi Girid'e
   Neler gördü görüñ ne görür Girid
   Yarar yiğitleri vardır kendi de
   Taş .... olsa şu olur erir Girid

2. Ḫünkārımız İskender-i zemāndur
   Düşmene ḳılıcı ġāyet yamandur
   Nāra düşmüş çevre yana dumandur
   Şanki bir ejderdir baġırır Girid

3. Ne ṣarb imiş ol kāfiriñ bināsı
   Yamān imiş ḳoyā o yıḳılası
   Āsumānda ṭoplarınıñ sadāsı
   Uḫūd ġazāsından dem urur Girid

4. Muhammediñ mucizātı biledür
   Evliyālar sırrı İslām iledir
   Beyleriñ dahi himmeti böyledir
   Alınmaz mı dahi ne durur Girid

5. 'Ali der derun-i dilden yā Allah
   Umarız faẓlını senden yā Allah
   Bundan soñra görelim ki inşāllah
   Amān amān deyu çaġırır Girid

MSS s.97-1

TÜRK OYUNU

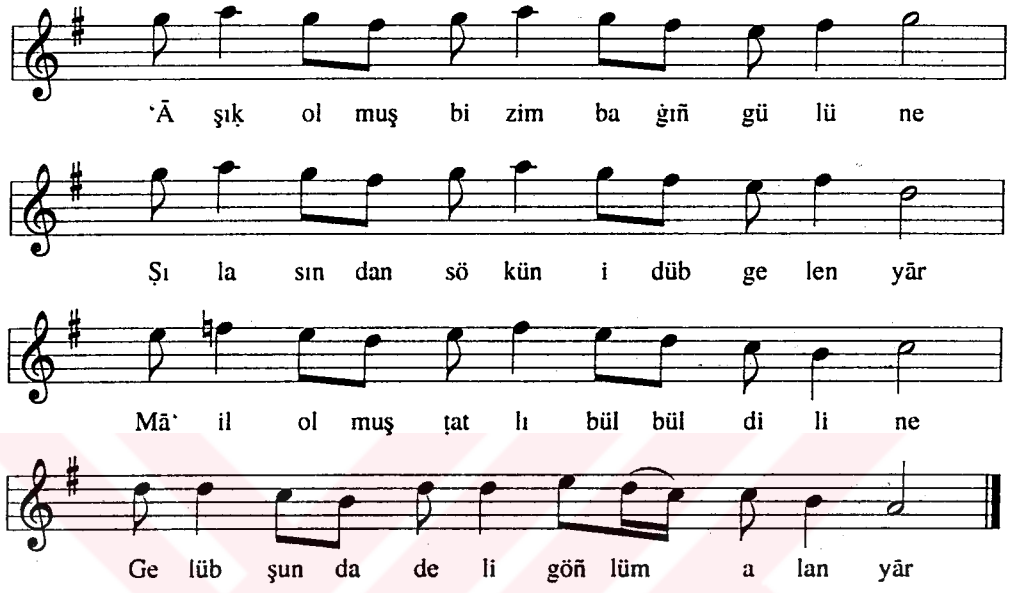

1. 'Āşıḳ olmuş bizim baġıñ gülüne
Şılasında sökün idüb gelen yār
Mā'il olmuş ṭatlu bülbül diline
Gelüb şunda deli göñlüm alan yār

2. Vardım gördüm ḫūb döşemiş oṭasın
Ḥaḳ saḳlasun şāḳi ile bādesin
Doya doya yañaġından ḳanasın
İşte geldi deli göñlüm alan yār

3. Sıġamışdır ḳollarını ḳān içün
Lāyıḳ oldu sulṭān içün ḫān içün
Yavrucuğum şāh-ı merdān cān içün
Yılda bir kez oṭamıza dolan yār

4. Yāriñ mecnūnuyum, gezdim ṭaġlarda
Ṭabibim ne ḳaldı ḫastada ṣaġda
Gezmediğim yer kalmamış bu ṭaġda
Ḳaçan girmiş baḳçamize nālān yār

5. Naẓar eyle yaḳşi ile yamana
İmāna gel imāna gel imāna
Bulunmaz mı yavru; Ḳūl Süleymān'a
Birin daḫi bulur seni bulan yār

MSS s.97-2

(?)

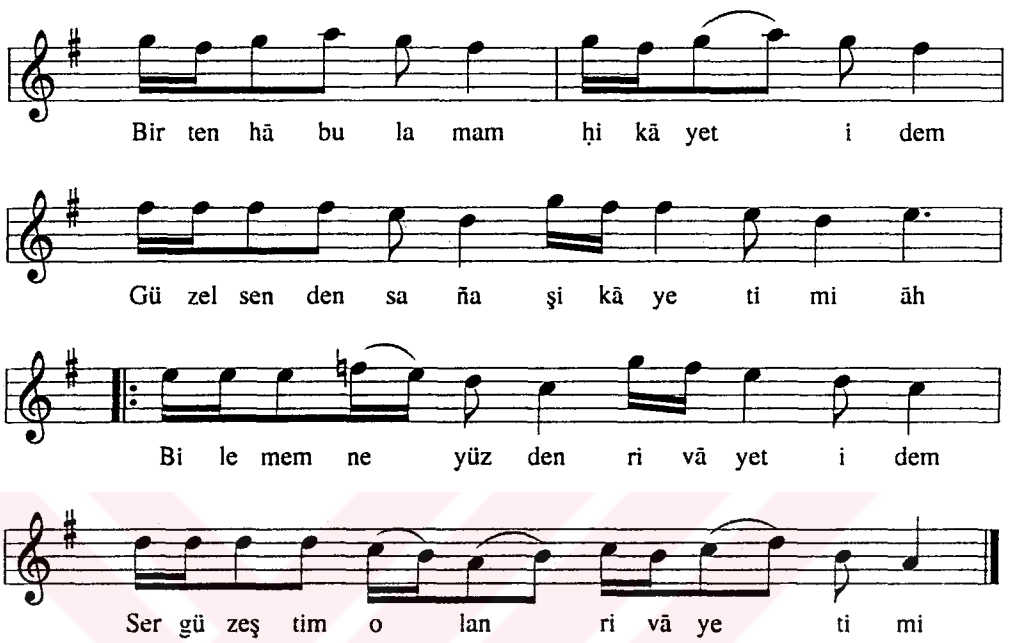

1. Bir tenhā bulamam ḥikāyet idem
Güzel senden saña şikāyetimi
Bilemem ne yüzden rivāyet idem
Sergüzeştim olan rivāyetimi

2. Ayrılıḳ elemi bildüğüñ hāldir
Ayaḳda kalmışım elim al, ḳaldır.
Bād-ı ṣabā lutf it canāne bildir
Benim ṣaġlığı selāmetimi

3. Benim derünumda derdlerim çoḳdur
Namerdiñ sözleri baġrıma oḳdur
Gülersem göñlümde şenliğim yoḳdur
Ḫalḳ bilmese derim melāletimi

4. Felek bir gün yoḳ ki çārḫın döndürmez
Baña yüzbiñ dürlü elem göndermez
Yedi deryāyı nūş eylesen söndürmez
Yüreğimde olan ḥarāretimi

5. Şāhin'im özümü havaya ṣaldım
Başımı belālı ṭaşlara çaldım
Ḳıymetim bilinmez yerlerde ḳaldım
Kime 'arẓ ideyim mahāretimi

MSS s.97-3

TÜRKİ BERĀY-I ĠURBET

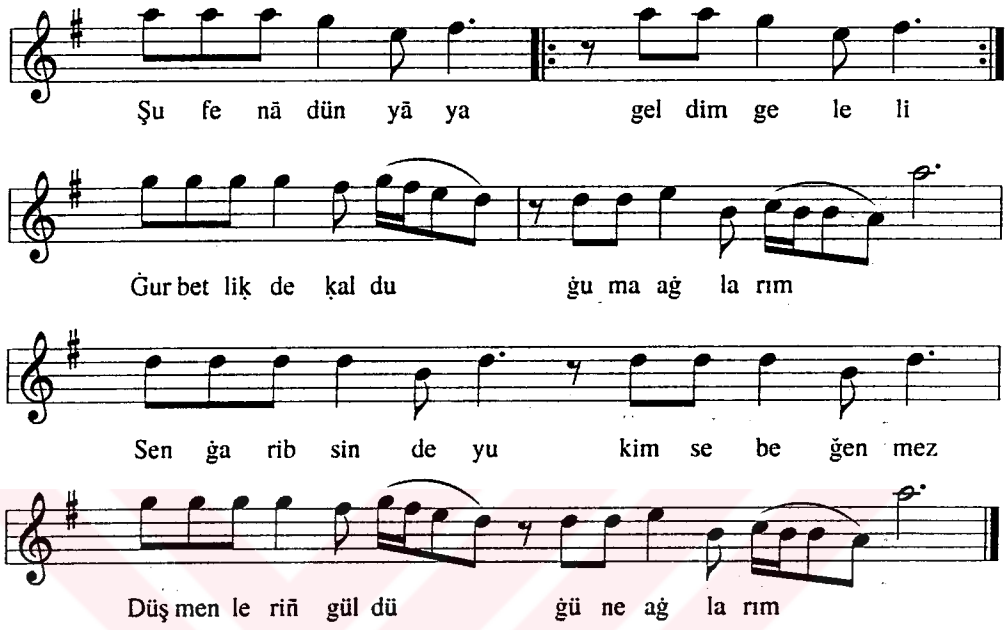

1. Şu fenā dünyāya geldim geleli
   Ġurbetliḳde ḳalduġuma aġlarım
   Sen ġaribsin deyu kimse beğenmez
   Düşmenleriñ güldüğüne ağlarım

2. İnanmañ, dünyānıñ ṣoñu yalandır
   Sürebilenlere demdir dermāndır
   Çaġı geçmişlere düğün bayramdır
   Genç yaşında ölenlere aġlarım

3. Ben kimseniñ sevdiceğiñ almadım
   Engel olub arasına girmedim
   Ben düşmeni dilim ile bulmadım
   Sofram ile bulduğuma aġlarım

4. Bir küheylān ata binüb aşırdım
   Aşırdım ḳarlı ṭaġları aşırdım
   Hercāi güzele göñül düşürdüm
   Ṣarāruban solduğuma aġlarım

5. 'Ali, dostu çaġırırım rūy virmez
   Daldım 'aşḳıñ deryāsına, boy virmez
   Ya ṣuyumdur ya ṭopraġım ḳoyvirmez
   Ġurbetliḳde ḳalduğuma aġlarım

MSS s.98-1

TÜRKİ BERĀY-I . . . . . .

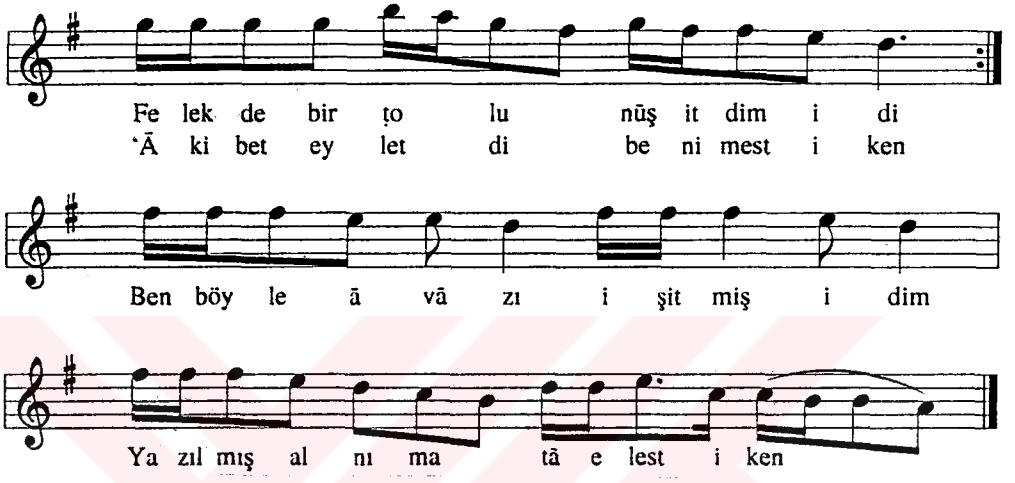

1. Felekde bir ṭolu nuş itdim idi
'Ākıbet eyletdi beni mest iken
Ben böyle āvāzı işitmiş idim
Yazılmış alnıma tā elest iken

2. Anda varan kimse o da bizdendür
Rūḥdur giden bunda ḳalan bedendür
Ḳavuşamaz feryād ider nedendür
Bülbül de gül ile şöyle dost iken

3. İrte biz de varsaḳ gerek naẓara
Herkesiñ metā'ı çıḳar pazara
Kendü ayağıyla girmiş mezāra
Baba āmed ta şu kadar cust iken

4. Her kemāliñ olsa gerek zevāli
'Ārif olan kişi añlar maḳāli
Dervişler de virir ṣoru su'āli
Geydikleri ḫırḳa ile post iken

5. Gel Ḳuloğlu ṭoğru söyle sözüñü
Ṣıdḳ ile Mevlā'ña doğrut özüñü
Ġāfil olma ḫıret it aç gözüñü
Felek bir gün bizi alt ider üst iken

MSS s.98-2

(?)

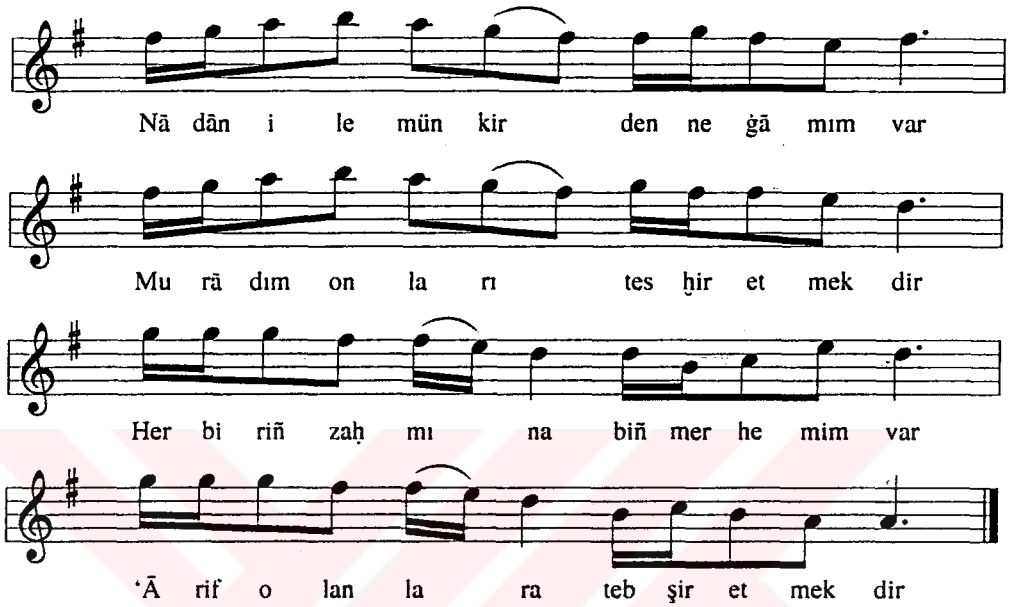

1. Nādān ile münkirden ne ġāmım var
Murādım onları tesḫir etmekdir
Her biriñ zaḥmına biñ merhemim var
'Ārif olanlara tebşir etmekdir

2. Münkiriñ 'ilācı ḥāline ḳomaḳ
Nādānıñ 'ilācı āferin dimek
Bir dem kāmil ile ṭuz etmek yemek
Ḳasāvet cāmesin taġyir etmekdir

3. Kim ki oturduysa müḥibb postuna
Kemlik sanmaz kāmilleriñ ḳaṣdına
İylik eden bir ehl-i dil dostuna
Yüzbiñ 'adüvlerin ta'zir etmekdir

4. Nihāyet gülistān ḫarsız olamaz
Bülbül-i ḥoş-elḥān zārsız olamaz
Mübtelā 'āşıḳlar yārsız olamaz
Ḥikmet bu esrārı ta'bir etmekdir

5. Belāġat feṣāḥat ḥaḳāyıḳ rumūz
'Āşıḳıñ dilidir miftāḥü'l-künūz
Kātibiniñ bir bir maḳṣudu henüz
'Aşḳıñ meşāilin tefsir etmekdir

MSS s.98-3

TÜRKİ BERĀY-I SEFER-İ BAĠDĀD

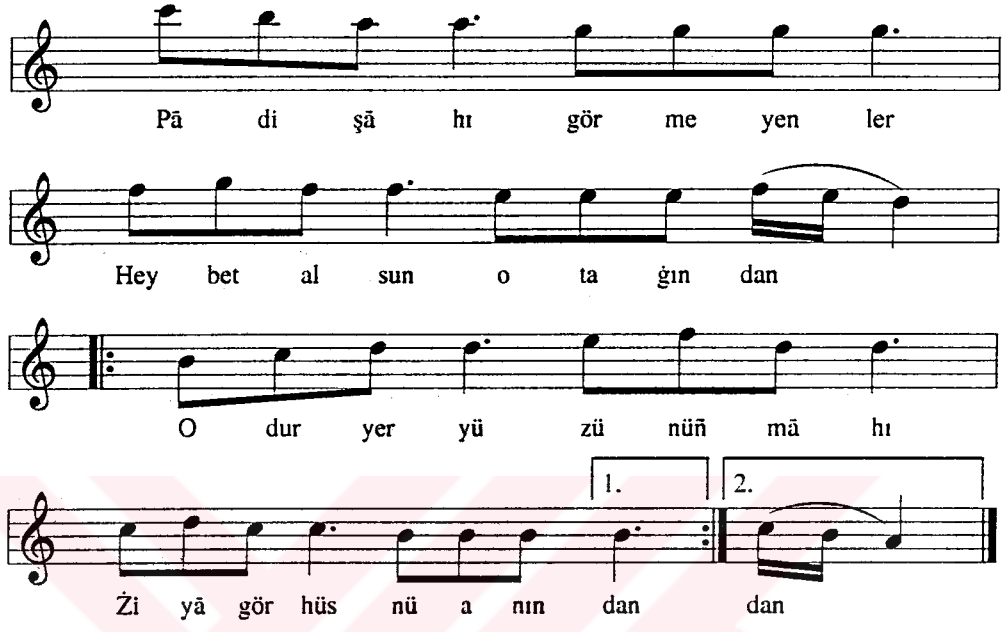

1. Pādişāhı görmeyenler
   Heybet alsun otaġından
   Odur yeryüzünüñ māhı
   Żiyā gör hüsnü anından

2. Şecā'at böyle olur erde
   Süleymāndır mişli yerde
   Ḳuruldu çün serā perde
   ..... baġlı baġından

3. Döşendi ḥalı ser-ā-ser
   Artuḳ ḳuruldu taḫt-ı zer
   Sulṭān-ı 'Anḳā açdı per
   Tüyler ürker yaşaġından

4. Ḳahramandan nedir farkı
   Ön siperden geçdi zerḳı
   Düşmanlar idemez terki
   Yüzbiñ dürlü ṭuzāġından

5. Muṣṭafā der gerçek erler
   Göğsü kösler gibi gürler
   Pāyına düşdü bunca ser
   Kalḳdı arslan yaṭaġından

MSS s.99-1

PİŞREV-İ ZİNDE-Yİ RUḤ

Uṣūleş Düyek

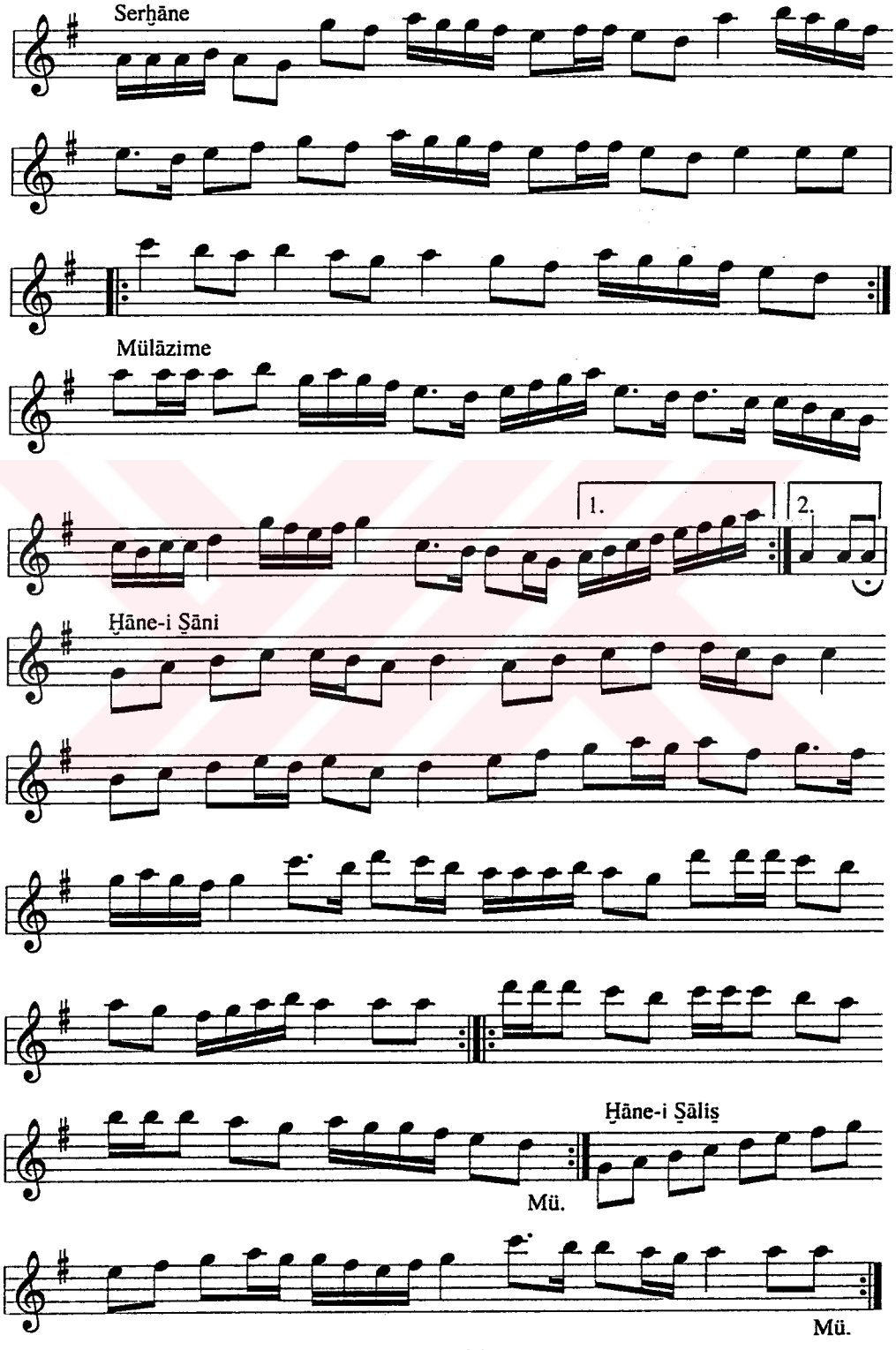

MSS s.99-2

TÜRKİ BERĀY-I FİRĀḲ

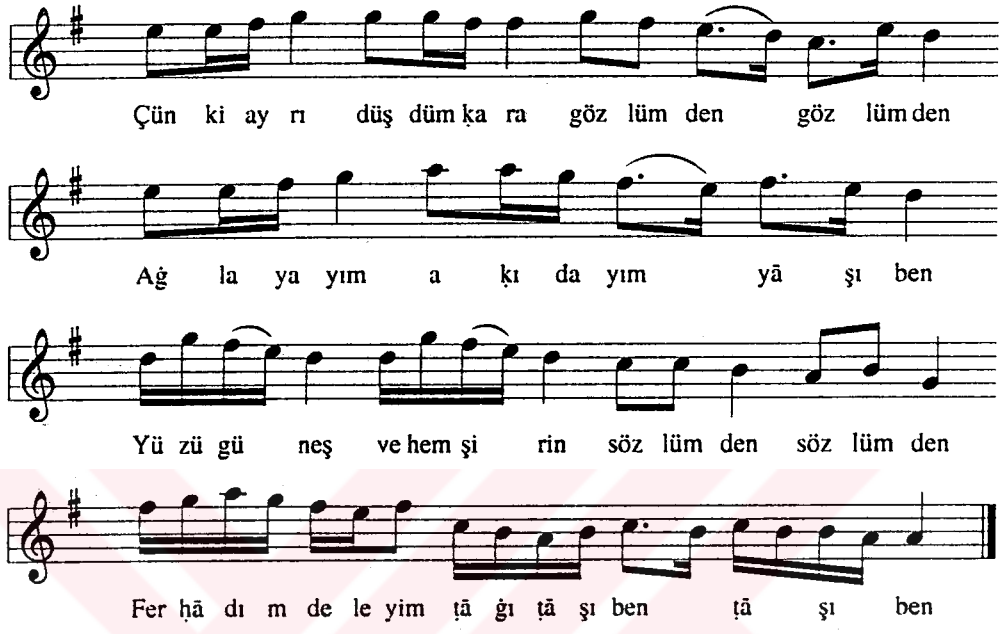

1. Çünki ayrı düşdüm ḳara gözlümden
   Aġlayayım, aḳıdayım yāşı ben
   Yüzü güneş ve hem şirin sözlümden
   Ferḥād'ım deleyim ṭaġı, ṭaşı ben

2. Neler görür seri ele virince
   Alnımızda yazılanı görünce
   Arayayım sevdiğimi bulunca
   Olayım ġavvās ayak ṭaşı ben

3. Her ḳande gidersen seni bulurum
   Her ḳande bulursam onda ḳalurum
   Ben seniñ yoluña ḳurbān olurum
   Sencileyin bulmam yavrum nāfi' ben

4. Tuz, etmek bilmeziñ ṭolusun içmem
   Seri viririm, sırrımı açmam
   Ölüm vardır dirler, ölümden ḳaçmam
   Ḳomuşum yoluña cān ü başı ben

5. Maḳṣūd, bizi ġani Cabbār vār itmiş
   Üstümüze nāmūs ile 'ār itmiş
   Çün güzeli bize yār-i ġār itmiş
   Niçün sevmem böyle hilāl ḳaşı ben

MSS s.100

FAŞL-I NEVĀ

PİŞREV-İ BĀYEZİD

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

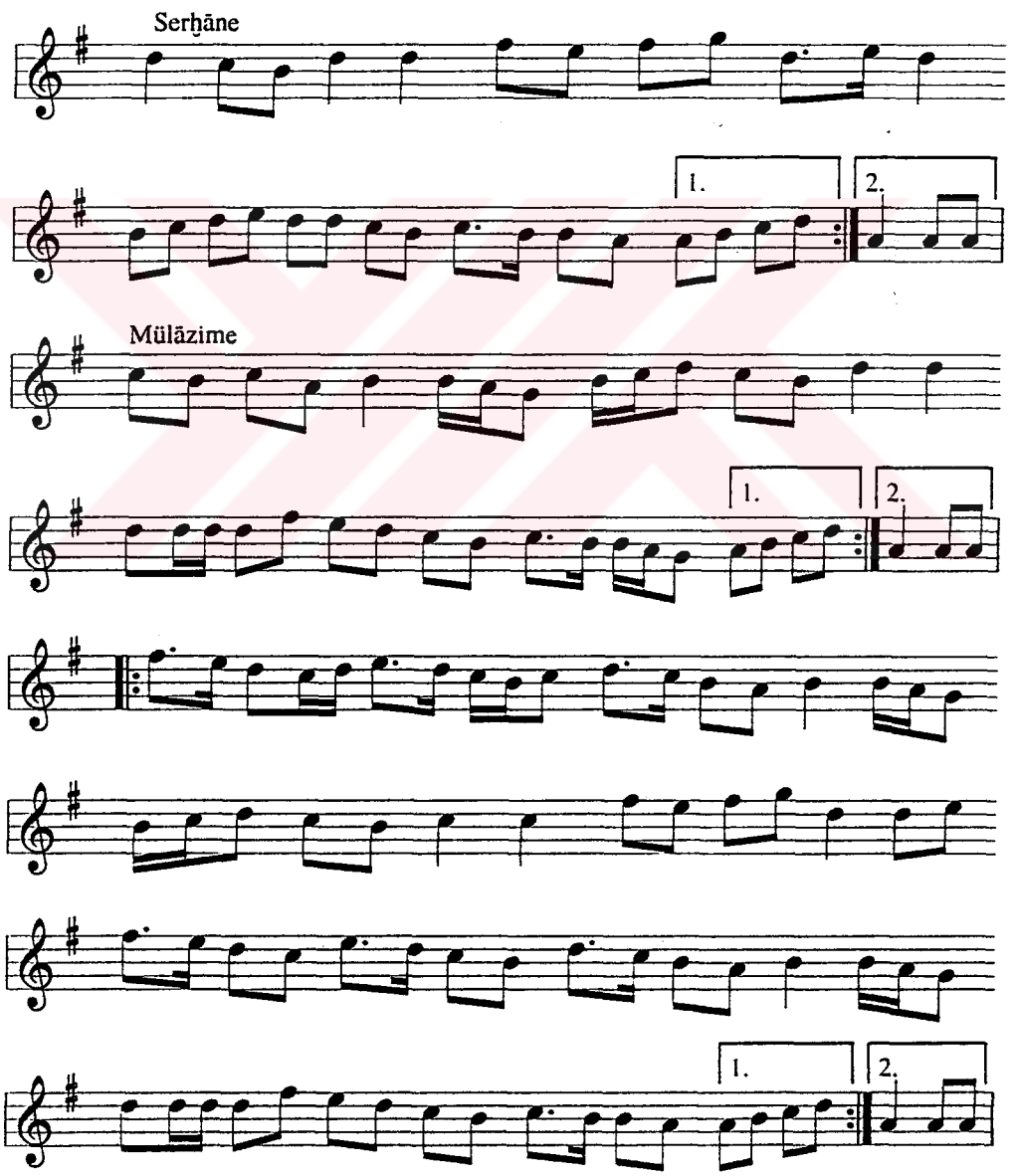

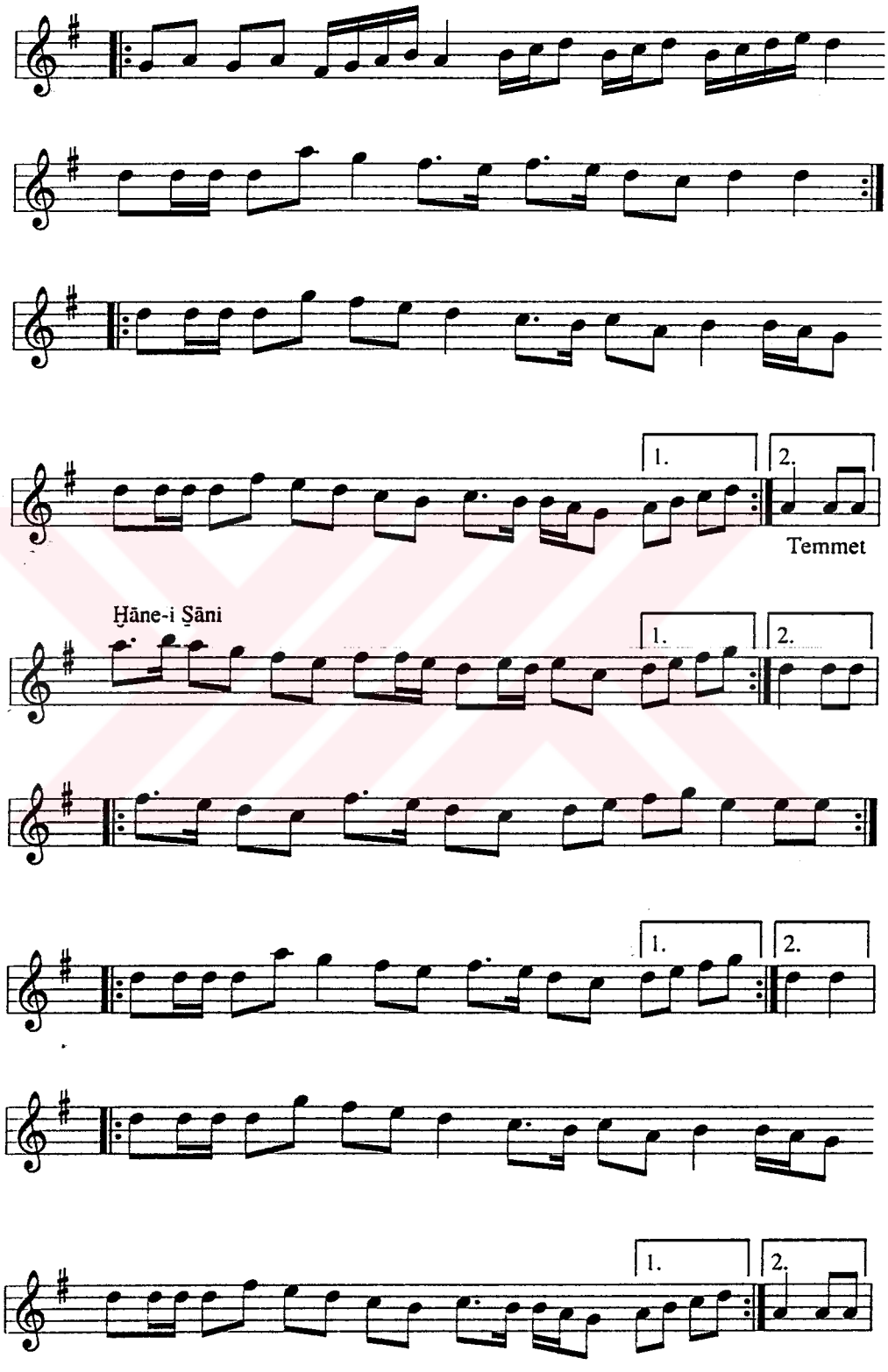
1.
2.
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
1.
2.
1.
2.

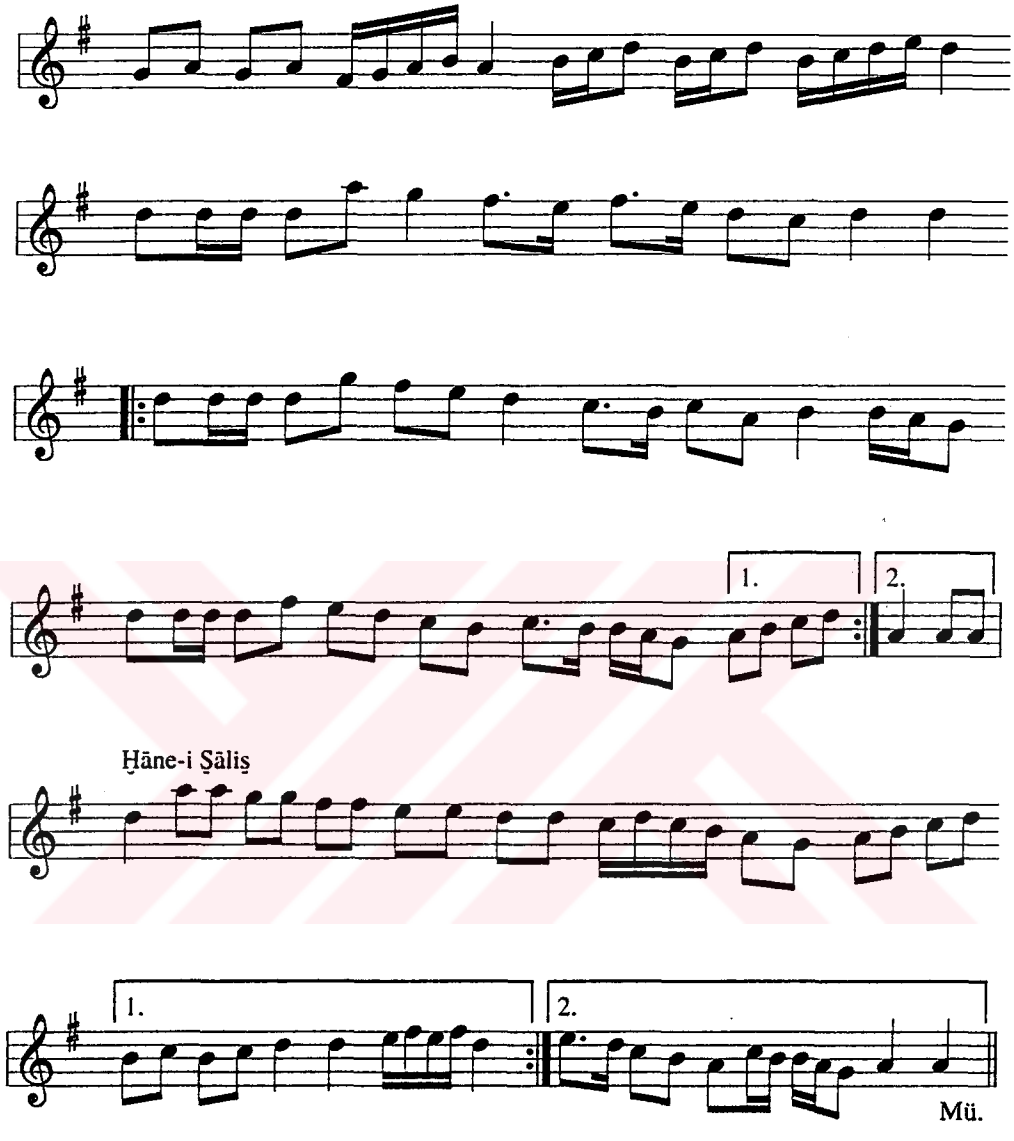
1.
2.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
Mü.

MSS s.101-1

PİŞREV-İ KÜÇÜK AḤMED BEĞ

Uṣūleş Fāḫte

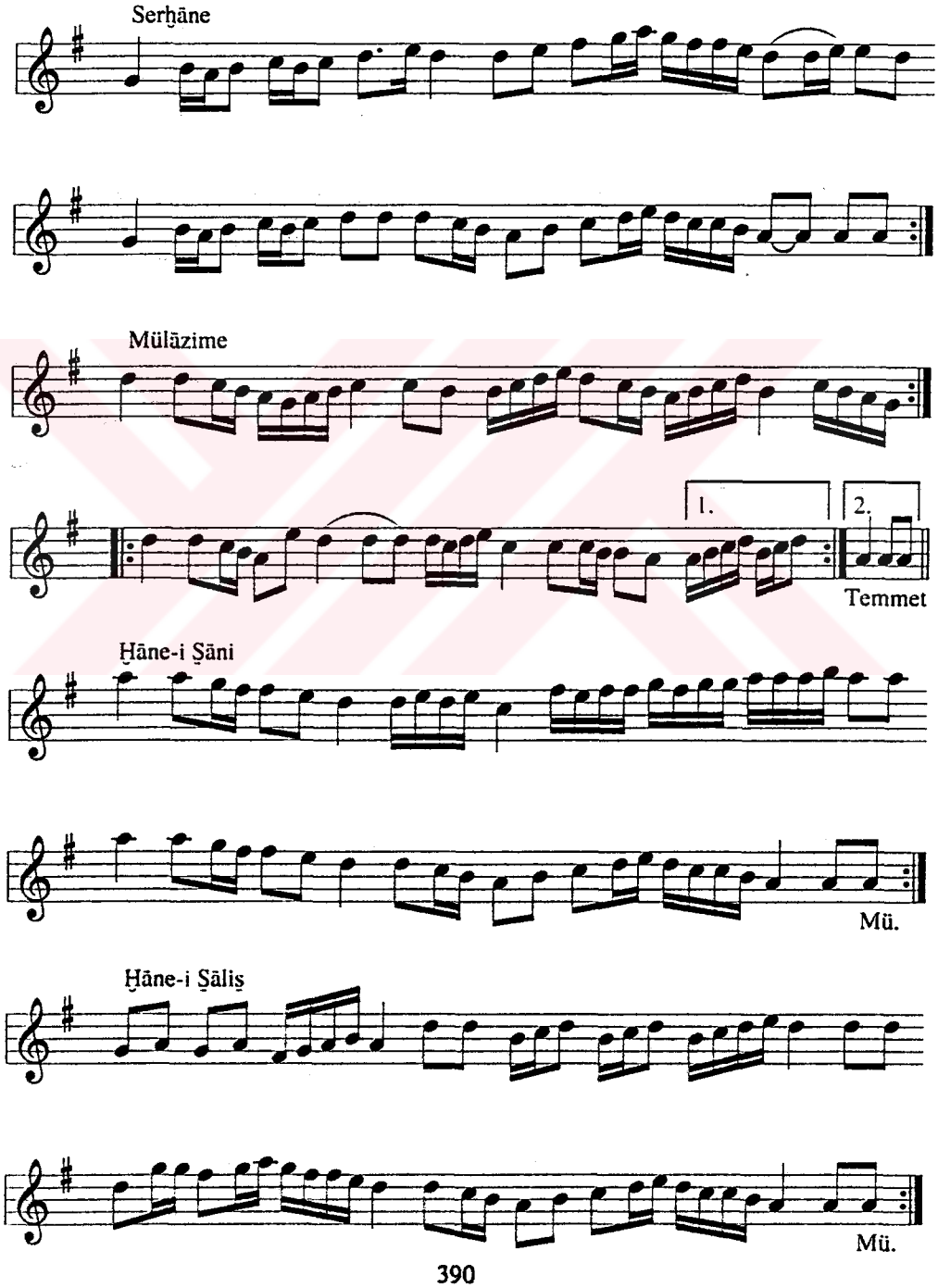

MSS s.101-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

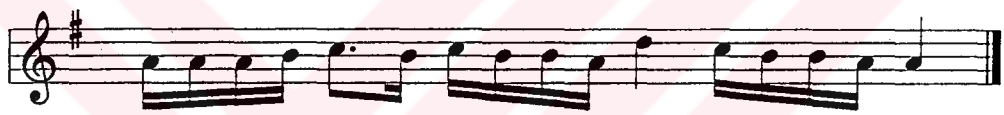

1. Ben 'aḳlımı hiç perişān etmezdim
   Her baḳışda göñülcüğüm almasa
   Yerim, yurdum bırakub ṭaġa gitmezdim
   Leylā'm olub beni Mecnūn ḳılmasa

2. Ben yarimiñ ḥayālini gütmezdim
   Eski derde yeñi derdler ḳatmasa
   Bülbül gibi kārım efġān itmezdim
   Dahi açılmadı ġonca olmasa

3. Odlara yandırdı beni yamān dil
   Gözlerimden ṭurmaz aḳar ḳanlı sel
   Benim baġrım yanub olur muydu kül?
   Olur olmazlar üstüme gülmese

4. Olmamışdır baña olan ḳullara
   Ben dāstān oldum, düşdüm dillere
   Düşer miydim ben hiç böyle ḥallere?
   Dostum beni ferdālara ṣalmasa

5. Şāhinoğlu 'aceb der kim dileğim
   Geçmez, 'aksine devr ider feleğim
   Saçı sünbül, zülfü siyāh meleğim
   Aġlar mıydı, ḳul olduğun bilmese?

MSS s.102-1

PİŞREV-İ ḲĀNTEMİR ḪĀN

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣāḳil

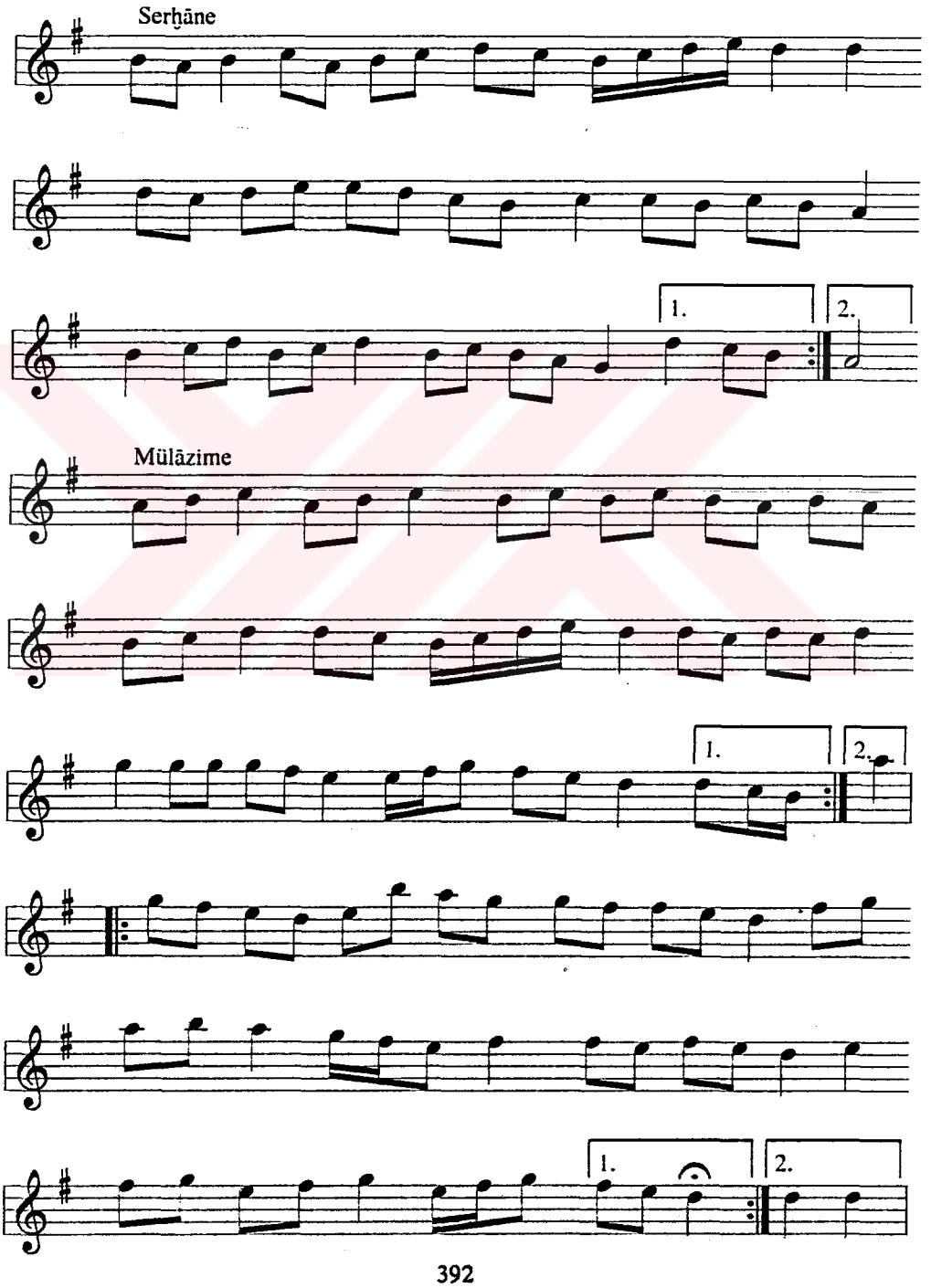

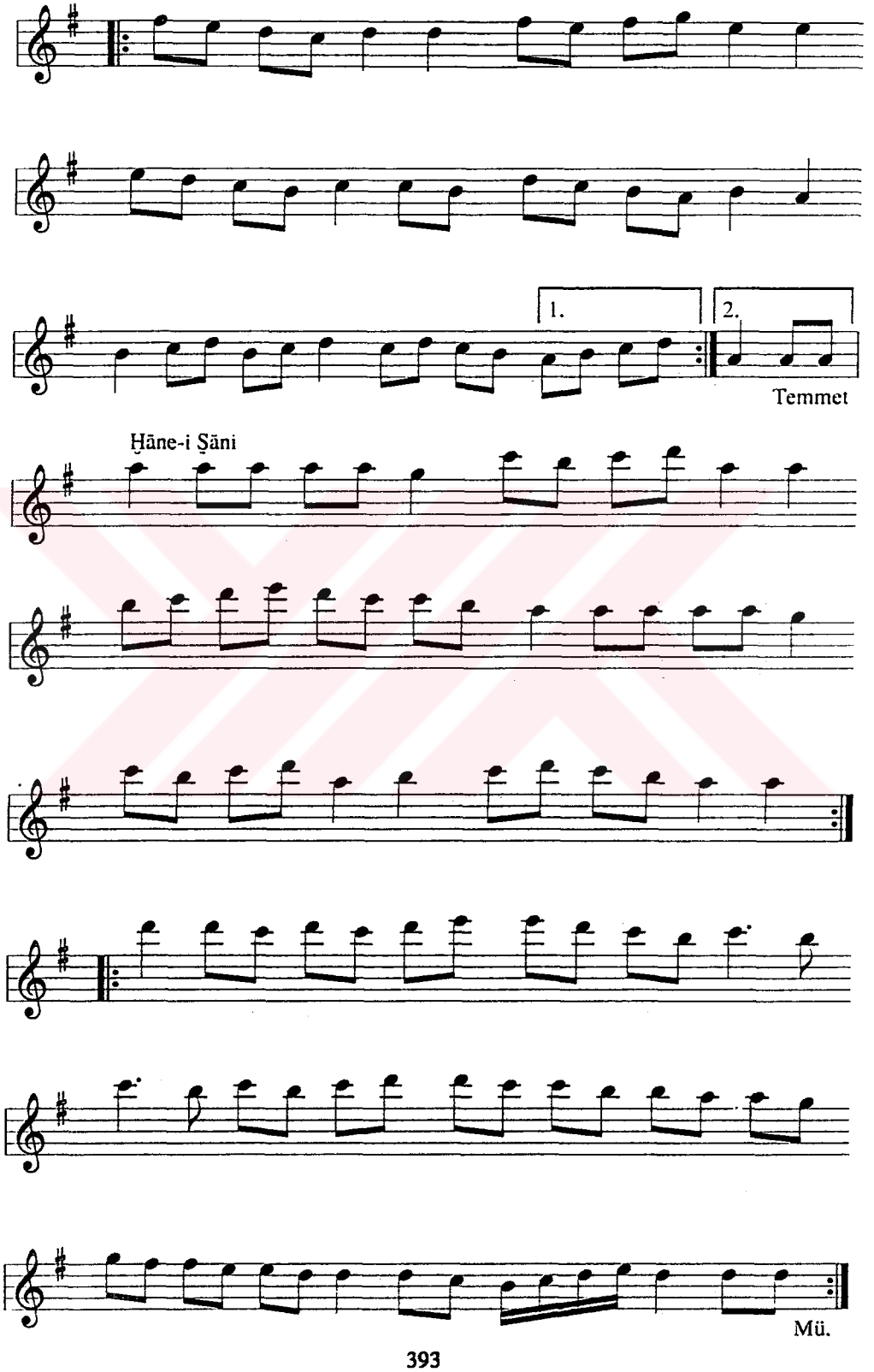
1.
2.
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.

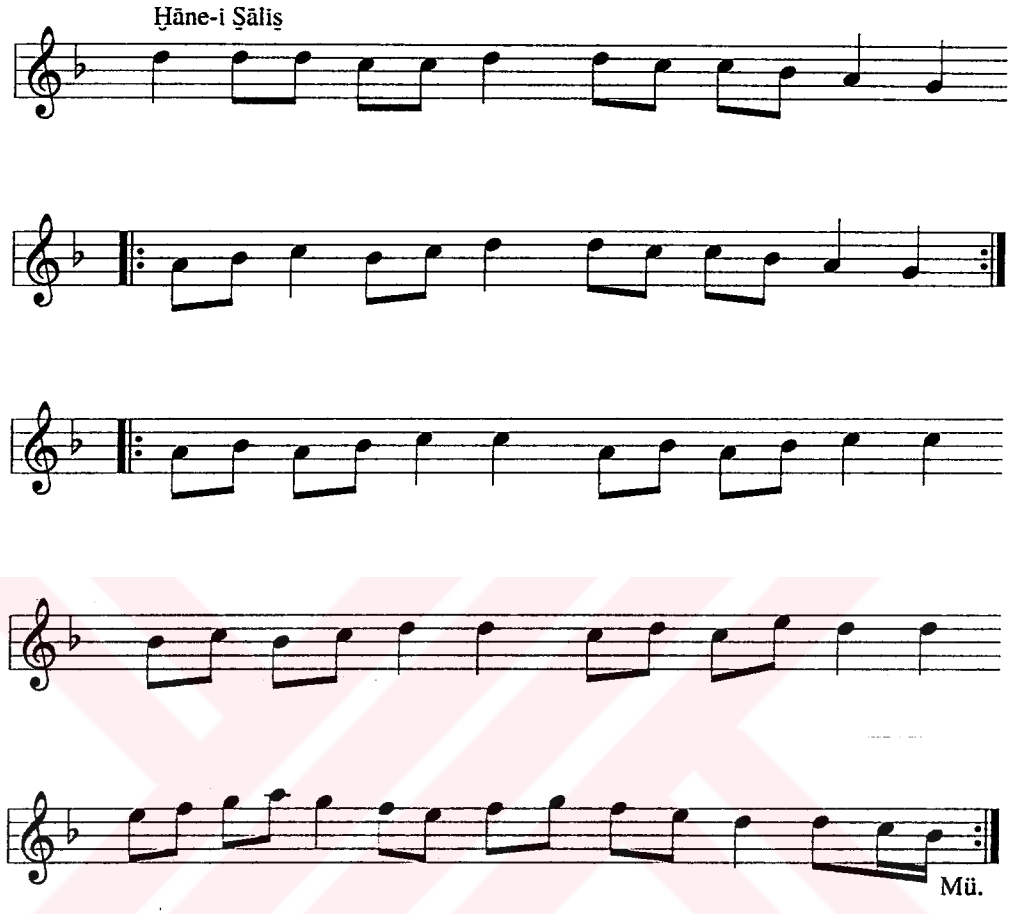
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.102-2

MURABBA'

Devr-i Revān

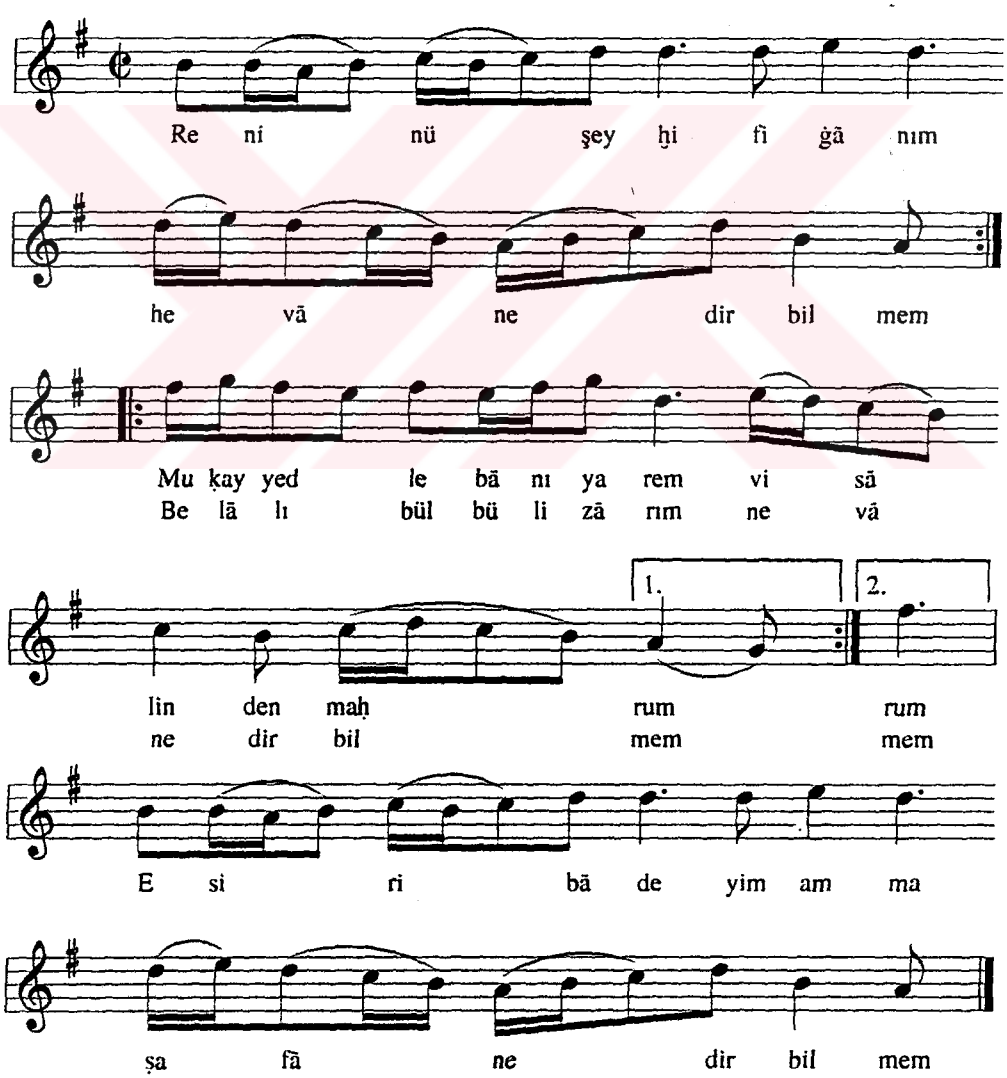

MSS s.103

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleṣ Ṣāḳil

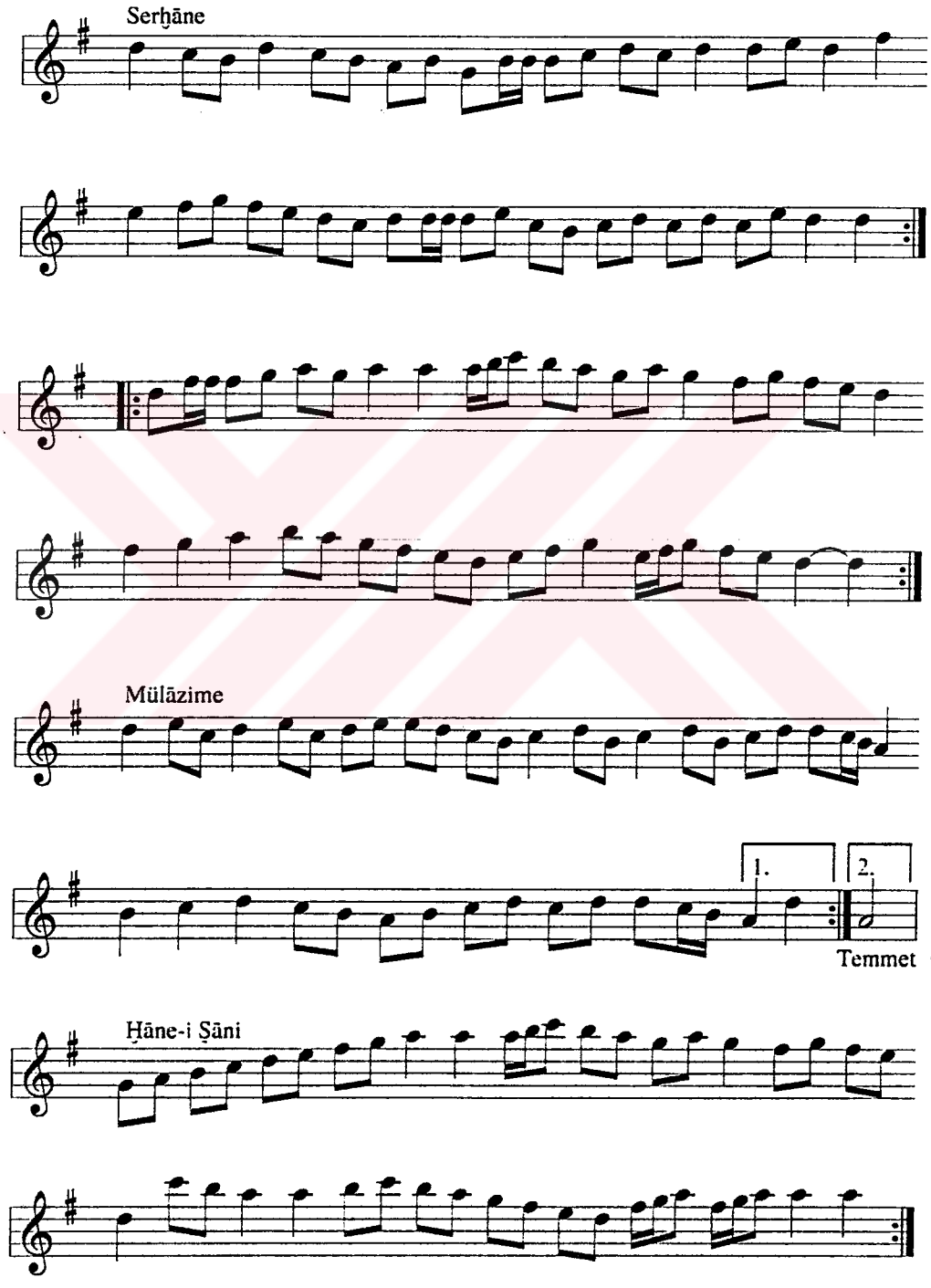

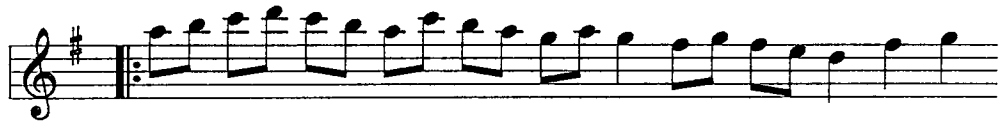

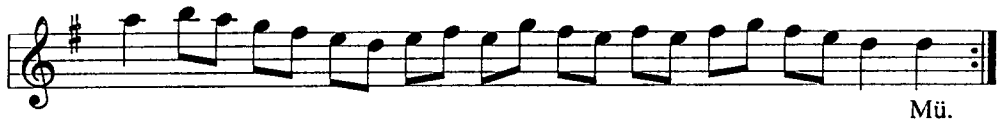

Ḫāne-i Ṣāliṣ

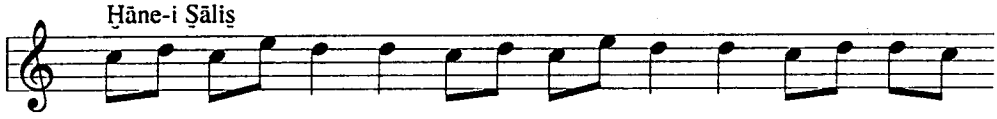

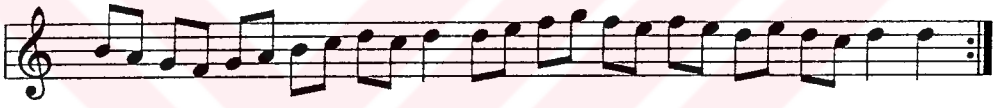

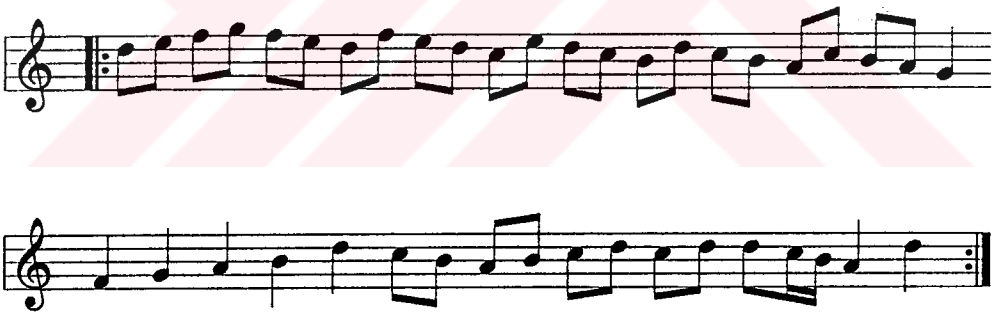

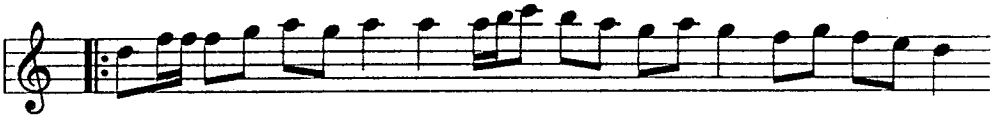

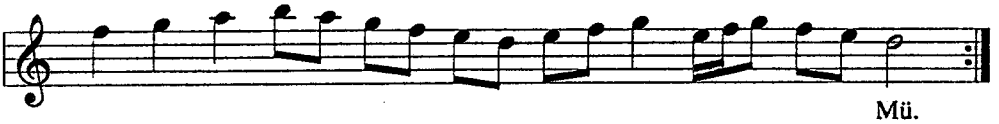

MSS s.104

PİŞREV-İ DEVR-İ 'ACEM

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

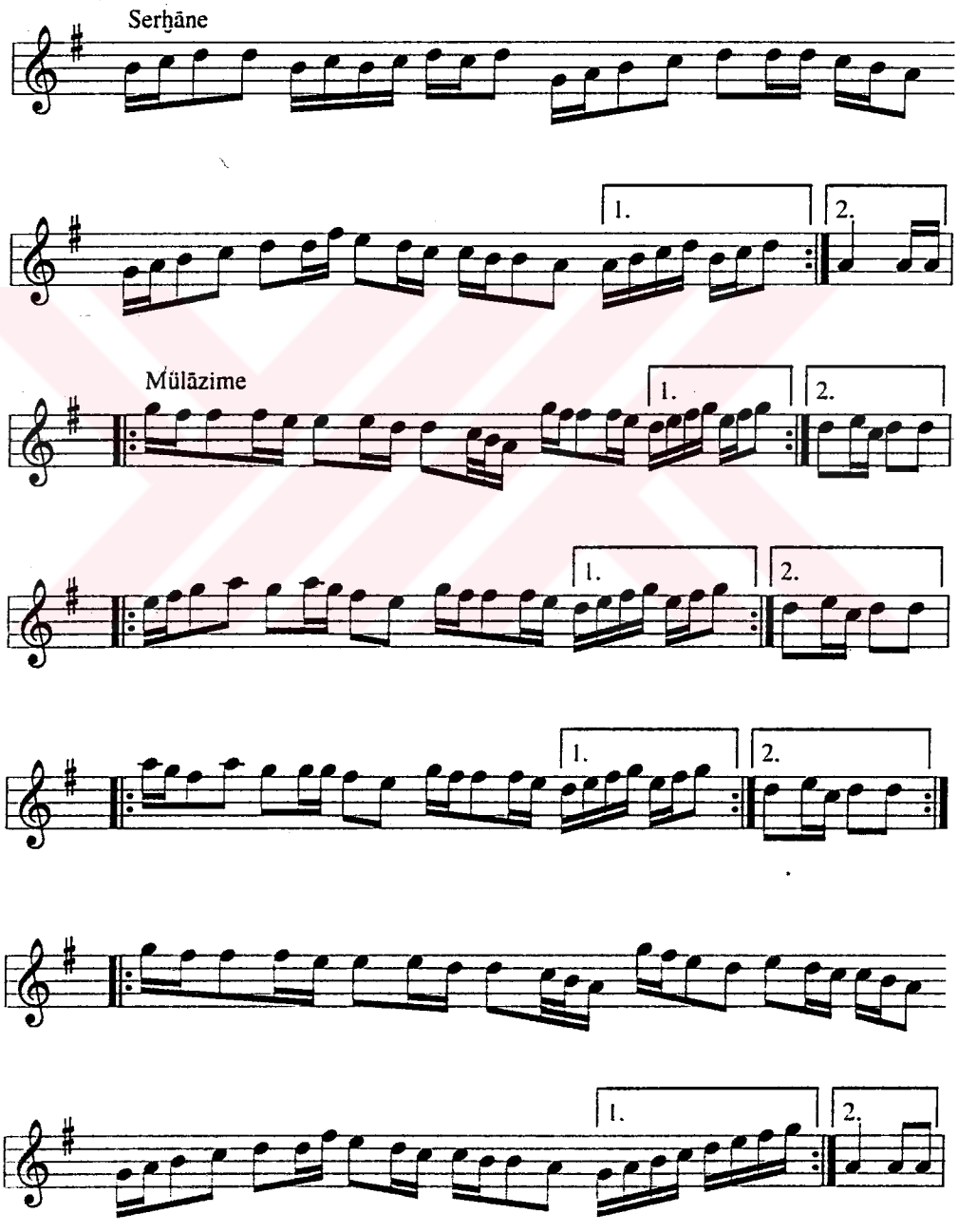

Ḫāne-i Ṣāni

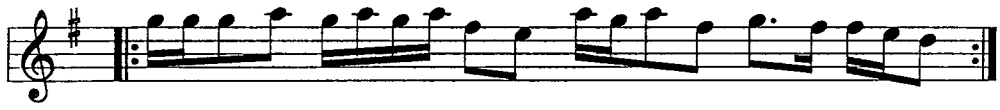

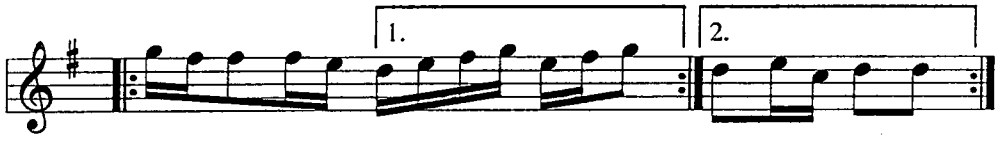

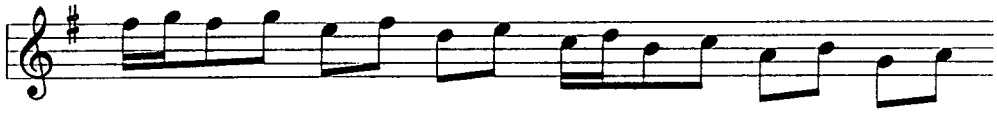

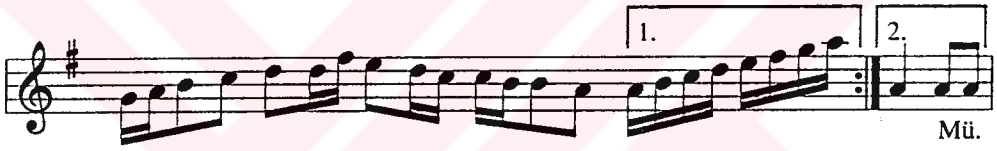

Ḫāne-i Ṣāliṣ

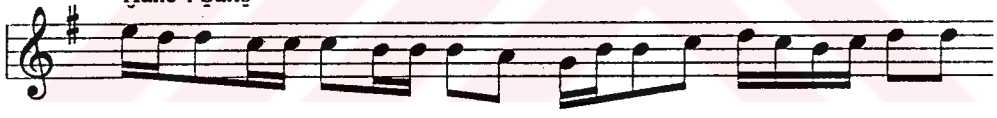

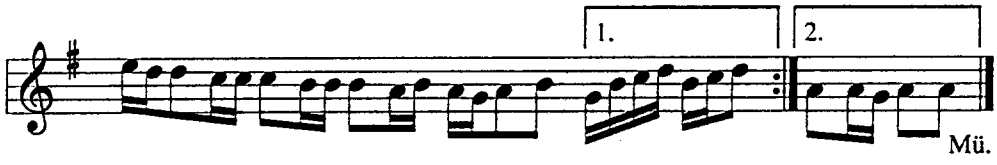

MSS s.105-1

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

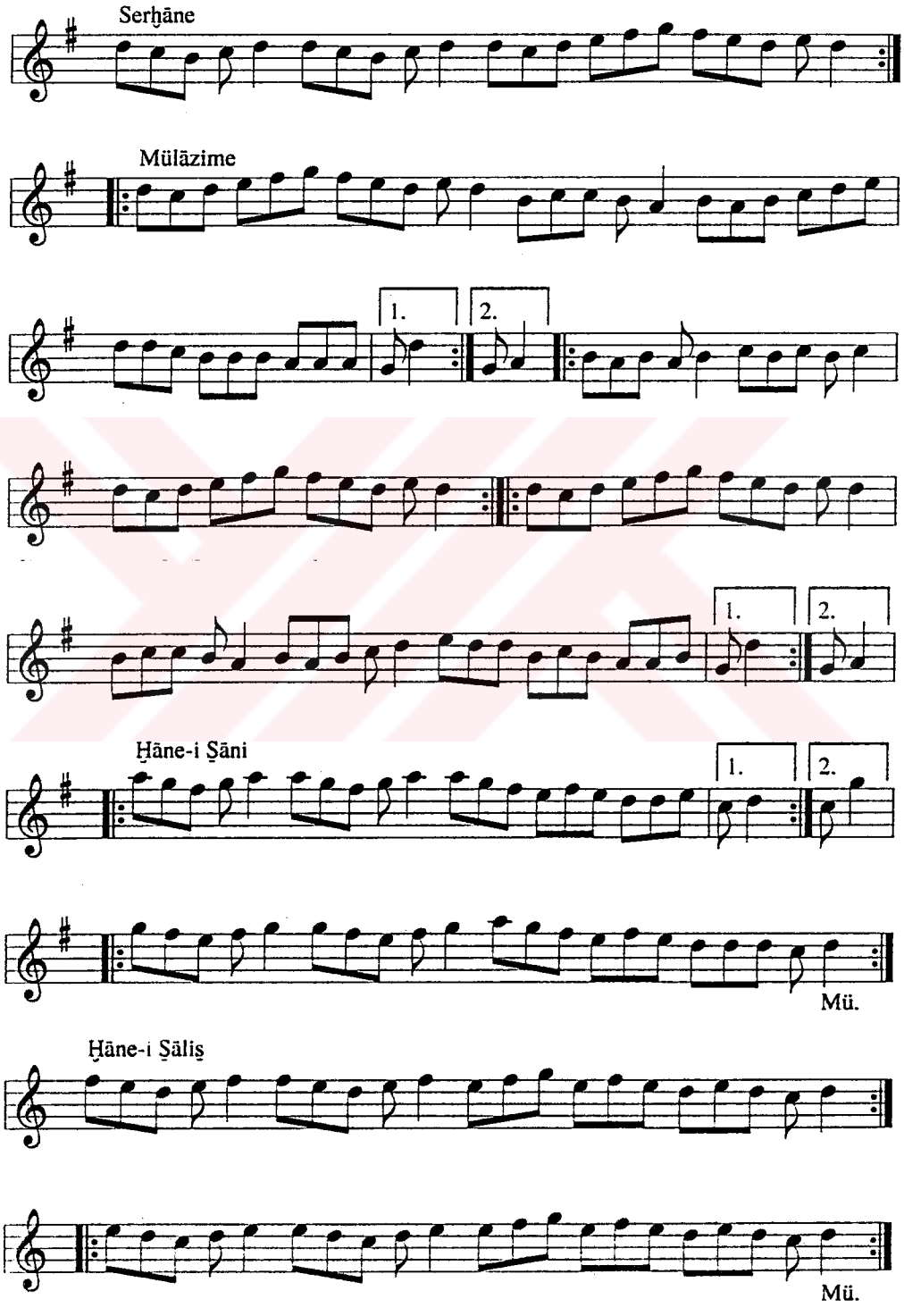

MSS s.105-2

CENGİ HARBİ

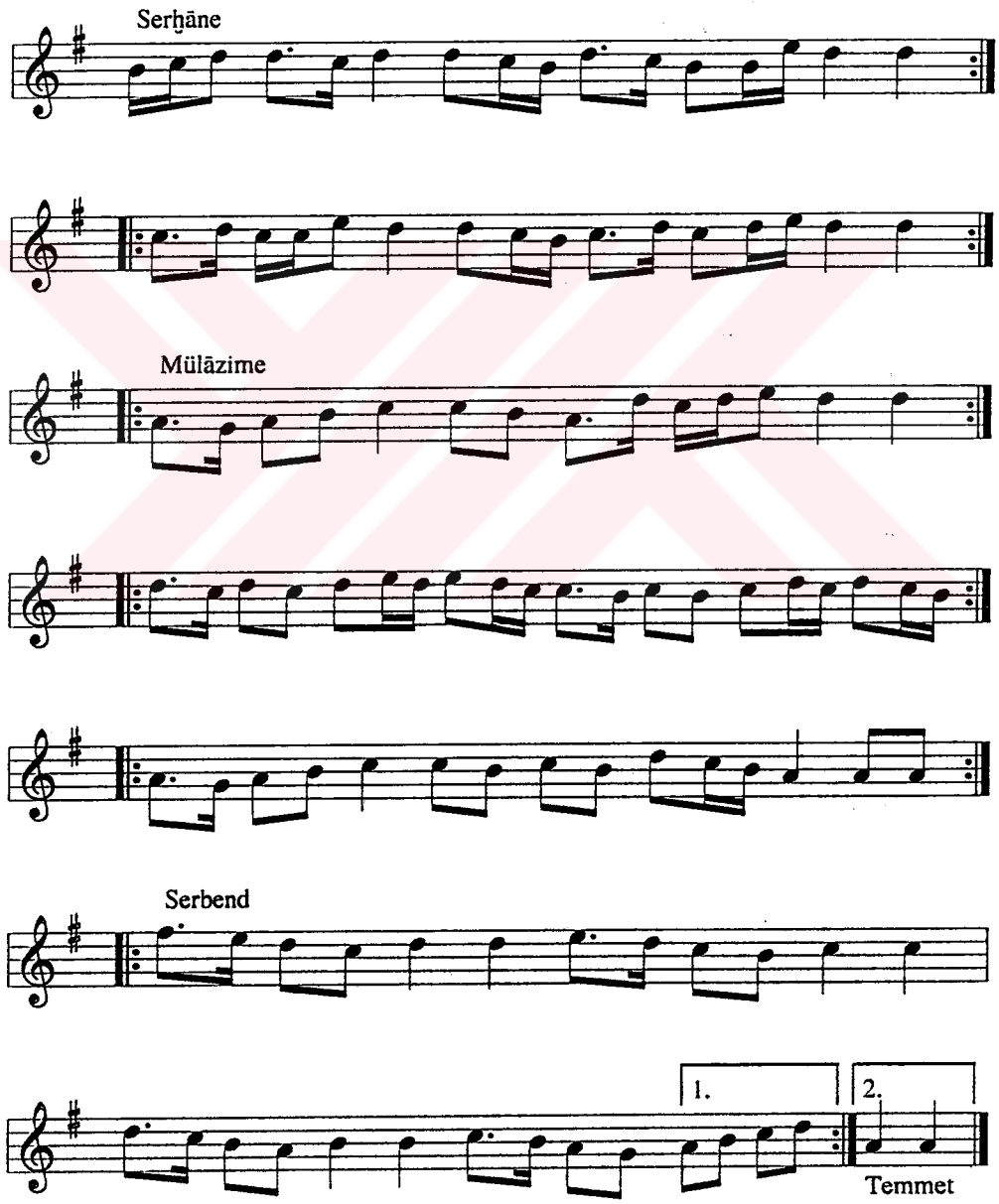

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURUL
DOKÜMANTASYON

MSS s.106-1

SEMĀ'Î

Der Maḳām-ı Mezbūr

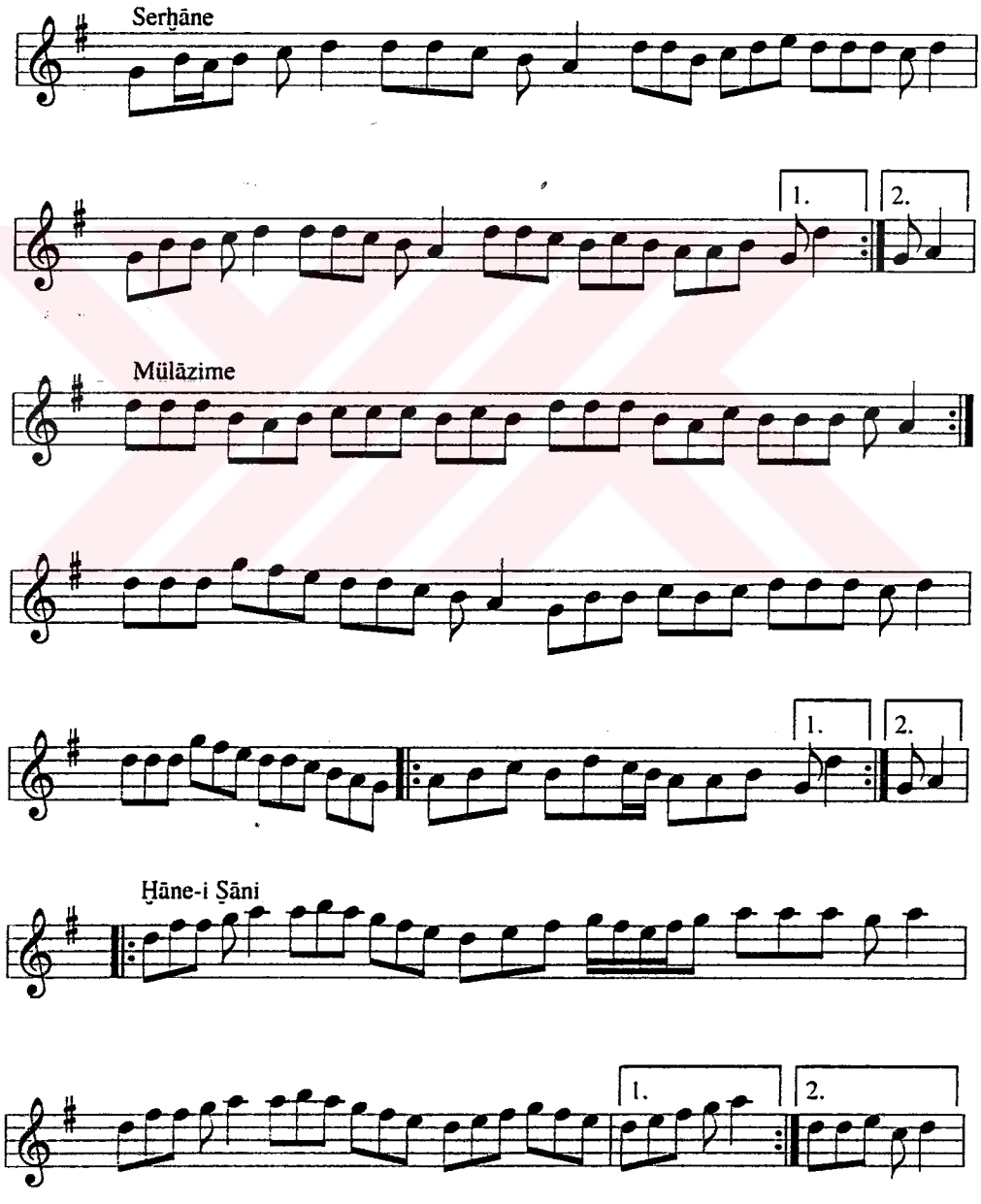

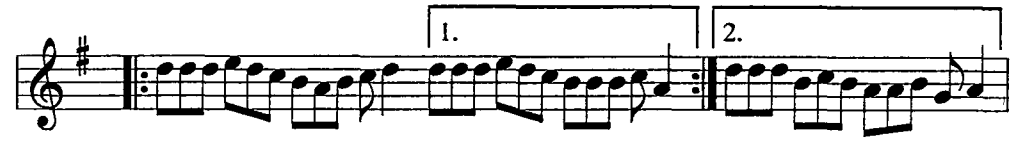
1.
2.

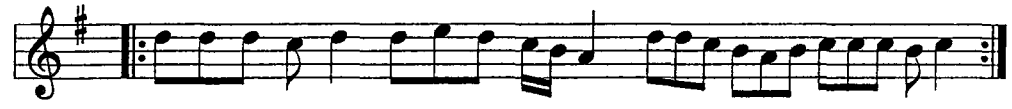

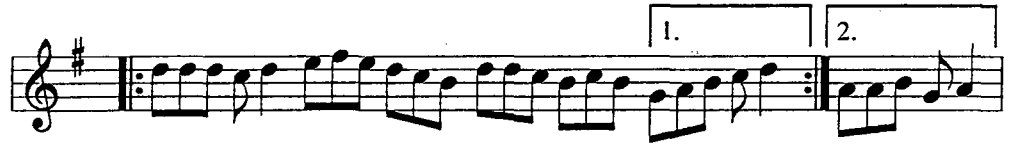
1.
2.

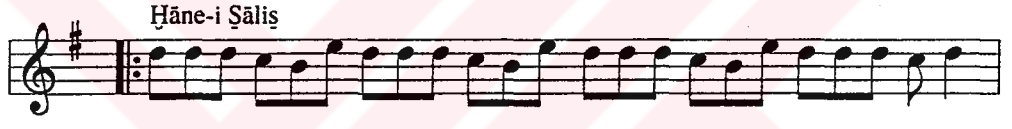
Ḫāne-i Ṣāliṣ

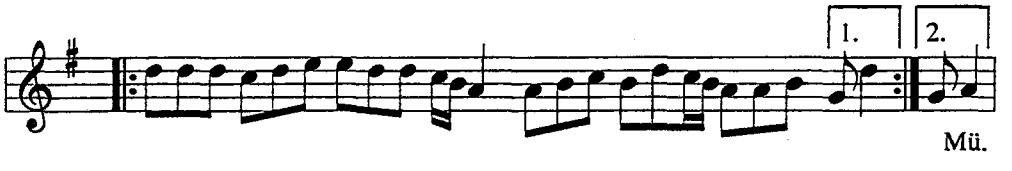
1.
2.
Mü.

MSS s.106-2

SEMĀ'İ

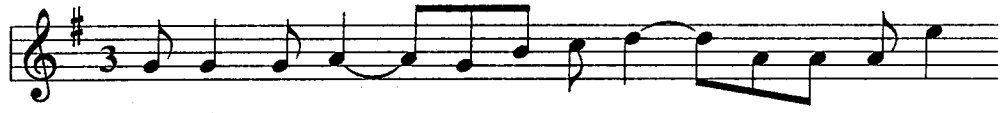

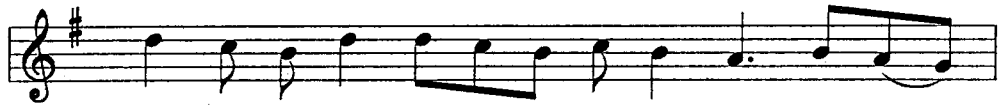

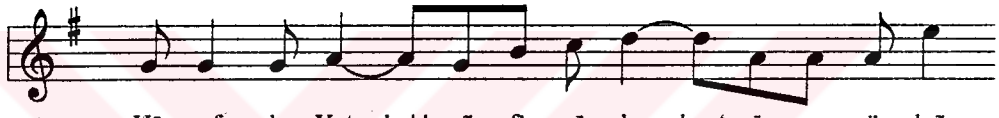

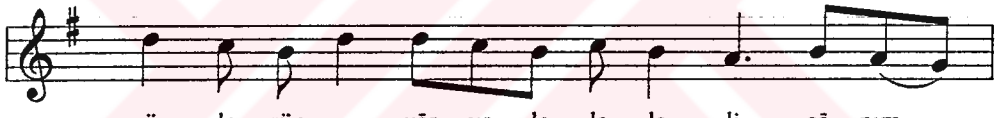

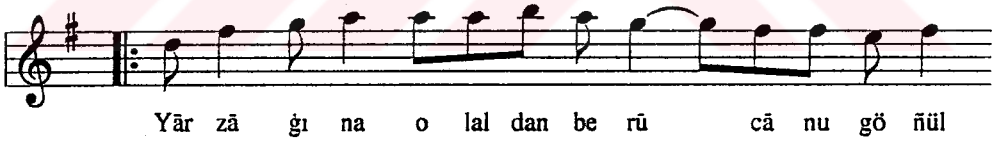

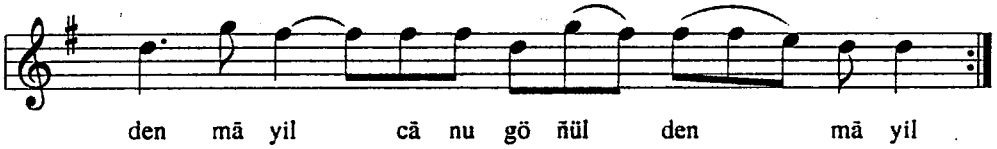

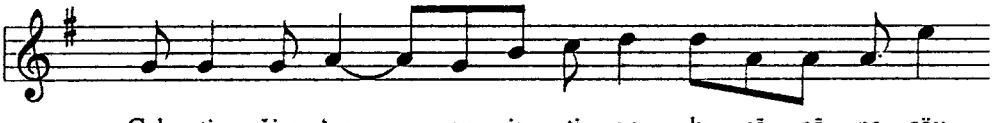

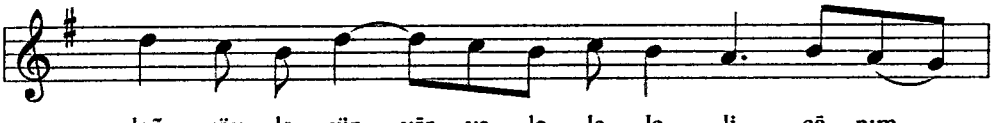

MSS s.107

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

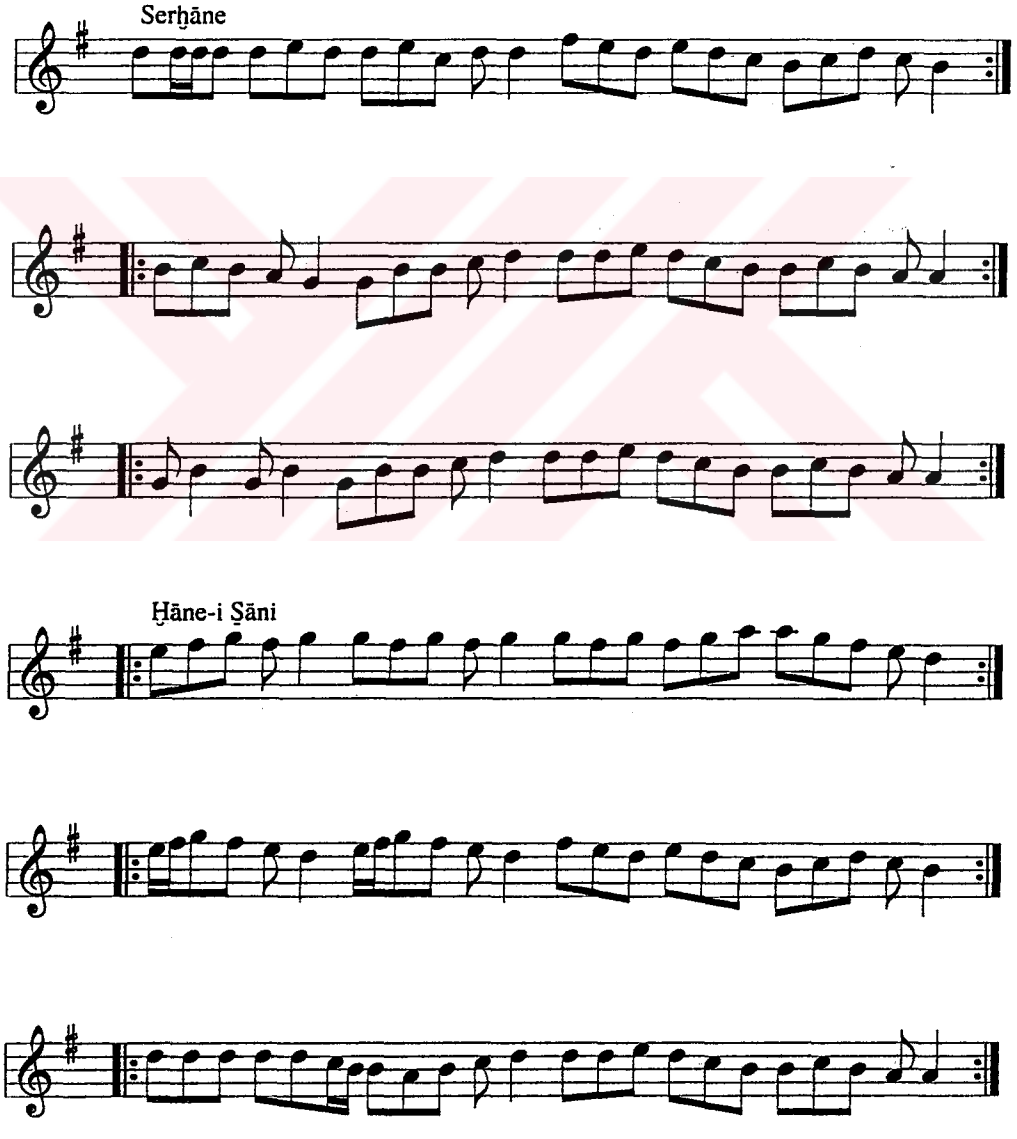

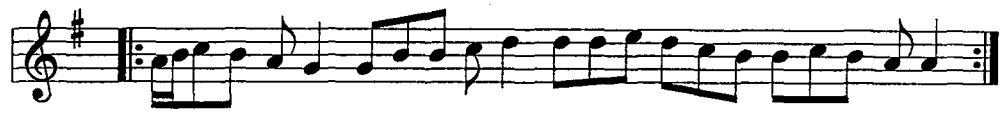

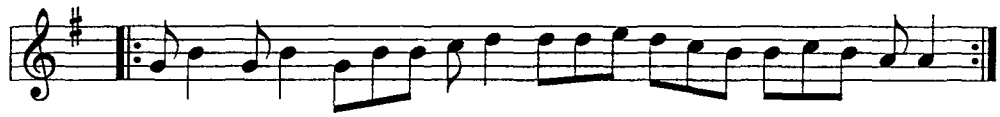

Ḫāne-i Ṣāliṣ

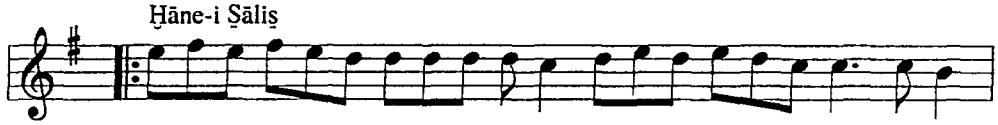

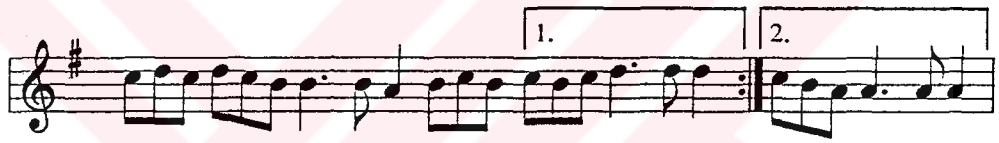

Serbend

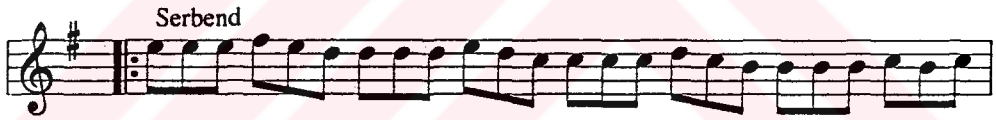

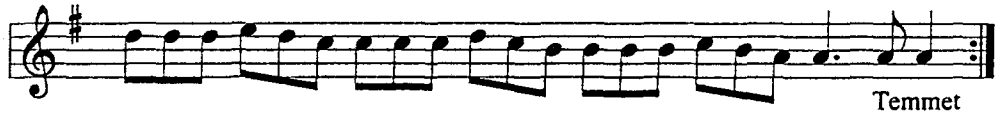

Temmet

MSS s.108-1

(?)

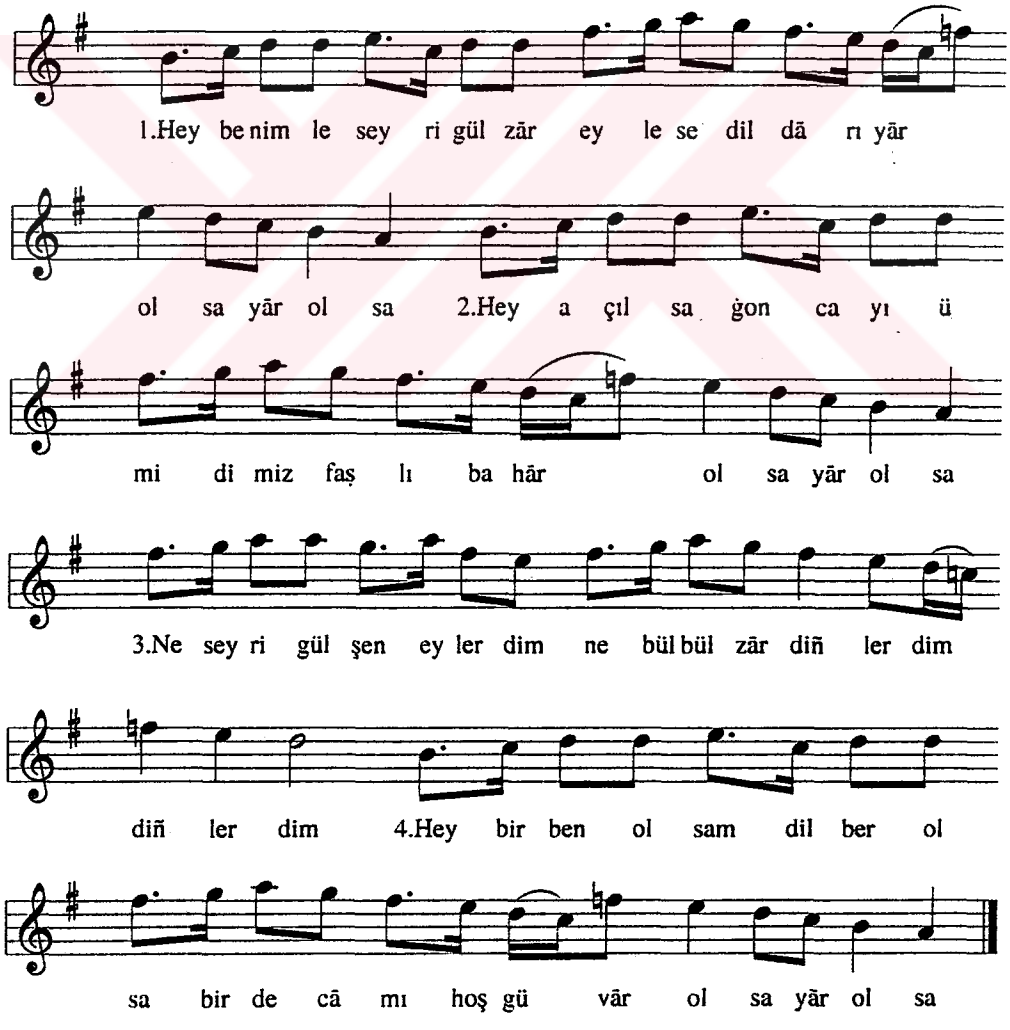
1.Hey be nim le sey ri gül zār ey le se dil dā rı yār
ol sa yār ol sa 2.Hey a çıl sa ġon ca yı ü
mi di miz faṣ lı ba hār ol sa yār ol sa
3.Ne sey ri gül şen ey ler dim ne bül bül zār diñ ler dim
diñ ler dim 4.Hey bir ben ol sam dil ber ol
sa bir de cā mı hoş gü vār ol sa yār ol sa

MSS s.108-2

VARŞAĠI BERĀY-I KÜHİSTĀN

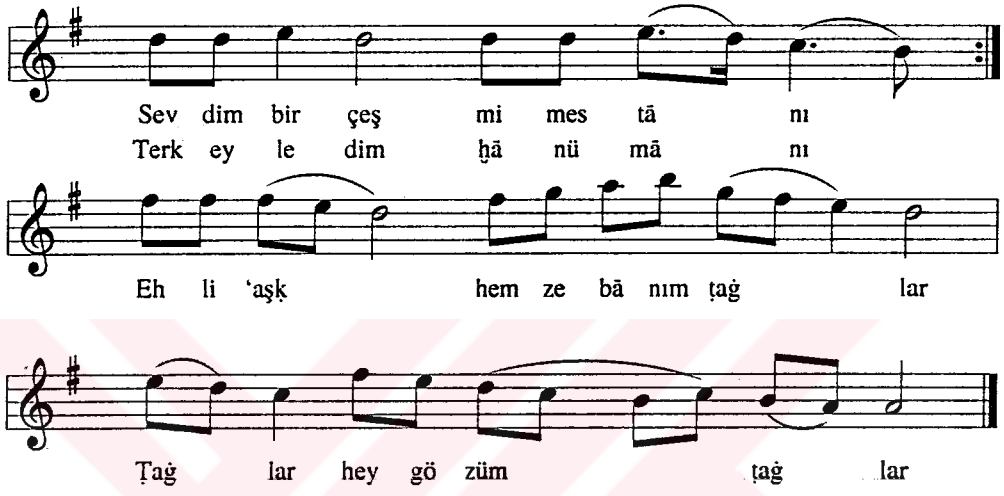

1. Sevdim bir çeşm-i mestānı
   Terk eyledim ḫanümānı
   Ehl-i 'aşḳ hem zebānım
   Ṭaġlar, hey gözüm ṭaġlar

2. Saña virmiş yüce Ġani
   Şovuḳ şular ve çemeni
   Ben de penāh ṭutdum seni
   Ṭaġlar ... eyżan

3. Hışm ider ol yüzü māhım
   Bildirmez baña günāhım
   Şimdi sensin ḳıblegāhım
   Ṭaġlar ... eyżan

4. Āhıma imdād eyleyen
   Ġamda göñlüm şād eyleyen
   Benimle feryād eyleyen
   Ṭaġlar ... eyżan

5. Eksik değil ahıñ serden
   Cān-ı tenin yanmış nārdan
   İnlersin nedir derdiñ?
   Ṭaġlar ... eyżan

MSS s.108-3

(?)

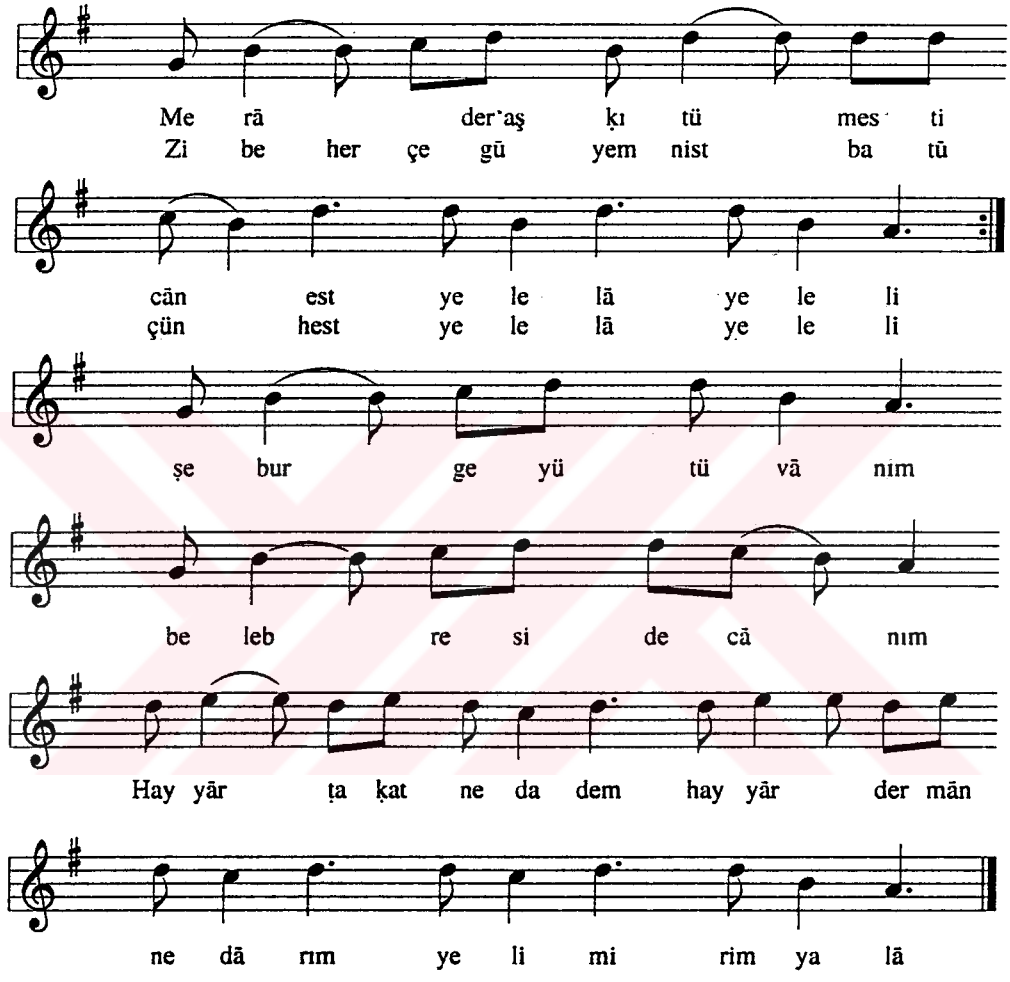

'Abdel keşide desti tū
ber estuḫān est

Merā der 'aşḳı tü mest-i cān est yelelā yeleli
Zi beher çe güyem nist bātū çün hest yelelā yeleli
Sebur geyü tüvānım be leb reside cānım
Hay yār ṭaḳat neda dem hay yār dermān nedārım yeli mirim yalā

Ḫūb-ı ān nerkes tū bi çizi nist yelelā yeleli
Tāb ān ṭurre-i tū bi çizi nist yalālā yeleli
Şebur geyü tüvānım ... eyżan

MSS s.109-1

(?)

Ḥem ḳadeh ḥem bāde ḥem bir şūḫ sāḳidür göñül
yār yele lel lel lā li
dost yele lel lel lā li
yentir lā ye le lel lā
dost yeli yārimen

Ehl-i 'aṭḳıñ ḥāsılı ṣāhib-ḳu'ranıdur göñül
yār yele lel lel lā li
dost yele lel lel lā li
yentir lā ye le lel lā
dost yeli yārimen

Bir nefes didār içün biñ cān fedā ḳılsam nolā
yār yele lel lel lā li
dost yele lel lel lā li
yentir lā ye le lel lā
dost yeli yārimen

Nice demdir ki esir-i iştiyākıdur göñül
yār yele lel lel lā li
dost yele lel lel lā li
yentir lā ye le lel lā
dost yeli yārimen

MSS s.109-2

MURABBA'

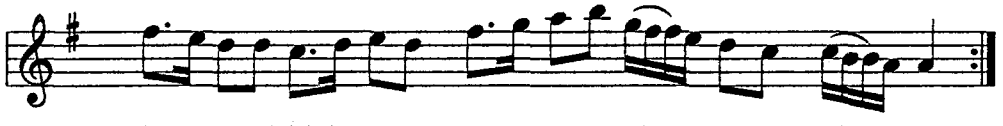

Kim se ler dil fül kü nü um mā nı 'aş ḳa ṣal ma sın dost ṣal ma sın
Kim se ler yā rin den ay rı kün ci ġam da ḳal ma sın dost ḳal ma sın

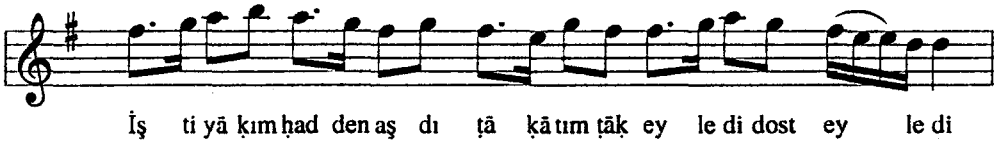

İş ti yā ḳım ḥad den aş dı ṭā ḳā tım ṭāḳ ey le di dost ey le di

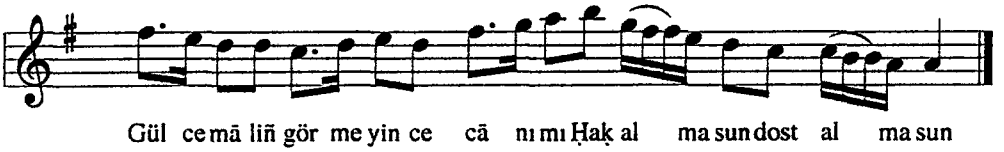

Gül ce mā liñ gör me yin ce cā nı mı Ḥaḳ al ma sun dost al ma sun

MSS s.109-4

(?)

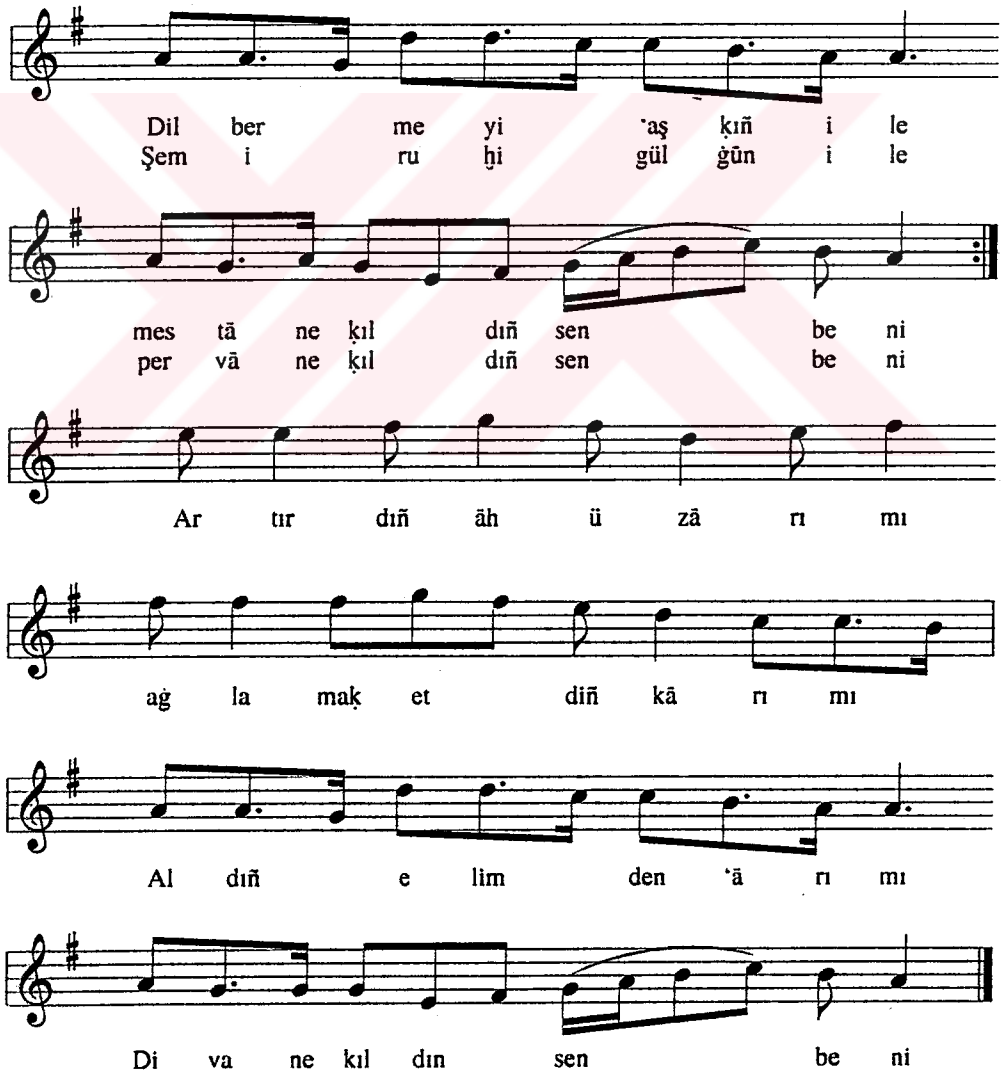
Dil ber me yi 'aş ḳıñ i le
Şem i ru ḫi gül ġün i le
mes tā ne ḳıl dıñ sen be ni
per vā ne ḳıl dıñ sen be ni
Ar tır dıñ āh ü zā rı mı
aġ la maḳ et diñ kā rı mı
Al dıñ e lim den 'ā rı mı
Di va ne kıl dın sen be ni

MSS s.110-1

MURABBA'

Uṣūleş Düyek

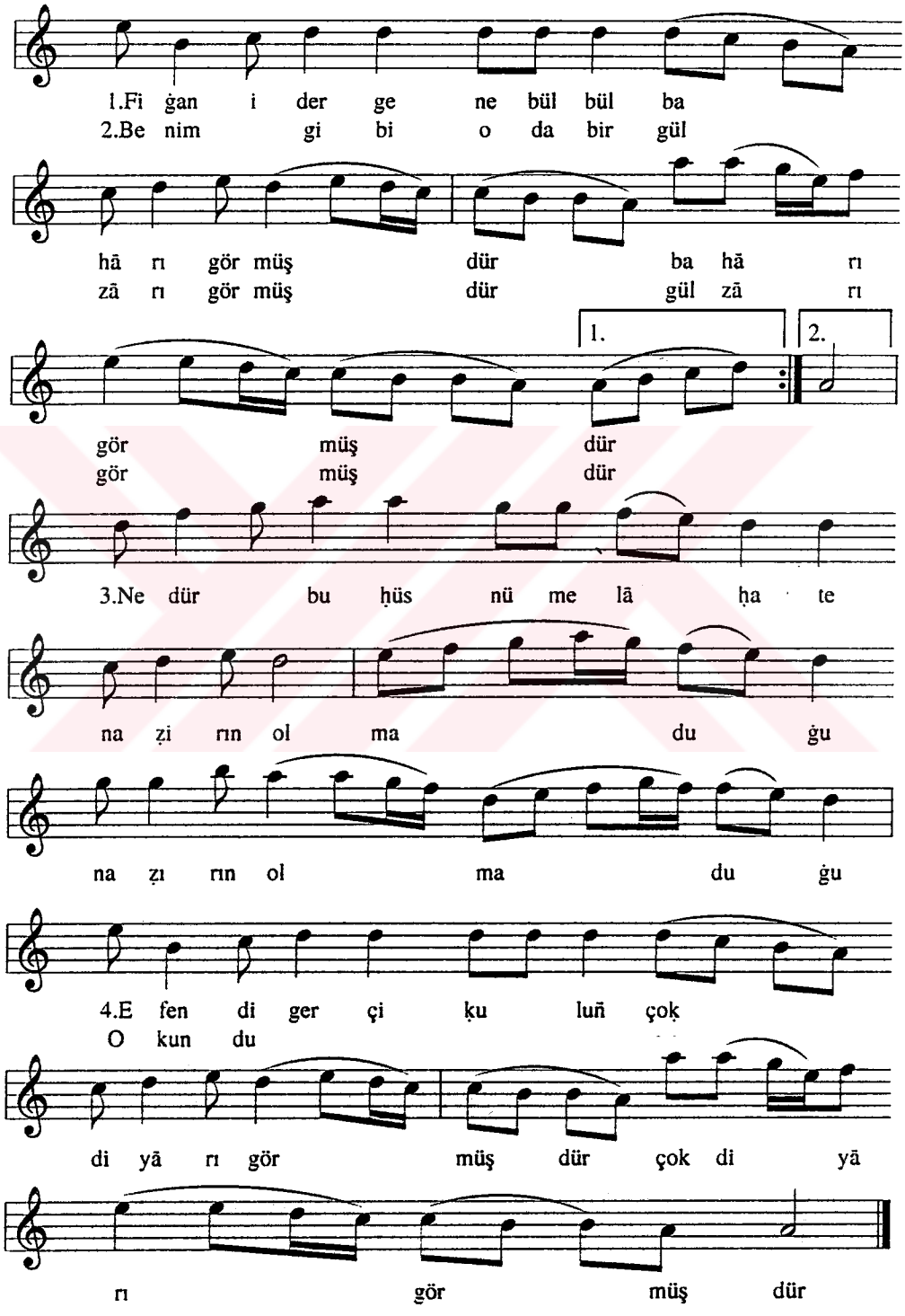

MSS s.110-2

SEMĀ'Ī

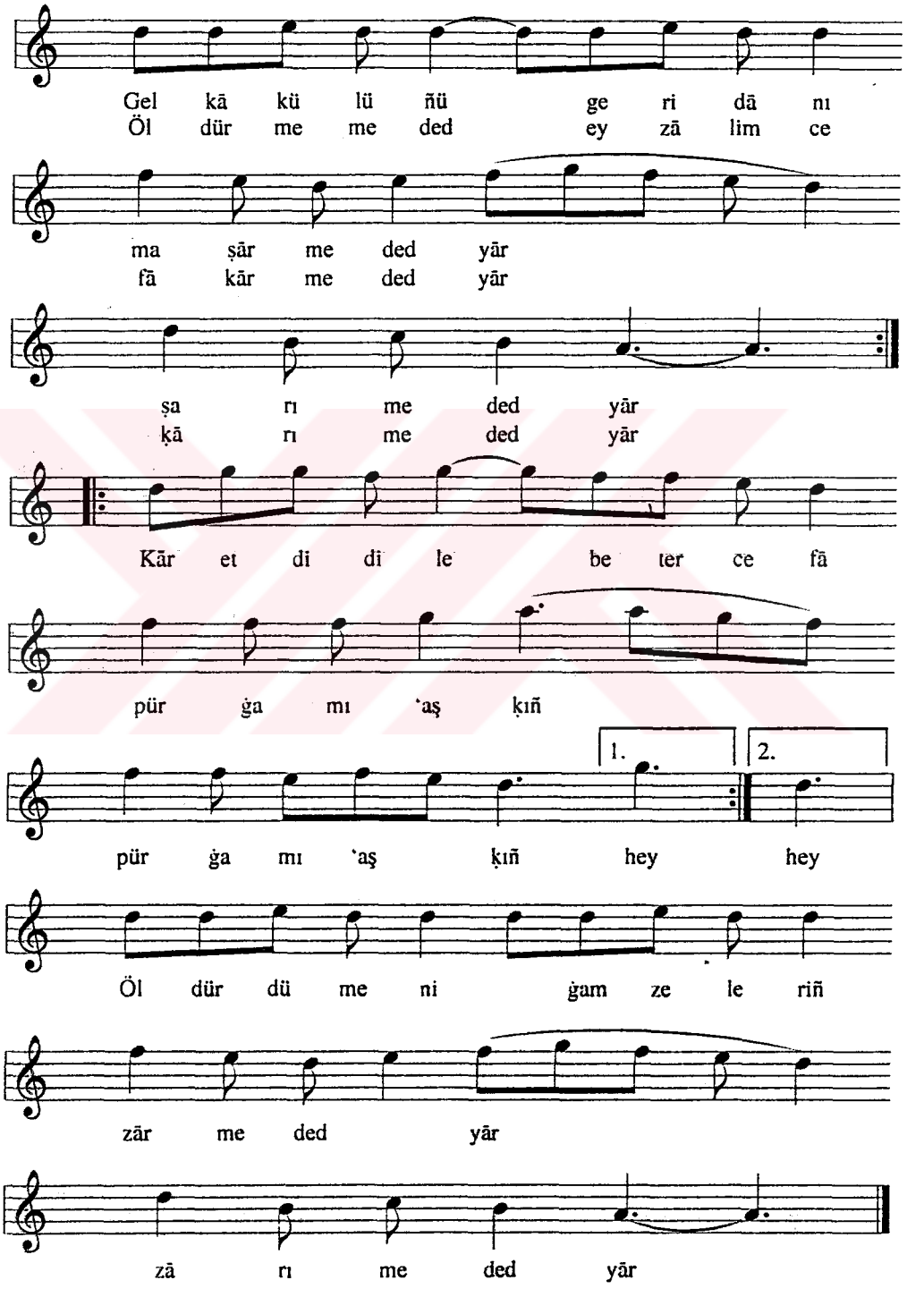

MSS s.110-3

MURABBA'

Merḥūm Fetvāi

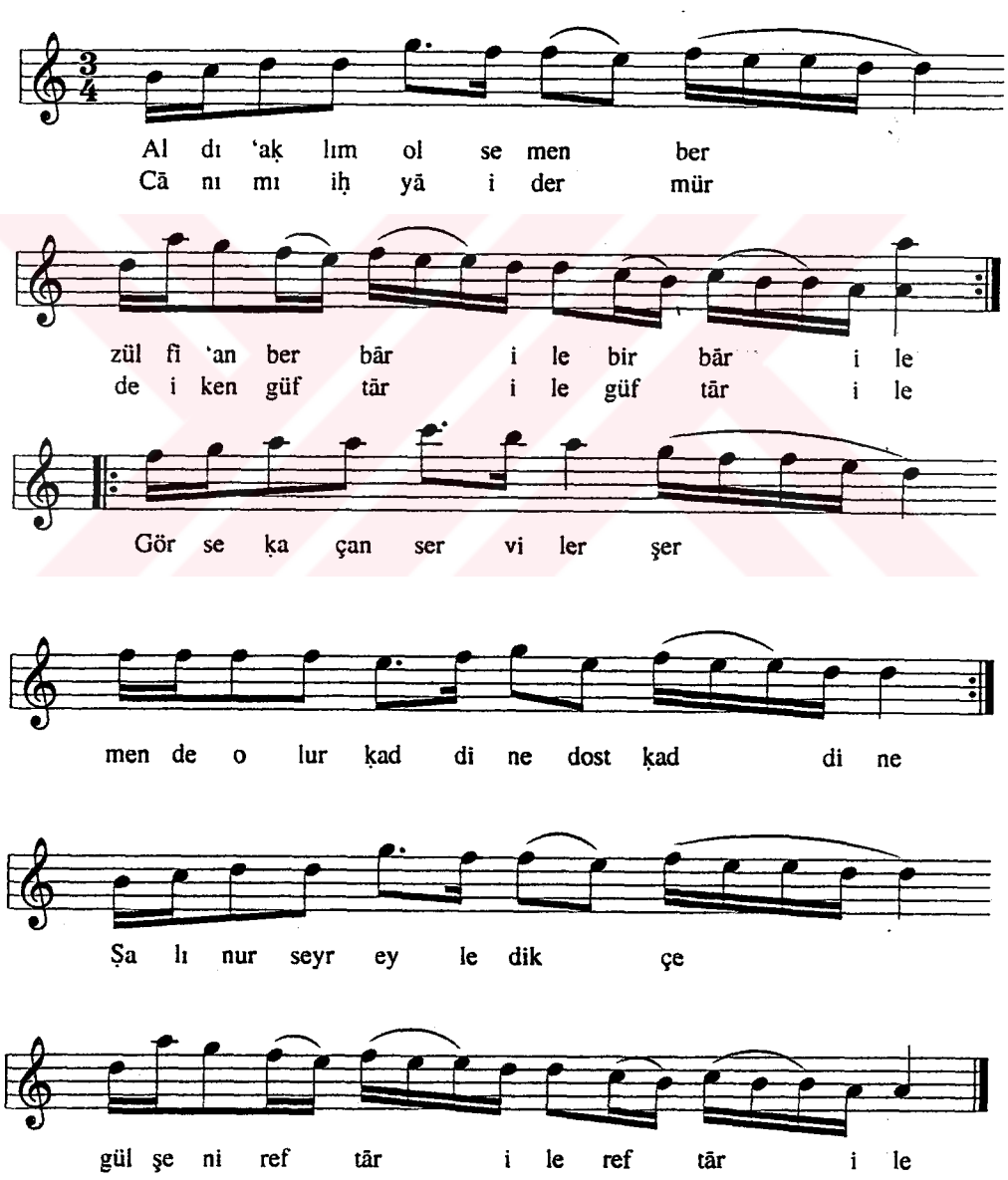

MSS s.110-4

MURABBĀ'

Maḳām-ı Nevā

Uṣūleş Evfer

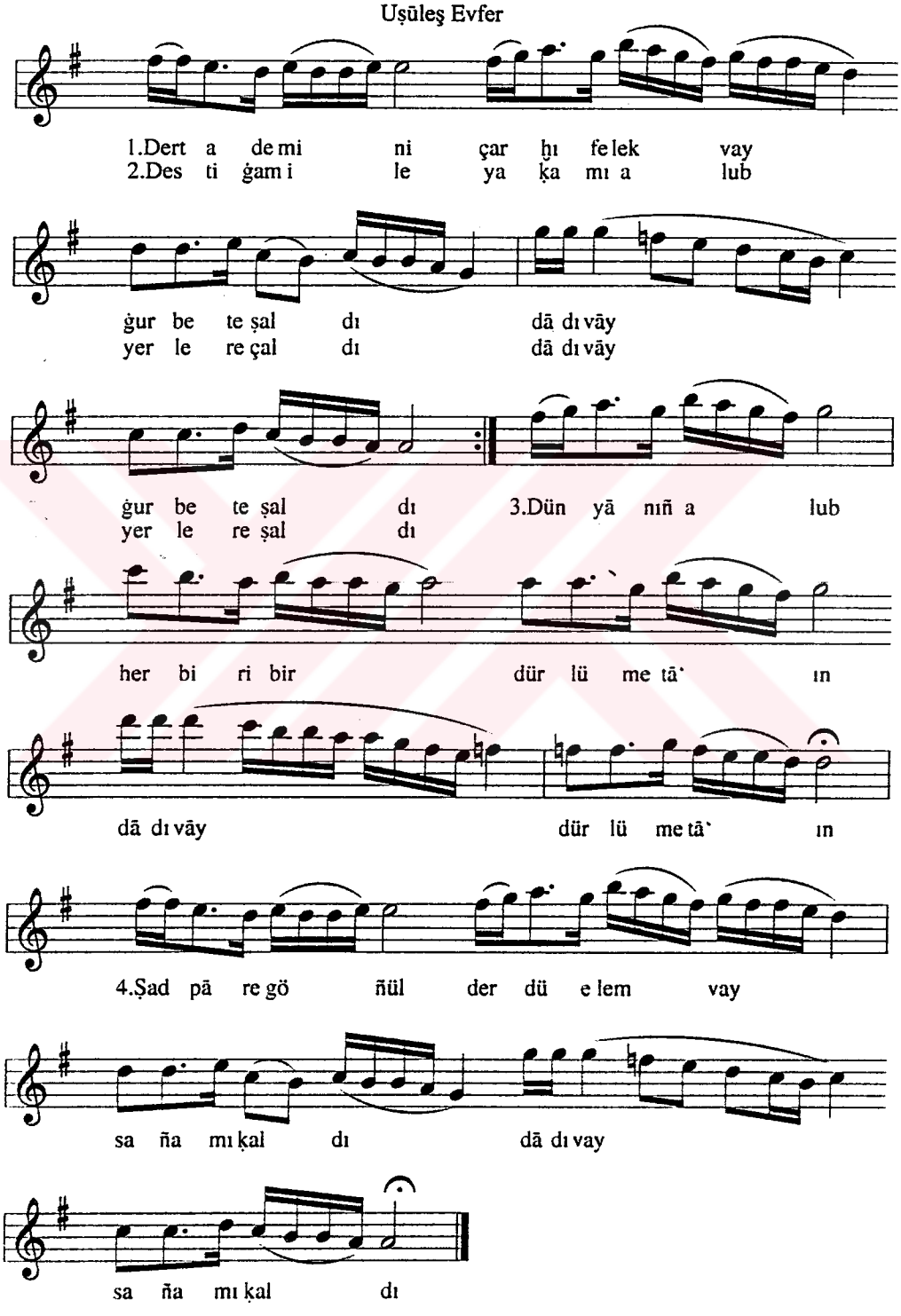

MSS s.111-1

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

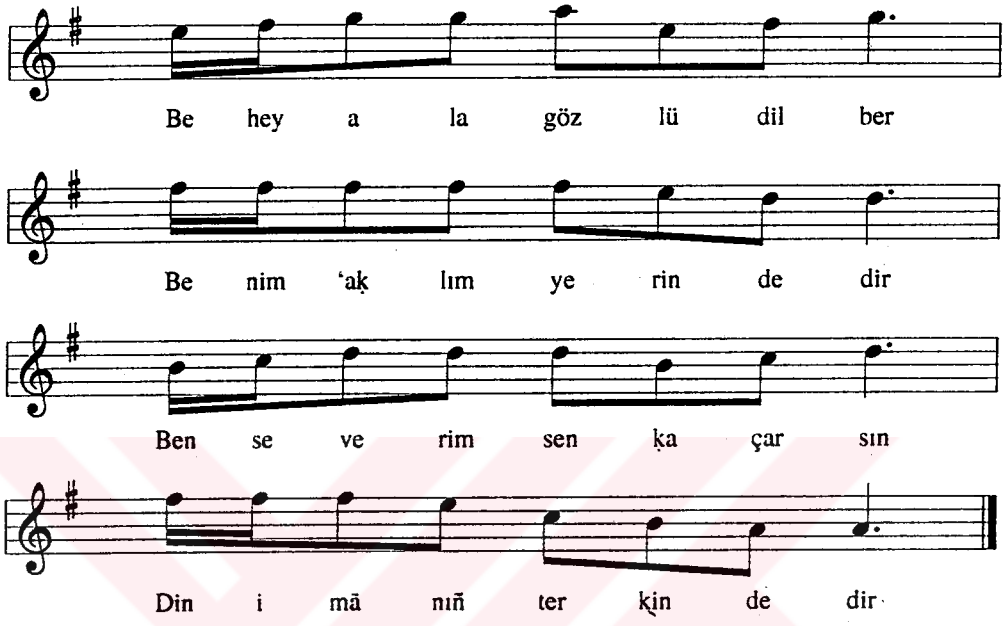

1. Be hey ala gözlü dilber
   Benim 'aḳlım yerindedir
   Ben severim, sen ḳaçarsın
   Din, imānıñ terkindedir

2. Ḳarşımızda karlu ṭaġlar
   Bāġbān sözü olur baġlar
   Benim göñlüm 'aḥdi bekler
   Ṭoġru menzil sürmededir

3. Kaşlarıñ ḳurulu yaydır
   Cemāliñ bedr olmuş aydır
   Baġçeye girmek ḳolaydır
   Ḥisāb gülü dermededir

4. Derviş bellüdür tācından
   Yürek içindeki bāc'ından
   Gidi raḳibiñ öcünden
   Ġarib bayḳuş virāndadır

5. Köroğlu der ey öğdüğüm
   Dāyim hayāliñi ḳurduğum
   Ṣuç sende değil sevdüğüm
   Saña göñül virendedir

MSS s.111-2

MURABBA'

Uṣūleş Şāḳil
Der Maḳām-ı Mezbūr
Beste-i Nevāi

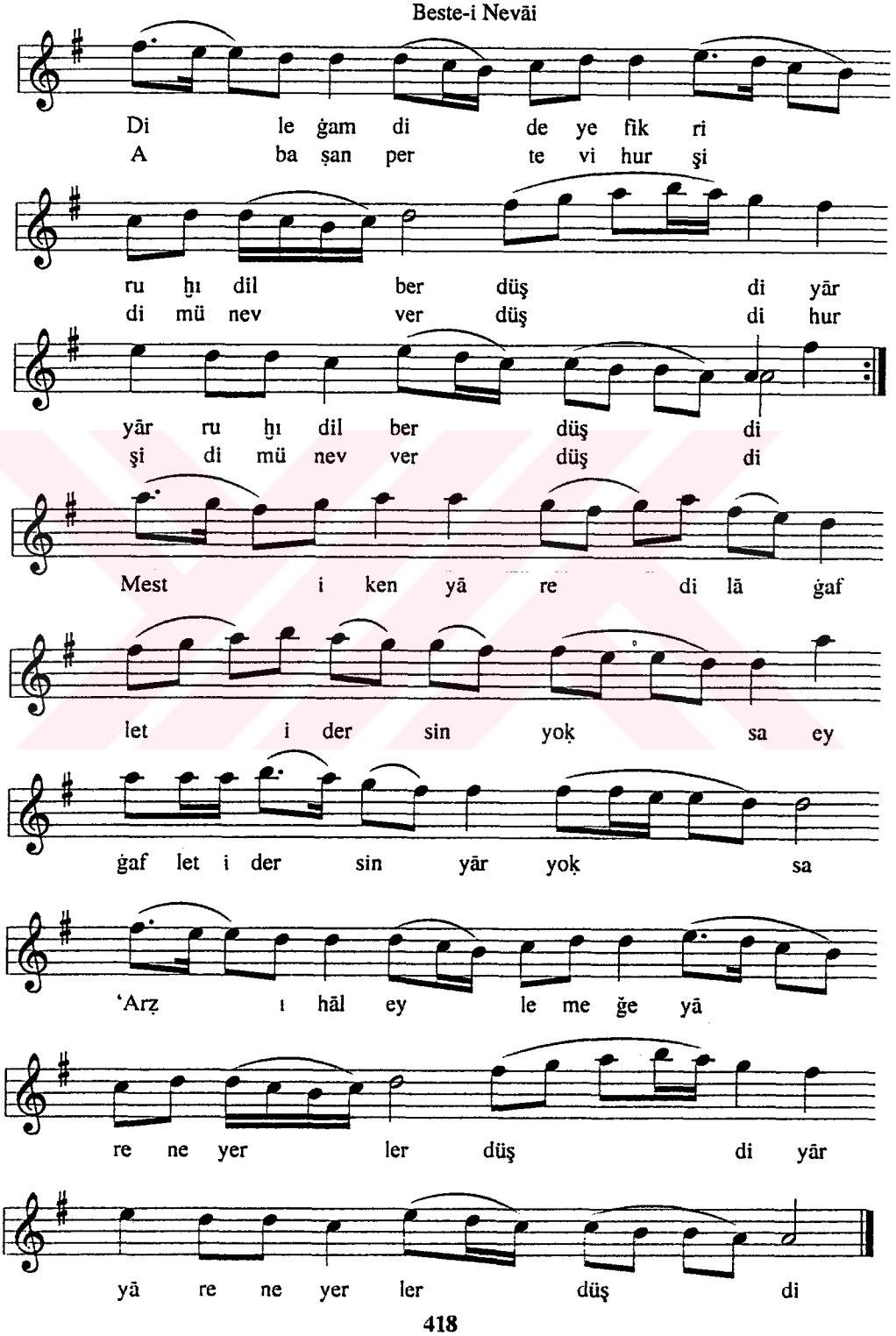

MSS s.111-3

SEMĀ'Ī

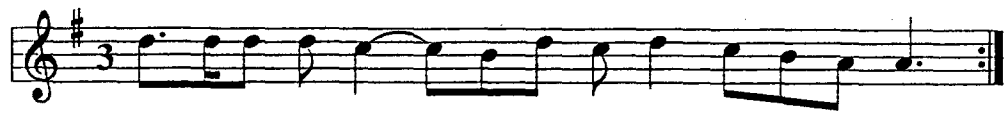

Ey bu gün şā dem ḳi yār aġ lar be nim i çün
Ey çe men de mür ġi zār aġ lar be nim i çün

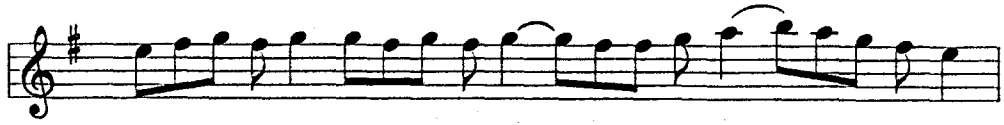

Ey ṭa bi be söy le dim der di di li min vay di li min vay

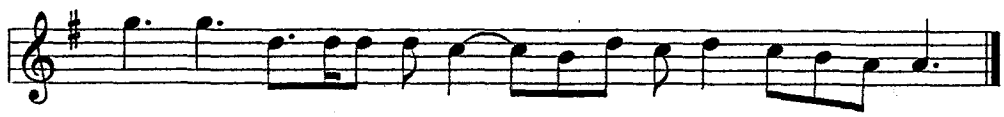

Ey ṭa bib de zār ü zār aġ lar be nim i çün

MSS s.112

PİŞREV-İ EMİR-İ HAC

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḫafīf

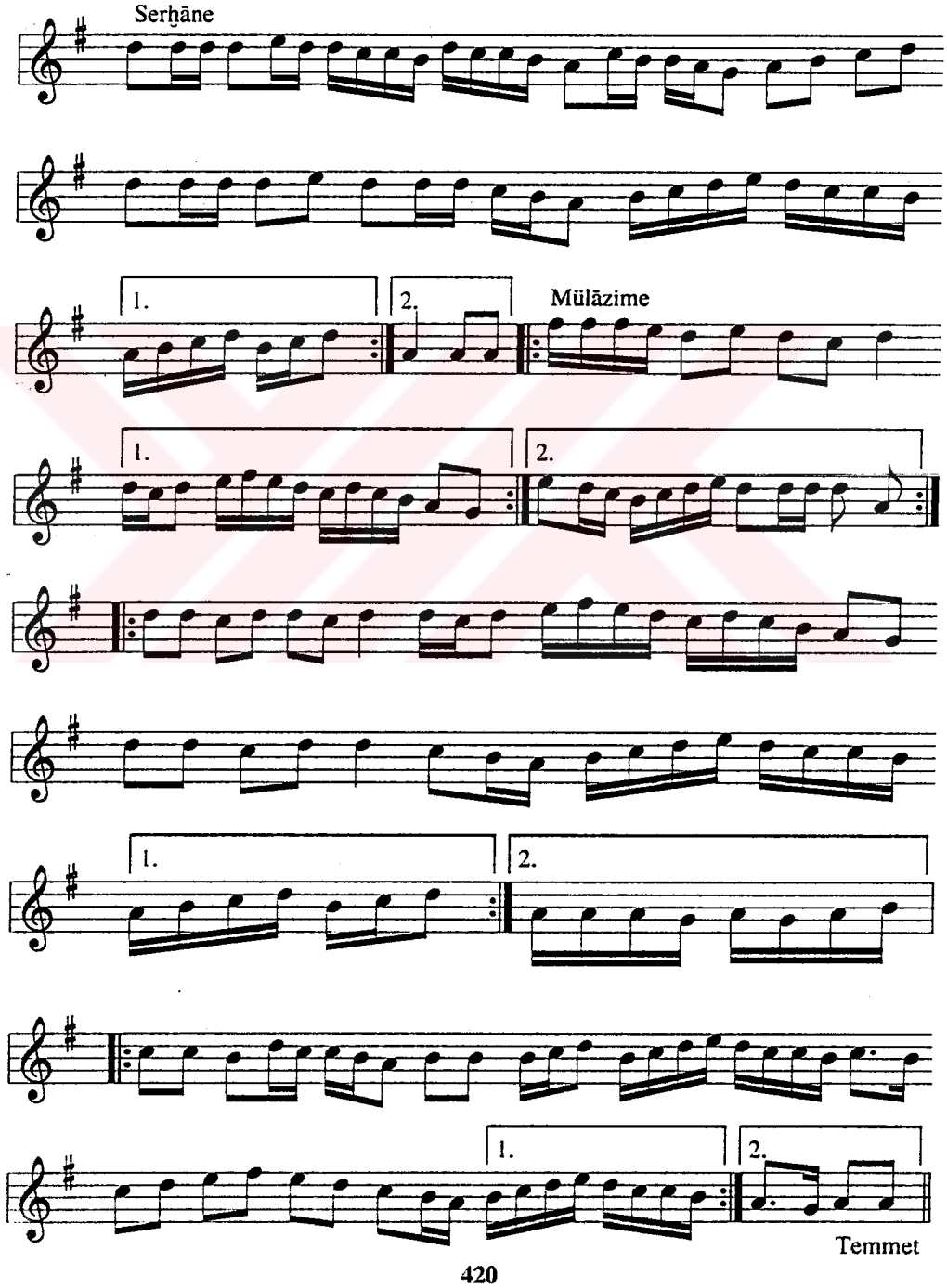

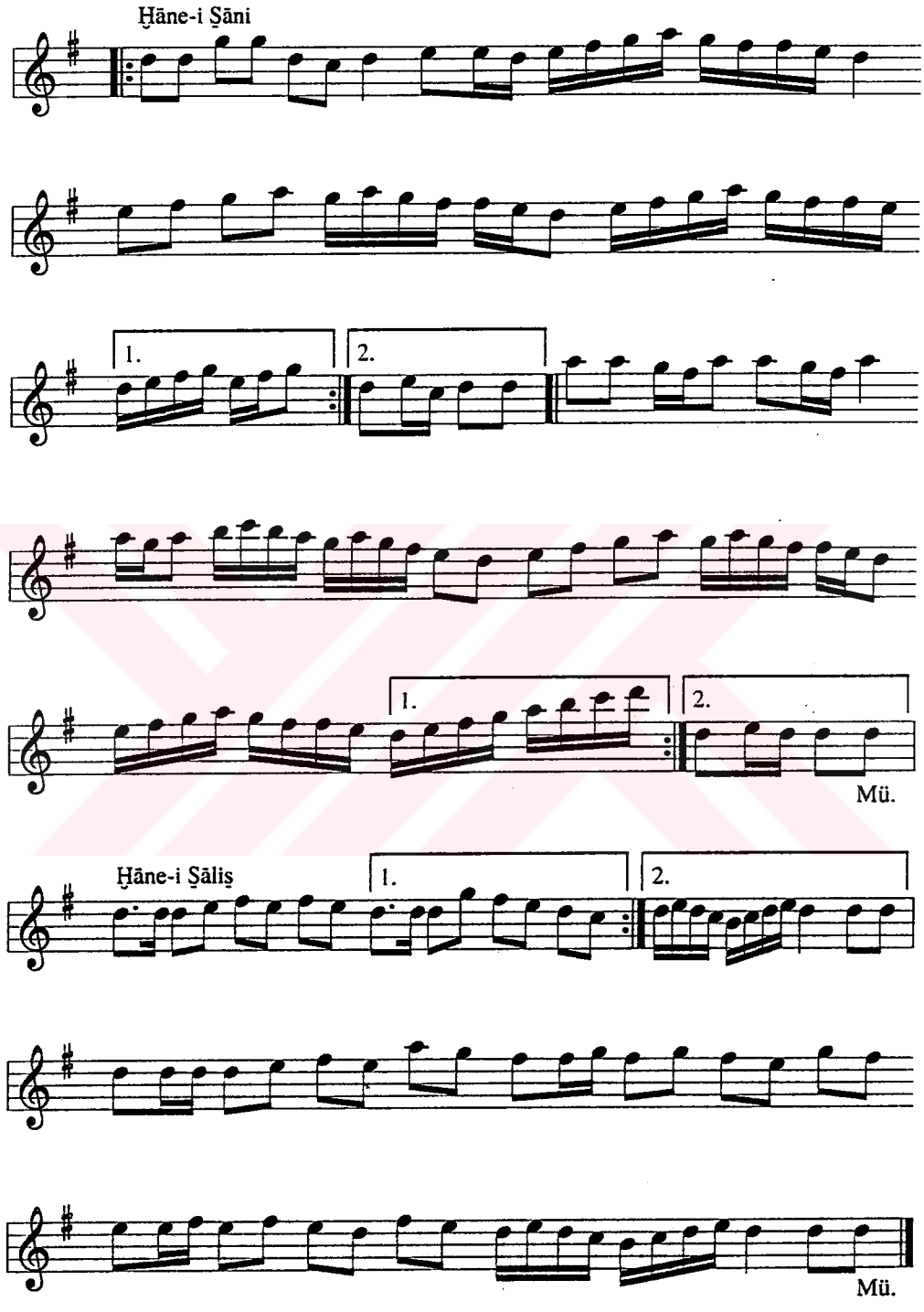
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
1.
2.
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
Mü.

MSS s.113-1

PİŞREV-İ BĀYEZİD

Naẓire-i Küçük Aḥmed Beğ
Der Maḳām-ı Nevā
Uṣūleş Fāḫte

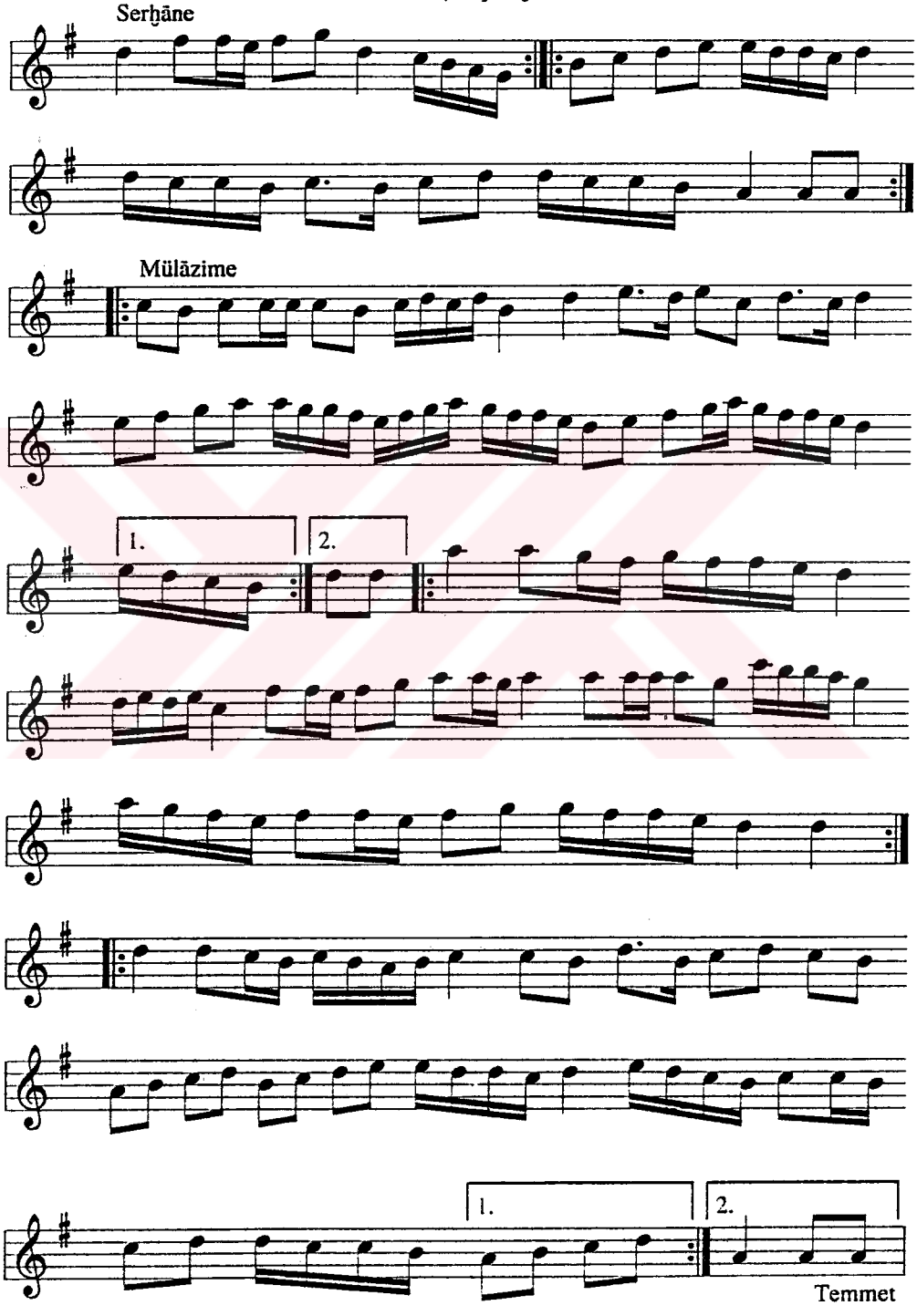

Ḫāne-i Ṣāni

1.

2.

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

1.

2.

Mü.

Serbend

MSS s.113-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

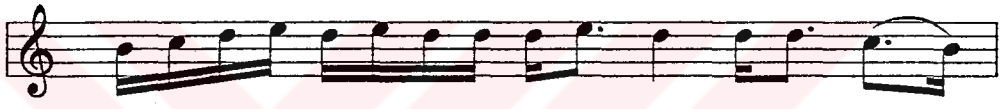

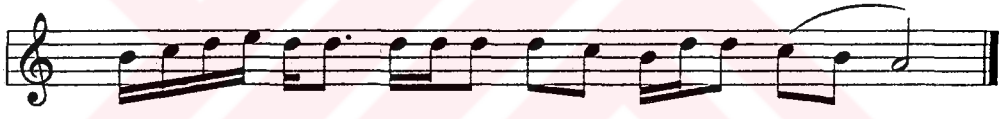

1. Nāzlı dilber eğer Ḥaḳḳı seversen
   Hem baña iḥṣānın varısa bildir
   Hālimi ʻarẓ itmeye ḥicāb eyledim
   Luṭf eyle ḥicābı aradan ḳaldır

2. Mevlā'yı seversen ṭoğrusun söyle, dost söyle
   Kimse ağladır mı dostunu böyle
   Ayda bir kez olsun iltifāt eyle
   Düşmenıñ bağrını ḳān ile ṭoldur

3. Her zemān meydān yüzüne çıḳarım
   Selām gelür deyu yola baḳarım
   Çoḳ zemāndır seniñ ḳaḥrın çekerim
   Viṣaline irgür; ya bāri öldür

4. Ḫātırım ṣormağa gelsün diyene
   Günāh mı yazılur mürvetlü ḫāne?
   Luṭf u iḥsan idüb atma yabāne
   Kātibi ḳapumdan bir sādıḳ ḳuldur

MSS s.114-1

PİŞREV-İ 'ALİ BEĠ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleṣ Berevşān

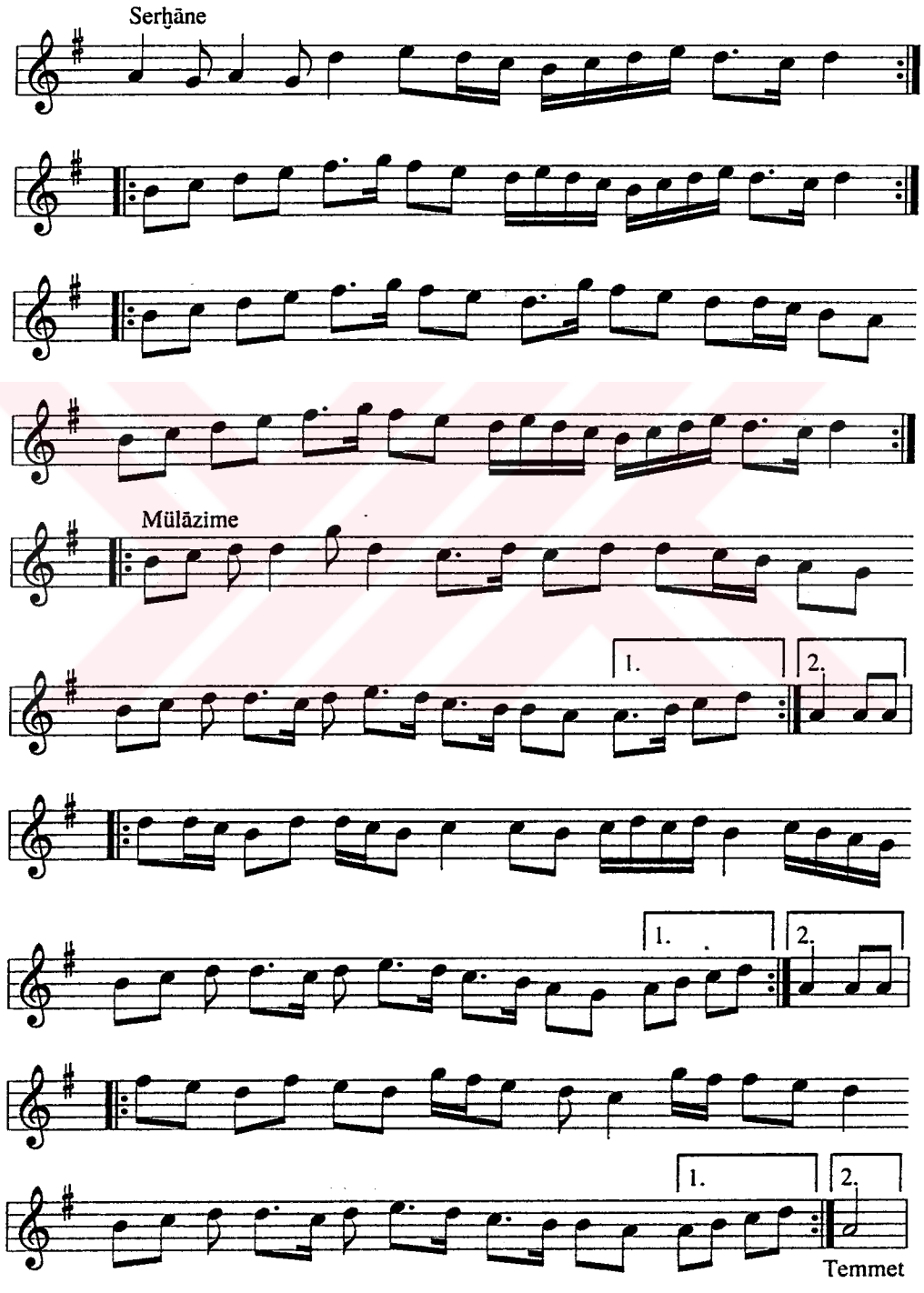

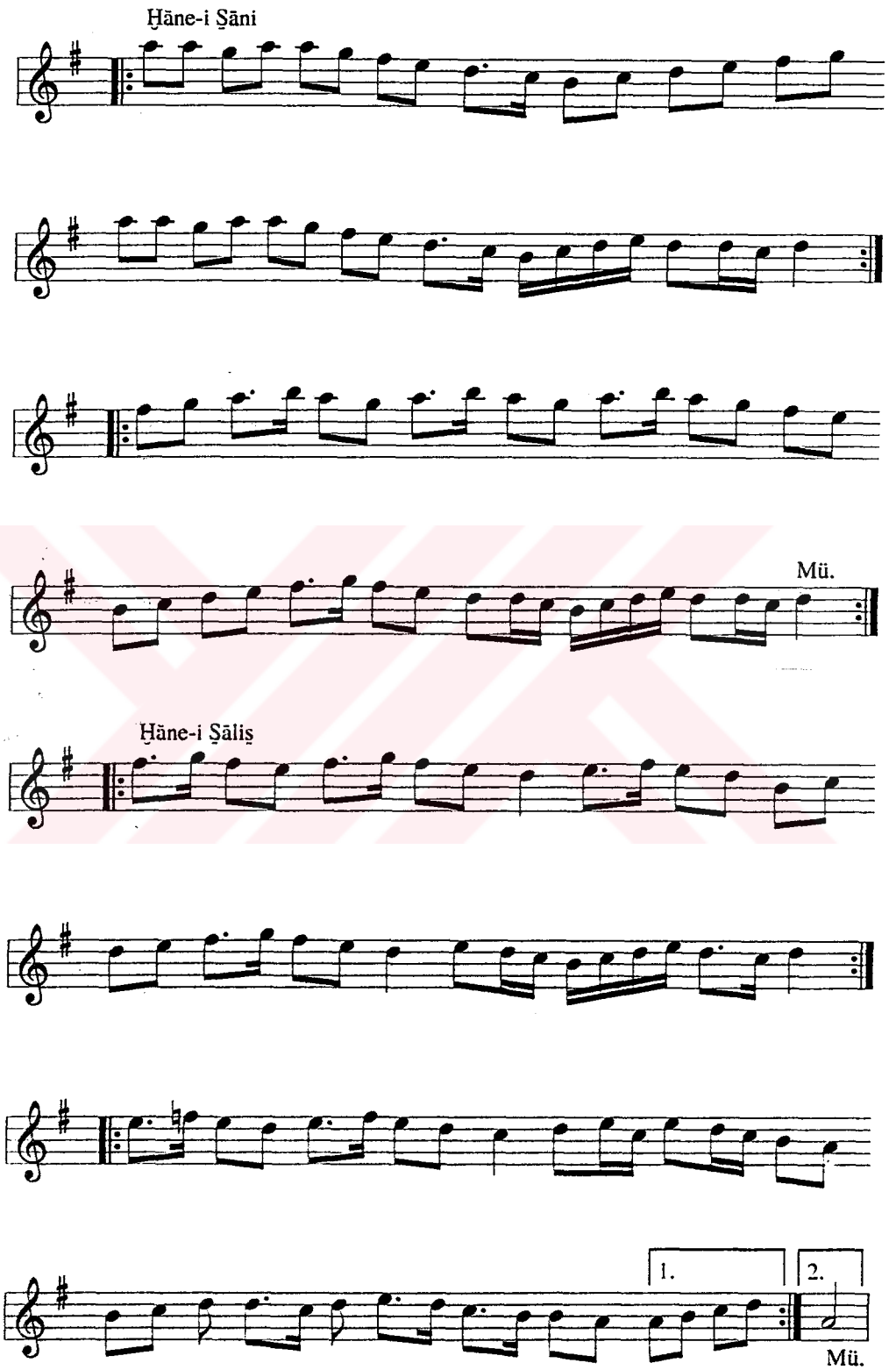
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
Mü.

MSS s.114-2

VARŞAĠI

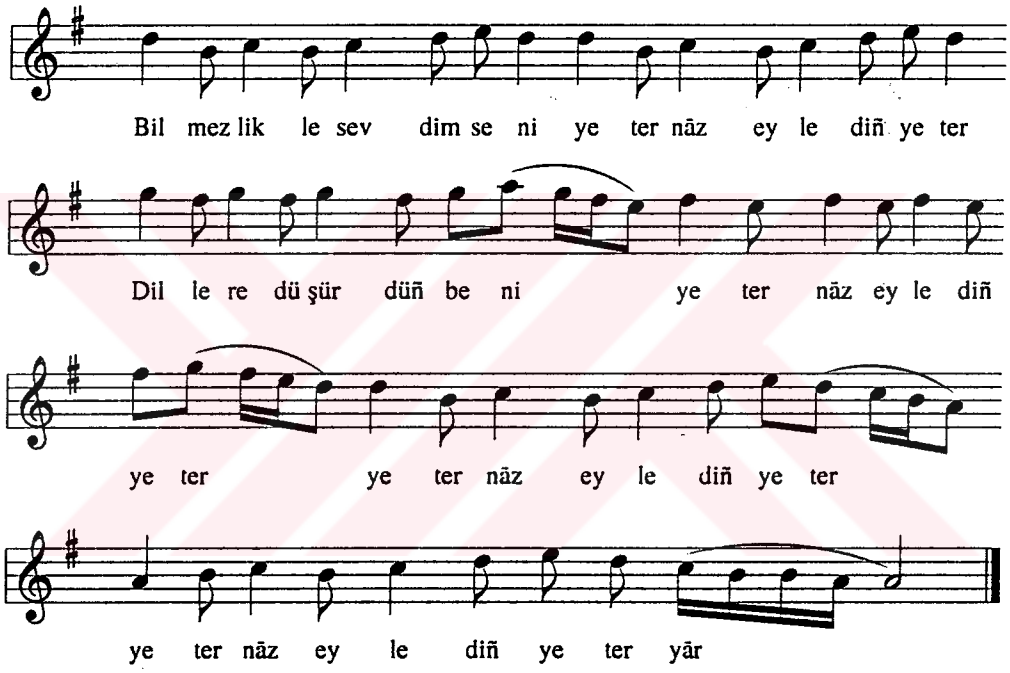

1. Bilmezlikle sevdim seni
   Yeter nāz eylediñ, yeter
   Dillere düşürdüñ beni
   Yeter nāz eylediñ, yeter

2. Yeter aġlatdıñ güleyim
   Derdime dermān bulayım
   Toġrusun söyle bileyim
   Yeter ... eyżan

3. Düşdü göñlüm sende ḳaldı
   Gül benzim şarardı, şoldu
   Cefā ise uran oldu
   Yeter ... eyżan

MSS s.115-1

(?)

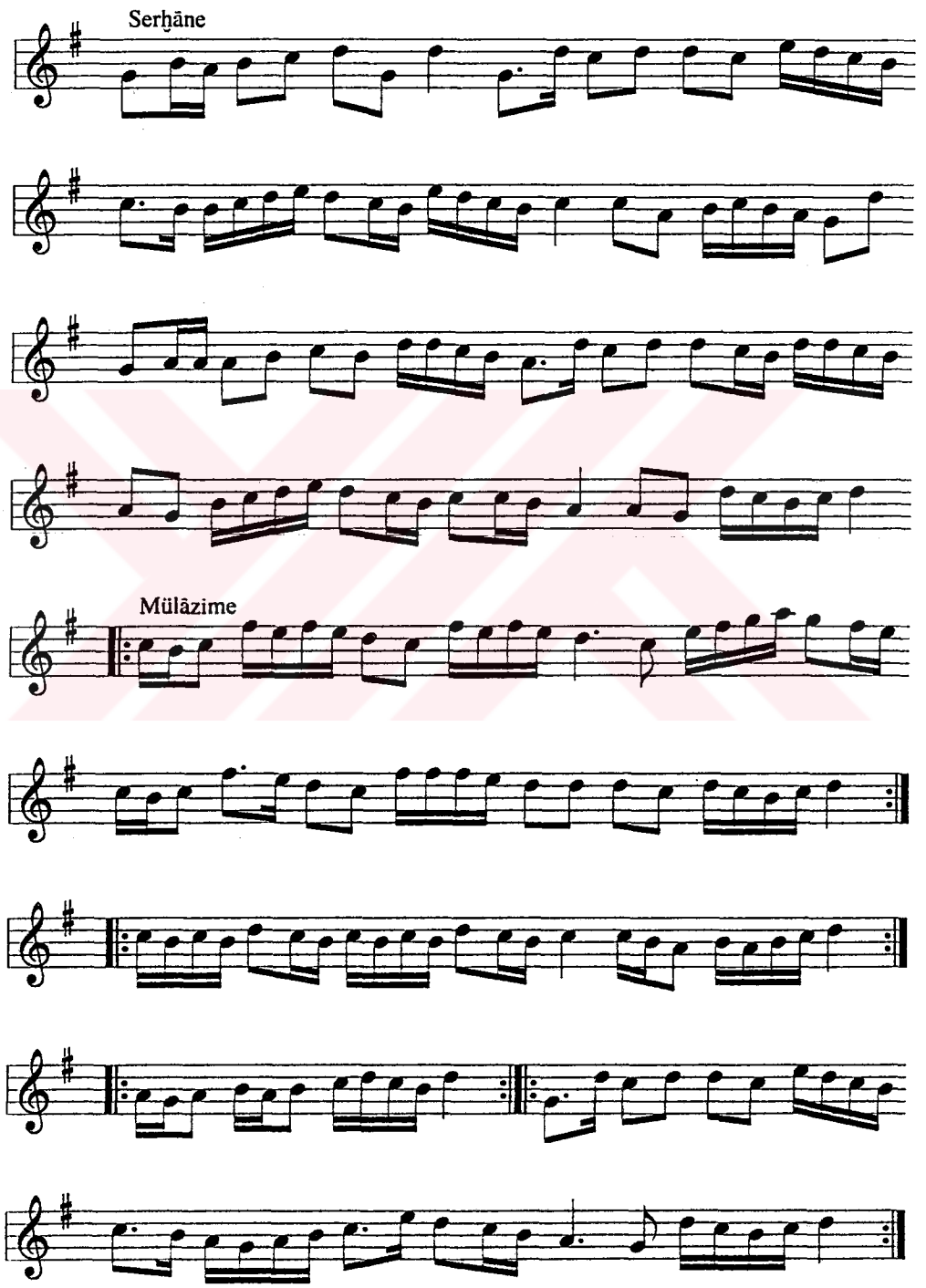

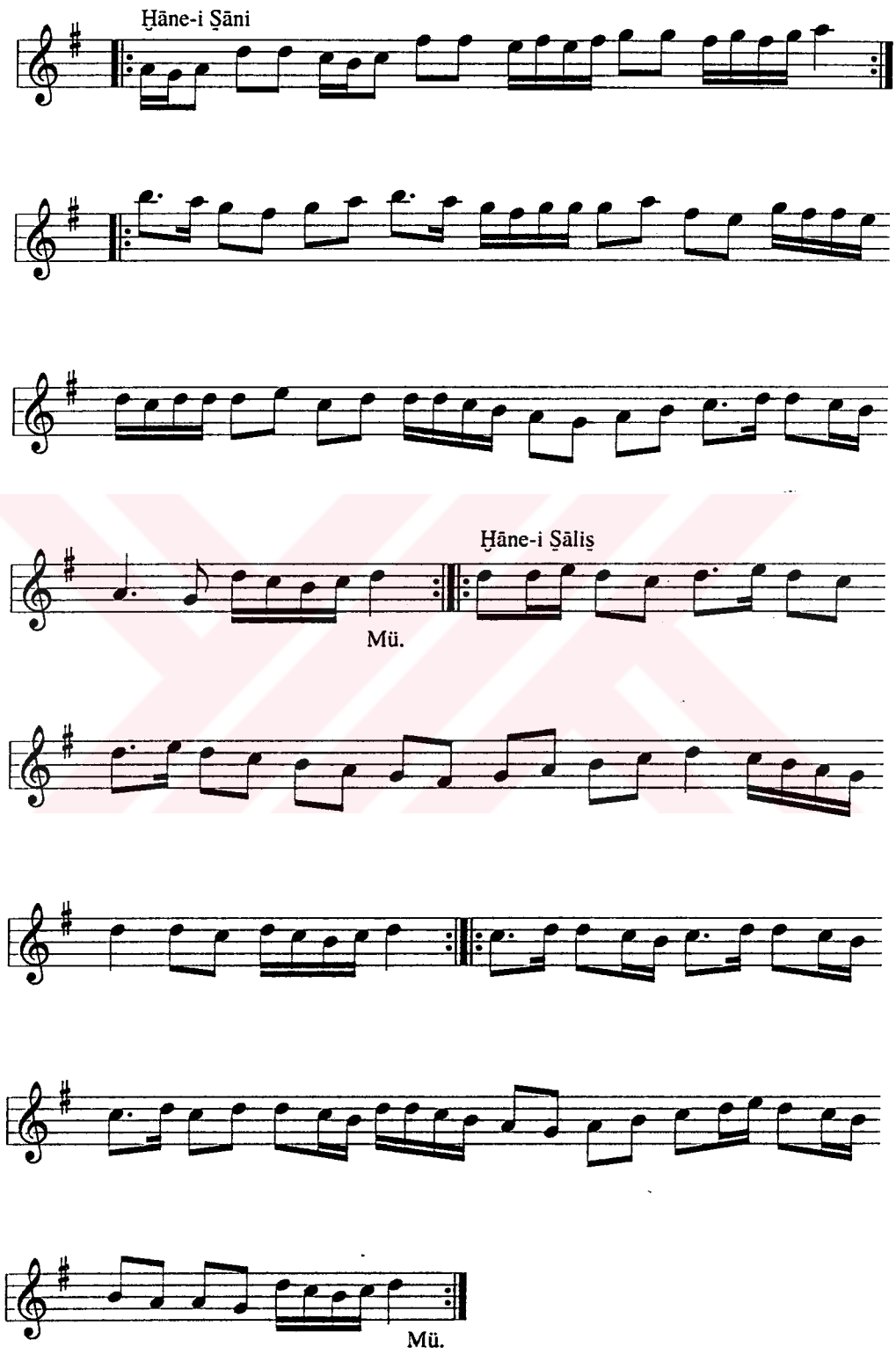
Ḫāne-i Ṣāni
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.
Mü.

MSS s.115-2

OYUN

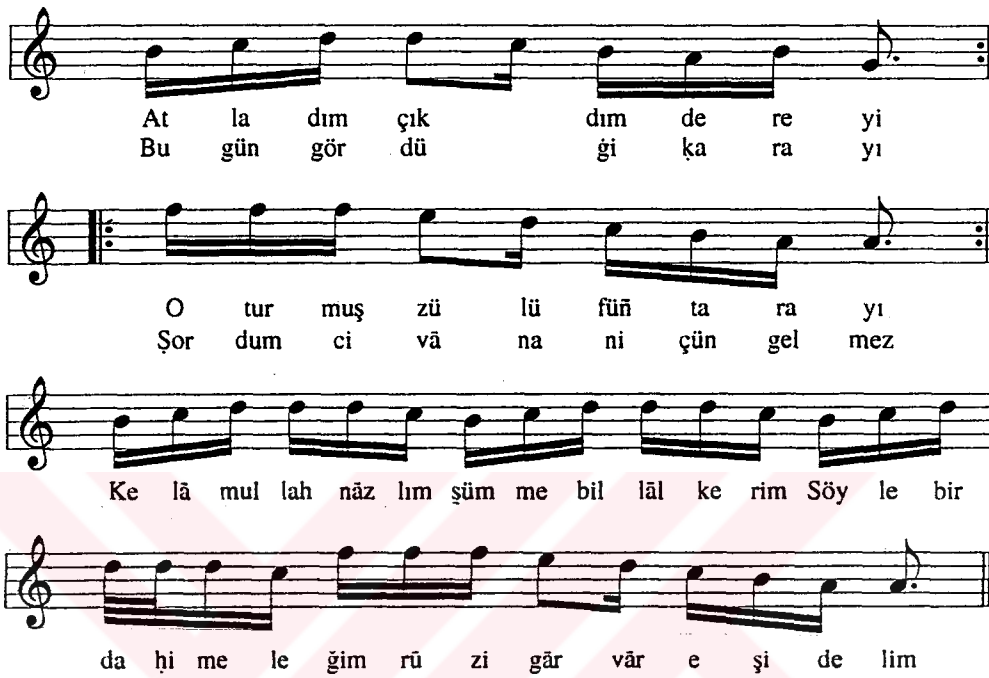

1. Atladım, çıkdım dereyi
   Oturmuş zülfüñ tarayı
   Bugün geydüğü ḳarayı
   Şordum civān niçün gelmez
   Kelāmullāh nāzlım
   Şümme billāh kerim
   Söyle bir daḥi meleğim
   Rūzigār vār esidelim

2. Dilberiñ yazduġı yazı
   'Āleme çıḳar fermānı
   Bugün giydüği beyāzı
   Sordum ... eyżan

3. Vardım yariñ çarşusuna
   El ḳavuşdum ḳarşusuna
   Dört yanında koñşusuna
   Sordum ... eyżan

5. Çifte beñlim zülfü ḳare
   Oldu yürek pāre pāre
   Ḥaḳ'dan gelene ne çāre
   Sordum ... eyżan

MSS s.116-1

VARŞAĠI

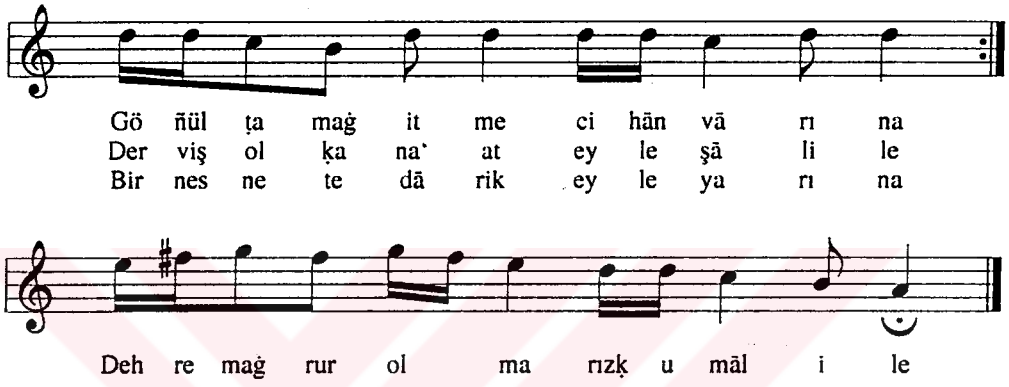

1. Göñül tamaġ itme cihān vārına
   Derviş ol, kana'at eyle şāl ile
   Bir nesne tedārik eyle yarına
   Dehre maġrur olma rızḳ u māl ile

2. Göñül rāhı ḥaḳiḳate baḳınca
   El elden üstündür 'arşa çıḳınca
   Bir kimseniñ ḫāṭırcığın yıḳınca
   Bir daḫi yapılmaz değme ḥāl ile

3. Şaḳın bir kimseniñ āhını alma
   İylüğe ḳādir ol, kemliğe ḳalma
   Her yüze güleniñ mağlūbu olma
   Seni yoldan azdırırlar āl ile

4. Ḳādir Mevlā'm bizi yoḳdan yaradır
   Yürekde derdimiz yüzbiñ pāredir
   Bilürüz, bu derde ṣabır çāredir
   Gāh ṭabibler tuz ṣararlar bāl ile

5. Şāhin aydur, ölem dirsen selāmet
   Ḫāṭır incitmeden eyle ferāġat
   Ḳıl göñüller kā'besini merāmet
   Gāhi bir düşdükçe ṭatlı dil ile

MSS s.116-2

VARŞAĠI

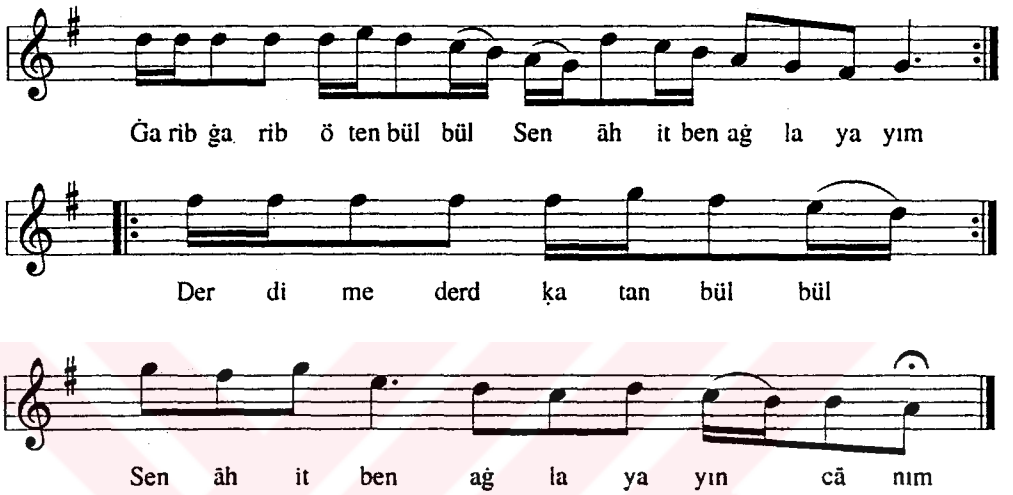

1. Ġarib ġarib öten bülbül
   Sen āh it, ben aġlayayım
   Derdime derd ḳatan bülbül
   Sen āh it, ben aġlayayın

2. Ġonca güller deste deste
   Gönderiler anı dosta
   Ben ġurbetde, sen ḳafesde
   Sen āh it, ben aġlayayın

3. Yār bize hem dem olmadı
   Ḥātırım ele almadı
   Ġayriye dermān ḳalmadı
   Sen āh it, ben aġlayayın

4. Ayrı gitdi dildārımız
   Rūz u şeb artar zārımız
   Şimdilik budur kārımız
   Sen āh it, ben aġlayayın

5. Şāhin der ġonca güldeyüz
   Şakır öteriz, dildeyüz
   İkimiz de bir ḥāldeyüz
   Sen āh it, ben aġlayayın

MSS s.116-3

TÜRKİ

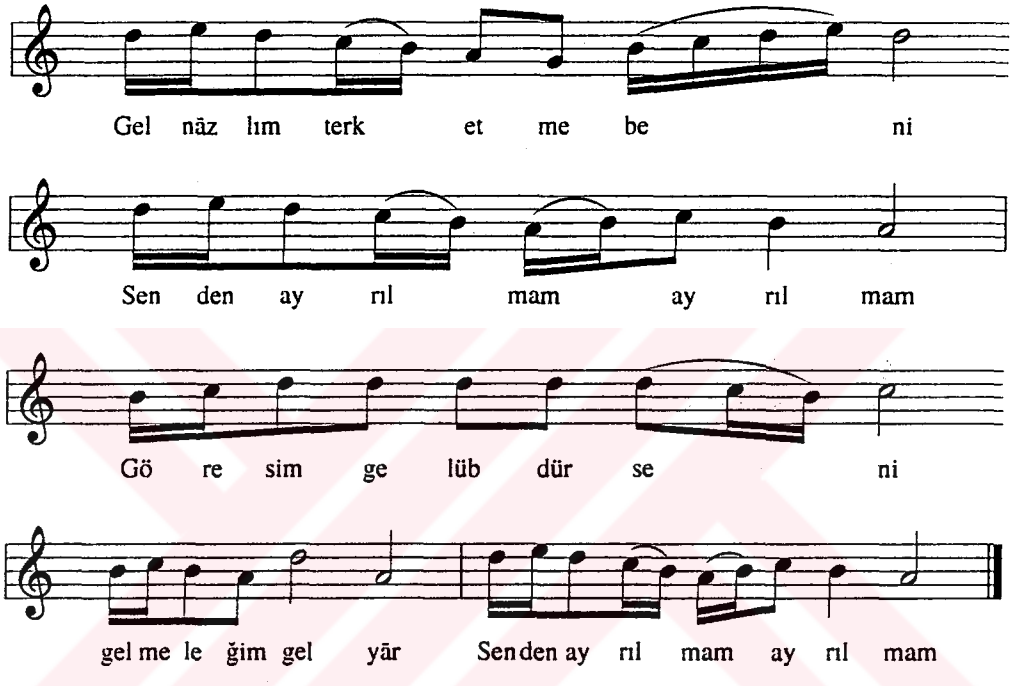

1. Gel nāzlım terk etme beni
   Senden ayrılmam ayrılmam
   Göresim gelübdür seni (gel meleğim gel yār)
   Senden ayrılmam ayrılmam

2. Yavru şāhin yüksek uçma
   Rāḳibin ṭolusun içme
   Seni sevenlerden kaçma (gel ...)

3. 'Aşḳ ile oldum āvāre
   Seni buldum derde çāre
   Ḳılsañ beni pāre pāre (gel ...)

4. Yarimiñ ṭolusun içdim
   Mest olub kendimden geçdim
   Yār bugün serden geçdim
   Mecnūn olub ṭaġa düşdüm

MSS s.117-1

VARŞAĠI

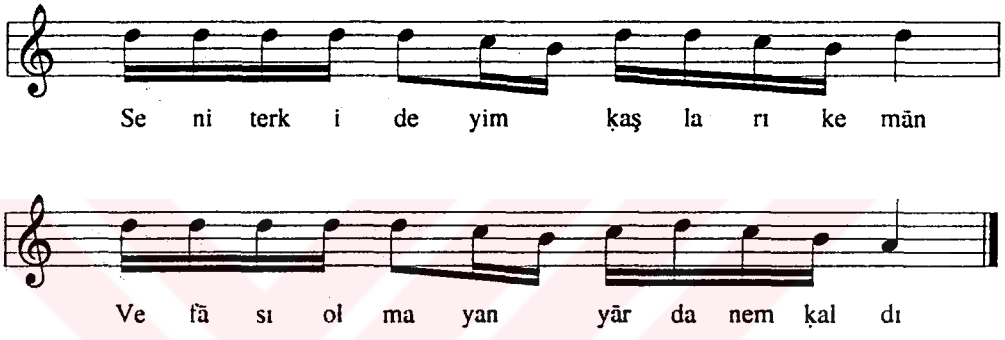

1. Seni terk ideyim ḳaşları kemān
   Vefāsı olmayan yarde nem ḳaldı?
   Sevdiğim, yoḳ mudur göğsünde imān?
   Beni divāne itdin, 'ārda nem ḳaldı?

2. Ayrılasın bencileyin eşinden
   Dāyim sevdā ayrılmasın başından
   Yüzün görüb hevāda oldum işimden
   Aġlayub yürürüm kārda nem ḳaldı?

3. Ṭurmaz aḳar çeşmim yaşı, silinmez
   Tek serim ṣaġ olsun, dostum bulunmaz
   Uġrunda ḳul oldum ḳadrin bilinmez
   Sevib, istemeyen yārda nem ḳaldı?

4. Felek benden beter itsün ḥālini
   Şimden geru yādlar ḳocsun belini
   Bülbül gibi ḳışa uġratdım gülüni
   Fiġānım arttırdın zārda nem ḳaldı?

5. Mecnūn'um, Leylā'yı severem cāndan
   Gözlerim ṭoludur yaş ile ḳandan
   Sevdiğim ferāġat etdinse benden
   Çıḳayım gideyim, yārda nem ḳaldı?

MSS s.117-2

VARŞAĠI BERĀY-I CULŪS-I SULṬĀN MEḤEMED ḪĀN BİN SULṬĀN İBRĀHİM ḪĀN

Devr-i Kebir

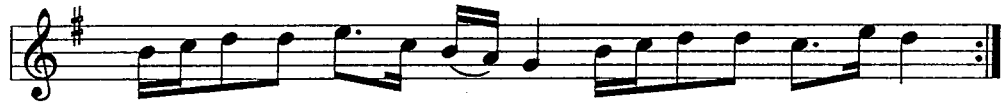

Ki mi ḳo nar ki mi gö çer fe le ğiñ ker vā nı dır
Ḫā ki pā ye yüz sü re gör derd le riñ der mā nı dır

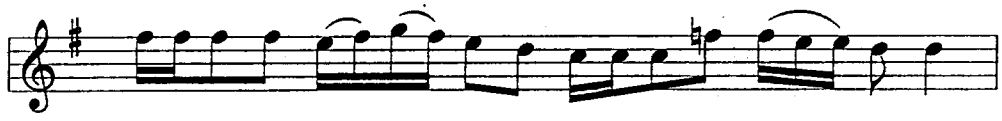

Ye di iḳ lim dört kö şe si hük mü nüñ fer mā nı dır

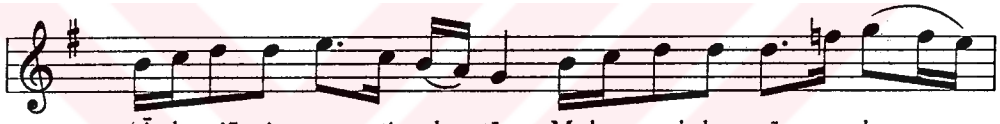

'Ā le miñ ziy ne ti sul ṭān Me ḥem med dev rā nı dır

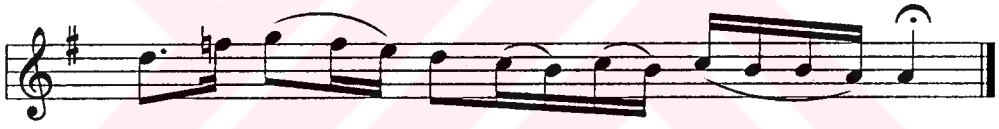

dev rā nı dır ḫün kā rı dır

1. Kimi ḳonar kimi göçer, feleğiñ kervānıdır
   Ḫāk-i pāye yüz süregör, derdleriñ dermānıdır
   Yedi iḳlim dört köşesi hükmünüñ fermānıdır
   'Ālemiñ ziyneti Sulṭān Meḥemmed devrānıdır

2. Beline ḳılıç kuşanur, destinde tir-i kemān
   Nesli 'Oṣmān-ı Ālidir, kāfire virmez amān
   O bir arslan pençelidir, şikār arar her zemān
   'Ālemiñ ... eyżan

3. Şer' ile ḳurar divānı, bir ḳılı ḳırḳ kez yarar
   Üsküften çıḳma şāhindir, dem be dem şikār arar
   Biñ elli sekiz tārihde ḳıldı taḫtında ḳarār
   'Ālemiñ ... eyżan

4. İsḥaḳ aydur, cān u dilden sever ḫaṣṣlar ḫāṣını
   Sulṭān Meḥemmed'i gören siler ḳalbiñ pāsını
   Ḳahraman Sulṭān İbrahim değişdi dünyāsını
   'Ālemiñ ... eyżan

MSS s.118

TÜRKİ BERĀY-I EHL-İ DİL

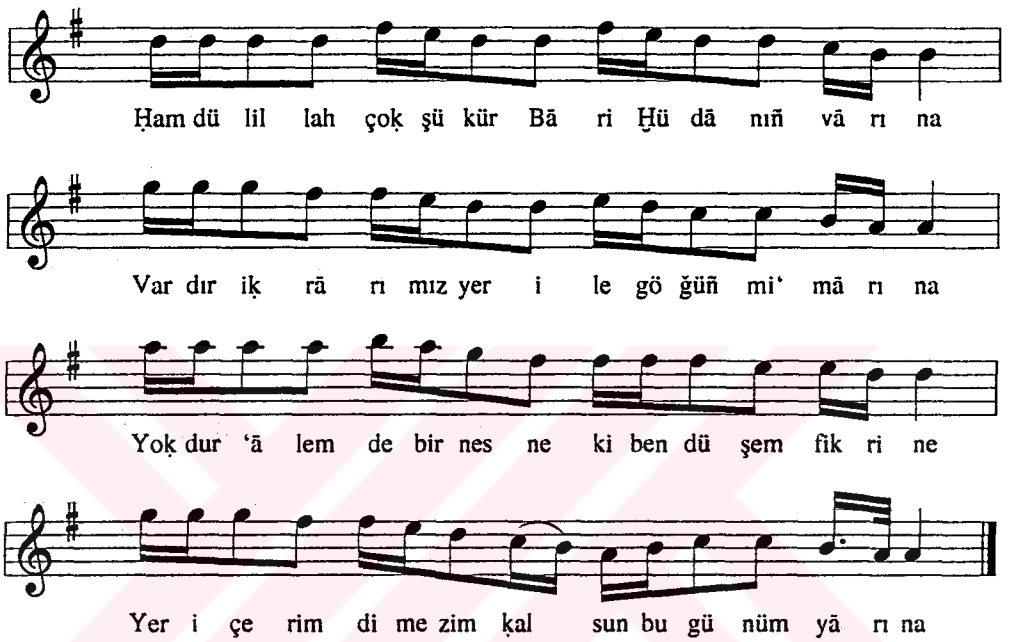

1. Ḥamdülillāh çoḳ şükür Bāri Hüdā'nıñ vārına
   Vardır iḳrārımız yer ile göğüñ mimārına
   Yoḳdur 'ālemde bir neṣne ki ben düşem fikrine
   Yer içerim, dimezem ḳalsun bu günüm yārına

2. Benlik ile faḫr idüb, kimseye kendim öğmezem
   Ḫāk yeksān olurum, 'ālemde bir pula değmezem
   Var yoḳ şükr iderim, nāmerde boyun eğmezem
   Yer içerim ... eyżan

3. Pirim baña dedi: mālıñı yığma mānend-i mūr
   Kim pirine beli dimez, olur anıñ ṣoñu kör
   Varımız nāmım degil, biñ kez Ḫüdā'ya çoḳ şükür
   Yer içerim ... eyżan

4. Der ki 'Ali gözü yaşı ḳanlı aḳar mest ile
   Abdāl olayım, gideyim ḫırḳa ile post ile
   Eş ile, yārān ile, özge muṣāḥib dost ile
   Yer içerim ... eyżan

MSS s.119-1

PİŞREV

Uşūleş Çenber

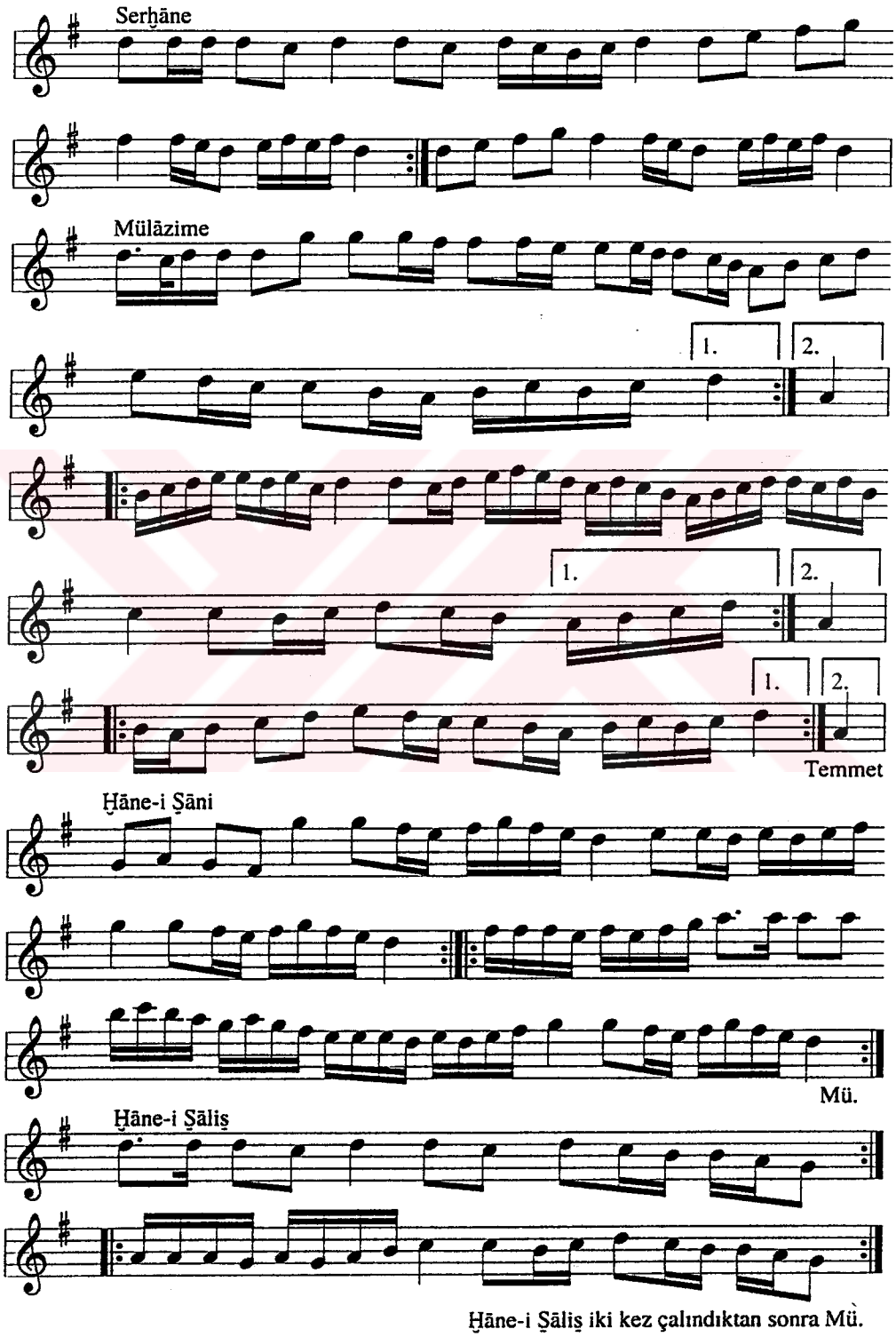

MSS s.119-2

(?)

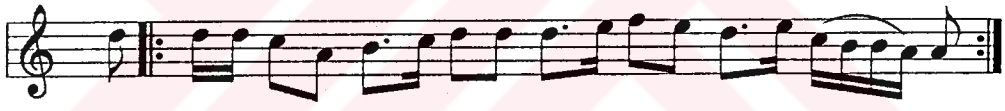

Ey Naḳ di ḫoş sā ḳi yi zi bā ya vir dim şim di ben
Ḥub çe men gen ci ne sin ṣaḥ bā ya vir dim şim di ben

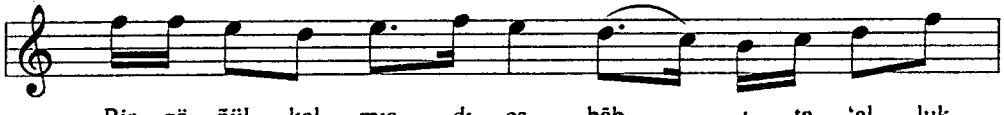

Bir gö ñül ḳal mış dı es bāb ı ta 'al luḳ

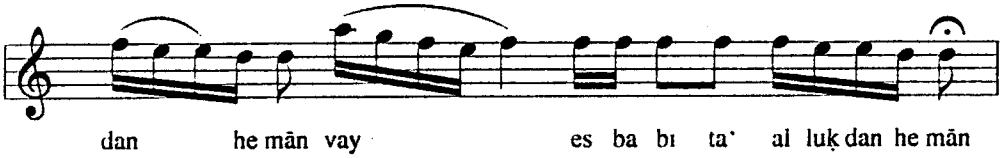

dan he mān vay es ba bı ta' al luḳ dan he mān

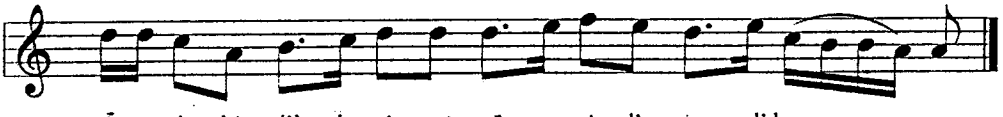

Ā nı da bir dil be ri ra' nā ya vir dim şim di ben

MSS s.120-1

PİŞREV-İ AḤMED BEĞ MİSḲĀLİ

Uṣūleş Düyek

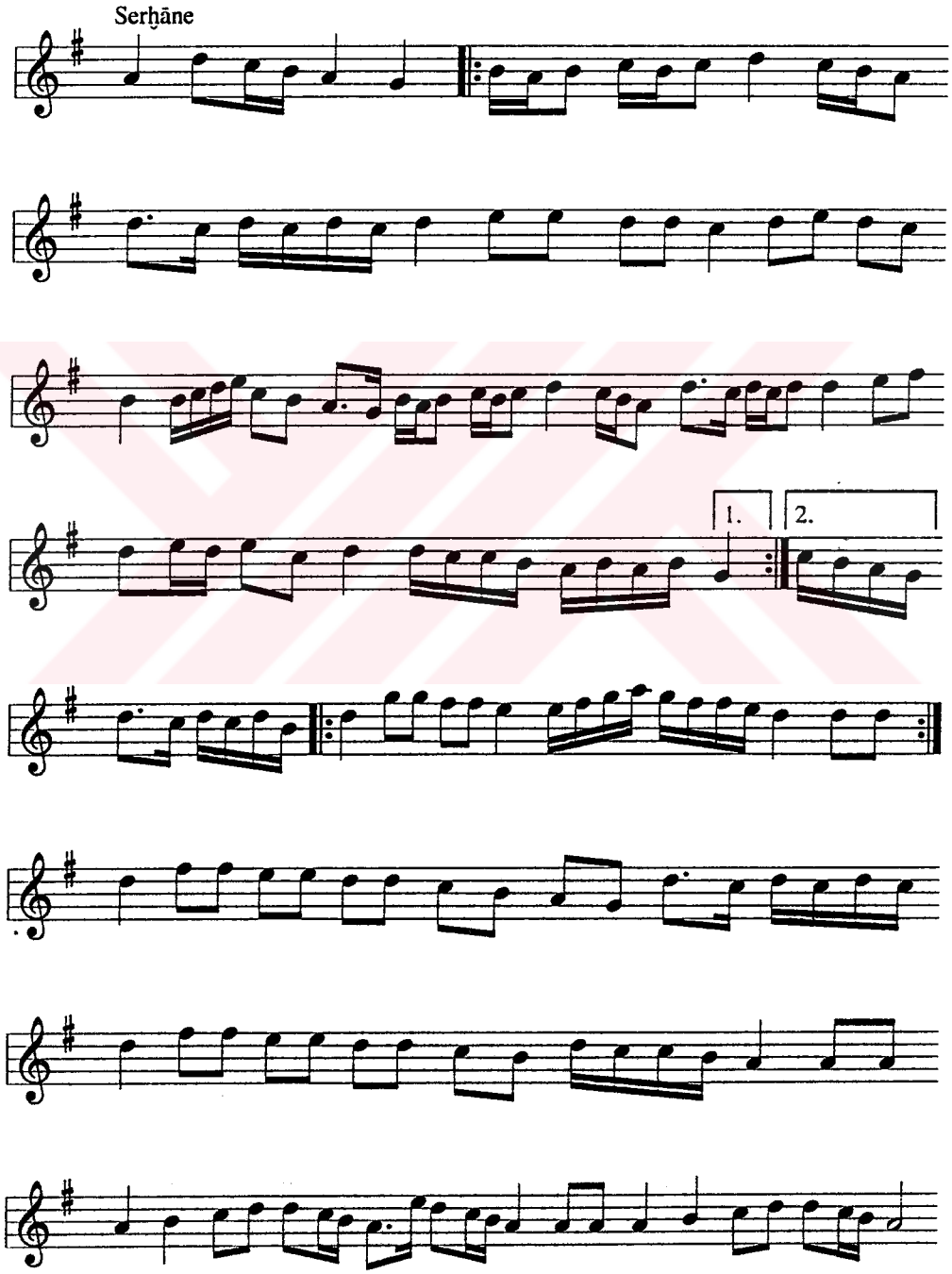

Mülāzime

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

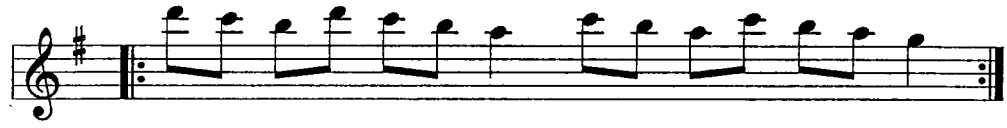

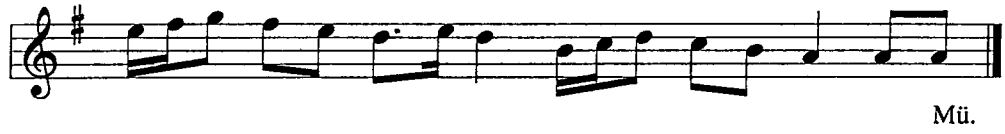
Mü.

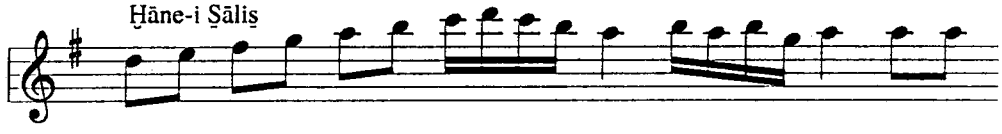
Ḫāne-i Ṣāliṣ

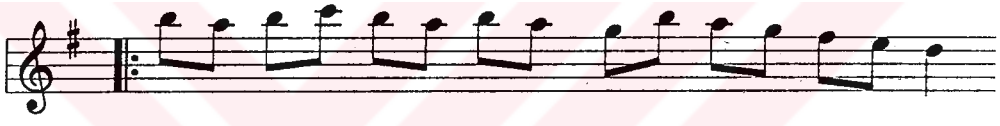

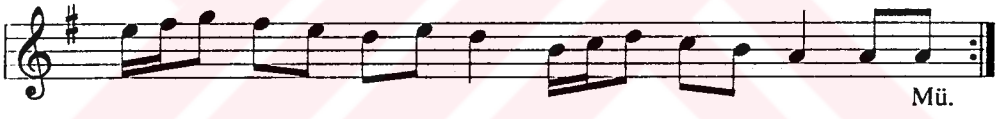
Mü.

MSS s.120-2

TÜRKİ BERĀY-I KŪHİSTĀN

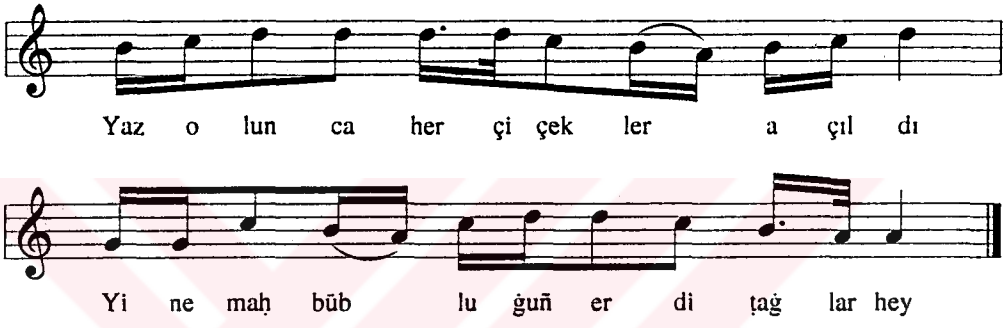

1. Yaz olunca her çiçekler açıldı
   Yine maḥbūbluġuñ erdi ṭaġlar hey
   Ḫüdā'dan üstüñe rahmet ṣaçıldı
   Çimenler oṭaġı ḳurdu, ṭaġlar hey

2. Mürüvvet yazılur beğler ḫasından
   Delindi baġrımız firāḳ yasından
   Seherde bülbülüñ ḳarib sesinden
   Artar 'āşıḳlarıñ derdi, ṭaġlar hey

3. Açılmış mor menevşeler, āl olmuş
   Sünbülüñ de serv-i ḳaddi dāl olmuş
   Gördüm ırmaḳları māl ā-māl olmuş
   Cānımıza ṣafā virdi ṭaġlar hey

4. Sende mihmān olanlar serden geçmiş
   Şāhinleriñ vardır yüksekten uçmuş
   Şikārın üstüne ḳanadlar açmış
   Yiğidiñ mekānı, yurdu ṭaġlar hey

5. Üstüñde cenk olub ḳanlar saçılur
   Köşe köşe al bādeler içilür
   'Ali aydur, göñlüm ġamı açılur
   'Aşḳdır bülbülleriñ derdi, ṭaġlar hey

MSS s.121-1

SEMĀ'Ī ŞOLAḲZĀDE

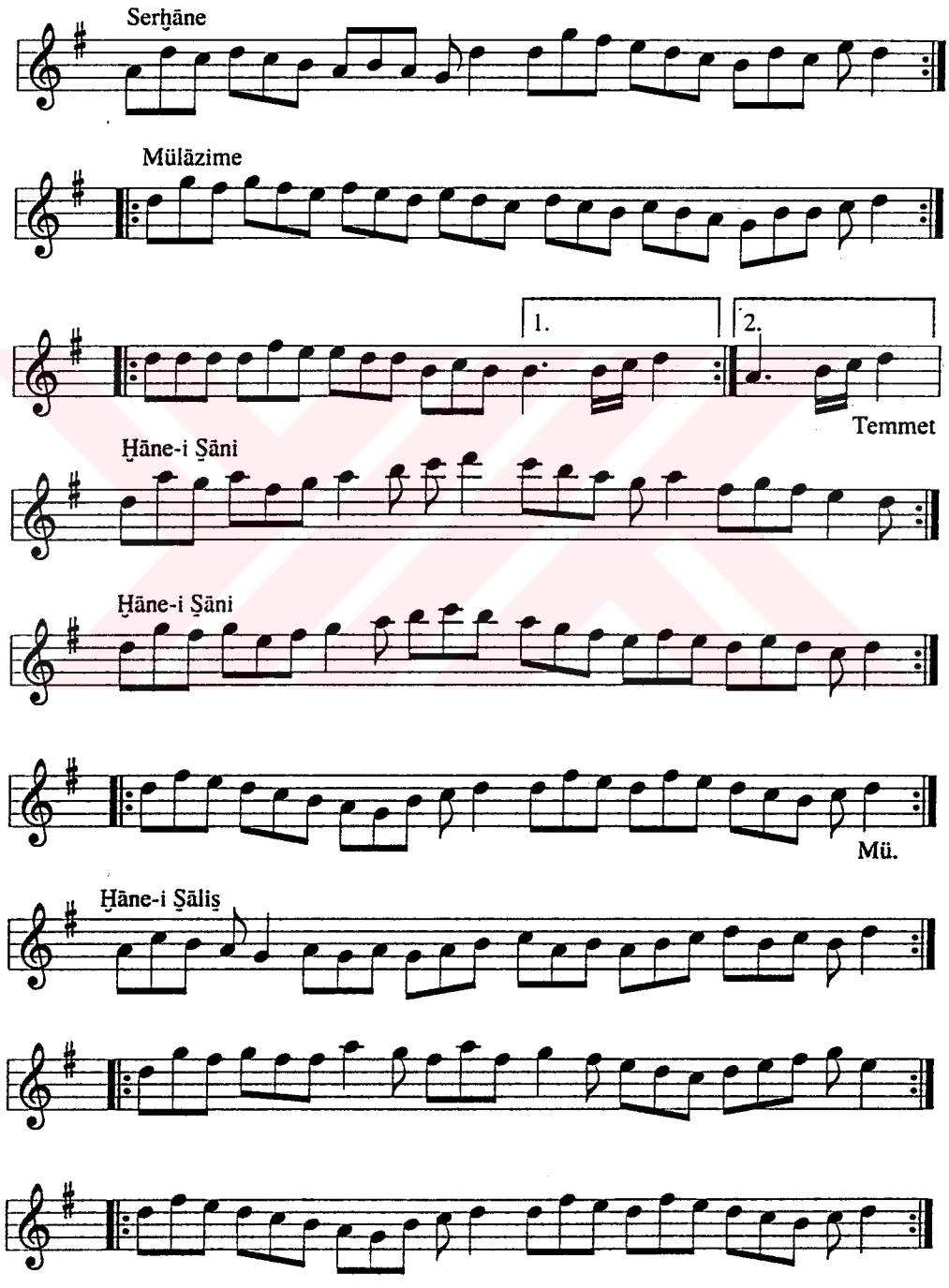

MSS s.121-2

BESTE-İ KÖR ḲADRİ

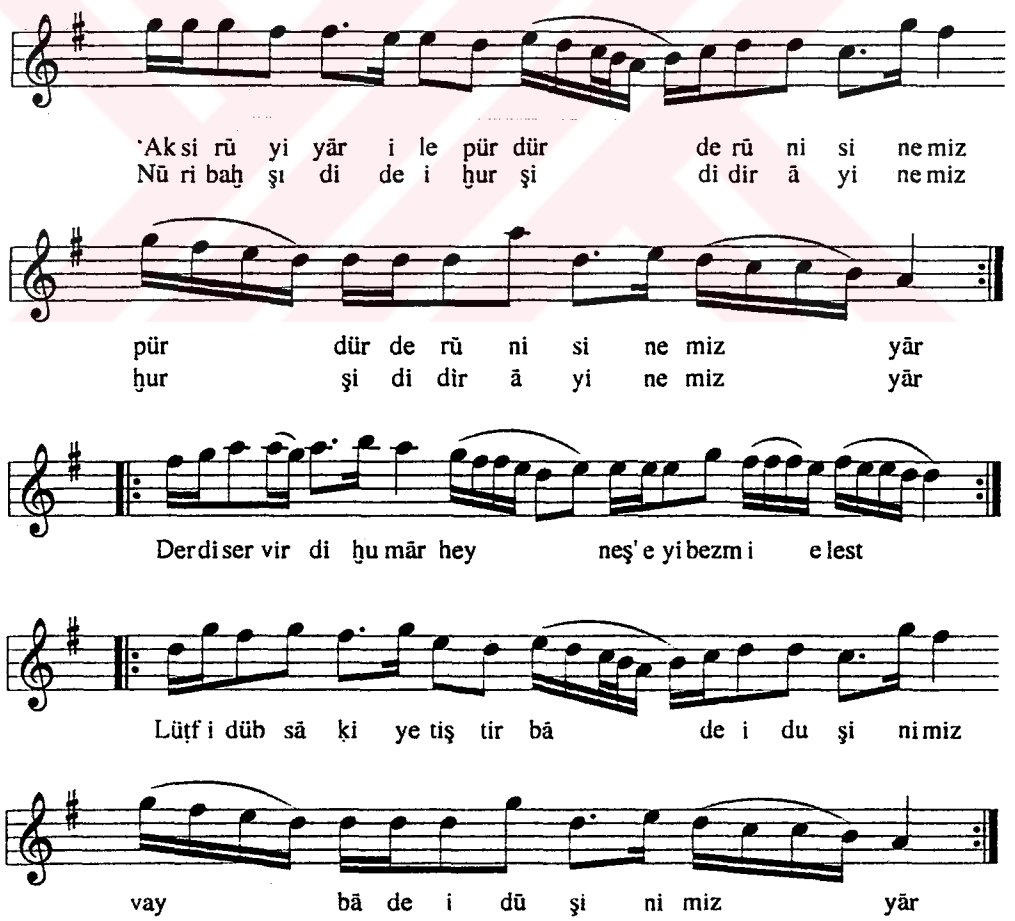

MSS s.121-3

TESBİḤ

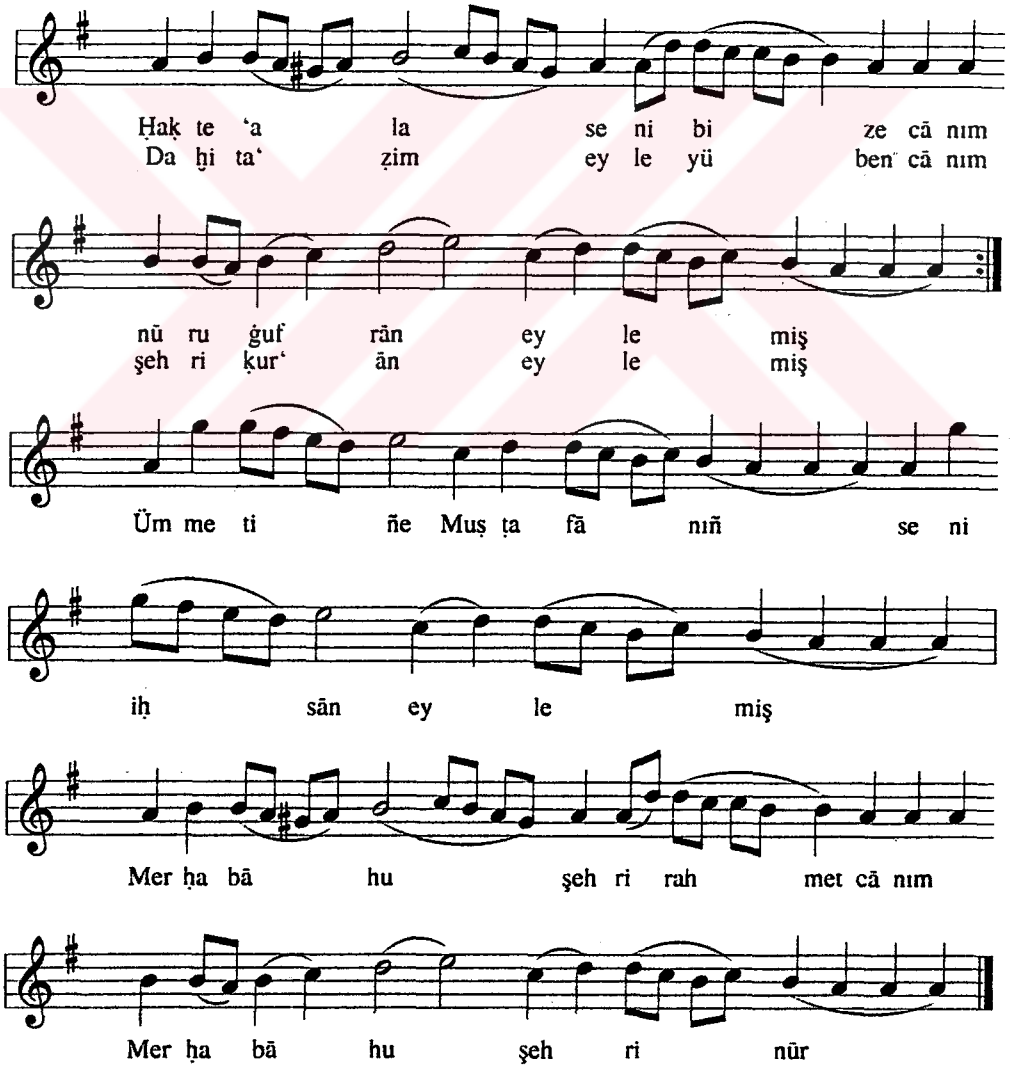

MSS s.122-1

PİŞREV-İ CÜCE 'ALİ AĞA

Uṣūleş Muḫammes

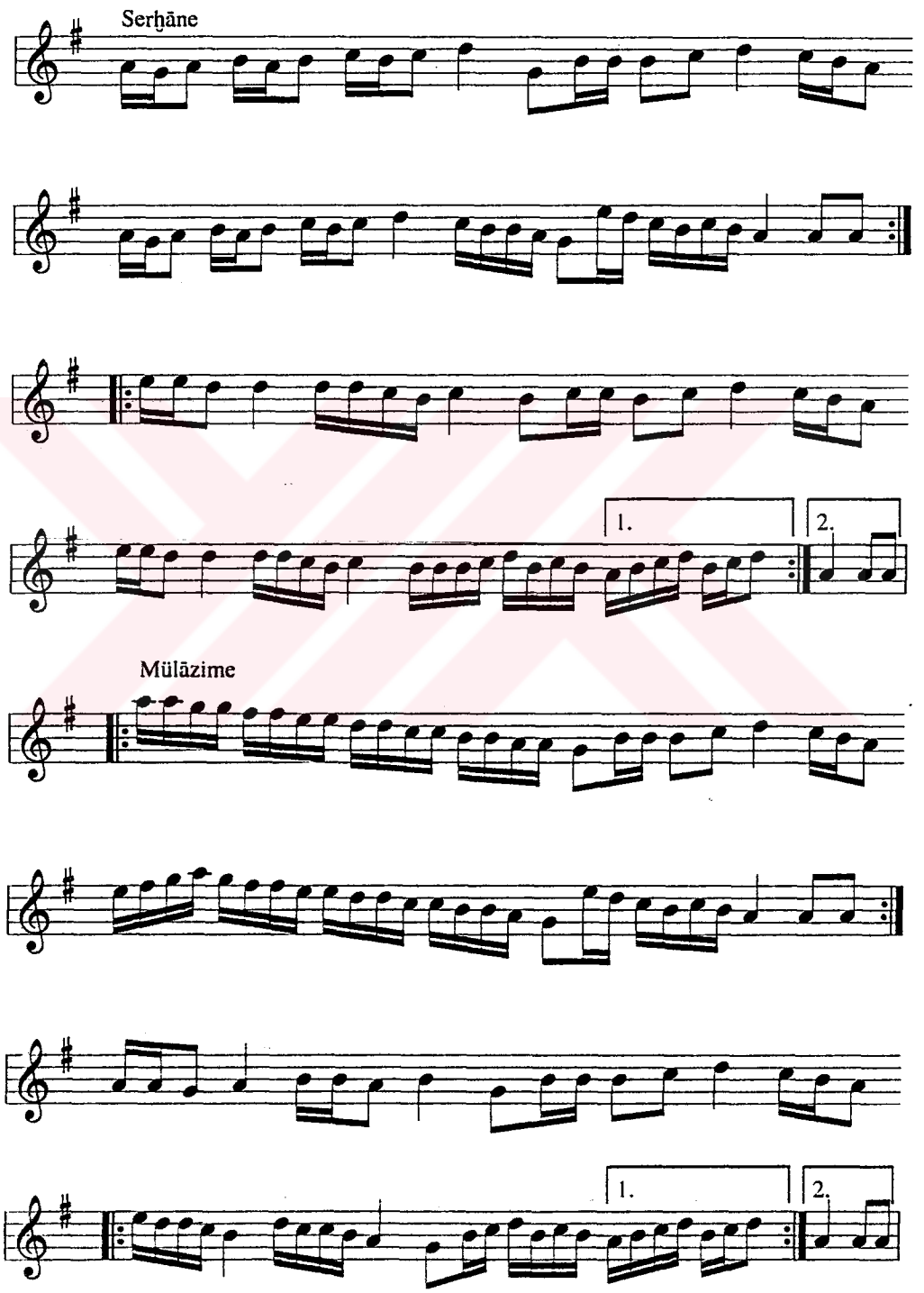

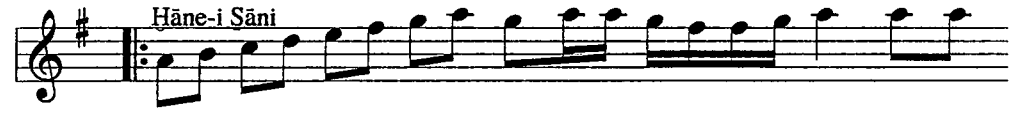
Ḥāne-i Sāni

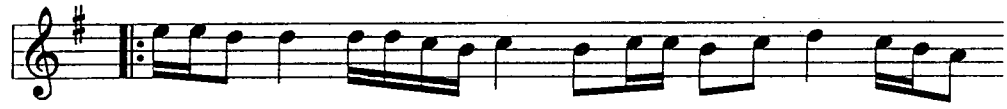

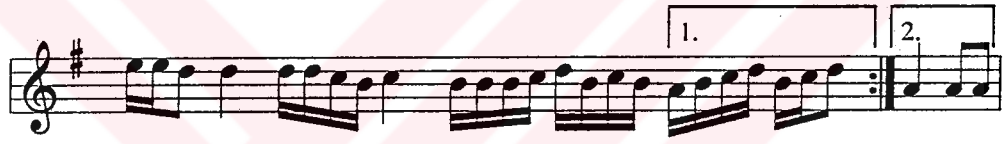
1.
2.

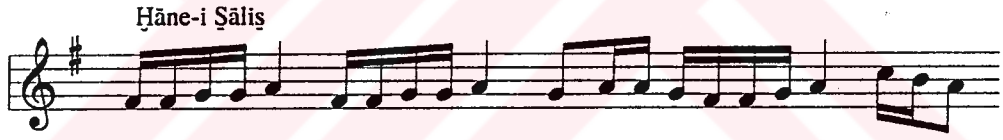
Ḥāne-i Ṣāliṣ

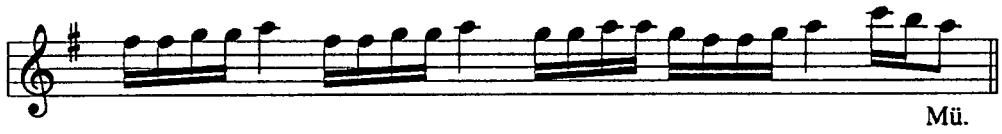
Mü.

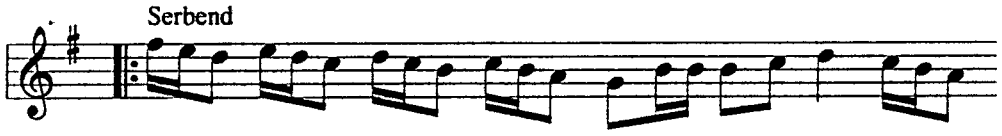
Serbend

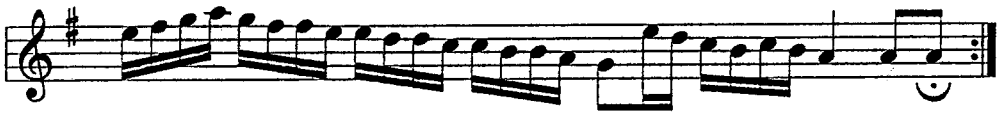

MSS s.122-2

VARSAĠI

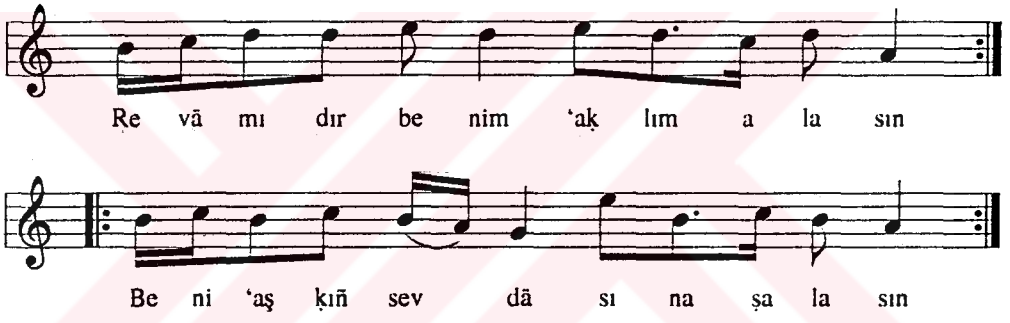

1. Revā mıdır benim ʻaḳlım alasın?
   Beni ʻaşḳıñ sevdāsına ṣalasın
   Güzelsin āh nāzlım Ḥaḳḳ'dan bulasın
   Uran urdı, bu cefā inṣāf değil mi?

2. Ḳoyver kāküllerim insün, ṣalınsun
   Gören ʻāşıḳlarıñ baġrı delinsün (ʻaḳlı alınsun)
   Ben saña ḳul oldum, bāri bilinsün
   Uran ... eyżan

3. Varayım gideyim, yolda durayım
   Gelene gidene, ḫaber ṣorayım
   Müjdelik diyene ḳurbān vireyim
   Uran ... eyżan

4. Tenhāda gireydiñ benim elime
   Ṣarsam ḳollarımı ince beliñe
   Gel, merḥamet eyle benim ḥālime
   Uran ... eyżan

MSS s.123-1

(?)

Serḫāne

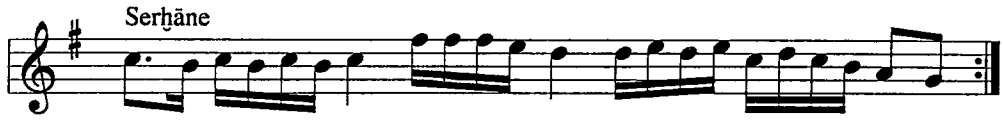

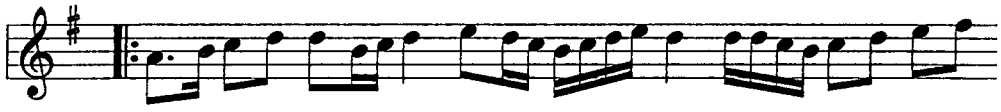

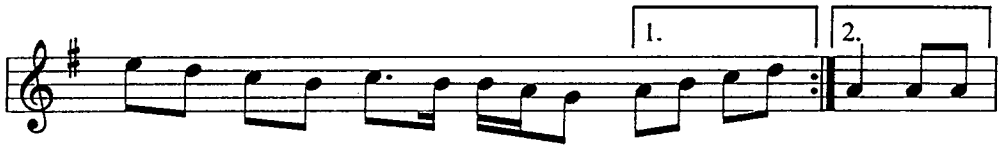

Mülāzime

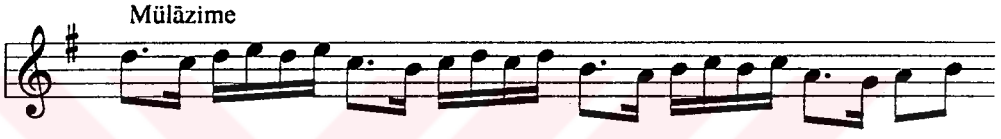

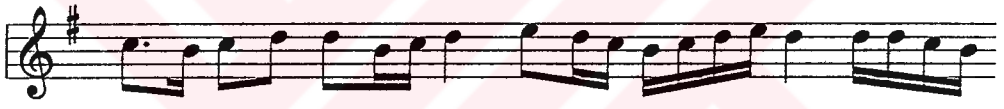

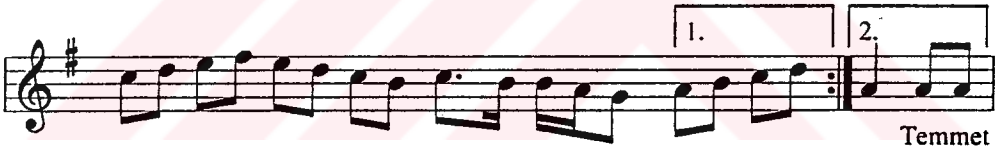

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

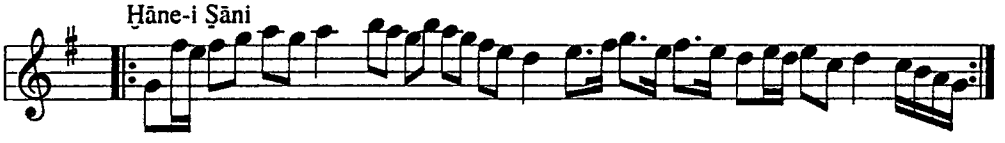

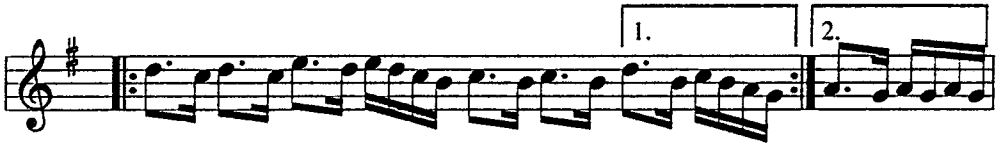

Ḫāne-i Ṣāliṣ

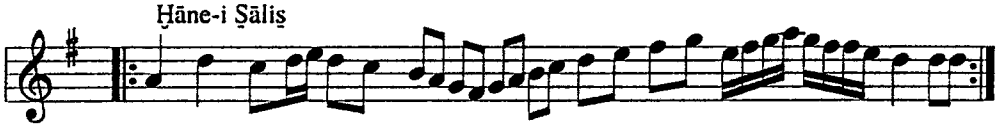

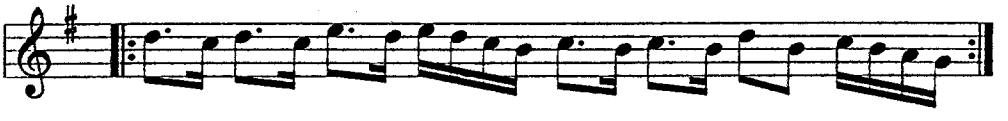

MSS s.123-2

TESBİH

Der Maḳām-ı Nevā

Ṭoğ du ka' be de Aḥ me
Gel di 'ā le me raḥ met

di Ḥaḳ re sūl Mu ḥam med
bul du üm me ti dev let

Cā na yā ḫa bib şev ḳi ñe it na şib
Ben sa ña 'a şıḳ ol mu şum re şiḳ

Ṭoġdu Ka'be'de Aḥmed-i Ḥaḳ Resūl Muḥammed
Geldi 'āleme raḥmet buldu ümmeti devlet

Cāna yā ḥabib şevkiñe it nasib
Ben saña 'āşıḳ olmuşum reşiḳ

Medḥini oḳu yāre ḳomaya seni nāre
Her kim ṣalavāt vire ṭoġru cennete gire

MSS s.123-3

DİĞER

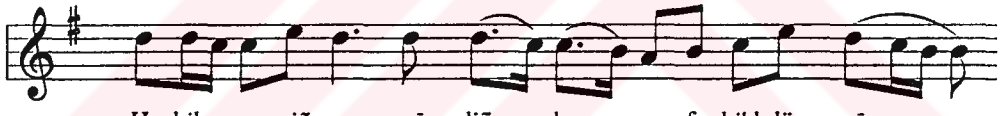

Ḥa bib se niñ ce mā liñ ke şe fa ki'd dün yā
Ya ra sūl ul lah ke ma liñ be la ġa'd di lā'
Ki mi Aḥ med ki mi Mu ḥam med ki mi Muṣ ṭa fā

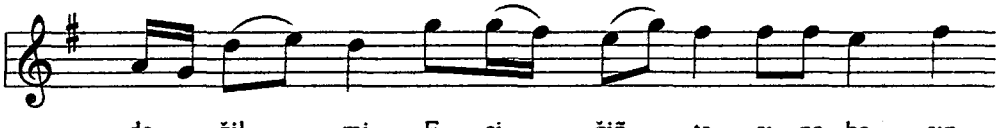

de ğil mi E şi ğiñ ṭa şı na ba şın
de ğil mi
de ğil mi

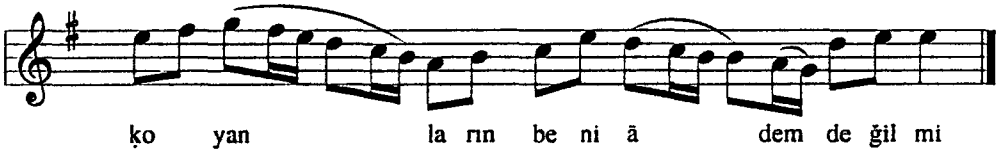

ḳo yan la rın be ni ā dem de ğil mi

Habib seniñ cemāliñ ke-şefaḳi'd-dünyā değil mi?
Ya rasūlullah kemāliñ belaġa'd-dilā' değil mi?
Kimi Aḥmed kimi Muḥammed kimi Muṣṭafā değil mi?
Eşiğinin ṭāşına başın koyanlar beni ādem değil mi?

MSS s.123-4

MURABBA

Düyek

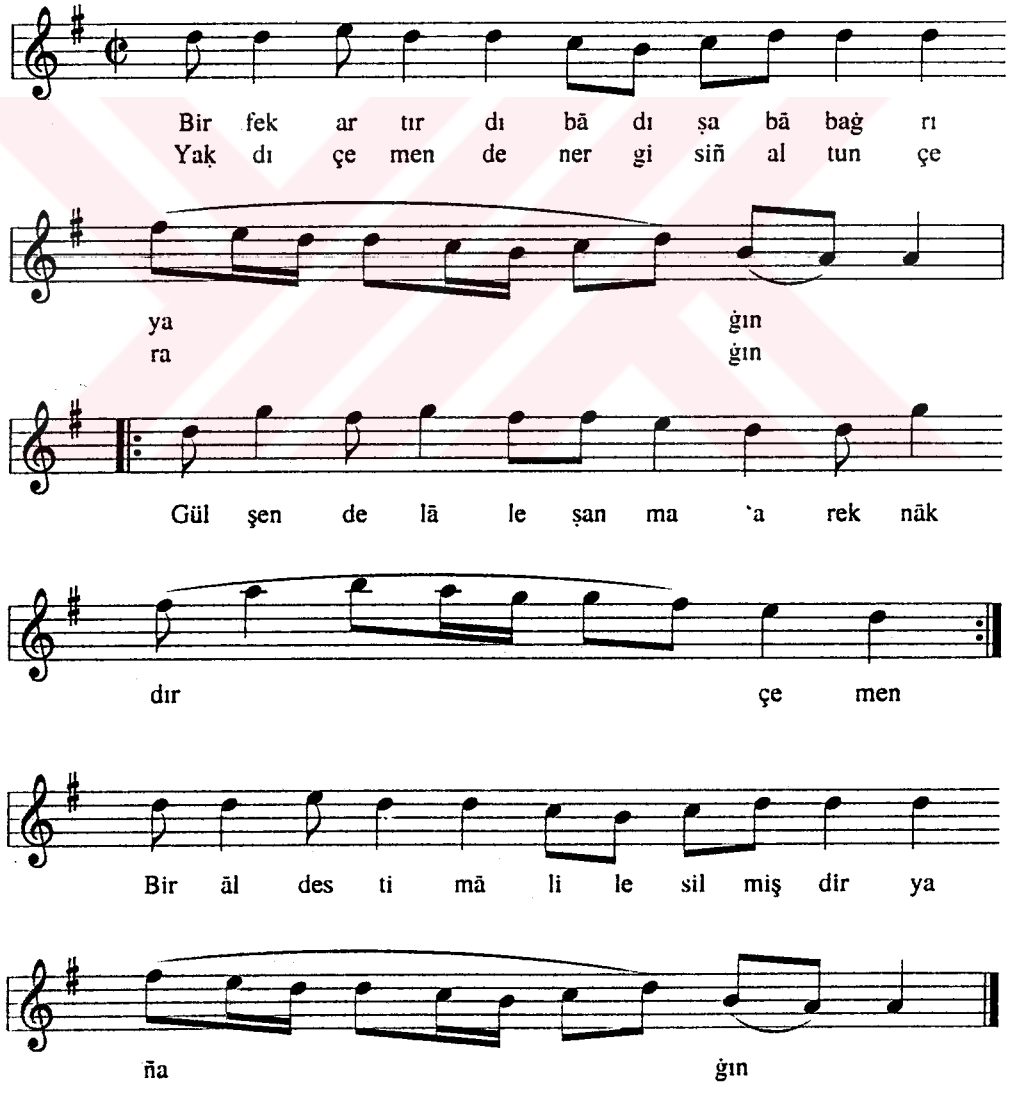

MSS s.124

FAṢL-I ʻUŞŞAḲ

PİŞREV ŞAH ḤUBĀN ŞERİFİÑ

Der Maḳām-ı ʻUşşaḳ

Uṣūleş Muḫammes

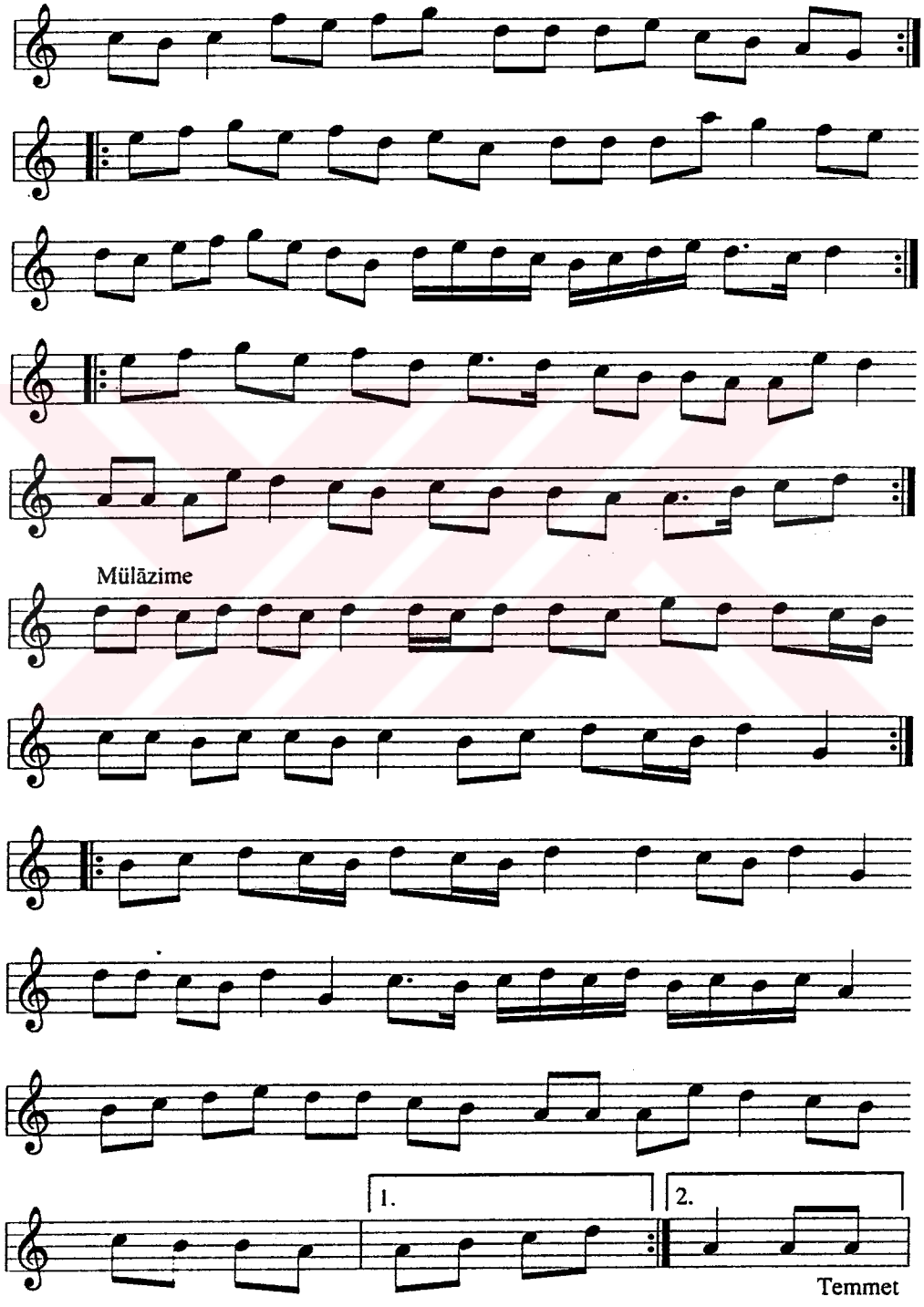

Ḫāne-i Ṣāni

1.

2.

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

1.

2.

MSS s.124, 125, 126, 127

DEST-MĀL OYUNU

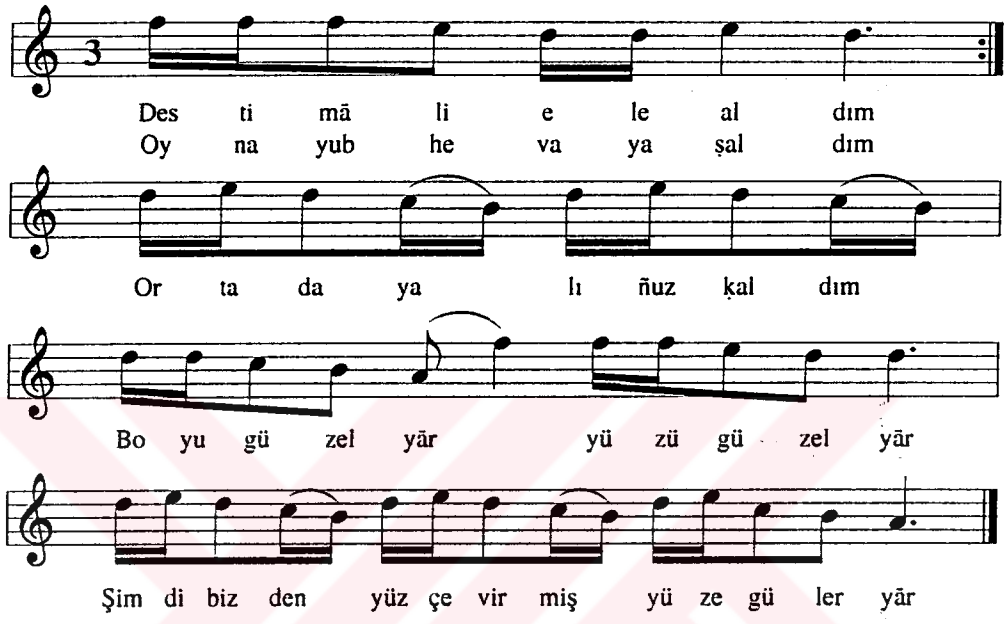

1. Destimāli ele aldım
   Oynayub havaya şaldım
   Ortada yalıñuz kaldım
      Boyu güzel yār
      Yüzü güzel yār
      Şimdi bizden yüz çevirmiş
      Yüze güler yār

2. Ilıman oldu ılıman
   Ṭaġ başın bürüdü duman
   Yar gideli ḥayli zemān
      Boyu ... eyżan

3. Vardım gördüm ḥalı ṭoḳur
   Ḥalıyı ḳor, baña ḳaḳır
   Kendi oṭasında oḳır
      Boyu ... eyżan

4. Ördek göle ḳonar m'ola
   Ḳanatların şalar m'ola
   Şarḳa giden gelür m'ola
      Boyu ... eyżan

5. Destimālim ṭoḳuz pāre
Kimi aḳdır kimi ḳare
Var derd ki dermān ara
Boyu ... eyżan

6. Bāzirganlar gelür geçer
Ḳumaşın eyüsin seçer
Billur ḳadehinden içer
Boyu ... eyżan

7. Vardım gördüm un almış
Aḳ elleriñ domalamış (?)
Bir bey oğli ḳul eylemiş
Boyu ... eyżan

8. Ördeğimin başı yeşil
Gün gördükçe aşıla şer (?)
Var aḳlım başına devşir
Boyu ... eyżan

9. Dest-mālim dest-mālim
Kimse bilmez benim ḥālim
Gel senüñle ḥalleşelim
Boyu ... eyżan

10. Evleriniñ öñü asma
Ḳaldır eteğiñi başma
Sevdiceğim baña küsme
Boyu ... eyżan

11. Evleriñiñ öñi ḳuyu
Ḳuyudan çekerler ṣuyu
Küçücüksün daḫi boyu
Boyu ... eyżan

12. Demir ḳapunuñ ḳanadı
Öñünde dilber oynadı
Sözüm ṭut bıraḳ şu 'inādı
Boyu ... eyżan

13. Dest-mālim yere düşdi
Üstüne ḳumrılar üşdi
Benim göñlüm saña coşdı
Boyu ... eyżan

14. Dest-mālim ben yoruldum
Meydānda yāsemin buldum
Derdiñden divāne oldum
Boyu ... eyżan

MSS s.125-1

PİŞREV-İ BÜLBÜL 'ĀŞIḲ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

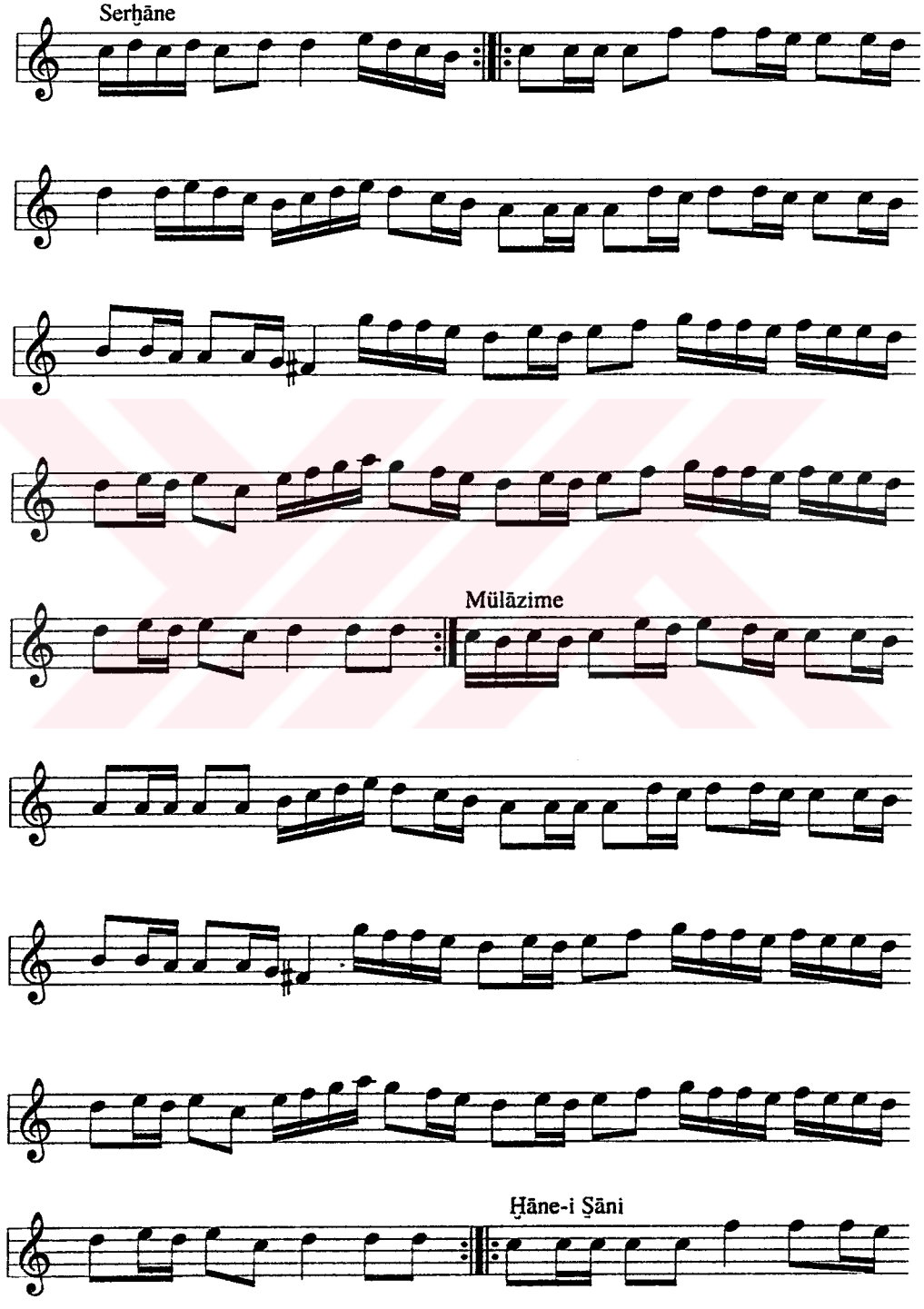

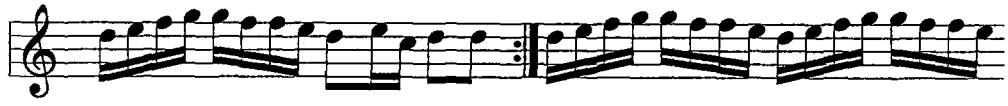

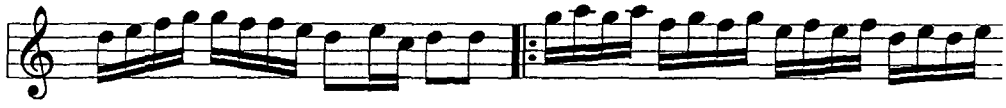

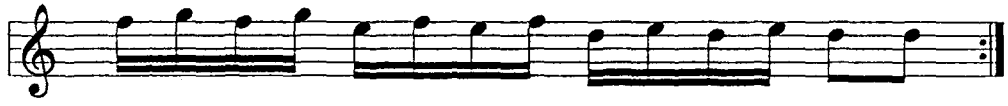

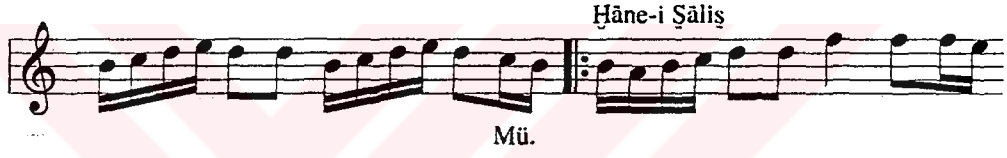
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

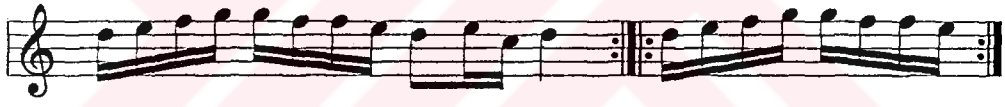

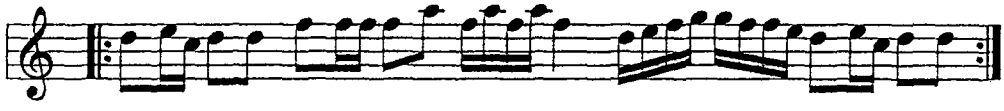

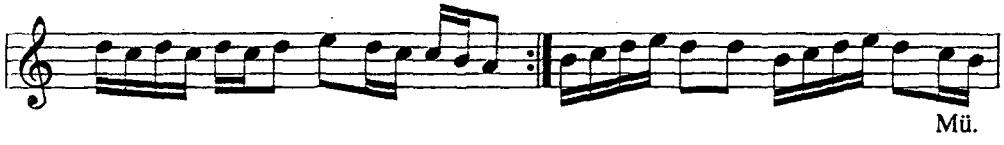
Mü.

MSS s.126-1

PİŞREV-İ SOLĀḲZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣāḳil

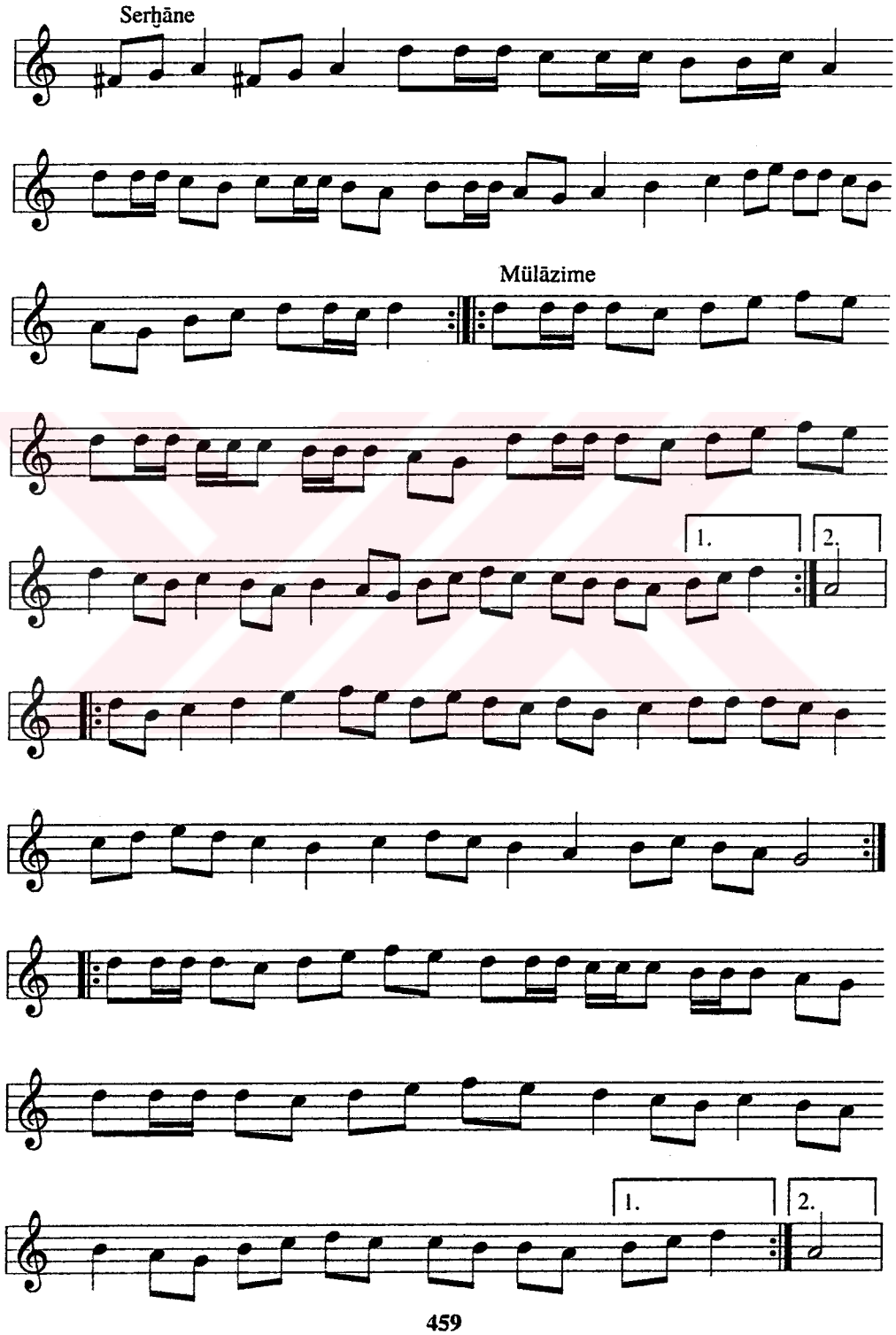

Ḫāne-i Ṣāni

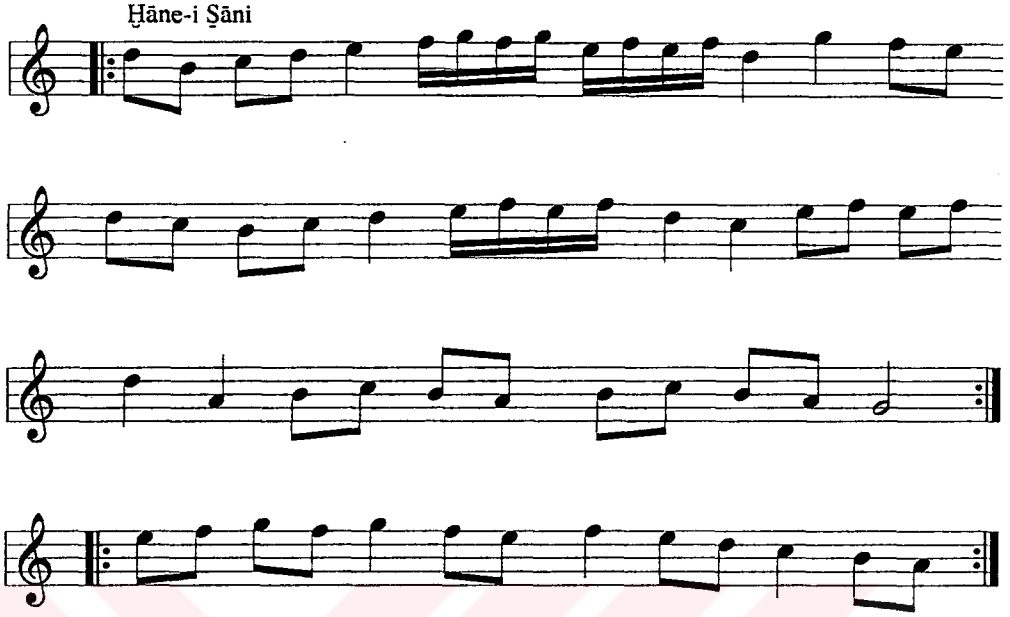

Ḫāne-i Ṣāliṣ

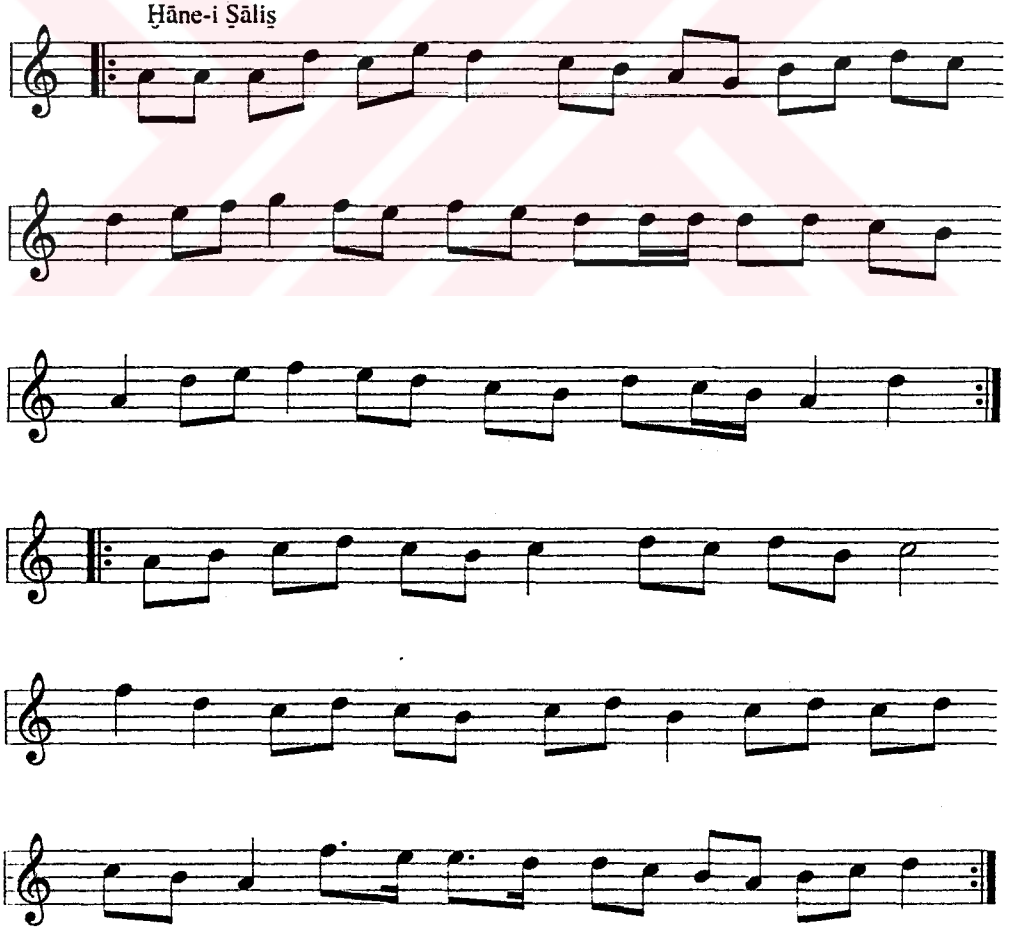

MSS s.126-2

MURABBA'

Devr-i Kebir

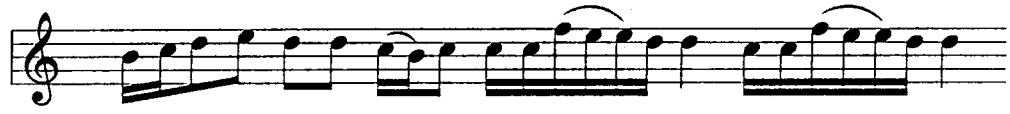

Ol du be lā yı 'aş ḳıñ la müb te lā gö ñül müb te lā gö ñül
Bun ca ce fā iç re ba ña ne be lā gö ñül ne be lā gö ñül

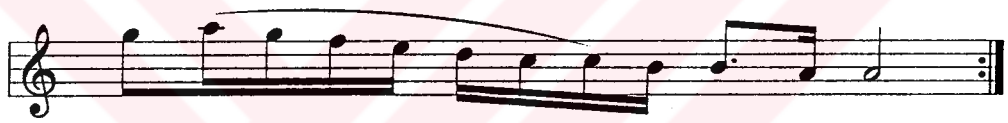

vāy müb te lā gö nül
vāy bir be lā gö ñül

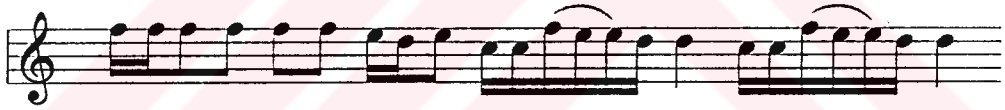

Yā rab ne çā re ne ey le yem der di me me ded der di me me ded

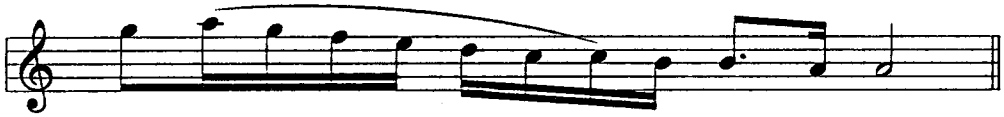

vāy der di me me ded

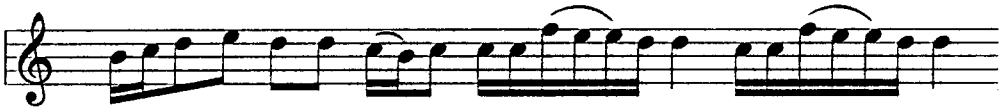

Bir ya ña yā riñ ce fā sı bir ya ña gö ñül bir ya ña gö ñül

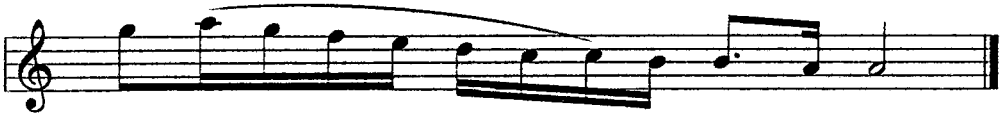

vay bir ya ña gö ñül

MSS s.127-1

PİŞREV-İ ŞOLAḲZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir

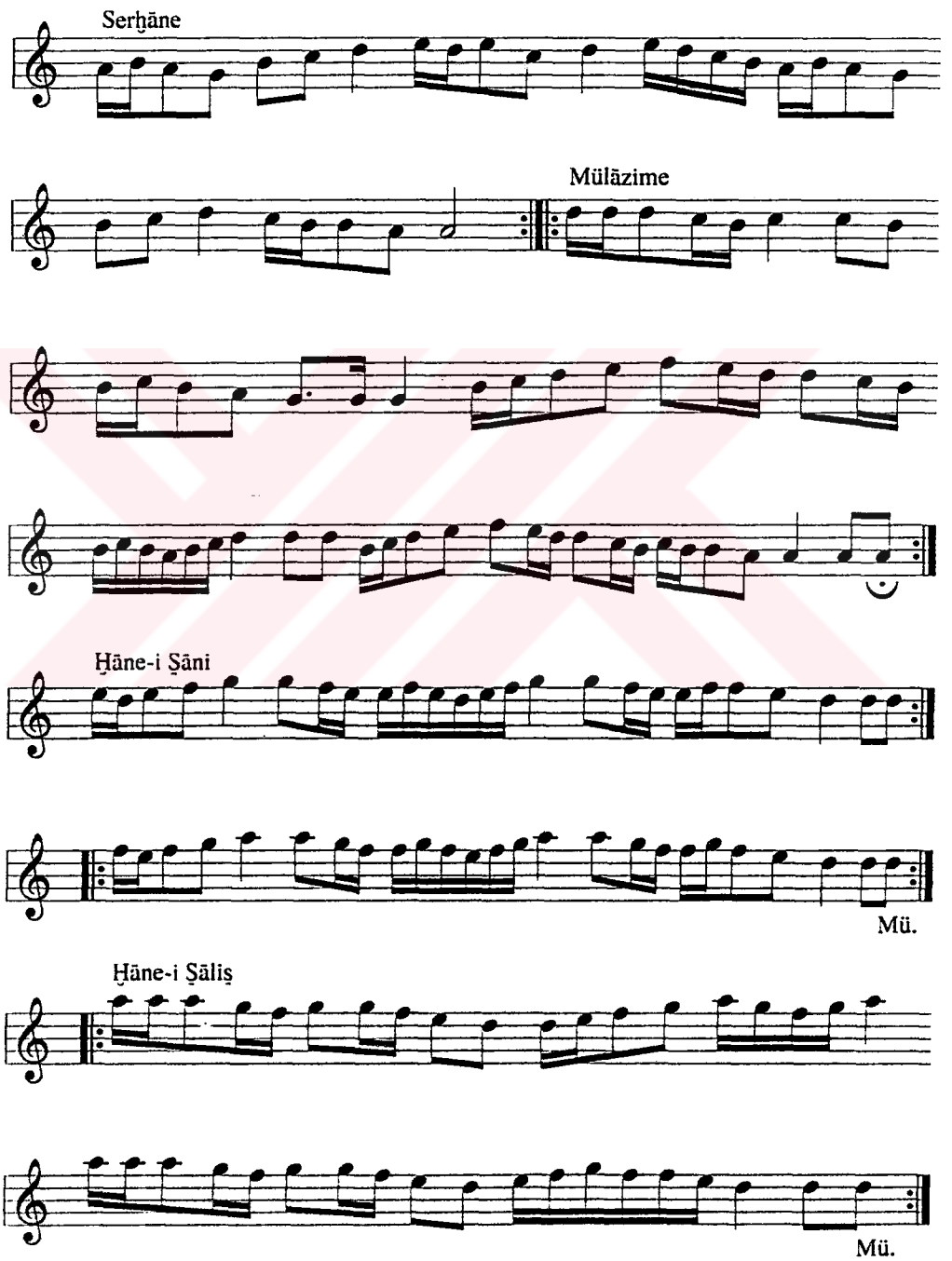

MSS s.127-2

(?)

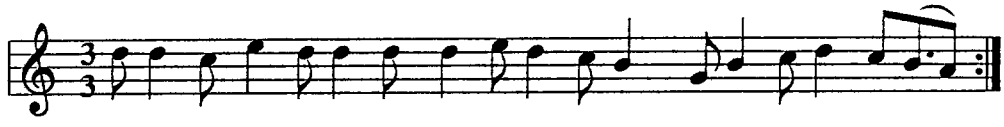

Le bin den bü se ler al ziy ne ti ruḫ sā rı sey rey le
Gü lüñ şem mey le var şoñ ra gül i gül zā ri sey rey le

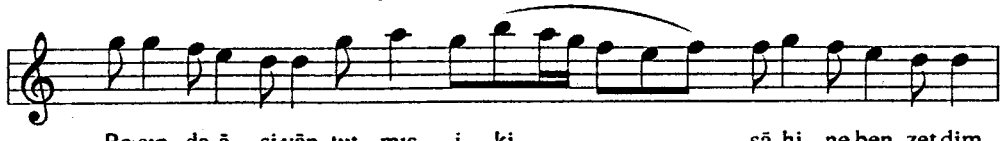

Ba şın da ā şi yān tut mış i ki şā hi ne ben zet dim

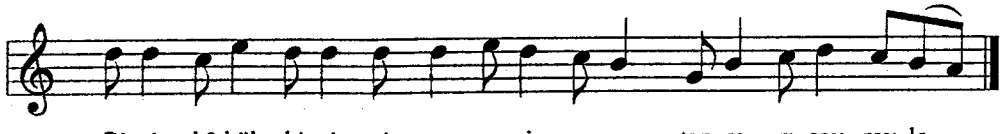

Bi ri kā kül bi ri si ṭur re i ṭar ra rı sey rey le

MSS s.128, 129-1

PİŞREV-İ DİLKEŞ

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir

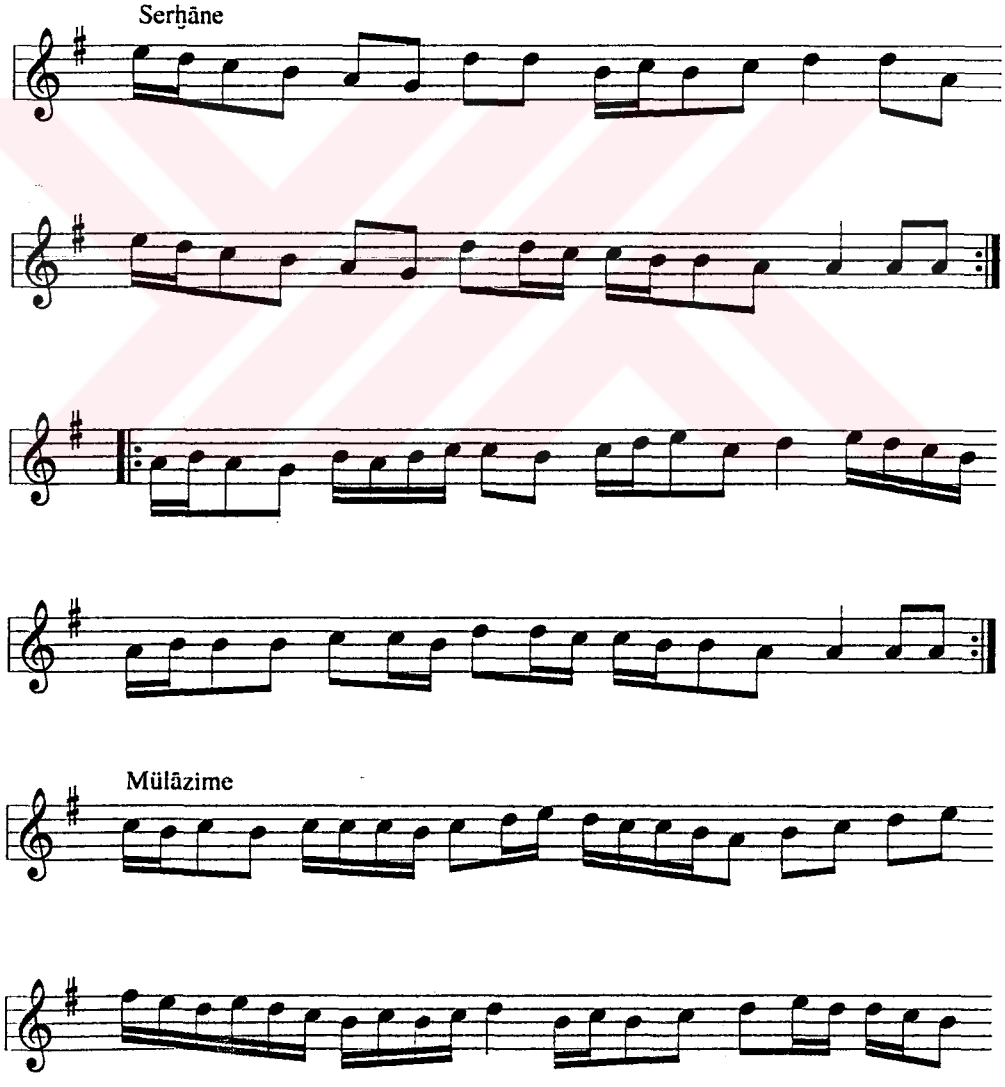

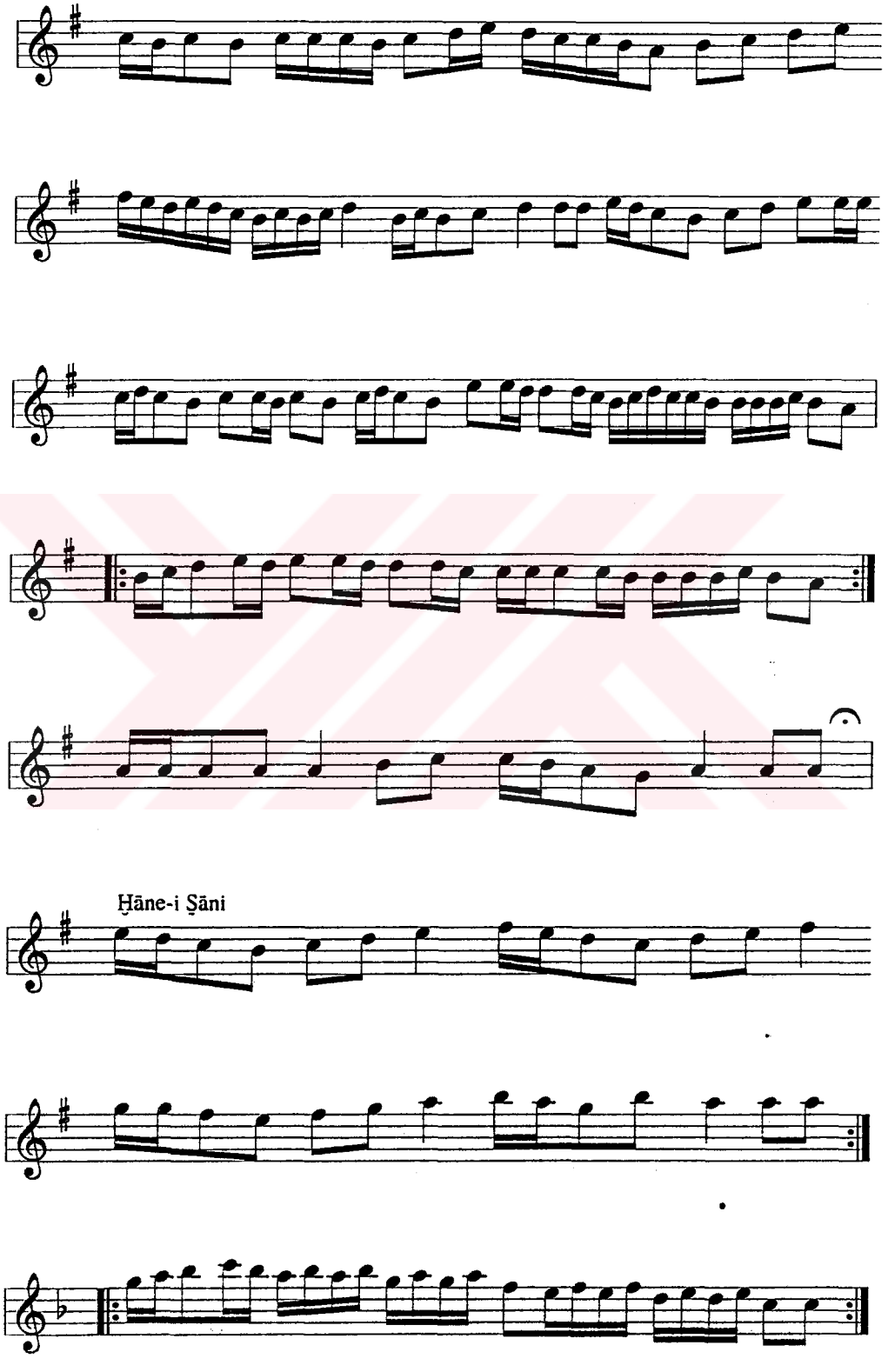
Ḥāne-i Ṣāni

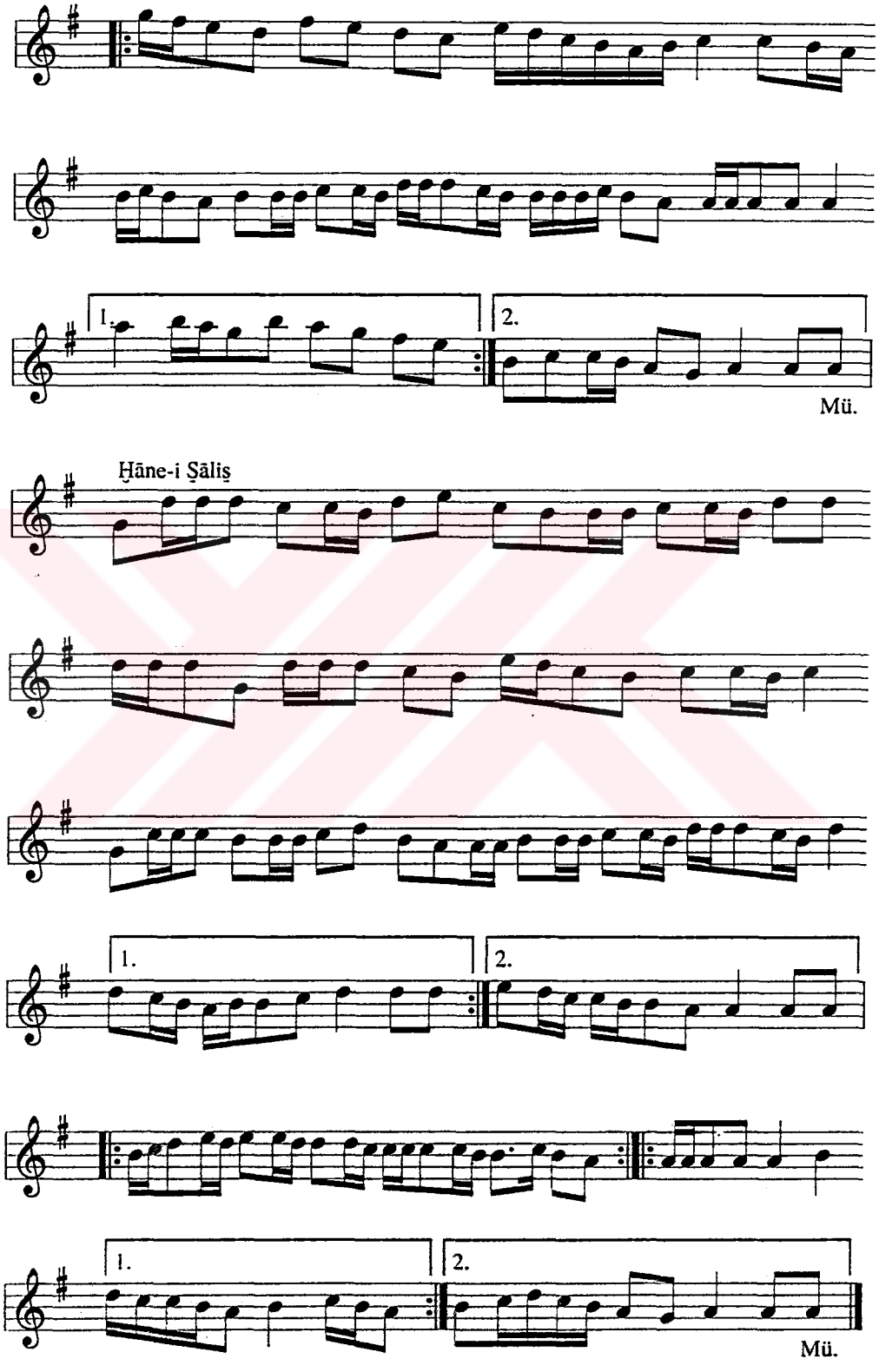
1.
2.
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
1.
2.
Mü.

MSS s.128, 129-2

PİŞREV-İ ŞOLAKZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Ḥafīf

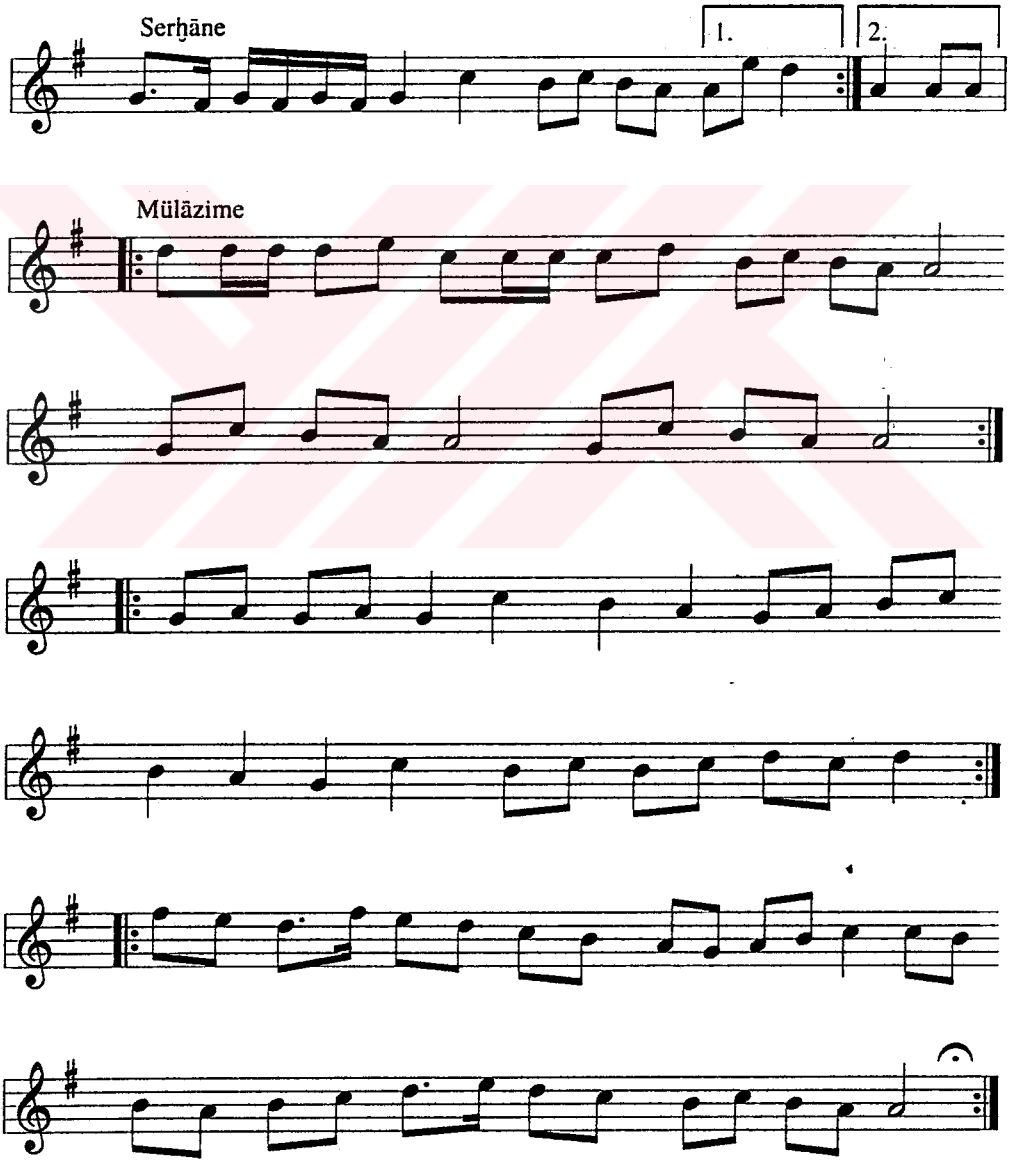

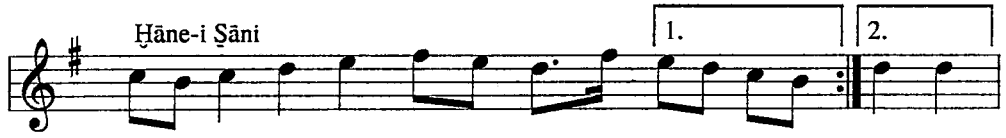
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.

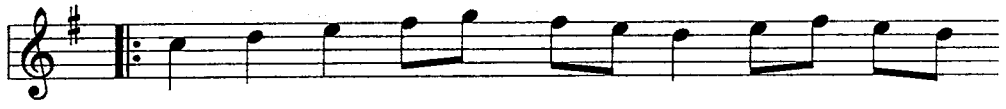

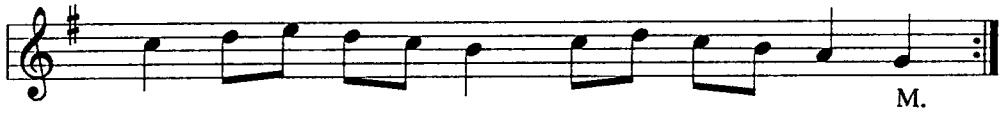
M.

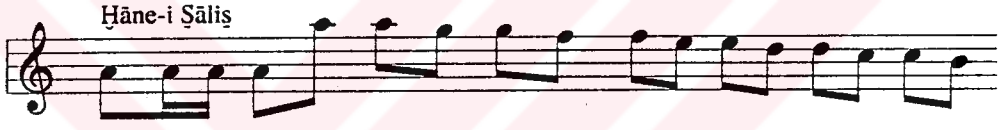
Ḫāne-i Ṣāliṣ

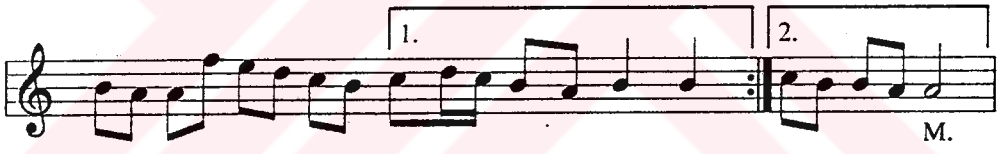
1.
2.
M.

MSS s.130-1

PİŞREV-İ ḌARB-I FETḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

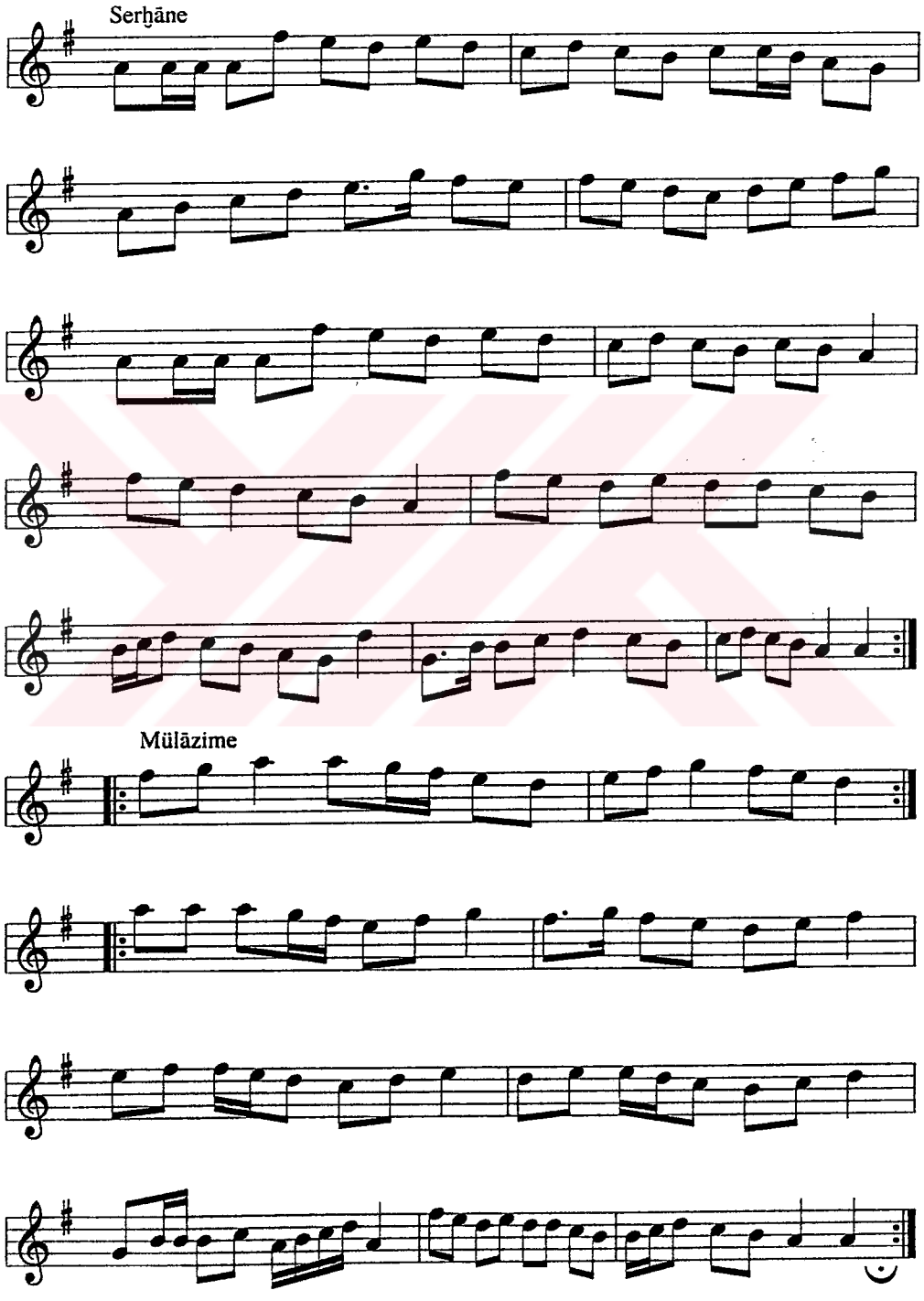

Ḫāne-i Ṣāni

Zeyl

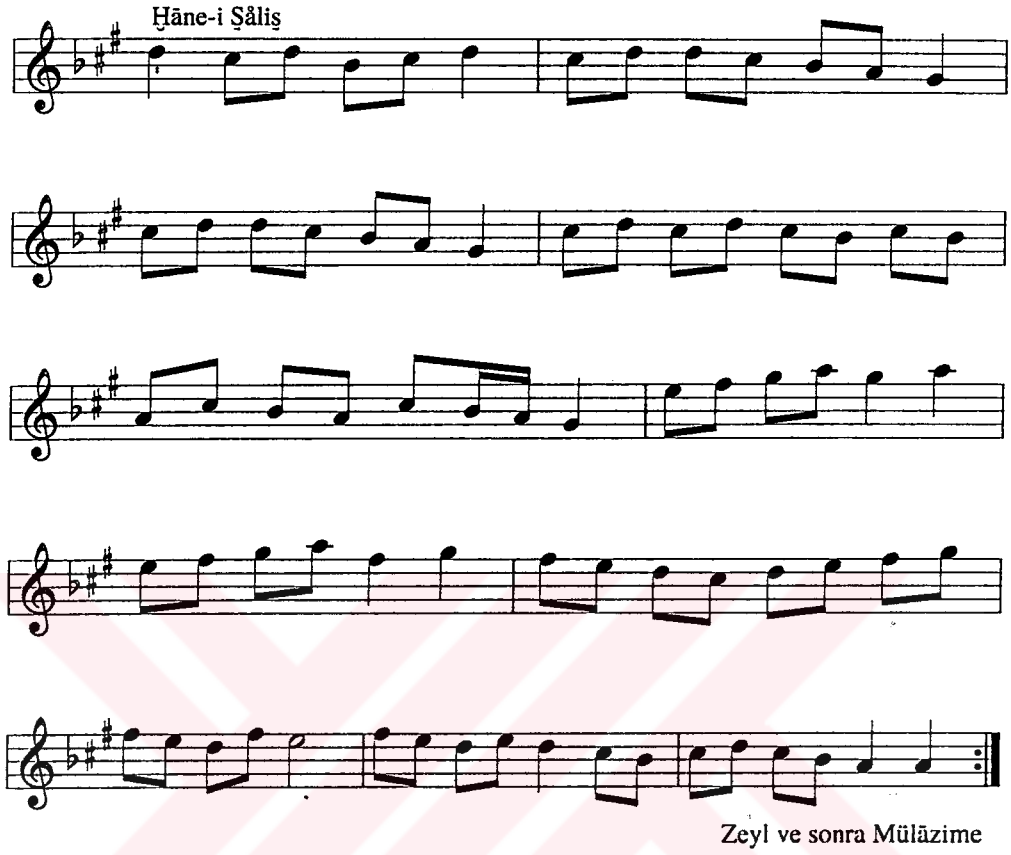
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Zeyl ve sonra Mülāzime

MSS s.130-2

VARŞAĠI

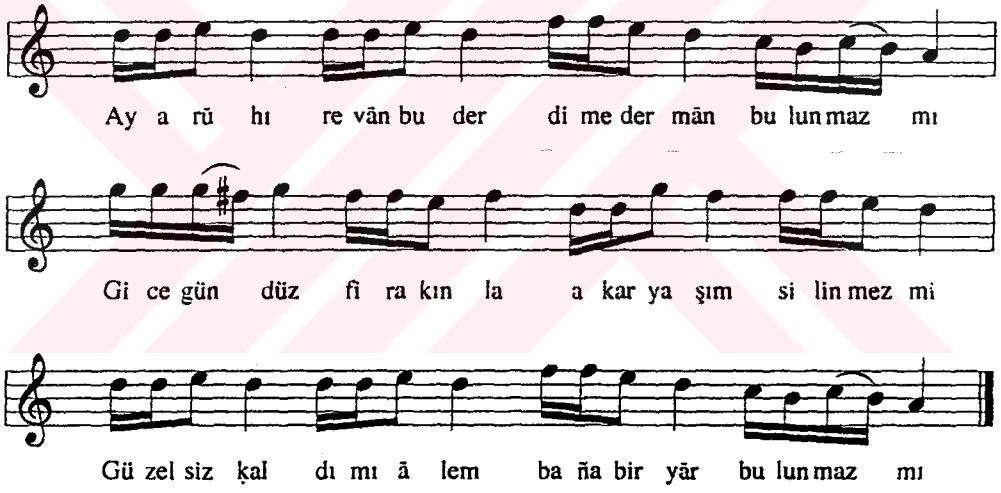

1. Ay a rūhı revān bu derdime dermān bulunmaz mı?
   Muḳarrer mi ḳalur, bu ḫūbluġıñ bedri ṭolanmaz mı?
   Gece, gündüz firāḳınla aḳar yaşım silinmez mi?
   Güzelsiz kaldı mı ālem, baña bir yār bulunmaz mı?

2. Ruḫ-i dilber gibi yüze gülersin hep yalandır bu
   Bulurum ben seni aḫir hele devr-i zamāndır bu
   Güzeller içre müsteṣnā bulunur bir cihāndır bu
   Güzelsiz ḳaldı mı ālem, baña bir yār bulunmaz mı?

3. Bulunur āsitānıñda Ufki gibi bir bende
   Cihān fettānısın cānım haḳiḳat yoḳ mudur sende?
   Yürü şimden geru cānā seniñ sende benim bende
   Güzelsiz ḳaldı mı ālem, baña bir yār bulunmaz mı?

MSS s.131-1

SEMA'Î

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

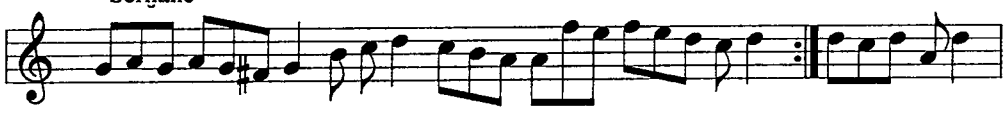

Mülāzime

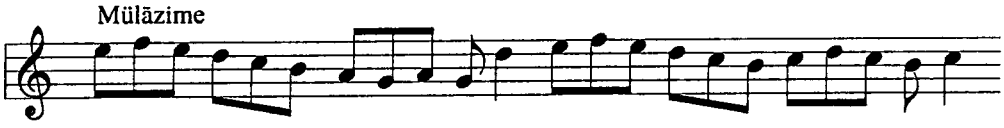

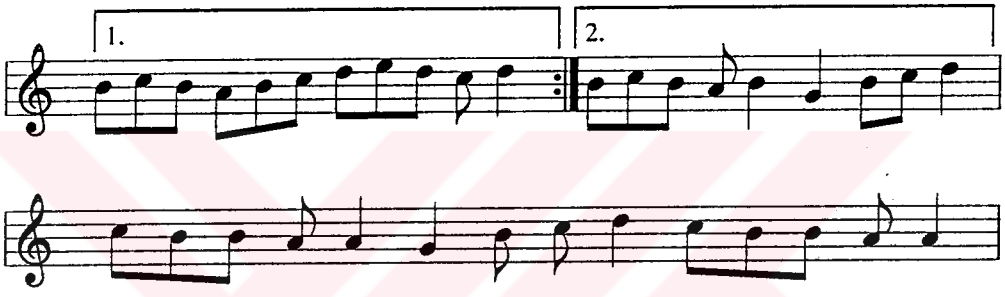

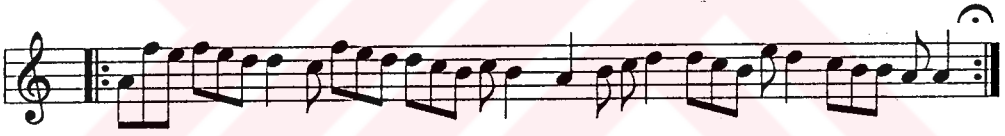

Ḫāne-i Ṣāni

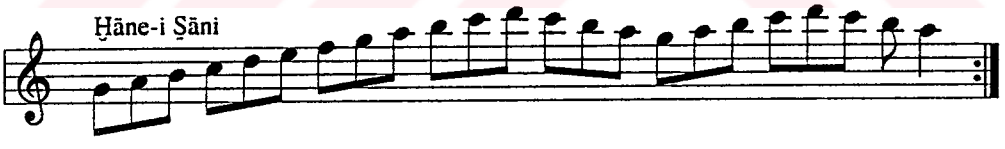

Ḫāne-i Ṣāliṣ

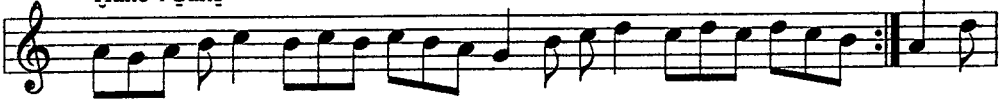

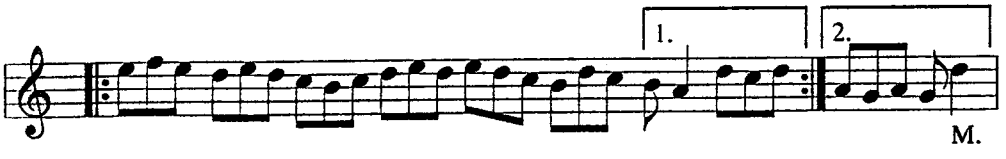

MSS s.131-2

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

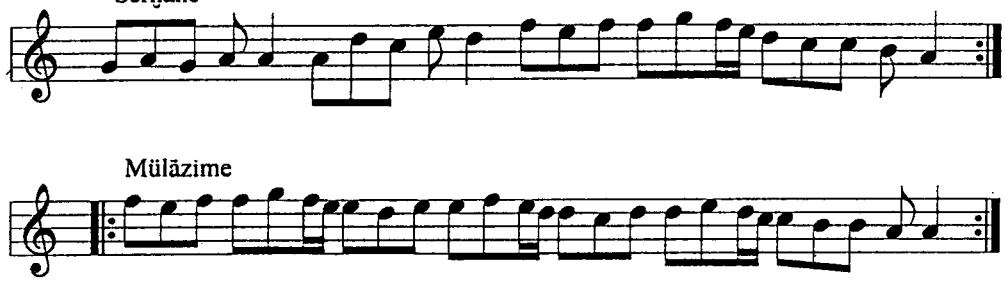

Mülāzime

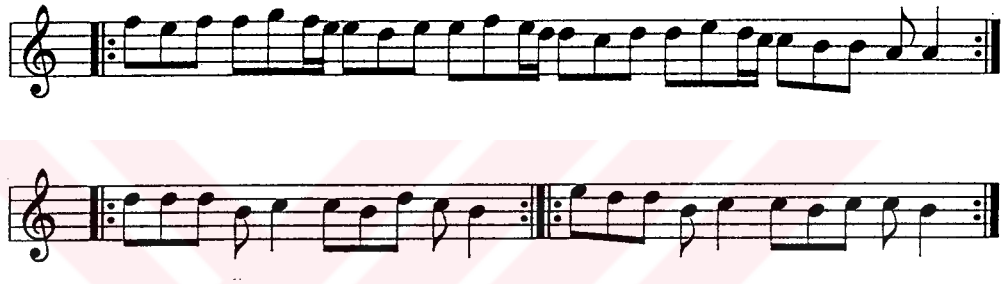

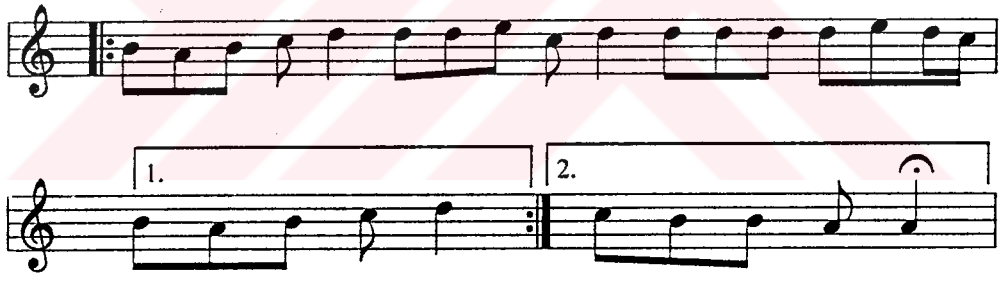

Ḫāne-i Ṣāni

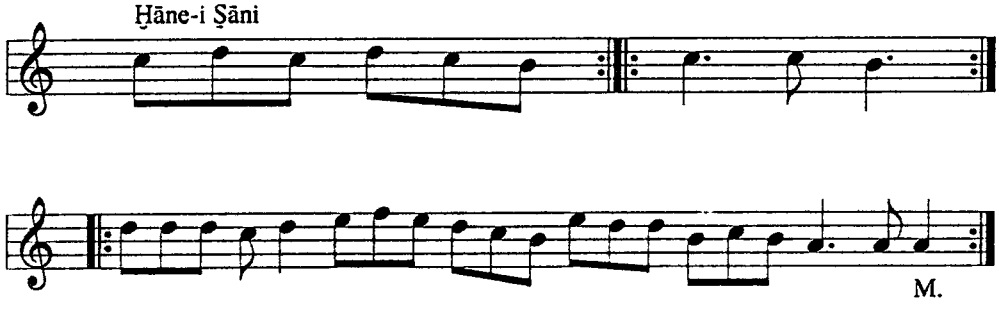

Ḫāne-i Ṣāliṣ

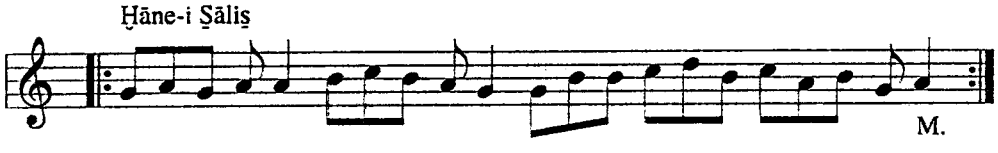

MSS s.131-3

VARŞAĞI

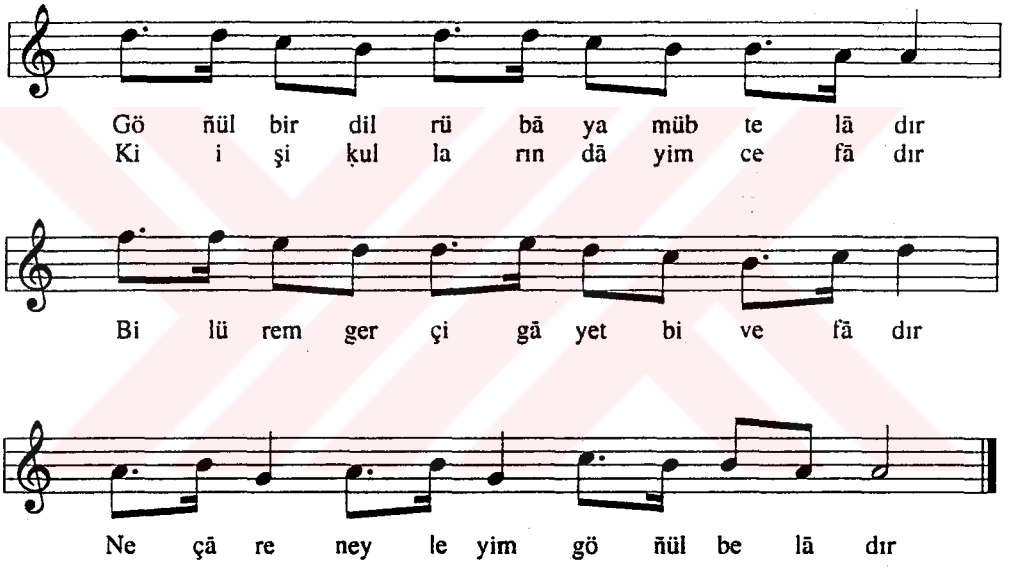

1. Göñül bir dil rübāya mübtelādır
   Ki işi, kullarına dāyim cefādır
   Bilürem gerçi, gāyet bi-vefādır
   Ne çāre, neyleyim, göñül belādır

2. Kemend-i zülfüne oldum giriftār
   Müslimlere esirger görse küffār
   Baña raḥm itmez ise ol cefākār
   Ne çāre, ... eyżan

3. Esirge, ben fenā-yı derd-mendi
   Kuluñum, bāricek Allah Efendi
   Gözüm gördü, dil-i şeydā beğendi
   Ne çāre, ... eyżan

MSS s.132-1

PİŞREV-İ ŞOLAḲZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

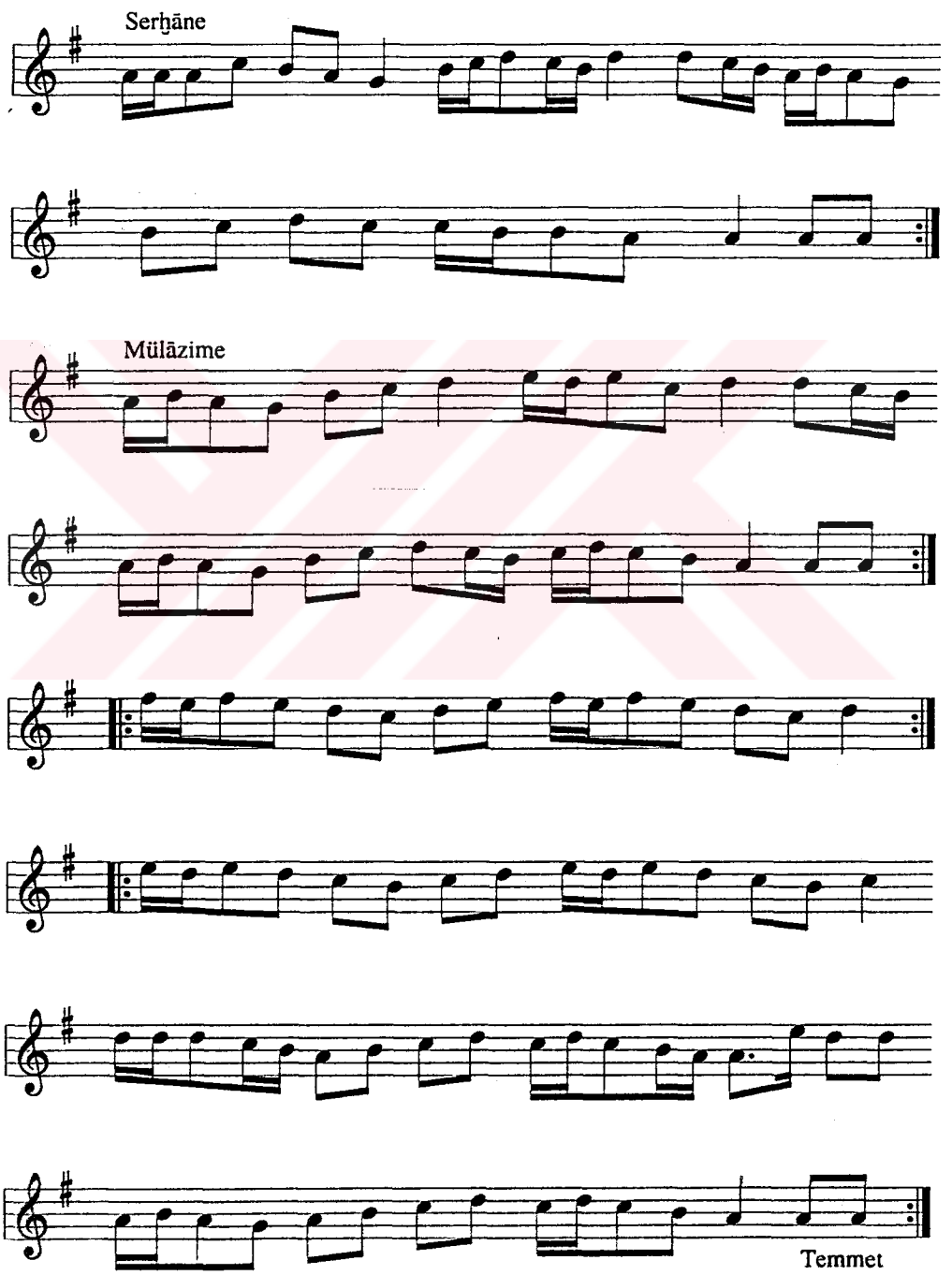

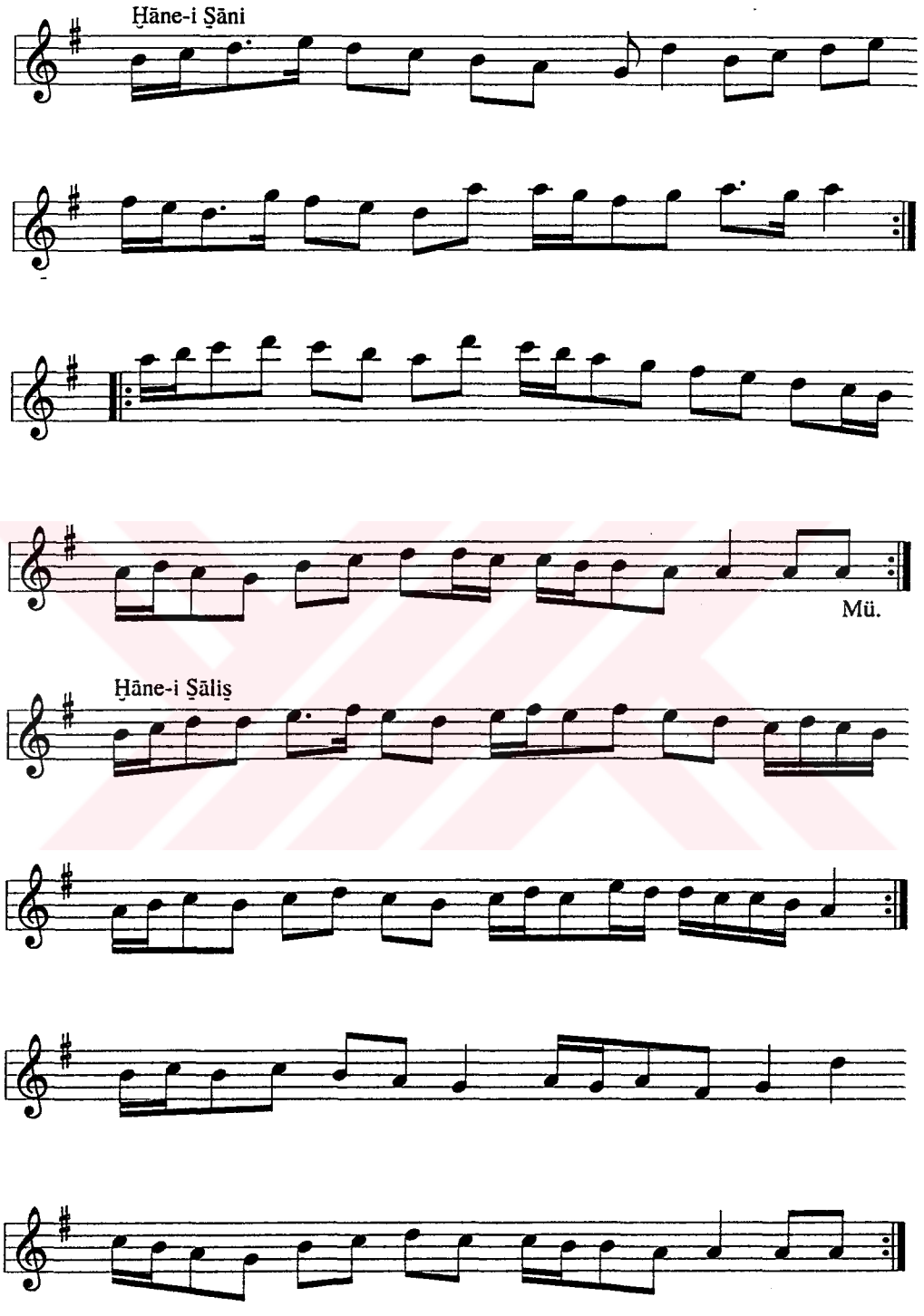
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliş

MSS s.132-2

TÜRKİ

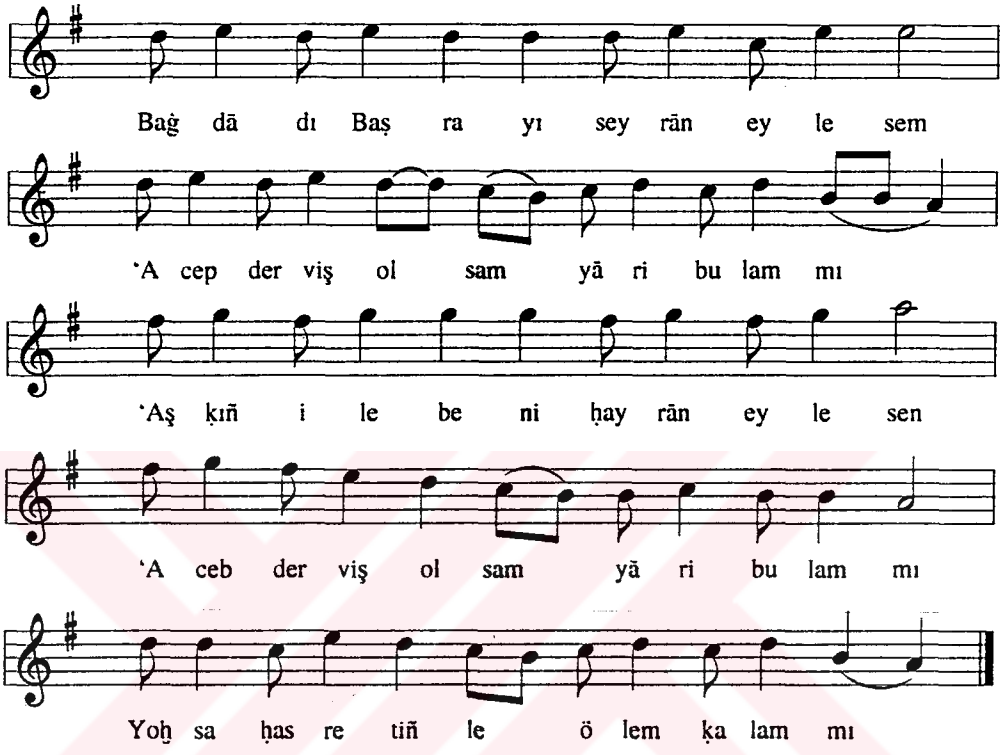

1. Bağdād'ı, Baṣra'yı seyrān eylesem
   'Aceb derviş olsam yāri bulam mı?
   'Aşḳıñ ile beni ḥayrān eylesen
      'Aceb derviş olsam yāri bulam mı?
      Yoḫsa ḥasretiñle ölem, ḳalam mı?

2. Āhımdan 'āşıḳlar gelür imāne
   'Ācizim, elinden devr-i zamāne
   Veysel Ḳarāni'den geçsem Yemen'e
      'Aceb ...

3. Mışır'da bulmadım derdime çāre
   Var, Ḥācı Bektāşi eşiği ara
   Varsam, yüzler sürsem Mollā Ḫünkāra
      'Aceb ...

4. Medine-i Münevver'i ṭavāf eylesem
   Ṣaḥrāṭu'llah'da insem boylasam
   Kābe-i Şerif'e yüzümü sürsem
      'Aceb ...

5. Bir ber-güẕār alsam, vārsam edāya
   Cezāyir gözcisi Veli Dede'ye
   Ḳarşu durmaḳ olmaz Ḥaḳ'dan gelen ḳażāya
      'Aceb ...

6. Aḥmed der: Ṭūr ṭağıñ seyyāḥı olsam
   Ḫālil ü'r-Raḥmān'da ḫaberin alsam
   Ḥabbās'ıñ ilinde mekān bağlasam
      'Aceb ...

MSS s.133-1

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Ṣufyāne

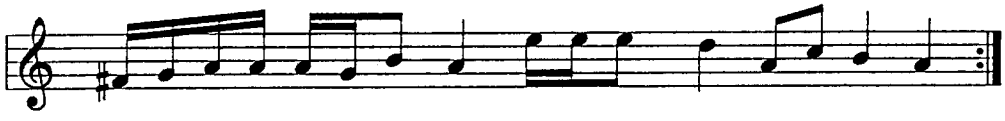

Ve fā da miş li bu lun maz bu gün ben bir ci vān bul dum
Gö rün ce sev dim ben a nı öl müş ken tā ze cān bul dum

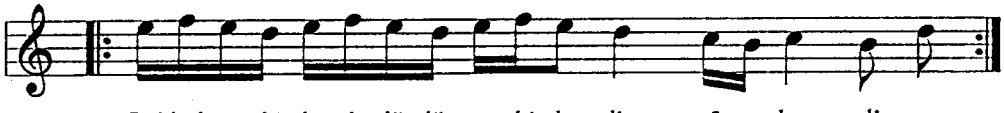

Bül bül gi bi der de düş düm es ki der dim tā ze len di ey

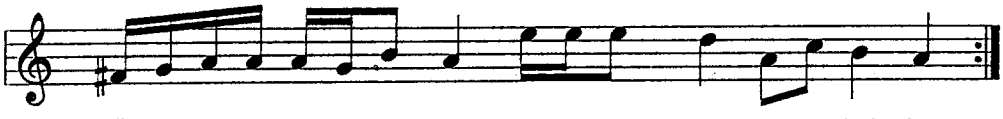

Ö lün ce ben de si ol ma ġa ben bir şūḫi ci vān bul dum

MSS s.133-2

DİĞER

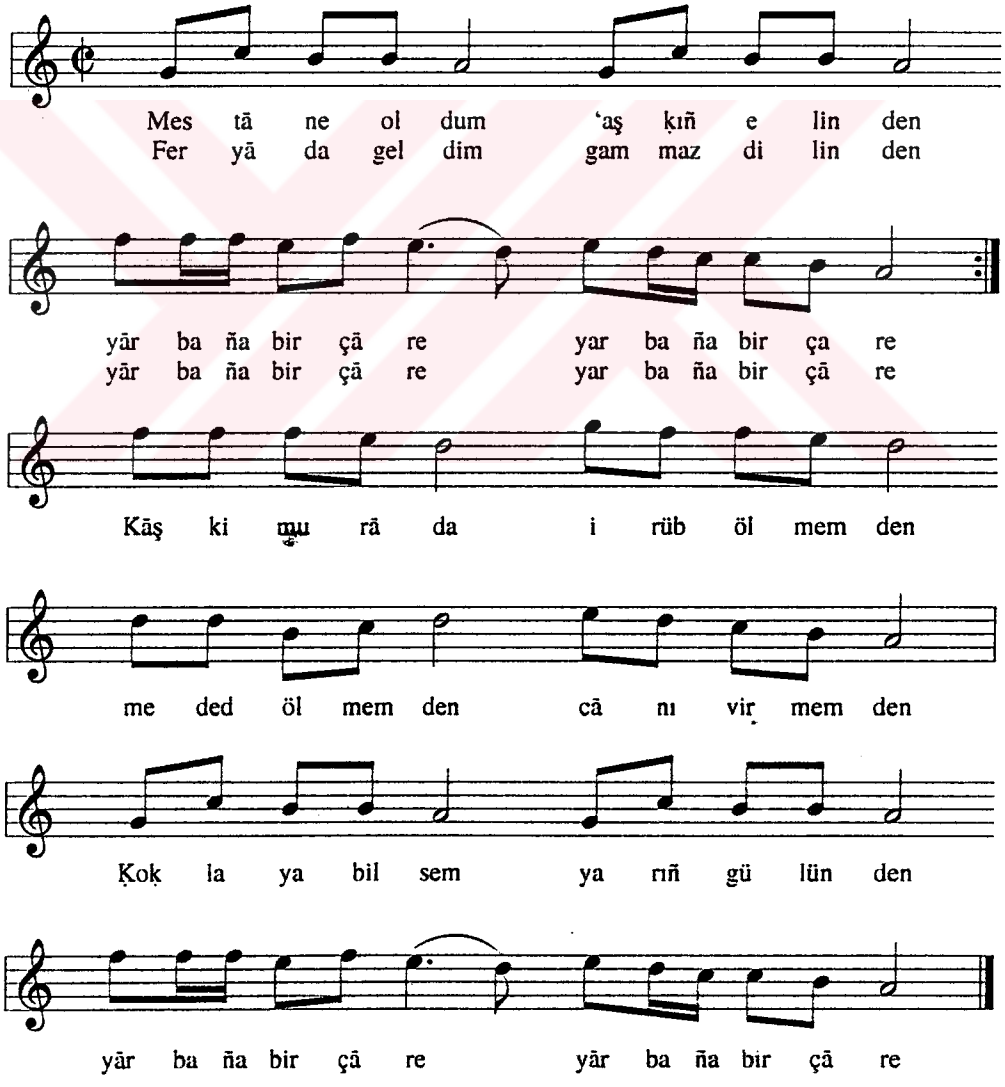

MSS s.133-3

(?)

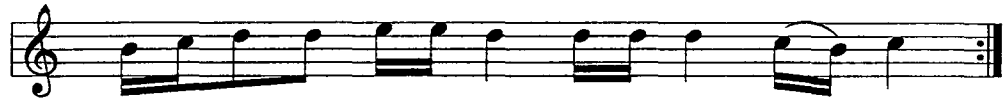

Ḫan çe riñ e li ñe al derd lü si nem del
Ki mi dir ol ṣul ṭā na ḳal dı ran bir el

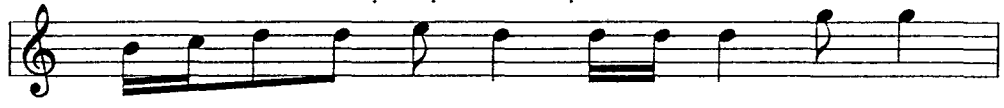

Çeş mi miñ ya şı nı ey le me sel sel

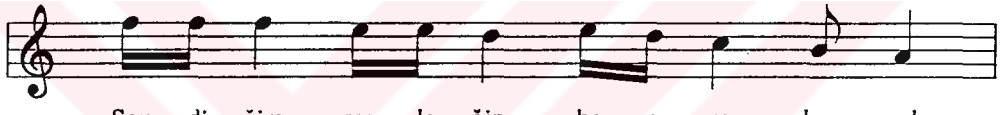

Sev di ğim me le ğim ba rı şa lım gel

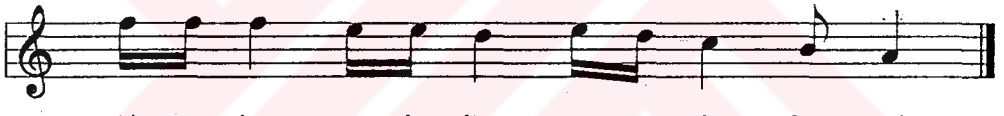

Aḳ gü lüm sün bü lüm ṣa rı la lım gel

1. Ḫançeriñ eliñe al, derdlü sinem del
Kimdir ol ṣultāna ḳaldıran bir el?
Çeşmimiñ yaşını eyleme sel sel
Sevdiğim, meleğim, barışalım gel
Aḳ gülüm, sünbülüm, ṣarılalım gel

2. Ġamıña düşeli gitti ya gülmek
Ya nice mümkündür kendüyi bilmek
Ẓālim ayrılıḳdan yeğdürür ölmek
Sevdiğim, ... eyżan

3. Dostumuz var ise şād olub gülsün
İṣitsün 'adular, derdile ölsün
Bağışla günāhım Ḫaḳ içün olsun
Sevdiğim, ... eyżan

4. Ḥasret odı ile sinem dağlama
Saḳla maḥabbetim yāre söyleme
Ḫalil'i ġurbetde ġarib eyleme
Sevdiğim, ... eyżan

MSS s.133-4

VARŞAĠI

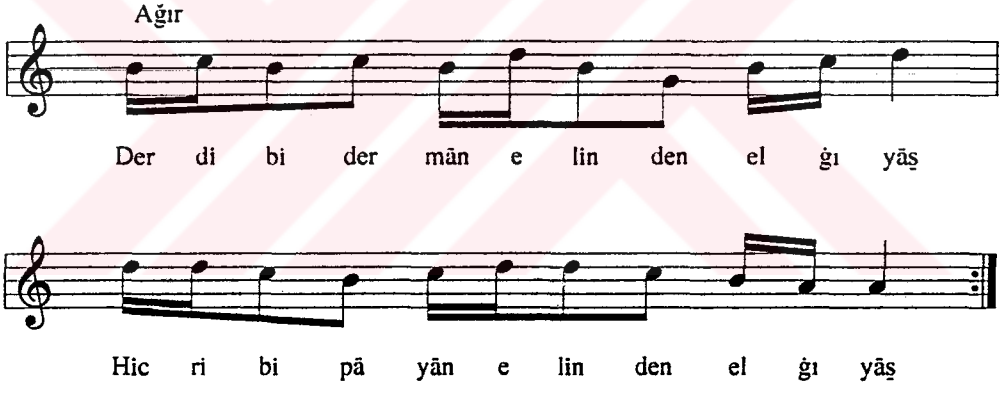

1. Derd-i bi-dermān elinden el ġıyāş
   Hicr-i bi-pāyān elinden el ġıyāş

2. Yüzüme baḳmaz, niyāzım diñlemez
   Bāri çoḳ cānān elinden el ġıyāş

3. Ḳaṭ' iden cismiñ ḥayāt rişteşin
   Ḫançer-i berrān elinden el ġıyāş

4. Ġamze-i ḫūnriz elinden el-emān
   Çeşm-i ḫūn-efşān elinden el ġıyāş

5. Bulmadım bir yār-ı ṣādıḳ ciḥānda
   Bi-vefā yārān elinden el ġıyāş

MSS s.134-1

NAKŞ-I 'UŞŞAḲ

Uṣūleş Muḥammes

Bend-i Evvel

1. 2.

Det te re dir ler ler dir te ne nā de re til lil len len ey

1. 2.

tā dir tā dir tā dir te ne nā de re til lil len

Mülāzime

tā nā dir ney tā nā dir ney det tere til lil len

Temmet

Ten ten ten ta nā det tere dir ler ler dir te ne nā de re til lil len

Bend-i Ṣāni

Ger şe ved ber men mü yes ser di de ez di da rı tū

Tā ḳi yā met ber ne dā rem di de ez di zā rı tū

1. 2.

ā hı ā hı ā hı hey cā nım mi rim

Temām

Hey hey hey hey yār di de ez di zār tū

MSS s.134-2

MURABBA'

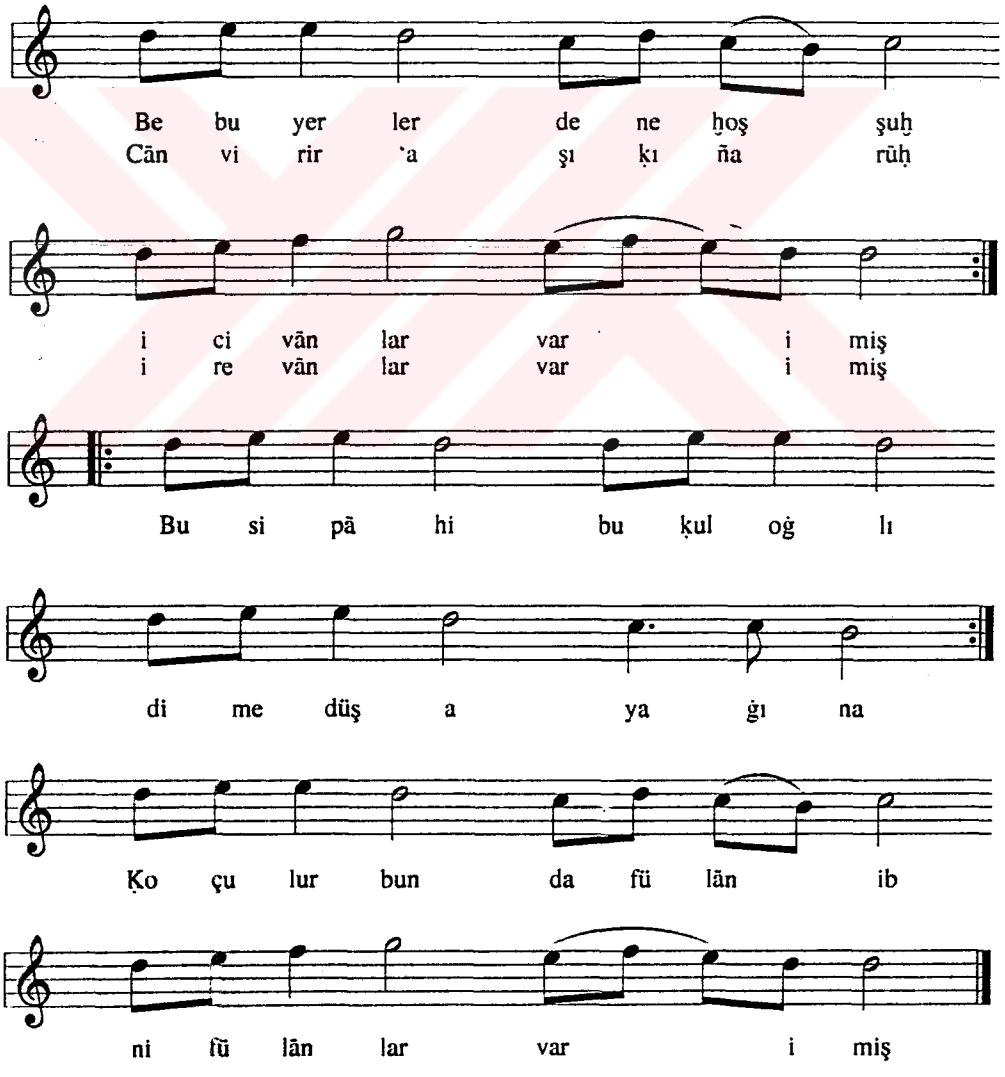

MSS s.135-1

MURABBA'

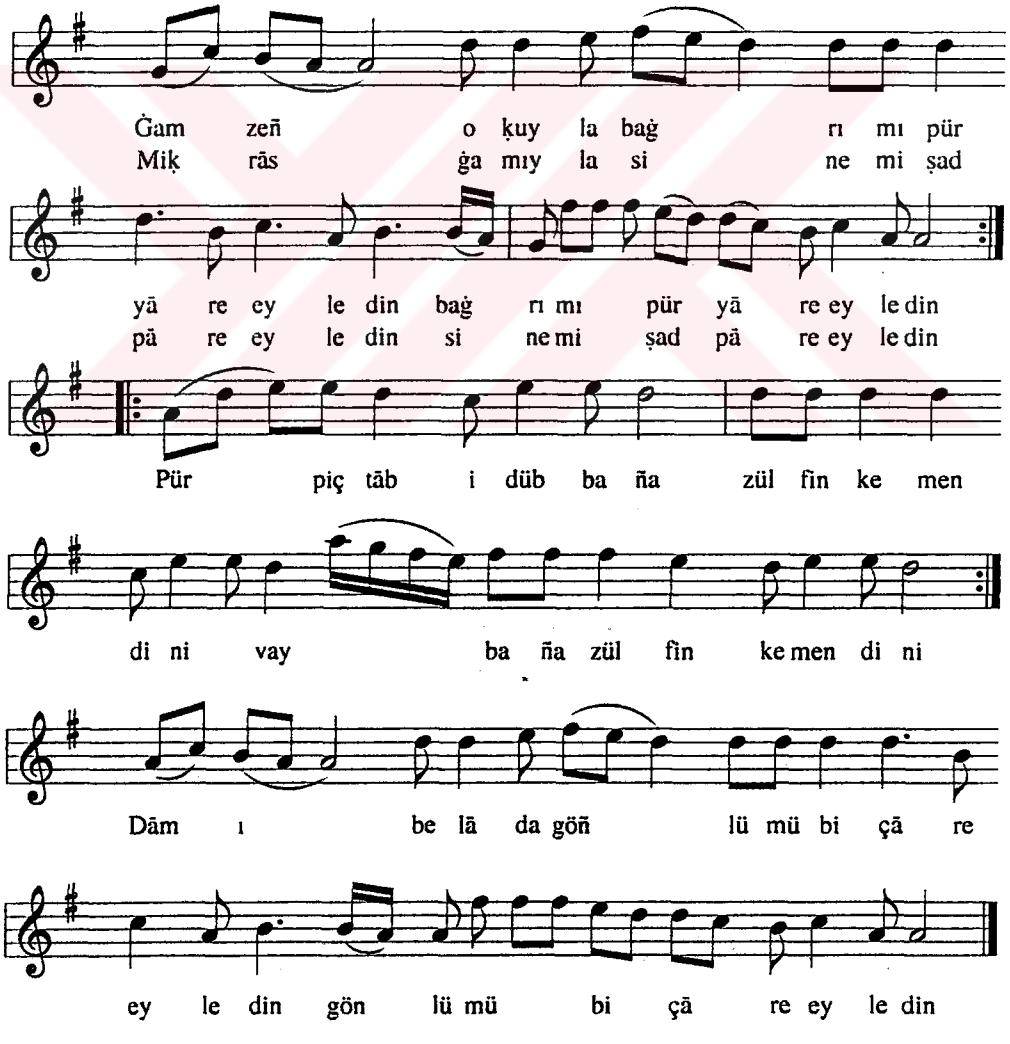

MSS s.135-2

SEMĀ'İ

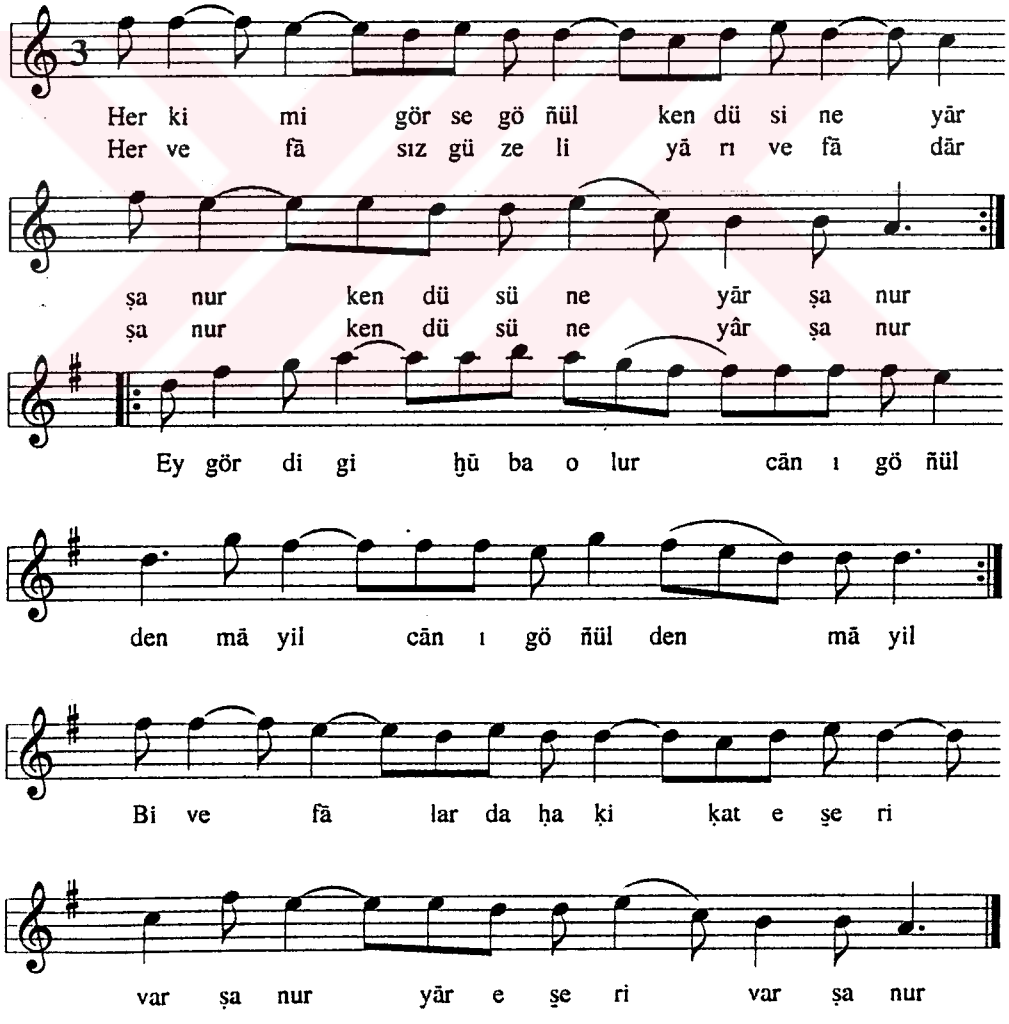

MSS s.136

SEMĀ'Ī

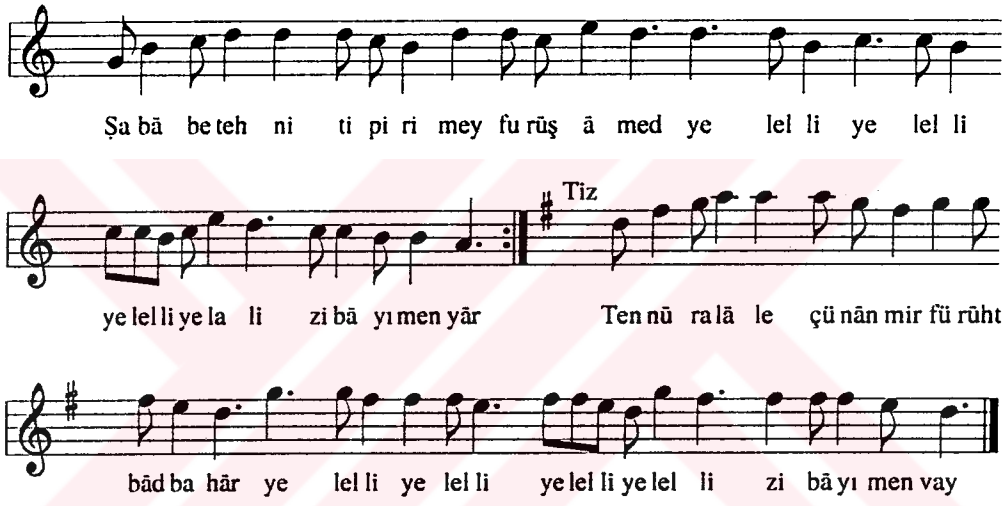

Ṣabā be-tehnit-i pir-i mey-furūş āmed
Yelelli yelelli yelelli yeleli zibāyi men yār
Tennūr-ı lāle-çünān ber-füruḥt bād-ı bahār
Yelelli yelelli yelelli yeleli zibāyi men
Ki mevsim ṭarab ü 'ıyş ü nāz-ı nūş āmed
Eyżan
Tenvir lāle çünān mir ferruḥat bad-ı bahar
Eyżan
Ki gonca-i ġark arak ü ġeşt be-cūş āmed
Eyżan
Hevā mesih nefes-i ġeşt ü ḫāk nāfe-güşāy
Eyżan
Dıraht-ı sebz şüd ü mürġ der ḫurūş āmed
Eyżan
Be-güş-ı cūş ne-būş ez-men be-'işret gūş
Eyżan
Ki insuḫan seḥer ez matemem be-gūş āmed
Eyżan

MSS s.137-1

SEMĀ'Ī ŞANTŪRĪ İBRĀHİM CELEBİ

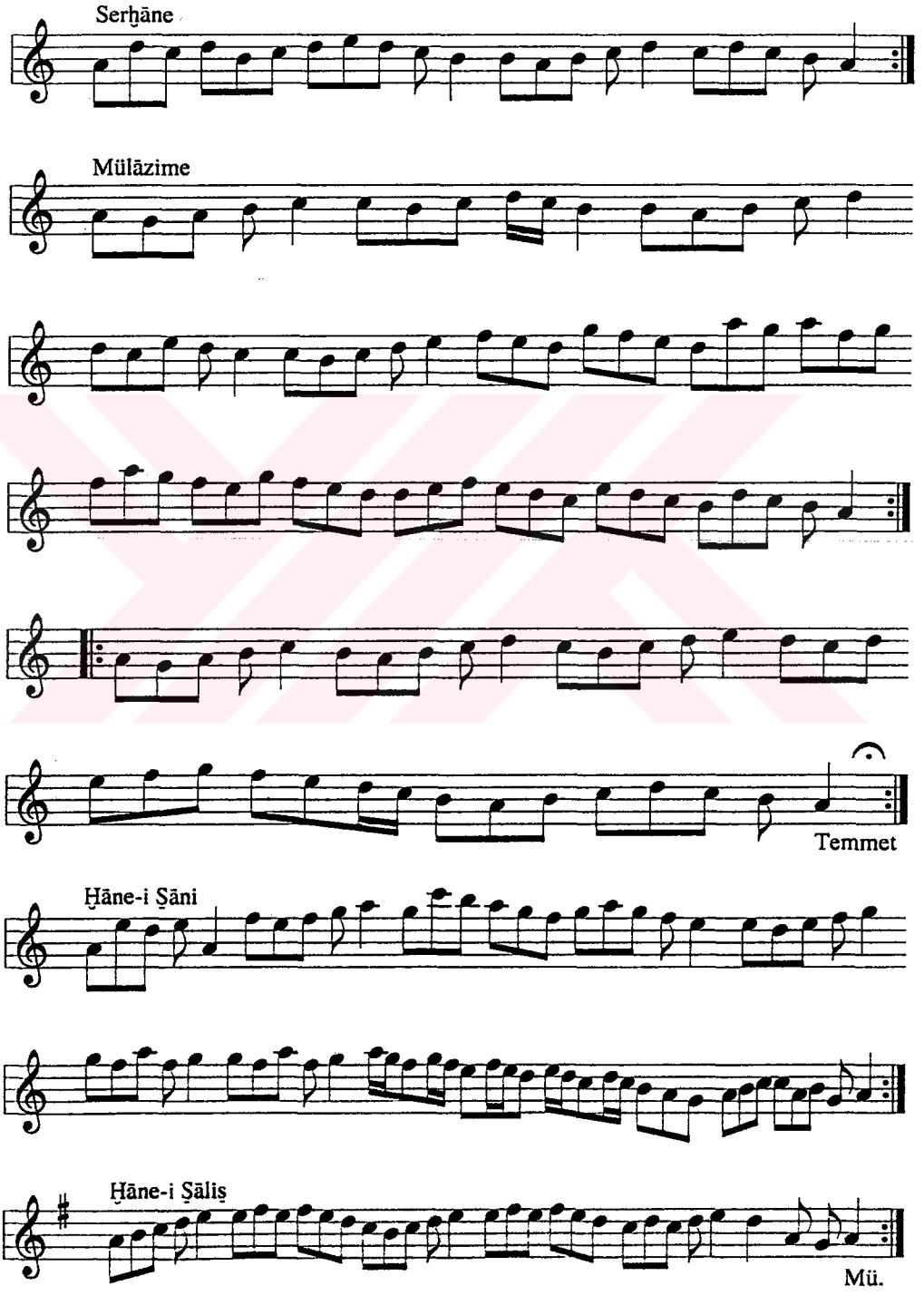

MSS s.137-2

UŞŞĀḲ VARŞAĠI ŞŪFYĀNE

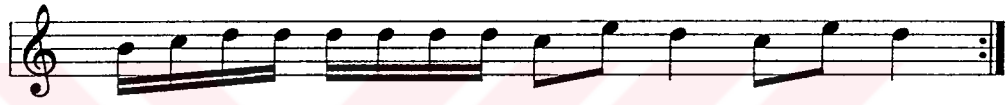

Yi ne ev vel ba hār ol du yaz gel di yaz gel di
Gel ey cā nım gü lis tā ne gi de lim gi de lim

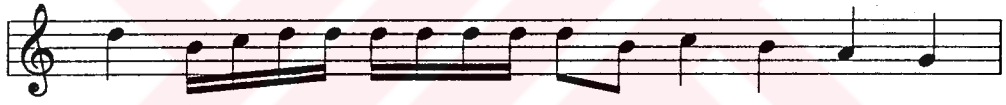

ey Ġa rib bül bül gü li gö rüb şād ol dı yār yār yār

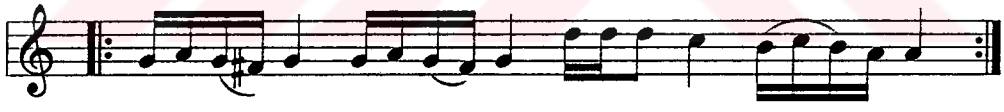

Gel ey ḫā nım gel ey cā nım gü lis tā ne gi de lim

1. Yine evvel bahār oldu yaz geldi
   Gel ey cānım gülistāne gidelim
   Ġarib bülbül gülü görüb şād oldı
   Gel ey ḫānım, gülistāne gidelim

2. Şimdi dağlar yeşillendi, dumandır
   Rūz-i şeb bülbülüñ ḳārı fiġāndır
   Her köşe cennet olduġu zamāndır
   Gel ey cānım ...

3. Sünbülüñ perişān ḳaddi ham oldı
   Çimene nergisiñ çeşmi nem oldı
   Zevḳ eyleyuben içecek dem oldı
   Gel ey cānım, ...

MSS s.138-1

PİŞREV-İ TERĀNE-Yİ DİLKEŞ

Uşūleş Devr-i Kebir

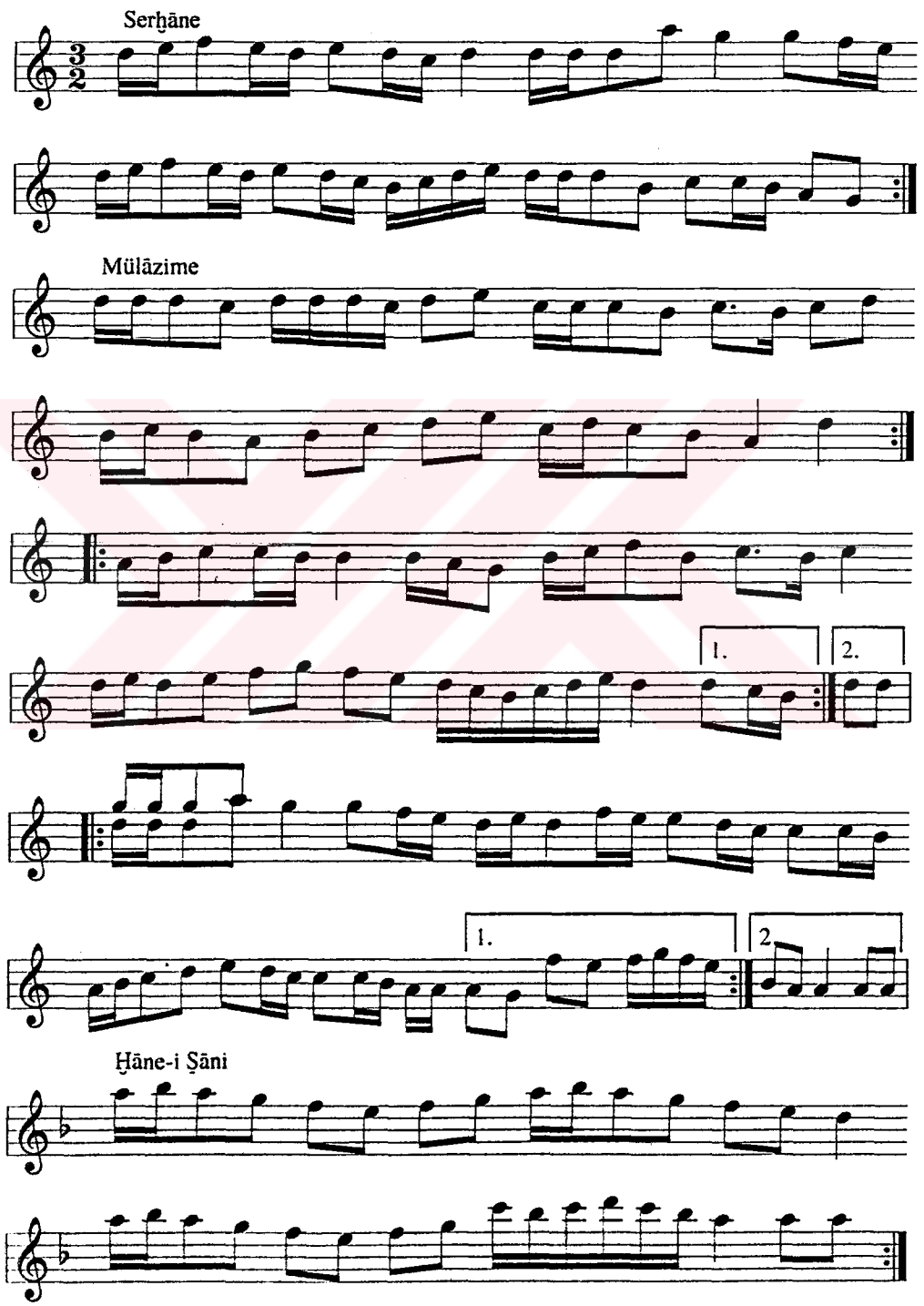

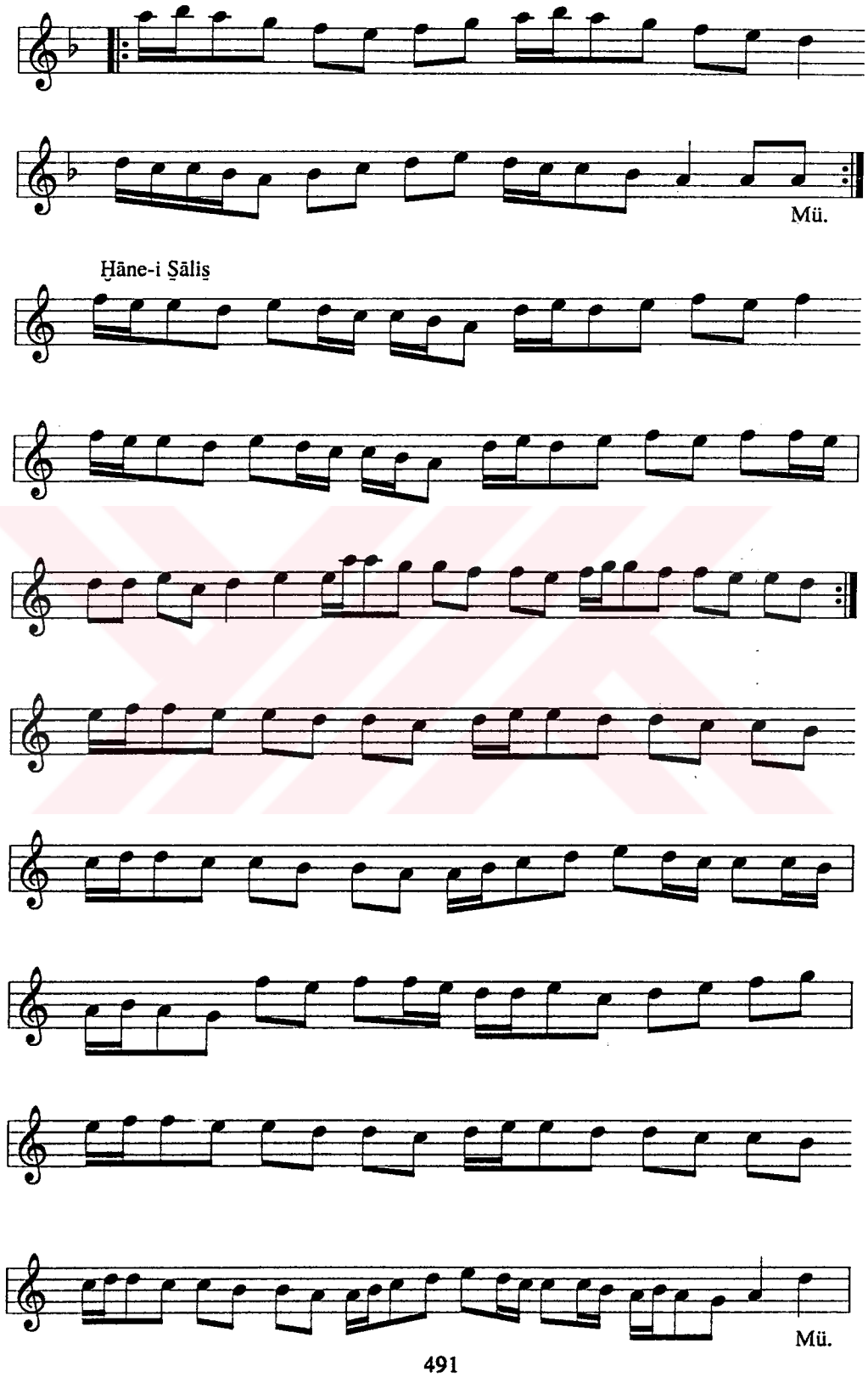
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.138-2

RAḲŞİYE

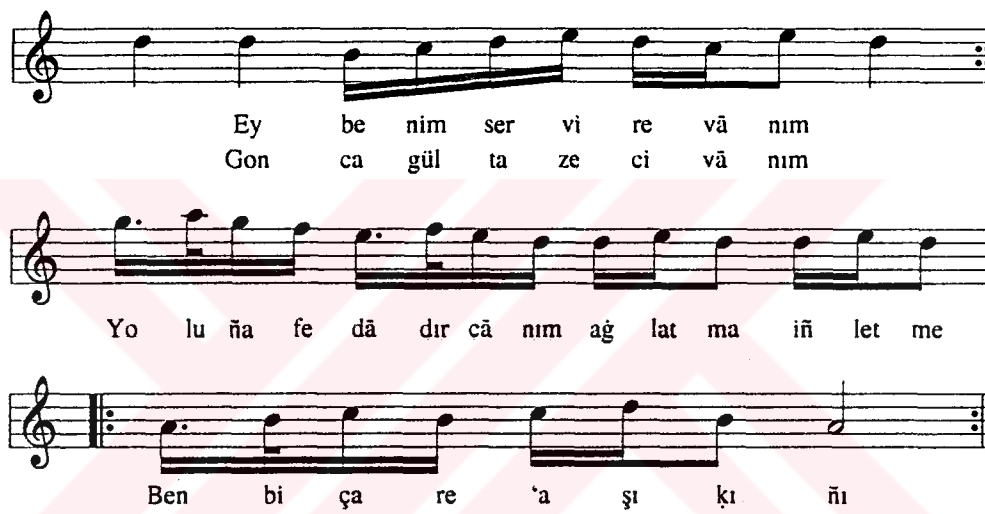

1. Ey benim servi revānım
   Ġonca gül taze civānım
   Yoluña fedādır cānım
   Aġlatma iñletme ben bi-çare 'aşıḳıñı

2. Sen nāz ile gel yanıma
   Noḳsān getirme şānıma
   Girub bu suçsuz kānıma
   Aġlatma ... eyżan

3. Çeşm-i ḫūn ruḫlarıñ siyāh
   Nūr-ı cemāliñ virir żiyā
   Baḳma baña ḳıya ḳıya
   Aġlatma ... eyżan

4. Seniñçün serv-i āzāde
   Erbāb-ı dil heb sevdāda
   Ḥākiñe yüzler .....
   Aġlatma ... eyżan

MSS s.138-3

VARŞAĠI

1. 'Aşḳıñla 'aḳlım döndi cunūne
   Oldum cihānda ben de numūne
   Aḥvāl-i 'aşḳı sorma Mecnūn'e
   Mecnūn'dan benim ḥālim yamandır

2. Kime eyleyeyim senden şikāyet
   Kendi aḥvālimdir olan hikāyet
   Dilber bu cevriñe yoḳ mu nihāyet?
   Mecnūn'dan benim ḥālim yamandır

3. Göñlümi bend itdim zülfüñe bende
   Teraḥḥum eylemek yoḳ mudur sende?
   Nitekim vardurur bu cānım tende
   Mecnūn'dan benim ḥālim yamandır

4. Ferhād ile Şirin gelir, geçerdi
   Ferhād'dan artuḳ Şirin severdi
   Mecnūn'un ḥālini Leylā ṣorardı
   Mecnūn'dan benim ḥālim yamandır

MSS s.139-1

PİŞREV-İ ŞAĞİR-İ MÜRĠ
Ya'ni Kuşsaklağı ya Neġamāt-ı Ṭuyūr
Uṣūleş Hafīf

Serḫāne

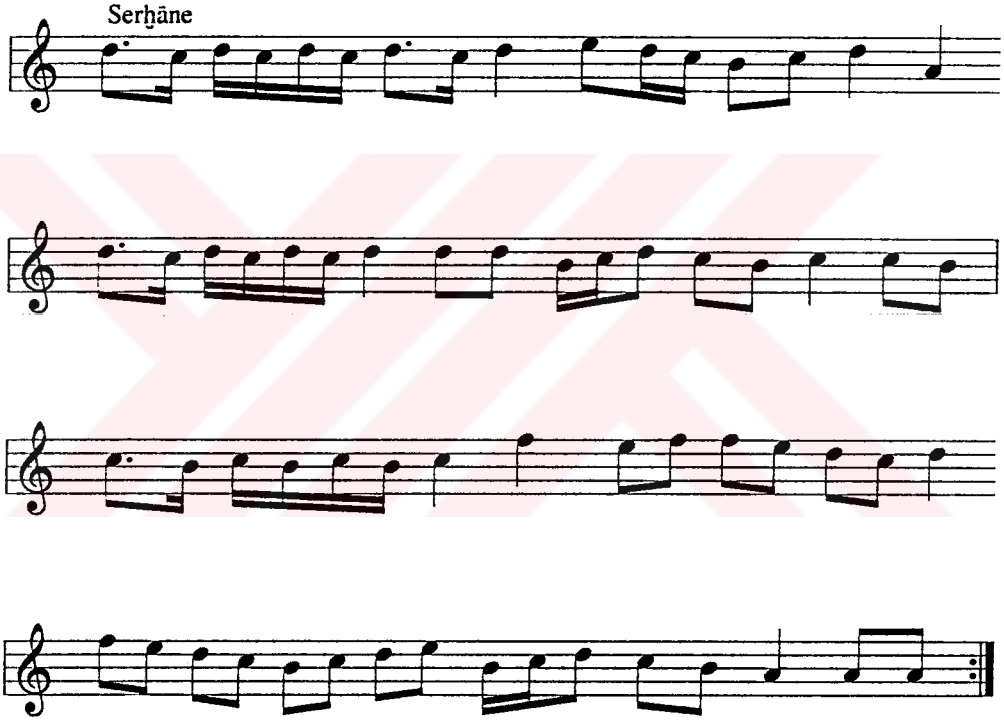

Mülāzime

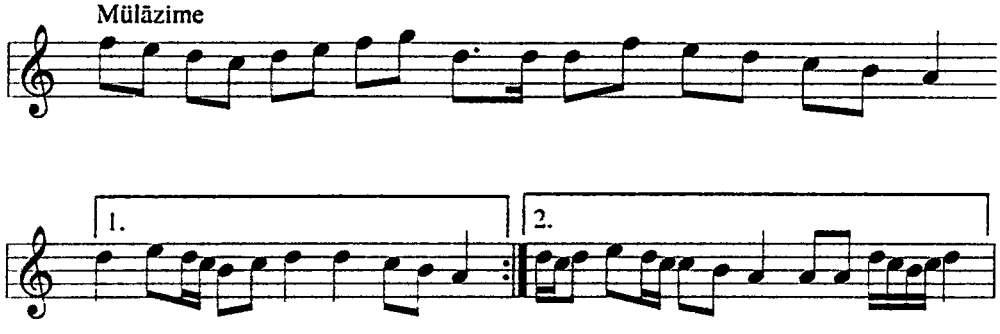

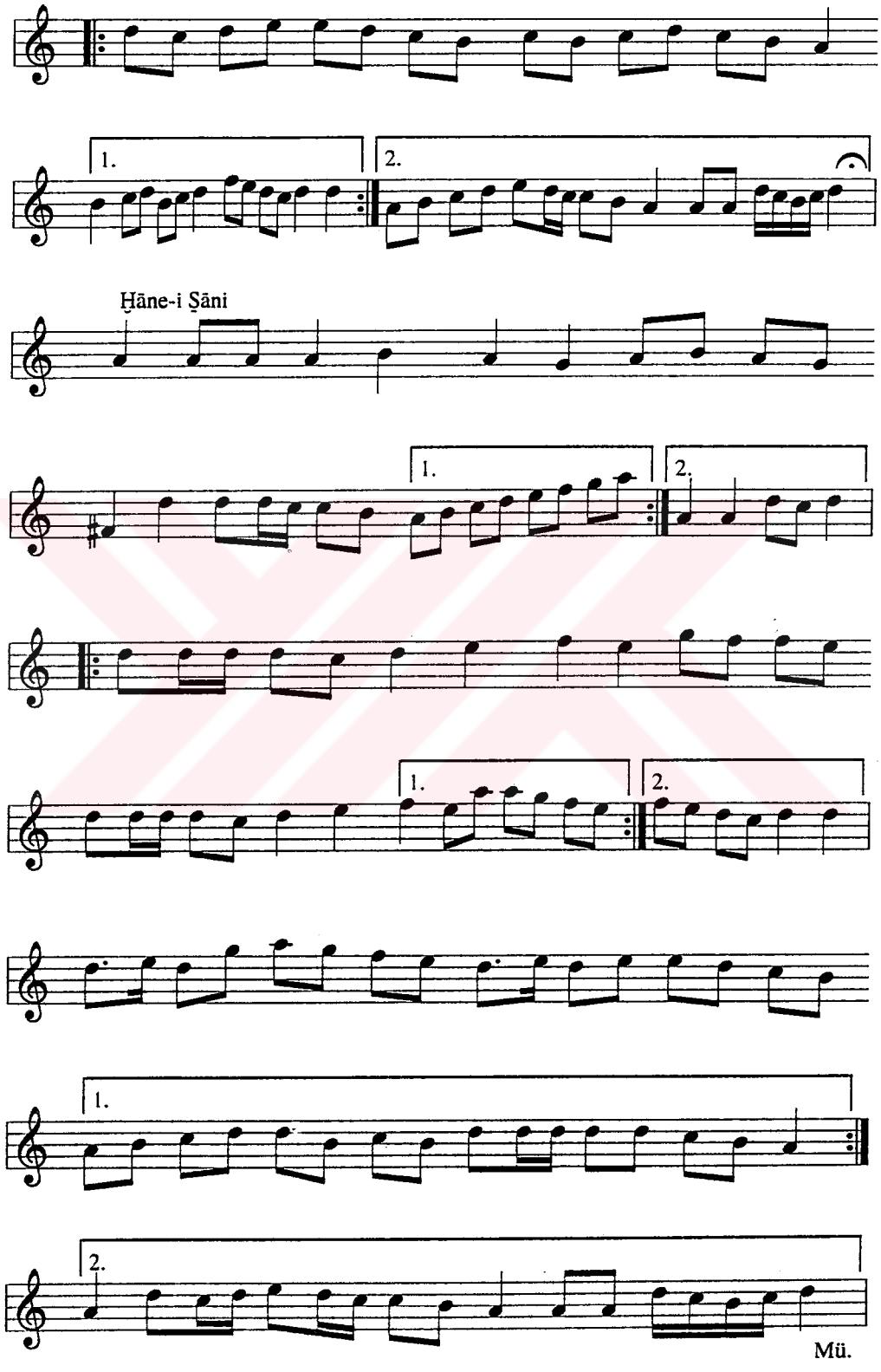
1.
2.
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
1.
2.
1.
2.
Mü.

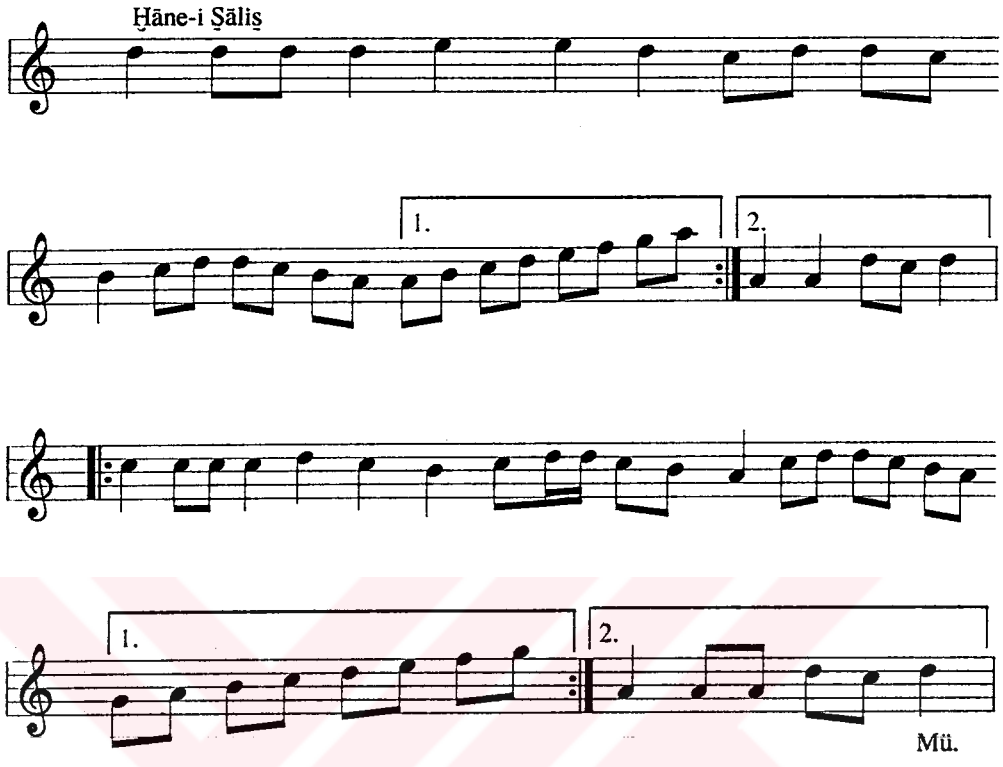
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
1.
2.
Mü.

MSS s.139-2

OYUN

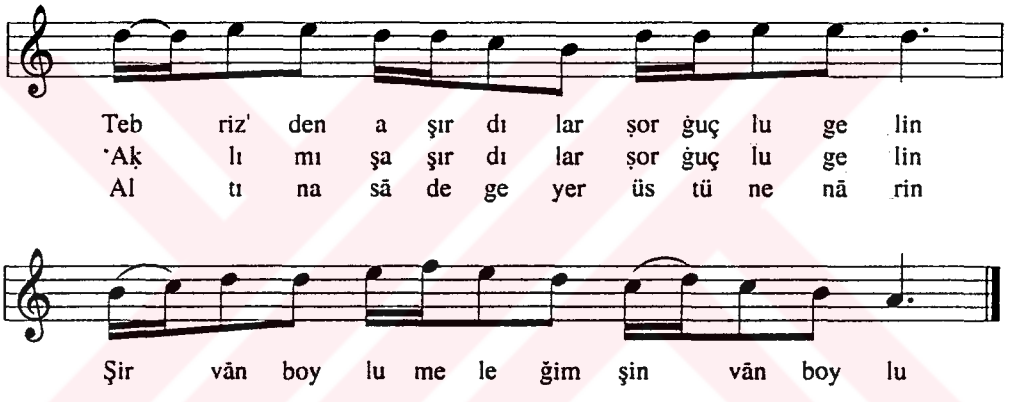

1. Tebriz'den aşırdılar şorġuçlu gelin
   'Aḳlımı şaşırdılar şorġuçlu gelin
   Altına sāde giyer üstüne nārin
   Şirvān boylu meleğim, şirvān boylu

2. Oġlan sen bu yaylaları yaylayamazsın
   Yaylayub da göñülceği eyleyemezsin
   Buña 'umrān dili dirler añlayamazsın
   Şirvān ... eyżan

3. Şu ḳarşudan gelen geline beñzer
   Ṣaçı ince zülüf teline beñzer
   Salınışı ḫünkār ḳuluna beñzer
   Şirvān ... eyżan

4. 'Emmisi var, dayısı var heb eli ḳuşlu
   Parmaġında yüzüğü var cevherlü, ṭaşlı
   Ben bir yavru sevmişim gözleri yaşlı
   Şirvān ... eyżan

MSS s.139-3

VARŞAĠI

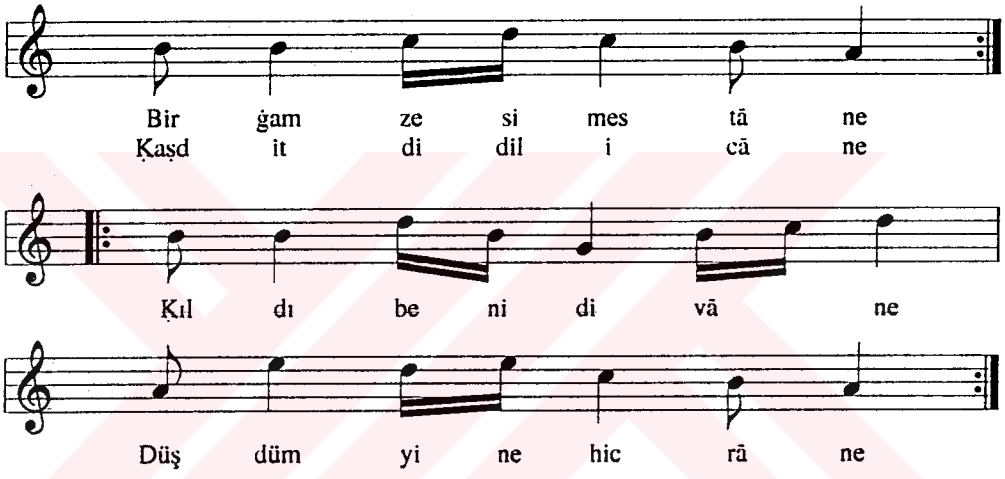

1. Bir ġamzesi mestāne
Ḳaṣd itdi dil-i cāne
Kıldı beni divāne
Düşdüm yine hicrāne

2. Bülbül gibi zār oldum
Azürde-i hāl oldum
Bi-ṣabr-ı ḳarar oldum
Düşdüm yine hicrāne

3. Ġamzeñ oḳını atdı
Ġam baġrıma kār itdi
Aġyare uyub gitdi
Düşdüm yine hicrane

4. Meftūn dil-i meyyālim
Cevr itmede ol ẓālim
Yā Rab nice olur ḥālim
Düşdüm yine hicrāne

MSS s.140-1

PİŞREV-İ ŞERİF

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Fāḥte

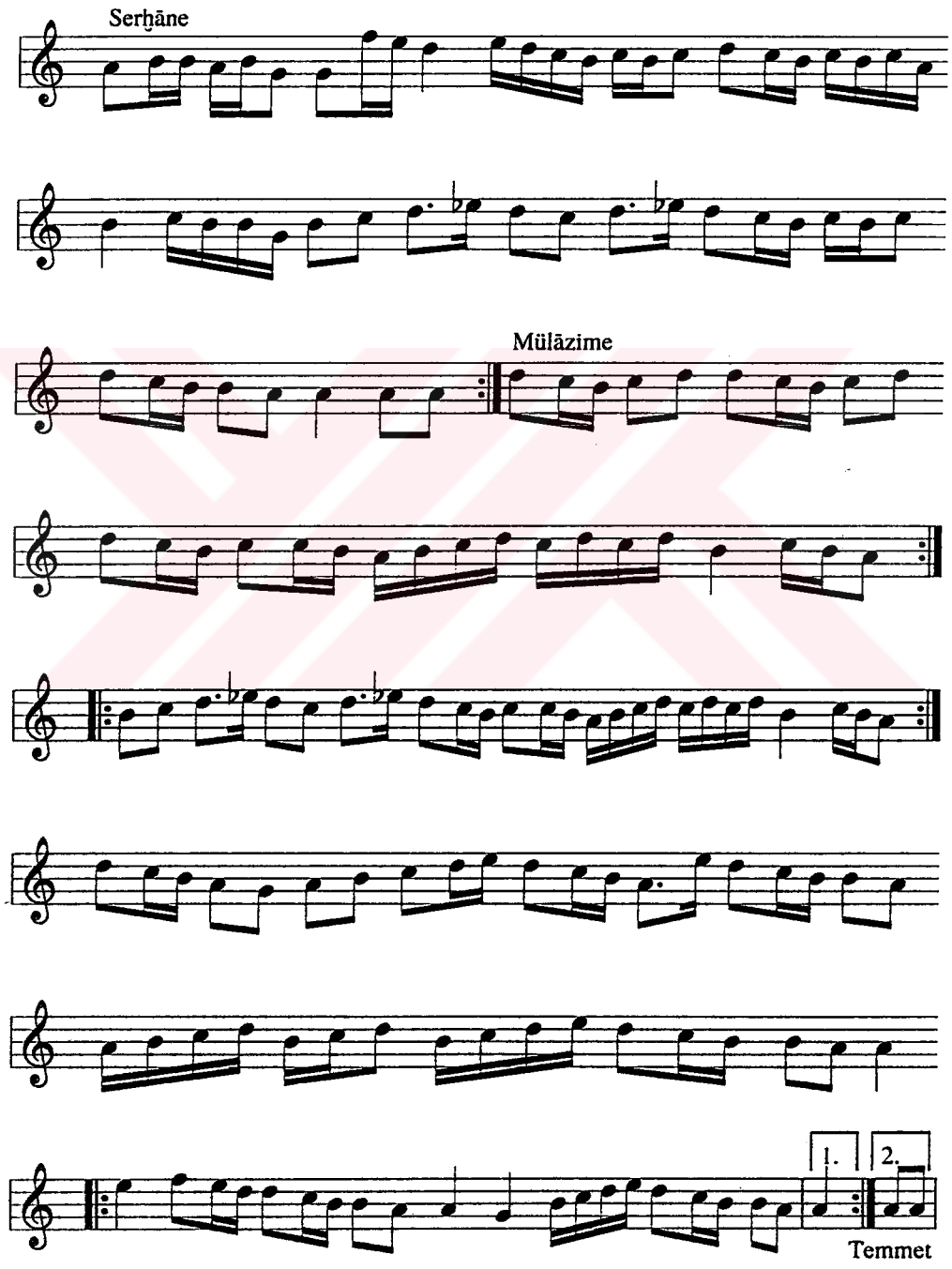

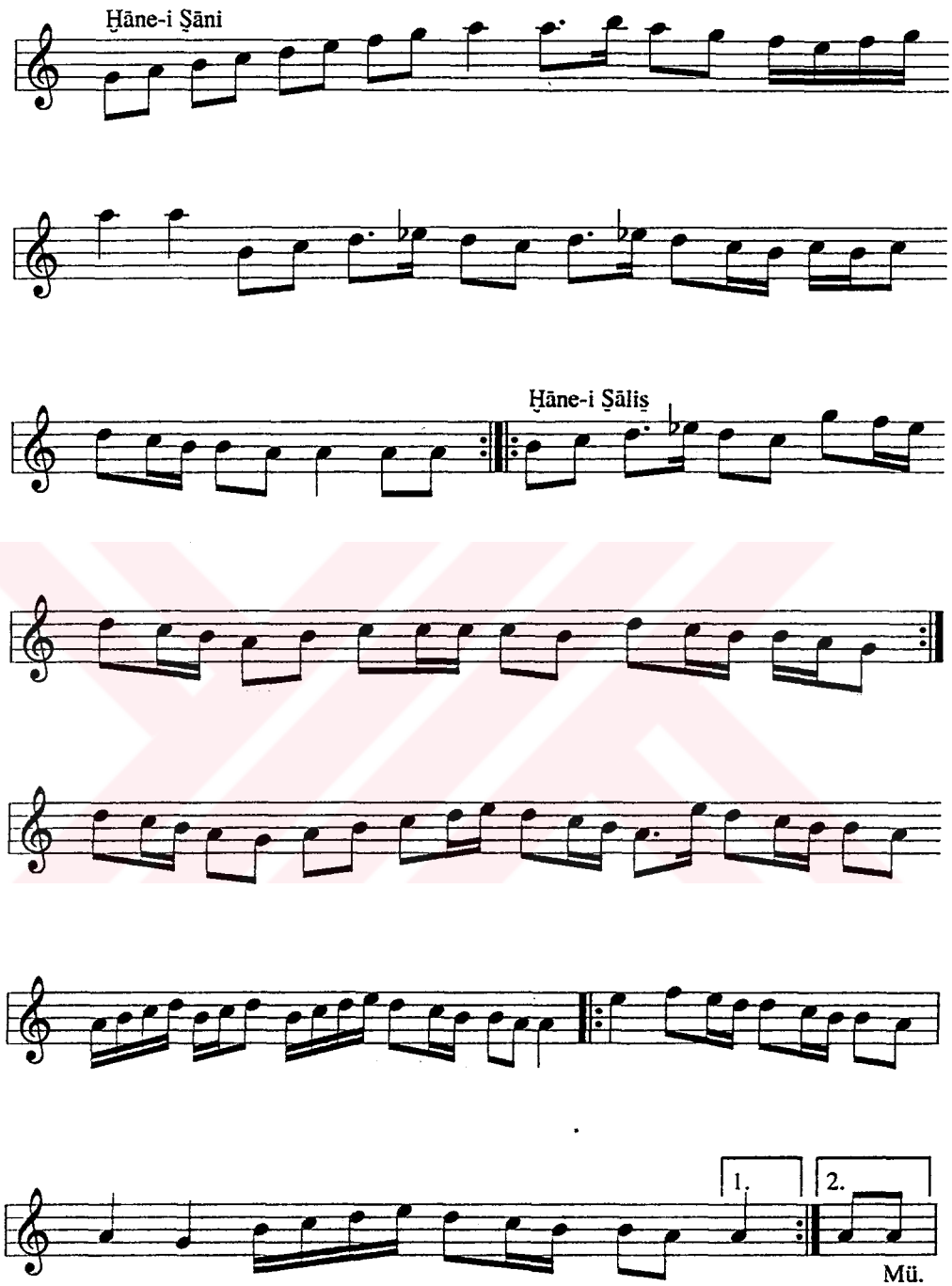
Ḫāne-i Ṣāni
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
Mü.

MSS s.140-2

VARŞAĠI

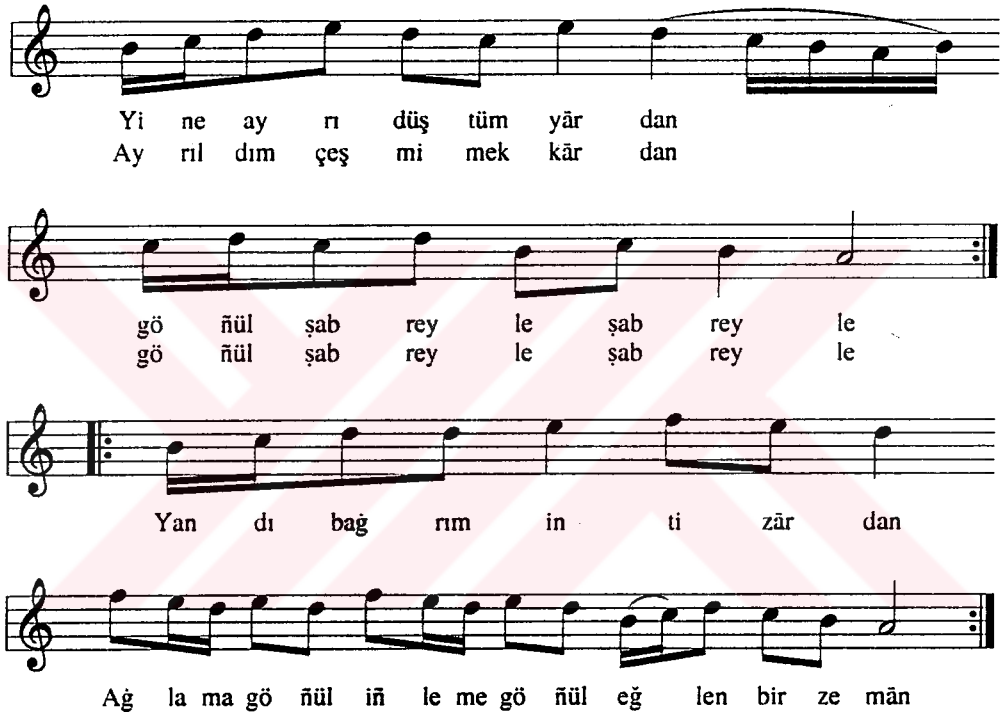

1. Yine ayrı düşdüm yārdan
   Ayrıldım çeşm-i mekkārdan
   Yandı baġrım intizārdan
   Aġlama göñül, iñleme göñül, eġlen bir zemān

2. Bu bir dertdir çeken bilür, göñül
   ʿĀşıḳ olmayan ne bilür göñül
   ʿAşḳ ile ḫalḳ Mecnūn olur
   Ağlama ... eyżan

3. Sırrımı fāş itdiñ ele göñül ...
   Çeşmim yaşı döndü sele göñül ...
   ʿAşkıñ ile düşdüm dile
   Ağlama ... eyżan

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON

MSS s.141

FAṢL-I BEYĀTİ

PİŞREV-İ ʻARŻIYĀRİ

Der Maḳām-ı Beyāti
Uṣūleş Devr-i Kebir

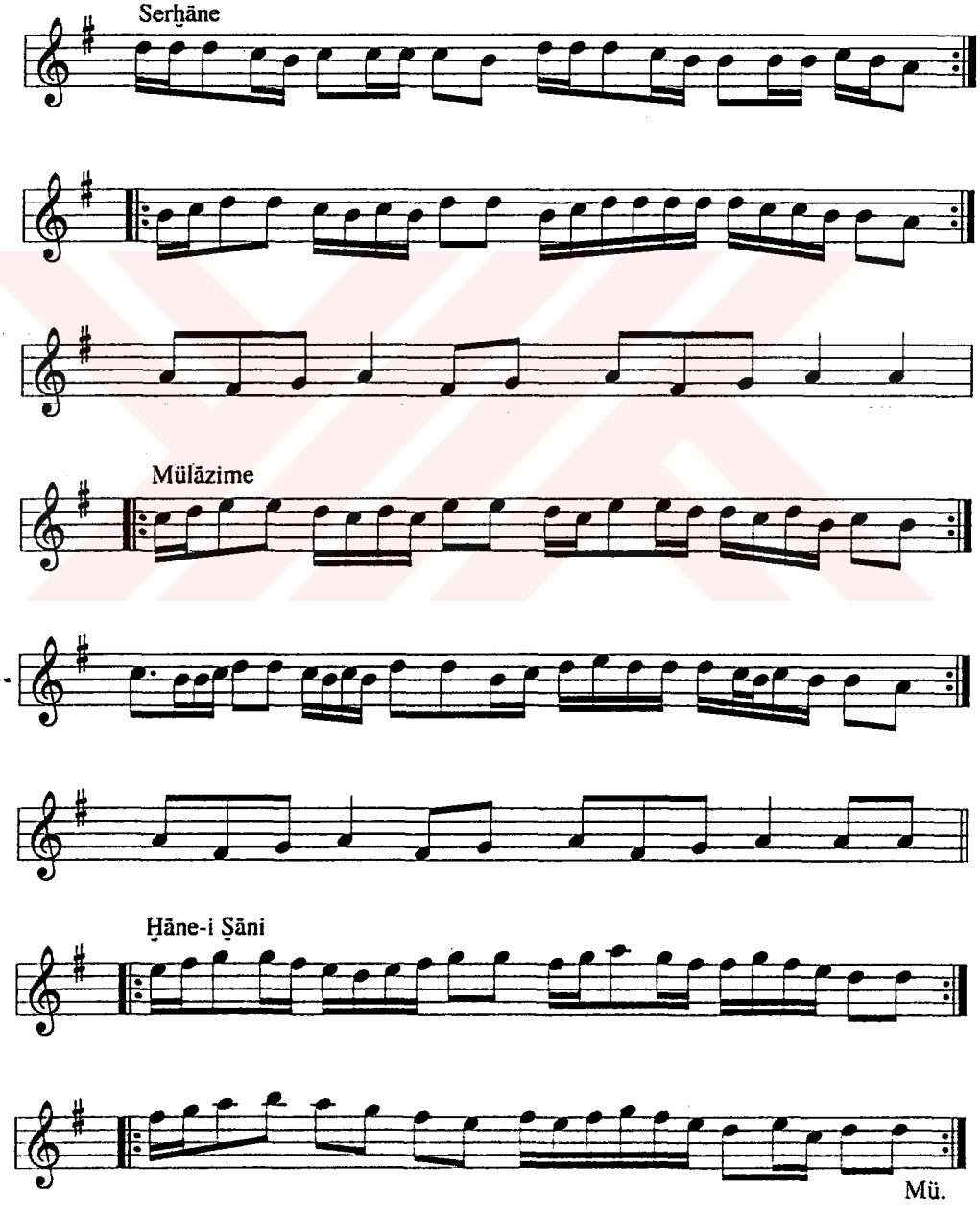

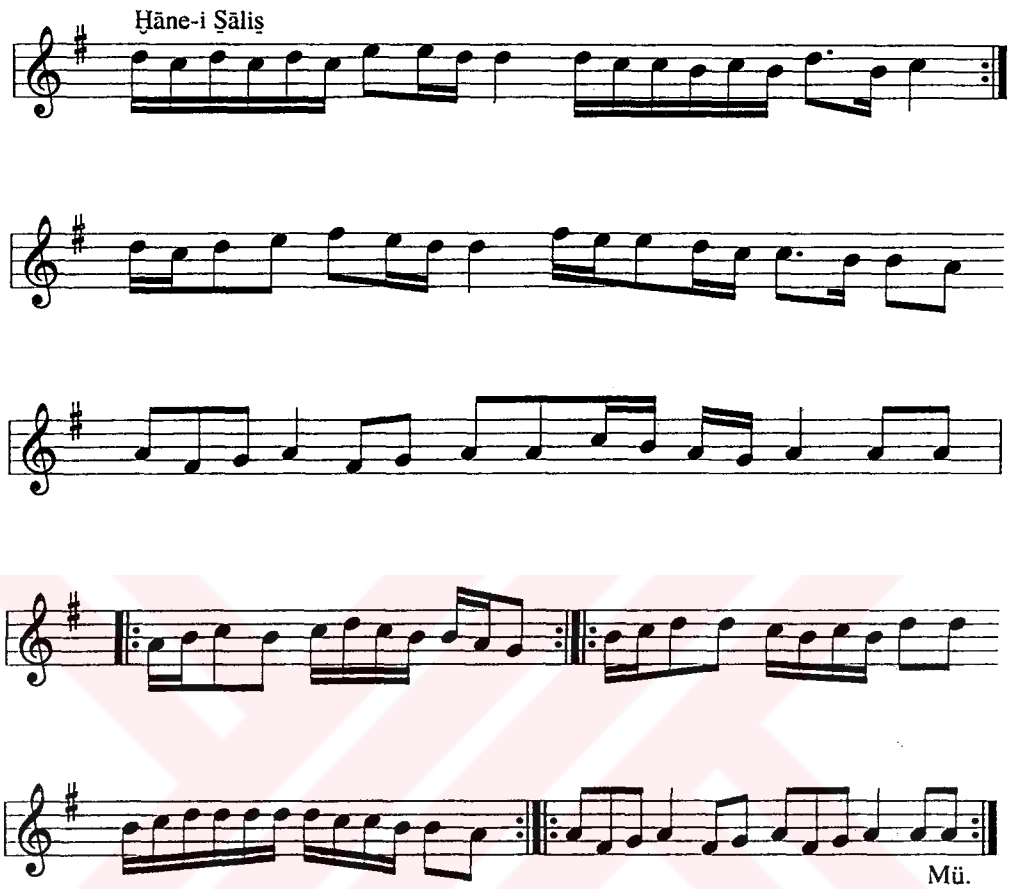
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.142-1

PİŞREV-İ EVSAṬ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

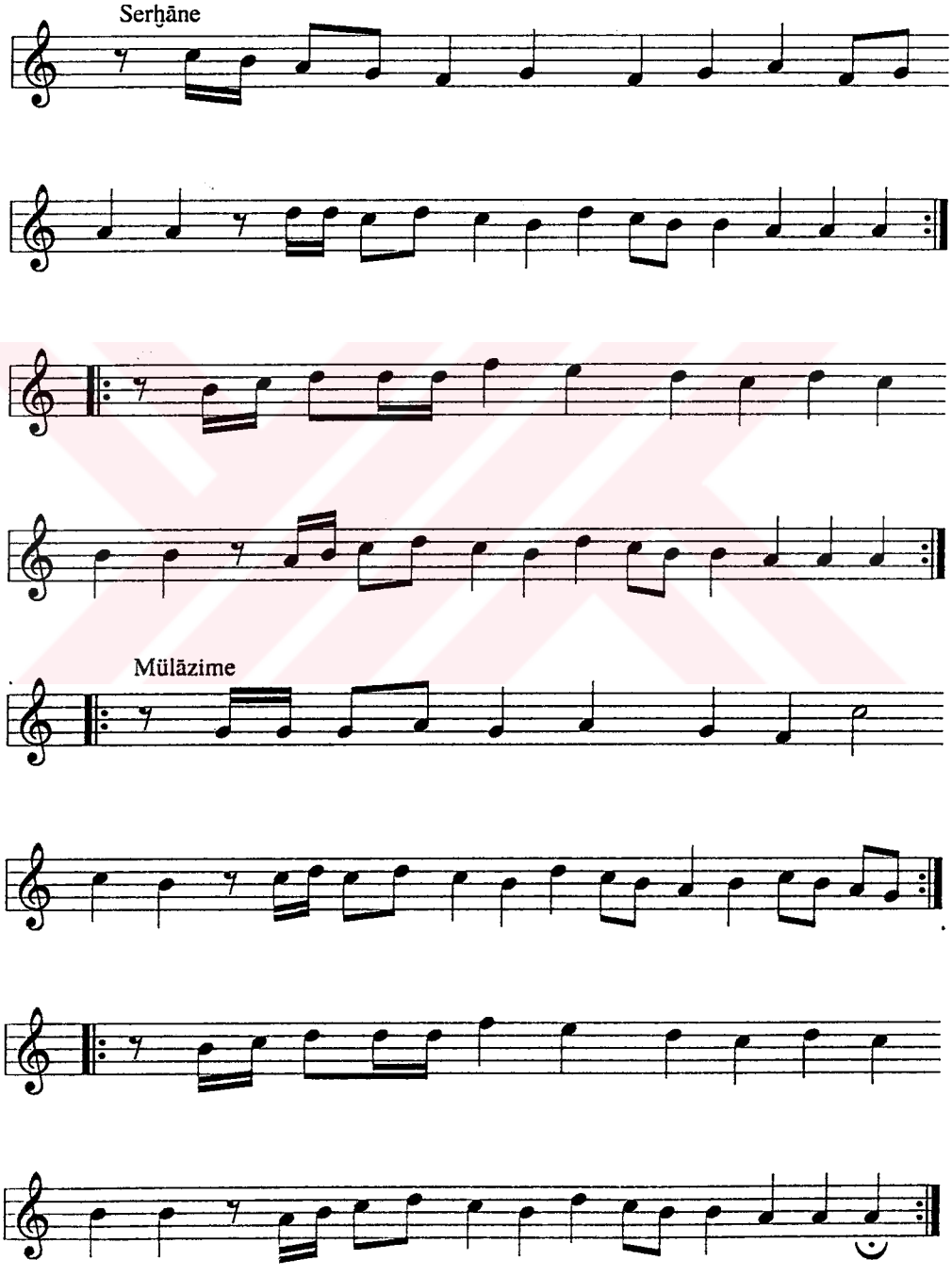

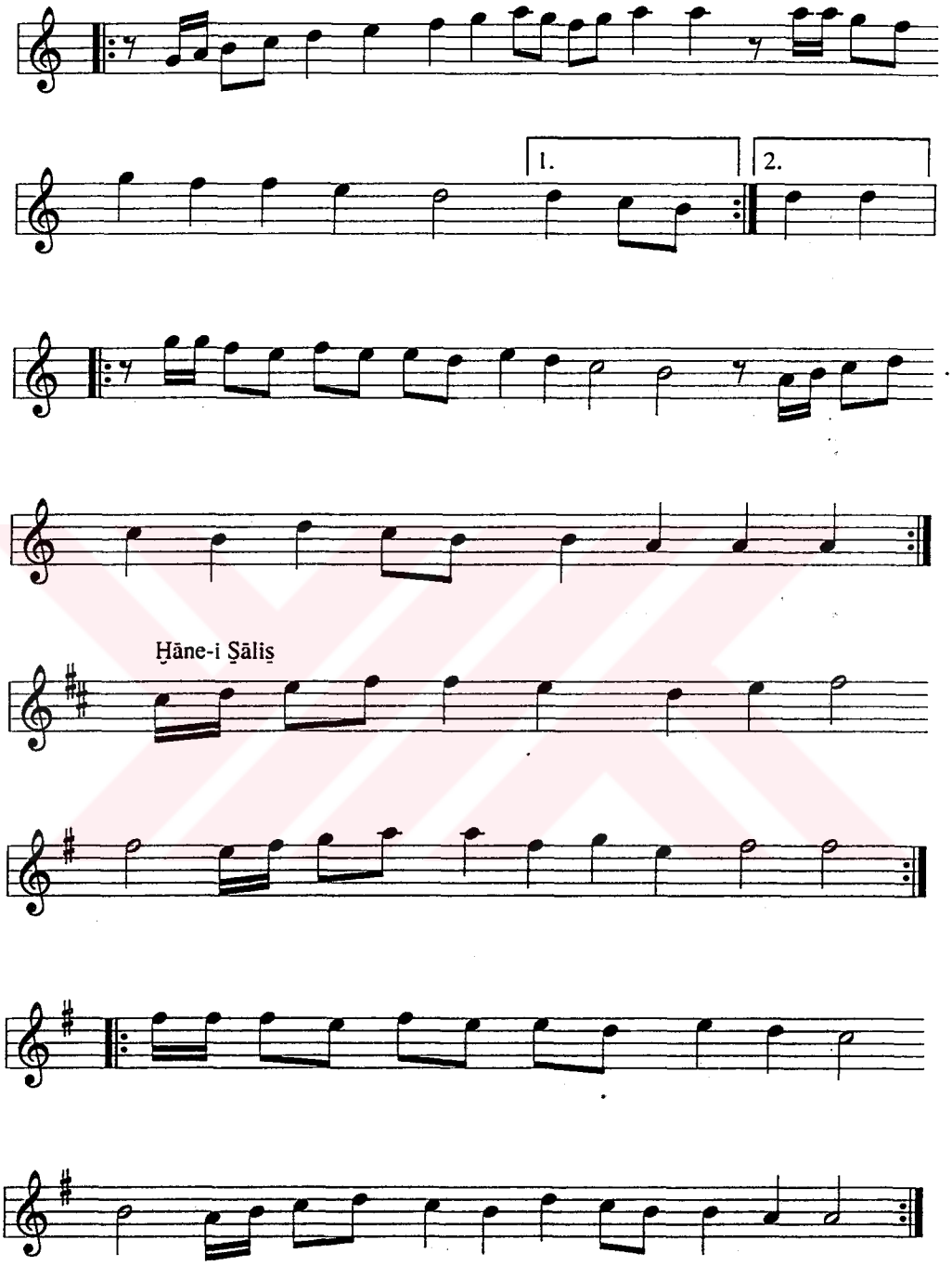
1.
2.
Ḥāne-i Ṣāliṣ

MSS s.142-2

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne hem mülāzime

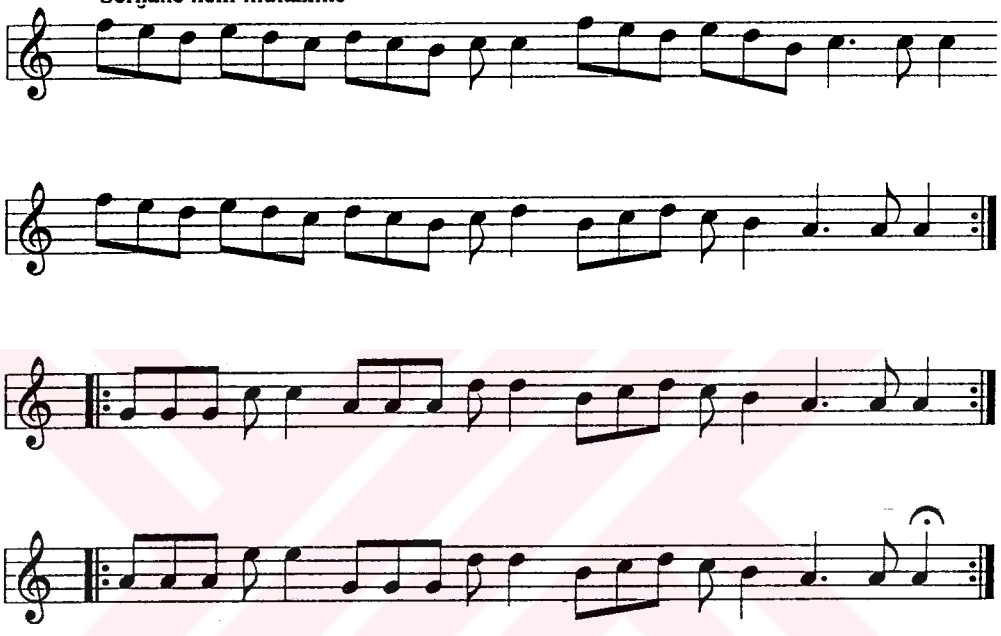

Ḫāne-i Ṣāni

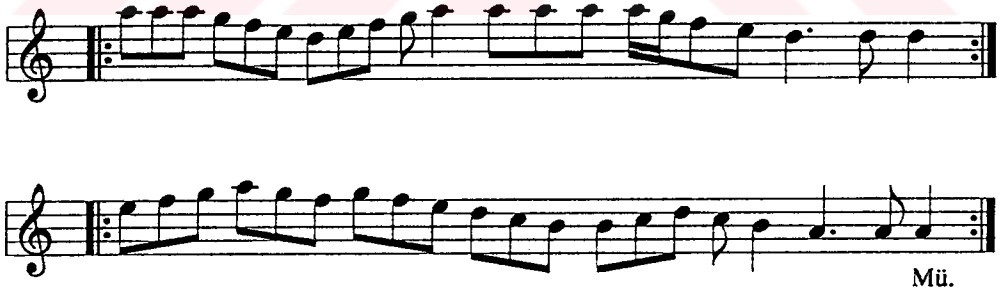

Ḫāne-i Ṣāliṣ

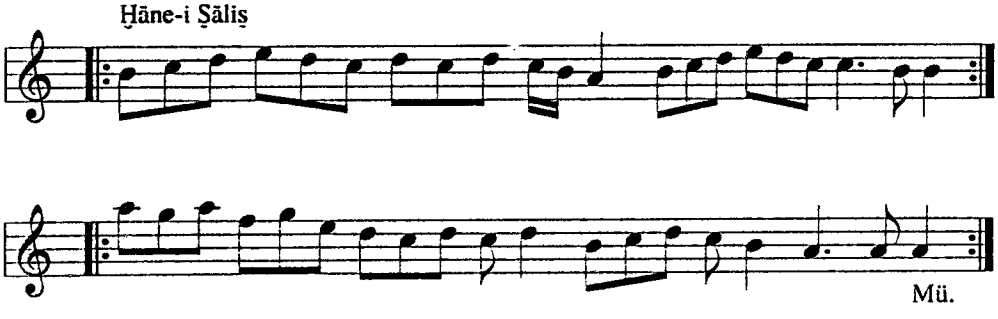

MSS s.142-3

VARŞAĠI

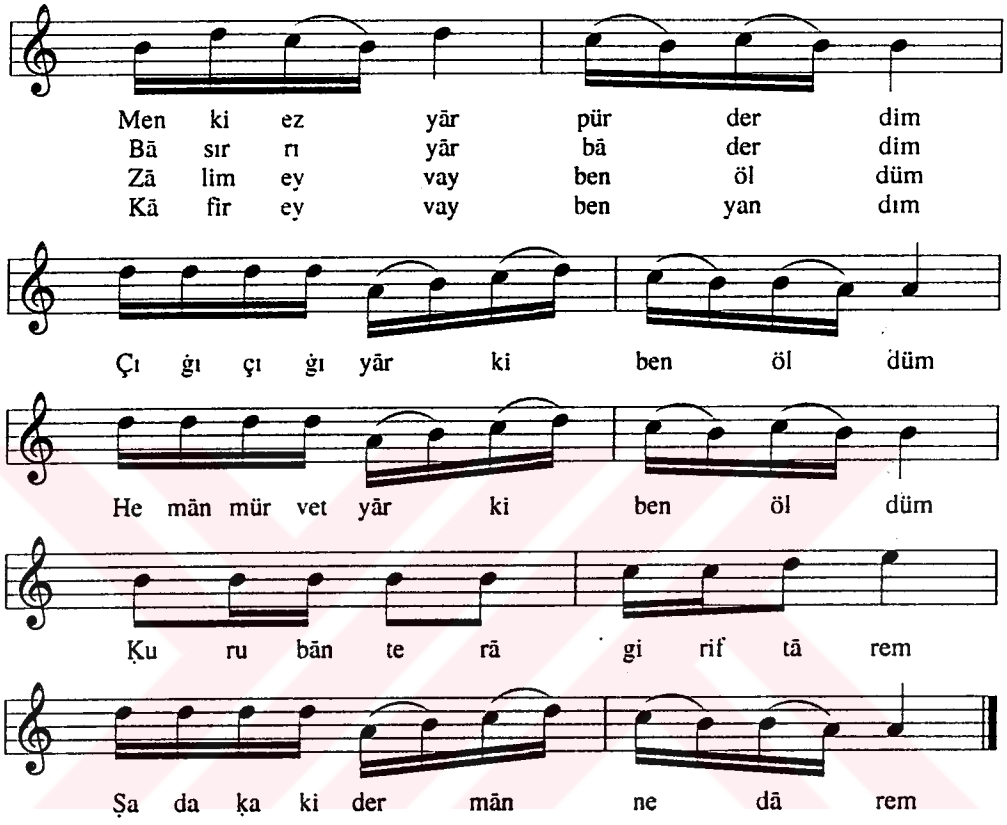

1. Men ki ez yār pür derdem
   Bā-sırrı yār bā-derdem
   Ẓālim ey vay ben öldüm
   Kāfir ey vay ben yandım
      Çıġı çıġı yār ki ben yandım
      Hemān mürvet-i yār ki ben öldüm
      Ḳurbān türā giriftārem
      Ṣadaḳa ki dermān ne-dārem

2. Ben ölem de ḳabrim üzre gelesin
   Siyāh zülfüñ deste deste yolasın
   Bu dünyā fānidir şöyle bilesin
      Çıġı çıġı ... eyżan

3. Bād-ı ṣabā haber ilet yārime
   Gör ki hicrān neyledi cānıma
   Medā'iler ṣusayubdur ḳānıma
      Çıġı çıġı ... eyżan

MSS s.143-1

PİŞREV-İ ŞOLAKZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş ...

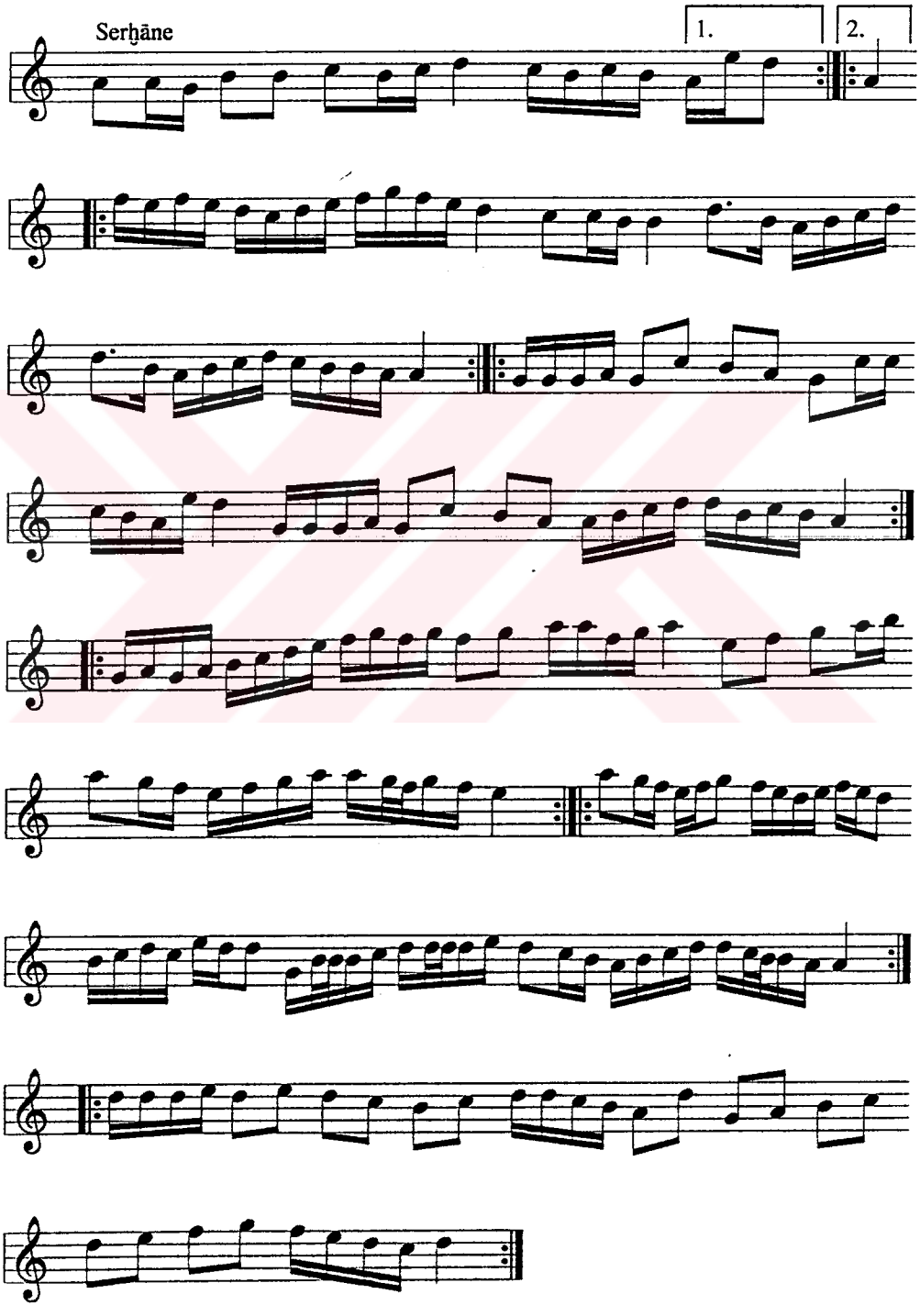

MSS s.143-2

(?)

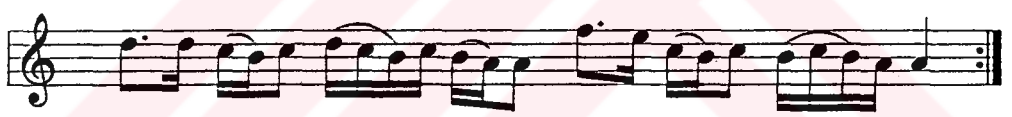

Men ne yem ki seyr i müj gā nı ñaḳur bān o la yım
Ḳoy me ni zül fü pe ri şā nı ñaḳur bān o la yım

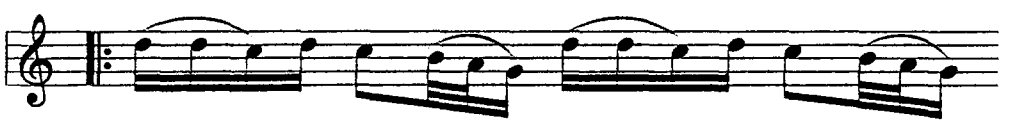

Yü zü me baḳ maz i ken yi

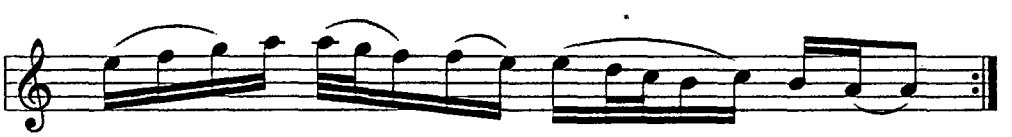

ne bi lür sün ḥā li mi

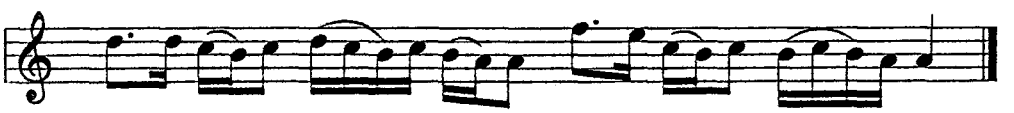

Bu te cā hül i le 'ir fa nı ñaḳur bān o la yım

MSS s.144-1

VARŞAĠI
Devr-i Kebir

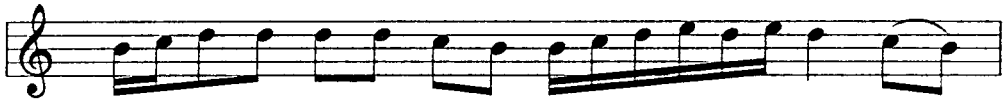

Yār aş ḳuñ la ya nub biş dim ne ġa mıñ dan ā zād ol dum

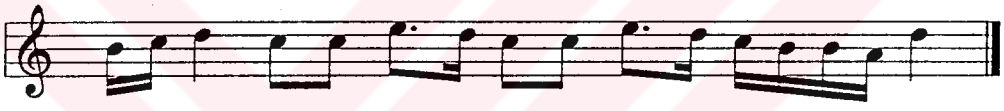

Ne se rim ḳur tul du ef kār dan ef kār dan

1. Yār ʿaşḳuñla yanūb bişdüm (ne ġamıñdan āzād oldum)
   Ne serim ḳurtuldu efkārdan
   Mecnūn olub daġa düşdüm (ne gamıñdan)
   Ne serim ḳurtuldu efkārdan

2. Gice fikriñle ḫayrānem
   İñlerem gündüz giryānem
   Derdim ile bi -dermānem (ne ġamıñdan āzād oldum)
   Ne serim ḳurtuldı ...

3. Ḳul gibi elim baġlaram
   Ḳarşuñda ṭurur aġlaram
   Ṭaşḳın sel gibi çağlaram (ne ġamıñdan āzād oldum)
   Ne serim kurtuldı ...

4. Çünki düşdü bize fīrḳat
   Naṣib etsün Ḫüdā vuṣlat
   Bilemem ki nedir ḥikmet (ne ġamıñdan āzād oldum)
   Ne serim ḳurtuldı ...

5. Derdiñ ile baġrım deldiñ
   Gedāñı bi -çāre ḳıldıñ
   Al eyleyüb göñlüm aldın (ne ġamıñdan āzād oldum)
   Ne serim ḳurtuldı ...

MSS s.144-2

VARŞAĞI

Devr-i Revān

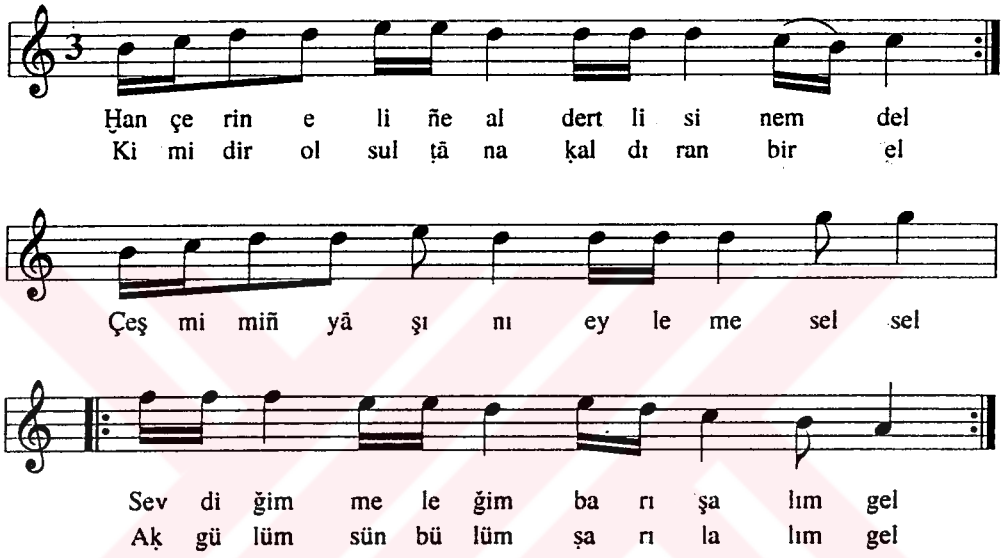

1. Ḫançerin eliñe al, derdli sinem del
   Kimidir ol sulṭāna ḳaldıran bir el
   Çeşmimiñ yaşını eyleme sel sel
   Sevdiğim, meleğim, barışalım gel
   Aḳ gülüm, sünbülüm, ṣarılalım gel

2. Ġamıña düşeli gittiyā gülmek
   Yā nice mümkündür kendüyi bilmek
   Ẓālim ayrılıkdan yeğdürür ölmek
   Sevdiğim, meleğim, barışalım gel

3. Dostumuz var ise şād olub gülsün
   İşiden ʿadūler, derd ile ölsün
   Bağışla günāhım Ḥaḳ içün olsun
   Sevdiğim, meleğim, barışalım gel

4. Ḥasret odı ile sinem dağlama
   Ṣaḳla maḥabbetim yāre söyleme
   ʿAli'yi ġurbetde ġarib eyleme
   Sevdiğim, meleğim, barışalım gel

MSS s.144-3

DİGER

Devr-i Revān

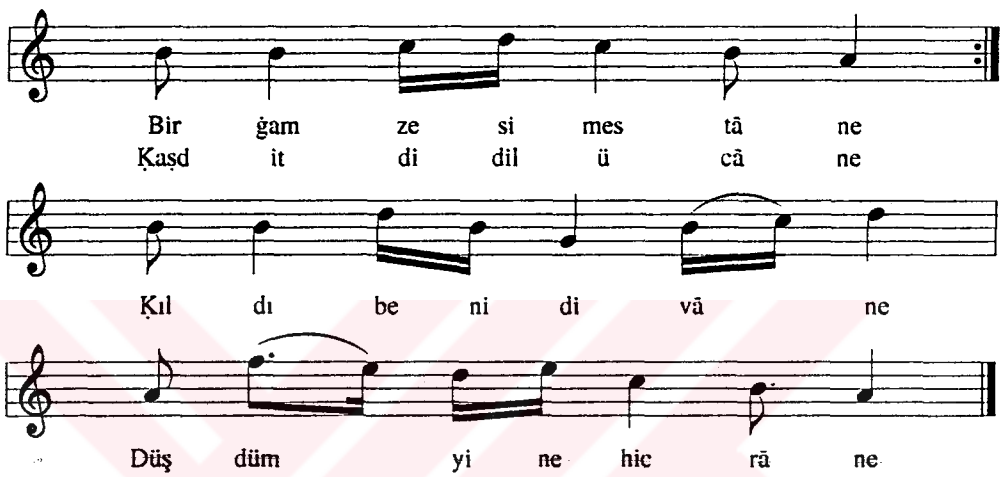

1. Bir ġamzesi mestāne
   Ḳaṣd itdi dil ü cāne
   Ḳıldı beni divāne
   Düşdüm ... eyżan

2. Bülbül gibi zār oldum
   Āzürde-i ḥāl oldum
   Bi ṣabr ü ḳarār oldum
   Düşdüm ... eyżan

3. Ġamze oḳunu atdı
   Ġam baġrıma kār etdi
   Aġyāre uyub gitdi
   Düşdüm ... eyżan

4. Meftūn dili meyyālim
   Cevr etmede ol ẓālim
   Yā Rab nice olur hālim
   Düşdüm ...

5. Henüz ol rūy-i gül-gūn
   Cevrini idüb efzūn
   Ḳıldı özümi Mecnūn
   Düşdüm ... eyżan

MSS s.145-1

VARŞAĠI

Ya'ni Varşaġılıḳla

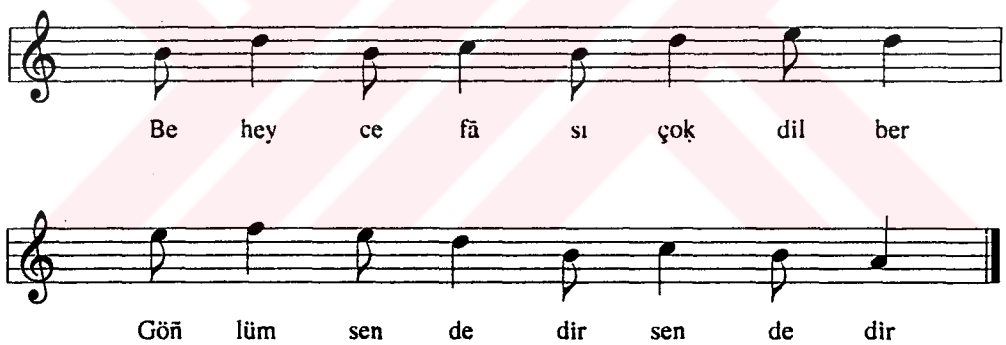

1. Be hey cefāsı çoḳ dilber
   Göñlüm sendedir, sendedir
   'Āşıḳa rahmi yoḳ dilber
   Göñlüm sendedir, sendedir

2. Olmuşam 'aşḳıñla ḫayrān
   Bulmadım derdime dermān
   Ḳarārım yoḳ sensiz bir ān
   Göñlüm sendedir, sendedir

3. Bulanıḳ şu gibi aḳmam
   'Aşḳ oduna cānım yaḳmam
   Anuñ çün ġayriye baḳmam
   Göñlüm sendedir, sendedir

MSS s.145-2

VARŞAĠI

Her Uṣülde Bir Cezv

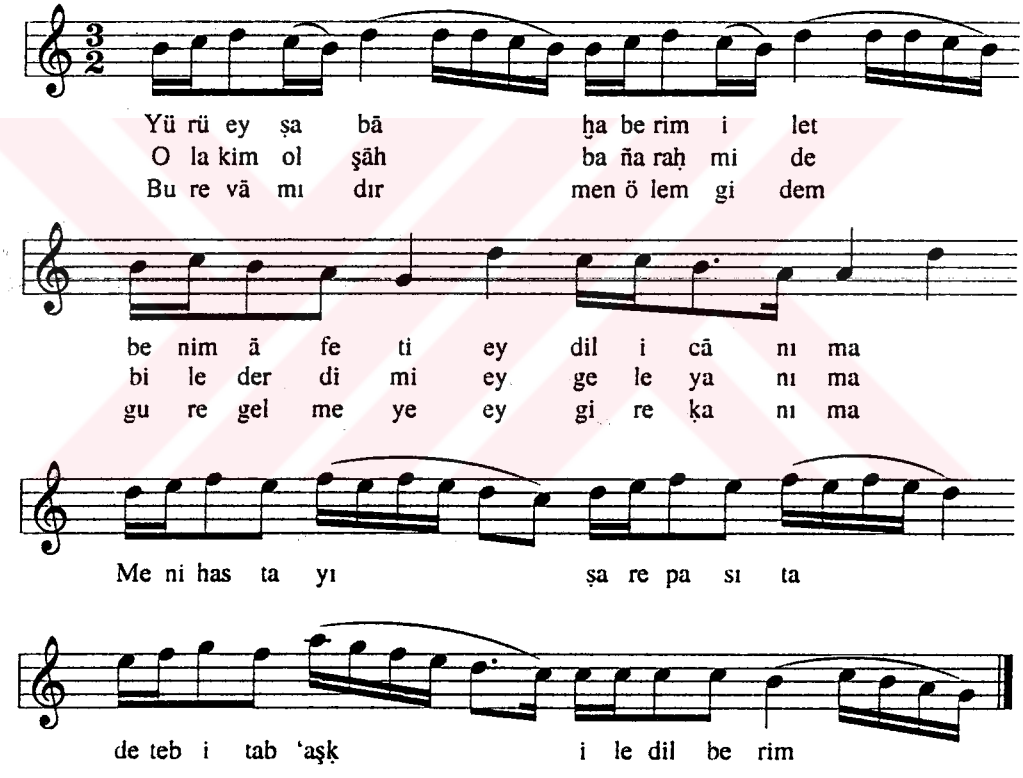

1. Yürü ey ṣabā, ḫaberim ilet benim afeti ey dil-i cānıma
   Olakim, ol şāh baña raḥm ide, bile derdimi, gele yānıma
   Meni hasta-i ṣāre püstere teb-i tāb 'aşḳ ile dilberim
   Bu revā mıdır men ölem gidem, göre gelmeye gire ḳanıma

2. Nedir ey felek bu ḳadar sitem baña, çeşm-i lūtufla baḳmadın
   Nice bir çekem bu cefāları, nice ḳatasın semmi nānıma
   O zemān felek beni şād ide, gele bezmime, ṭuta cām-ı mey
   Ṣunı maġribi dil-i ḫastaya, o zemān da yoḳ ferahşādıma

MSS s.145-3

VARŞAĠI

Her Uṣūlde İki Cezv

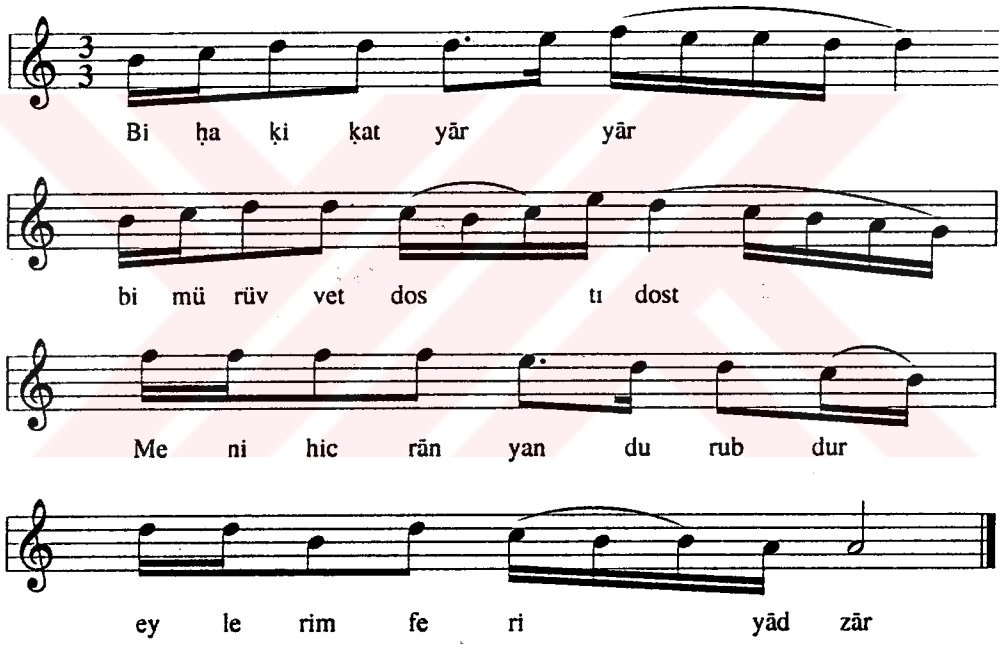

1. Bi-ḥaḳiḳat yār yār, bi-mürüvvet dost dost
   Meni hicrān yandurubdur, eylerim feryād zār

2. Āşiyān-i mürġ-i dil zülf-i perişānıñdadır
   Ḳande olsañ ey peri, göñlüm seniñ yanındadır

3. ʻAşḳ derdiyle ḫoşem, el çek ʻilācımdan ṭabib
   Ḳılma dermanki helākım, zehri dimaġımdadır

4. Çekme dāmen nāz idüb üftādelerden, fehm ḳıl
   Göklere açılmasun eller ki dermān andadır

MSS s.146-1

MURABBA' BEYĀTİ KÜRDİ

Beste-i Mehemmed Hāfıẓ İmām

Uṣūleş Evfer

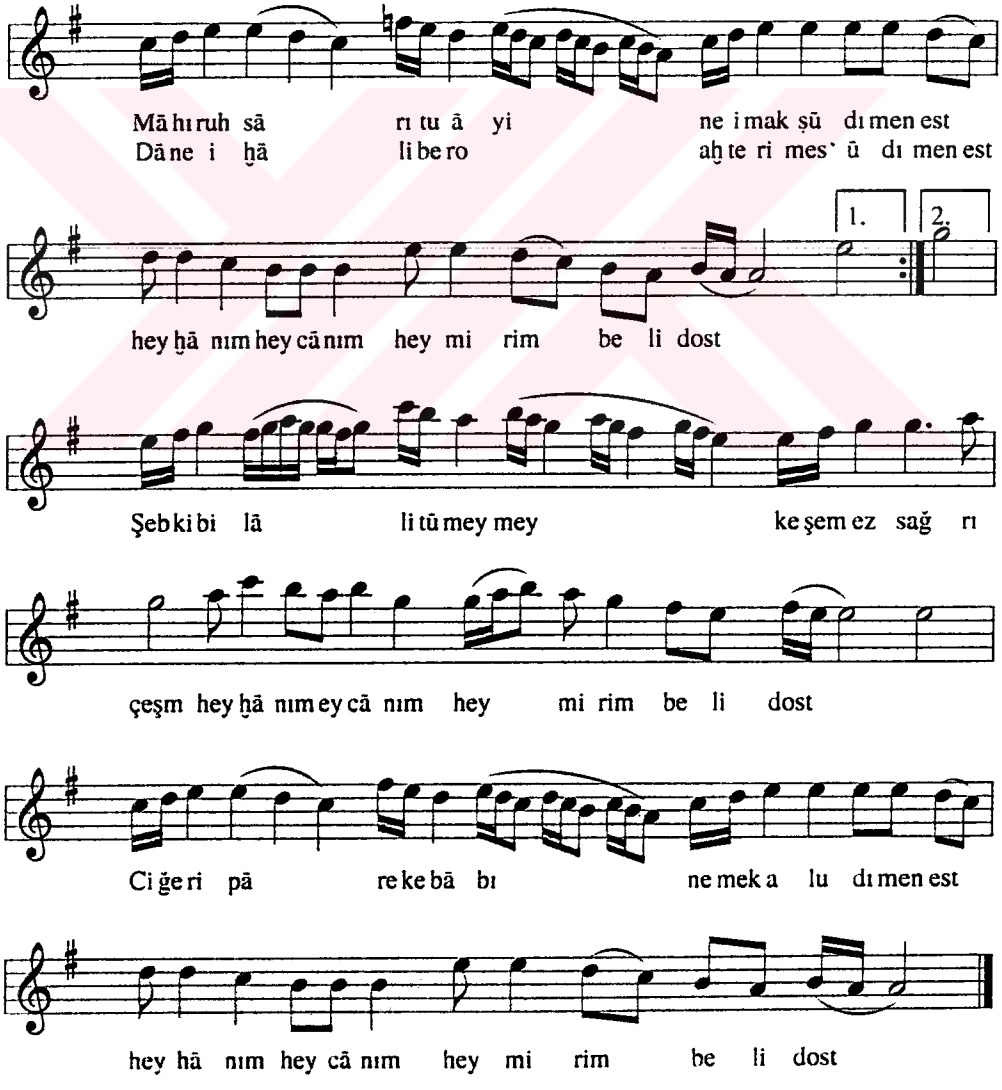

MSS s.146-2

MURABBA'

Düyek

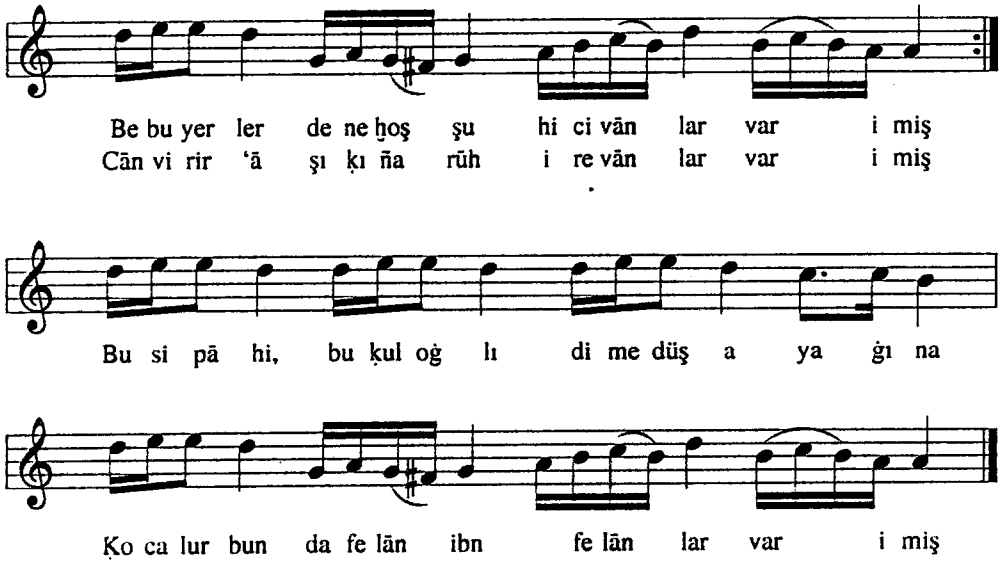

MSS s.147-1

MURABBA'

Der Maḳām-ı Beyāti

Uṣūleṣ Düyek

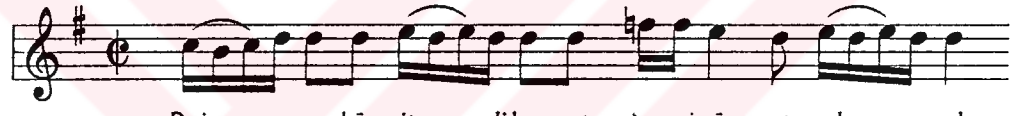

Bağ ru mı ḫūn it di ḫas ret 'az mi yār et mek ge rek
Va rub ol gül yüz lü yā ri der ke nār et mek ge rek

'az mi yār et mek ge rek Gül yü zü ne ḳar şu her dem
der ke nār et mek ge rek

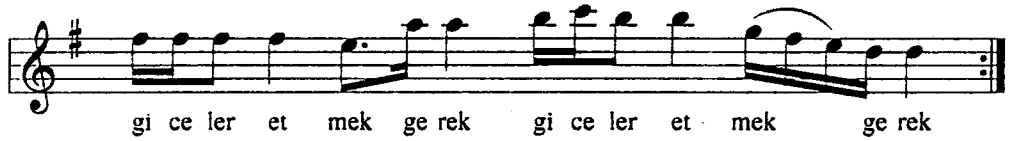

gi ce ler et mek ge rek gi ce ler et mek ge rek

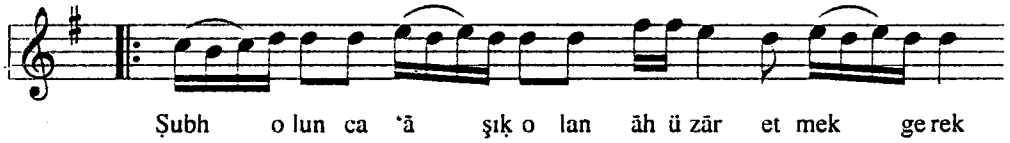

Ṣubh o lun ca 'ā şıḳ o lan āh ü zār et mek ge rek

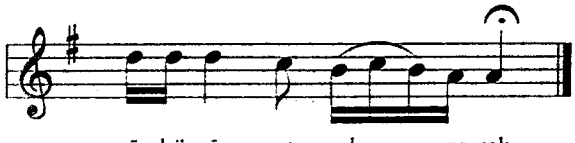

ā hü zār et mek ge rek

MSS s.147-2

TÜRKİ

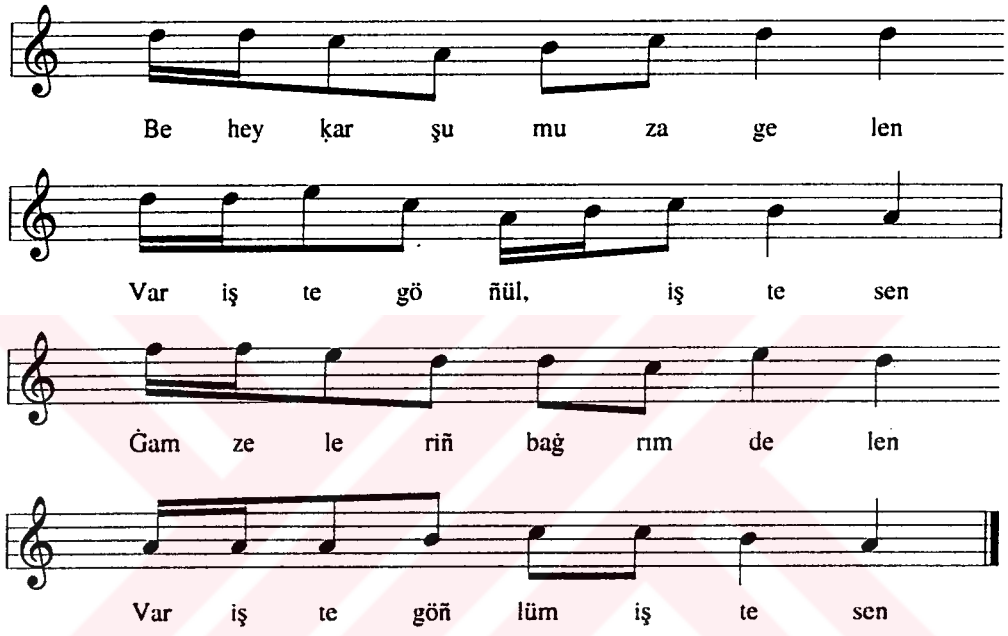

1. Be hey ḳarşumuza gelen
   Var işte göñül, işte sen
   Ġamzeleriñ baġrım delen
   Var işte göñlüm, işte sen

2. Açılmış ḥüsnünüñ baġı
   Ġāyet güzelliġiñ çaġı
   Mercändır aġzıñ ṭudaġı
   Var ... eyżan

3. .....iden
   Naṣibim virsün Yaradan
   İşte ben çıkdım aradan
   Var ... eyżan

4. Derviş ʻAli sözüm Ḥaḳdır
   Yavrunuñ belāsı çoḳdur
   Benim bunda ṣuçum yoḳdur
   Var işte ... eyżan

MSS s.147-3

SEMĀ'Ī

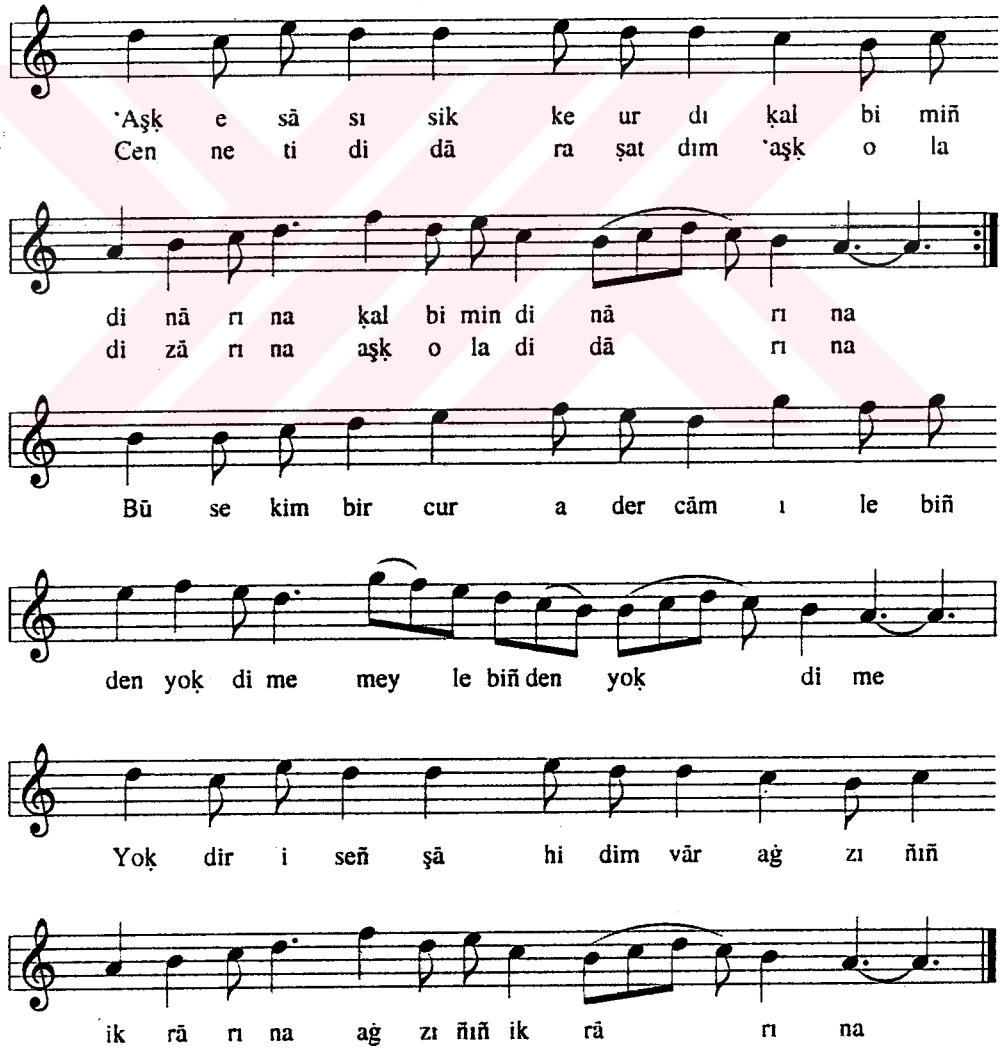

MSS s.148-1

PİŞREV-İ 'ARAZBĀR-I ṢĀNİ

Uṣūleş Düyek

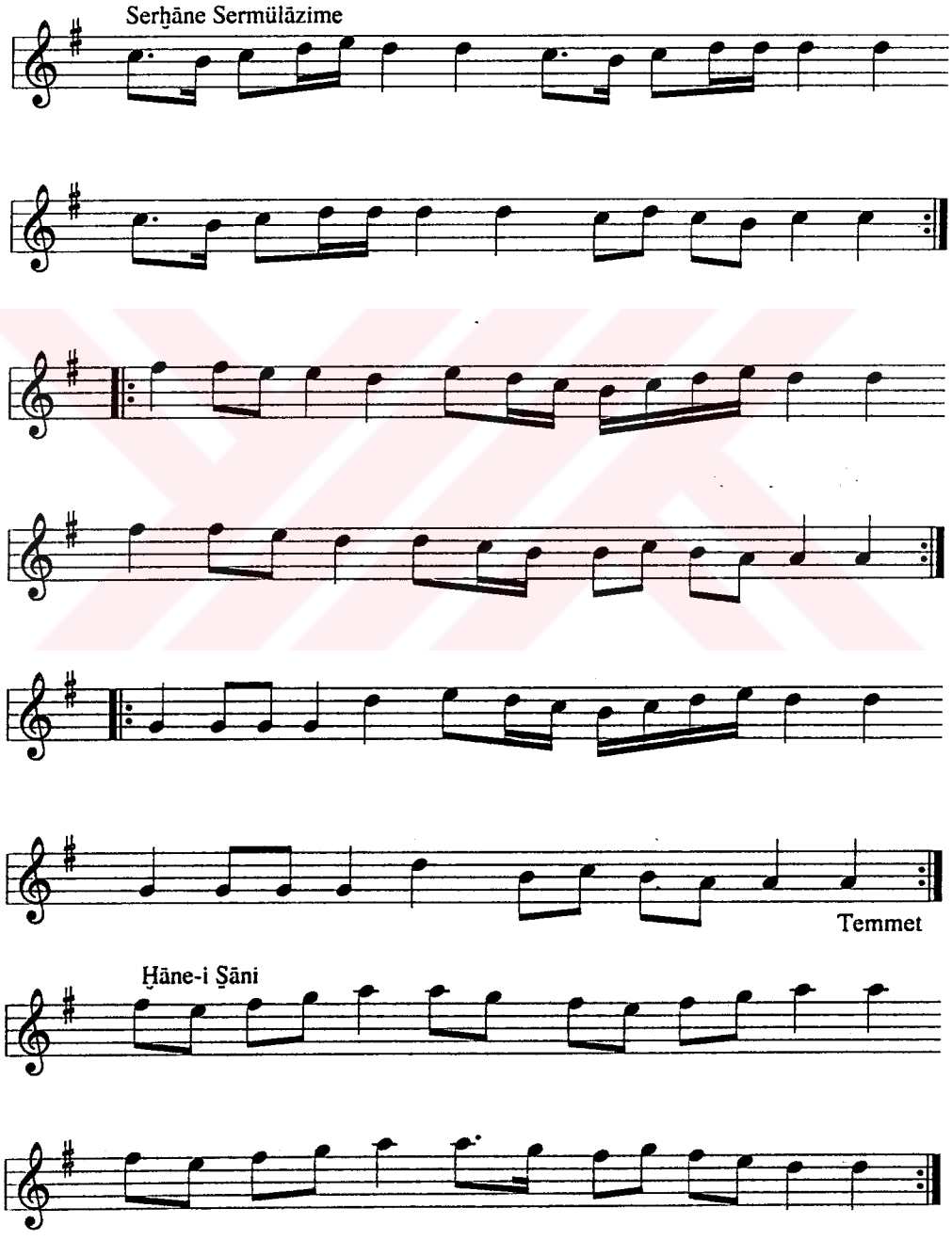

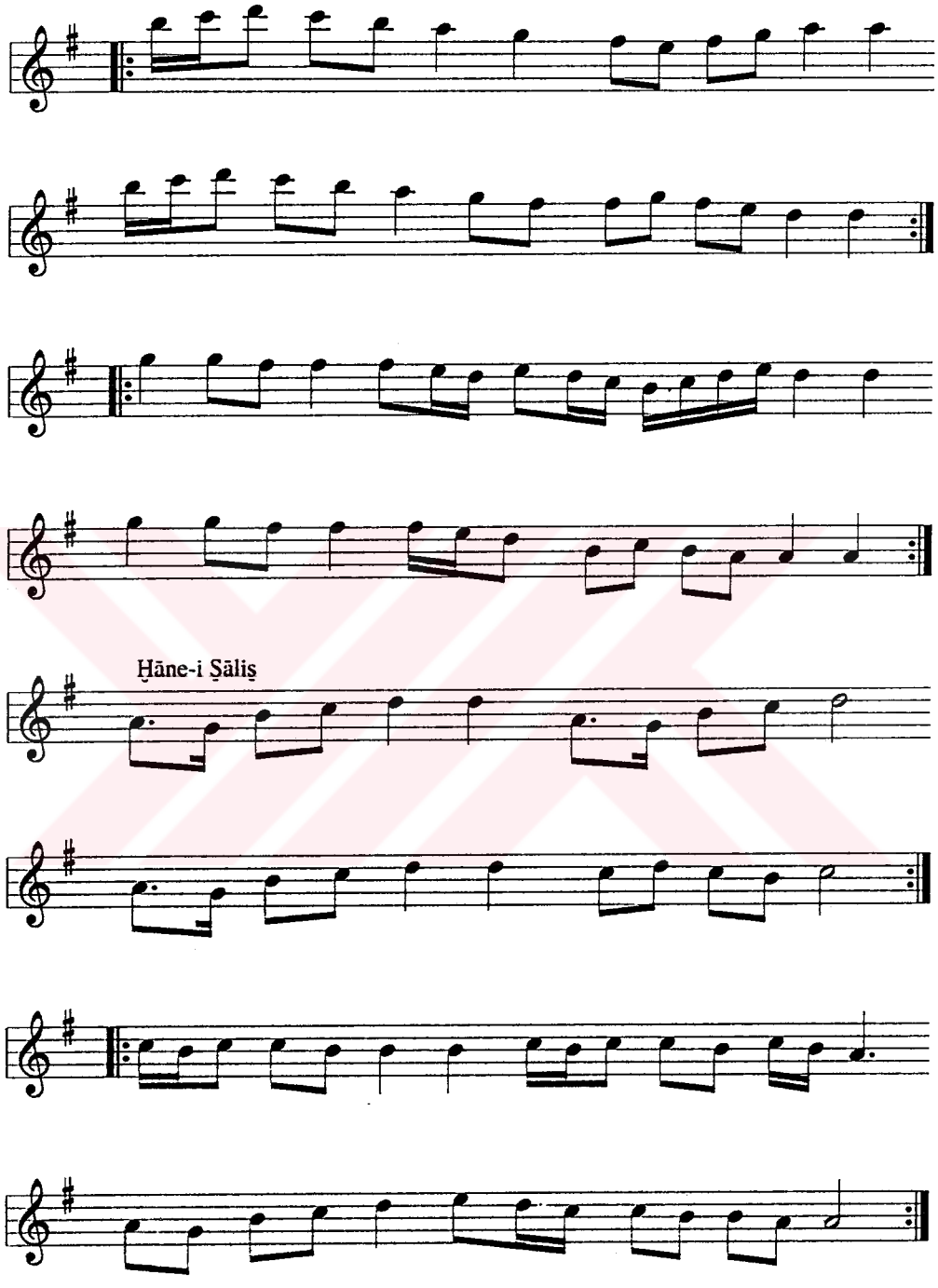
Ḫāne-i Ṣāliṣ

MSS s.148-2

SEMĀ'Ī SĀHİB-ÜL KİTĀB

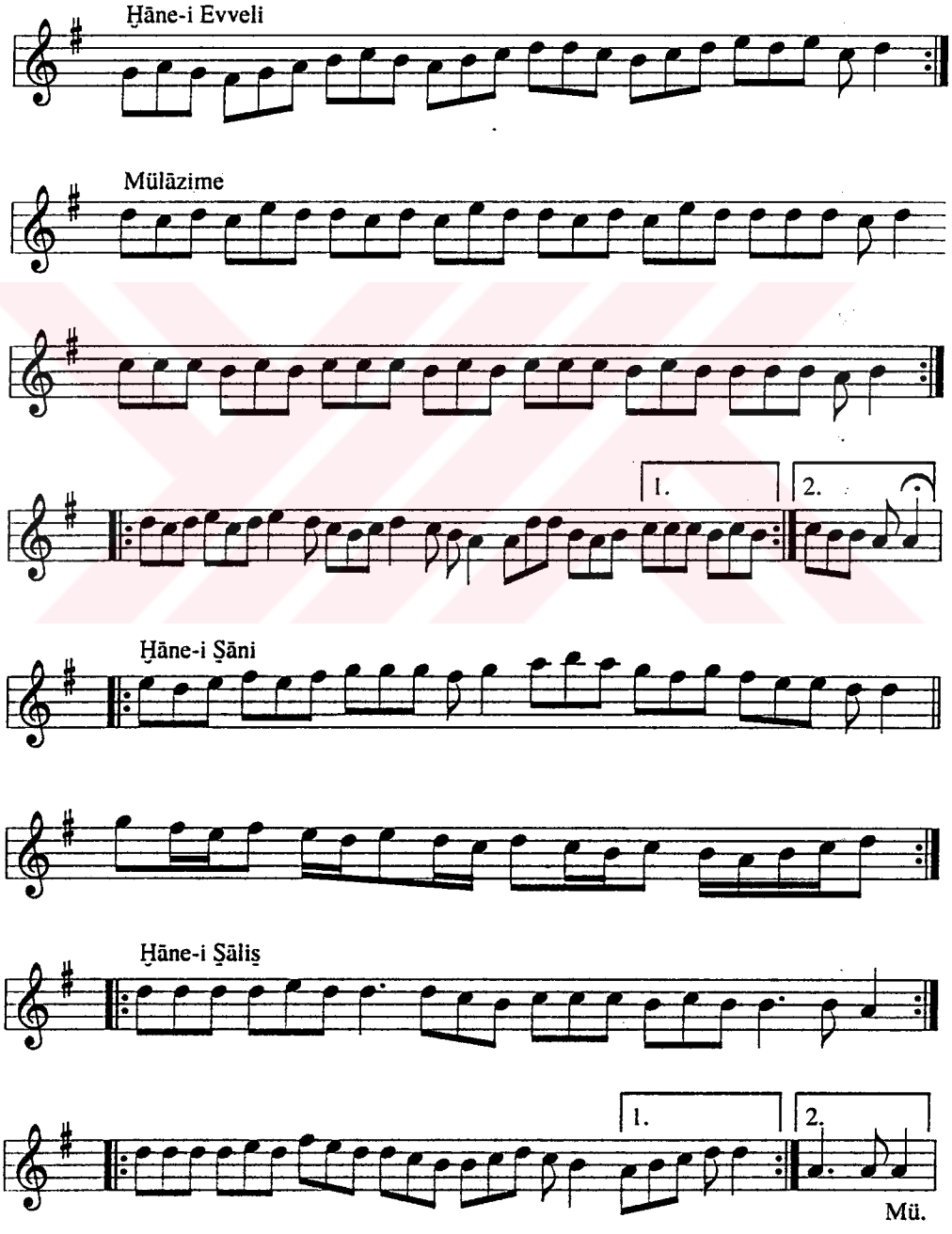

MSS s.149-1

SEMĀ'Ī

Sulṭān Murād Ḫān Fātiḥ-i Baġdād

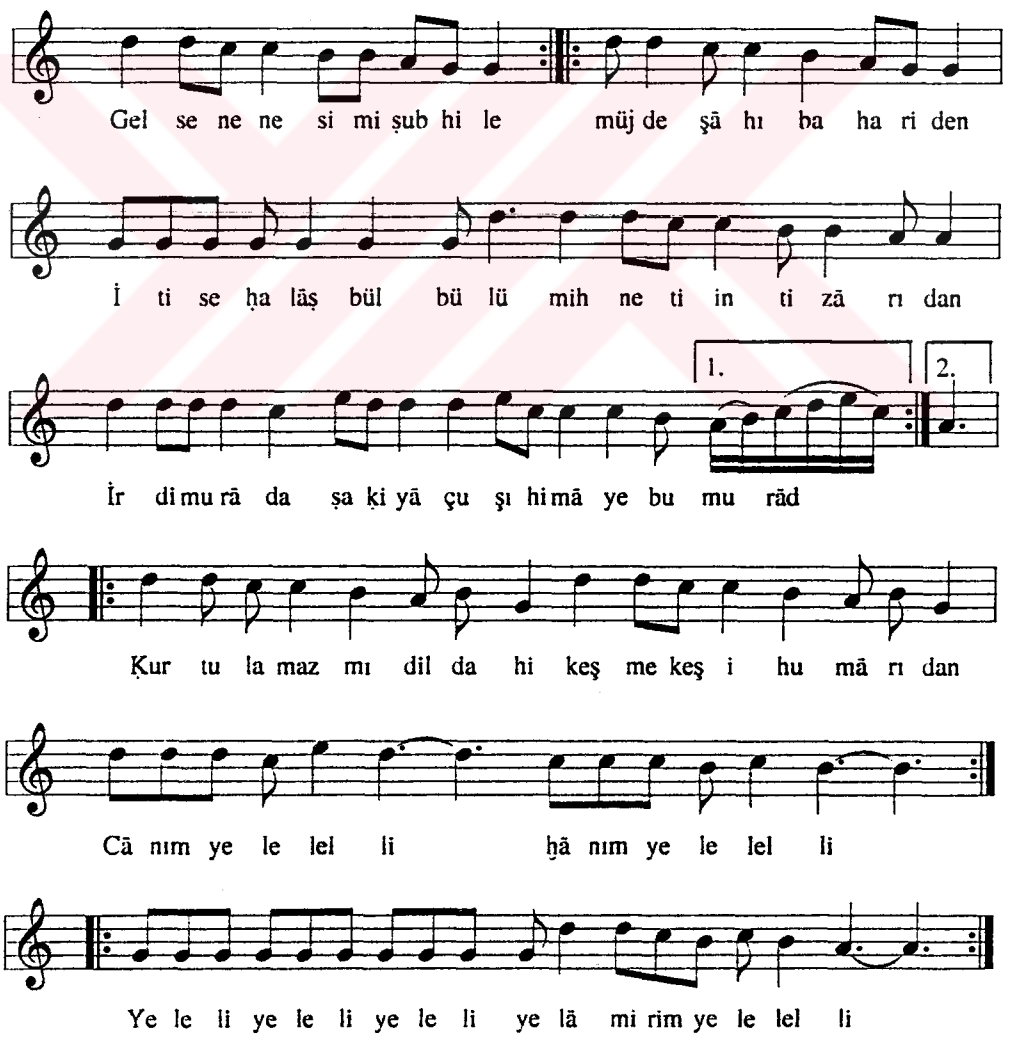

MSS s.149-2

RAḲS Ü SEMĀ-'İ

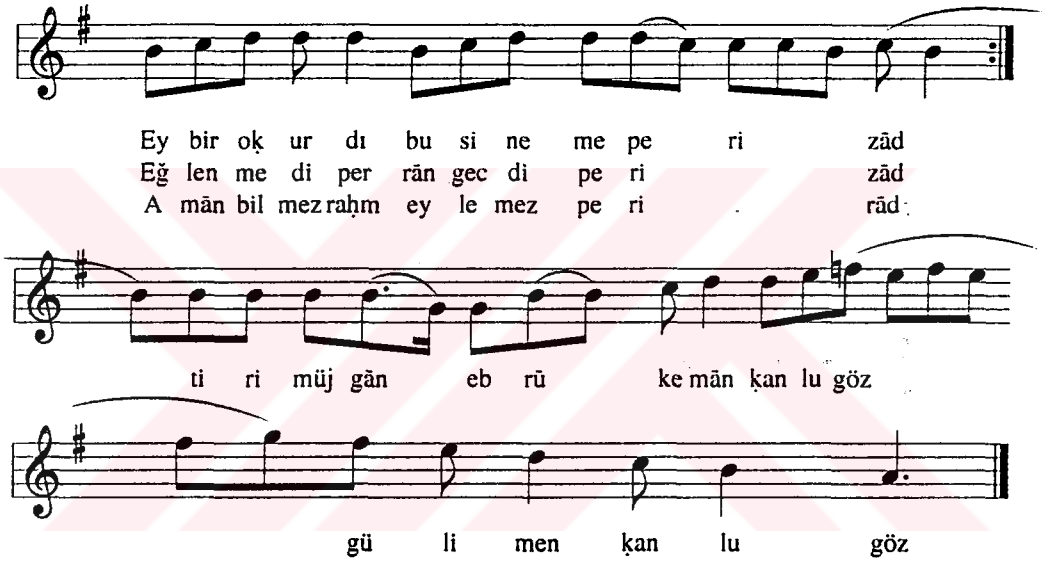

Ey bir ok urdı bu sineme peri-zād
Eğlenmedi perrān gecdi peri-zād
Amān bilmez raḥm eylemez peri-rzād
Tir-i müjgān ebrū kemān
Ḳanlu göz gülimen ḳanlu göz

Ḳalem getür 'arż-ı ḥālim yaz benim
Mālım yoḳdur nem alursun yār benim
Ben ölürsem gel ḳabrimi ḳaz benim
Ey şalın ḫānım şalın cānım sinem üzre
Ḳanlu göz gülimen ḳanlu göz

Ey öldür beni çok çektirme hicrān
Bir yārem var sızlaşır dört yanı
Ben ḫod saña ḳurbān itdim bu cānı
Çevril ḫānım çevril cānım sinem üzre
Ḳanlu göz gülimen ḳanlu göz

MSS s.150-1

FAŞL-I ʻACEM

PİŞREV
Der Maḳām-ı ʻAcem
Uṣūleş Ṣaḳīl

Serḫāne

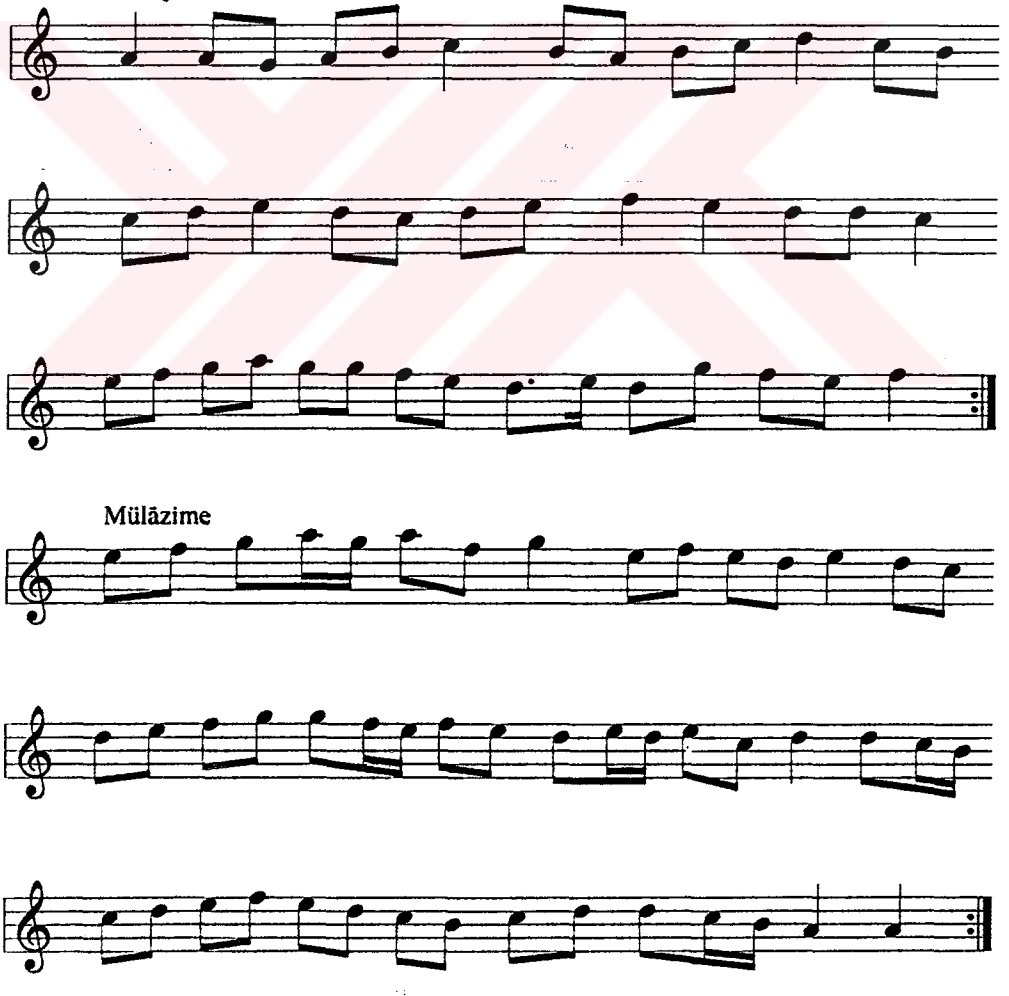

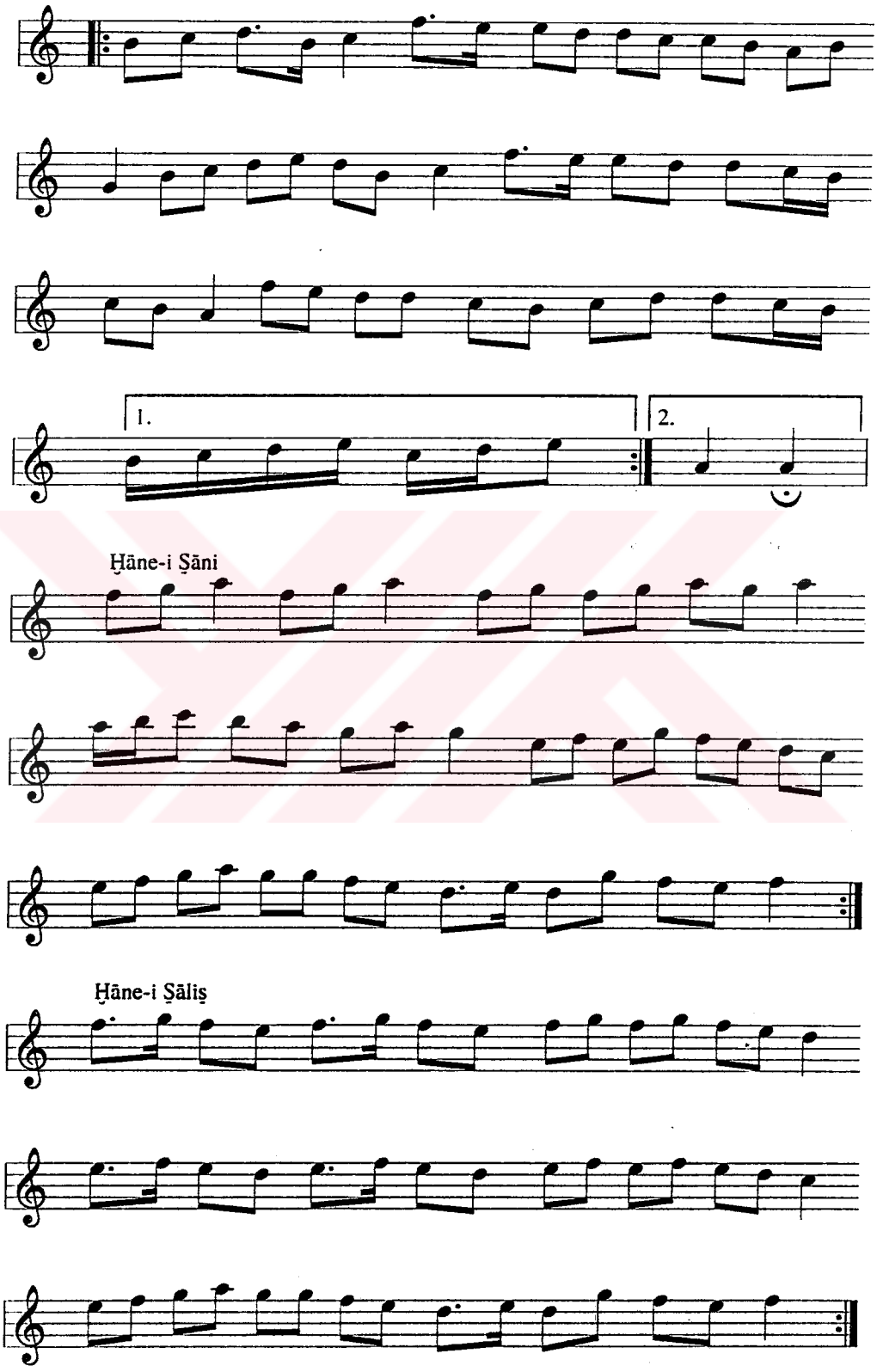
1.
2.
Ḥāne-i Ṣāni
Ḥāne-i Ṣāliṣ

MSS s.150-2

MURABBA'

Uṣūleş Düyek

Ni yā zım ar tar dır dil dā
Di ri ġa me li siñ fāş ol

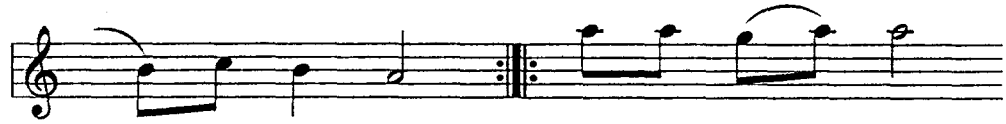

ra nā zı Ni çün oġ lān
dı rā zı

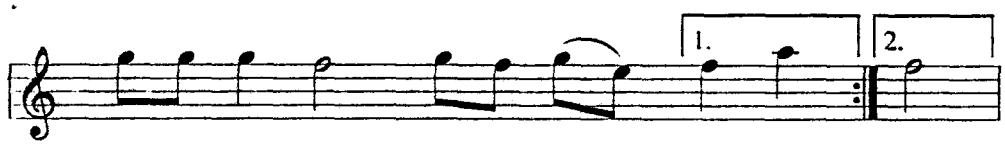

o yun ca ġı it diñ dil ey ey

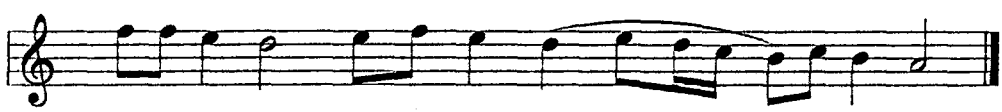

Böy le mi dir uş şā ḳıñ 'aş ḳı bā zı

MSS s.151

PİŞREV-İ SANCĀḲ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Fer

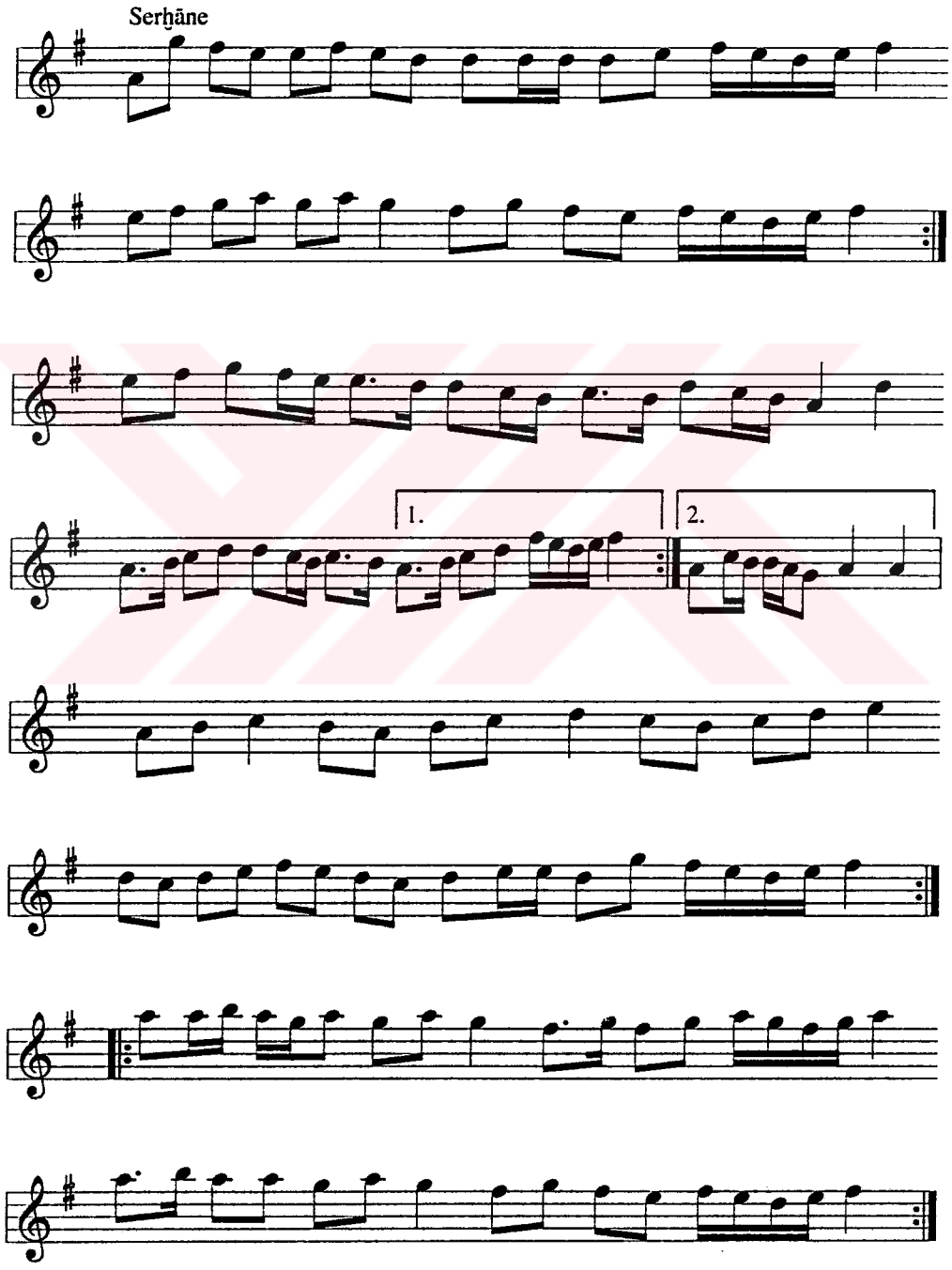

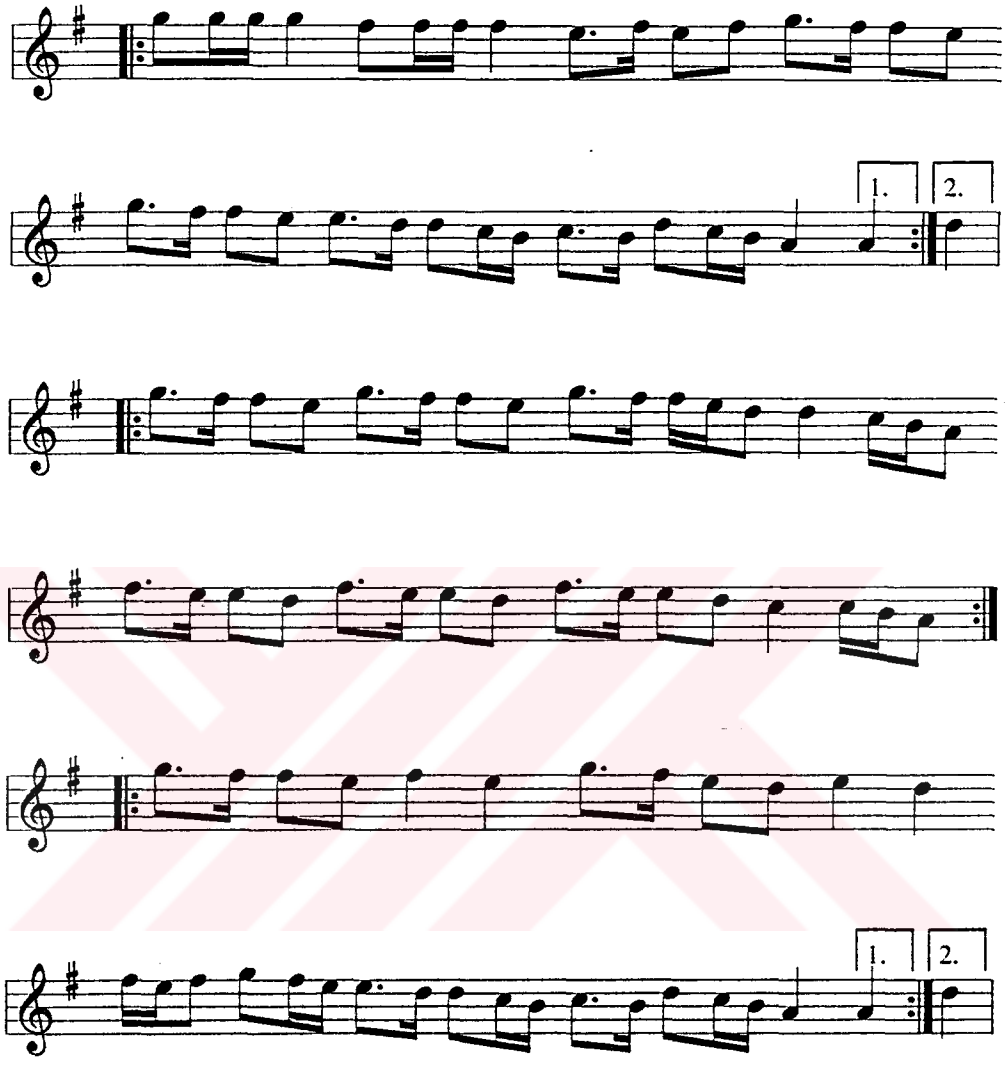
1.
2.
1.
2.

MSS s.152

PİŞREV-İ SOLAKZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Fāḫte

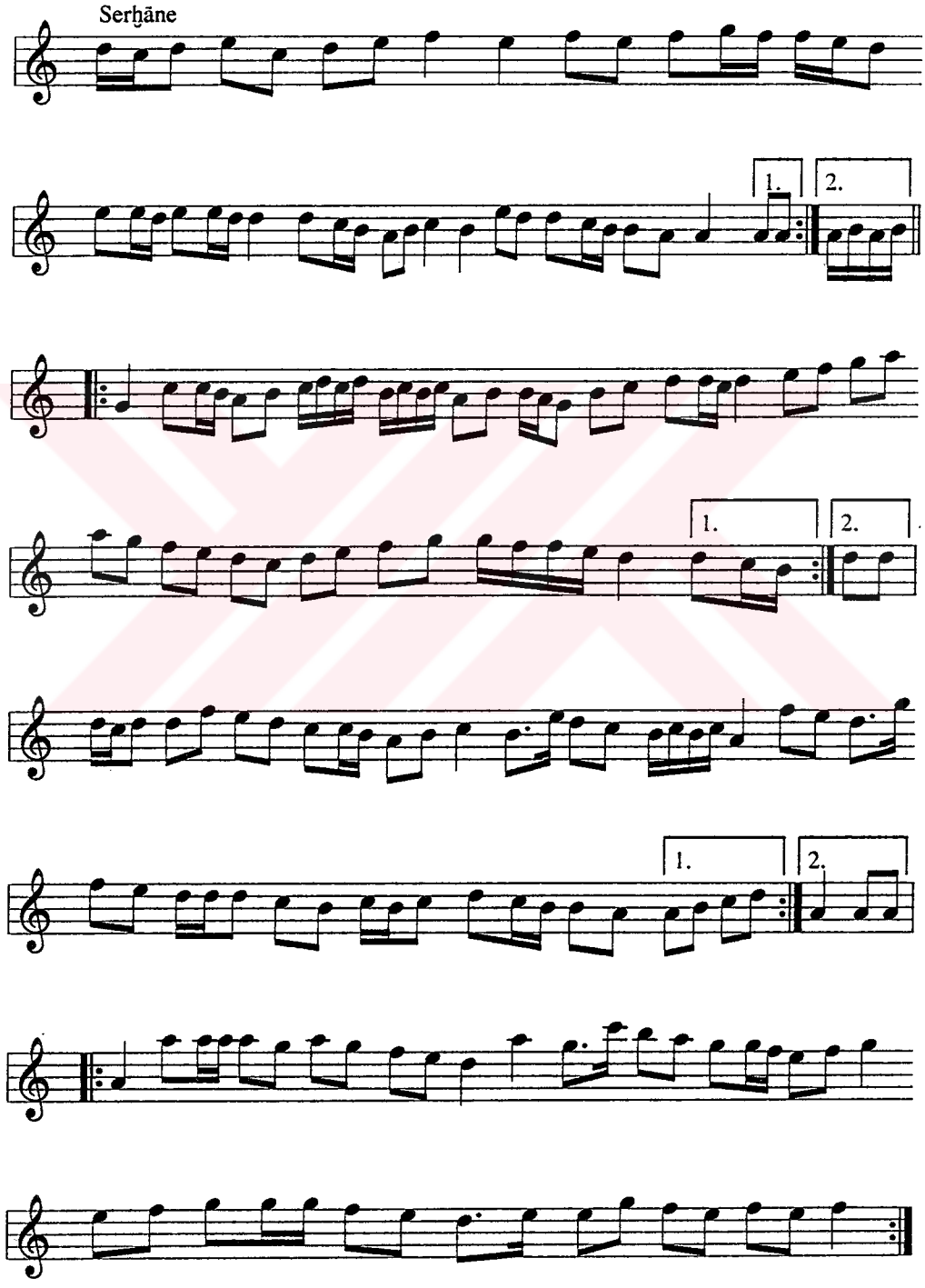

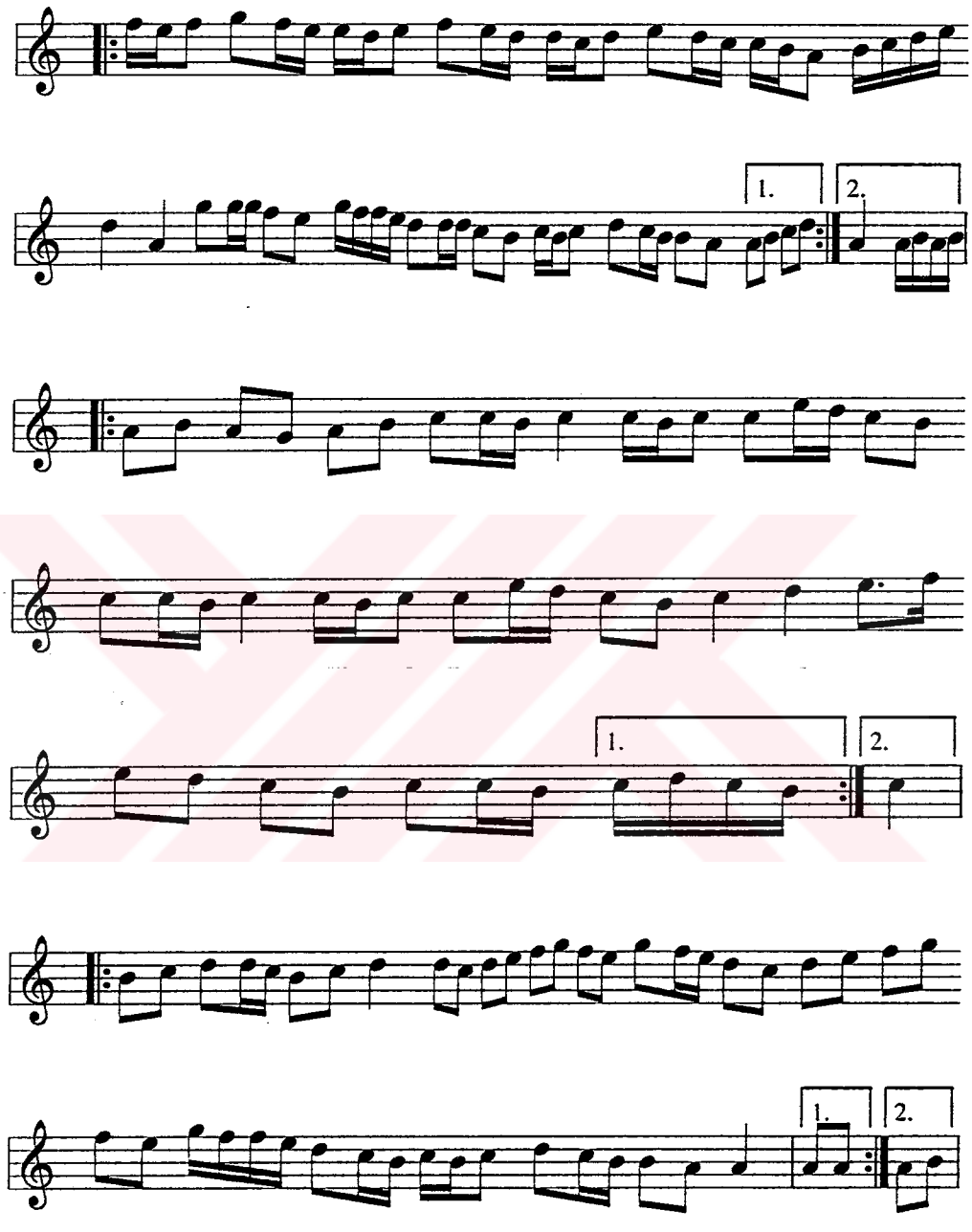
1.
2.
1.
2.
1.
2.

MSS s.153-1

PİŞREV-İ MĀḲRU DÜNYĀ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Berevşān

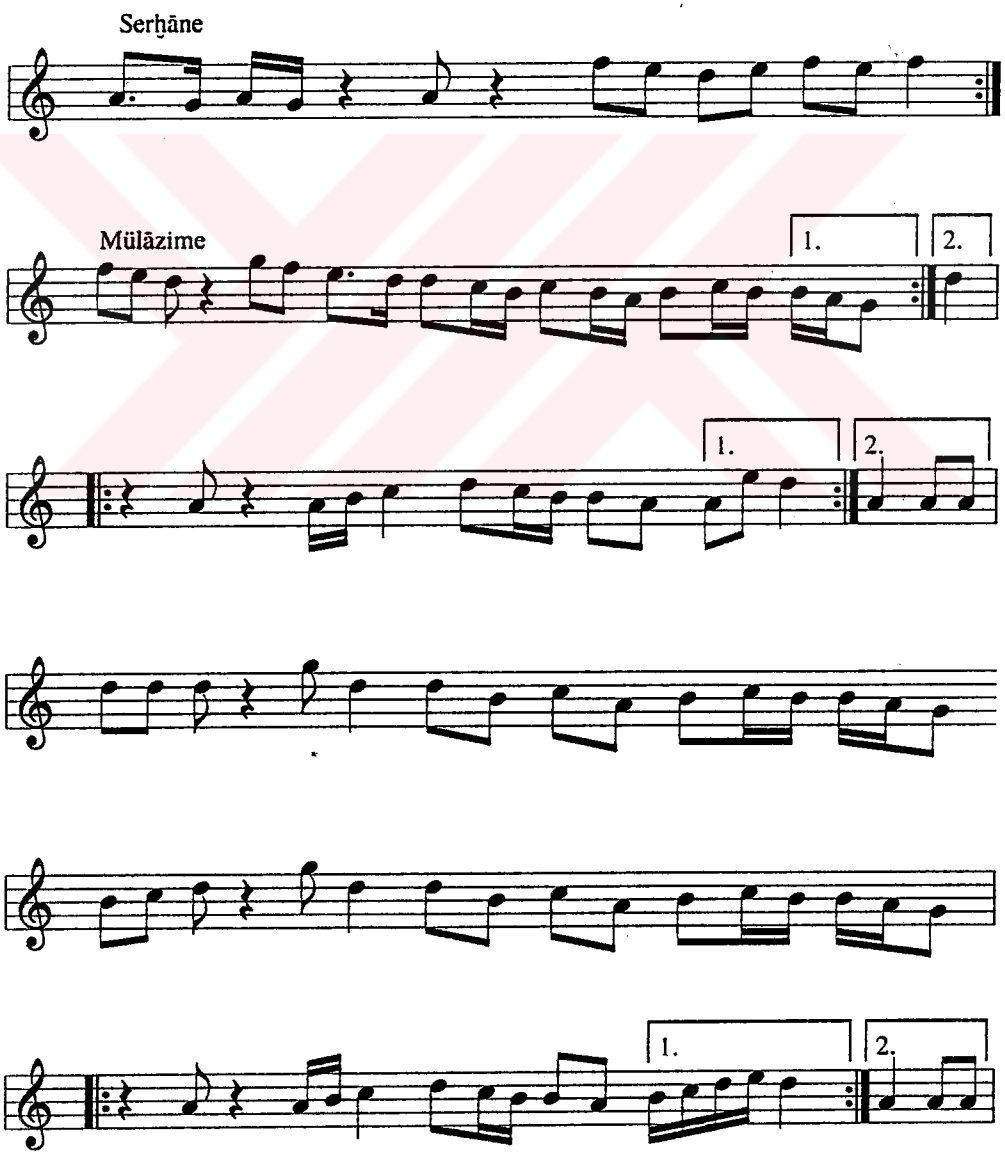

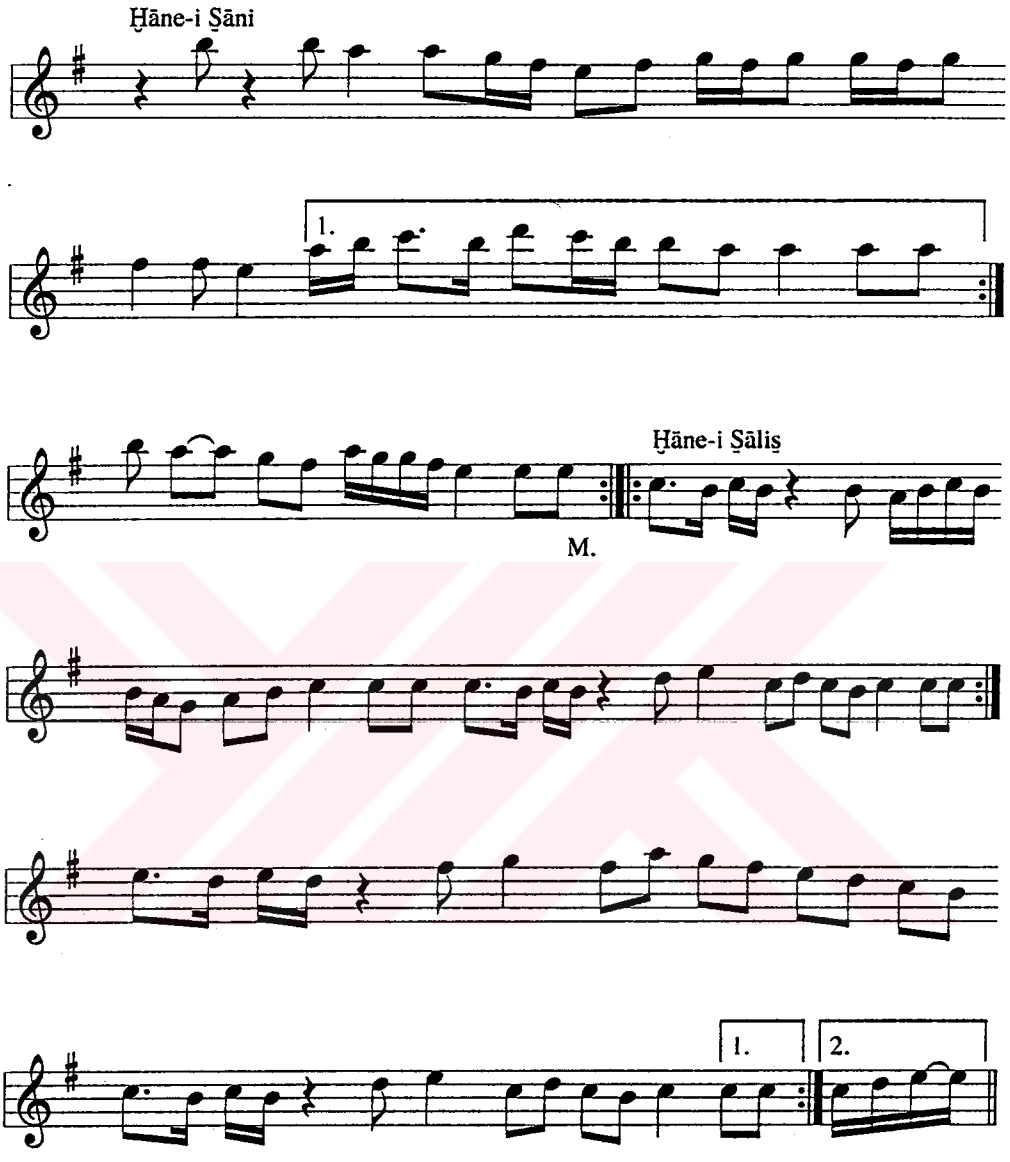
Ḫāne-i Ṣāni
1.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
M.
1.
2.

MSS s.153-2

MURABBA'

Der Maḳām-ı 'Acem

Uṣūleş Evfer

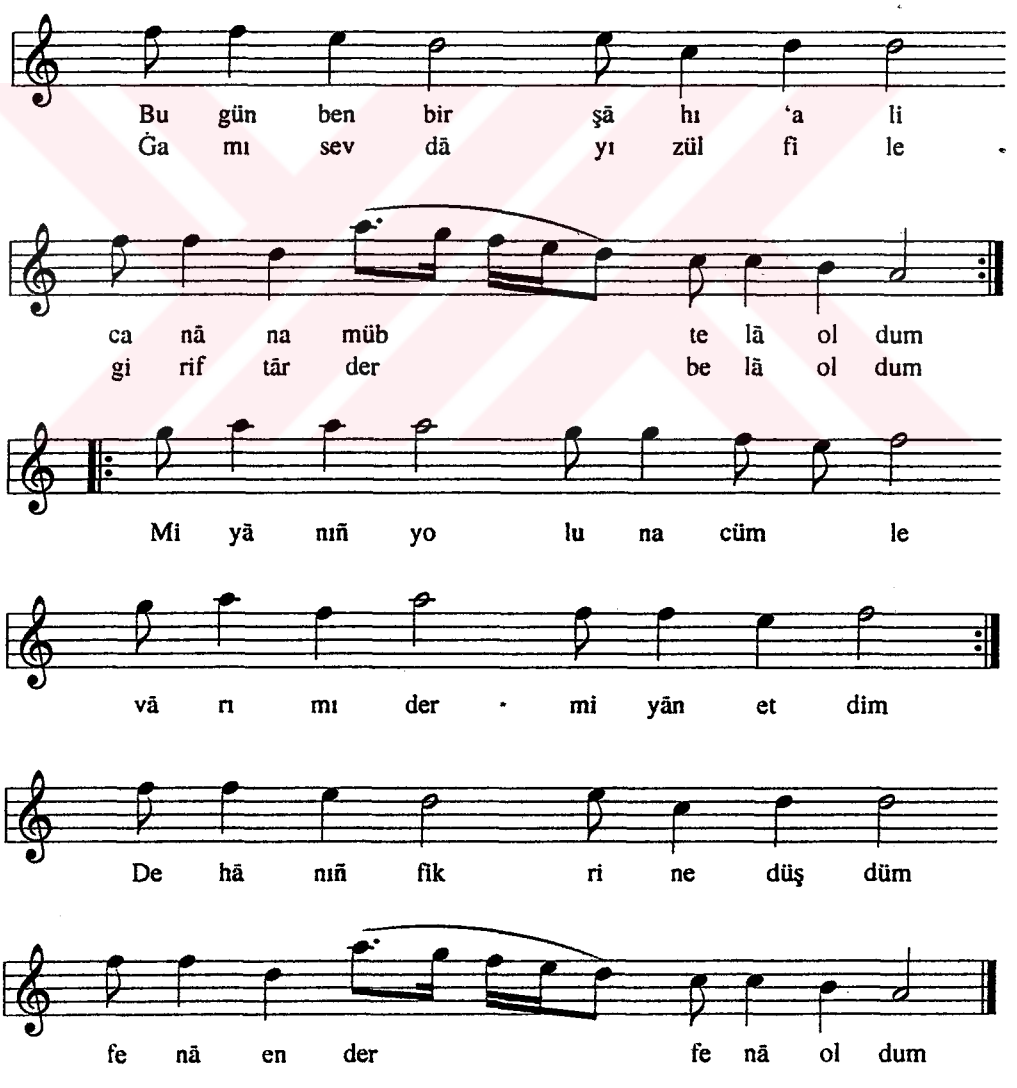

MSS s.153-3

VARŞAĠI BERĀY-I KÜHİSTĀN

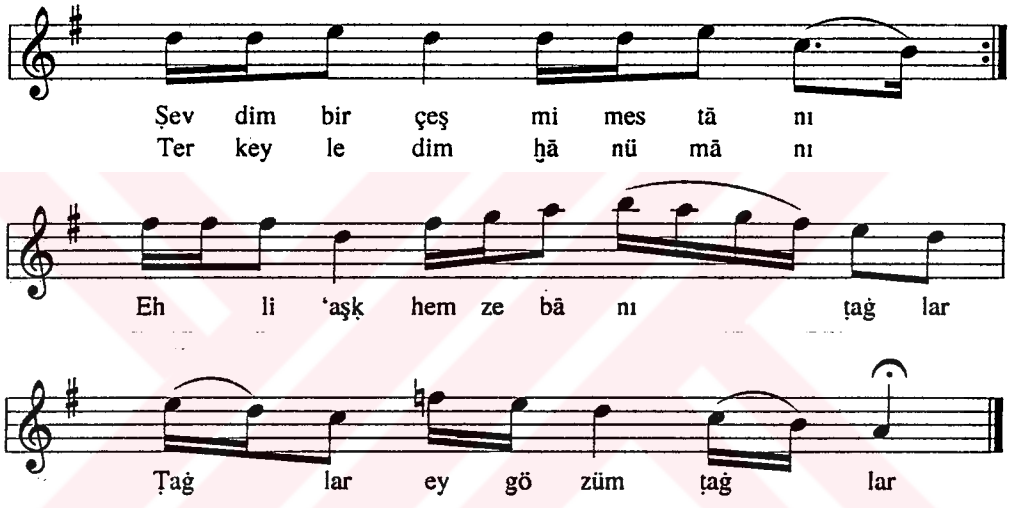

1. Sevdim bir çeşm-i mestānı
   Terk eyledim ḫānümānı
   Ehl-i aşık hem zebāne
   Ṭaġlar hey gözüm ṭaġlar

2. Saña virmiş yüce Ġani
   Şovuḳ şuları, çemeni
   Ben de penāh ṭutdum
   Ṭaġlar ... eyżan

3. Maḥzūn göñlüm şād eyleyen
   Āhıma imdād eyleyen
   Benimle feryād eyleyen
   Ṭaġlar ... eyżan

4. Cevr idüb ol yüzü māhım
   Bildirmez baña günāhım
   Şimdi sensin tekke-gāhım
   Ṭaġlar ... eyżan

MSS s.154-1

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

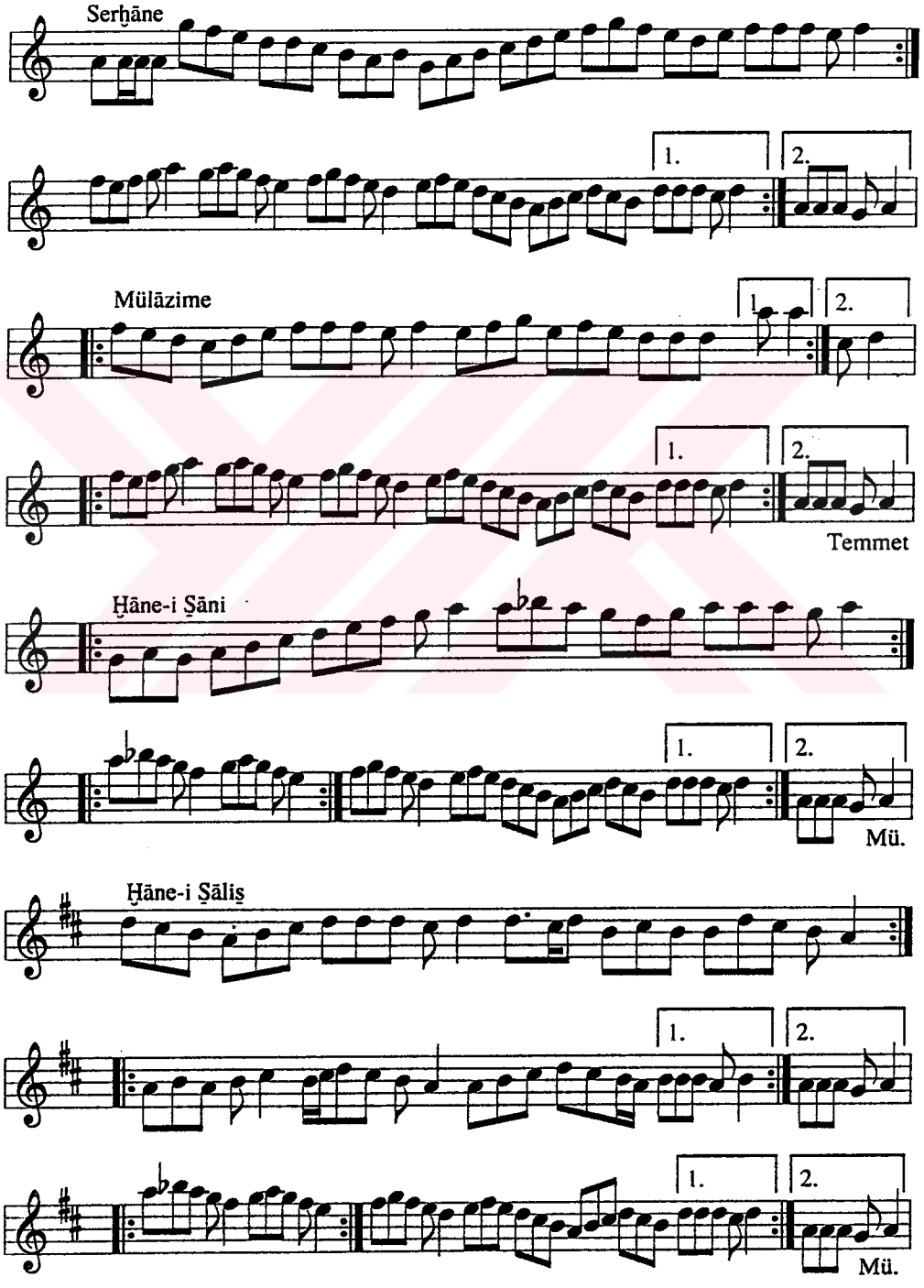

MSS s.154-2

TÜRKİ BERĀY-I ĠAMMĀZ

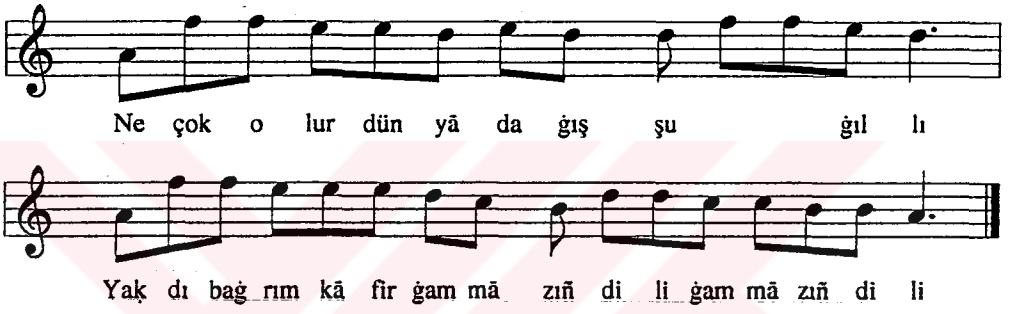

1. Ne çoḳ olur dünyāda ġışş u ġılli
   Yaḳdı baġrım kāfir ġammāzıñ dili (hemmāzıñ dili)
   İsnād ider baña itmedüğüm fi'li
   Yaḳdı baġrım ...

2. 'Ayıbsız bir Allah ancaḳ dinürken
   Rabb-ı Settāru'l-'uyūb oḳunurken
   Saḥiḥ mü'min mü'mine iylik ṣanurken
   Yaḳdı ...

3. Cüz-i 'aybım görse varub tiziye
   Söyler kendü gibi nopran gidiye
   Ḫocası yoḳdur ki diliñ ṭut diye
   Yaḳdı ...

4. İftirāda eşedd-ü mine'l-ḳatldir
   İftirācı münāfıḳ bed adlıdır
   Nefsim 'ayblu ise dilim tatlıdır
   Yaḳdı ...

5. Tasbaz 'Ali sevdi hünermend ḫūri
   Ḫayra, gözleriniñ artardı nūrı
   Engel ṭuyub etdi biñ nehārı
   Yaḳdı ...

MSS s.155-1

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

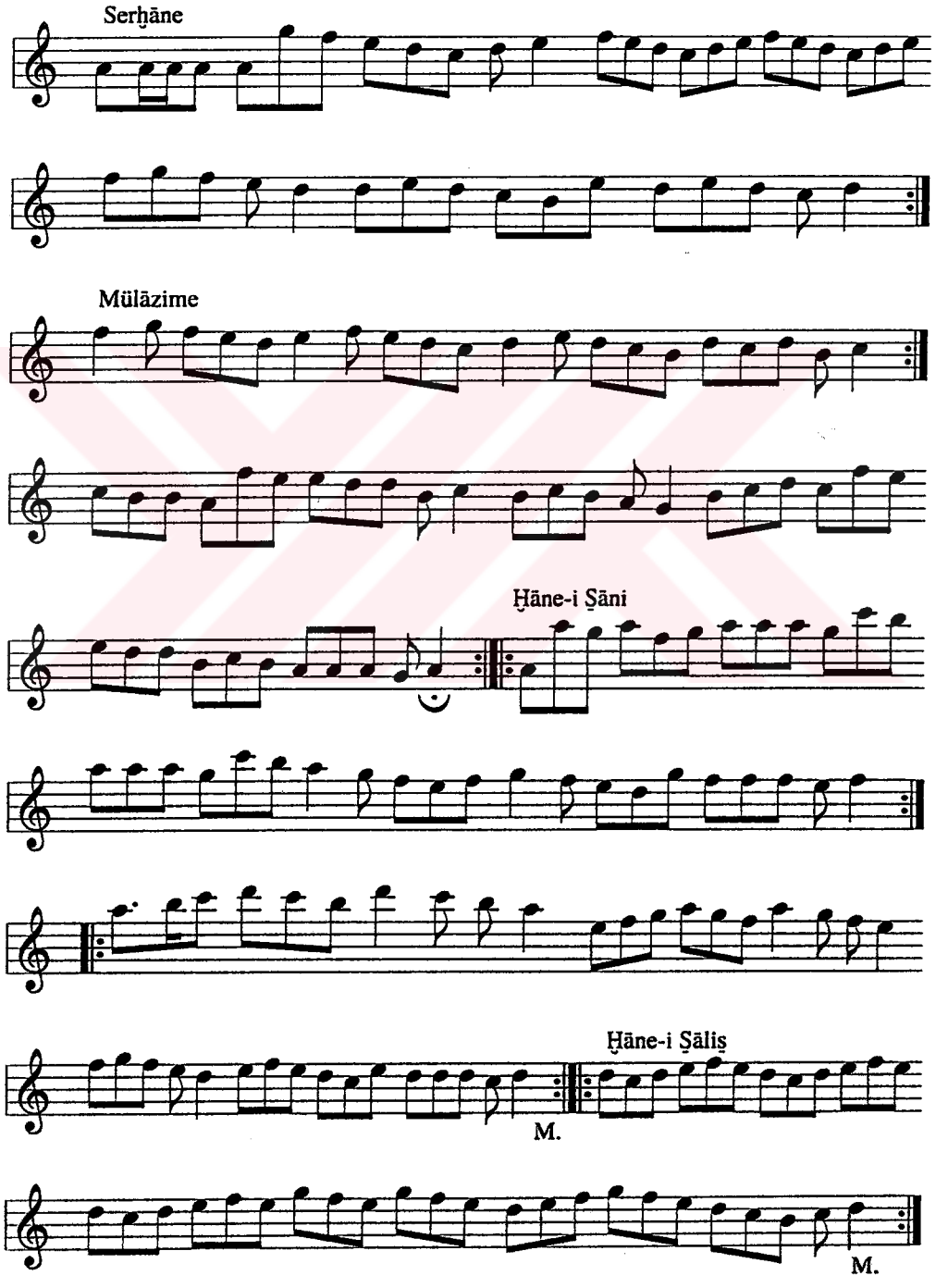

MSS s.155-2

PİŞREV-İ ḌARBEYN

Der Maḳām-ı Mezbūr

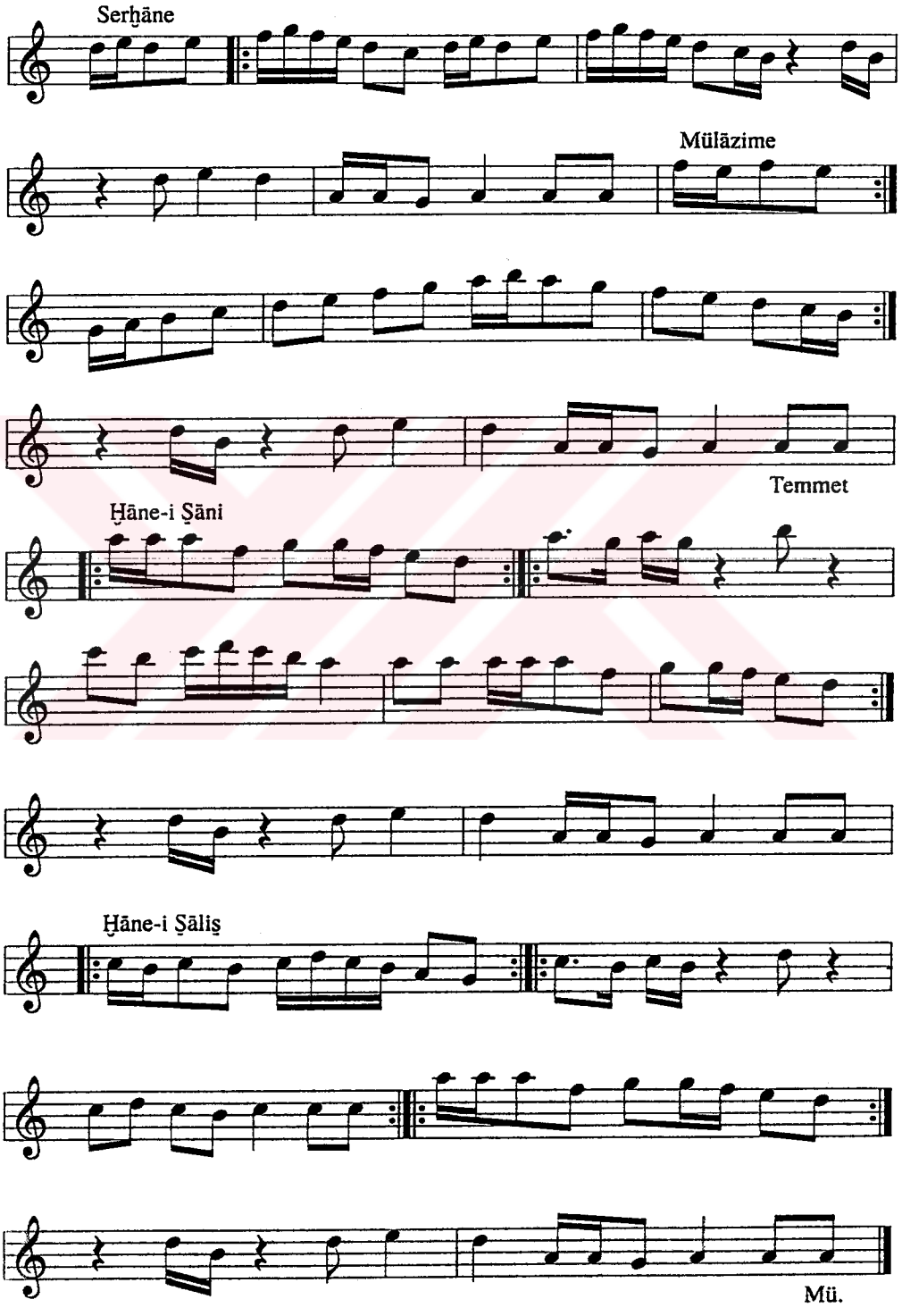

MSS s.156-1

VARŞAĠI

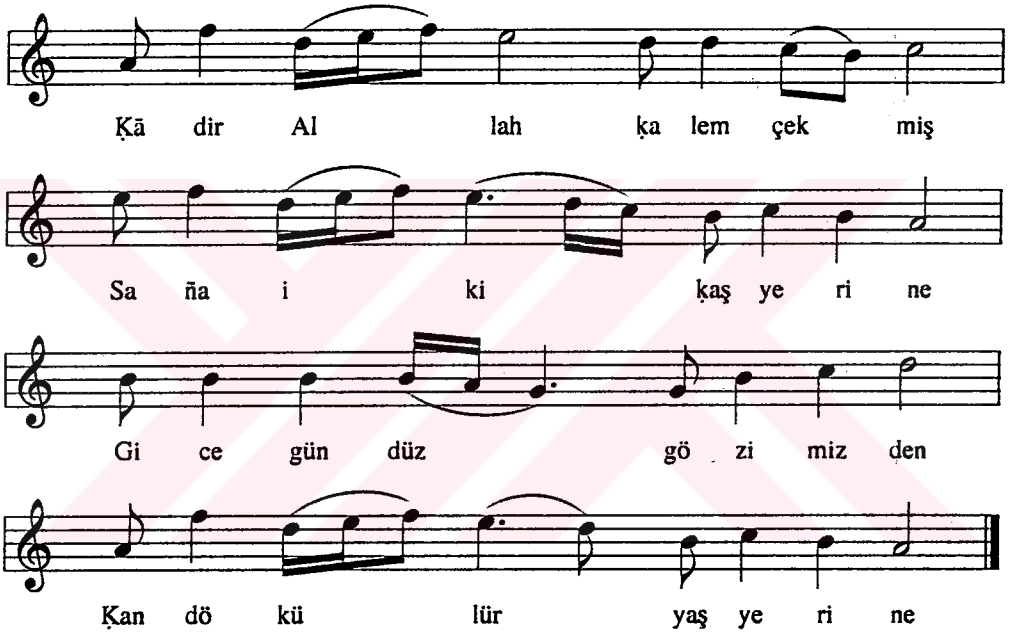

1. Ḳādir Allah ḳalem çekmiş
   Saña iki ḳāş yerine
   Gice gündüz gözimizden
   Ḳan dökülür yaş yerine

2. Naẓār it servi dalına
   Sözimiz ezber oluna
   Merdim güzellik yoluna
   Cān virirler baş yerine

3. Eyyāmın buldu gemimiz
   Sel olub çaġlar ġamımız
   Bir dost olsa hem demimiz
   Bize bir ḳardaş yerine

4. Diñmez gözleriniñ yaşı
   Oñulmaz baġrınıñ başı
   Yārinden ayrılan kişi
   Aġu yudar aş yerine

5. Dertli ʻAli gördü ṣavaş
   Kesilmişdir nice biñ baş
   Ben öldükden soñra bir ṭaş
   Ḳalmasun bir ṭaş yerine

MSS s.156-2

NAĞME-İ 'ACEM

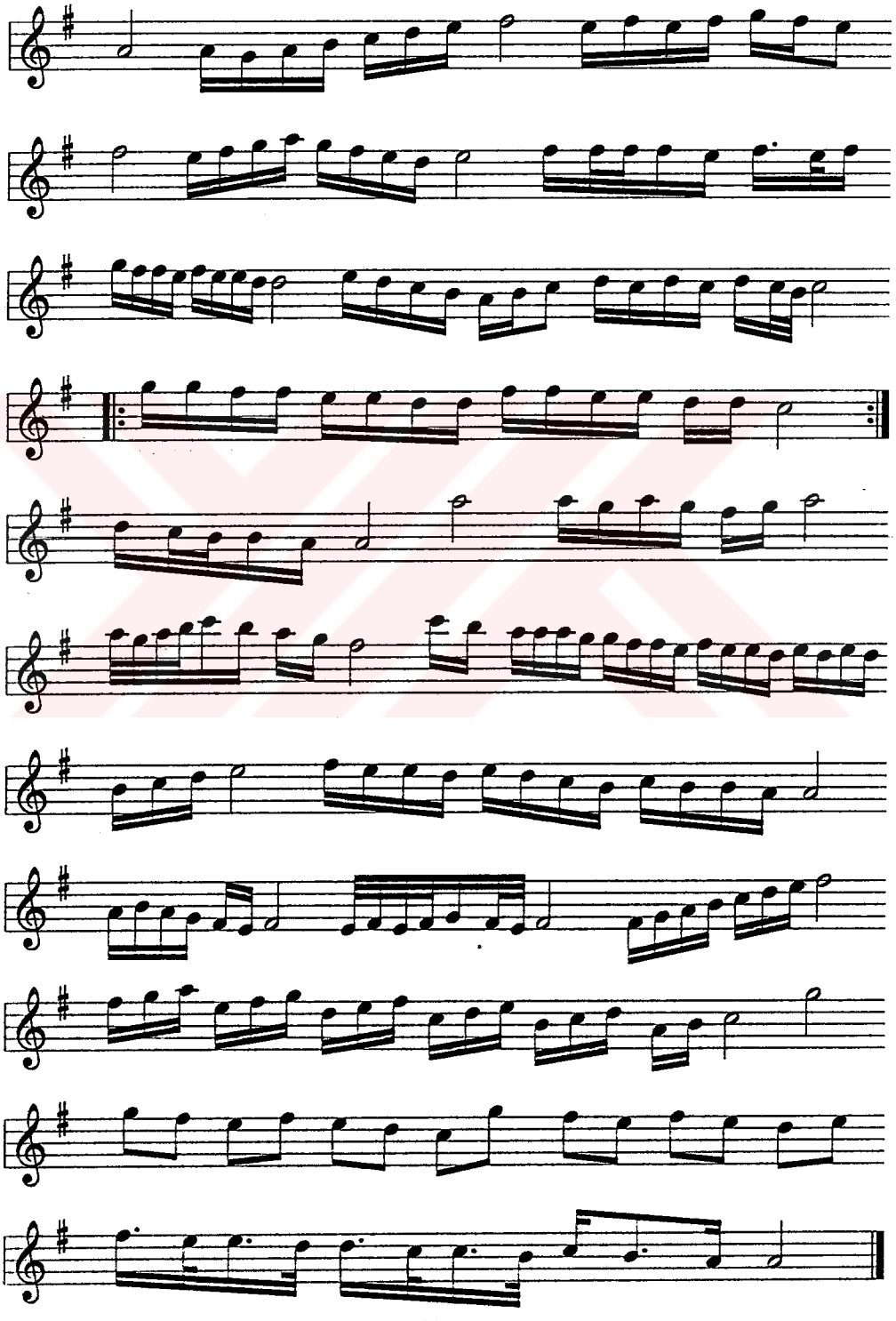

MSS s.157-1

VARŞAĠI

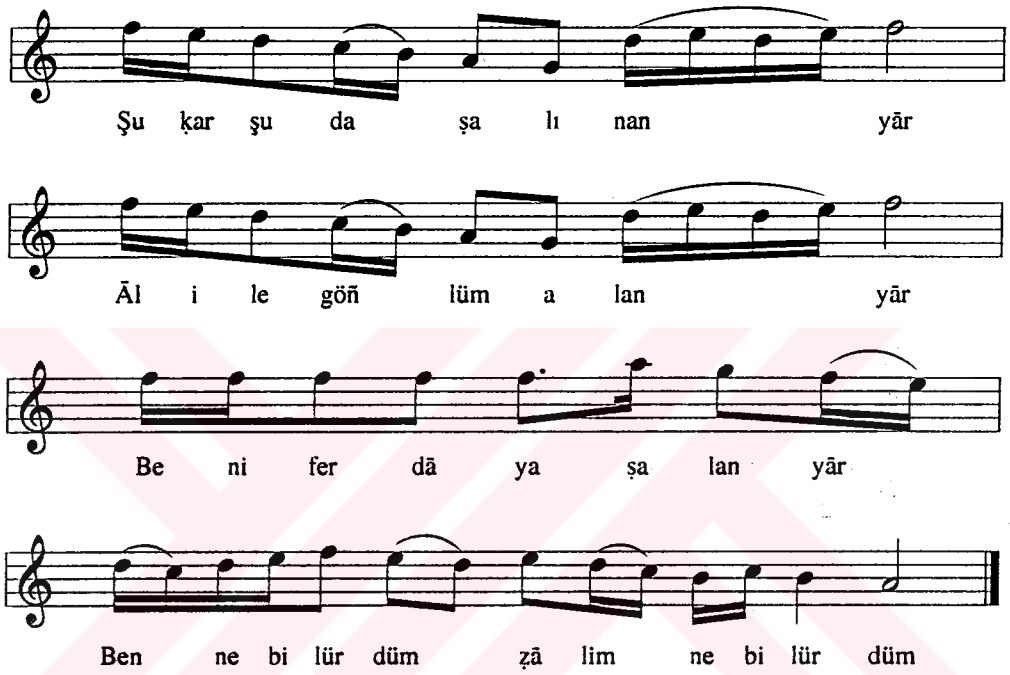

1. Şu ḳarşuda ṣalınan yār
   Al ile göñlümü alan yār
   Beni ferdāya ṣalan yār
   Ben ne bilürdüm ẓalim ne bilürdüm

2. Ne bilürdüm n'olaçaġın
   Varub anda kalacaġın
   Sen hercāyi olacaġın
   Ben ne bilürdüm ẓālim

3. Ḳarlı daġlar ḳarsız olmaz
   Güzel olan yārsız olmaz
   Yār bir olur, iki olmaz
   Ben ne bilürdüm ne bilürdüm

4. İnciden beyaz dişin var
   Hilālden ince ḳaşın var
   Otuzṭokuz ʿāşıḳıñ var (Biñ dilin var, bir başın var)
   Ben ne bilürdüm ne bilürdüm

MSS s.157-2

MURABBA'

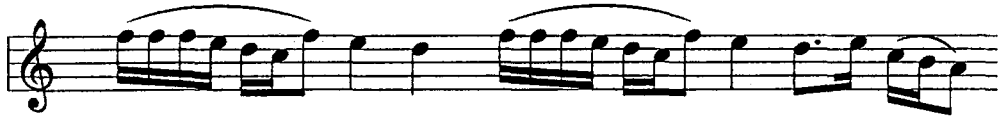

Văz gel dim ey ṣa nem sa ña
Gül yü züñ her se her bül bül

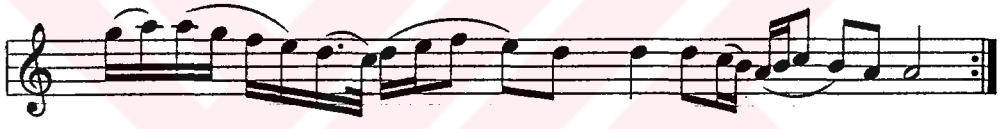

he vâ dăr ol ma dan cā nım ol ma dan
gi bi zār ol ma dan cā nım ol ma dan

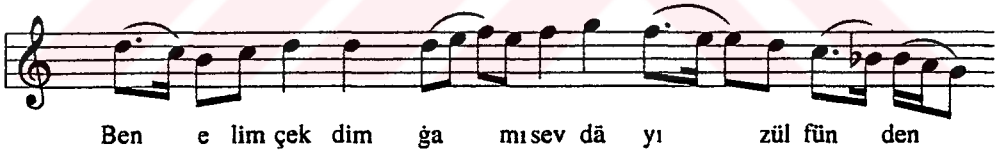

Ben e lim çek dim ġa mı sev dā yı zül fün den

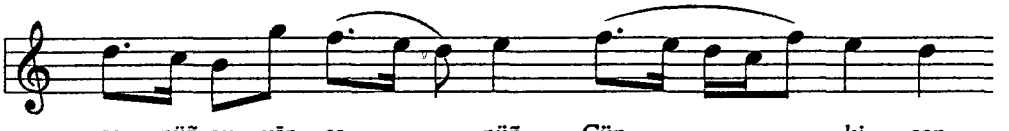

se nüñ ey yăr se nüñ Çün ki sen

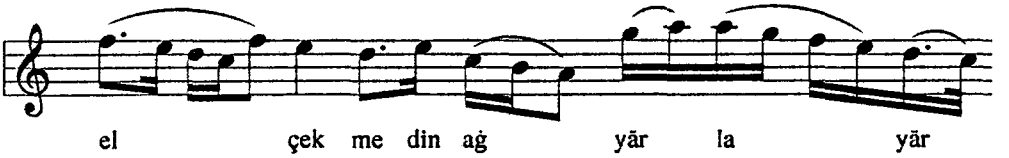

el çek me din aġ yăr la yăr

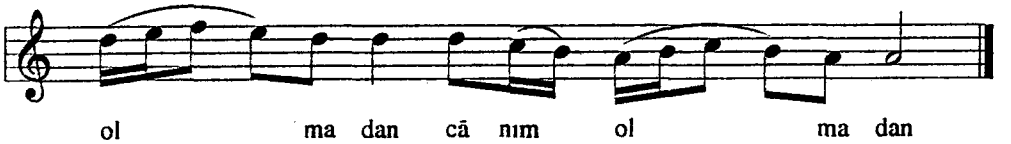

ol ma dan cā nım ol ma dan

MSS s.158-1

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr

Şūfiyāne

Sev mi şem rüz i e zel den dā ne bil mem ney le yem vay
Dām ı zül fü nüñ yü zün de dā ne bil mem ney le yem vay

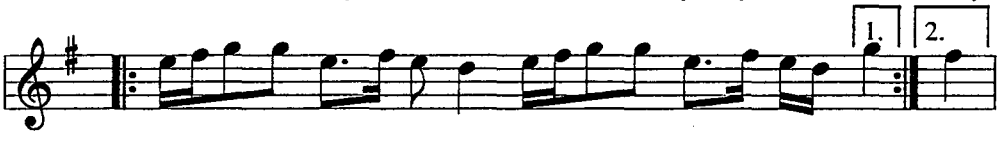

Tir i müj gā nı bu laş mış ḳa ne bil mem ney le yem vay

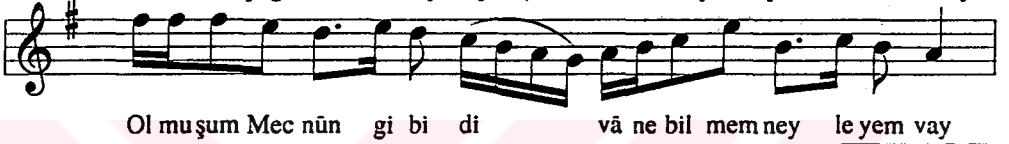

Ol mu şum Mec nūn gi bi di vā ne bil mem ney le yem vay

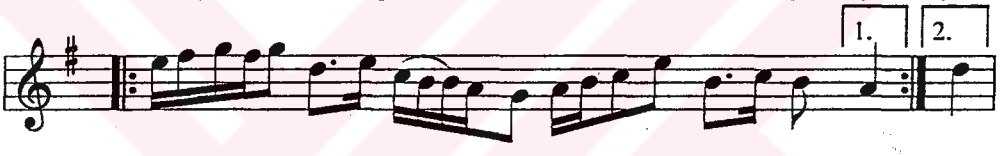

A ha hey a ha hey hey cā nım hey dā ne bil mem ney le yem vay hey

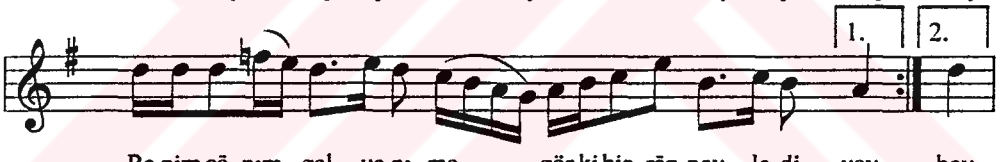

Be nim cā nım gel ya nı ma gör ki hic rān ney le di vay hey

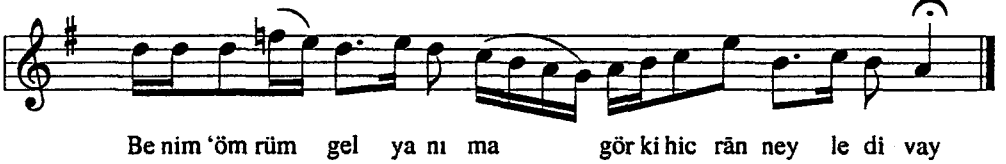

Be nim 'öm rüm gel ya nı ma gör ki hic rān ney le di vay

Sevmişem rüz ı ezelden dāne bilmem neyleyim vay
Dām-ı zülfünün yüzünde dāne bilmem neyleyim vay
Tir-i müjgānı bulaşmış ḳane bilmem neyleyim vay
Olmuşum Mecnūn gibi divāne bilmem neyleyim vay

Aha hey aha hey cānım hey dāne bilmem neyleyim vay
Benim cānım gel yanıma gör ki hicrān neyledi vay
Benim 'ömrüm gel yanıma gör ki hicrān neyledi vay

Es gel ey bād-ı ṣabā buldura gör yāre beni vay
Tabibisün dermān etsün öldürür yāre beni vay
Diler ol ḥāl-i ḥayālim göre bir pāre beni vay
Ne etmişem bu gerdişin devrāne bilmem neyleyim vay

Aha hey aha hey cānım hey dāne bilmem neyleyim vay
Benim cānım gel yanıma gör ki hicrān neyledi vay
Benim 'ömrüm gel yanıma gör ki hicrān neyledi vay

MSS s.158-2

TÜRKİ BERĀY-I ḪURŪC GILMĀN EZ SERĀY

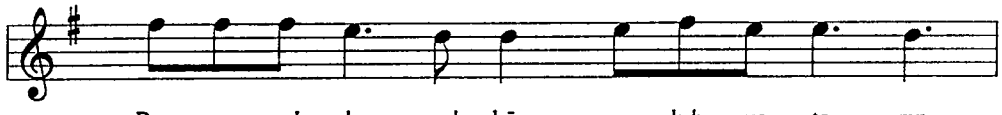

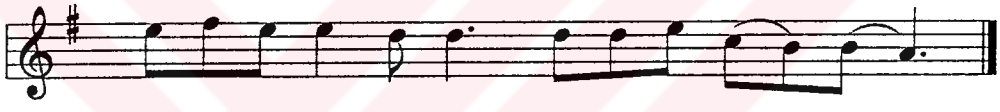

1. Bunca yıldır maḥbūs olub yatarız
   Dostlar, ḳurtulacaḳ zemān oldu mu?
   Ḥasret döşeğinde ḫasta yatarız
   Beğler, pādişahdan emān oldu mu?

2. Cennete dönmüşdür yāriñ illeri
   Durmaz aḳar gözümüzüñ selleri
   Açıldı bahçeleriñ gülleri
   Bülbül zār idecek zemān oldu mu?

3. Lekeler elinden zebūn olmuşum
   Şararuben hazānleyin şolmuşum
   Leylim, beterüben Mecnūn olmuşum
   Ṭaġlara düşecek zemān oldu mu?

4. Aḳar gözümüzden ḳan ile yaşlar
   Durmaz sinemiziñ daġları işler
   Ḳuşlar āhenk urub fiġāne başlar
   'Alem zeyn olacaḳ zemān oldu mu?

5. Naẓar idiñ raḳibleriñ oynuna
   Günahımız, vebālimiz boynuna
   Der Mehemmed sevdiġimiñ ḳoynuna
   Şoyunub girecek zemān oldu mu?

MSS s.159-2

SEMĀ'İ

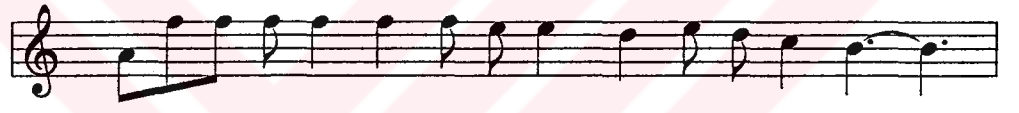

Sen siz bu gö ñül mec li si 'ay şi de mi ney ler
'A lem a niñ ol sun ṭu ta lım 'a le mi ney ler

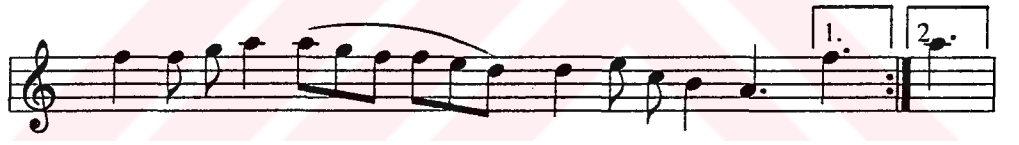

yār de mi ney ler dost de mi ney ler ey
'a le mi ney ler 'a le mi ney ler ey

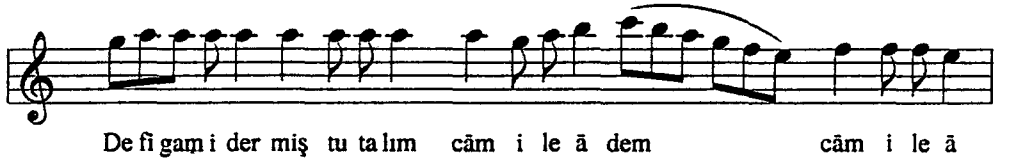

De fī gam i der miş tu ta lım cām i le ā dem cām i le ā

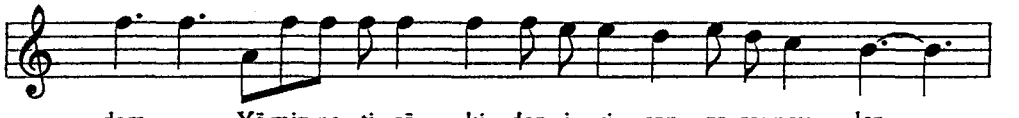

dem Yā min ne ti sā ḳi den i ri şen ga mı ney ler

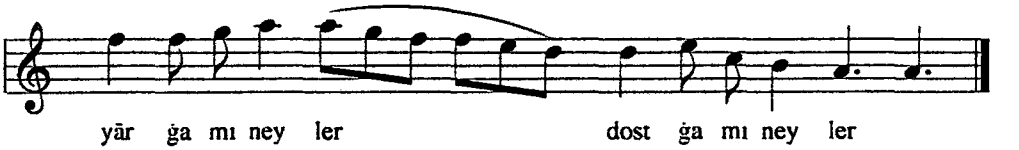

yār ġa mı ney ler dost ġa mı ney ler

MSS s.159-3

TÜRKİ OYUNU

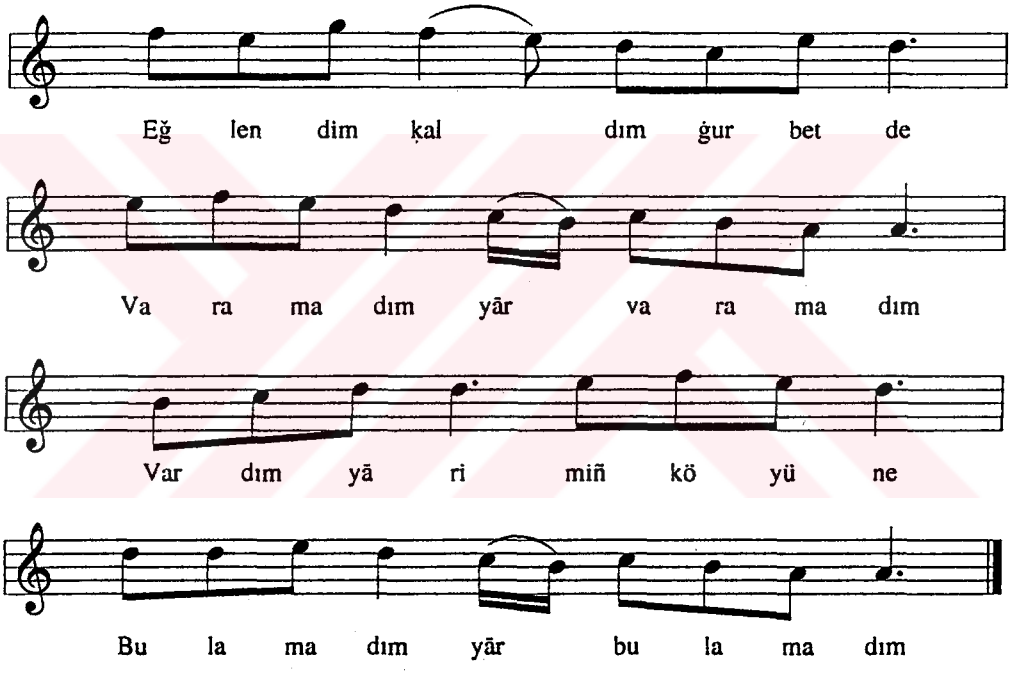

1. Eğlendim ḳaldım ġurbetde
   Varamadım yār, varamadım
   Vardım yārimiñ köyüne
   Bulamadım yār, bulamadım

2. Ben seni severim cāndan
   İntizārım ḳaçma benden
   Şüride göñlümü senden
   Alamadım yār, alamadım

3. Şāhini uçurdum ḳolumdan
   Dilberi düşürdüm dilden
   Fırṣatı ḳaçurdım elden
   Bilemedim yār, bilemedim

4. Aġlar hey gözlerim aġlar
   Irmaḳ oldu çeşmim çaġlar
   Ġurbetlikde göñlüm iñler
   Gülemedim yār, gülemedim

5. Öksüz ʻĀşık ḳanlu imiş
   ʻĀşıḳıña kinlü imiş
   Güzel iki dinlü imiş
   Bilemedim yār, bilemedim

MSS s.161-163

PİŞREV-İ ŞOLAḲ-ZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḥāvi

Serḫāne

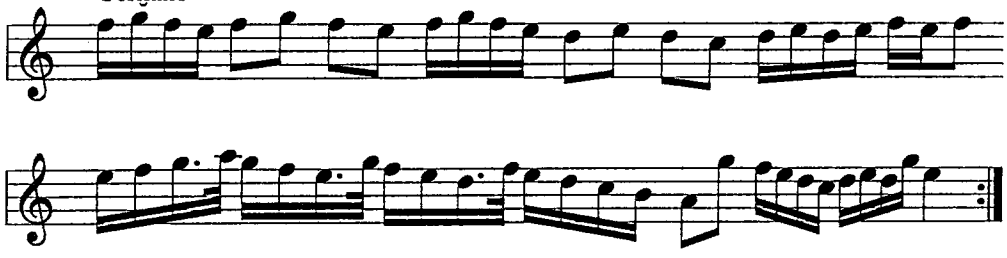

Mülāzime

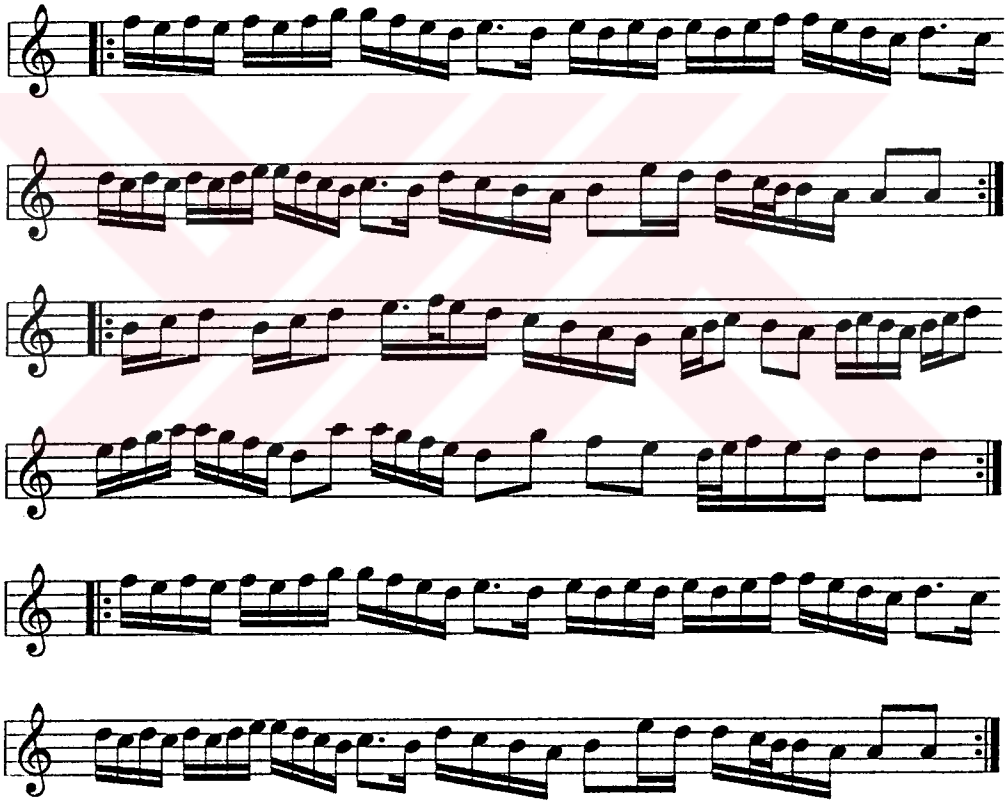

Ḫāne-i Ṣāni

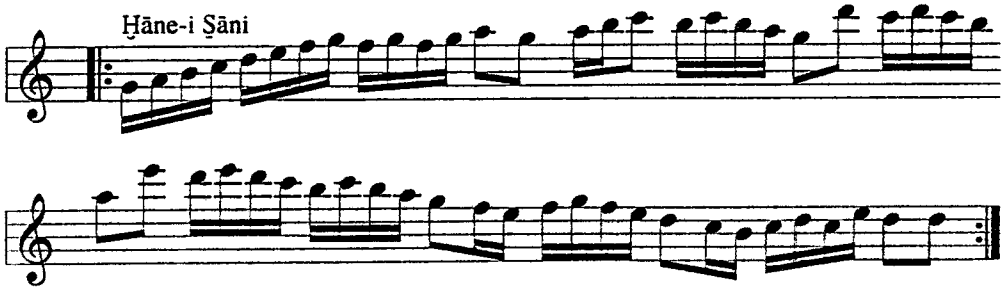

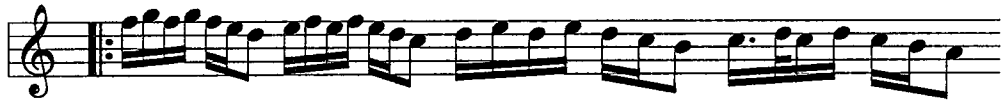

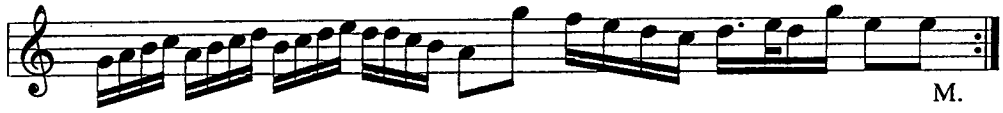

Ḫāne-i Ṣāliṣ

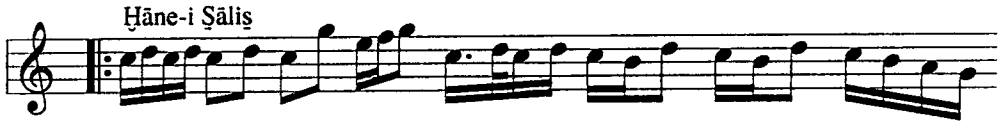

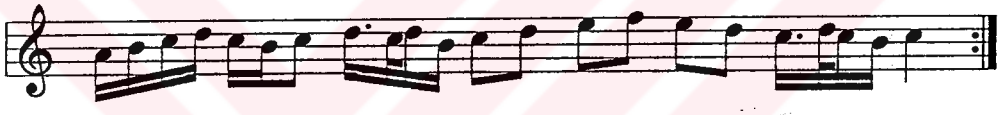

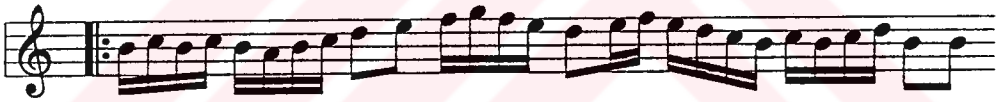

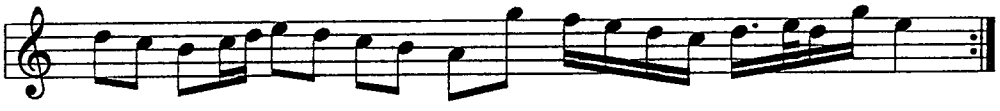

MSS s.164

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

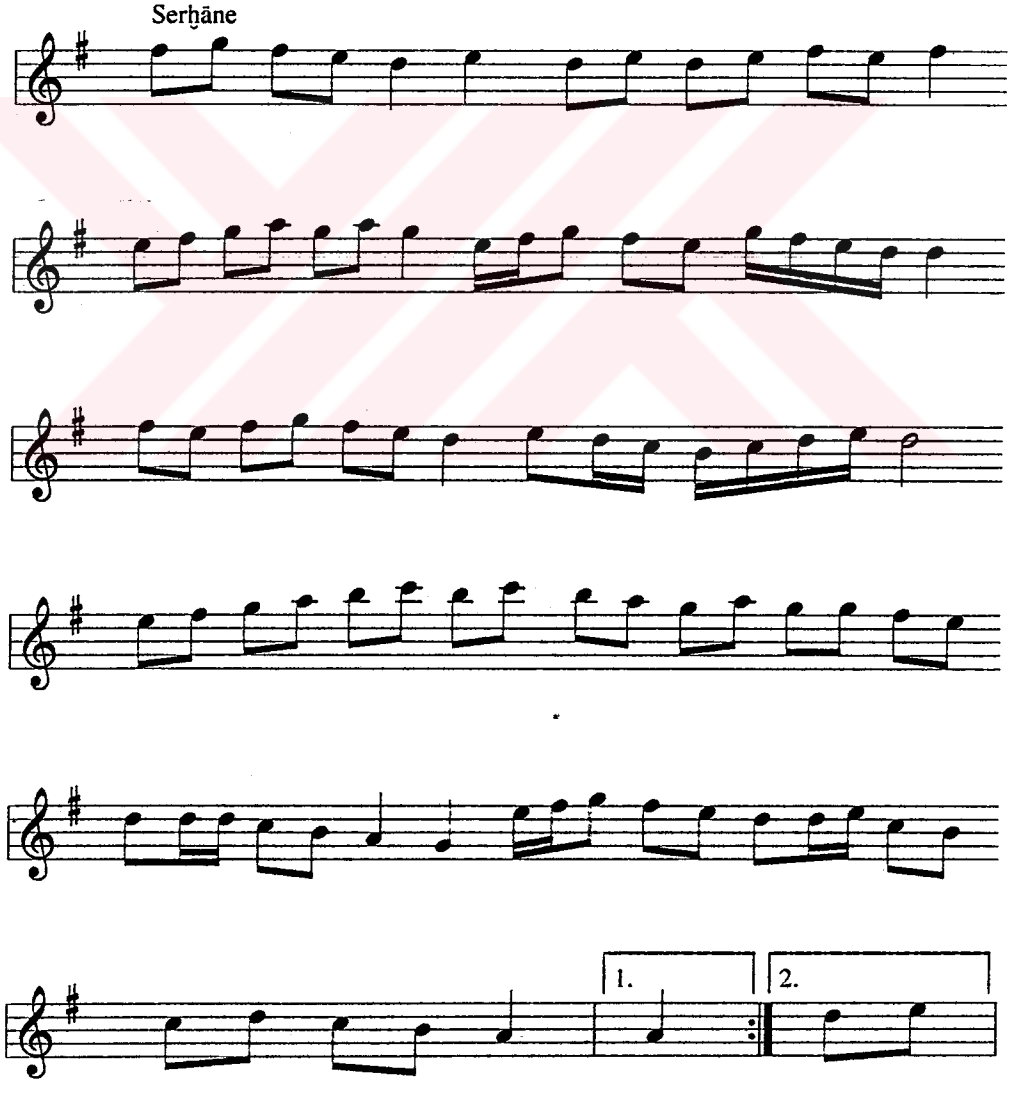

Mülāzime

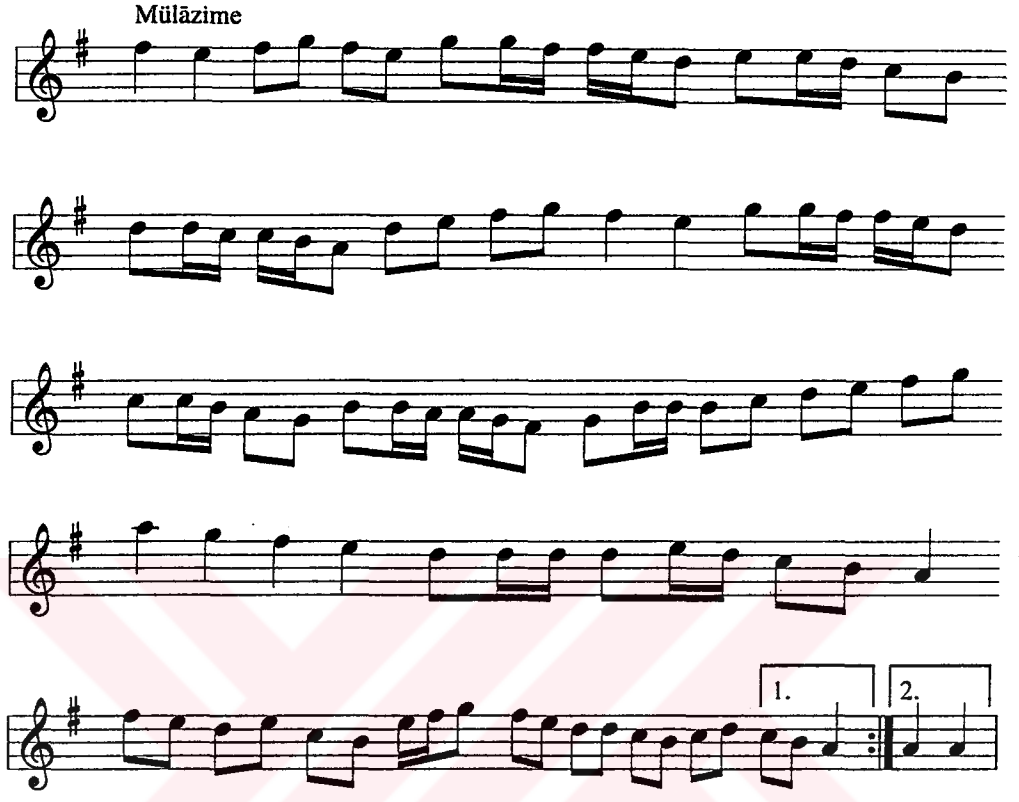

Ḫāne-i Ṣāni

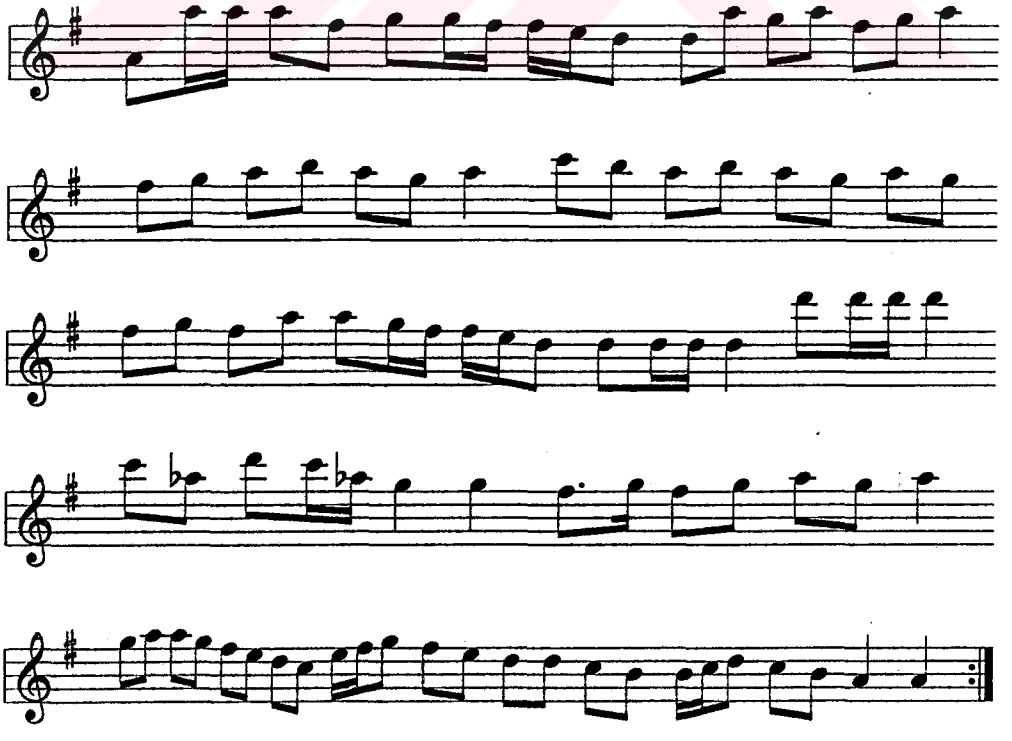

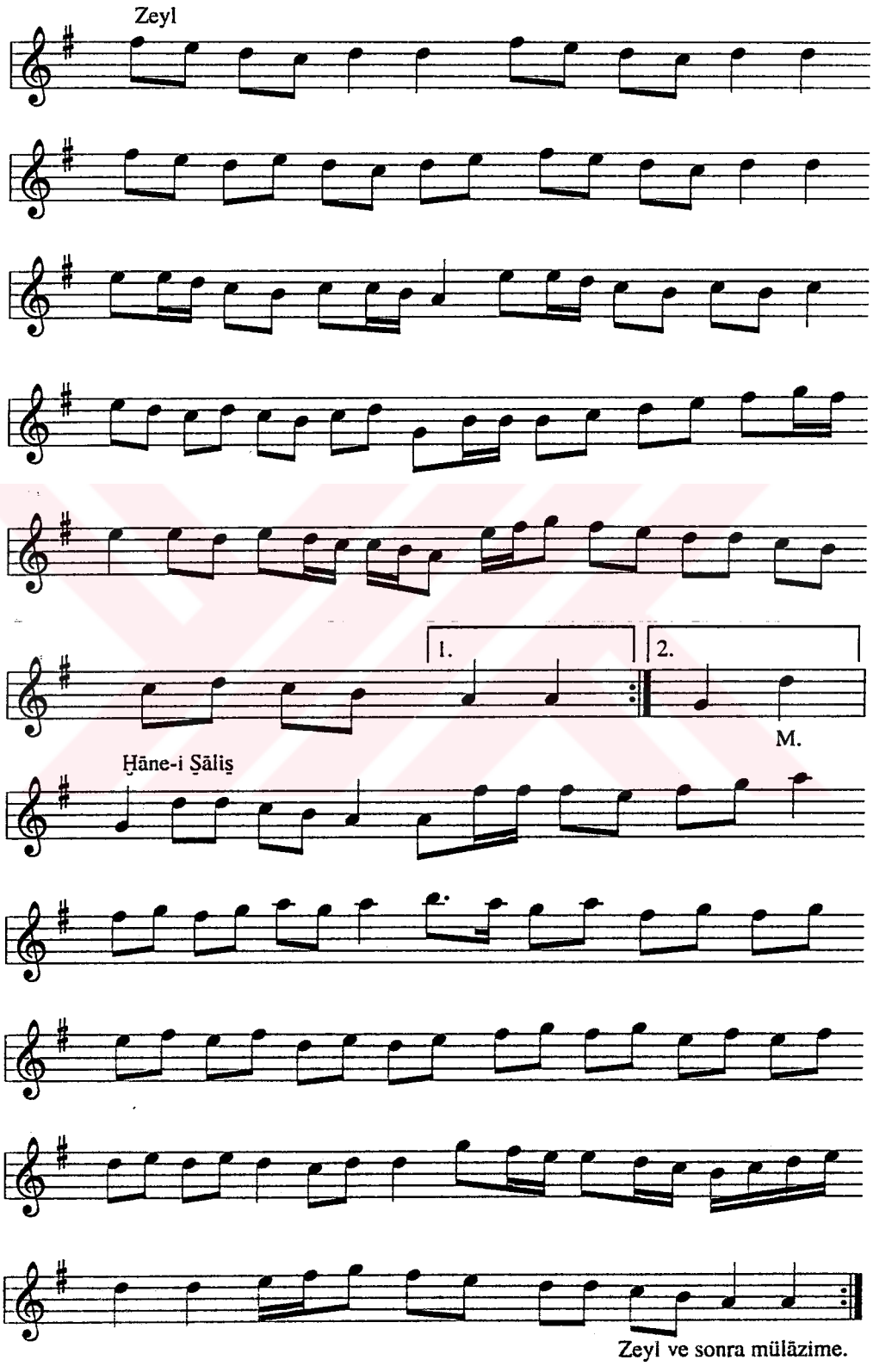
Zeyl
1.
2.
M.
Ḥāne-i Ṣāliş
Zeyl ve sonra mülāzime.

MSS s.165-1

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣakil

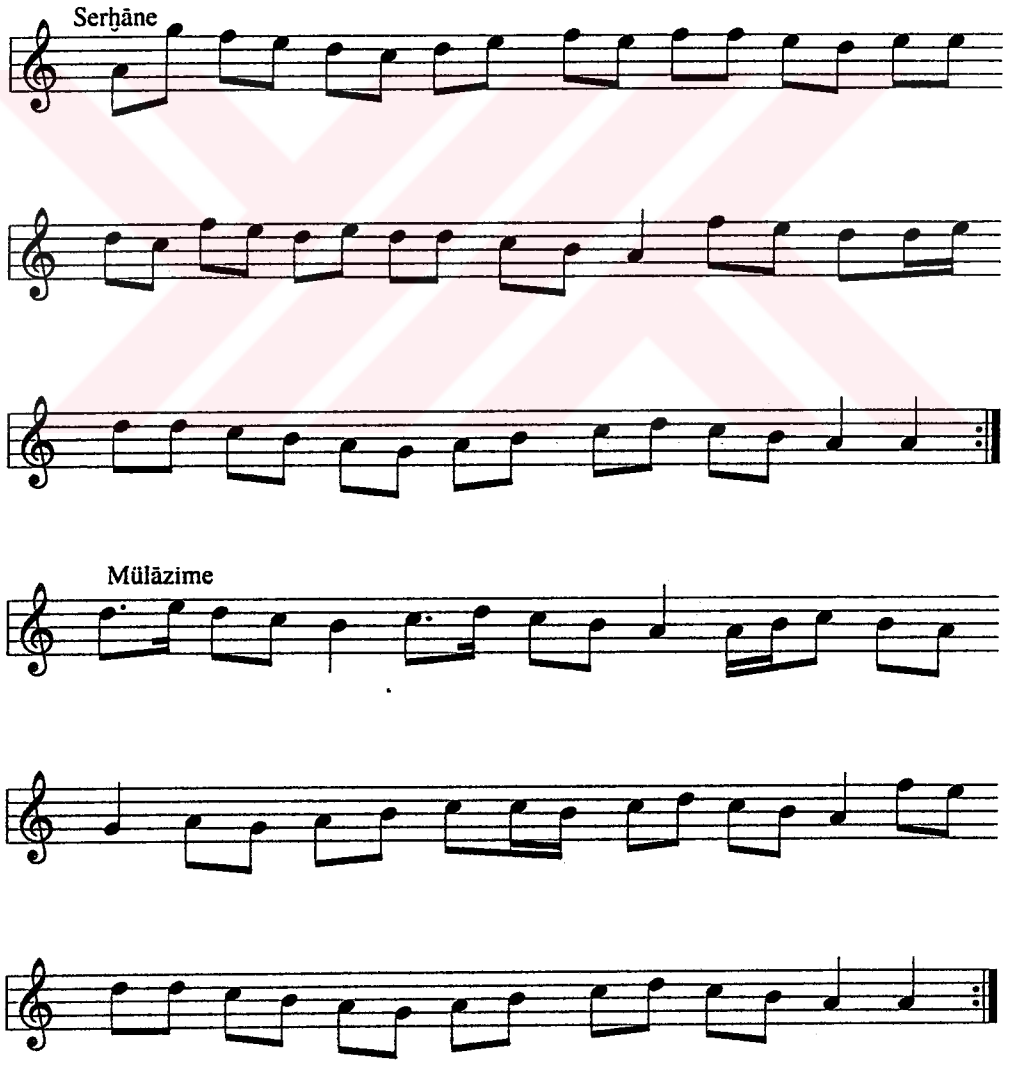

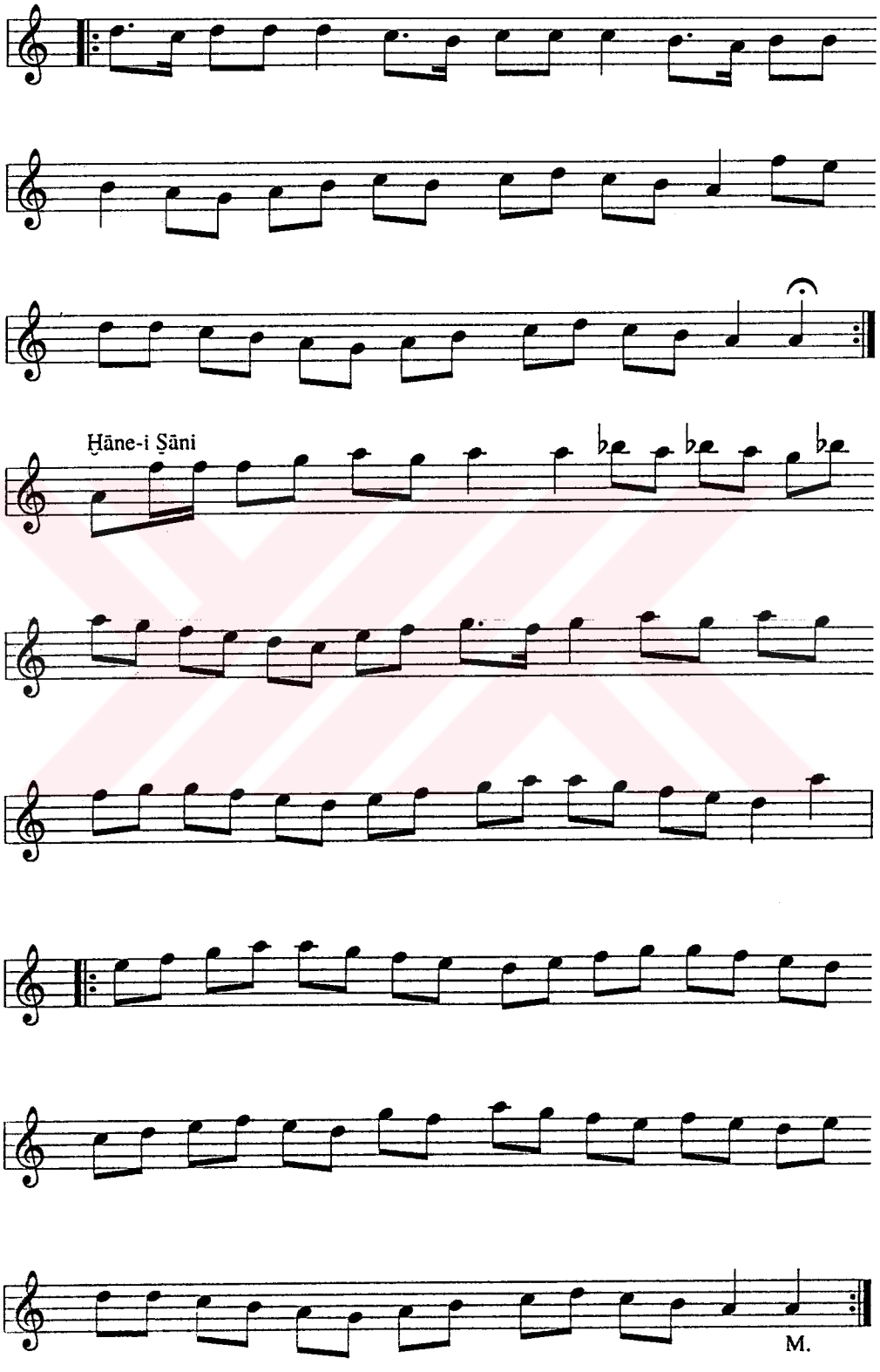
Ḥāne-i Ṣāni
M.

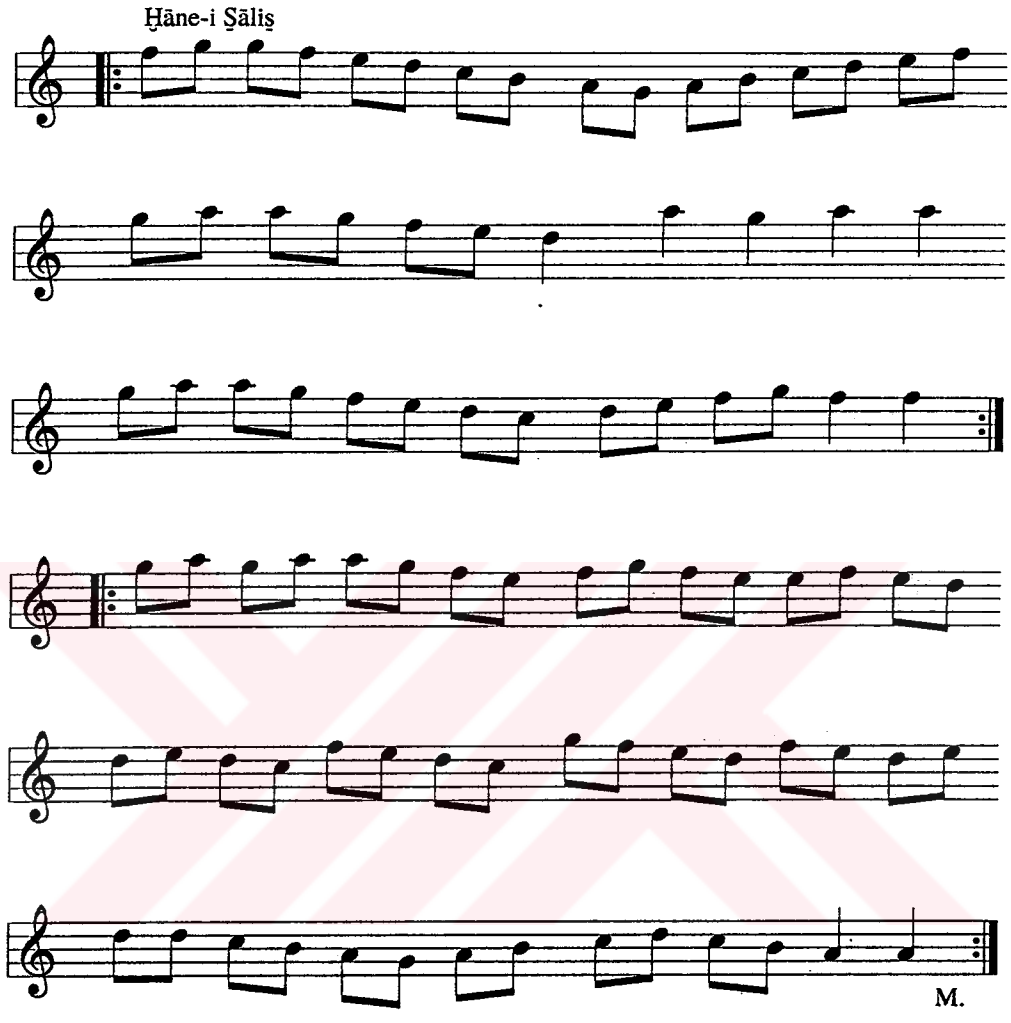
Ḥāne-i Ṣāliṣ
M.

MSS s.165-2

TÜRKİ BERĀY-I ĠURBET

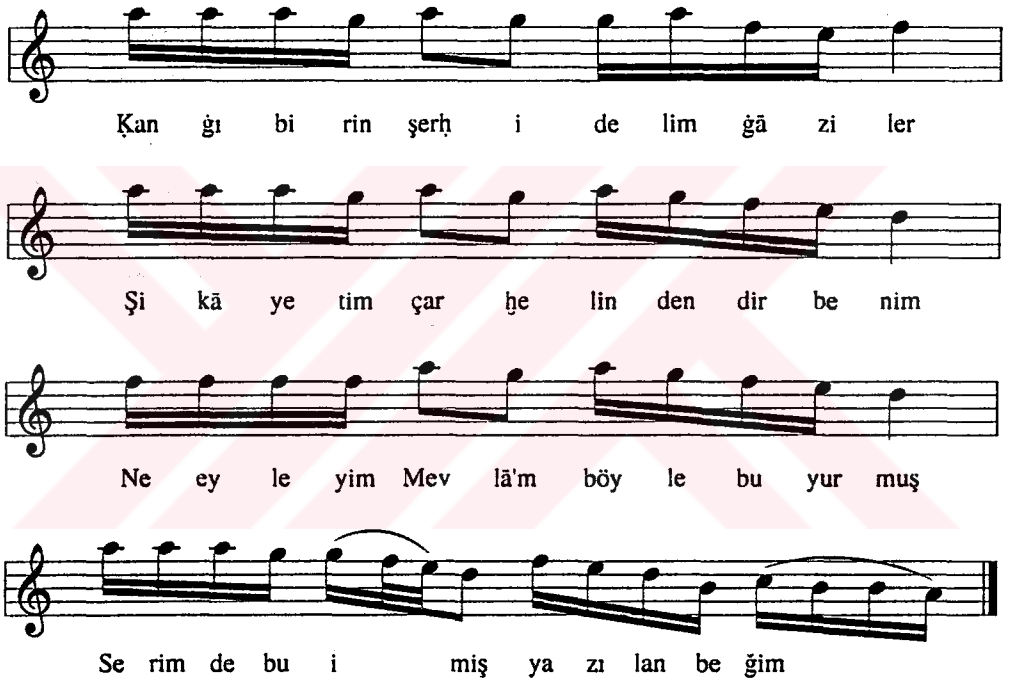

1. Ḳanġı birin şerḥ idelim ġāziler
   Şikāyetim çarḫ elindendir benim
   Ne eyleyim Mevlā'm böyle buyurmuş
   Serimde bu imiş yāzılan benim

2. Gedāyım, ednāyım, dimezim yalan
   Dünyā bir ḫardaldır, yanmada elān
   Kendüyi türāba yek-sān bilen
   Aḳrānım ve emṣālimdir Ḥaḳ benim

3. Düşdüm toza, ṭopraklara bulandım
   İndim, ḥażret ḳapusundan dolandım
   İnce eleklerden geçdim, elendim
   Şol ṭutuşub giden āhım baḳ benim

4. Görmüş var mı edeb ile uduñı
   Almış var mı lezzet ile dadıñı
   Ḳande varsam kezzāb dirler adıñı
   Felek saña 'itibārım yoḳ benim

5. 'Ali der, aḳıtdım ḳan ile yaşlar
   Göñül sırçasına doḳundu ṭaşlar
   Tuz etmek bilmeziñ etdüğü işler
   Şimdi yüreğimde ḳaldı oḳ benim

MSS s.165-3

(?)

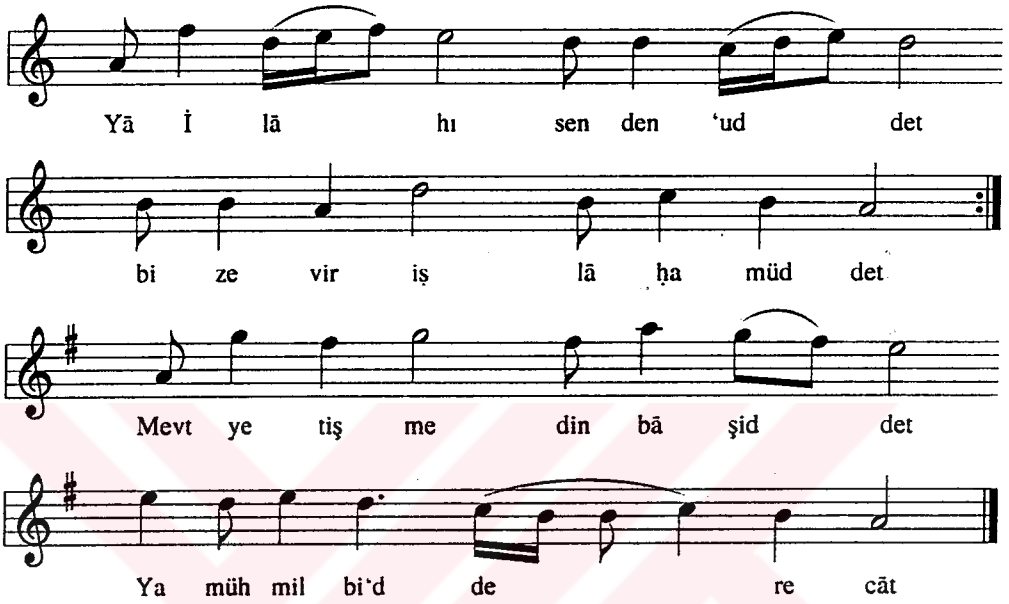

1. Yā İlahı senden 'uddet
Bize vir işlāha müddet
Mevt yetişmedin bā-şiddet
Yā mühmil bi'd-derecāt

2. Ḫayr işe gücenerem
'İbādete üşenerem
Muḥtāc değilsin ṣanırım
Yā Ġani 'ani'l-mürācāt

3. Günāhım mişl-i kehkeşān
'Ömrümde ḫayrāta nişān
Komayub ḳaldım perişān
Yā Ġıyaş fi'z-zāvicāt

4. Saña lāyıḳ nemüz vardır
Bed ḳavlü fi'l ḳula kārdır
Raḥmetiñe ümid vārdür
Yā Raḥmān .... hel recāt

5. Dünyā vü nefsüñ bu'sinden
Hem şeyṭān vesvesesinden
Ufḳi ister necāt senden
Ya Fettāḥ vü Ḳādi'l-ḥācat

MSS·s.166, 167-1

PİŞREV-İ ḪALḲĀZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Çenber

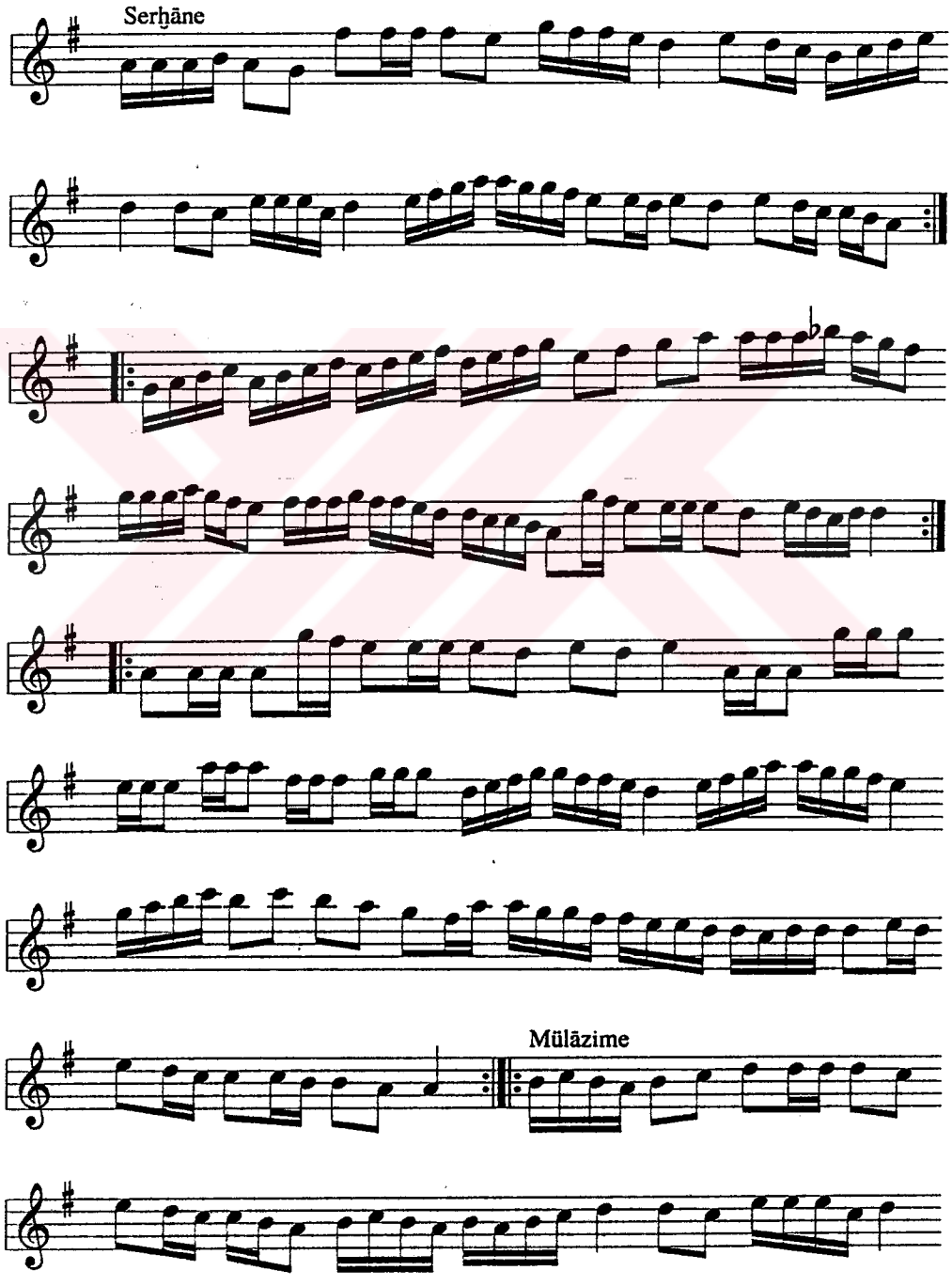

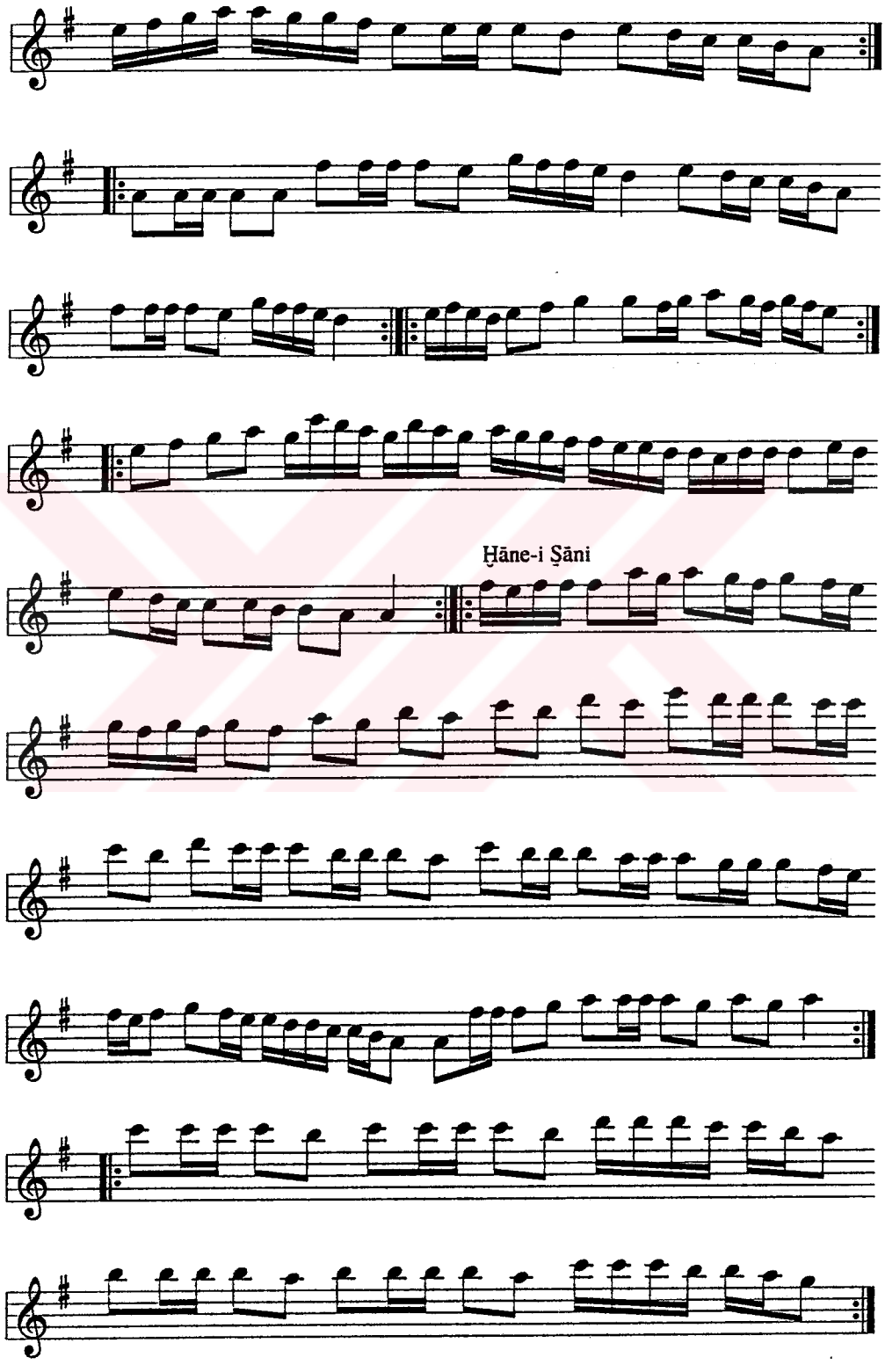
Ḥāne-i Ṣāni

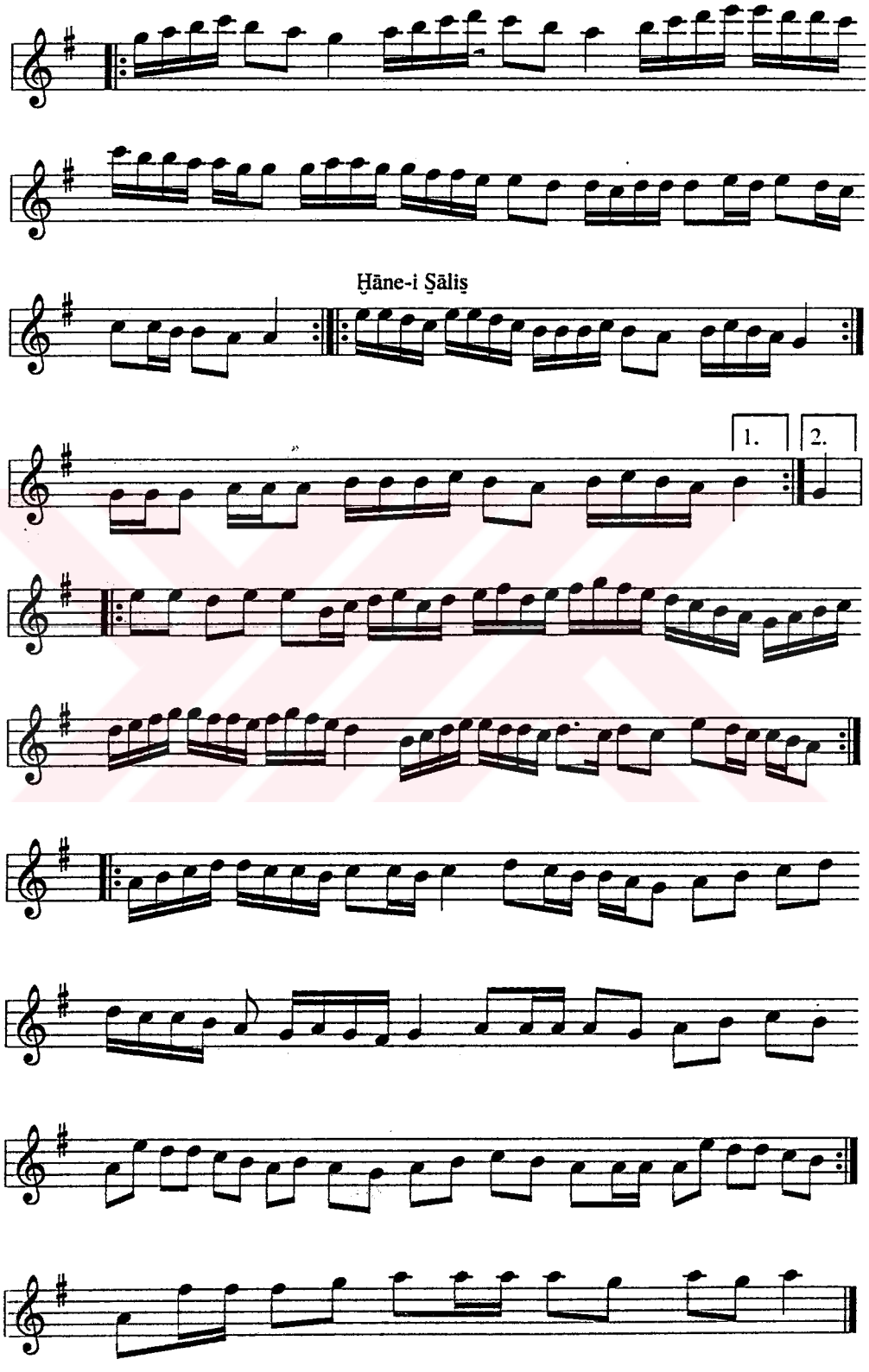
Ḥāne-i Ṣāliṣ
1.
2.

MSS s.166-2

TÜRKİ BERĀY-I CELĀLİ

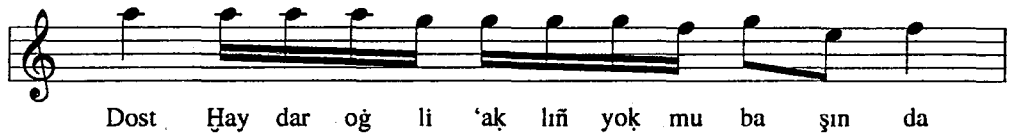

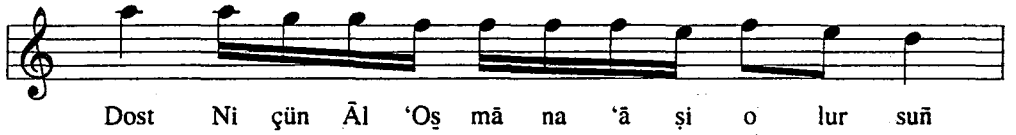

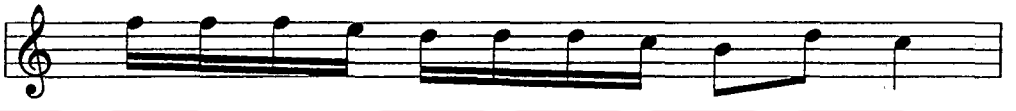

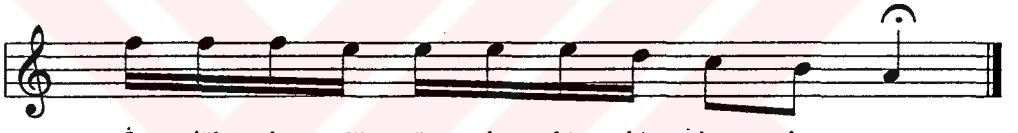

1. Ḫaydaroġli, ʻaḳlıñ yoḳ mu başında
   Niçin Āl-i ʻOṣmān'a ʻāṣi olursun
   Her ne ẓulüm eylediñse dünyāda
   İtdükleriñ cümle bir bir bulursun

2. Ṣayd iderler seni dürlü fennile
   Ḳurtulmazsın nice yüzbiñ and ile
   İlyas Paşa gibi ḳayd u bend ile
   Bir gün ḥünkār divānına gelürsün

3. Çoḳ ʻāṣiyi çengellere dizdiler
   Manoġlu'nuñ ʻaskerini bozdular
   Hem Mehdi'niñ derisini yüzdüler
   Ḳaballoġlı ber-dār oldu bilürsün

4. Niçin oturmazsın kendü haliñde
   Şimdi sensin cümle ḫalḳıñ dilinde
   Bilmiş ol kim Kara'ali'ñ elinde
   Dürlü dürlü ʻażāb ile ölürsün

5. Kātib ʻAli eydur, var git işiñe
   Ṭar iderler gök dünyāyı başıña
   Ḳarġa, ḳuzġun ḳonar bir gün leşiñe
   Ṣanma böyle dārāt ile ḳalırsın

MSS s.168-1

PİŞREV-İ GÜL-İ RA'NĀ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

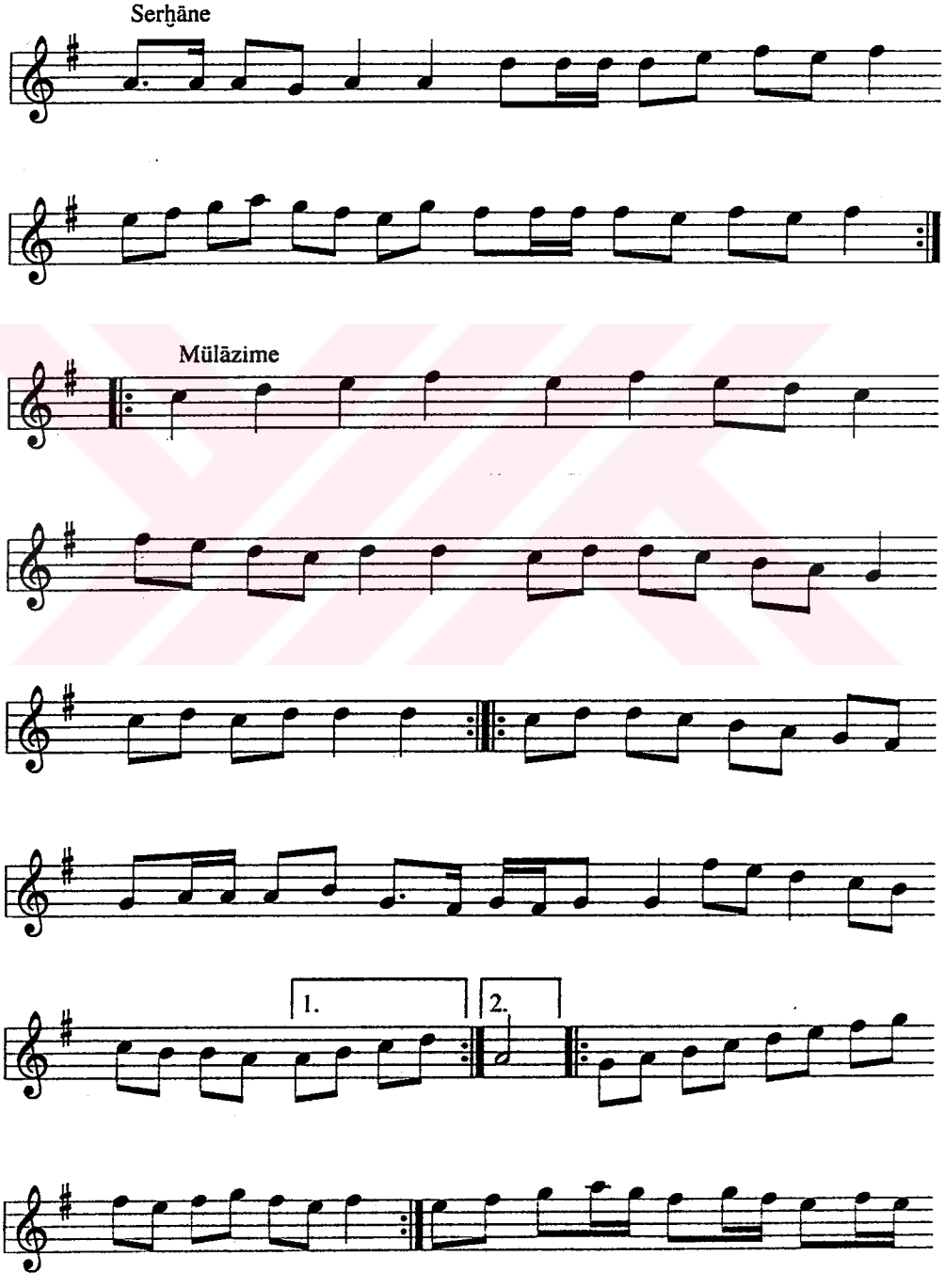

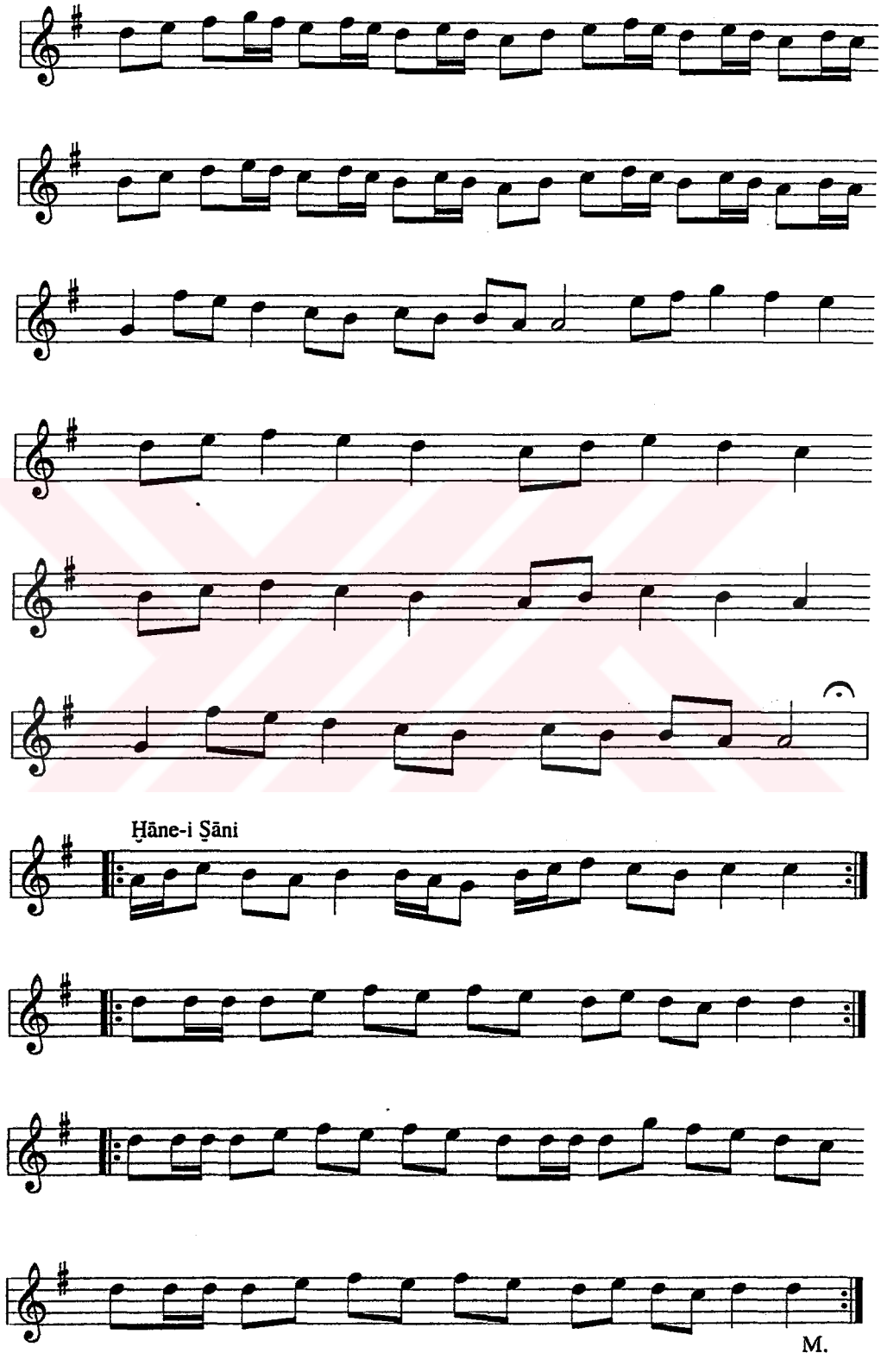
Ḫāne-i Ṣāni
M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

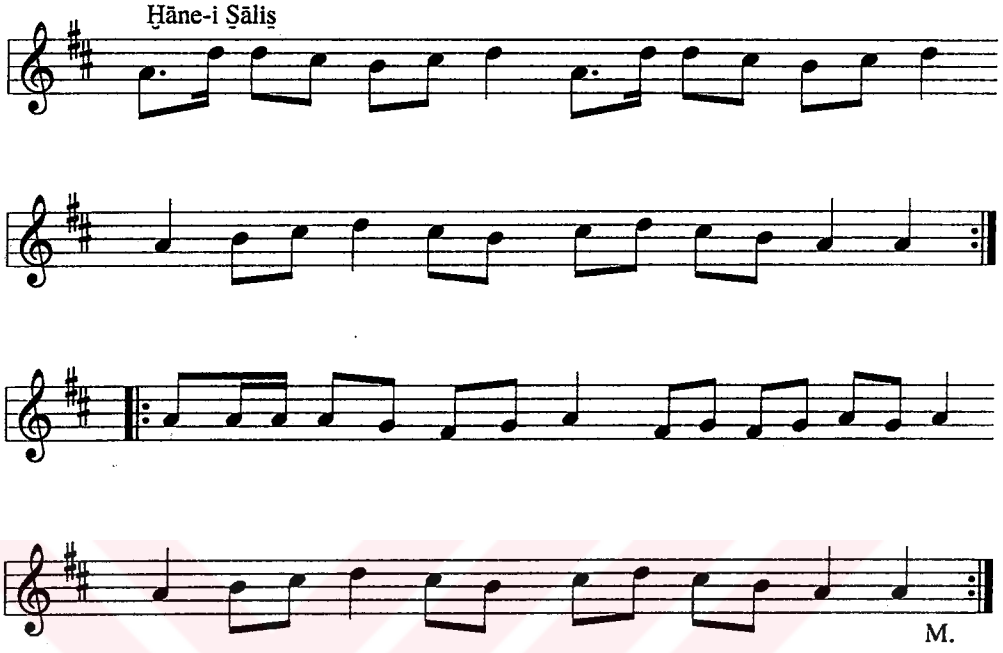

MSS s.169

PİŞREV-İ ʻAMŪD EL ḲAYYĀS

Uṣūleş Düyek

Ḫāne-i Evveli

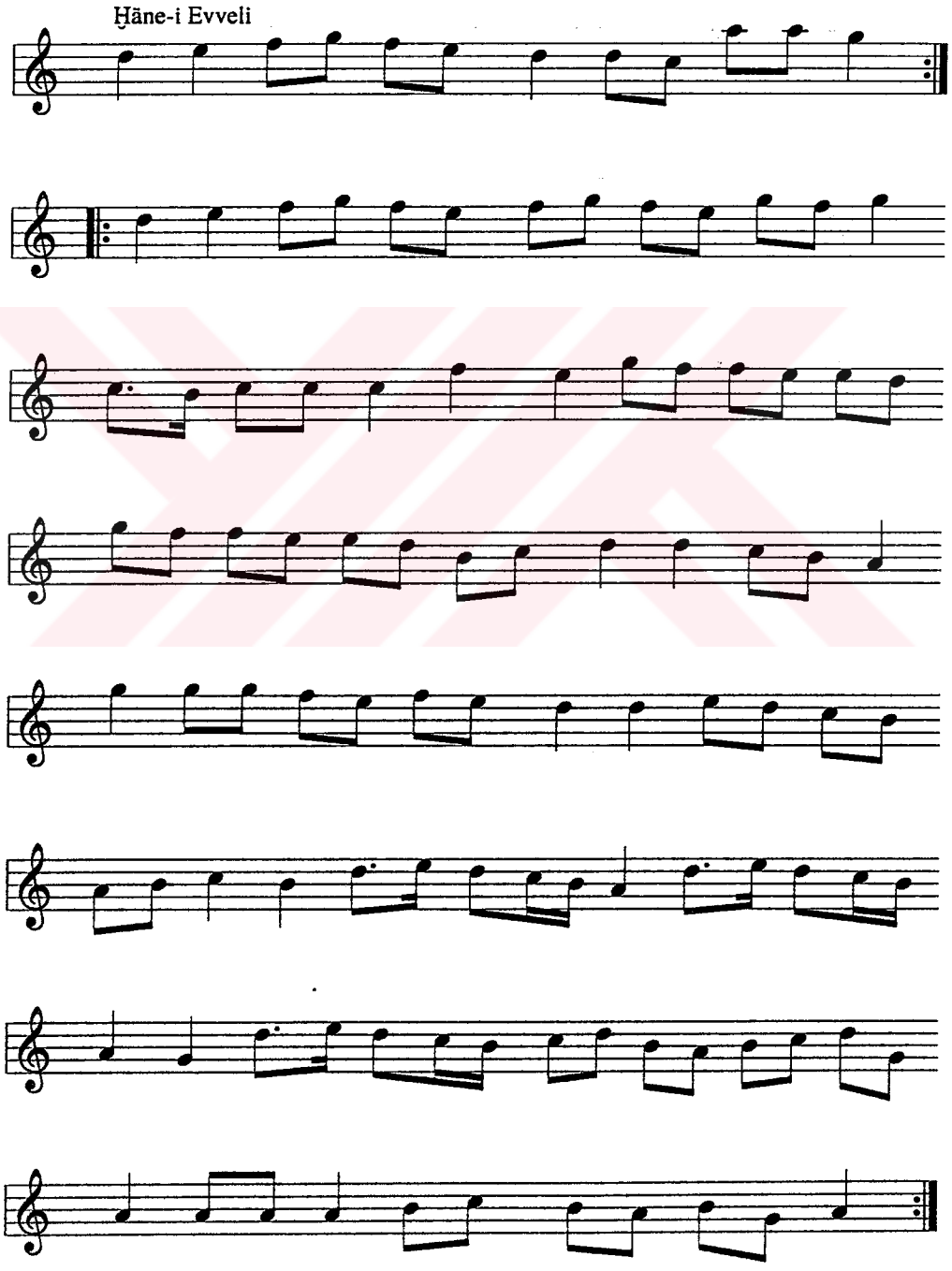

Mülāzime

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

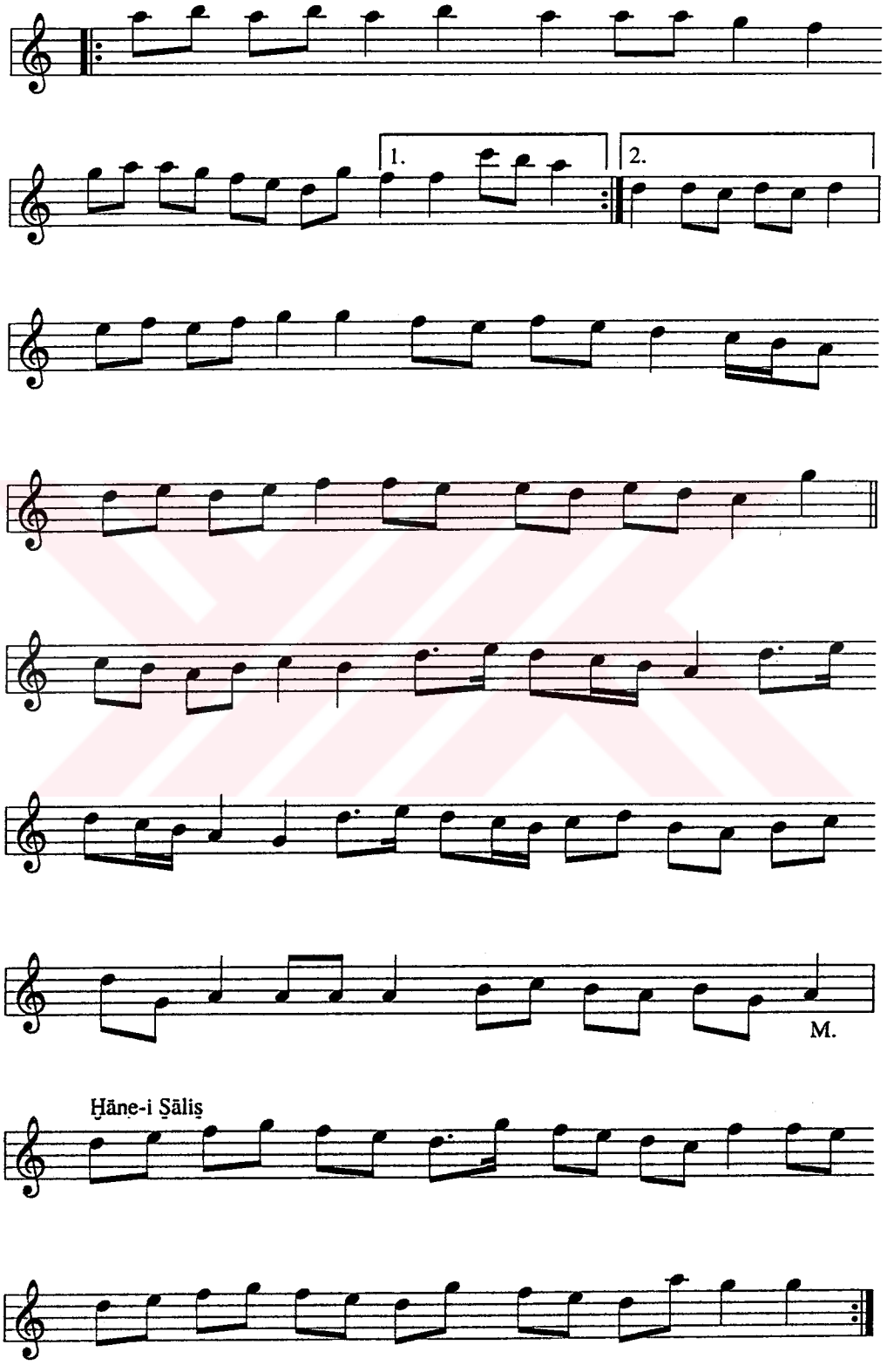
1.
2.
M.
Ḫāne-i Ṣāliṣ

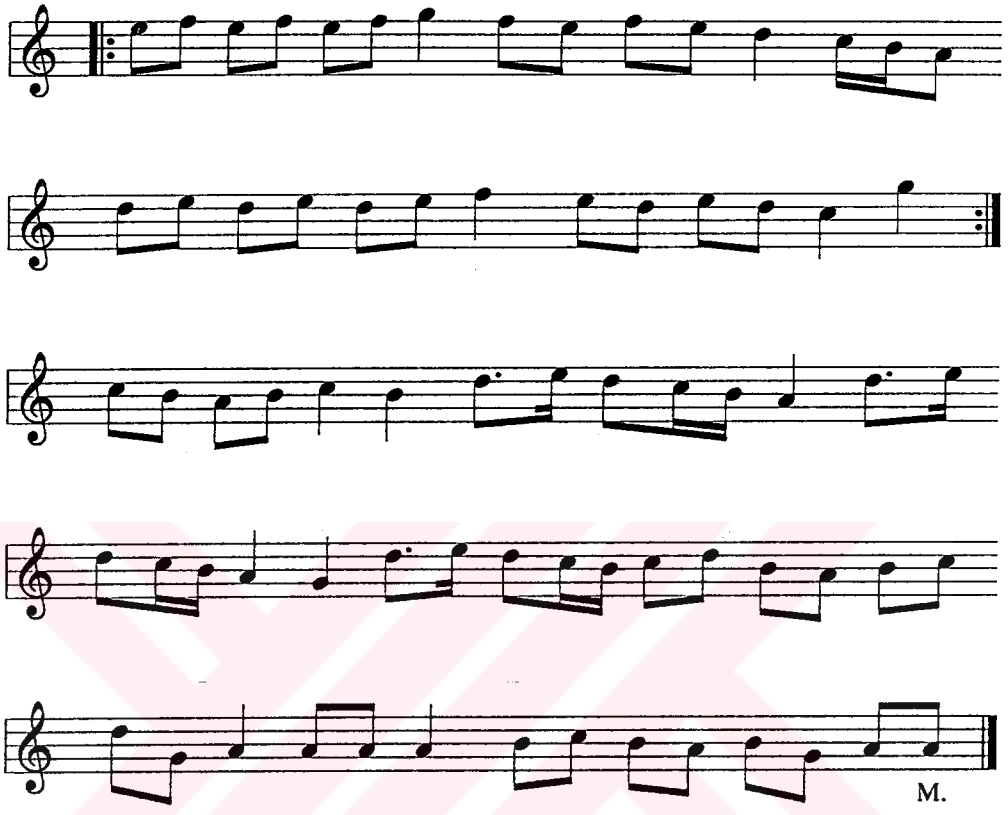
M.

MSS s.170-1

SEMĀ'Ī

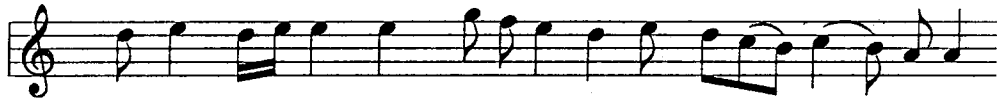

Aġ yā ri le hey ġon ce sen iç bā de yi gül gün ben nūş
Çün böy le i miş ne ey le ye lim ā det ger dūn dev rān

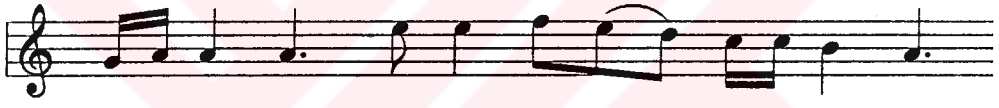

i de yim ḫūn gül gün ben nūş i de yim ḫūn
sü re her dūn ger dūn dev rān sü re her dūn

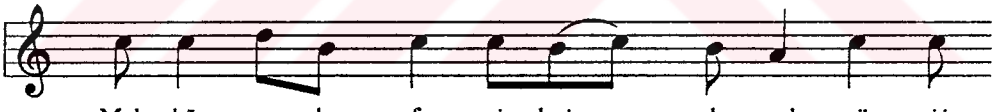

Maḥ bū su ḳa fe si baġ da sad mür ġi

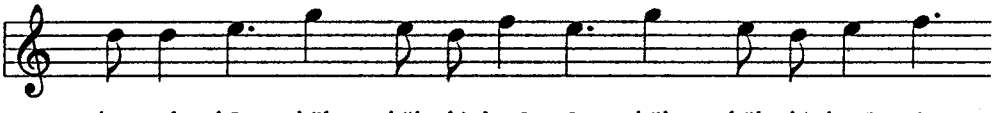

ḫoş el ḫān bül bül ki hezā rān bül bül ki hezā rān

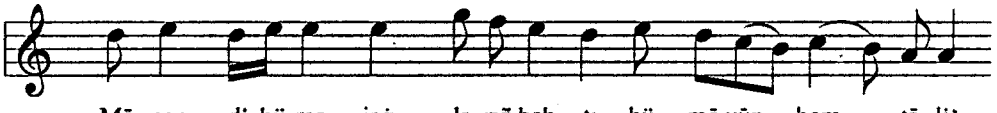

Mā nen di hü ma jaġ la rıñ baḫ tı hü mā yūn hem tā li'

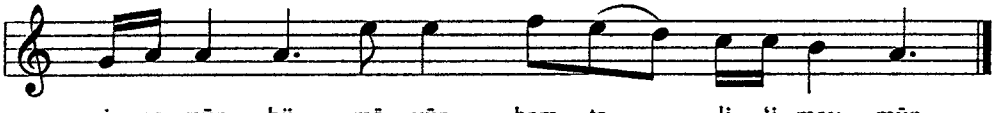

i mey mūn hü mā yūn hem ta li 'i mey mūn

MSS s.170-2

TESBİH

'Acem 'Aşirān

Terkib-i 'Arabi Bā-Türki

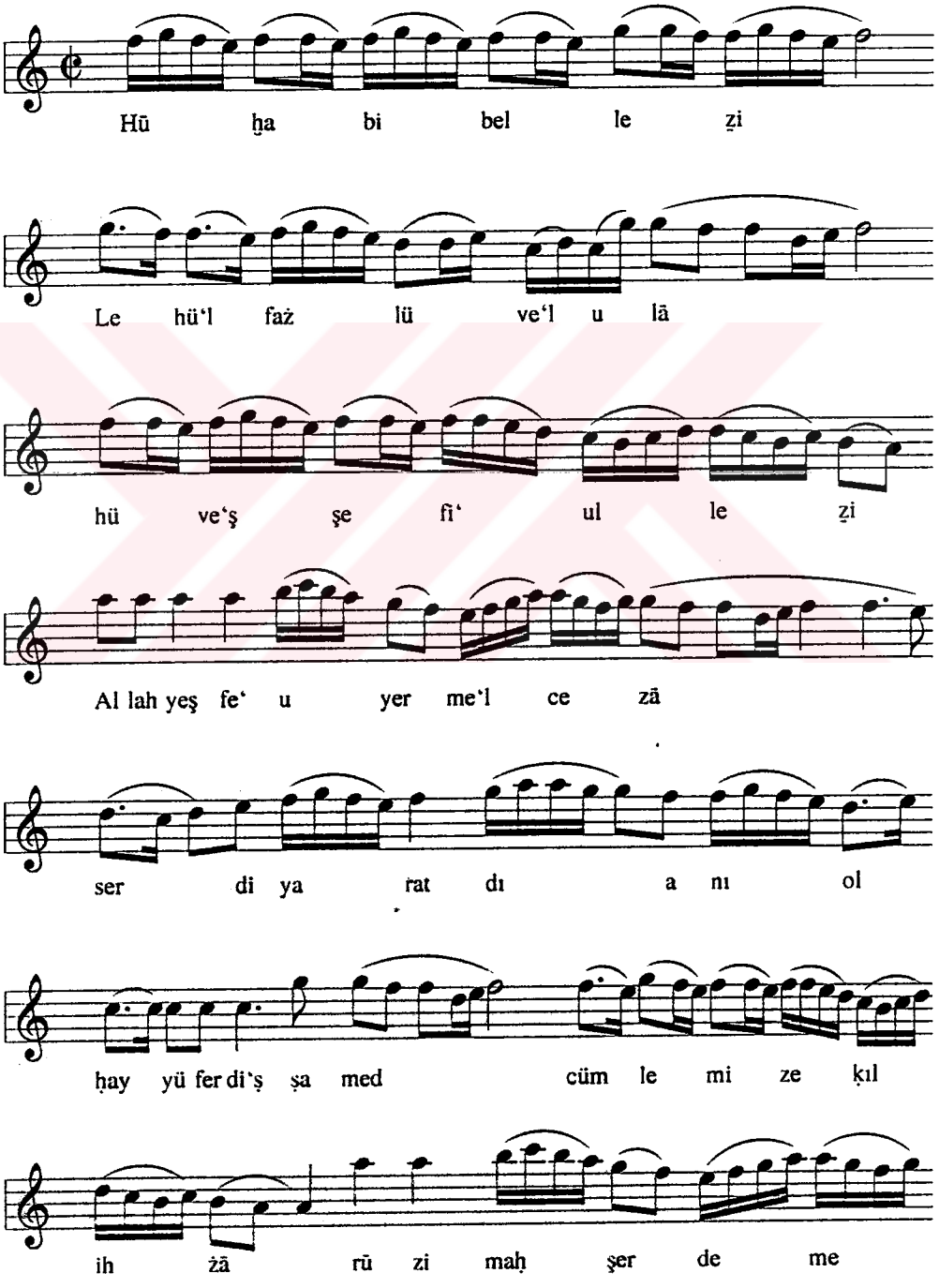

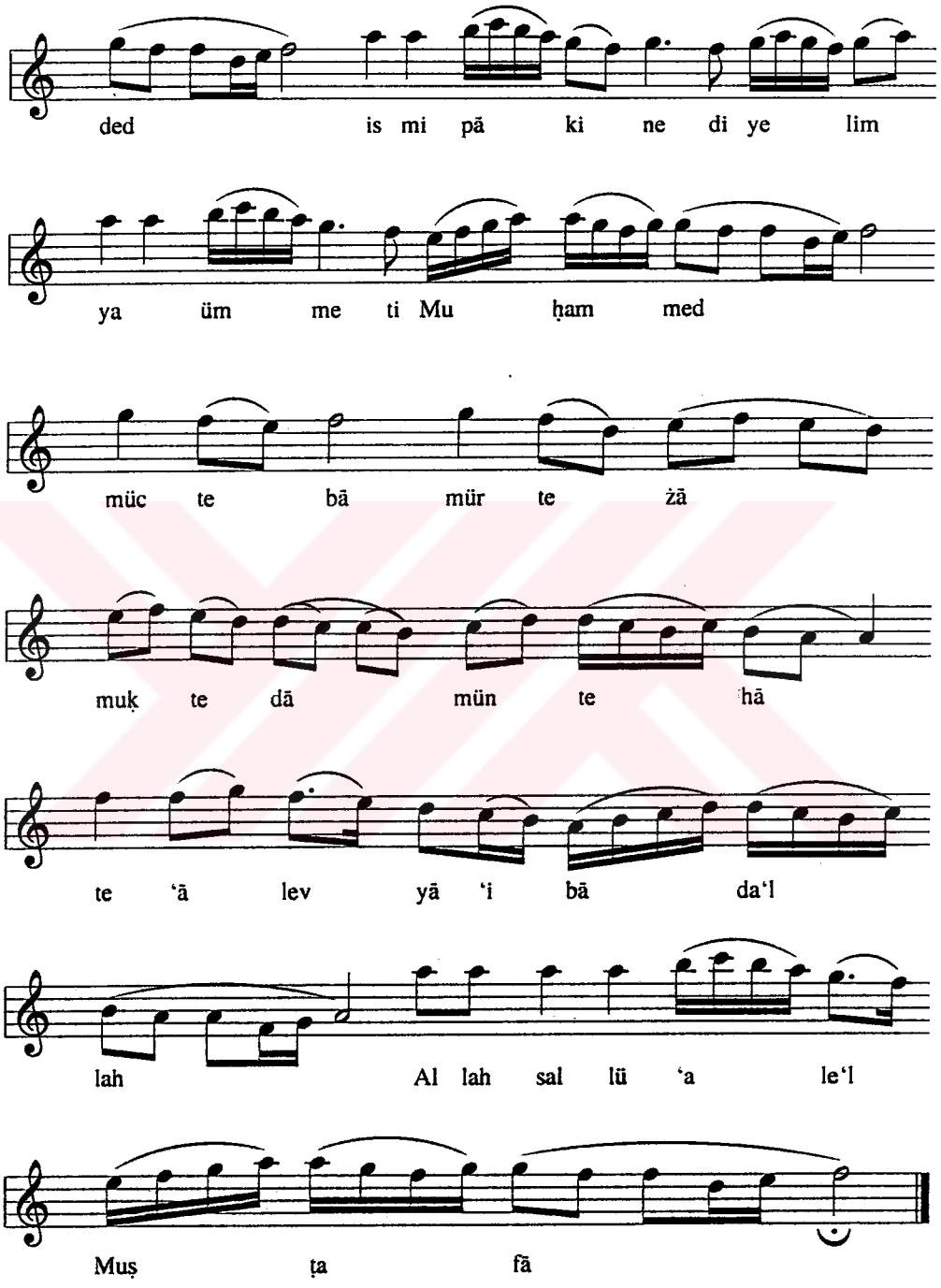
ded is mi pā ki ne di ye lim
ya üm me ti Mu ḥam med
müc te bā mür te żā
muḳ te dā mün te hā
te ʻā lev yā ʻi bā da'l
lah Al lah sal lü ʻa le'l
Muṣ ṭa fā

MSS s.171-1

TESBİḤ

Der Maḳām-ı ʻAcem

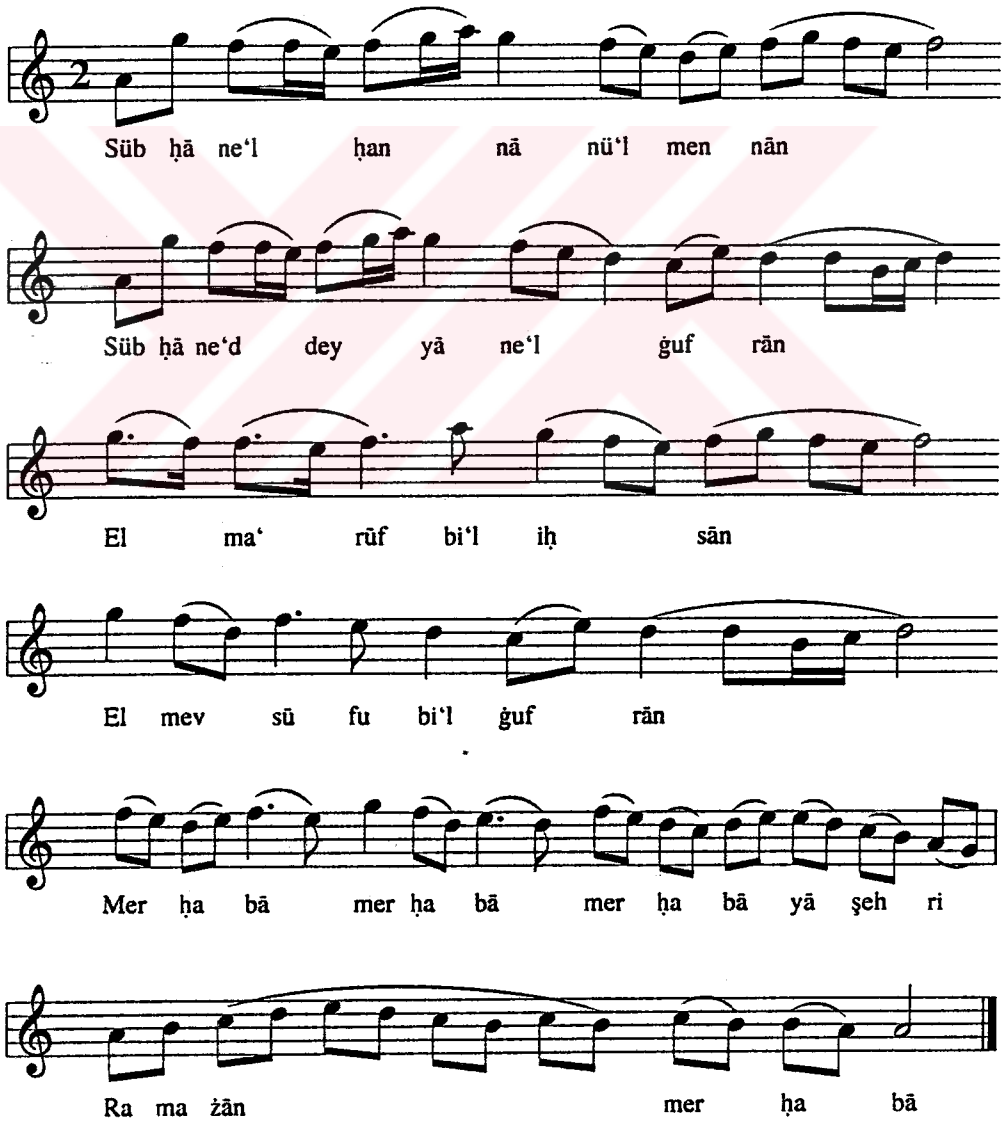

MSS s.171-2

DİGER FĀRİSİ

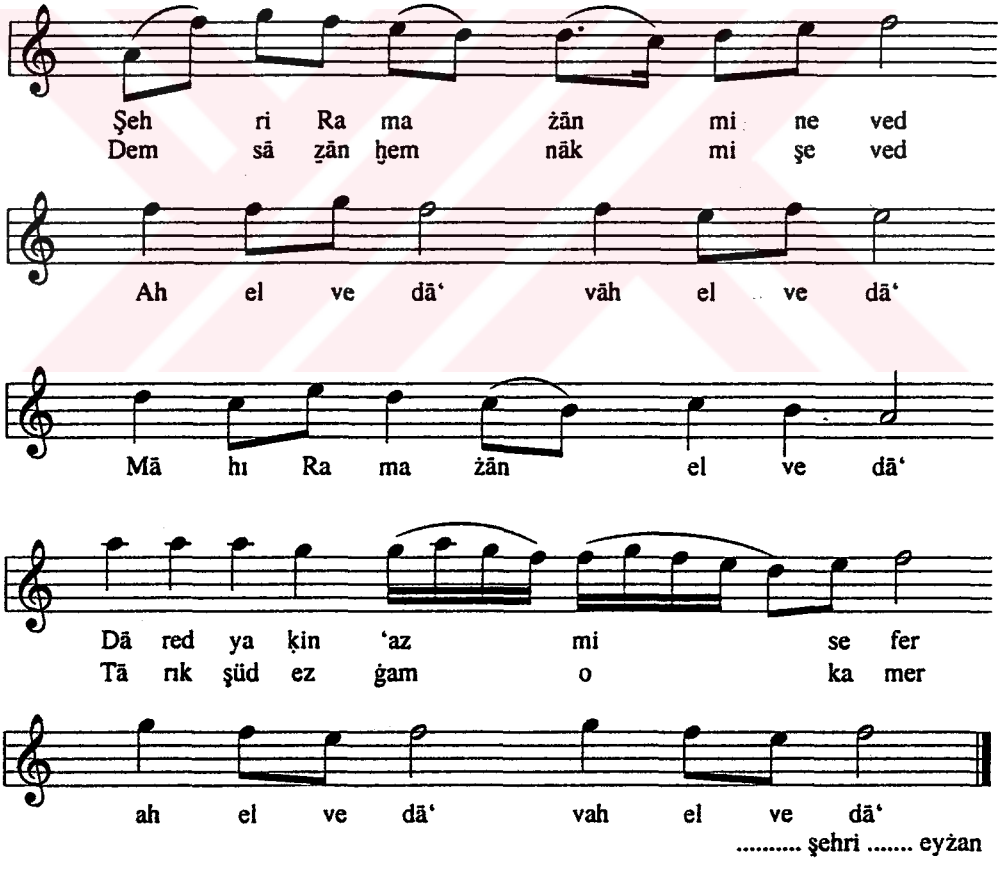

Āh ez hicrān-ı dostān
Meynale kūh u būstān Āh elvedā' ... eyżan

MSS s.171-3

DİĞER 'ARABİ

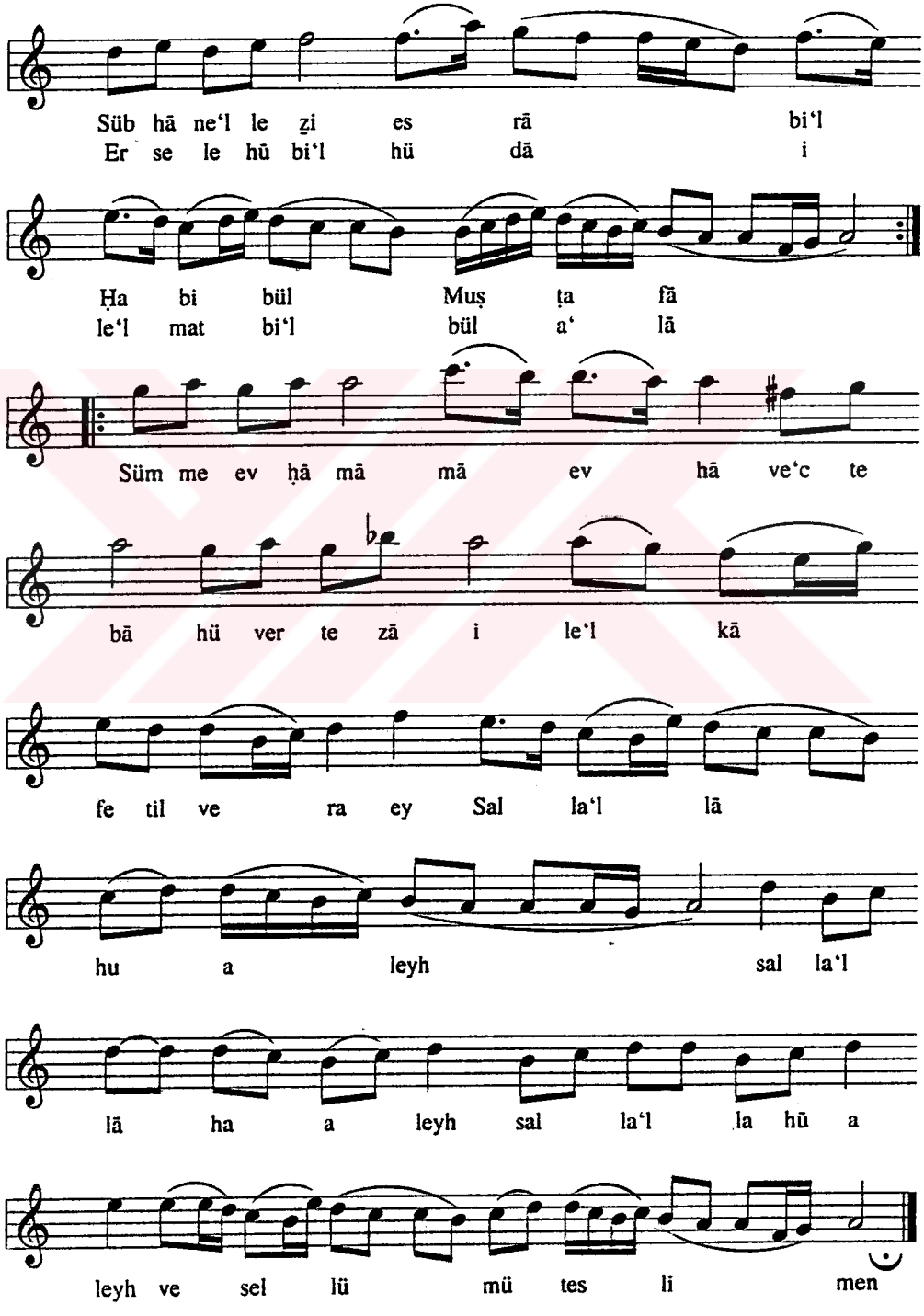

MSS s.172-173

PİŞREV-İ KÜLLİ KÜLLİYĀT

Uṣūleş Düyek

(Bu neǧamāt ʿakabince çalınur. Her maḳāmātı iẓhār idüb tā aḫire dek varılur.
Ḫāneler ve Mülāzimeler yokdur.)

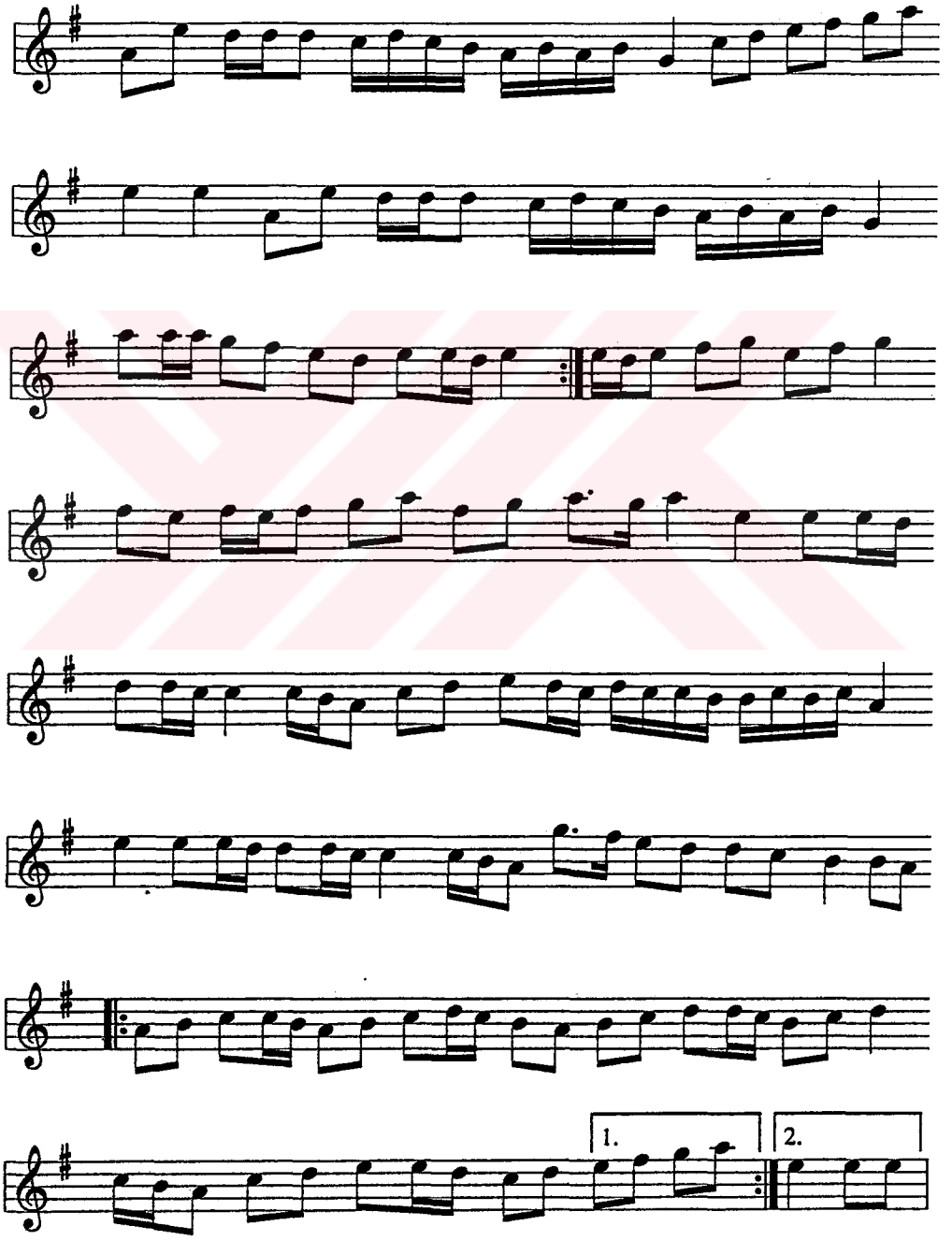

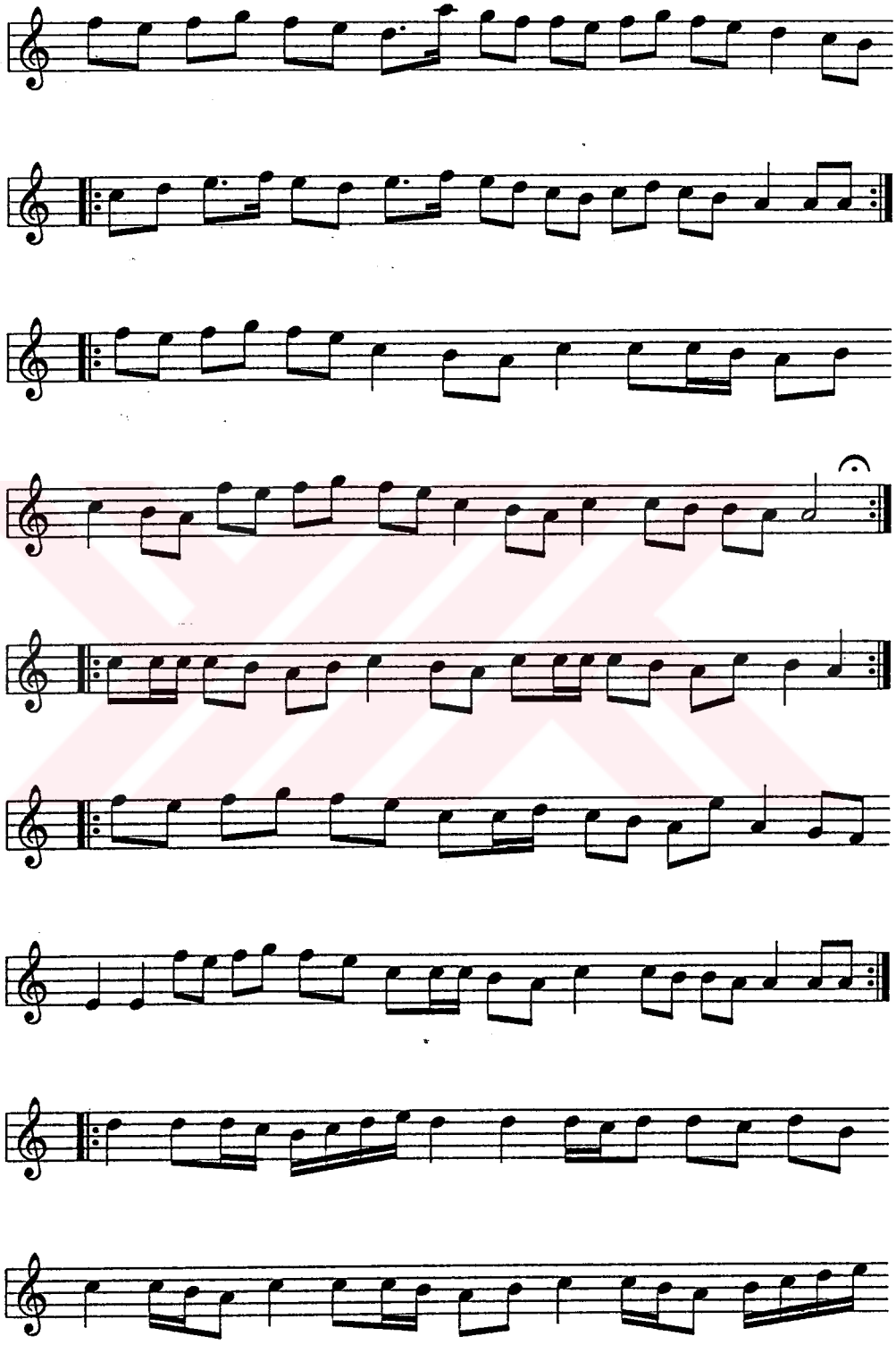

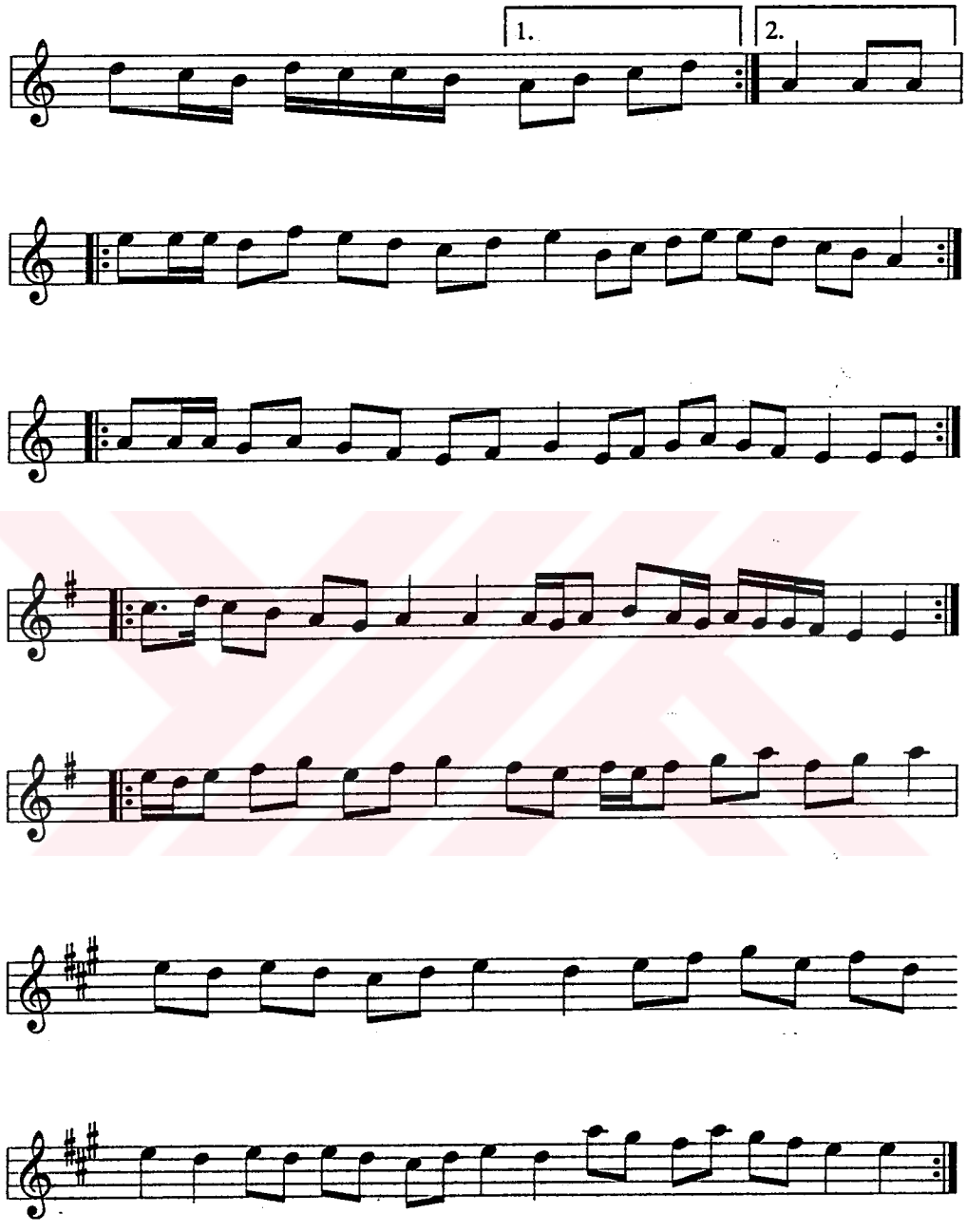
1.
2.

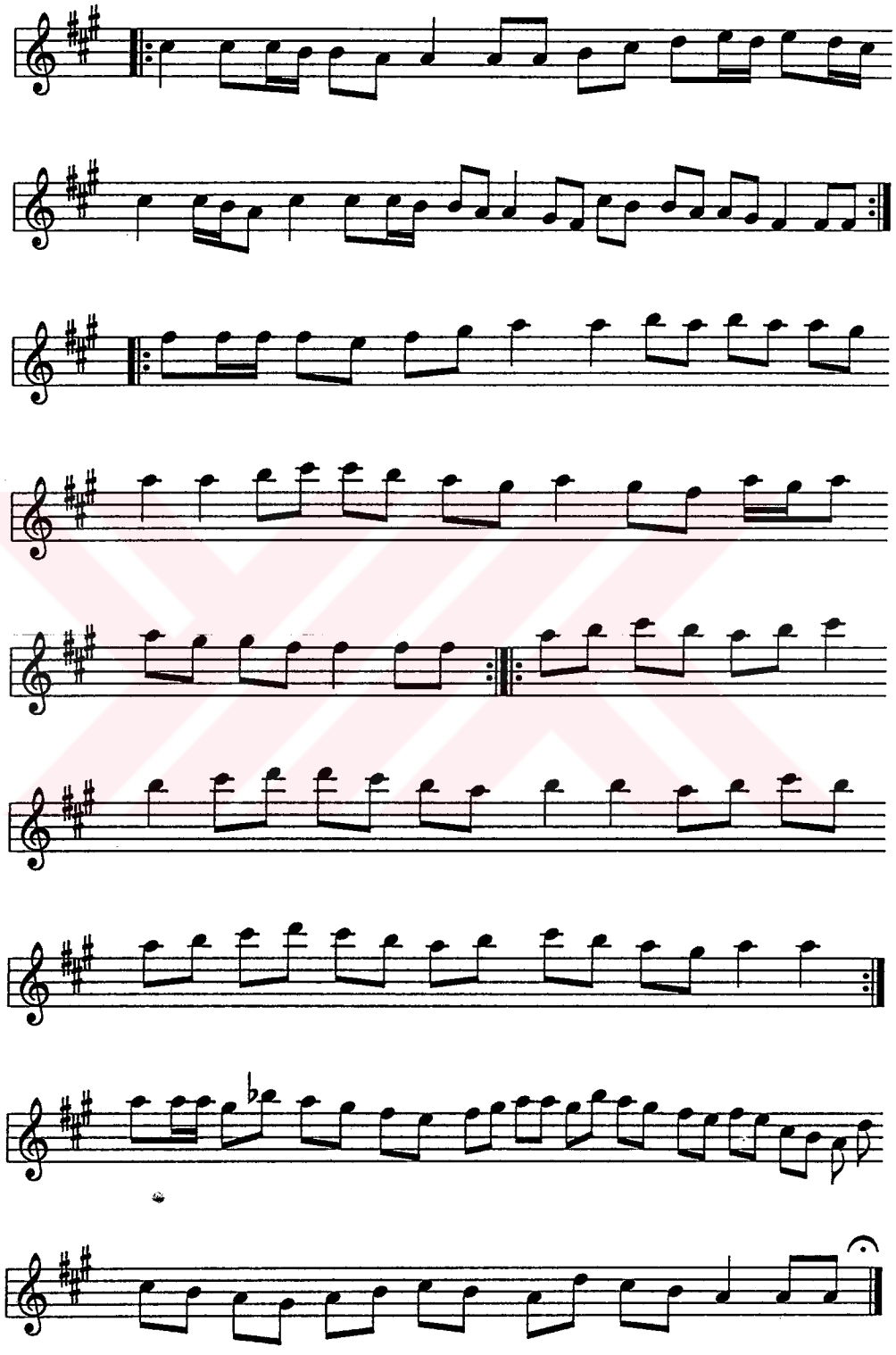

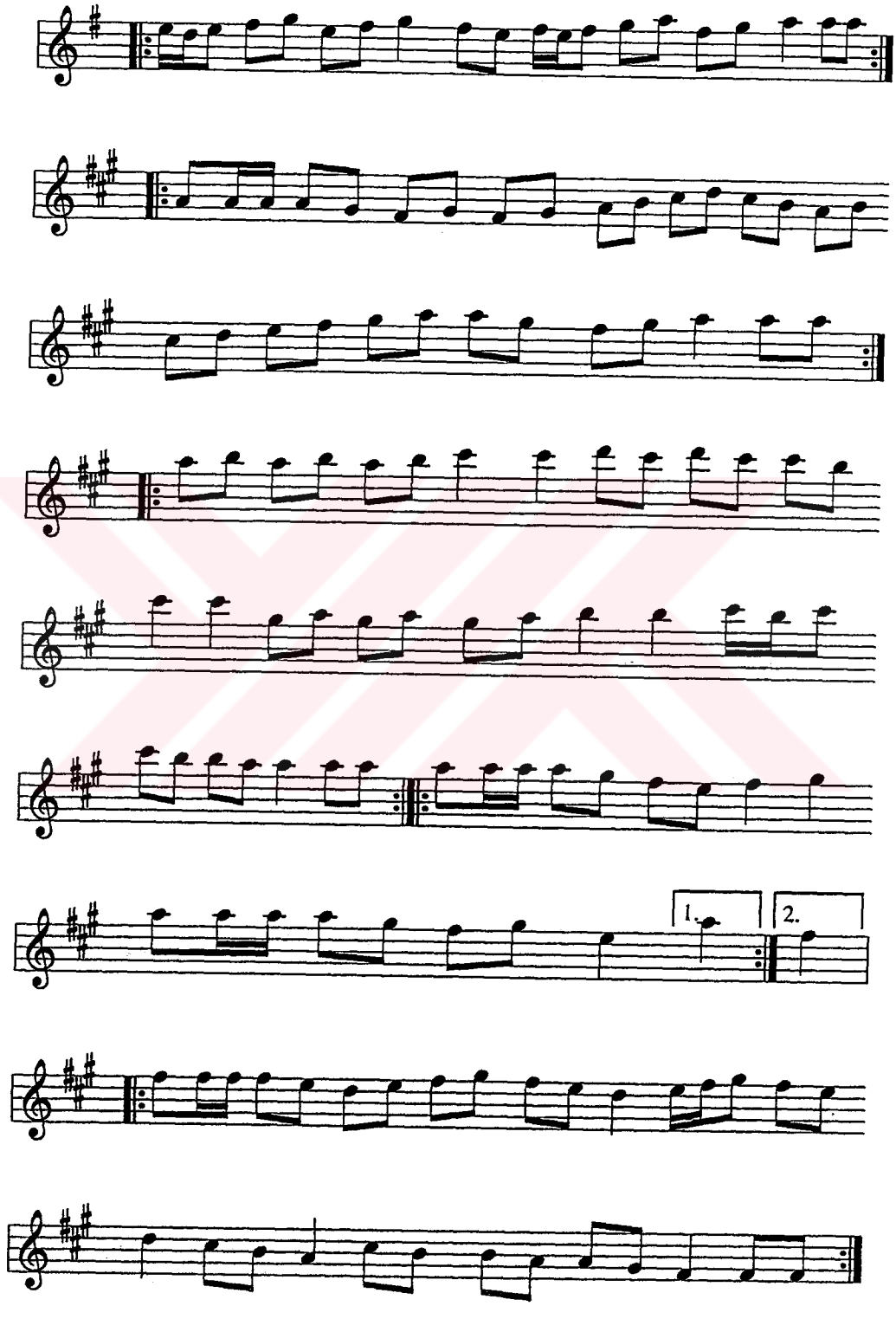
1.
2.

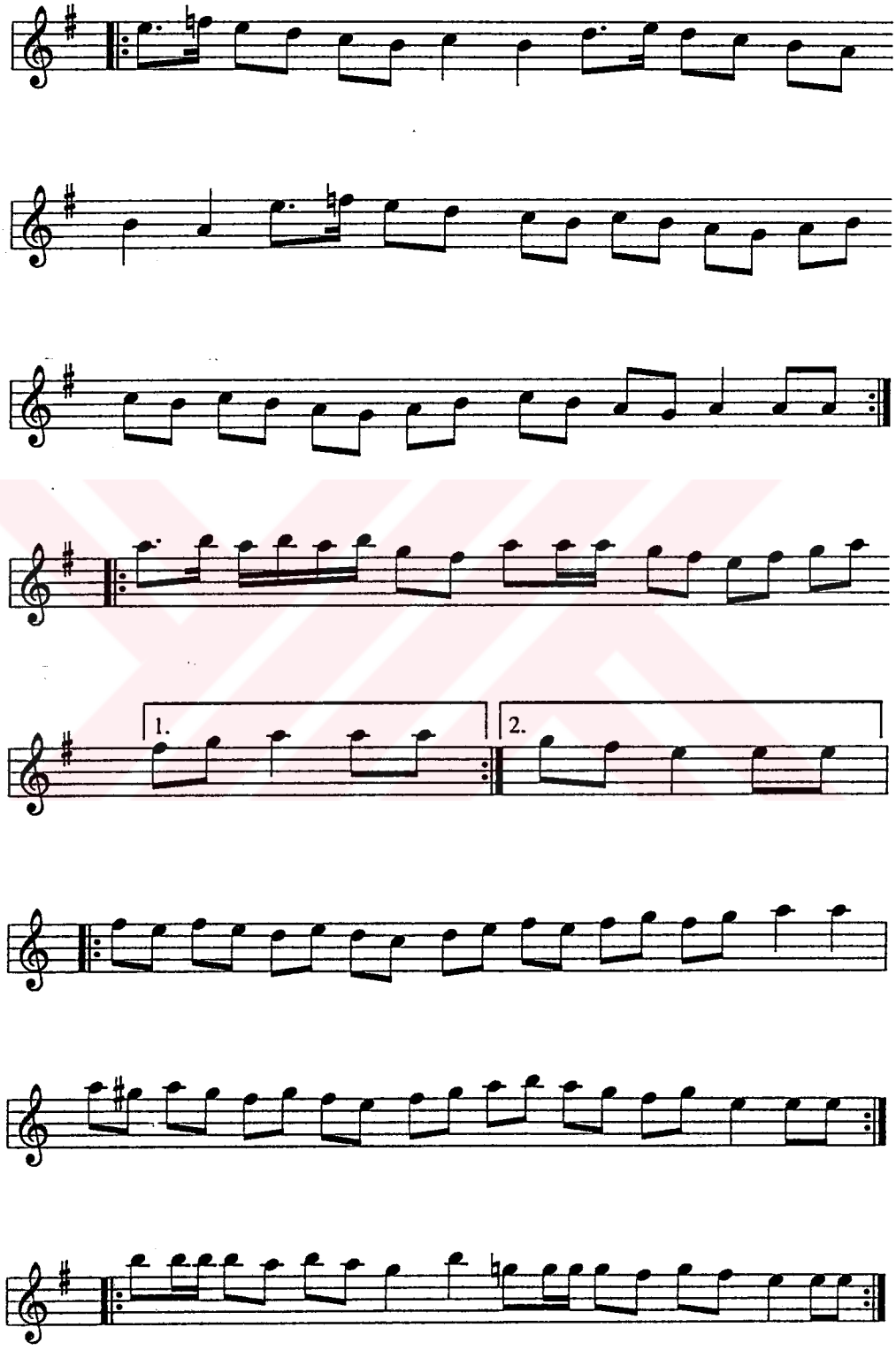
1.
2.

MSS s.174

YELTEME BULĠĀRİ

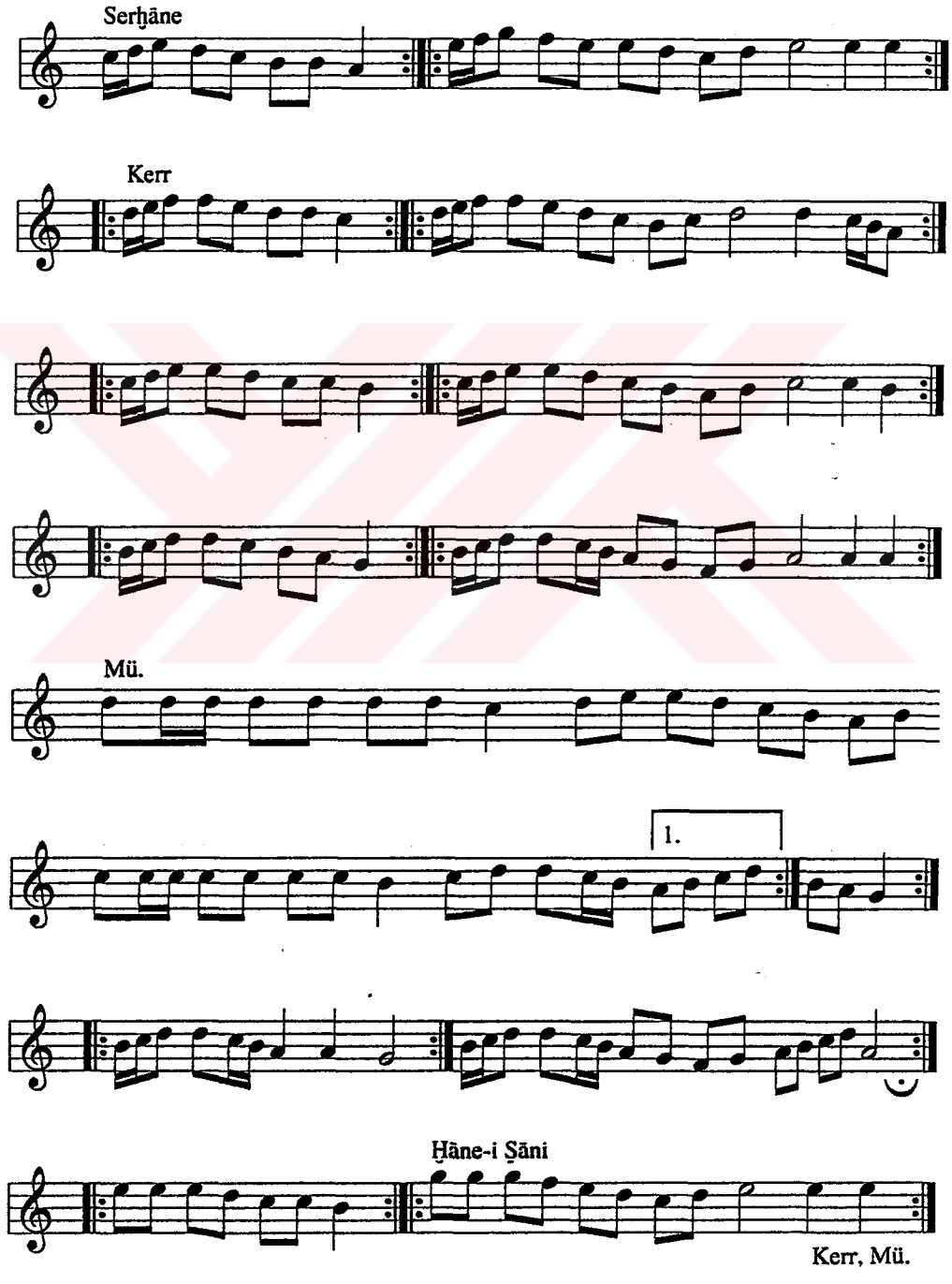

MSS s.175

FAṢL-I ṢABĀ

PİŞREV-İ DİLNEVĀZ

Der Maḳām-ı Ṣabā

Uṣūleş Düyek

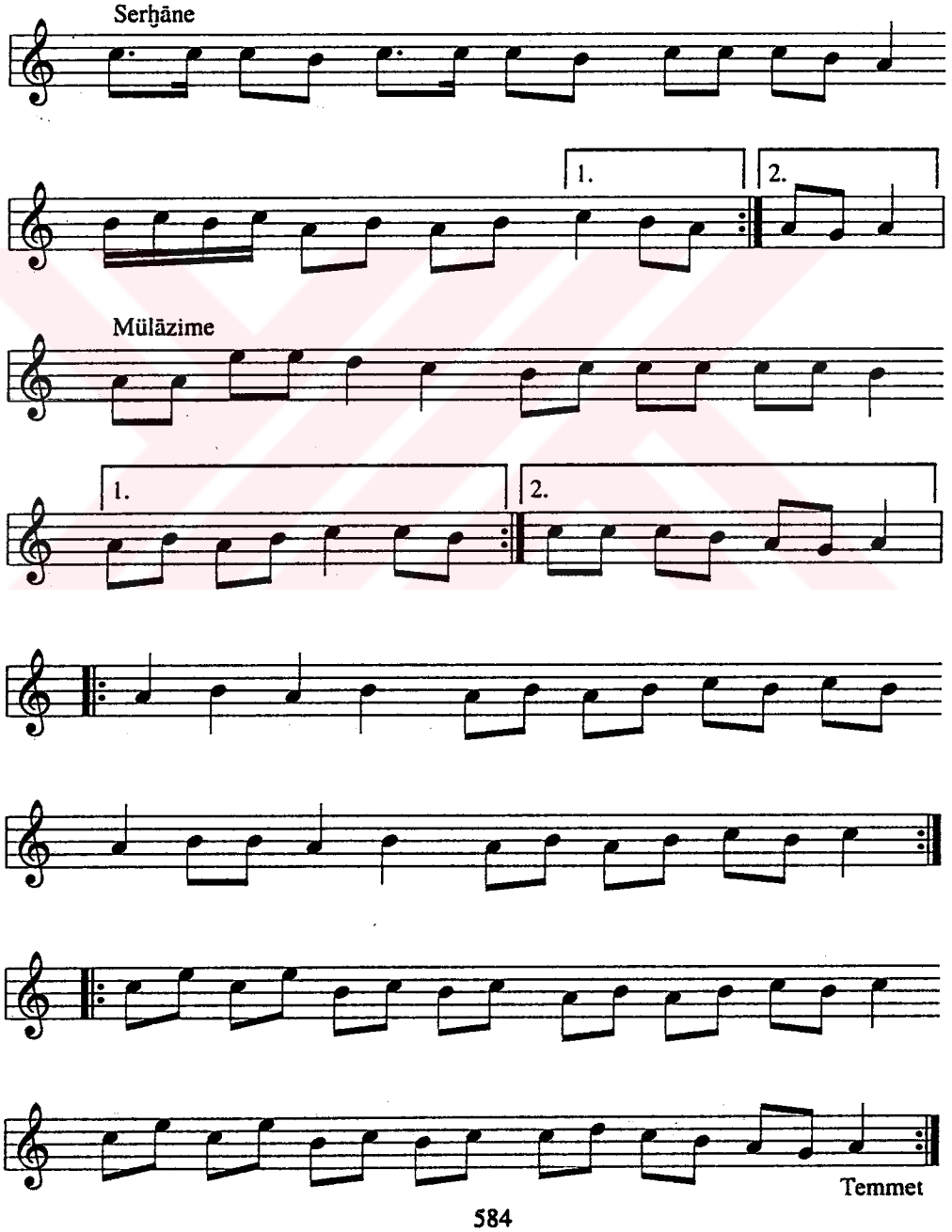

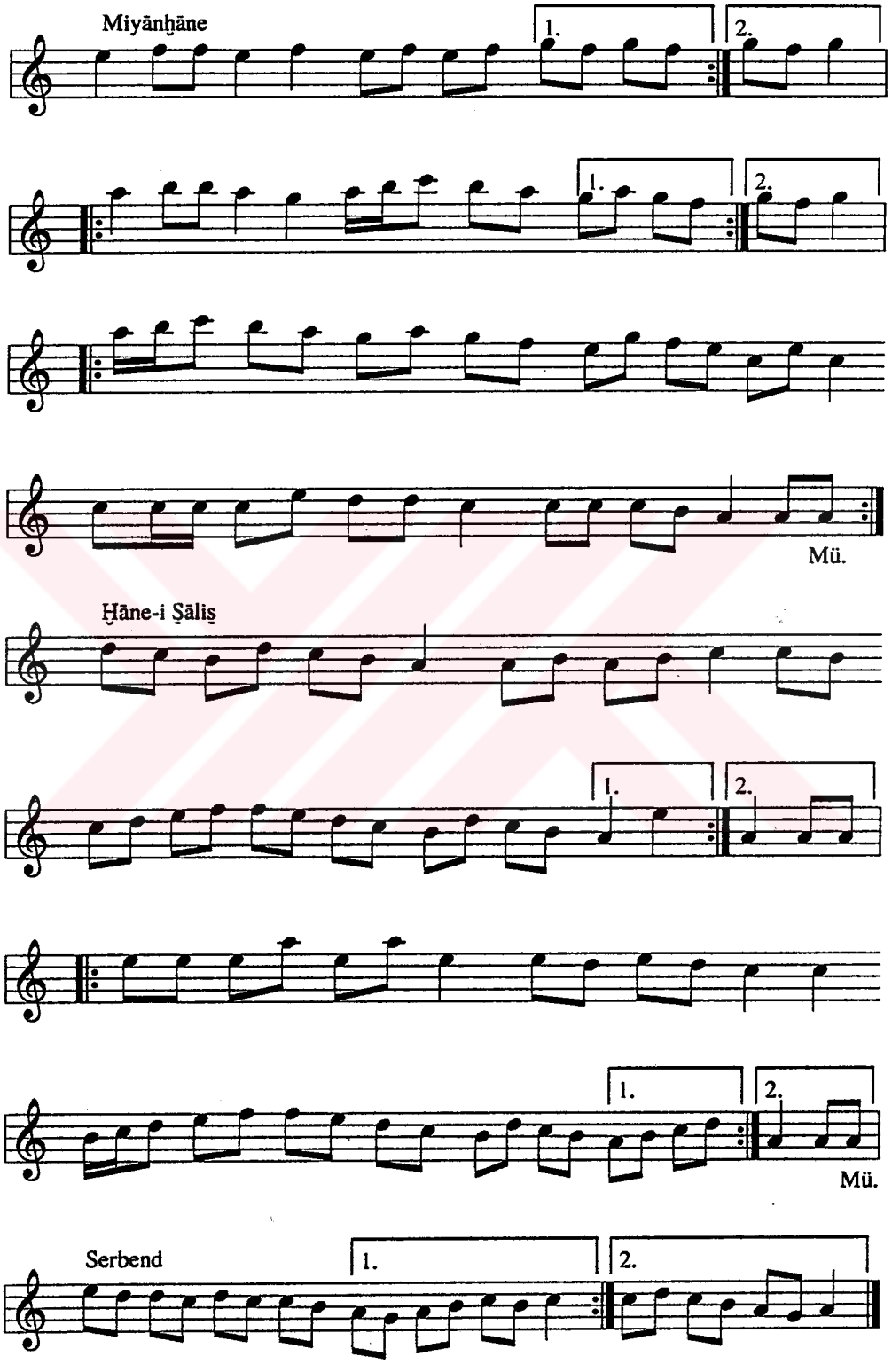
Miyānḫāne
1.
2.
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliş
Mü.
Serbend

MSS s.176

PİŞREV-İ NĀZ-I NİYĀZ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

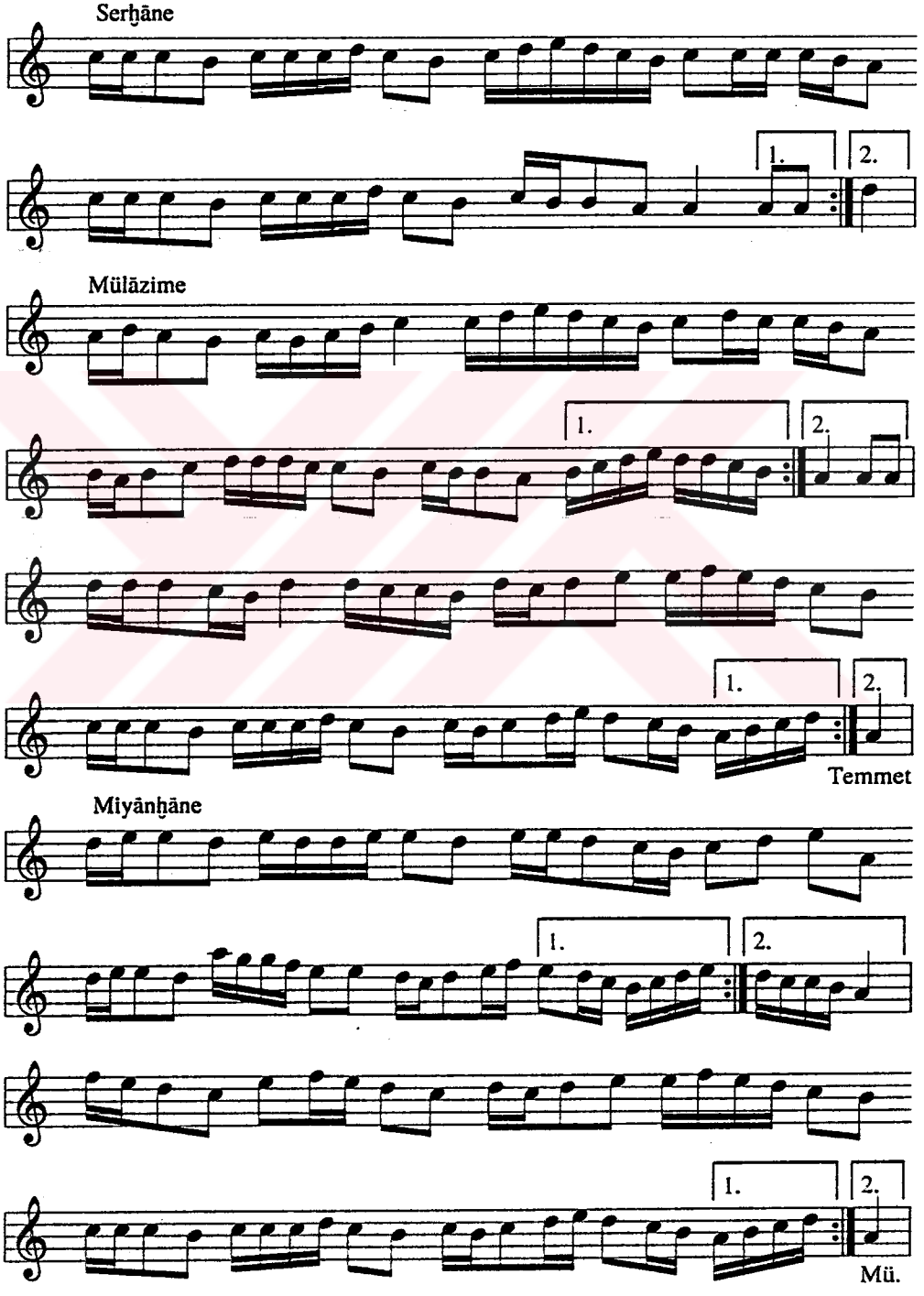

Ḫāne-i Ṣāliṣ

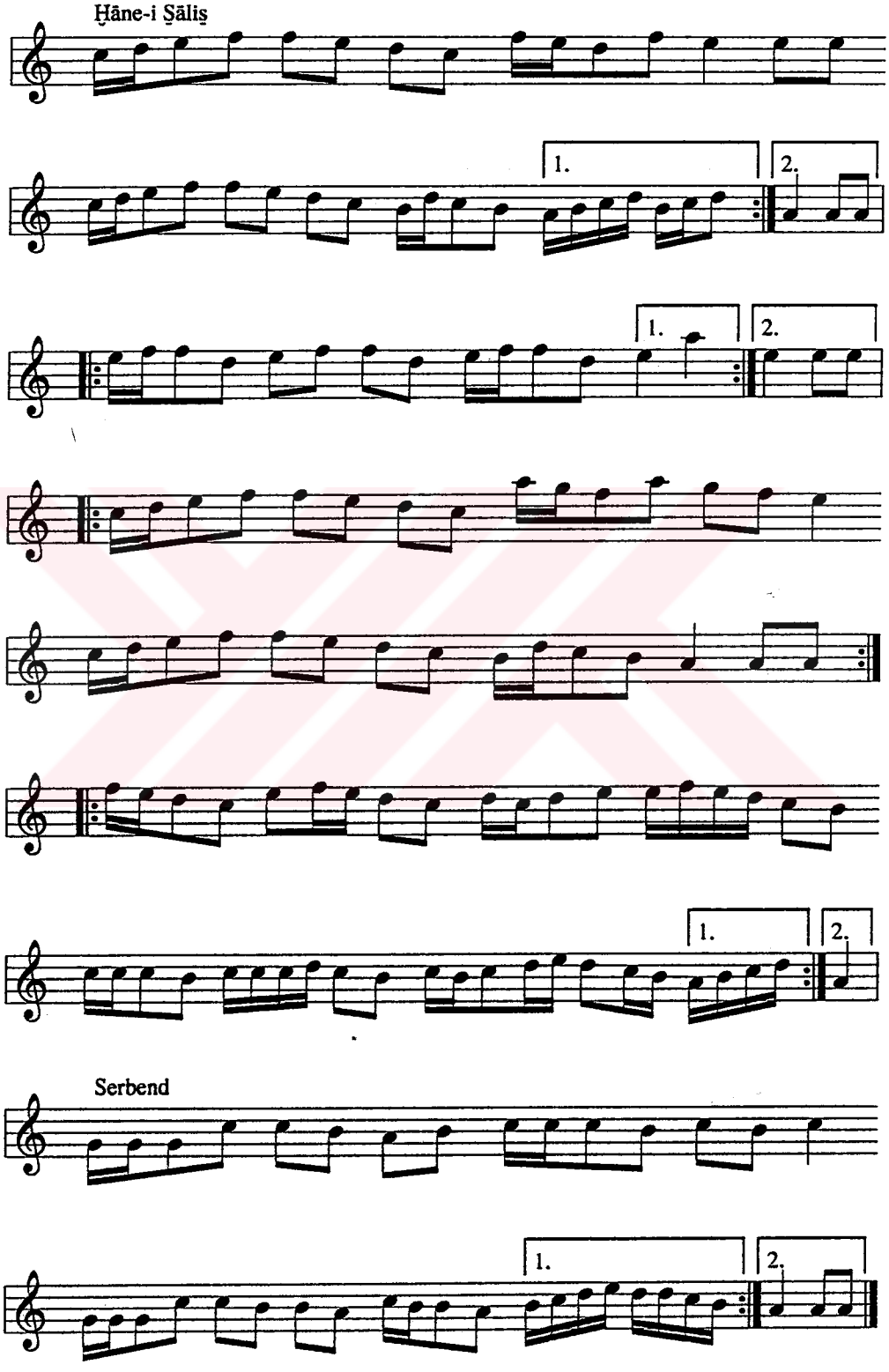

MSS s.177

PİŞREV-İ SEDCİ-ZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

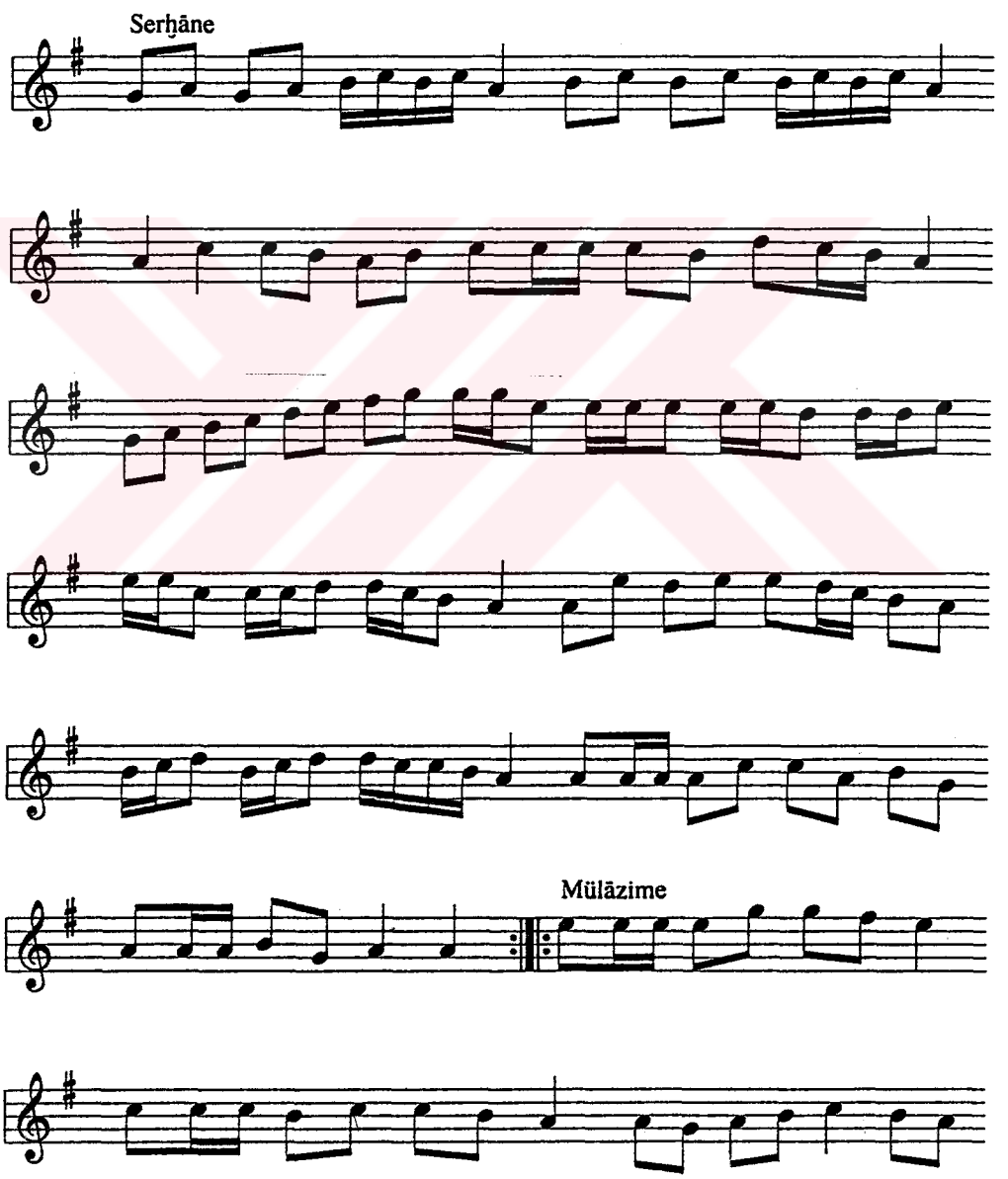

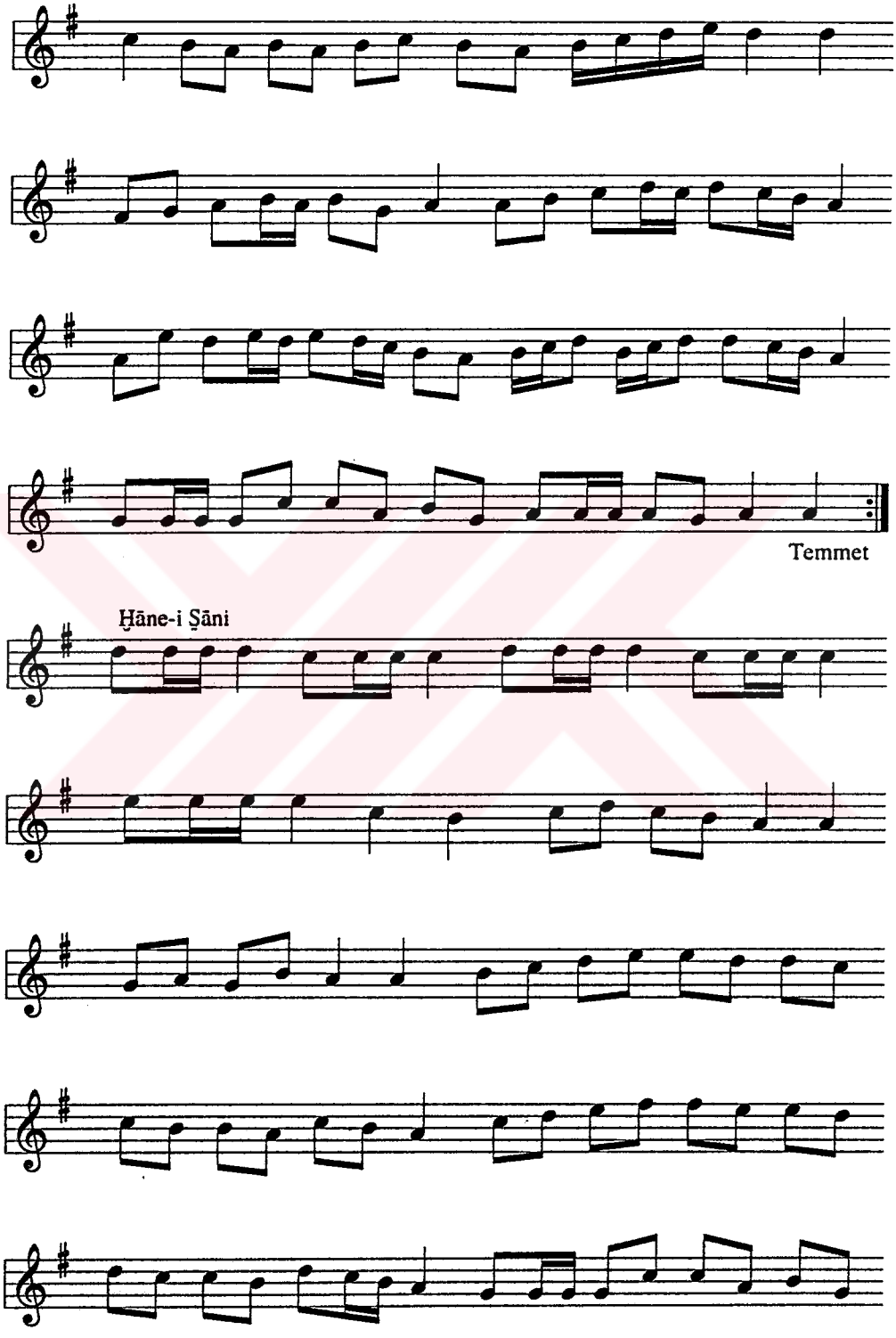
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni

Ḫāne-i Ṣāliṣ

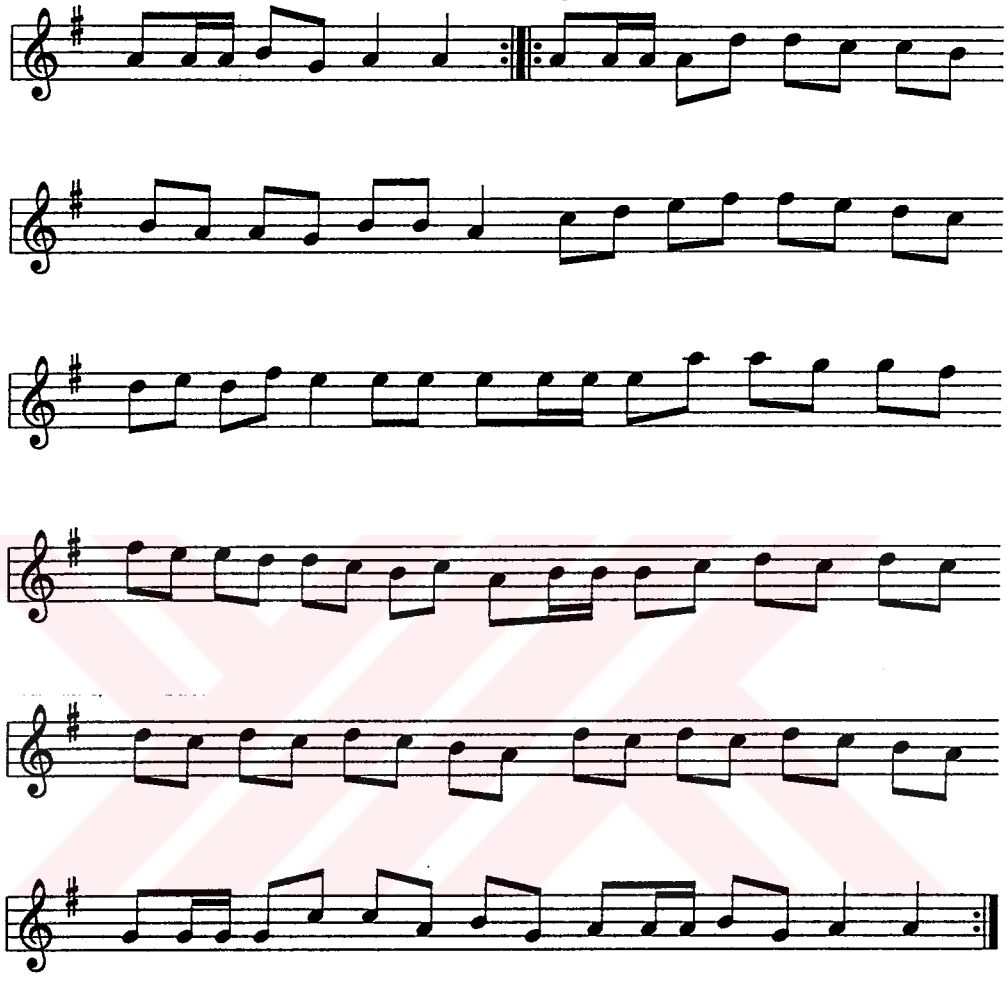

MSS s.178

PİŞREV-İ FRENK MUŞṬAFĀ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

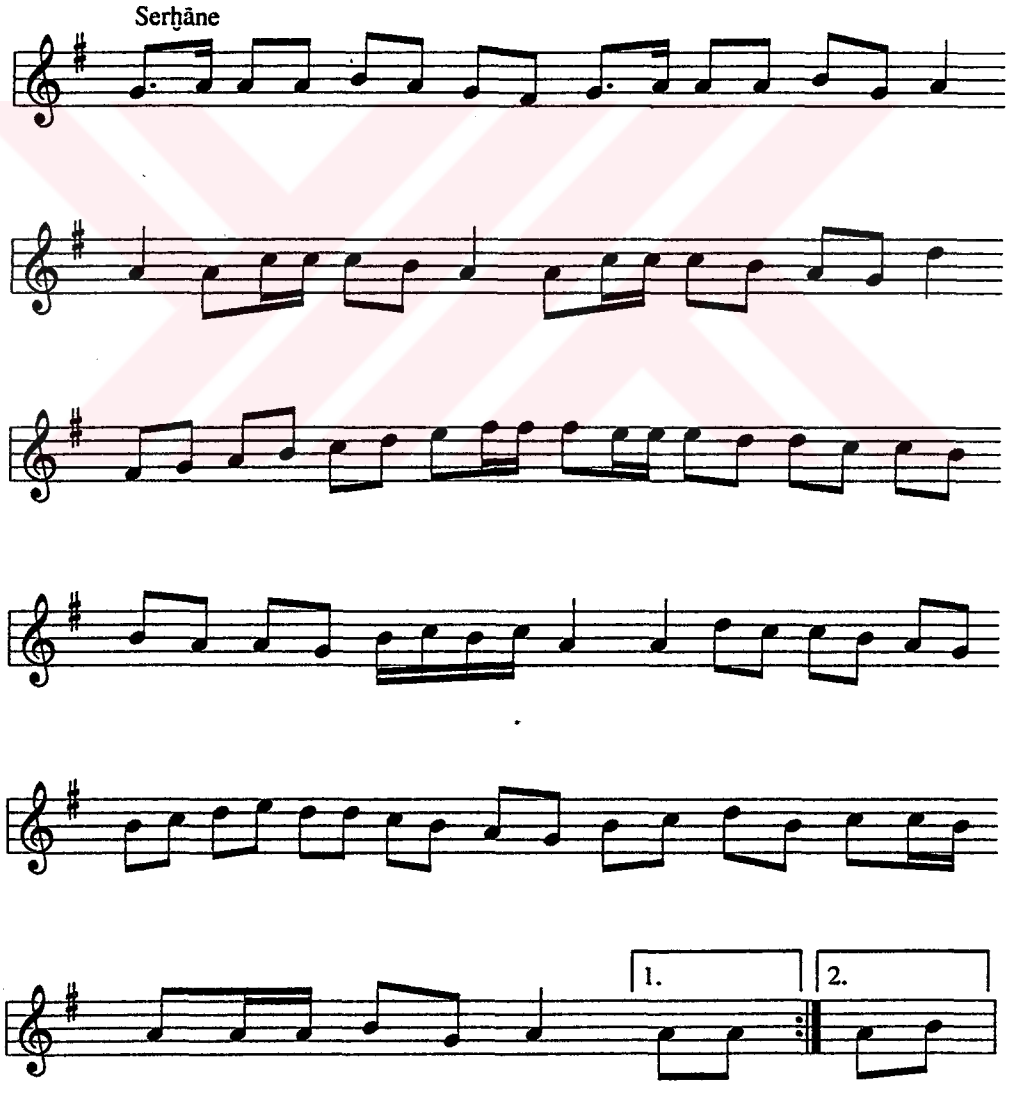

Mülāzime

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

Mü.

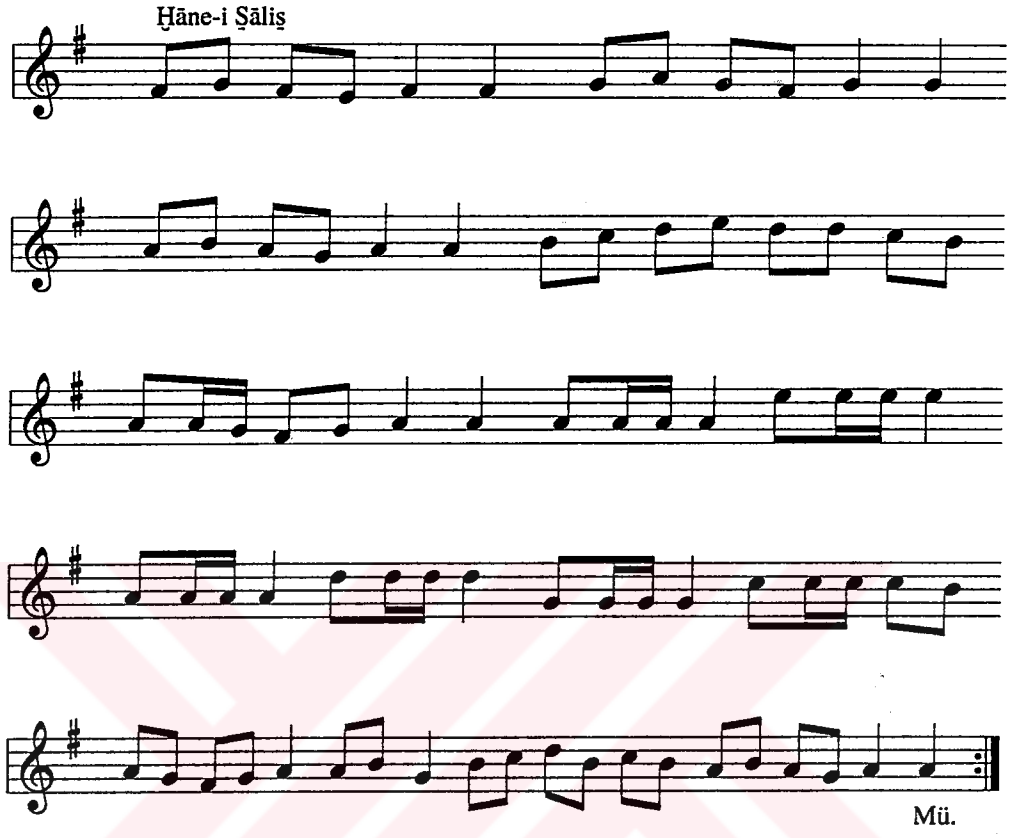
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.179

PİŞREV-İ MÜLĀZİME-İ ḤİṢĀR

Der Maḳām-ı Mezbūr

Usūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

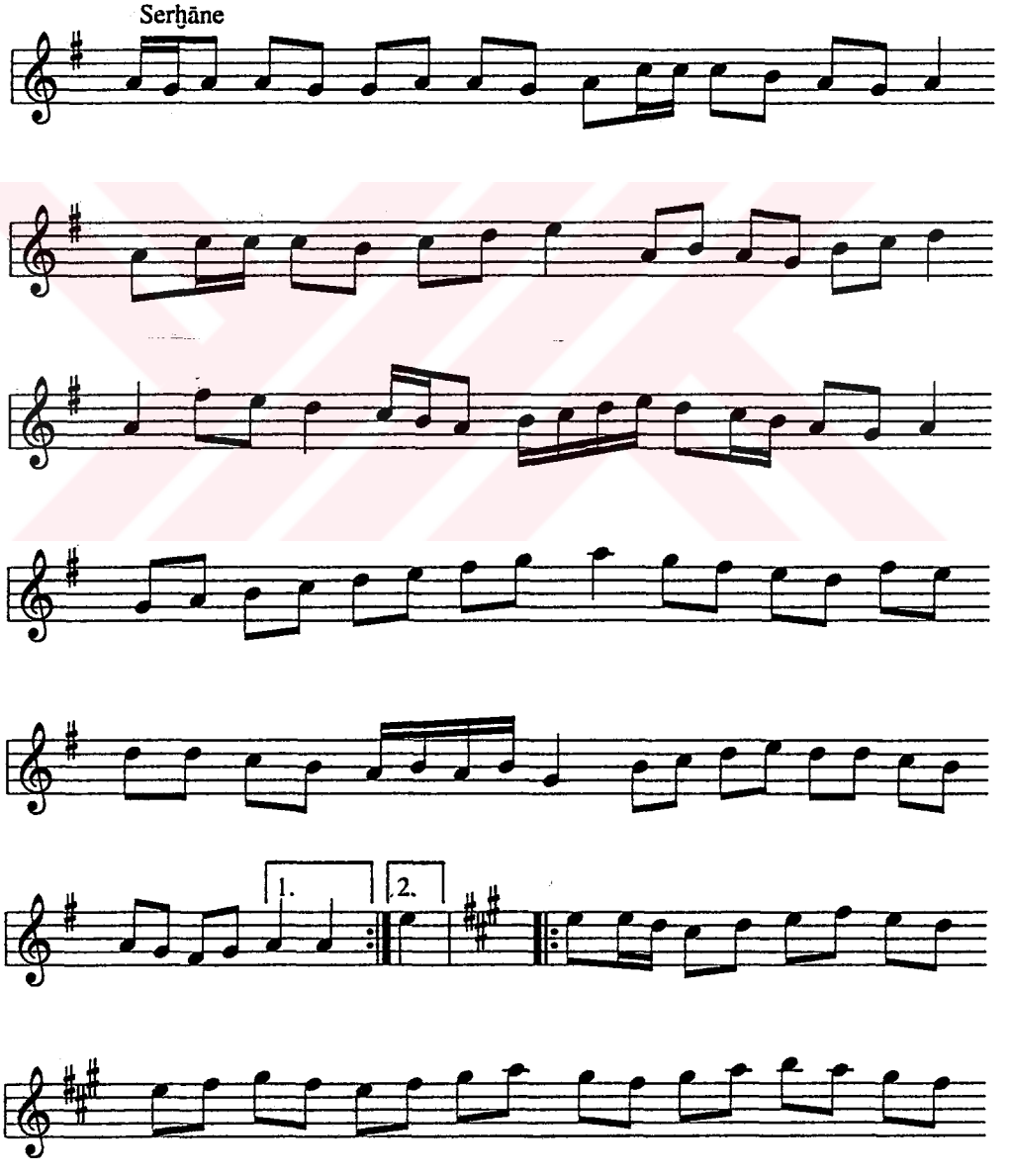

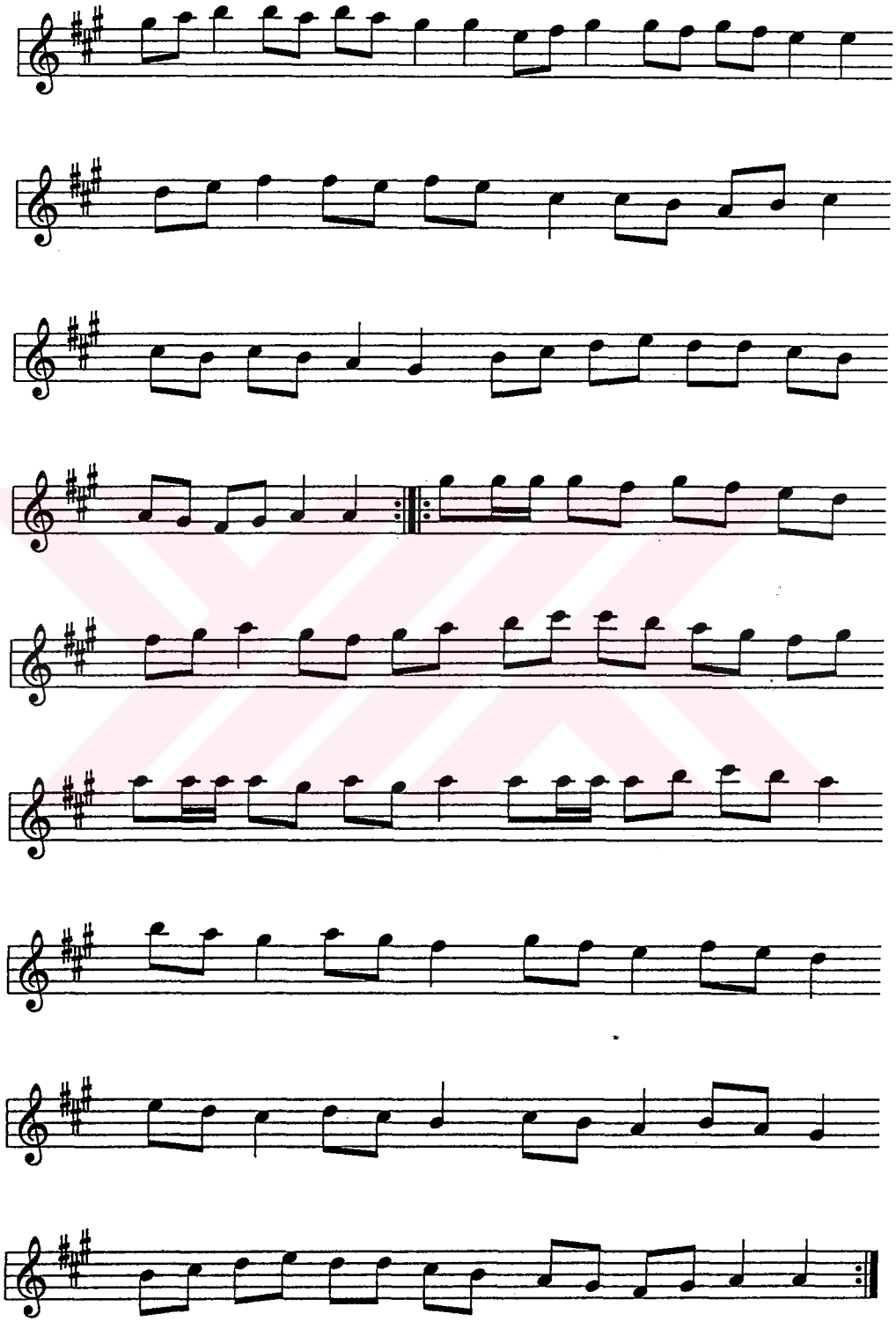

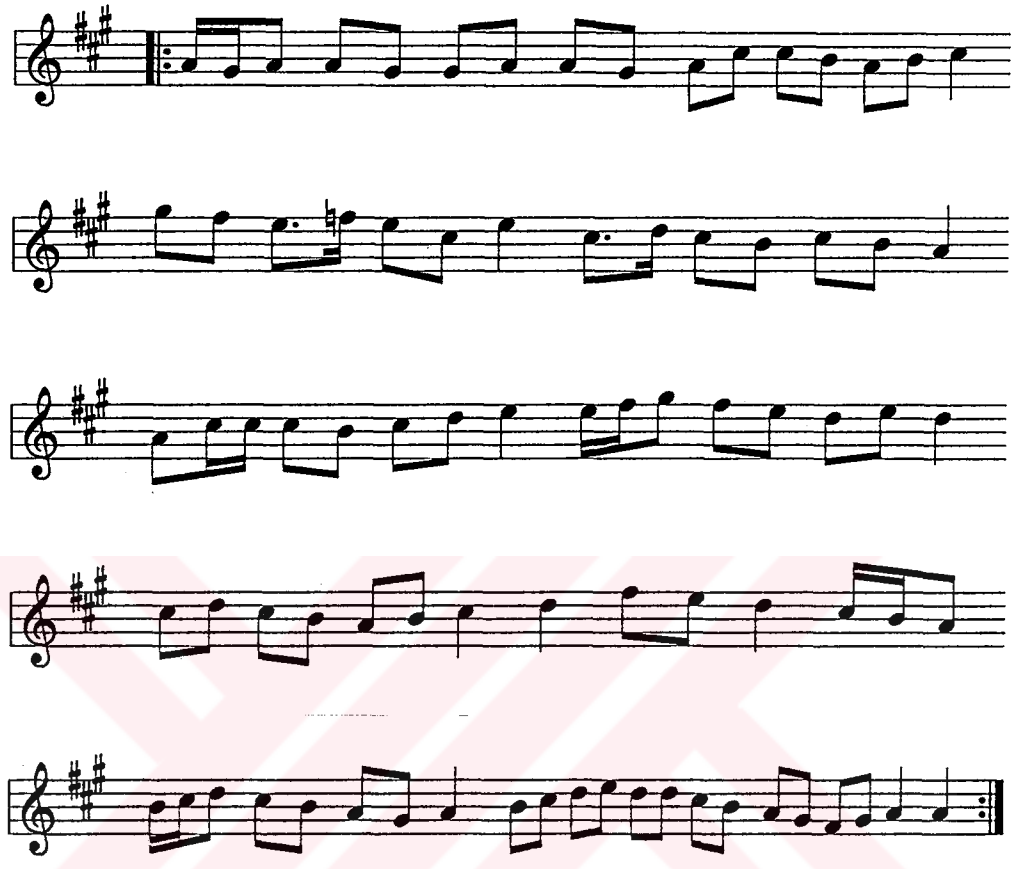

MSS s.180-1

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Çenber

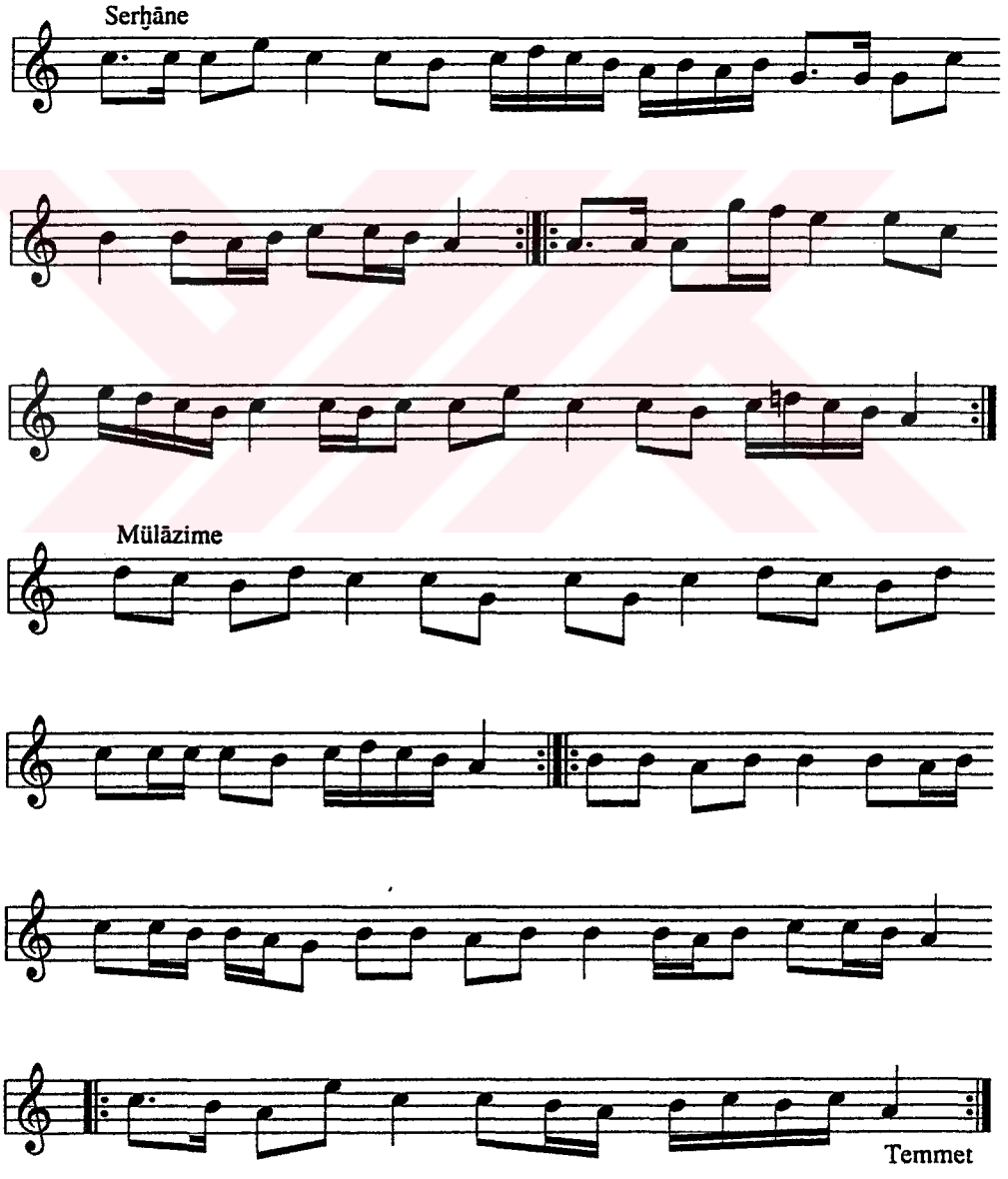

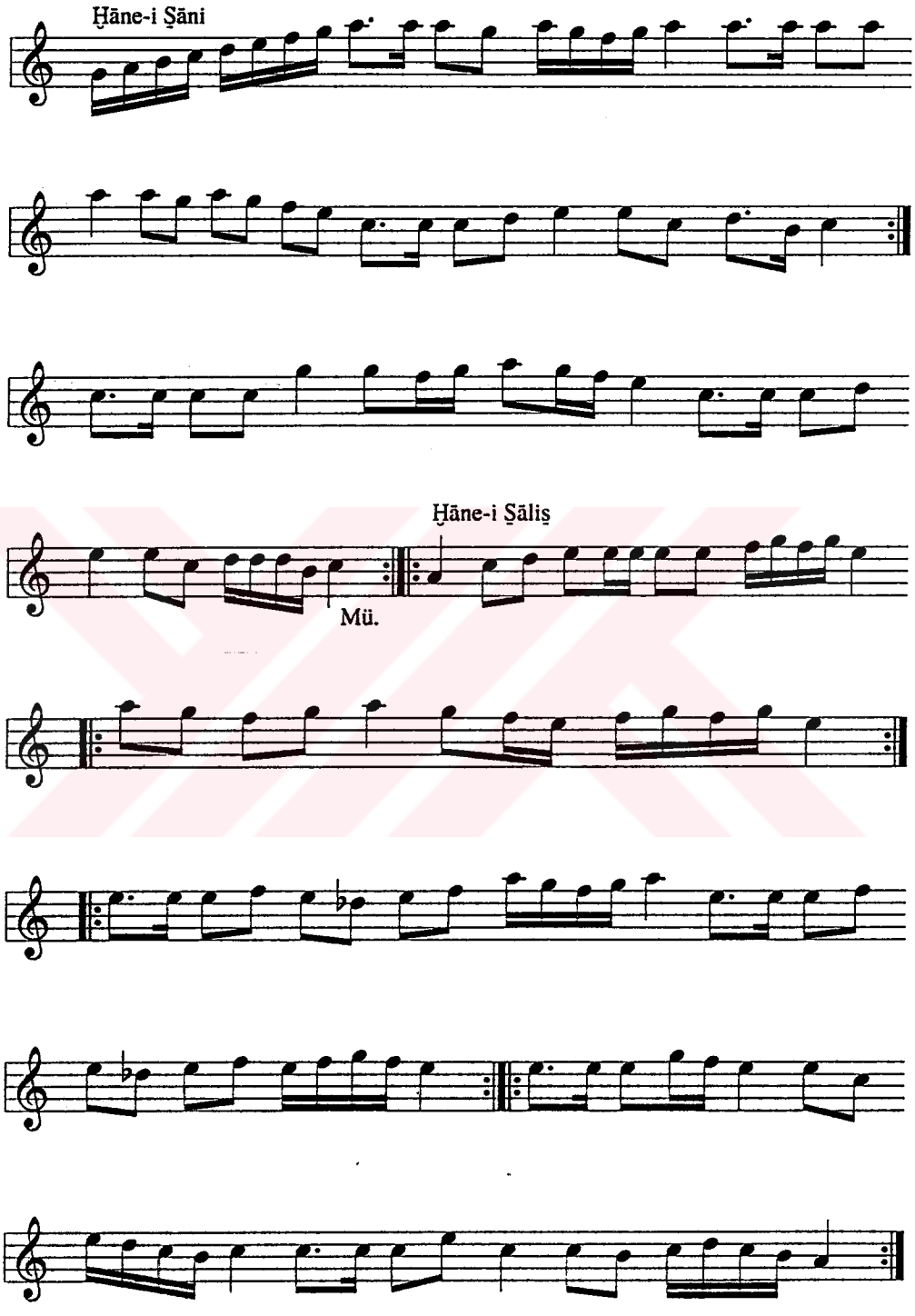
Ḫāne-i Ṣāni
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.180-2

PİŞREV-İ AT NAḲLİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

Ḫāne-i Ṣāni

M.

Ḫāne-i Ṣāliş

M.

MSS s.181

SEMAİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

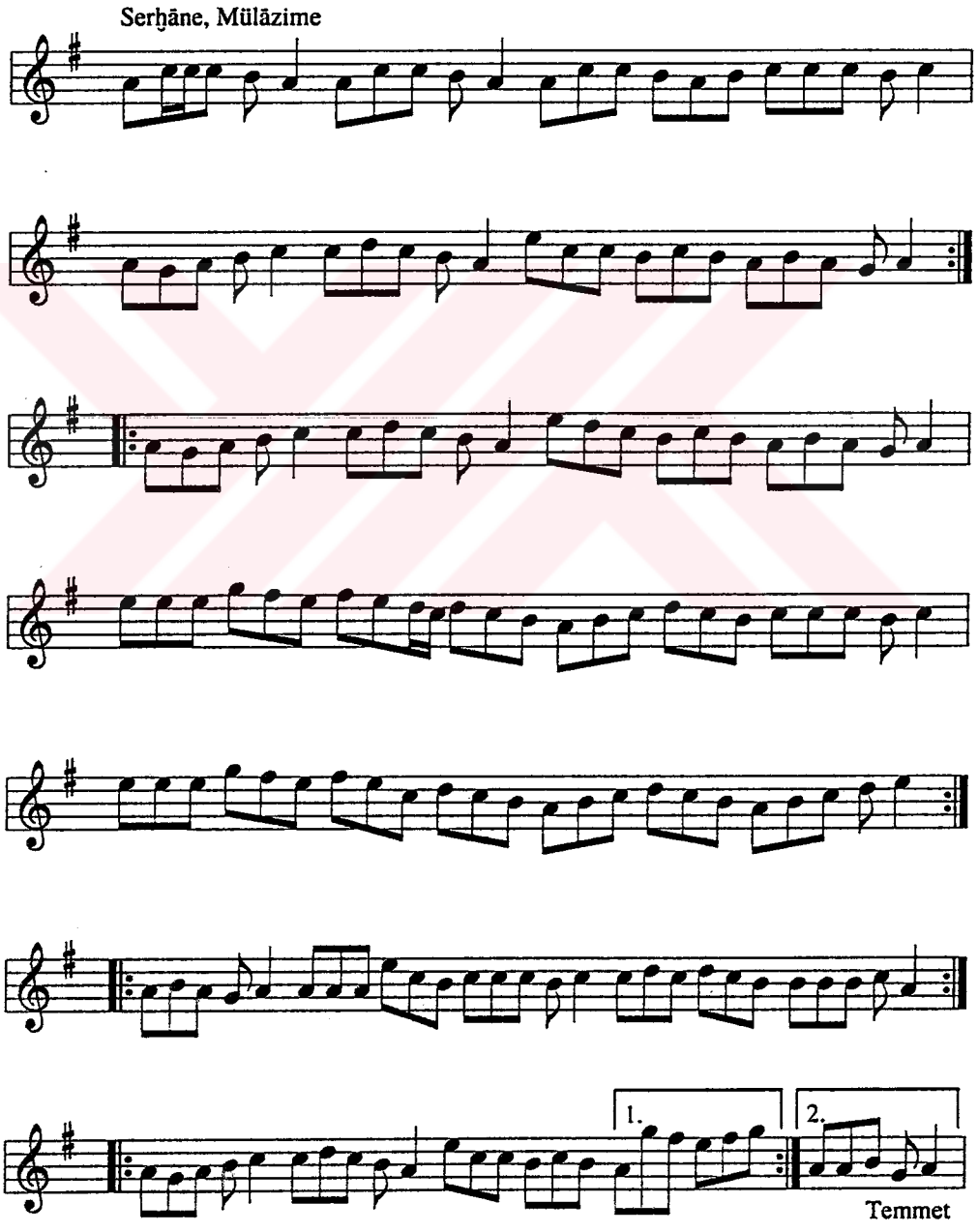

Ḫāne-i Ṣāni

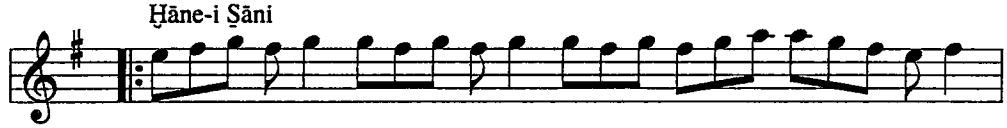

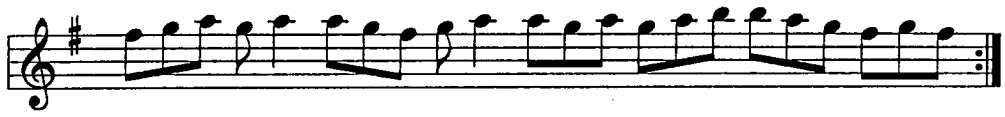

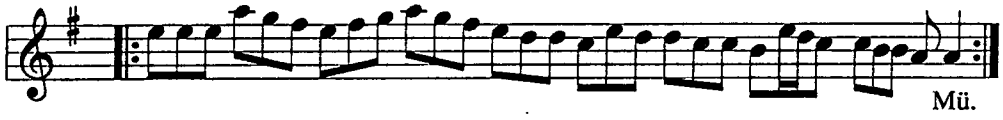

Ḫāne-i Ṣāliṣ

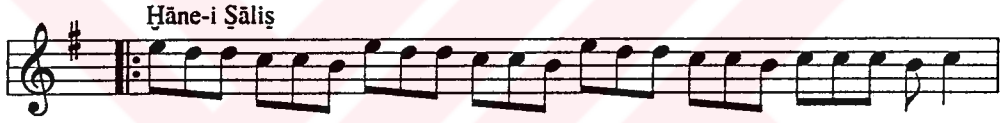

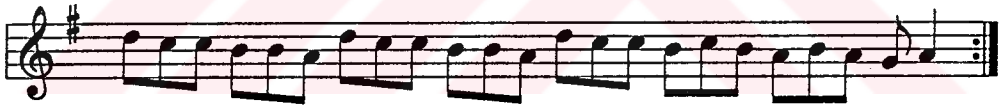

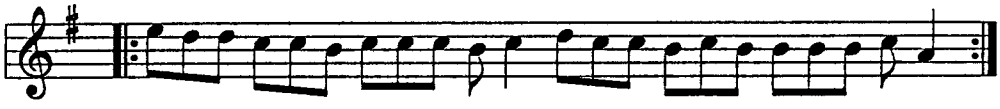

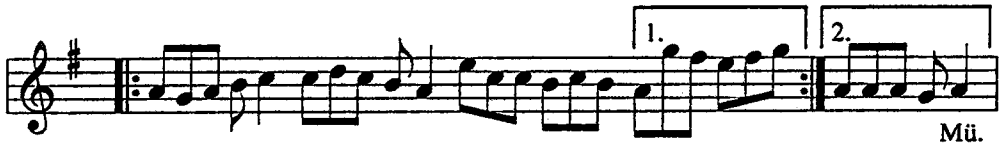

T.C. YÜKSEKÖĞR
DOKÜMANTASYON MER

MSS s.182

PİŞREV-İ TORLĀḲ

Der Maḳām-ı ʻAcem

Uṣūleş Ḫafīf

Serḫāne Mülāzime

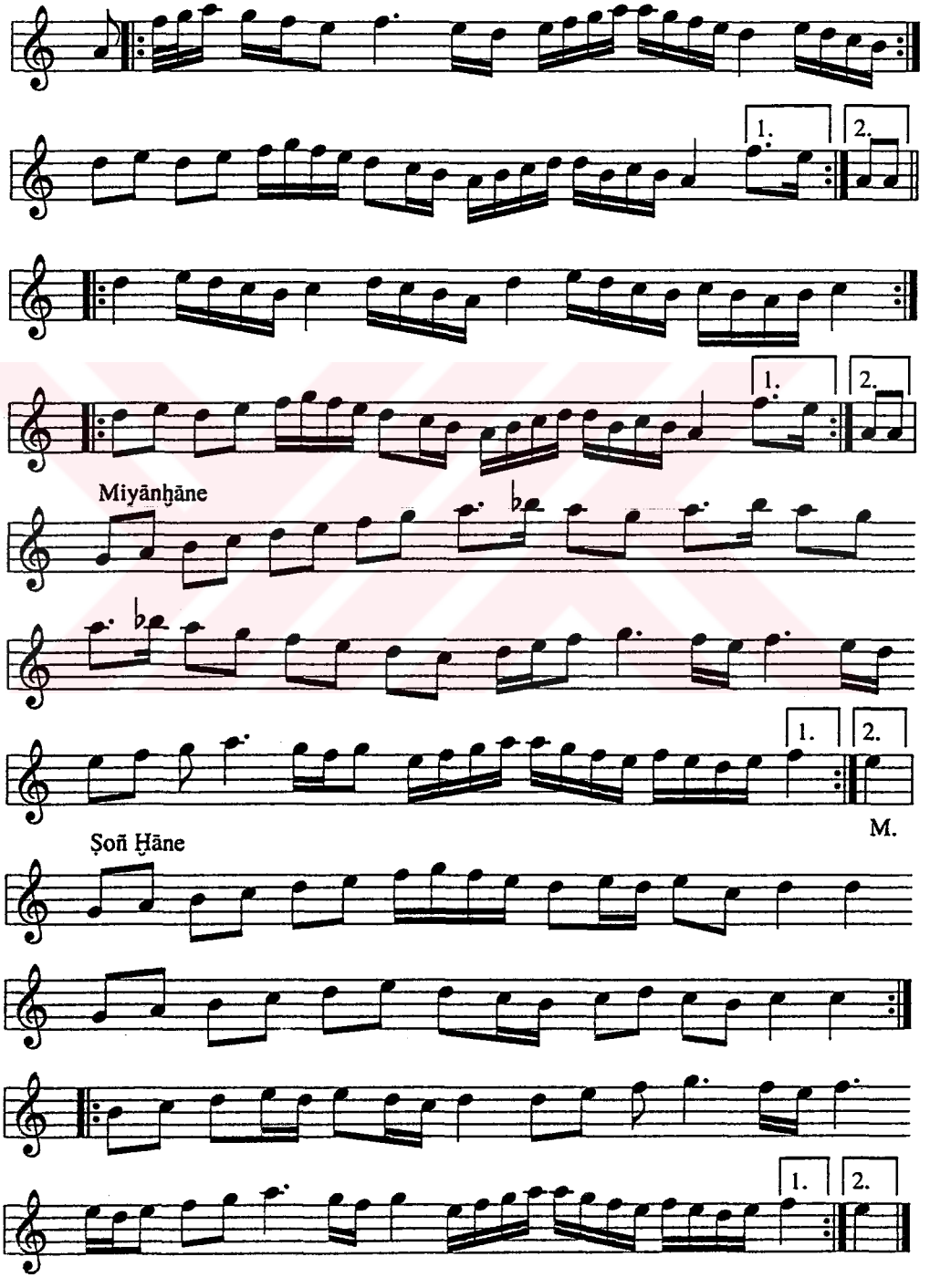

MSS s.183-1

MURABBA'

Evfer

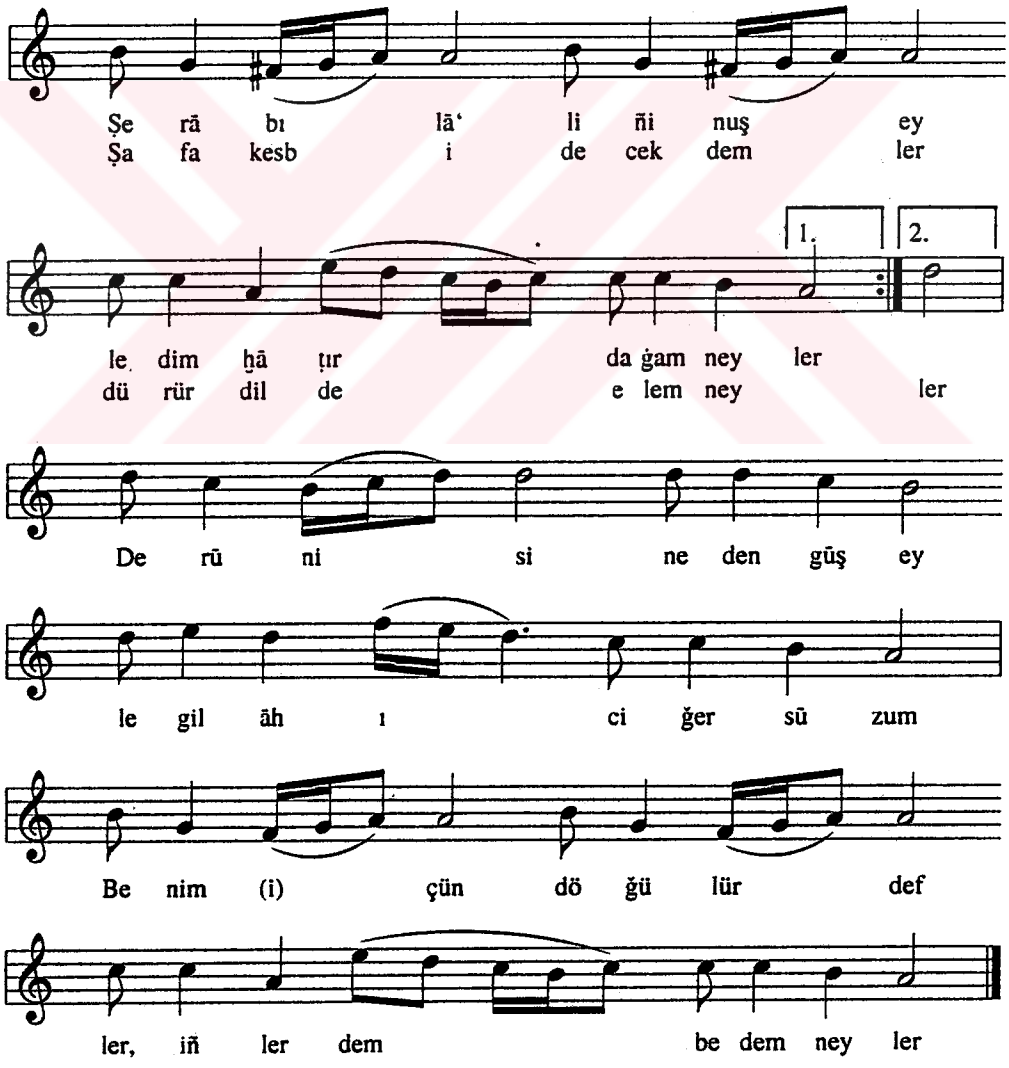

MSS s.183-2

MURABBA'

Sūfyāne

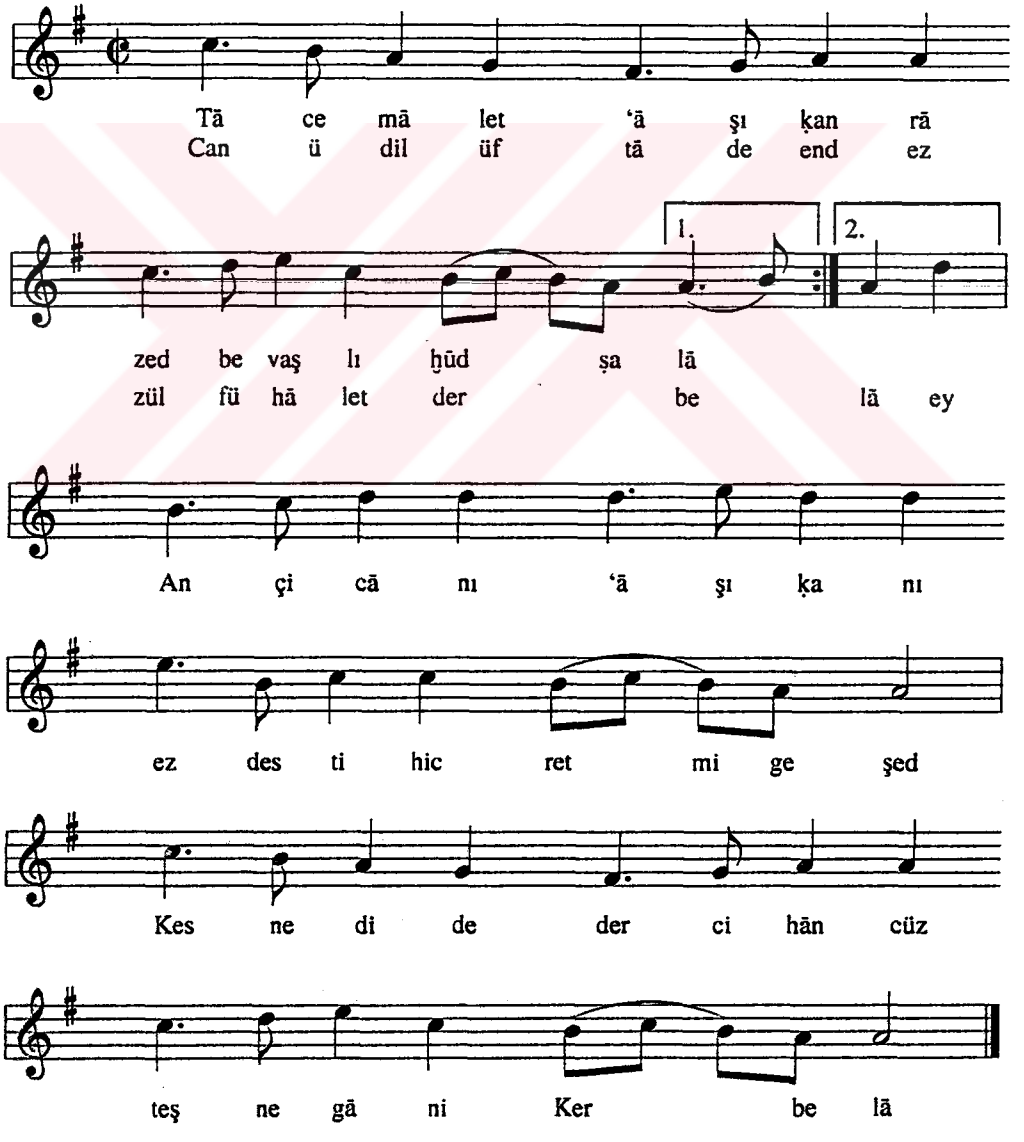

MSS s.183-3

MURABBA' SEMĀ'Ī

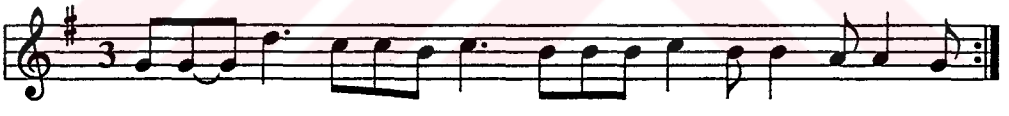

Aġ la ḥā liñ yā re çeşm i ḫūn fe şā nıñ duy ma sun ey

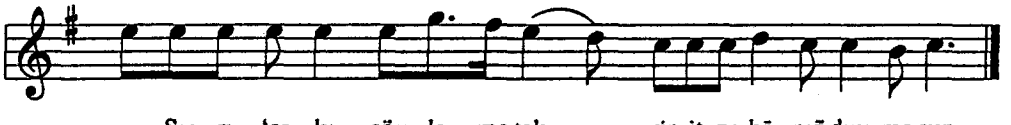

Sır rı 'aş ḳı şöy le me tak rir it ze bā nıñ duy ma sun

Aġla hālin yāre çeşm-i ḫūn-feşānıñ duymasun
Sırr-ı 'aşḳı şöyle takrir it zebānıñ duymasun
Bāde-i rindāne nūş itmek gerektir şöylekim
Dide rengin görmesün zevḳin dehānıñ duymasun

Cām aldı şāh-ı gul ele saḥbā-ya nāzıñ vaḳtidir
'Andelib-i ḥoş-nevā nāz ü niyāzın vaḳtidir
Dāġ-ı derūnum oldı kül ḥun-ı sirişk-i şen dideden
Mānend-i bülbül ey göñül sūz u gürāzıñ vaḳtidir

MSS s.184-1

MURABBA'

Raḳṣ

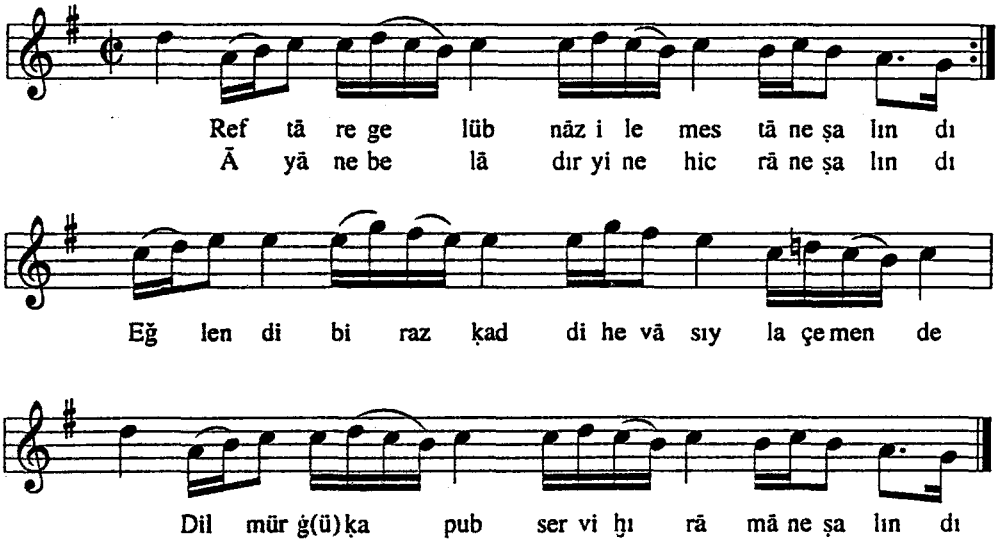

MSS s.184-2

MURABBA'

Düyek Uṣūlünde

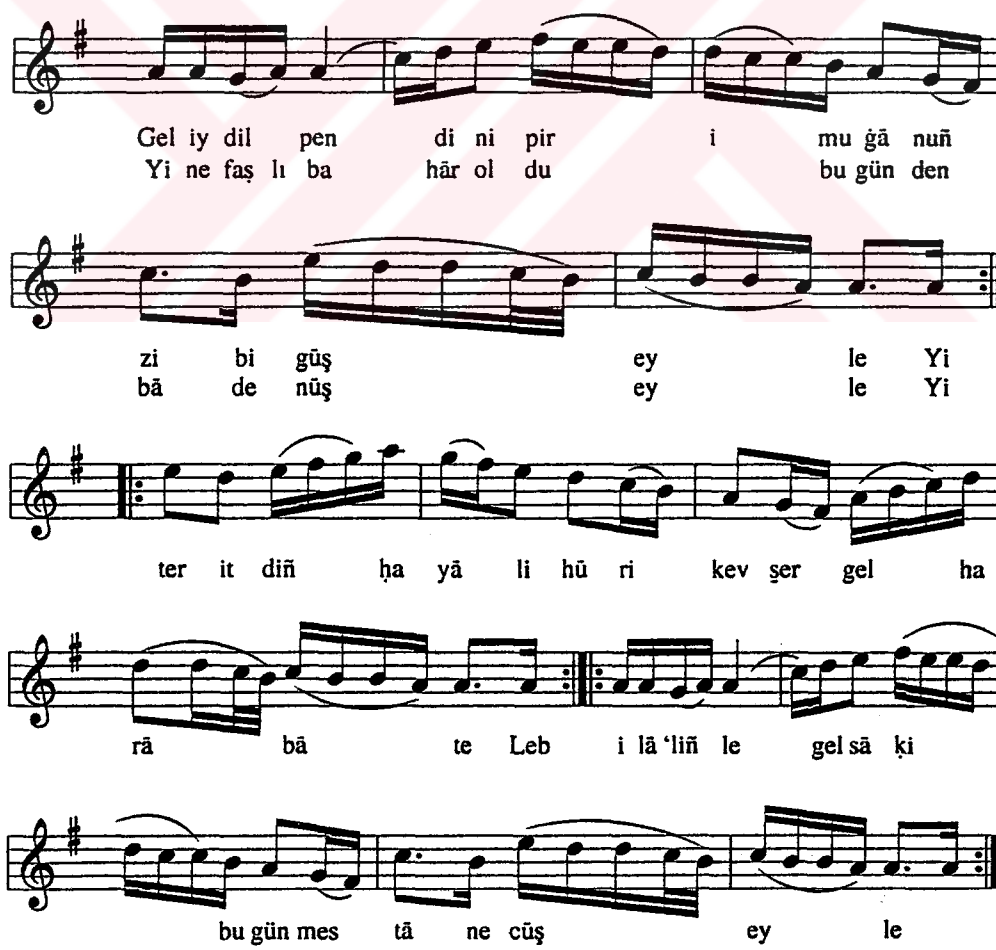

MSS s.184-3

TÜRKİ

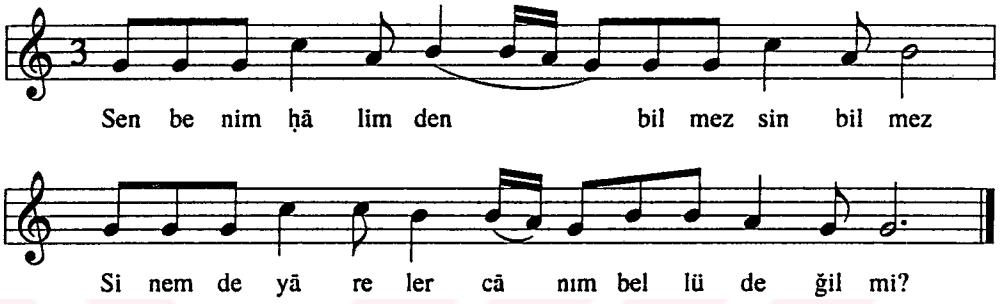

1. Sen benim ḥālimden bilmezsin bilmez
Sinemde yāreler bellü değil mi?
Sevdiğim yanıma gelmezsin gelmez
Firāḳda ḳalduğum cānım bellü değil mi?

2. Varayım varayım cānım yolda durayım
Gelene geçene ḫaber ṣorayım
Müjdeler diyene cānım vireyim
Sinemde ... eyżan

3. Aḳ göğsüni açdım deryāya ḳarşu
Aġlamaḳ ʻāram var ellere ḳarşu
Gel beni aġlatma düşmene ḳarşu
Sinemde ... eyżan

4. Çıḳar ḫançeriñi baġrım deleyim
Ciğerimde ne var ben de bileyim
Ölürsem de yar uġruna öleyim
Sinemde ... eyżan

5. Ṣovuḳ ṣular gibi çaġlayamazım
Ellerden ʻār idüb aġlayamazım
Ḳoparduğum gülü ḳoḳlayamazım
Sinemde ... eyżan

6. Köprüler yaptırdım yāre geçmeğe
Ḳuyular kazdırdım ṣuyu içmeğe
Göñülceğim ister yāri ḳoçmaġa
Sinemde ... eyżan

MSS s.185-1

SEMĀ'Ī

1. Durmañ idelim ẕevḳ ü ṣafā böyle dem olmaz
Yār yelellā lā yelelelli iy böyle dem olmaz

2. Dilber çoḳ olur; böyle güzel ġonçe-fem olmaz yār ... eyżan
Ol gül yüzlü sevdiceği görmesem olmaz yār ... eyżan

3. Gezdim nicedek-i pūteñde-i dehr-i fenānıñ yār ... eyżan

4. Hiç sencileyin ruḥa yaḳın bir ṣenem olmaz yār ... eyżan
Ḳadri gibi bir 'āşıḳ-ı ṣābit-ḳadem olmaz yār ... eyżan

MSS s.185-2

MURABBA'

Ṣabā

Düğmeñi bir bir çözüb 'uşşāḳa luṭf it sine aç
Sadd-ı müdevver ḳatl eyle derbesteye gencine aç
Sineñi 'arz it ḳabā-yı süraḫdan her gonçeye
Gonçeler çāk-i ġıribān eylesün sen sine aç

MSS s.186-1

TESBİḤ

Der Maḳām-ı Ṣabā

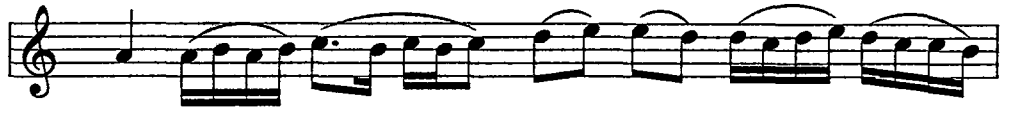

Nef si şey ṭā na u yub
Se niñ ke re miñ çoḳ dur

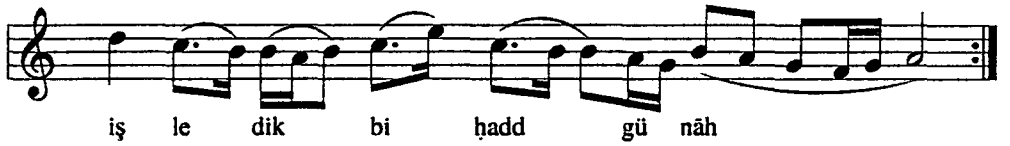

iş le dik bi ḥadd gü nāh
'af vey le ey pā di şāh

Raḥ me ti ñi u mā gel dik

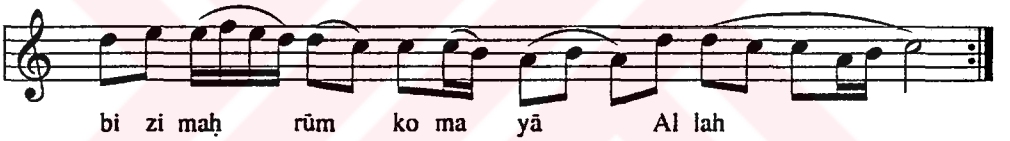

bi zi maḥ rūm ko ma yā Al lah

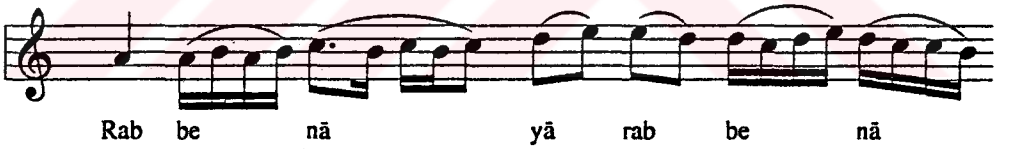

Rab be nā yā rab be nā
Yā Al lah yā raḥ man yā

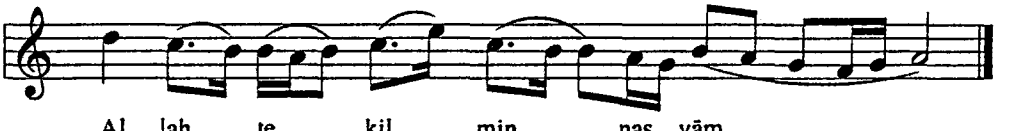

Al lah te ḳil min naṣ yām
'a li mi ya es se lām

Nefsi şeyṭāna uyub işledik bi-ḥadd günāh
Seniñ keremiñ çoḳdur afveyle ey Pādişāh
Rahmetiñi uma geldik bizi maḥrūm ḳoma Yā Allah
Rabbenā yā rabbenā Allah teḳabbel minna eṣ'-ṣiyām
Yā Allah yā Raḥman yā 'Alimi yā 'Allām

Yā Sulṭān yā Sübḥān yā ẕe'l-lutfi ve'l-iḥsān
Ente'l-Kayūmü'l-leẕi lā-yemūtü lā-yenām
Rabbenā yā rabbenā Allah teḳabbel minna eṣ'-ṣiyām

MSS s.186-2

TESBİḤ

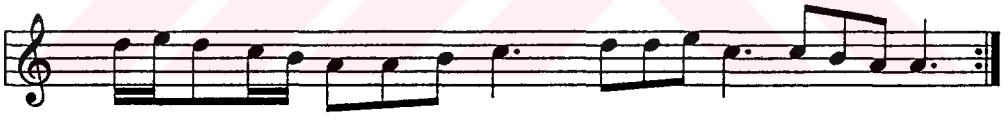

Şeh ri Ra ma żān mi re ved ah el ve dā' vāh el ve dā'
Müs lü ma nan ba hic ra şe ved çün be reft ān şe rif

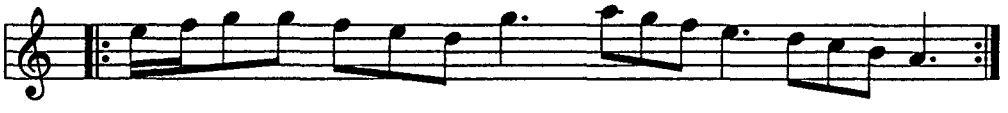

Di de iy şān en der ne ger āh el ve dā' vāh el ve dā'
ka mer . . . . . .

Şehri Ramażān mirüvved Āh elvedā' vāh elvedā'
Müslümanan ba hicra şeved çün be-reftān şerif
Dide iy şān ender ne ger āh elvedā' vāh elvedā'
Be-resān mārā ba-Yezdān āh elveda'
Der nezār şehr-i ramażan

MSS s.187

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Ṣabāh

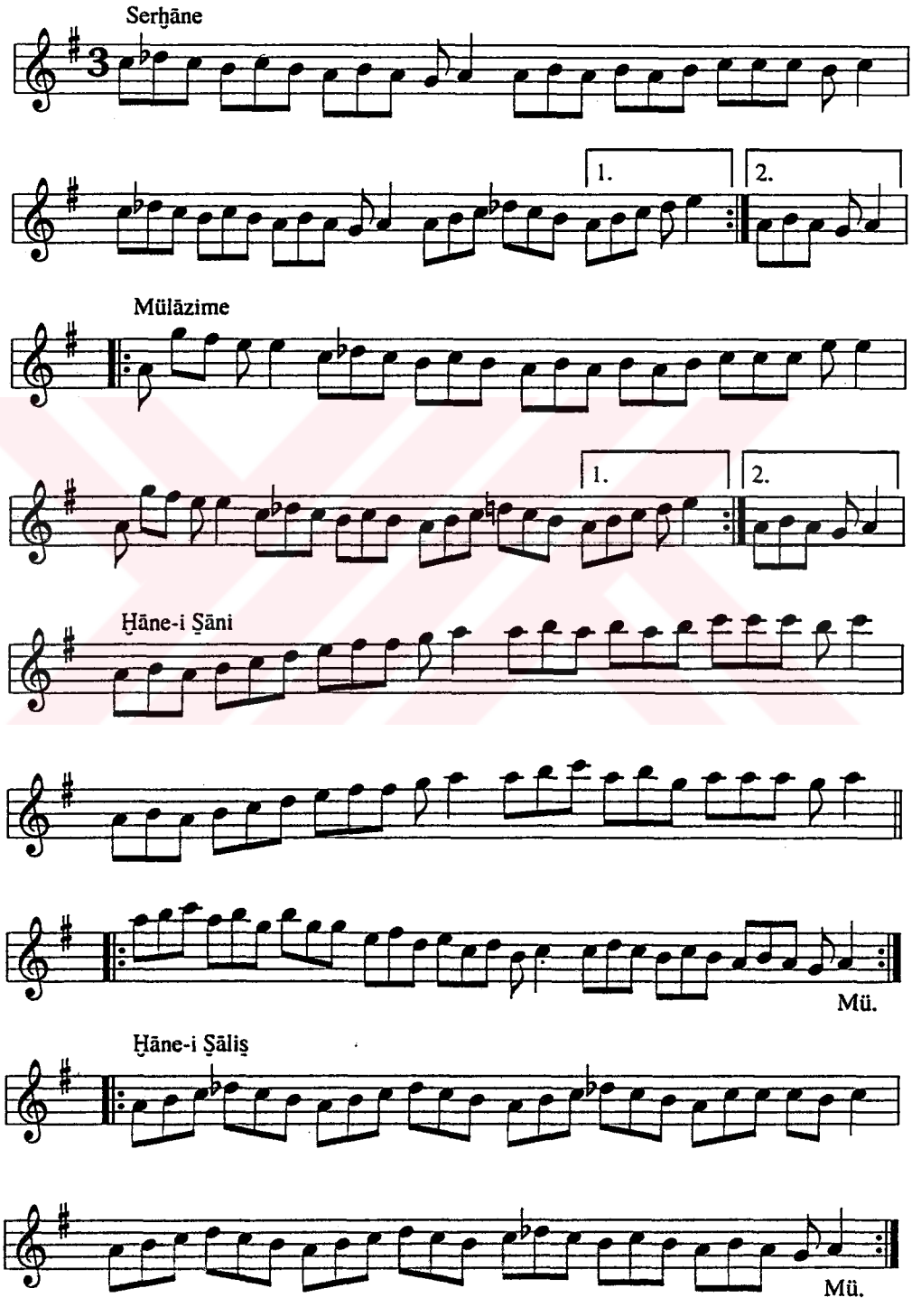

MSS s. 188

PİŞREV

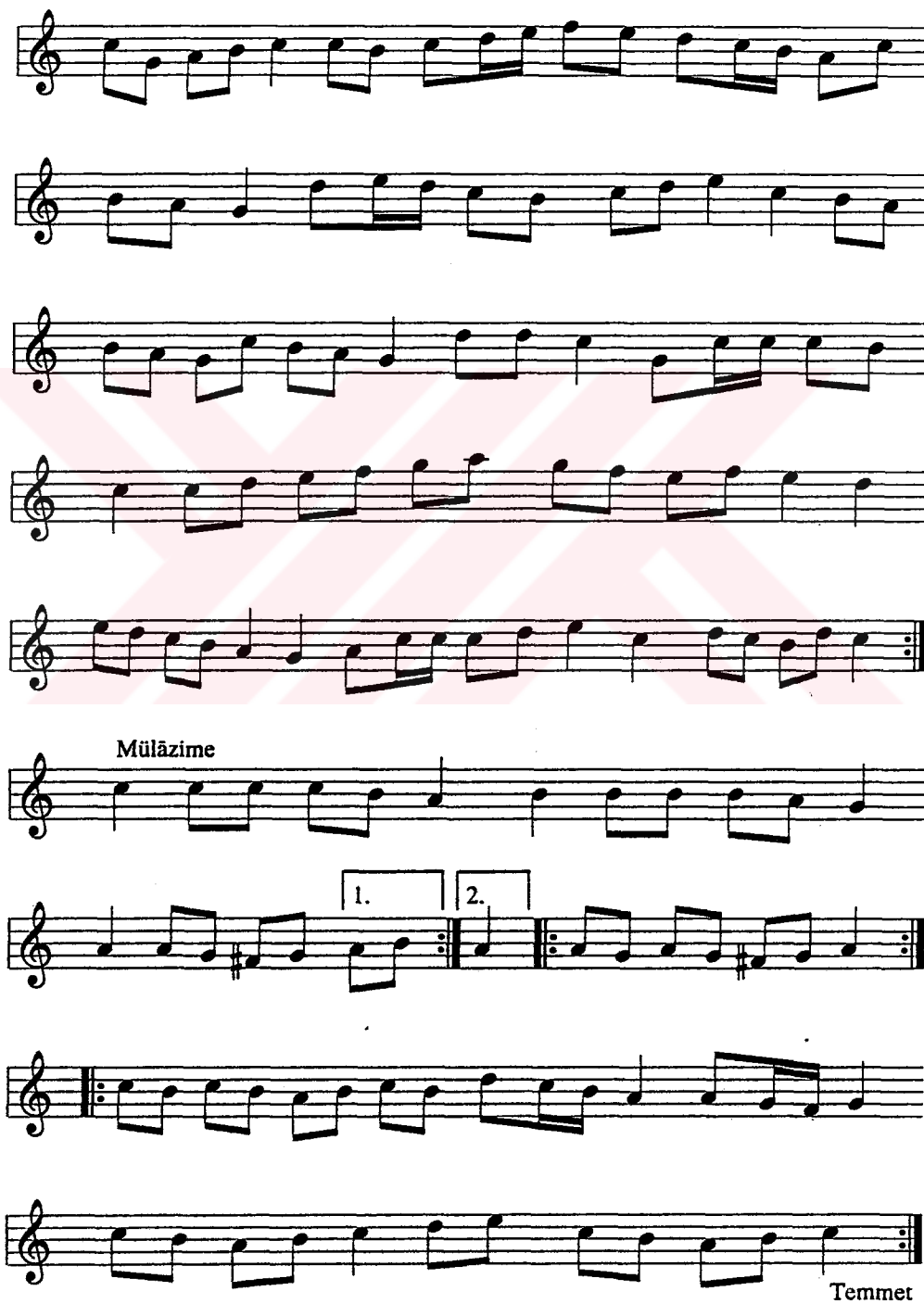

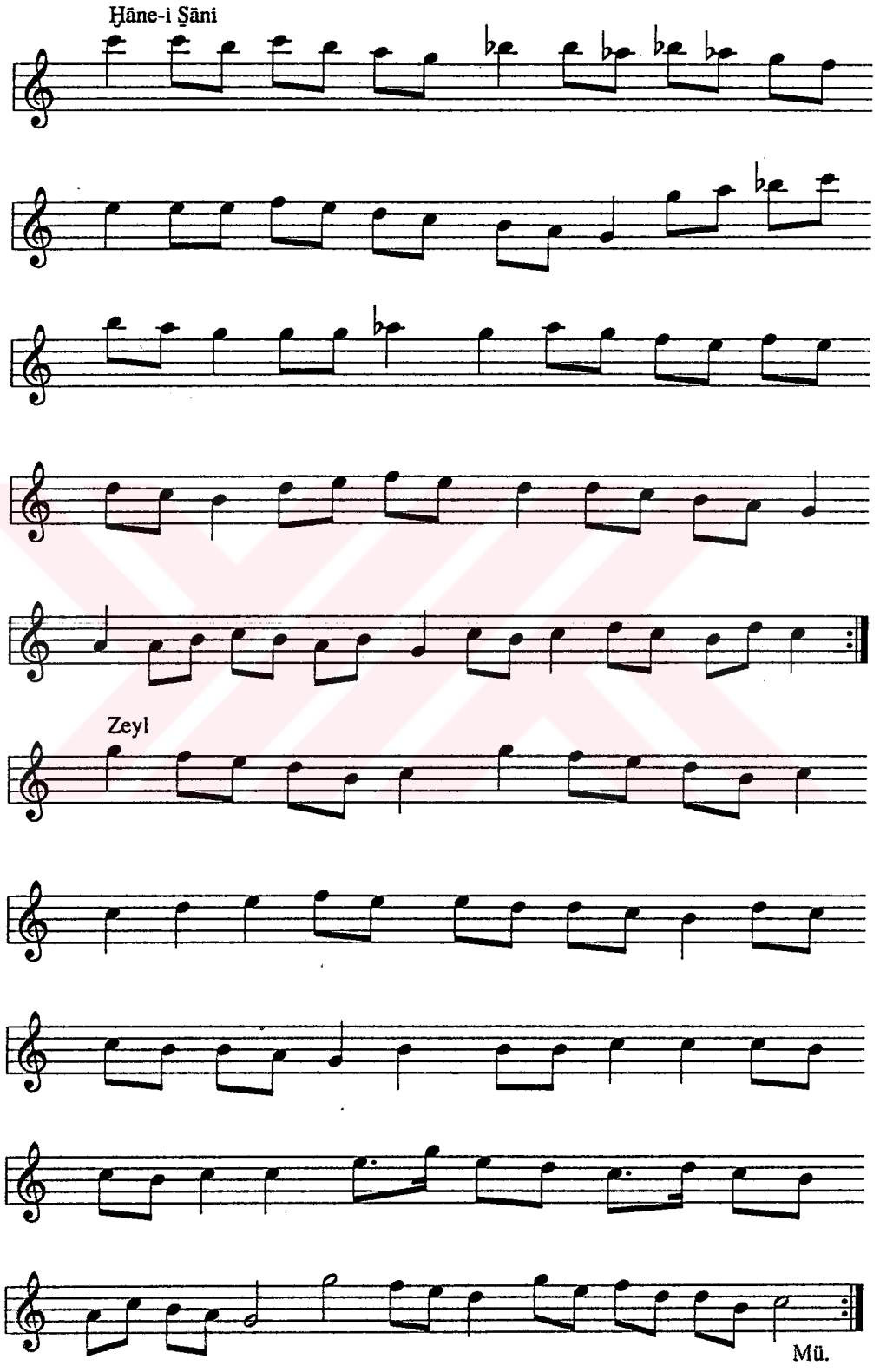
Ḫāne-i Ṣāni
Zeyl
Mü.

Ḫâne-i Şâliş

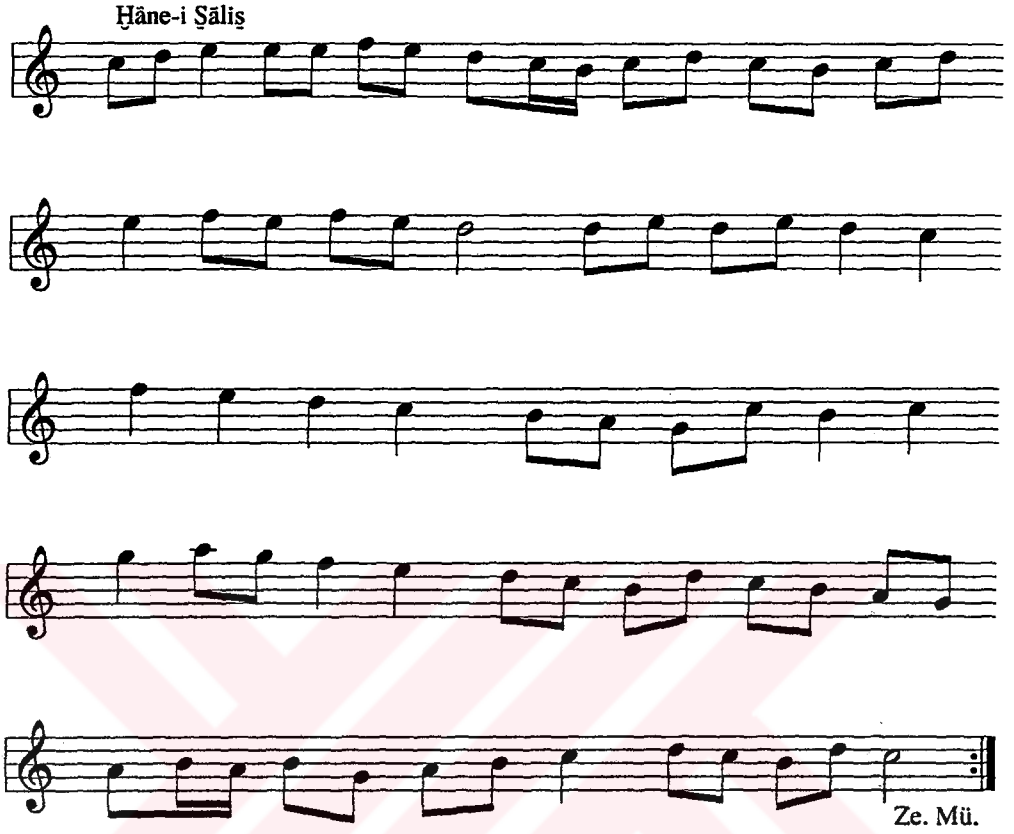

MSS s.189-1

FAṢL-I ÇĀRGĀH

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Fer'

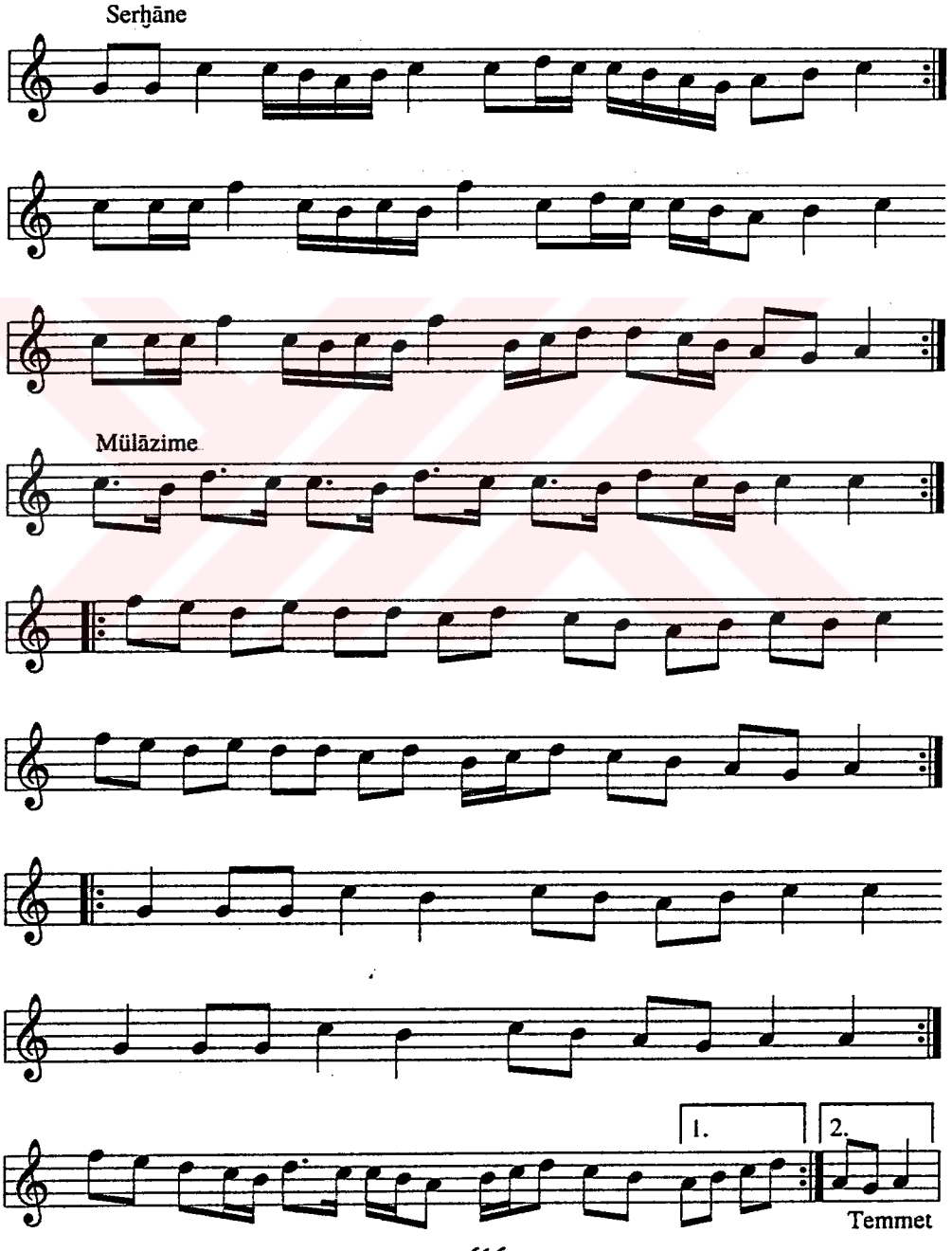

Ḫāne-i Ṣāni

1.

2.

1.

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

1.

2.

MSS s.189-2

PİŞREV

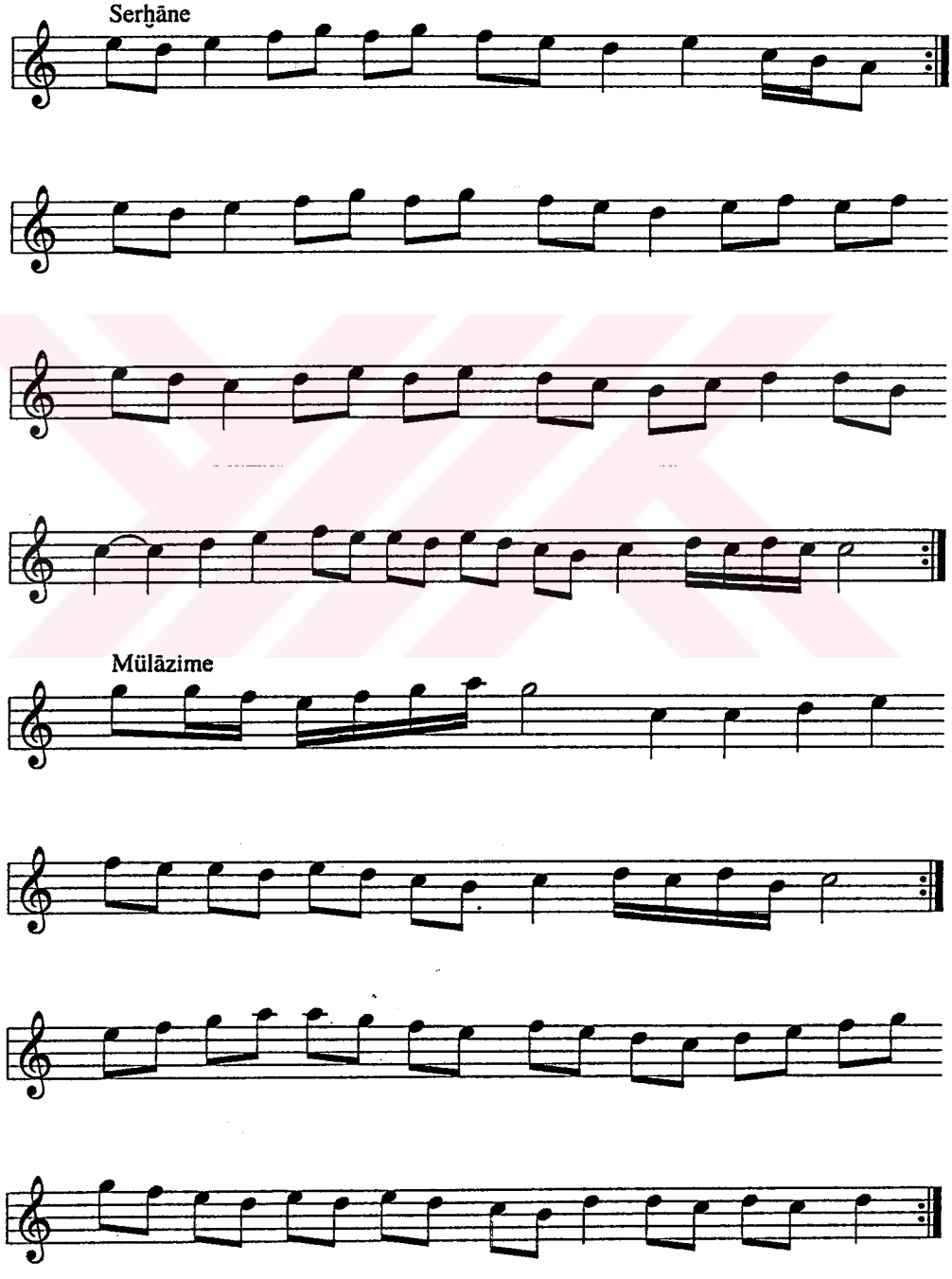

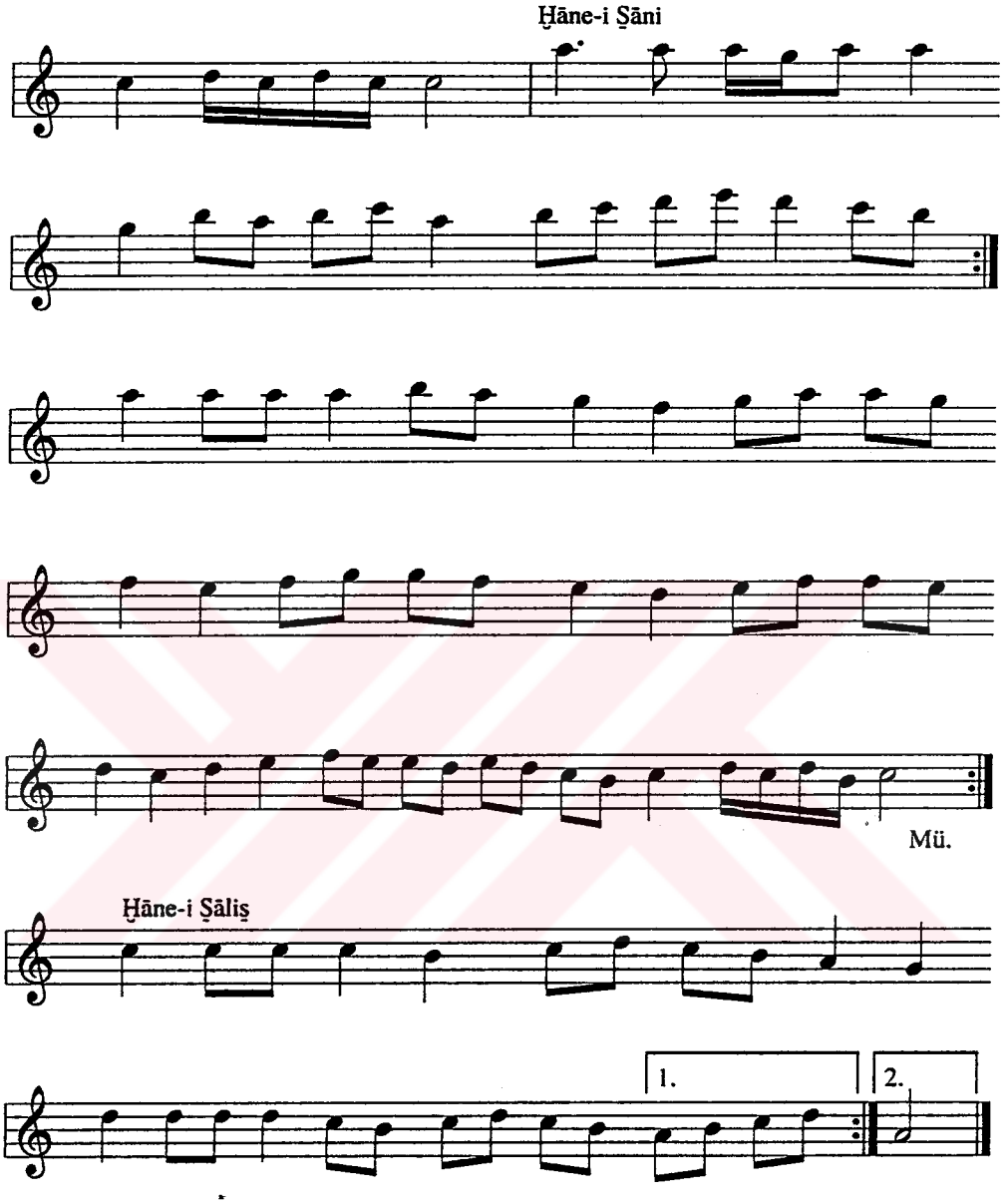
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.

MSS s.190-1

YELTEME

Der Maḳām-ı Hüseyni

Çöğürcü Meḥemmed Ağanıñ

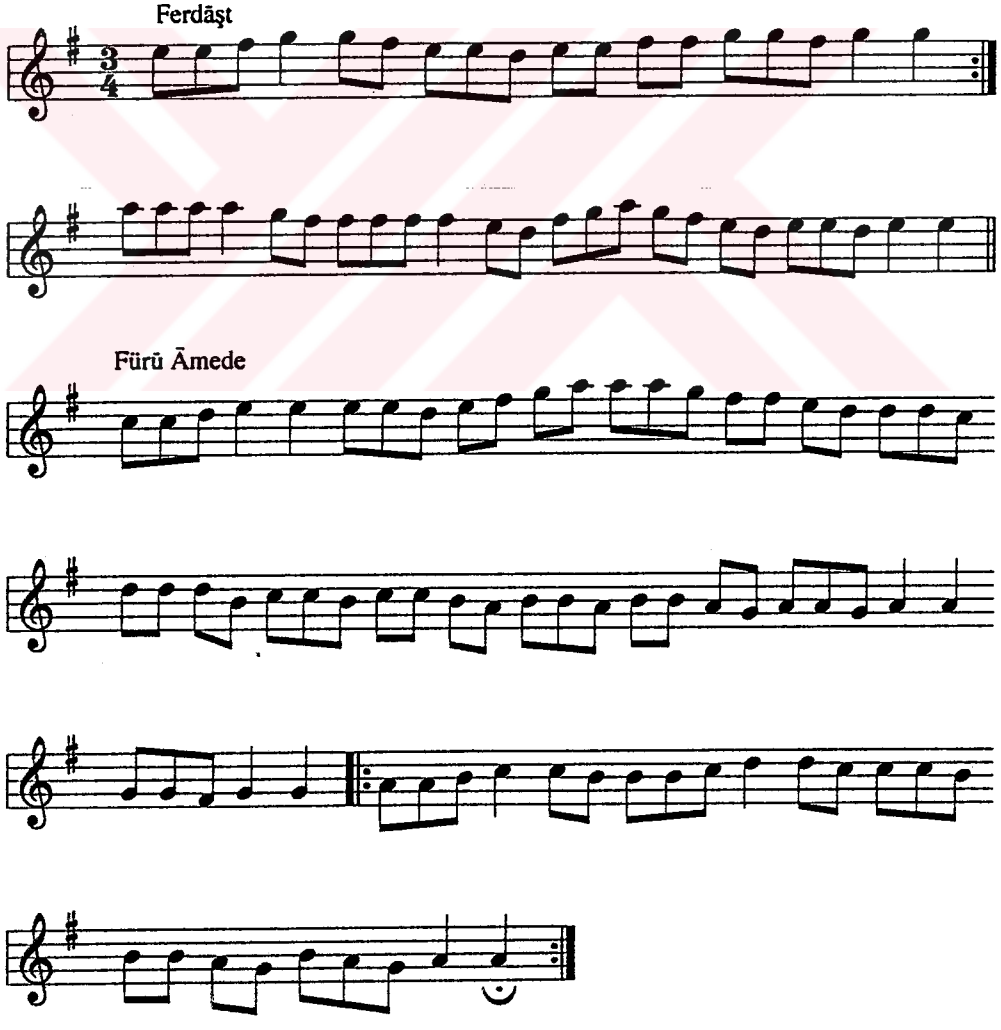

MSS s.190-2

DİĞER

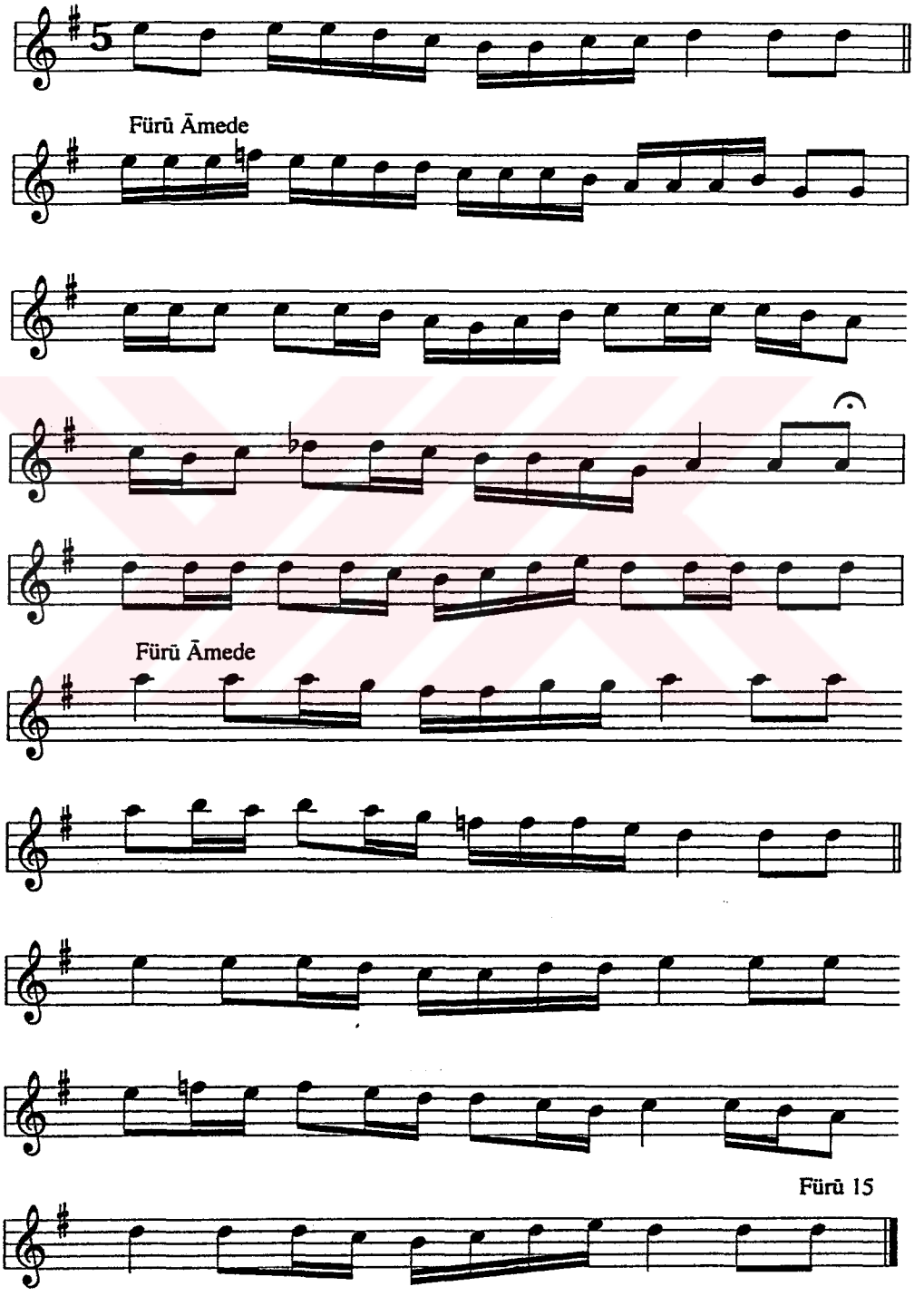

MSS s.190-3

DİĞER MEŞHUR

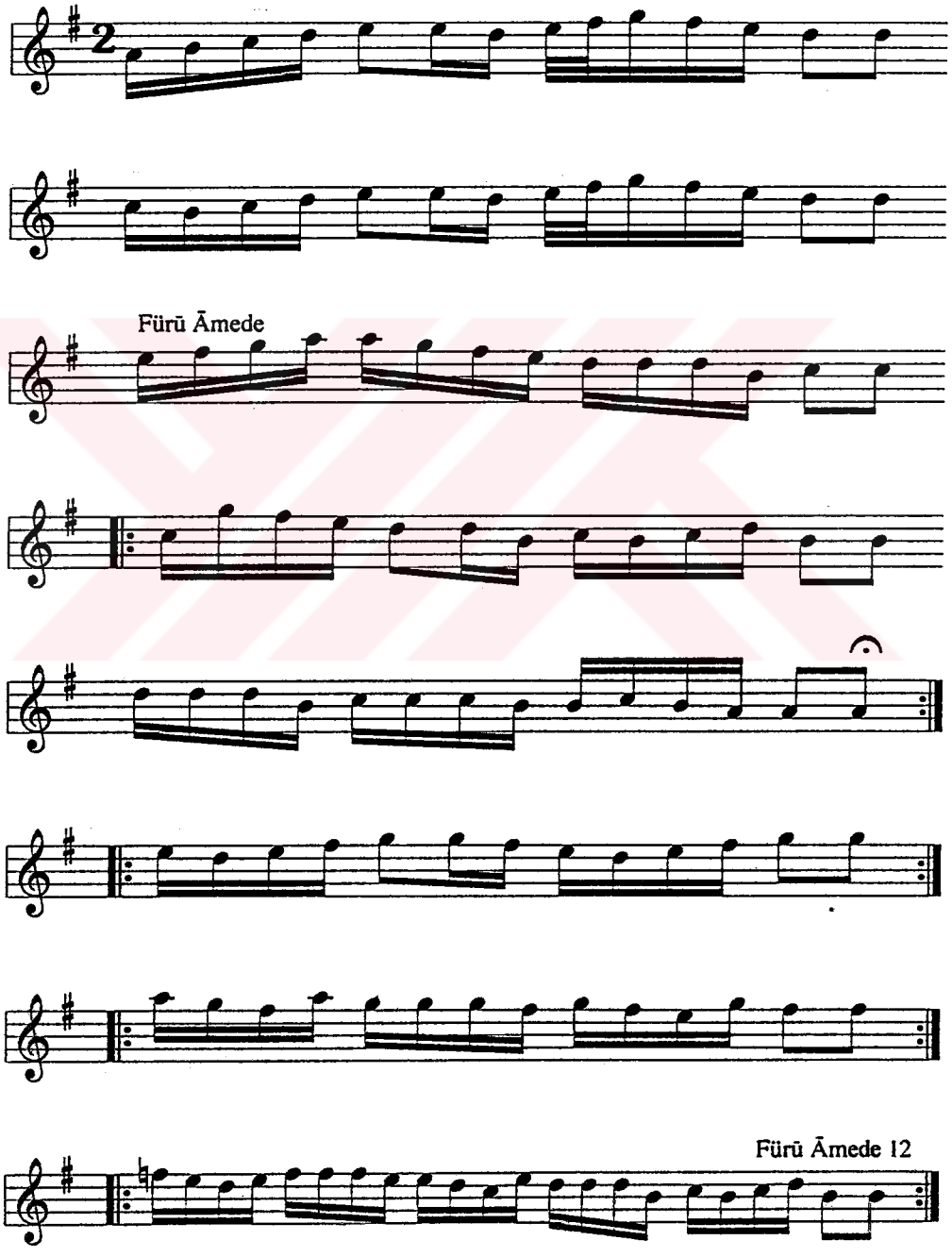

MSS s.191

SEMĀ'Ī

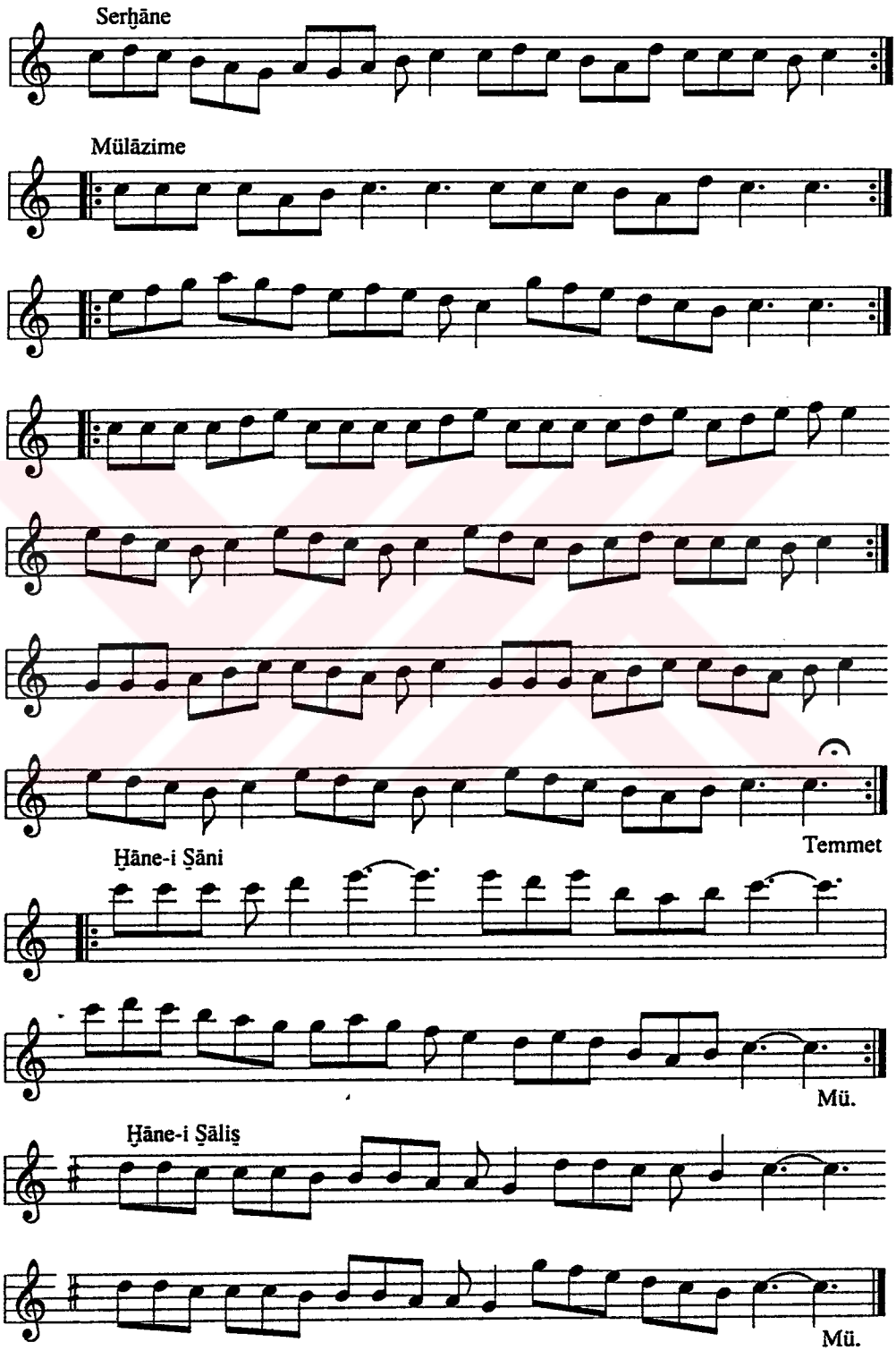

MSS s.192

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

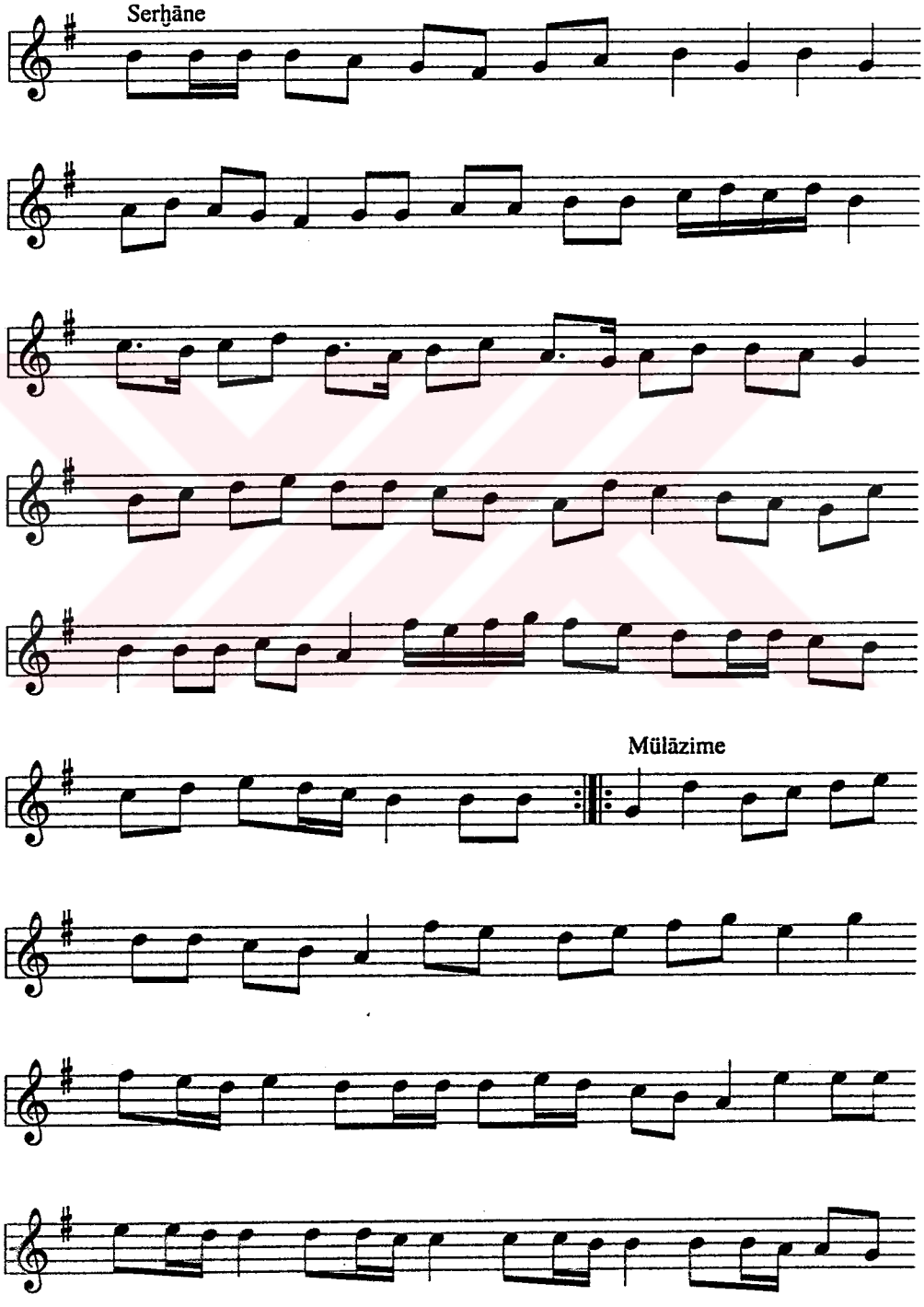

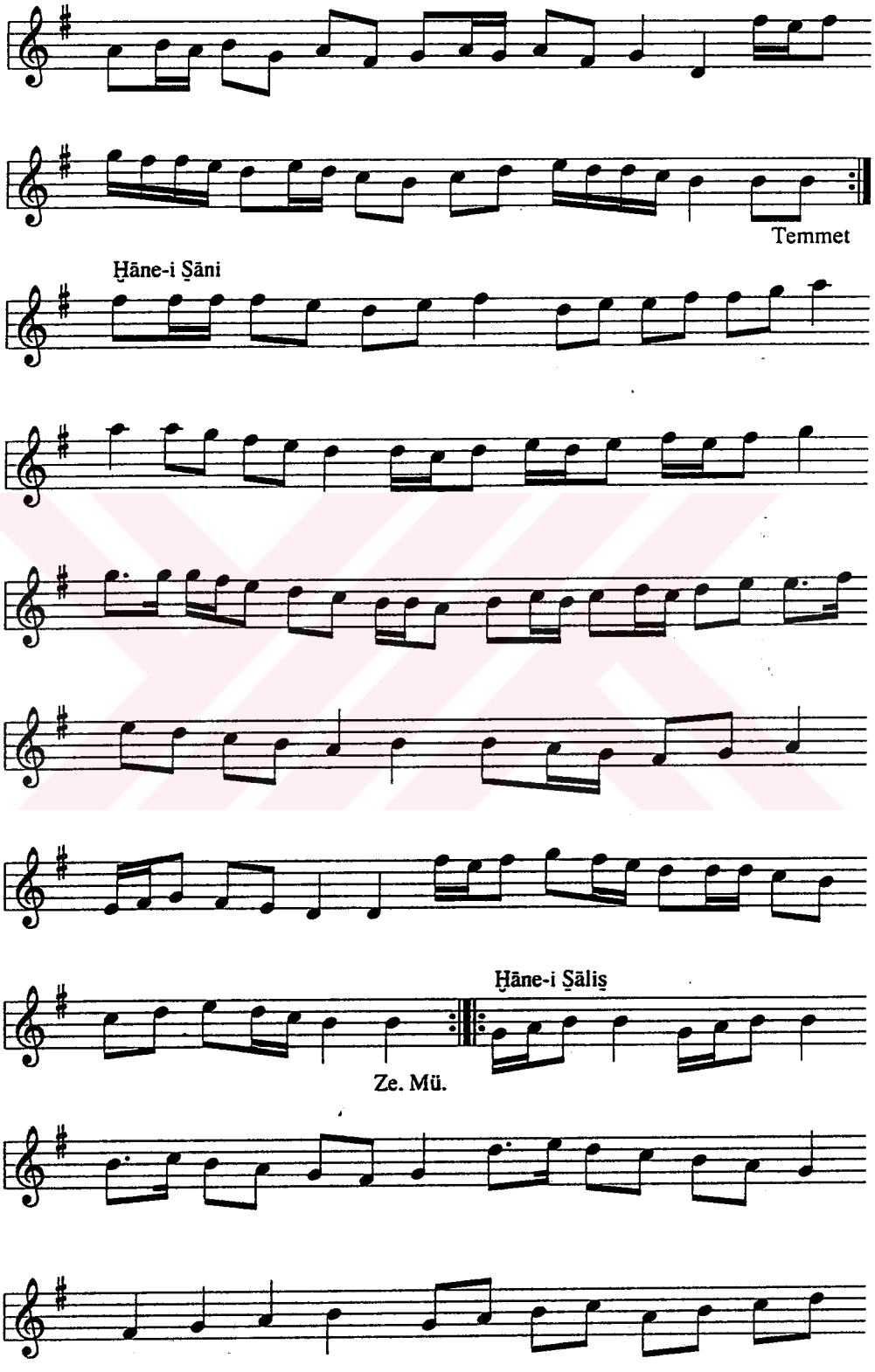
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Ze. Mü.

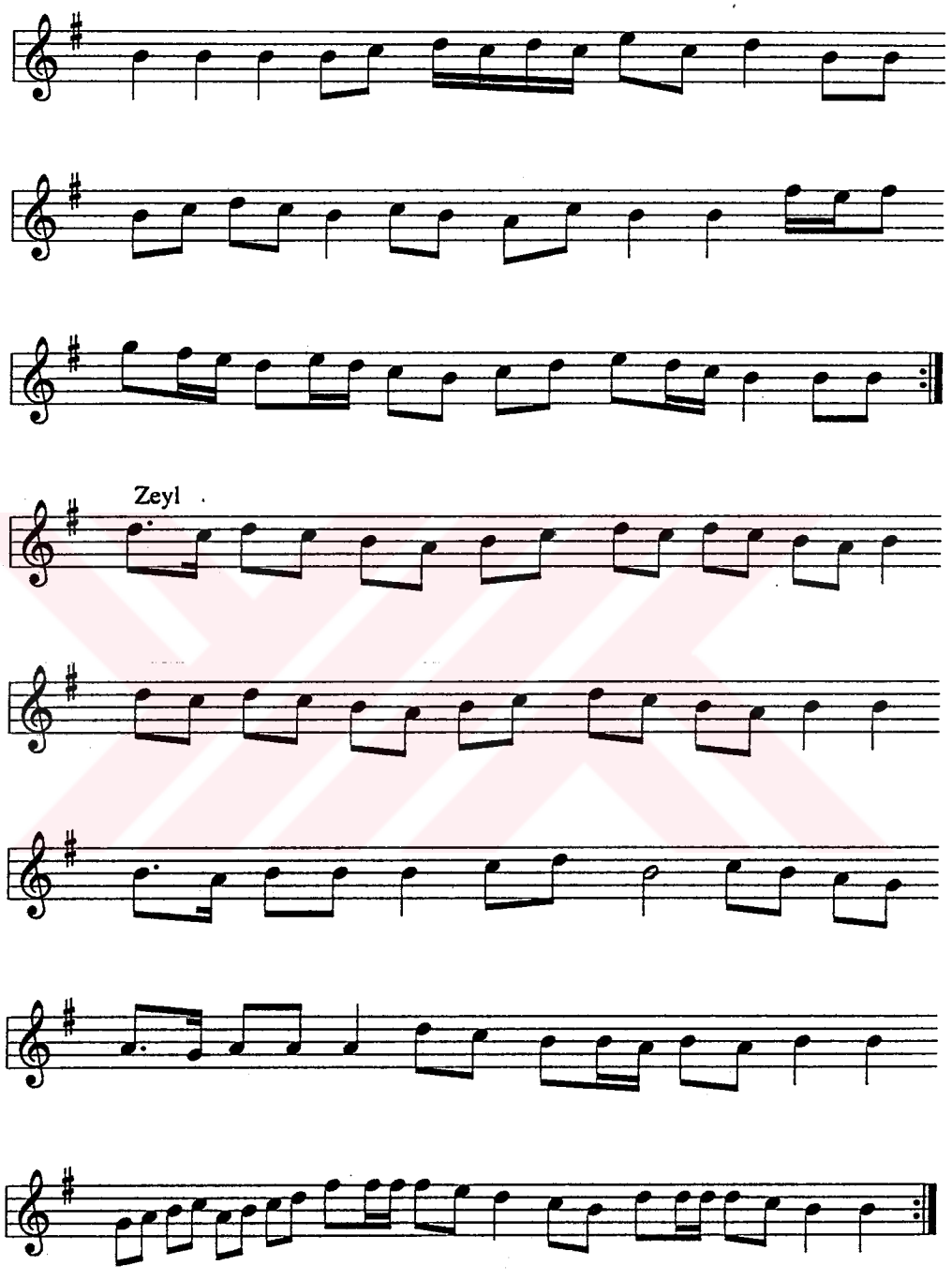
Zeyl

MSS s.193

FAŞL-I SEGĀH

PİŞREV-İ ZÜLF-İ NİGAR

Der Maḳām-ı Segāh
Uṣūleş Düyek

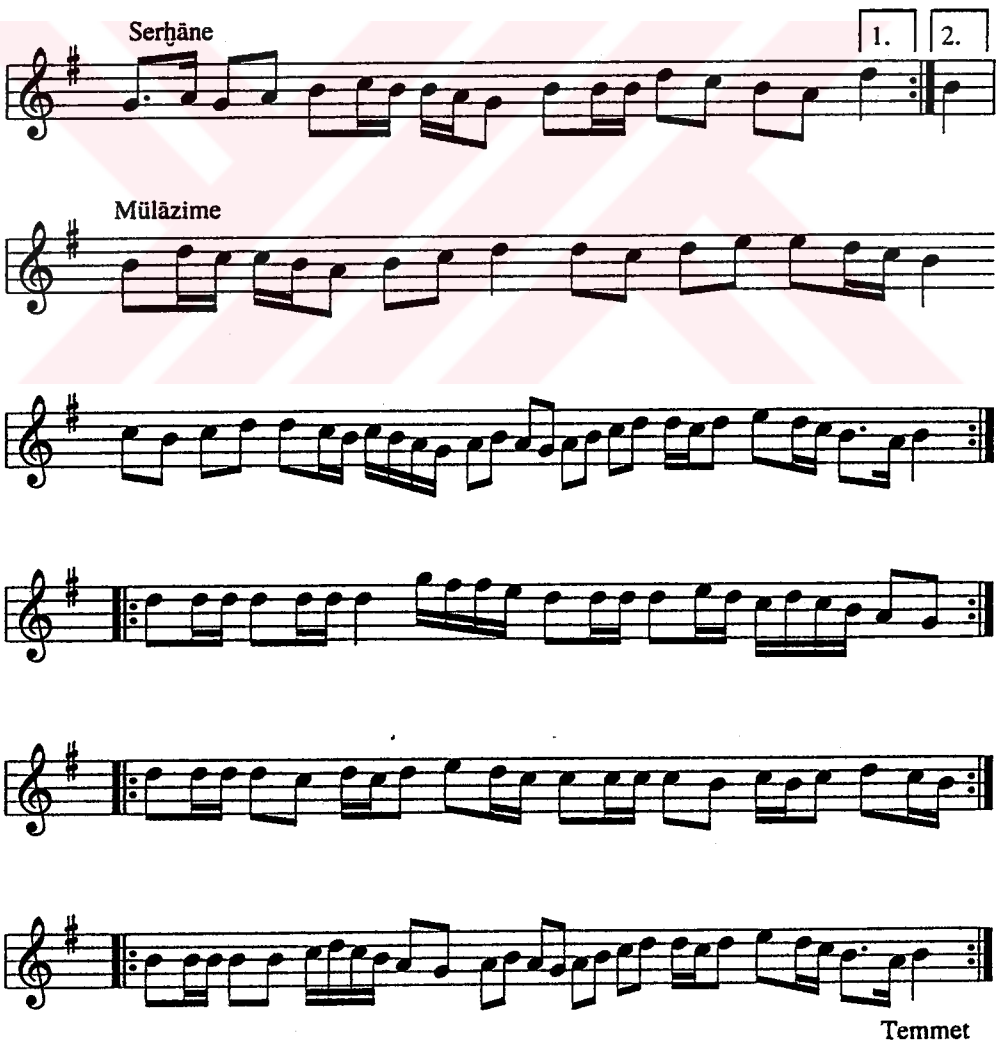

Ḫāne-i Ṣāni

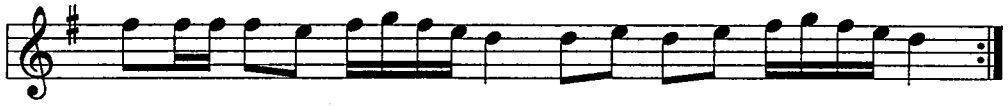

Ḫāne-i Ṣāliṣ

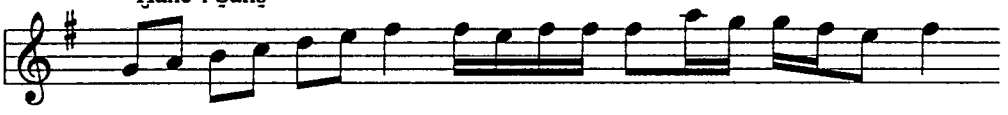

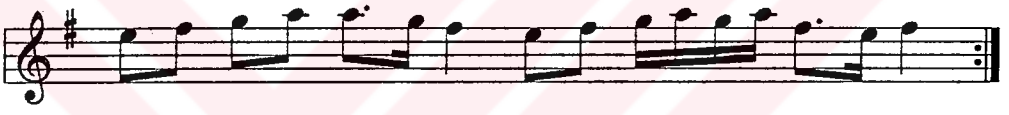

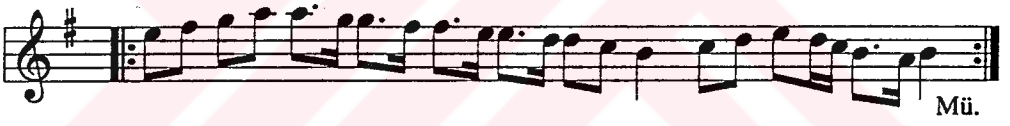

MSS s.194-1

PİŞREV-İ GÜL DEVRİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

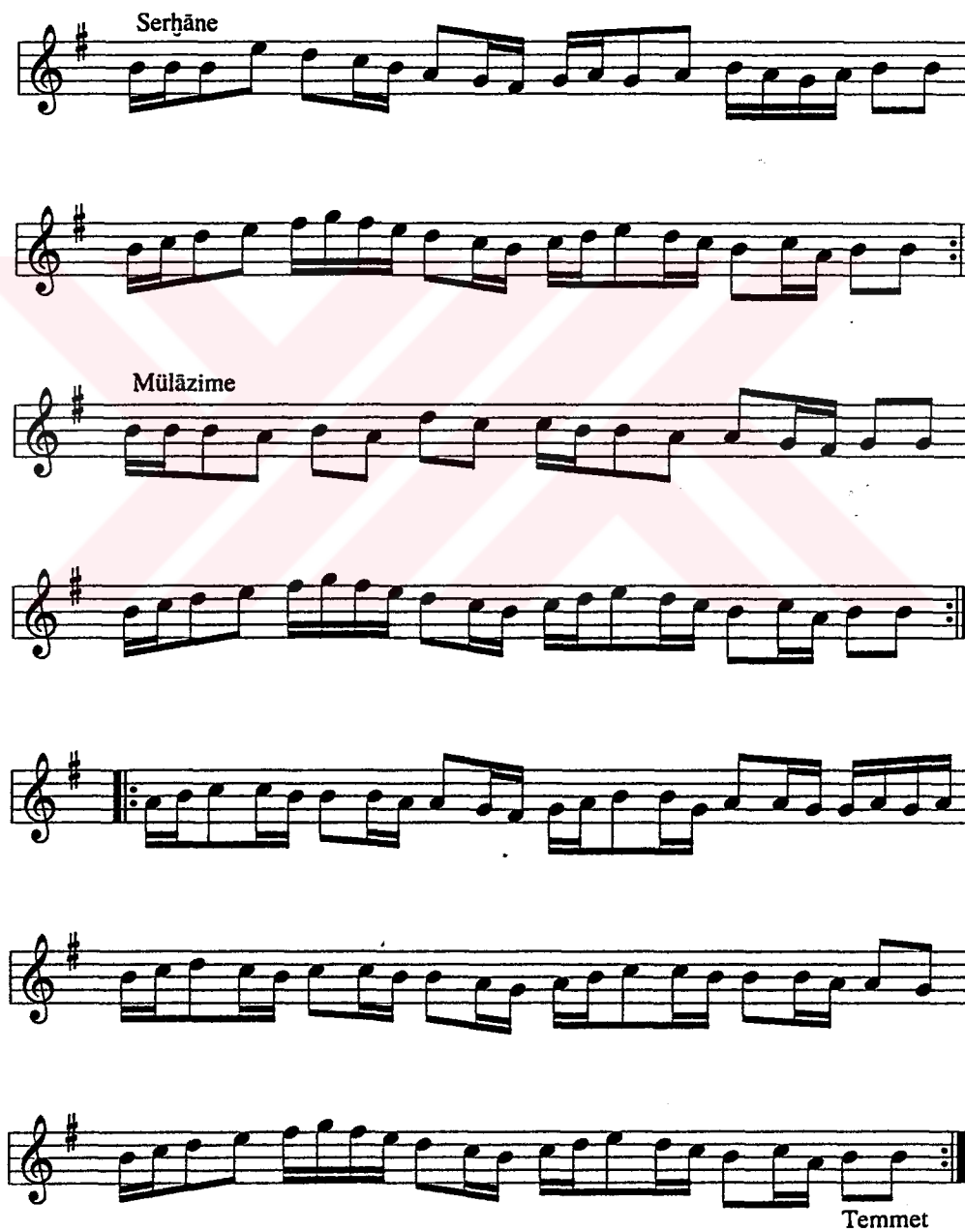

Ḫāne-i Ṣāni

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

Mü.

MSS s.194-2

TÜRKİ

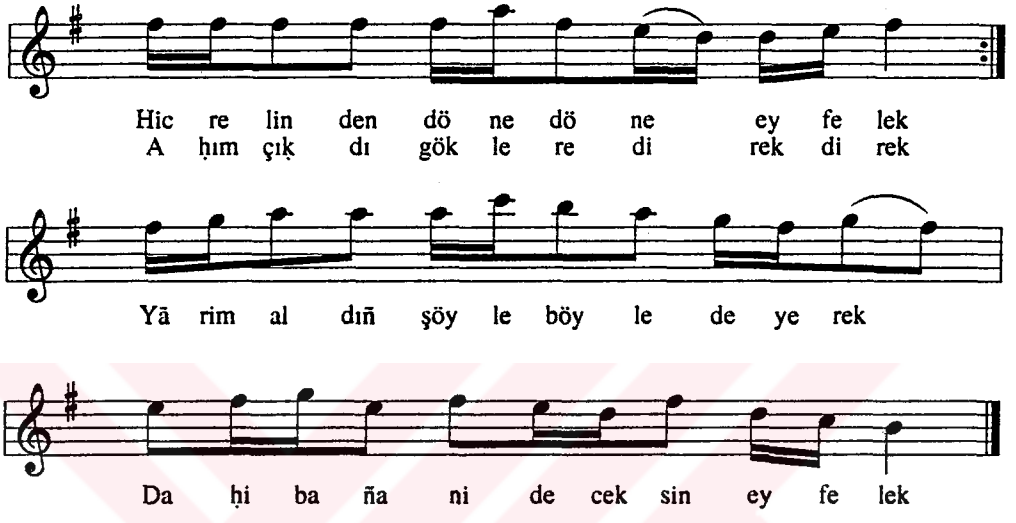

1. Hicr elinden döne döne felek
   Aḥım çıḳdı göklere direk direk
   Yārim aldın şöyle böyle deyerek
   Daḥi baña nideceksin ey felek?

2. Ey felek böyle bilmezdim ben seni
   'Aḳlım aldıñ, divāne ḳıldıñ beni
   Mecnūn gibi ṭaġlara şaldıñ beni
   Daḥi baña ... eyżan

3. Ḥümā ḳuşu gibi boynun uzadır
   Yārim gelür deyu yollar gözedir
   Al yañaġı ġonca gülden tāzedir
   Şolduruban ... eyżan

4. Felek, beni bir dem ḫurrem etmediñ
   Deli divāneni ābād etmediñ
   Ben Mansūr'um, beni āzād etmediñ
   Daḥi baña ... eyżan

5. Ey felek, perişan etdiñ işimi
   Aḳıtdın gözümden ḳanlu yaşımı
   Aḥmed aydur, ben aldırdım eşimi
   Daḥi baña nideceksin ey felek?

MSS s.195

PİŞREV-İ GIDĀ-YI RŪḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

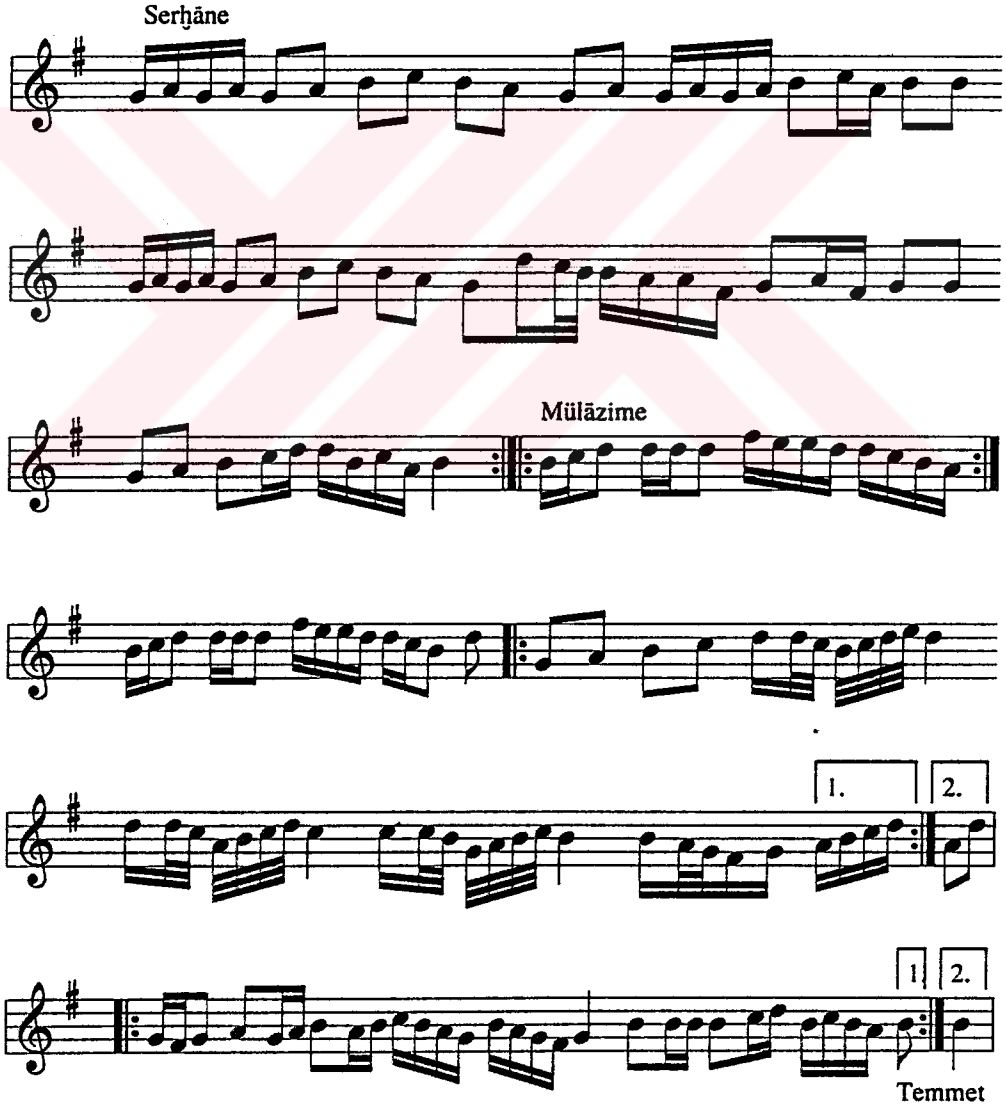

Ḫāne-i Ṣāni

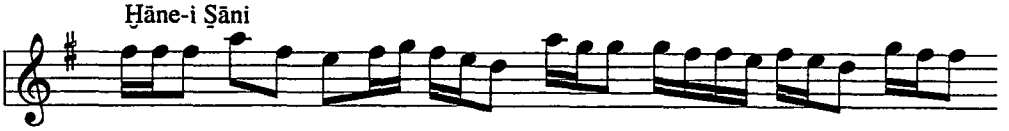

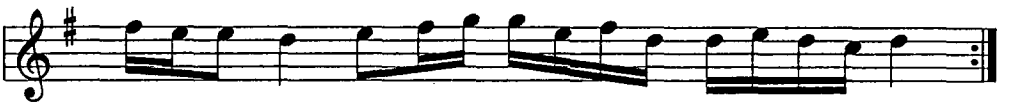

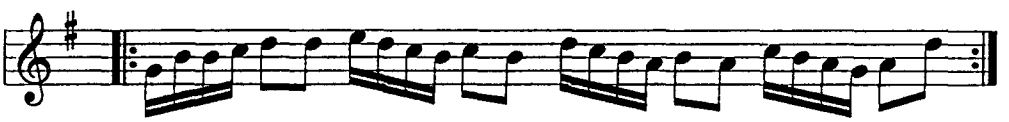

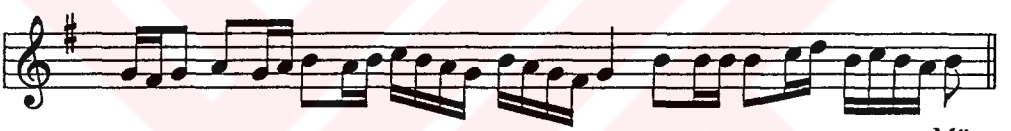

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

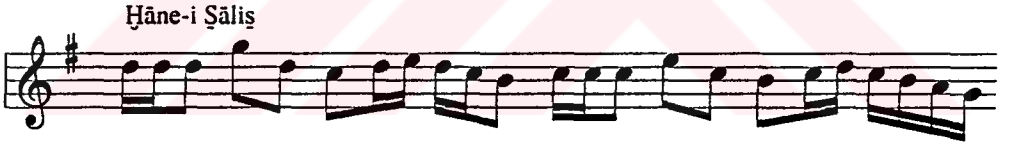

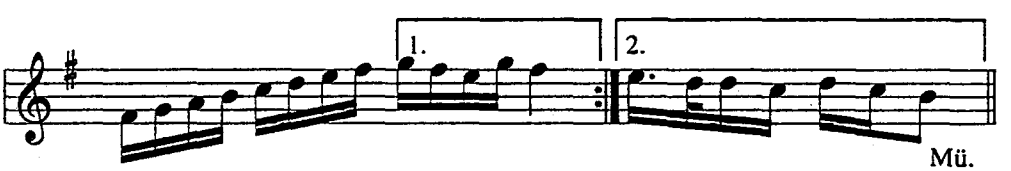

Mü.

MSS s.196-1

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

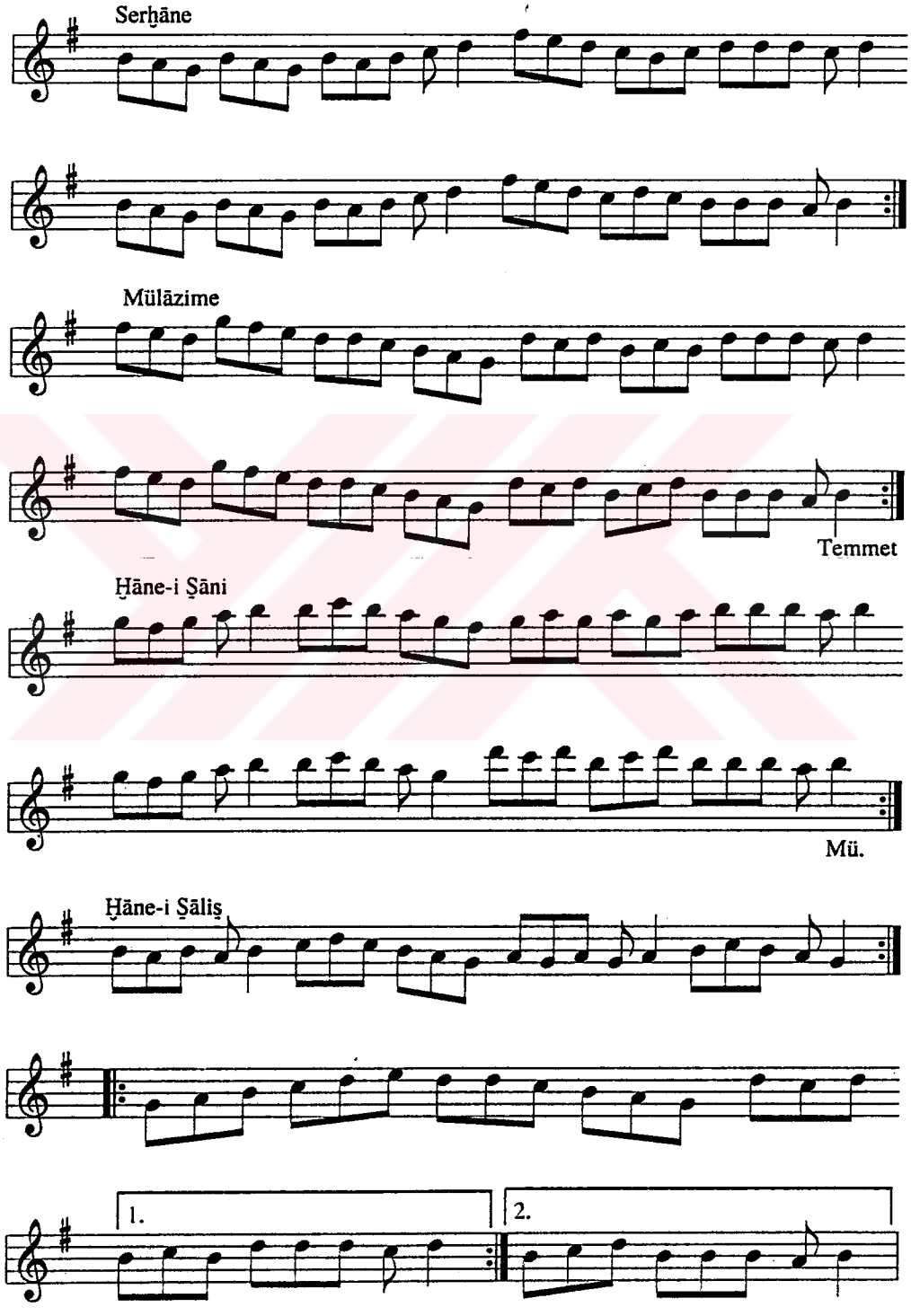

MSS s.196-2

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

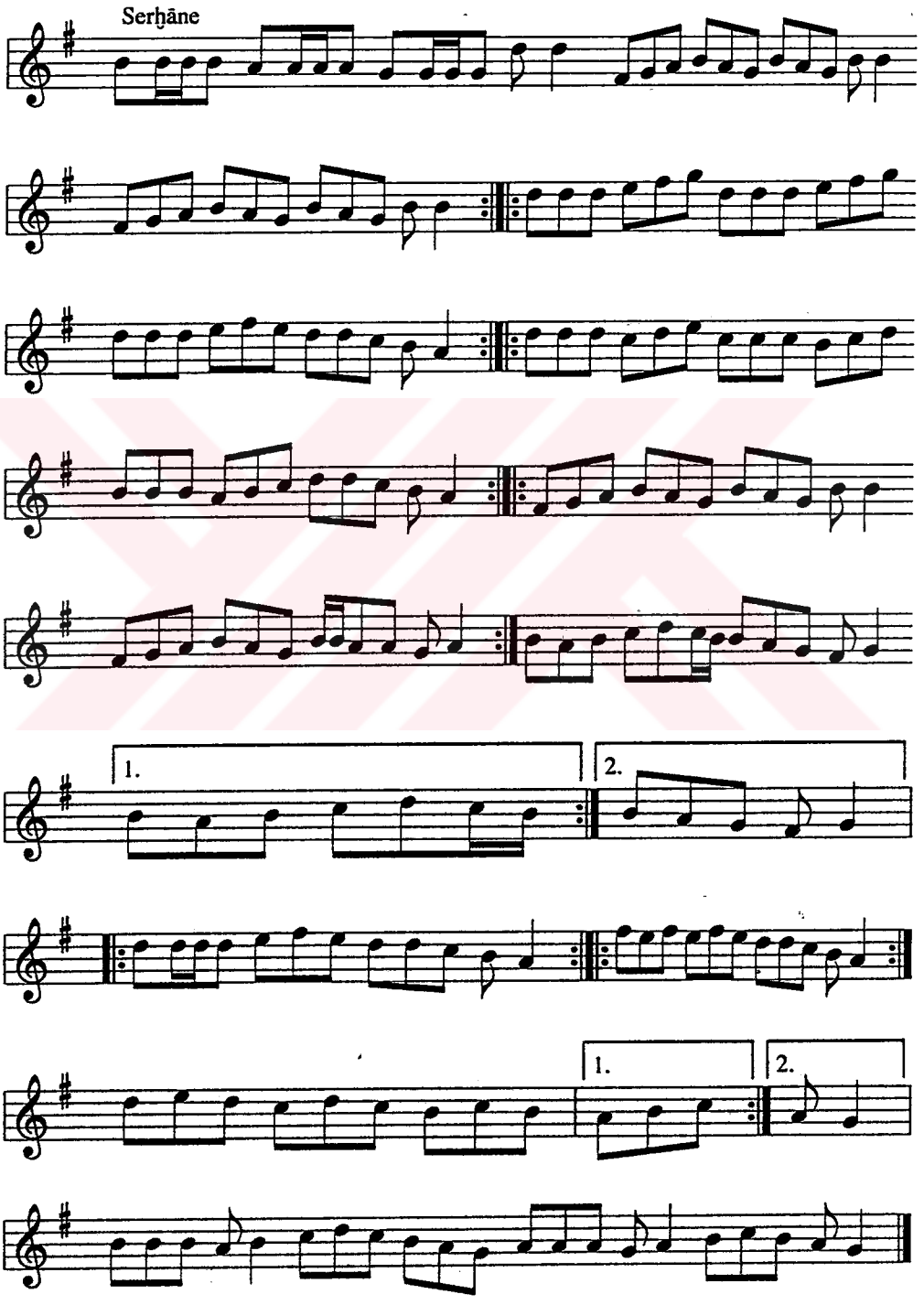

MSS s.197

BÜYÜK SEGĀH

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

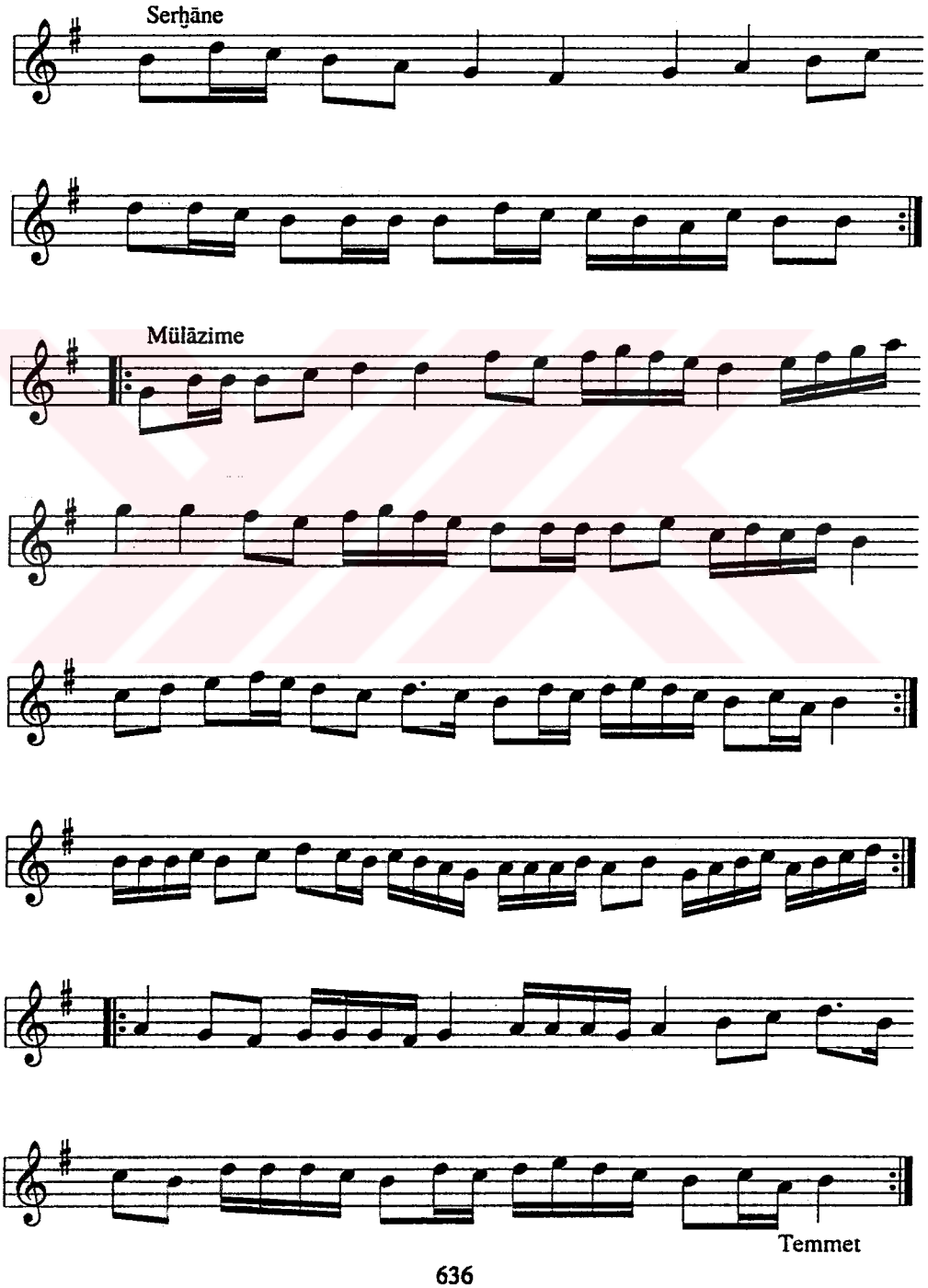

Ḫāne-i Ṣāni

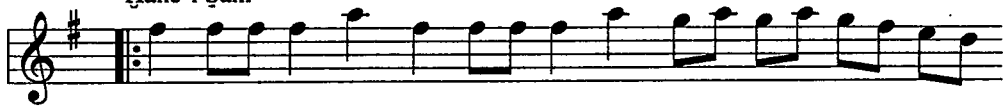

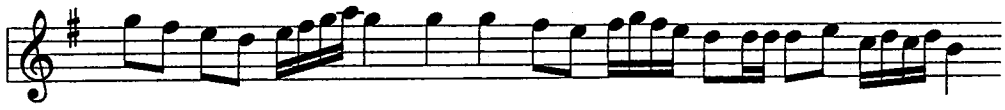

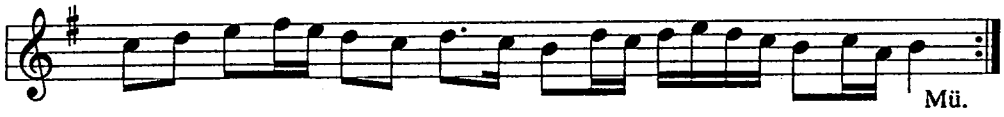

Ḫāne-i Ṣāliṣ

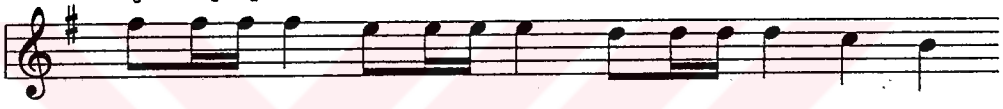

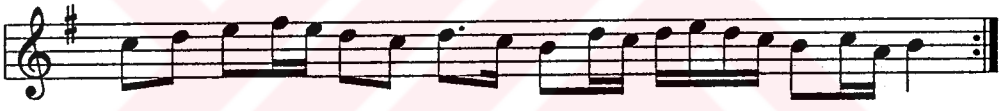

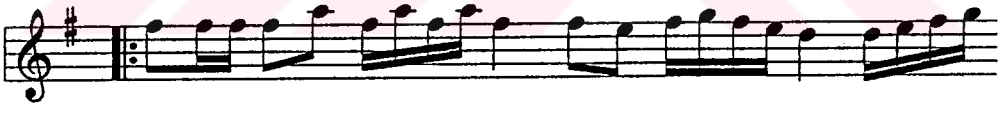

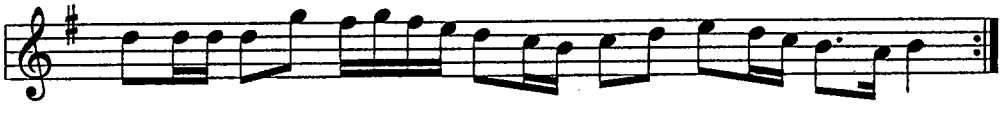

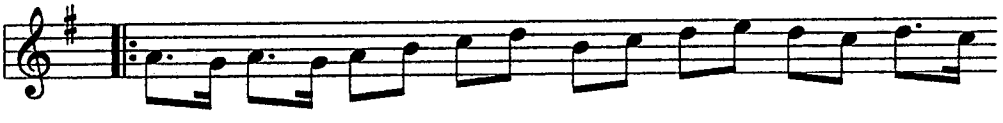

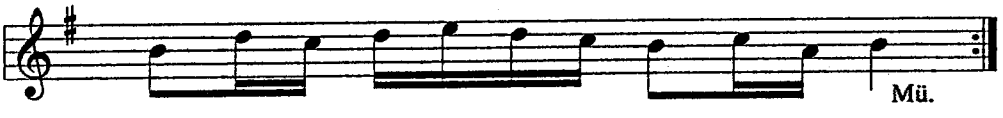

MSS s.198

PİŞREV-İ BESTENİGĀR

Uşūleş Düyek

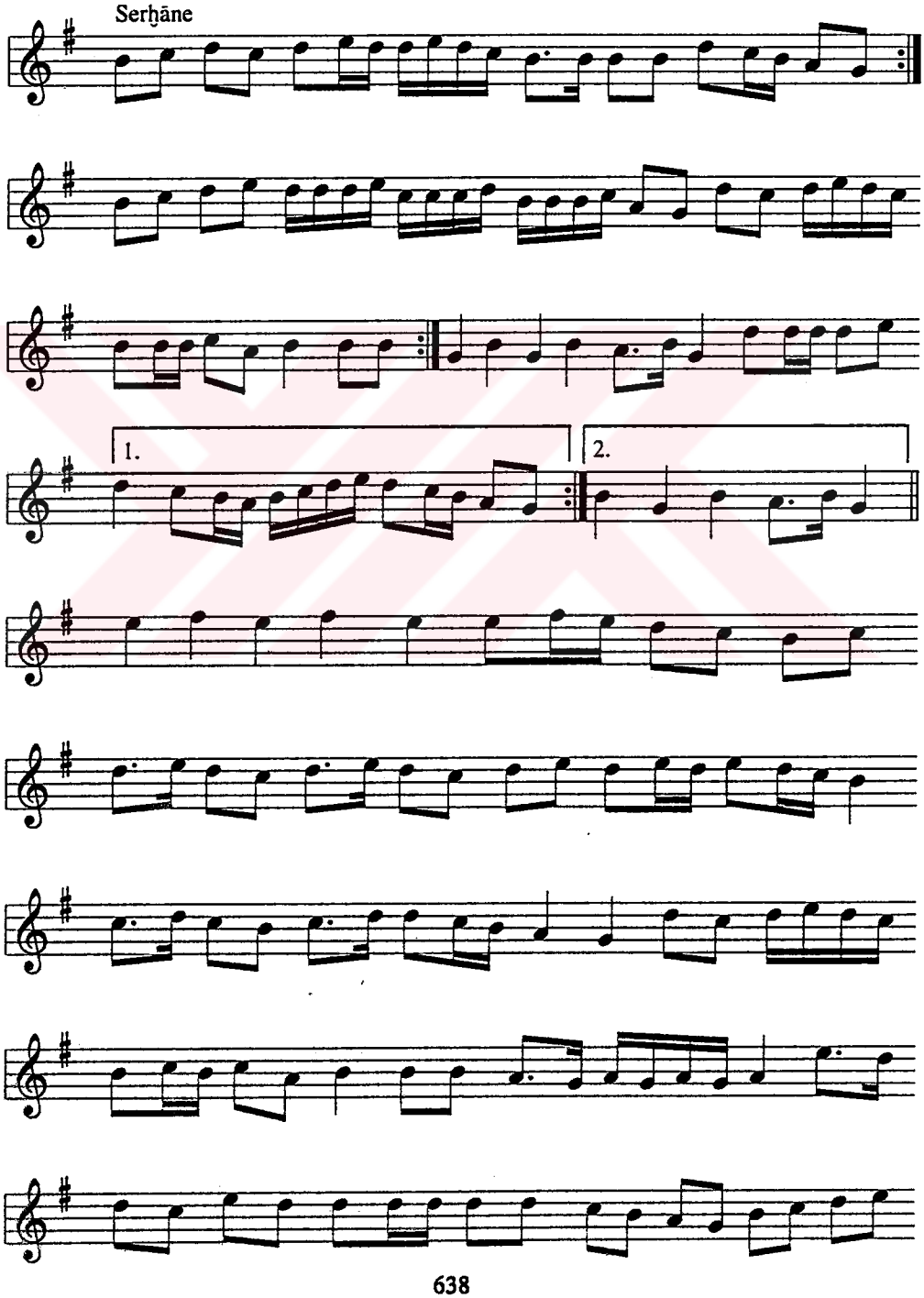

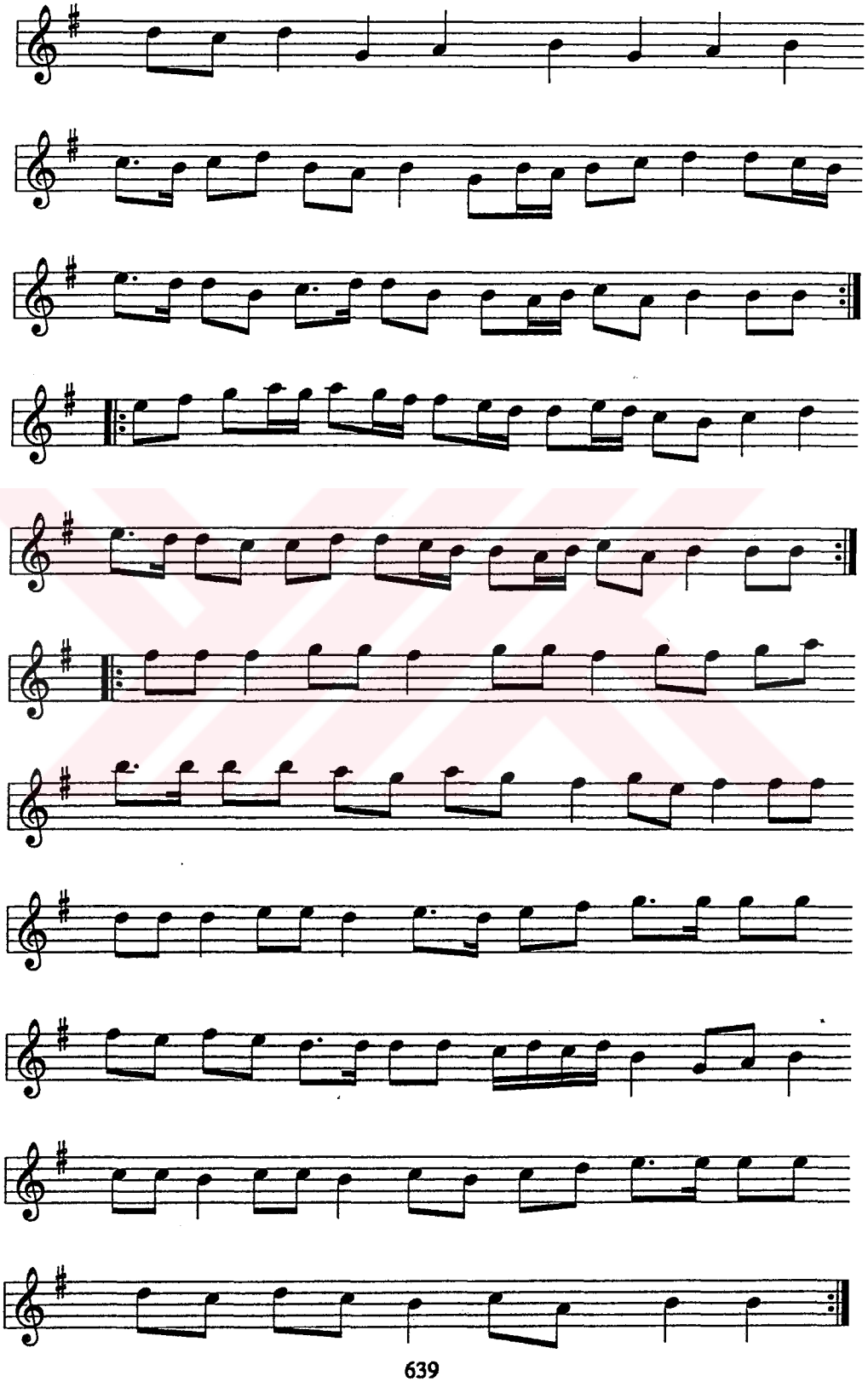

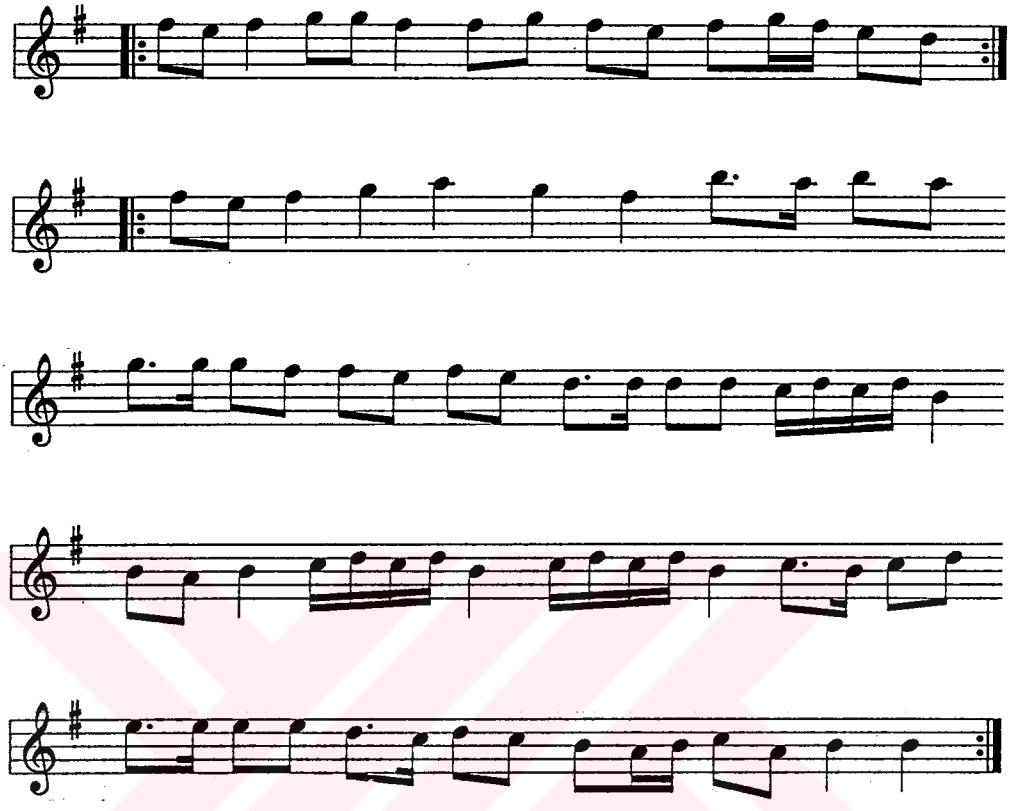

MSS s.199

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Berevşān

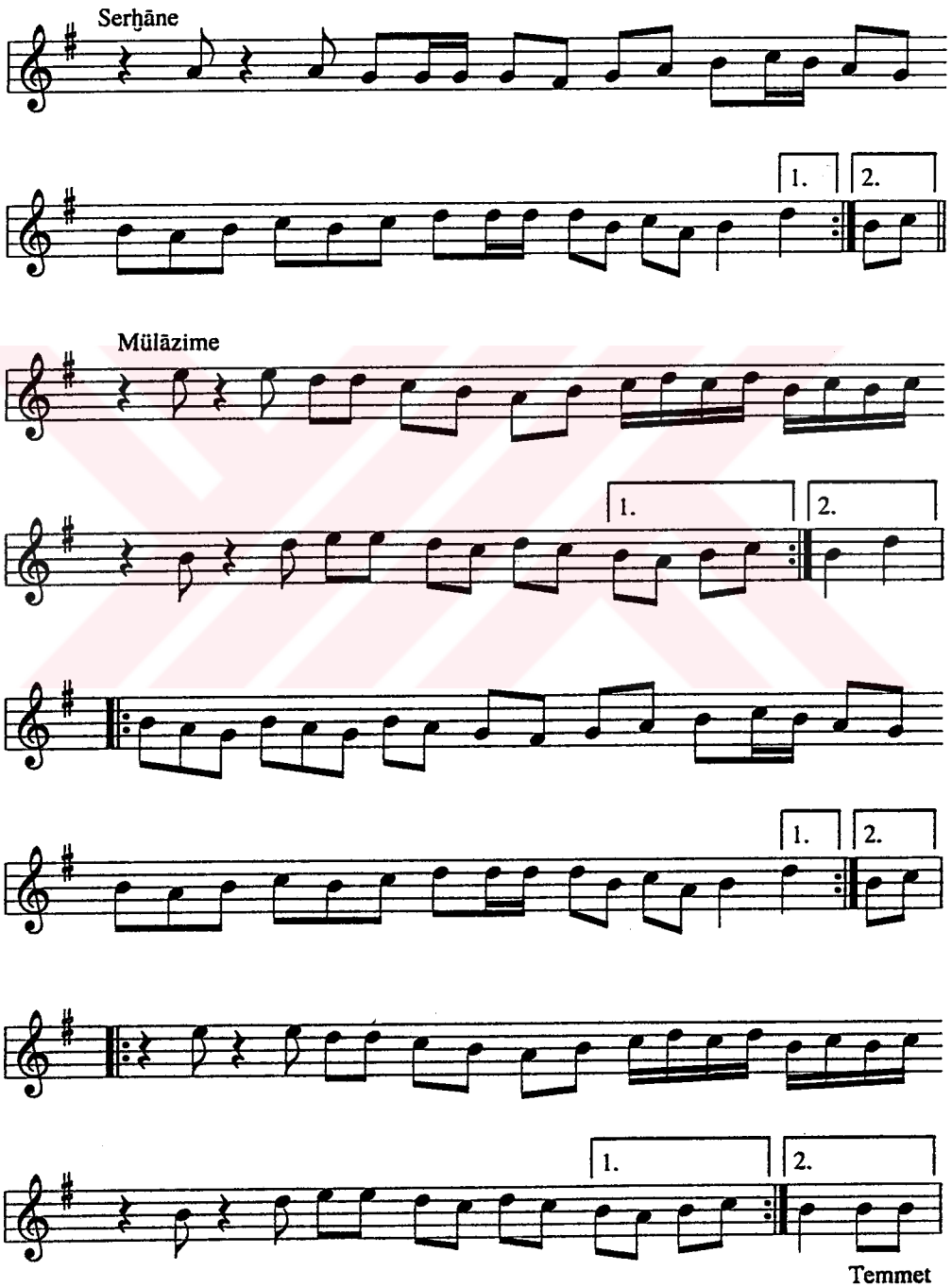

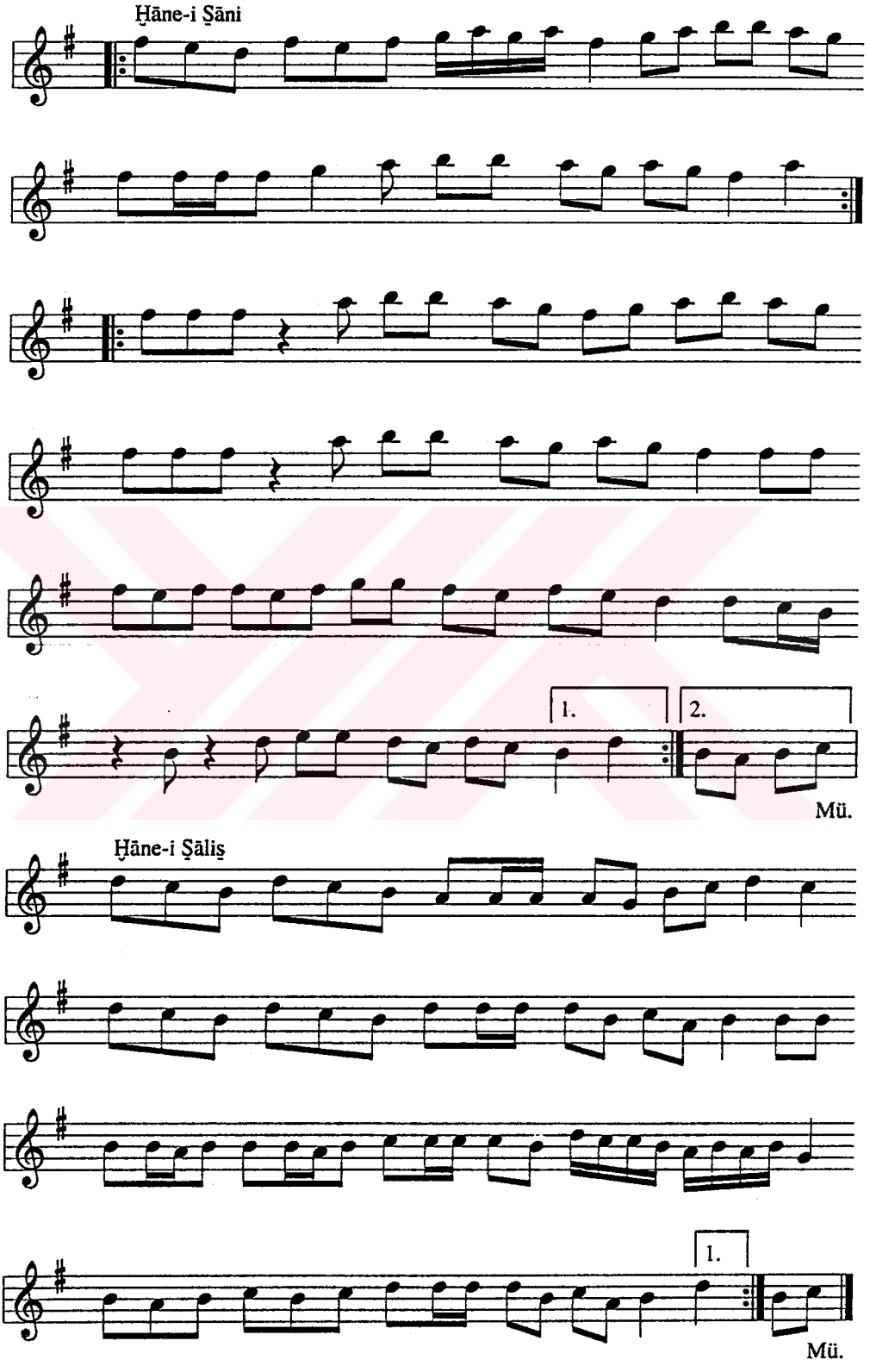
Ḥāne-i Ṣāni
1.
2.
Mü.
Ḥāne-i Ṣāliṣ
1.
Mü.

MSS s.200

SEMĀ'Î

Der Maḳām-ı Mezbūr

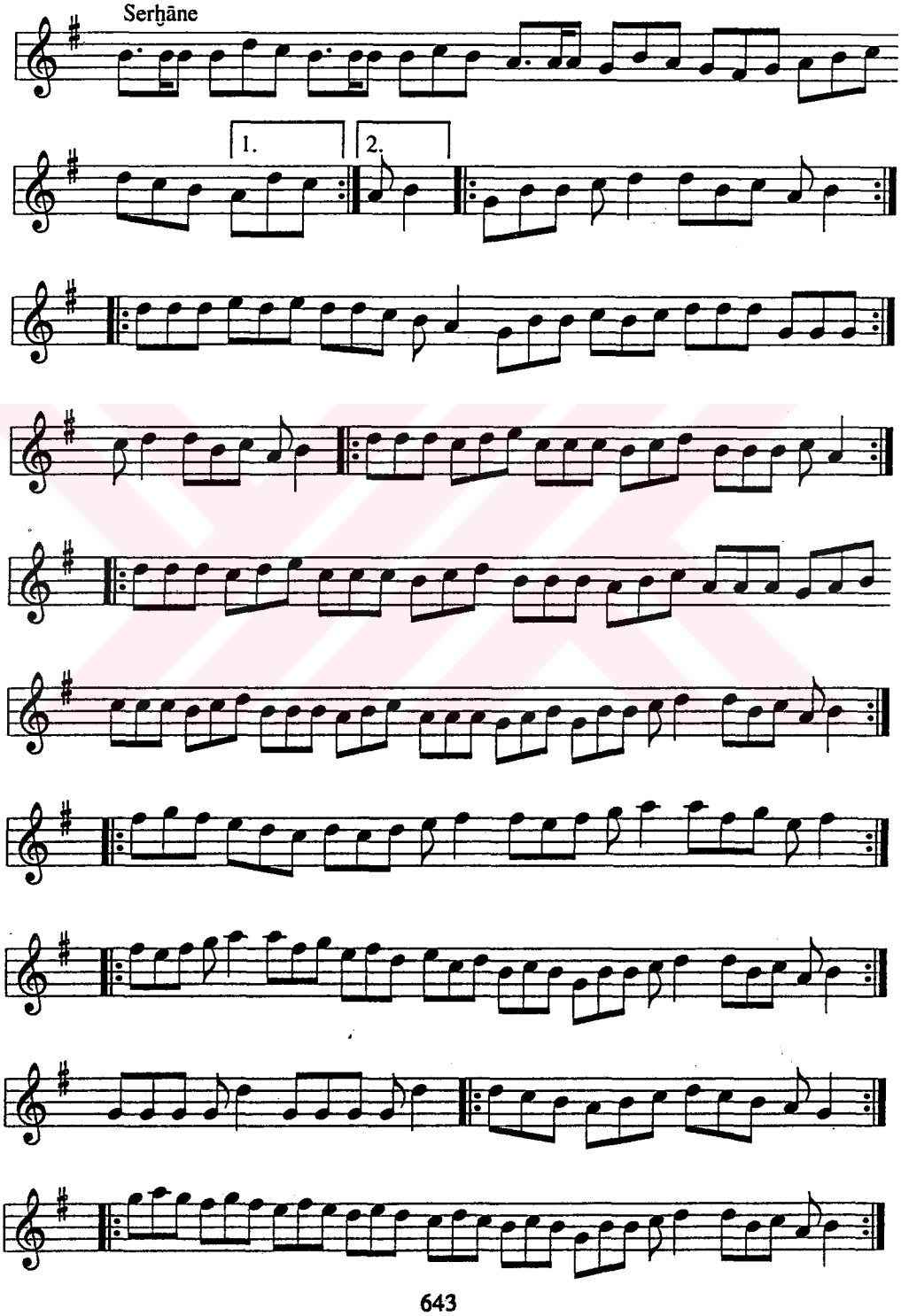

MSS s.201-1

PİŞREV-İ MEDED RŪḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş-i Ḍarb-ı Feṭḥ

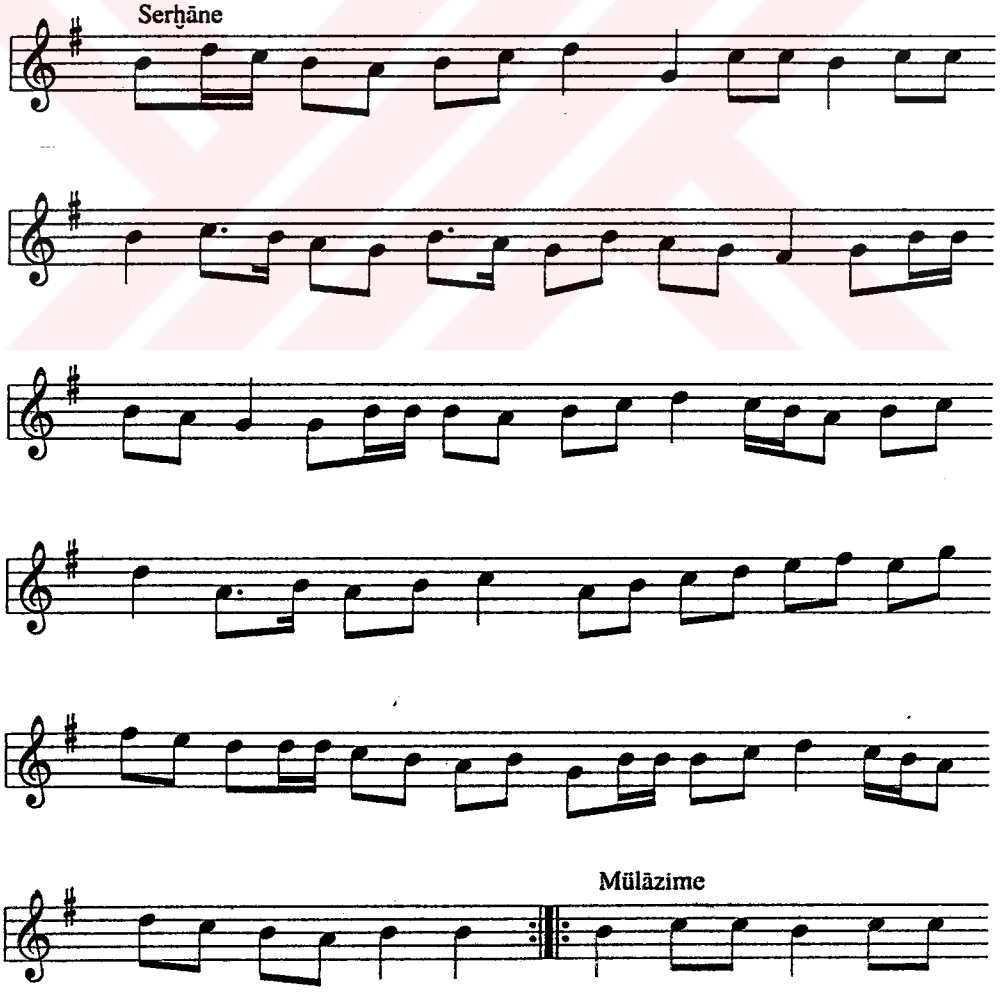

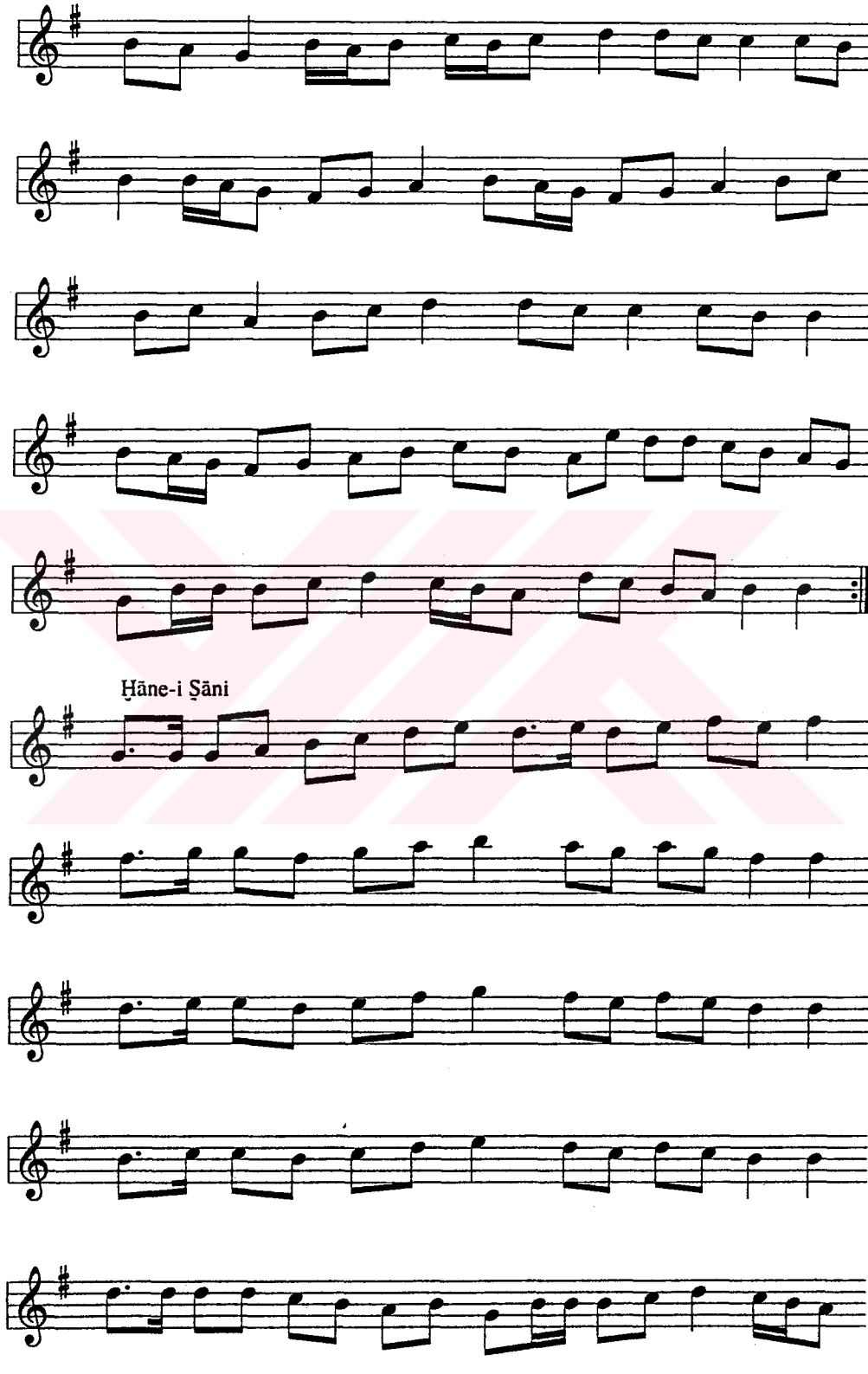
Ḥāne-i Ṣāni

Zeyl

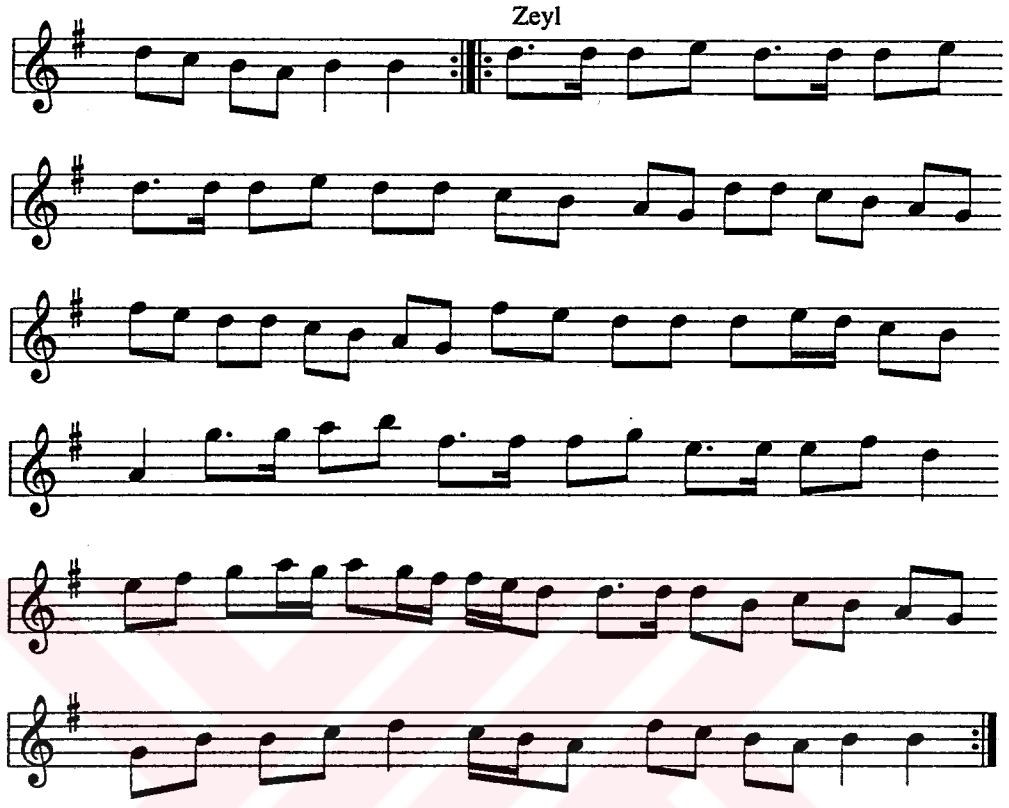

Ḥāne-i Ṣāliş

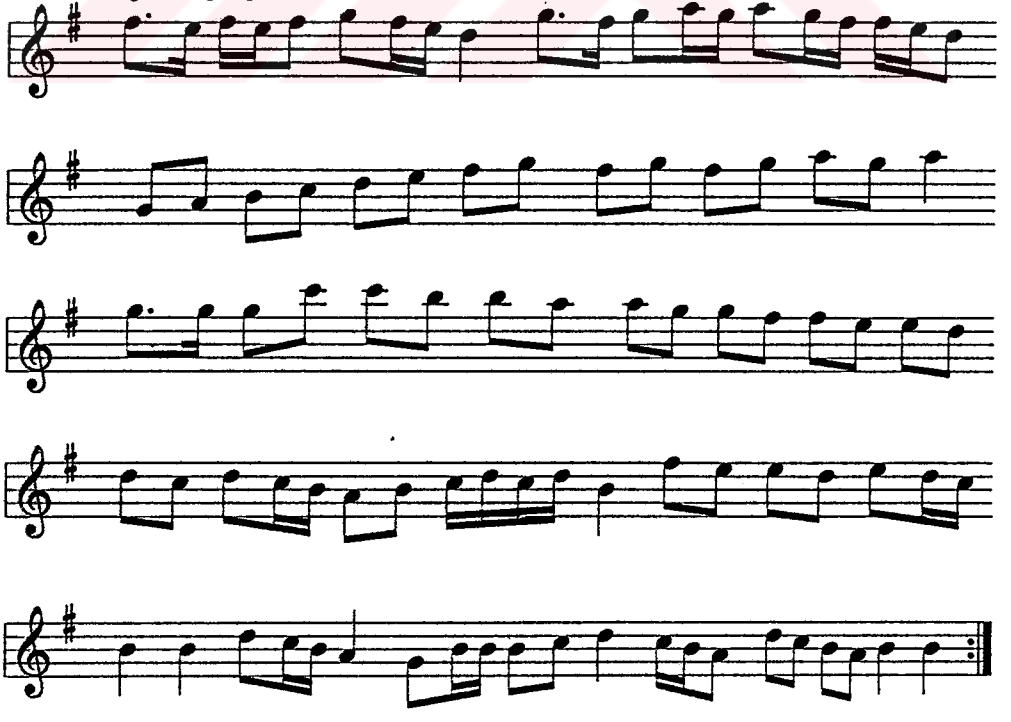

MSS s.201-2

BĀDE OYUNU

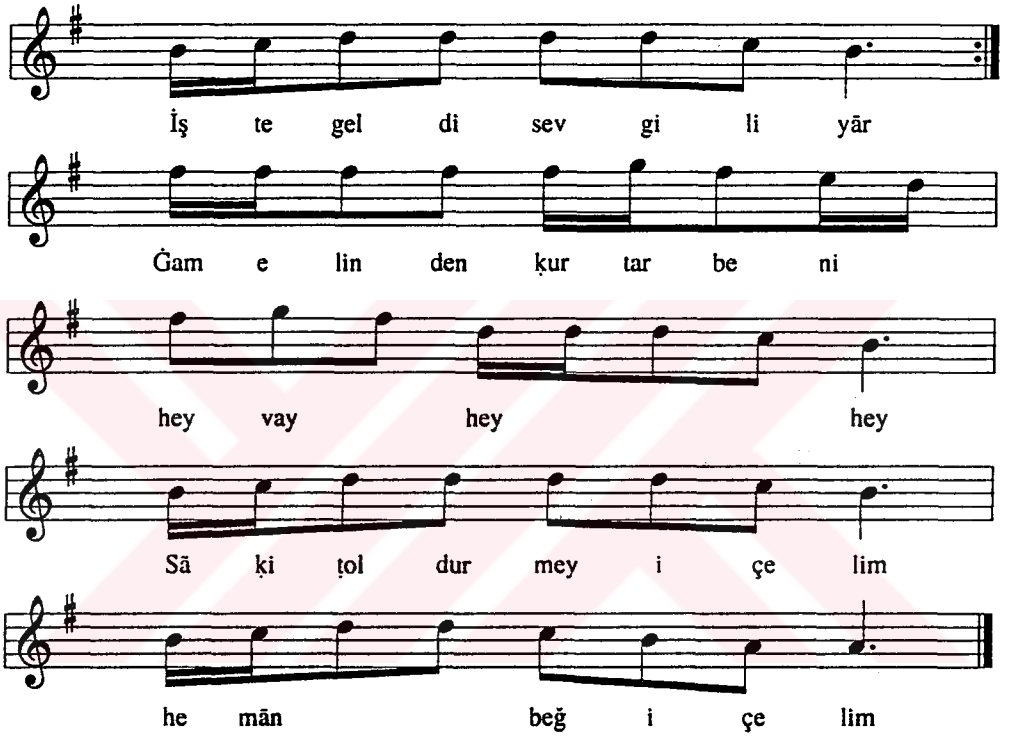

1. İşte geldi sevgili yār
Sāḳi ṭoldur mey içelim
Ġam elinden ḳurtar beni hey vay
Sāḳi ṭoldur mey içelim
Hemān beğ içelim

2. Baġçede açılur güller
Feryāda başlar bülbüller
Bu fenāya fāni dirler hey vay

3. Benim göñlüm pür melāldir
Çağırduğum Ẕü'lcelāl'dir
Bugün içimde ne ḥāldir hey

4. Gül aġacı boġum boġum
Yüreğime urdu düğüm
Mey içecek gündür bugün hey

MSS s.202

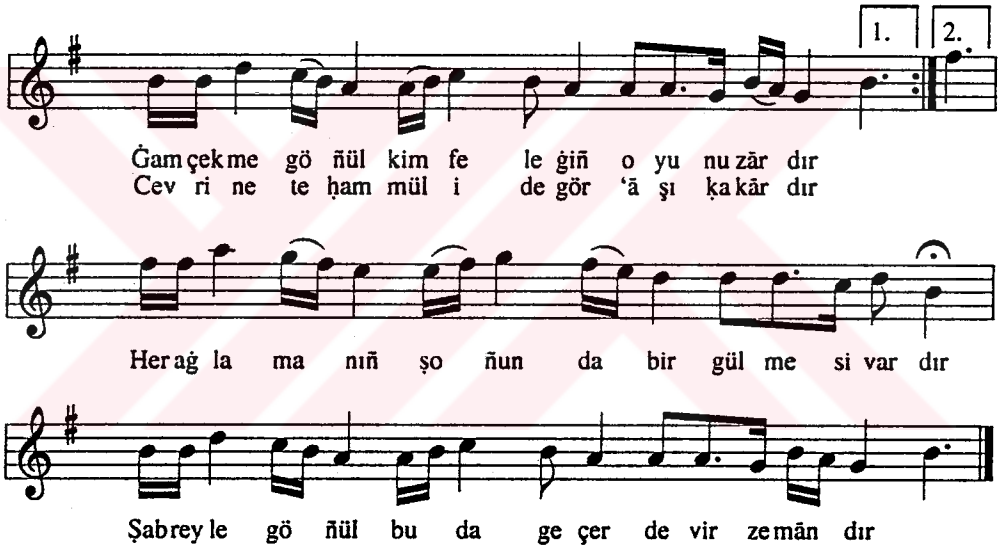

1. Ġam çekme göñül kim feleġiñ oyunu zārdır
2. Cevrine tehammül idegör ʻāşıḳa kārdır
3. Her aġlamanıñ şoñunda bir gülmesi vardır
4. Ṣabreyle göñül bu da geçer devr-i zemāndır

1. Ḳadem ki seniñ ḳabża-i ʻaşḳıñda kemāndır
2. Āhımdır ānıñ tiri, zihi rişte-i cāndır
3. Her tir-i belā kim atılur saña ḳażadan
4. Ṣabreyle göñül bu da geçer devr-i zemāndır

1. Ḥaḳḳında ne kim söylese ẓann-(ü) gümāndır
2. Bilmezlikle ẓulm idersin bezmiñ yamandır
3. Her demde uyub el sözüne aġladır olduñ
4. Ṣabreyle ... eyżan

MSS s.203

(?)

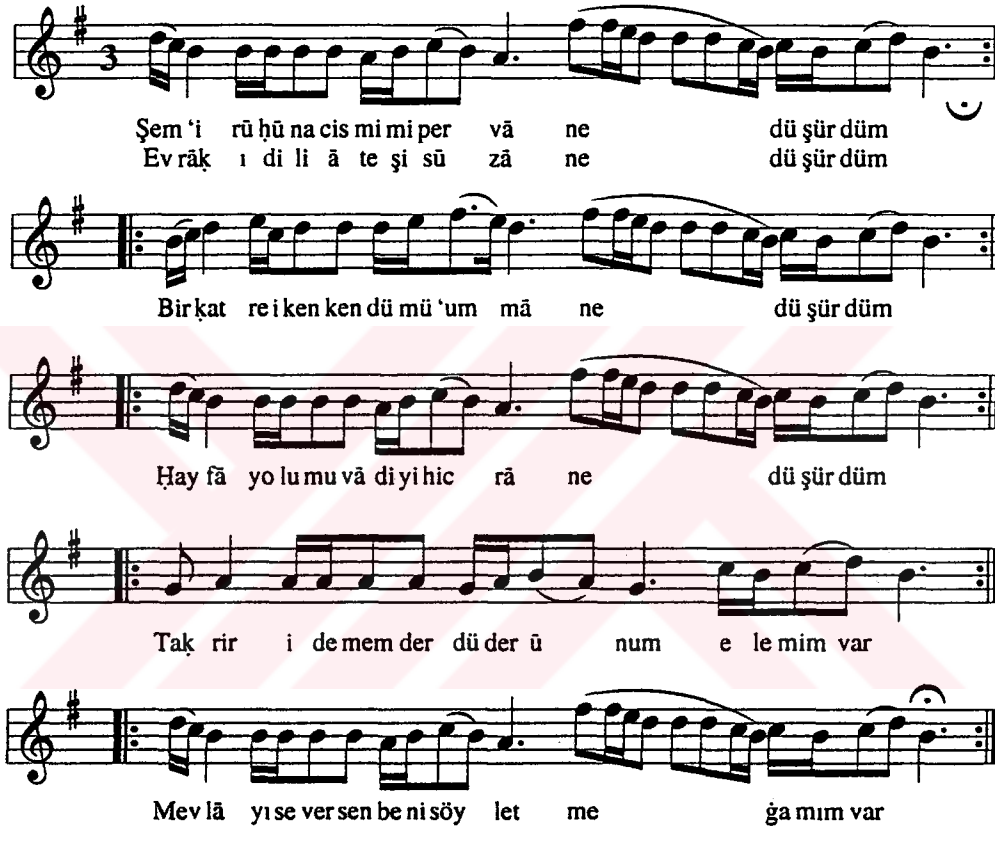

Şem'i rūḥuna cismimi pervāne düşürdüm
Evrāk-ı dil-i ateşi sūzāne düşürdüm
Bir ḳatre iken kendümü 'ummāne düşürdüm
Ḥayfā yolumu vādi-yi hicrāne düşürdüm
Takrir idemem derd ü derūnum elemim var
Mevlāyı seversen beni söyletme ġamım var

Ṣabrım benim ol nergis-i fettān ile gitdi
'Aḳlım benim ol zülfü perişān ile gitdi
Göñlüm hevesi vuṣlat-ı cānān ile gitdi
Cānım elemi firkat-i hicrān ile gitdi
Hicr āteşiyle yandı derūnum elemim var
Mevlāyı seversen beni söyletme ġamım var

MSS s.204-1

SEMĀ'İ

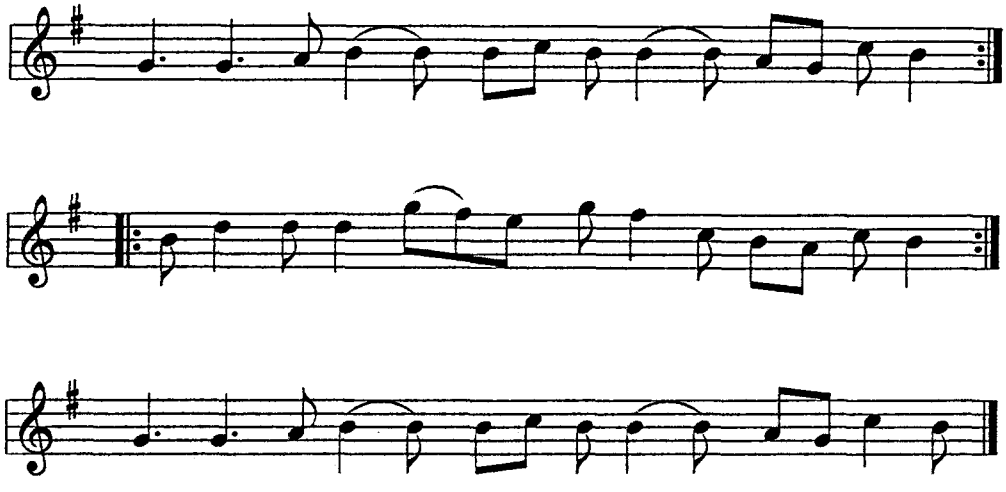

MSS s.204-2

TÜRKİ BEREVİŞ ḲIRĀ'AT

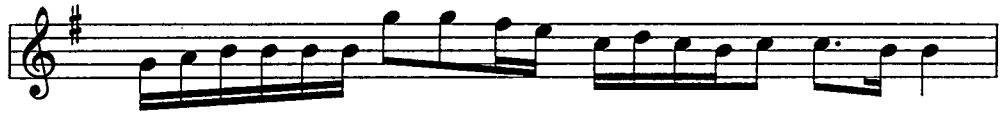

Mu rād Re is ay der hey ġā zi ler ḥā zır o luñ vaḳ ti ñi ze

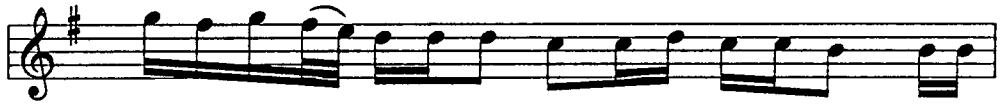

Ḥaż ret 'A li dül dü le bin dü ğü gün ler dir bu gün

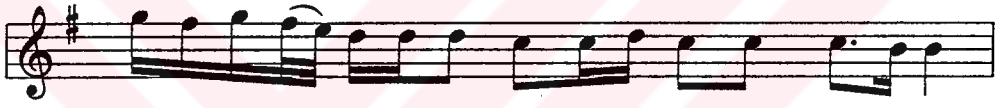

El a yaḳ hur da ḥaş o lub şe hid o lur ġā zi ler

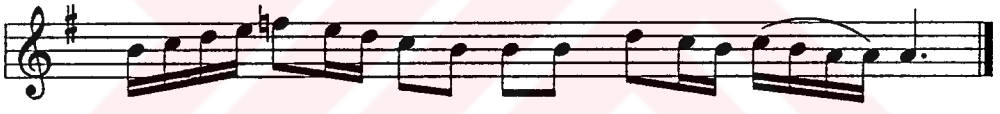

A na lar o ġul de yüb añ du ġu gün ler dir bu gün

1. Murād Reis aydur, hey ġāziler, ḥāżır oluñ vaḳtiñize
Ḥażret-i 'Ali Düldüle bindüğü günlerdir bugün
Āl (ü) āyāli ḫurdaḥaş olub şehid olur ġâziler
Analar oġul deyüb, añduġı günlerdir bugün

2. Gün toġmadın rāst geldim ol Yezid'i pusıde
Ümidimiz budur Ḥaḳḳ'dan ḳılıç 'arşa asıla
Döğüşelim ey ġāziler, nice başlar kesile
Ulu ḳuşlar leşlere ṭoyduġı günlerdir bugün

3. Bu imiş ḳorsan gemisi Mıṣr'ıñ yolunu kesen
Kerbelā'da şehid oldu imām Ḥüseyin, Ḥasan
Aldıñ kāfiriñ gemisin, şükür geldik ṣaġ esen
Cezāyir'lü şen olub güldüğü günlerdir bugün

4. Armudlu aydur; ey ġāziler boyanmış ḳızıl ḳana
Kendüñüze maġrūr olmañ, dünyā fenādır fenā
Deryā yüzünde ḥūriler cenk ider bad-ı ṣabā
Muḥammed'e mu'cizāt indüğü günlerdir bugün.

MSS s.204-3

DİĞER

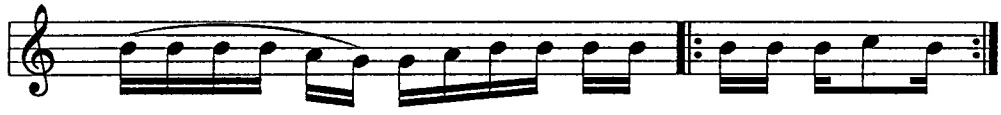

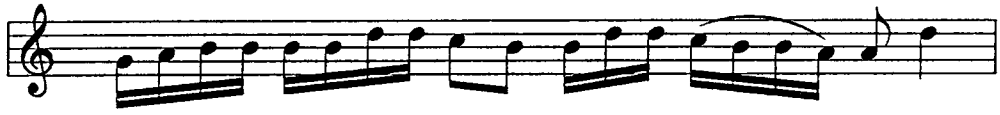

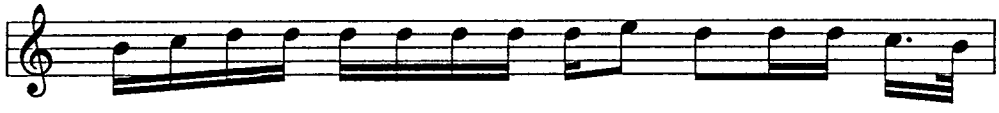

1. Onsekizbiñ ʻālem yaradılmadın
   Ḫūb yaratmış Ḥabibi'niñ nūrını
   Diñleyiñ naṣiḥati, görüñ ne dimiş
   Ümmeti olan görmez ṭāmu nārını

2. Çevirdim, deryāya ṭutdum yüzümü
   Senden ġayr yere ayırmam gözümü
   Yeri göğü ṭutan, ḳurān ʻaẓimi
   Ḥāfiẓ olan okur ʻilmiñ varını

3. Manṣūr'uñ ḍarbından ṭaġlar savrılur
   Bād esdiḳçe yāriñ zülfü ḳıvrılur
   Yā bülbül gülzāre niye çevrilür?
   Gülü seven bülbüle sor ḫārını

4. Ḳoçyiğid serini saḳlamaḳ ister
   Dostunca ḥāṣmını ḥāklamaḳ ister
   Mecnūn olub yolu beklemek ister
   Gerçi ʻāşıḳ böyle sever yārini

5. Muṣṭafā, ne eylersin bāġı būstānı?
   Şu ʻālemde ḥaḳiḳatlü dost ḳanı?
   Gel uydur yanına çeşm-i mestānı
   Gez ʻArabistān'ı gerçek evini

MSS s.205-1

RAKSİYYE

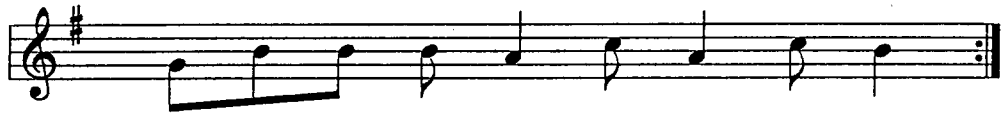

Bir ā fet be ni ey ler he lāk
Ti ġi ġam i le ḳa lır çāk çāk

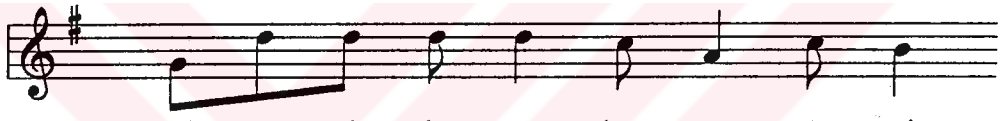

Hāk et di be ni hem pir ü pak

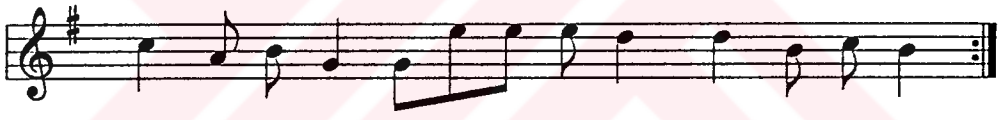

Ki me ya nım ya ñı ma ḥā lim aġ la ya yım

1. Bir āfet beni eyler helāk
   Tiġ-i ġam ile kalır çak çak
   Hāk etdi beni hem pir (ü) pak
   Kime yanam ya kime hālim aġlayayım

2. Teşne dirliğe dil ü cān
   Gün tadı sükker rengi mercān
   Ammā uġratmaz seni ḳocan
   Kime yanam... eyżan

3. Bir kerrecik öpsem yüzüñi
   Tūtiyā iderdüm tozuñu
   Lakin pek saḳlarsın özüñü
   Kime ... eyżan

4. Hiç yoḳdur böyle hüsn cemāl
   Bulunmaz onda olan kemāl
   Anuñ çün sevüb oldum pā-māl
   Kime yanam ... eyżan

MSS s.205-2

MURABBA'

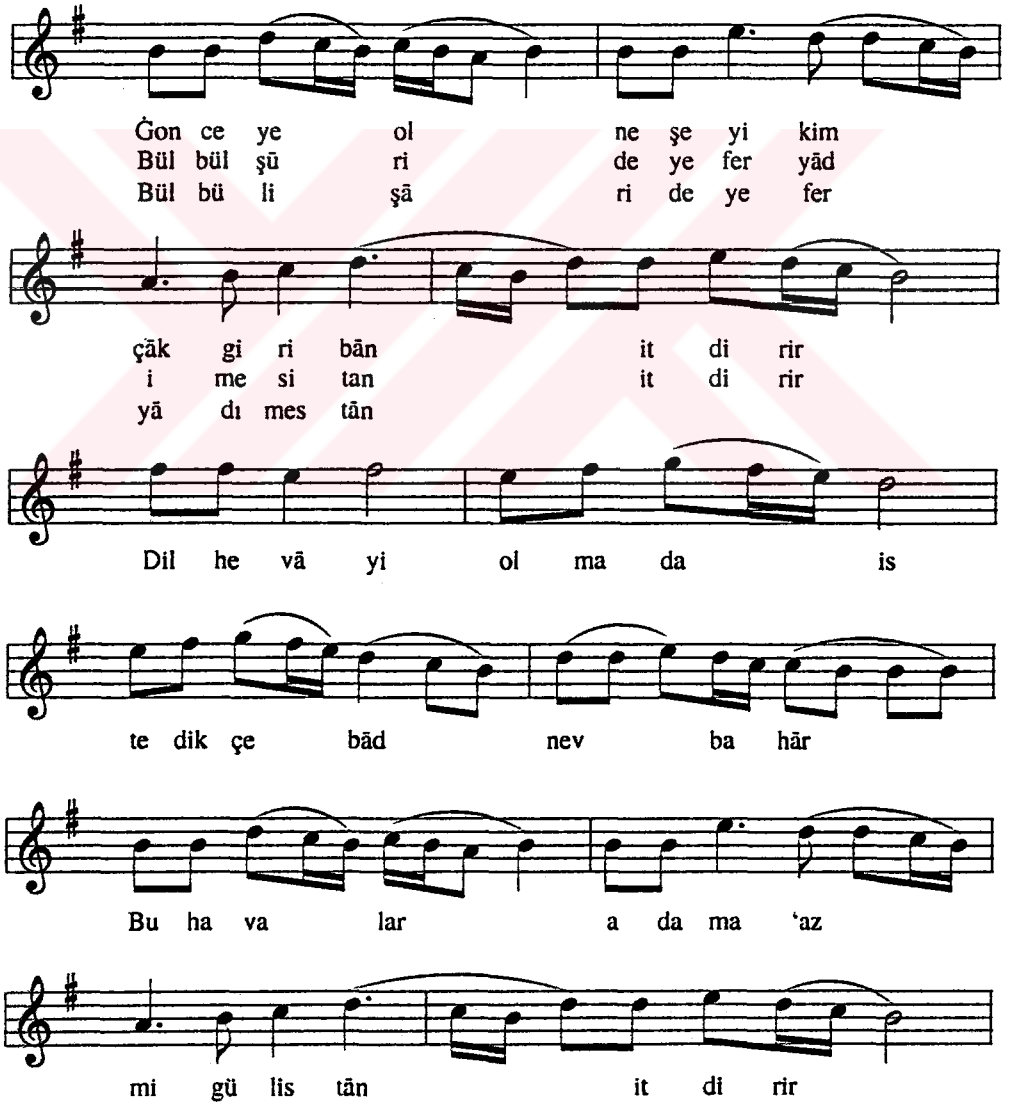

MSS s.205-3

MURABBA'

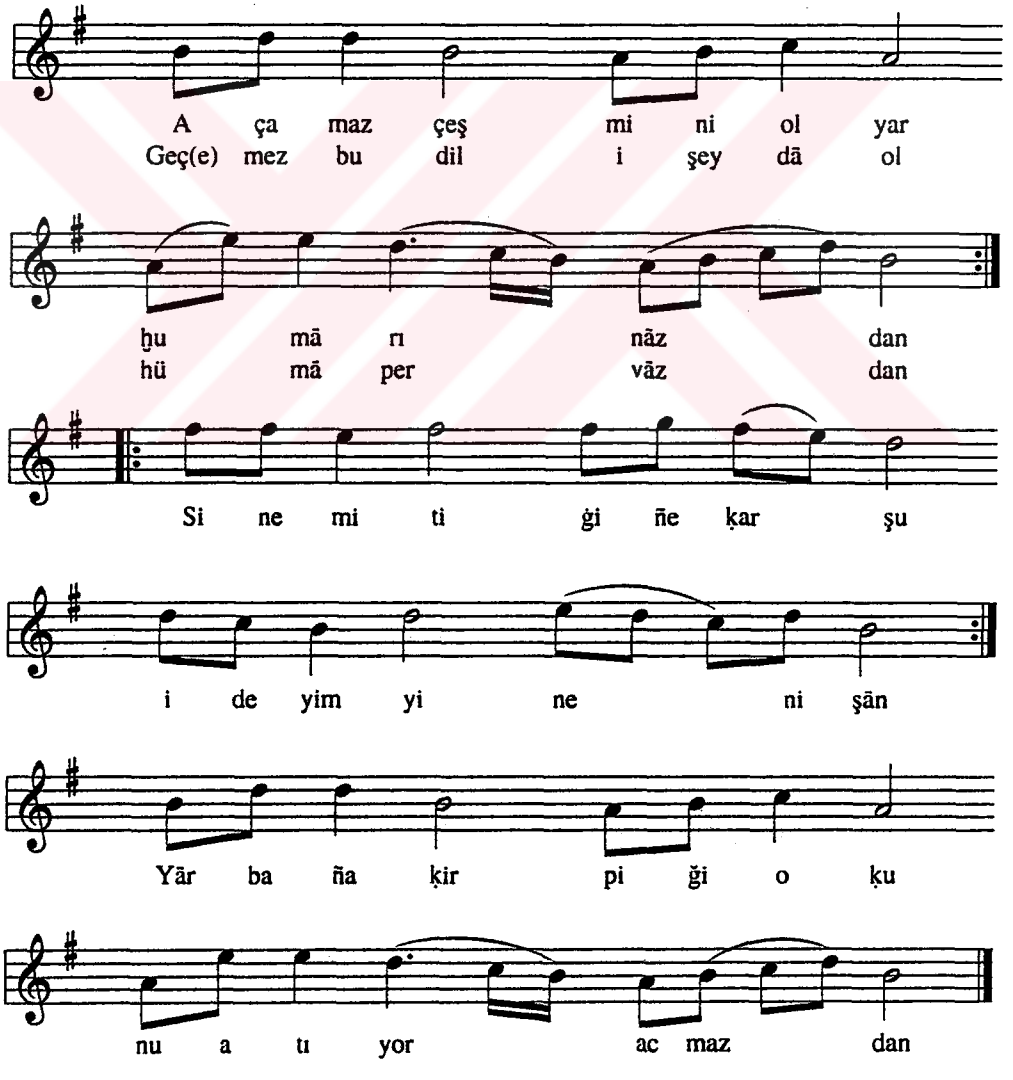

MSS s.205-4

SEMĀ'Ī

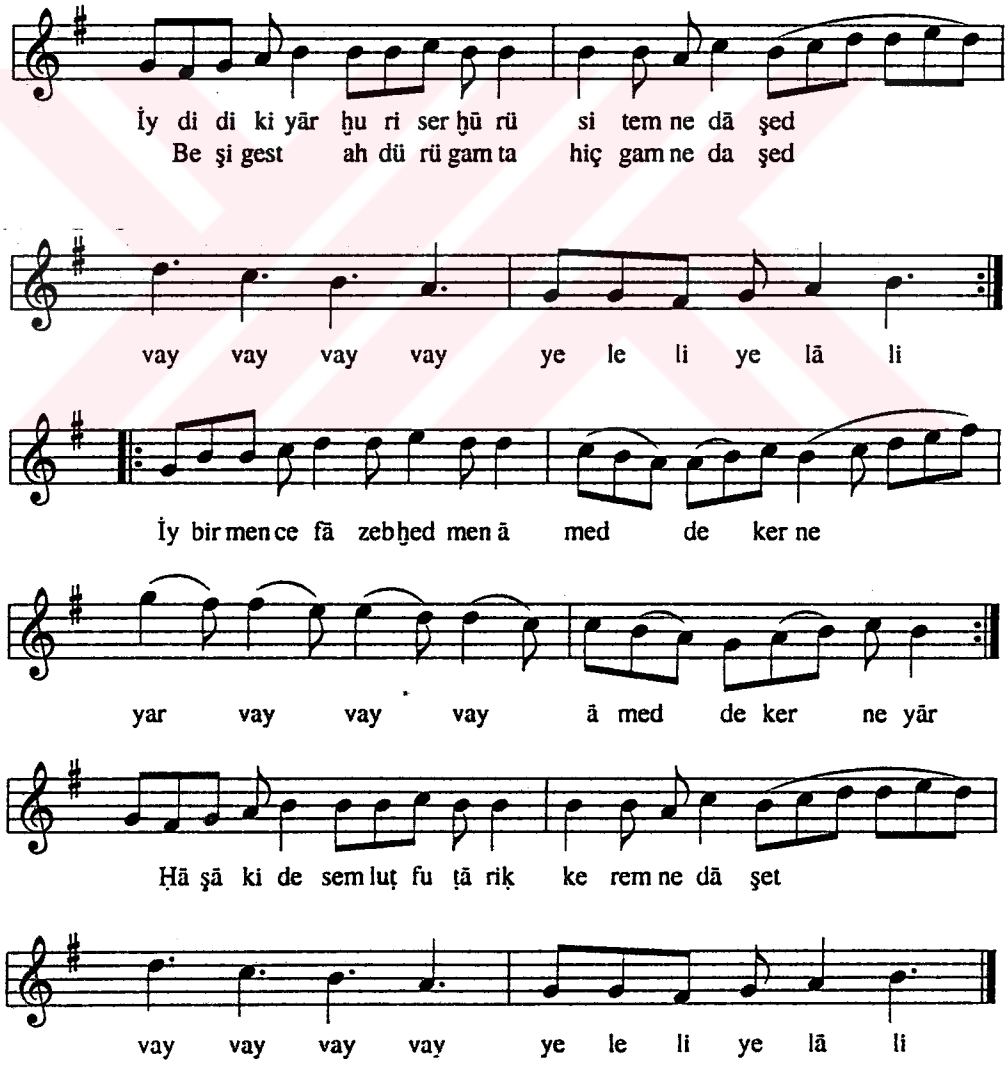

MSS s.206-1

(?)

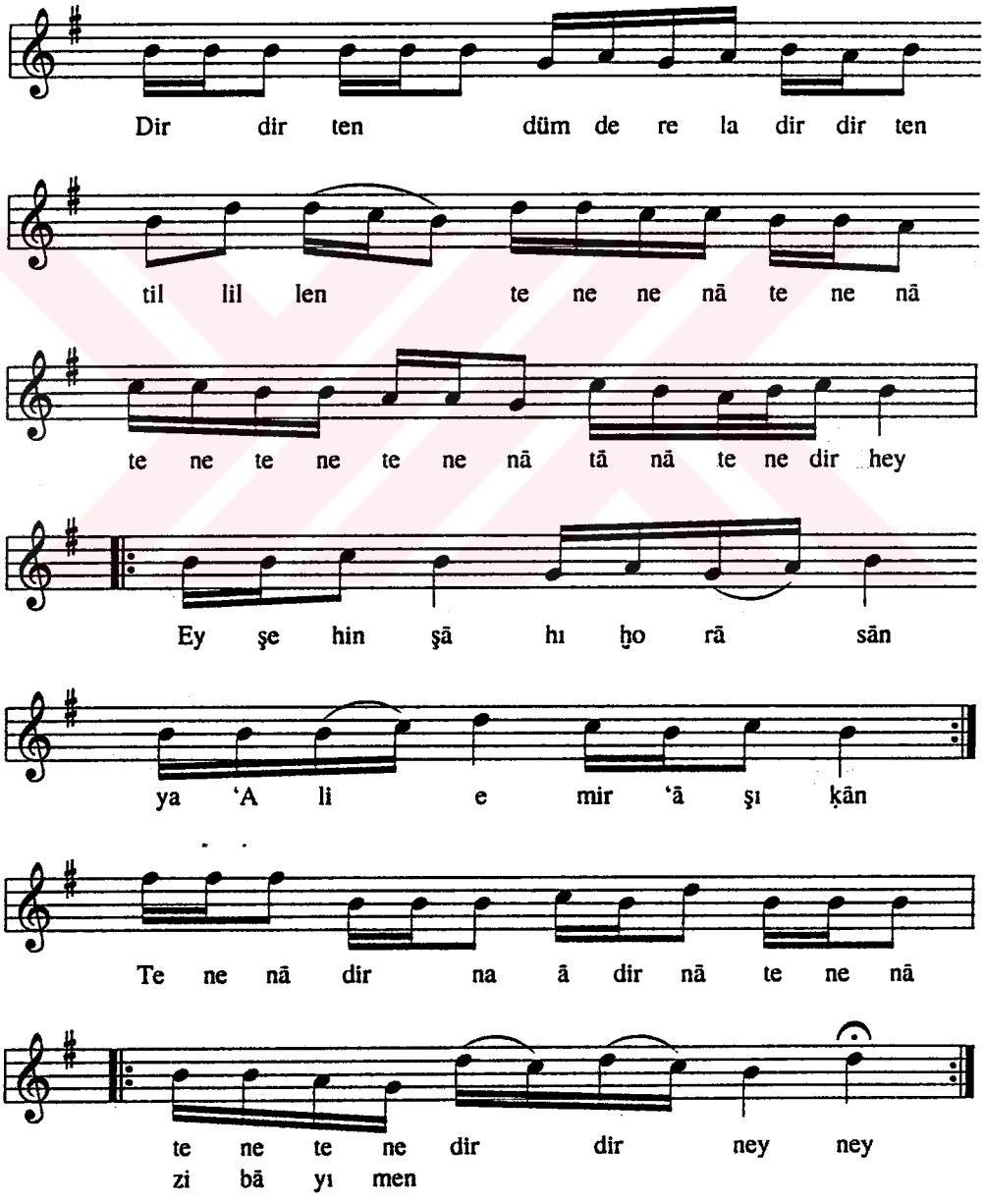
Dir dir ten düm de re la dir dir ten
til lil len te ne ne nā te ne nā
te ne te ne te ne nā tā nā te ne dir hey
Ey şe hin şā hı ḫo rā sān
ya ʻA li e mir ʻā şı ḳān
Te ne nā dir na ā dir nā te ne nā
te ne te ne dir dir ney ney
zi bā yı men

MSS s.206-2

SEMĀ'Ī

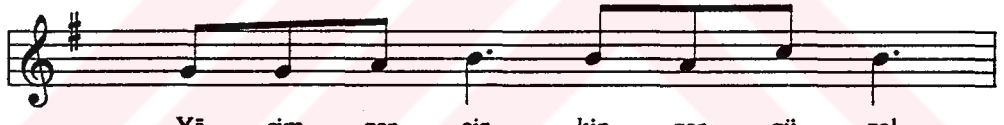

Yā rim ger çir kin ger gü zel
Ba ña ye ter ḳa şı gü zel

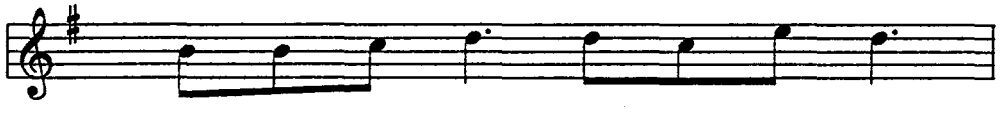

Taḳ dir ḳıl mış çün ki E zel
Ba ña fī rā kı lem ye zel

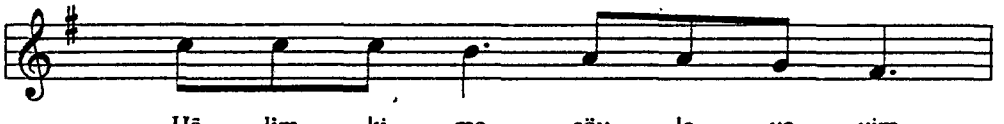

Hā lim ki me söy le ye yim
Der dim ki me ağ la ya yım
Şu lar gi bi çağ la ya yım

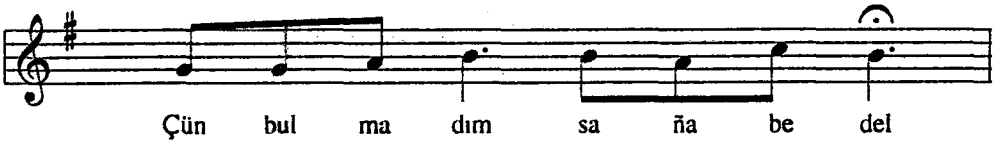

Çün bul ma dım sa ña be del

MSS s.206-3

TÜRKİ BERĀY-I DERVİŞ

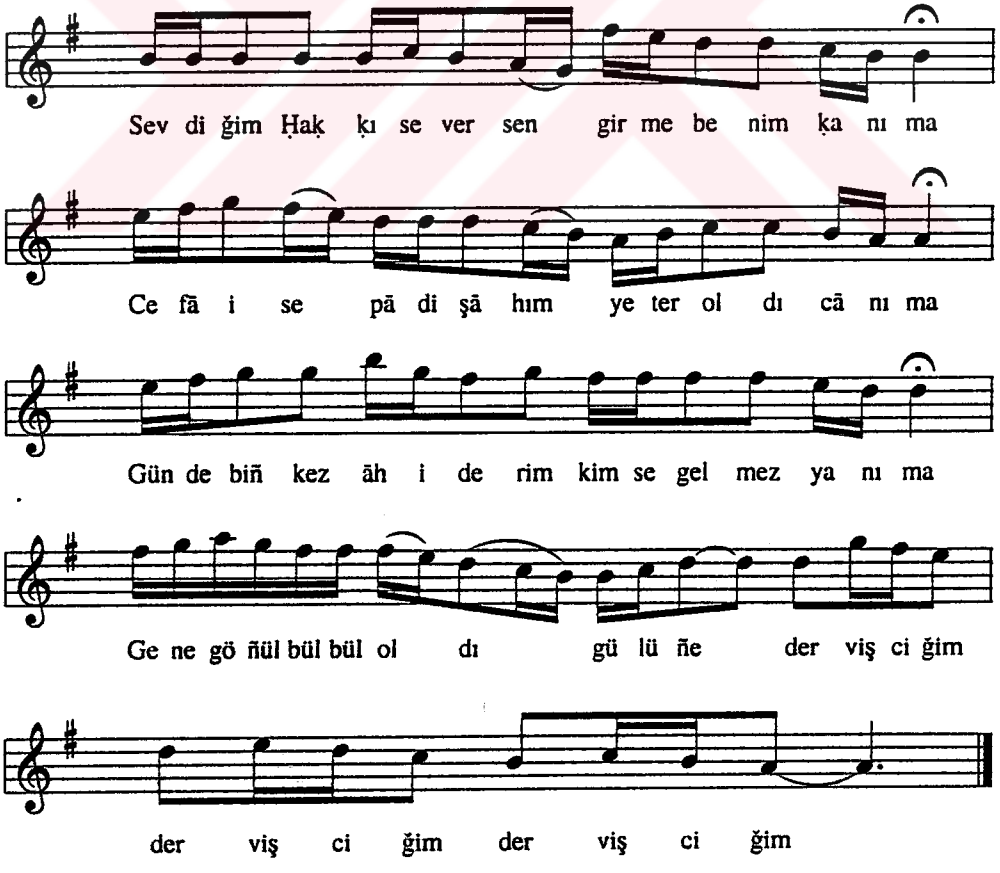

MSS s. 207-1

MURABBA'

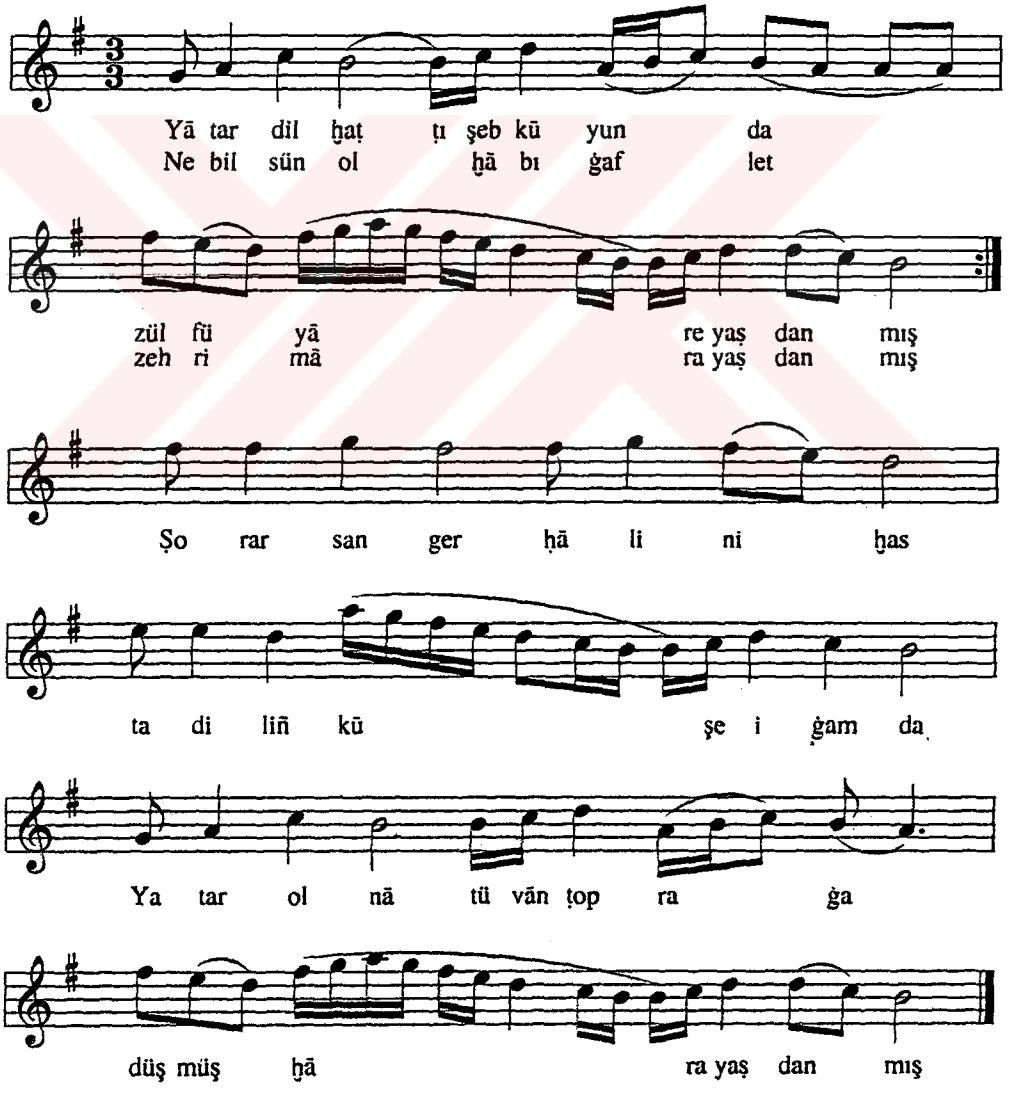

MSS s. 207-2

SEMĀ'Î

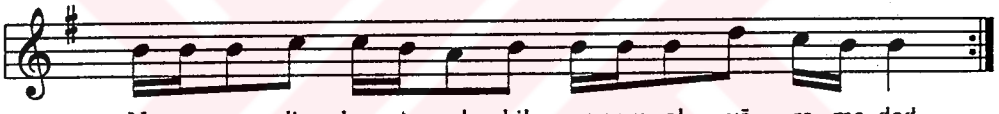

Ne şuç et dim ben 'a ceb bil me zem ol yā re me ded
Ki bu mec i rūh di le ur dı yi ne yā re me ded

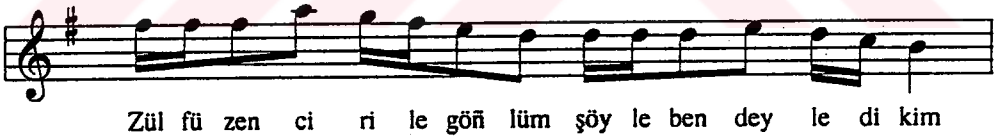

Zül fü zen ci ri le göñ lüm şöy le ben dey le di kim

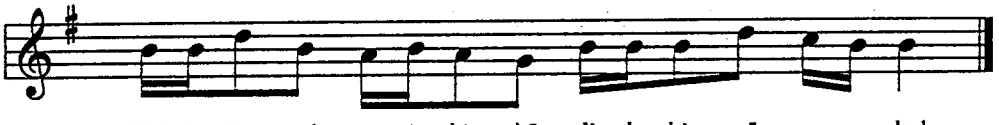

Yoḳ ḫa lāṣ ol ma ġa bir ḥā li le bir çā re me ded

Ne şuç etdim ben 'aceb bilmezem ol yāre meded
Ki bu mecrūh dile urdı yine yāre meded
Zülfü zencir ile göñlüm şöyle bend eylediğim
Yoḳ ḫalaṣ olmaġa bir ḥāl ile bir çāre meded

Ah ü zār etmeği şimden geru kār eyleyeyim
Berd ü miḥnetle ġamı kendüme yār eyleyeyim
Cāne kār etdi cefāsı bilmezim ne eyleyeyim
Kimse dil virmeye bir böyle cefākāre meded

MSS s. 207-3

VĀRṢAĠI

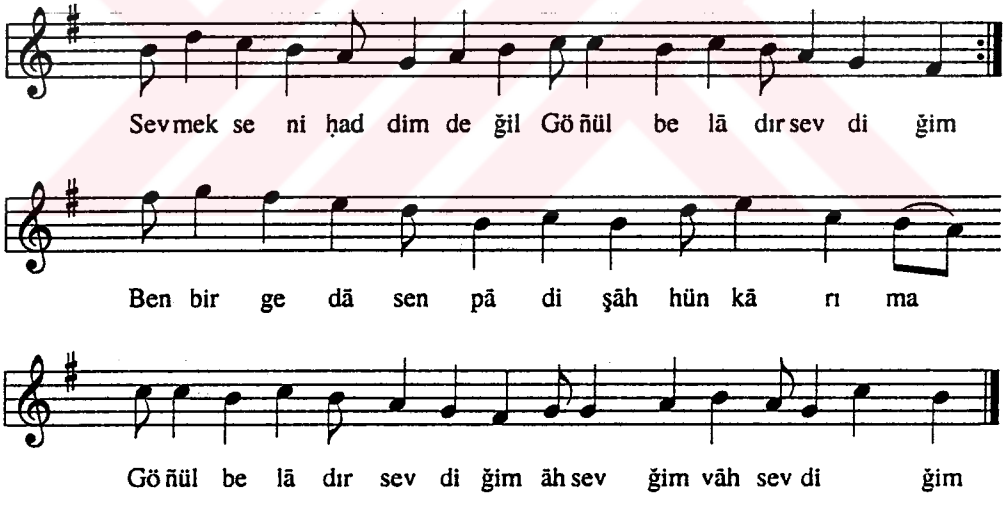

1. Sevmek seni ḥaddim değil
   Göñül belādır sevdiğim
   Ben bir gedā, sen pādişāh (hünkārıma)
   Göñül belādır sevdiğim

2. Gitdi 'aḳlım bende değil
   Cānım daḫi tende değil
   İḫtiyārım elde değil (sulṭānıma)
   Göñül ... eyżan

MSS s. 207-4

DİĞER

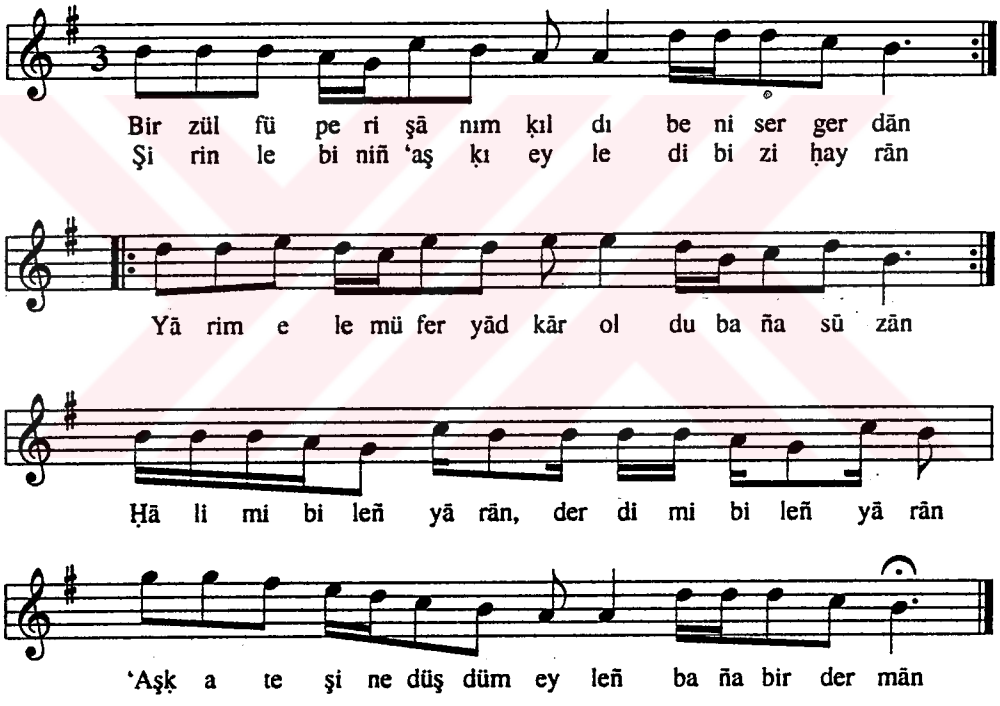

1. Bir zülfü perişānım ḳıldı beni sergerdān
   Şirin lebiniñ ʿaşḳı eyledi bizi ḥayrān
   Yārim elem ü feryād kār oldu baña sūzān
   Ḥālimi biliñ yārān, derdimi biliñ yārān
   ʿAşḳ ateşine düşdüm eyleñ baña bir dermān

2. Yā Rabb nice dem bilmem bir ʿāşıḳ-ı şeydāyım
   Bir leyliniñ öcünden Mecnūn bigi bi-cāyım
   ʿAşḳ ehliniñ içinde divāne vü rüsvāyım
   Ḥālimi ... eyzan

MSS s. 208-1

PİŞREV-İ DERVİŞ PİYĀLE Ya'ni CĀMŪS

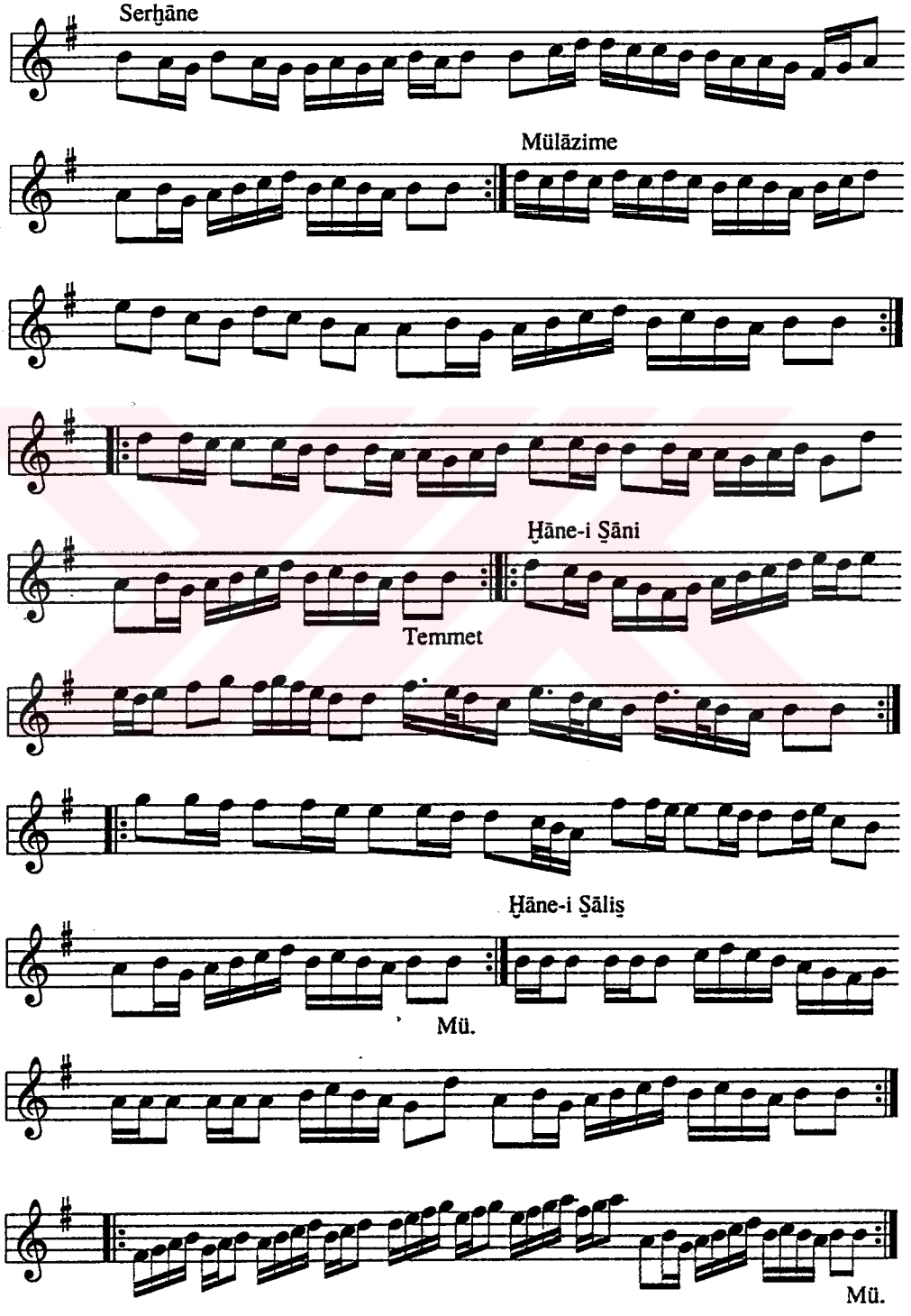

MSS s. 208-2

SEMĀ'Ī ŞOLĀĶZĀDE

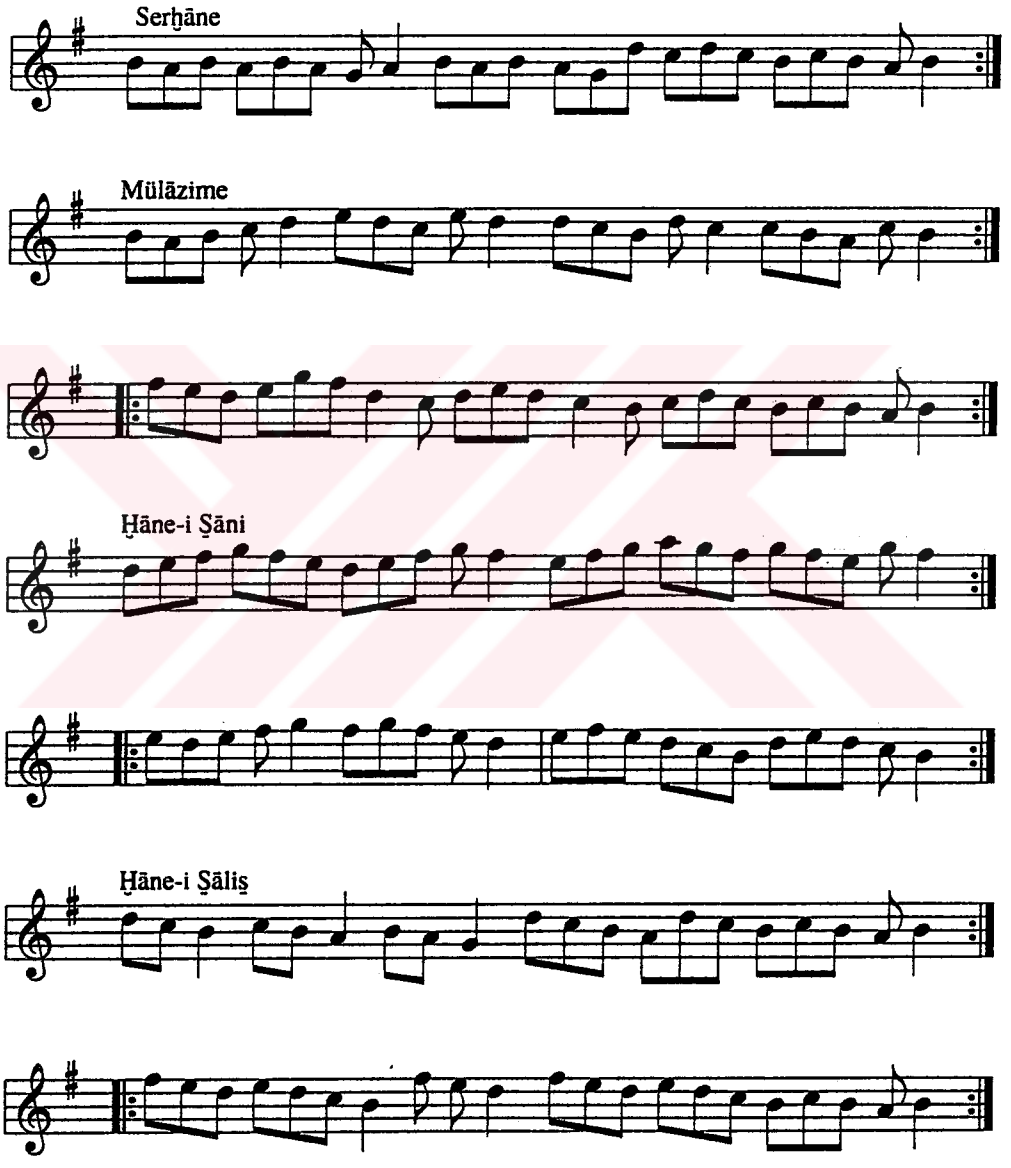

MSS s. 209-1

SEMĀ'Ī ṢOLĀḲZĀDE

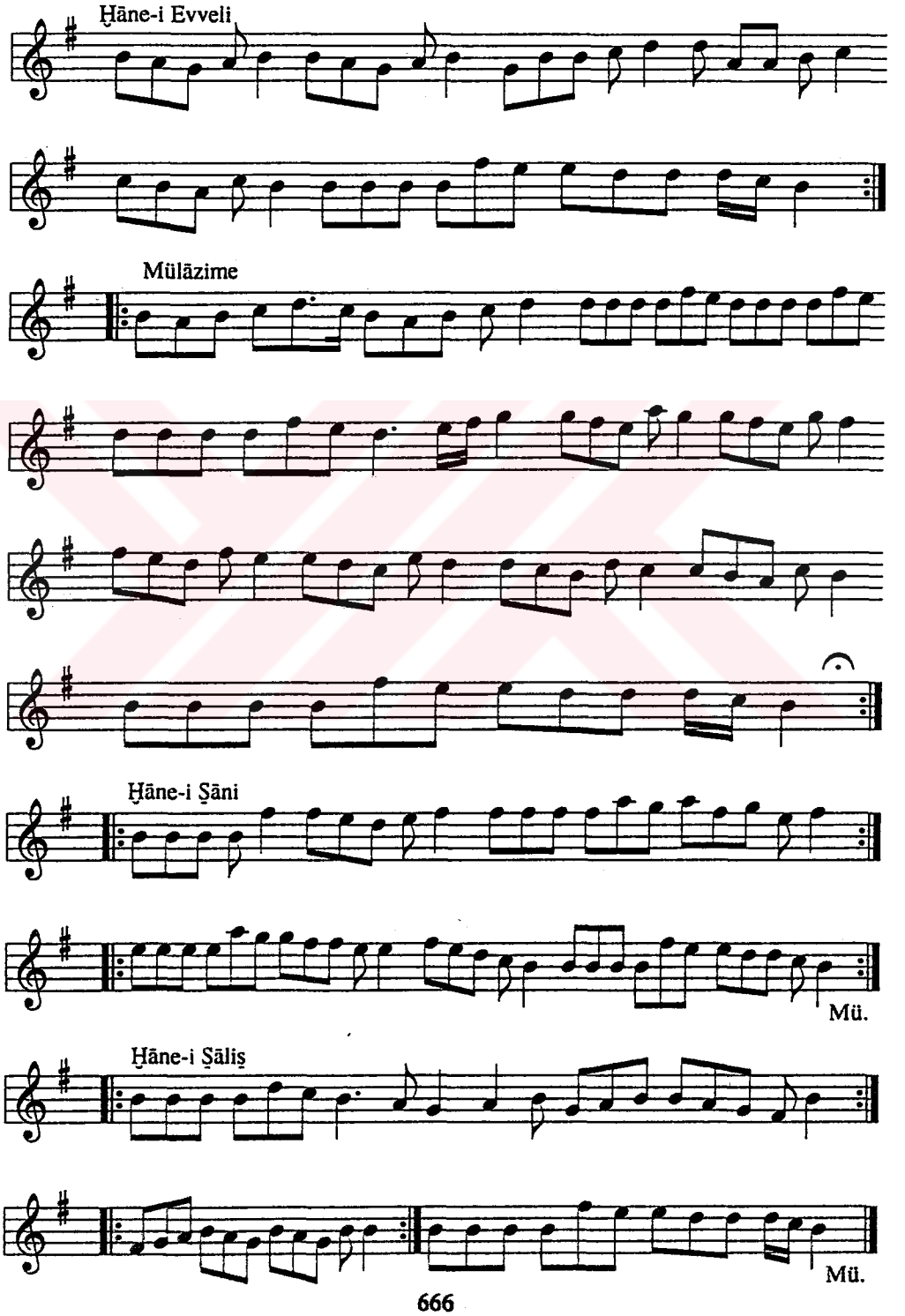

MSS s. 209-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

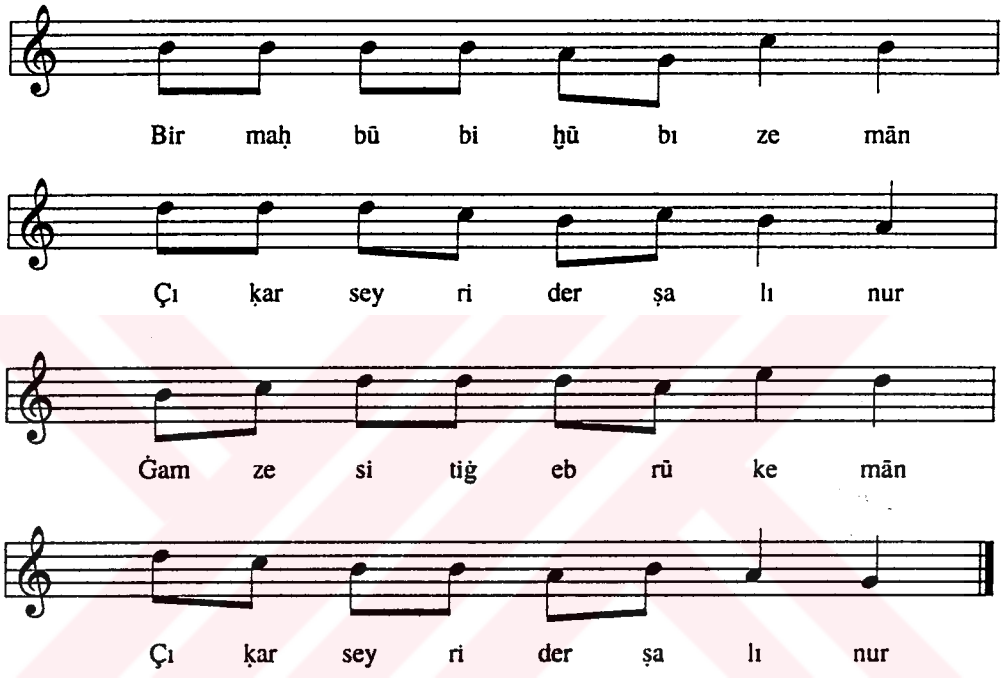

1. Bir maḥbūbi ḫūbi zemān
   Çıḳar seyr ider, ṣalınur
   Ġamzesi tiġ ebrū-kemān
   Çıḳar seyr ider, ṣalınur

2. Elime gireydi hemān
   Ḳoçardım, virmezdim zemān
   Bir servi boylu ḫırāmān
   Çıḳar seyr ... eyzan

3. Baḳma alnındaki ceme
   Ḥükm ider Erzrum'a, Şām'a
   Gök yüzünde mürġ-i hümā
   Çıḳar ... eyzan

4. 'Ali der, yürekdir yanan
   Göñül mürġi uçub ḳonan
   Bir melek ṣuretlü cānān
   Çıḳar ... eyzan

MSS s. 209-3

MURABBA'

Bestenigār-ı 'Acem

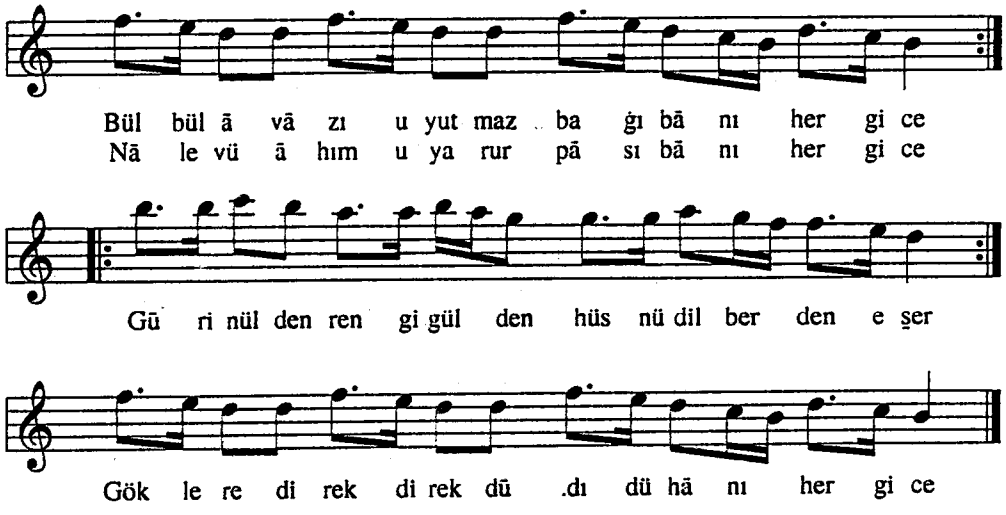

MSS s. 210-1

PİŞREV-İ PAPAZ

Uşūleş Düyek

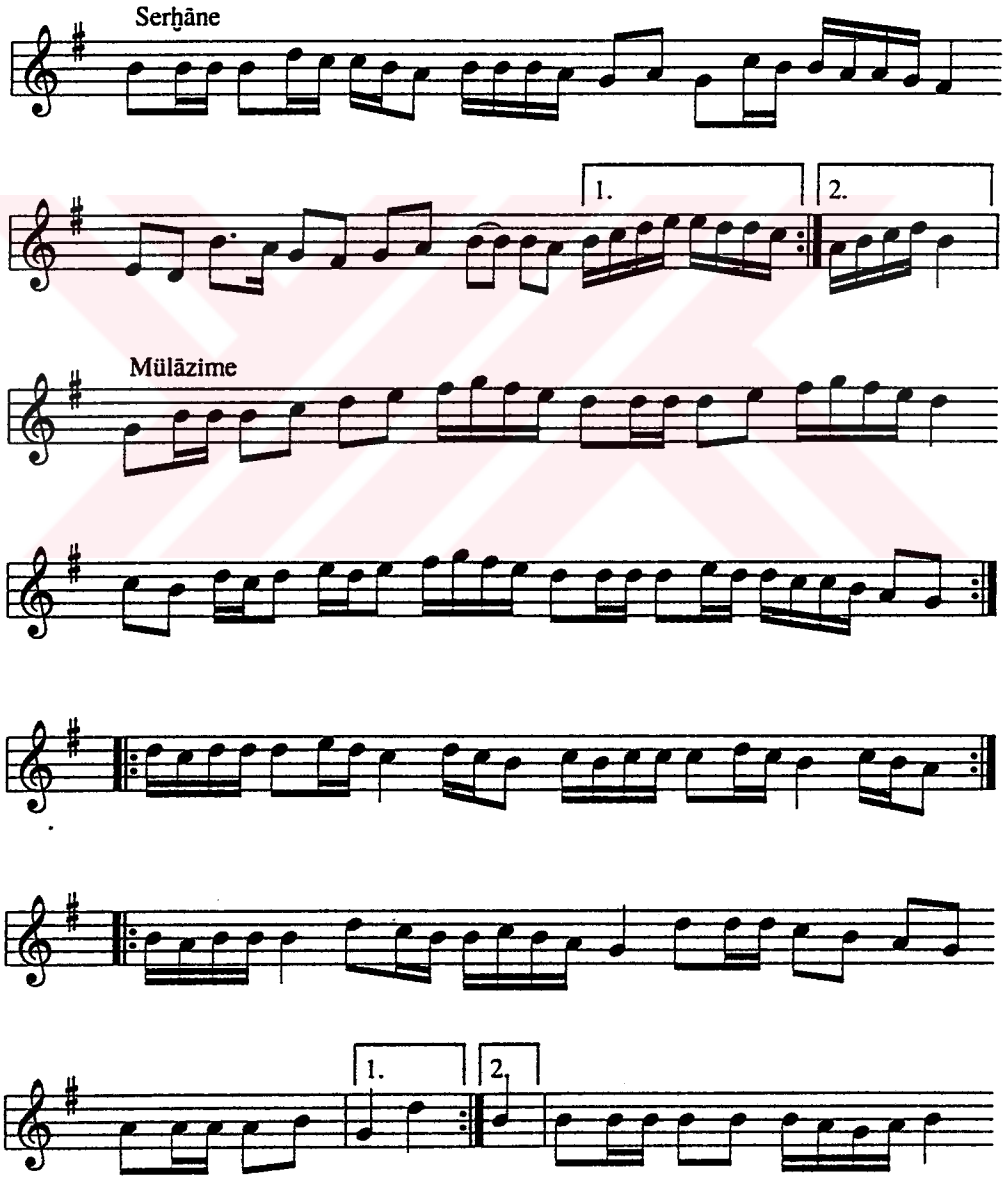

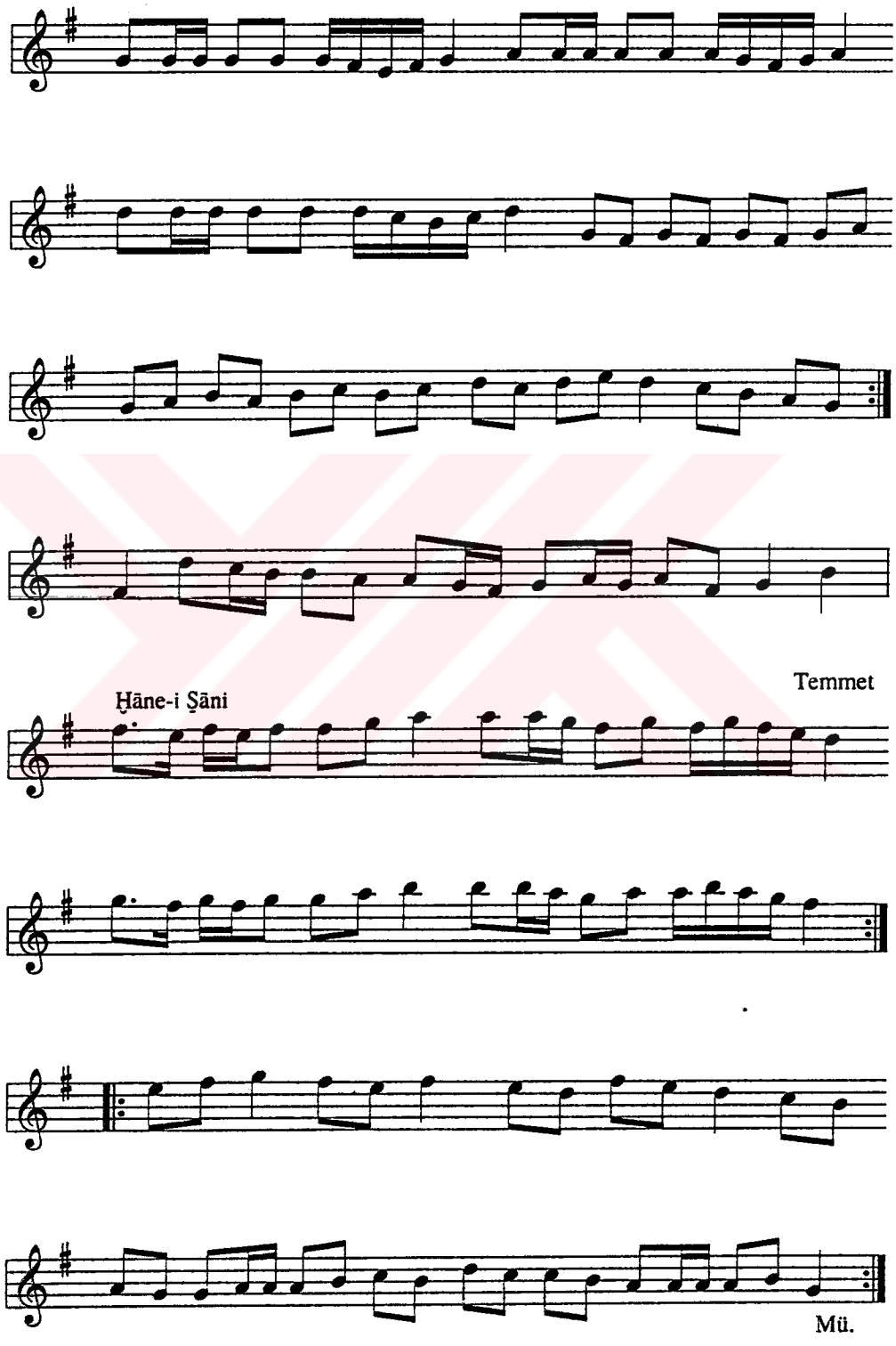
Temmet
Ḥāne-i Ṣāni
Mü.

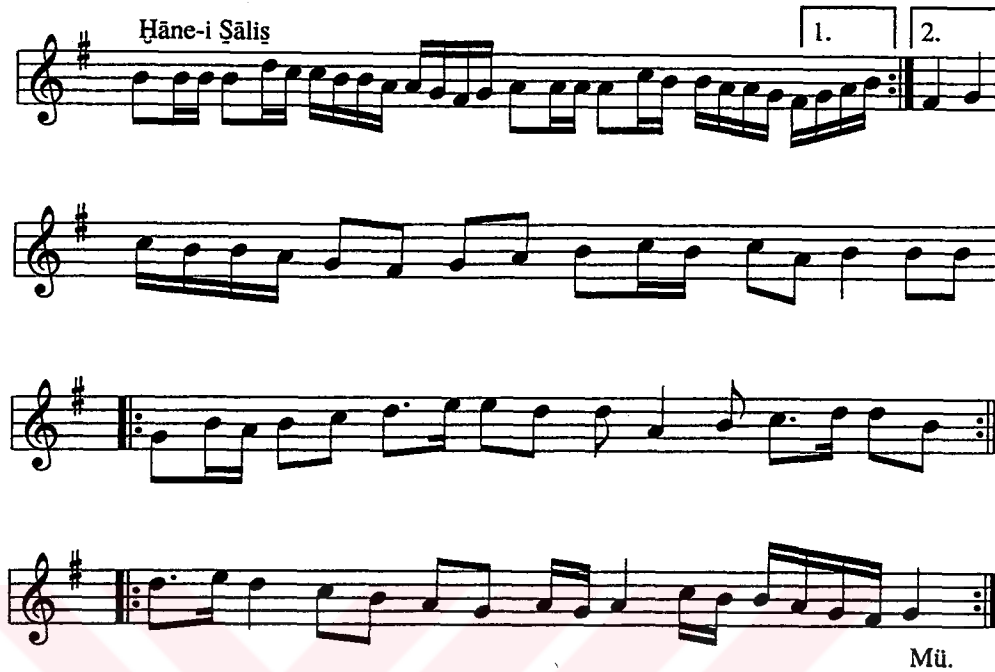
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
Mü.

MSS s. 210-2

ŞARḲI

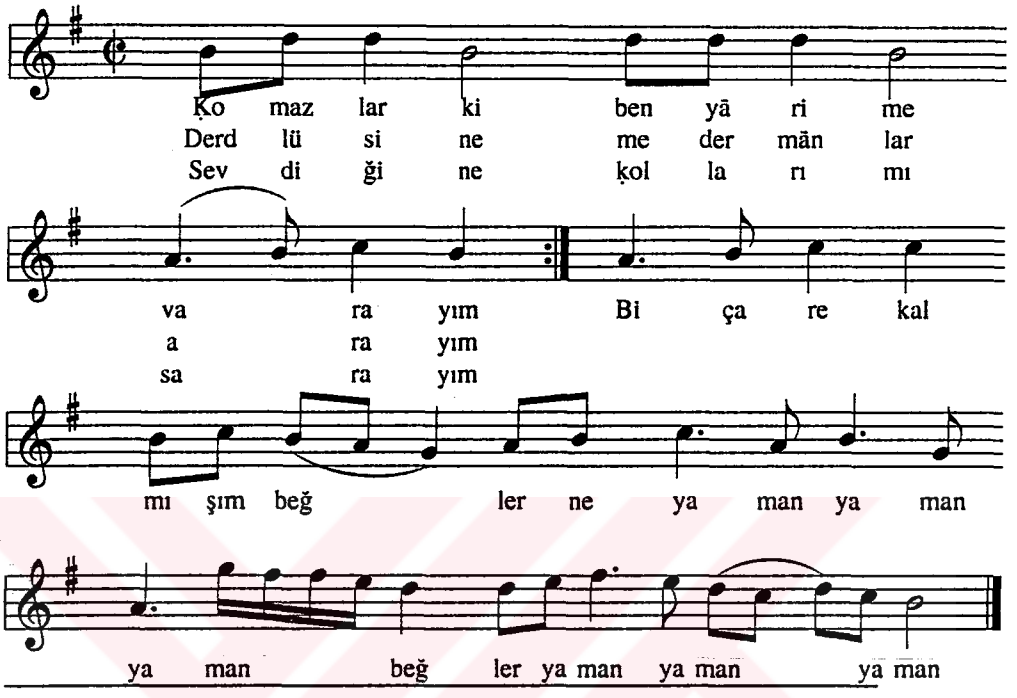

1. Ḳomazlar ki ben yārime varayım
   Derdlü sineme dermānlar arayım
   Sevdiğime ḳollarımı sarayım
   Bi-çāre ḳalmışım beğler ne yaman...

2. ʻĀşıḳ oldur ḳarda gezer iz etmez
   Maʻşūḳ oldır ʻāşıḳıña nāz etmez
   Kelb raḳibiñ göñül evin şāz etmez
   Ḫāṭırlu yapucı bulmaḳ ne yaman...

3. Bu ʻaşḳ bizim alnımızda yazıldı
   Derd elinden derdlü yürek ezildi
   Evvel maʻmūr idi şimdi bozuldı
   Baġvandı (?) olmayan güller ne yaman...

4. Bahār olmayınca güller açılmaz
   Āşinā olmayınca ṭolu içilmez
   Şular ceyḥūn olmuş dosta geçilmez
   Ḥendeğin ṭoldurmuş seller ne yaman...

5. Muṣṭafā der cānı cāna şararım
   Ḳande güzel varsa ḳalmaz ḳarārım
   Şāhin gibi bir yuva ararım
   Murādımız didār görmekdir hemān

MSS s. 211-1

TÜRKİ BERĀY-I BÜLBÜL

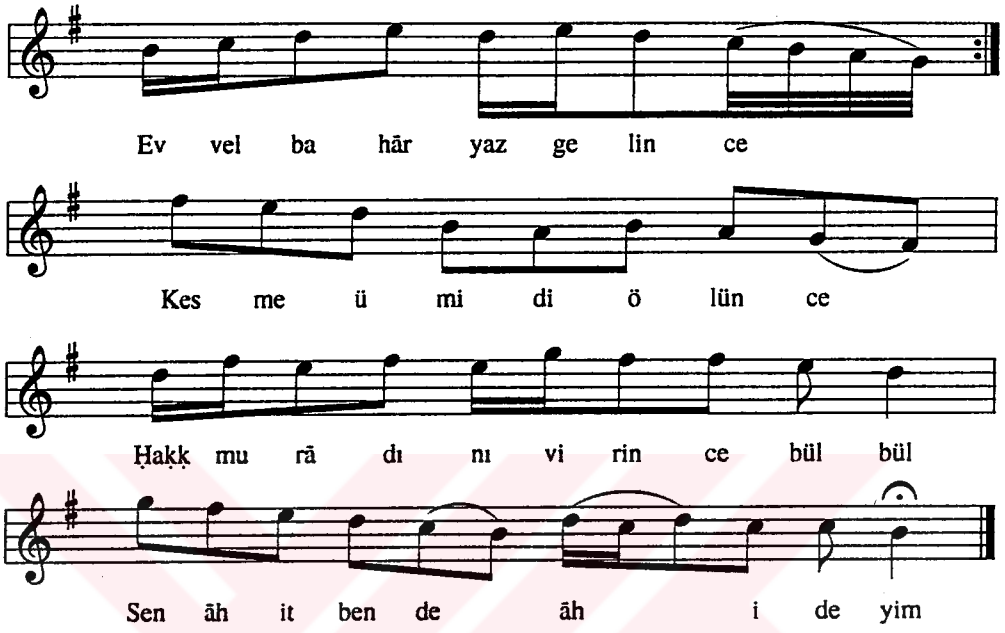

1. Evvel bahār yaz gelince
   Kesme ümidi, ölünce
   Ḥaḳ murādını virince bülbül
   Sen āh it, ben de āh ideyim

2. Seniñ her bir āhıñ oḳdur
   Seni medḥ idenler çoḳdur
   Ben ġaribim kimsem yoḳdur
   Sen ...

3. Sen ötersiñ ḫūb nefesde
   Var yavru, Ḫüdā'dan iste
   Ben ġurbetde, sen kafesde
   Bülbül ...

4. Bir viṣāle iremedim
   Aḳ ḳoynuna giremedim
   Bir gicecik şaramadım
   Bülbül sen ...

5. Evvel varırdım yārāne
   Bile giderdim seyrāne
   Şimdilik düşdüm hicrāne
   Bülbül ...

??

MSS s. 211-2

PİŞREV-İ AḲBABA

Uṣūleş Ḫafīf

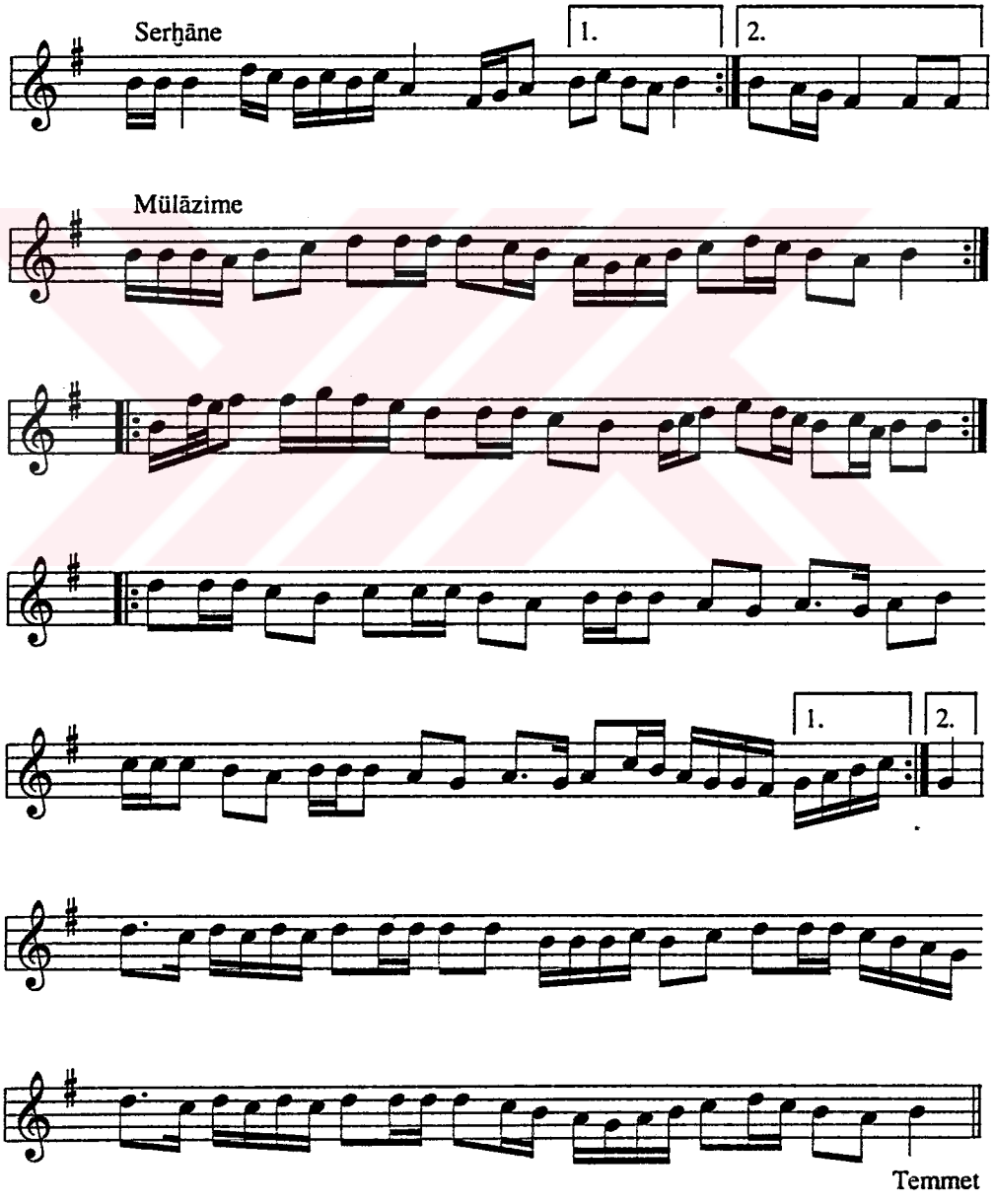

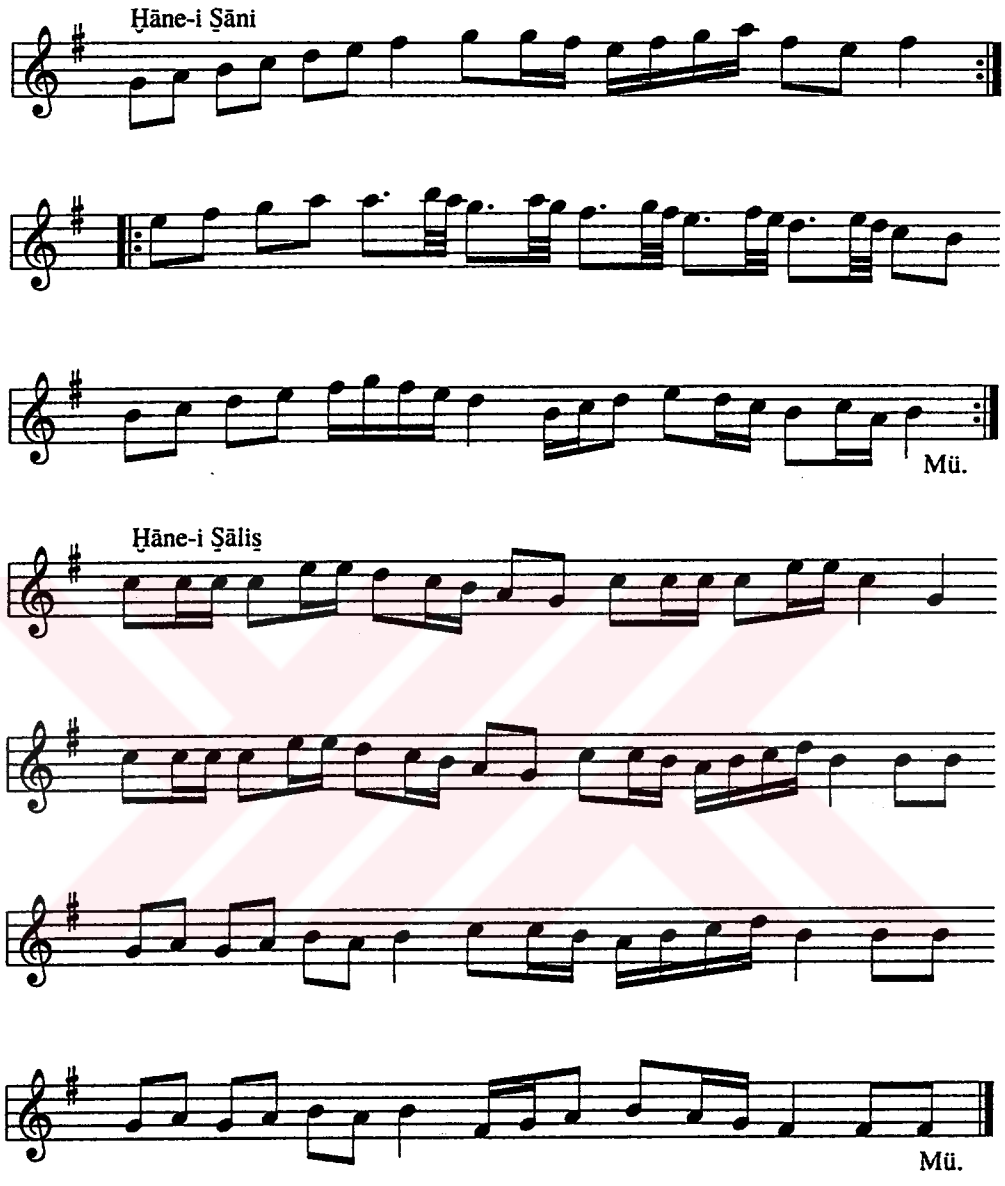
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s. 211-3

SEMĀ'İ

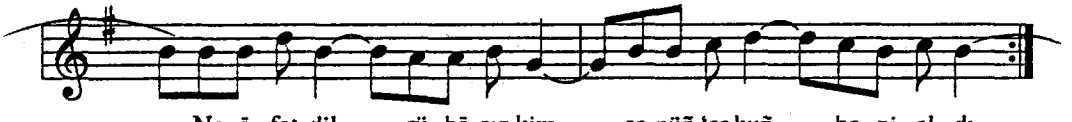

Ne ā fet dil rü bā sın kim se nüñ 'aş ḳuñ be ni al dı

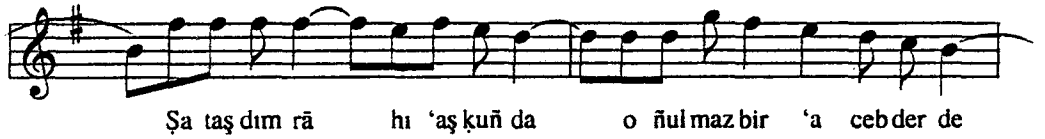

Ṣa taş dım rā hı 'aş ḳuñ da o ñul maz bir 'a ceb der de

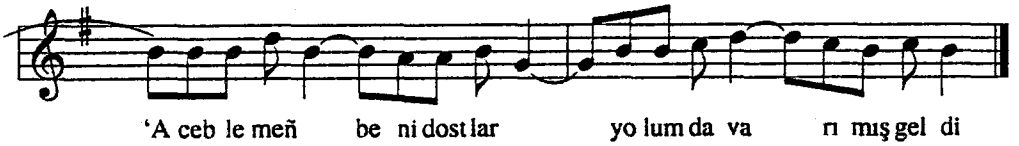

'A ceb le meñ be ni dost lar yo lum da va rı mış gel di

MSS s. 212

PİŞREV-İ FERAḤEFZĀ

Uşūleş Düyek

Hāne-i Evveli

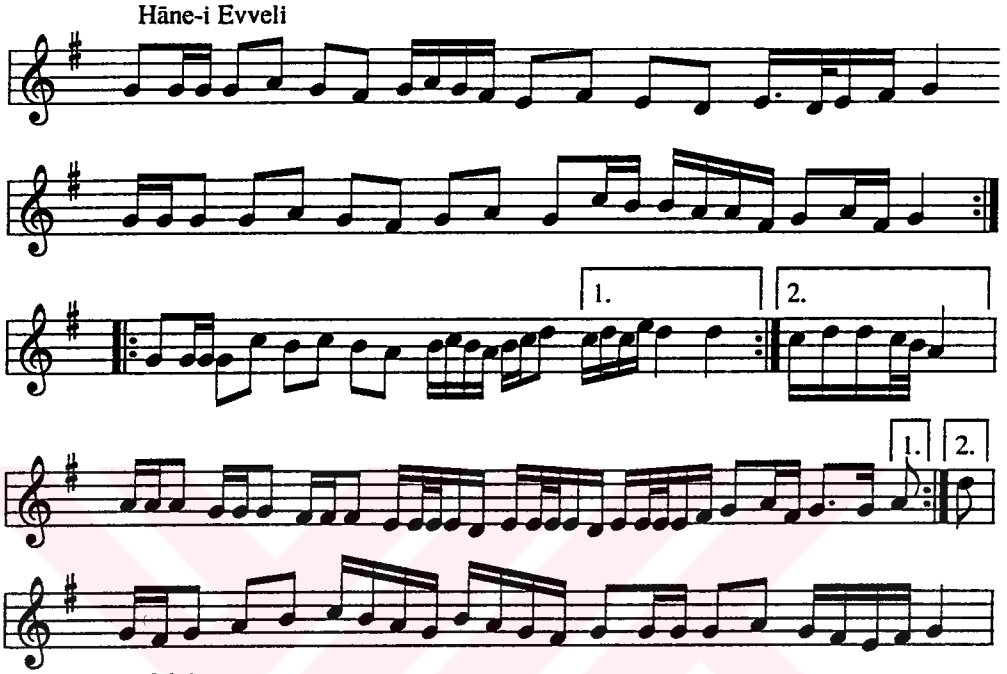

Mülāzime

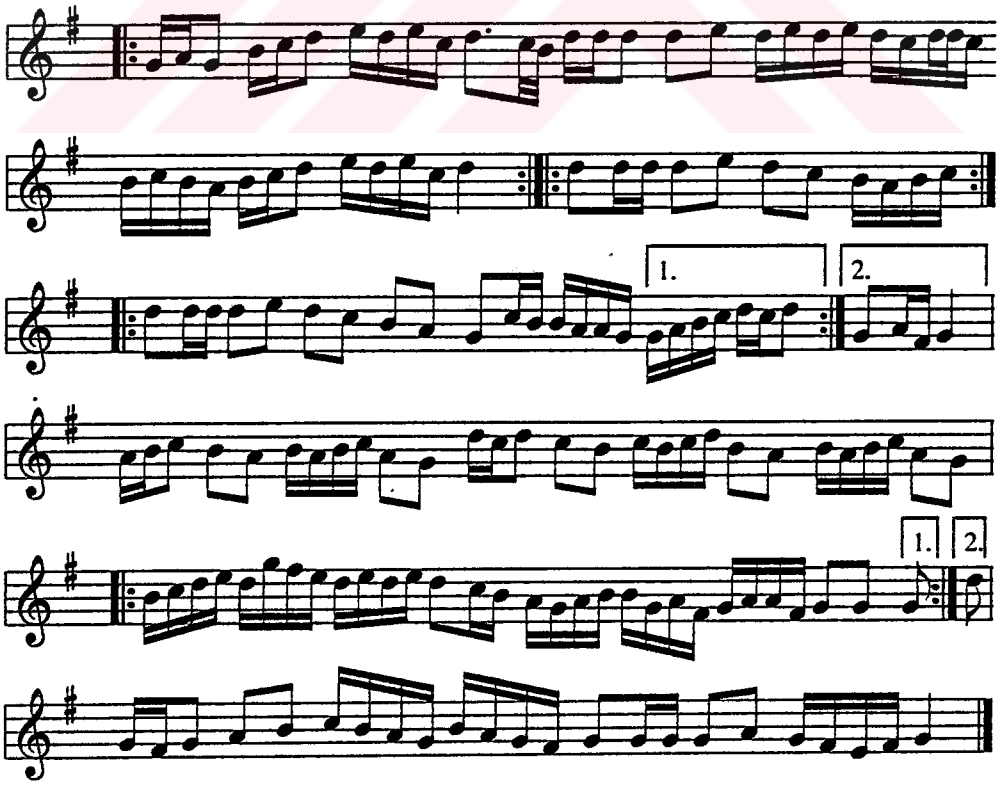

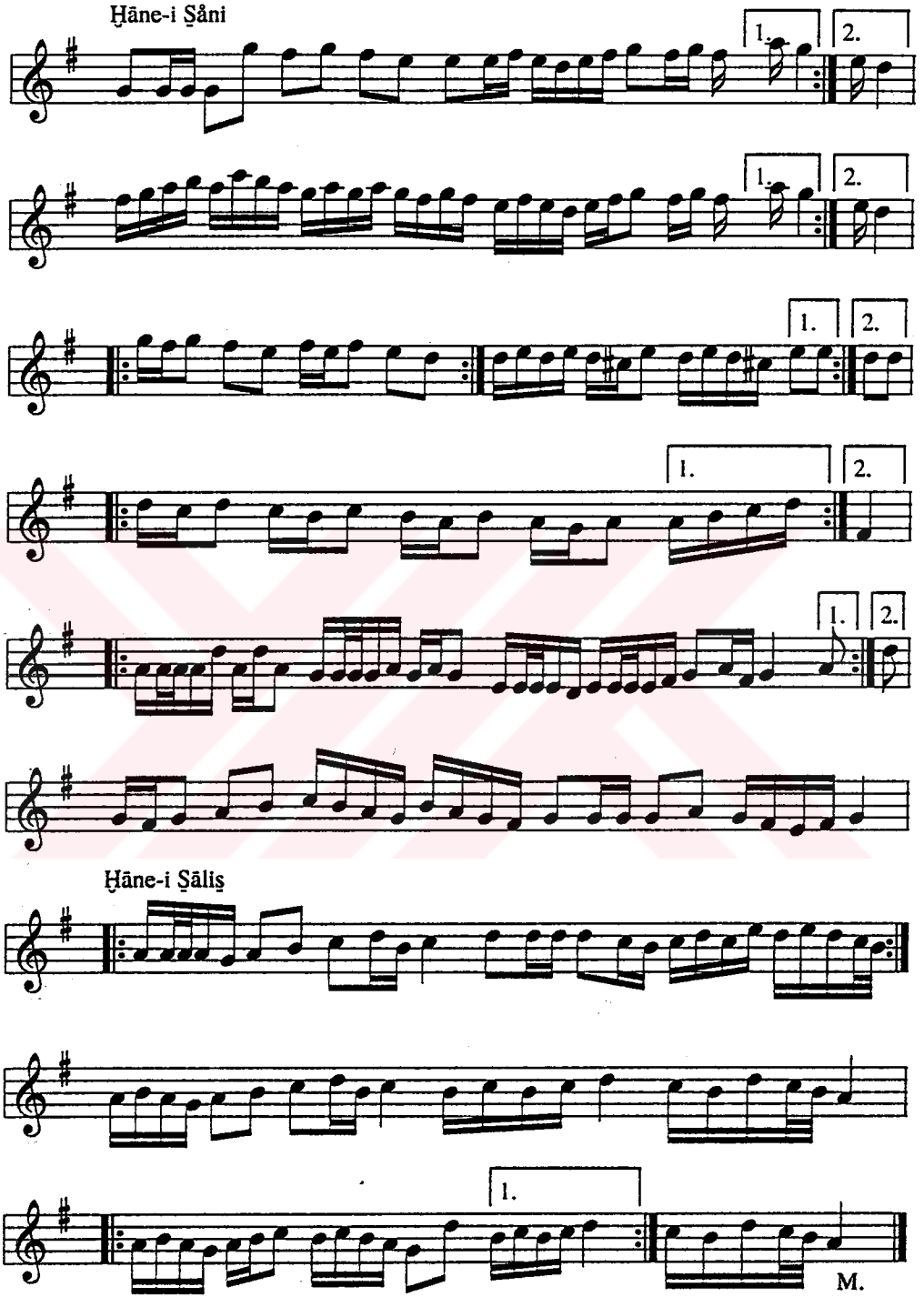
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
M.

MSS s. 213

FAŞL-I RĀST

PİŞREV-İ ŞEDD-İ 'AŞIR

Uṣūleş Düyek Ḫarbi

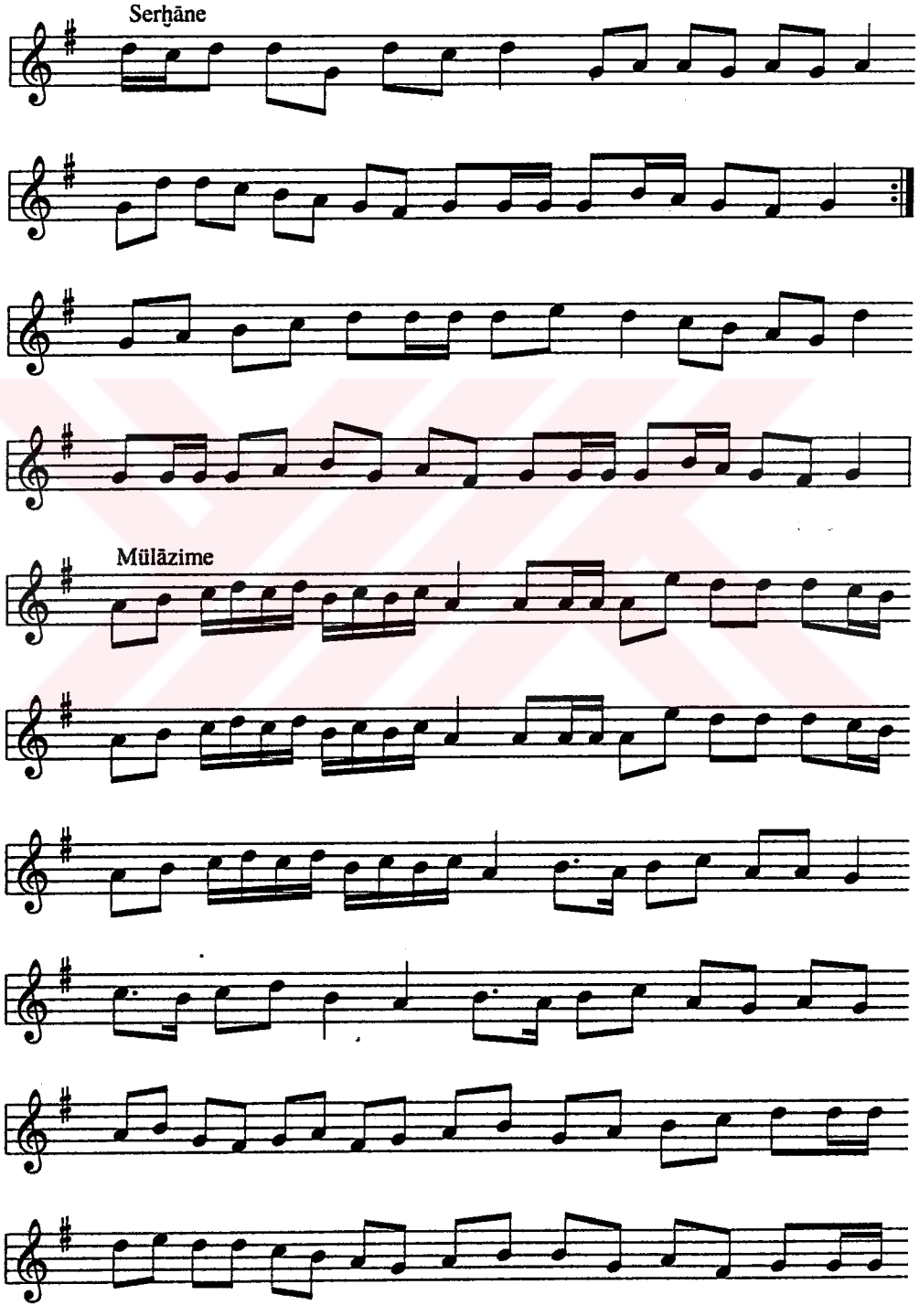

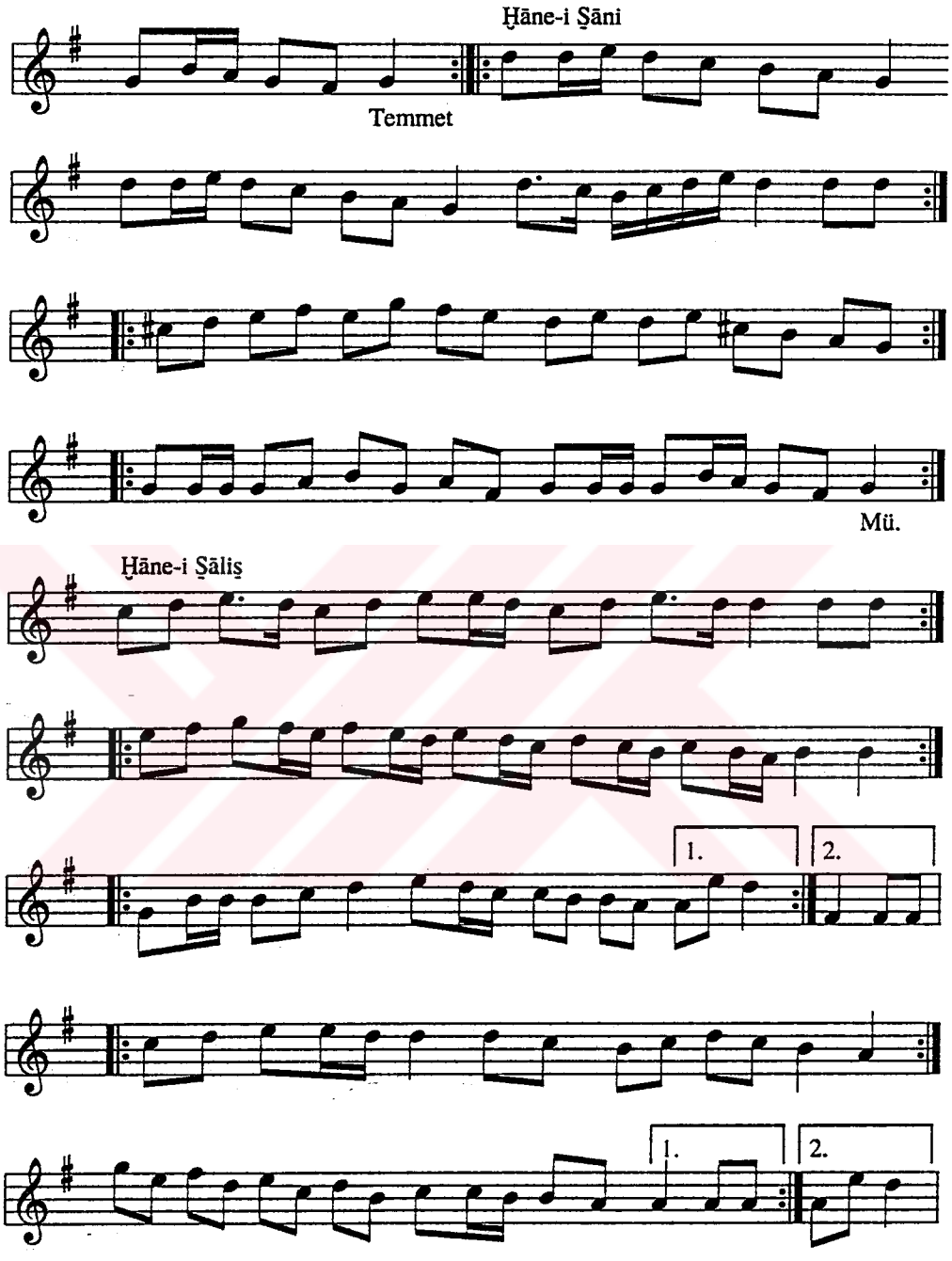
Ḫāne-i Ṣāni
Temmet
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
1.
2.

MSS s. 214

PİŞREV-İ ḤASAN AĠA

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

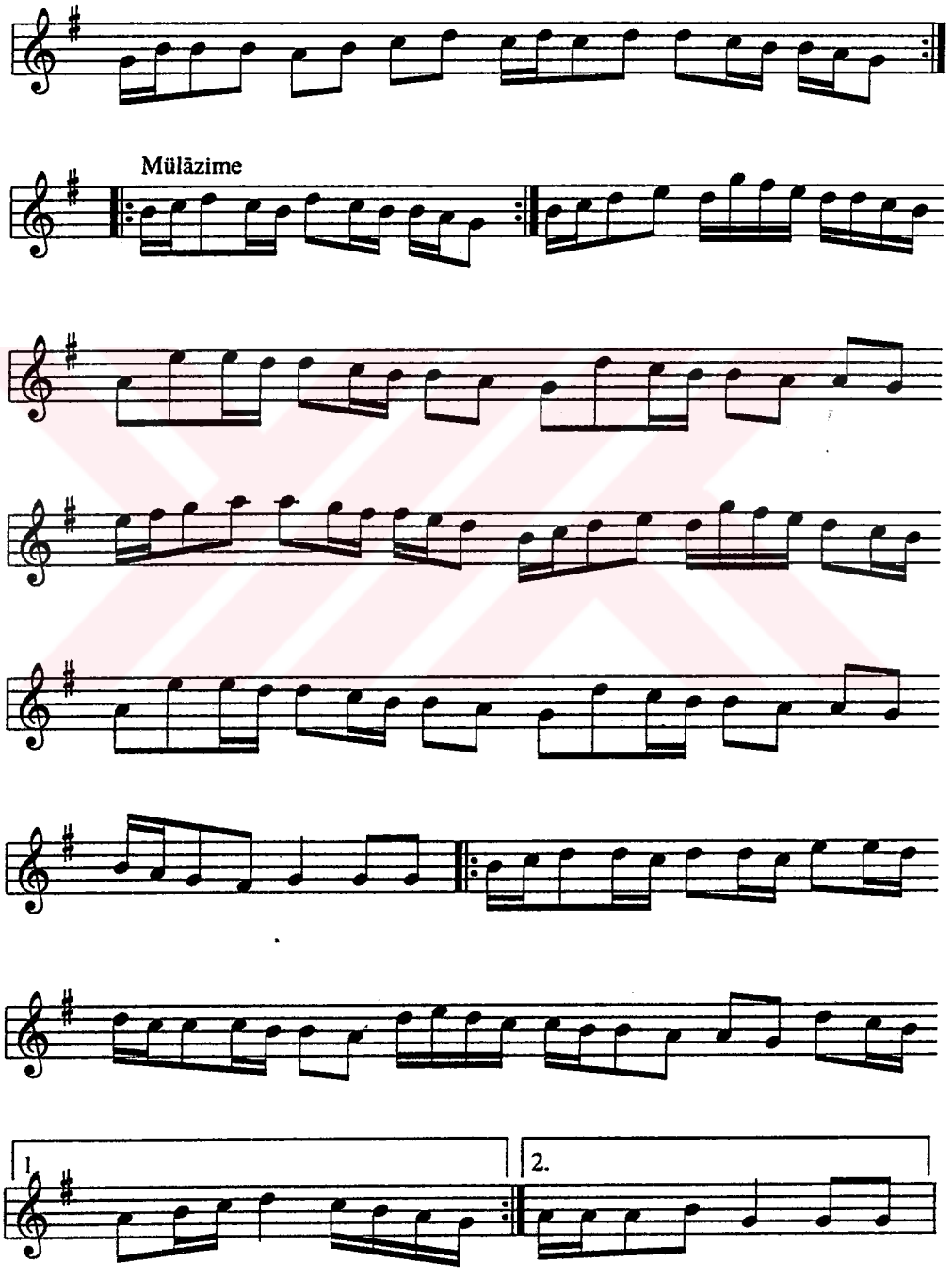

Ḫāne-i Ṣāni

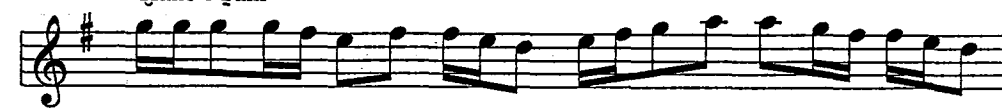

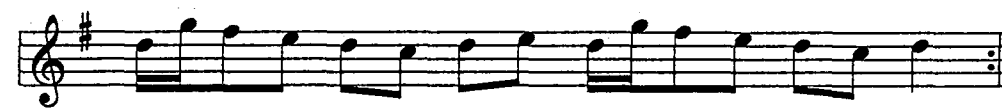

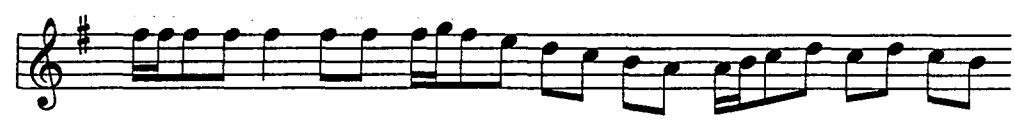

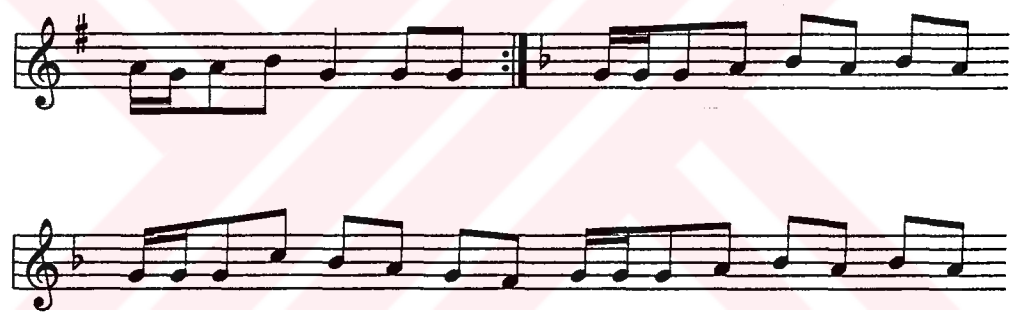

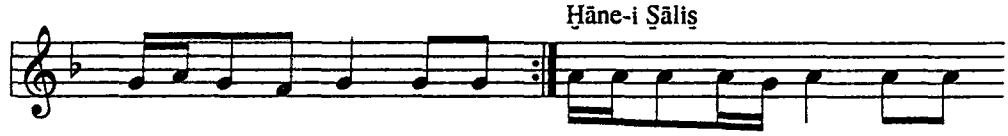

Ḫāne-i Ṣāliṣ

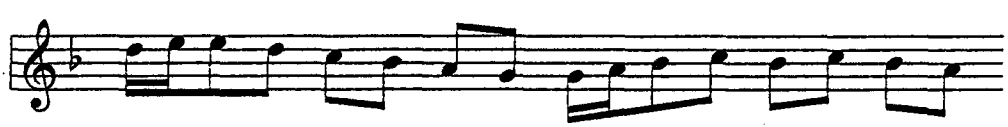

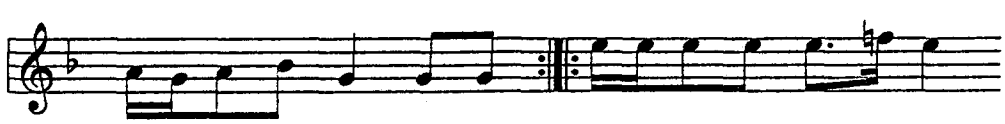

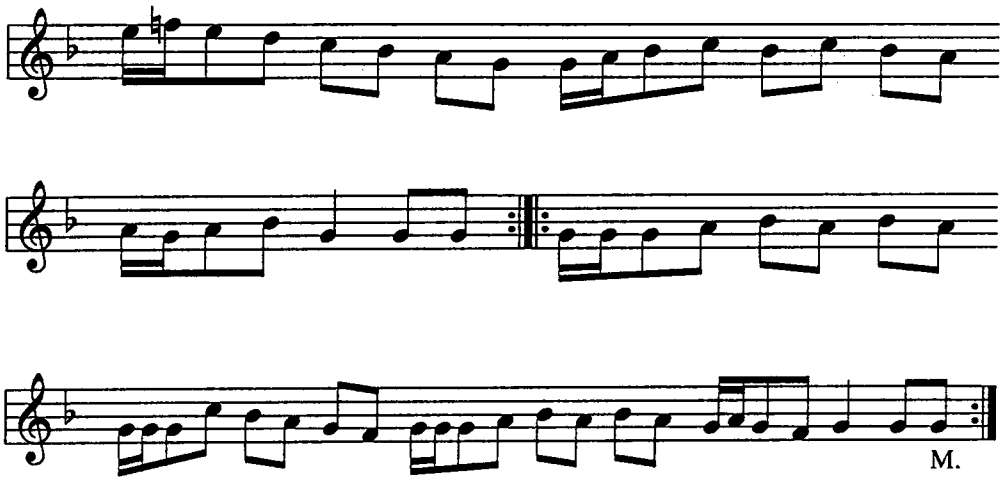
M.

MSS s. 215

PİŞREV-İ BENEFŞEZĀR

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek Ḫarbi

Serḫāne

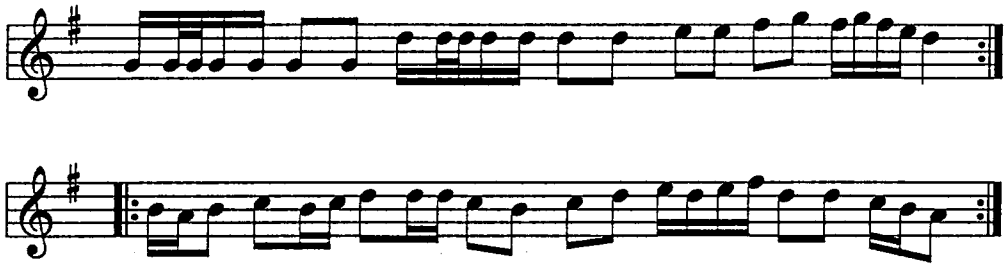

Müläzime

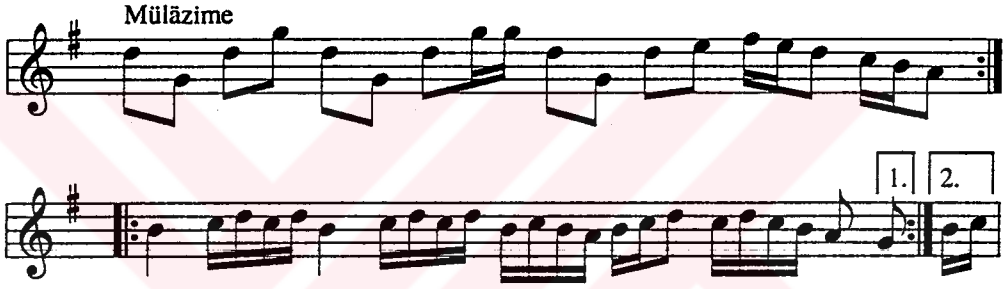

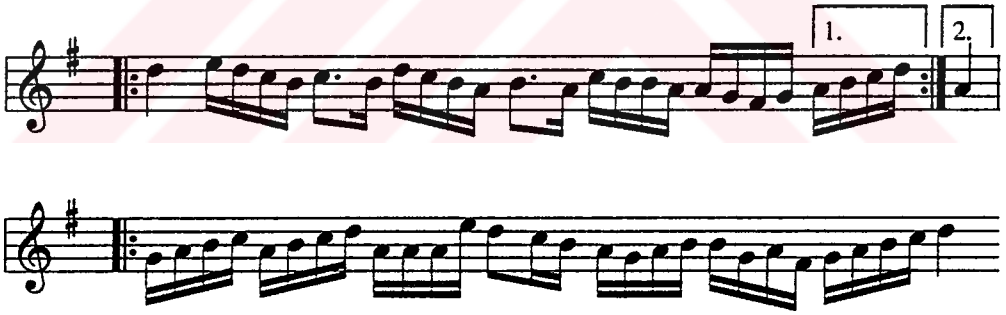

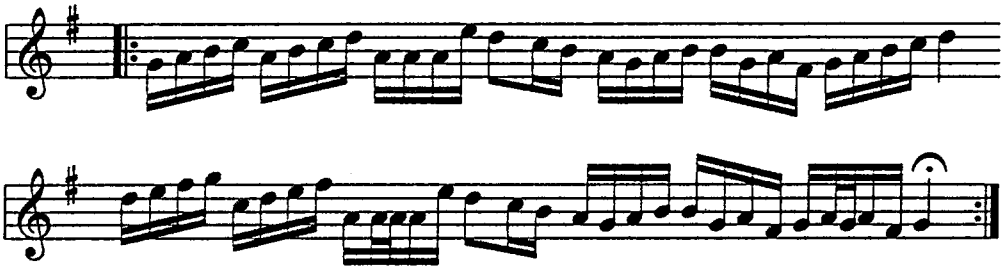

Ḫāne-i Ṣāni

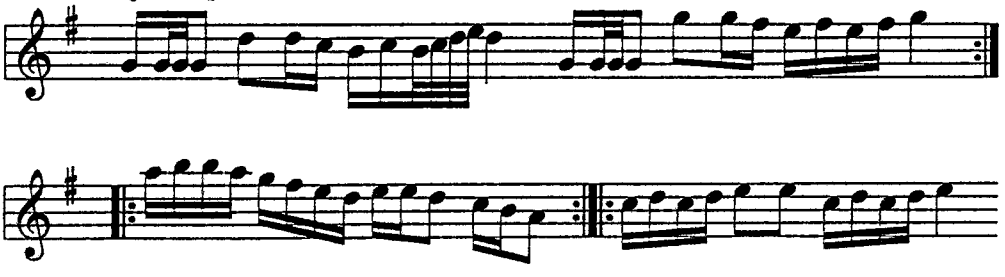

Ḫāne-i Ṣāliṣ

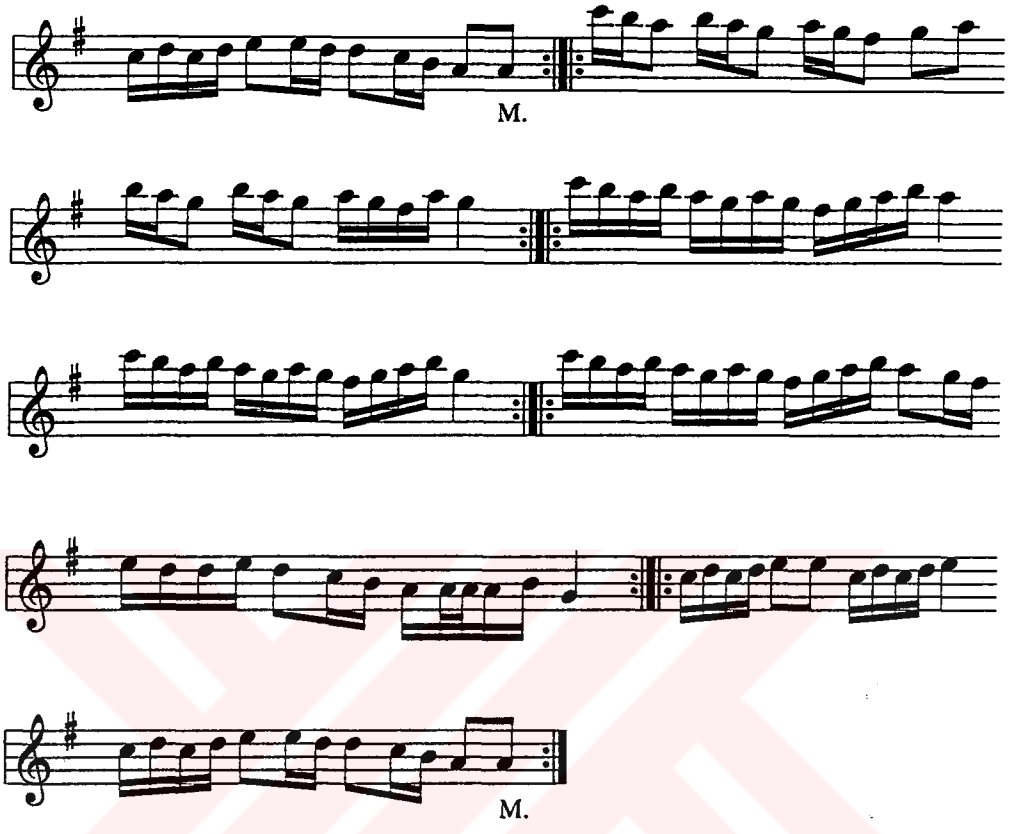

MSS s. 216-1

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣaḳīl

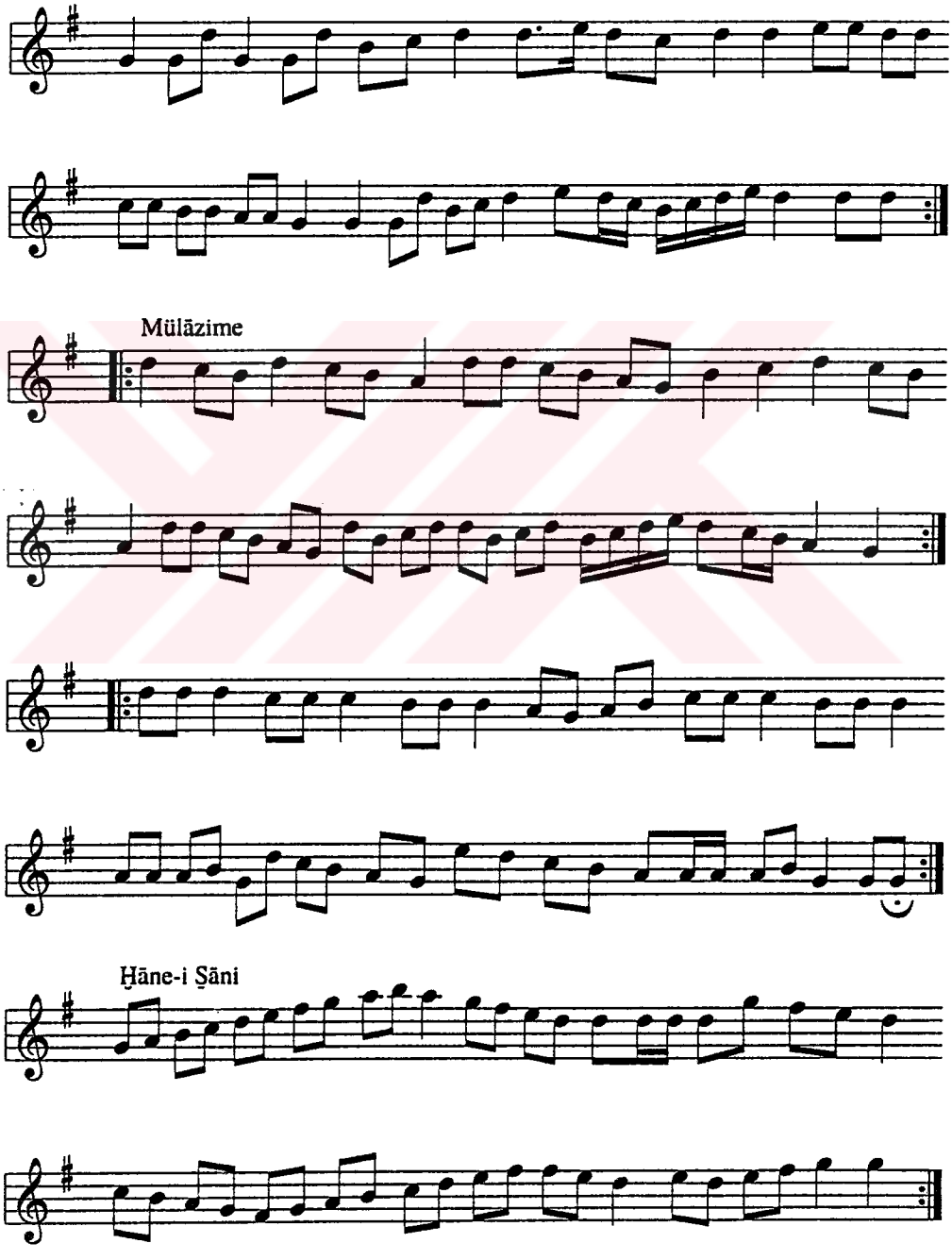

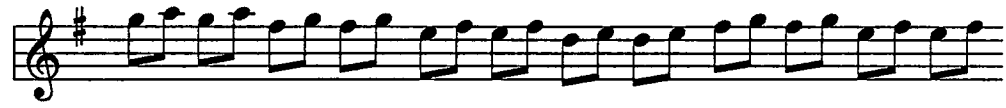

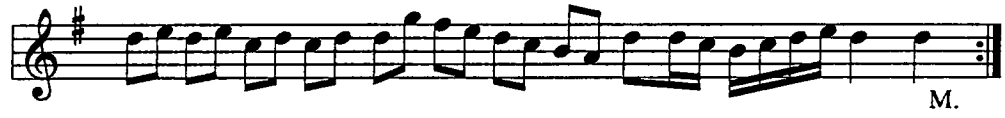

Ḫāne-i Ṣāliṣ

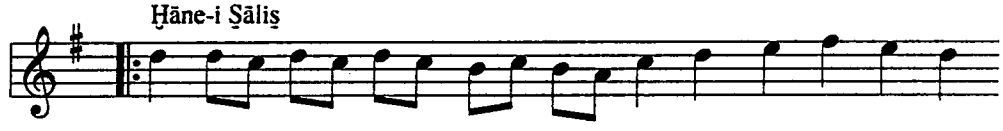

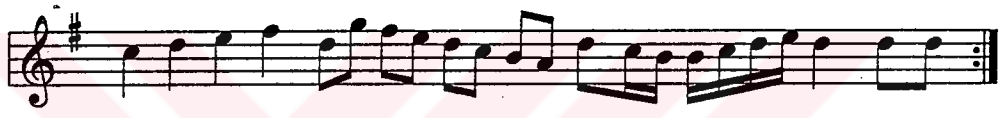

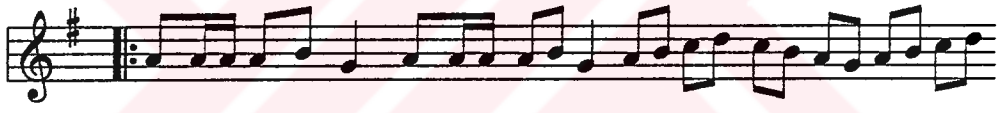

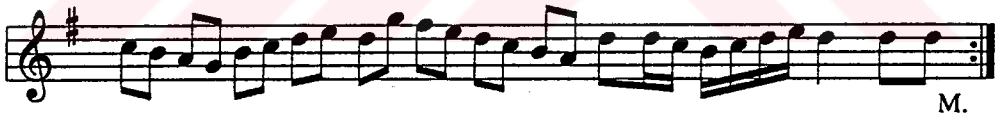

MSS s. 216-2

TEVḤİD

Şeyḫ Ufḳi

Der Maḳām-ı Rāst

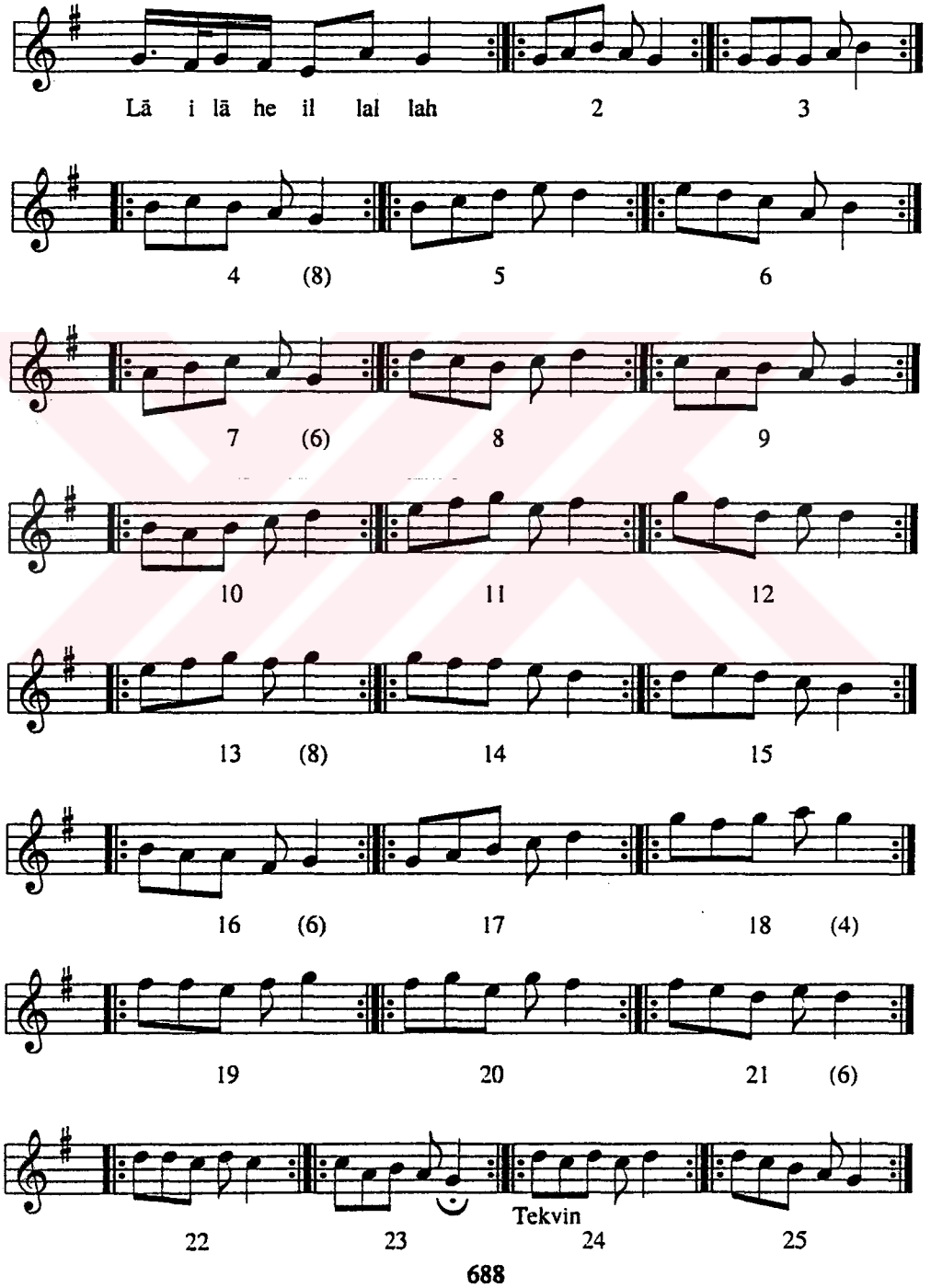

MSS s. 217

PİŞREV-İ RŪḤ EFZĀ

Uṣūl Ḥafīf

Serḫāne

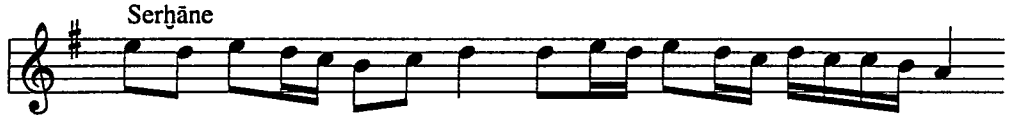

Mülāzime

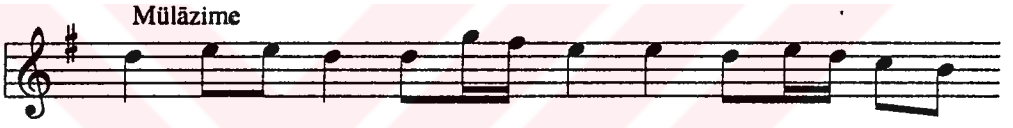

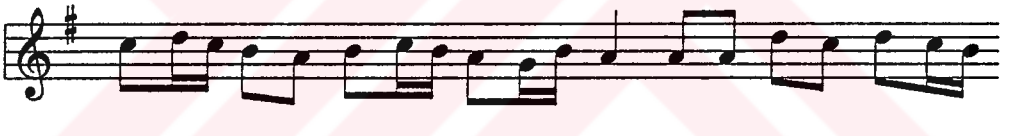

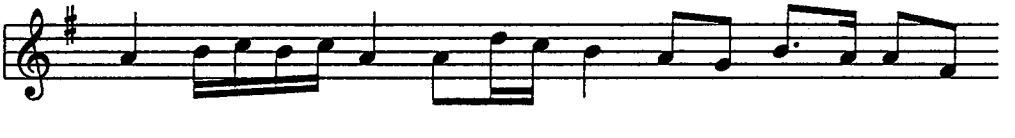

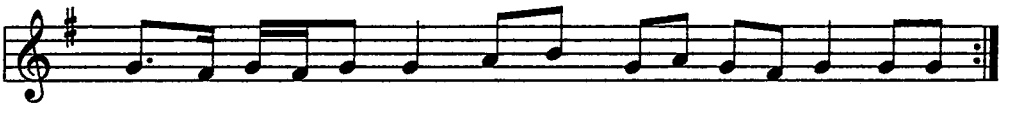

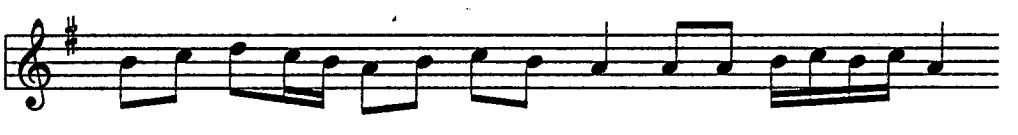

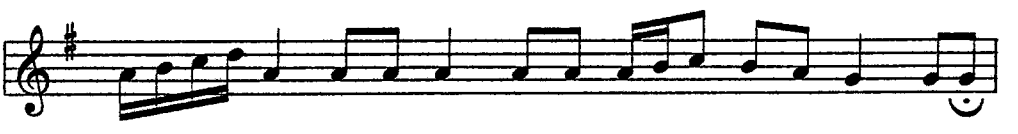

Ḫāne-i Ṣāni

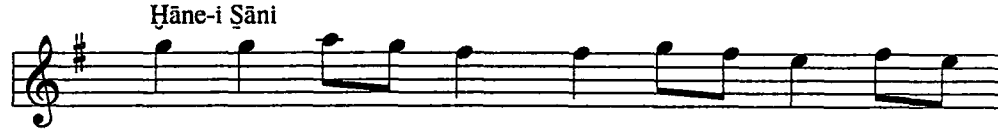

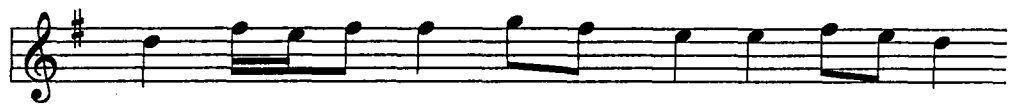

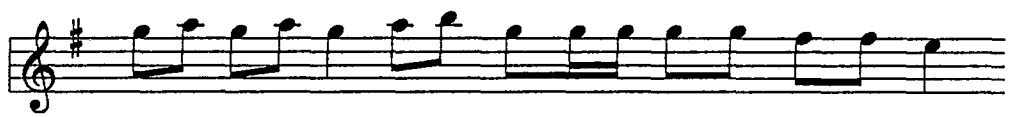

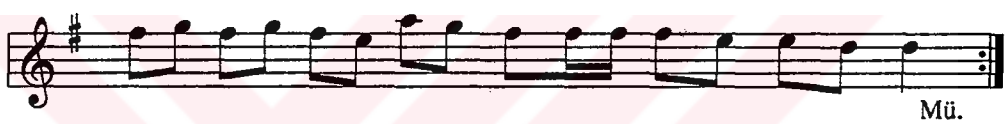

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

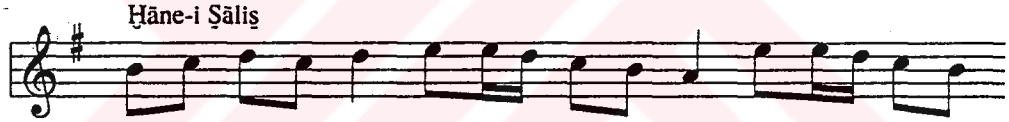

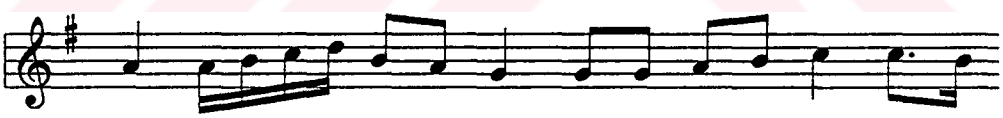

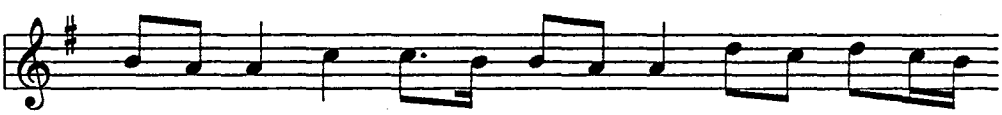

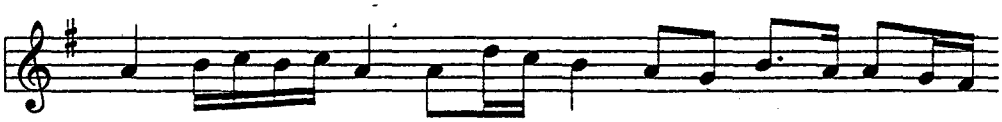

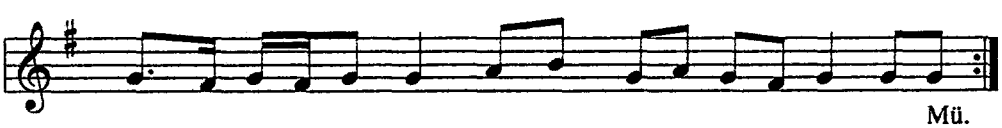

Mü.

MSS s. 218-1

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

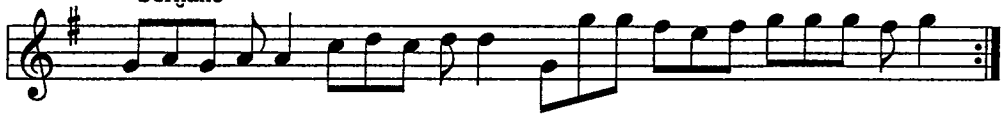

Mülāzime

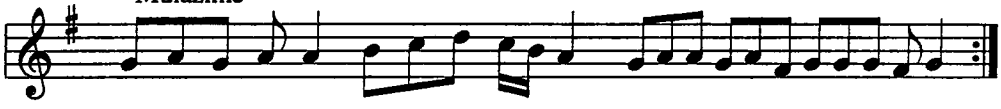

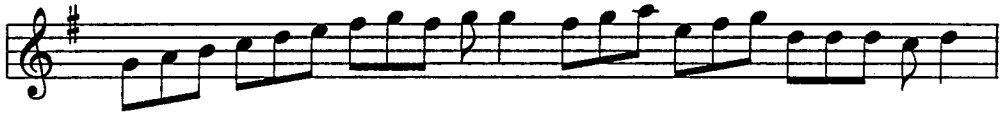

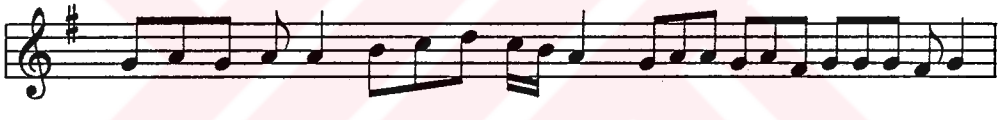

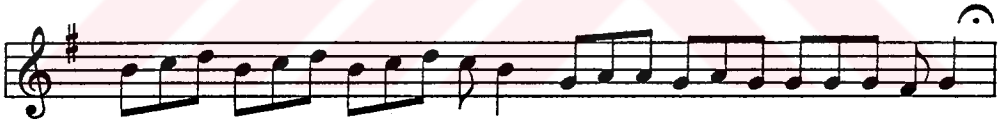

Ḫāne-i Ṣāni

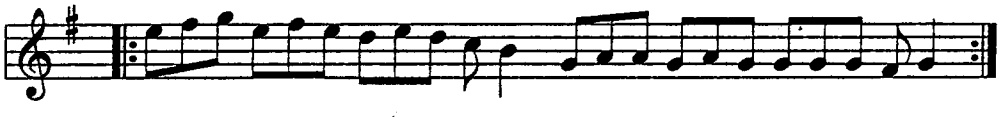

Ḫāne-i Ṣāliṣ

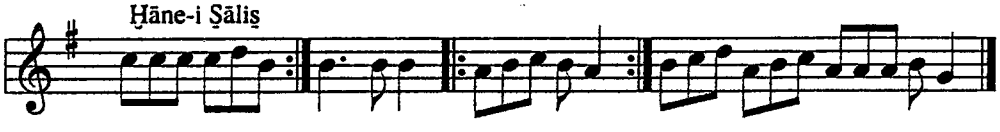

MSS 218-2

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

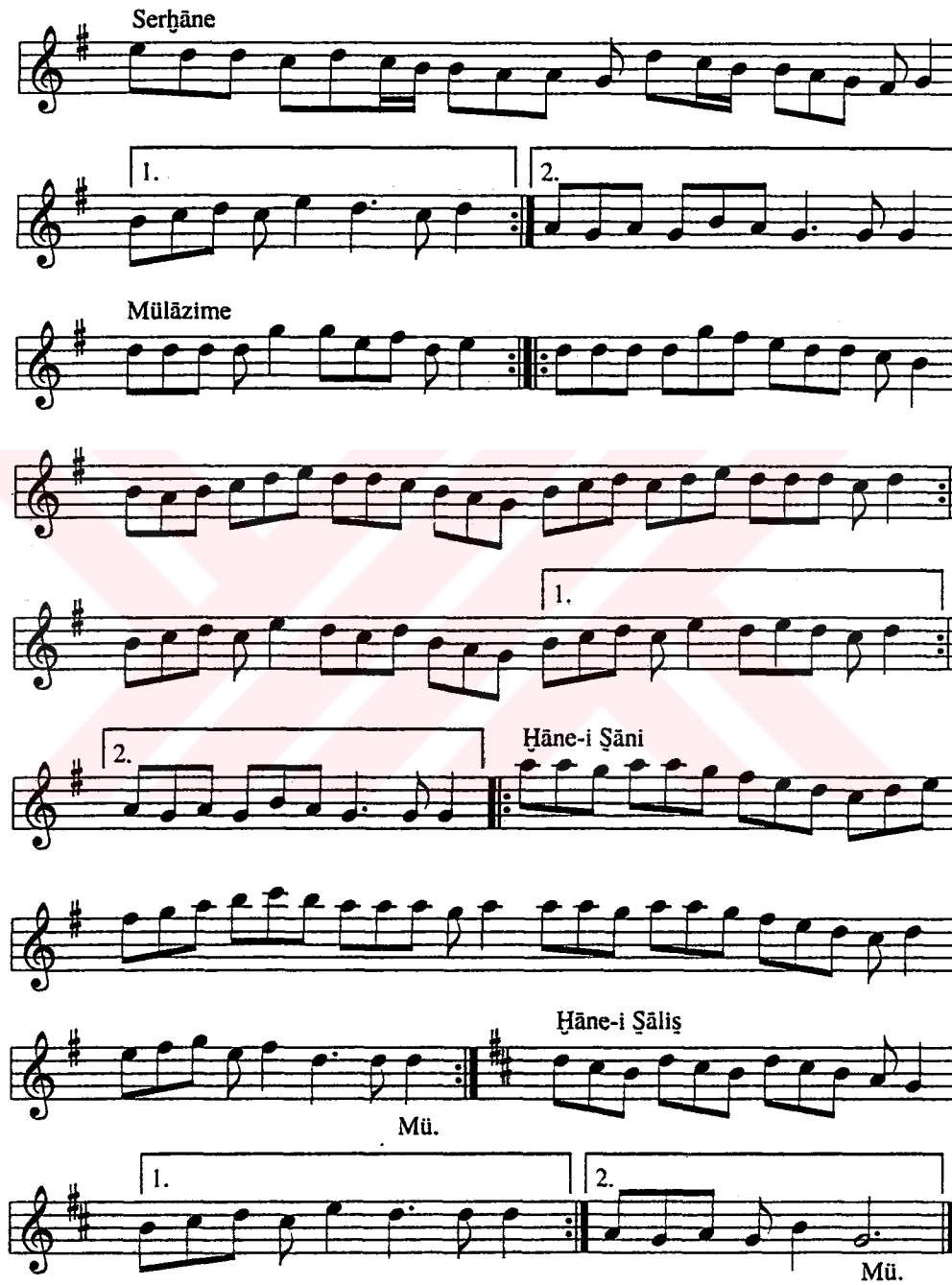

MSS s. 219-1

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Revān

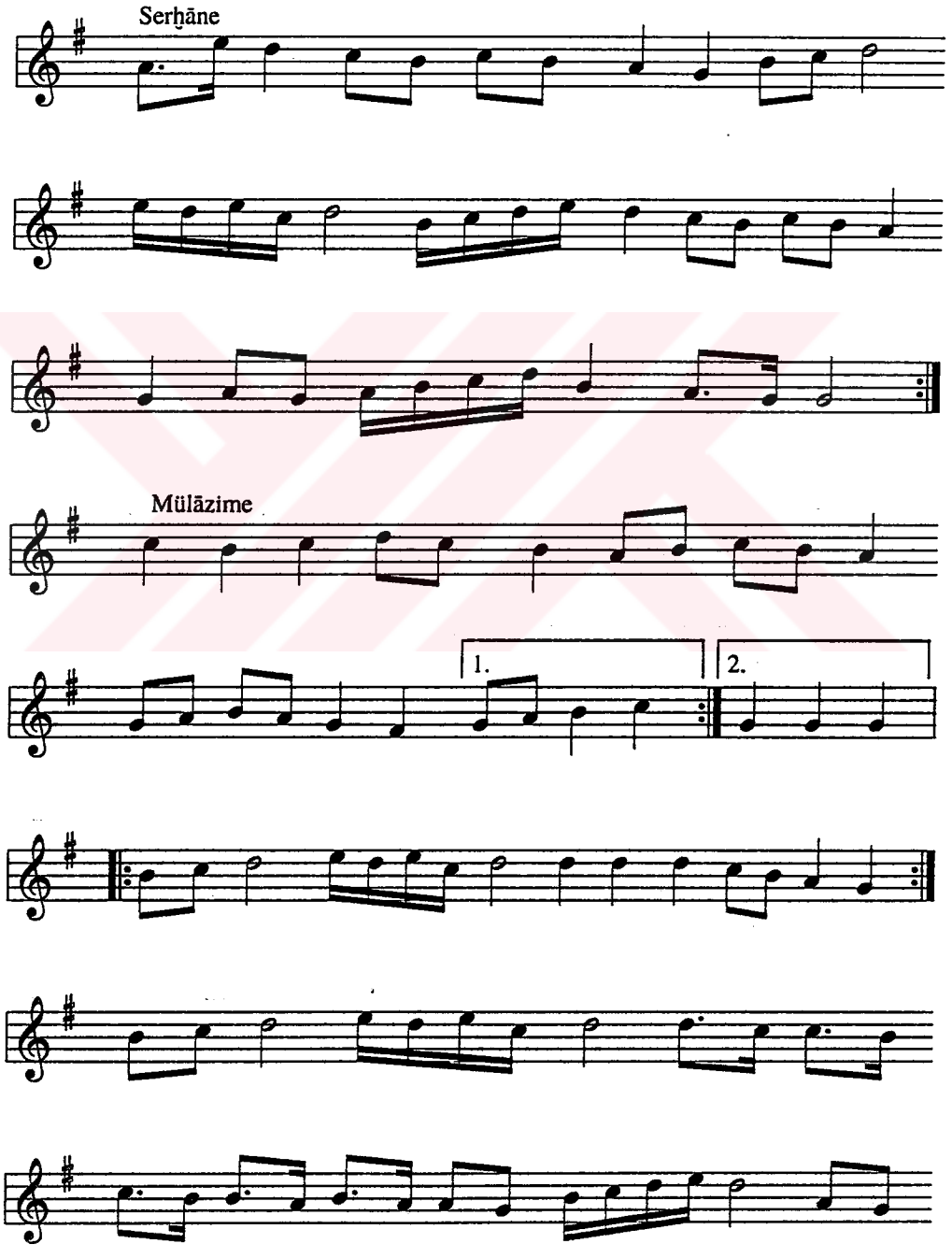

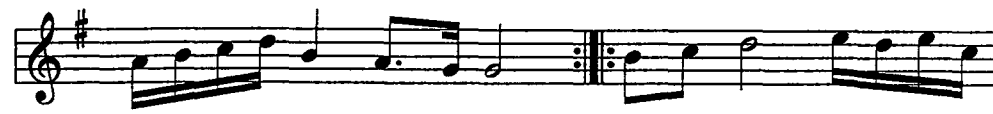

Ḥāne-i Ṣāni

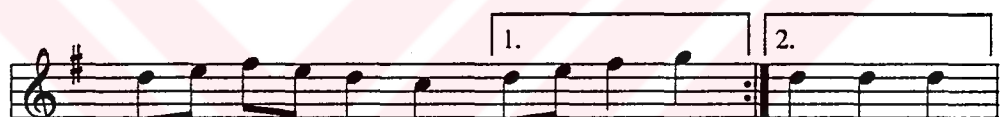

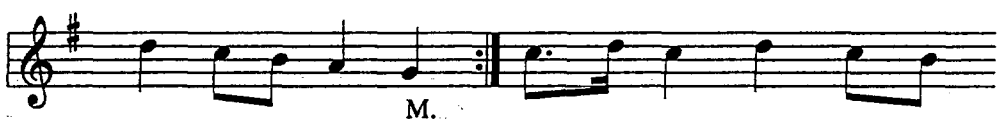

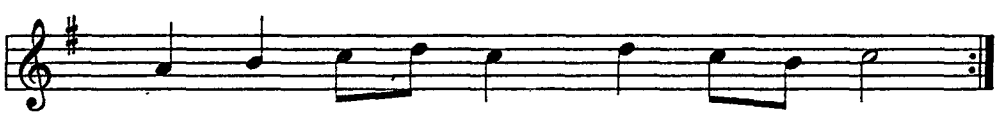

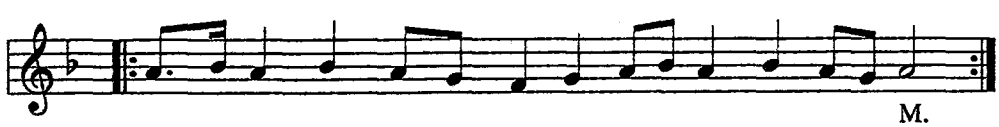

MSS s. 219-2

SEMĀ'Ī LİŞĀHİBE

Der Maḳām-ı Mezbūr

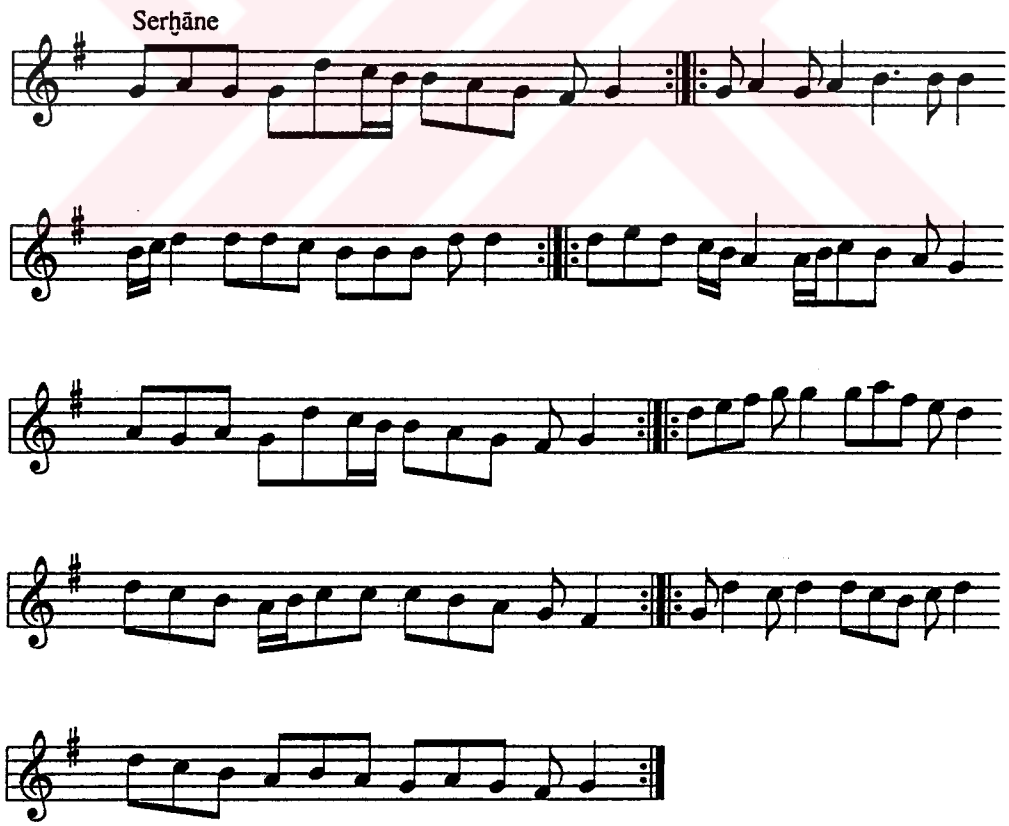

MSS s. 220-1

MURABBA'

Uşūleş Şūfiyāne

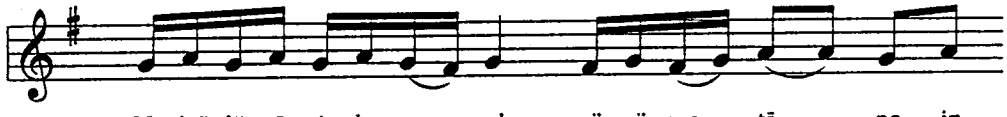

Ne deñ lü nāz i der se ol gö zü mes tā ne in
Gö ñül mes tā ne dir mes tā ne ye mes tā ne in

cin mez ol gö zi mes tā ne in cin mez
cin mez mes tā ne ye mes tā ne in cin mez

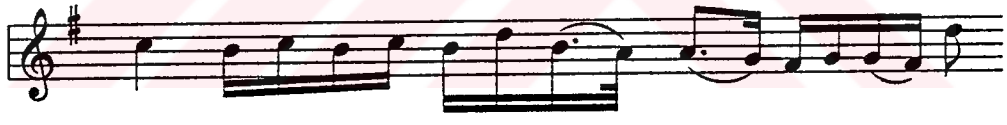

Ey be ni sev mez di miş dil ber i şit dim ḫay

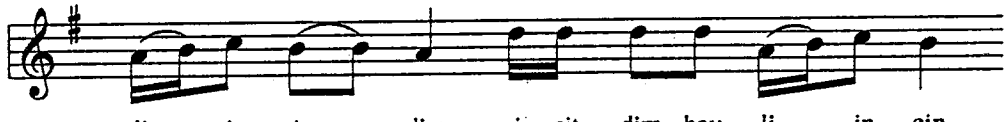

li in cin dim i şit dim ḫay li in cin

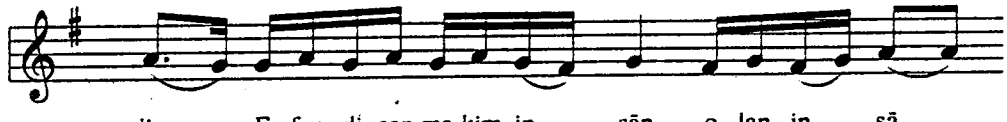

dim E fen di şan ma kim in sān o lan in sā

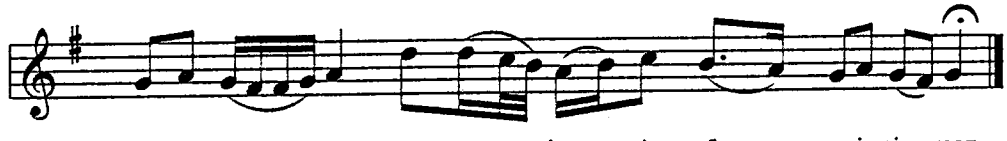

na in cin mez in sān o lan in sā na in cin mez

MSS s. 220-2

MURABBA'

Uṣūleş Düyek

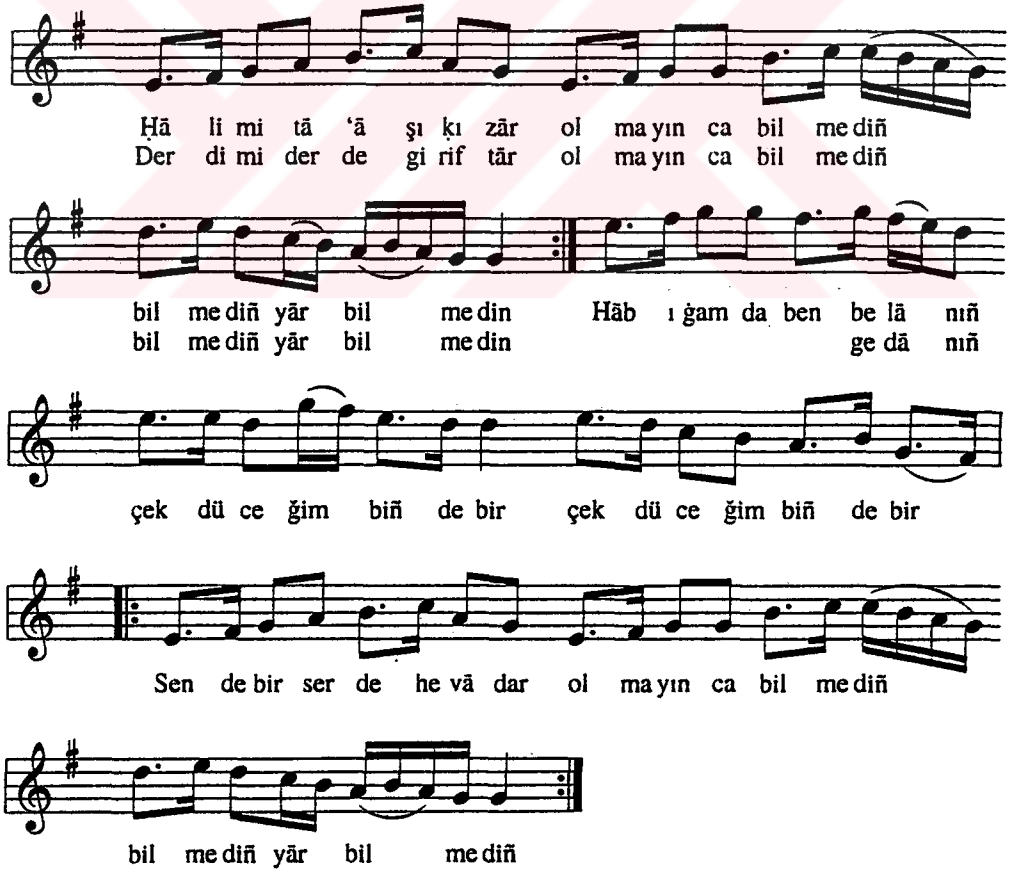

MSS s. 220-3

SEMĀ'Ī
Nevāi

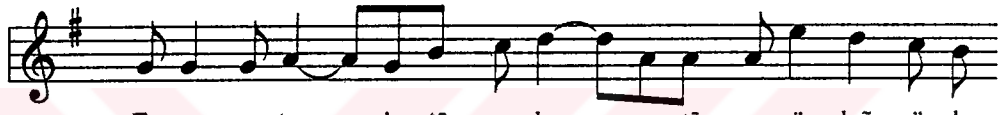

Ey sır rı 'aş ḳı 'ā şı ḳa mes tā ne söy leñ söy le
Ey hen gā mı dün yā nın hem ze bā ne söy leñ söy le

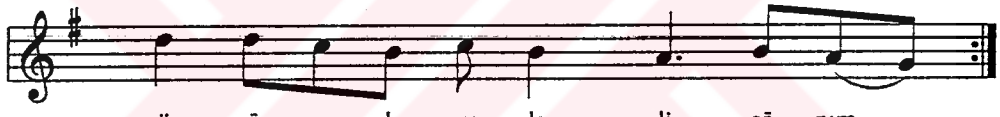

sün yār ye le ye le li cā nım
süñ yār ye le ye le li cā nım

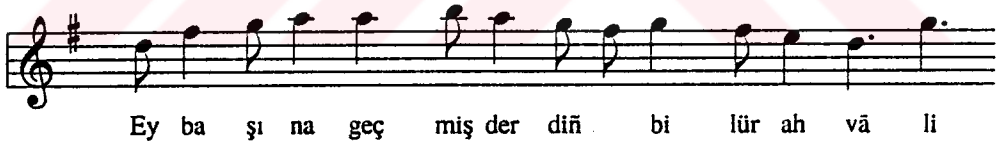

Ey ba şı na geç miş der diñ bi lür ah vā li

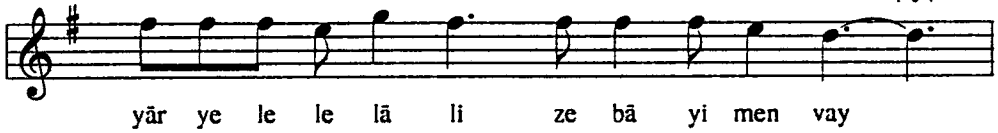

yār ye le le lā li ze bā yi men vay

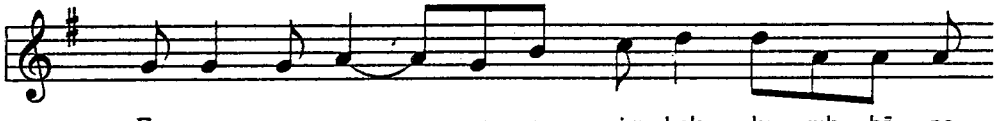

Ey ... ... ve re yim ḥaḳ ḳı ruh bā ne

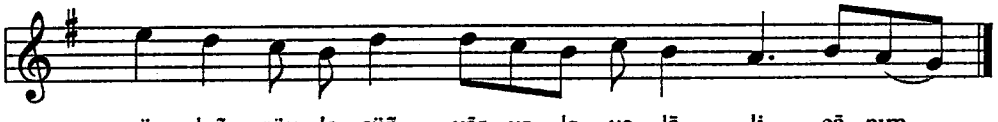

söy leñ söy le süñ yār ye le ye lā li cā nım

MSS s. 221-1

MURABBA'

Uṣūleş Evfer

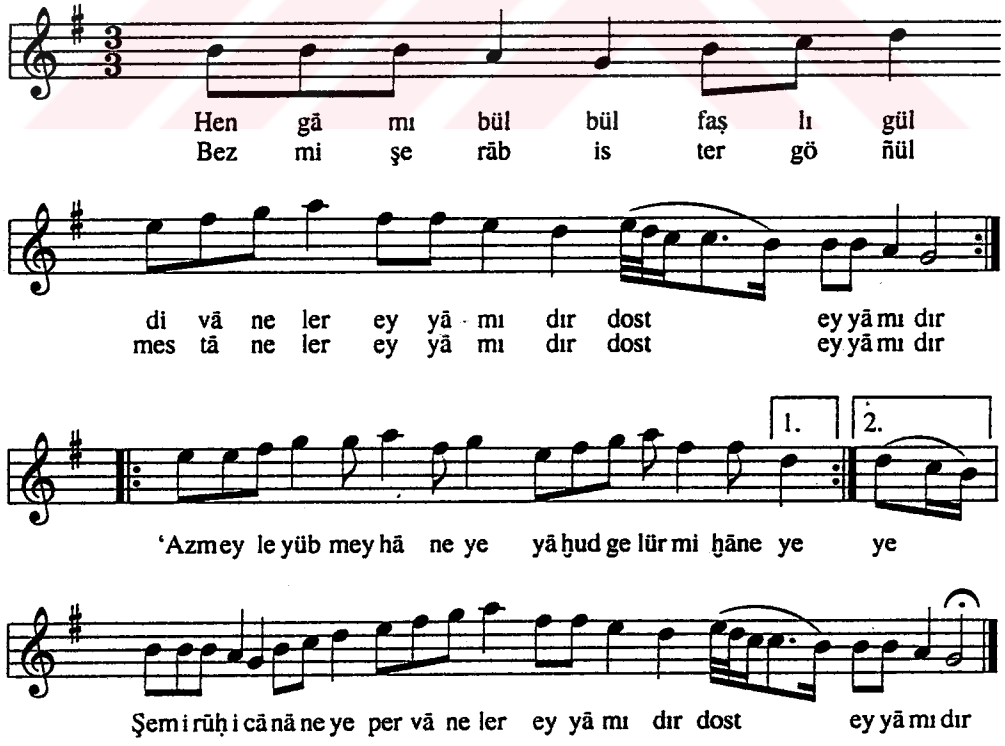

MSS s. 221-2

SEMĀ'Ī

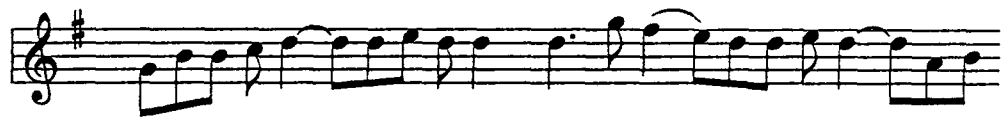

Ey ṭur re le ri rüḥ la rı ña ḳıl ni ḳāb be hey yā rim be hey
İ der i sen baḳ dı ġı mız dan ḥi cāp be hey yā rim be hey

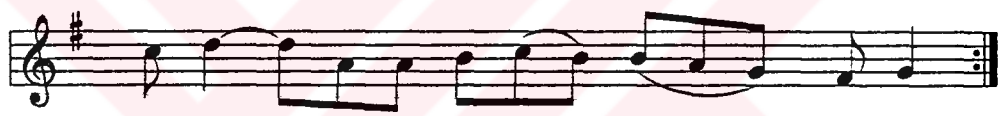

mi rim be hey cā nım vay ḫā nım
mi rim be hey cā nım vay ḫā nım

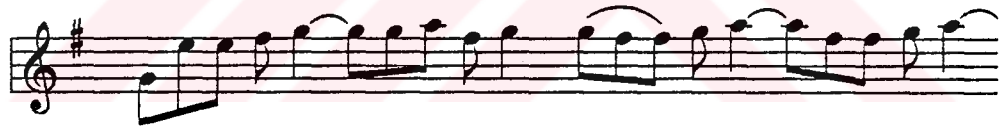

Ey çat ma ḳa şı ruḫ la rı nı gös te rüb be hey yā rim

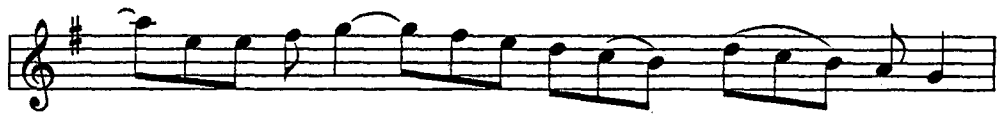

be hey mi rim be hey cā nım vay ḫā nım

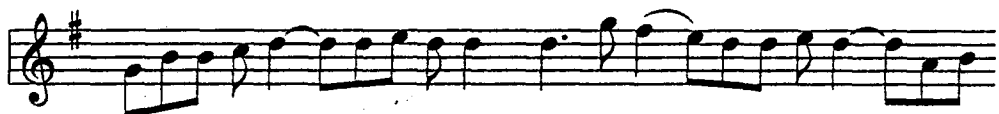

Et me bi ze lü ṭuf yü zün den ḫi ṭāb be hey yā rim be hey

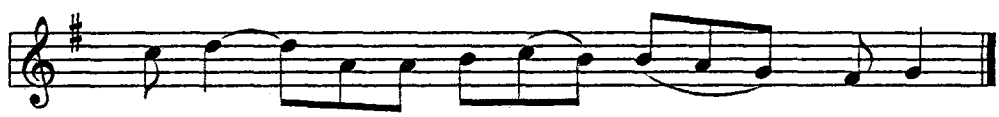

mi rim be hey cā nım vay ḫā nım

MSS s. 221-3

MURABBA'

Düyek

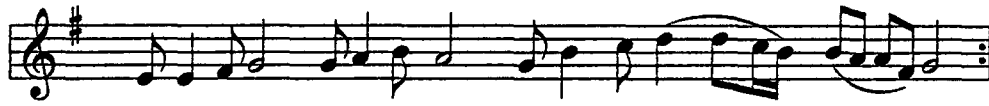

Şe niñ le fah ri de rim sen den ġay rı yā rim yoḳ
Ġa mıñ la ey le ni rim bun dan öz ge kā rım yoḳ

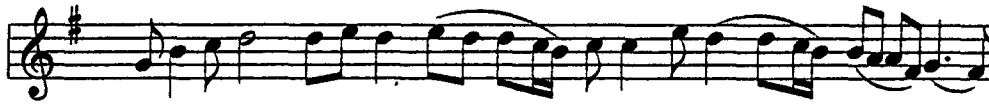

Ze mā ne şey ḫi et sün ṭa' nı ne dir se di sün

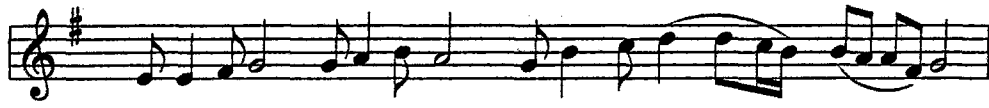

Be nim gü zel le ri sev me mek iḫ ti yā rım yoḳ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURU
DO

MSS s. 222-1

VARŞAĠI

Pençgāh, Uşūleş Evfer

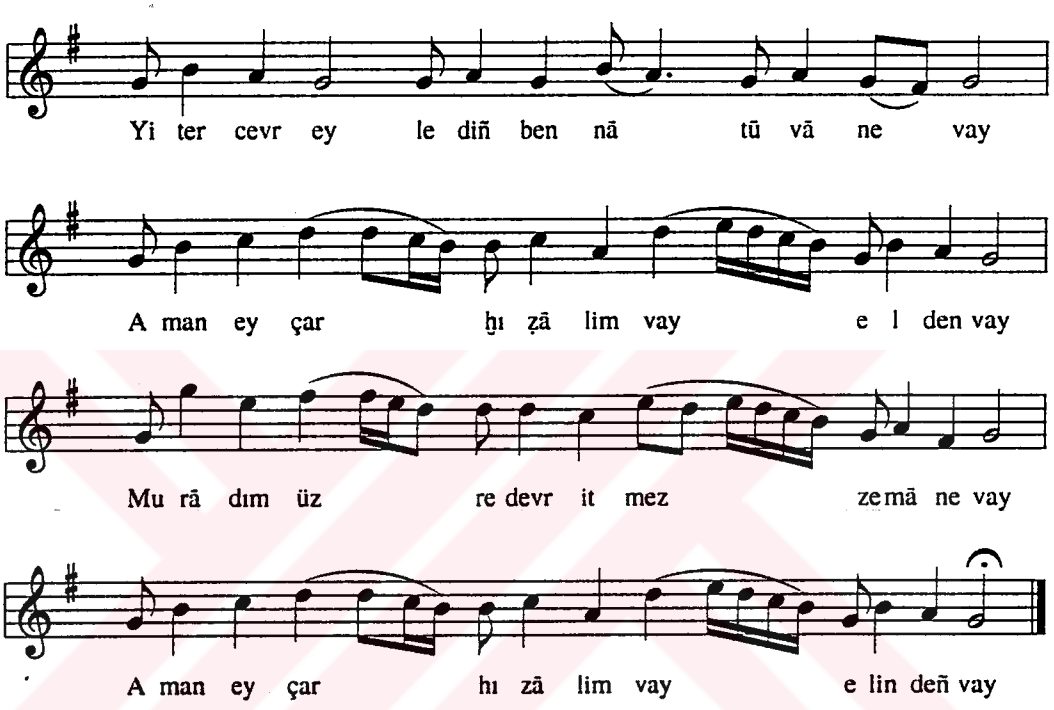

1. Yiter cevr eylediñ ben nā-tūvāne
   Aman ey çarḫ-ı ẓālim vay elinden
   Murādım üzre devr itmez zemāne
   Aman ey çarḫ-ı ẓālim vay elinden

2. Beni derd-ü ġam u hicr ile pā-māl
   Perişān ḫātırı hem āşufte ahvāl
   İdüb terk-i devlet olayım abdāl
   Aman ...

3. Düşmanı üstüme eyledin mağrūr
   Beni giryān etdiñ, aġyārı mesrūr
   Bi-çāre ḳaldım ʻāḳibet yārimdendur
   Aman ...

4. Büküb cevr ile ḳıldıñ ḳāmetim nūn
   Gözümden yaş aḳar mānend-i ceyḫūn
   İşimiz āh, idersin baġrımı ḫūn
   Aman ...

5. İdersin düşmanıma her dem giriftār
   Ġam-ı hicriyle maḥrūm dizār
   Nice bir baña, nice bir cevr ü zār
   Aman ...

MSS s. 222-2

RAḲṢ

Beste-i ʻAli Aġa El-Ufḳi
Der Vezn-i Baḥr-ı Aḫreb
Maḳām-ı Rāst-ı Pencgāh
Uṣūleş Devr-i Revān

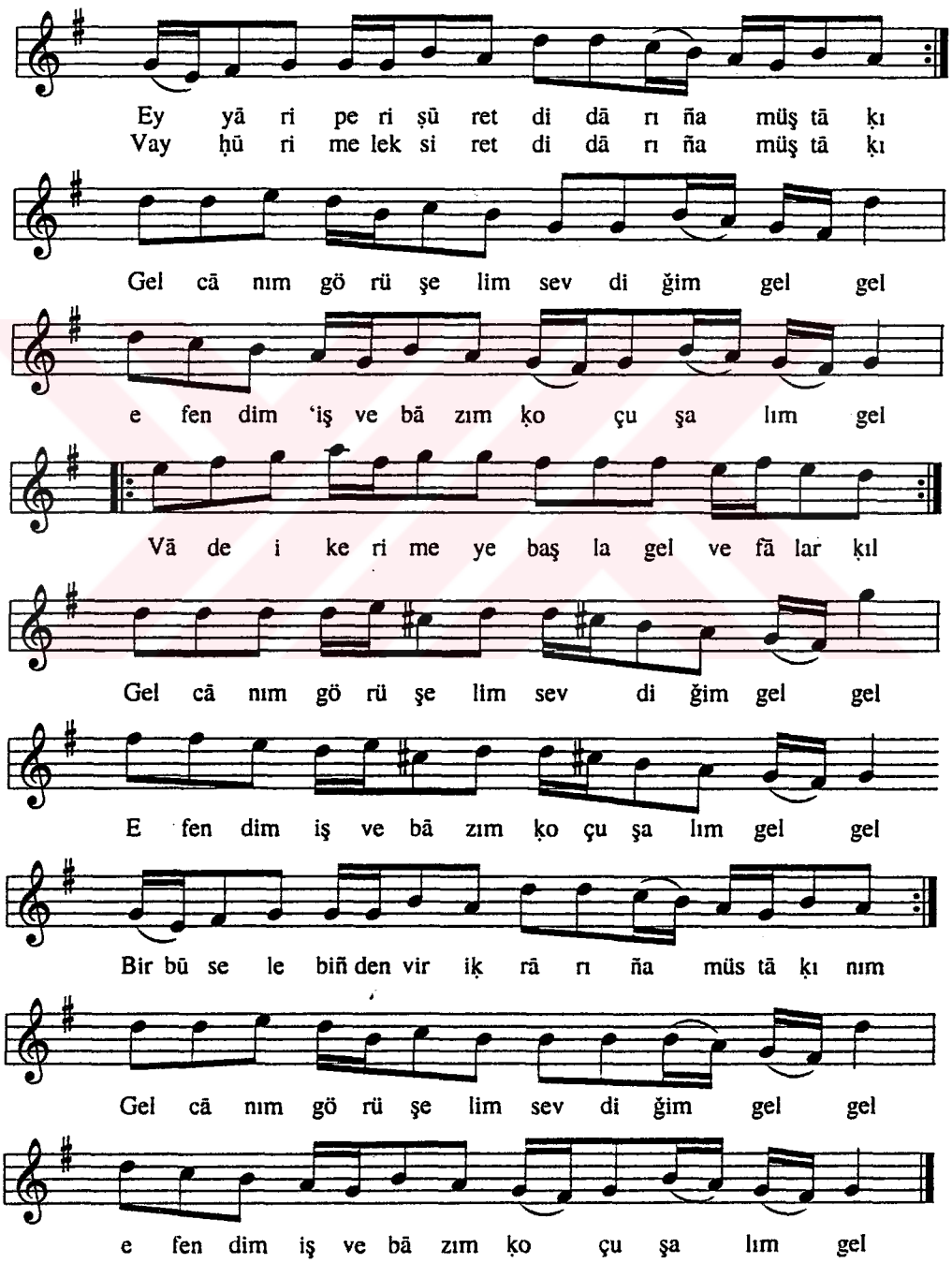

MSS s. 223

PİŞREV-İ NEFİR-İ DEM

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Düyek
Reviş Şehlā Ḥasan Çelebi

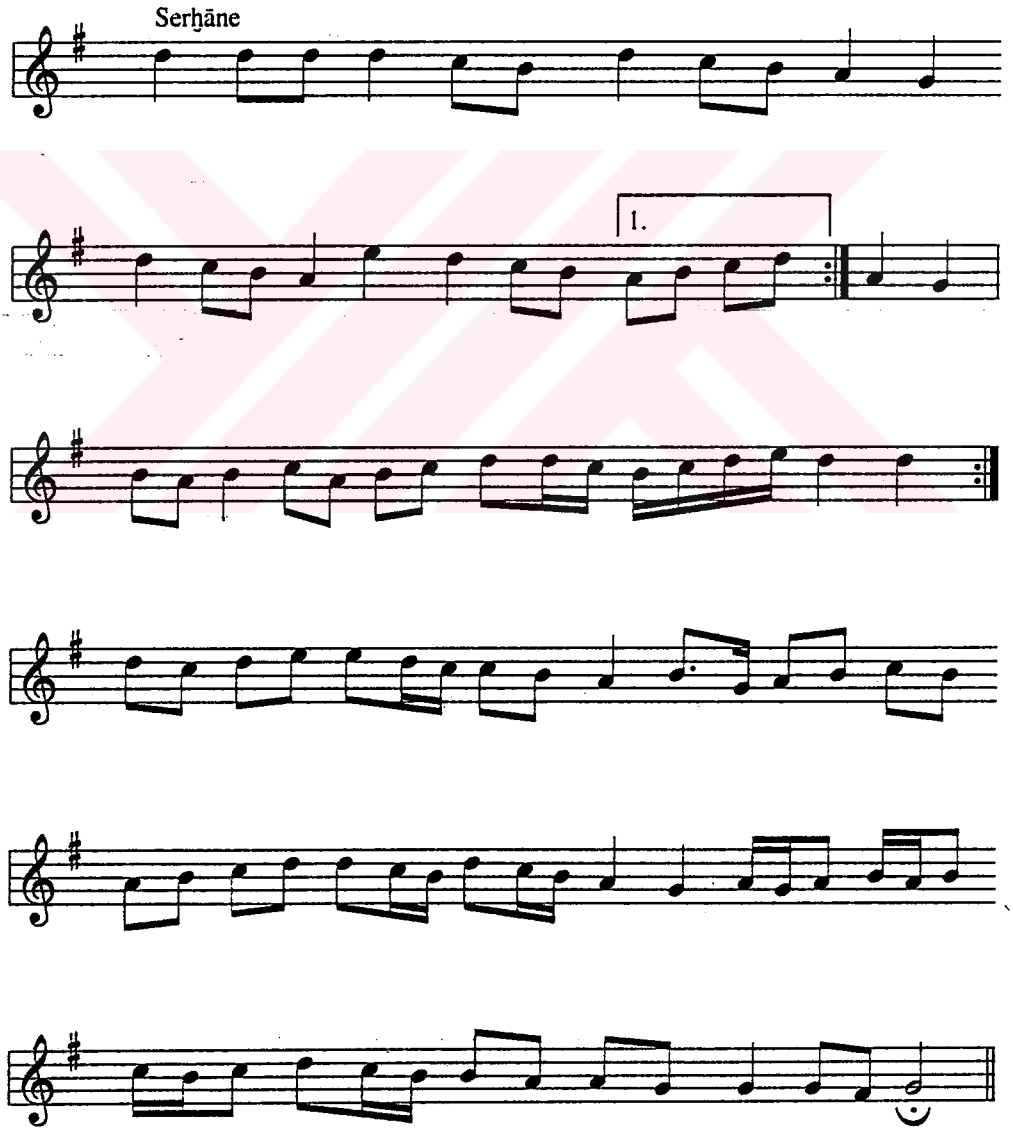

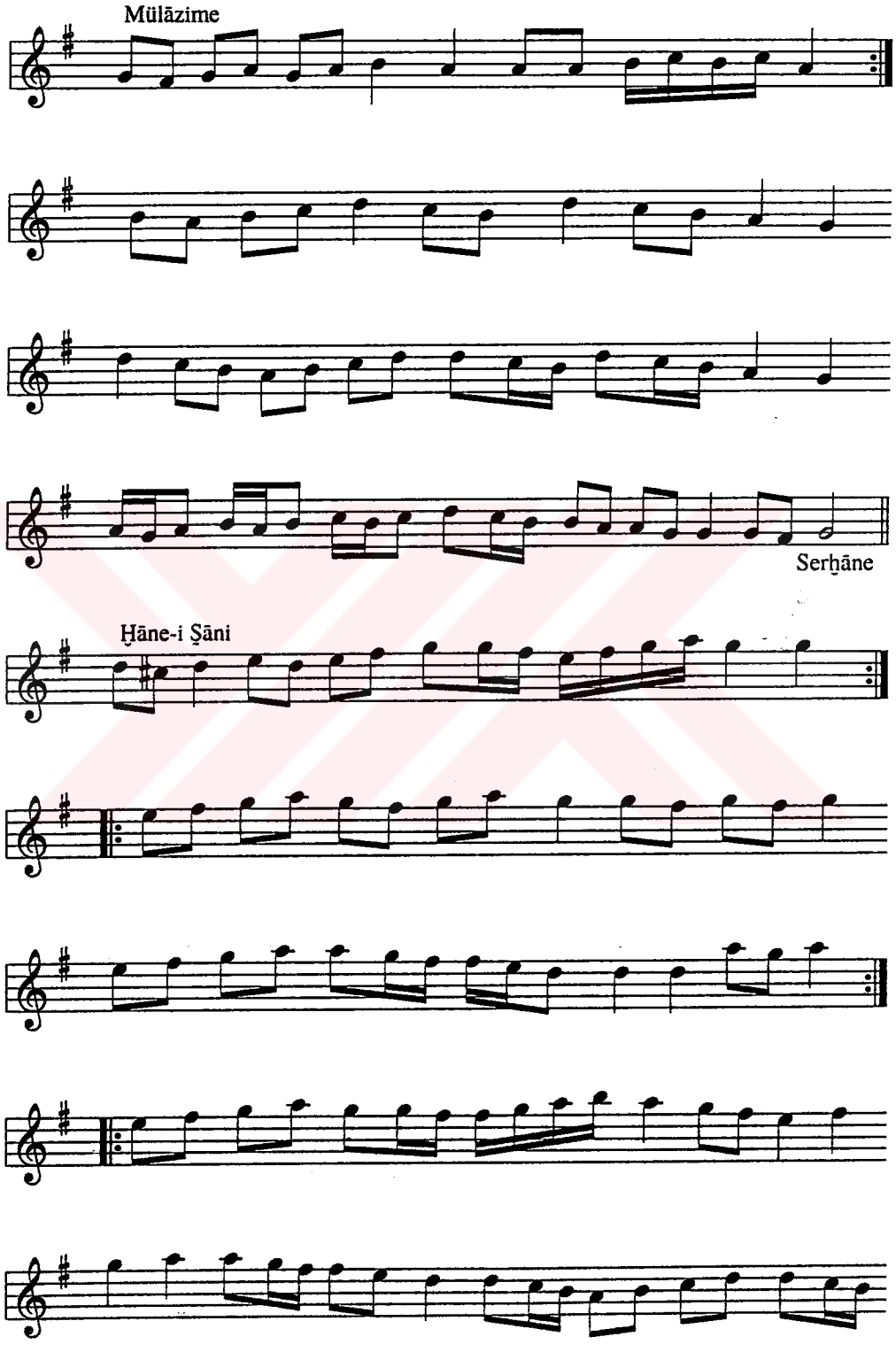
Mülāzime
Serḫāne
Ḫāne-i Ṣāni

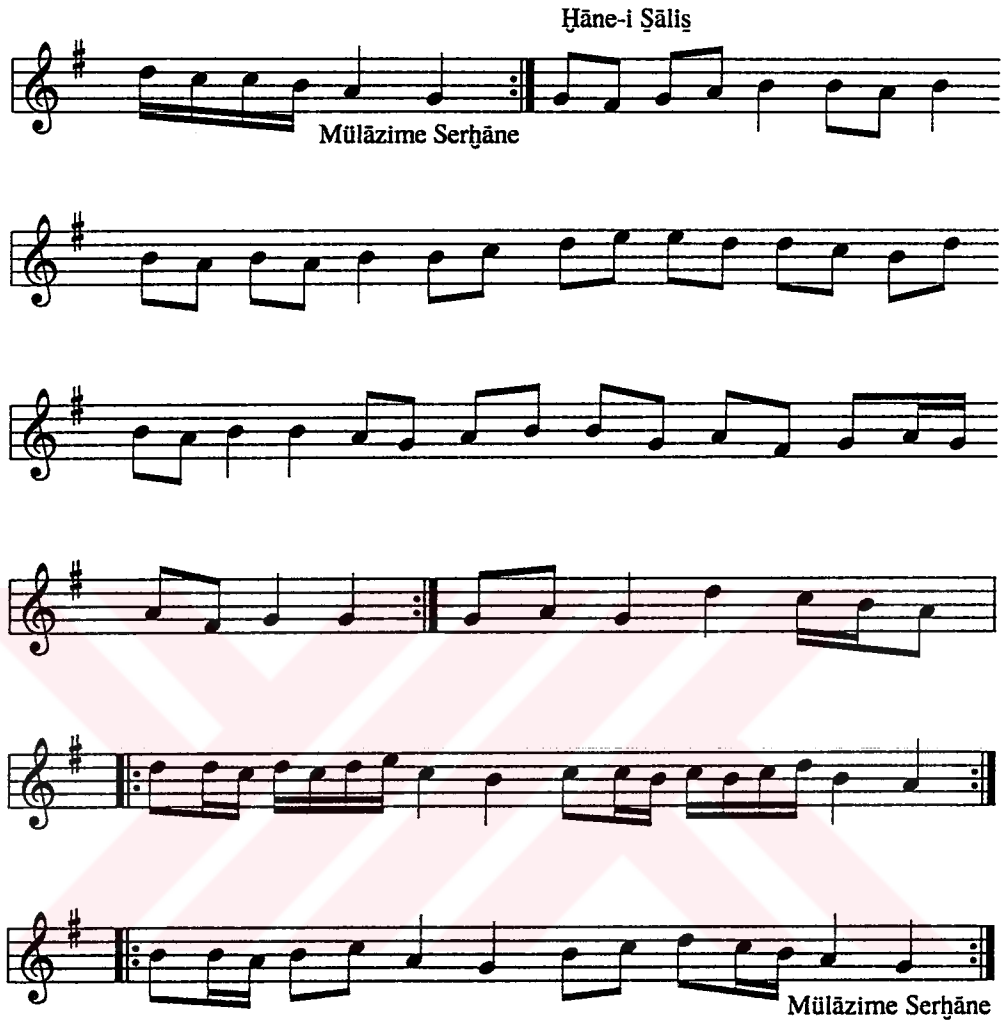
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mülāzime Serḫāne
Mülāzime Serḫāne

MSS s. 224-1

TÜRKİ BERĀY-I BÜLBÜL

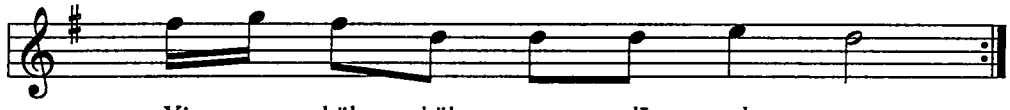

Yi ne bül bül şey dā ol muş
Ye şil a ġaç lar da ḳon muş

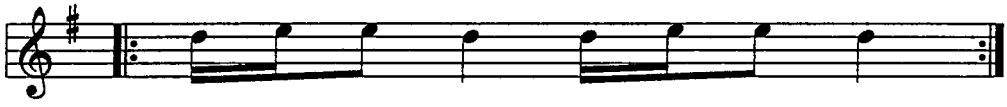

Be hey'ā şıḳ sa ña n'ol muş
Ne ey le miş ne söy le miş

Bül bü le gül in cin miş
Bül bü le gül in cin miş ey

1. Yine bülbül şeydā olmuş
Yeşil aġaçlarda ḳonmuş
Be hey 'āşıḳ saña n'olmuş
Ne eylemiş, ne söylemiş
Bülbüle gül incinmiş

2. Ah bülbülüm benziñ ṣarı
Ne ḳılarsın āh ü zārı
Sen de mi aldırdıñ yāri

3. Yine bülbül ṭalda öter
Oturub göz yaşın döker
Onbir ay ḥasretin çeker
Bülbül ...

4. Ötme ġarib bülbül, ötme
Ötüb derdime derd ḳatma
Bu gice yalıñız yatma
Bülbül ...

5. Üsküdar'ıñ ardı ṭaġlar
Çevresi bostanlar, baġlar
Yärinden ayrılan aġlar
Bülbül ...

MSS s. 224-2

MURABBA' GERDĀNİYE

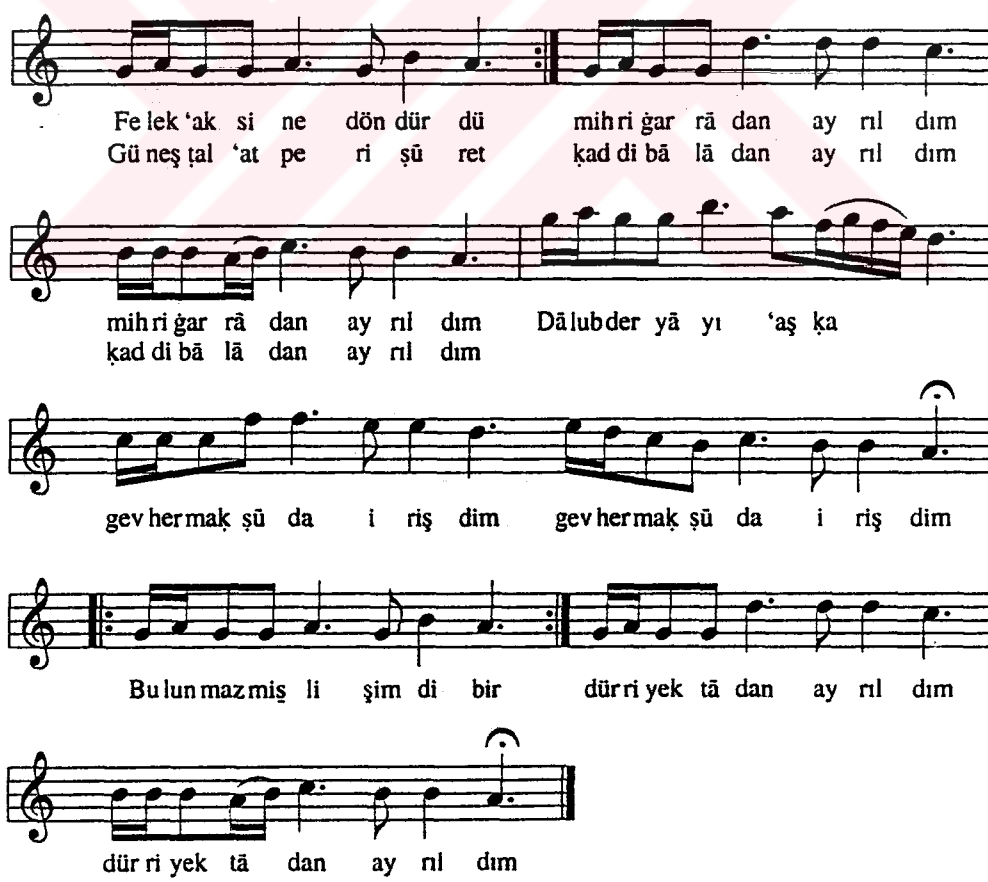

MSS s. 224-3

(?)

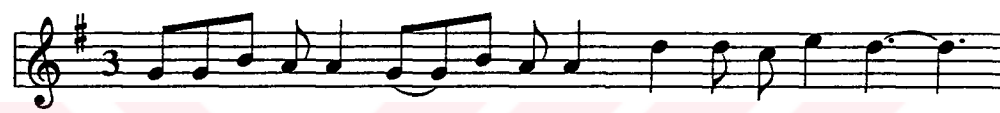

Lez zet ar tı rır ṭat lu di liñ sük ke re cā nā
Ḳıy met ar tı rır la li le biñ gev he re cā nā
Miṣ liñ bu lun maz gel se ci hān bir ye re cā nā

ye le li ye le li ye le li le lā ye le li ḫā nım ye le li cā nım

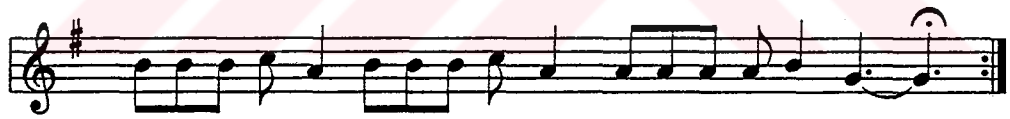

ye le li ʻöm rüm ye le li ḳum rum ye le le le li yār

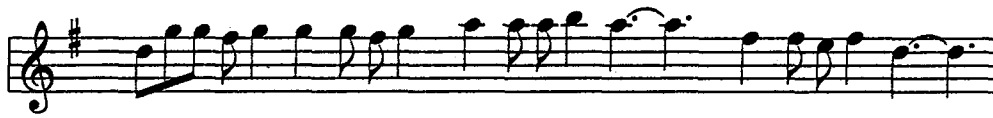

Şu gi bi ṭo lar gül zār iç re ser vi re vā nım ser vi re vā nım

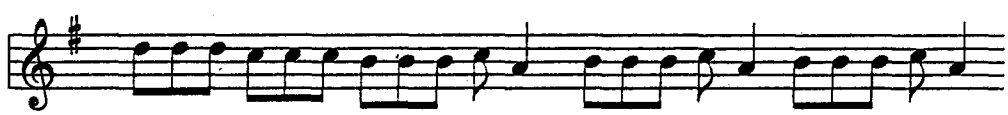

ye le li ye le li ye le li le lā ye le li ḫā nım ye le li cā nım

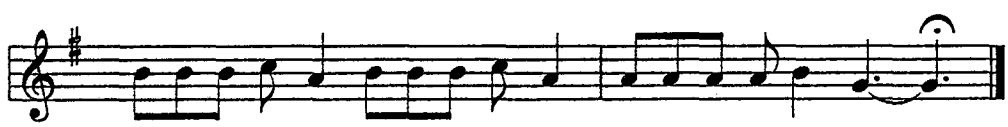

ye le li ʻöm rüm ye le li ḳum rum ye le le le li yār

MSS s. 224-4

(?)

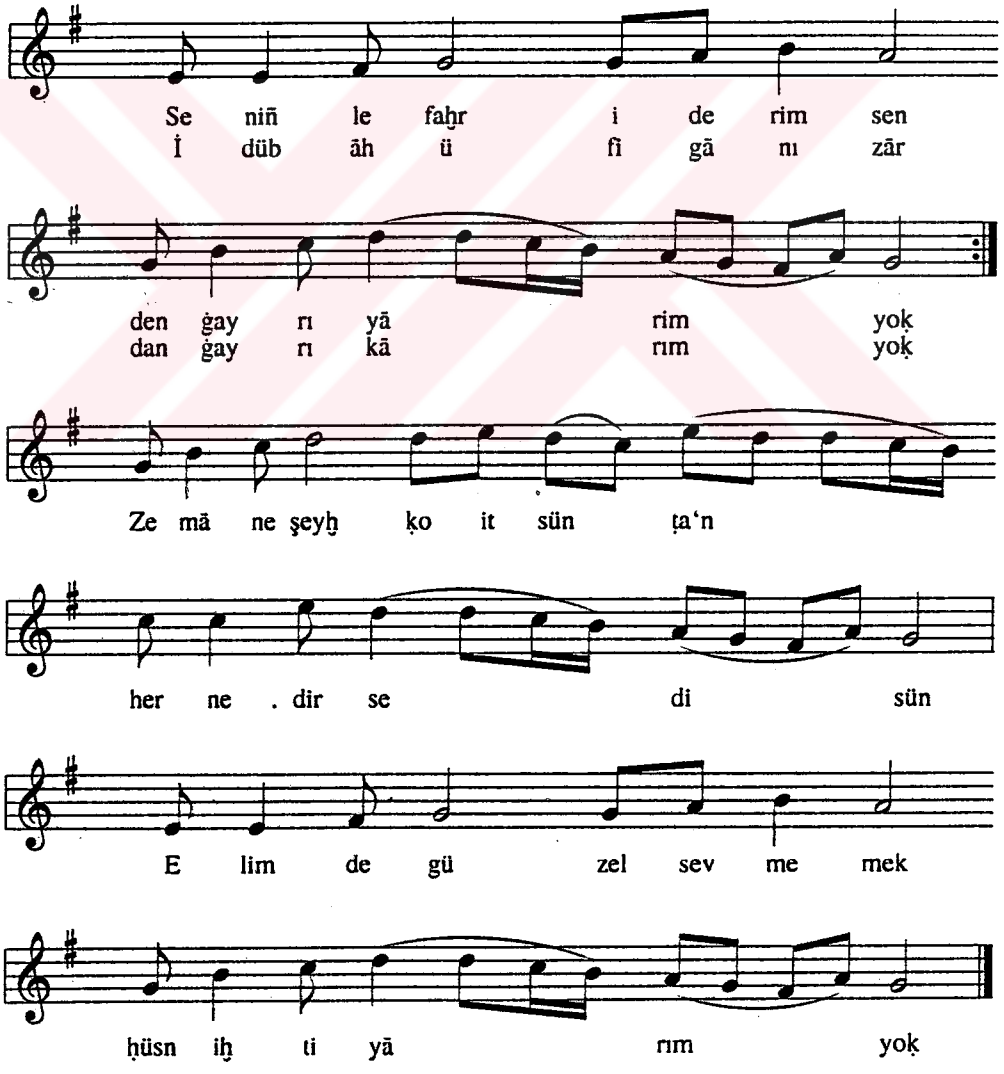
Se niñ le faḫr i de rim sen
İ düb āh ü fī gā nı zār
den ġay rı yā rim yoḳ
dan ġay rı kā rım yoḳ
Ze mā ne şeyḫ ḳo it sün ṭa'n
her ne . dir se di sün
E lim de gü zel sev me mek
ḥüsn iḫ ti yā rım yoḳ

MSS s. 225, 226-1

PİŞREV-İ ŞEDD-İ RŪḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

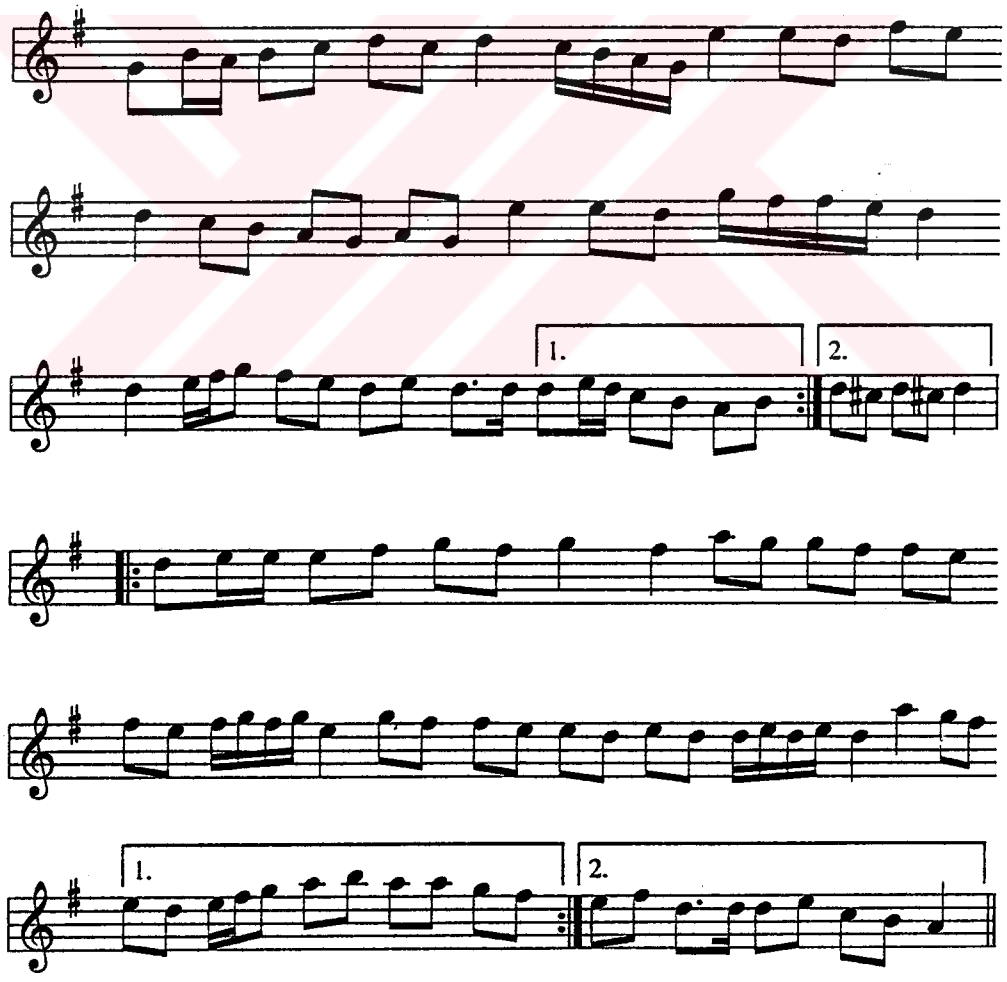

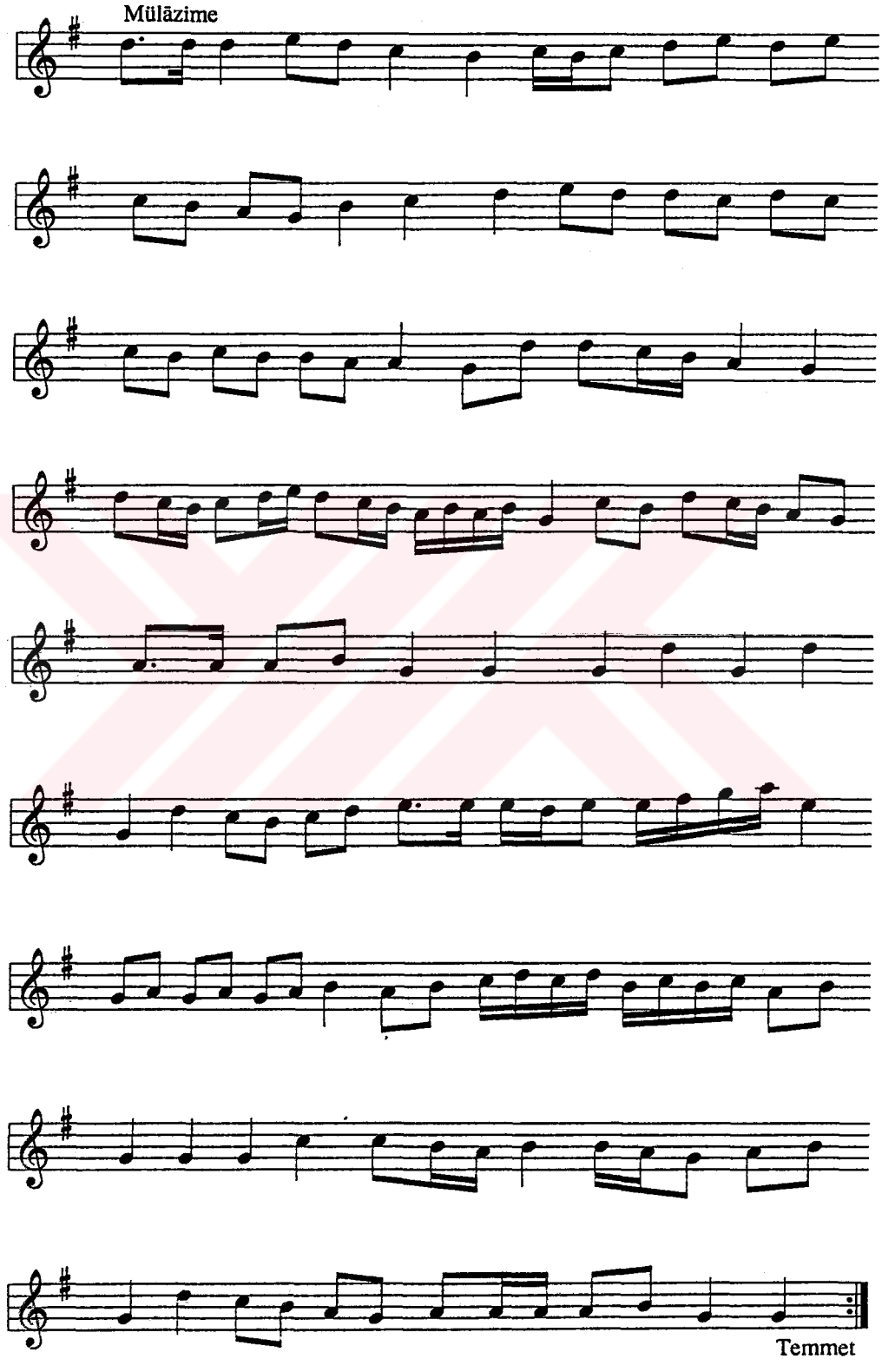
Müläzime
Temmet

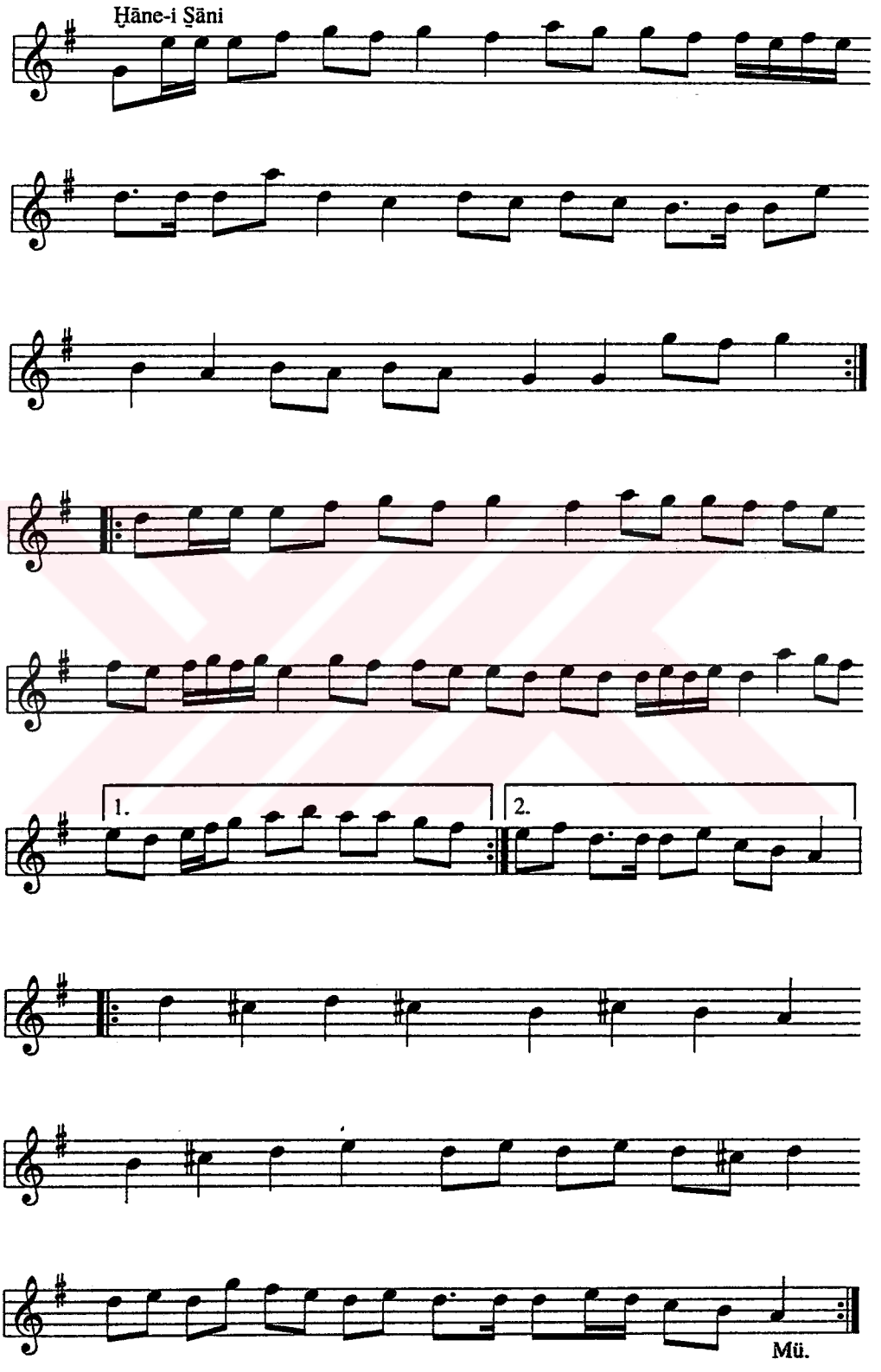
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
Mü.

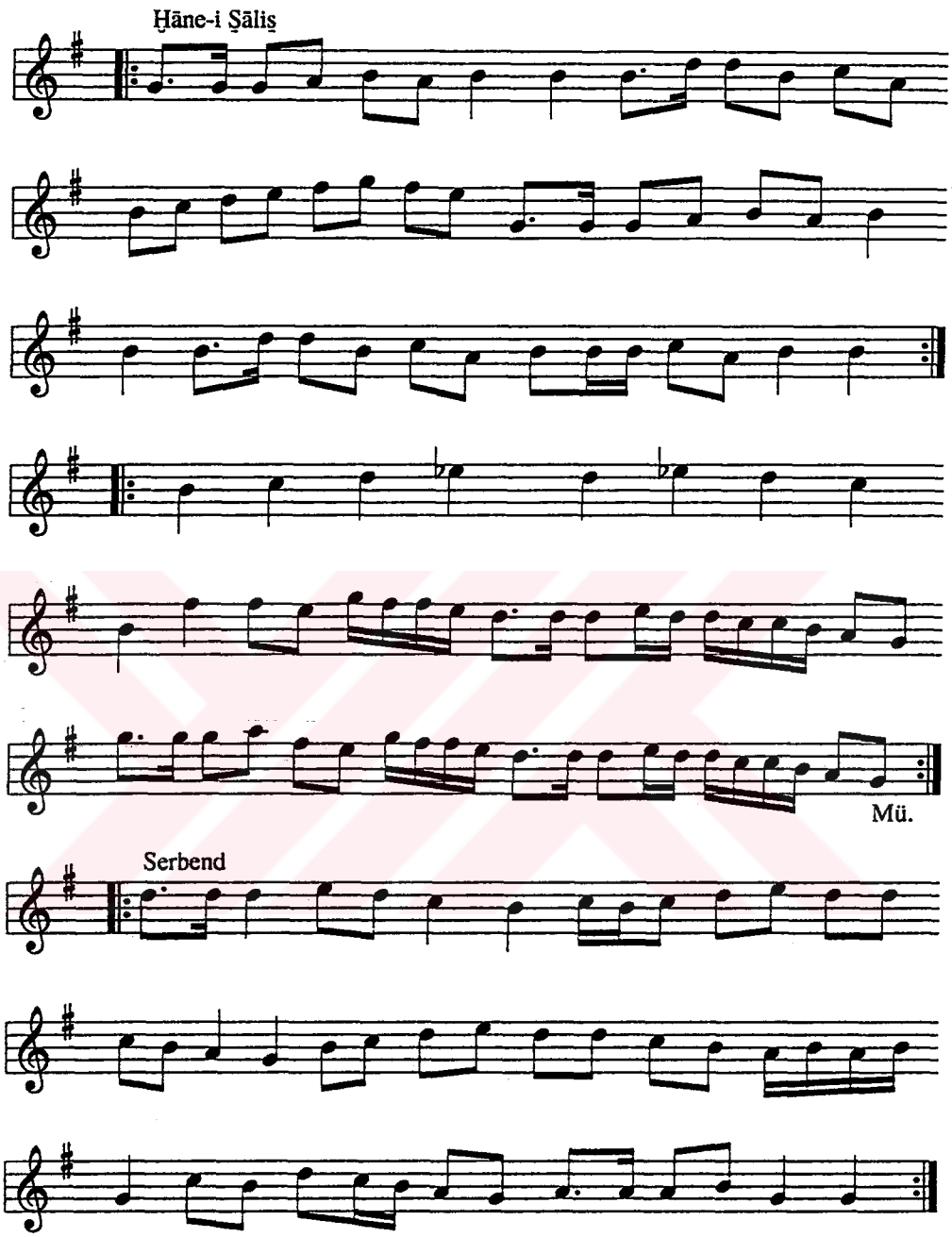
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.
Serbend

MSS s. 225-226-2

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir

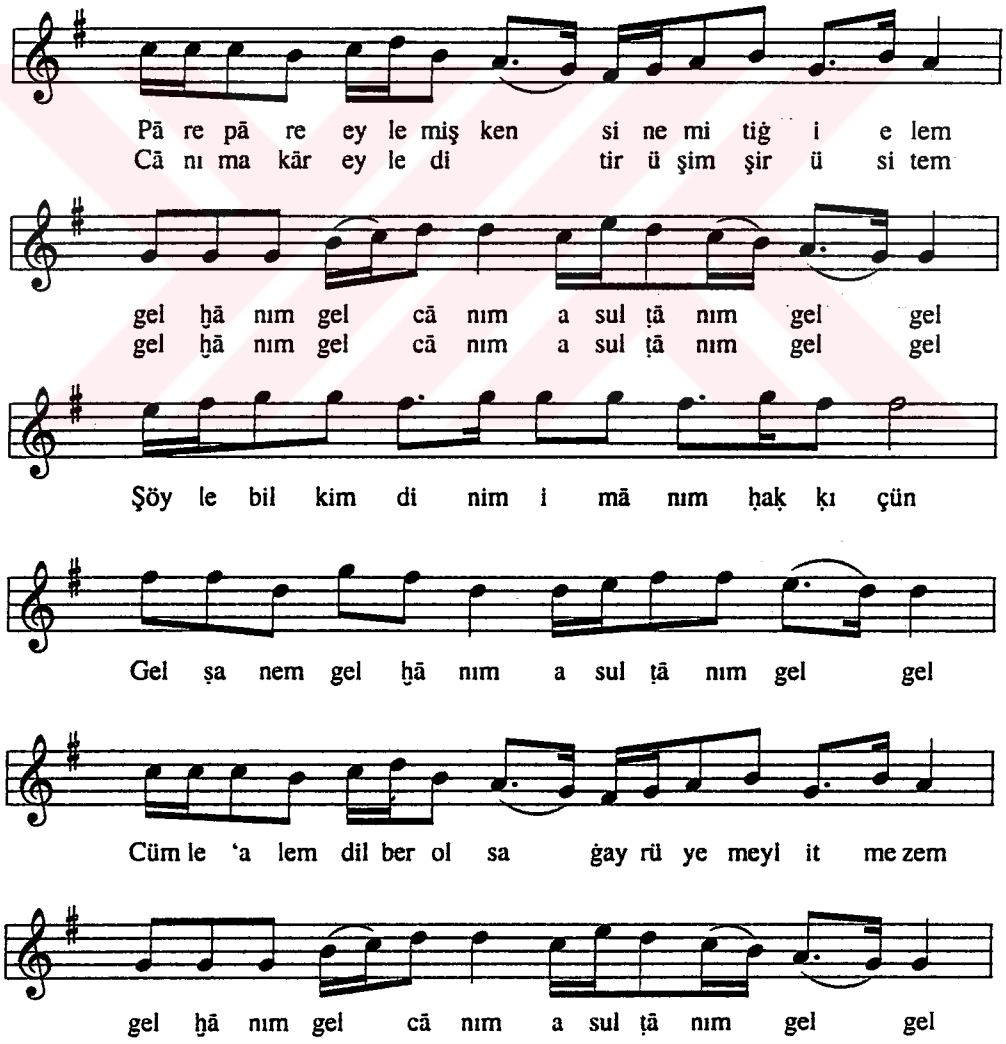

MSS s. 227-228

PİŞREV-İ ZENCİR

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḫamse

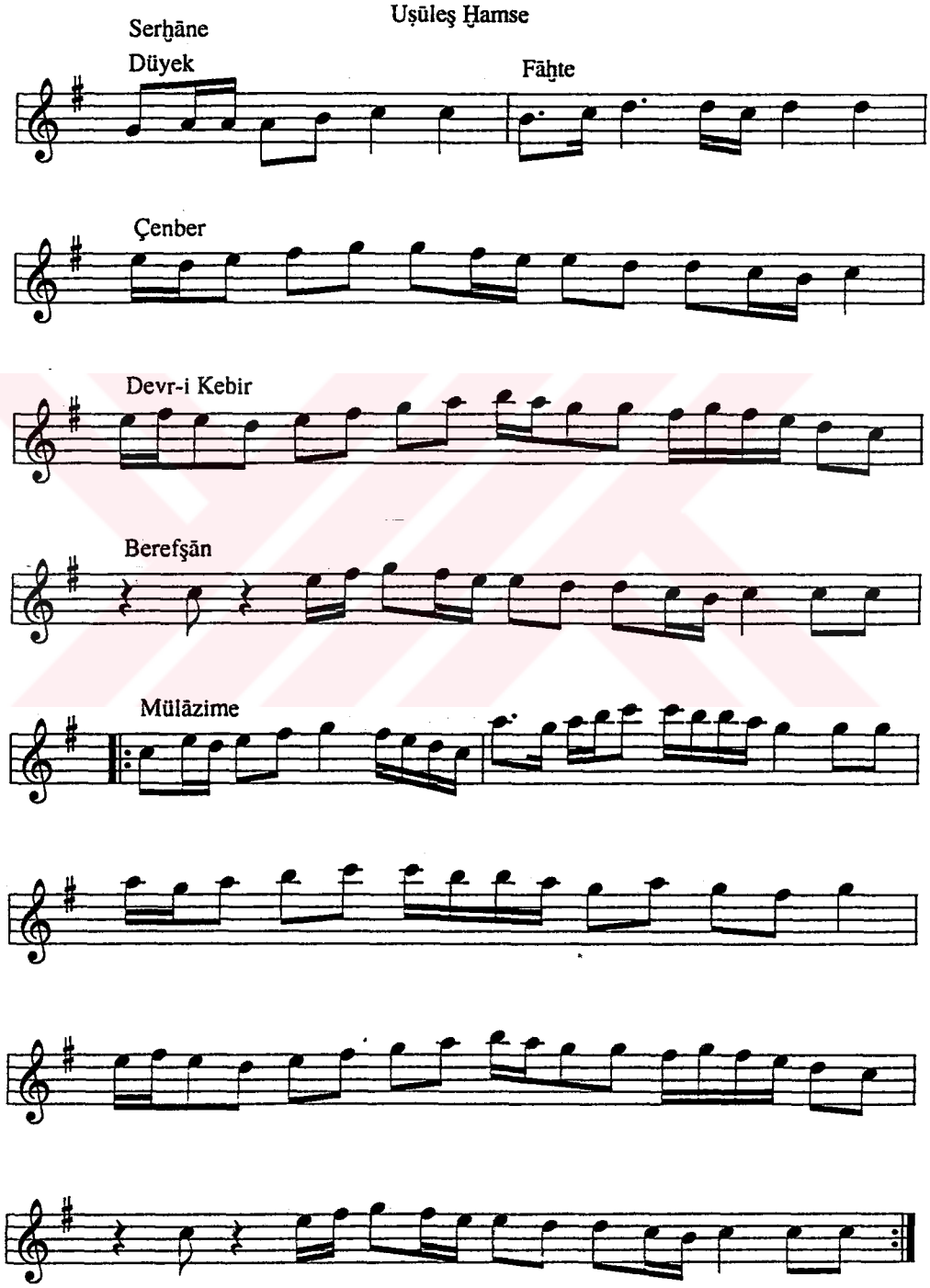

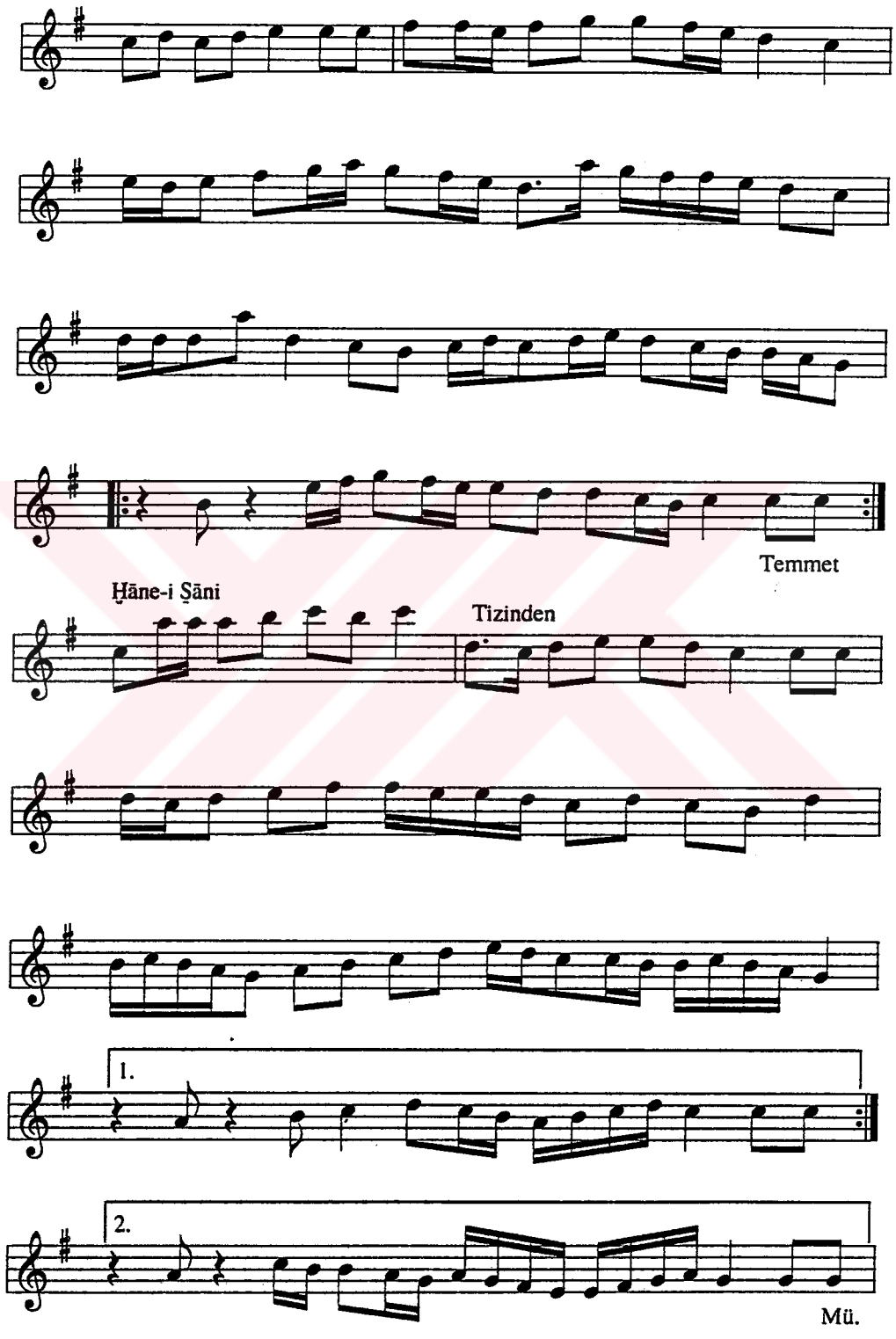
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
Tizinden
1.
2.
Mü.

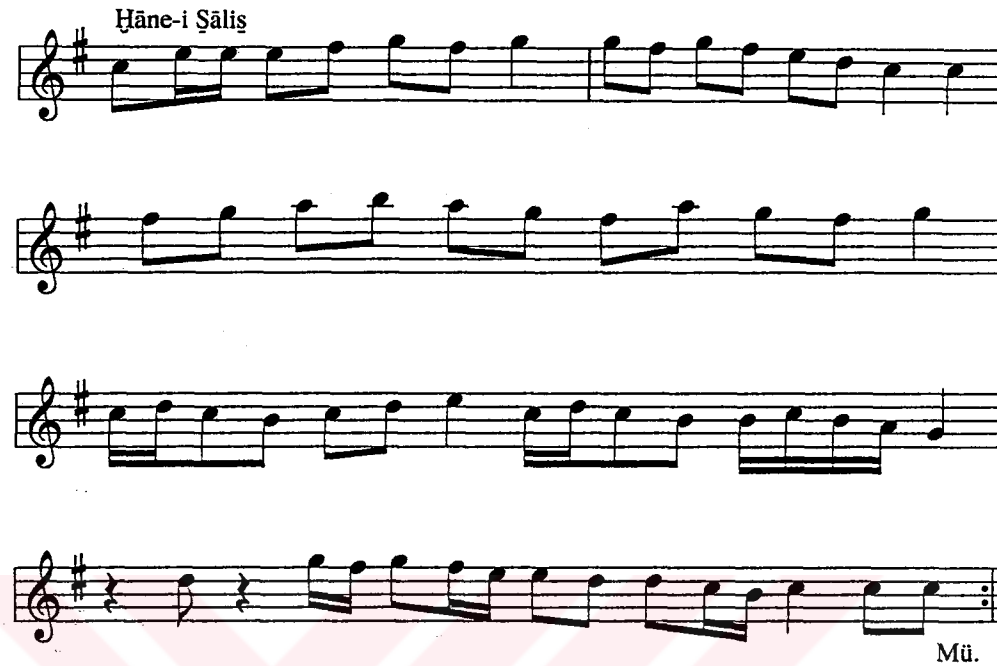
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s. 228

PİŞREV-İ TABAḲĀT-I BENEFŞE-ZĀR

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

1. 2.

Mülāzime

1. 2.

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

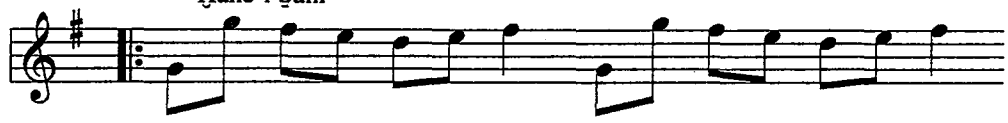

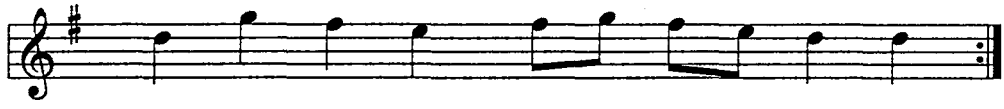

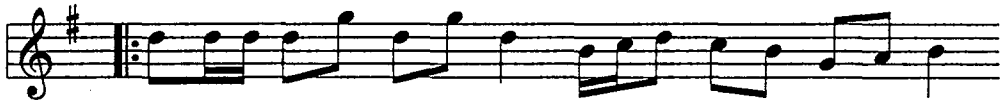

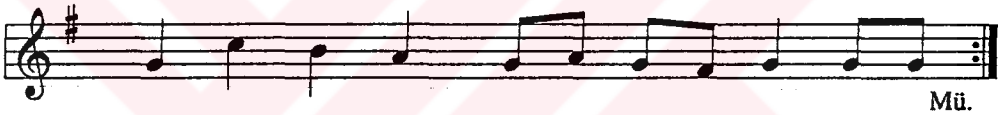

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

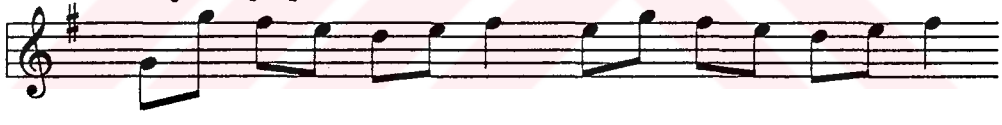

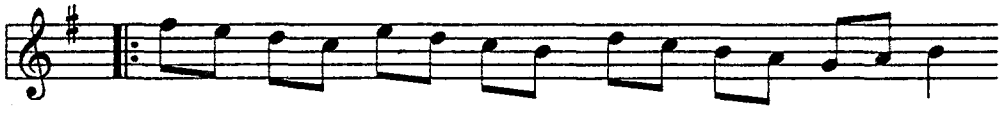

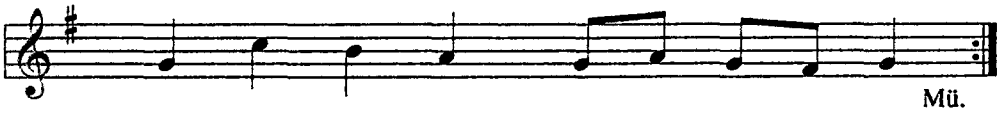

Mü.

Ḥāne-i Rābi‘

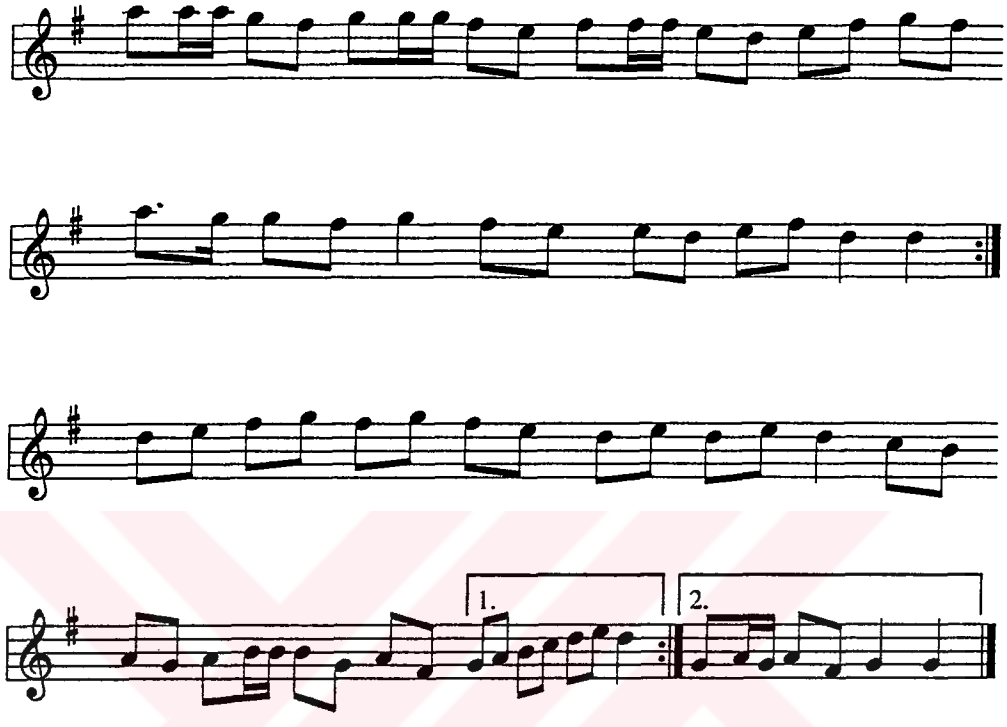

MSS s. 229-2

VARSAĠI FĀRİSİ

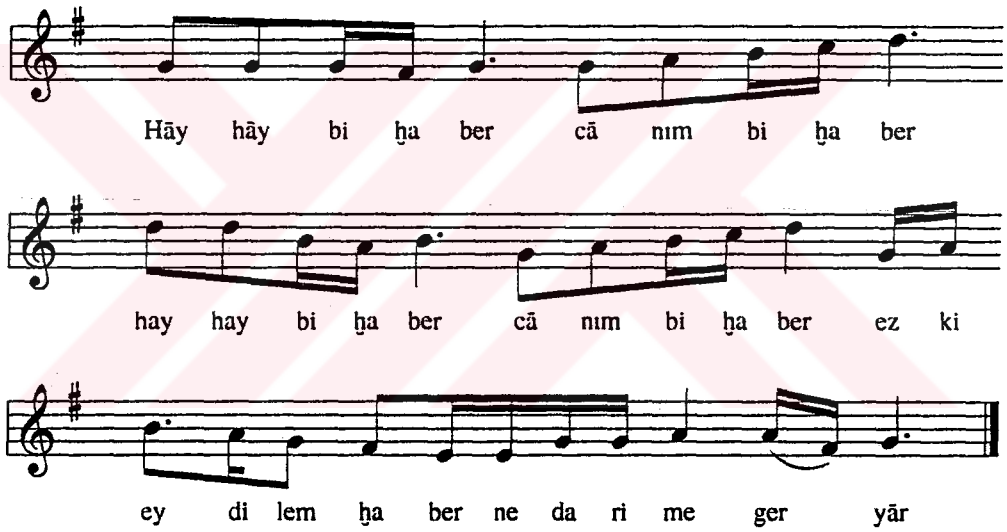

1. Hāy hāy bi-ḫaber cānım
   Ez ki ey dilim ḫaber ne-dār meger yār

2. Reftem be-ḫisār ber ān diden yār
   Mest künem hālā merdüm zi ḫumār

3. Ger zi in derd mey merdüm çi he-mest
   Çün ṭabib-i ʻaşḳ mesih dem-est

4. Zār der-i gülzār-› bülbül mi-küned
   Çelem der leb-i yār men ġulġul mi-küned

5. Rūyi tā bāned ey cihān kiyā rūz der cibāli be rū'yā
   Mest est şeb

MSS s. 230

PİŞREV-İ DİL ŞİTĀBĀN

Uṣūleş Çenber

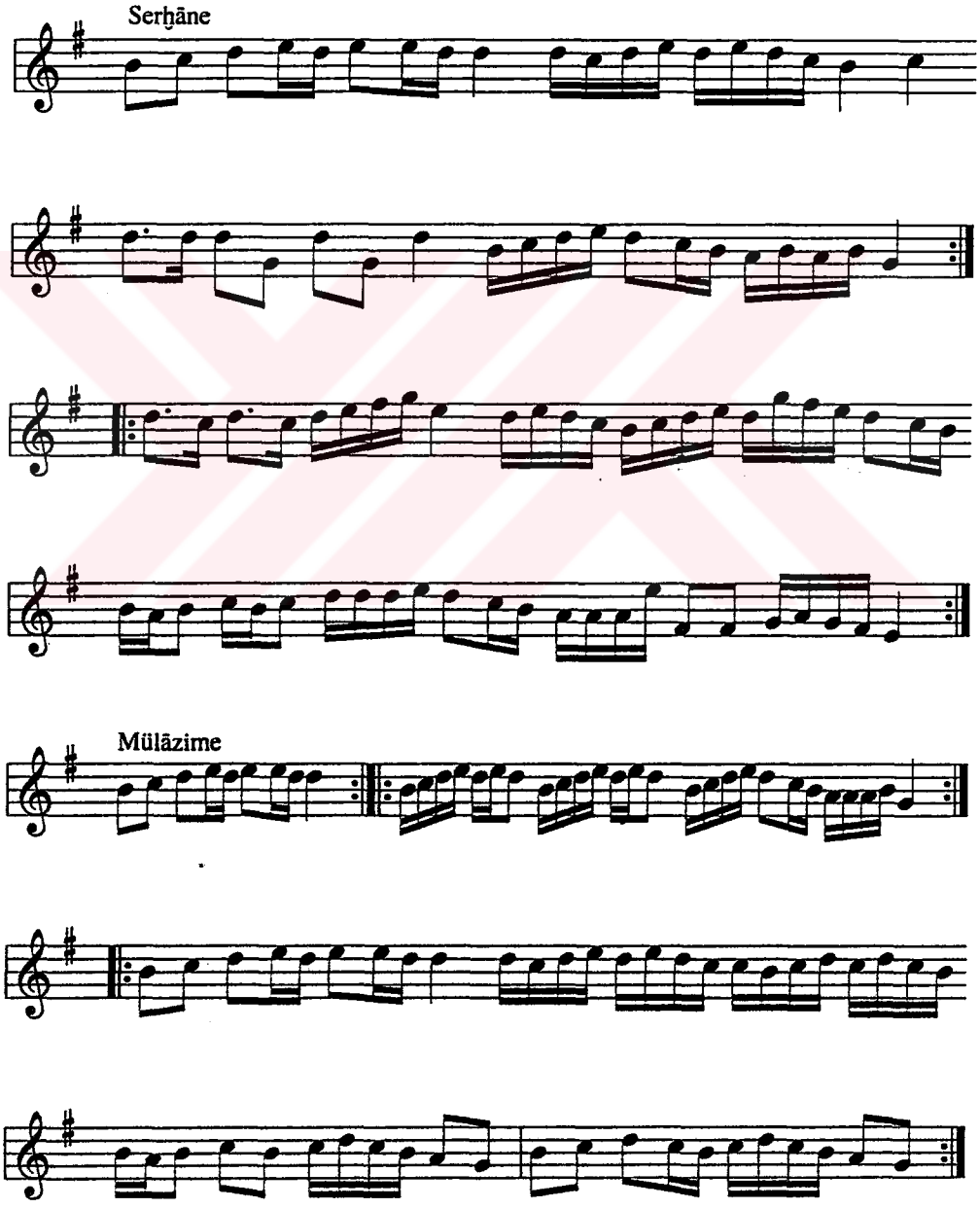

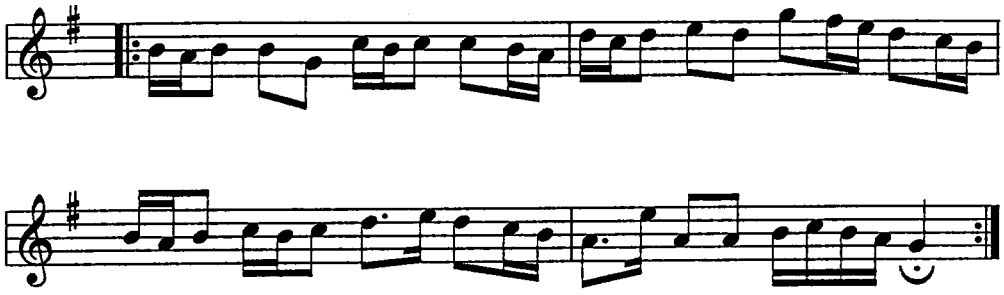

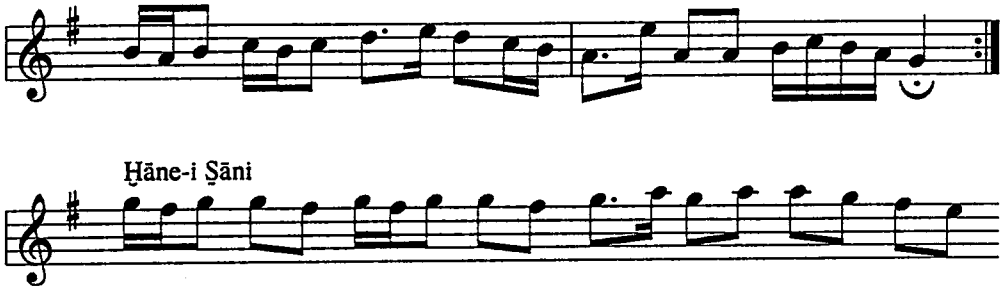

Ḫāne-i Ṣāni

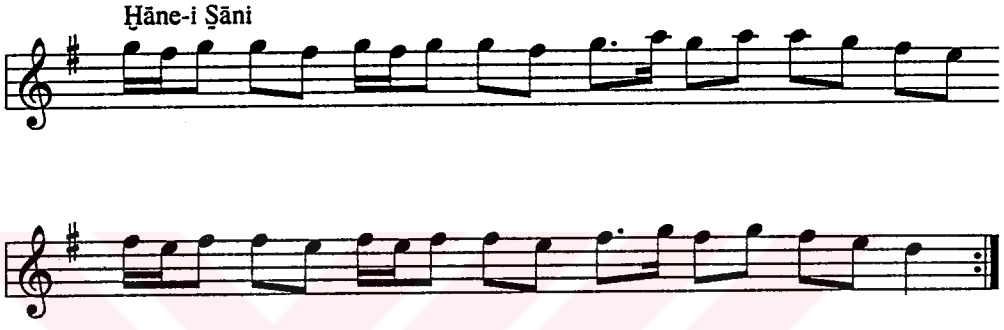

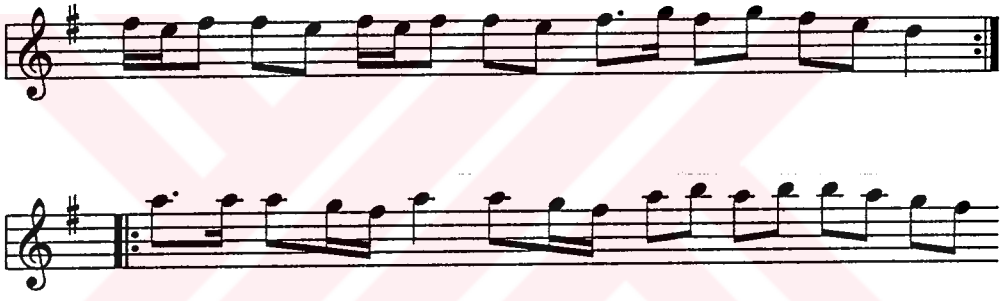

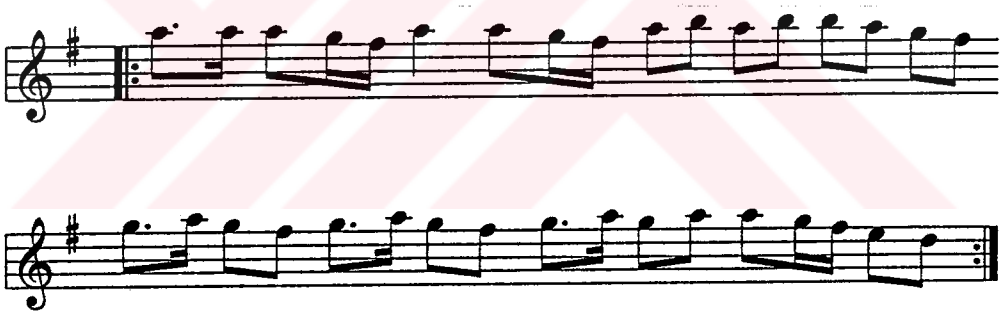

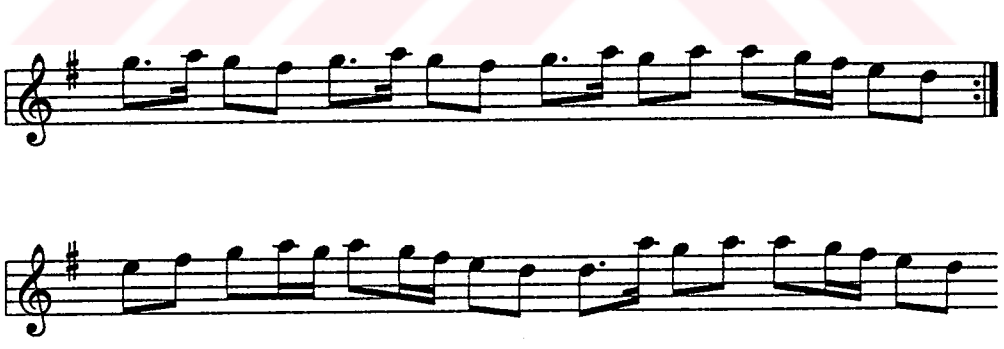

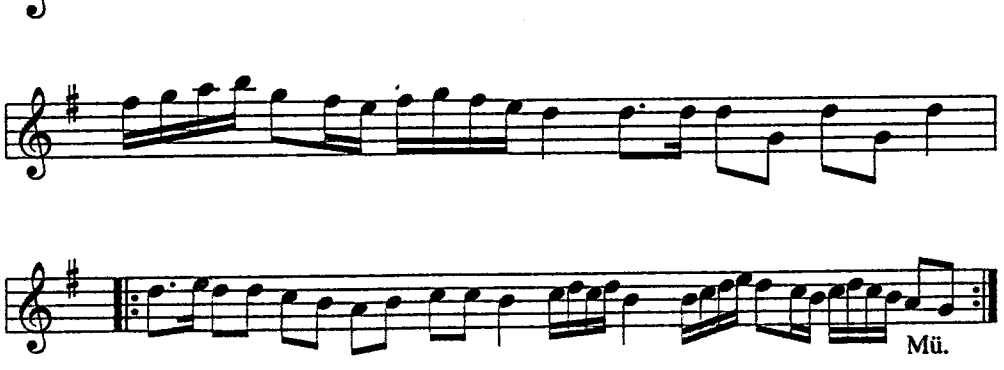

Mü.

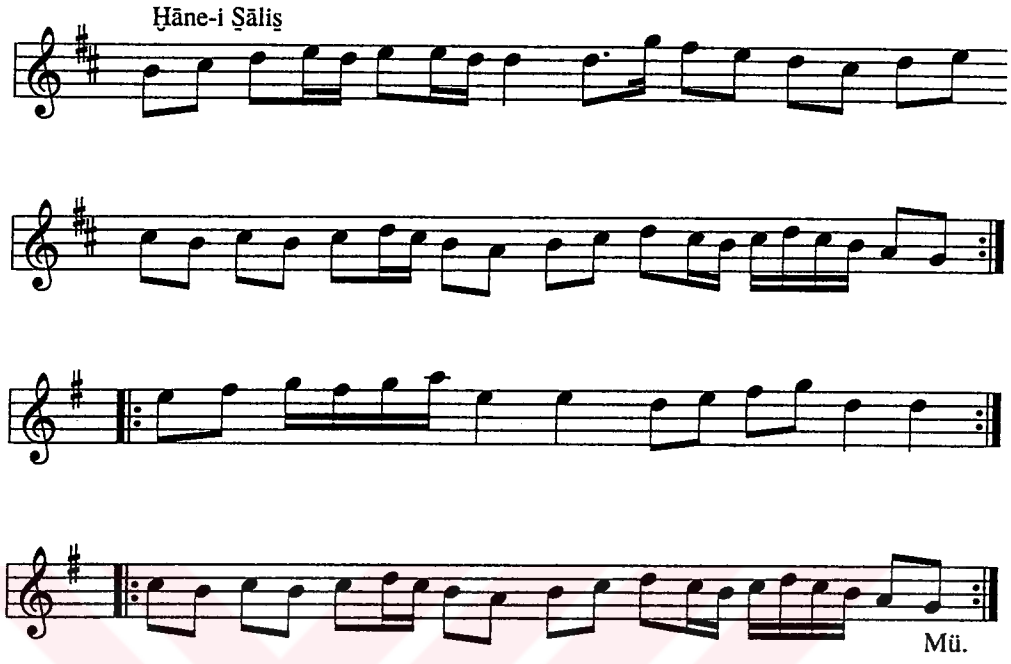
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s. 231-1

PİŞREV-İ ʻĀLEM-ĀRĀ

Uṣūleş Düyek

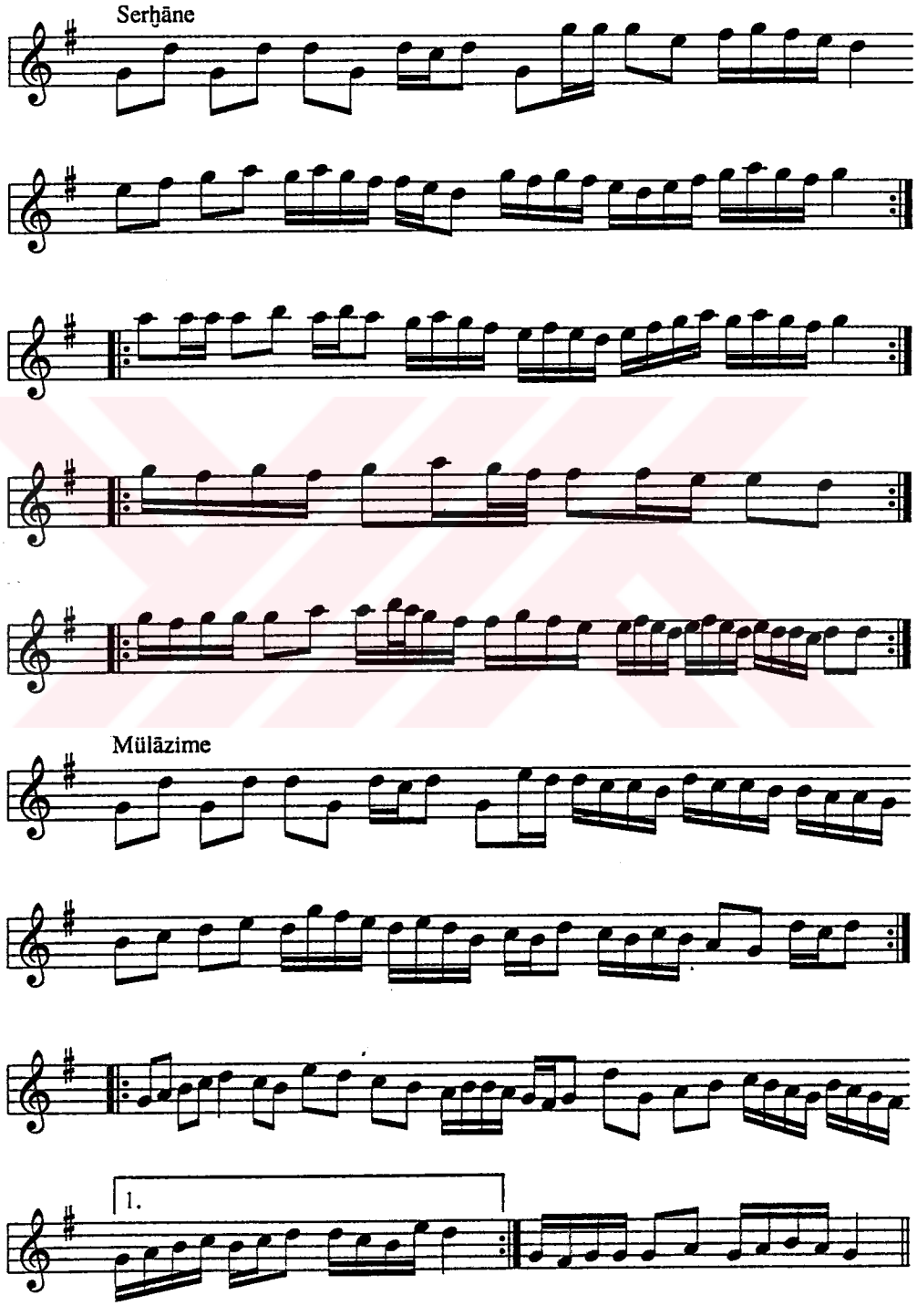

Ḫāne-i Ṣāni

1. 2.

1. 2.

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

1. 2.

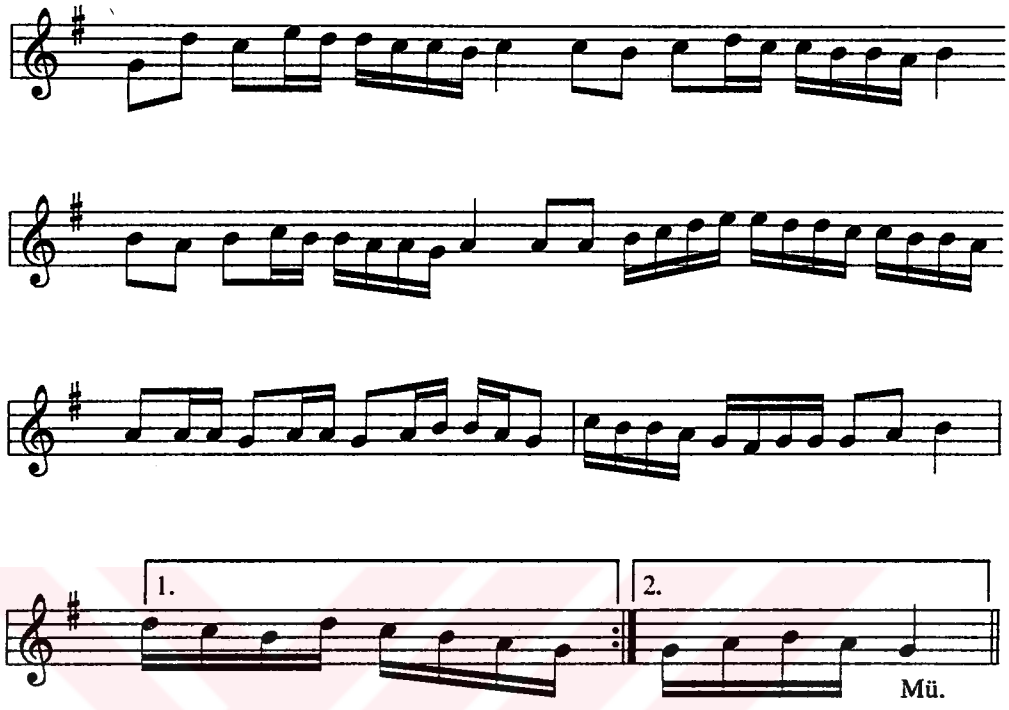
1.
2.
Mü.

MSS s. 231-2

İLĀHİ

Der Maḳām-ı Rāst

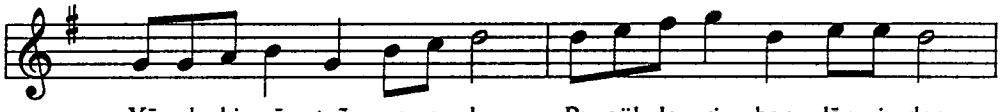

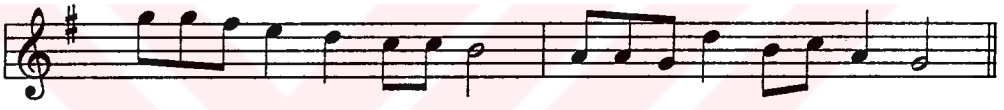

1. Yārabbi ẕātun sırrıdır
Bu gülleri ḫandān iden
Nūr-ı ṣıfātıñ sırrıdur
Bülbülleri nālān iden

2. 'İzz-ü celāliñ sırrıdır
'Arż-ı cemāliñ sırrıdır
Va'de viṣāliñ sırrıdır
'Āşıḳları ḥayrān iden

3. Cānı cihānı terk ider
Dār-ı diyārı ḳor gider
Ġayrı murādātı nider
Maḳṣūd-ı vaṣl-ı cān iden

4. Vaḥdet şerābın nūş ider
Vuṣlat kelāmın gūş ider
Ḳalbi sivādan boş ider
Cānānını mihmān iden

5. 'Aşḳıñla bu göñlüm evi
Yoḳdur murād-ı dünyevi
Şems-i cemālin pertevi
Dir Ufḳi'yi sūzān iden

MSS s. 232-1

PİŞREV-İ SE ḌARB TOZKOPARAN

Serḫāne, Nim Şaḳil

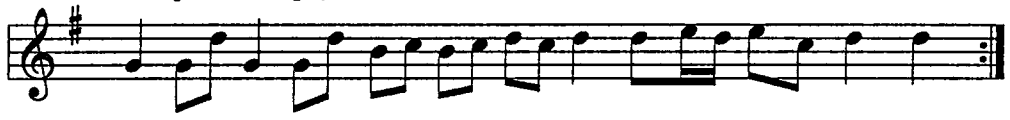

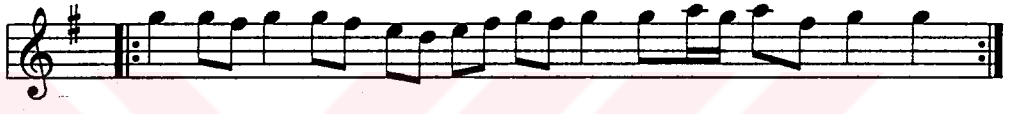

Mülāzime, Düyek

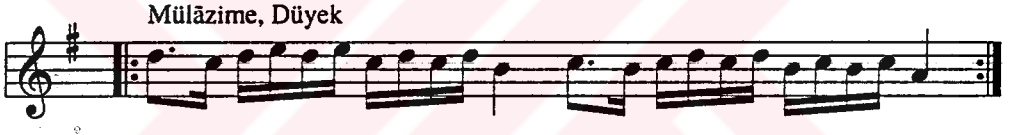

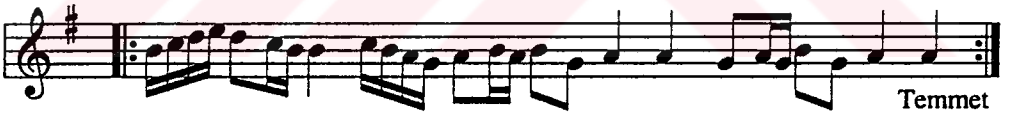

Temmet

Ḫāne-i Şāni, Ḥāvi

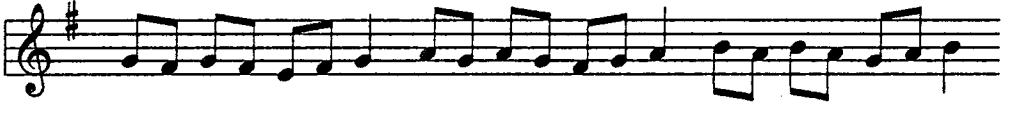

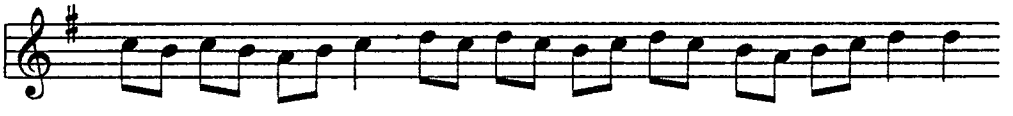

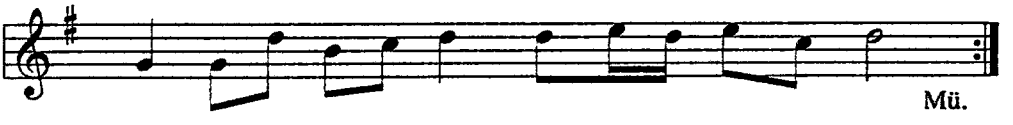

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ, Ḥāvi

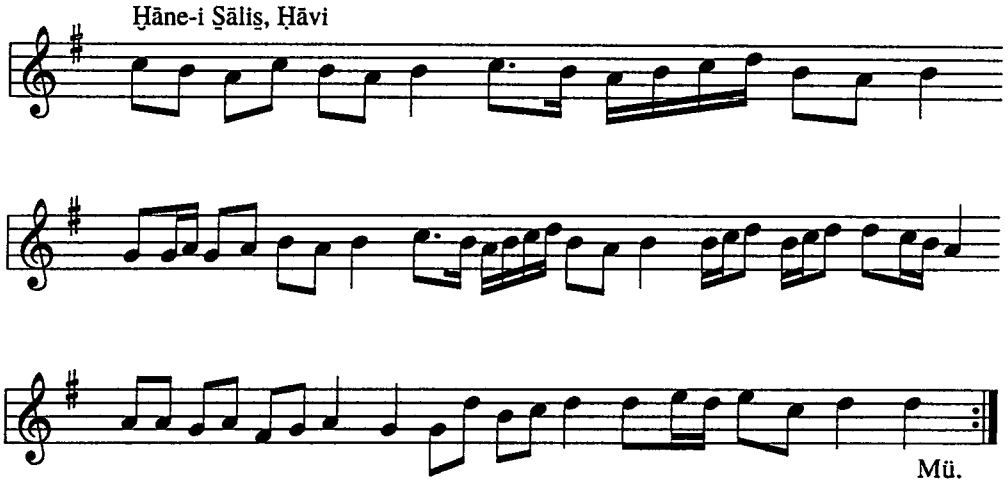

Ḫāne-i Rābi', Ḥāvi

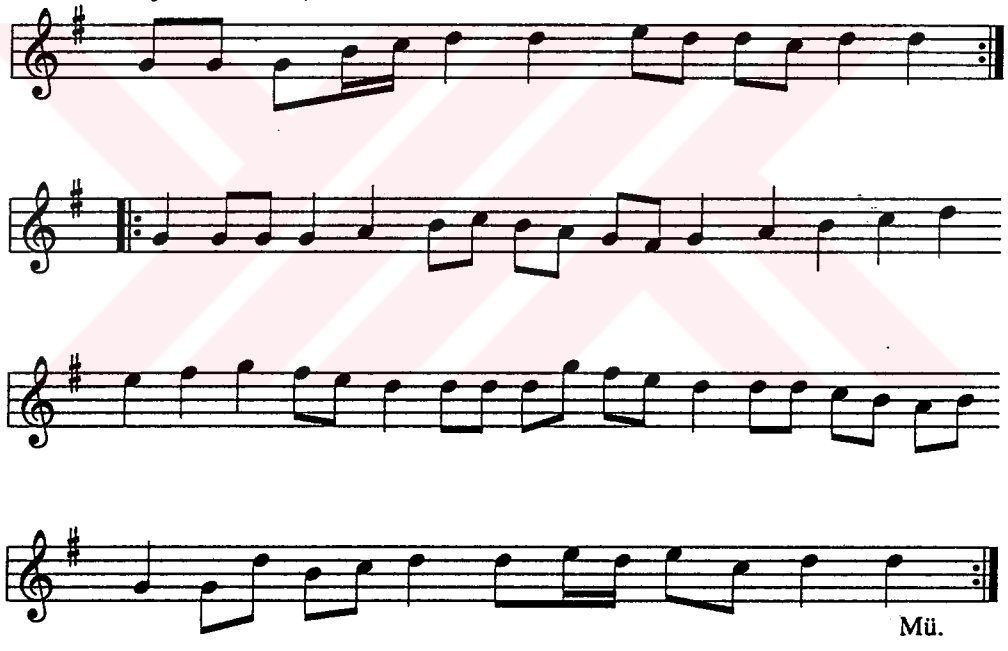

MSS s. 232-2

PİŞREV-İ BABA ZEYTUN NAẒİRESİ

Rāst-ı Devr

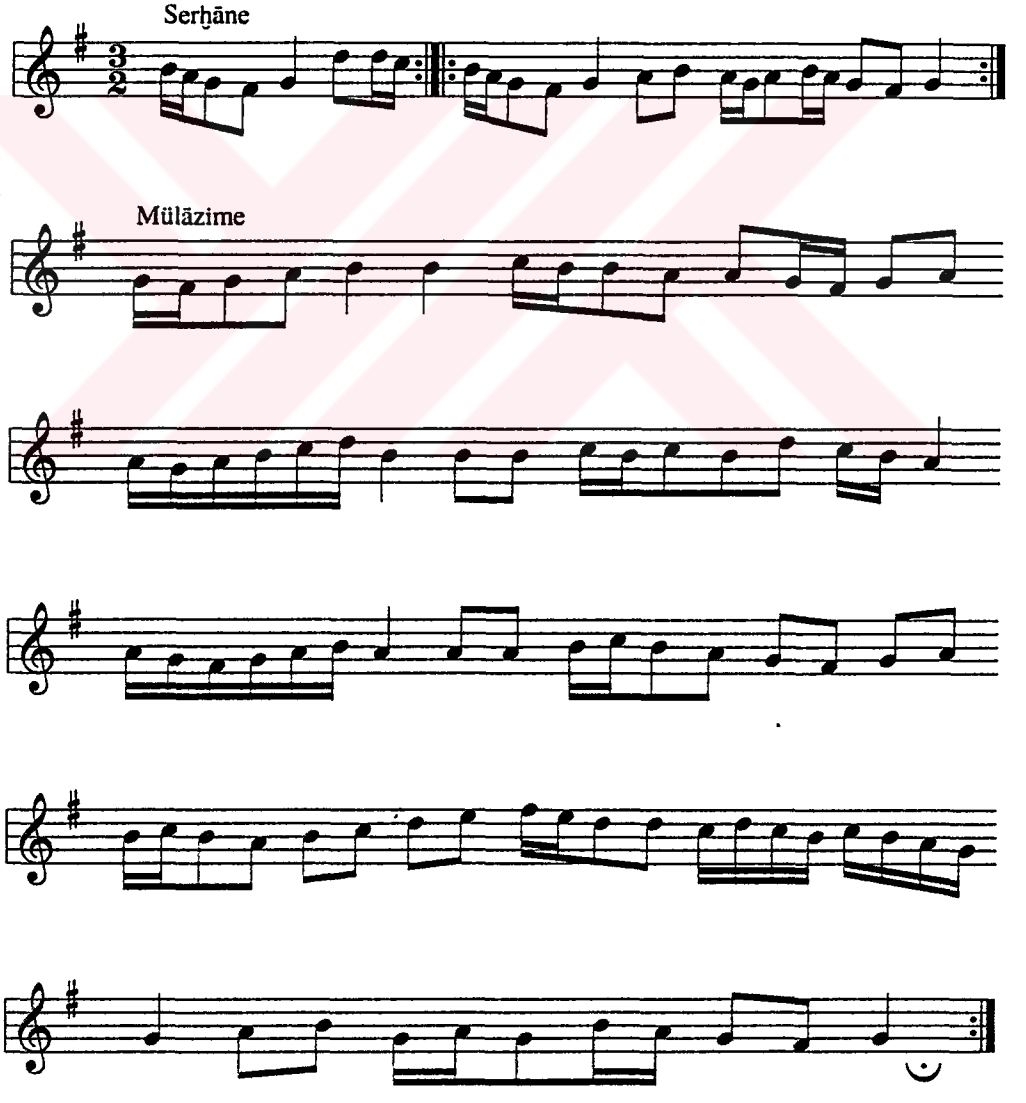

Ḫāne-i Ṣāni

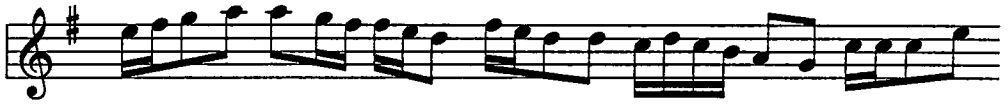

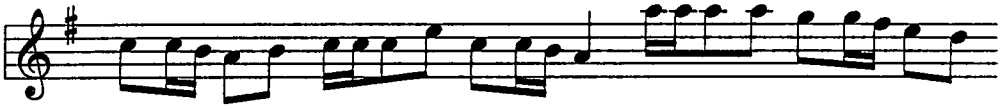

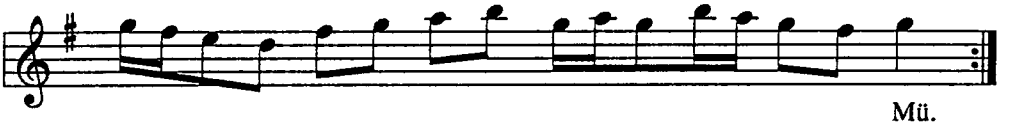

Ḫāne-i Ṣāliṣ

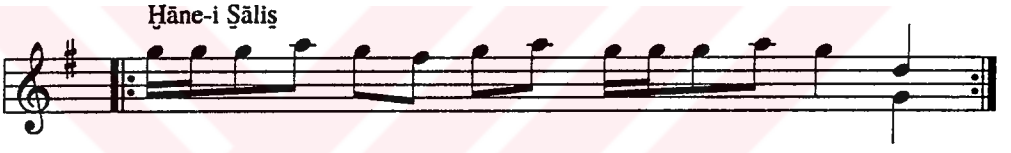

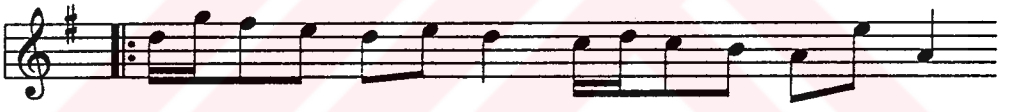

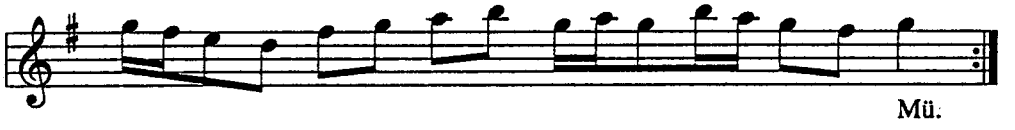

MSS s. 233-1

TESBİḤ

Der Maḳām-ı Rāst-ı Pencgāh

Uṣūleş Evfer

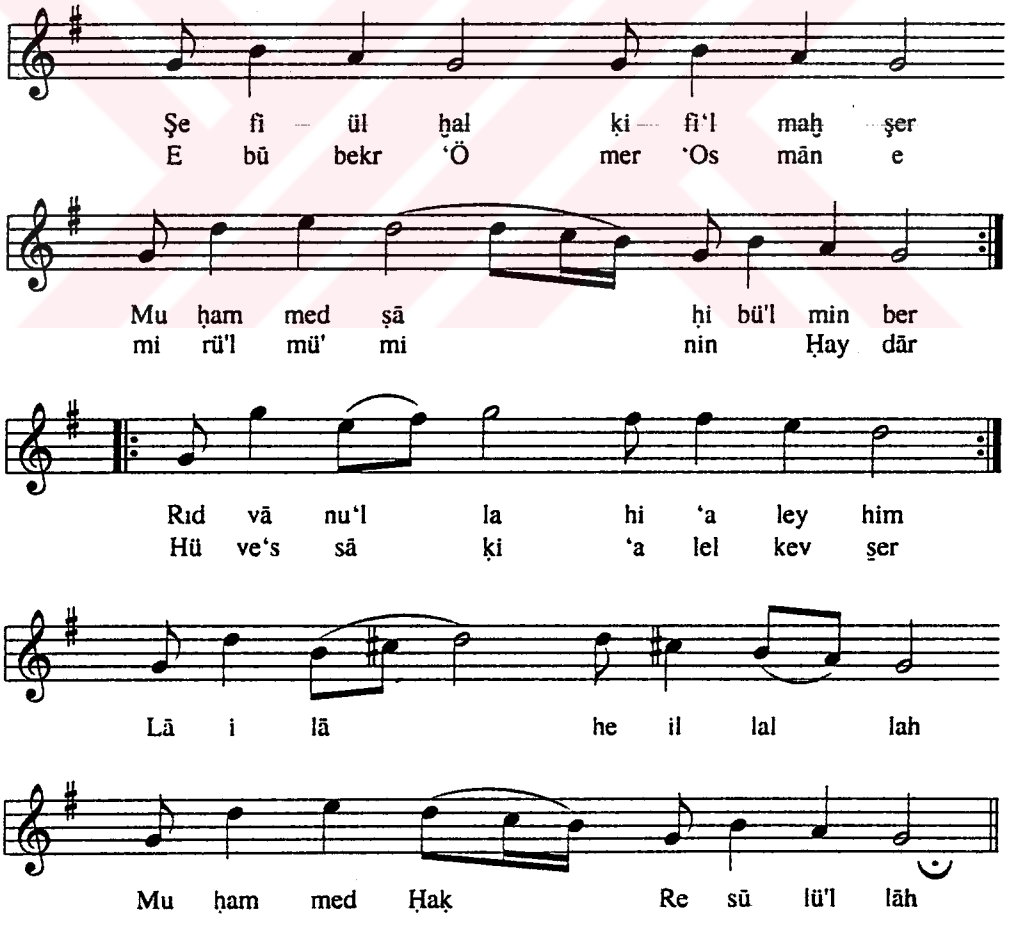

MSS s. 233-2

İLĀHİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Sufiyāne

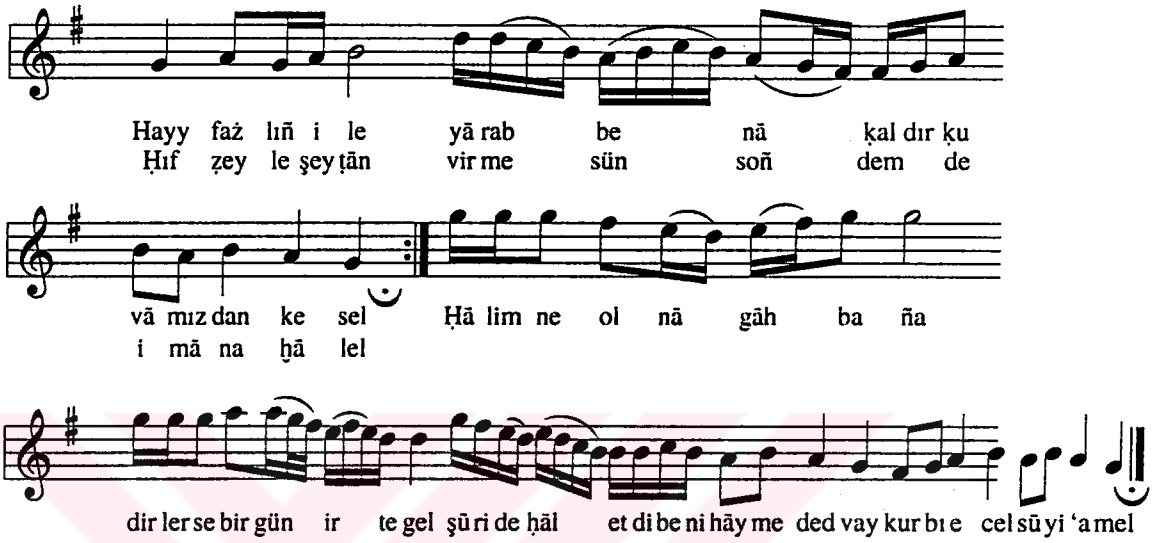

Fażlıñ ile yārabbenā ḳaldır ḳıvāmızdan kesel
Ḥıfẓ ile şeyṭān virmesün soñ demde imāne halel
Ḥālim ne ol nāgān baña dirlerse bir gün irte gel
Şūride-ḥāl etdi beni hay meded vay ḳurb-ı ecel sū-yi 'amel

'Ömr-i 'azizim bilmedim yoḳ yerlere ḳıldım hebā
Yoldan beni alıkodu nefs-i hevā aş ü ṣadā
Aḫır-ı nefesde değeriñi eyleme dilimden cüdā
Şūride... eyżan

Ḳendü kendüme ẓulm idüb iblisiñ oldum hem-rāhı
Āb-ı luṭfuñ ile aġrat yā Rabb rūy-i siyahı
Dergāhıña nice varım yüzüm ḳara elim tehi
Şūride...eyżan

Cürm-ü cināyetim çoḳdur ḥālim ne ola 'isyān ile
Biñde bir işim bitmedi gidem taḥḳik noksān ile
Cümle 'ibādıñla yā Rabb gönder bizi imān ile
Şūride...eyżan

'Ömrüñ çoġı ey zākir zikr-i Ḥaḳ ile geçdi heb
Maḳbūl-i Ḥaḳ olmaz ise dirler mi ola bi-edeb
Yā Rabb umarım 'afvıñı gufrānım eyle sebeb
Şūride...eyżan

MSS s.234-1

MURABBA'

Uşūleş Devr-i Kebir

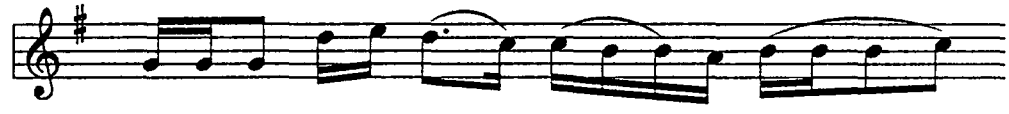

Ru ḫuñ gi bi le ṭā fet bur cı
Ci hān da bir sa ña beñ zer şeh

na mih ri mü nir ol maz
ri ger dün se rir ol maz

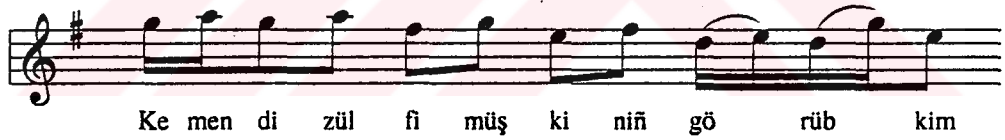

Ke men di zül fi müş ki niñ gö rüb kim

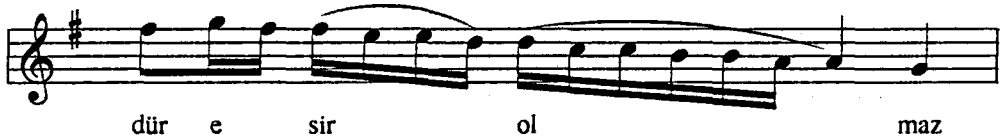

dür e sir ol maz

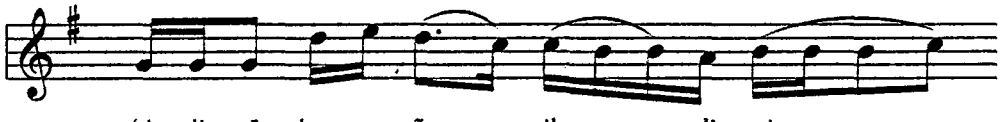

'A li şā hım sa ña ik li mi

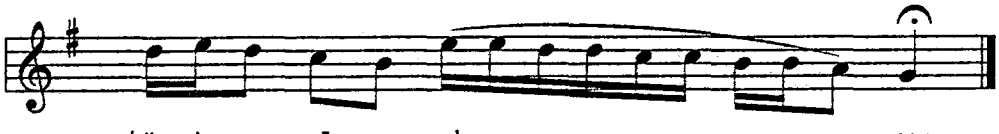

ḥüsn iç re nā ẓır ol maz

MSS s.234-2

DİĞER

Uṣūleş Düyek

Gör ba ña ne āl et di ol lā le ru ḫuñ a lı
Bir kū şe i çeş mi le al dı di li mey yā li

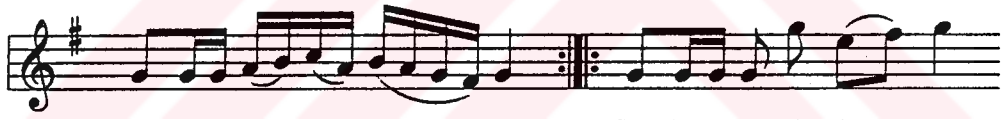

ol la le ru ḫūn a lı Şim den ge ru n'o lı sar
al dı di li mey yā li

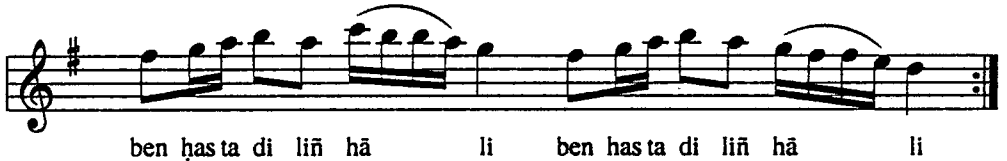

ben ḥas ta di liñ hā li ben has ta di liñ hā li

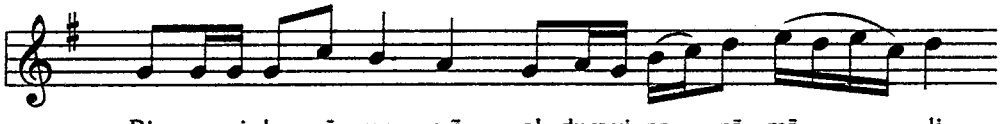

Bir ser vi ḫı rā ma nıñ ol dum yi ne pā mā li

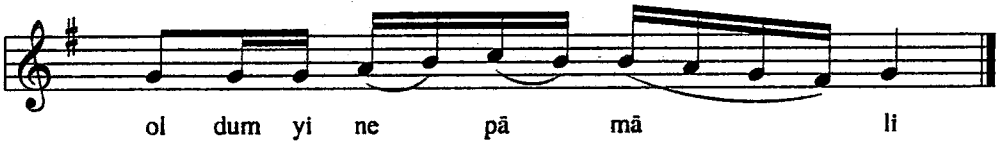

ol dum yi ne pā mā li

MSS s.234-3

RAKŞİYYE

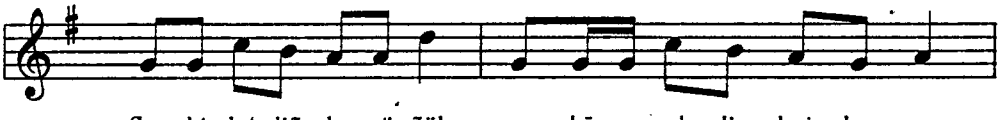

Şev ḳi la' liñ le gö ñül mey ḫā ne şek lin baġ lan mış
Ḳā ne müs taġ raḳ ci ğer pey mā ne şek lin baġ lan mış

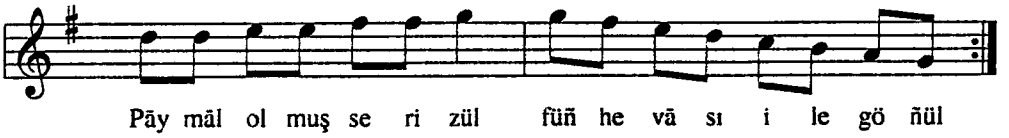

Pāy māl ol muş se ri zül füñ he vā sı i le gö ñül

MSS s.234-4

SEMĀ'İ

Beste-i 'Ali Ufki
Berāy-ı Ma'şūḳ Ḫod Gürcü 'Ali
Ġulām-ı Ṣulṭān Mehemmed Ḫān

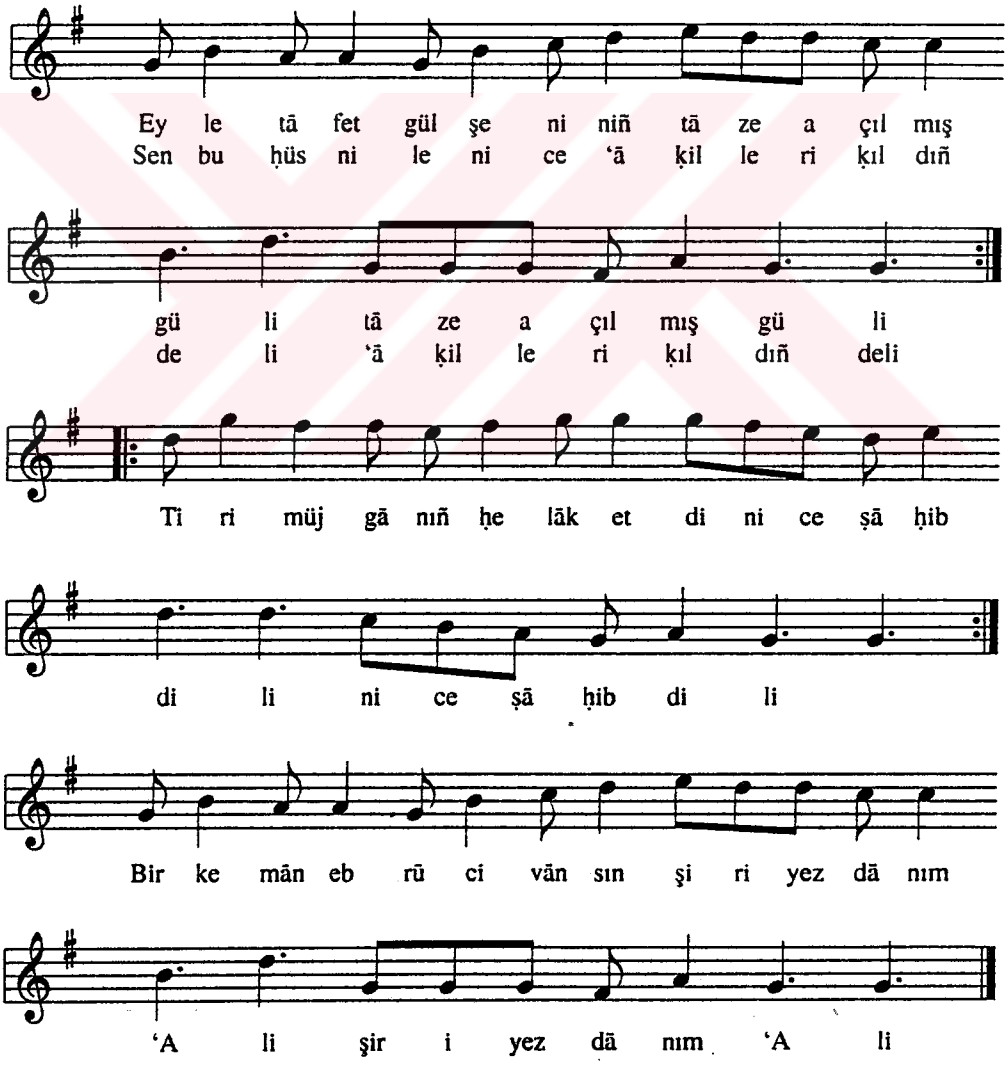

MSS s.235

TESBİḤ

Der Maḳām-ı Rāst-ı Pencgāh

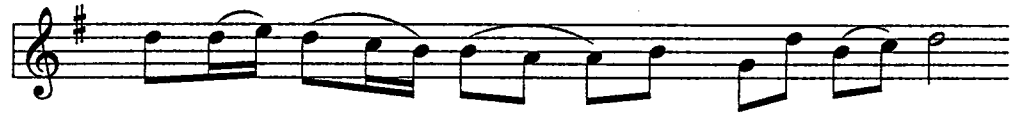

No la cā nım gi bi ba şım da
Ḫā tem ü temm ü tām du rur haż

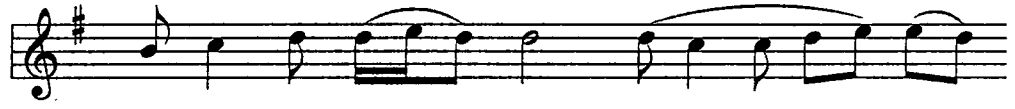

gö tür sem dā im dā im
re ti şa hı ru sü lüñ

Al lah Al lah Al lah yā Al lah
Al lah Al lah Al lah yā Al lah

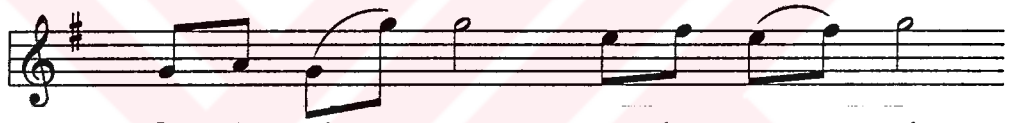

Gü li gül za rı nü büv vet ol

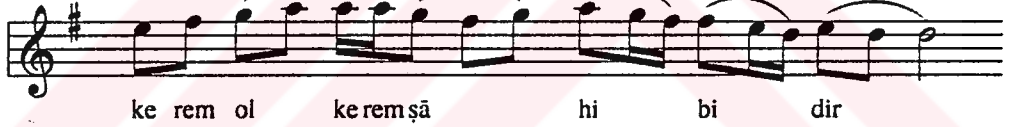

ke rem ol ke rem şā hi bi dir

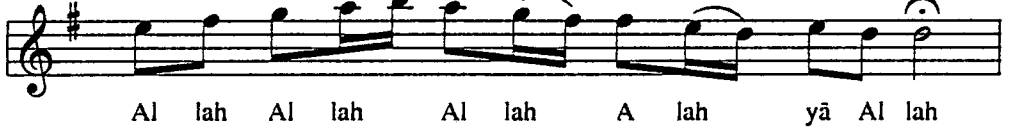

Al lah Al lah Al lah A lah yā Al lah

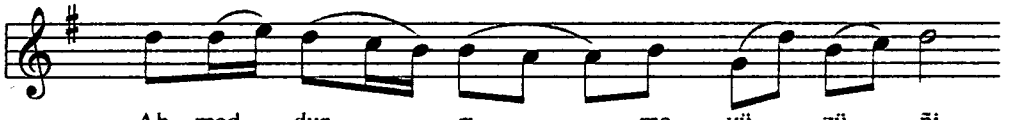

Aḥ med dur rı ma yü zü ñi
(Baḫ ti yār)

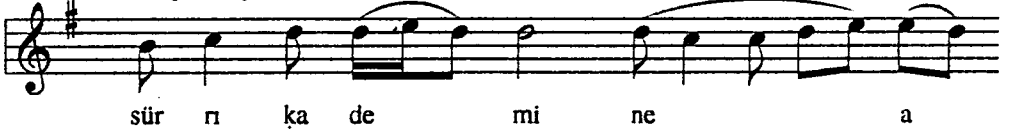

sür rı ḳa de mi ne a
(eşi ğine)

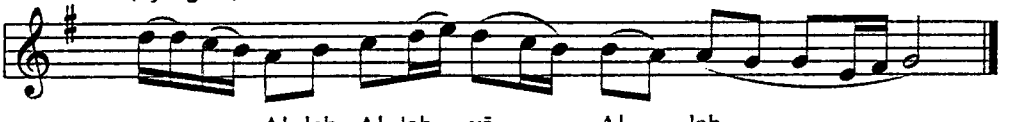

nun Al lah Al lah yā Al lah

MSS s.236

FAṢL-I MĀHŪR

PİŞREV-İ ŞERİF

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣaḳil

Serḫāne

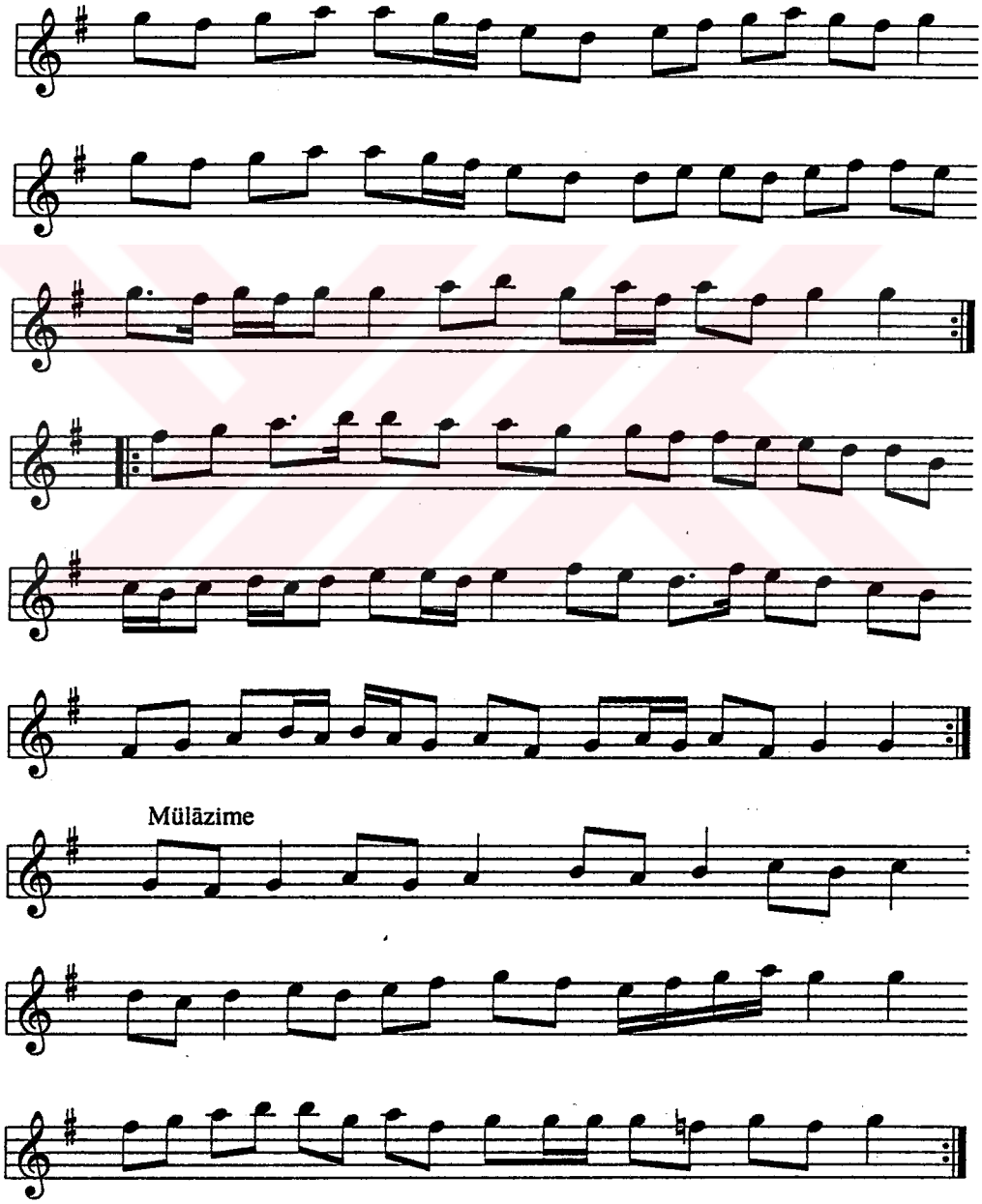

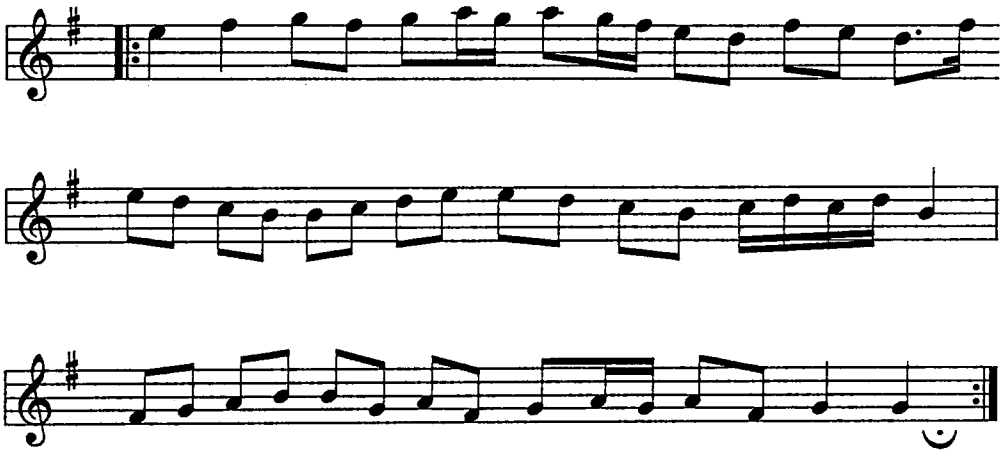

Ḫāne-i Ṣāni

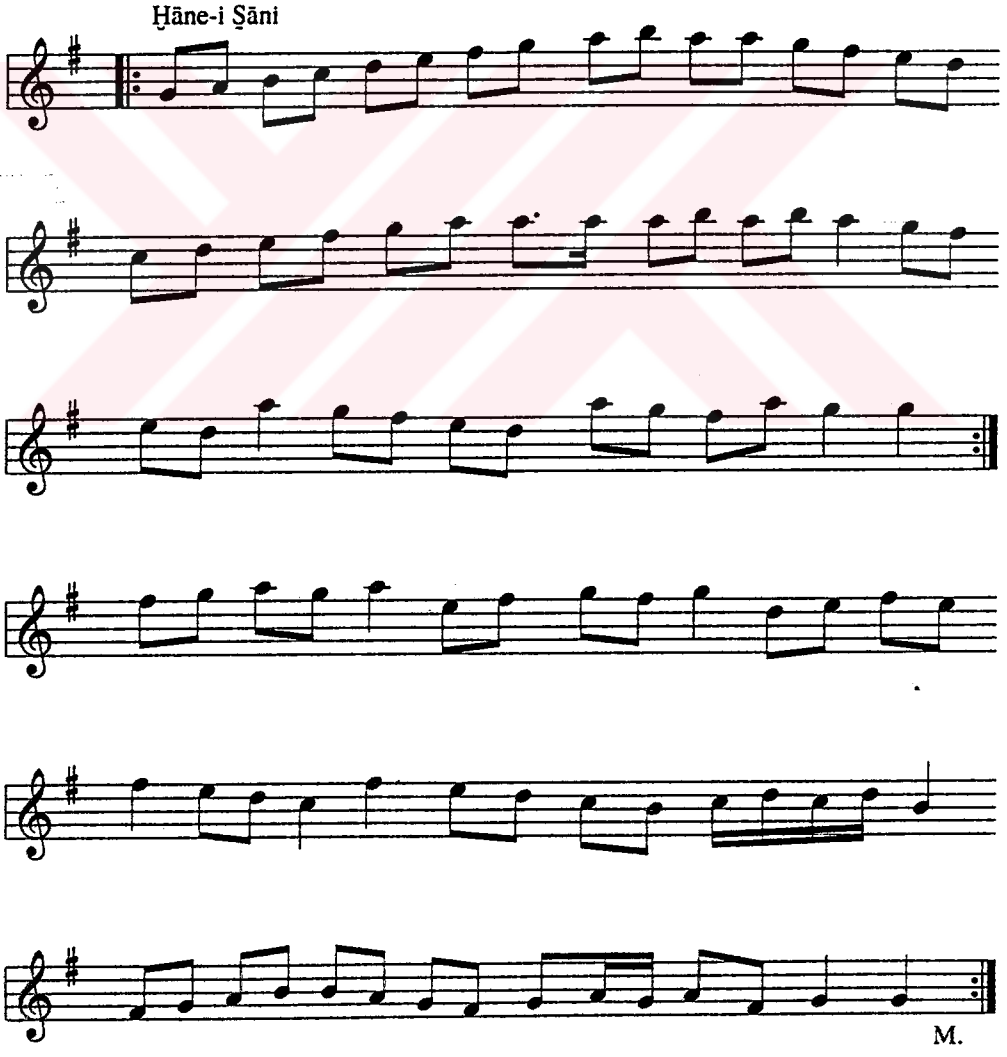

M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

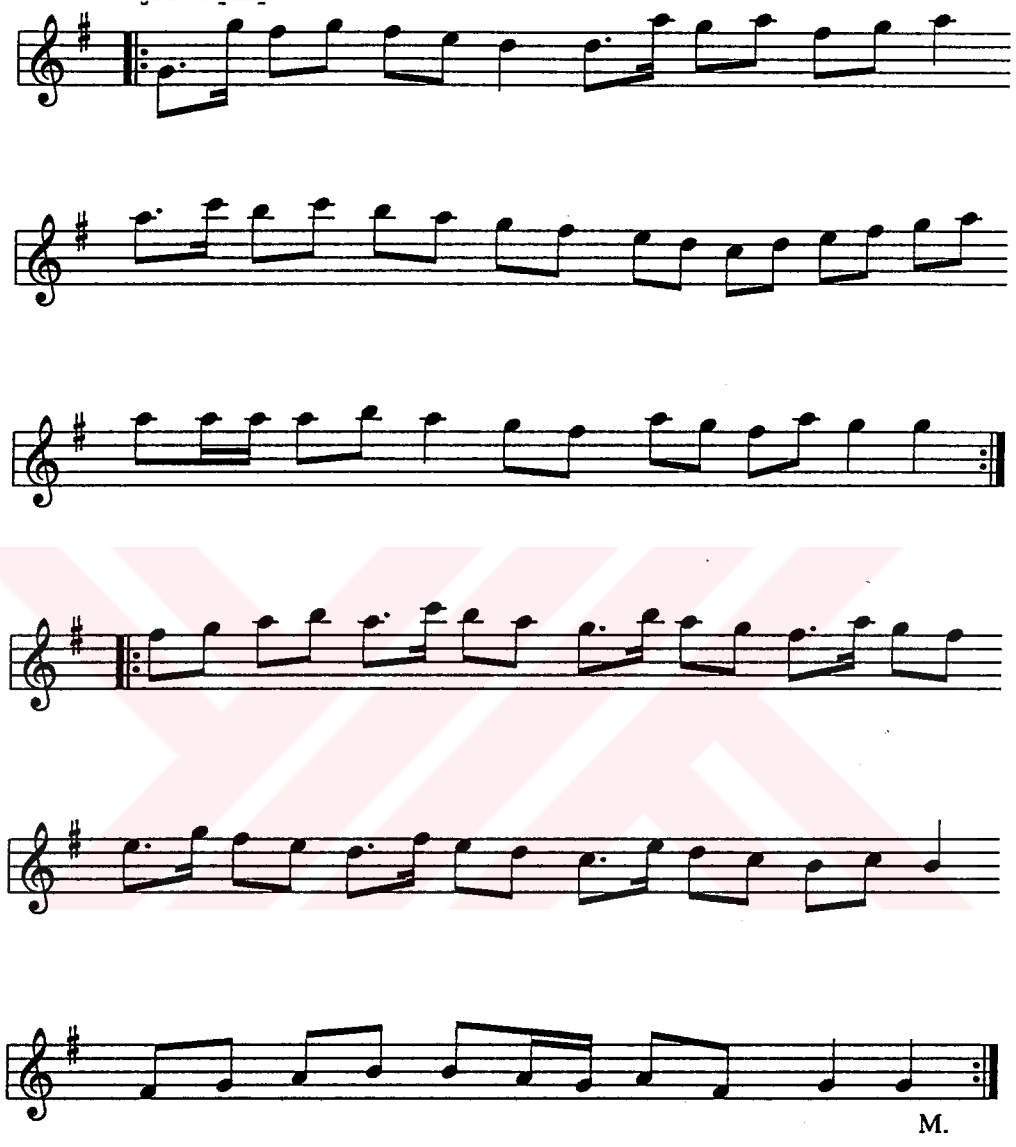

M.

MSS s.237

PİŞREV-İ ḲUTBİ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Fāhte

Serḫāne

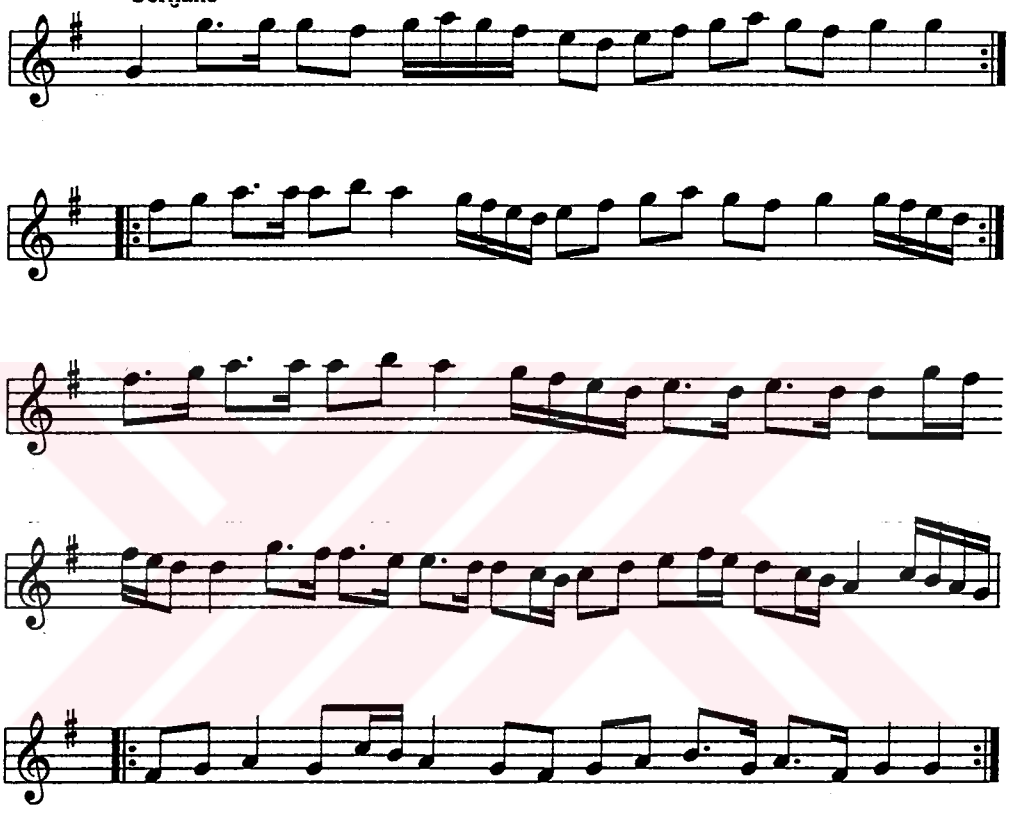

Mülāzime

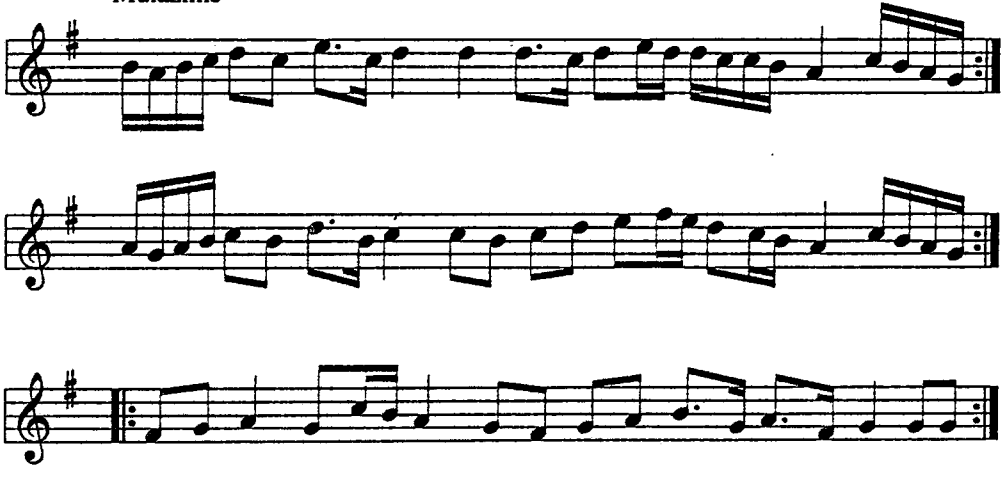

Ḫāne-i Ṣāni

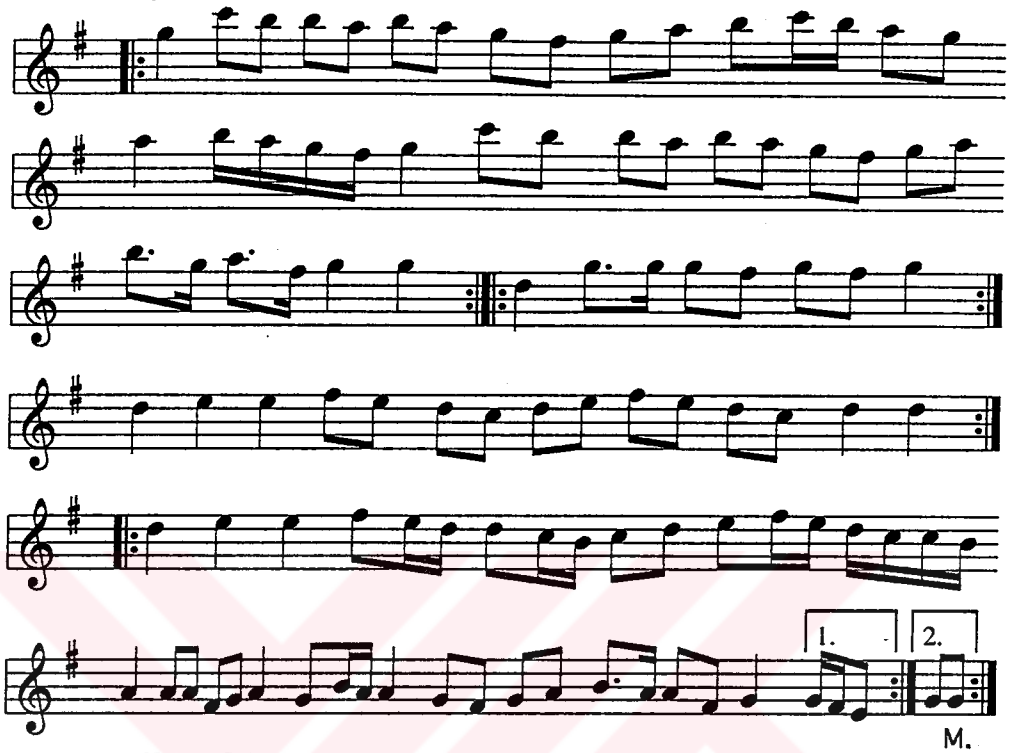

M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

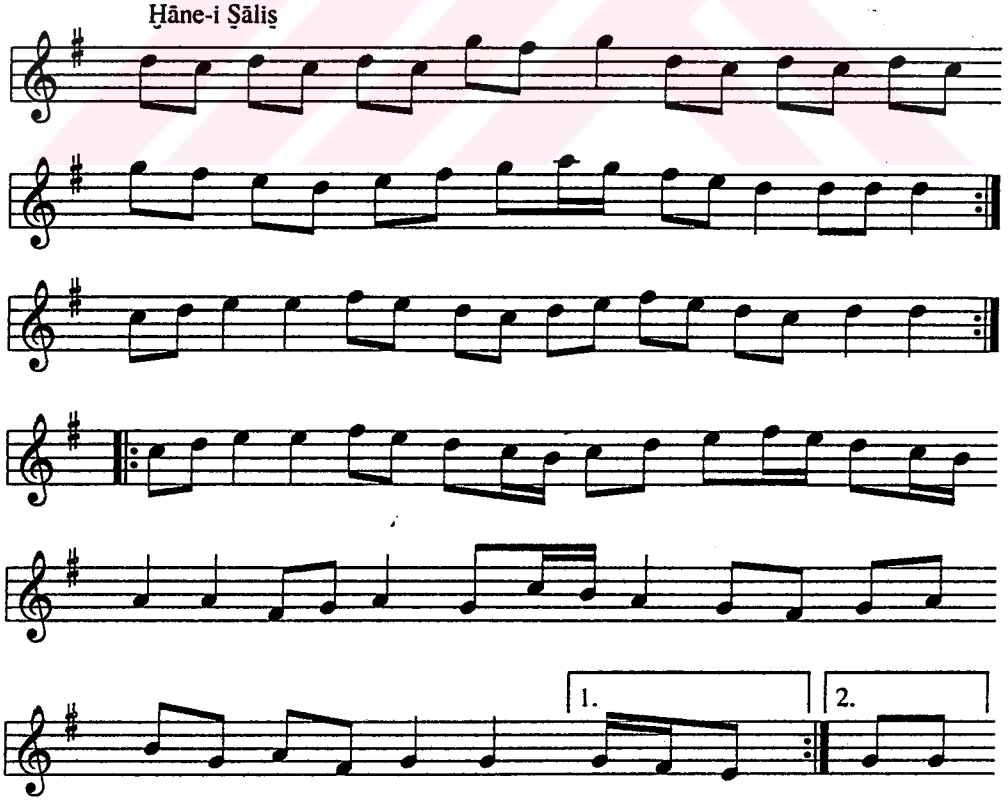

MSS s.238

MURABBA'

Düyek

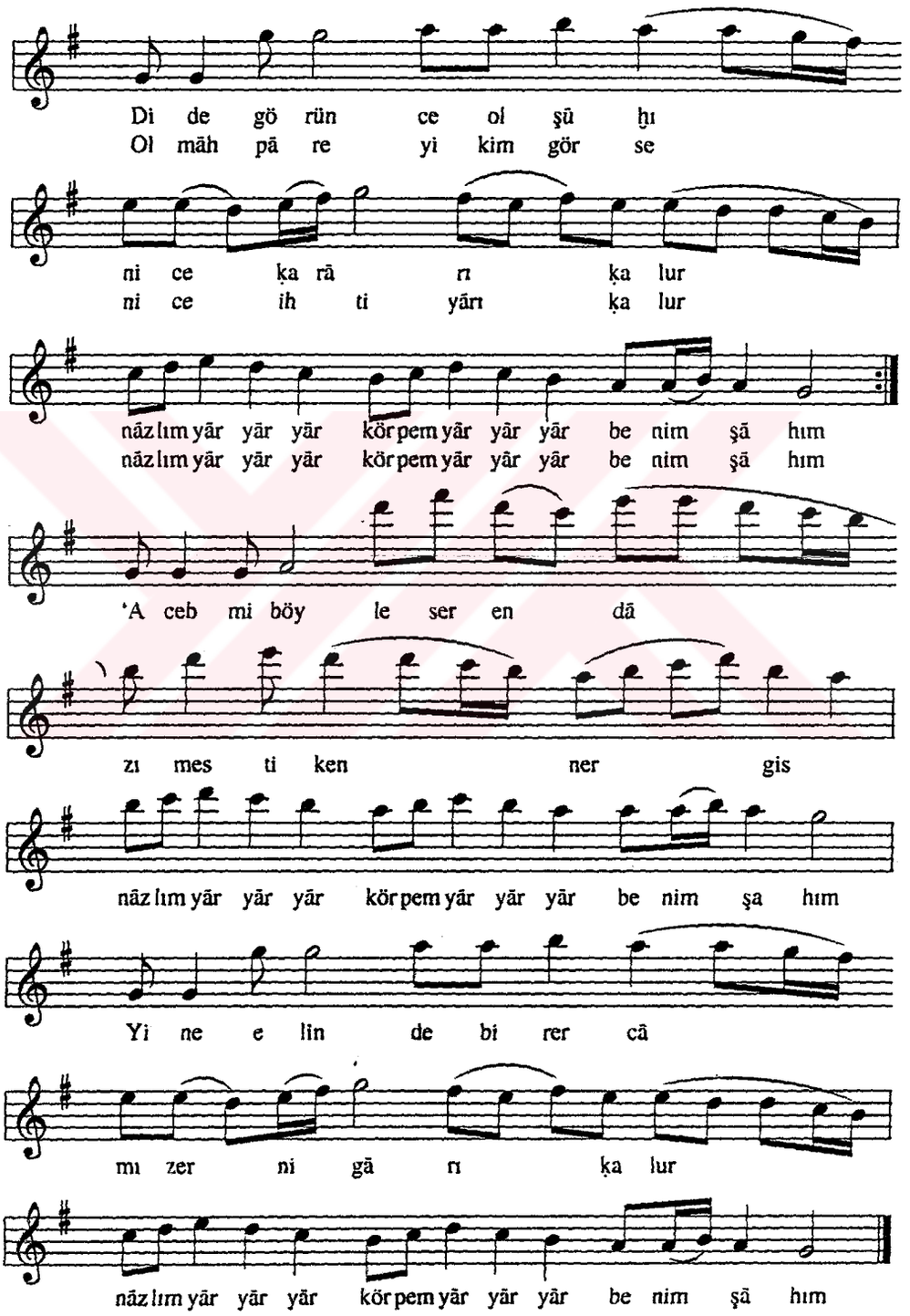

MSS s.238-2

ŞĀRḲI

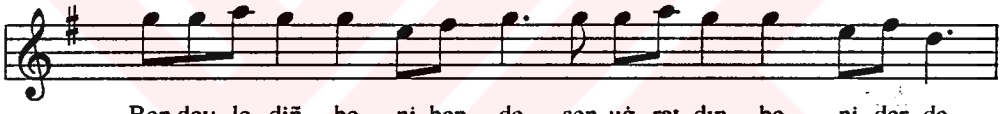

Ben dey le diñ be ni ben de sen uġ rat dın be ni der de

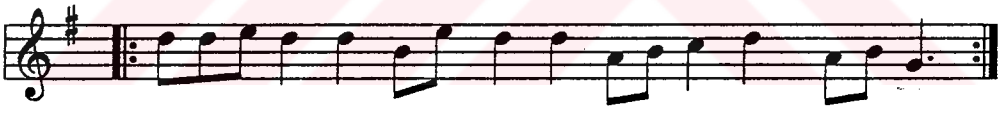

Be nim gö ñül ce ğim sen de ḳal sın mı dil ber ḳal sın mı

Bend eylediñ beni bende sen uġratdın beni derde
Benim göñülceğim sende, ḳalsın mı dilber ḳalsın mı?

Çoḳdur yürekde yäremiz oñulmaz gitdü çäremiz
Bu hecriñ ile aramız, ḳalsın mı dilber ḳalsın mı?

Almadın beni ḳoynuña ḥayrān ḳalmışım oynuña
Günāhım seniñ boynuña, ḳalsın mı dilber ḳalsın mı?

Gel derdime dermān eyle hercāyiliḳ neden böyle?
Güzel başıñ içün şöyle, ḳalsın mı dilber ḳalsın mı?

Düşer mi bu 'alāmete, sen uġratdın melāmete
Yā bu ḥasret kıyāmete, ḳalsın mı dilber ḳalsın mı?

MSS s.239-1

MURABBA‘

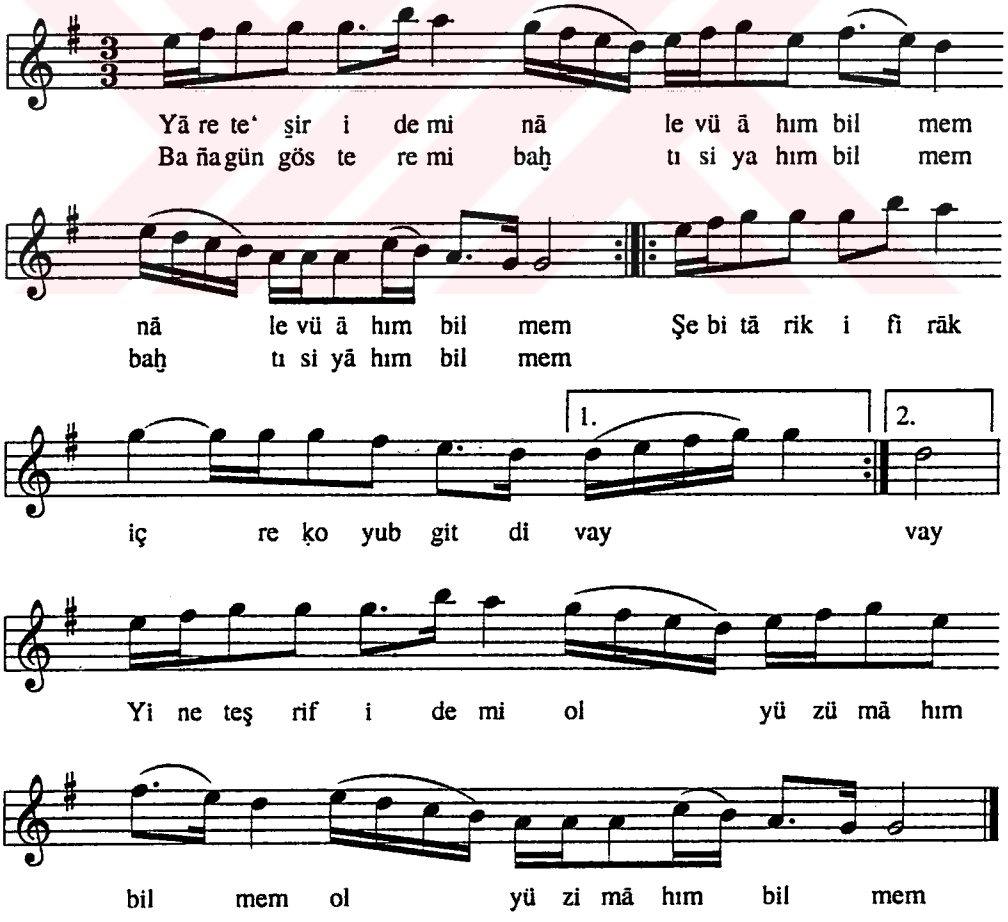

MSS s.239-2

MURABBA'

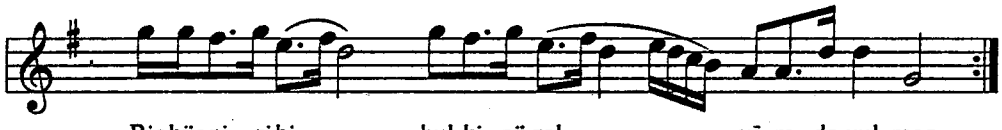

Bir hüs ni gi bi ḫul ḳi gü zel yā re do yul maz
Bil dim a nı 'ā lemde ki di dā re do yul maz

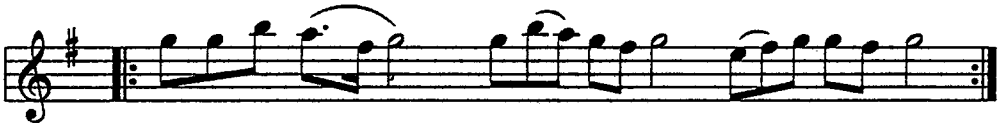

Bir ye re ge lüb söy le şi cek 'ā şı ḳu ma' şūḳ

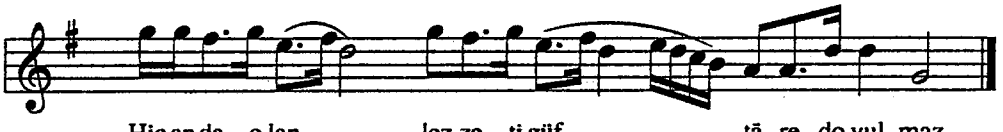

Hiç an da o lan lez ze ti güf tā re do yul maz

MSS s.239-3

MURABBA‘

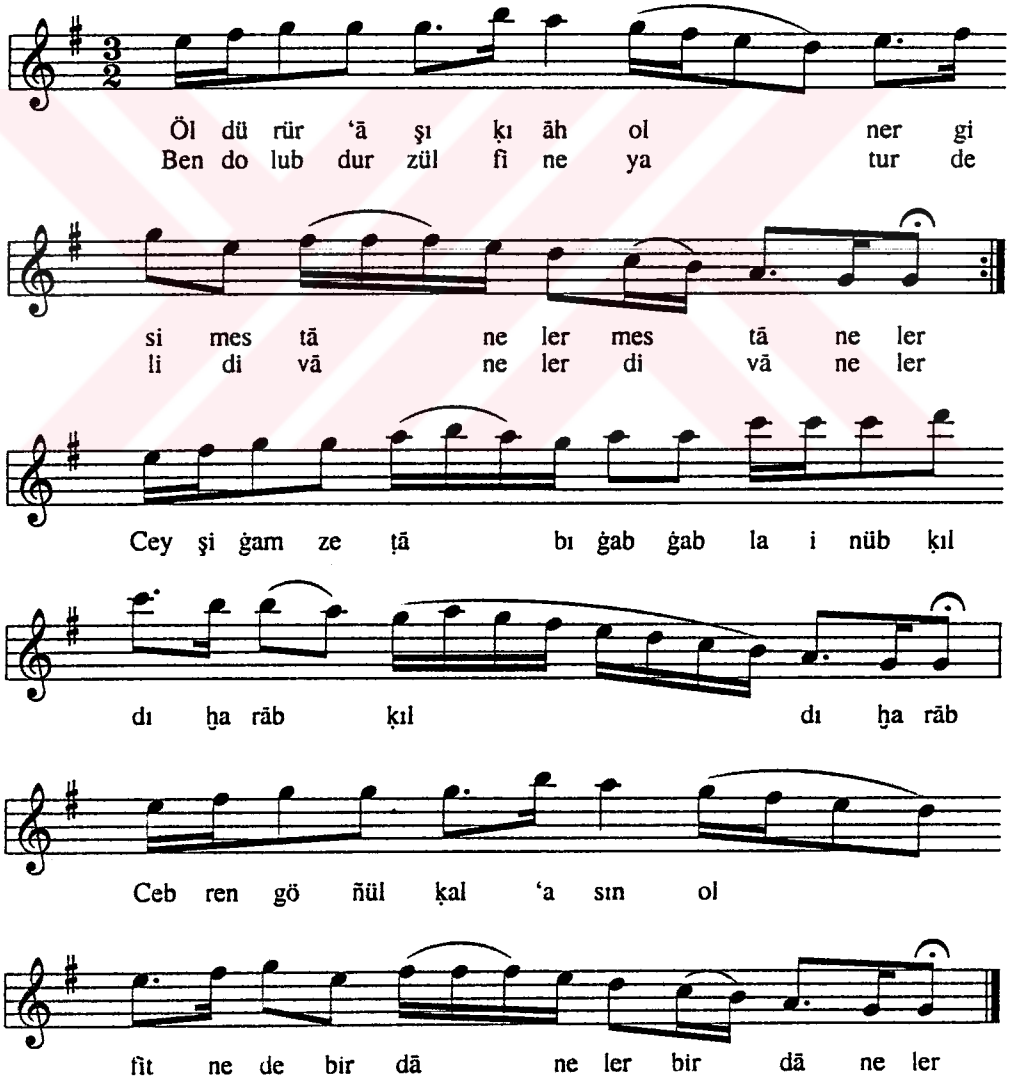

MSS s.239-4

SEMĀ'Ī

Bā Raḳṣ

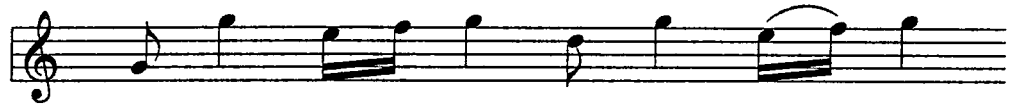

Be nim 'öm rüm be nim cā nım be
Bu dün yā kim se ye ḳal maz ne

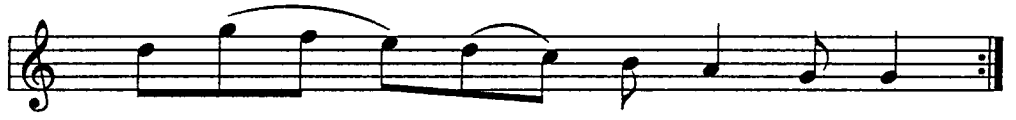

nim çoḳ sev di ğim Bā ḳi
sen bā ḳi ne ben bā ḳi

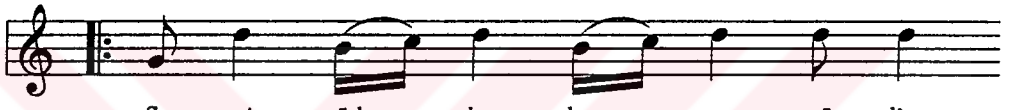

Se ni yād lar ḳo car ẓā lim
Ya zık ya zık ben ben de ne

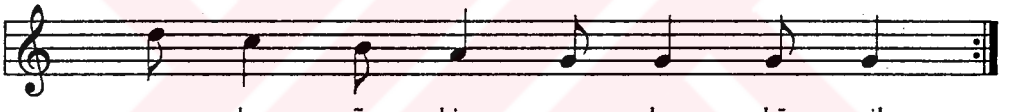

ya bu ña kim o lur ḳā yil
ki ru ḫı ña ol du mā yil

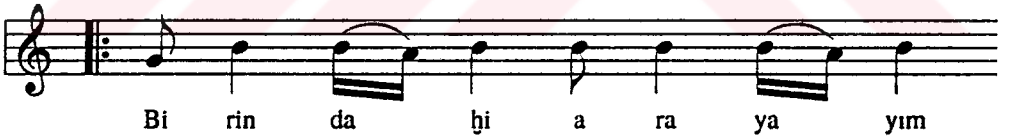

Bi rin da ḫi a ra ya yım
Bu lun maz ne var dün yā da

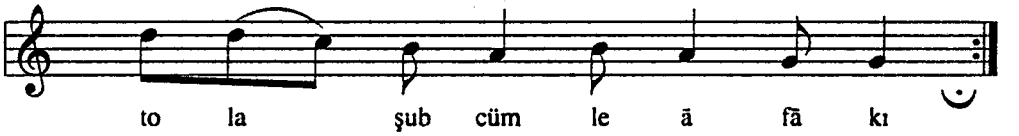

to la şub cüm le ā fā kı
he mān ol sun 'ö mür bā ḳi

Benim 'ömrüm benim cānım benim çoḳ sevdiğim Bāḳi
Bu dünyā kimseye ḳalmaz ne sen bāḳi ne ben bāḳi

Seni yādlar ḳocar ẓālim ya buña kim olur ḳāyil
Yazık yazık ben bendene ki ruḥıña oldu māyil

Birin daḥi arayayım ṭolaşub cümle āfāḳı
Bulunmaz ne var dünyāda hemān olsun 'ömür bāḳi

MSS s.240

TÜRKİ BERĀY-I NAṢİḤAT-MERDĀN

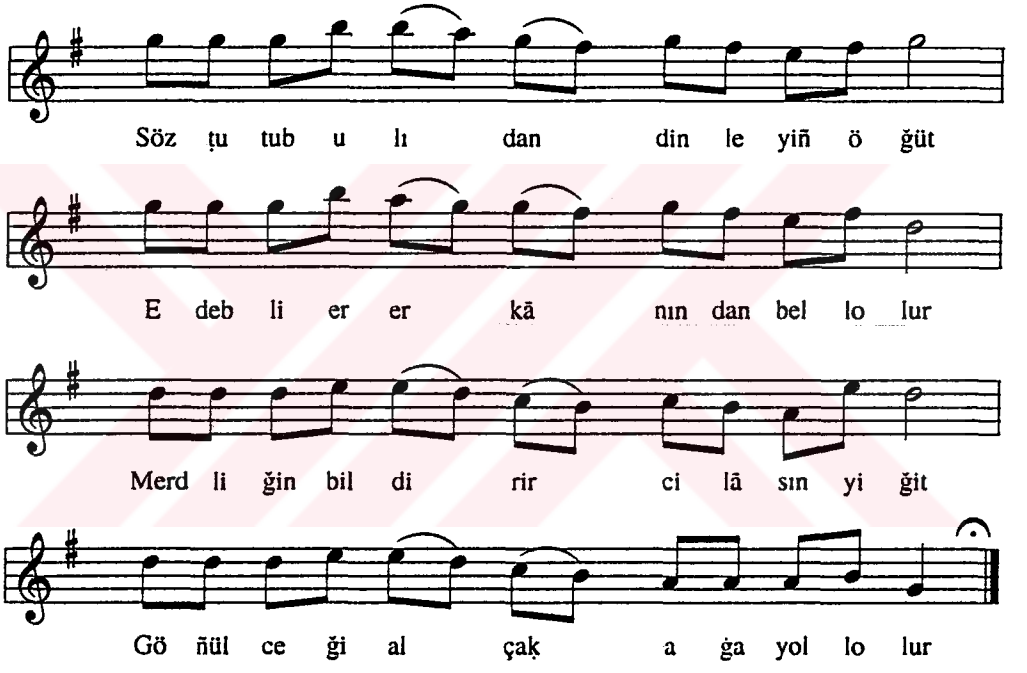

1. Söz tutub ulūdan, dinleyiñ öğüt
   Edebli er erkānından bell'olur
   Mertliğin bildirir cilāsın yiğit
   Göñülceği alçaḳ aġa yoll'olur

2. Fidanı boy virir her bir yurtlarıñ
   Şikārı mı eksik olur ḳurdlarıñ?
   Cenk yüzünde kelle kesen merdlerin
   Sırtı ḳaplan postlu, başı tell'olur

3. Sözünde yañulur gerü ḳalanlar
   Tevekkülü Ḥaḳ'dır devlet bulanlar
   Hele ṣaġrasında ḳoçaḳ olanlar
   Ḳılıcı ṣalmakda pek ell'olur

4. Ġāziliḳ ideniñ ḳanlıdır gözi
   Bidār olanlarıñ yerdedir yüzi
   Ḫātır yıḳmakda nāmerdiñ sözi
   Ḳoç yiğitler dāyim ṭatlu dill'olur

5. ʻİzzetde oturur merdüm olanlar
   Derūnun söylerler yüzi gülenler
   Ḳoroğlu'nun göñülceğin alanlar
   Servi boylu güzel ince bell'olur

MSS s.241-1

SEMĀ'Ī

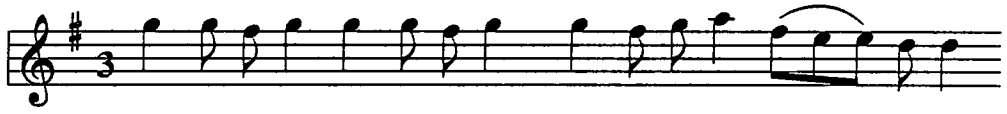

Çık dı lar sey rā ne ḫūb lar geş ti de ler nāz i le
Öl dü rür ler 'ā şı ḳı şol ġam ze i ġam māz i le

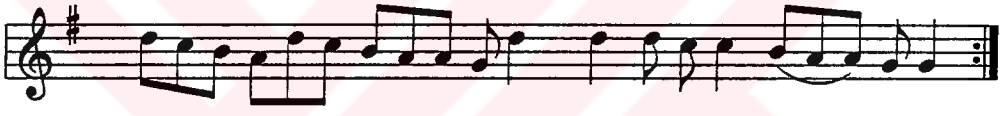

yen tir lā tir ye le le le le li dost geş ti de ler nāz i le
yen tir lā tir ye le le le le li dost ġam ze i ġam māz i le

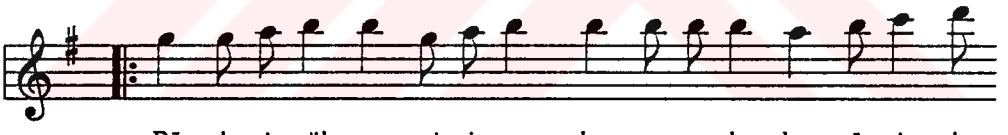

Bā de i gül ren gi i çer ler mıẓ ra bı dem sāz i le

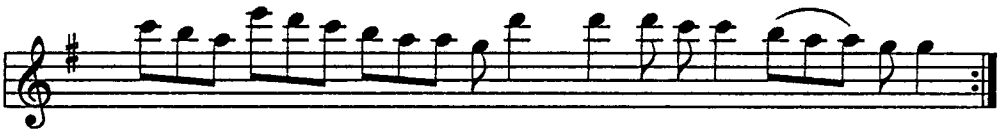

yen tir lā tir ye le le le le li dost mıẓ rab bıdem sāz i le

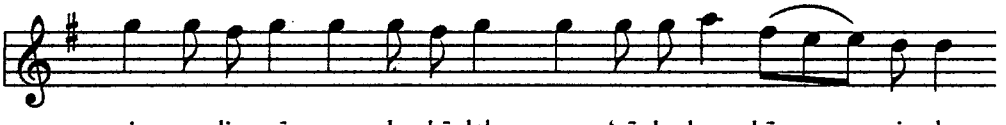

i çe lim cā mı le bā leb ma 'şū ḳu hem bāz i le

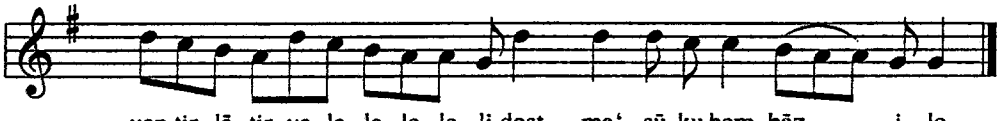

yen tir lā tir ye le le le le li dost ma' şū ḳu hem bāz i le

MSS s.241-2

RĀST

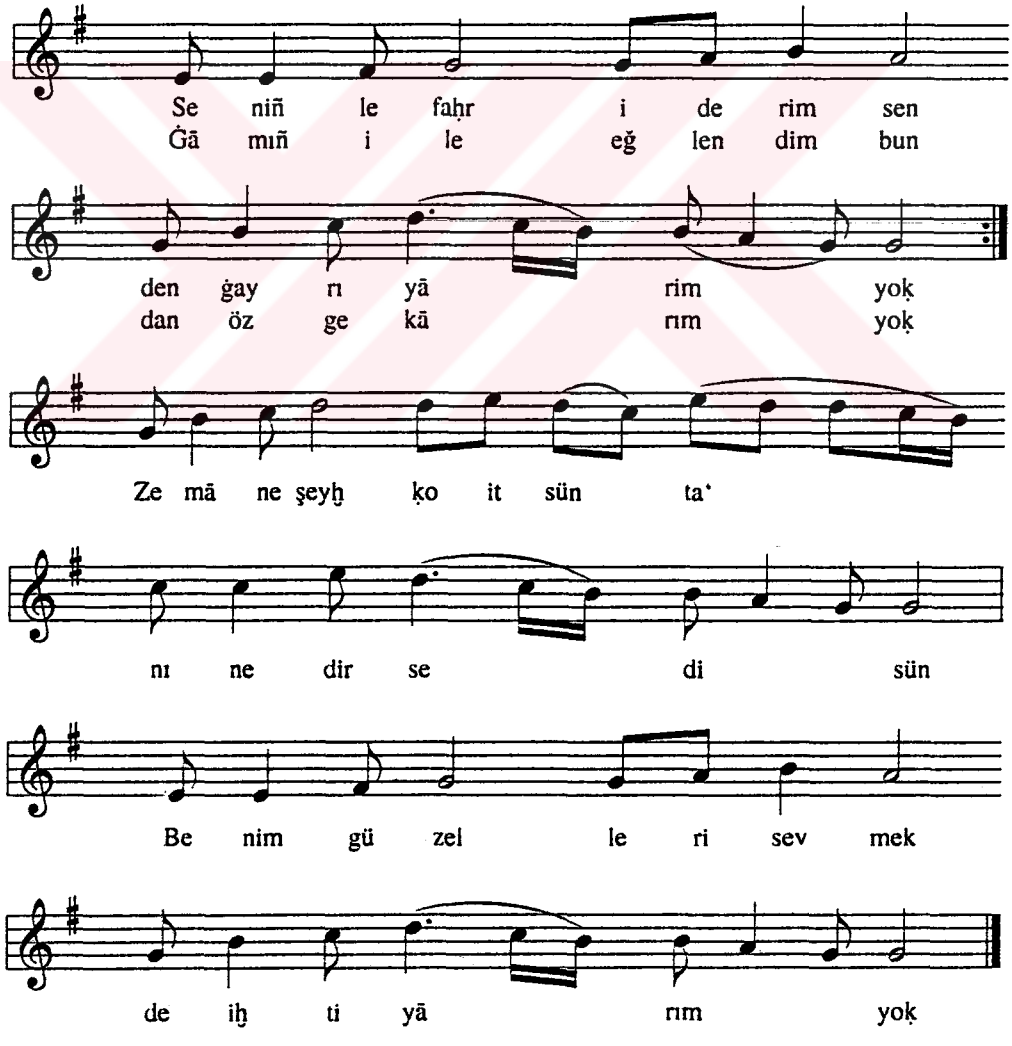

MSS s.241-3

SEMĀ'Ī

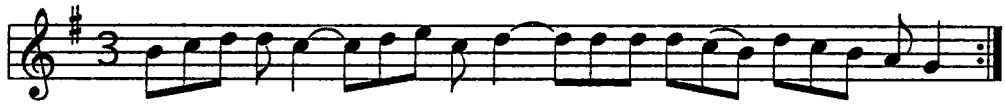

Hey tı raş it ḫaṭ ṭı ñı cā nā ru hıñ dan kā kü lüñ dur sun
Hey be nef şe i le çe men git sün gül le sün bü lüñ dur sun

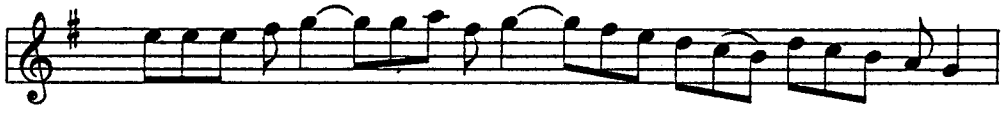

Hey ru ḫuñ şev ḳi i le cis mi zā re et me yaḳ du ġum da ġı

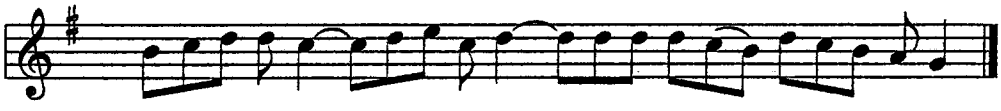

Hey ko par ma pen be sin o ñul ma sun bir kac ı gü liñ dur sun

MSS s.241-4

RAKSİYYE

Ḳā me ti servire vānım Nūr didem gü zi dem ḥā lim ni co lur
Ḳur bān dır be li ñe cā nım

1. Ḳāmeti servi revānım
Ḳurbāndır beliñe cānım
Nūr didem güzidem ḥālim nicolur

2. Ṭuymazsın ey pādişāhım
Göklere çıḳubdur āhım
Nūr didem ... eyżan

3. Firākıñ baġrımı deler
Ḫāṭırım viṣāliñ diler
Nūr didem ... eyżan

4. Feryād etdim gāh be gāh
Hālimden değilsin āgāh
Nūr didem ... eyżan

5. Ölürsem bu miḫnet ile
Sen yaşa çoḳ ʿizzet ile
Nūr didem ... eyżan

MSS s.242

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Ḍarb-ı Feṭḥ

Serḫāne

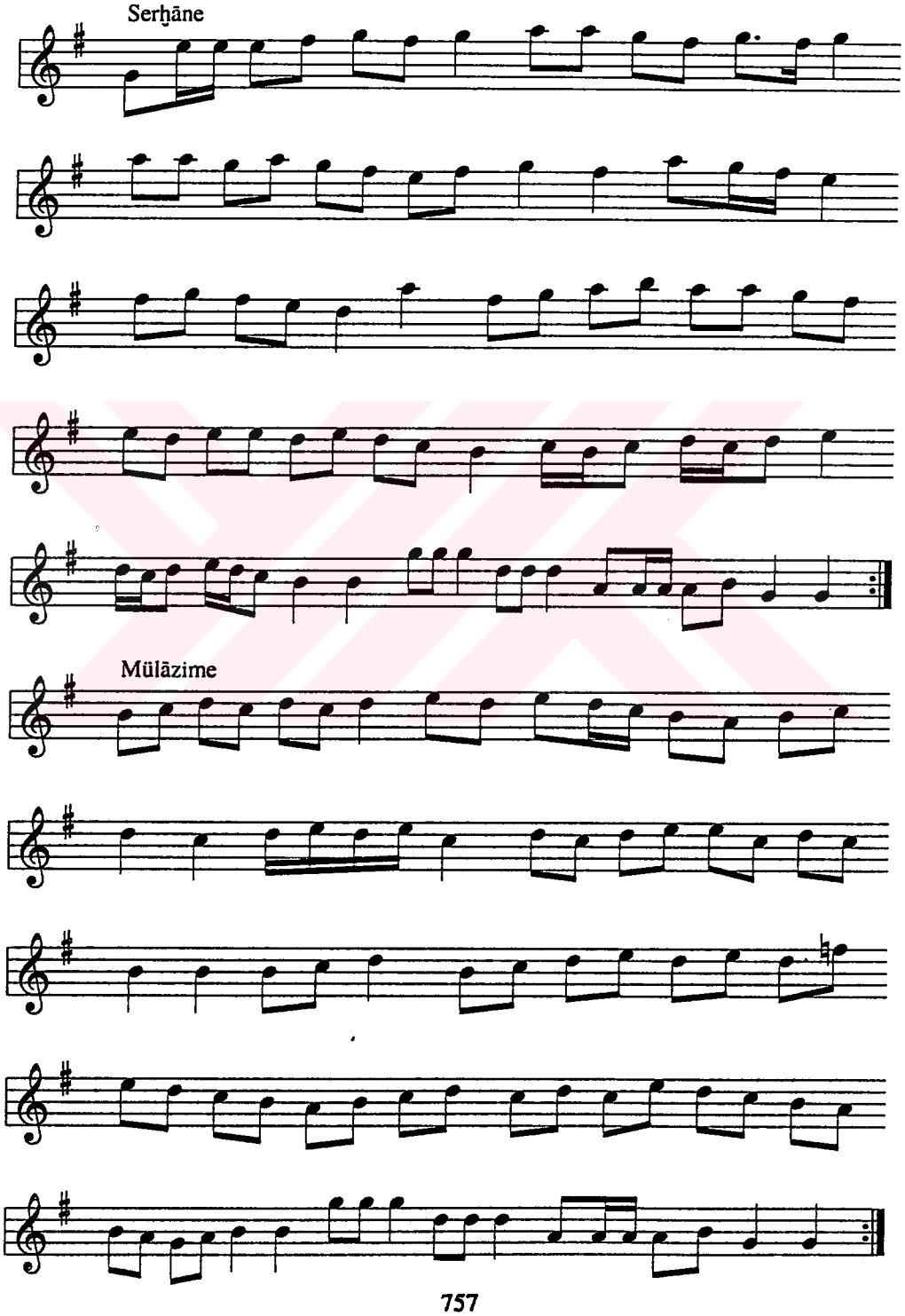

Ḫāne-i Ṣāni

Zeyl

M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

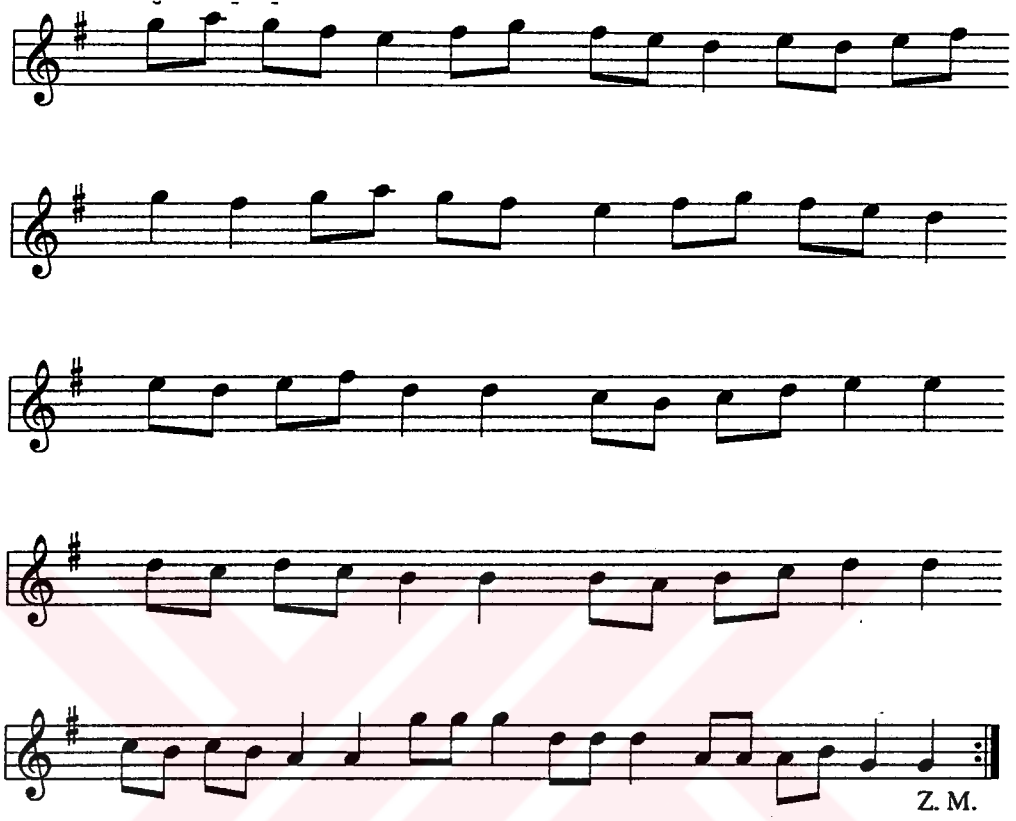

MSS s.243

SEMĀ'İ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

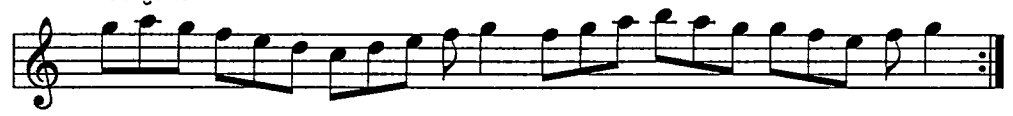

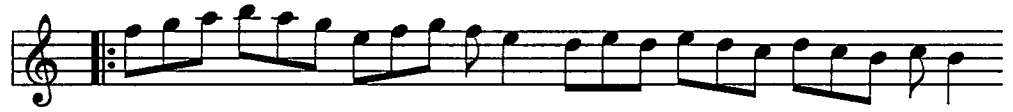

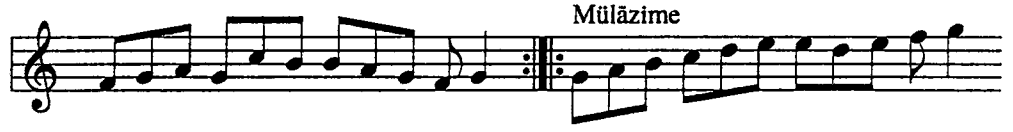

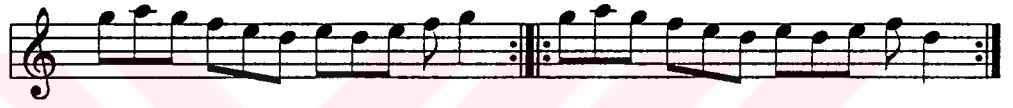

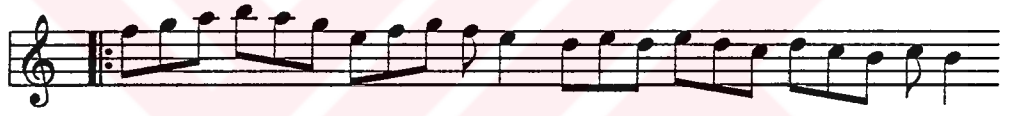

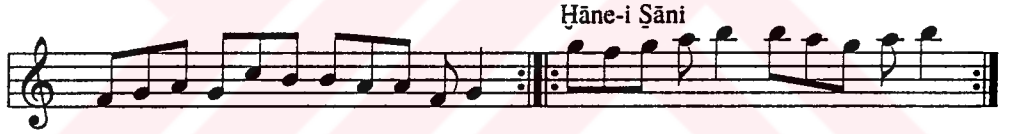

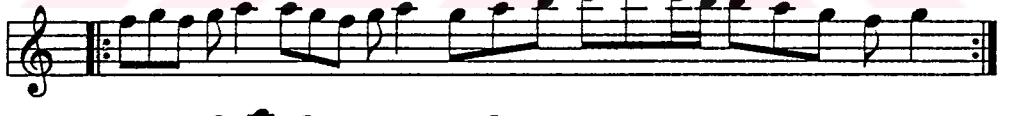

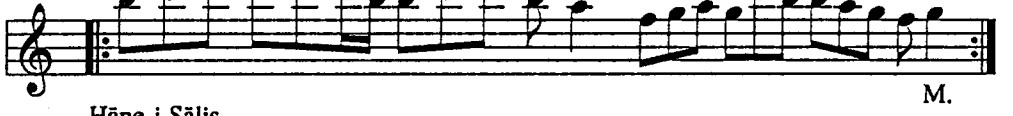

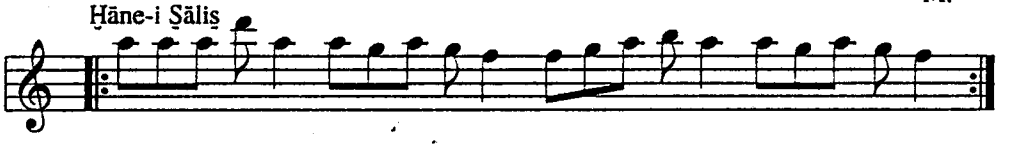

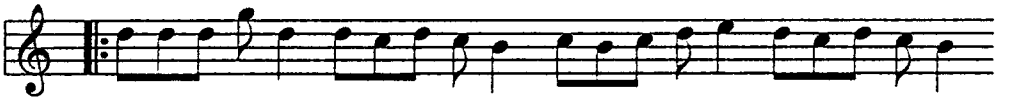

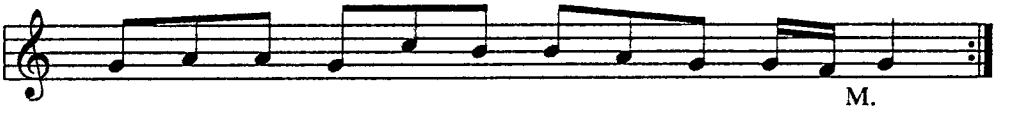

MSS s.244

FAŞL-I EVÇ

PİŞREV-İ DERVİŞ 'ÖMER
Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Ṣaḳīl

Serḫāne

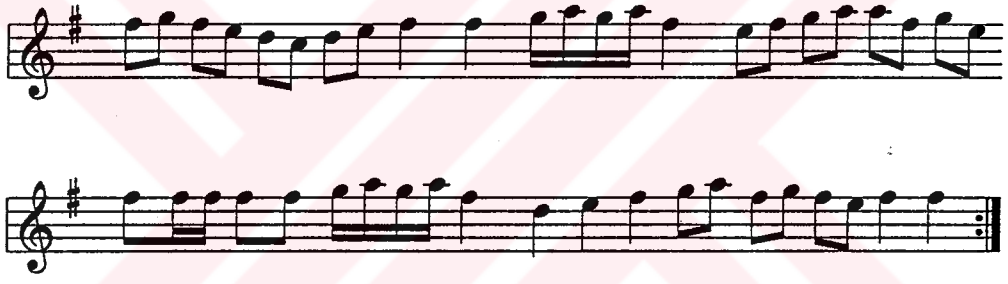

Mülāzime

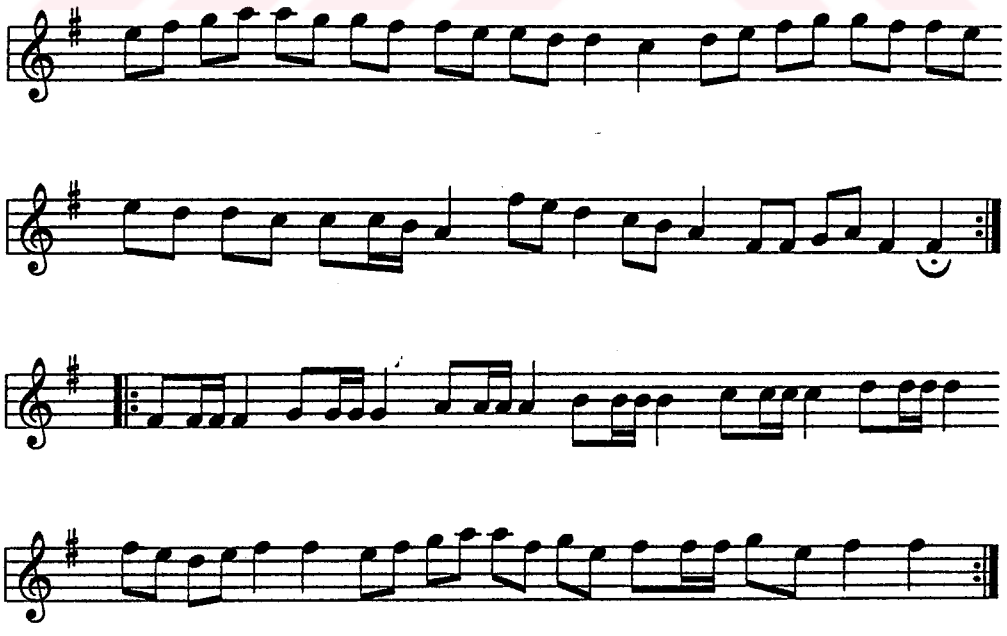

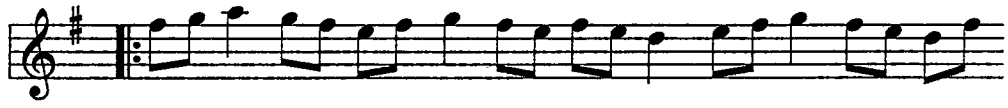

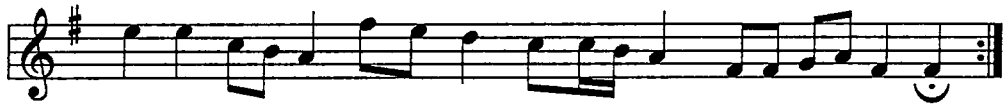

Ḥāne-i Ṣāni

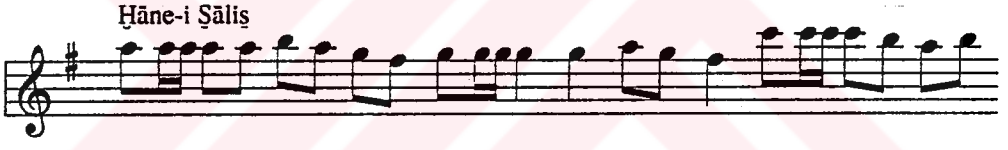
Ḥāne-i Ṣāliṣ

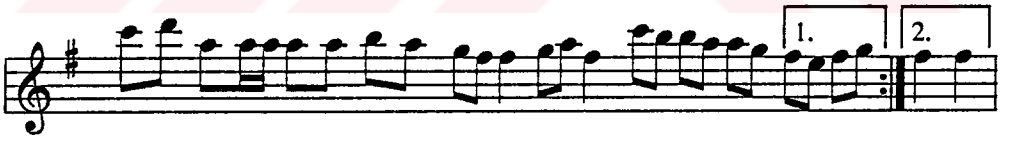
1.
2.

MSS s.245

PİŞREV-İ RŪḤ FÜTŪḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḥafīf

Serḫāne

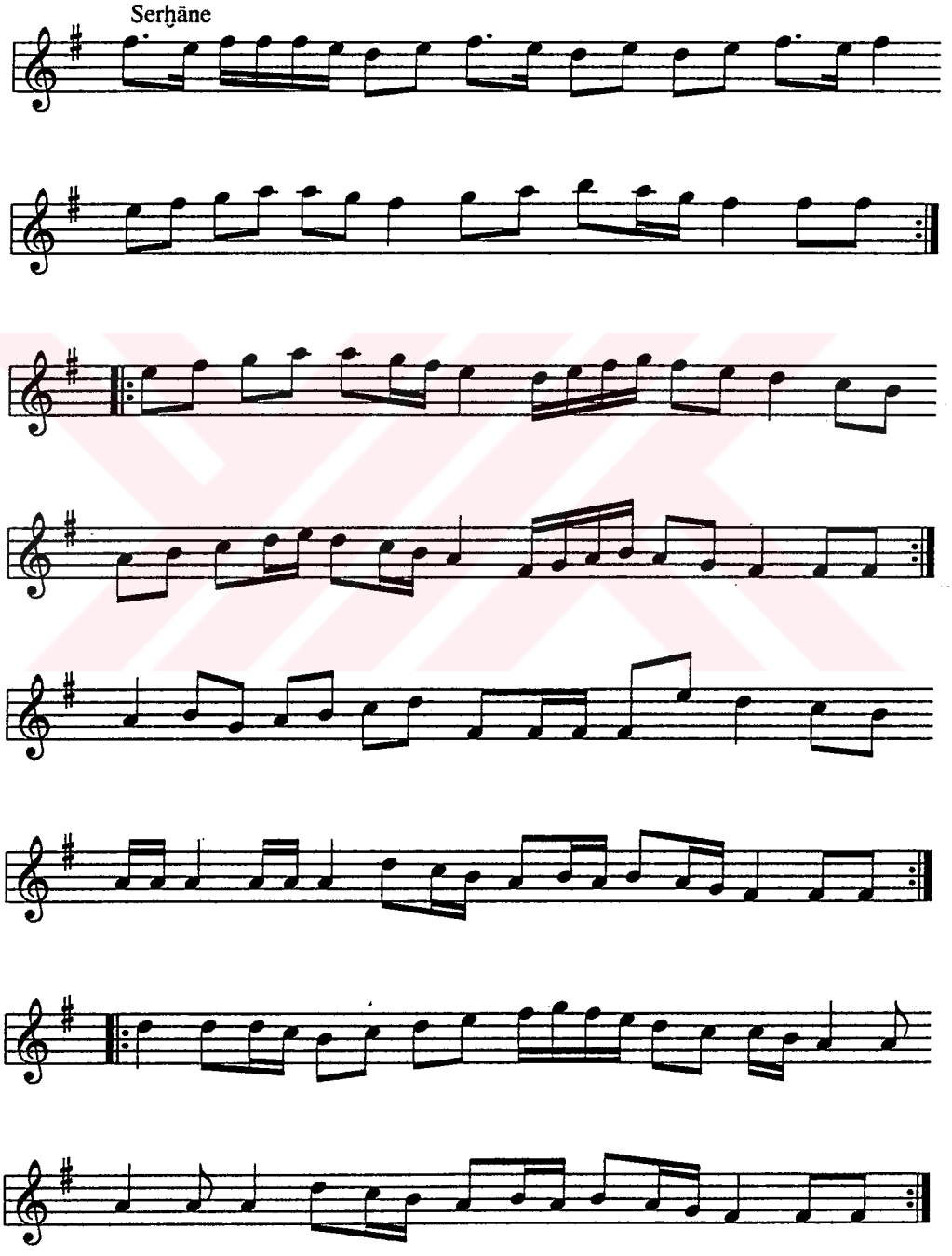

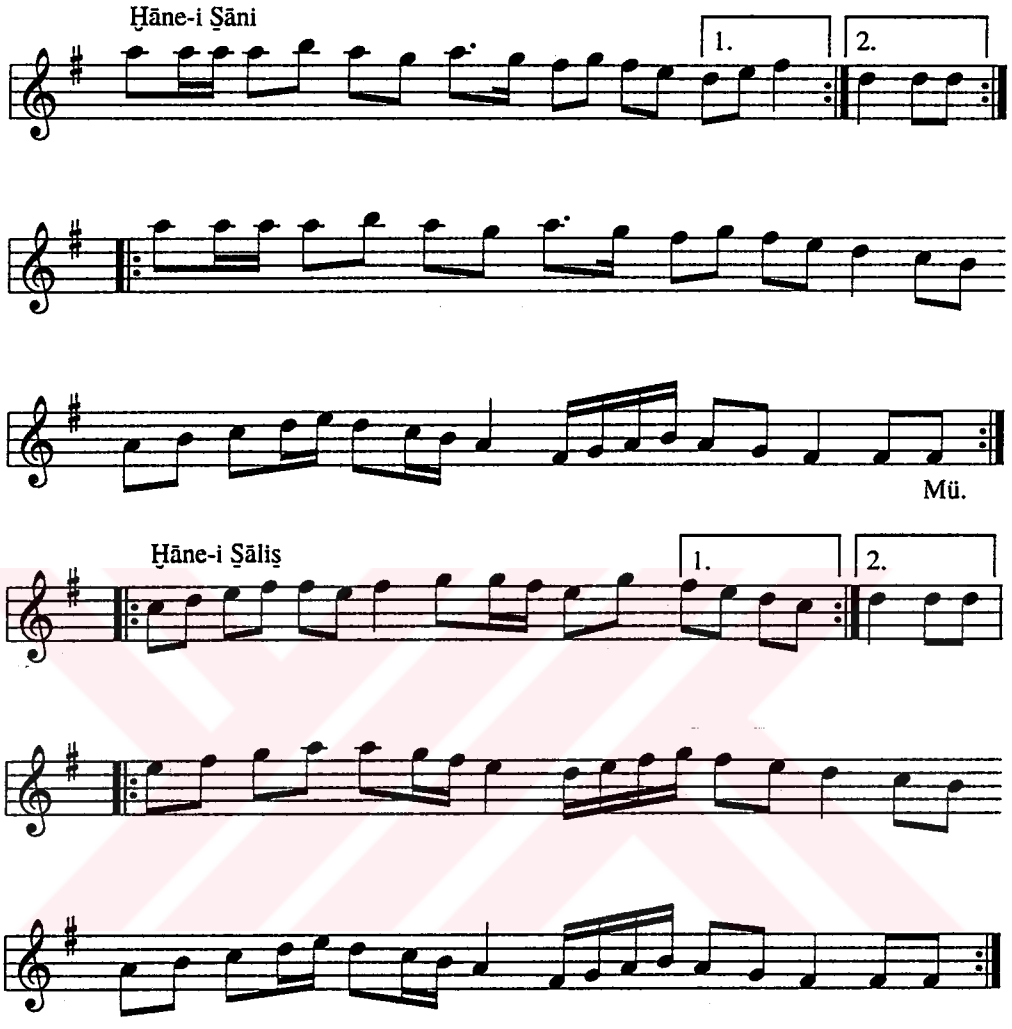
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.

MSS s.246-1

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

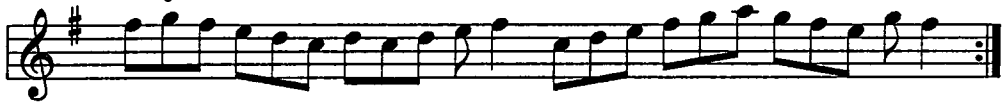

Mülāzime

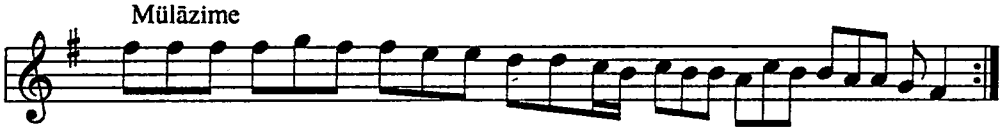

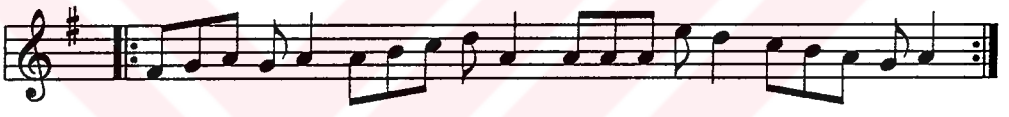

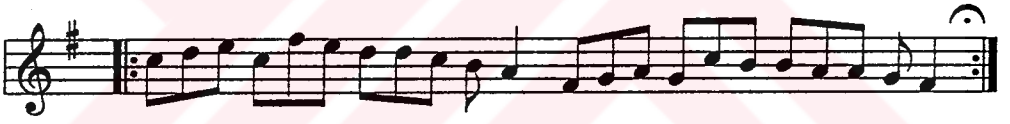

Ḫāne-i Ṣāni

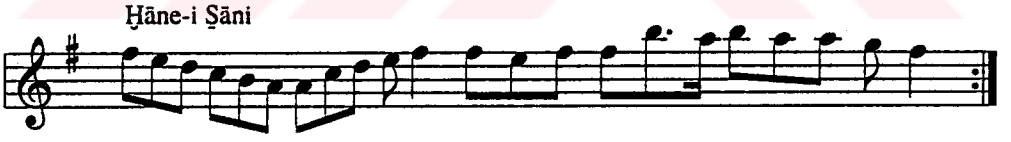

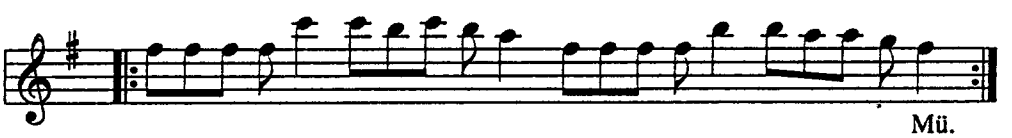

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

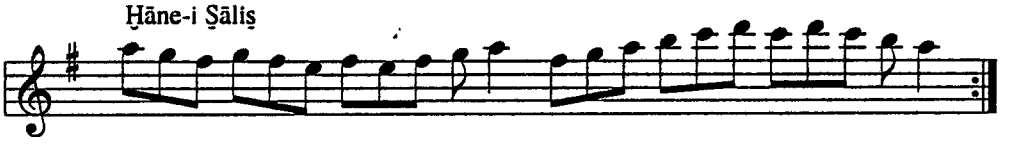

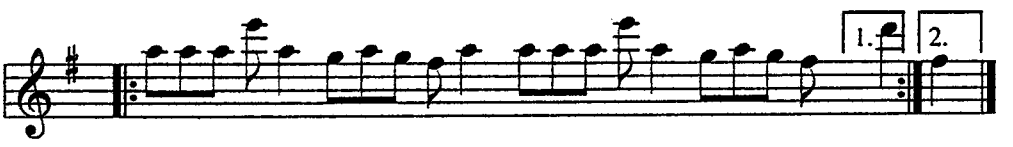

MSS s.246-2

MURABBA'

Beste-i 'Ömer Beğ İbni Naşūḥ Paşa

Devr-i Revān

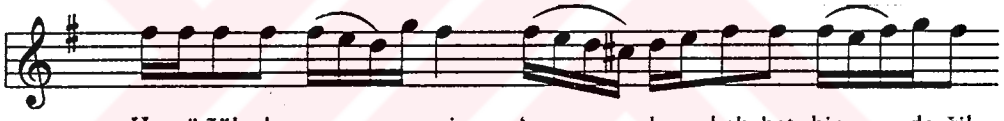

Her gö ñül de neş e yi 'aş ḳı ma ḥab bet bir de ğil
Çün ki her bir bā de nin key fīn de ḥā let bir de ğil
Ḳış ṣa yı Mec nūn gi bi yüz dā si tā nım var be nim

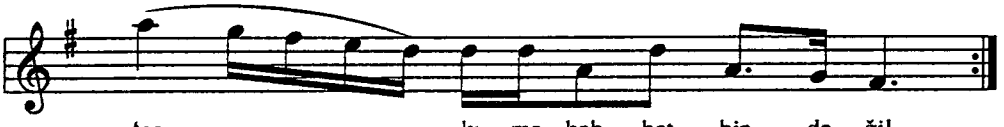

'aş ḳı ma hab bet bir de ğil
key fīn de ḥā let bir de ğil
hey dā si tā nım var be nim

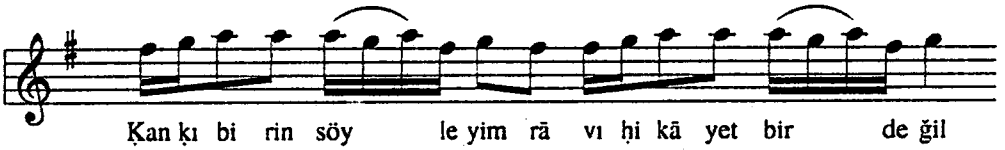

Ḳan ḳı bi rin söy le yim rā vı ḥi kā yet bir de ğil

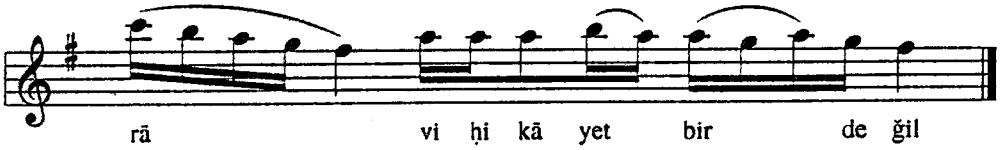

rā vi ḥi kā yet bir de ğil

MSS s.247-1

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

Serḫāne

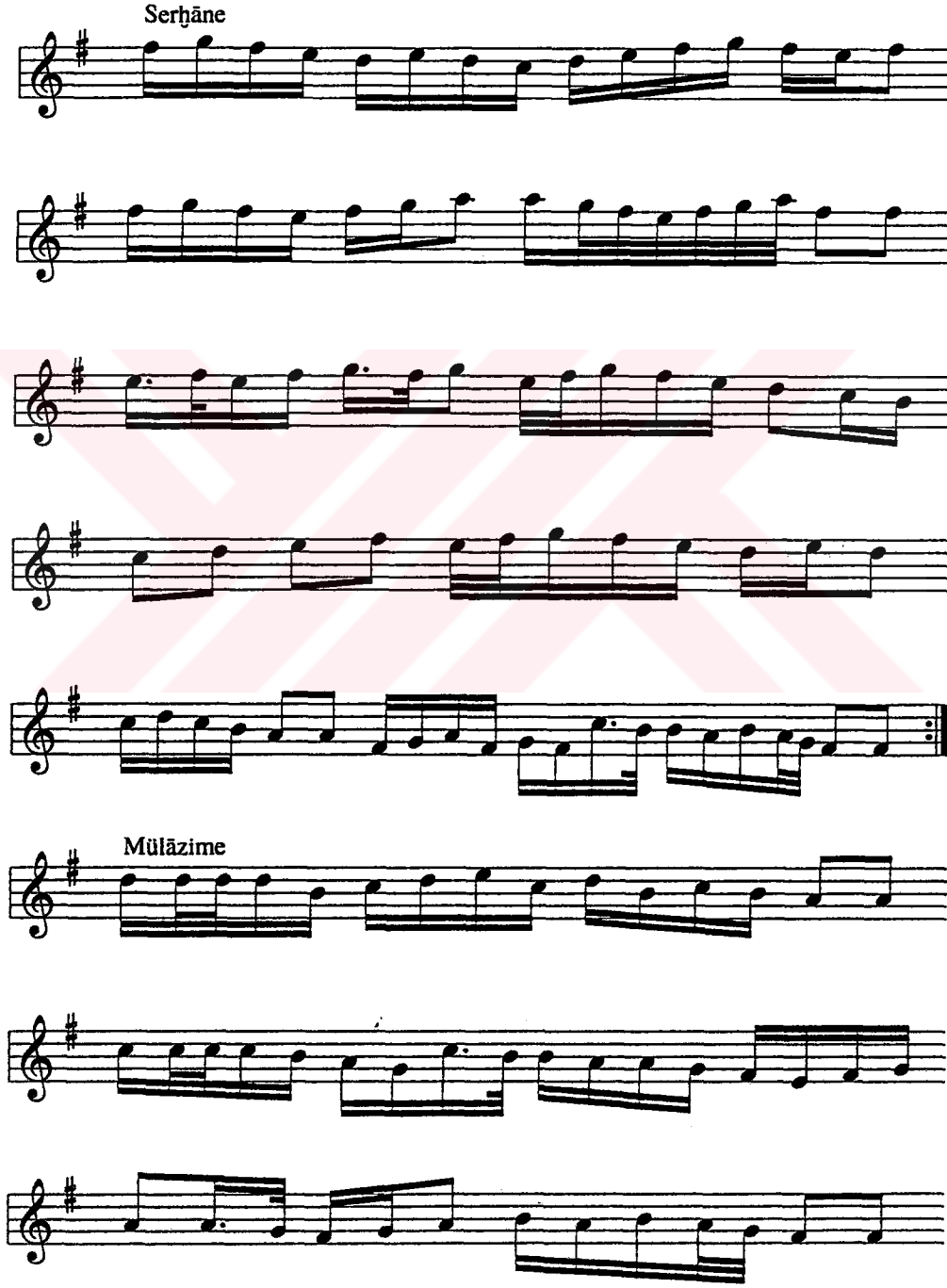

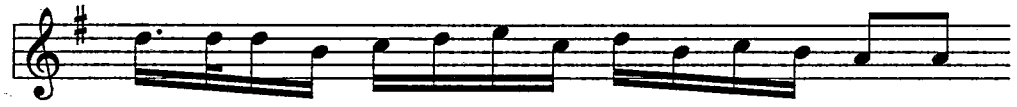

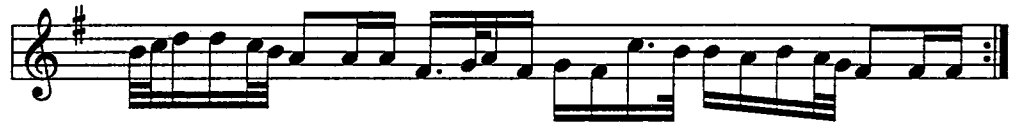

Ḥāne-i Ṣāni

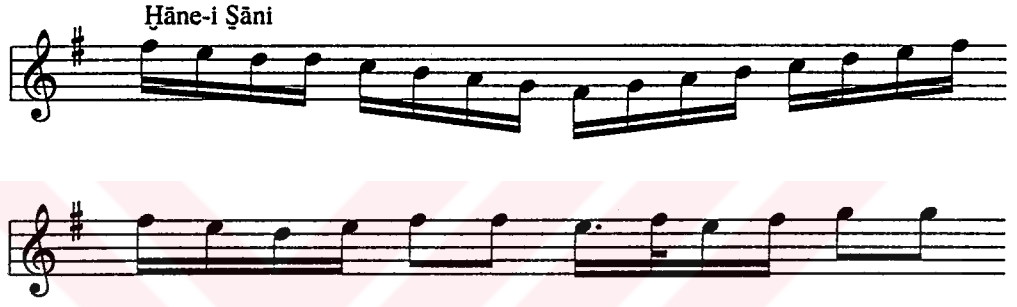

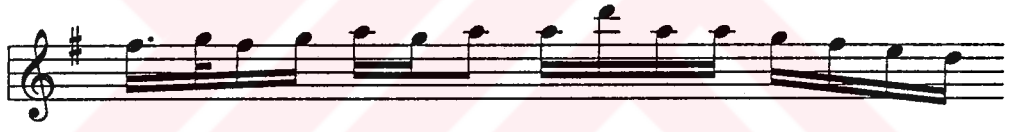

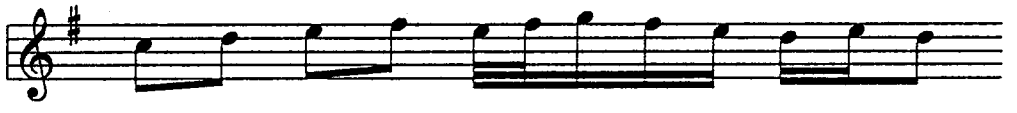

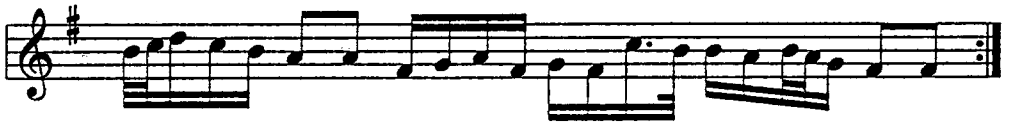

Zeyl

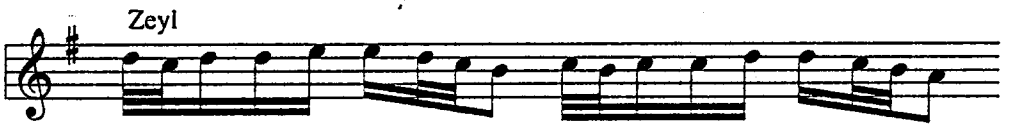

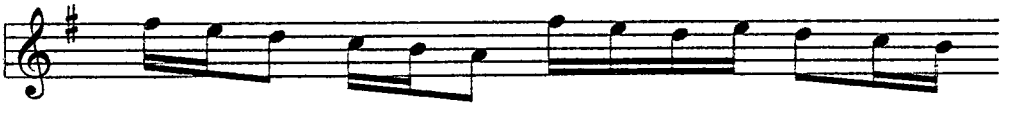

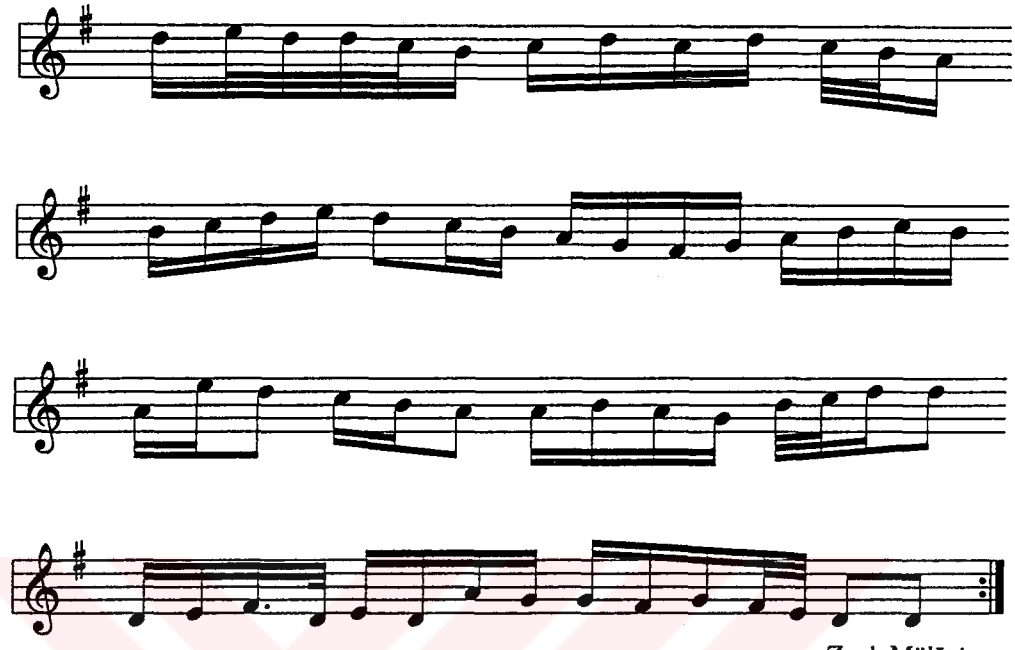

Zeyl, Mülāzime

Ḫāne-i Ṣālis

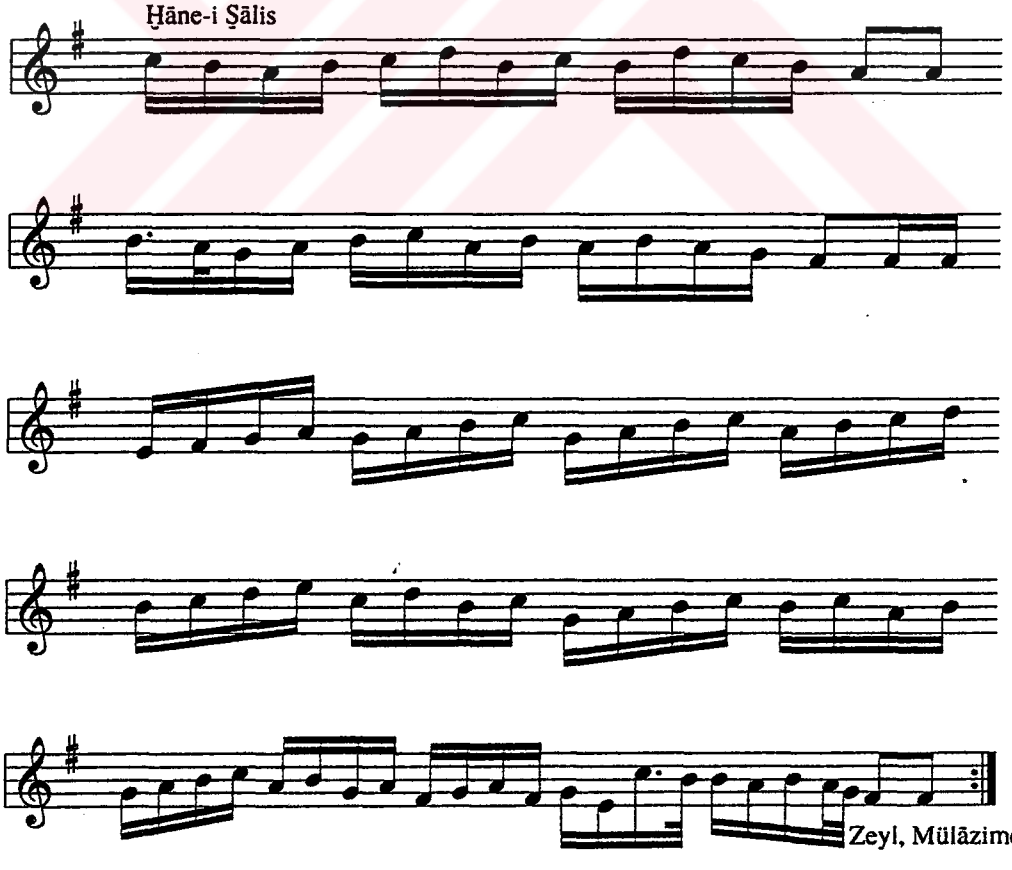

Zeyl, Mülāzime

MSS s.247-2

İLĀHİ

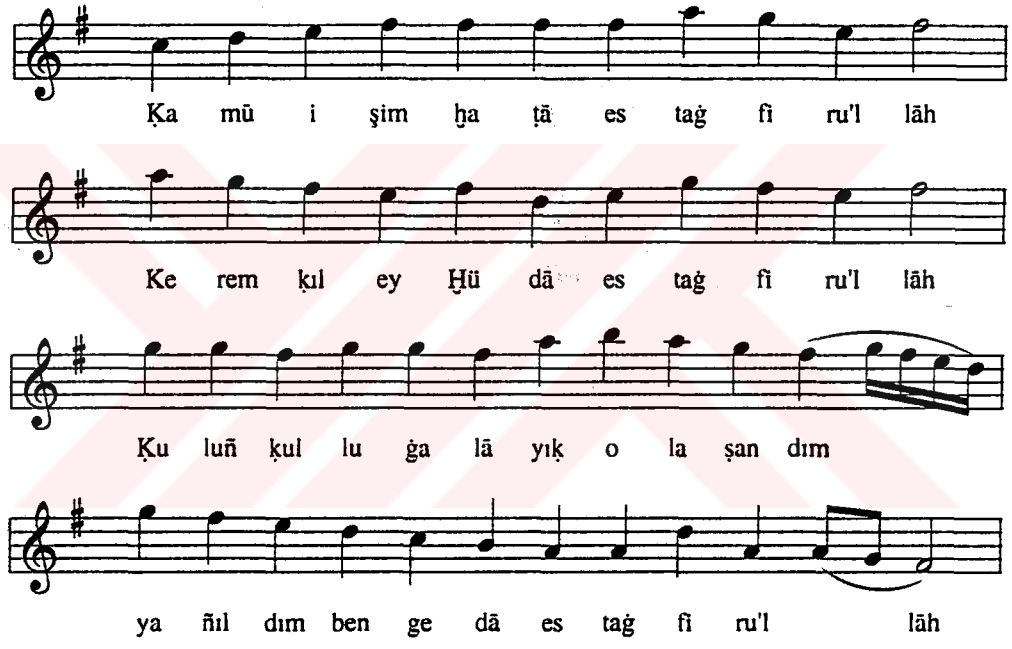

1. Ḳamū işim ḫatā estaġfiru'llāh
   Kerem ḳıl ey Ḫüda estaġfiru'llāh
   Kuluñ kulluġa lāyık olaşandım
   Yañıldım ben gedā estaġfiru'llāh

2. Fazilet şatdığı 'ilmini nefsim
   Ḥicāb oldı baña estaġfiru'llāh
   Nedāmetle nadāmet dersin aldım
   Ṭutub semt-i fenā estaġfiru'llāh

3. Alub göñlüm sivādan yüz çevirdim
   Dönüb Ḥaḳ'dan yaña estaġfiru'llāh
   Añub takṣiriñi Mevla'ya 'öẕr it
   Di dāyim Ufḳı estaġfiru'llāh

MSS s.248-1

İLĀHİ
SULṬĀN MURĀD ḪĀN TAB-I ...

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Revān

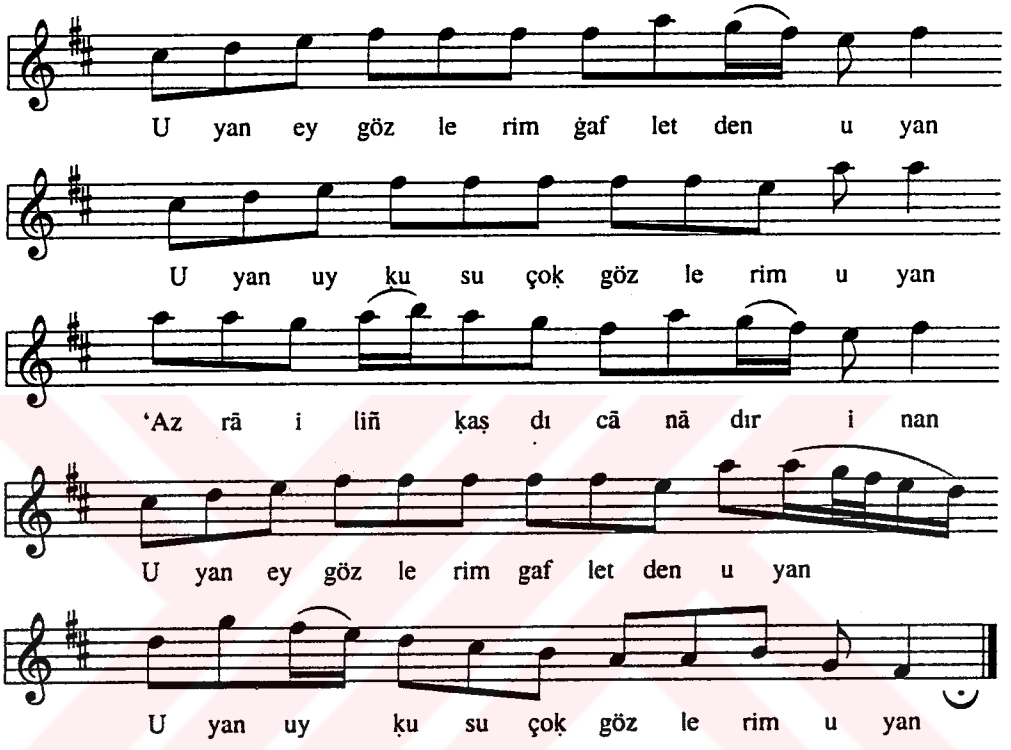

Uyan ey gözlerim ġafletden uyan
Uyan uyḳusu çoḳ gözlerim uyan
'Azrāiliñ ḳaṣdı cānā inan
Uyan ey gözlerim ġafletden uyan
Uyan uyḳusu çoḳ gözlerim uyan

Seḥerde uyanırlar cümle ḳuşlar
Dillü dillerince tesbihe başlar
Tevḥid eyler ṭaġlar ṭaşlar aġaclar
Uyan ... eyzan

Semavātıñ ḳapularını açarlar
Mü'minlere rahmet suyun ṣaçarlar
Seḥerde ḳalḳana hülle biçerler
Uyan ... eyzan

Benim Murād kuluñ suçumu 'afv it
Ṣuçum bağışlayub günāhım ref' it
Resūlün sancāġı dibinde ḥaṣr it
Uyan ... eyzan

MSS s.248-2

(?)

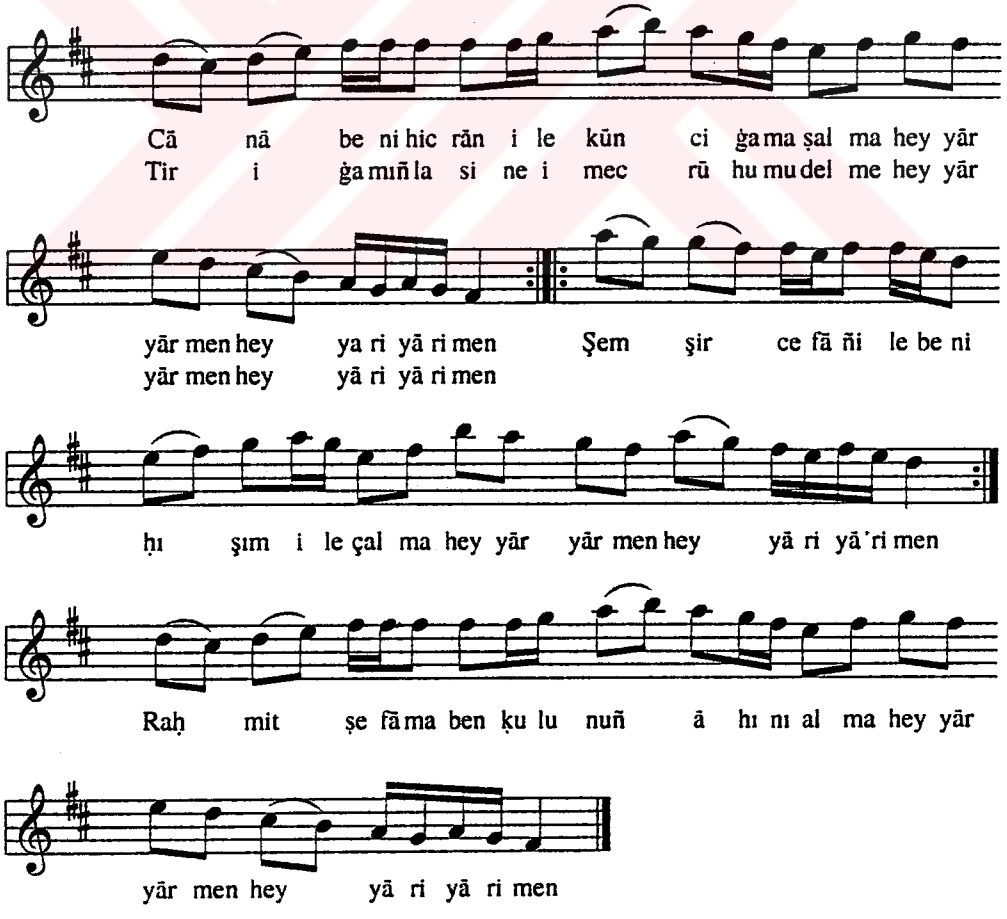
Cā nā be ni hic rān i le kūn ci ġama ṣal ma hey yār
Tir i ġamıñla si ne i mec rū hu mu del me hey yār
yār men hey ya ri yā ri men Şem şir ce fā ñi le be ni
yār men hey yā ri yā ri men
ḥı şım i le çal ma hey yār yār men hey yā ri yā'ri men
Raḥ mit ṣe fāma ben ḳu lu nuñ ā hı nı al ma hey yār
yār men hey yā ri yā ri men

MSS s.248-3

TÜRKİ BERĀY-I ʻAŞḲ

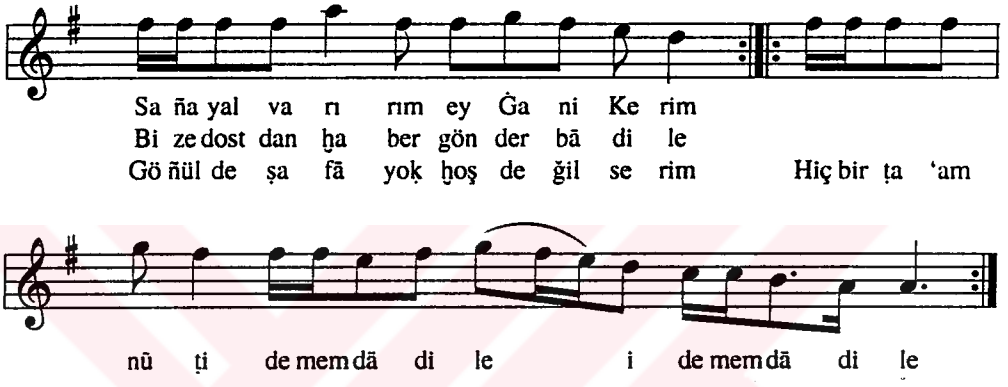

1. Saña yalvarırım ey Ġani Kerim
   Bize dostdan ḫaber gönder bād ile
   Göñülde ṣafā yoḳ, ḫoş değil serim
   Hiçbir ṭaʻam nūş idemem dād ile

2. Felek beni ġurbetliğe düşürdi
   Gözüm yaşı ceyhūn etdi, taşırdı
   Ḥasret nārı baġrım böyle bişirdi
   Böyle bir yān olamazım od ile

3. Ferhād olmayan ṭaġları delemez
   Mecnūn olmayan Leylā'sın bulamaz
   ʻAşḳ ile mest olan ʻāşıḳ gülemez
   Geçer günü āh ile, feryād ile

4. Bülbül feryād ider güle bulaşmaz
   Ṭuṭi-i sükkeri ẕaġ ile bilişmez
   Yüzbiñ olsun ṭabiʻatdır alışmaz
   Deli göñül dem süremez yād ile

5. Muṣṭafā der, bu ʻāşıḳlık yamandır
   Ten ḳuru keştidir, ʻaḳlı dümendir
   Bu ʻaşḳ deryāsınıñ vasaṭı ʻummāndır
   Deġme ʻāşıḳ geçemez göñül şād ile

MSS s.249-1

PİŞREV-İ MECLİS-ĀRĀ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

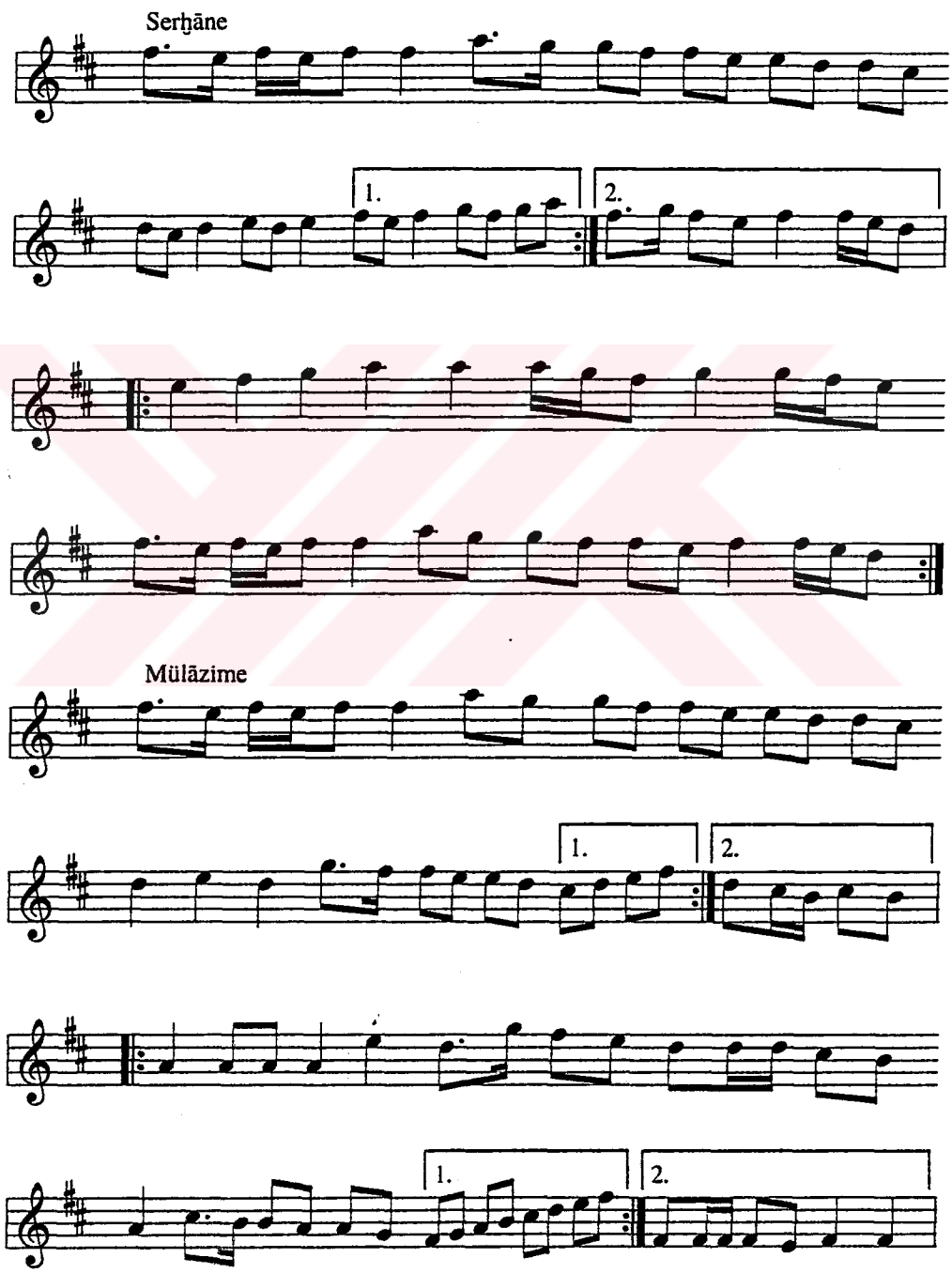

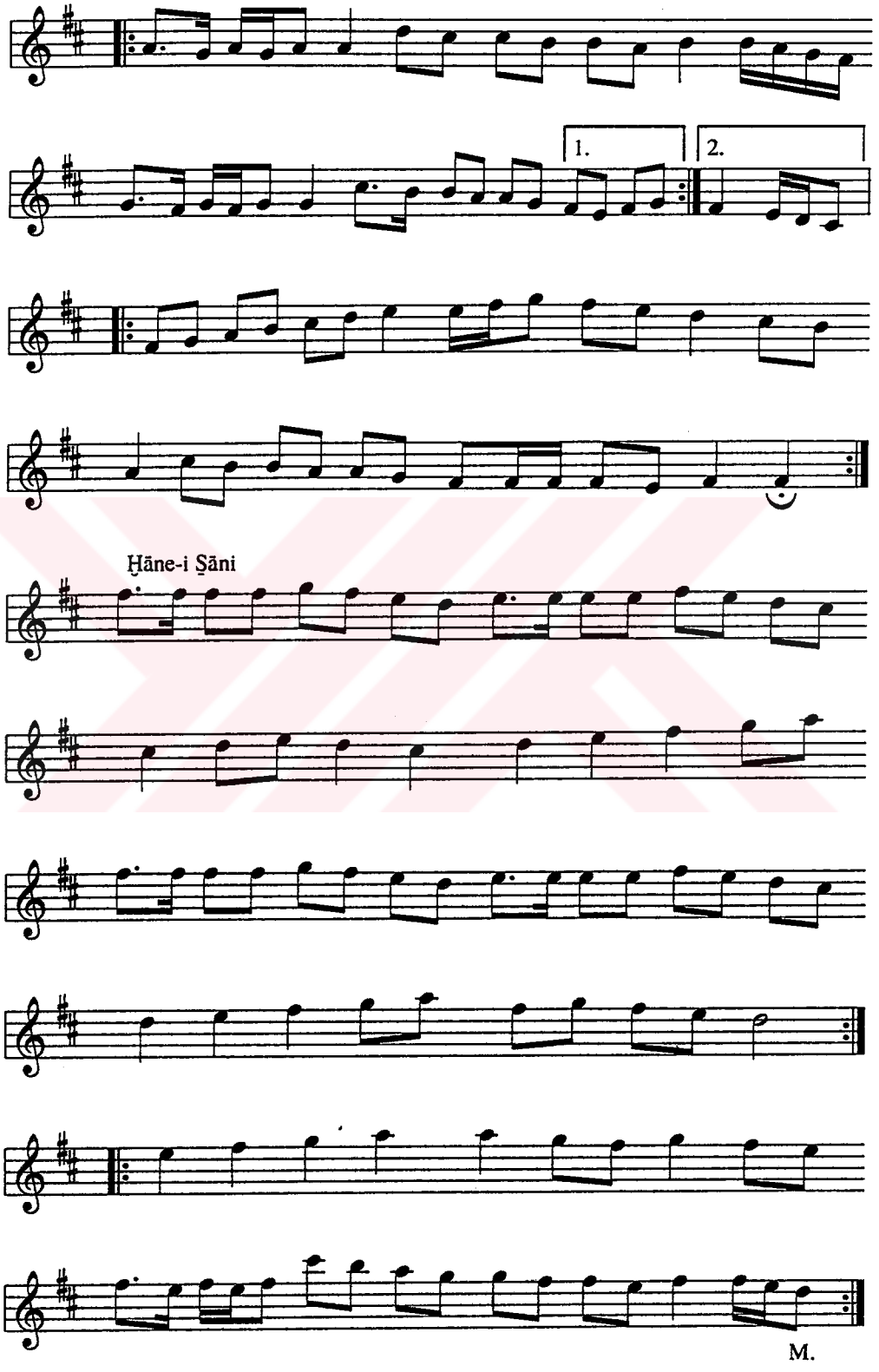
1.
2.
Ḫāne-i Ṣāni
M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

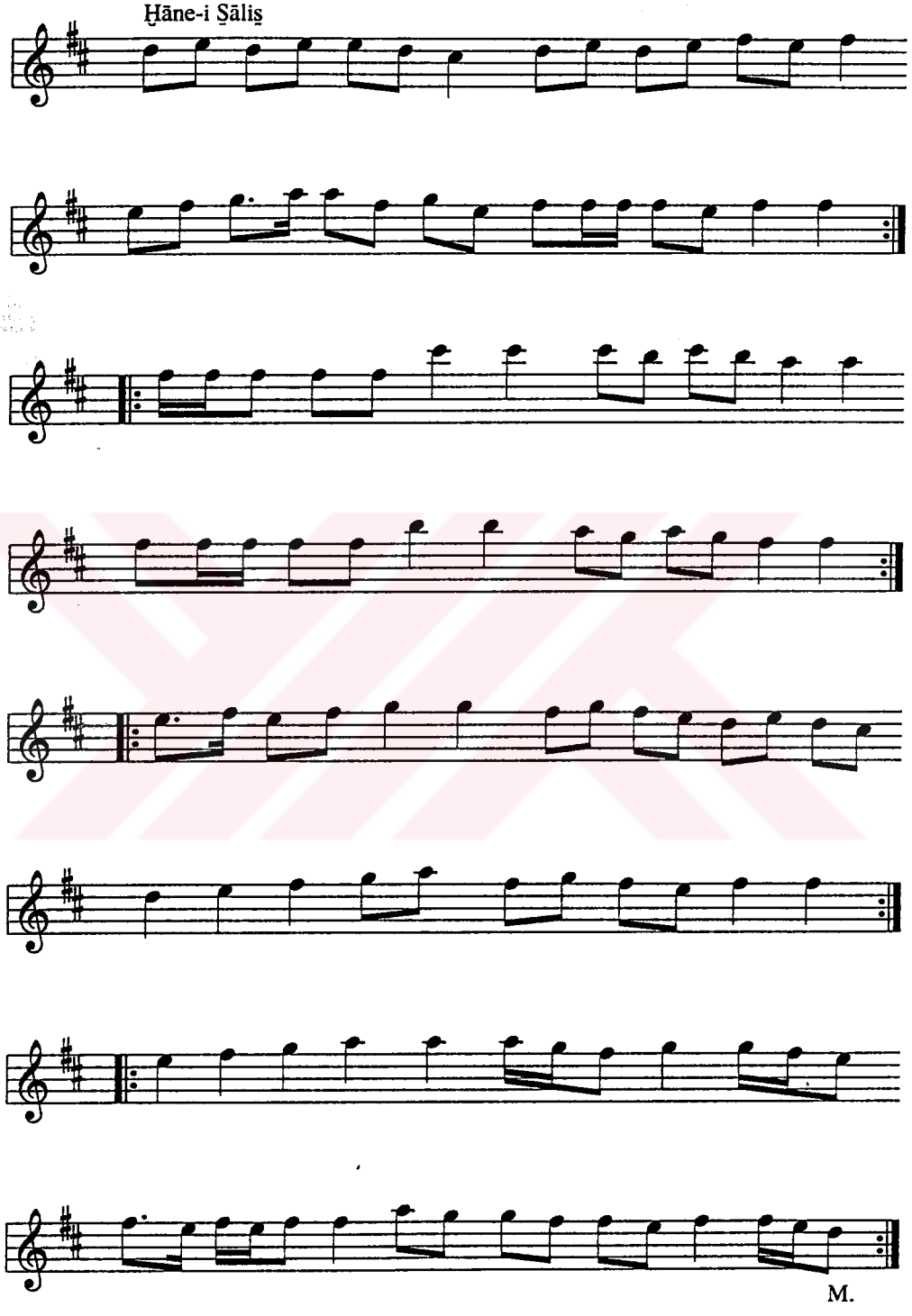

MSS s.249-2

TÜRKİ

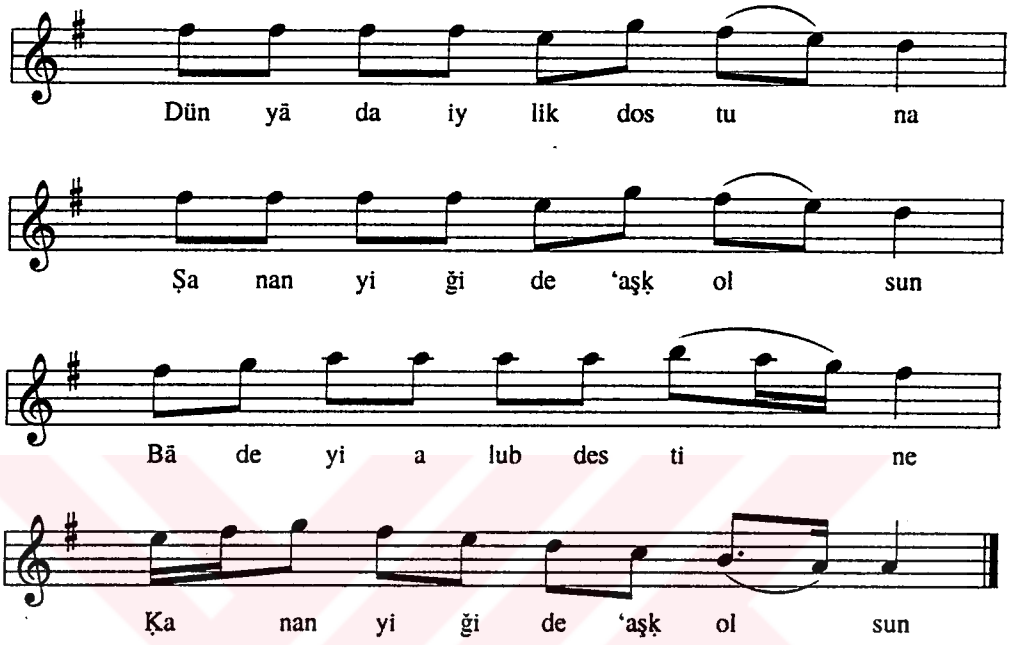

1. Dünyāda iylik dostuna
Şanan yiğide 'aşḳ olsun
Bādeyi alub destine
Ḳanan yiğide 'aşḳ olsun

2. Teller ṭakınub başına
Ḳuzġunlar ḳonub leşine
Cenk yüzünde yoldaşına
Dönen ... eyżan

3. Eğer miskin, eğer gedā
Dostuna cānı ider fedā
Pervāneler gibi o da
Yanan ... eyżan

4. Baḳmayan dünyā varına
Ḳomaz bugünü yārına
Şāhin gibi şikārına
Sunan yiğide 'aşḳ olsun

5. Bir żarar irişse zāta
Geçemez taḳdirden öte
Ḳuloġlu aydur, 'Arab ata
Binen ... eyżan

MSS s.250-1

TÜRKİ BERĀY-I MECLİS

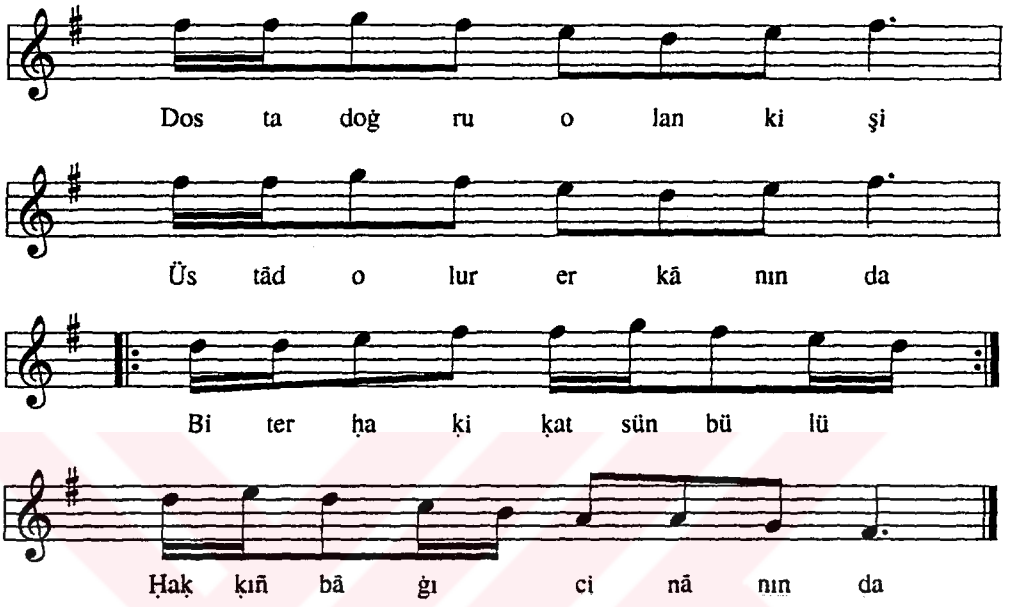

1. Dosta ṭoġru olan kişi
Üstād olur erkānında
Biter ḥaḳiḳat sünbülü
Ḥaḳ'ın bağı cihānında

2. Geleñ geçenden geçelim
Sineye şerḫā açalım
Dostlar yiyelim içelim
Pādişāhıñ zemānında

3. Kim ki 'aşḳ şarābın içer
Ārif olur ḳalbin açar
Yiğidi yiğitden seçer
Şübhe ḳalmaz imānında

4. Ḳorḳu ile gören düşi
Ṣoñu ḥayra döne işi
Dosta kemlik ṣanan kişi
Yoḳlasun kendü cānında

5. Bre Fırād şaşma yoluñdan
Ḫaṭa gelmesün diliñden
İyliği ḳoma eliñden
'Ār olmaz er meydānında

MSS s.250-2

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr

Tā e zel den der di 'aş ḳa müb te lā dır göñ lü müz
Ḥā li şan mañ maḥ ze ni sır rı Ḥü dā dır göñ lü müz

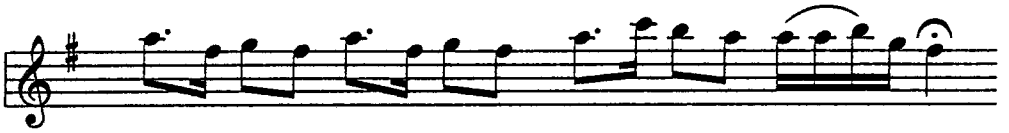

Ḥam dü lil lāh kim bu gün ġam dan ā zā de yiz he le

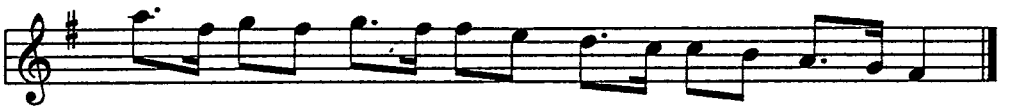

Ḥā let i 'aş ḳın da pür zevḳ ü ṣa fā dır göñ lü müz

Tā ezelden derd-i 'aşḳa mübtelādır göñlümüz
Ḥāli sanmañ maḥzen-i sırrı Ḥüdādır göñlümüz
Ḥamdüli'llāh kim bugün ġamdan āzādeyiz hele
Ḥālet-i 'aşḳında pür zevk ü ṣafādır göñlümüz

MSS s.250-3

VARŞAĠI

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir

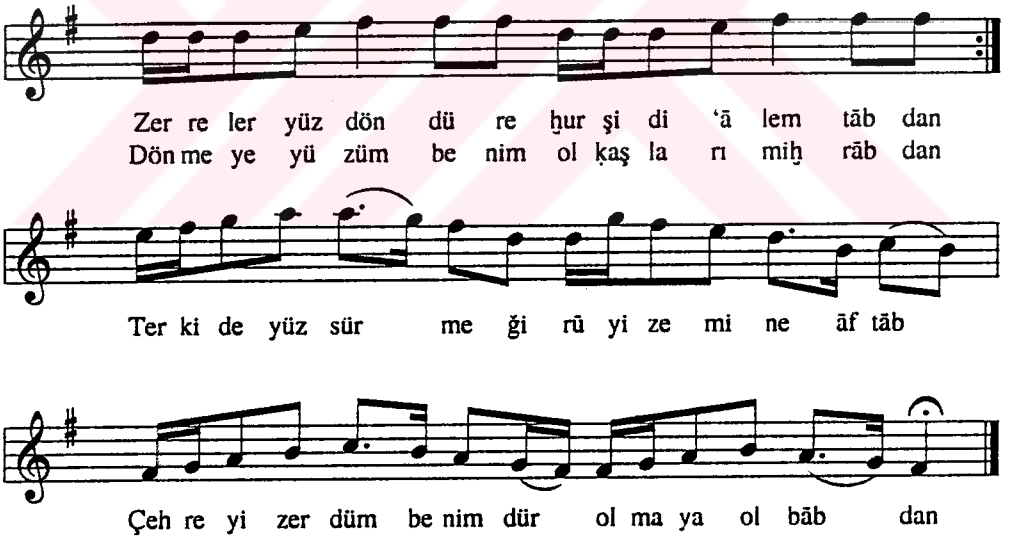

1. Zerreler yüz döndüre ḫurşid-i ʻālem-tābdan
Dönmeye yüzüm benim ol ḳaşları miḥrābdan
Terk ide yüz sürmeġi rū-yi zemine āftāb
Çihre-yi zerdüm benim dür olmaya ol bābdan

2. Ḫāba varmaḳ gelmeye bu çeşm-i pürḫūn-ābdan
Penbe-i ṭāġ çıḳmasun bu yāre-i kebābdan
Ger istersen ʻaynı vaṣla irmeġi ser-geşte ol
Böyle feḥm itdi ʻaşıḳlar naġme-i dolabdan

MSS s.251-1

SEMĀ'İ

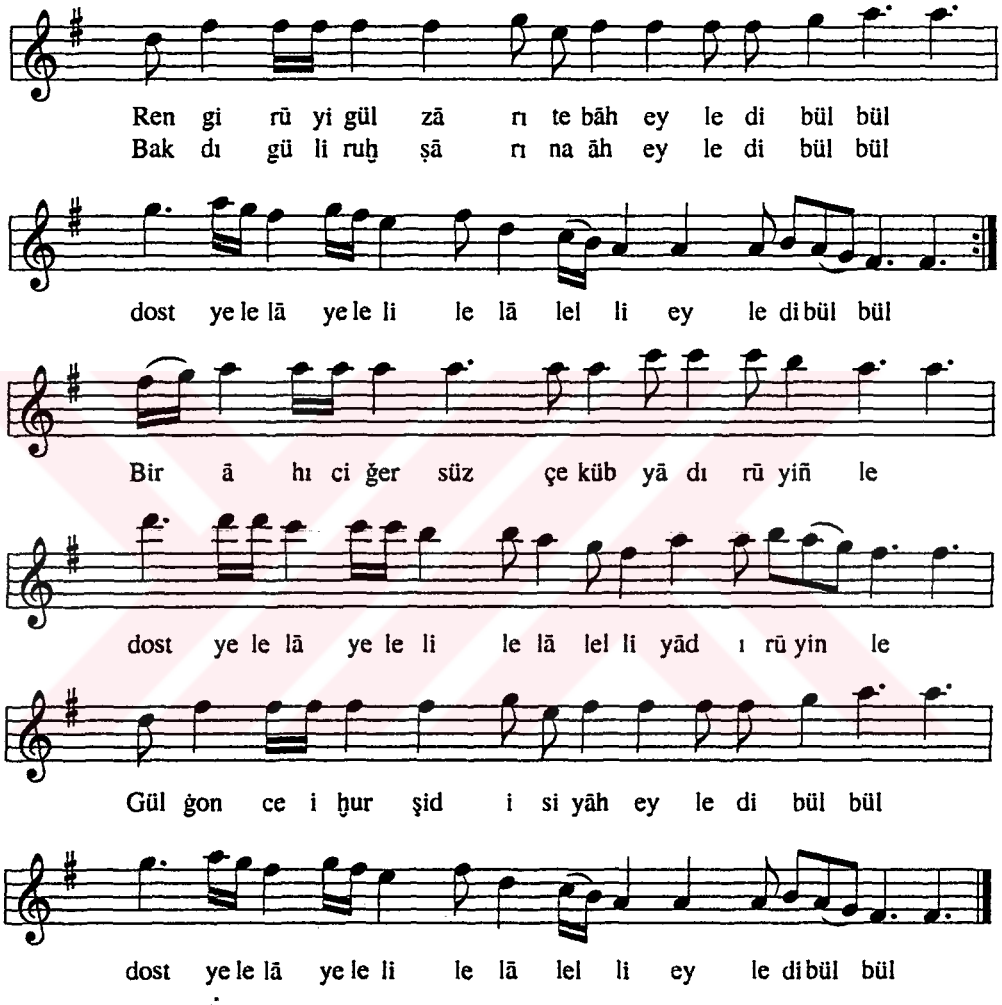

1. Rengi rūy-i gül-i zārı tebāh eyledi bülbül
Dost yelelā yeleli lela lelli eyledi bülbül

2. Baḳdı gül-i ruḫsārına āh eyledi bülbül
Dost ... eyżan

3. Bir āh-ı ciger-süz çeküb yādı rūyiñle
Dost ... eyżan

4. Gül gonce-i ḫurşid-i siyāh eyledi bülbül
Dost ... eyżan

MSS s.251-2

MURABBA'

Düyek

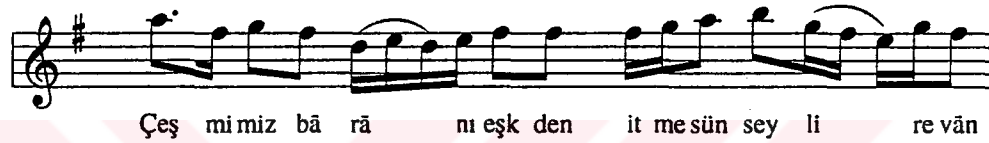

Çeş mi miz bā rā nı eşk den it me sün sey li re vān
Dest i vuş lat i le ḳıl sun mer ḥa bā ca nā ne cān

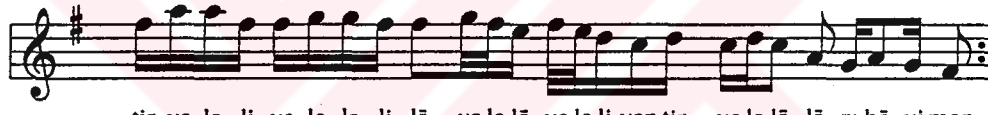

tir ye le li ye le le li lā ye le lā ye le li yen tir ye le lā lā zı bā yı men

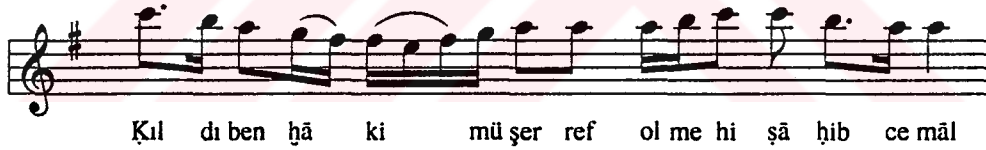

Ḳıl dı ben ḫā ki mü şer ref ol me hi ṣā ḥib ce māl

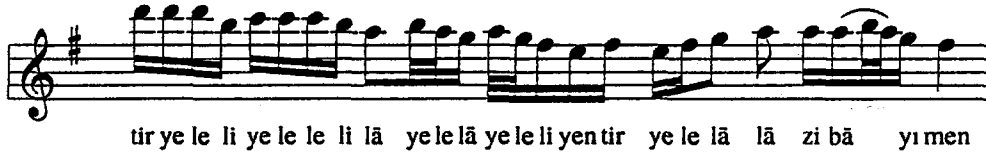

tir ye le li ye le le li lā ye le lā ye le li yen tir ye le lā lā zi bā yı men

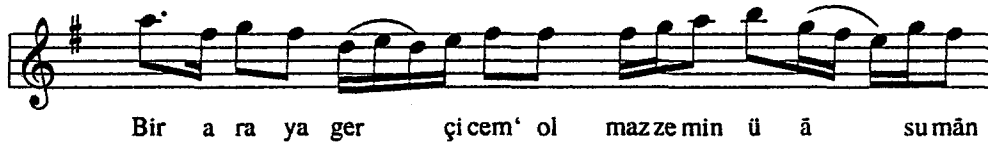

Bir a ra ya ger çi cem' ol maz ze min ü ā su mān

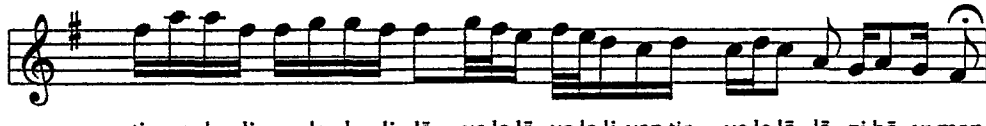

tir ye le li ye le le li lā ye le lā ye le li yen tir ye le lā lā zi bā yı men

MSS s.252-1

SEMĀ'Ī

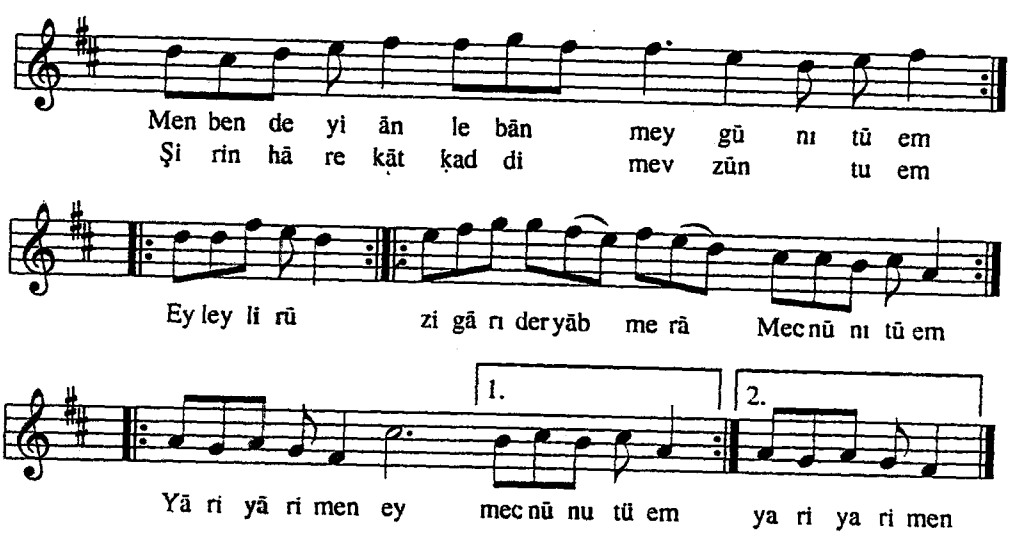

MSS s.252-2

MURABBA'

Müfti-i Zemān Behāyi Efendi

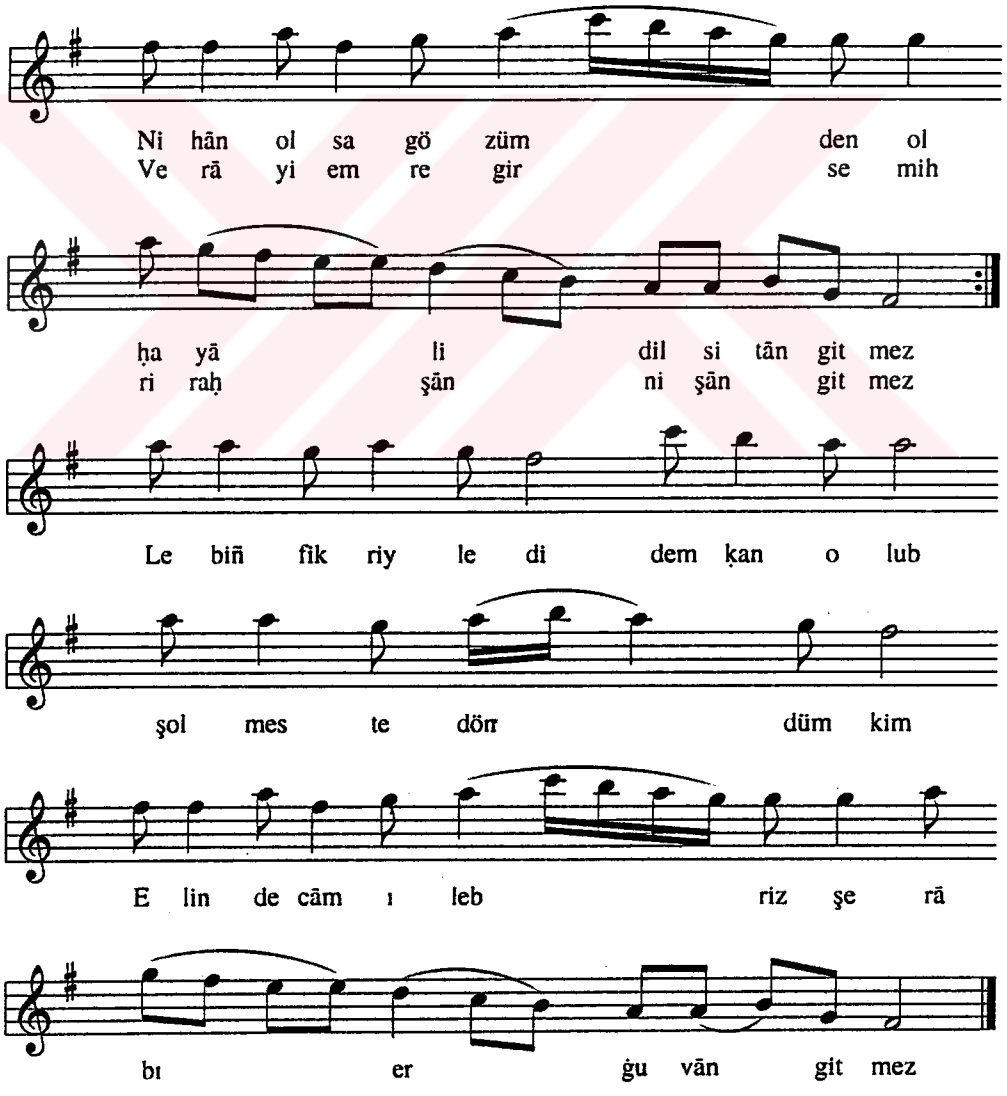

MSS s.253-1

PİŞREV-İ ŞĀH MURĀD

Uşūleş Berefşān

Serḫāne

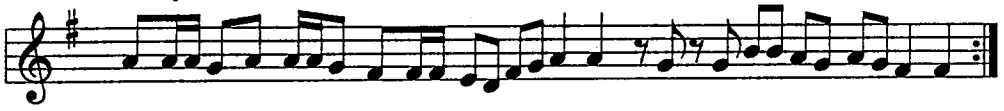

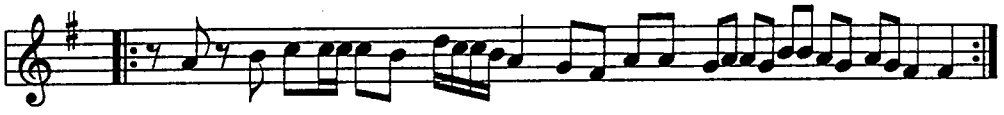

Mülāzime

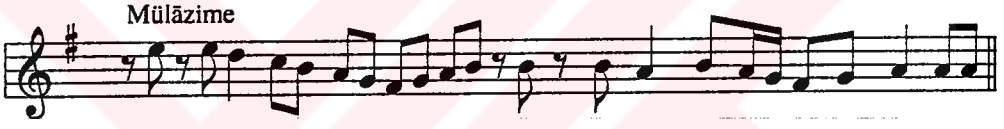

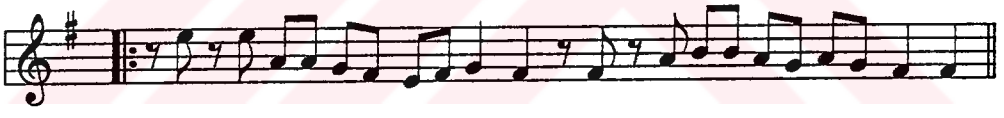

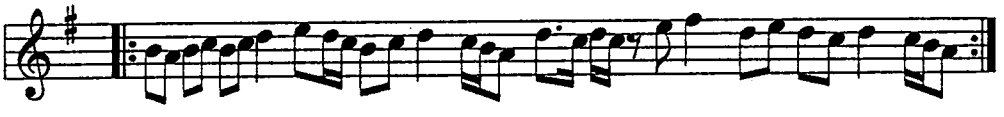

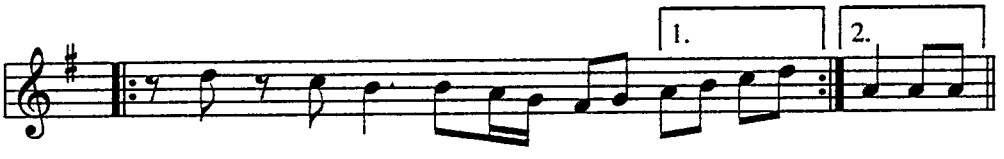

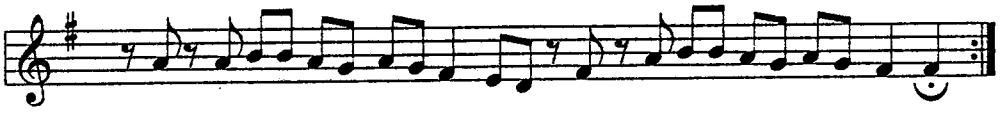

Ḫāne-i Ṣāni

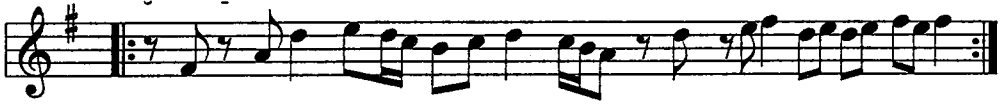

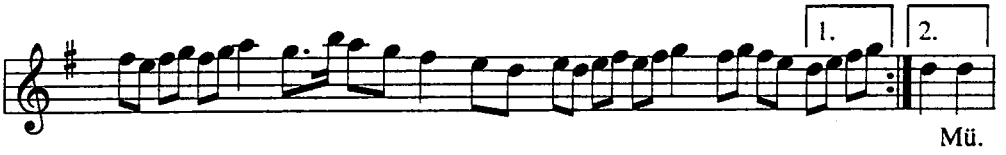

Ḫāne-i Ṣāliṣ

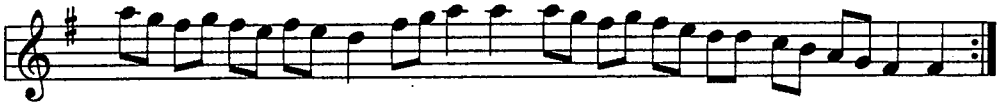

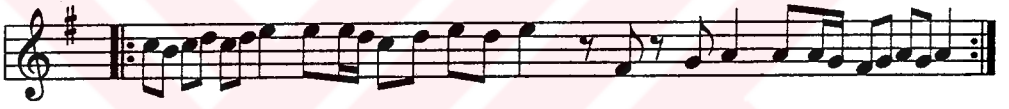

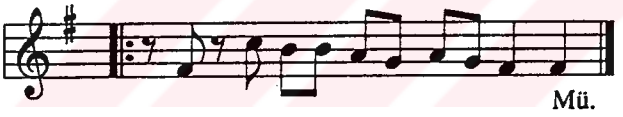

MSS s.253

TESBİH-İ 'ARABİ

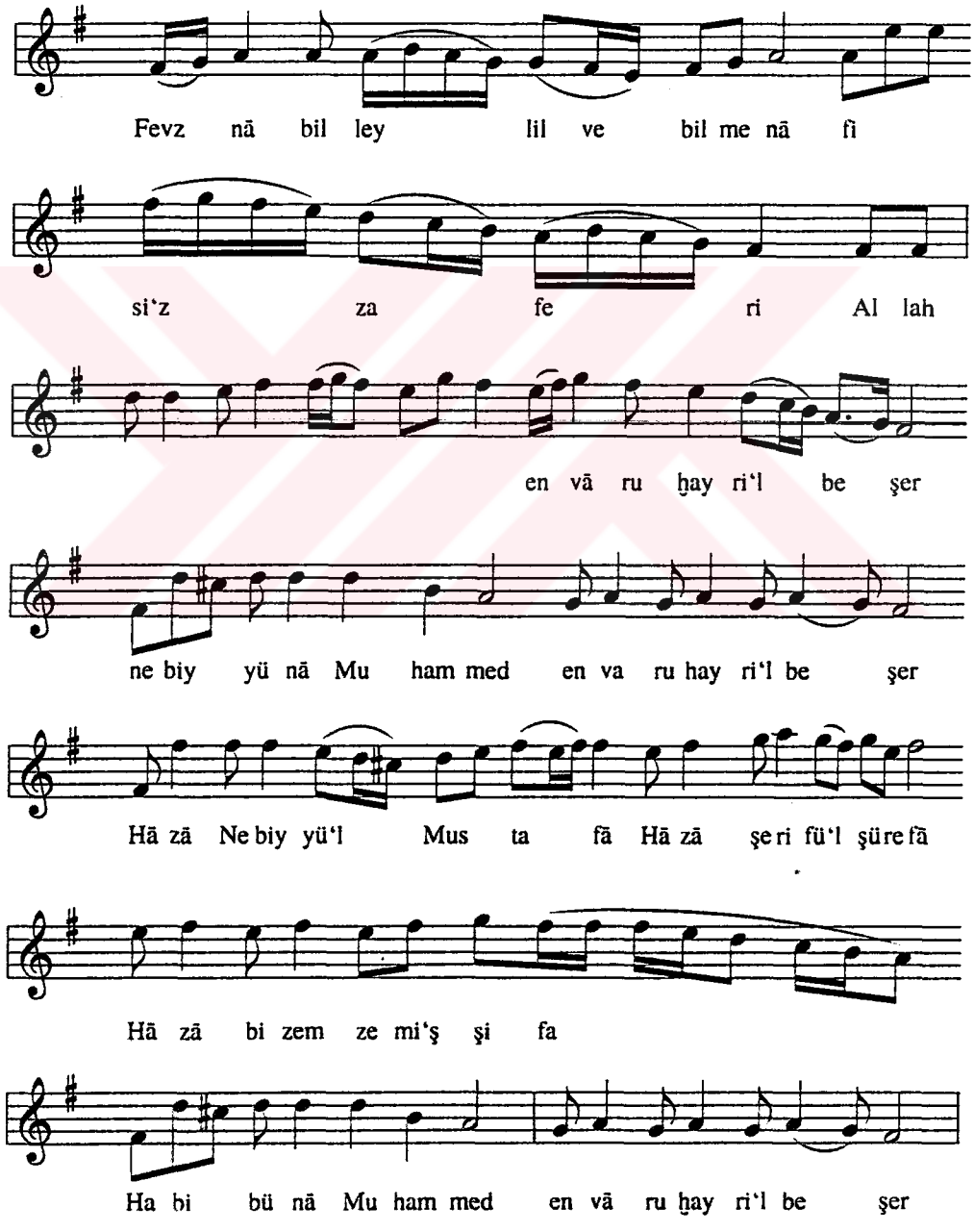

MSS s.253-3

TÜRKİ

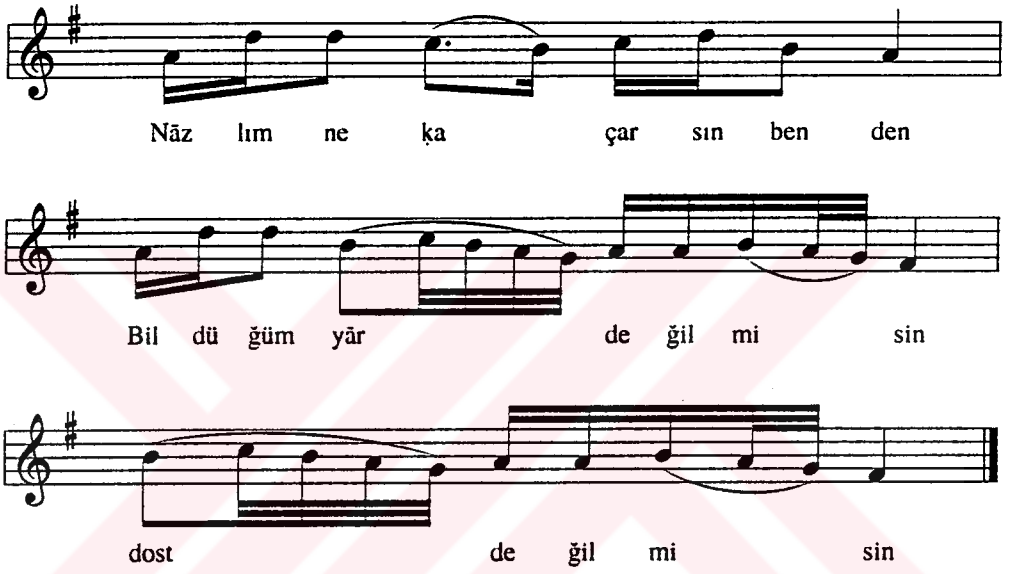

1. Nāzlım ne ḳaçarsın benden
   Bildüğüm dost değil misin?
   Gice gündüz ḥayāliñi
   Ḳurduğum yār değil misin?

2. Yolda rāst geldim yārime
   Bir ṣafā geldi cānıma
   Aḳ göğsü ḳara baġrıma
   Ṣardığım yār değil misin?

3. Gör 'aşḳıñ n'eyledi beni
   Odlara yandırdı teni
   Arayu arayu seni
   Bulduġum yār değil misin?

4. Öksüz 'Āşıḳ dirler bize
   Ḥaḳḳ güzellik virmiş size
   Şiftalüler tāze tāze
   Alduġum yār değil misin?

MSS s.254-1

FAṢL-I ʻIRĀḲ

PİŞREV-İ ḪÜNKĀR

Uṣūleş Düyek

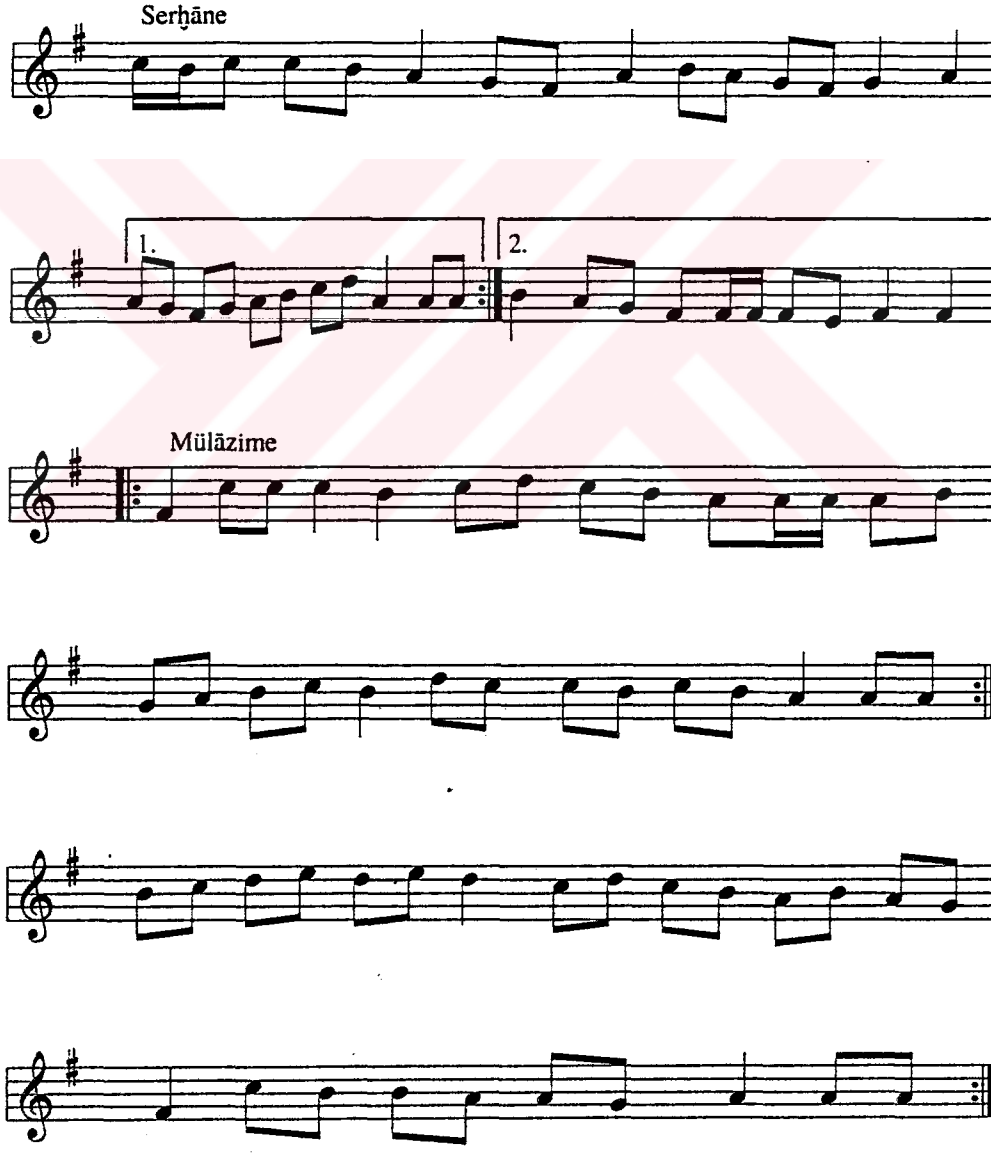

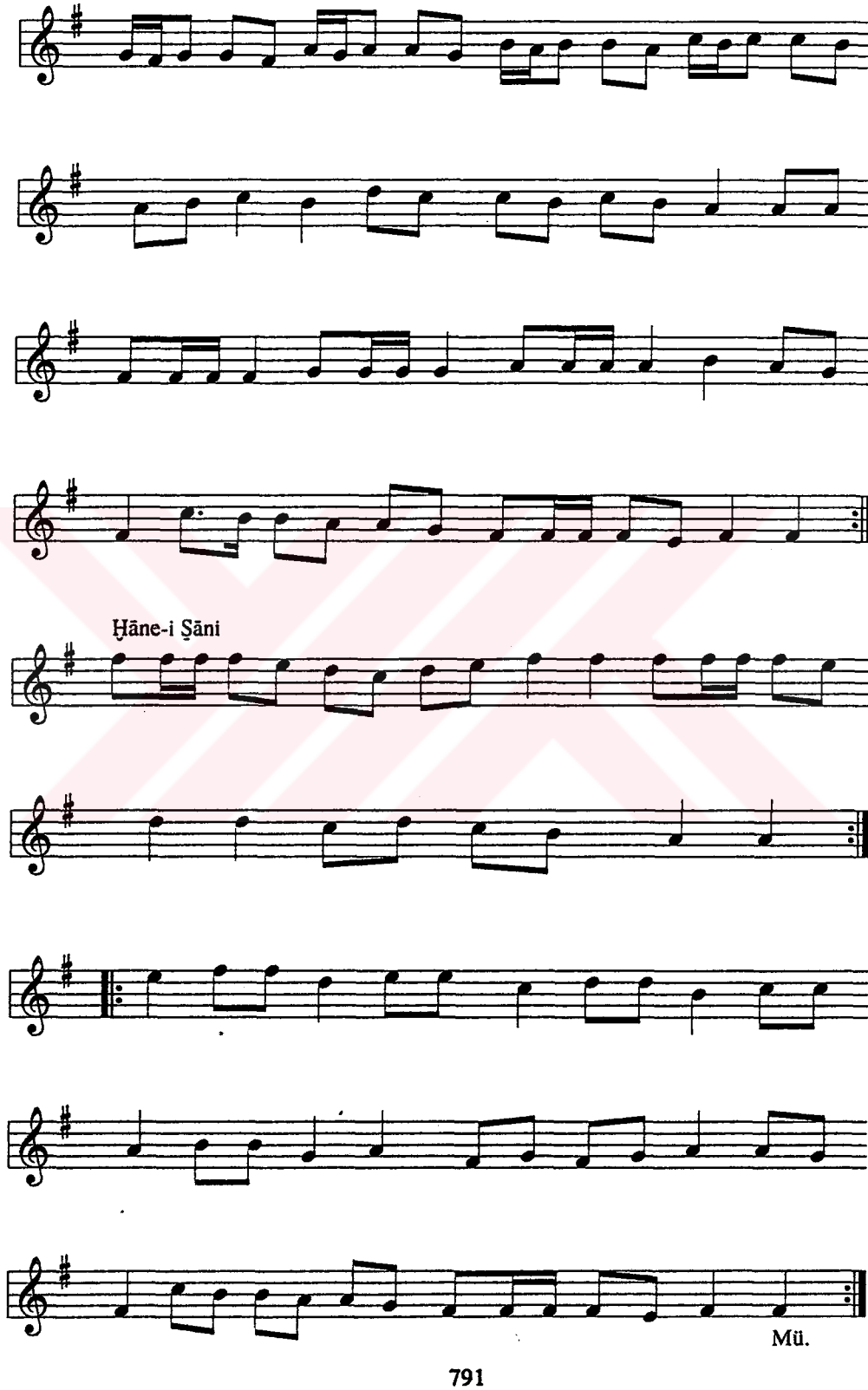
Ḥāne-i Ṣāni
Mü.

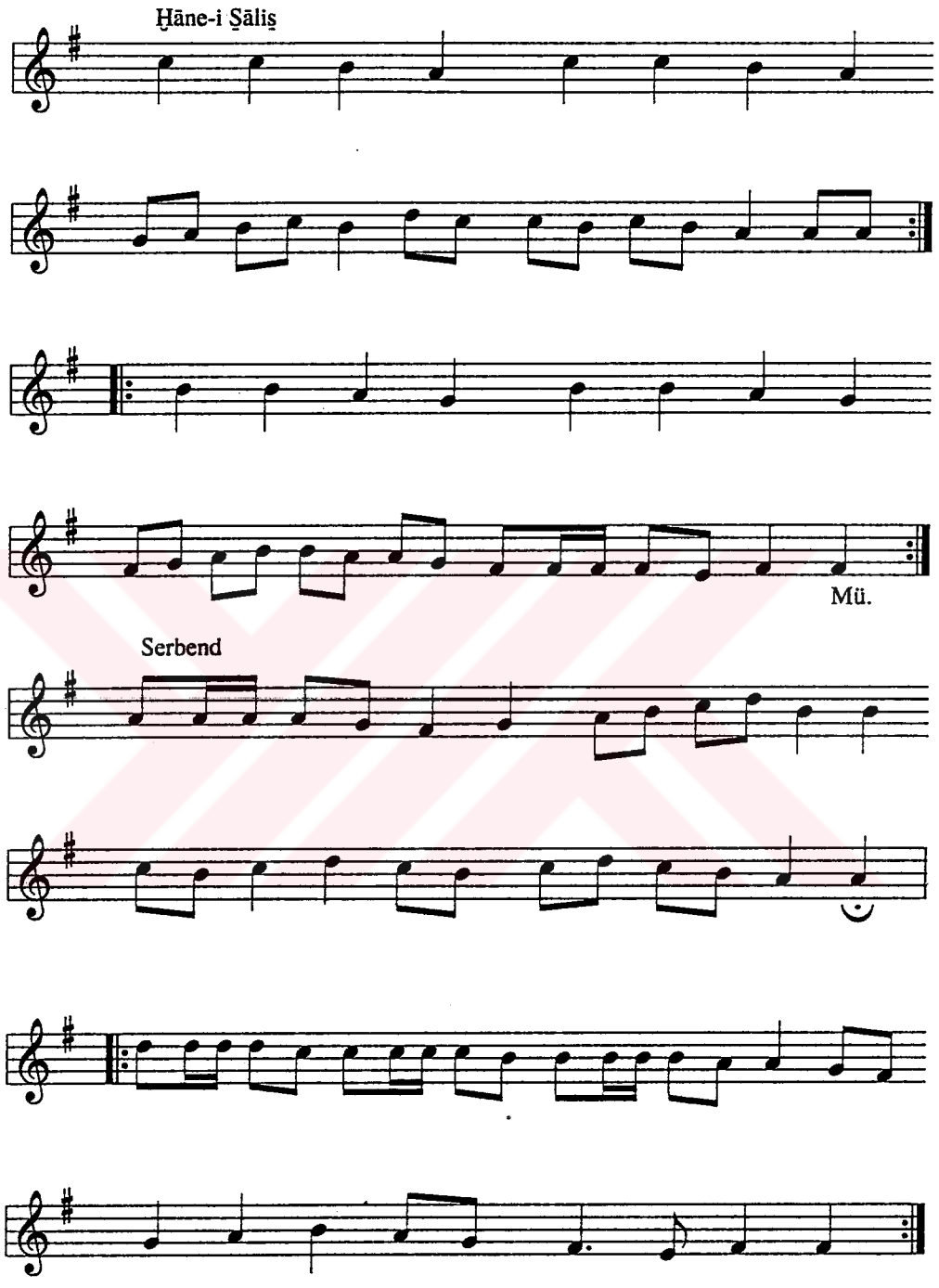
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.
Serbend

MSS s.254-2

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

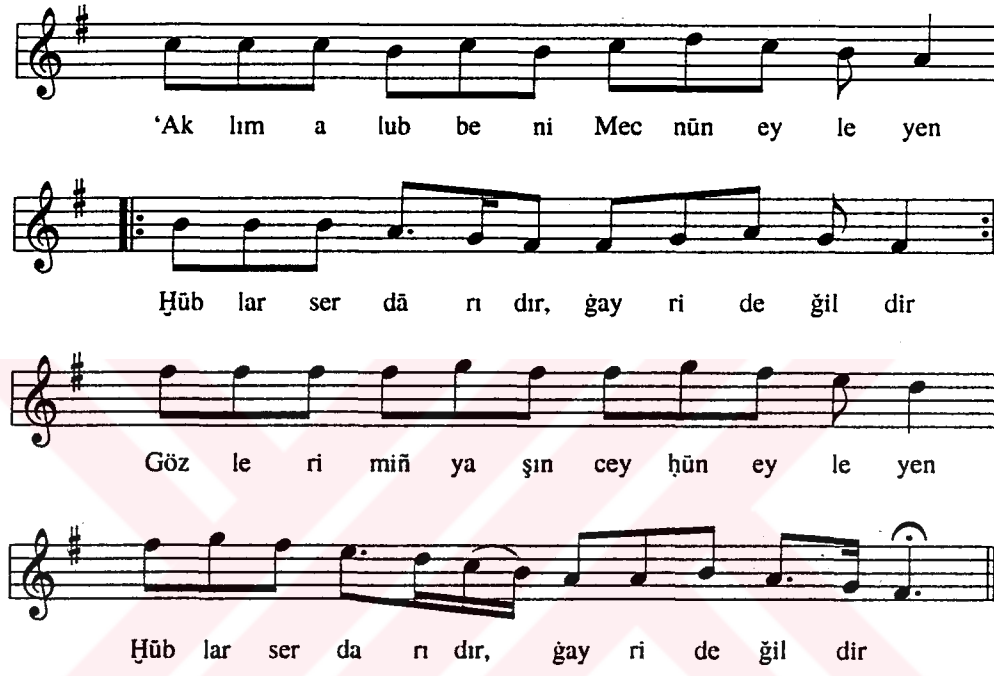

1. 'Aklım alub beni Mecnūn eyleyen
   Ḫūblar serdārıdır, ġayri değildir
   Gözlerimiñ yaşın ceyḥūn eyleyen
   Ḫūblar serdārıdır, ġayri değildir

2. Terk eyledim beyler, nāmūsu 'ārı
   Bülbül olub dāyim ḳılarım zārı
   Vücudum şehriniñ şimdi hünkārı
   Ḫūblar ... eyżan

3. Düni güni medḥ eyleyüb öğdüğüm
   Güzeller içinde birdir didüğüm
   Ḫüdā ḥaḳḳı dostlar, benim sevdiğüm
   Ḫūblar serdarıdır, ġayri ... eyżan

4. Gök yüzünde ṭoġan şems ile māhım
   Yalancı dünyāda hem ḳıblegāhım
   Hem efendim, hem sulṭānım, hem şāhım
   Ḫūblar serdārıdır ... eyżan

MSS s.255

PİŞREV-i TATARNĀME

Uṣūleş Ṣaḳil

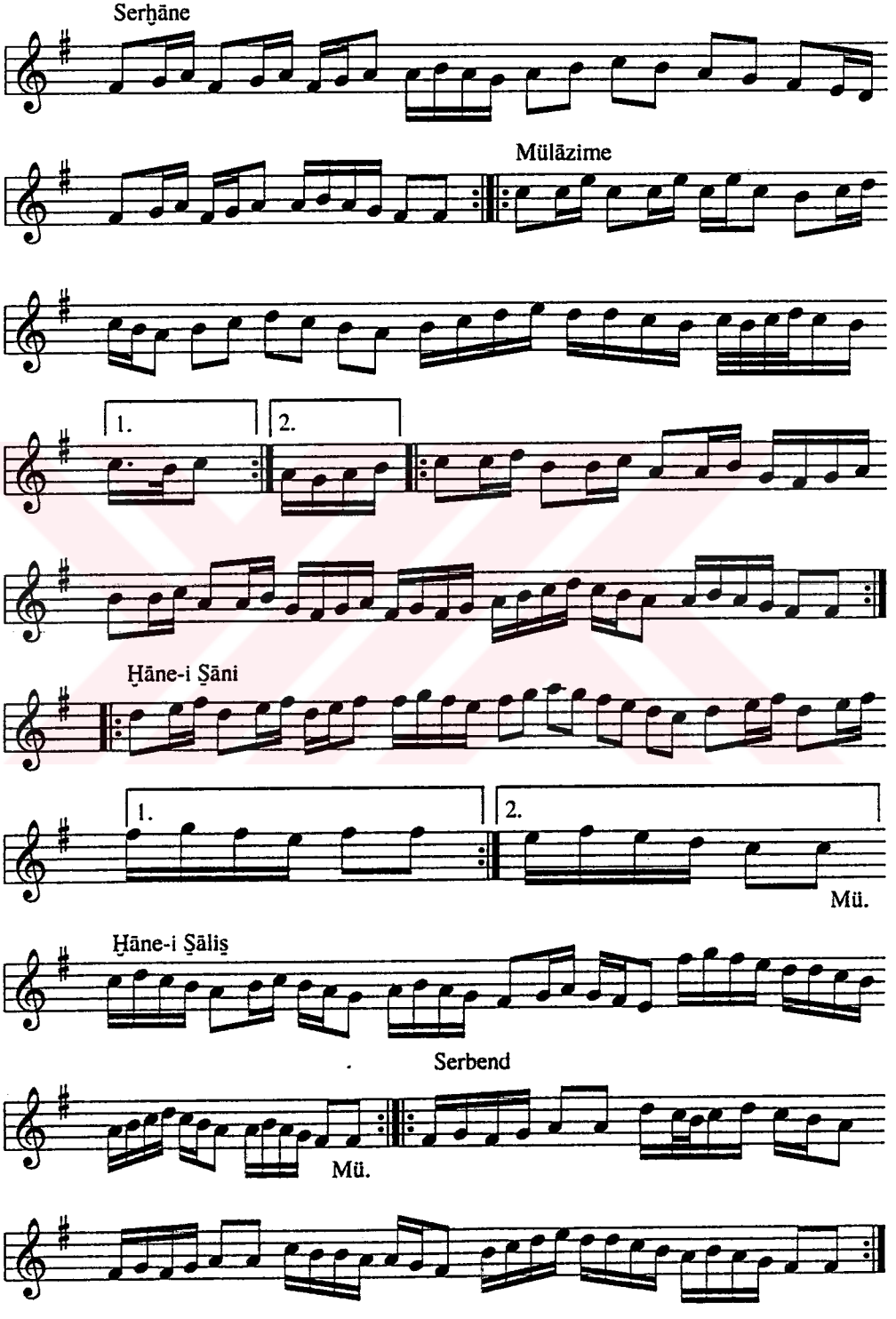

MSS s.256

PİŞREV-İ ḤAMMĀLİ

Uṣūleş Fāhte Ḫarbi

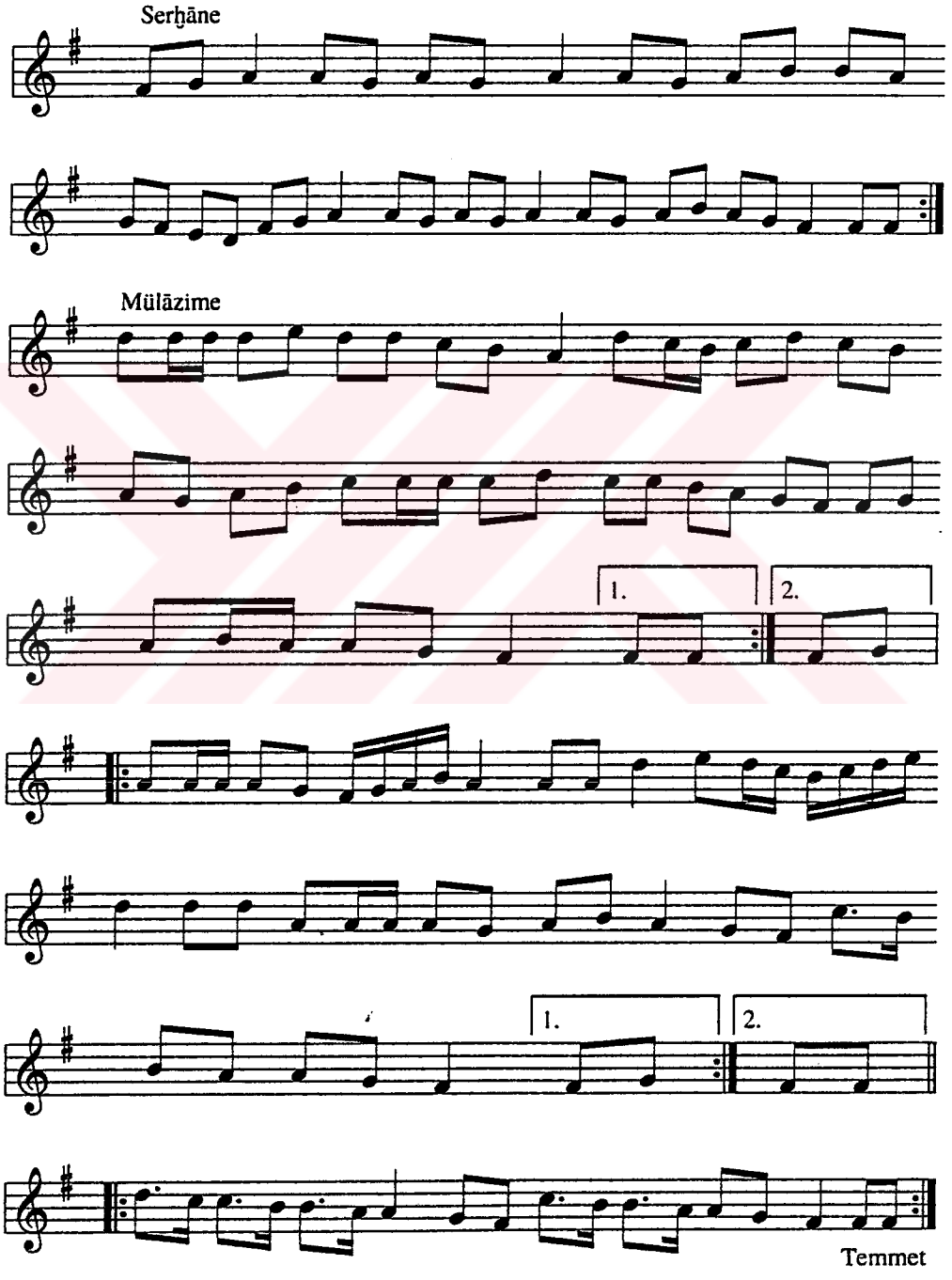

Ḫāne-i Ṣāni

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

Mü.

MSS s.256-2

MURABBA'

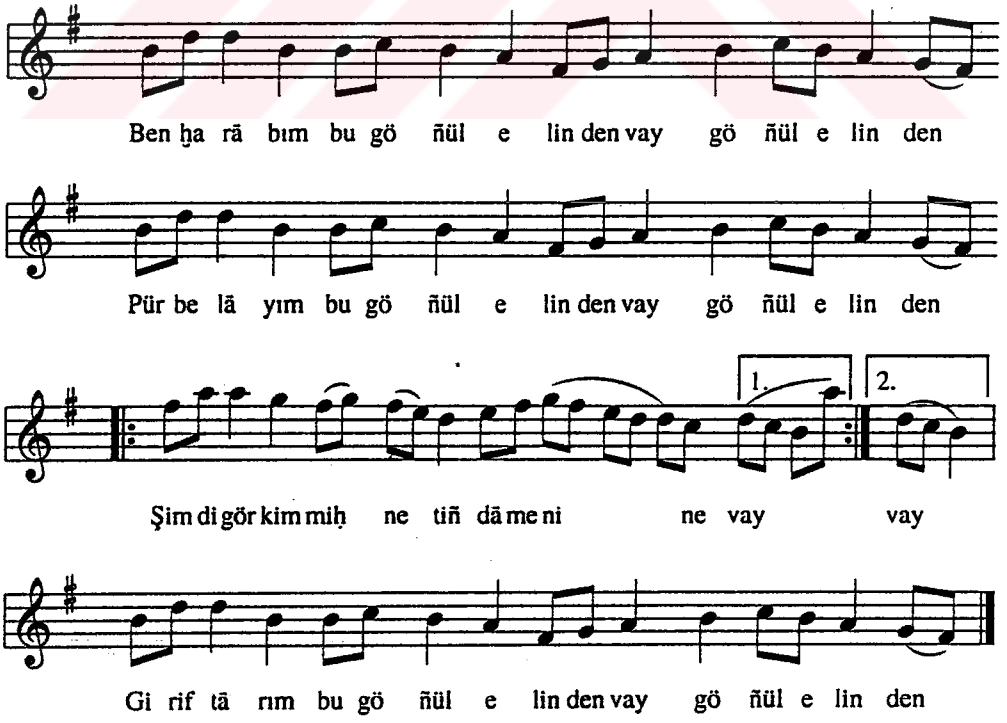

MSS s.257

PİŞREV-İ KĀSEBĀZ

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṯḥ

Serḫāne

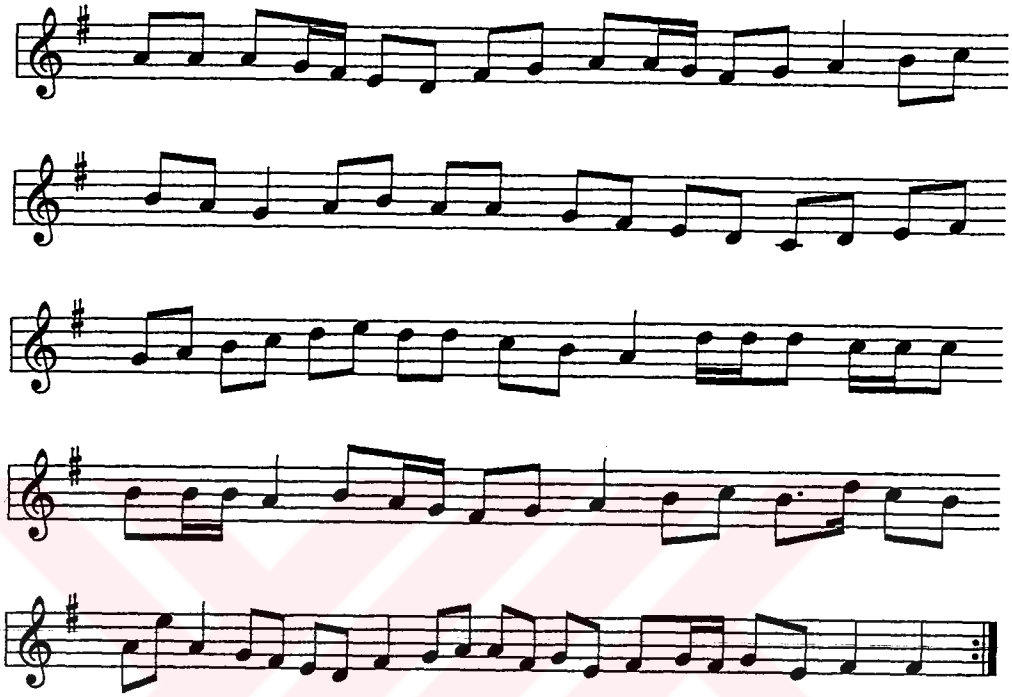

Mülāzime

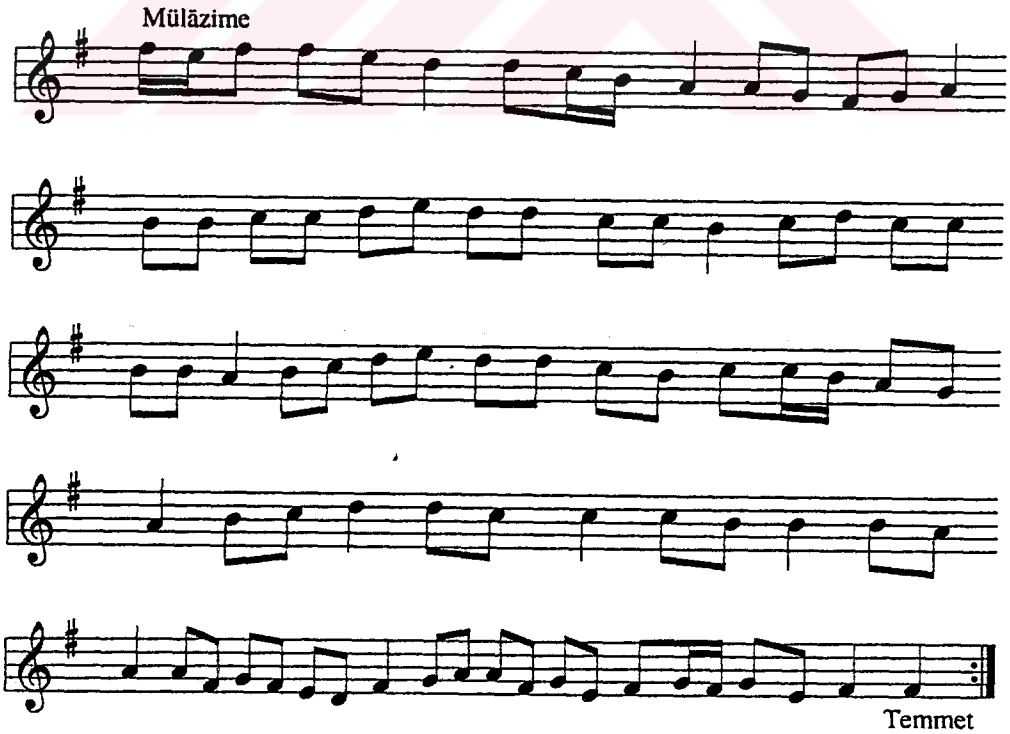

Temmet

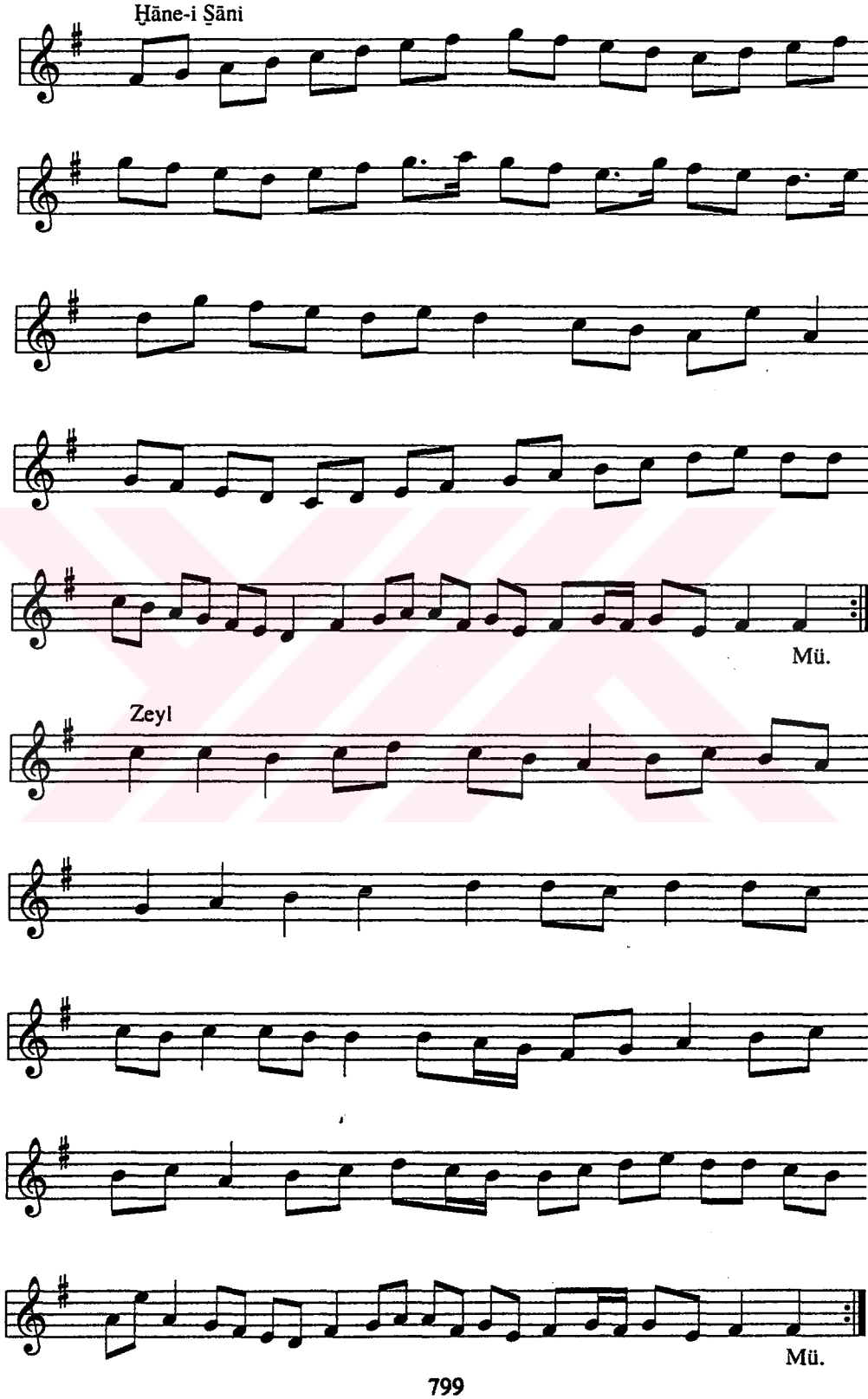
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.
Zeyl
Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

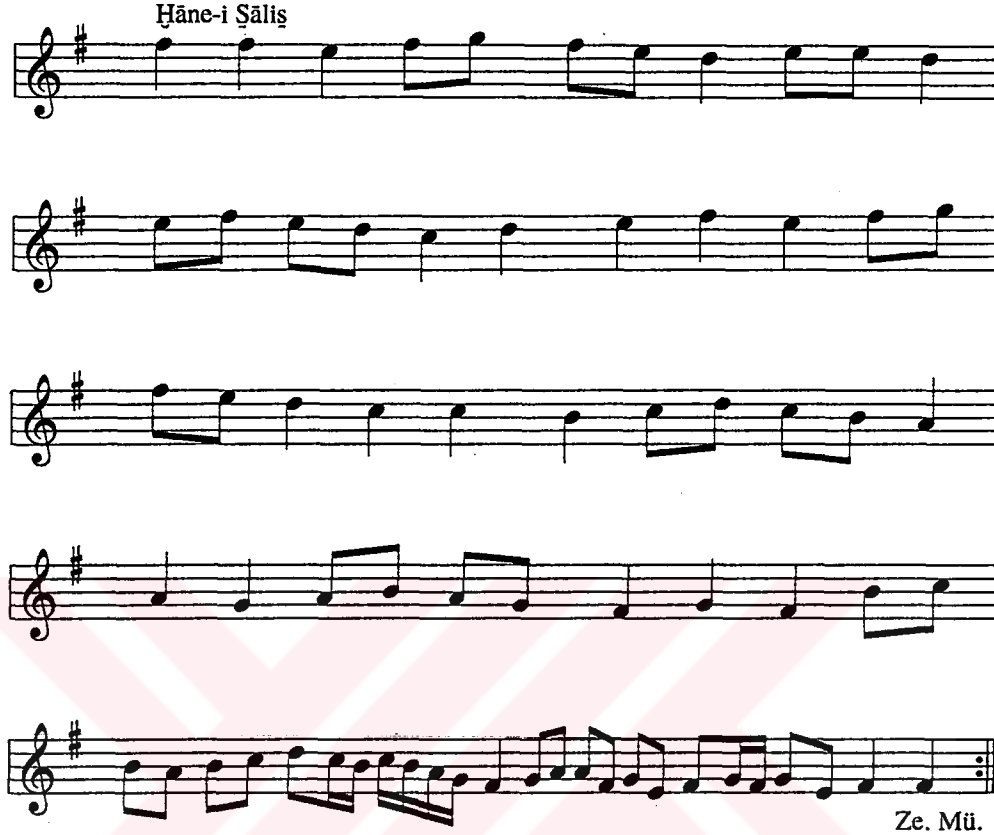

MSS s.258

SEMĀ'Ī

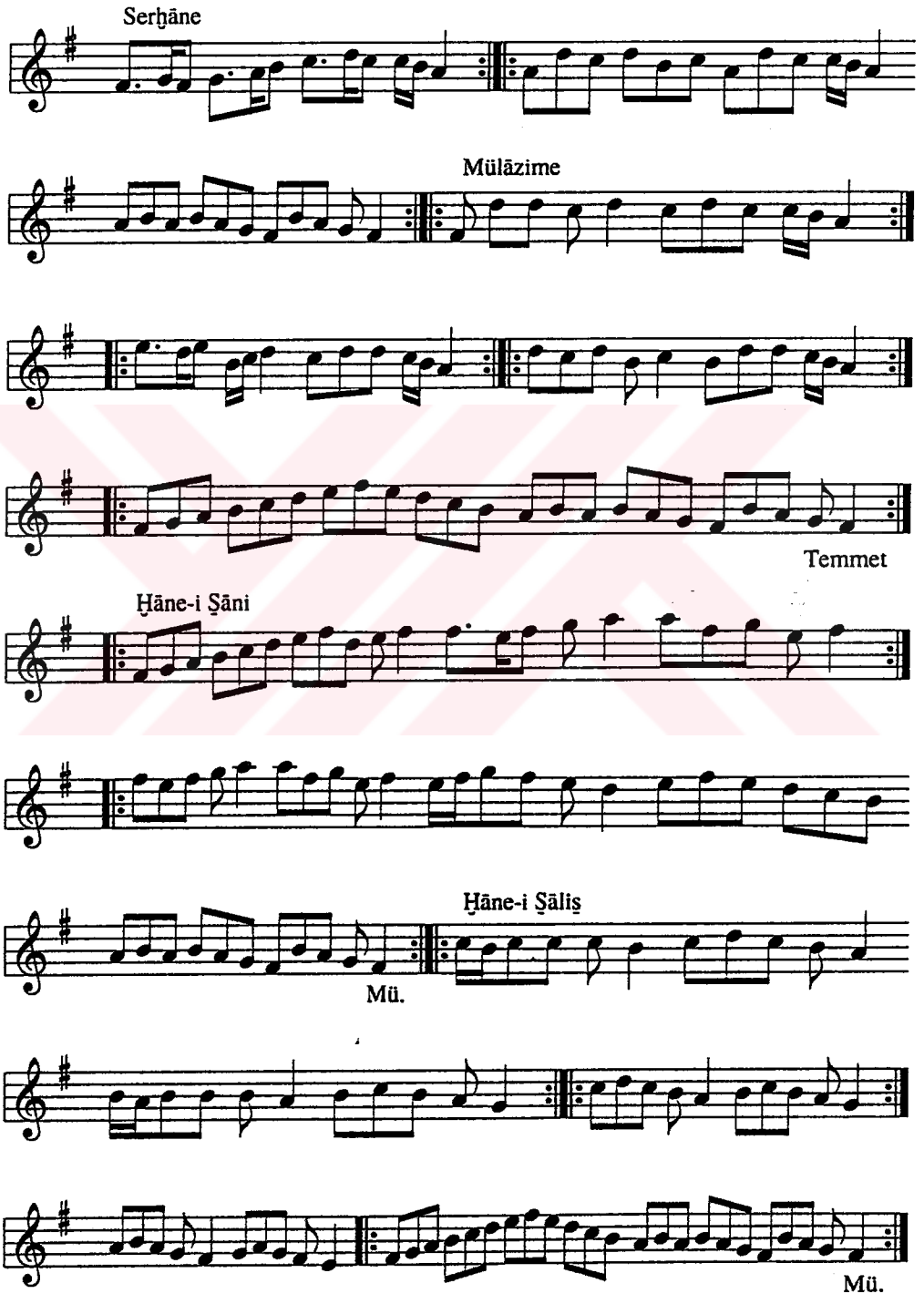

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

MSS s.259-1

PİŞREV-İ KĀSEBĀZ-I MIŞRIYYİ

Uşūleş Devr-i Revān

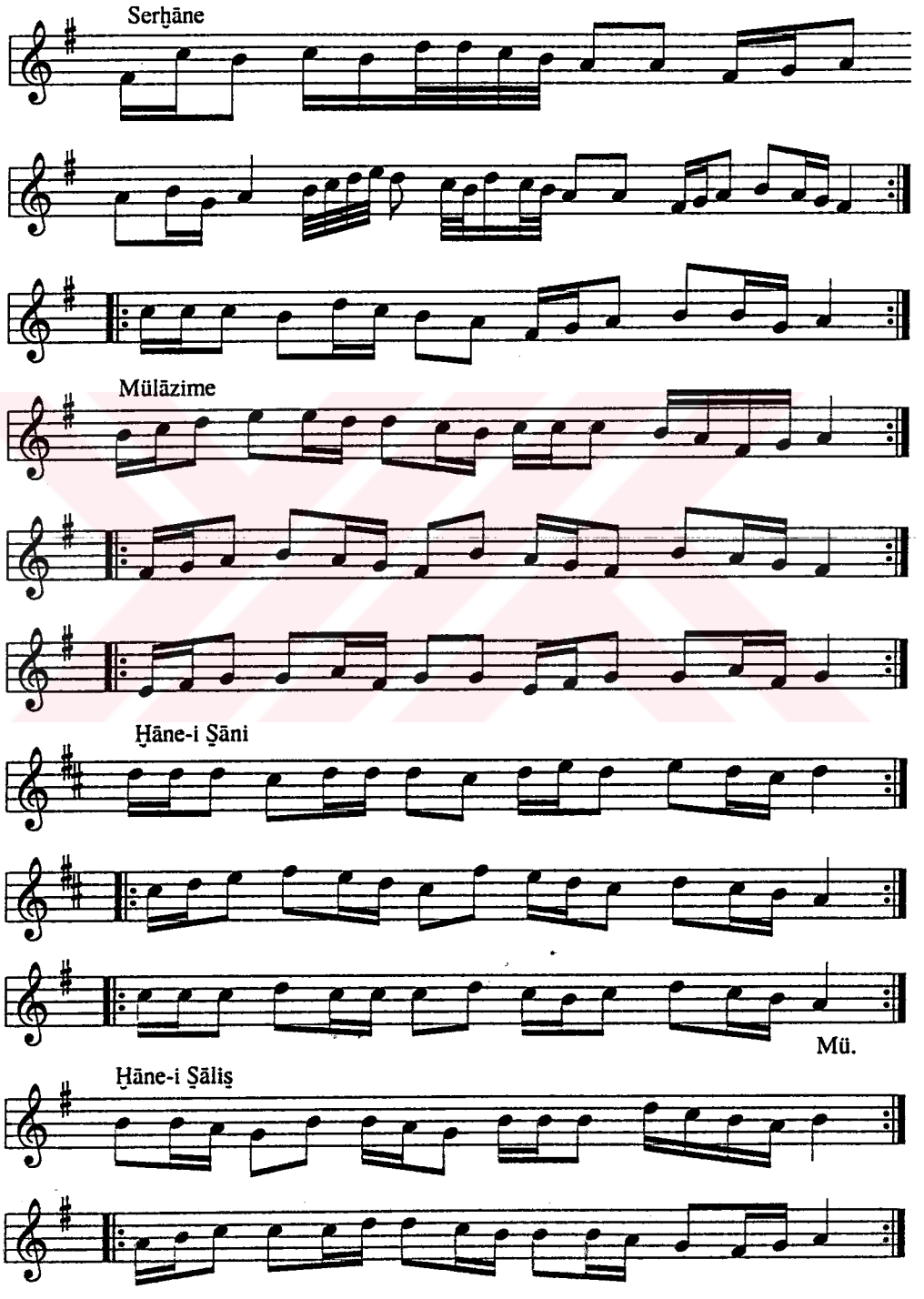

MSS s.259-2

PİŞREV-İ KĀSEBĀZ

Uṣūleş Devr-i Revān La'lpāre

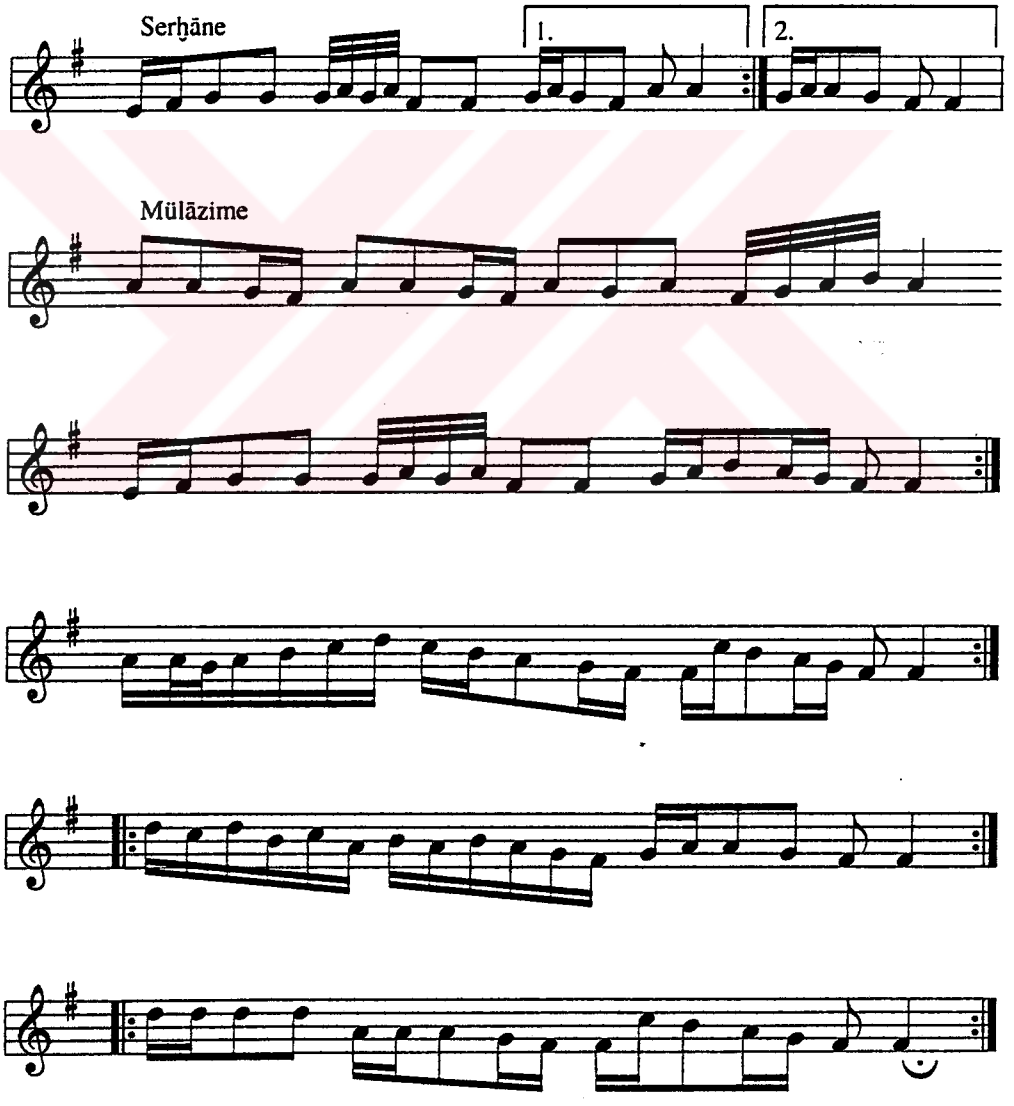

Ḫāne-i Ṣāliṣ

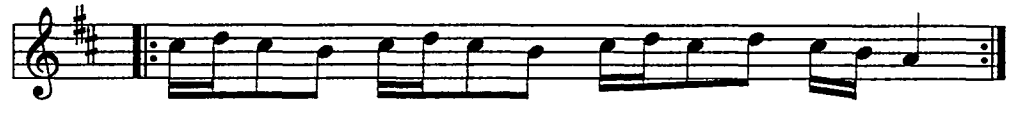

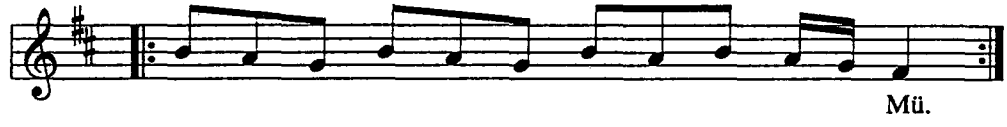
Mü.

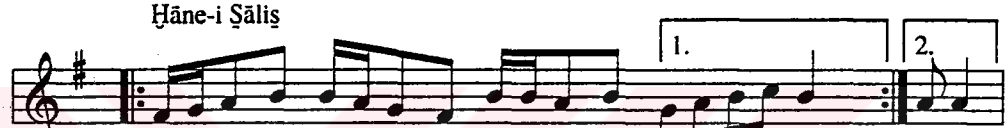
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.

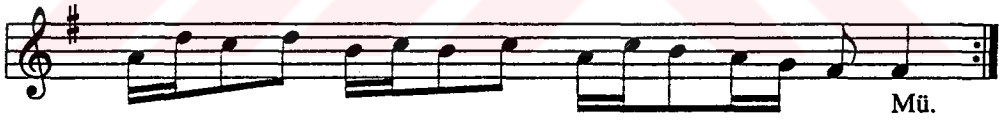
Mü.

MSS s.259-3

TÜRKİ

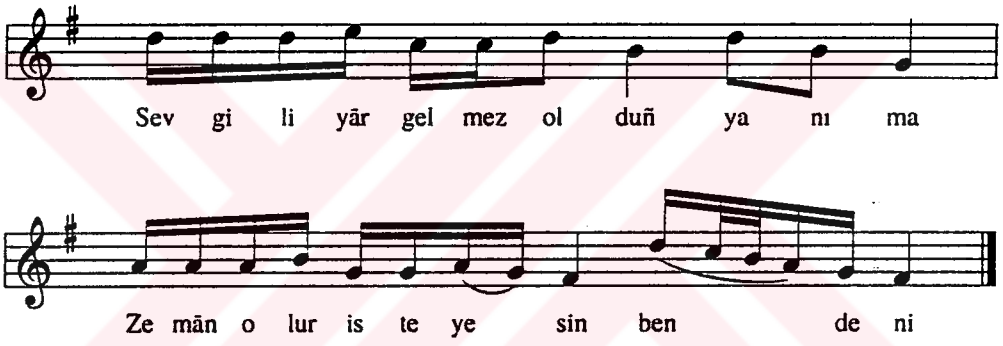

1. Sevgili yār gelmez olduñ yanıma
   Zemān olur isteyesin bendeñi
   Ḥicriñ oḳu kār eyledi cānıma
   Bir gün olur isteyesin bendeñi

2. Düşman söze uyduñ, beni yād etdiñ
   Diken olduñ, nādān bağında bittiñ
   Ṭuz, etmek ḥaḳḳını yabana atdıñ
   Bir gün olur isteyesin bendeñi

3. Seni gördüm ġāyet yüksek uçucu
   'Āşıḳınıñ ḫāṭırından geçici
   Helāk etdin beni ḳanlar içici
   Zemān olur...eyzan

4. Öksüz 'Āşıḳ vāfir medḥiñ eyledi
   Seniñ içün 'aşḳ deryāsın boyladı
   Bi-vefāña ṣabrını ḳolayladı
   Bir gün olur ki anasın bendeñi

MSS s.260-1

PİŞREV-İ ḤAYDĀR CĀN

Uṣüleş ʻIrāk Düyek

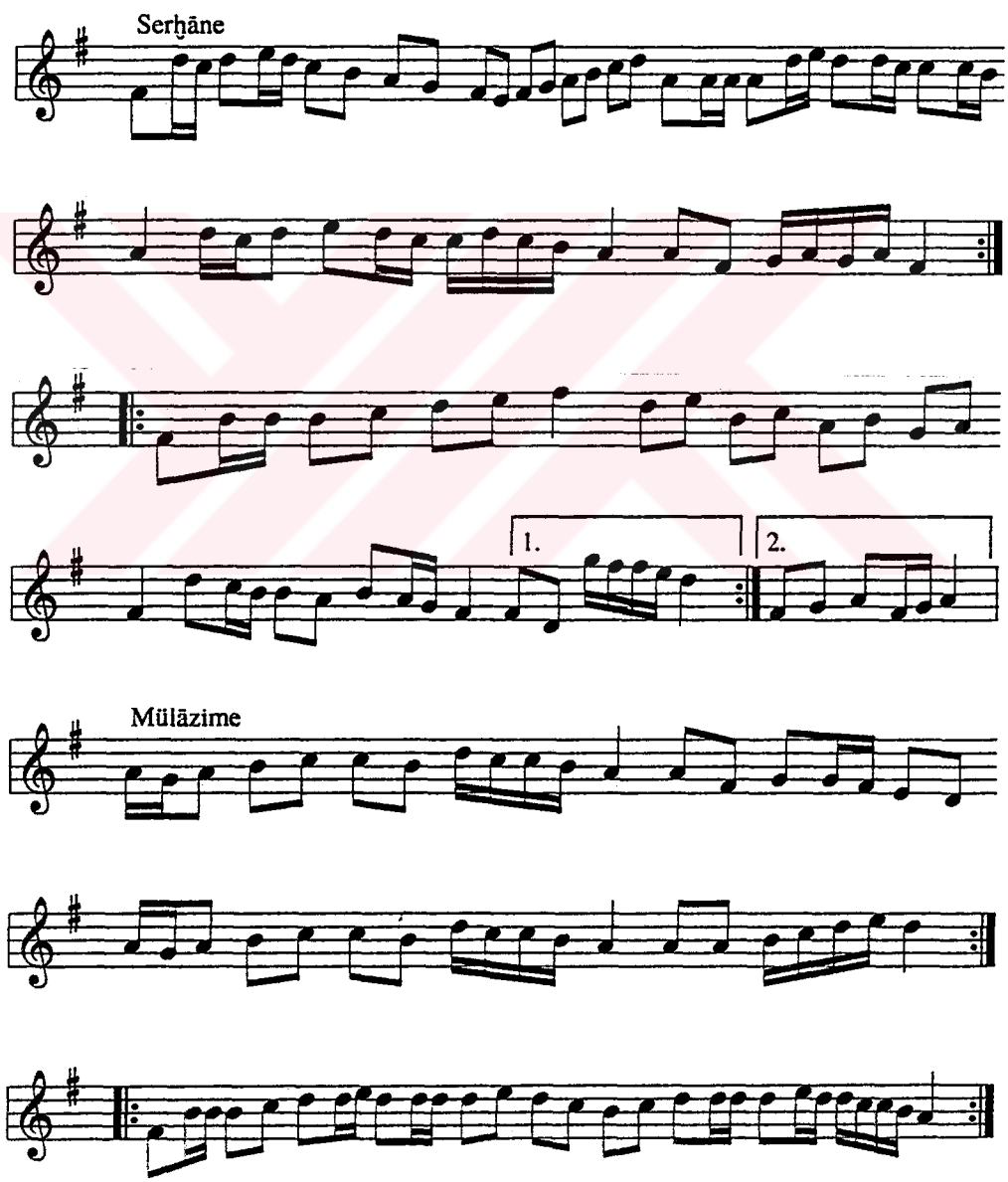

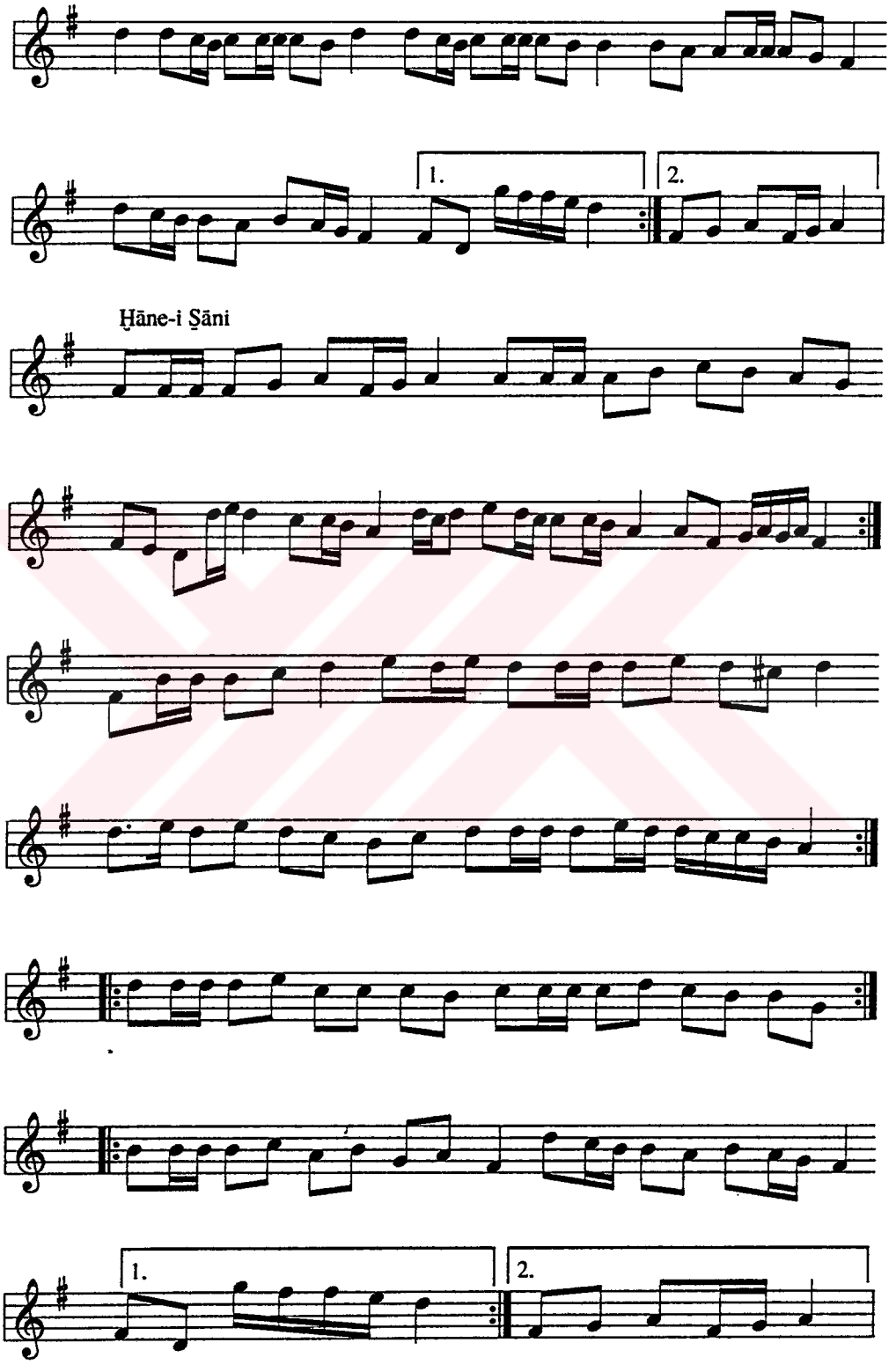
1.
2.
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.

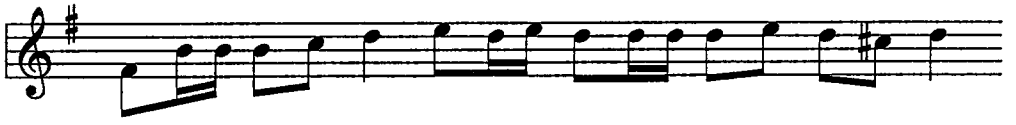

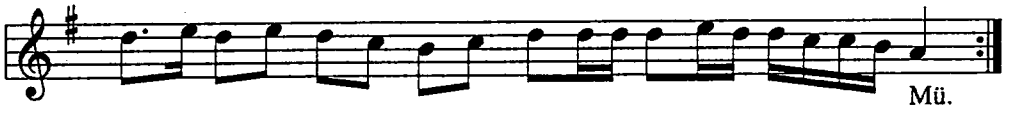

Ḫāne-i Ṣāliṣ

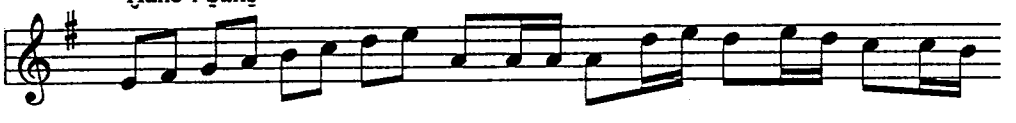

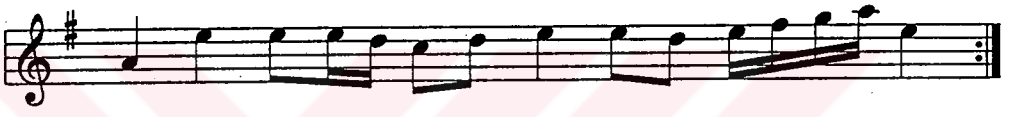

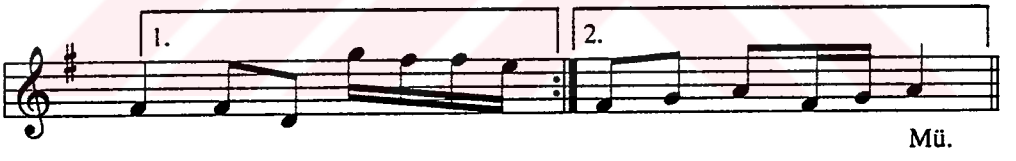

MSS s.260-2

TÜRKİ

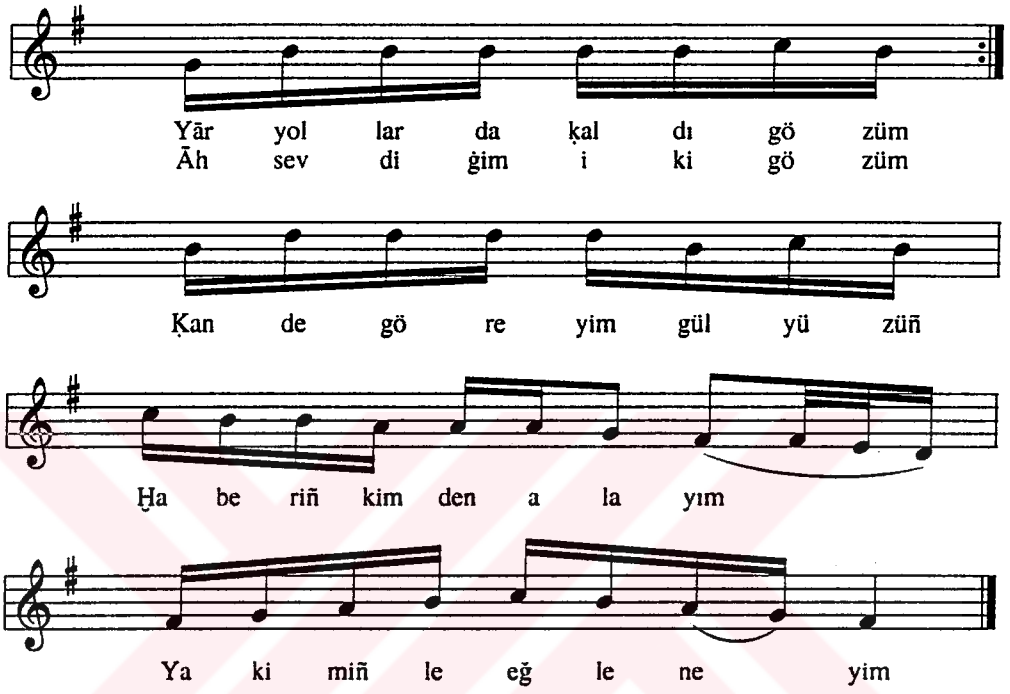

1. Yār yollarda ḳaldı gözüm
Āh sevdiğim, iki gözüm
Ḳande göreyim gül yüzüñ
Ḫaberiñ kimden alayım
Ya kimiñle eğleneyim

2. Ne uzaḳda evleriñ var
Maḥabbetli sözleriñ var
Yanıñda engellerin var
Ḫaber ... eyżan

3. Çaġla hey gözlerim, çaġla
Yaş yerine ḳanlar aġla
Ḫasretle baġrıñı ṭaġla
Ḫaber ... eyżan

4. Varamaz oldum yanıña
Yād eñgel girdi ḳoynuña
Ṣarılı durur boynuña
Ḫaber ... eyżan

MSS s.261-1

MURABBA'

Maḳām-ı 'Irāḳ

Uṣūleş Şaḳil

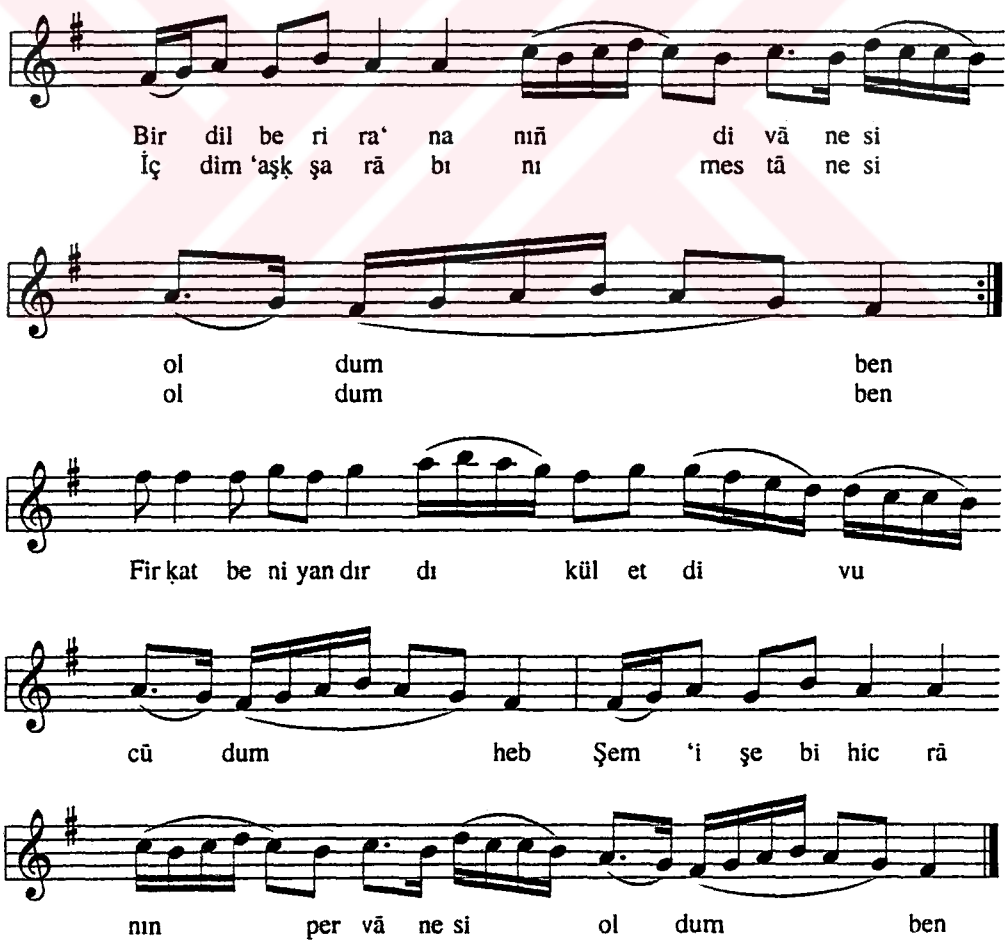

MSS s.261-2

DİĞER

Uşūleş Düyek

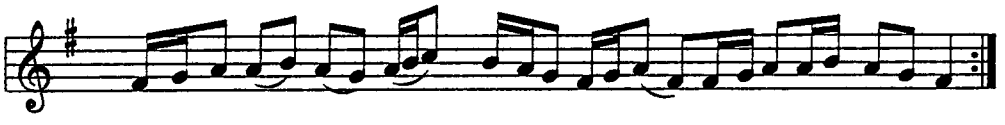

Yā rab bi me ded ol mih ri tā bā nı mı mih ri tā bā nı mı gös ter
Ol dum ġā mı hi ci riy le ol cā nı mı i le ol cā nı mı gös ter

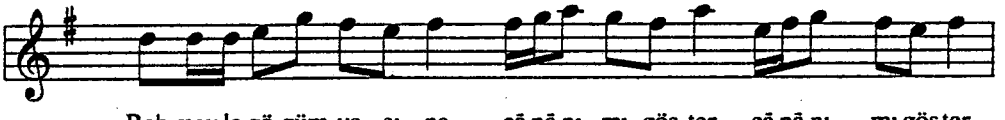

Raḥ mey le gö züm ya şı na cā nā nı mı gös ter cā nā nı mı gös ter

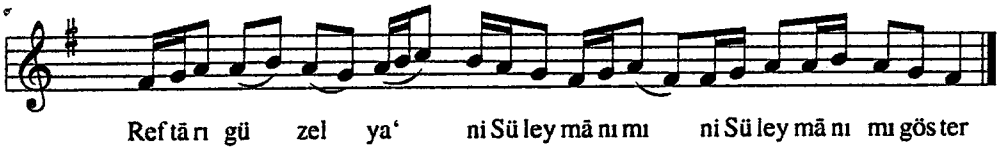

Ref tā rı gü zel ya' ni Sü ley mā nı mı ni Sü ley mā nı mı gös ter

MSS s.261-3

(?)
Uşūleş Evfer

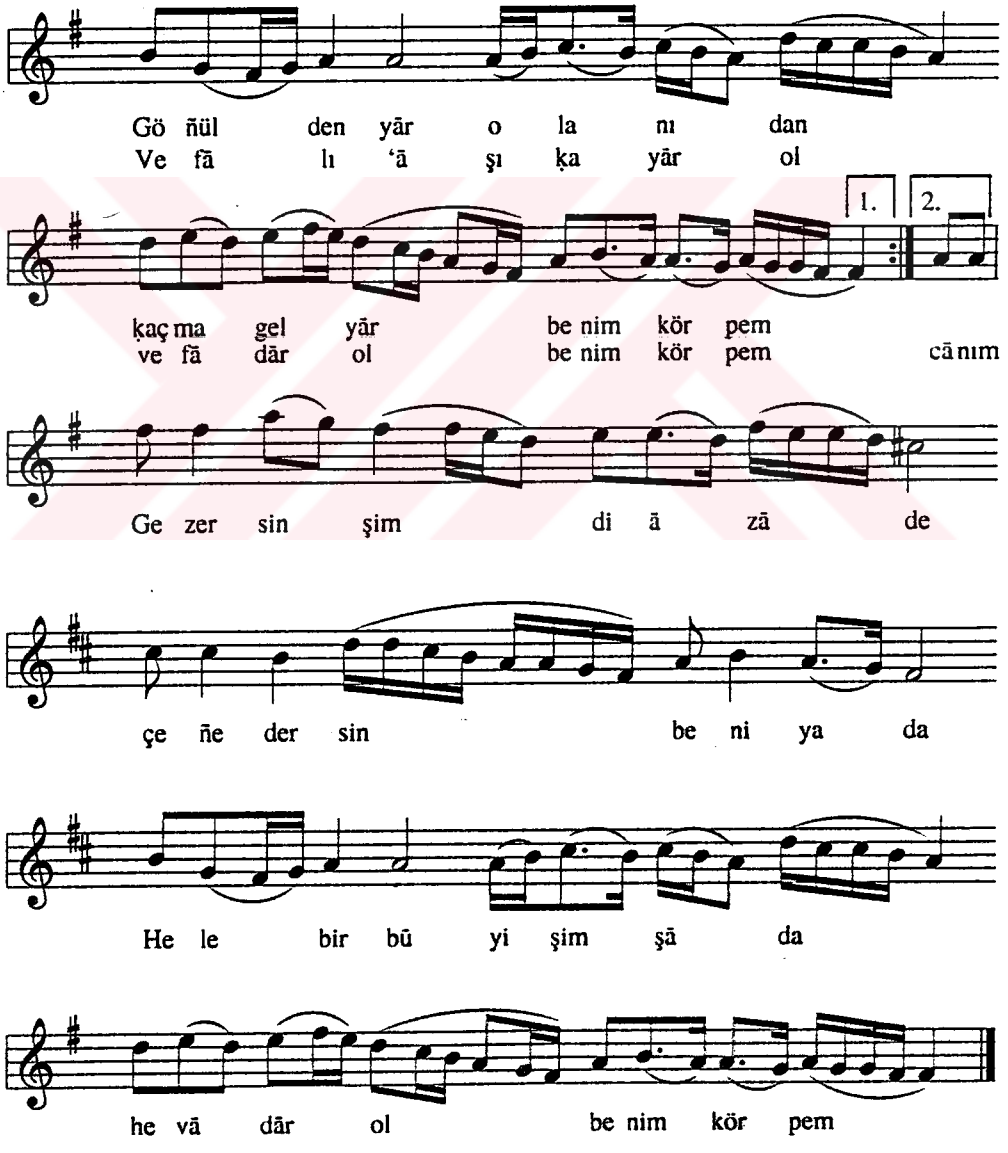

MSS s.261-4

ŞAVT-I DERVİŞ NEVĀİ

'Irak Devr-i Revān

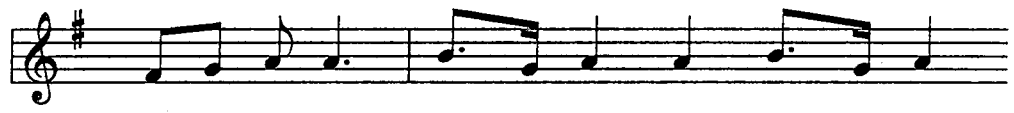

Ey gi rif tim a mıñ şeb der ḫā bı ker
Te ni ten ten te ne ni ten te ne ni
Ey ṣa bāḥ ez kū yi ley li ger ve zed

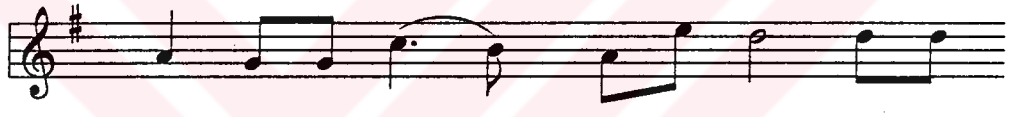

dem pās bā nı şe rā ey e
ten te ne ten te ni ten te ne
ber ter be ti mec nūn mi kü

deb key mi gü ẕā red dād hey
ten ten te ne ni nen te ne nen
ned a teş fe şān çün dād hey

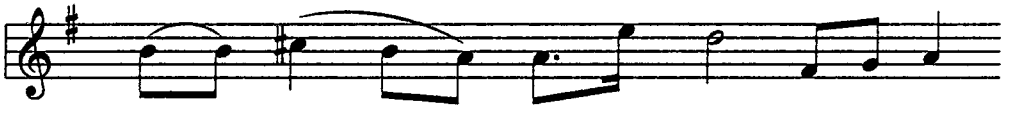

yār hey mür de dil Ta bı pu
yār hey mür de dil Ta bı pu
yār hey na ze nin şem' i maġ

sem ā si tan şe rā
sem ā si tan şe rā
zi üs tü ḫān şe rā

MSS s.262

PİŞREV-İ BÜLBÜL

Uşūleş 'Irāk Düyek

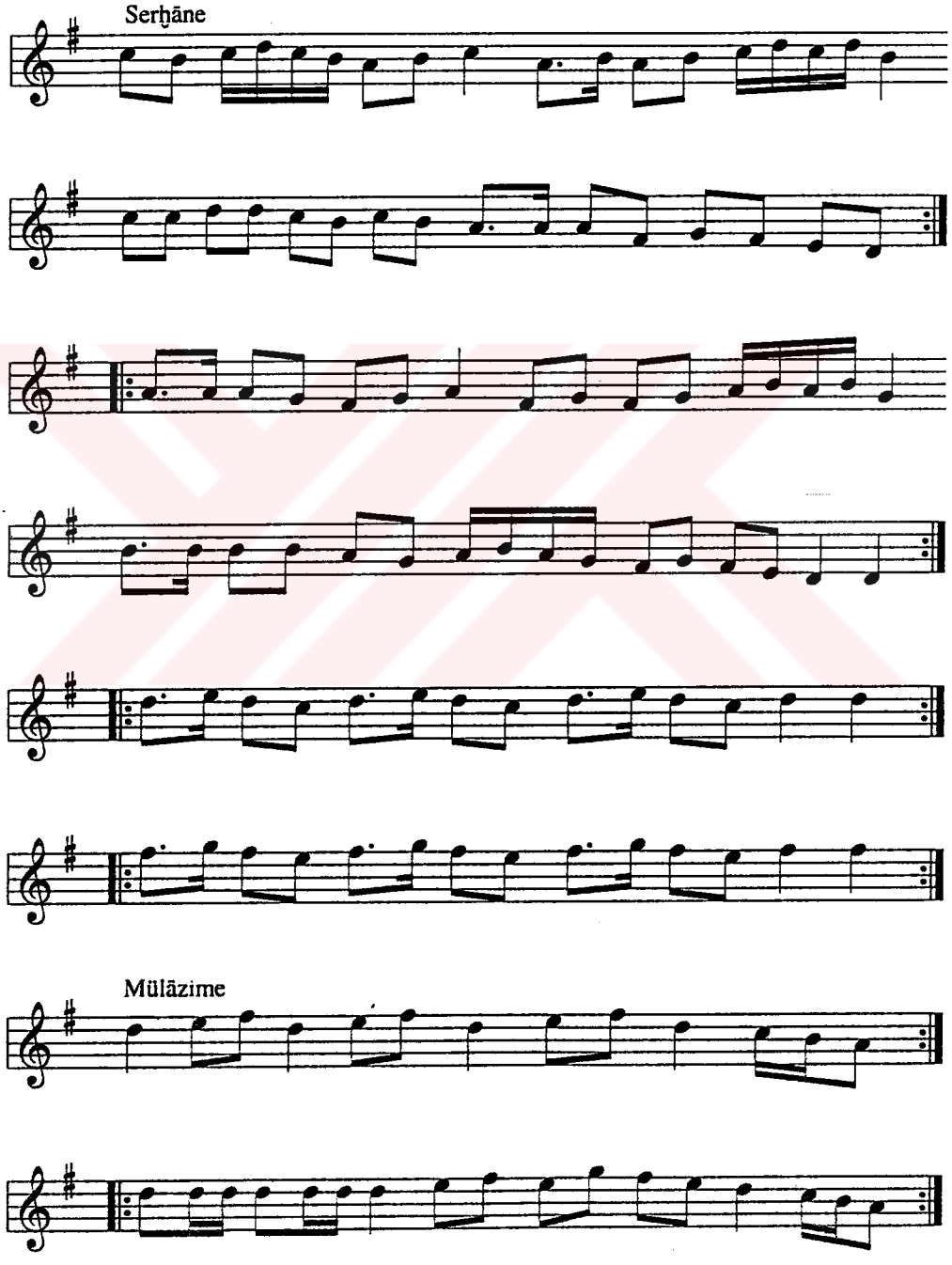

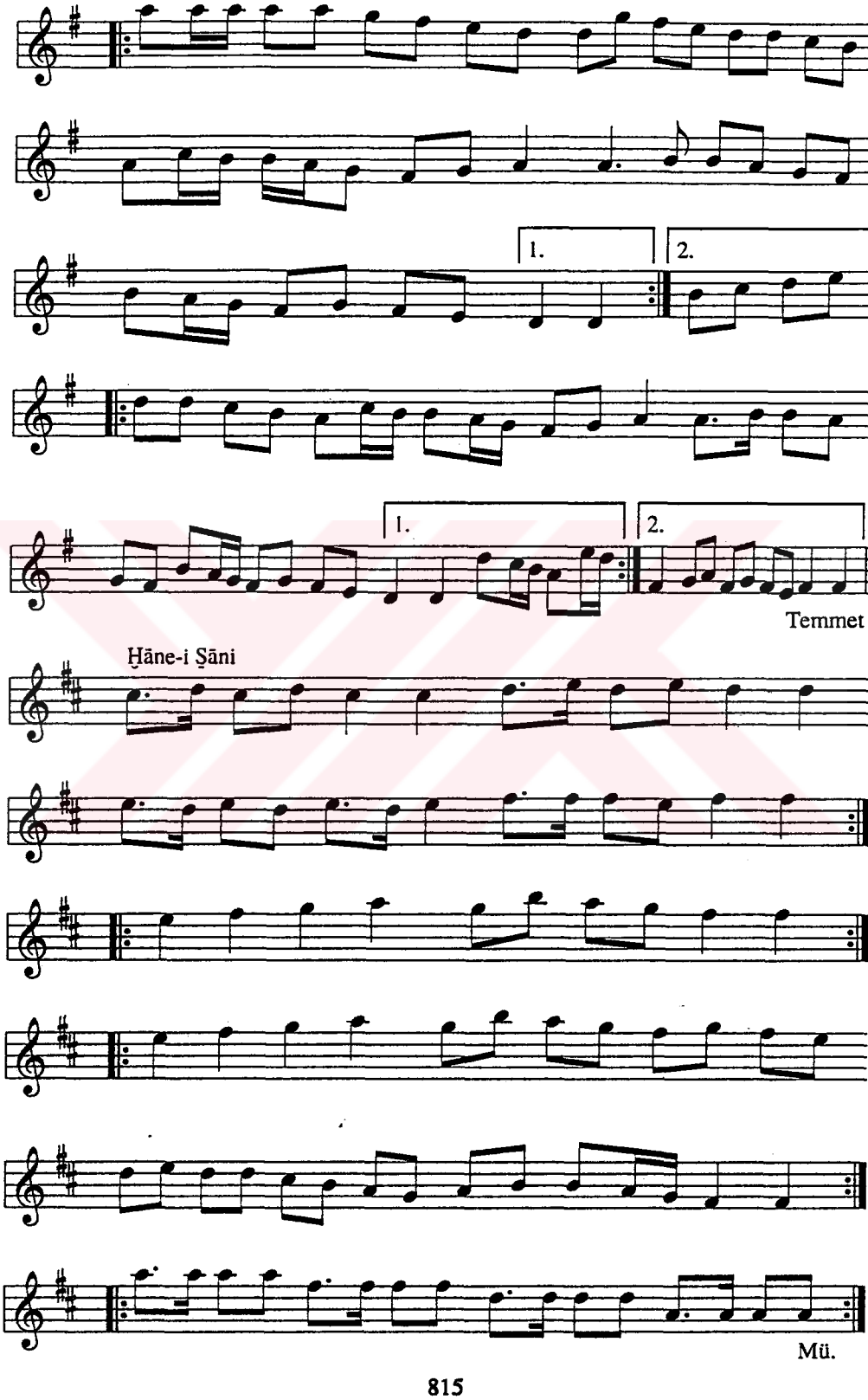
1.
2.
1.
2.
Temmet
Ḥāne-i Ṣāni
Mü.

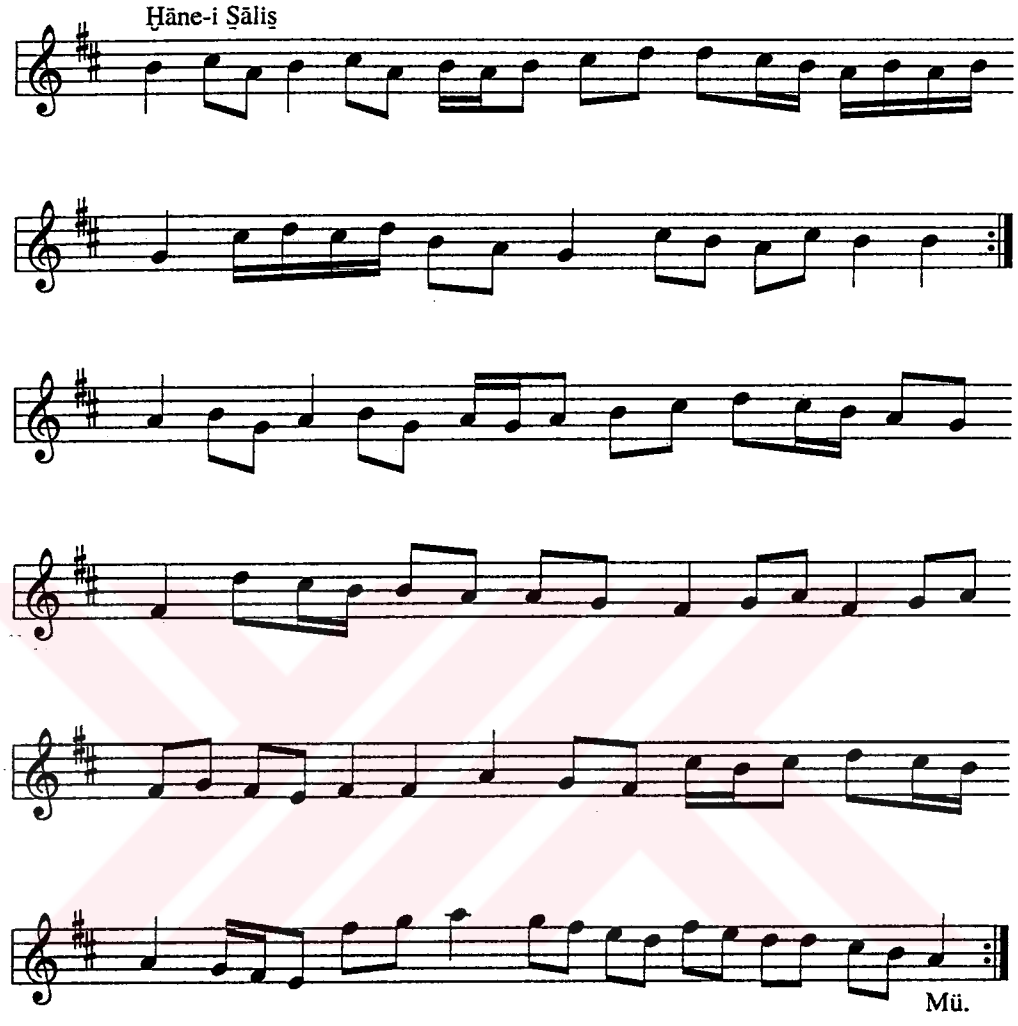
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.263, 264

PİŞREV-İ SEYFÜ'L-MIŞRİ

Der Maḳām-ı 'Iraḳ-ı Muḫālif

Uṣūleş Düyek

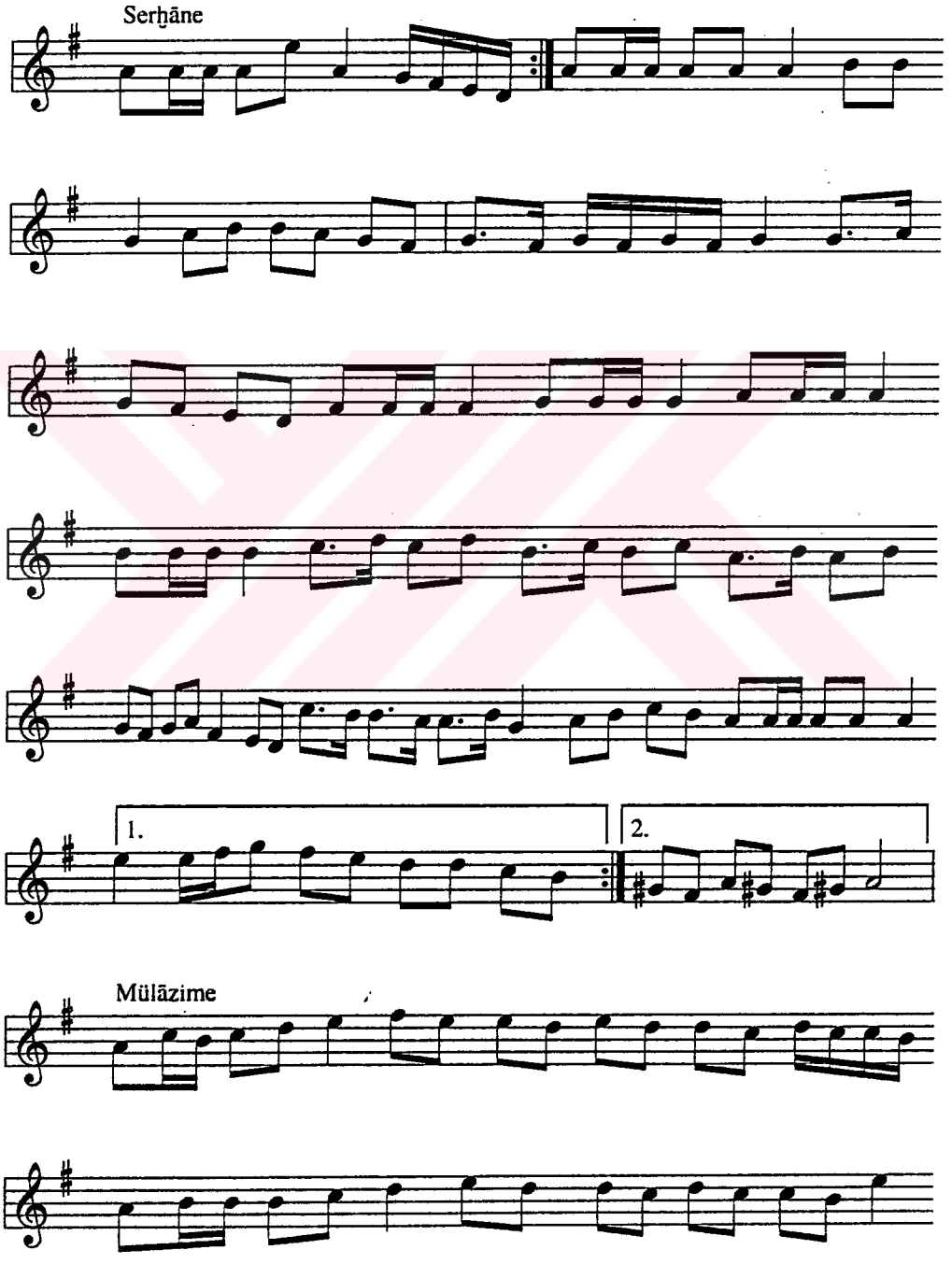

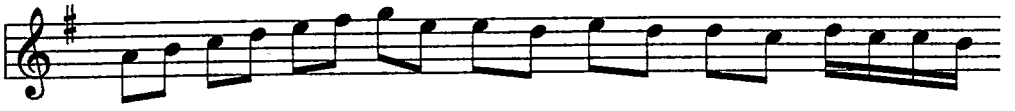

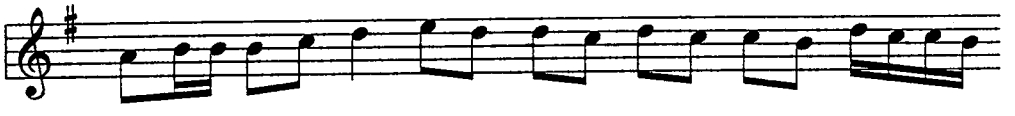

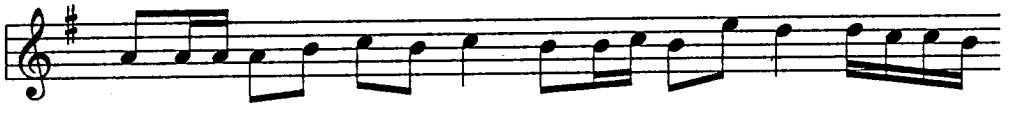

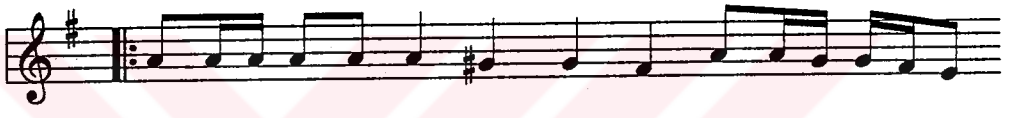

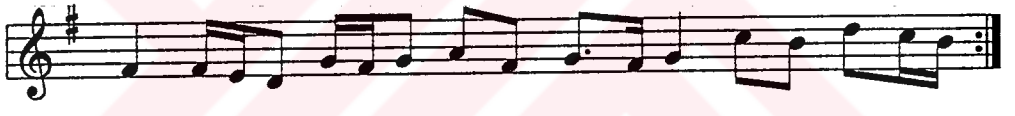

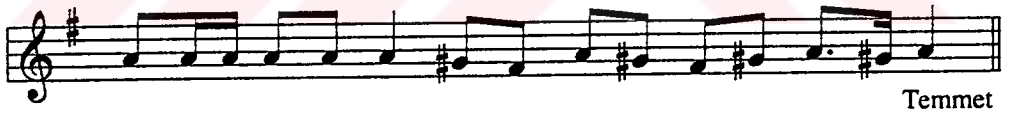

Temmet

Ḫāne-i Ṣāni

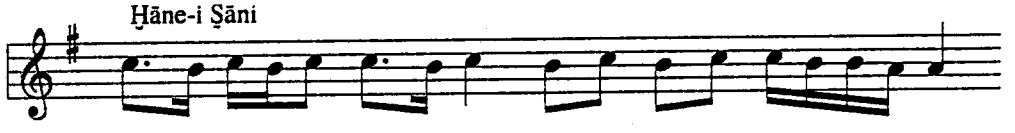

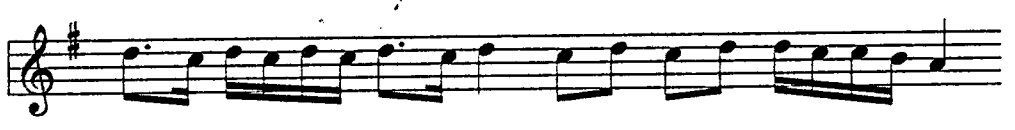

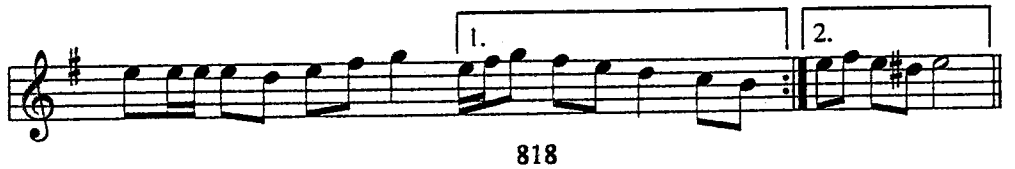

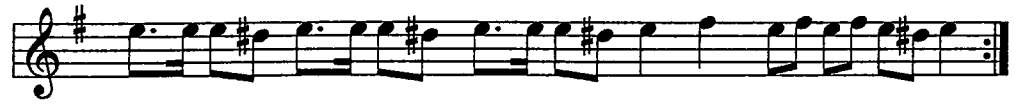

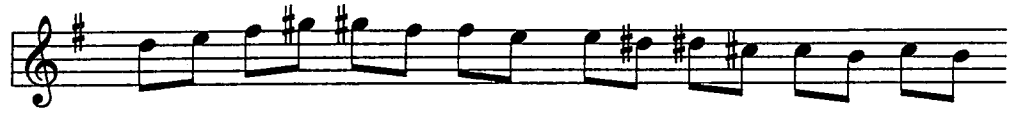

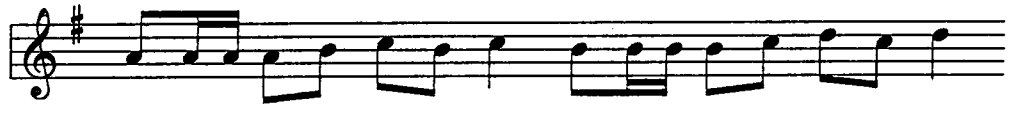

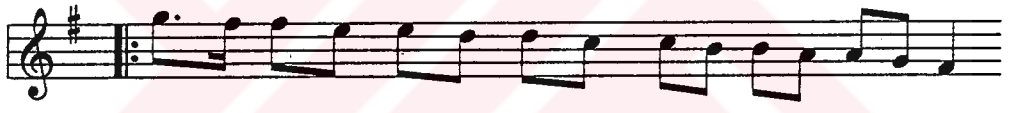

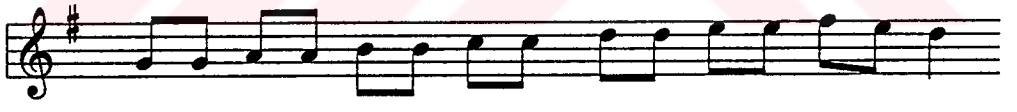

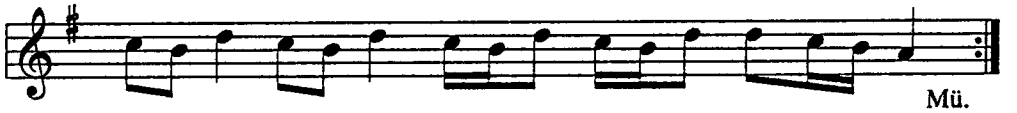

Mü.

Ḥāne-i Ṣāliṣ

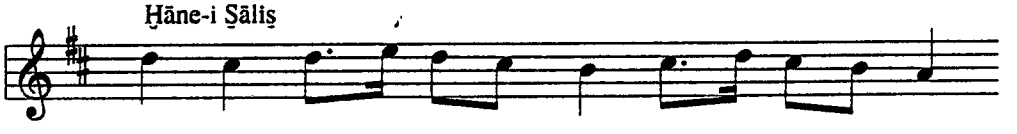

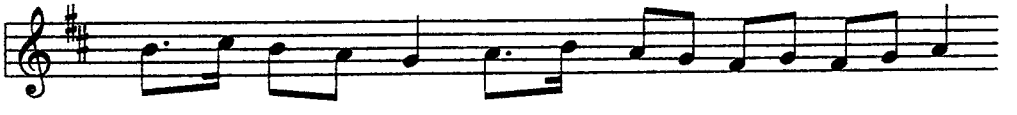

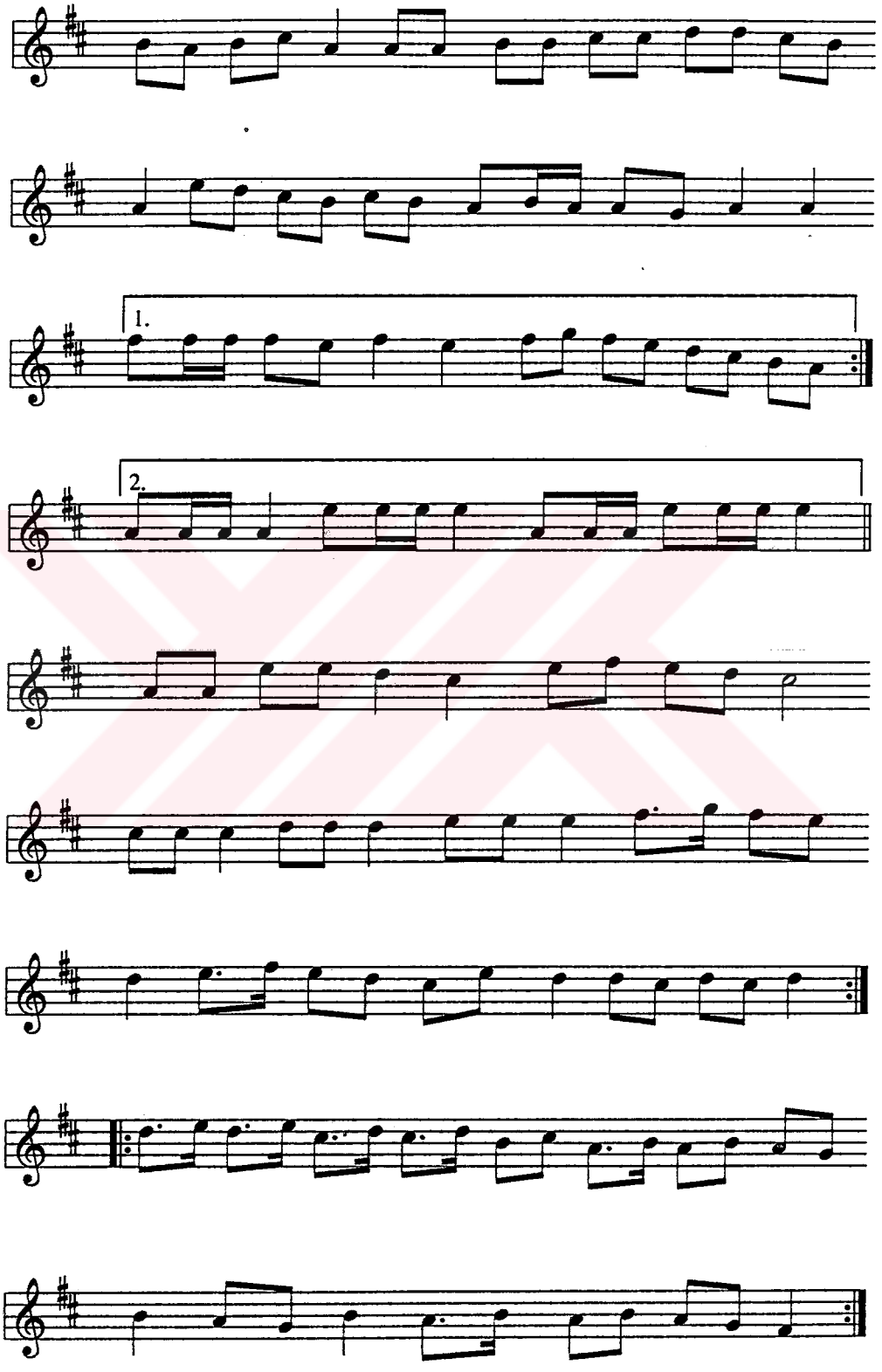
1.
2.

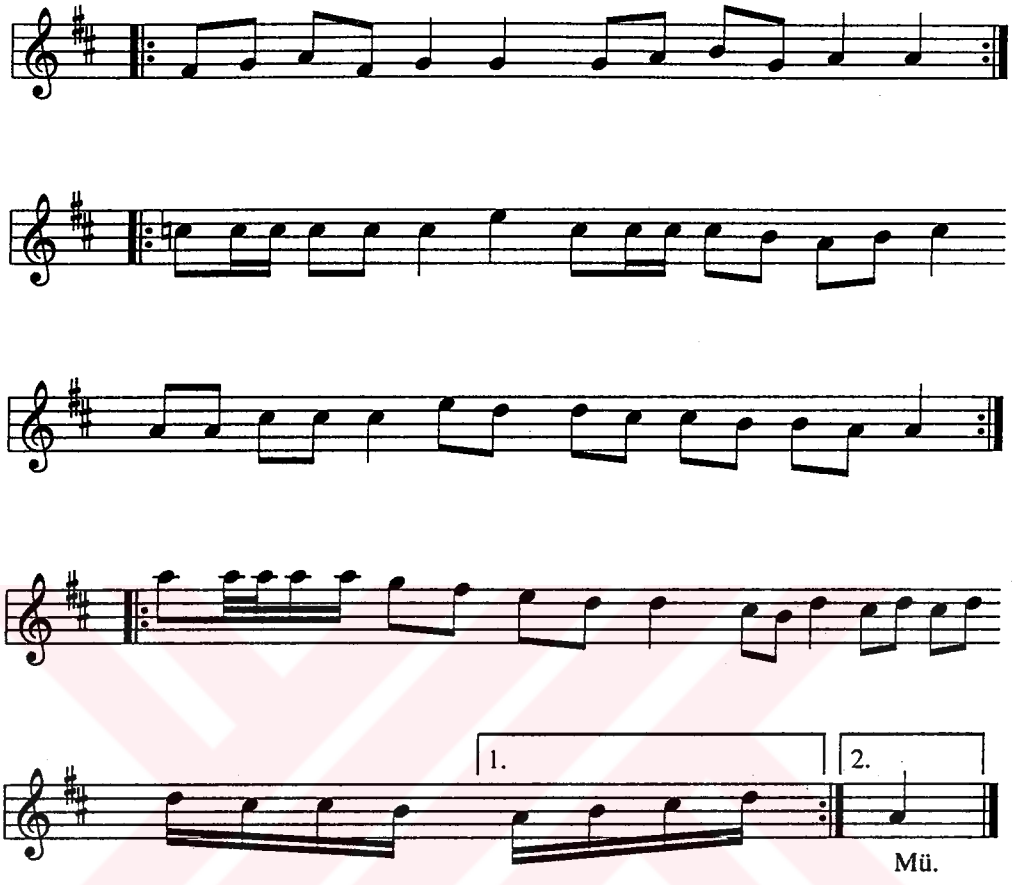
1.
2.
Mü.

MSS s.265

FAŞL-I NİHĀVEND

PİŞREV

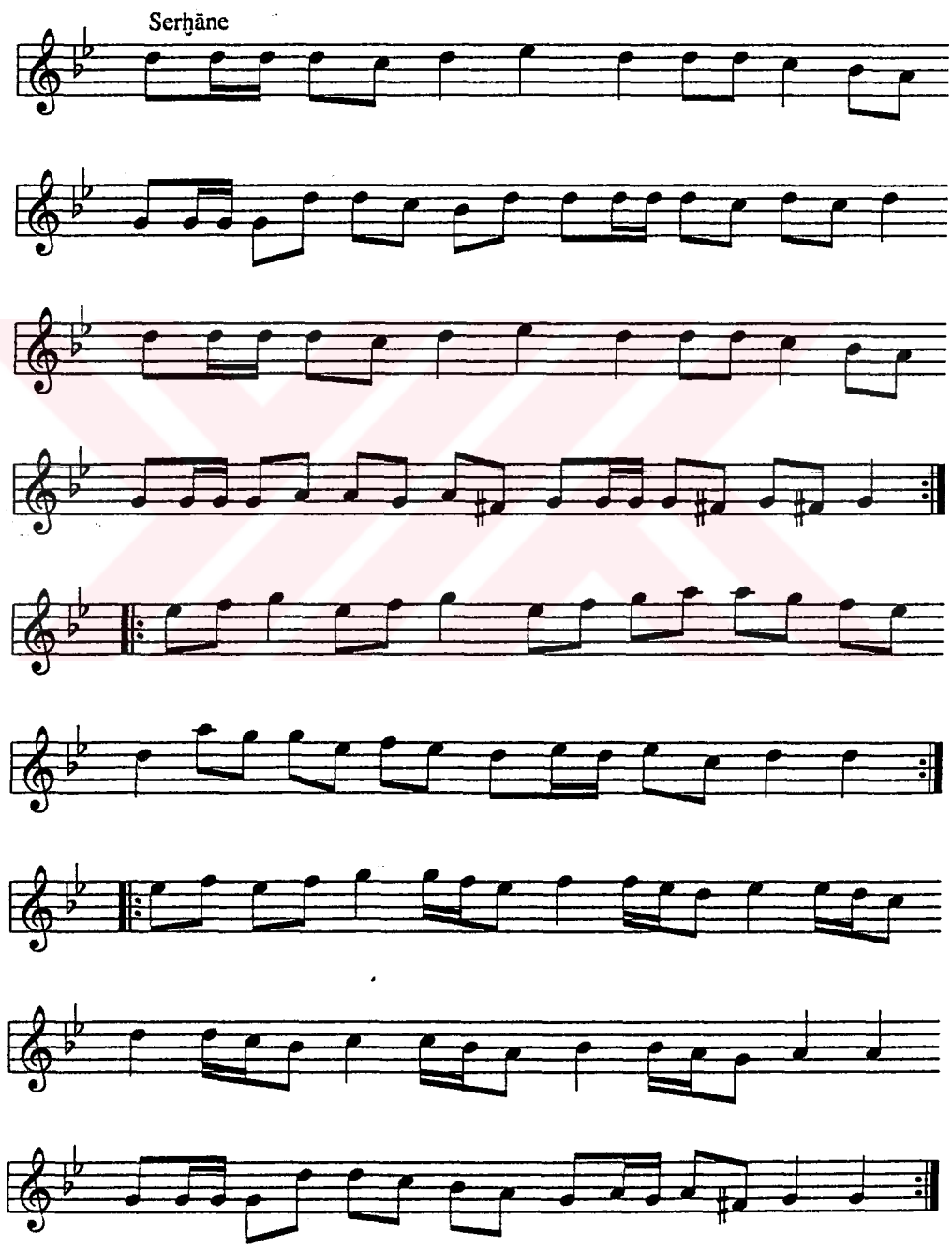

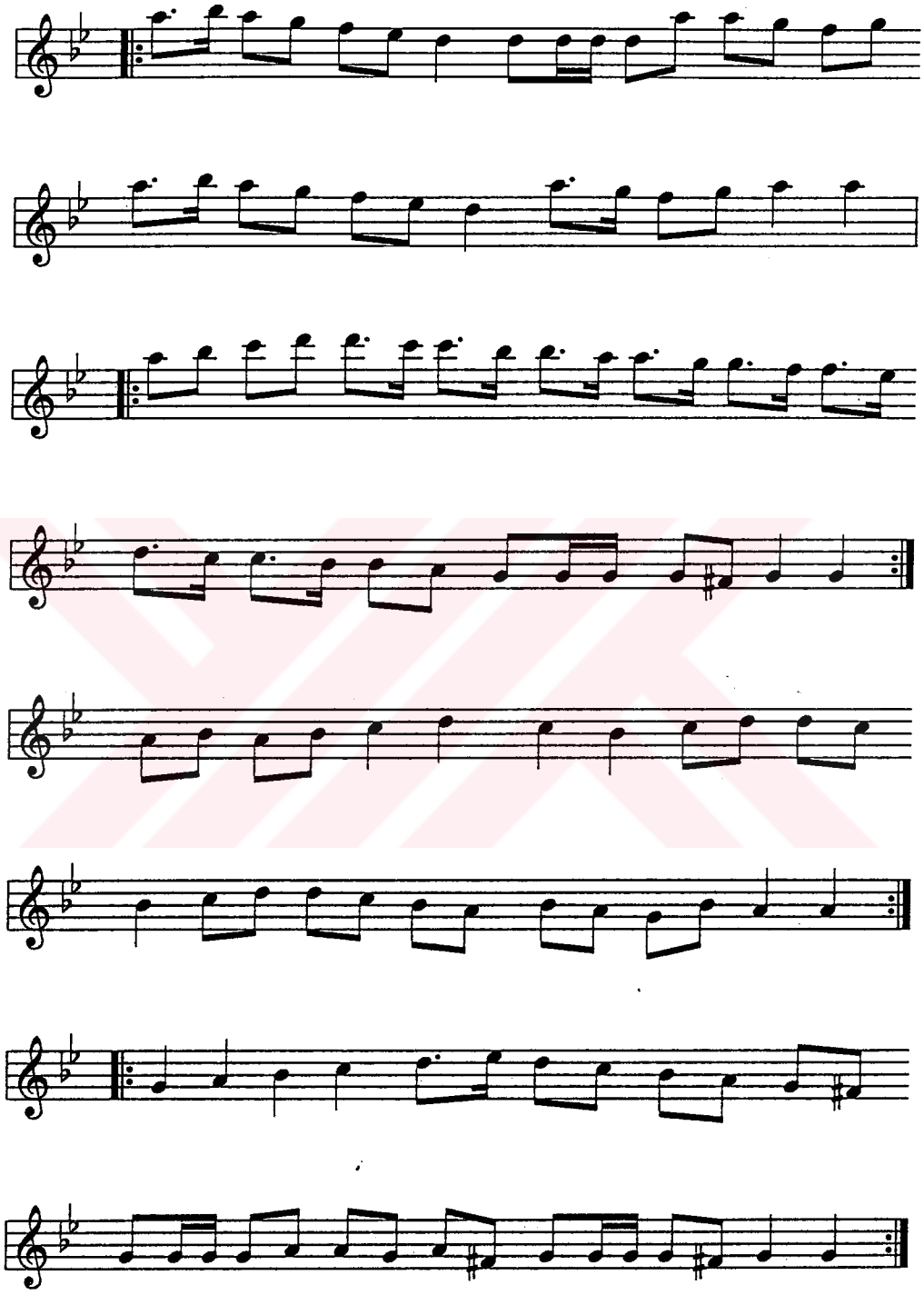

MSS s.266

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ṣaḳīl

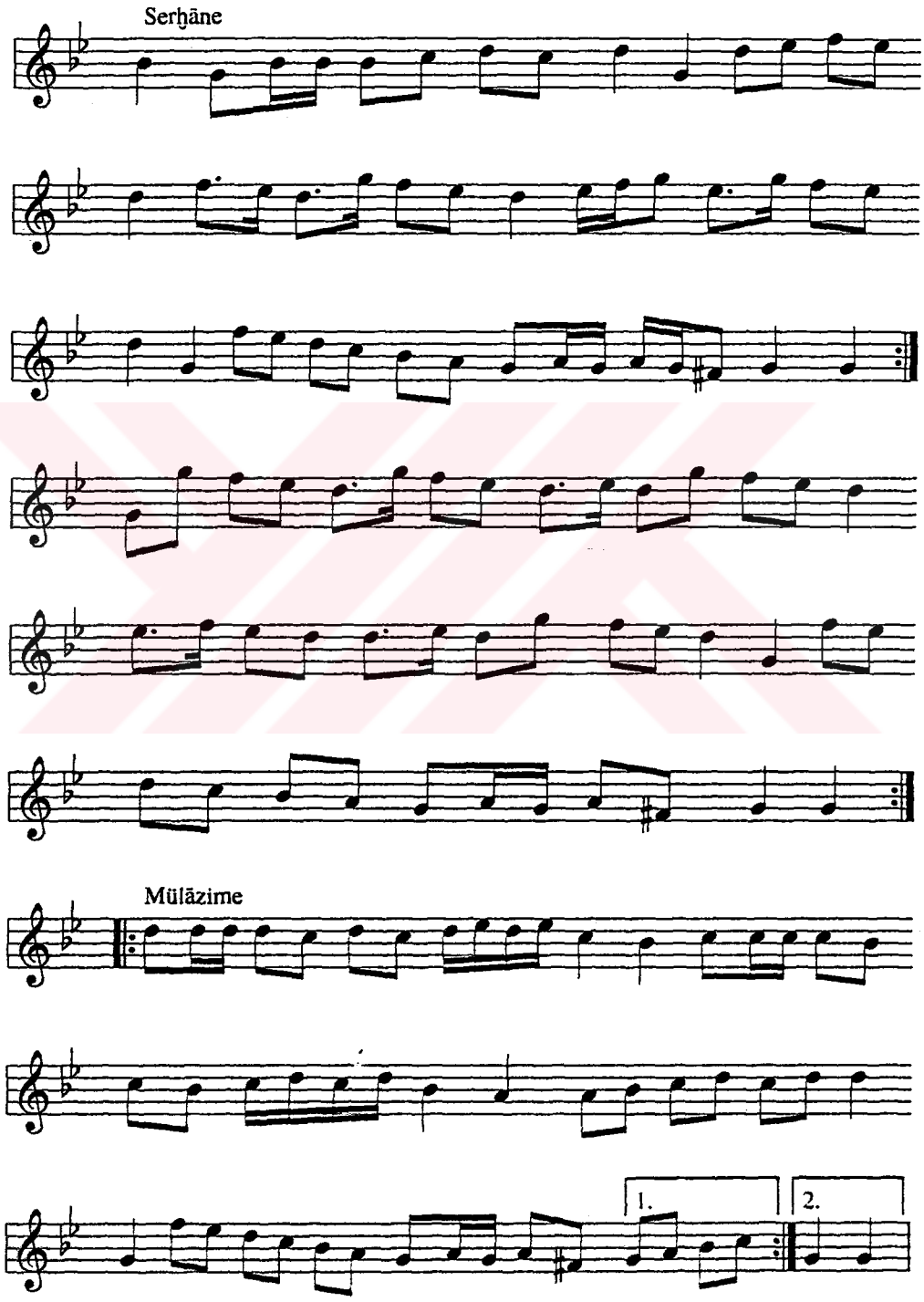

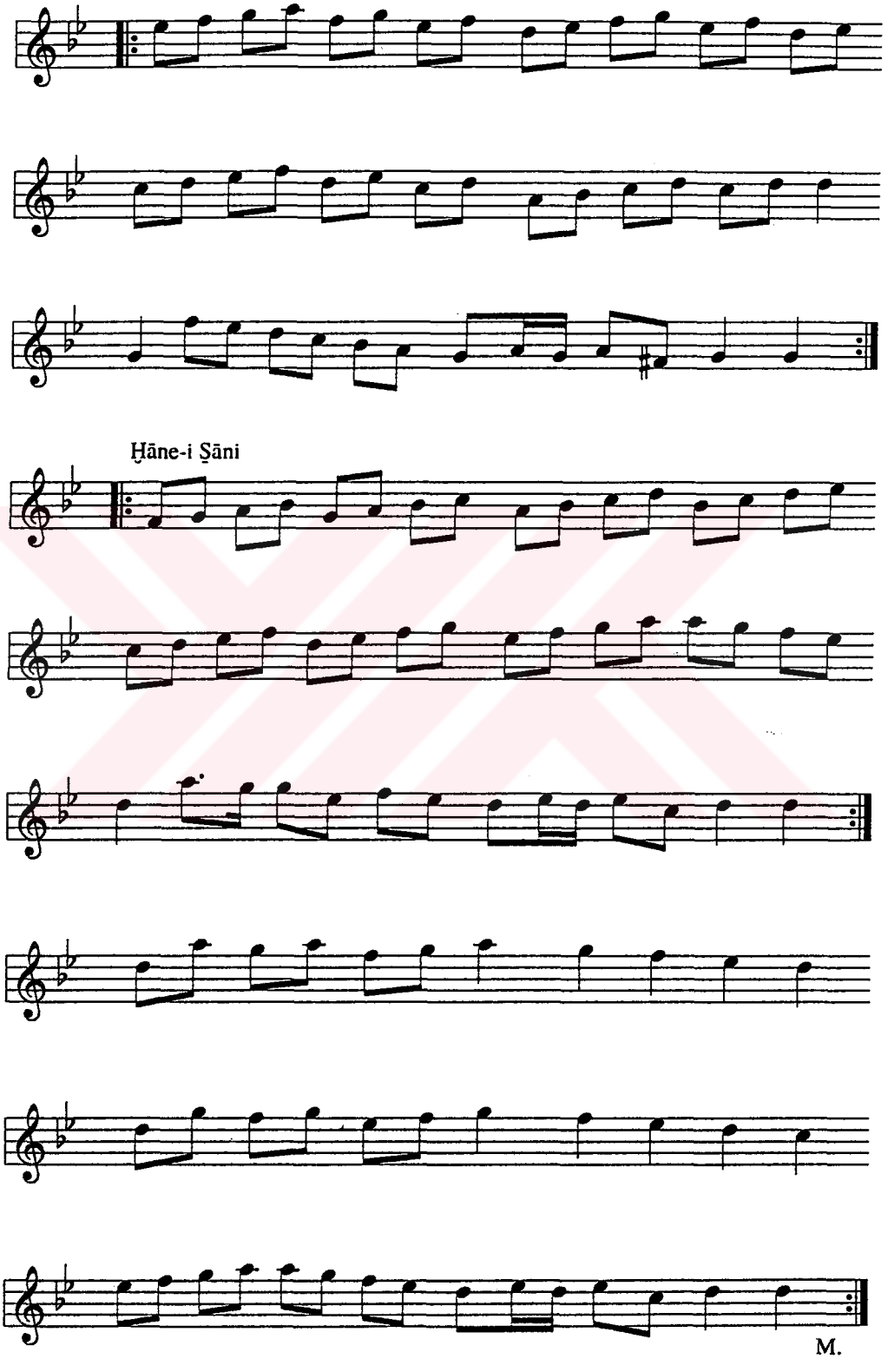
Ḫāne-i Ṣāni
M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

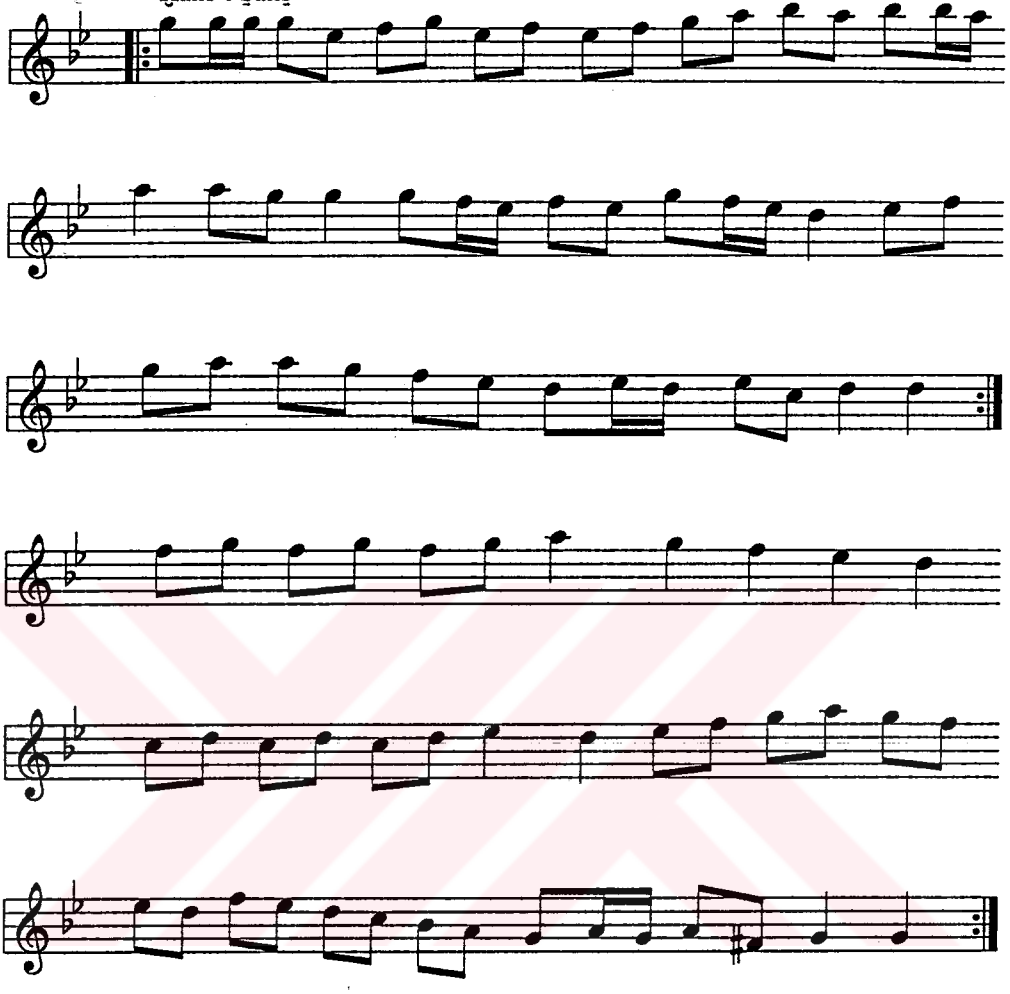

MSS s.267

PİŞREV-İ Lİ-ṬABL ʻĀLEM-İ ḲAZĀḲYĀN

Serḳ-i Nihāvend

Uṣūleş Düyek

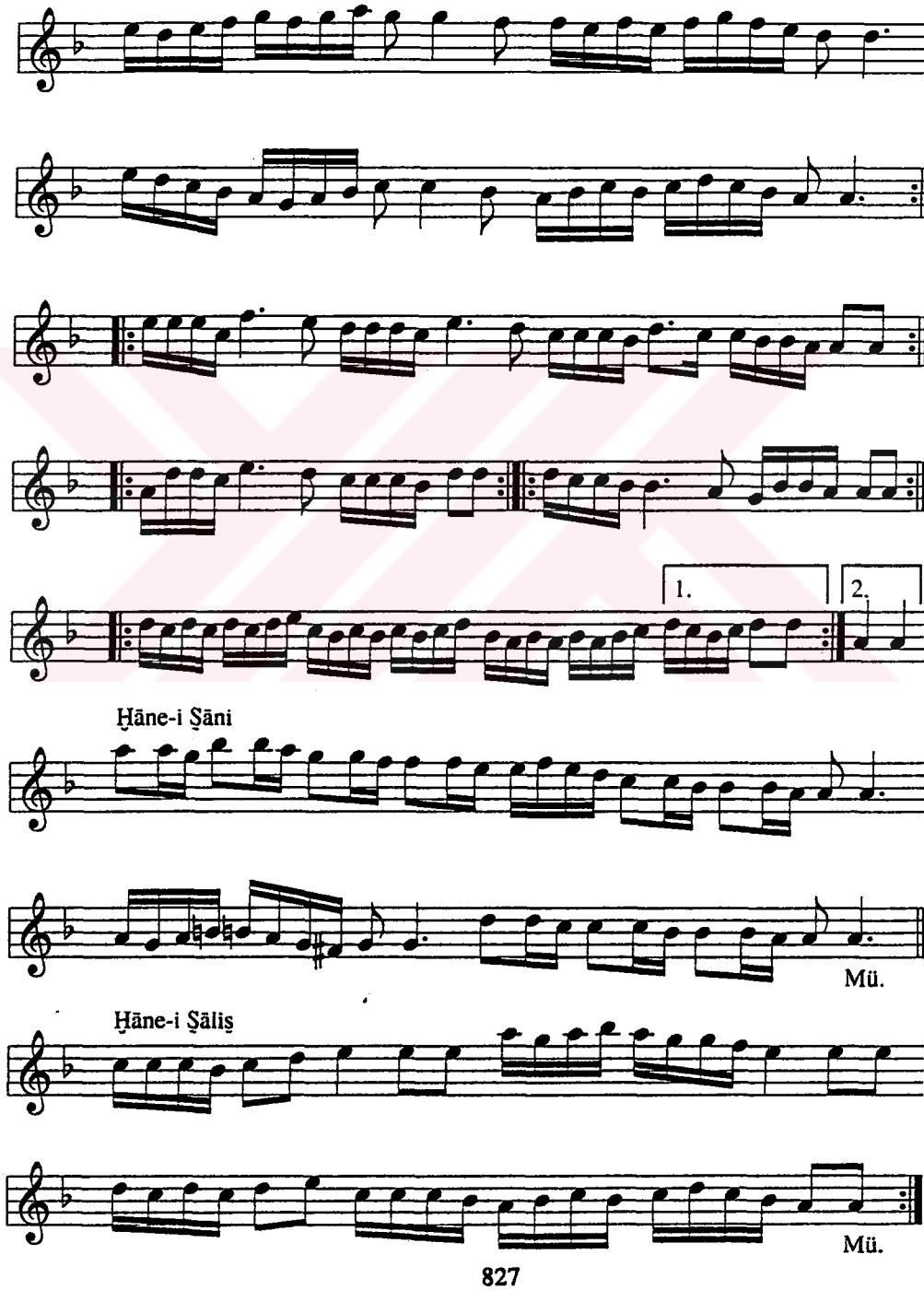

MSS s.268

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

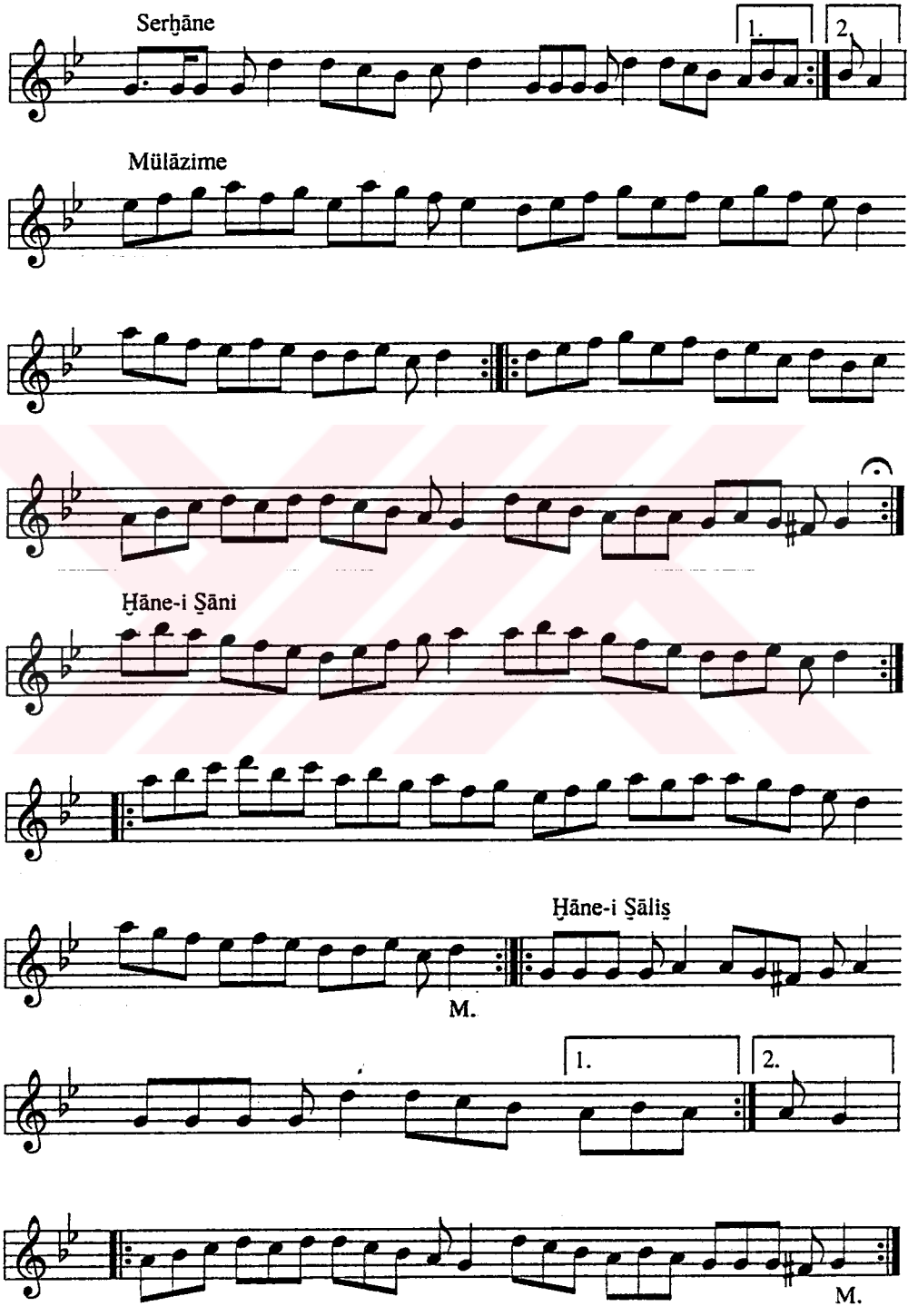

MSS s.269-270

FAŞL-I ʻUZZĀL

PİŞREV-İ ŞĀH MURĀD

Uşūleş Devr-i Kebir

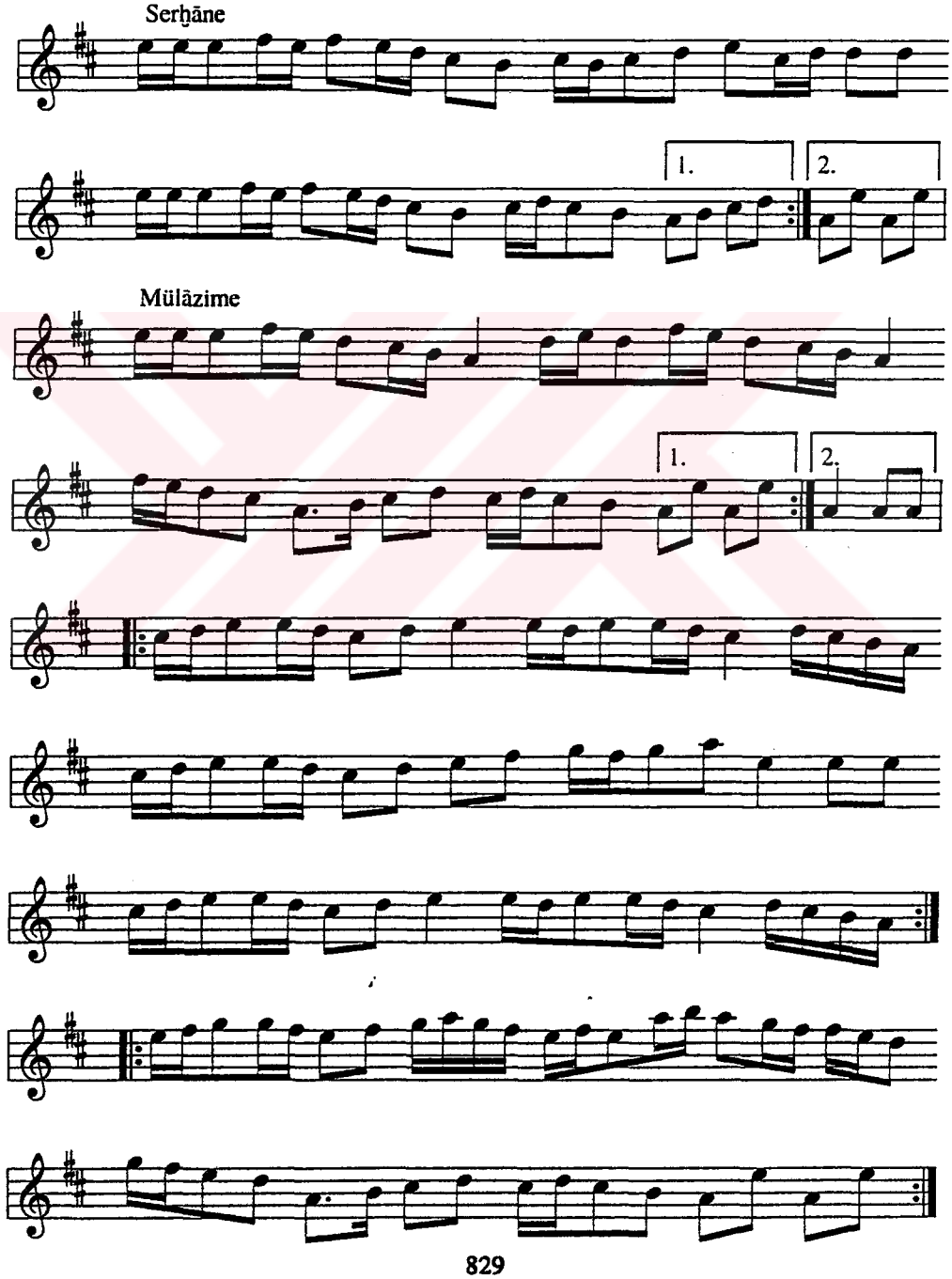

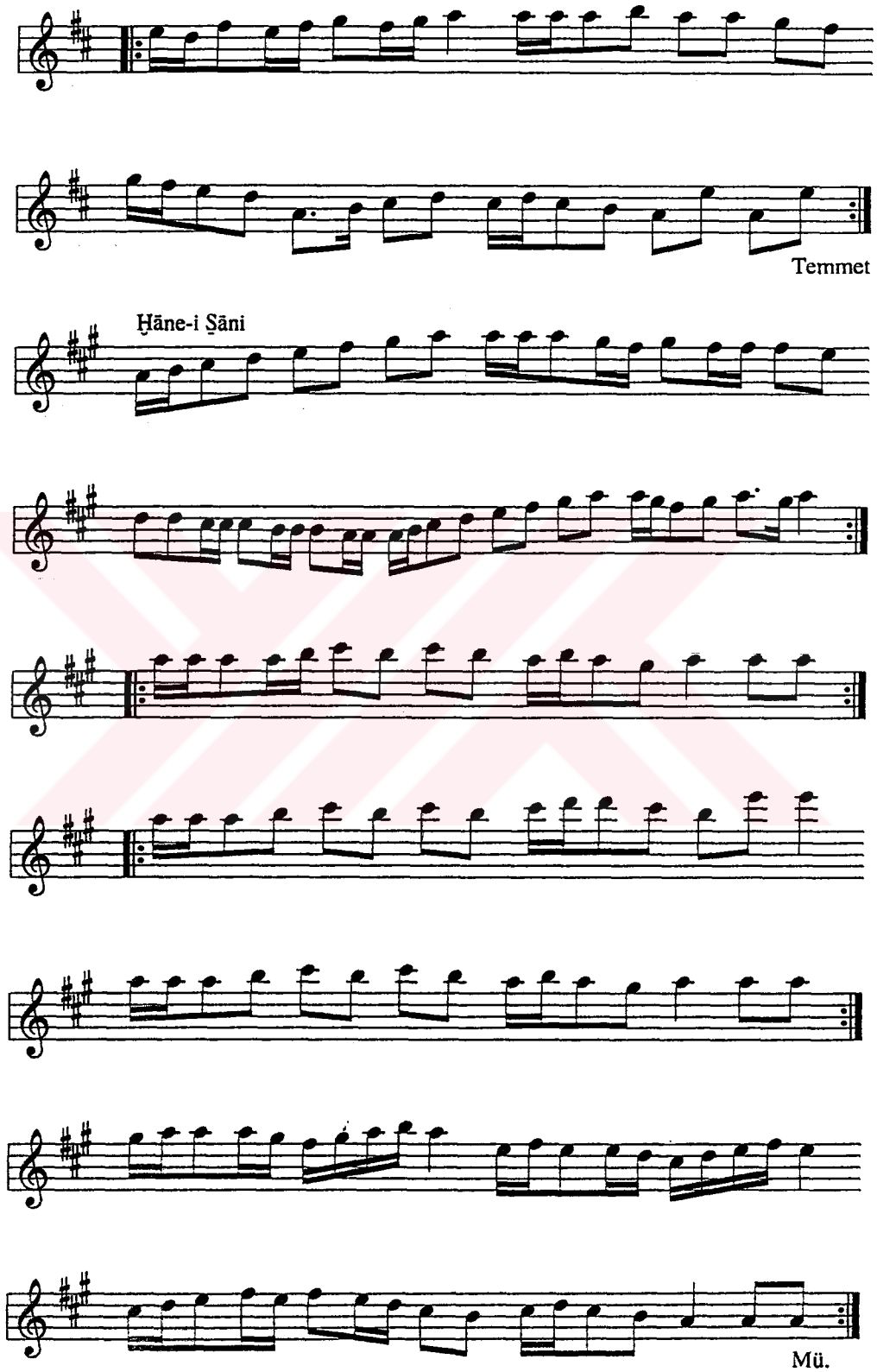
Temmet
Ḥāne-i Ṣāni
Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

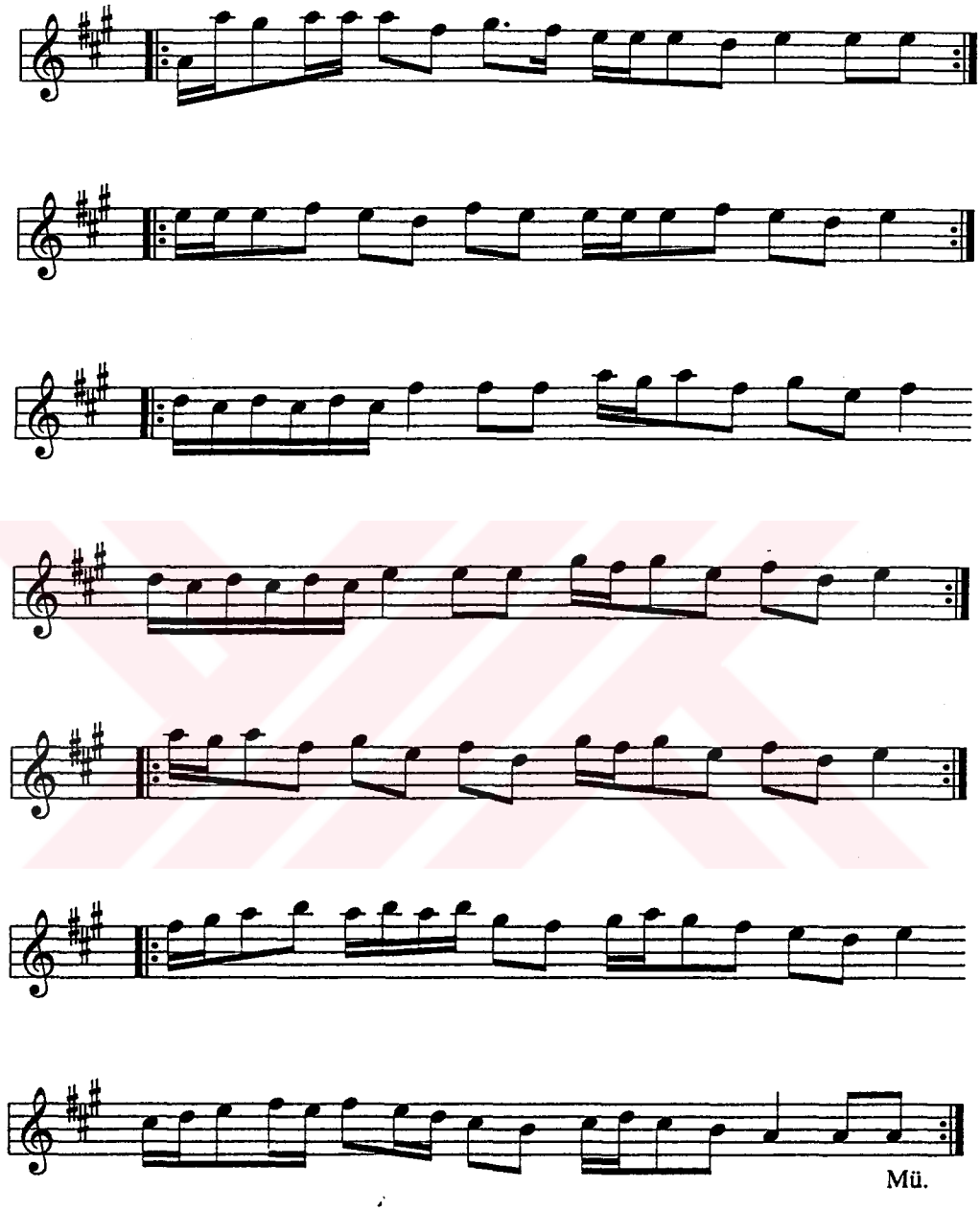

MSS s.270-2

TÜRKİ BERĀY-I SEḤER

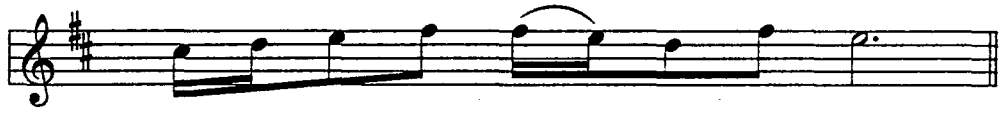

U yan göz ler mes tān u yan
Çoḳ u yu maḳ öm re zi yān

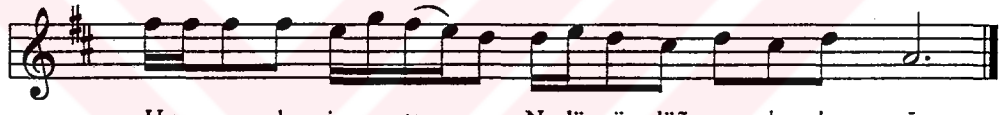

U yan yaş du ġu na ṭa yan Ne düş gör düñ ey le be yān

1. Uyan, gözler mestān uyan
   Çoḳ uyumak ömre ziyān
   Uyan, yaşduğuna ṭayan
   Ne düş gördüñ, eyle beyān

2. Ne yatarsın ṣabaḥ oldı
   Heb 'ālem nūr ile doldı
   Ḳarlu ṭaġlar revnāk buldı
   Uyan, gözler mestān uyan

3. Boynuña allar biçildi
   'Eşḳiñe cāmlar içildi
   Ḥācet kapusu açıldı
   Uyan...eyzan

4. Ferāḥ geldi her bülbüle
   Çiy düşmüş kırmızı güle
   Ḳalḳ Allah'dan hācet dile
   Uyan... eyzan

5. Köroğlu'nuñ baġrı yandı
   Yanub sineñe ṭayandı
   Herkesiñ dostu uyandı
   Uyan... eyzan

MSS s.271

TÜRKİ BERĀY-I MAḤABBET

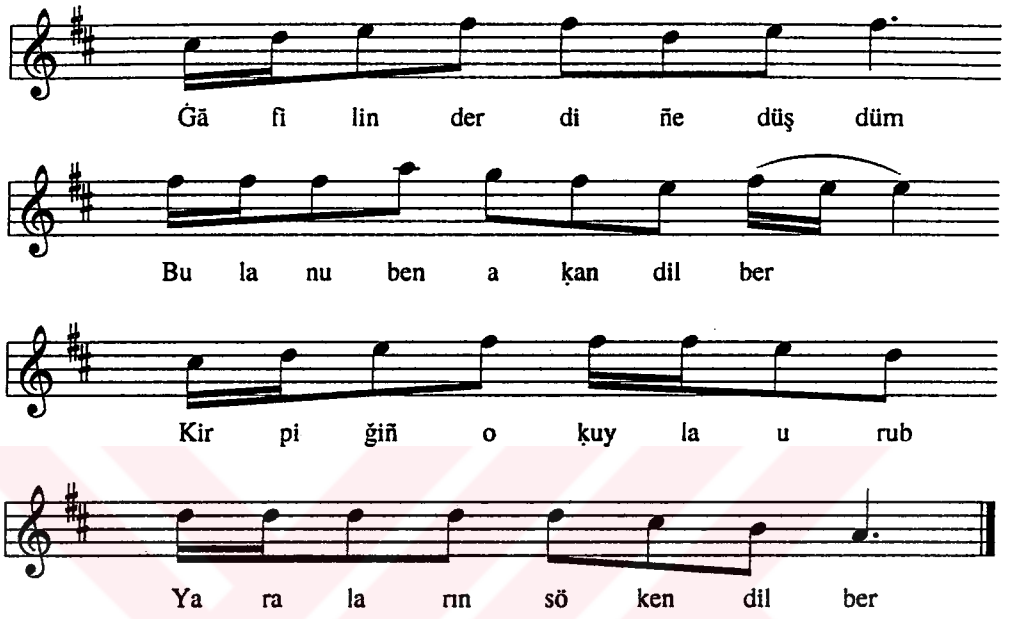

1. Ġāfilin derdine düşdüm
Bulanuban aḳan dilber
Kirpiğiñ oḳuyla urub
Yaraların söken dilber

2. Pek ʻāşıḳım tevāzuña
Müştāḳım şirin sözüñe
Gerdānıña, māh yüzüñe
Kākülleri döken dilber

3. ʻAḳlım perişān idersin
Göñlümü cüşān idersin
Ḳorḳarım ki ḳan idersin
Ḳıya, ḳıya baḳan dilber

4. Ḳaşlarıñ ḳurulu yaydır
Leblerin sükker-i nāydır
Ṭabiʻatıñ pek hümāydır
Derdime derd ḳatan dilber

5. ʻAzm idüb dosta varınca
Kākül ḥasretin bulunca
Ḳuloğlı sever olunca
Misk ü ʻanber ḳoḳan dilber

MSS s.272, 271

PİŞREV-İ ḲUZĠUN

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

Serḫāne

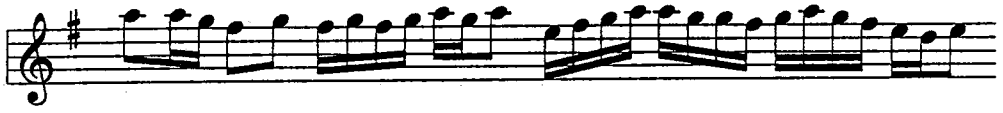

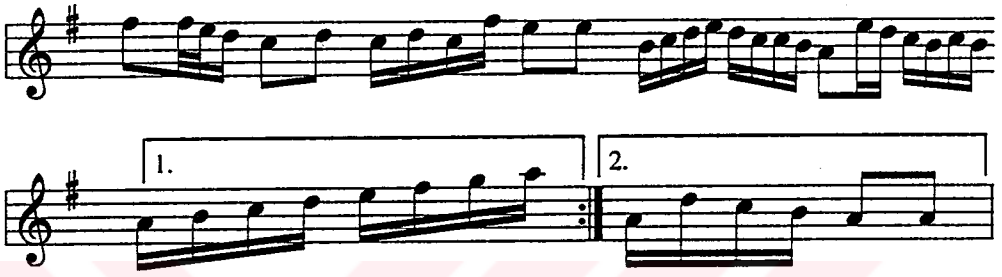

Mülāzime

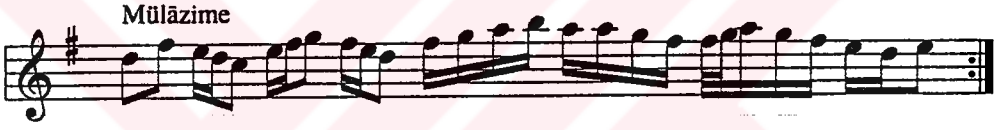

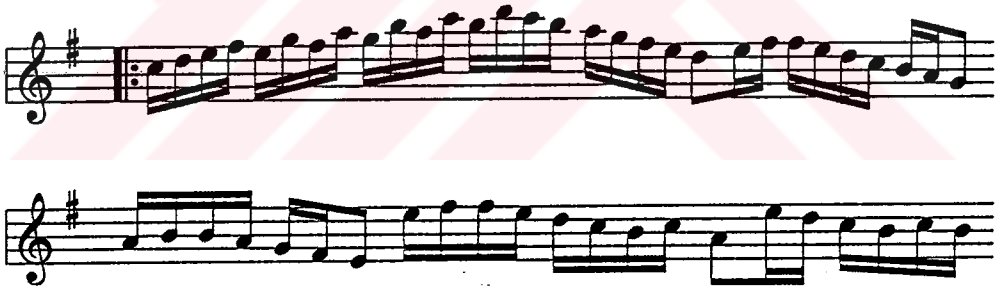

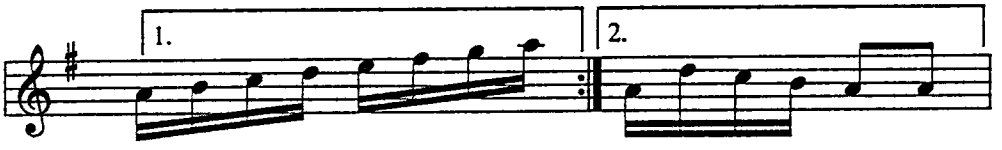

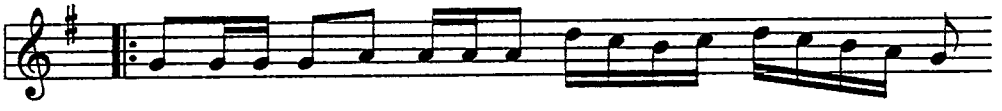

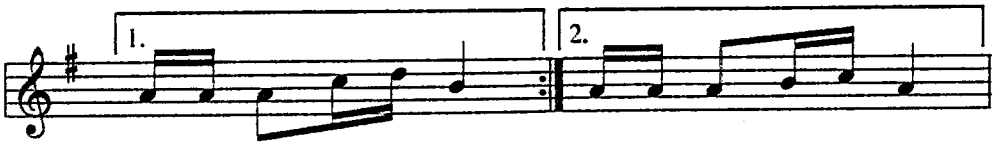

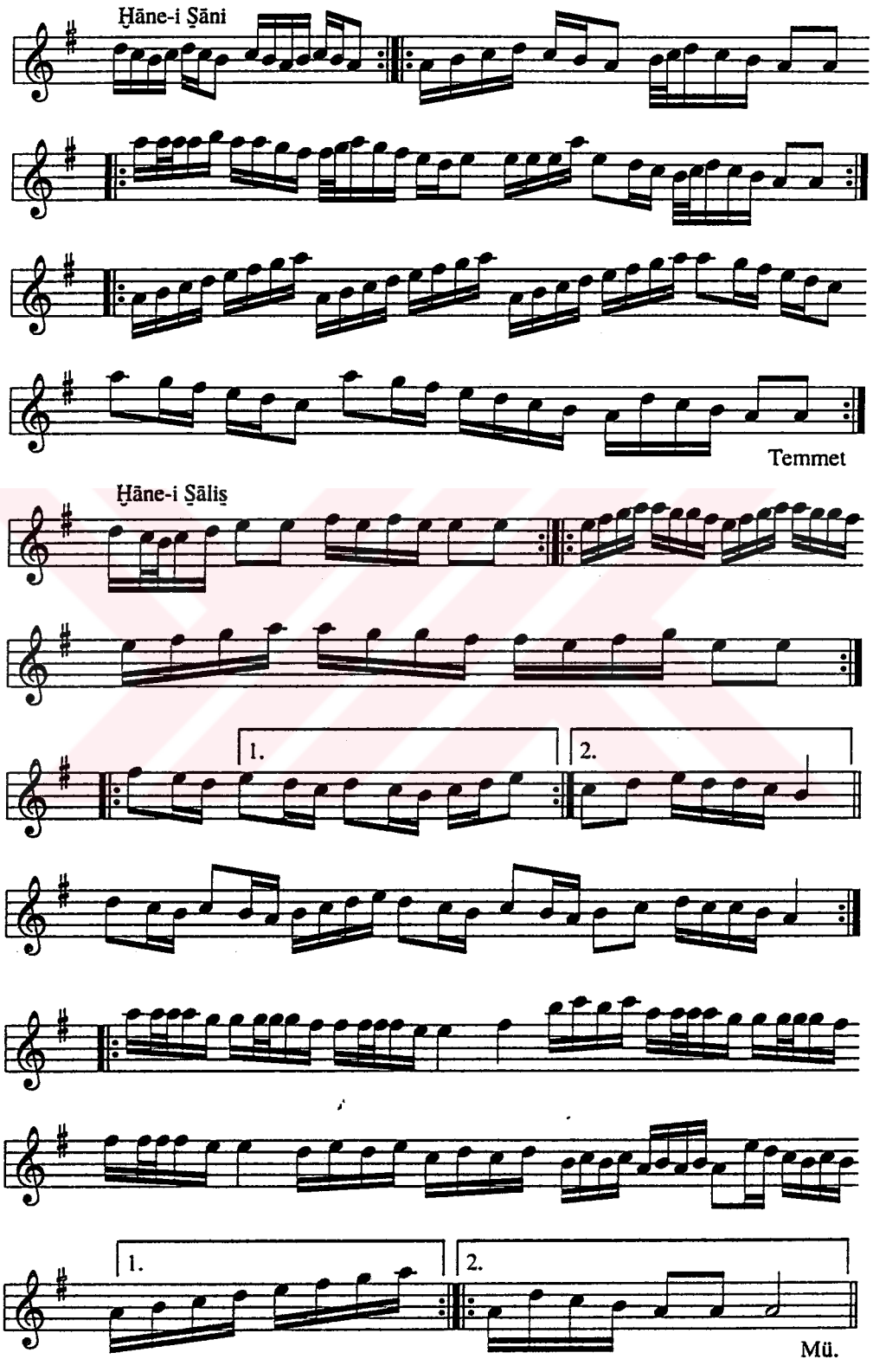
Ḫāne-i Ṣāni
Temmet
Ḫāne-i Ṣāliṣ
1.
2.
1.
2.
Mü.

MSS s.273

PİŞREV-İ ŞOLAḲZĀDE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

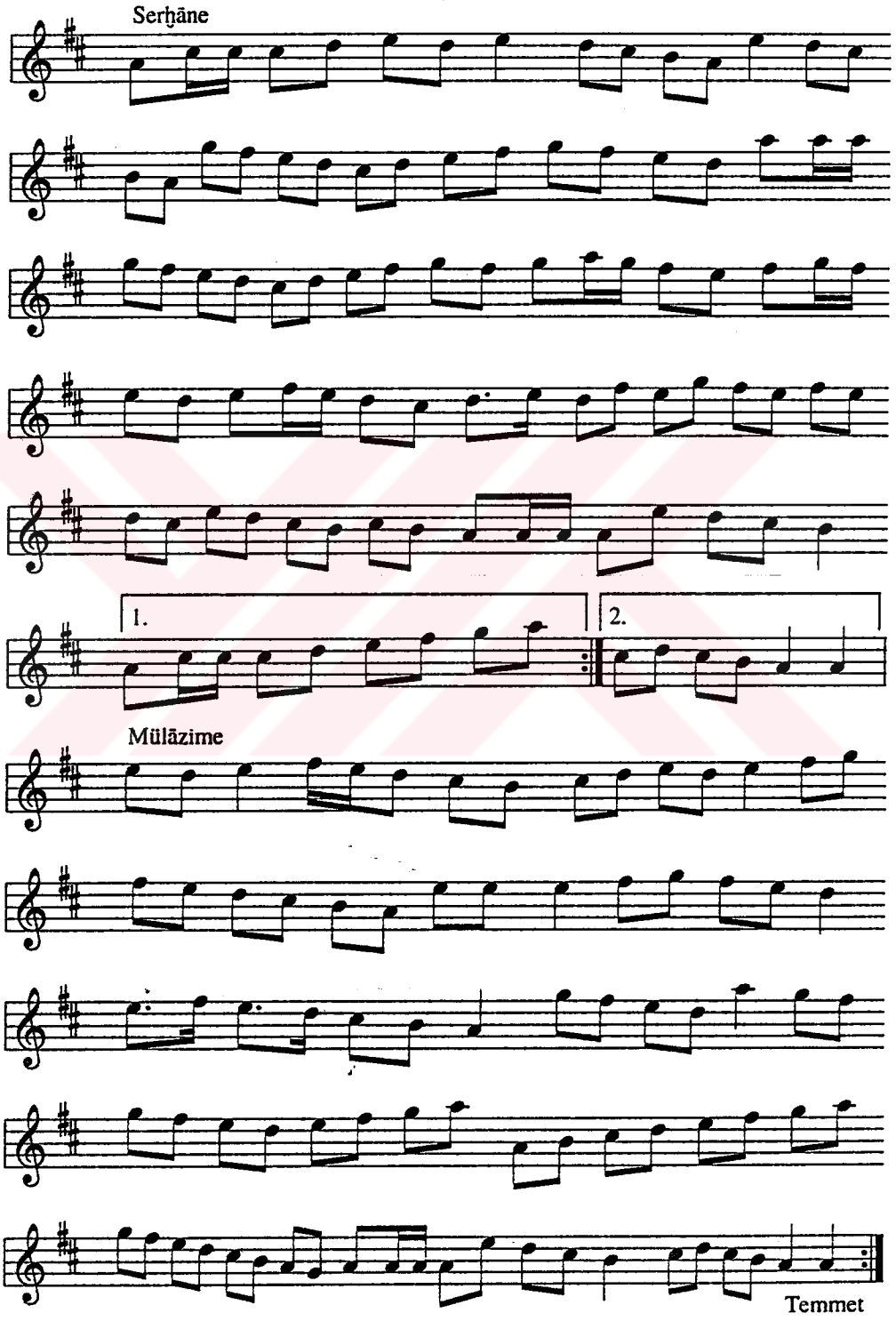

Ḫāne-i Ṣāni

Zeyl

Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

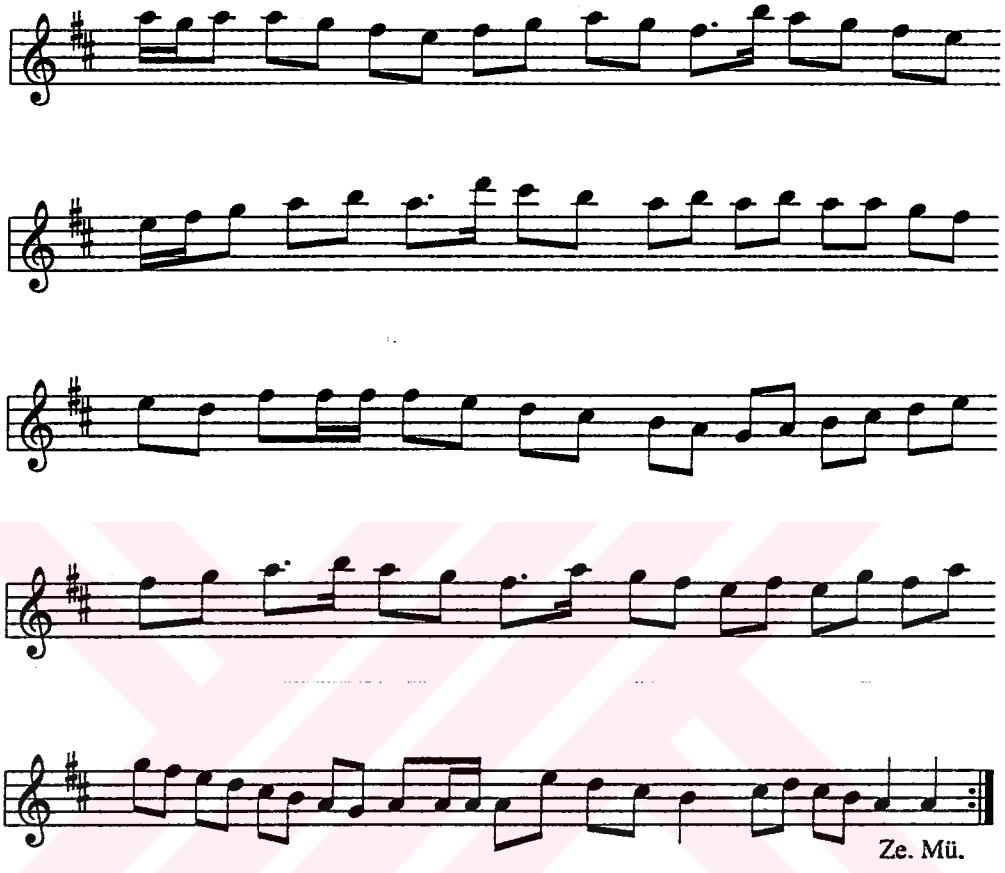

MSS s.274

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

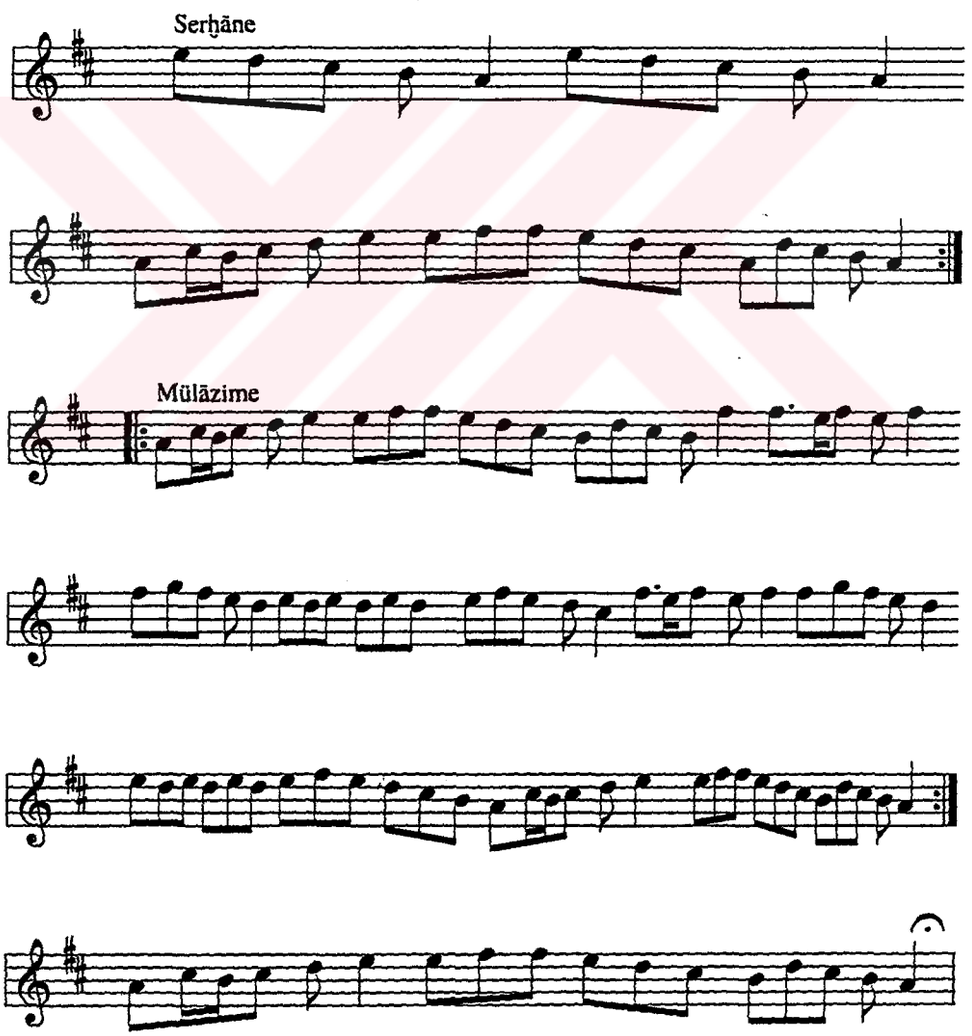

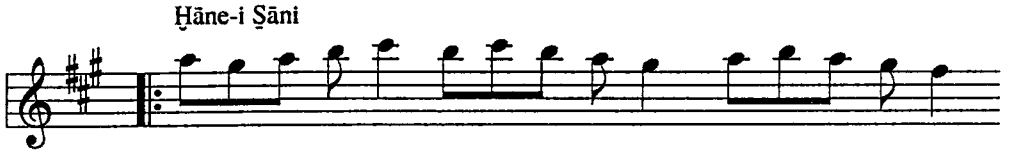
Ḫāne-i Ṣāni

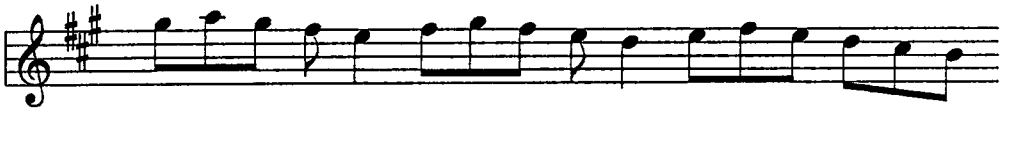

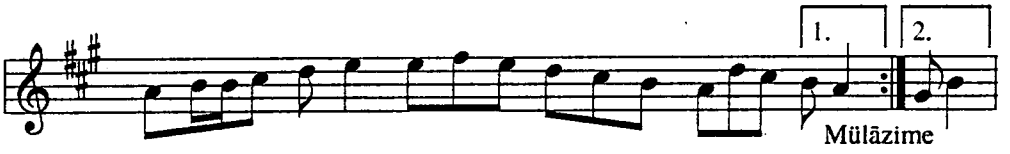
1.
2.
Mülāzime

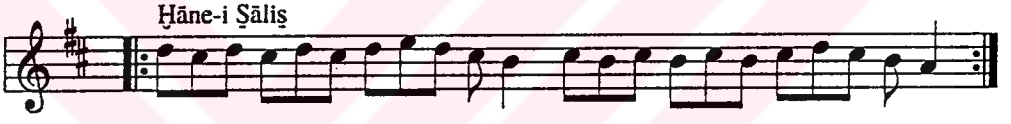
Ḫāne-i Ṣāliṣ

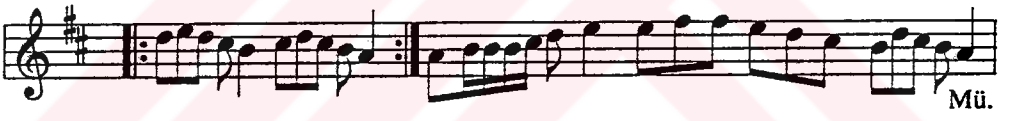
Mü.

MSS s.275

TÜRKİ BERĀYI KIYĀMET

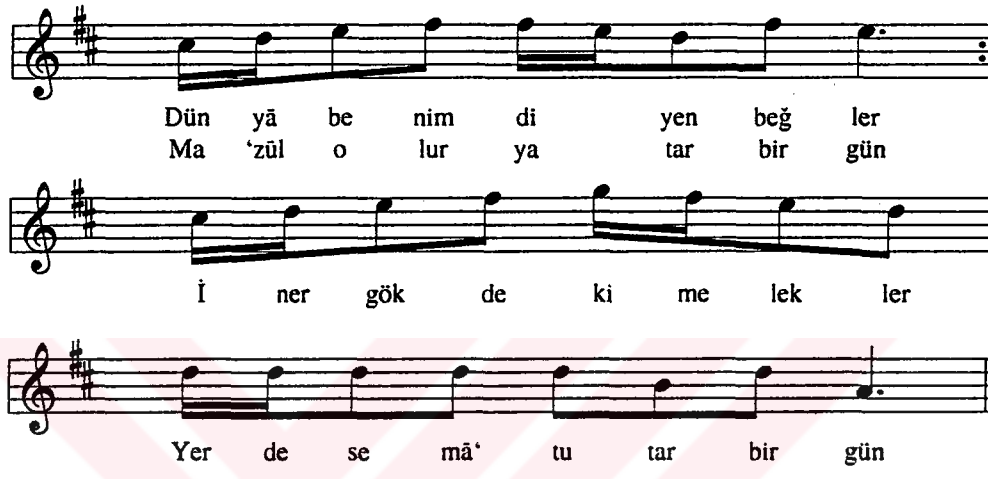

1. Dünyā benim diyen beyler
   Ma'zūl olur yatar bir gün
   İner gökteki melekler
   Yerde semā' tutar bir gün

2. Ḥaḳ ḥużurına varılur
   Terāzü mizān ḳurulur
   Ölmüş tene cān virülür
   Yerden insan(?) biter bir gün

3. Muḥammed yerinden ḳalḳa
   Yüzünden türābı silke
   Ṣalavāt virile ḫalḳa
   'Ālem nūra bata birgün

4. Ay ṭutulur, gün ṣolınur
   İnüb maġribde ṭolanur
   Heybet ile ṣur çalınur
   Ẕelzeleler ḳopar bir gün

5. Ḳuloğlu aydur ez yaşında
   Günāhım çoḳdur başımda
   Bayḳuş mezārıñ ṭaşında
   Fiġān ider, öter bir gün

MSS s.276

TÜRKİ BERĀY-I TURNA

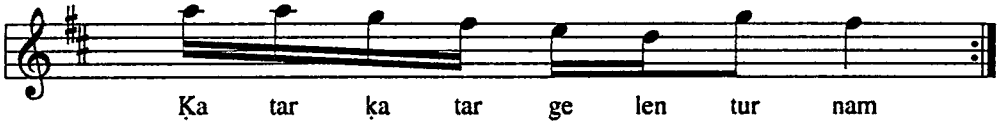

Ḳa tar ḳa tar ge len tur nam
Ba ḳa zaḥ mın gö rü nür mü

Der di me derd ḳa tan tur nam Ba ḳa zaḥ mın gö rü nür mü

1. Ḳatar ḳatar gelen turnam
   Baḳa zaḥmın görünür mü?
   Derdime derd ḳatan turnam
   Baḳa zaḥmın görünür mü?

2. Ne ötersin yana yana
   Āvāzıñ kār etdi cāna
   Çıḳ hevāya döne döne
   Baḳa ... eyżan

3. Ḳanadıñıñ ucı eğri
   Delünür ʻāşıḳıñ bağrı
   Vara bizim ele doğru
   Baḳa ... eyżan

4. Ḳanadıñıñ ucu burma
   Ölürsem ḳarşumda ṭurma
   Gözleriñ sevdiğim turna
   Baḳa ... eyżan

5. Niçün, Köroğlu der niçün
   Bağışla ʻaşıḳıñ ṣuçun
   Yavru turna başıñ içün
   Baḳa ... eyżan

MSS s.277

PİŞREV-İ BŪSTĀN

Uşūleş Düyek

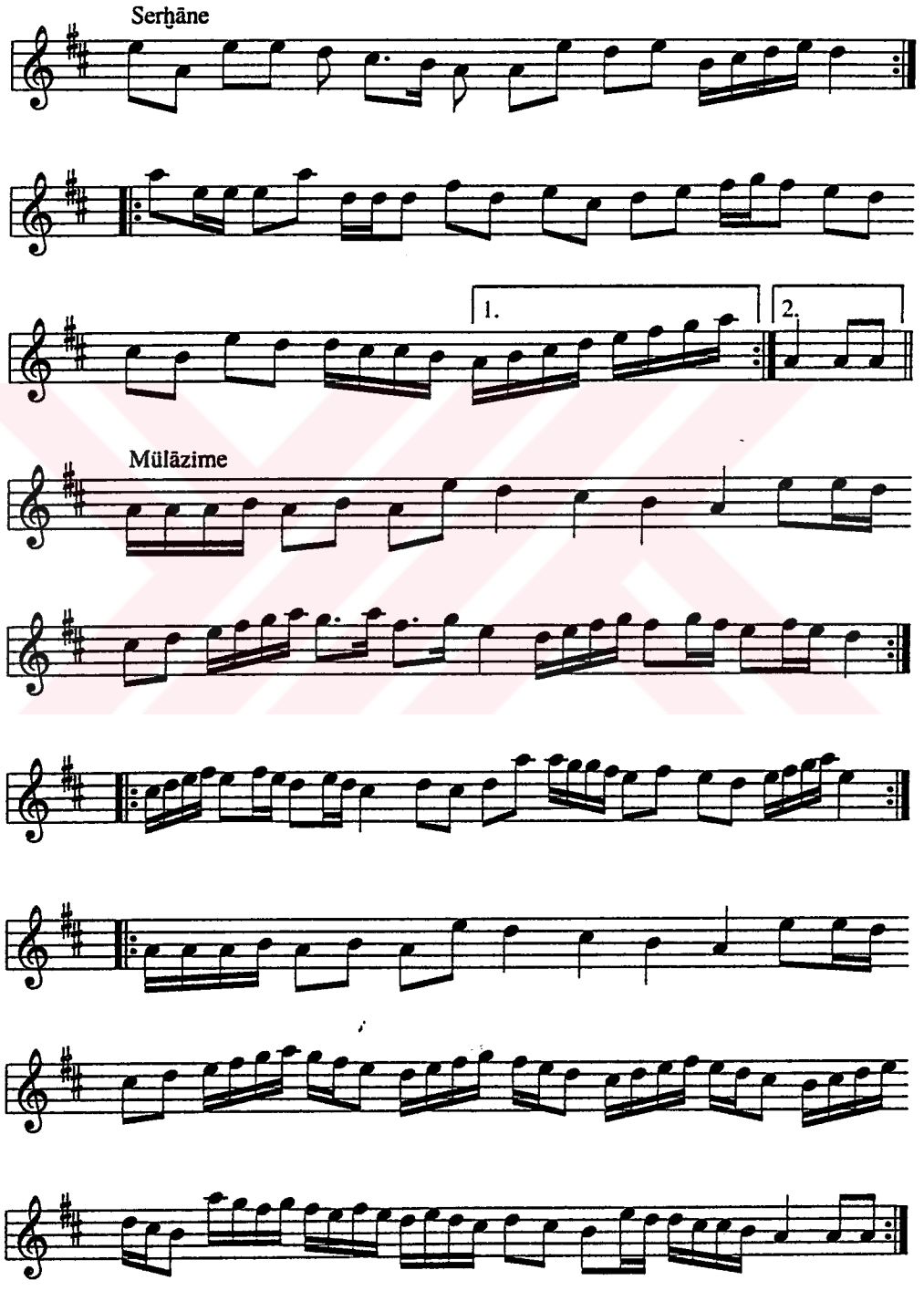

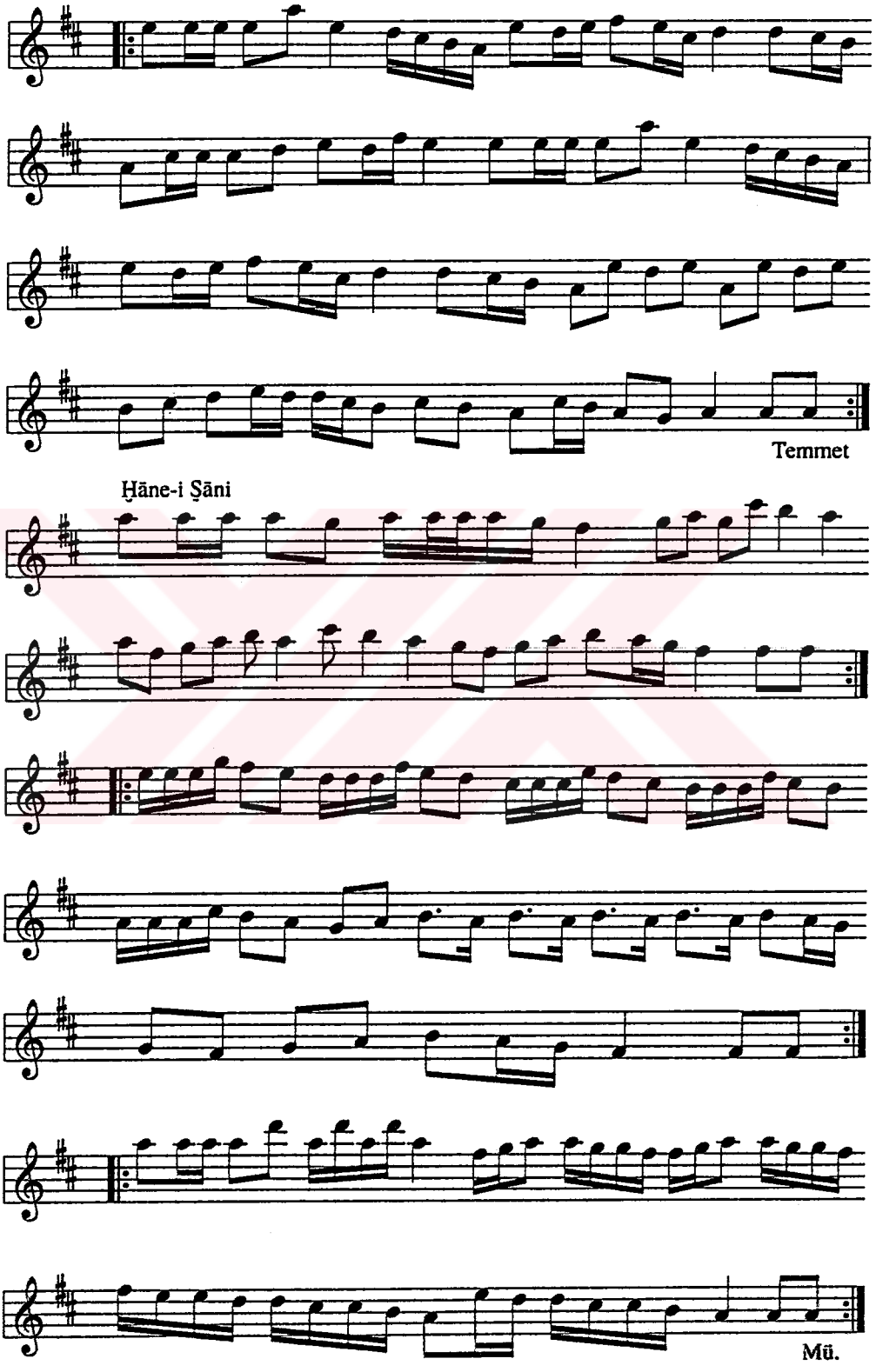
Temmet
Ḫāne-i Ṣāni
Mü.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

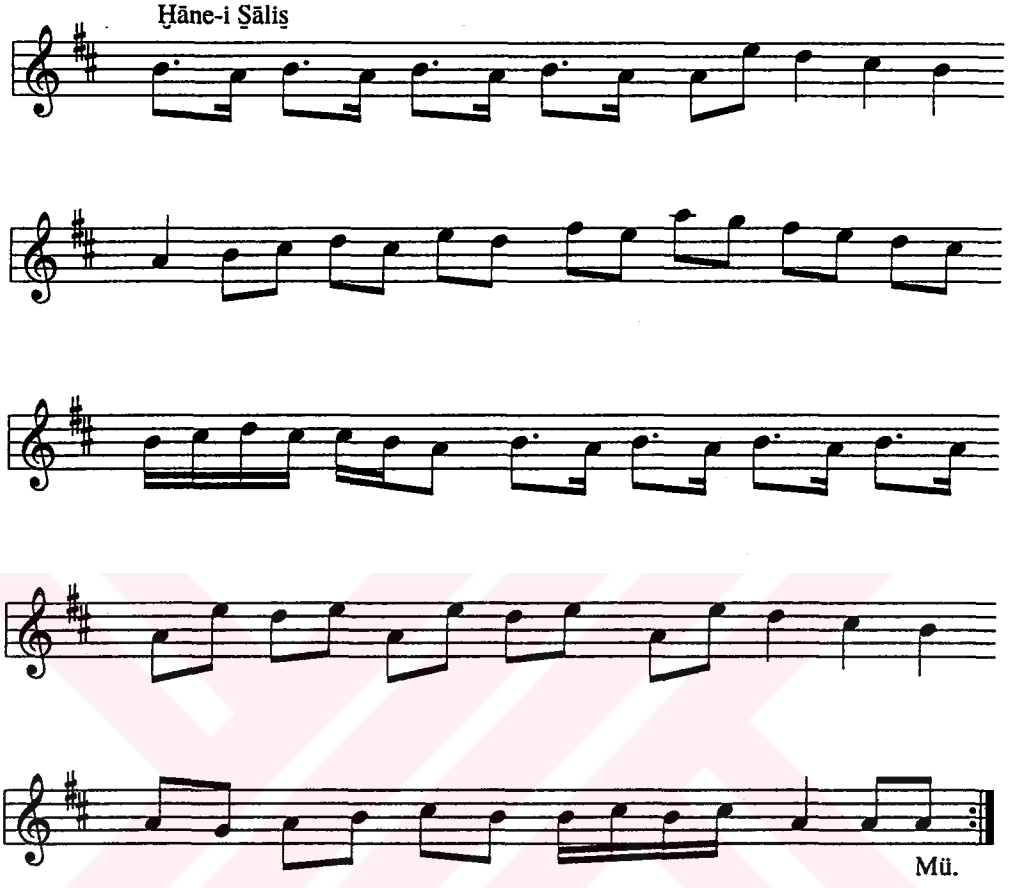

MSS s.278-1

PİŞREV-İ ROCER 'AMEL EFRENCİ

Devr-i Kebir

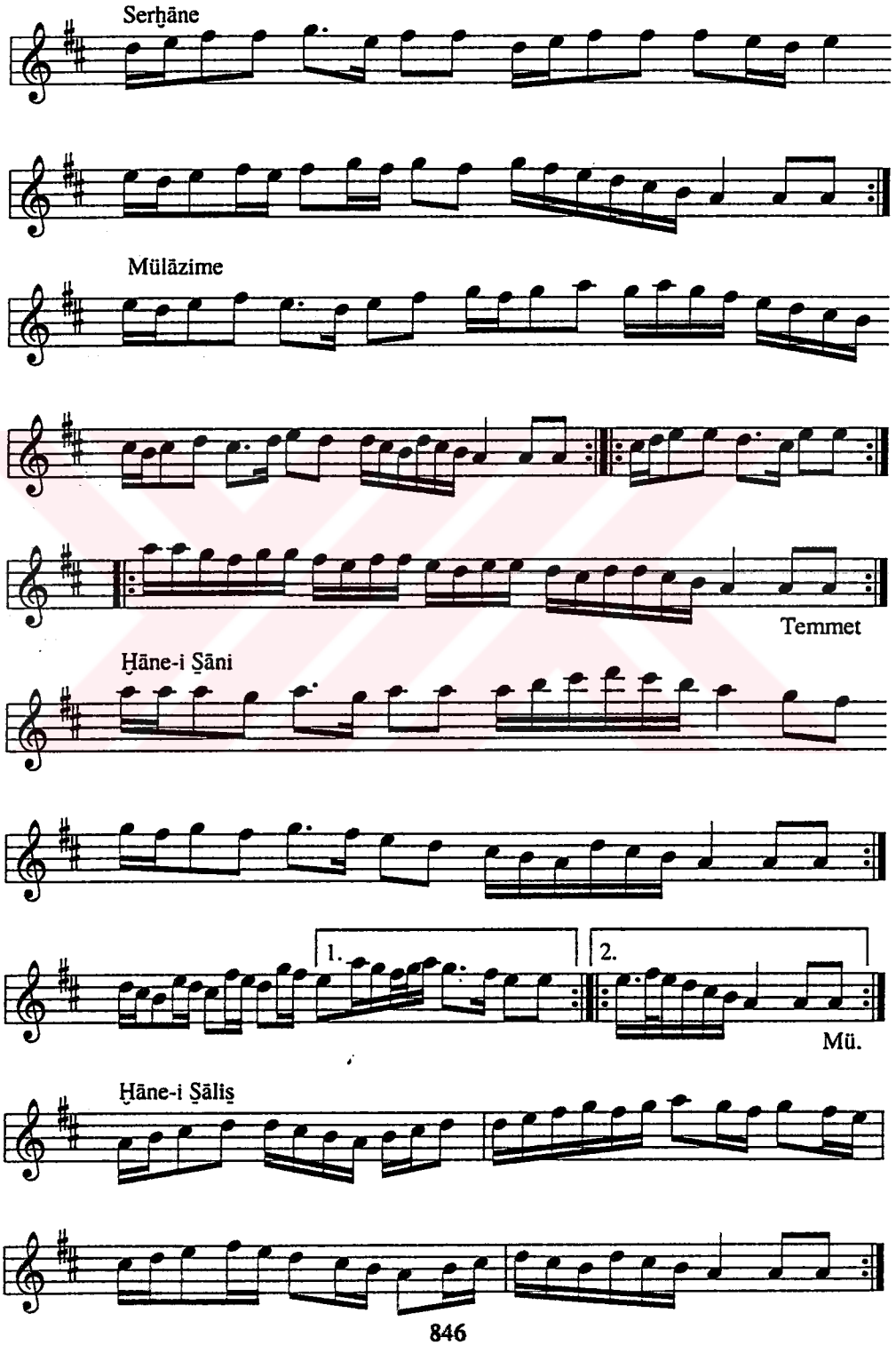

MSS s.278-2

BESTE-İ 'ALİ BEĞ EŞŞANTŪRİ

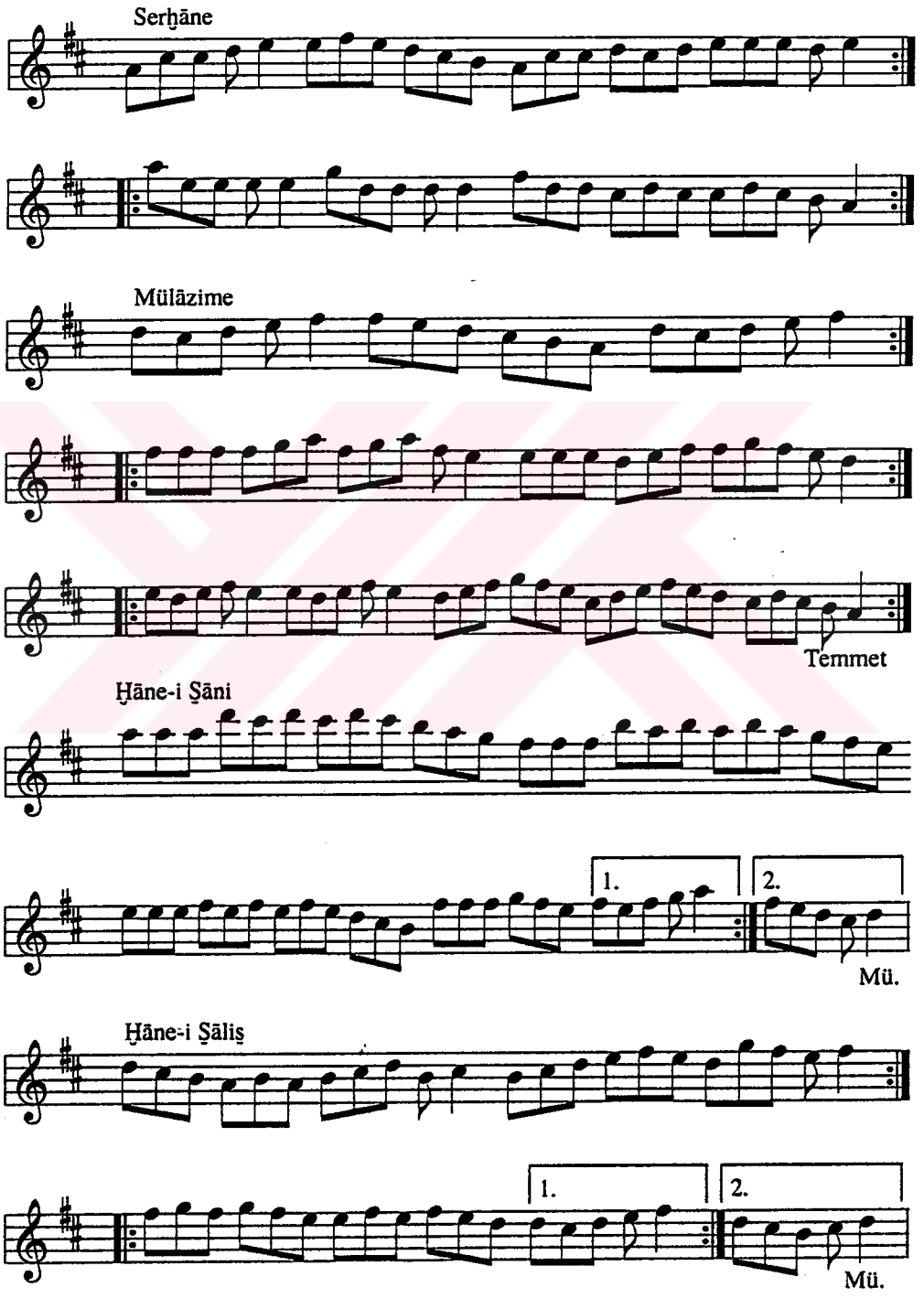

MSS s.279

PİŞREV-İ ŞOLAKOĞLU

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Devr-i Kebir

Serḫāne

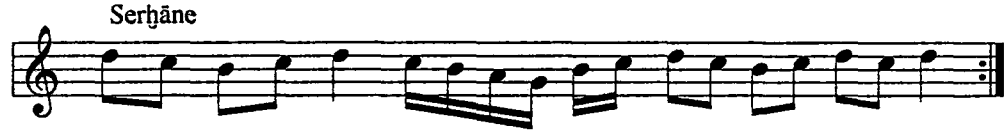

Mülāzime

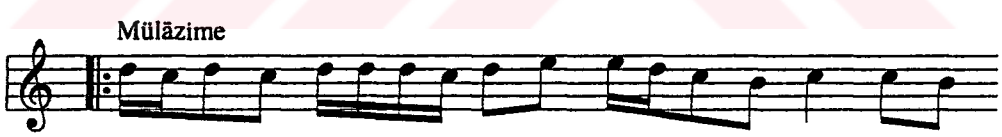

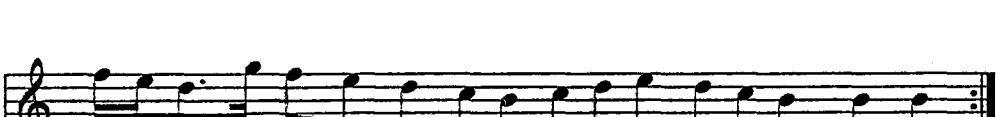

İkinci Ḫāne

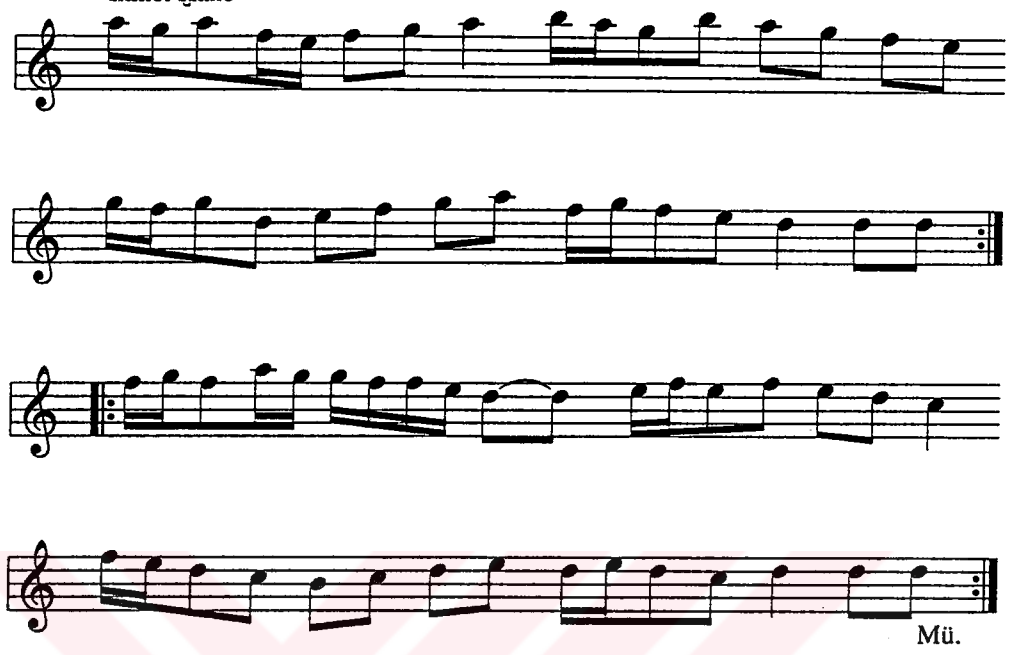

Üçüncü Ḫāne

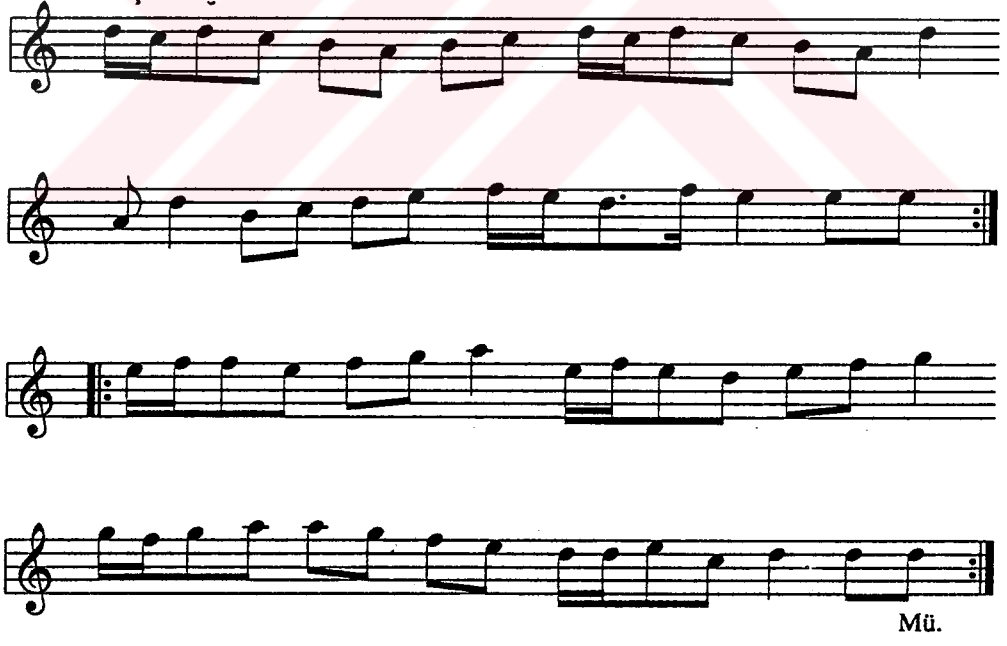

MSS s.280

FAŞL-I NİŞĀBŪR

PİŞREV

Der Maḳām-ı Nişābūr
Uṣūleş Ṣaḳil Beste-yi Ṣolaḳzāde

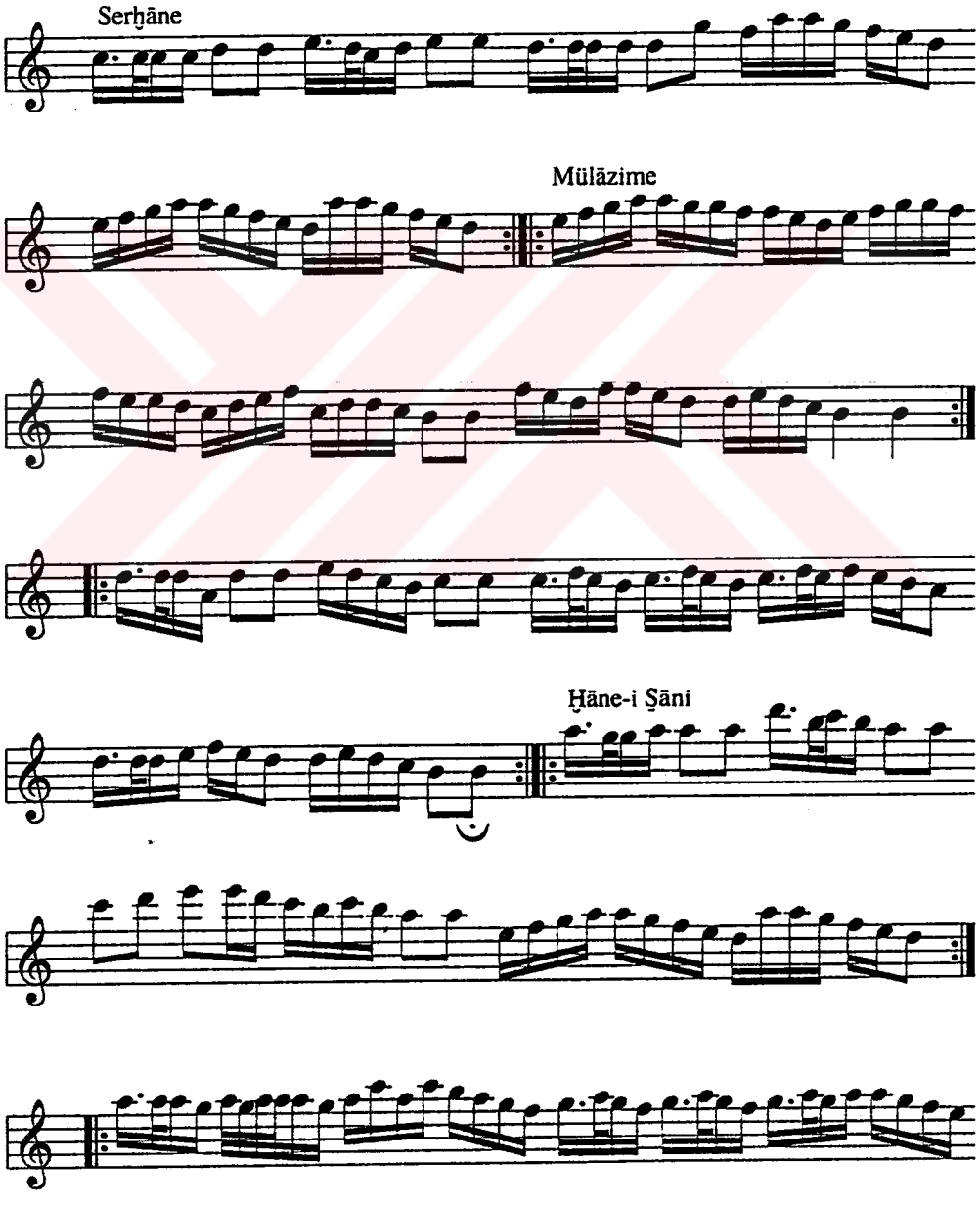

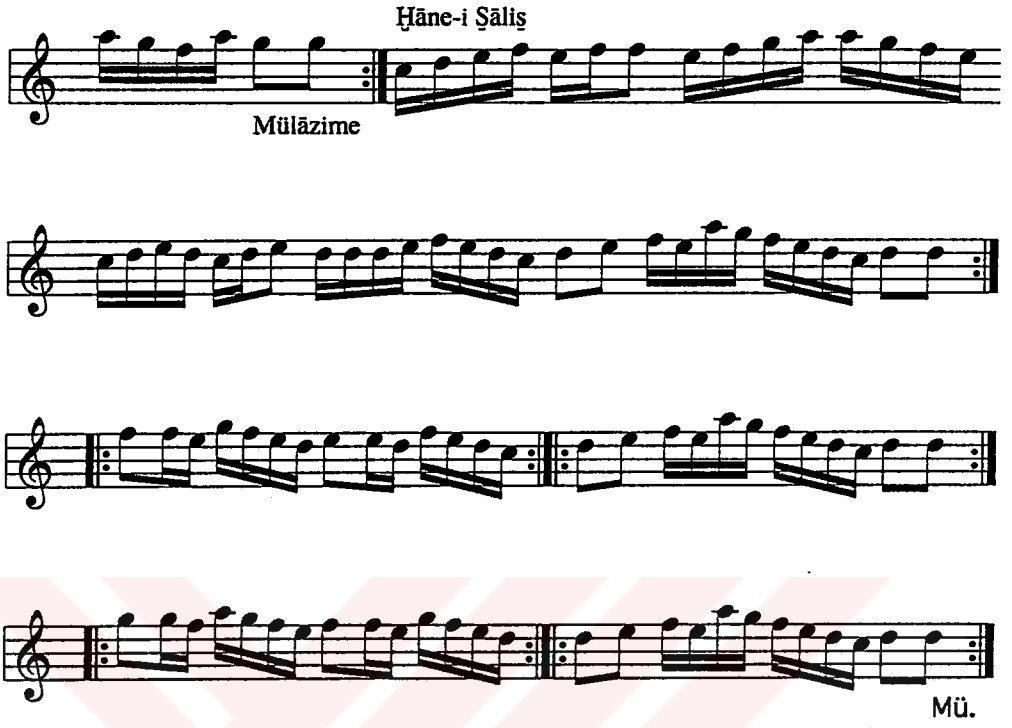
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mülāzime
Mü.

MSS s.280-2

MURABBA'

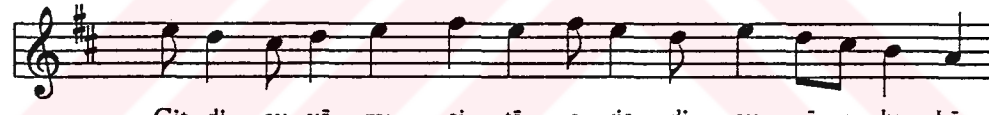

Git di ey yā mı şi tā, e riş di ey yā mı ba hār
Şim di zen ci rin sü rür di vā ne dür her cū yi bār

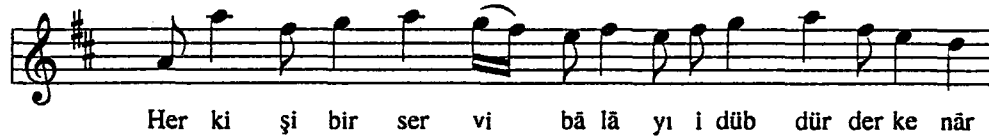

Her ki şi bir ser vi bā lā yı i düb dür der ke nār

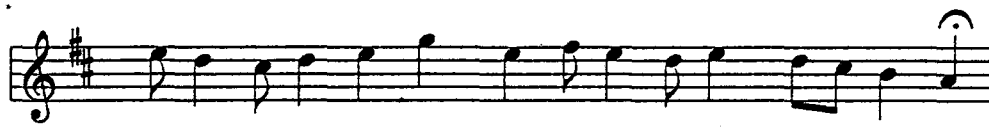

Ki yar sız dil, has ta ten, ev kā rım 'aḳ lım tā ru mār

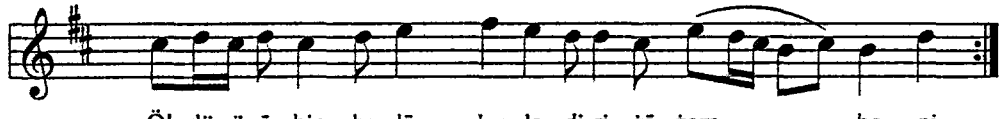

Öl dü rür ā ḫir be lā lar la di ri ġā ġam be ni
Gö zü me 'ā lem gö rün mezsey ri der 'ā lem be ni

MSS s.281-1

PİŞREV-İ ḌARB-I FETḤ

Der Maḳām-ı Mezbūr

Serḫāne

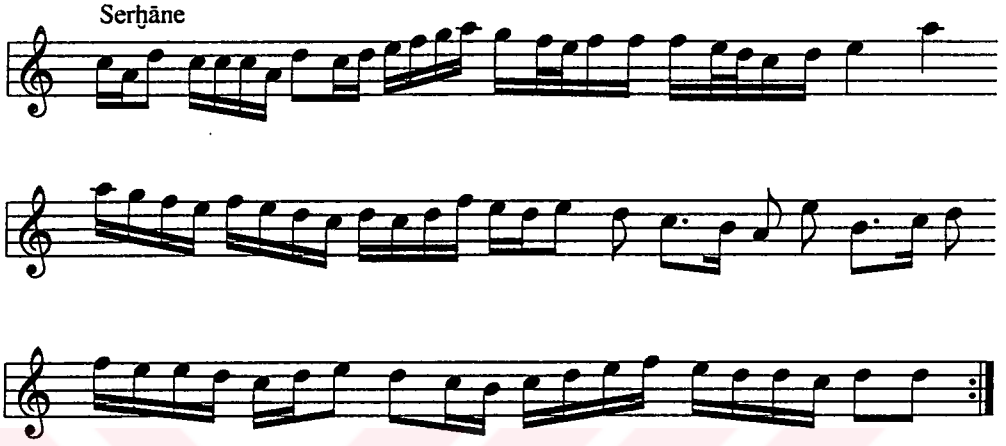

Mülāzime

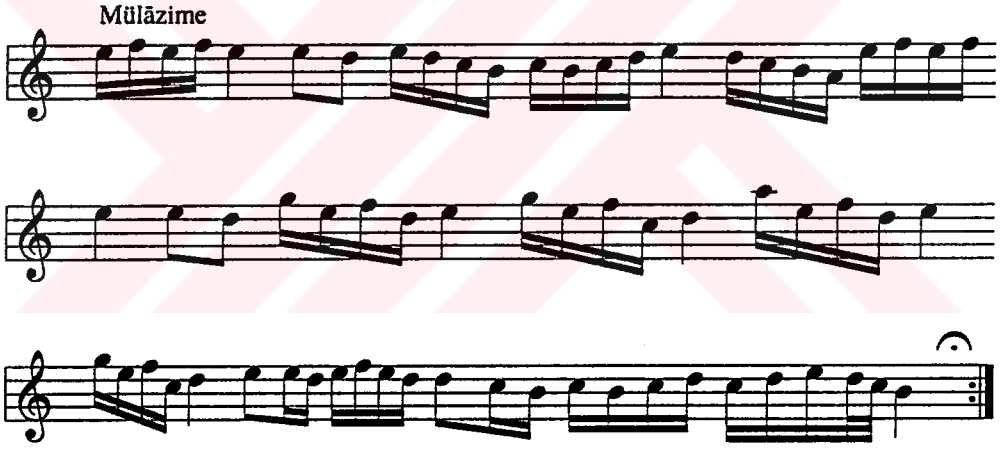

Ḫāne-i Ṣāni

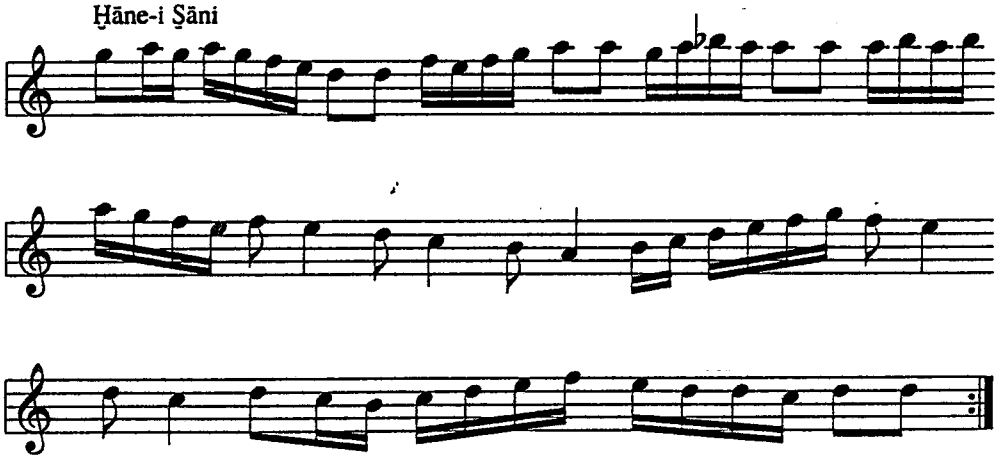

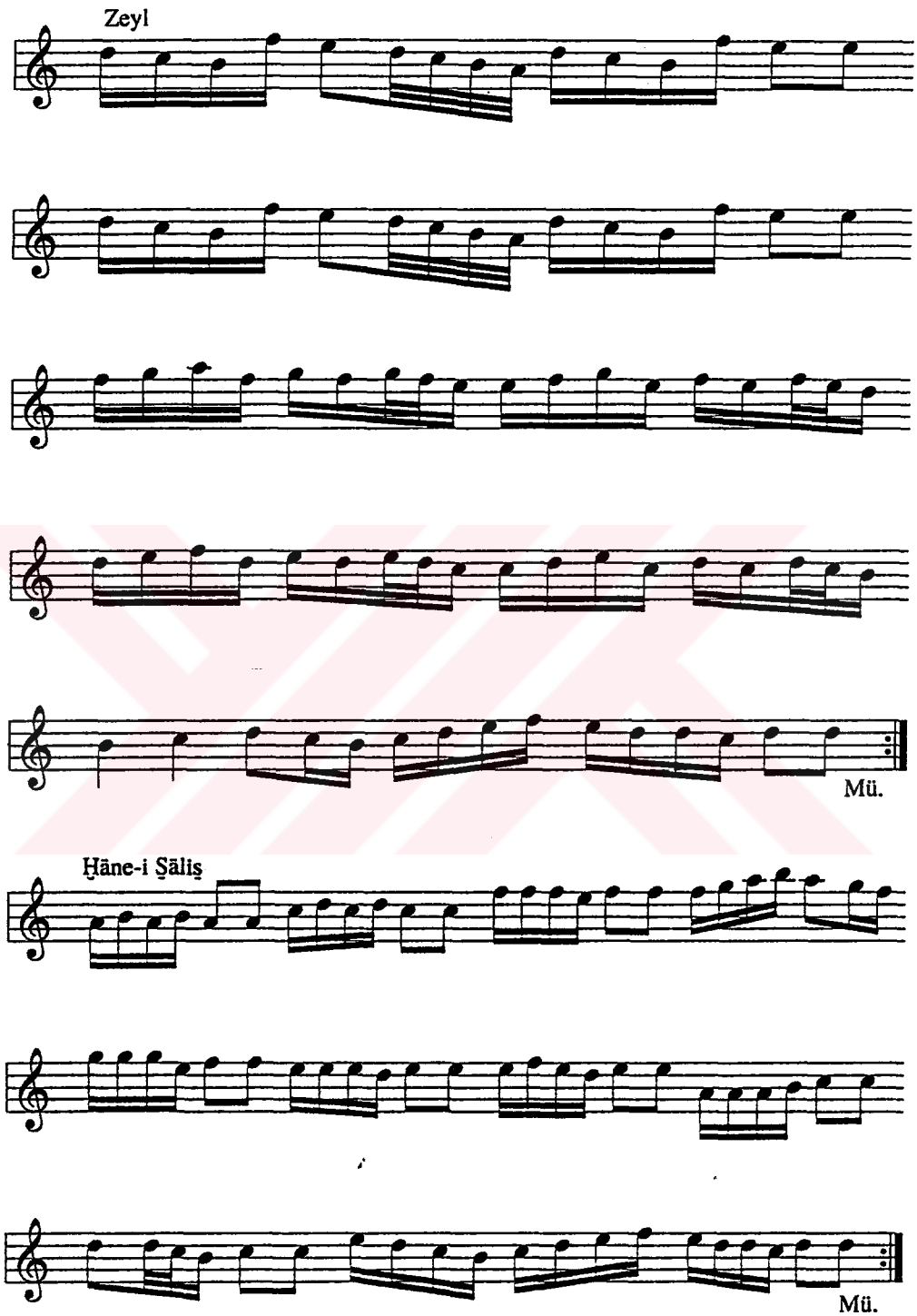
Zeyl
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s.281-2

PİŞREV-İ EFRENCİ YA'Nİ ĀVĀNE

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Seri'

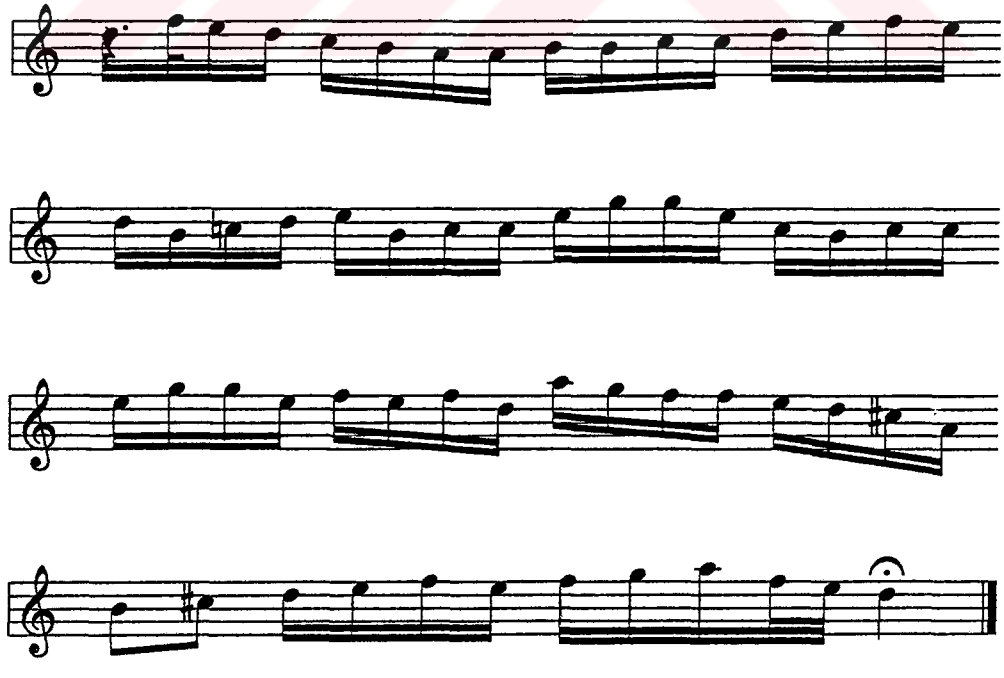

MSS s.282-1

SEMĀ'Ī EFRENCĪ

Der Maḳām-ı Mezbūr

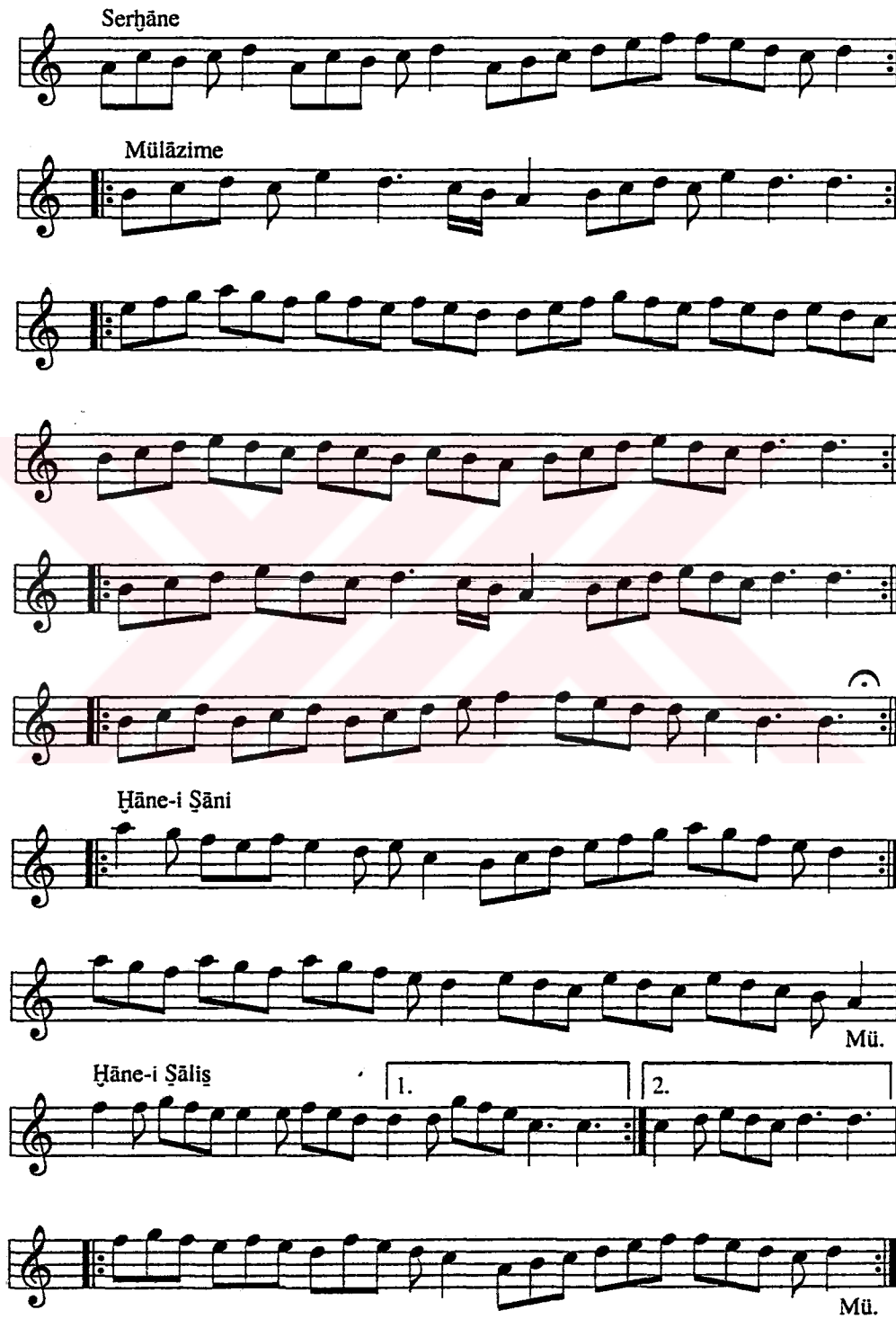

MSS s.282-2

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr
Güfte-i Frenk Muṣṭafā Almarz

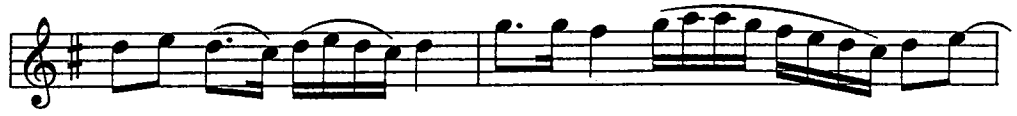

Ey O lur me lūl ü ġa rib e lem çe
Be ni gö rüñ ki me nim hem ġa rib

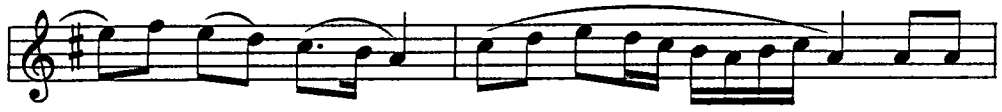

ker mi 'ā şıḳ cā nım
ü hem 'ā şıḳ

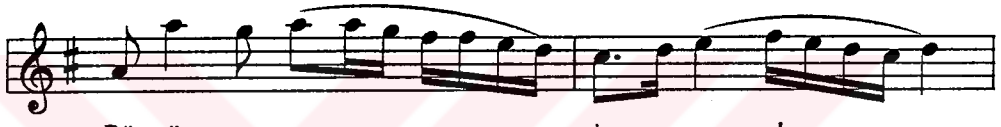

Dü şür me sa ġa rı el

den şu nar sa kā se yi 'aş ḳı

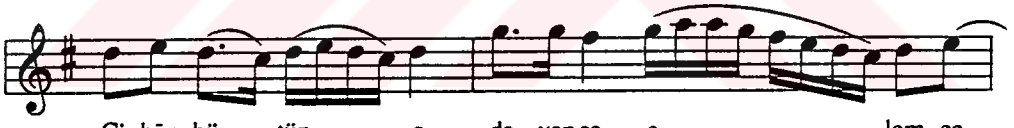

Ci hān bü tün o da yan sa e lem çe

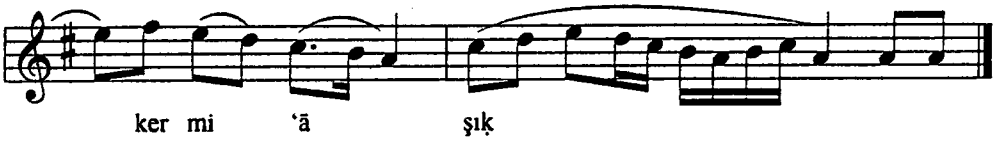

ker mi 'ā şıḳ

MSS s.282-3

ESKOÇİY

MSS s.283-1

SEMĀ'Ī

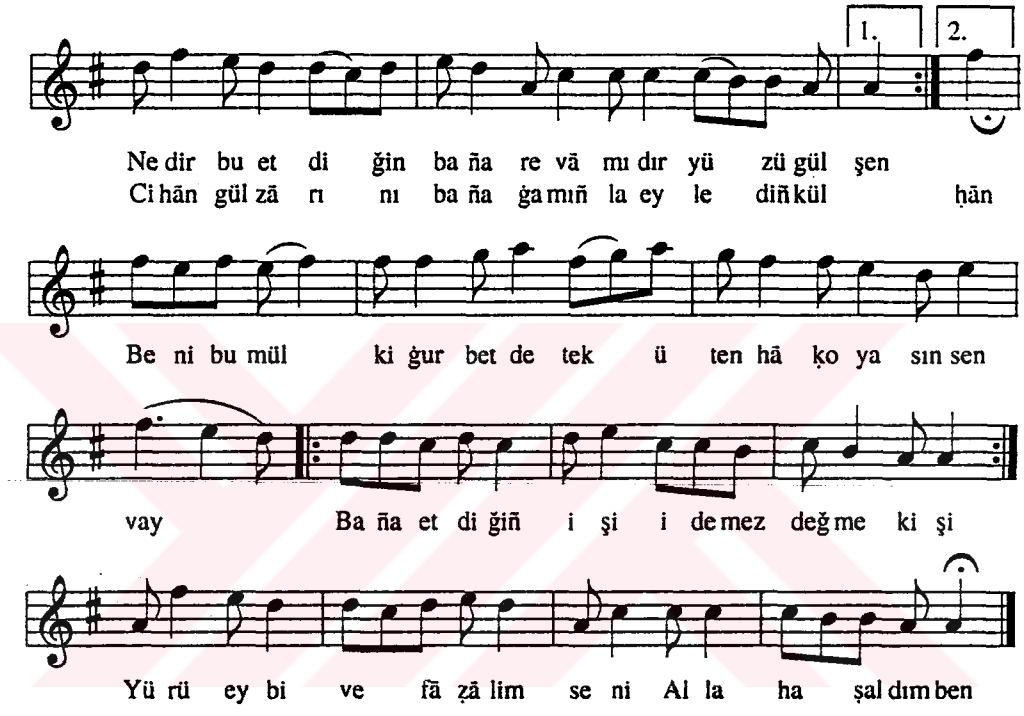

1. Nedir bu etdiğin baña revā mıdır yüzü gülşen?
   Cihān gülzārını baña ġamınla eylediñ külḥān
   Beni bu mülk-i ġurbetde tek ü tenhā ḳoyasın sen
      Vay baña etdiğiñ işi idemez değme kişi
         Yürü ey bivefā ẓālim seni Allah'(a) ṣaldım ben

2. Bilürdüñ ben seni cānā severdim cān ile dilden
   Ḥamāyil gibi ṣaḳlardım yavuz gözden yavuz dilden
   Seni ben iki gözümden ṣaḳınurdum değil ilden
      Vay... eyżan
         Yürü... eyżan

3. N'ola ger var ise cānā tamām eksükliği bende
   Hemişe bu muḳarrerdir ki eksüklik ider bende
   Ḳanı ol 'ahd ü peymānıñ ḥaḳiḳat yoğimiş sende
      Vay... eyżan
         Yürü... eyżan

MSS s.283-2

DİĞER

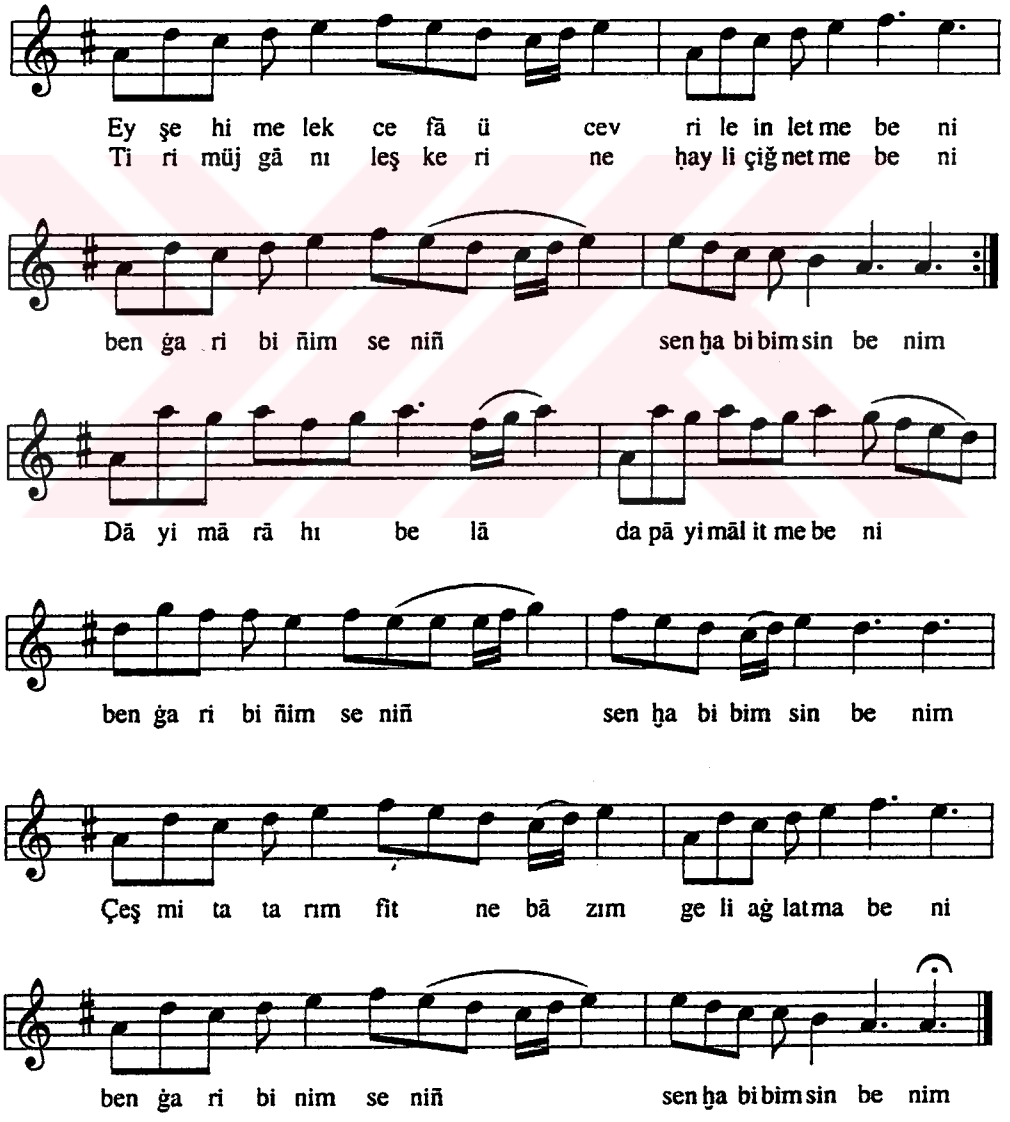

MSS s.284

PİŞREV

Kemāni Muṣṭafa Aġa

Serḫāne

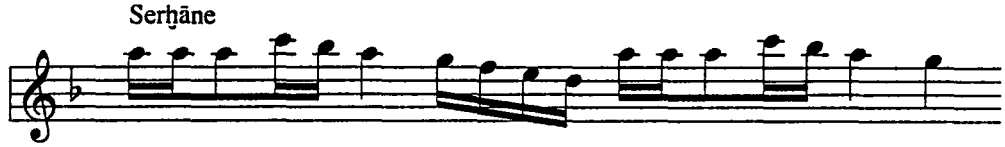

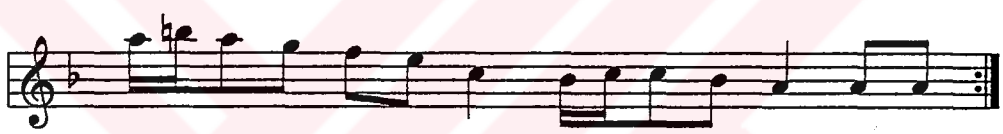

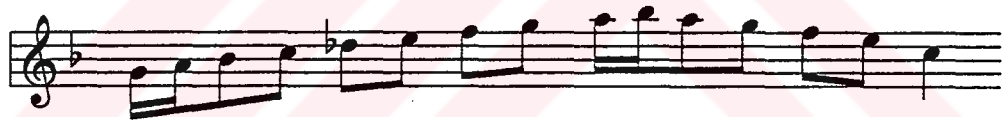

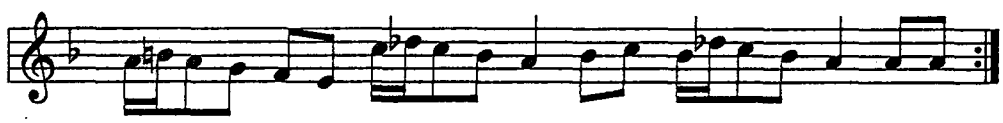

Mülāzime

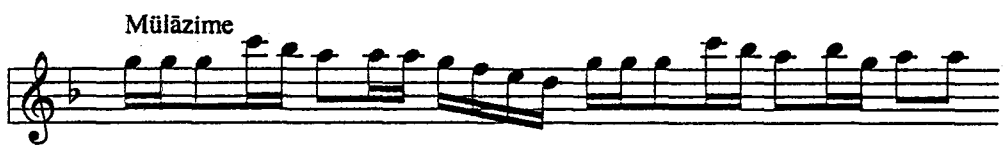

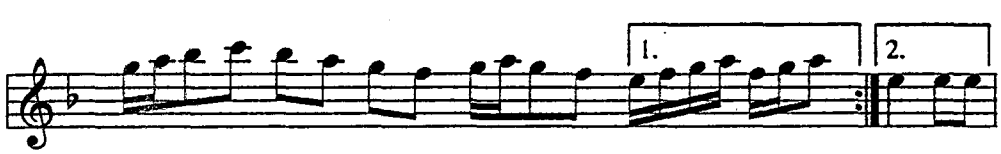

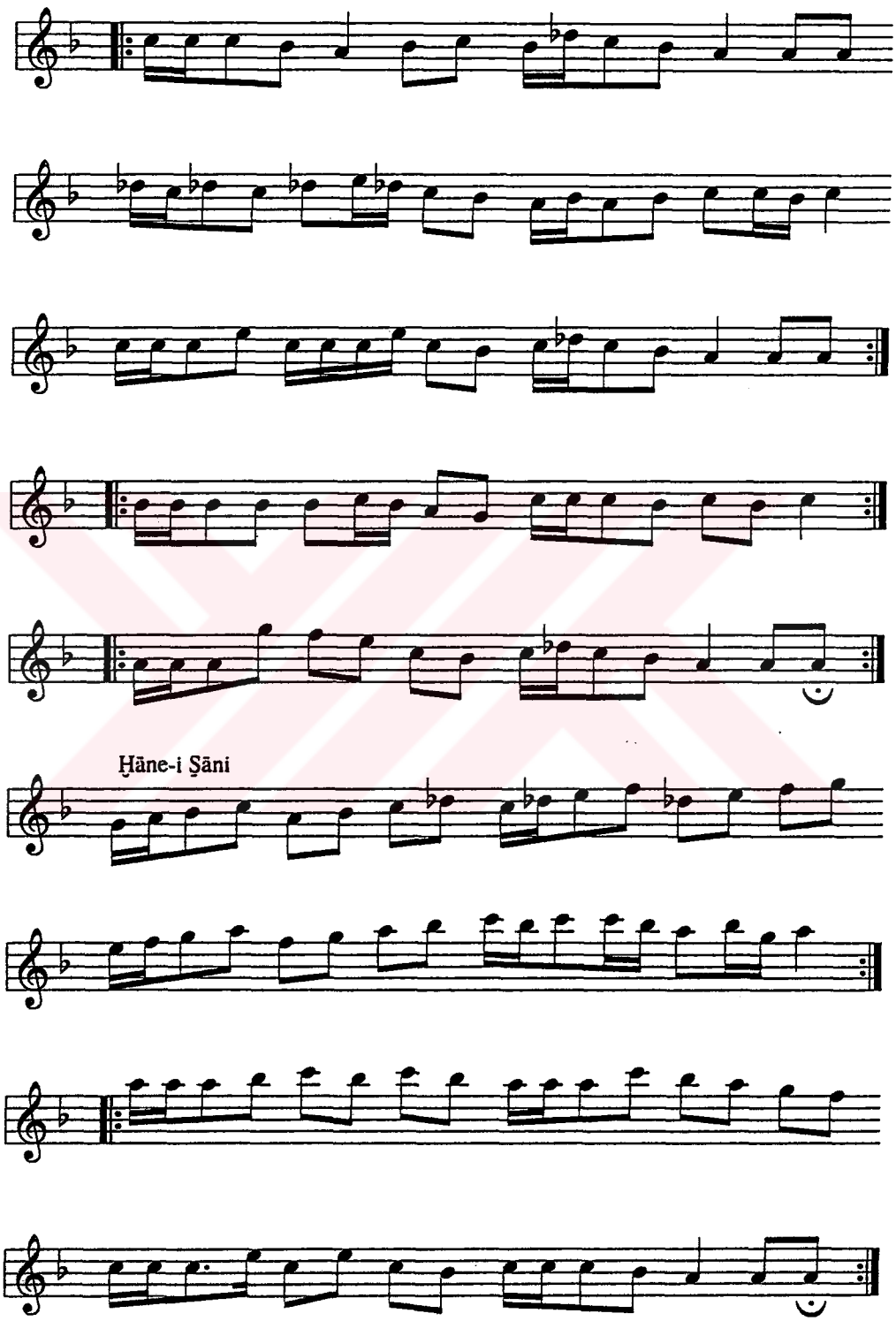
Ḫāne-i Ṣāni

Ḥāne-i Ṣāliṣ

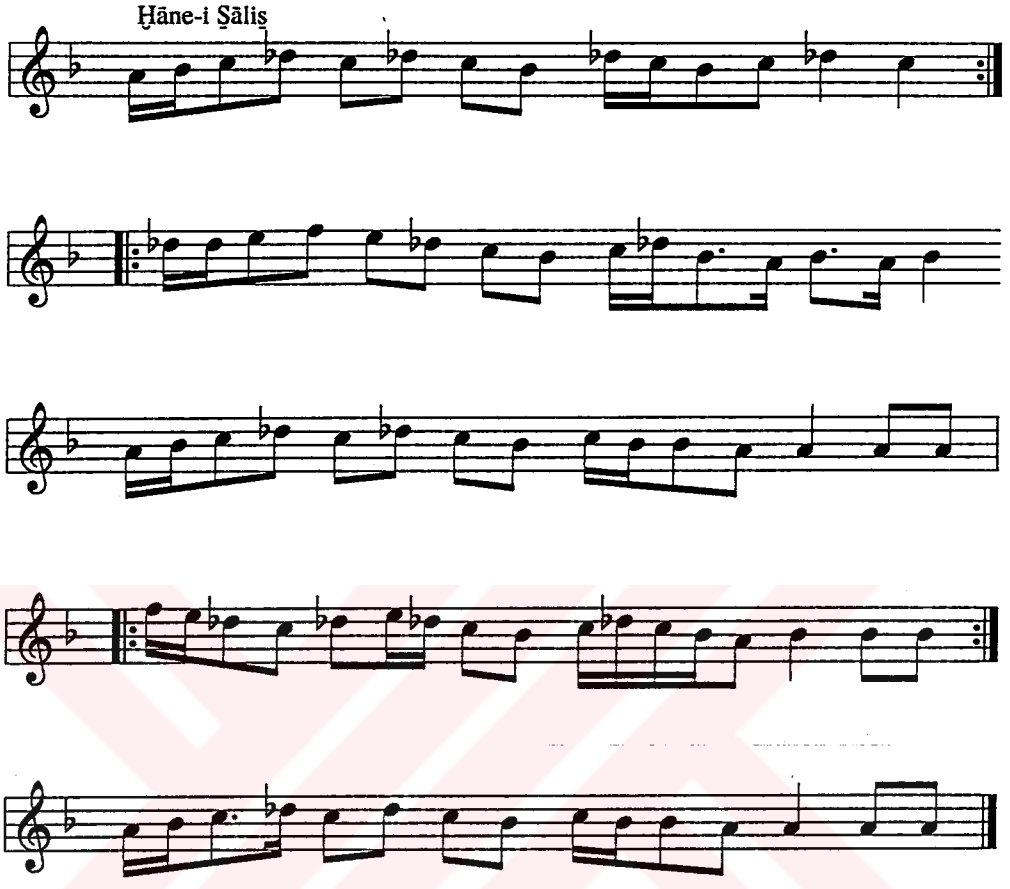

MSS s.285

FAŞL-I SÜNBÜLE

PİŞREV

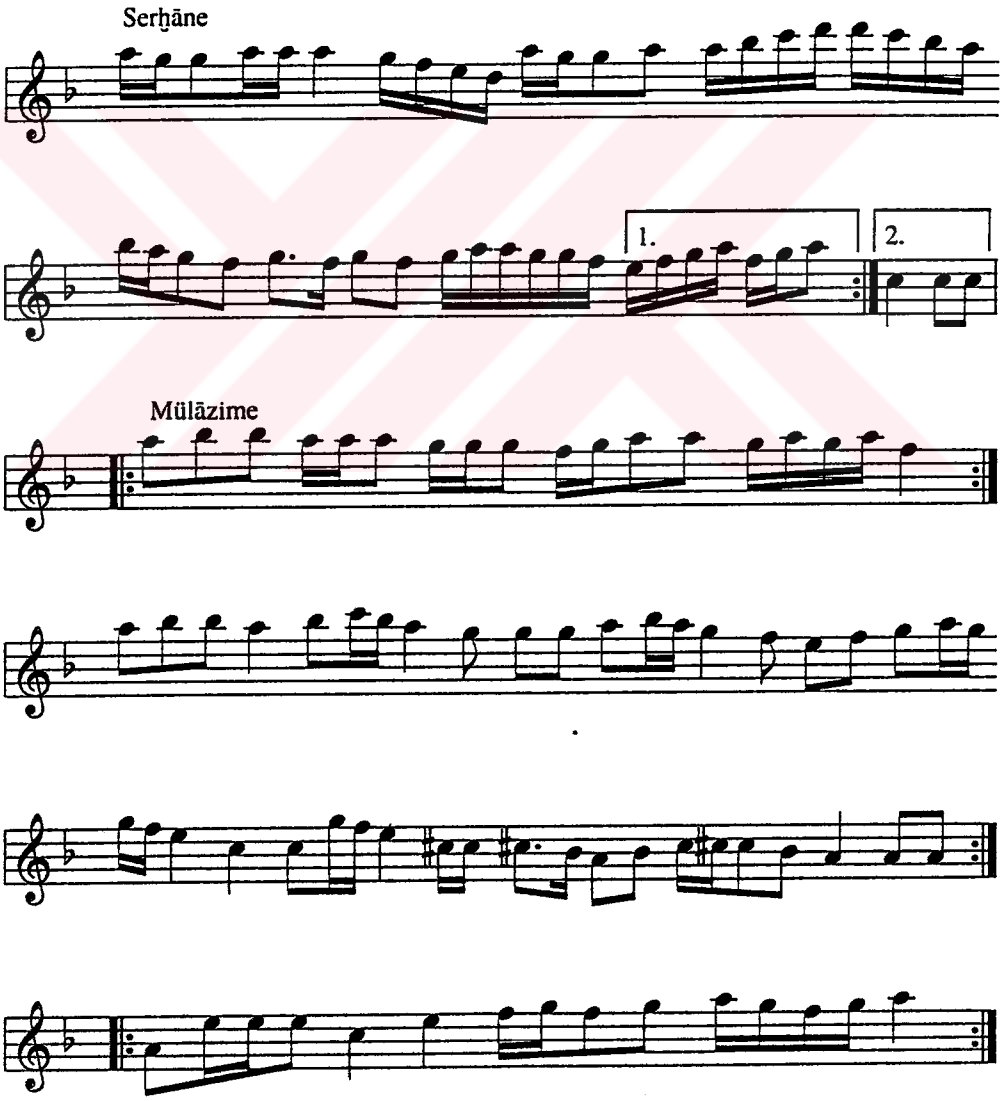

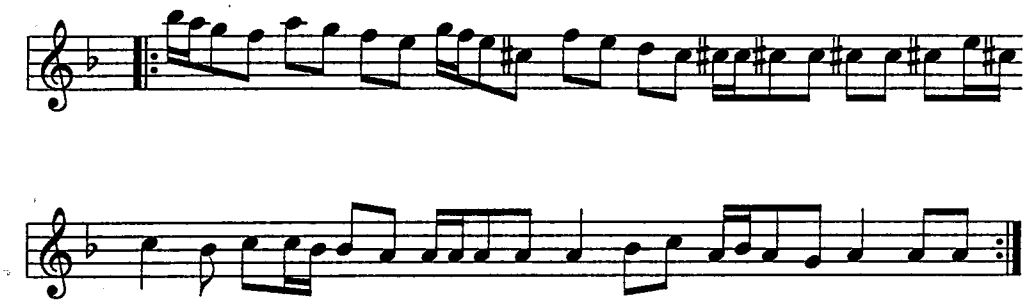

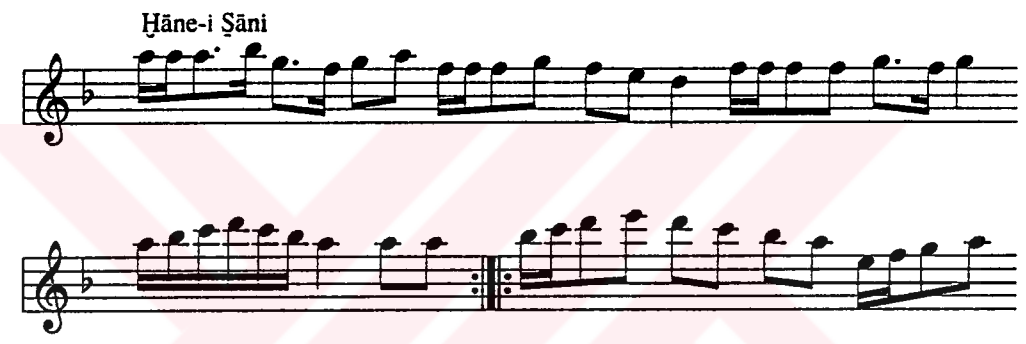

Ḫāne-i Ṣāni

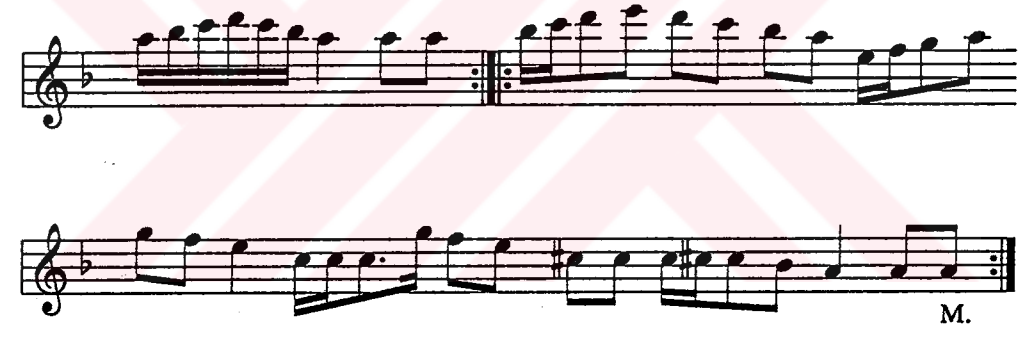

Ḫāne-i Ṣāliṣ

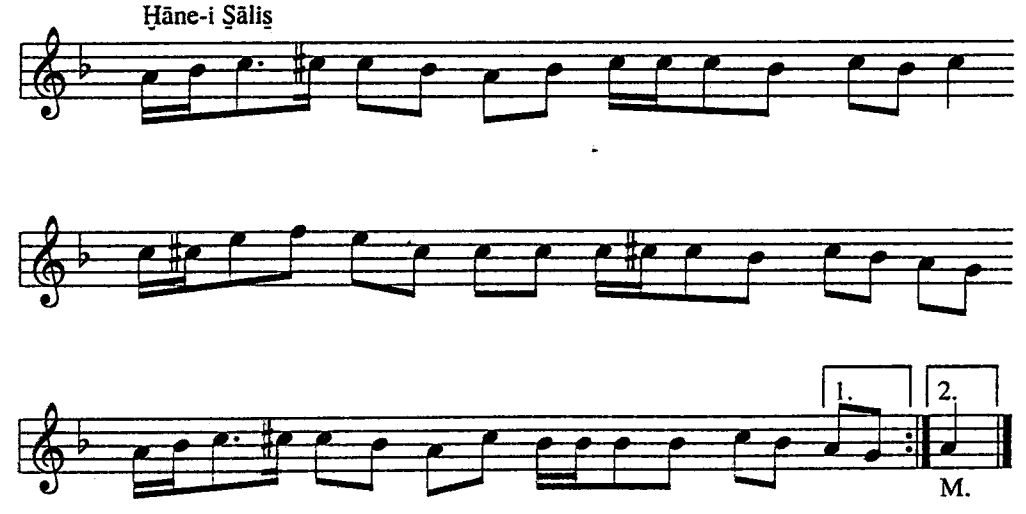

MSS s.286

SEMĀ'Ī

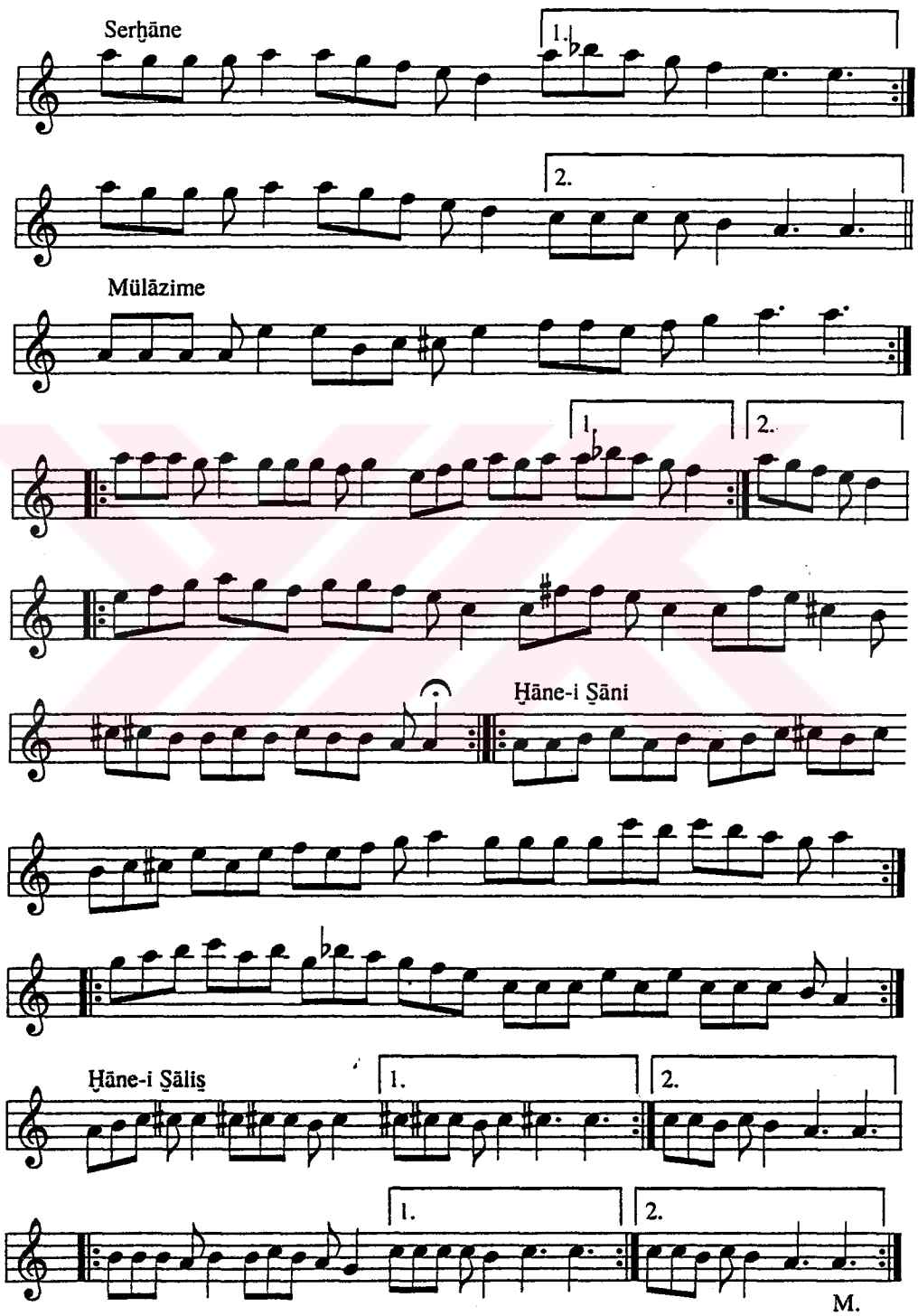

MSS s.287

FAŞL-I ŞEHNĀZ

PİŞREV

Uşūleş Faḫte

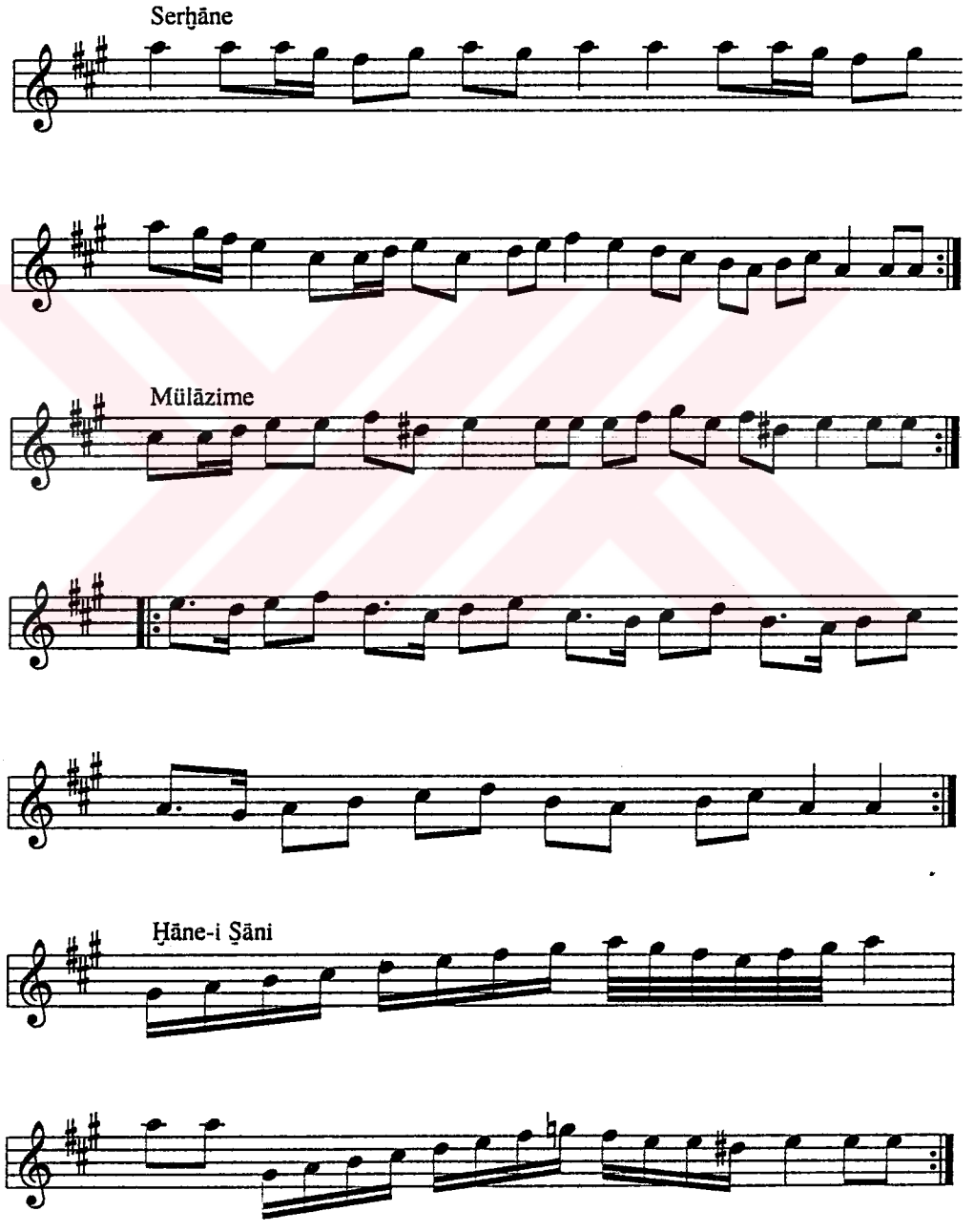

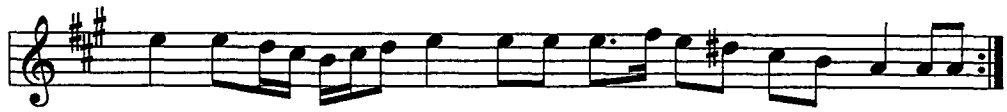

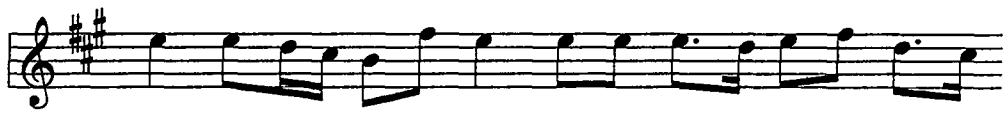

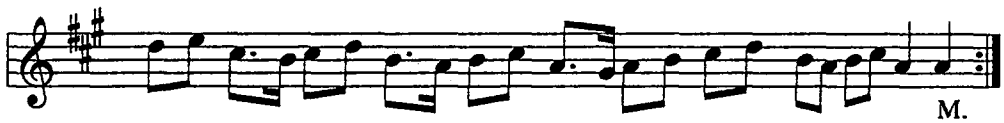

Ḫāne-i Ṣāliṣ

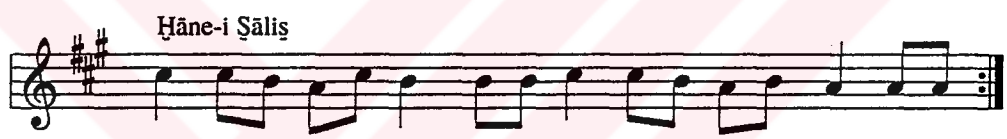

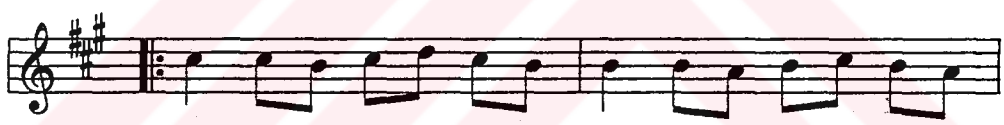

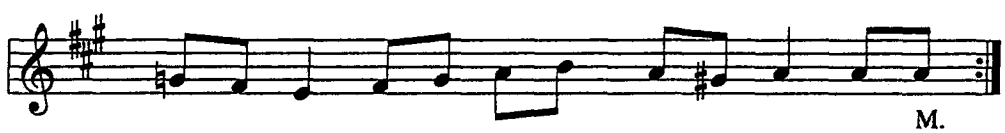

MSS s.288

PİŞREV-İ KÜÇEK ŞEHNĀZ

Uşūleş Düyek

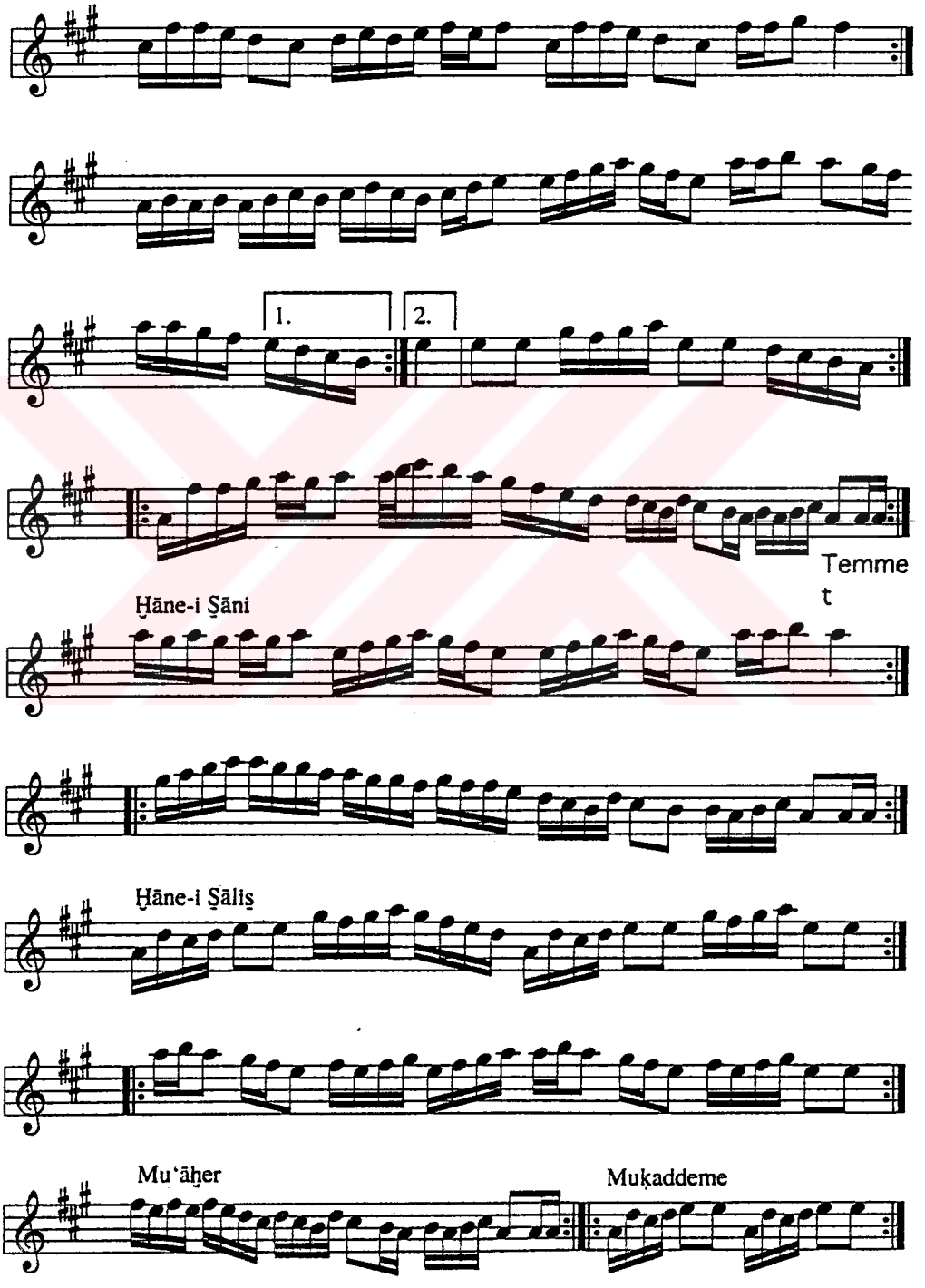

MSS s.289

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

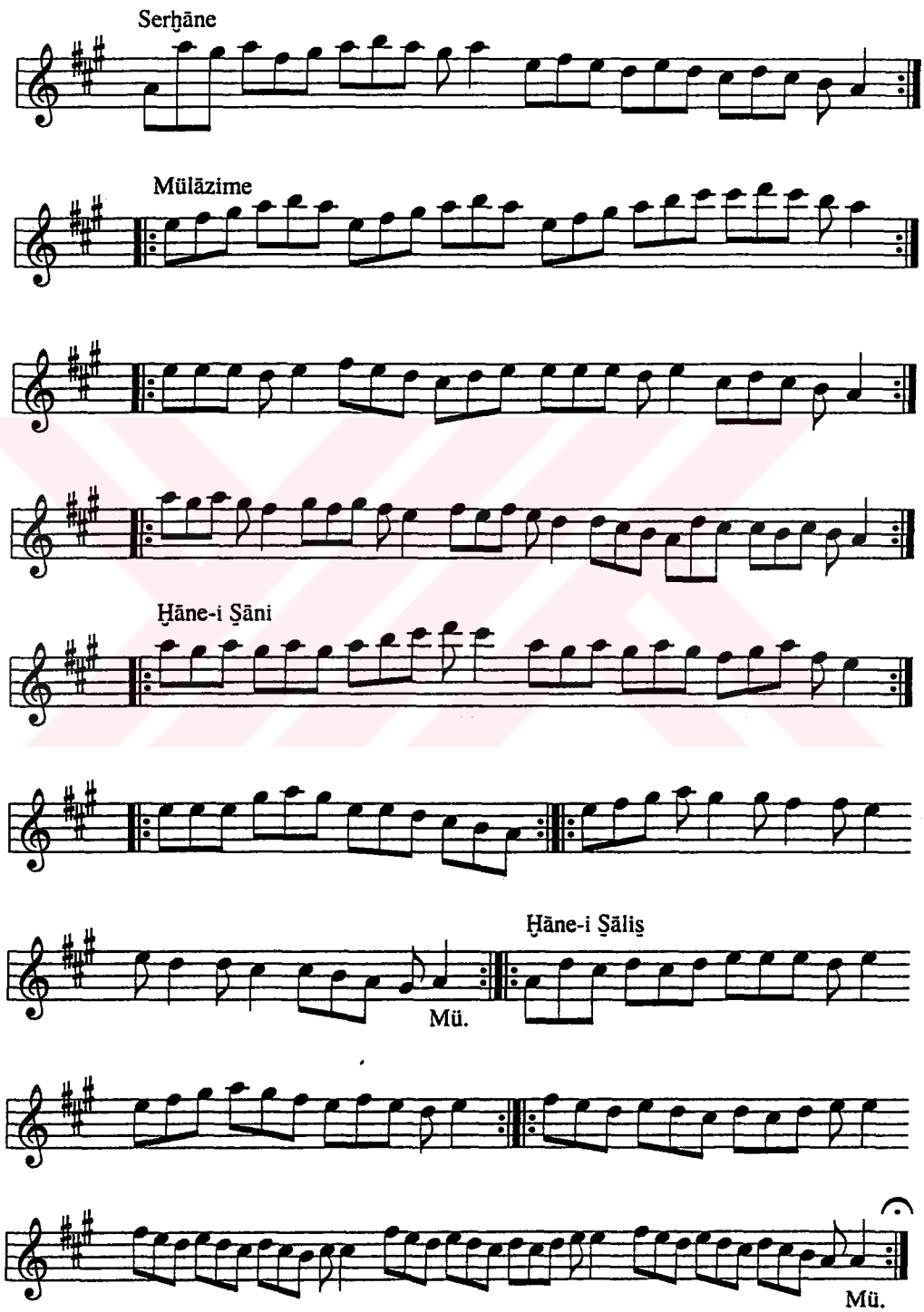

MSS s.290

FAŞL-I NİKRİZ

PİŞREV-İ REVĀN-I BAḪŞ

Uşūleş Berevşān

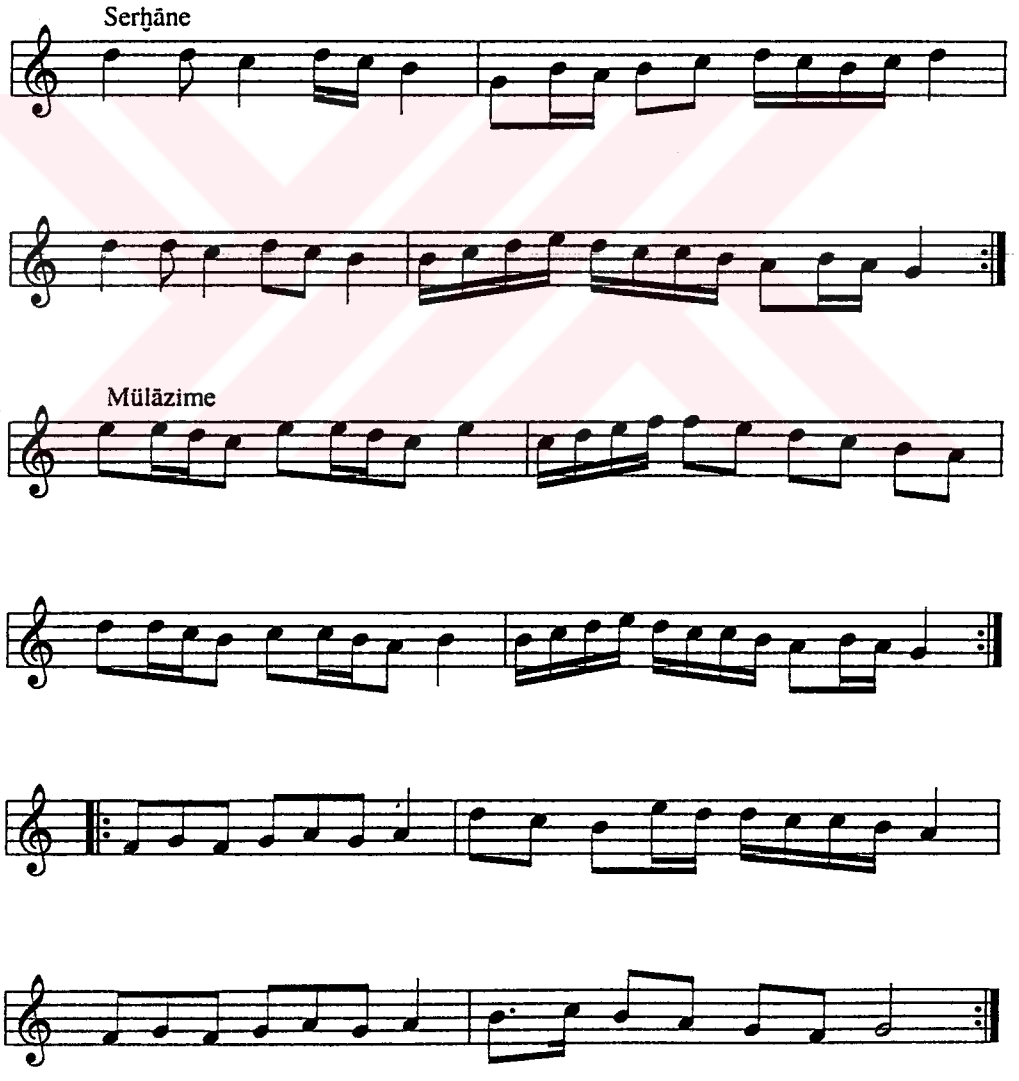

Ḥāne-i Ṣāni

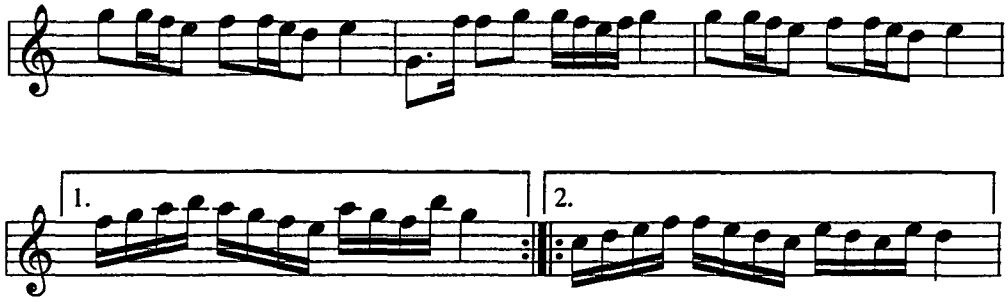

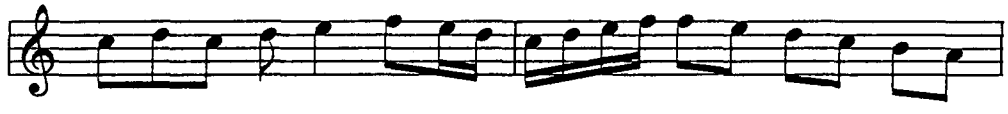

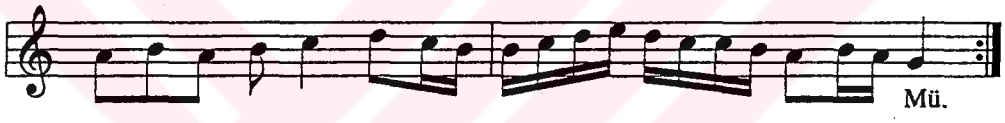

Ḥāne-i Ṣāliṣ

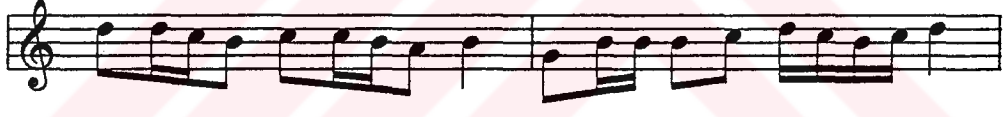

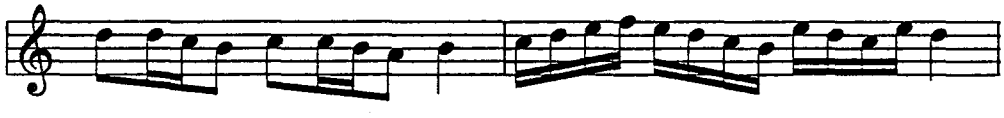

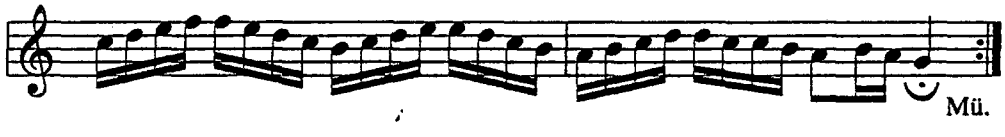

MSS s.291-1

PİŞREV

Serḫāne

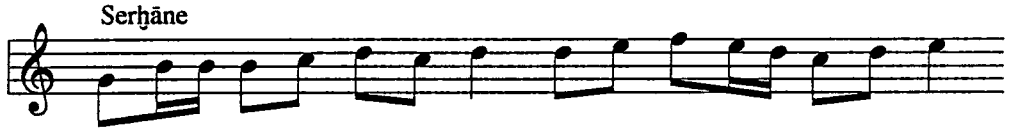

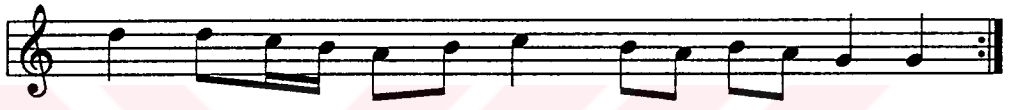

Mülāzime

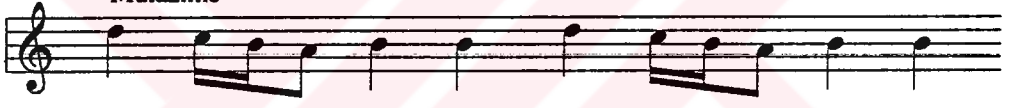

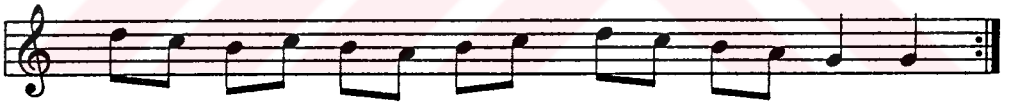

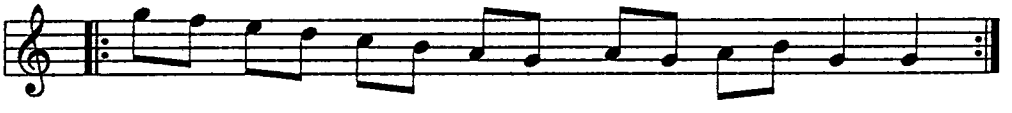

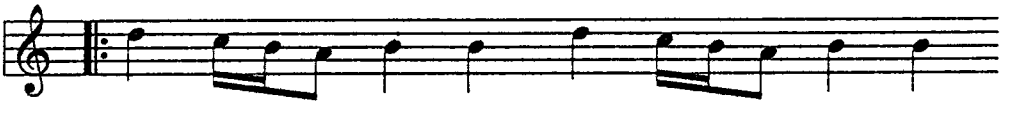

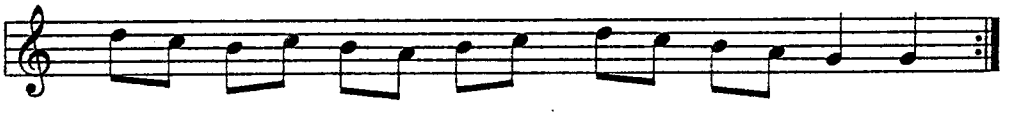

Ḫāne-i Ṣāni

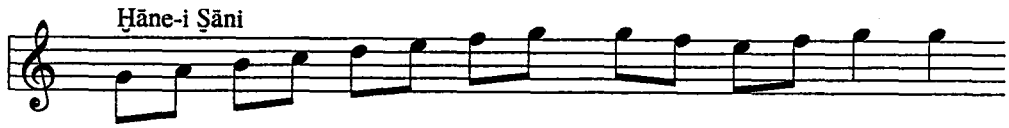

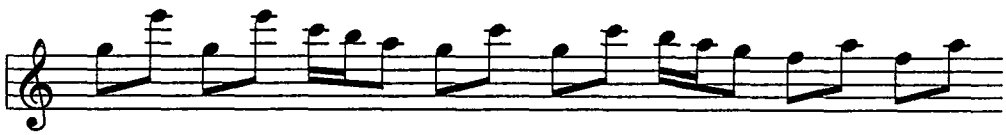

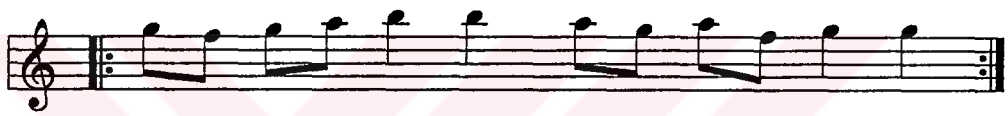

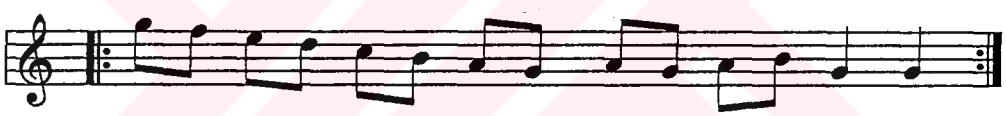

Ḫāne-i Ṣāliṣ

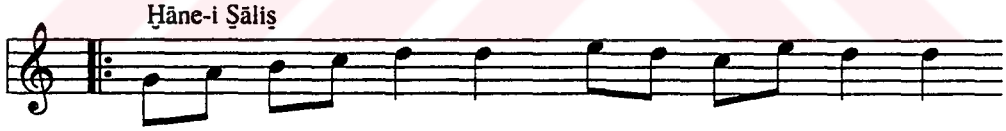

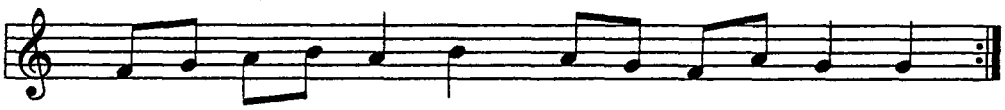

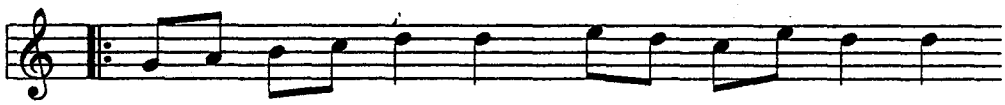

MSS s.291-2

PİŞREV

Serḫāne

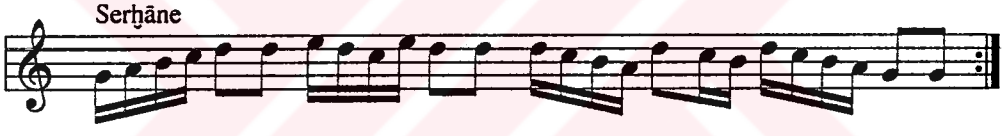

Mülāzime

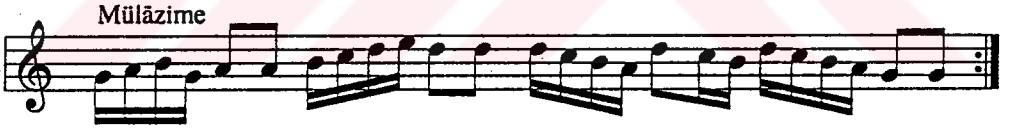

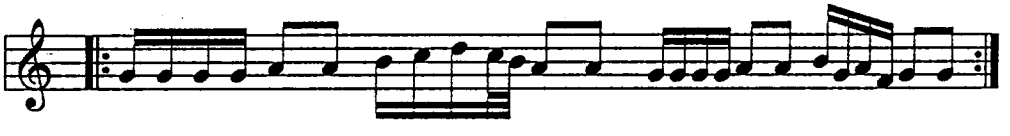

Ḫāne-i Ṣāni

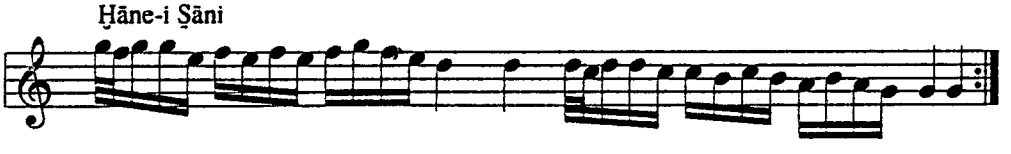

Ḫāne-i Ṣāliṣ

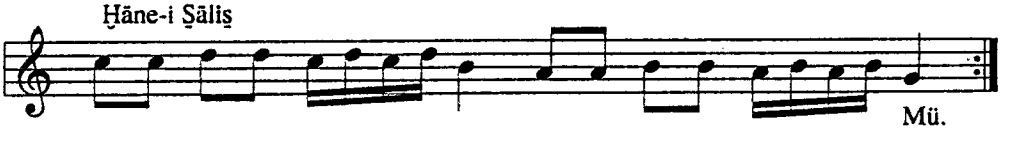

Mü.

MSS s.292-1

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Düyek

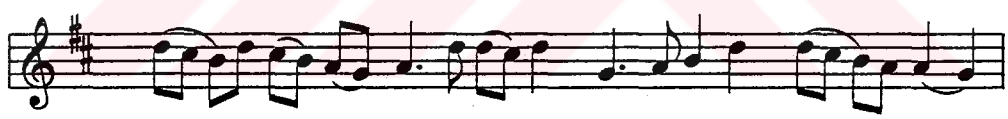

'Aş ḳe lin den 'ā şı ḳı cā mi le ṣah bā söy le dür

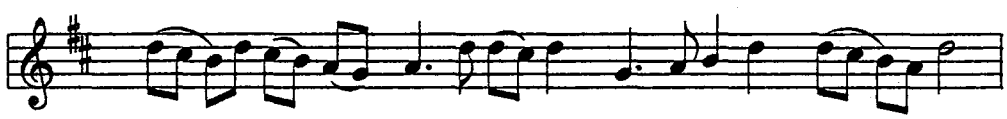

Ṭū ṭi yi sük ker me ni ol la' li zi bā söy le dür

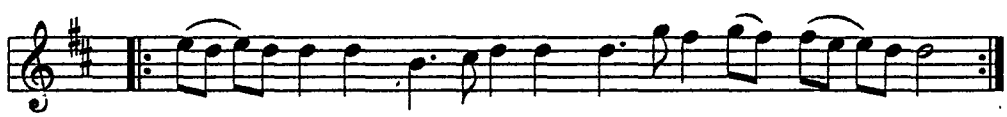

Söy le mez dim sır rı 'aş ḳı ḳā dir ol sam 'ā le me

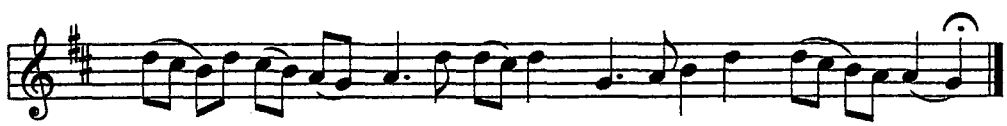

Ā de mi 'aş kü ma ḥab bet bül bü lā sā söy le dir

MSS s.292-2

SEMĀ'İ

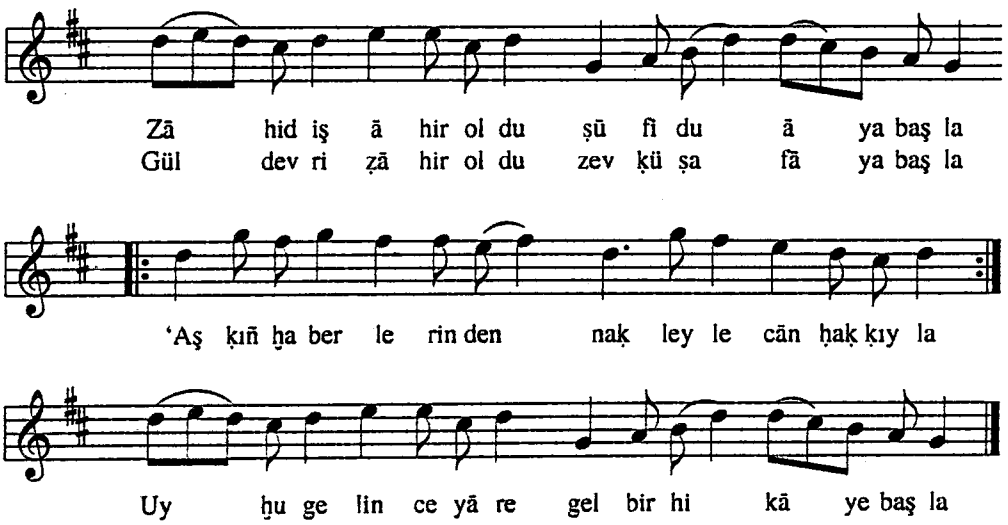

MSS s.292-3

(?)

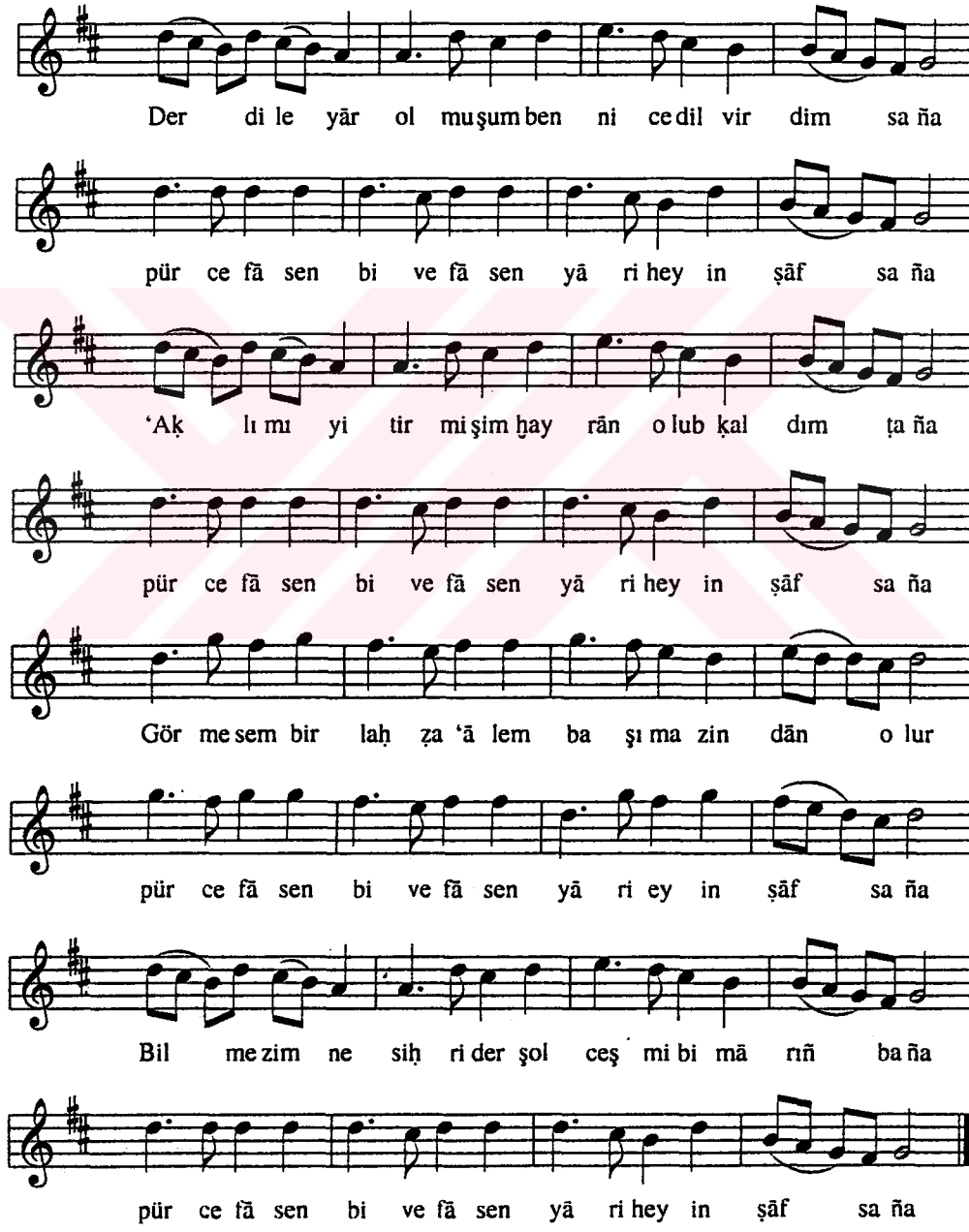
Der di le yār ol muşum ben ni ce dil vir dim sa ña
pür ce fā sen bi ve fā sen yā ri hey in ṣāf sa ña
'Aḳ lı mı yi tir mi şim ḫay rān o lub ḳal dım ṭa ña
pür ce fā sen bi ve fā sen yā ri hey in ṣāf sa ña
Gör me sem bir laḥ ẓa 'ā lem ba şı ma zin dān o lur
pür ce fā sen bi ve fā sen yā ri ey in ṣāf sa ña
Bil me zim ne siḥ ri der şol ceş mi bi mā rıñ ba ña
pür ce fā sen bi ve fā sen yā ri hey in ṣāf sa ña

MSS s.293

SEMĀ'Ī

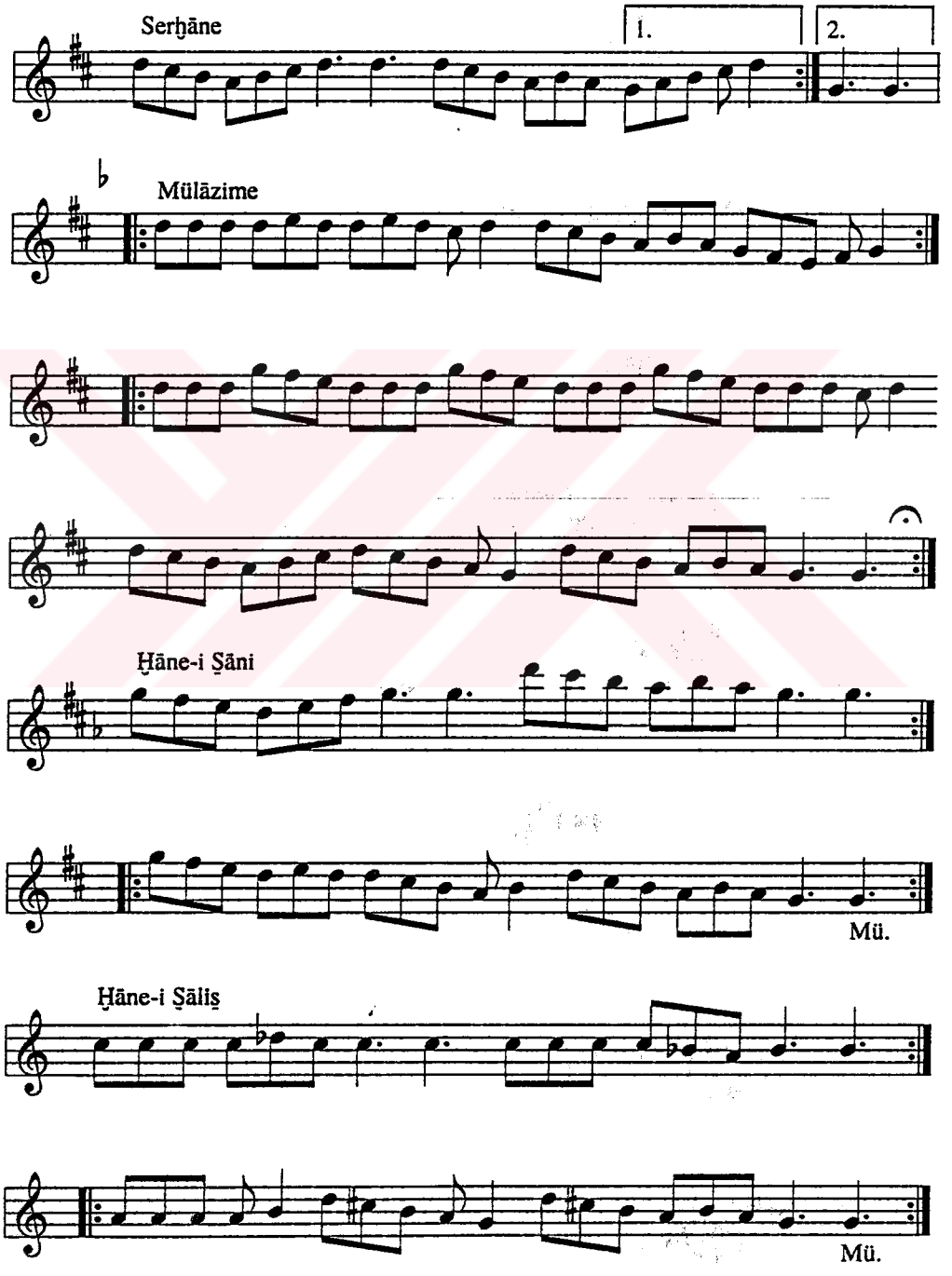

MSS s.294

PİŞREV

Uṣūleş Ṣaḳil

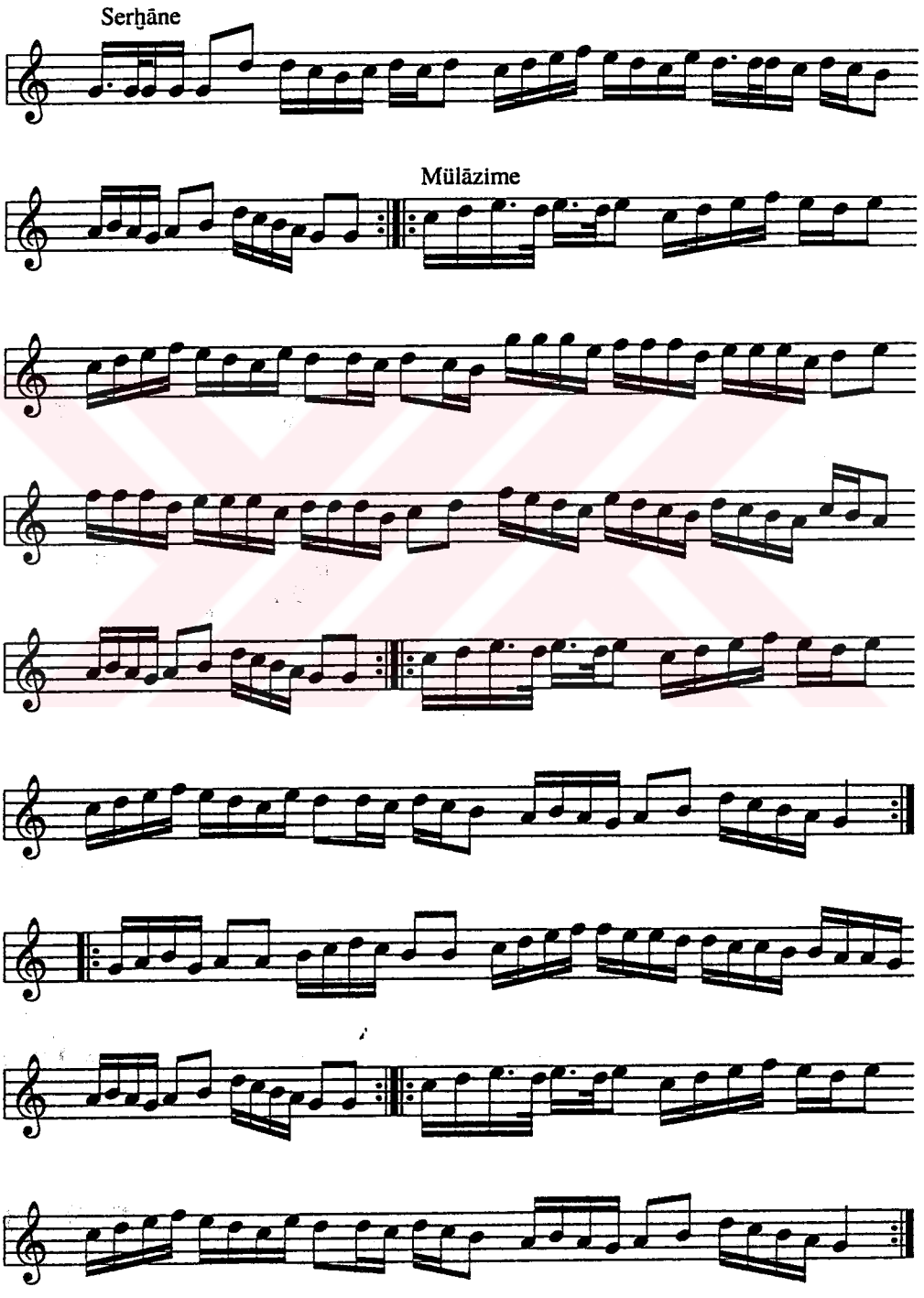

Ḫāne-i Ṣāni

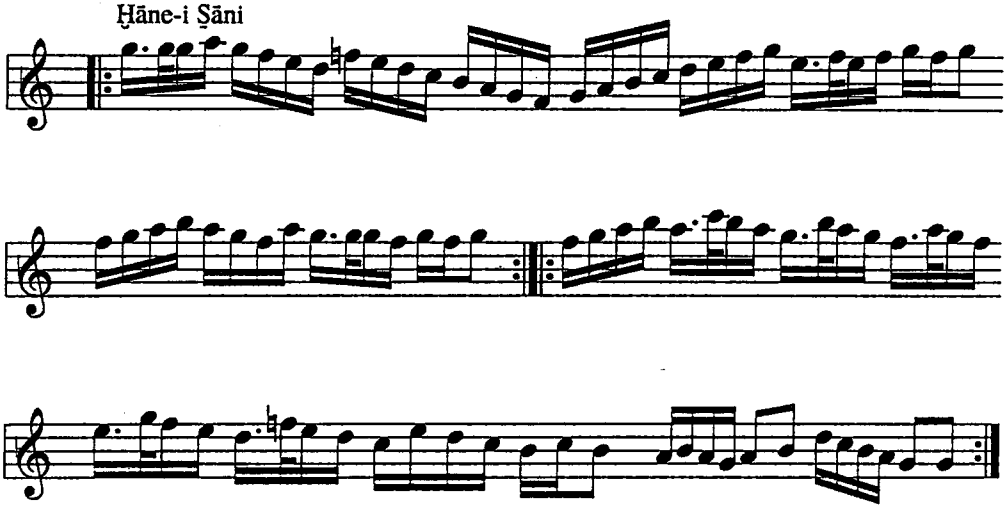

Ḫāne-i Ṣāliṣ

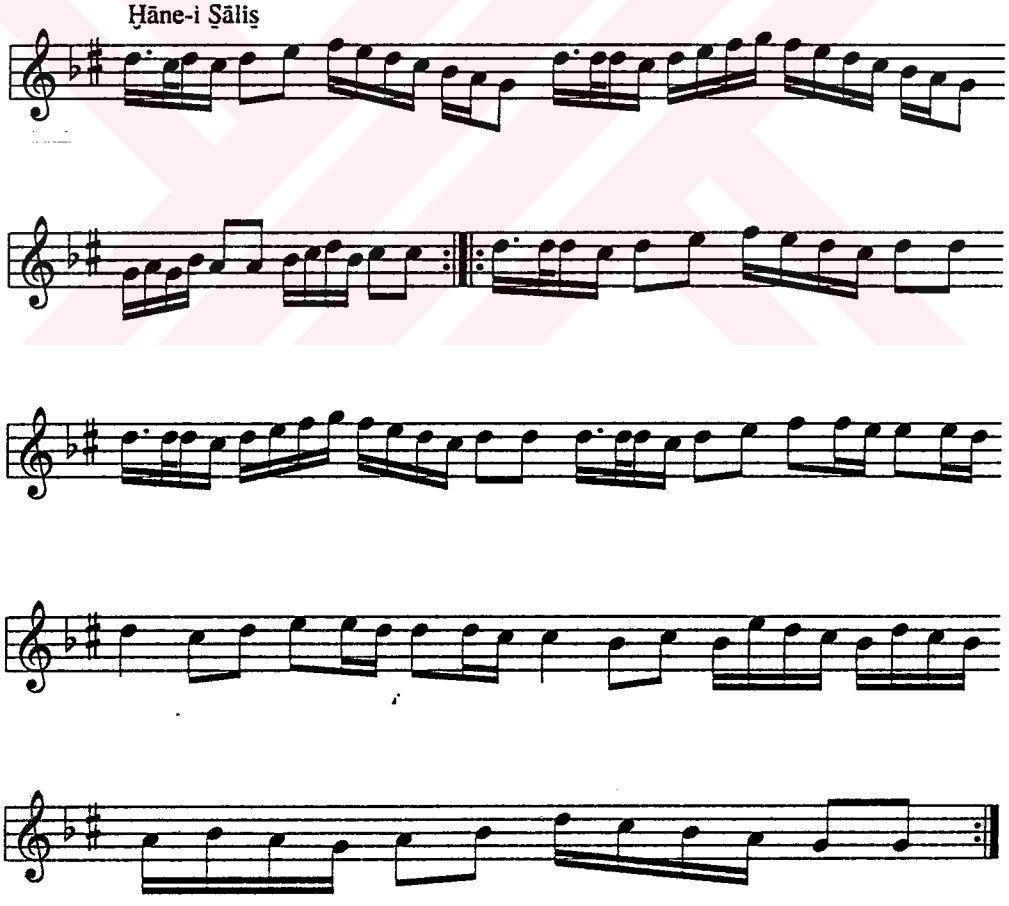

MSS s.295

FASL-I BŪSELİK

PİŞREV

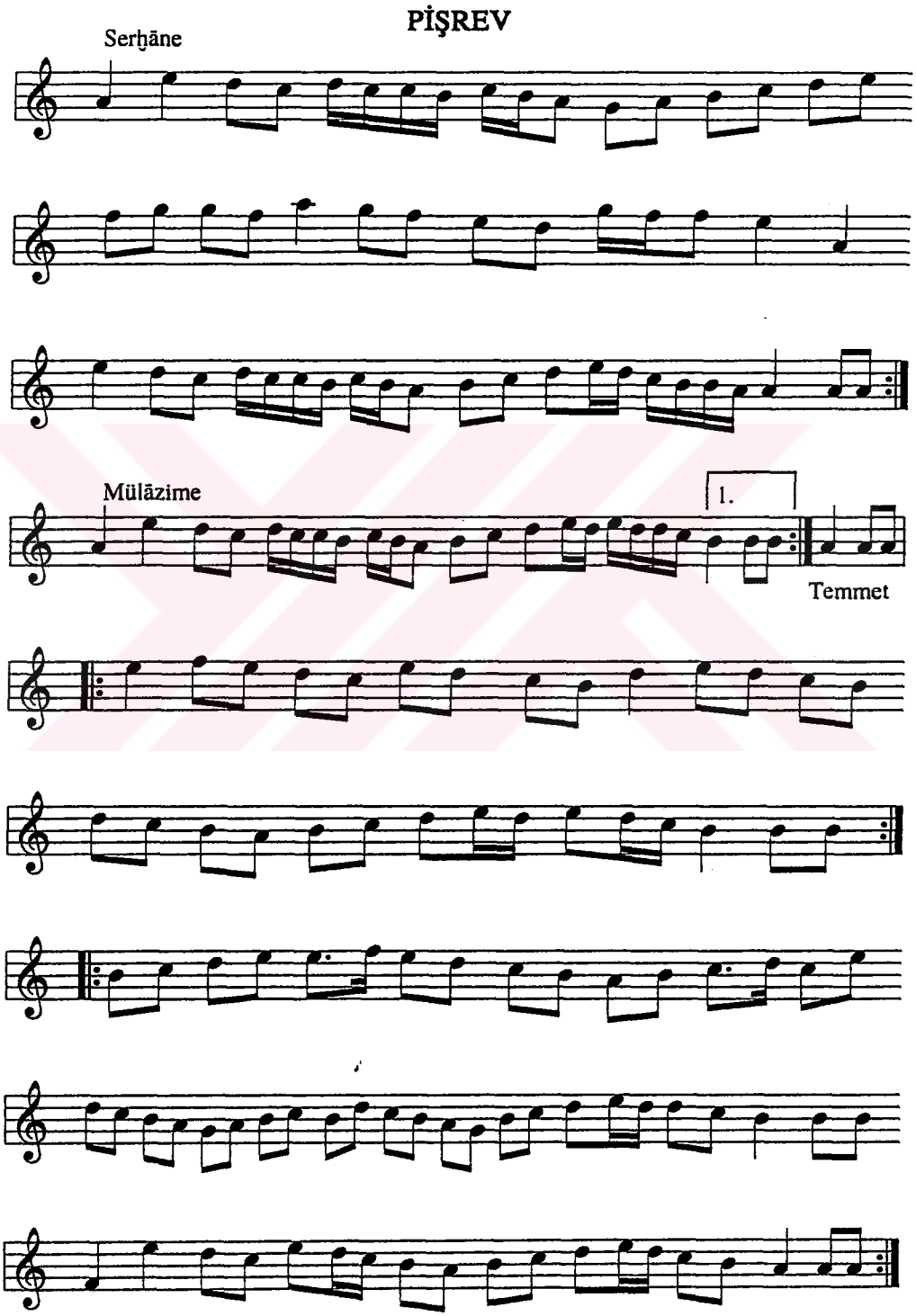

MSS s. 296

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Ḍarb-ı Feṭḥ

Serḫāne

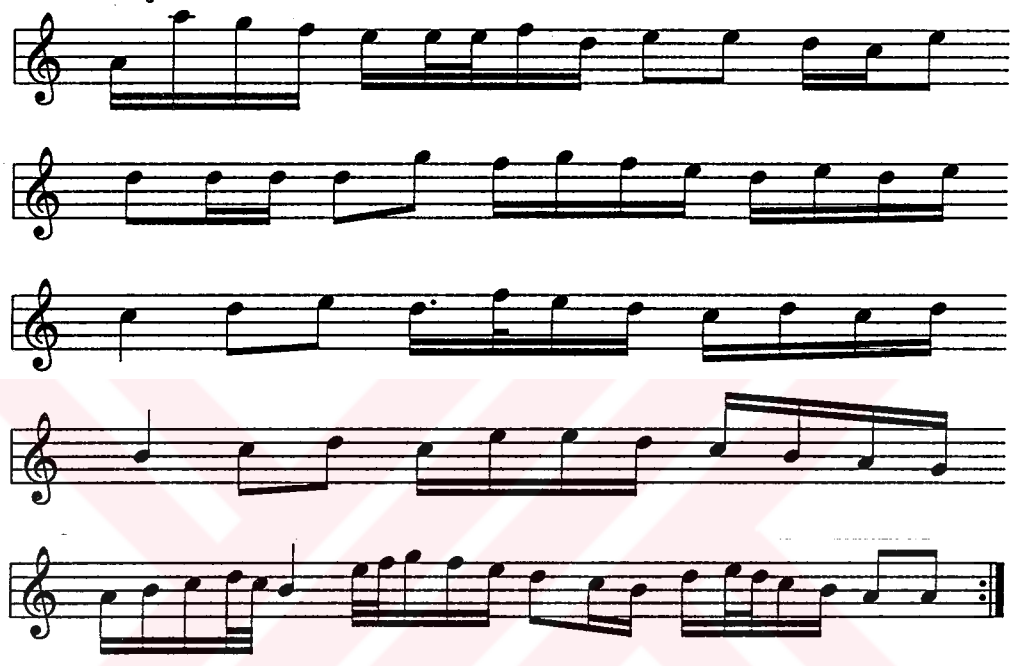

Mülāzime

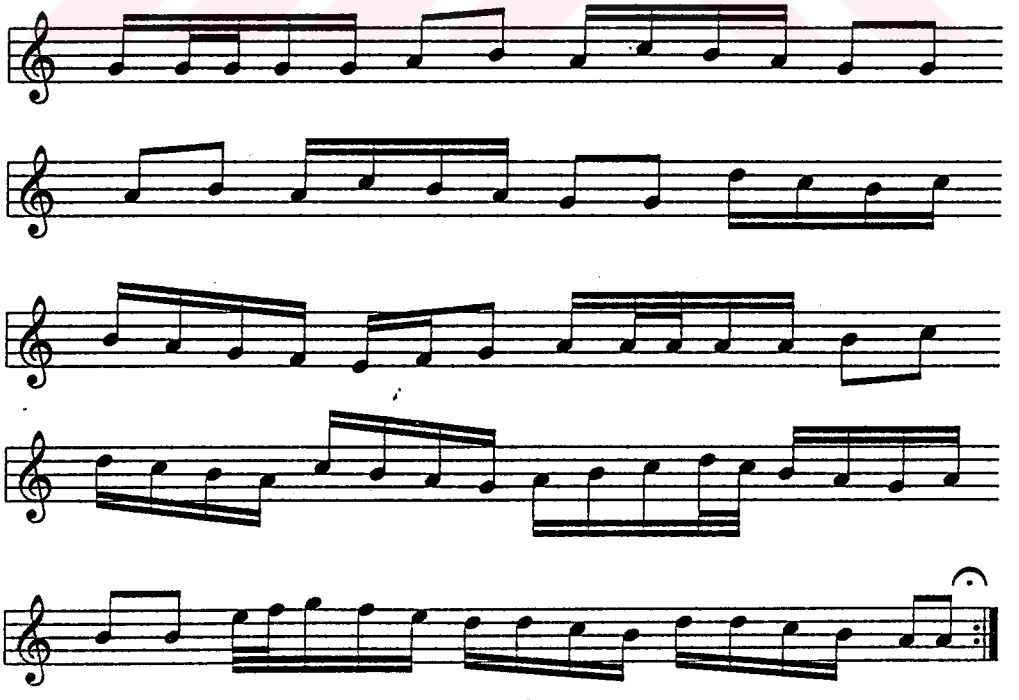

Ḫāne-i Ṣāni

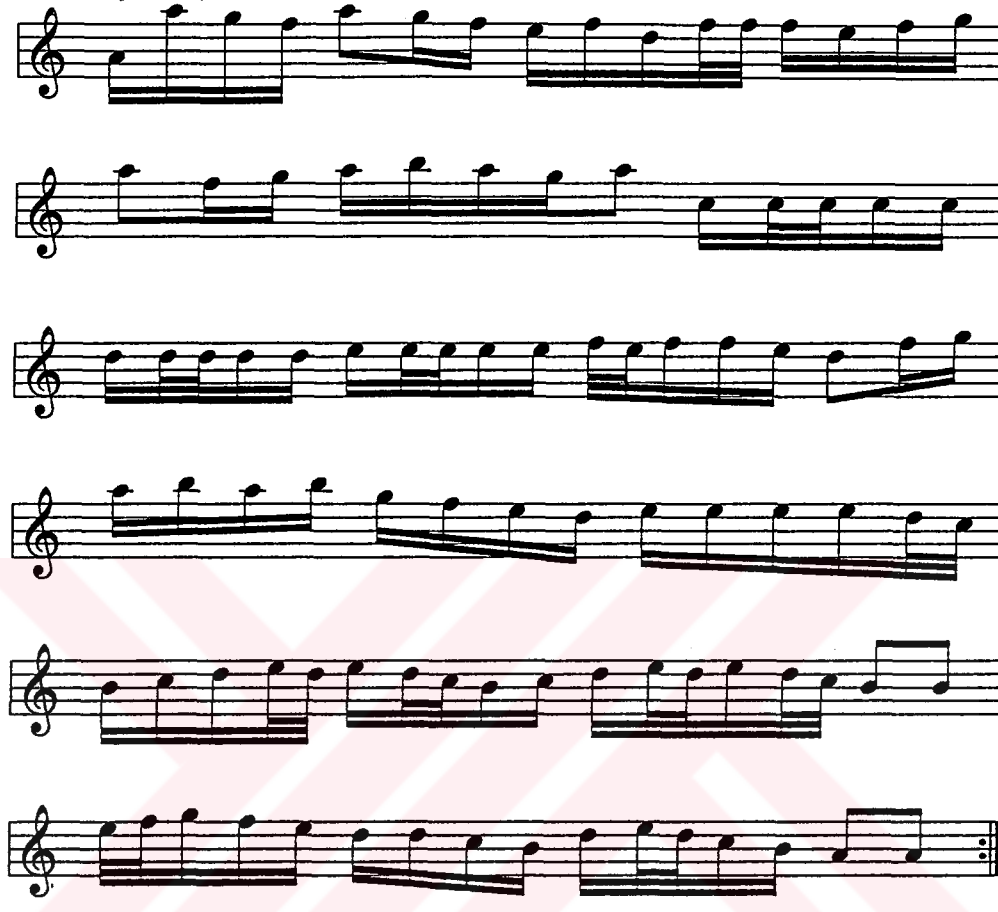

Zeyl

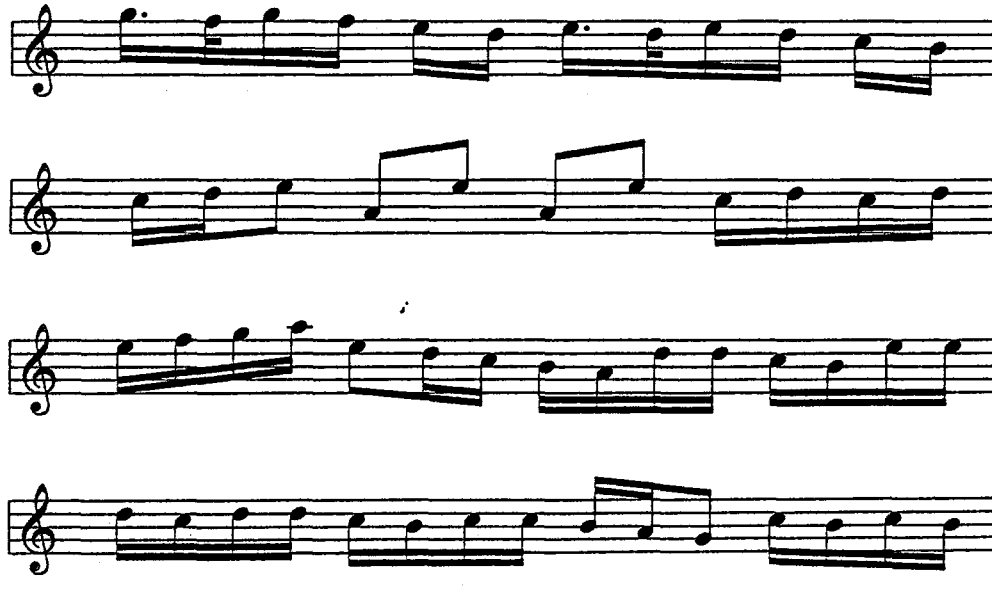

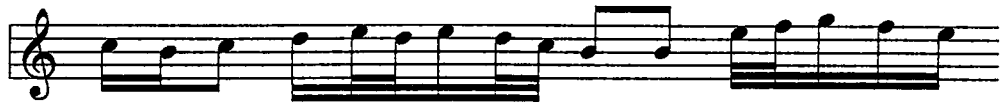

Mü.

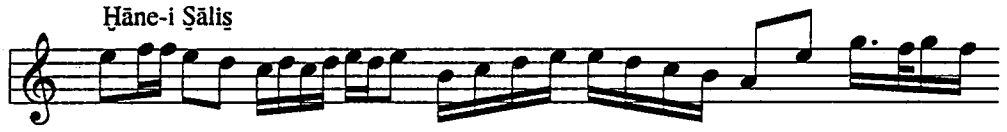
Ḥāne-i Ṣāliṣ

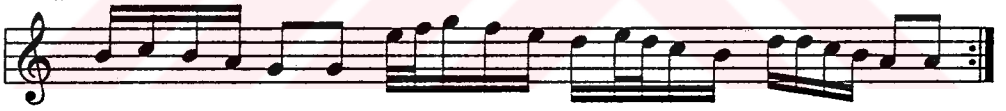
Zeyl Mülāzime

MSS s. 297-1

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr

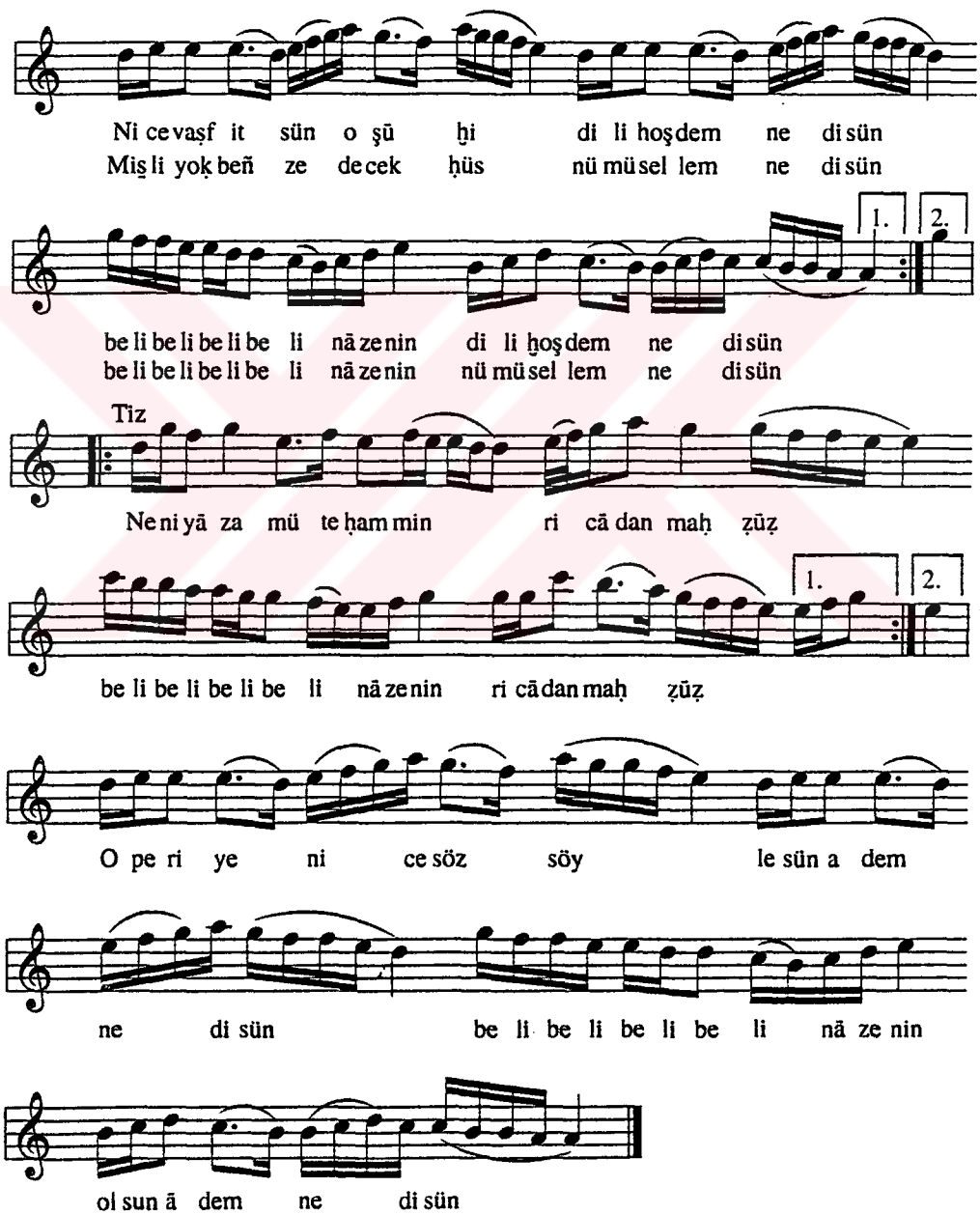

MSS s. 297-2

SEMĀ'İ

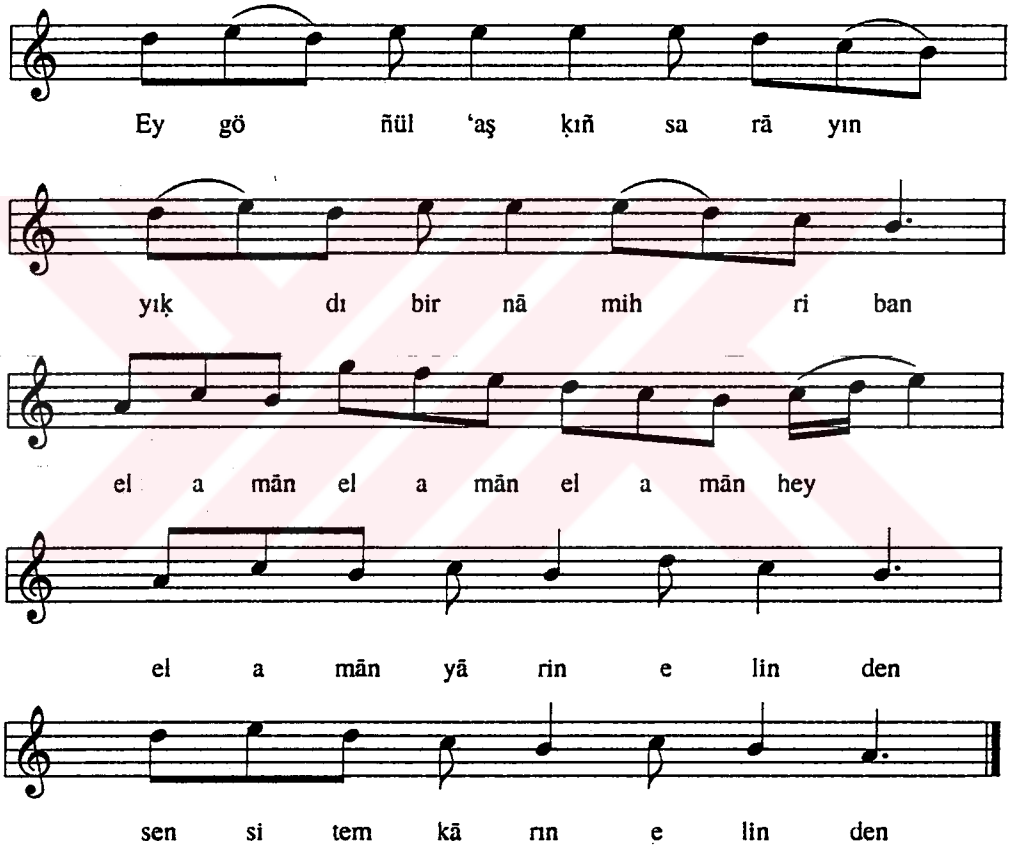

Ey göñül 'aşḳın sarāyın yıḳdı bir nā-mihribān (el amān ...)
Görmedim anıñ gibi bi-raḥm ẓālim der cihān (el amān eyżan)
Ḥālimi disem yamāndır dimesem dahi yamān (el amān eyżan)

Ben anıñ yoluna başım ḳoymışām ol istemez (el amān eyżan)
Ḥüsnüne mağrūr olub bir laḥẓa sözüm dinlemez (el amān eyżan)
Biñ belā gelse baña bir kez nedir ḥāliñ dimez (el amān eyżan)

MSS s. 298

FAŞL-I ʻAŞİRĀN BŪSELİK

PİŞREV-İ DERVİŞ SÜLEYMĀN

Uşüleş Düyek

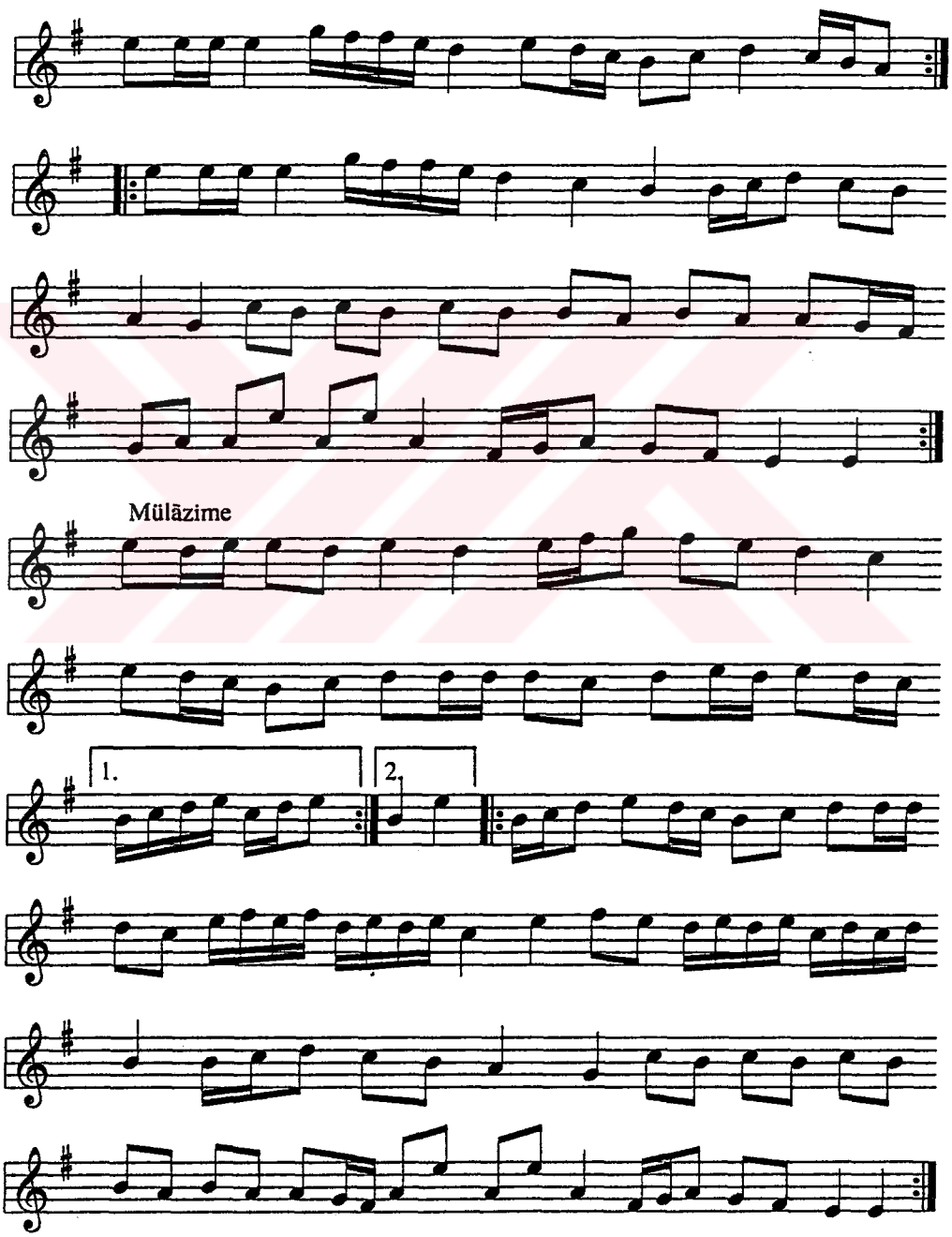

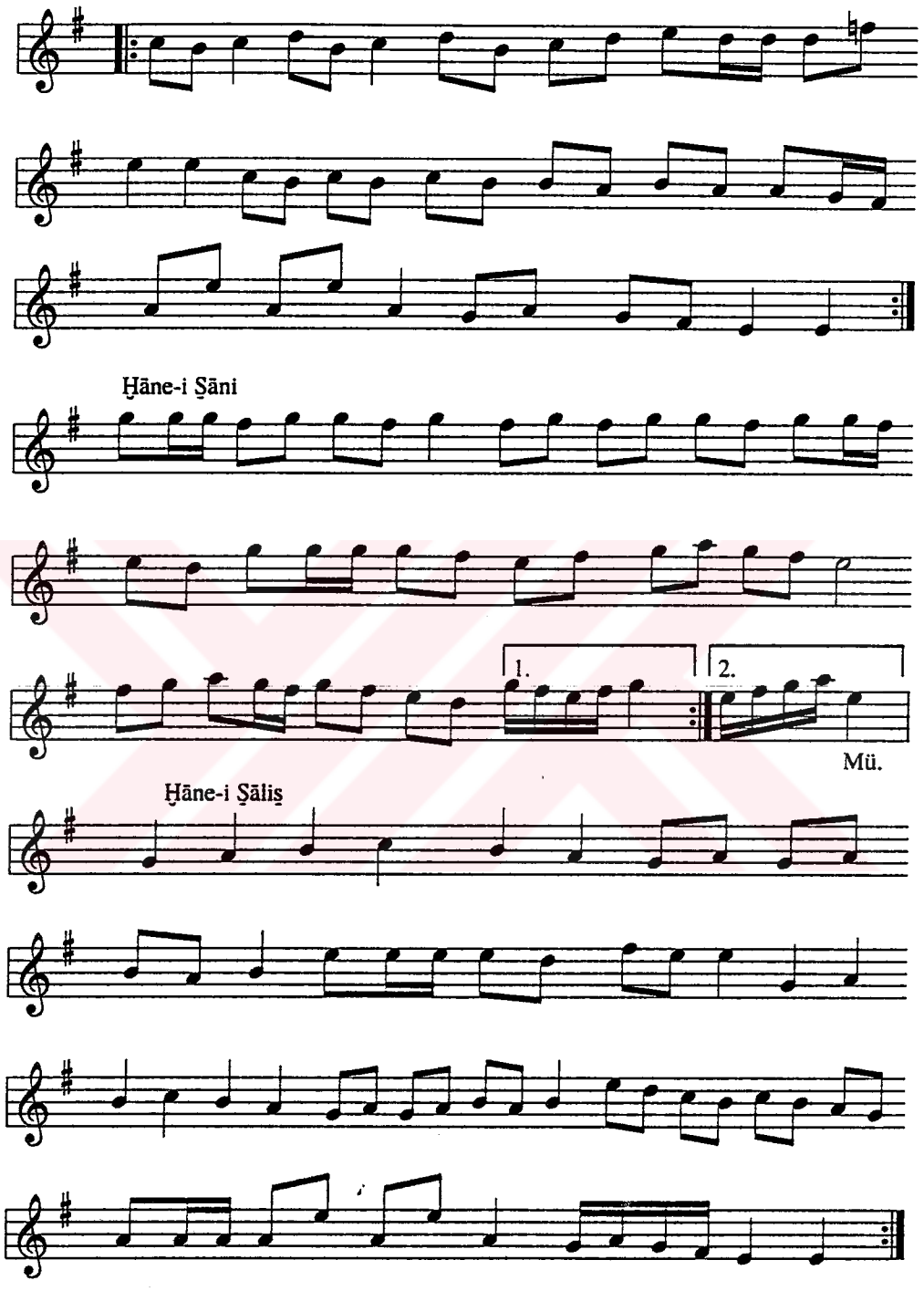
Ḫāne-i Ṣāni
1.
2.
Mü.
Ḫāne-i Ṣāliṣ

MSS s. 299

PİŞREV

Der Maḳām-ı Mezbūr

Uṣūleş Ḥāvi

Serḫāne

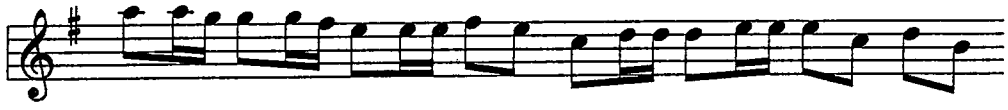

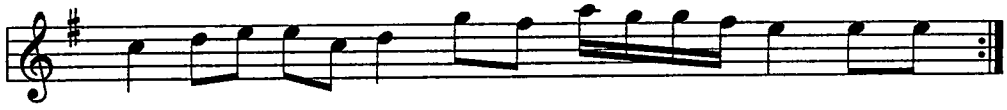

Mülāzime

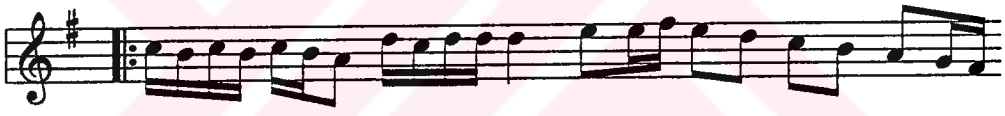

Ḫāne-i Ṣāni

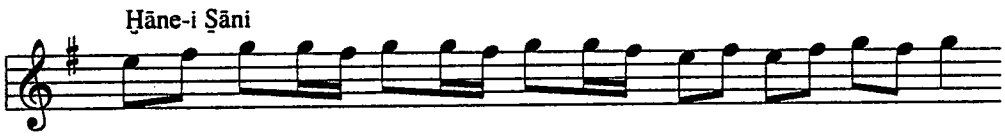

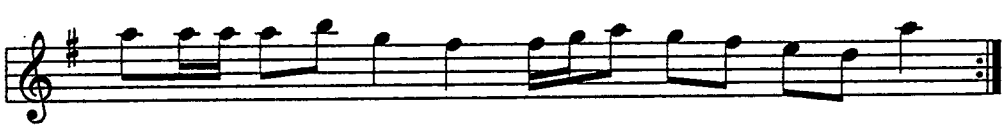

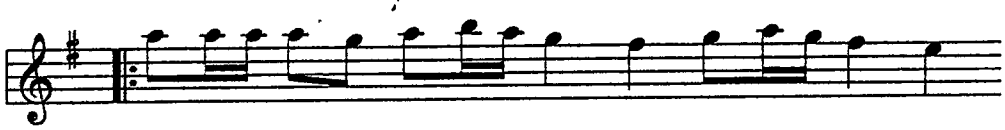

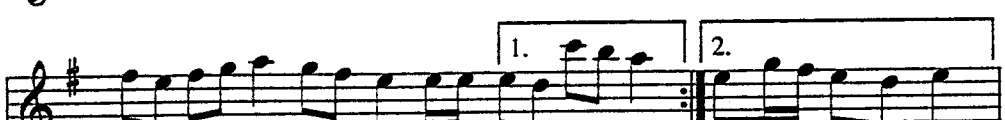

Mü.

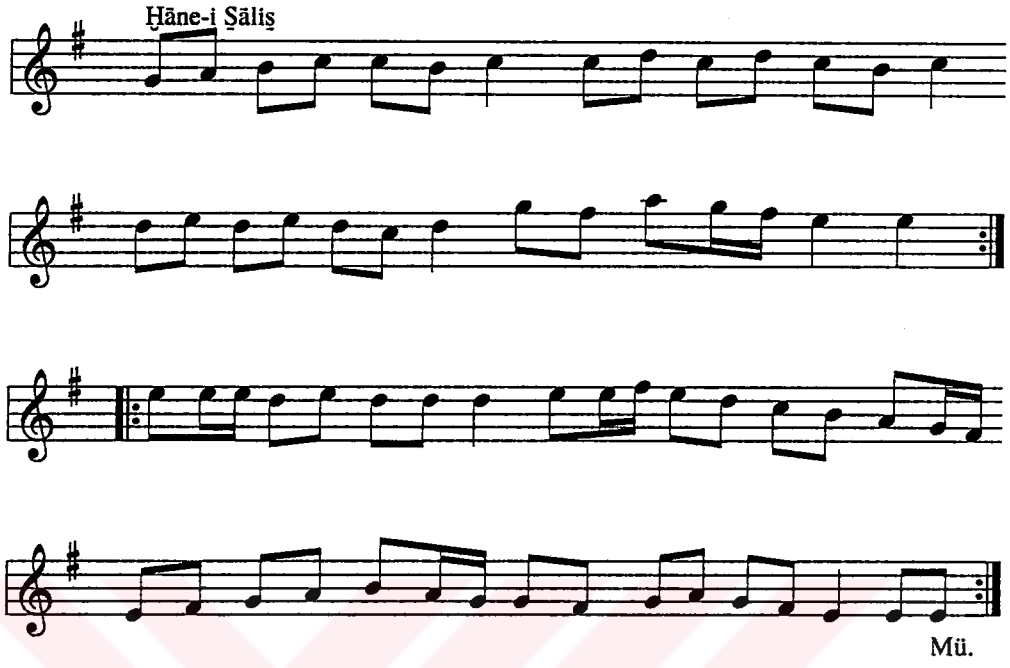
Ḫāne-i Ṣāliṣ
Mü.

MSS s. 300-1

İLĀHİ

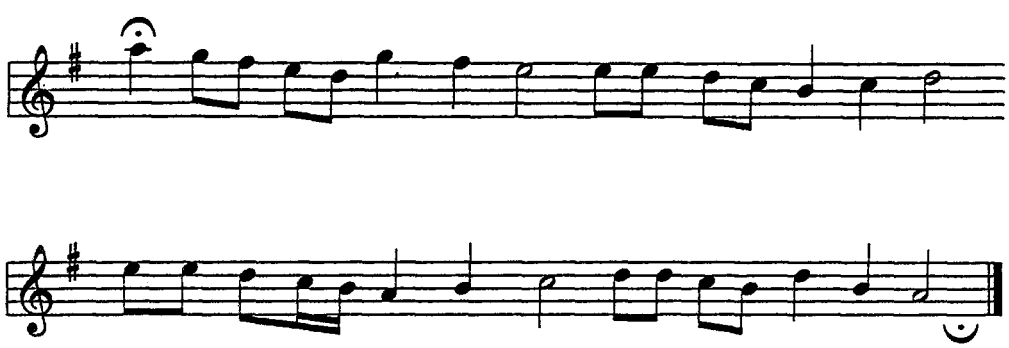

MSS s. 300-2

İLĀHİ

Der Maḳām-ı ʻAcem ʻAşirān

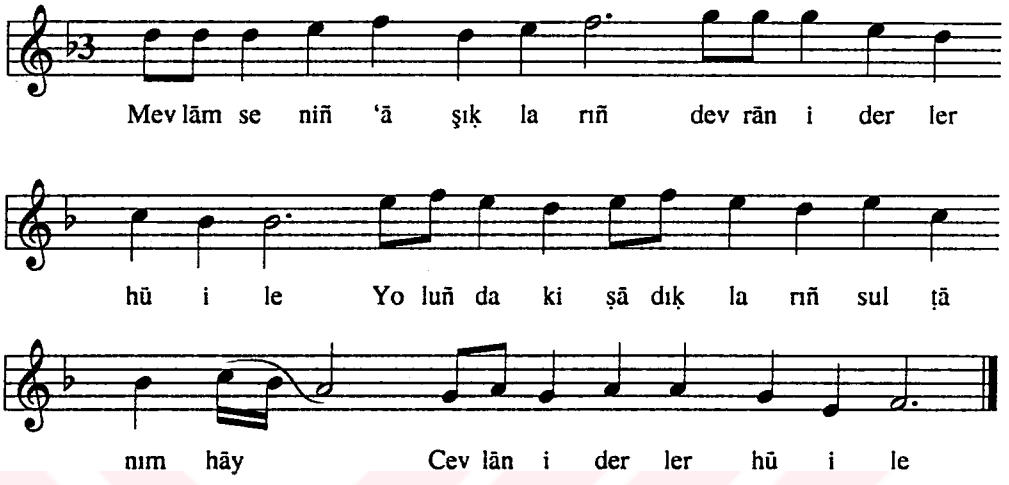

Mevlā'm seniñ ʻāşıklarıñ
Devrañ iderler hū ile
Yoluñdaki sādıklarıñ sulṭānım hāy
Cevlān iderler hū ile

ʻAşḳıñ şarābından içüp
Fāni ḫalāyıḳdan geçüp
Vaṣluñ hevāsında uçup sulṭānım hāy
Meydān iderler hū ile

Gör bülbülün sadāsını
Gül şevkinin ġavġasını
Açup göñüller pasını sulṭānım hāy
Ḫandān iderler hū ile

Güller alup eller varaḳ
Bülbüller oḳurlar sabaḳ
Her şeyde görüp nūr-ı Ḥaḳ sultānım hāy
Eẕān iderler hū ile

ʻAşḳ bülbülünün bāġına
Kim düşer şevḳ ırmaġına
Çıkup maḥabbet ṭaġına sultānım hāy
Seyrān iderler hū ile

Bunca merātib geçmeğe
Dost illerine uçmaġa
Ḥaḳḳa irüp rāz açmaġa sulṭānım hāy
İnʻām iderler hū ile

MSS s. 301

(?)

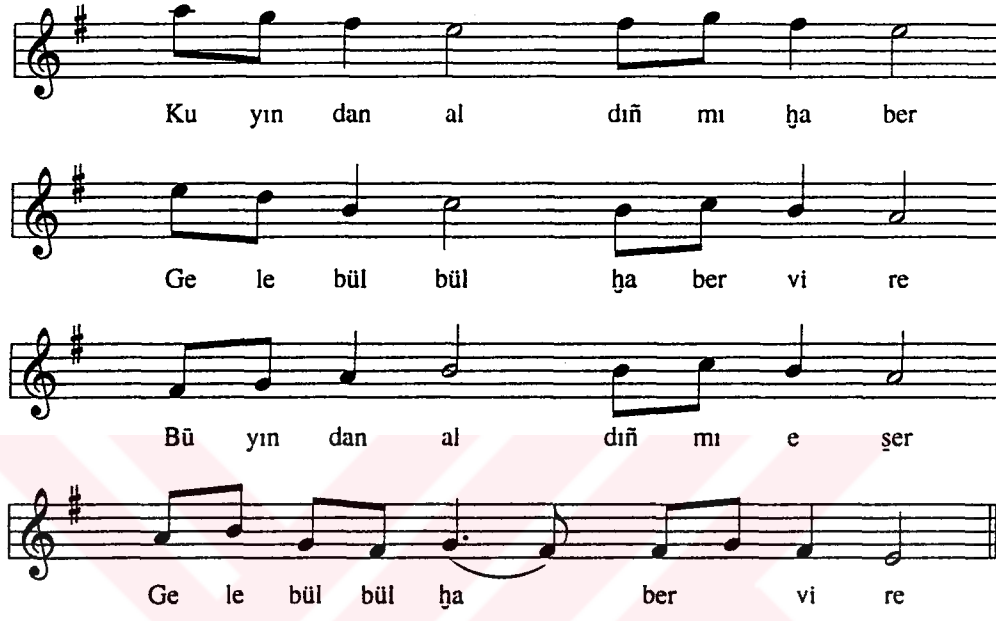

Kūyından aldıñ mı ḫaber
Gele bülbül ḫaber vire
Būyından aldıñ mı eser
Gele bülbül ḫaber vire

Ey bülbül āvāre misin?
'Aşḳ ile pür yāre misin?
Ey bülbül bi-çāre misin?
Gele... eyzan

Bülbülüñ ṭoñları ṣarı
Ṣaḳın dallarından ḫārı
'Aşḳa çāre olsa bāri
Gele ... eyzan

Aḳar çeşmim yaşı çaġlar
Āvāzın işiden aġlar
Yoḫsa bozuldı mı baġlar
Gele ... eyzan

Ey üftāde gel aġlatma
Derdlü yüregim daġlatma
Yā Rabbim Sen mahrūm etme
Gele ... eyzan

MSS s. 302-1

PİŞREV KEMĀNİ MUŞṬAFĀ AĠA

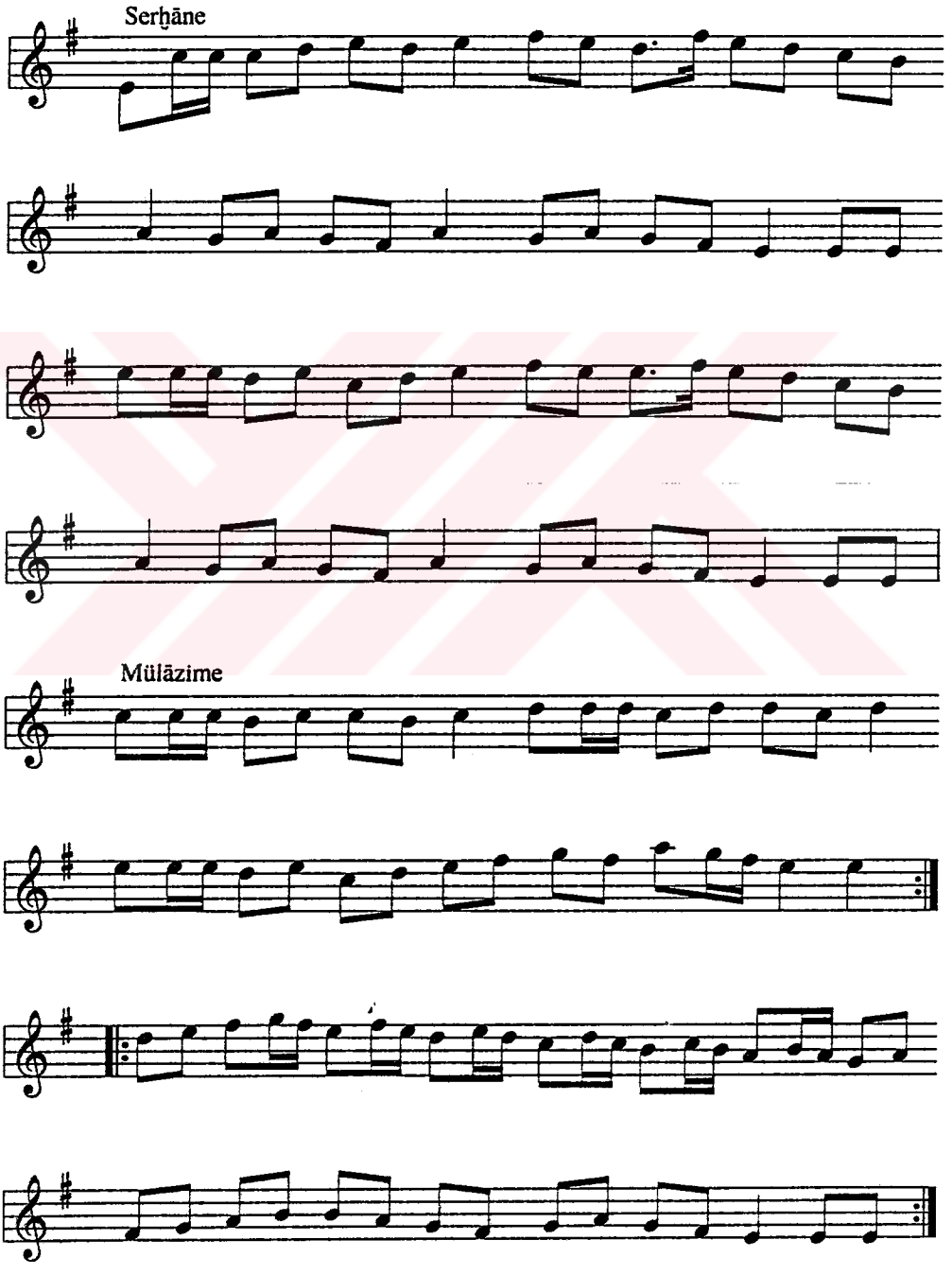

Ḫāne-i Ṣāni

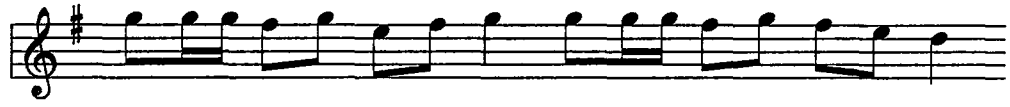

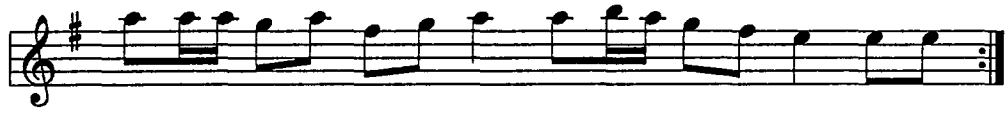

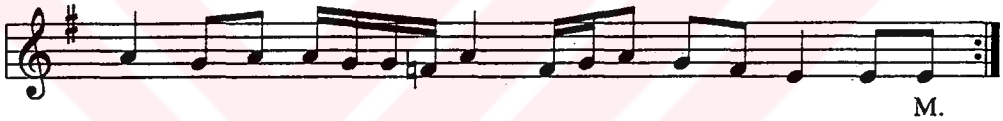

M.

Ḫāne-i Ṣāliṣ

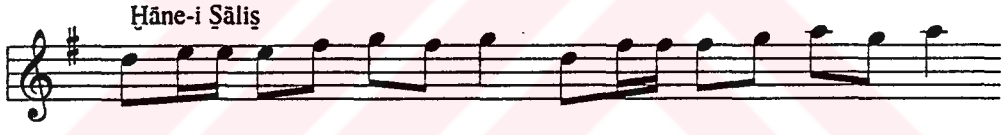

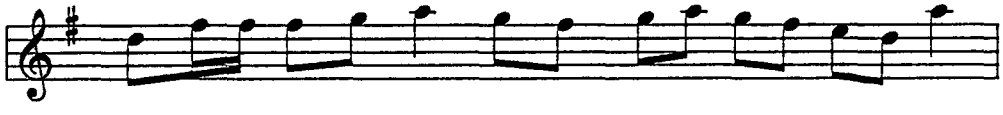

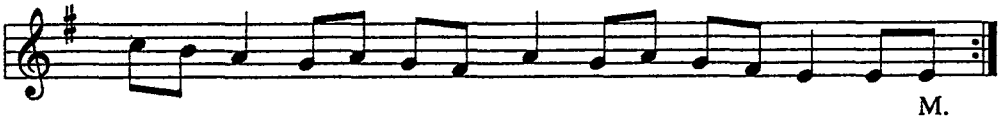

M.

MSS s. 302-2

İLĀHİ MEDḤ-İ ṢALĀT

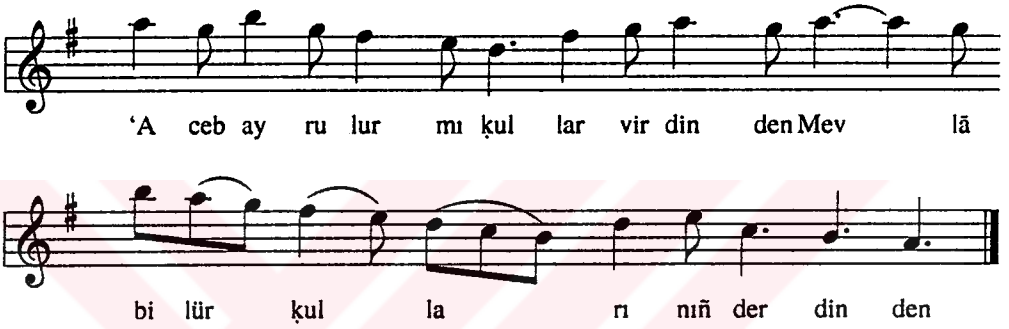

1. 'Aceb ayrılur mı ḳullar virdinden
Mevlā bilür ḳullarınıñ derdinden
İki fehreşteler ṭutar ardından
Sabāḥ nemāzını ḳılduġı zemān

2. Müselmān oldur ki beş vaḳtin ḳıla
Anuñ içi dışı nūr ile ṭola
Yāriñ şefā'atçi Muḥammed ola
Öyle nemāzını ... eyzan

3. Yerden göğe ṣaf ṣaf olur melekler
Meleklere müşteridir felekler
Ḥaḳ ḳatında kabūl olur dilekler
İkindi nemāzı kılduġı zemān

4. Ceṇneti Ḥaḳ ḳendü lüṭfile bezer
Mü'minler ṣeyr ider içinde gezer
Kirāmen Kātibin sevābın yazar
Aḥşam nemāzını ḳılduġı zemān

5. Nūrdan eğerlenmiş anuñ burağı
Mevlā yakın ider aña ıraġı
Tā kıyāmete dek yanar çerāġı
Yatsu nemāzını ḳılduġı zemān

MSS s. 303

PİŞREV

Serḫāne

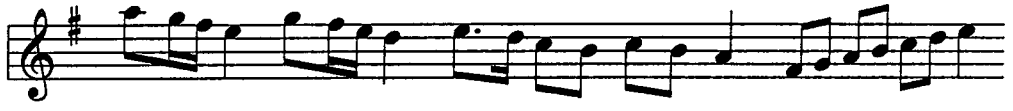

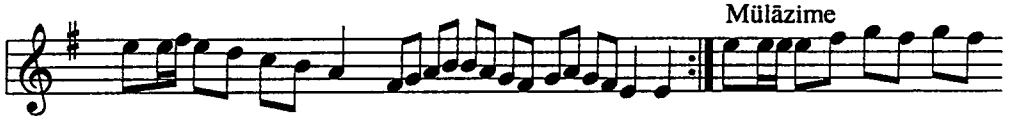

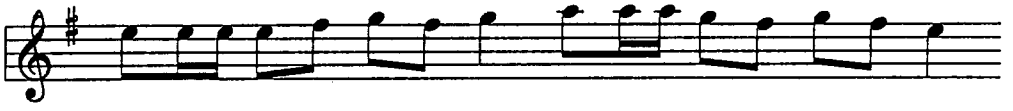

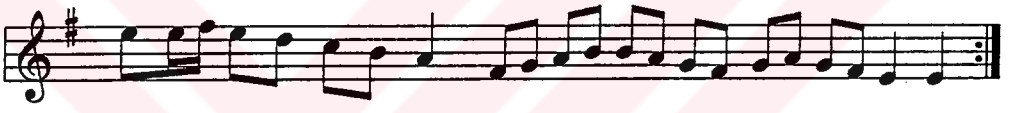

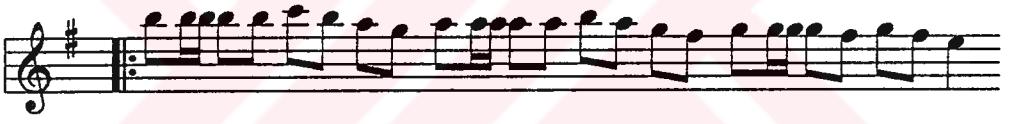

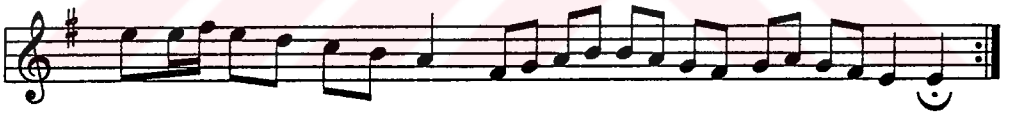

Ḫāne-i Ṣāni

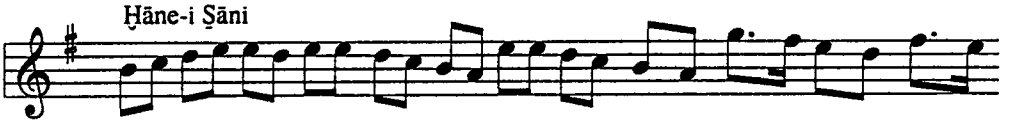

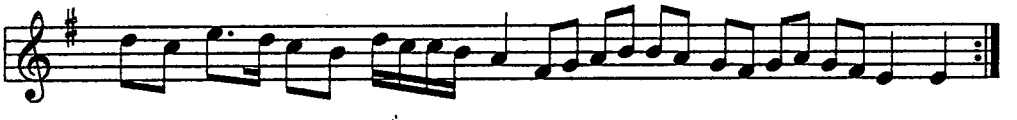

Ḫāne-i Ṣāliṣ

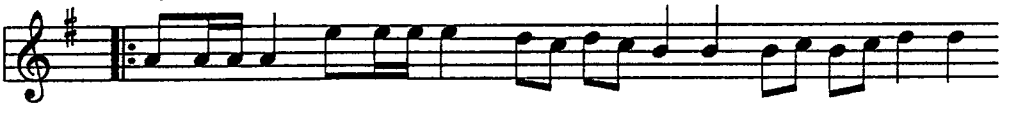

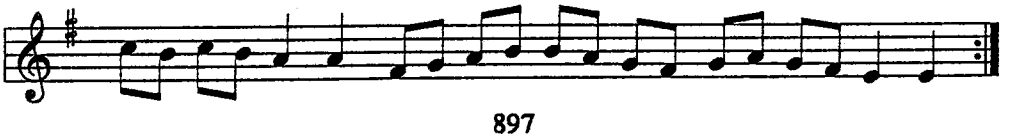

MSS s. 305

PİŞREV-İ SERMEST

Der Maḳām-ı ʿAşirān

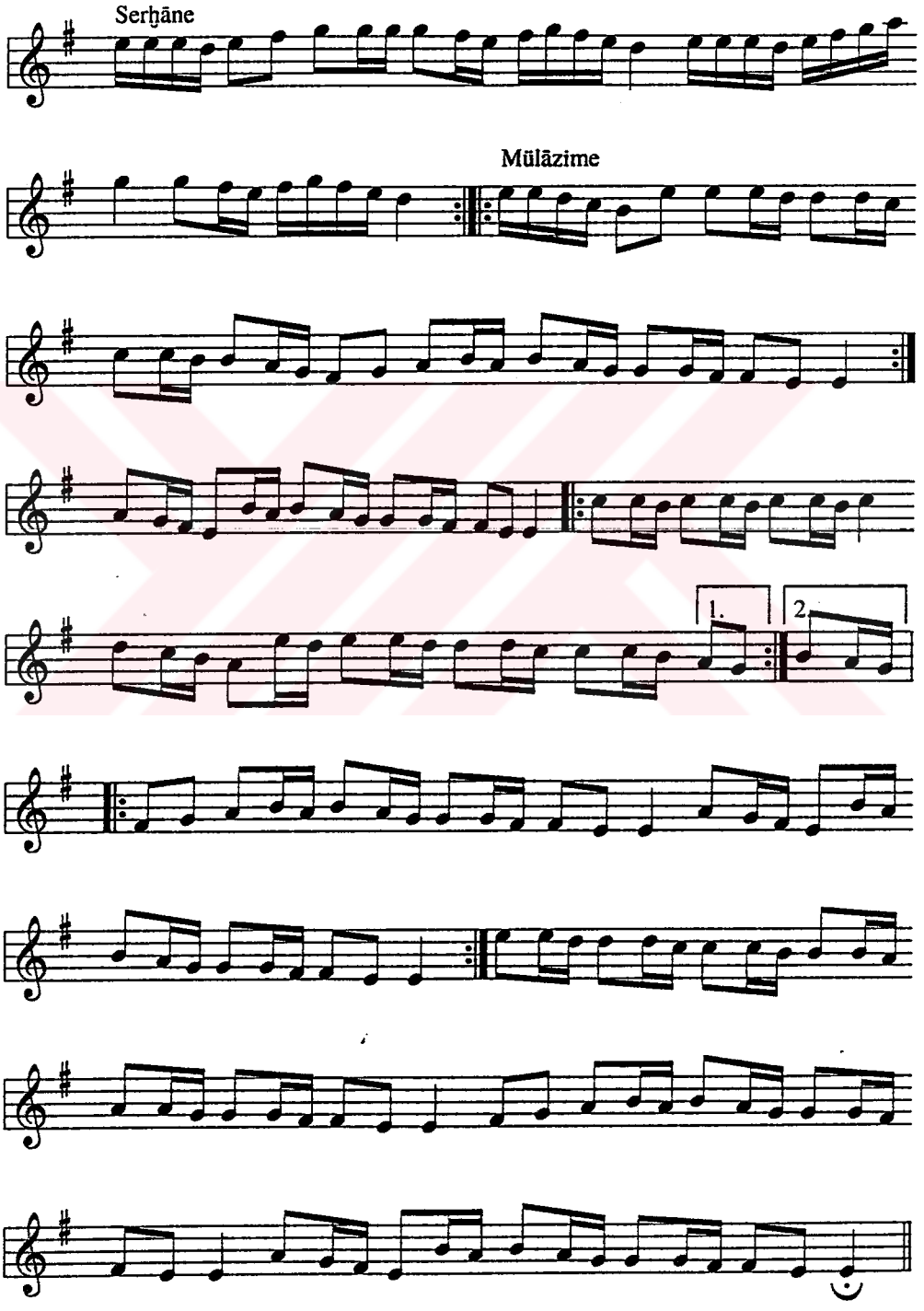

Ḫāne-i Ṣāni

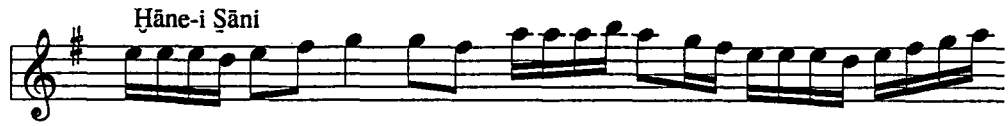

Ḫāne-i Ṣāliṣ

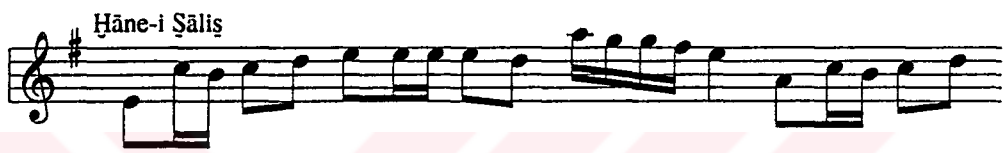

MSS s. 306-1

DEVR-İ REVĀN

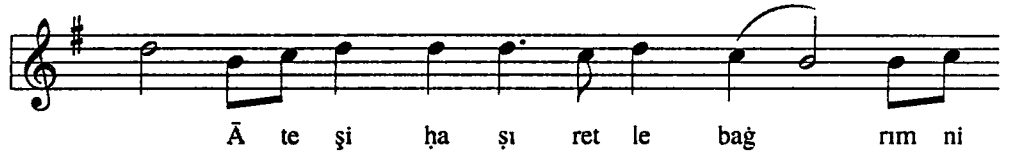

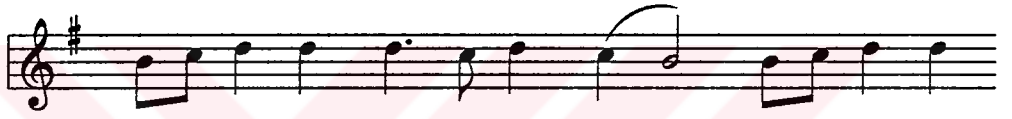

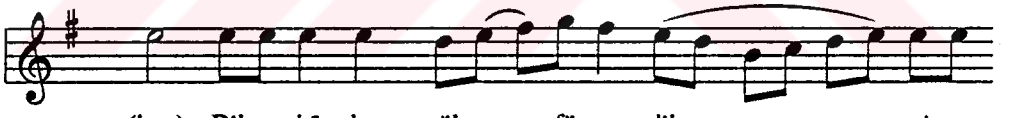

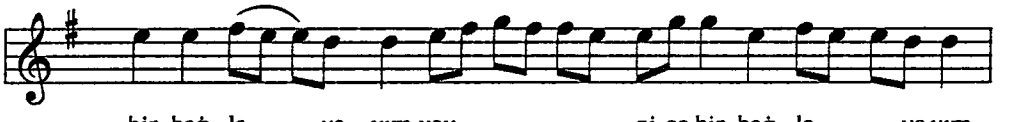

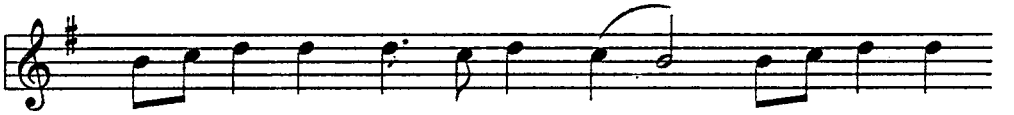

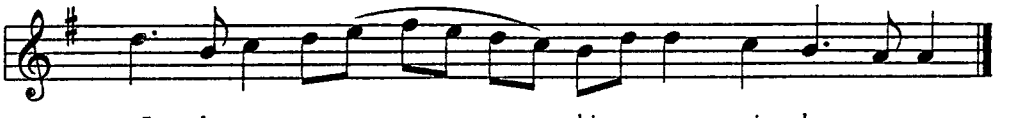

MSS s. 306-2

(?)

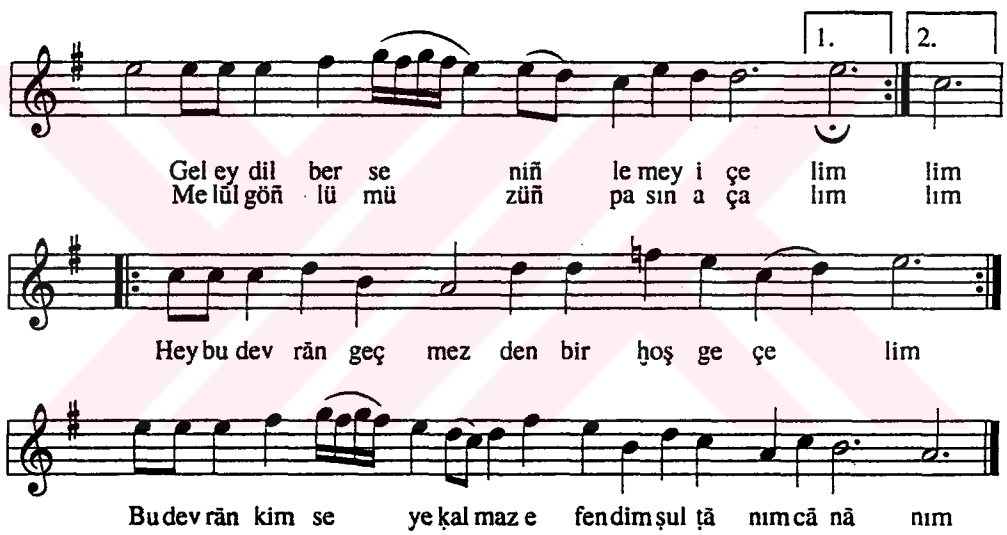

1. Gel ey dilber seniñle mey içelim
   Melül göñlümüzüñ pasın açalım
   Hey bu devrān geçmezden bir ḫoş geçelim
   Bu devrān kimseye ḳalmaz efendim ṣultānım cānāñım

2. Bülbülüñ meskeni güldür ezelden
   Vefā gelmez imiş değme güzelden
   Hey atalardan ḳalma sözdür ġazelden
   Bu devrān ... eyżan

3. Uçurma şāhini ḳoluñda iken
   Ḳaçırma bülbülü gülüñde iken
   Süre gör devrānı eliñde iken
   Bu devrān ... eyżan

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

MSS s. 306-3

TÜRKİ BERĀY-I ʻAŞḲ

Der Maḳām-ı Bestenigār

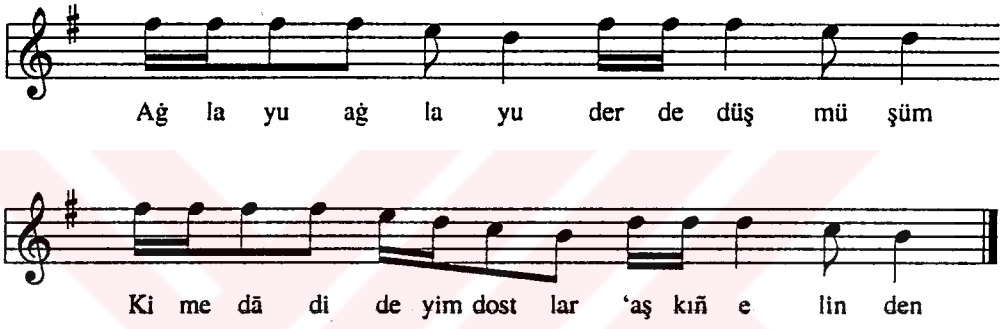

1. Aġlayu aġlayu derde düşmüşüm
   Kime dād ideyim dostlar ʻaşḳıñ elinden
   Ben bu yolda nice ṭaġlar aşmışım
   Kime dād ... eyżan

2. Söylesem kimseler bilmez aḥvālim
   Yoluna ḫarc etdim rızıḳla mālım
   Baña cefā ider bir ḳanlı ẓālim
   Kime dād ... eyżan

3. Ġayrı sevdi beni yabana atdı
   Nāşiniñ raḳibiñ sözünü ṭutdu
   Ben ʻāşıḳ-ı ṣādıḳı yüzden redd etti
   Kime dād ... eyżan

4. Ben söylesem baña ol yār söylemez
   Çıḳub maḥabbet yaylasın yaylamaz
   Bütün dünyā ḥaḳḳını ḥaḳ eylemez
   Kime dād ... eyżan

5. Düşmüşüm ol sevgili yārdan ayrı
   Gāh şād oldum güldüm gāh oldum şayrı
   Kātibi der Ġani Mevlā'dan ġayri
   Kime dād ideyim ʻaşḳıñ elinden

MSS s. 307-1

SEMĀ'Ī

Serḫāne

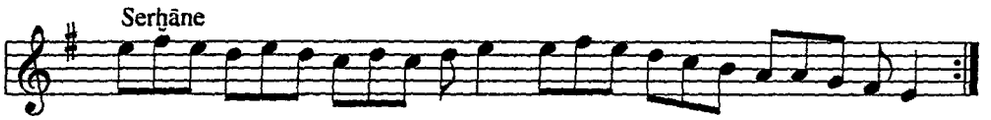

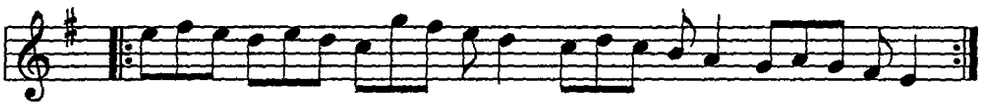

Mülāzime

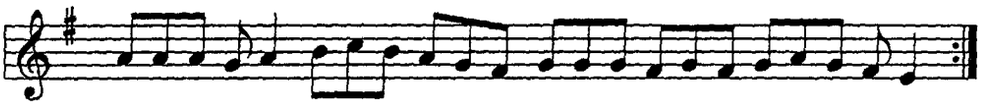

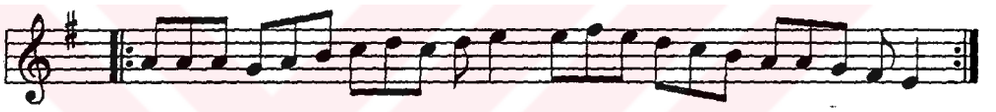

Ḫāne-i Ṣāni

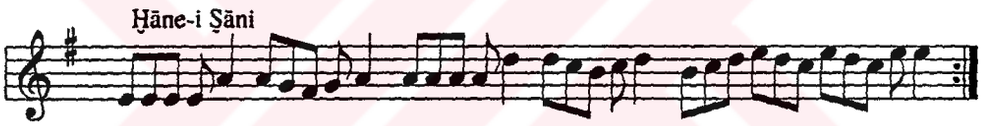

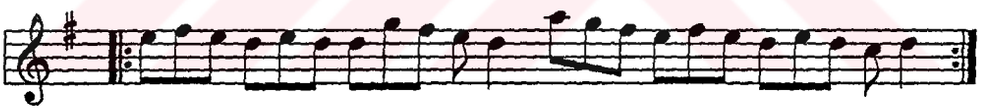

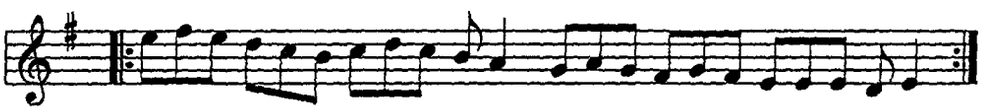

Ḫāne-i Ṣāliṣ

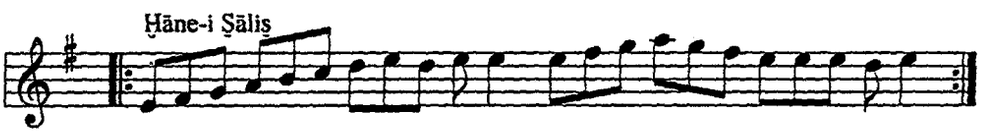

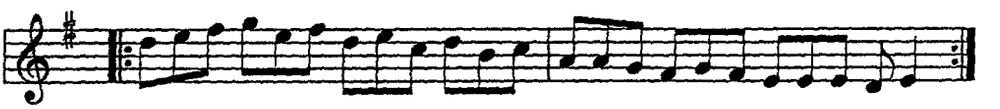

MSS s. 307-2

SEMĀ'İ

Serḫāne

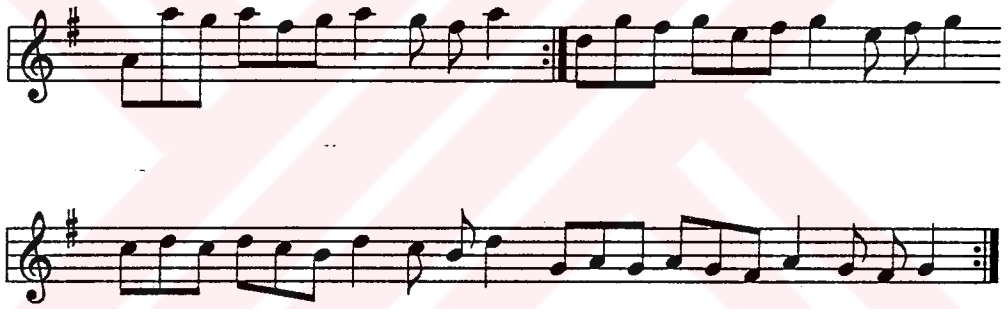

Mülāzime

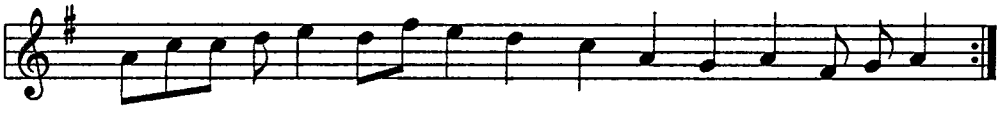

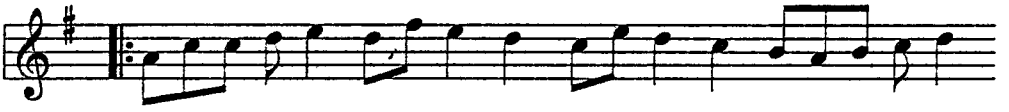

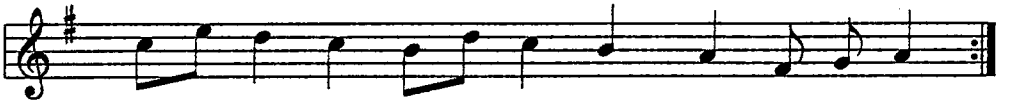

Ḫāne-i Ṣāni

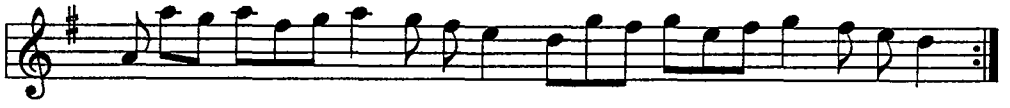

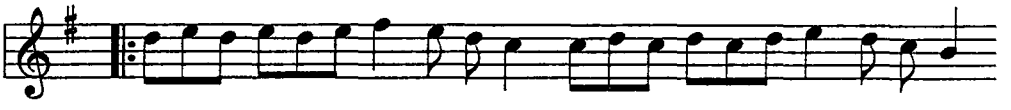

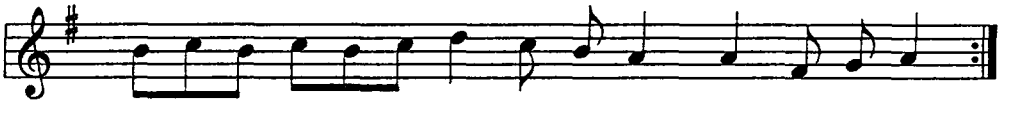

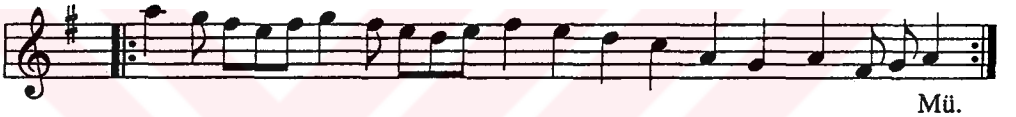

Mü.

Ḫāne-i Ṣālis

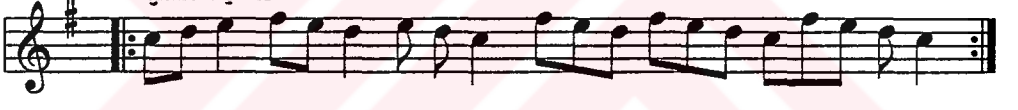

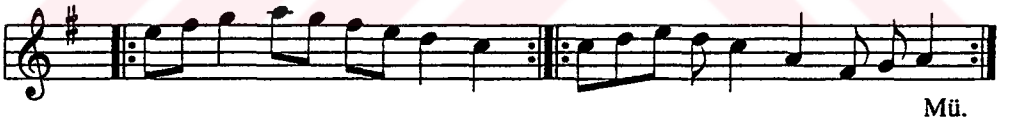

Mü.

MSS s. 308

SEMĀ'Ī

Der Maḳām-ı Mezbūr

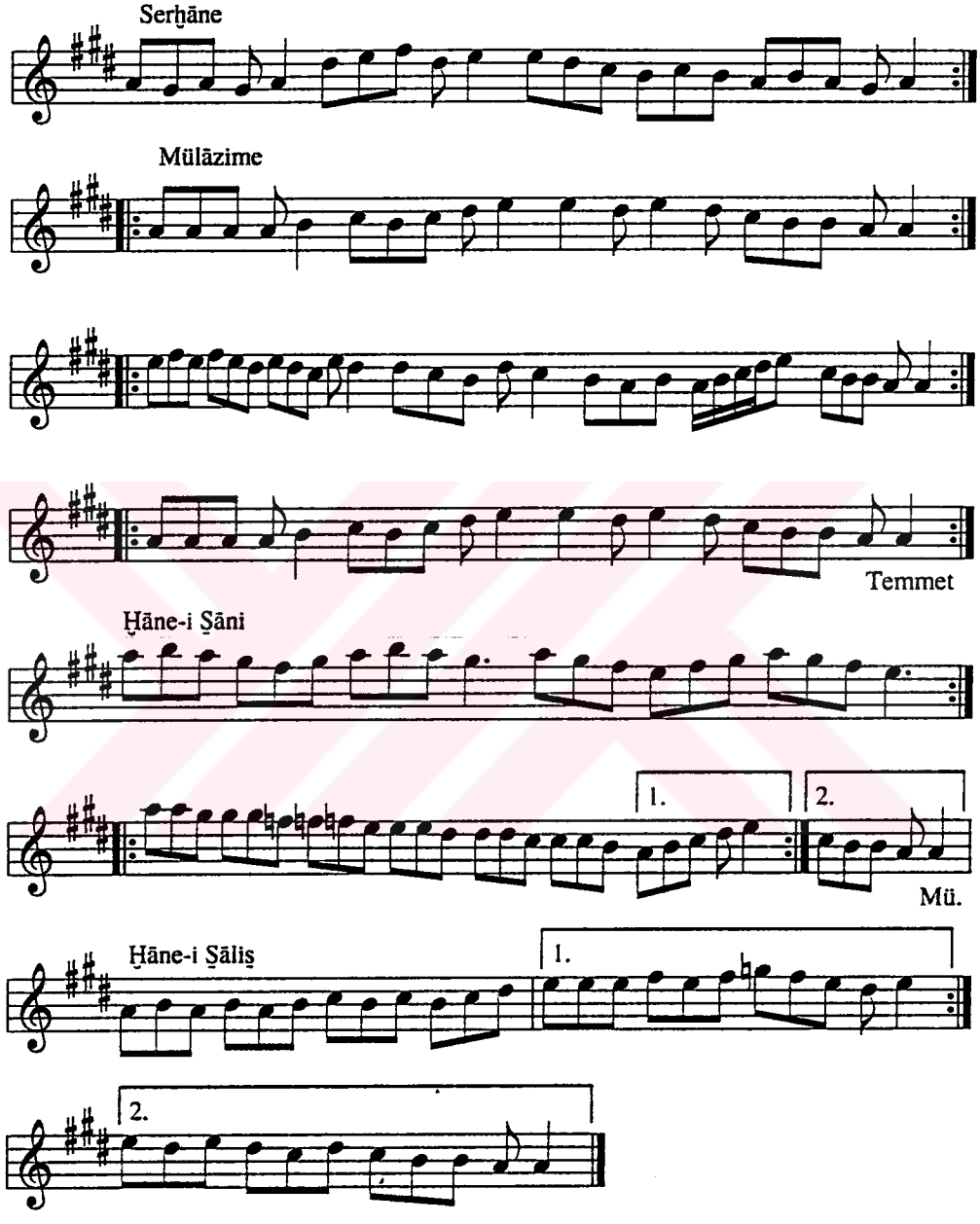

MSS s. 309

FAṢL-I ḤİṢĀR

PİŞREV-İ TORLĀḲ

Uṣūleş Düyek

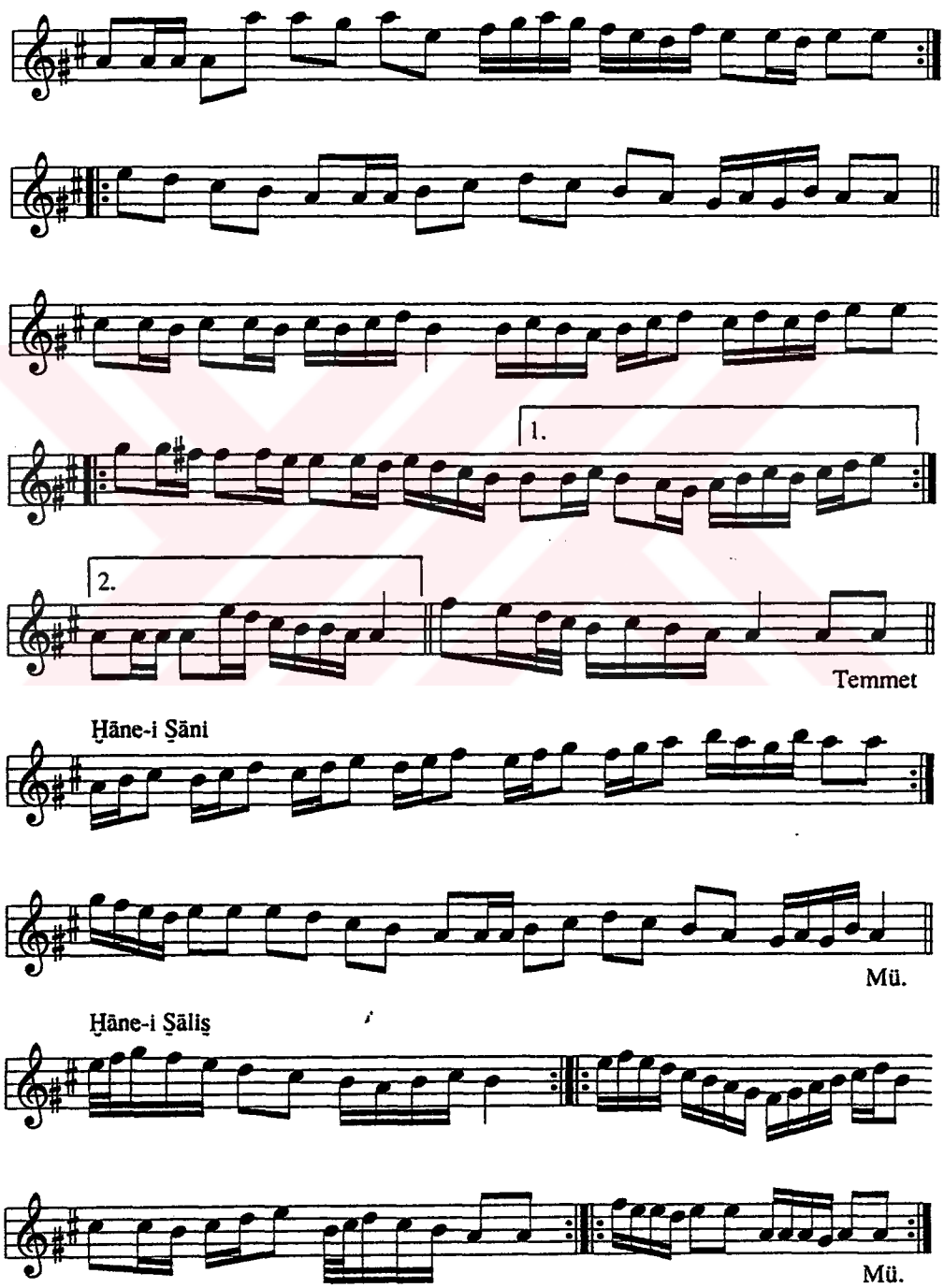

MSS s. 310

MURABBA'

Der Maḳām-ı ' Uşşāk

Uṣūleş Nim Devr

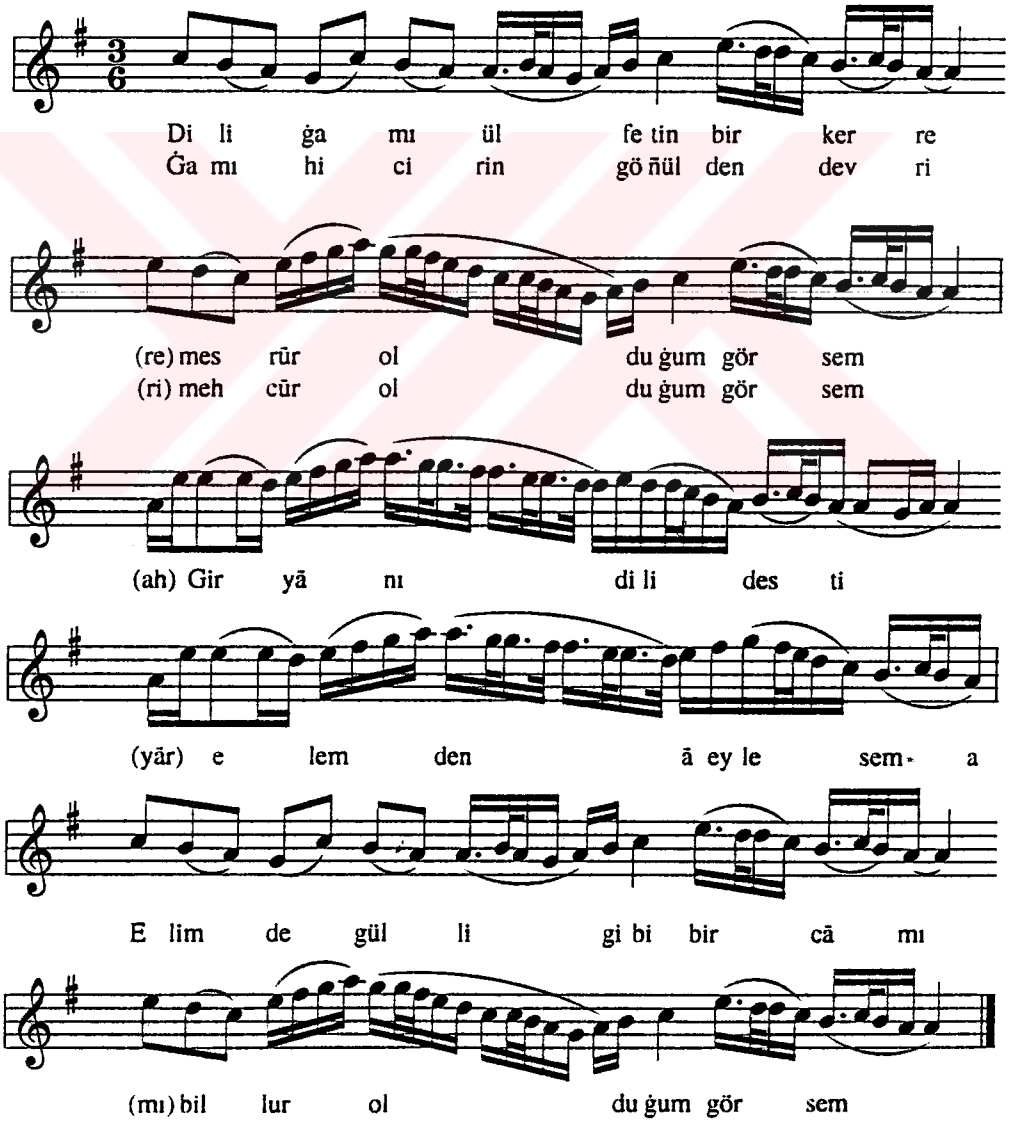

MSS s. 311-1

İLĀHİ

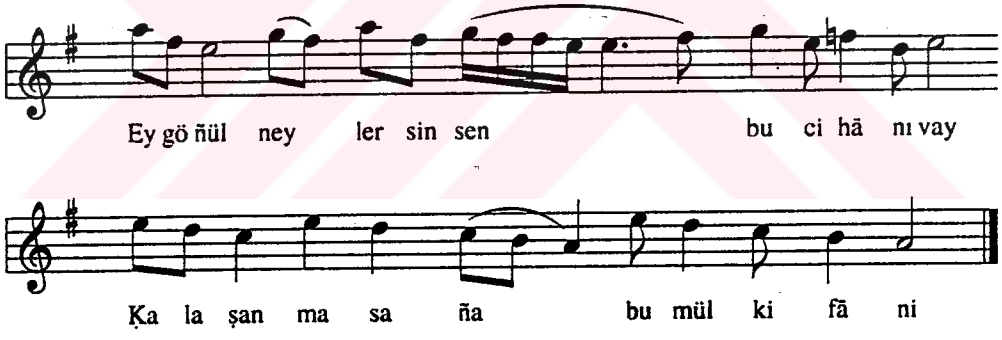

1. Ey göñül n'eylersin sen bu cihānı vay
   Kala sanma saña bu mülk-i fāni

2. Ne alur gidersen dünyā evinden
   Söyüne bir gün 'ömrüñ şem'dānı

3. Ḳanı şol 'āleme sulṭān olanlar
   Ḳoyuban gitdiler nām ü nişānı

4. Felekler tācını başından almış
   Türāb etmiş nice şāhib-ḳırānı

5. Ḥaḳiḳi ġāfil olma pek aç gözüñü
   Ecel irer virmez bir gün amānı

MSS s. 311-2

(?)

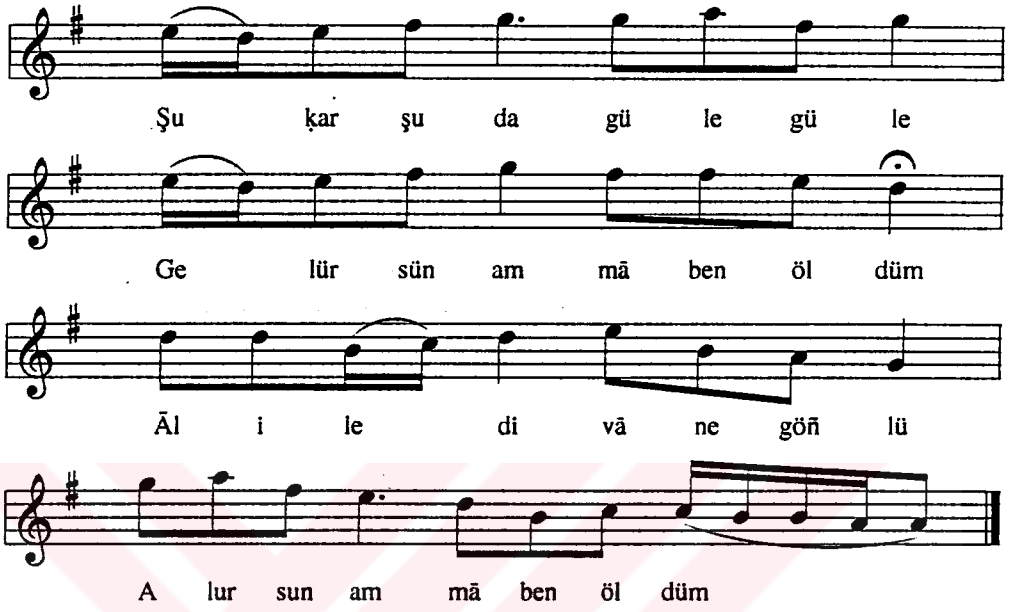

1. Şu ḳarşuda güle güle
   Gelürsün ammā ben öldüm
   Āl ile divāne göñlü
   Alursun ammā ben öldüm

2. Siyāh ḳaşıñ göze perde
   Sen uġratdıñ beni derde
   Ben giderim, sen şu yerde
   Ḳalursın ammā ...

3. Siyāh ḳaşıñ ḳamçılayın
   Yokdur güzel sencileyin
   Bir gedāyı bencileyin .
   Bulursun ammā ...

4. Benim māhım, benim bedrim
   Benim güneş yüzlü şadrım
   Bir gün ola benim ḳadrim
   Bilürsün ammā ...

5. Muṣṭafā, şarardım soldum
   'Aşḳ ile divāne oldum
   Yādını yādlarla buldum
   Ol güler ammā ...

MSS s. 311-3

TÜRKİ

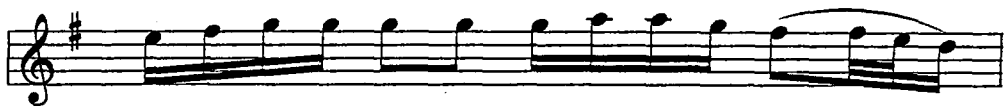

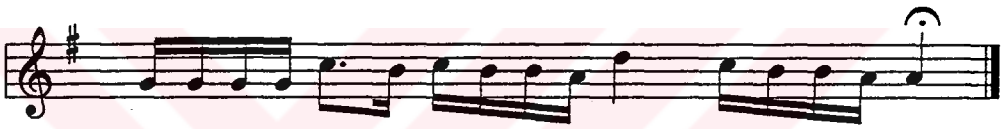

1. Ben 'aḳlımı hiç perişān etmezdim
   Her baḳışda göñülceğim almasa
   Yerim, yurdum gezüb ṭaġlar etmezdim
   Leylā'm olub beni Mecnūn ḳılmasa

2. Ben yārimiñ ḥayālini gütmezdim
   Eski derde yeñi derdler ḳatmazdım
   Bülbül gibi kārım efġān etmezdim
   Daḫi açılmadıḳ ġonce olmasa

3. Odlara yandırdı beni yaman dil
   Gözlerimden durmaz aḳar ḳanlu sel
   Benim baġrım yanub olur muydu kül?
   Olur, olmazlar üstüme gelmese

4. Olmamışdır baña olan ḳullara
   Ben dāstān oldum, gitdim dillere
   Düşer miydim ben hiç böyle ḥallere?
   Dostum beni ferdālara salmasa

5. Şāhin aydur, 'acebdir kim dileğim
   Geçmez, 'aksine devr ider feleğim
   Ṣaçı sünbül, zülfü siyāh meleğim
   Aġlar mıydım, ḳul olduġum bilmesem&

MSS s. 313-1

İLĀHİ SÜNBÜLE

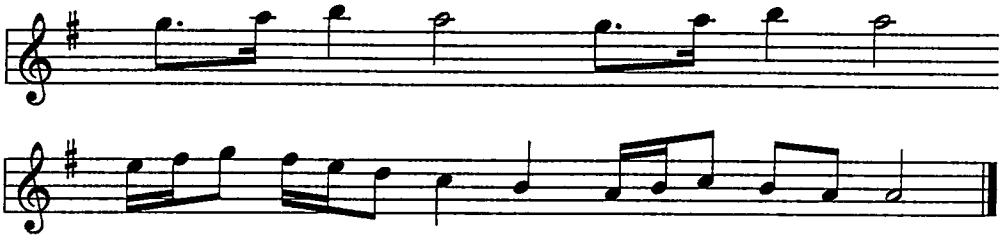

MSS s. 313-2

VARŞAĠI TÜRKİ BERĀY-I DERVİŞ

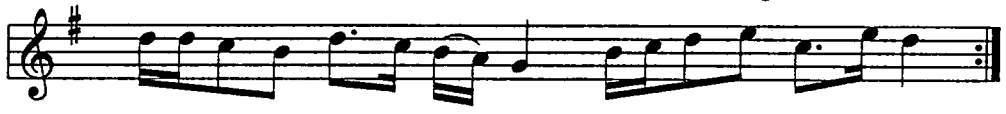

Bā rek Al lah ḫoş ya rat mış gül se ḫalḳ ʿā lem gü ler
Ser te ser gör dük çe bu gün ḳor ḳa rım ʿaḳ lım bu lur

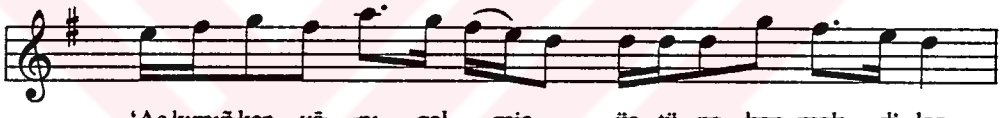

ʿAş ḳımıñ ker vā nı gel miş üs tü ne ḳon mak di ler

Kā yil ol maz i se e ğer gö çe lim der viş ci ğim der viş ci ğim der viş ci ğim

1. Bāreke'llah ḫoş yaratmış, gülse ḫalḳ ʿālem güler
   Serte-ser girdikçe bir gün, ḳorḳarım ʿaḳlım böler
   ʿAşḳımıñ kervānı gelmiş, üstüne ḳonmak diler
   Kāyil olmaz ise eğer, gel göçelim dervişciğim

2. Bir ʿināyet eyle dostum, sinme ʿazm olsun yolun
   Ḫidmetiñi etmesun hiç benden özge bir ḳulun
   Ṭut ki bir gülşene gelmiş bülbüle dönsün dilin
   Sāḳi ṭoldursun sürāḥı, içelim dervişciğim

3. Ey gülümsün, ṣoldu rengiñ ḳırmızı güller gibi
   Ḫalḳ içinde yıḳma, lutf it ḫātırım iller gibi
   Dola boynuma koluñu kişmiri şallar gibi
   Gel, maḥabbet sancağını açalım dervişciğim

4. Ey bülbülüm, ṭoğru söyle şimdi feryādıñ kime
   Meyl idersen iliñe ġit, baş koşub oymağıma
   Ḫaḳ katında ʿāşıḳıñ sözü ḳabul olmaz dime
   Gele, ʿaşḳıñ ṭağlarını aşalım dervişciğim

MSS s. 313-3

TÜRKİ MEDḤ-İ ESB

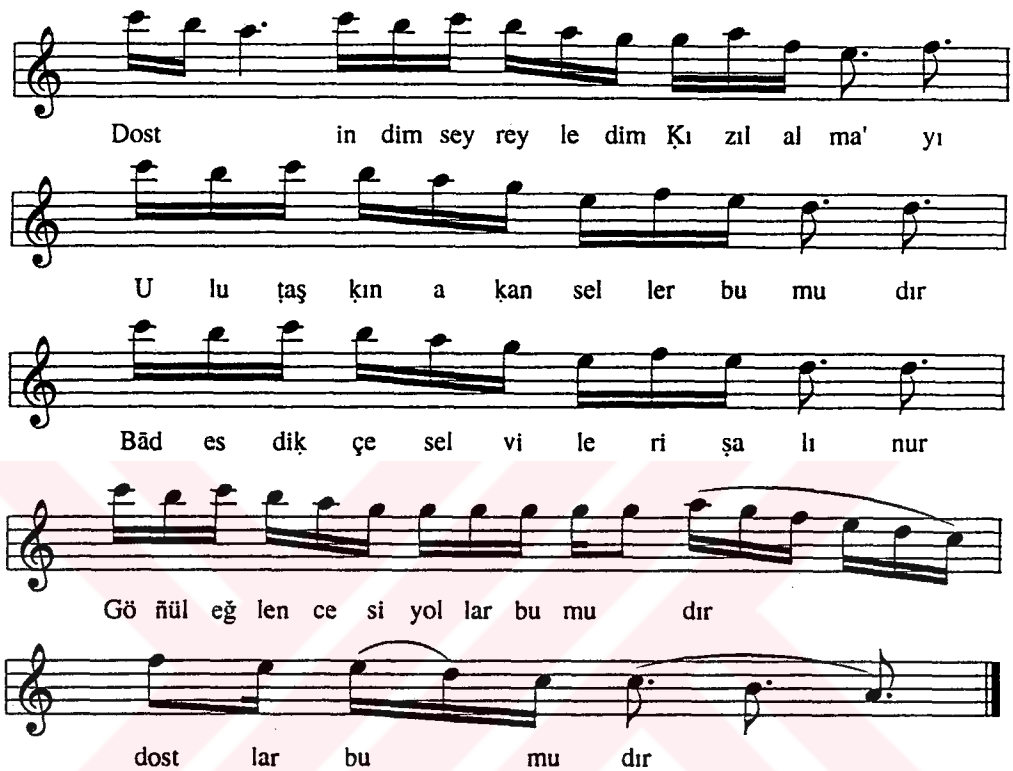

1. İndim seyr eyledim Ḳızılalma'yı
   Ulu ṭaşḳın akan seller bu mudır?
   Bād esdikçe selvileri şalınur
   Göñül eğlencesi yollar bu mudır?

2. 'Arab atdır ḳoç yiġidiñ bindüġi
   Meydan arar köşe köşe döndüġi
   'Āşıḳlarıñ elden ele sunduġı
   Bülbül fiġān ider güller bu mudır?

3. 'Arab atdır cenk yüzünde yaraşan
   Olur ḳoç yiğidiñ göñlü rūşen
   Seḥer vaḳitde ḳuġu, ḳumru çaġrışan
   Ṭurnam, göçüb ḳonan çöller bu mudır?

4. Ṭutasın ḳahpe feleği avuciyle
   Dürlü dürlü siyāset etsin güciyle
   Kelleler kesilüb, ḳanlar şaçılan
   Analar aġladan beller bu mudır?

5. Ḳul Muṣṭafā aydur: yāre varayım
   El ḳavuşub karşusında durayım
   Be ġāziler size ḫaber şorayım
   Kerbelā'ya giden yollar bu mudır?

MSS s. 314

NAḲŞ

Der Maḳām-ı ʻAcem

Uṣūleş Ḥafīf

Der bez mi dil ez rū yi tü ṣad şem' i ber ef rūḫt
Bi rū yi di lā rā yi tü ey şem 'i dil fi rūz

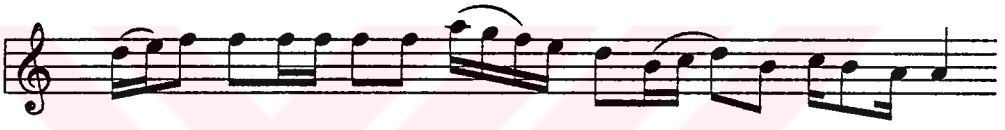

Vin ṭur fe ki bed ki bed rū yi tü ṣad gü ne ḥi cā best
Dil raḥ ṣı kü nān kü nān ber se ri 'ā teş çü ke bā best

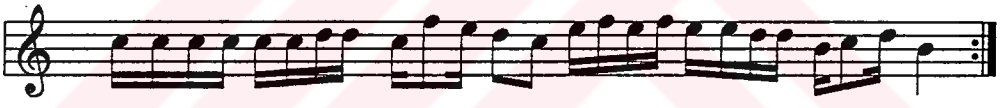

Det der dir ler ler dir te ne ney tā nā dır ney dir lā dir lā dir dir te ne ni şa hı men

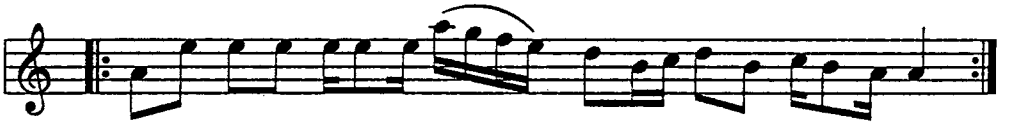

Til lil lil lil ler lā lā dir ney tā nā dir ney ra' nā yı men

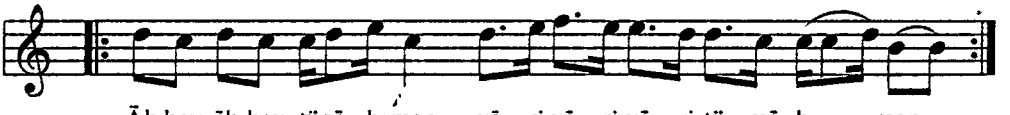

Āh hey āh hey tü şā hı men yā ri yā ri yā ri tü mā hı men

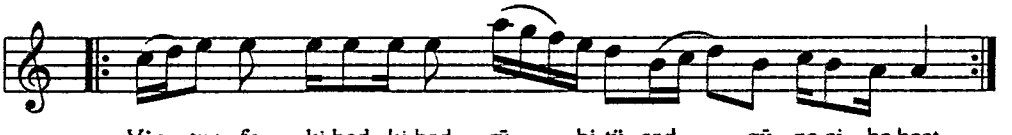

Vin ṭur fe ki bed ki bed rū hi tü ṣad gü ne ci ha best
Dil raḳ ṣı kü nān kü nān ber se ri 'ā teş çü ke bā best

MSS s. 315-1

TESBİḤ

Der Maḳām-ı Nevā'

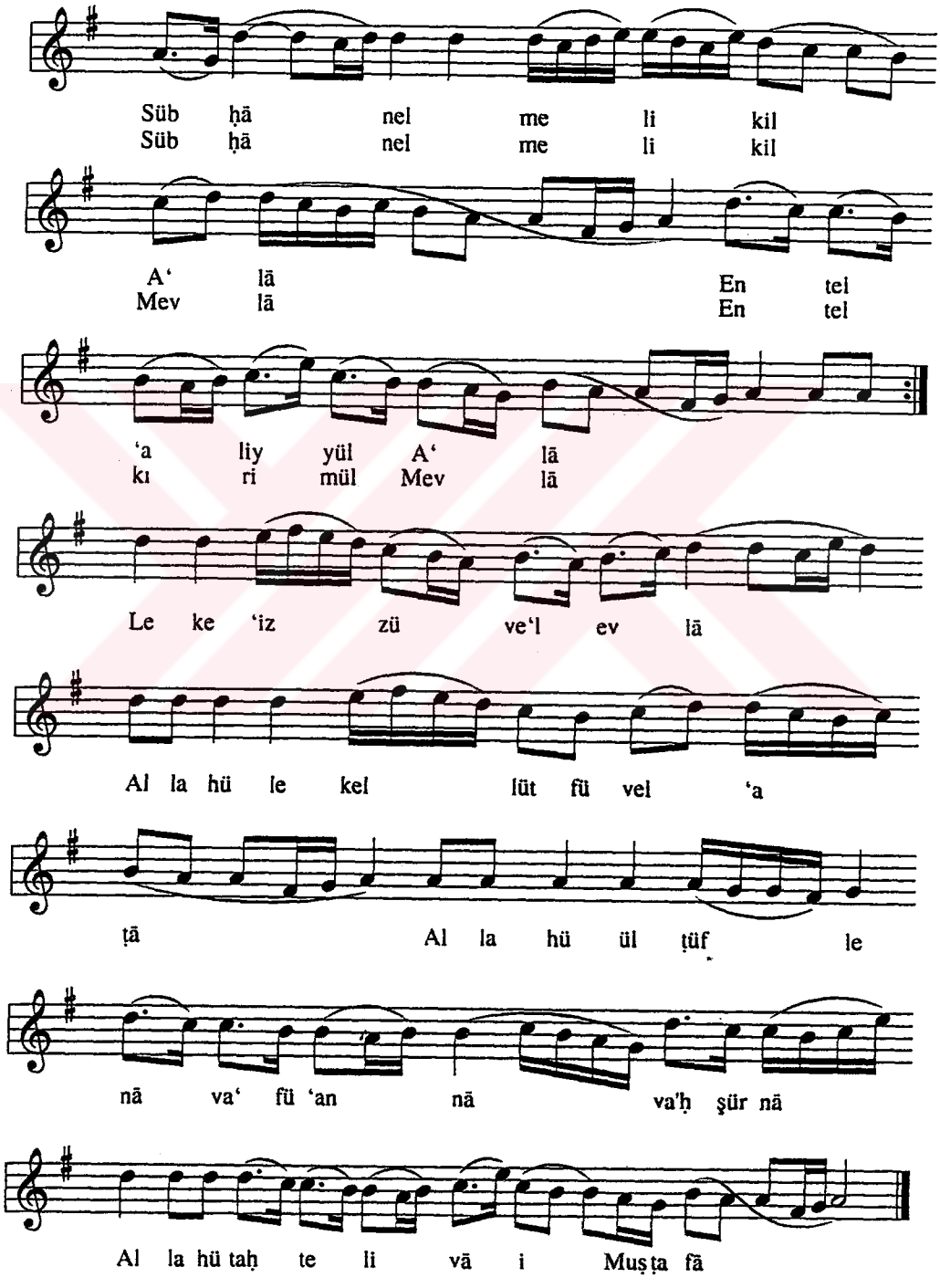

MSS s. 315-2

(?)

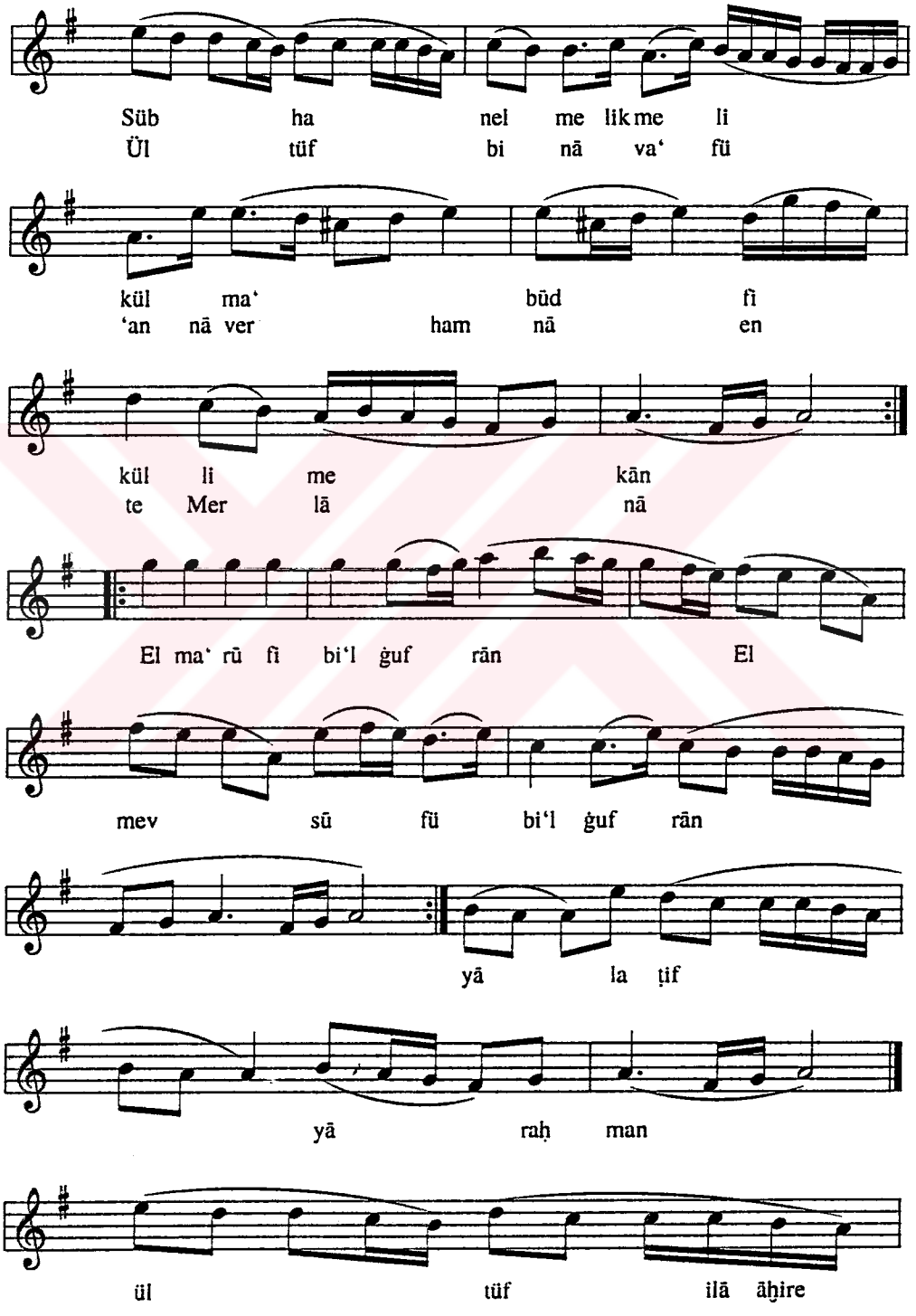
Süb ha nel me lik me li
Ül tüf bi nā va' fü
kül ma' būd fī
'an nā ver ham nā en
kül li me kān
te Mer lā nā
El ma' rū fī bi'l ġuf rān El
mev sū fü bi'l ġuf rān
yā la ṭif
yā raḥ man
ül tüf ilā āḫire

MSS s.
315-3

(?)

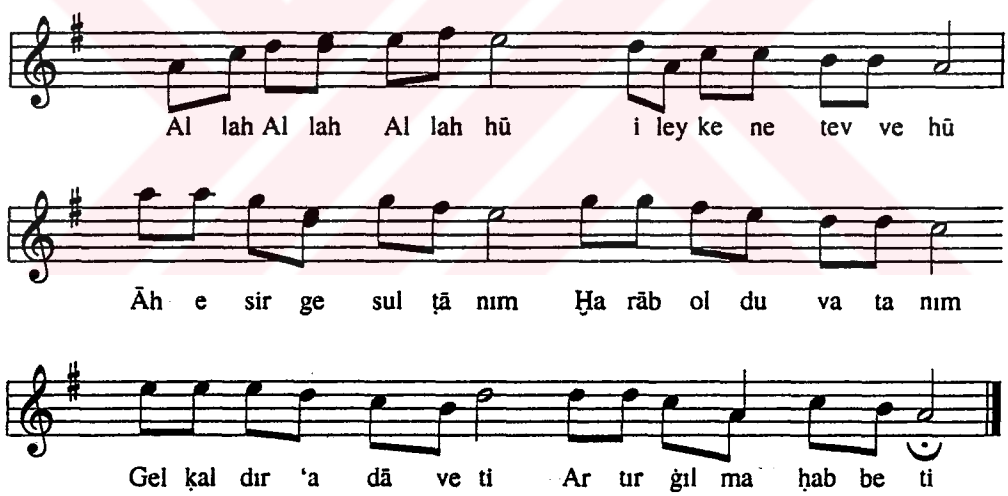

1. Allah Allah Allah hū
İleyke netevve hū
Ah esirge sultānım
Ḫarāb oldu vatanım
Gel ḳaldır 'adāveti
Artırġıl maḥabbeti

2. Ḥırs u ṭamā'a maġlūb
Oldı sivādü'l-ḳulūb
İns inse olubdur esir
Ana baba evlād ḥasır
Gel ... eyzan

MSS s. 316-1

TESBİḤ-İ ʻARABİ

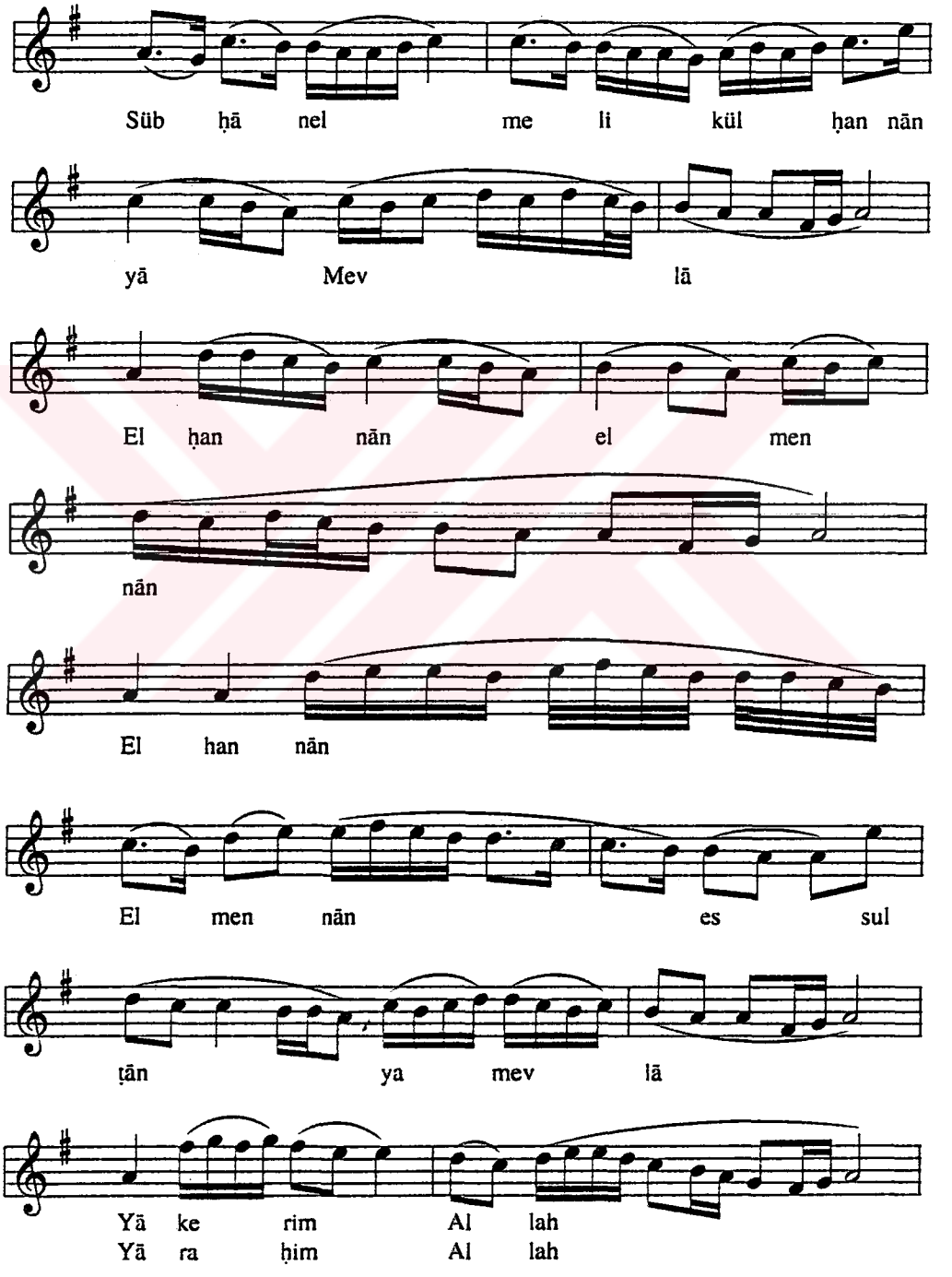

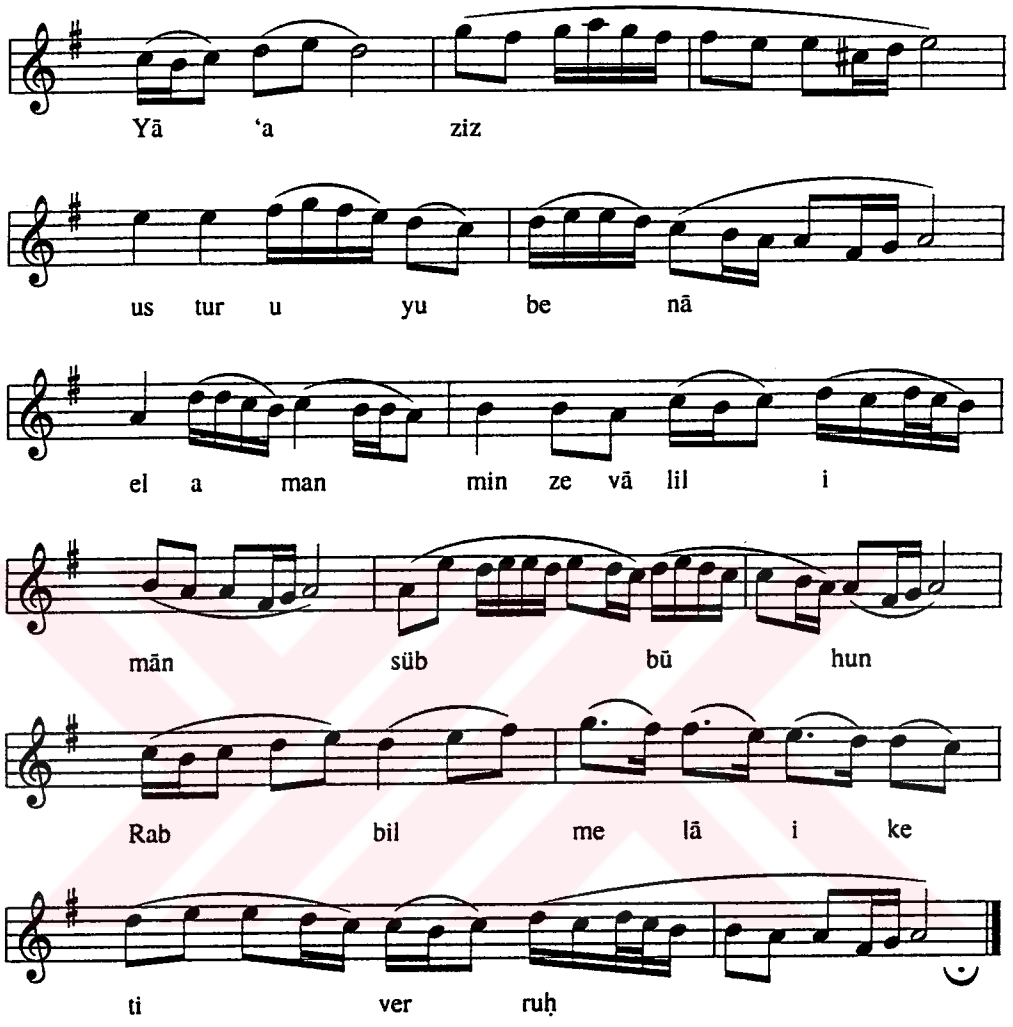
Yā 'a ziz
us tur u yu be nā
el a man min ze vā lil i
mān süb bū hun
Rab bil me lā i ke
ti ver ruḥ

MSS s. 316-2

TESBİḤ-İ ʻARABİ

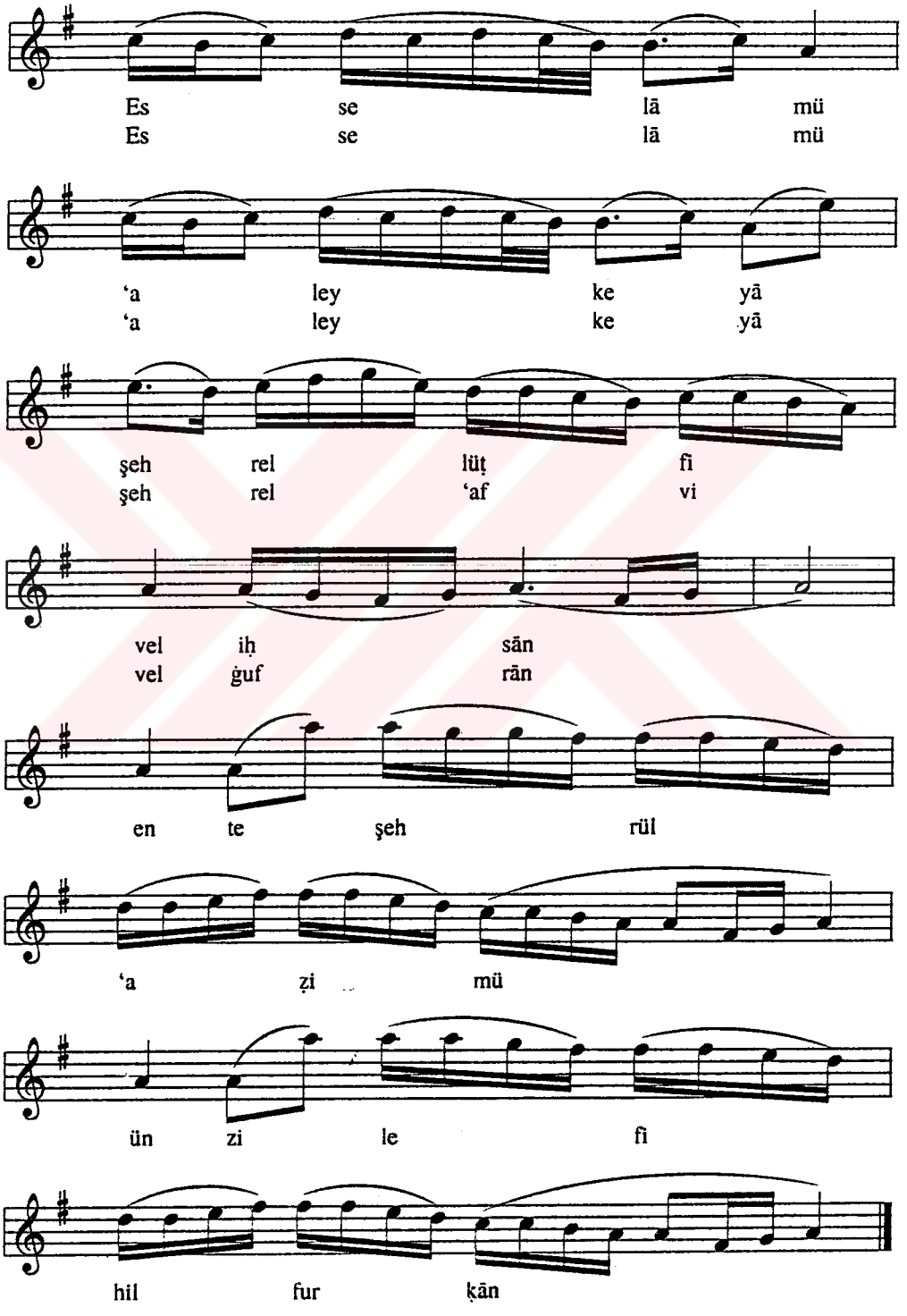

MSS s. 317-1

TESBİḤ-İ ʻARABİ

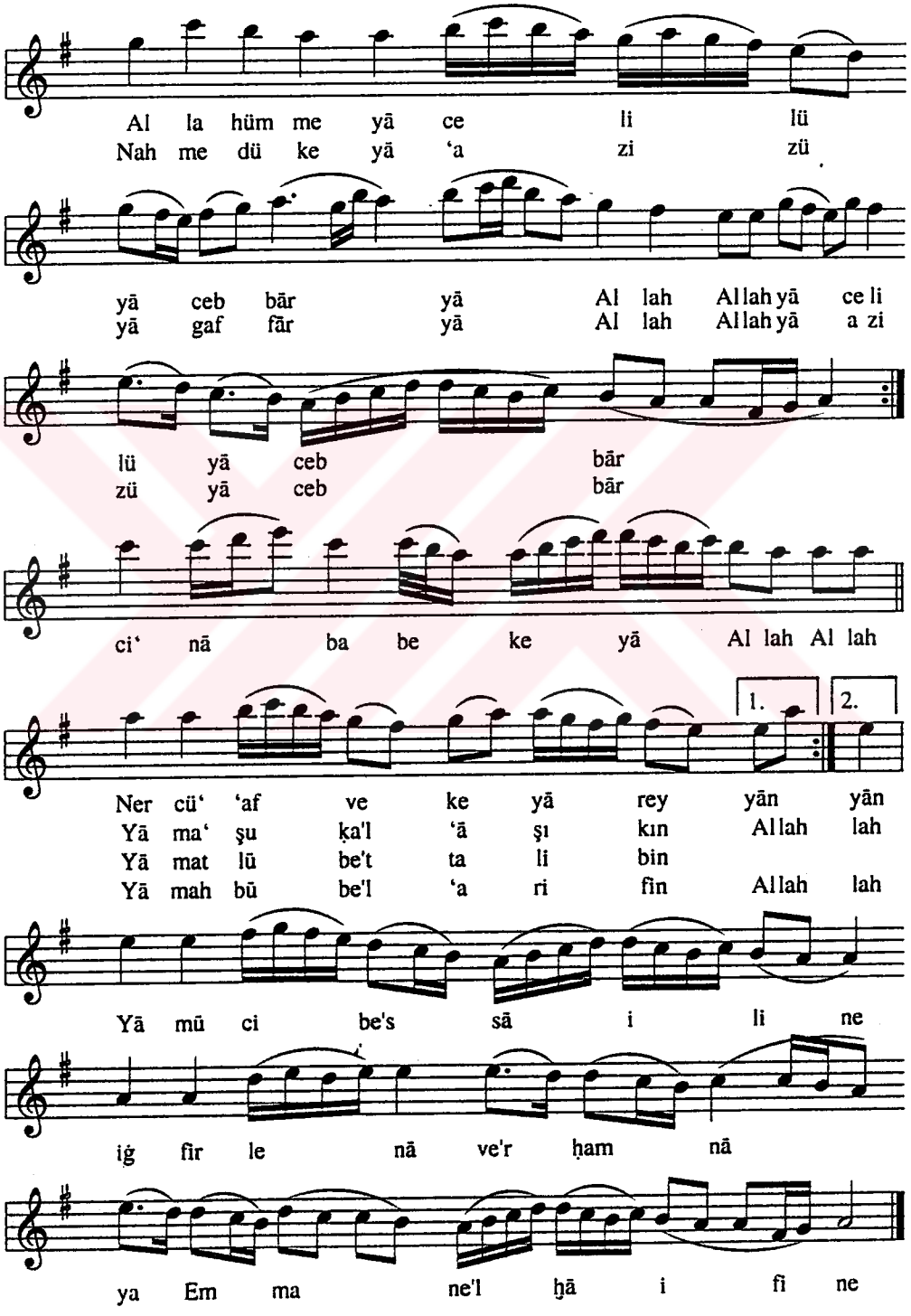

MSS s. 317-2

DİĞER

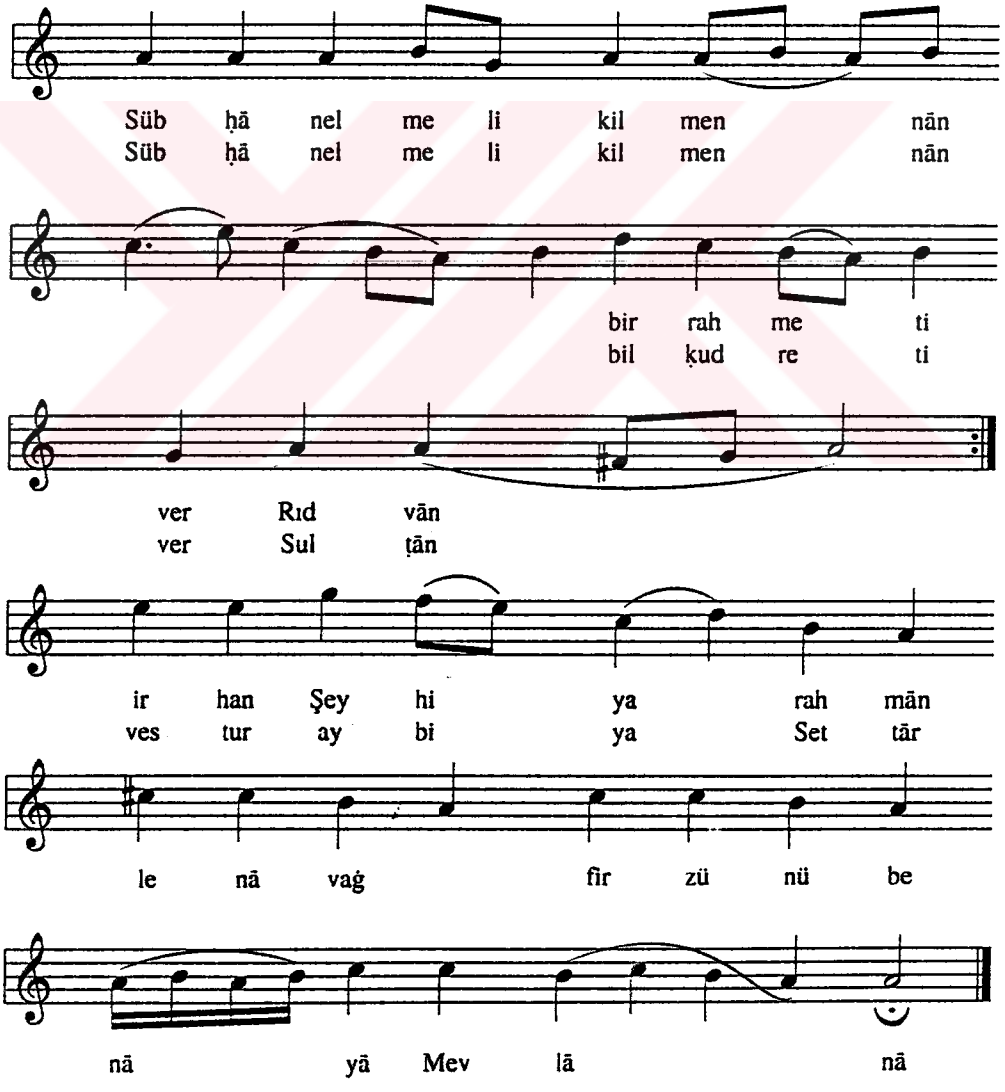

MSS s. 317-3

İLĀHİ

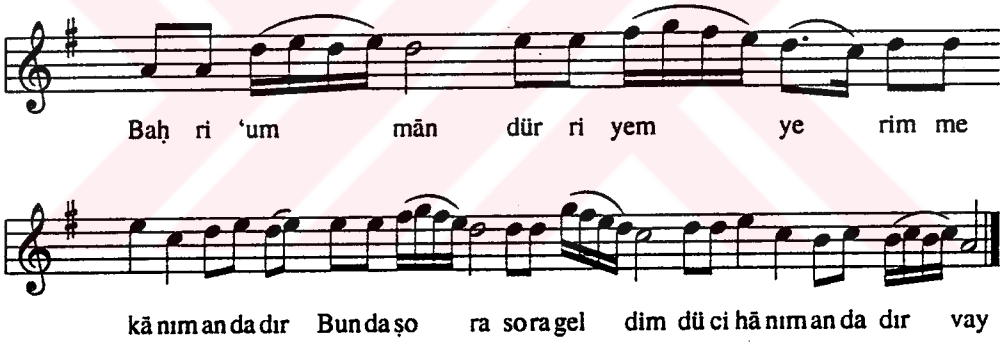

1. Bahr-i 'ummān dürriyem yerim-i mekānım andadır vāy
   Bunda ṣora ṣora geldim dü-cihānım andadır vāy

2. Mevc urub bahr-i ummān ṭaşraya bırakdı beni
   Dürr-i bi-hemtā benim ma'den ü mekānım andadır

3. Çü çıblak başı açık yalıñ ayak geldim ġarib
   Tāc u taḫtım mālü mülküm hānumānım andadır vāy

4. Ġafilin düşdüm tuzaġa ben de düşdüm nāgehān
   Bülbülüm efġāne geldim gülistānım andadır

5. Bunda geldim Eşref-oġlı Rūmi didiler baña
   Bunda özge daḫi benim ād u sānım andadır

MSS s. 318

PİŞREV-İ KĀSEBĀZ-I MIŞRİ

Maḳām-ı ʻIrak

Uṣūleş Ṣaḳīl

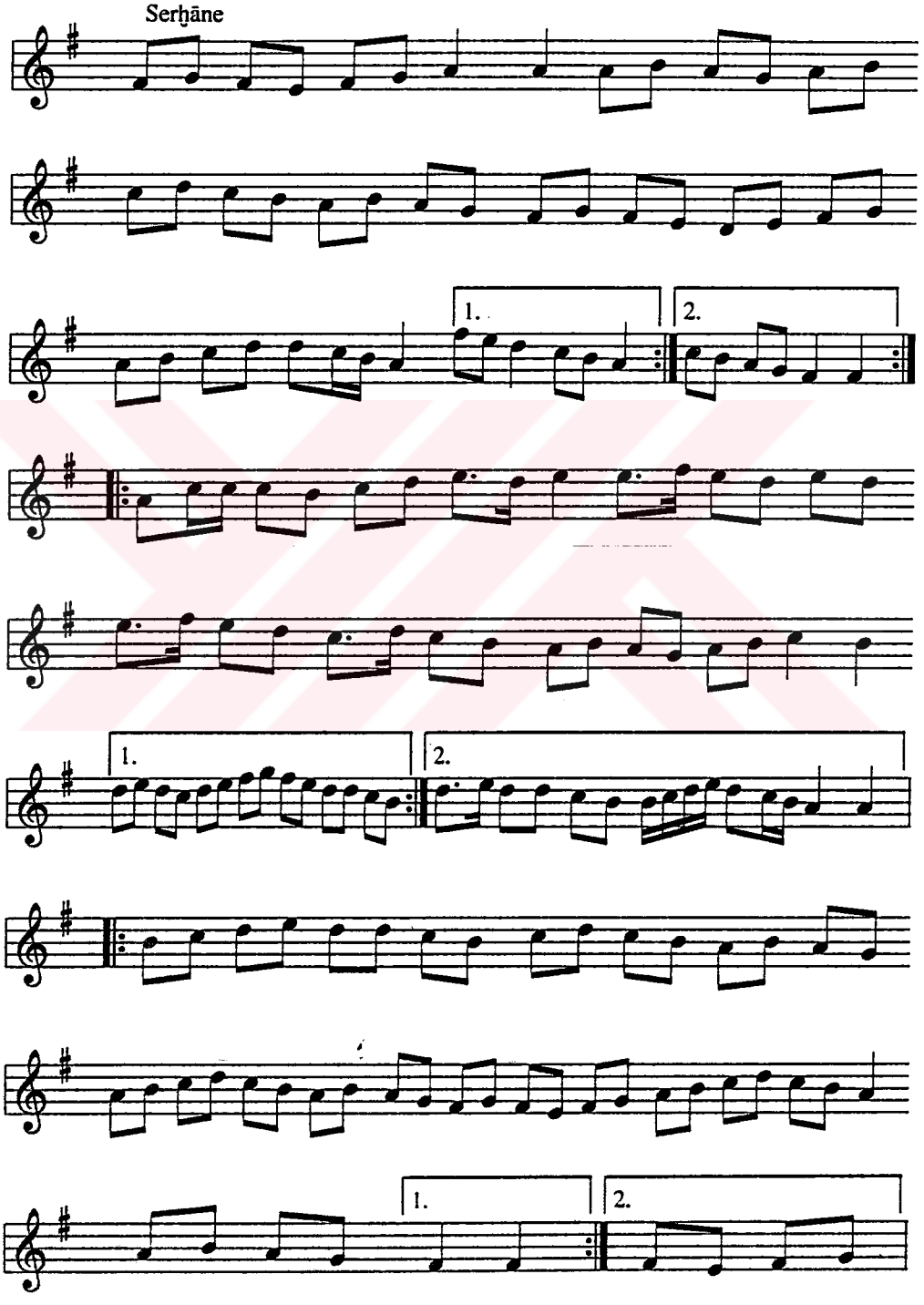

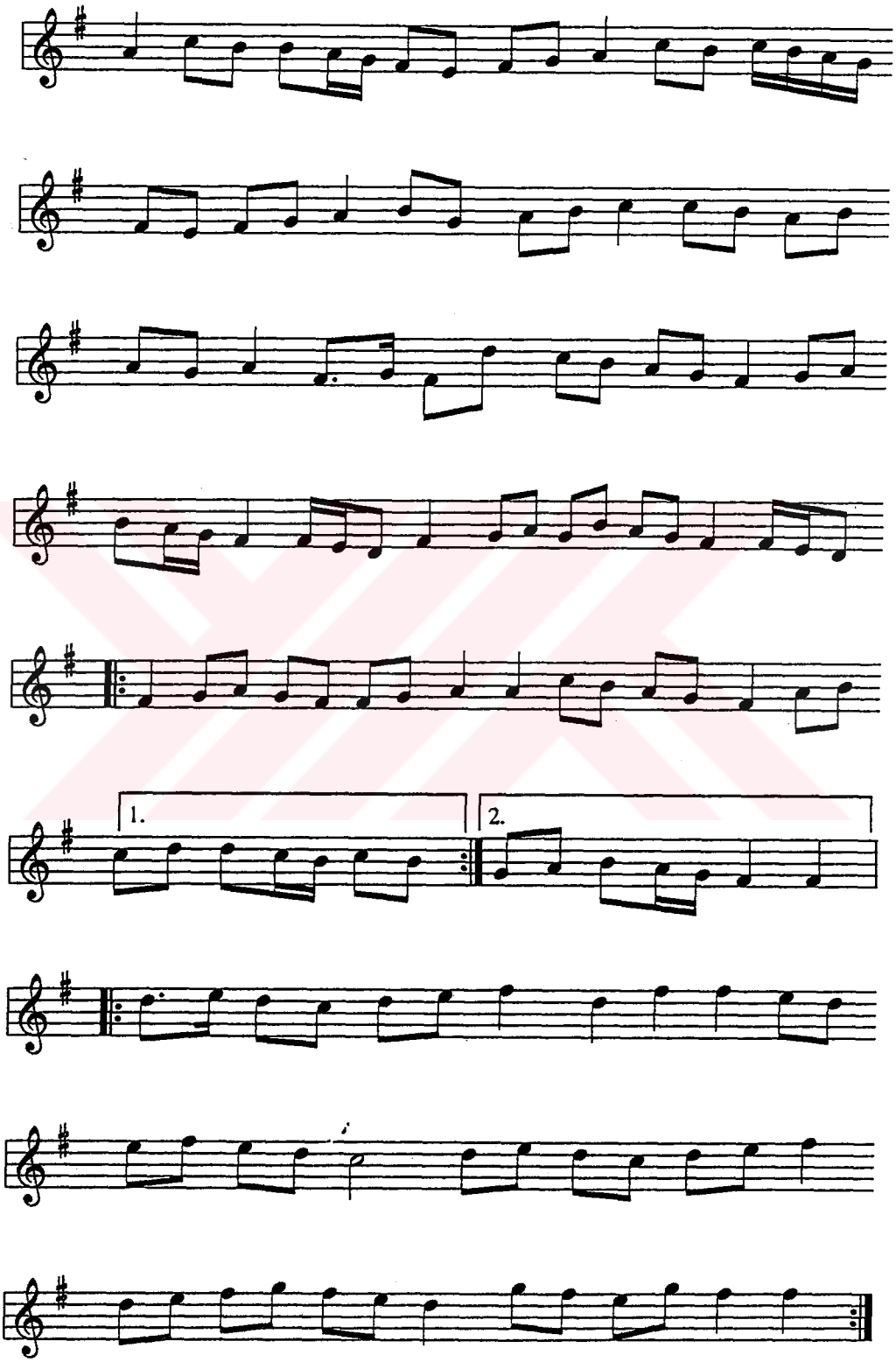
1.
2.

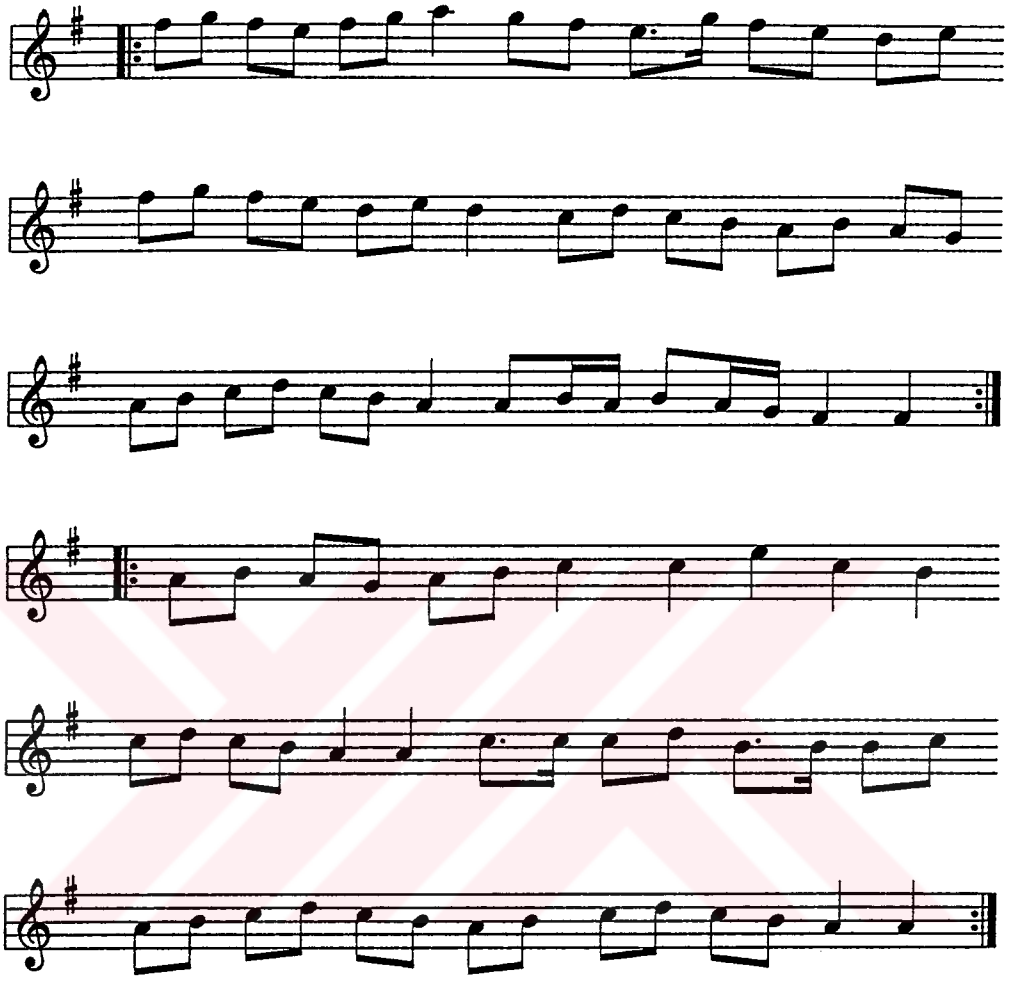

MSS s. 319

MURABBA'

Der Maḳām-ı Mezbūr
Uṣūleş Devr-i Kebir

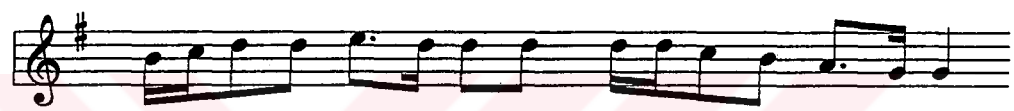

La 'li nā bıñ ki me si hi rū ḥi per ver dir ba ña
Bir ne fes ol sam cü dā ol mek mu ḳar rer dir ba ña

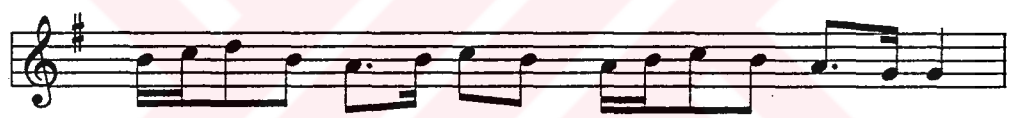

tir ye le li be li be li rū ḥi per ver dir ba ña
tir ye le li be li be li rū ḥi per ver dir ba ña

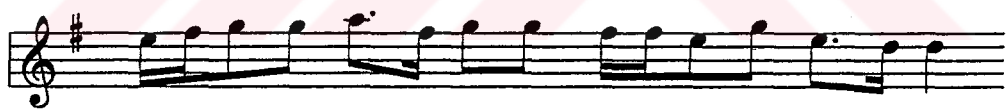

Gö re li nev rūz ḥüs nüñ de ol ḫaṭ ṭı seb ziñ se niñ

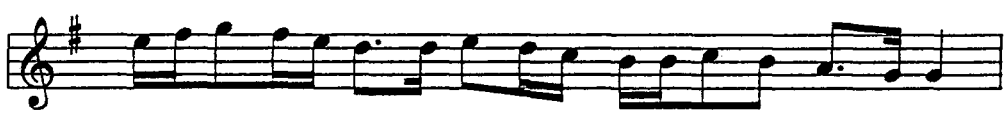

tir ye le li be li be li ol ḥaṭ ṭı seb ziñ se niñ

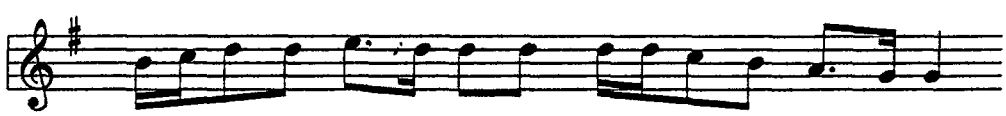

Rū zi şā dı şā mı ġus say la be ra ber dir ba ña

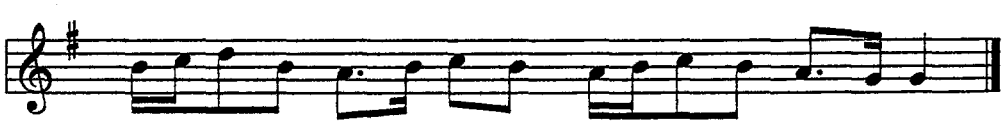

tir ye le li be li be li rū ḥi per ver dir ba ña

MSS s. 323

(?)

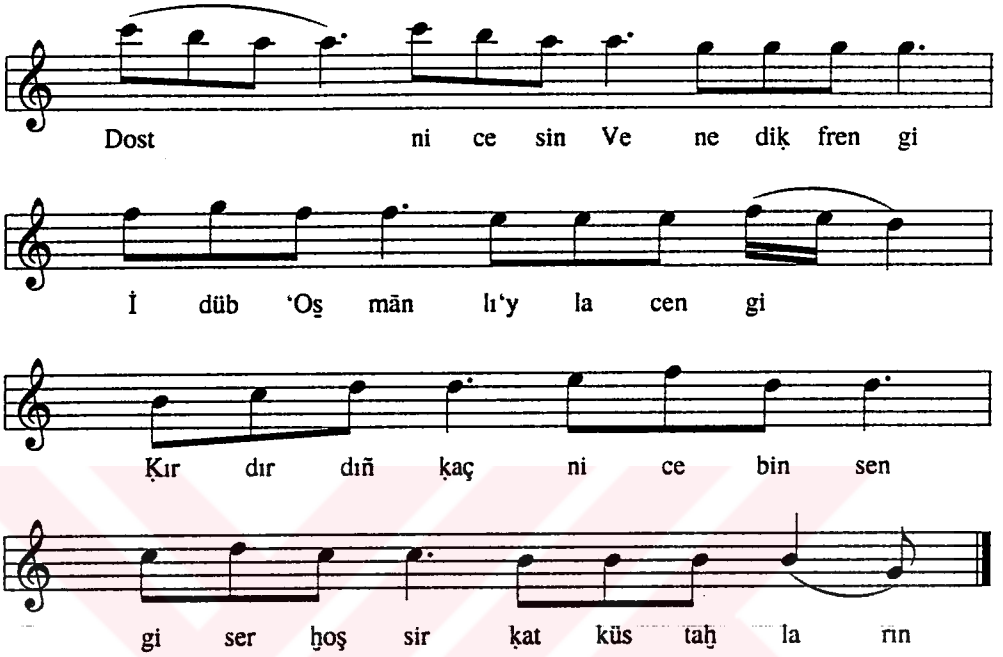

1. Nicesin Venedik frengi
İdüb 'Oşmānlı'yla cengi
Kırdırdıñ kaç nice biñ senġi
Serḫoş sirkat küstaḫların

2. Teselli iderdik derdiñ
Kastur fetḥ olunmaz derdiñ
Şonra hayrına mı, verdiñ
Amān deyu miftaḥların

3. Kullandık envā'i fenler
Laġım, kunbara, maḥṣanlar
Heb imdadıña gelenler
Bırakdılar tiġ-i silaḥların

4. Çün kabul olduñ emāne
Ḥayr-hāh ol Al-i 'Oşmān'e
Tābi' olub müselmāna
Vir re'āya feraḫların

5. Ṭasbaz aydur: indir tācı
Meta'lardan gümrük bācı
Virup hünkara ḫarācı
Dāyim it imtidāḥların

HÂZÂ MECMÛ'A-İ SÂZ Ü SÖZ DİZİNLERİ

1. Makâm Dizini
2. Usûl Dizini
3. Tür Dizini
4. Sözlü Eserlerin İlk Dizelerine Göre Dizin
5. İsim Dizini

MAKÂM DİZİNİ

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
'Acem*	124-127	Destimâl Oyunu	Destimâli ele aldım	Türkî*	'Uşşâk	Semâ'î*
'Acem	150-1	Pişrev	---	Pişrev	'Acem	Sakîl
'Acem	150-2	Murabba'	Niyâzım artardı dildâra nâzı	Murabba'	'Acem	Düyek
'Acem	151	Pişrev-i Sancak	---	Pişrev	'Acem	Fer'
'Acem	153-1	Pişrev-i Mâkru Dünyâ	---	Pişrev	'Acem	Berevşân
'Acem	153-2	---	Bugün ben bir şâh-ı 'ali cânana müptelâ oldum	Murabba'*	'Acem	Evfer
'Acem	154-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Acem	Semâ'î*
'Acem	154-2	Türkî Berây-ı Gammâz	Ne çok olur dünyâda guşşı gıllı	Türkî	'Acem	Semâ'î*
'Acem	155-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Acem	Semâ'î*
'Acem	155-2	Pişrev-i Darbeyn	---	Pişrev	'Acem	Berevşân, Devr-i Kebîr
'Acem	156-1	Varsağı	Kadir Allah kalem çekmiş	Varsağı	'Acem	Evfer*
'Acem	156-2	Nağme-i 'Acem	---	Belirlenemez	'Acem	Bulunamadı.
'Acem	157-1	Varsağı	Şu karşuda salınan yâr	Varsağı	'Acem	[3+(2X4)]
'Acem	157-2	Murabba'	Vâz geldim ey sanem sana hevâdâr olmadan	Murabba'	'Acem	Düyek*
'Acem	158-1	Murabba'	Sevmişim rûz-i ezelden da ne bilmem	Murabba'	'Acem	Müsemmen*
'Acem	158-2	Türkî Berây-ı Huruç Gılman ez Seray	Bunca yıldır mahbûs olub yatarız	Türkî	'Acem	Semâ'î*
'Acem	159-1	Murabba'	'Aksi rûyinle derunum	Murabba'	'Acem	Belirlenemez.
'Acem	159-2	Semâ'î	Sensiz bu gönül meclisi ıyş-i demi neyler	Semâ'î	'Acem	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
'Acem	160,162	Pîşrev-i Darbeyn	---	Pişrev	'Acem	Devr-i Kebîr*, Berevşân*
'Acem	164	Pişrev	---	Pişrev	'Acem	Darb-ı Feth
'Acem	165-2	Türkî Berây-ı Gurbet	Kangı birin şerh idelim gâziler	Türkî	'Acem	Düyek*
'Acem	166-2	Türkî Berây-ı Celâlî	Dost Haydaroğlu 'aklın yok mu başında	Türkî	'Acem	Düyek*
'Acem	168-1	Pişrev-i Gül-i Rânâ	---	Pişrev	'Acem	Düyek
'Acem	168-2	---	Eşim dostum kalktı gitti şu yerden	Türkî*	'Acem	Bulunamadı.
'Acem	171-1	Tesbîh	Subhân el hannân ül mennân	Tesbîh	'Acem	Nîm Sofyan*
'Acem	171-2	Diğer Fârisî	Şehri Remazân mürved	Tesbîh	'Acem	Nîm Sofyan*
'Acem	171-3	Diğer 'Arabbî	Sübhân ellezî esirü'l habîbü'l Mustafâ	Tesbîh	'Acem	4+4+4+6
'Acem	182	Pîşrev-i Torlâk	---	Pişrev	Sabâ	Hafîf
'Acem 'Aşîrân	170-2	Tesbîh	Hû habîb ellezi	Tesbîh	'Acem	Düyek*
'Acem 'Aşîrân	300-2	İlâhî	Mevlâm senin 'âşıkların devrân iderler	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
'Aşîrân	305	Pîşrev-i Sermest	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
'Aşîrân Bûselik	298	Pîşrev-i Derviş Süleymân	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	Düyek
'Aşîrân Bûselik	299	Pîşrev	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	Hâvî
'Aşîrân Bûselik	301	---	Kûyinden aldın mı haber	Varsağı*	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
'Aşîrân Bûselik	302-1	Pîşrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
'Aşîrân Bûselik	302-2	İlâhî Medh-i Salavat	'Aceb ayrılur mı kullar virdinden	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
'Aşîrân Bûselik	303	Pîşrev	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
'Aşîrân Bûselik	307-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
'Aşîrân Bûselik	307-2	Semâ'î	---	Semâ'î	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Belirlenemedi	073-2	Diğer Türkî	Dilber bana çok cevretme	Türkî	Muhayyer	Belirlenemez
Belirlenemedi	125-2	Pişrev-i Bülbül 'Âşık	---	Pişrev	'Uşşâk	Düyek
Belirlenemedi.	183-3	Murabba' Semâ'î	Ağla hâlin yâre çeşm-i hûn feşânın duymasın	Murabba'	Sabâ	Semâ'î

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Belirlenemedi.	190-2	Diğer	---	Yelteme	Çârgâh	Fâhte
Belirlenemedi.	190-3	Diğer Meşhûr	---	Yelteme	Çârgâh	Düyek*
Belirlenemedi.	201-2	Bâde Oyunu	İşte geldi sevgili yâr	Türkî*	Segâh	Semâ'î*
Belirlenemedi.	204-2	Türkî Bereviş Kıra'ât	Murad Reis ayder: Hey gâzîler hazır olun vaktinize	Türkî	Segâh	Bulunamadı.
Belirlenemedi.	206-3	Türkî Berây-ı Derviş	Sevdiğim Hakk'ı seversen girme benim kanıma	Türkî	Segâh	Semâ'î*
Belirlenemedi	306-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Ağlayu ağlayu derde düşmüşüm	Türkî	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Belirlenemedi.	323	---	Dost nicesin Venedik Frengi	Türkî*	Hisâr	Semâ'î*
Belirlenemez	056-3	Şarkî Cüce 'Ali Ağa	Saçı leylim senin meylin kandedir	Şarkî	Hüseynî	Belirlenemez
Belirlenemez.	095-1	Türkî	'İbret alak dostlar, insâfa gelek	Türkî	Muhayyer	Belirlenemez
Belirlenemez.	095-2	Tekerleme	'Acib zamân oldu şimdi gâzîler	Tekerleme	Muhayyer	Belirlenemez
Belirlenemez.	095-4	---	Dost 'Alî dost cümlemize lâzım olan velî dost	Belirlenemez	Muhayyer	Belirlenemez
Belirlenemez.	109-1	---	Hem bir şûh sâkidür gönül	Belirlenemez	Nevâ	Belirlenemez
Belirlenemez.	138-1	Varsağı	'Aşkınla 'aklım düşdü cünûne	Varsağı	'Uşşâk	Belirlenemez
Belirlenemez.	185-2	Murabba'	---	Murabba'	Sabâ	Belirlenemez
Belirlenemez.	186-3	---	Değmez giceler sabaha dek	Belirlenemez	Sabâ	Belirlenemez
Beyâtî	088-1	Varsağı Beyâtî	Gel benim nâzlı yavrum	Varsağı	Muhayyer	Düyek*
Beyâtî*	089-3	---	Halin bir çini câmidir		Muhayyer	Semâ'î*
Beyâtî*	089-4	Varsağı	Yine ayrı düşdüm yârden gönül sabreyle sabreyle	Varsağı	Muhayyer	Semâ'î*
Beyâtî*	090-2	Murabba'	Ben harâbım bu gönül elinden	Murabba'	Muhayyer	Düyek*
Beyâtî*	091-1	Türkî	Her gülün yanında biter hezâr hâr	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Beyâtî*	124-1	Pişrev-i Şâh-ı Hubân Şerîfin	---	Pişrev	'Uşşâk	Muhammes
Beyâtî	141	Pişrev-i 'Arazbâri	---	Pişrev	Beyâtî	Devr-i Kebîr
Beyâtî	142-1	Pişrev-i Evsat	---	Pişrev	Beyâtî	Fâhte*
Beyâtî	142-2	Semâ'î	---	Semâ'î	Beyâtî	Semâ'î*
Beyâtî	142-3	Varsağı	Men ki ez yâr pür derdim	Varsağı	Beyâtî	Nîm Sofyan*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Beyâtî	143-1	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	Beyâtî	Nîm Çenber*
Beyâtî	143-2	---	Men neyem ki seyr-i müjgânına kurbân olayım	Murabba'*	Beyâtî	Düyek*
Beyâtî	144-1	Varsağı	Yar 'aşkınla yanub bişdüm	Varsağı	Beyâtî	Devr-i Kebîr
Beyâtî	144-2	Varsağı	Hançerin eline al derdli sînem del	Varsağı	Beyâtî	Devr-i Revân
Beyâtî	144-3	Diğer	Bir gamzesi mestâne	Varsağı	Beyâtî	Devr-i Revân
Beyâtî	145-1	Varsağı	Be hey cefâsı çok dilber	Varsağı	Beyâtî	Devr-i Revân*
Beyâtî	145-2	Varsağı	Yürü ey sabâ haberim ilet benim âfeti ey dil cânıma	Varsağı	Beyâtî	Devr-i Kebîr*
Beyâtî	145-3	Varsağı	Bi-hakîkât yâr bi-mürüvvet dost	Varsağı	Beyâtî	Evfer*
Beyâtî	146-2	Murabba'	Be bu yerlerde ne hoş şûhi cihân vâr imiş	Murabba'	Beyâtî	Düyek
Beyâtî	147-1	Murabba'	Bağrımı hûn etdi hasret 'azmi yâr etmek gerek	Murabba'	Beyâtî	Düyek
Beyâtî	147-2	Türkî	Be hey karşumuza gelen	Türkî	Beyâtî	Evfer*
Beyâtî	147-3	Semâ'î	'Aşk esâsı sikke urdu	Semâ'î	Beyâtî	Semâ'î*
Beyâtî	148-1	Pîşrev-i 'Arazbar-i Sânî	---	Pişrev	Beyâtî	Düyek
Beyâtî	148-2	Semâ'î Lisâhib-ül Kitâb	---	Semâ'î	Beyâtî	Semâ'î*
Beyâtî	149-1	Semâ'î Sultân Murâd Hân Fatih-i Bağdâd	Gelsene nesim-i subh ile	Nakış Semâ'î	Beyâtî	Semâ'î*
Beyâtî	149-2	Raks ü Semâ'î	Ey bir ok urdu bu sîneme perîzâr	Raks?	Beyâtî	Semâ'î*
Beyâtî*	152	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Acem	Fâhte
Beyâtî*	159-3	Türkî Oyun	Eğlendim kaldım gurbette	Türkî	'Acem	Semâ'î*
Beyâtî*	161,163	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Acem	Hâvî
Beyâtî*	165-1	Pişrev	---	Pişrev	'Acem	Sakîl
Beyâtî*	165-3	---	Ya ilâhî senden uddet	Türkî*	'Acem	Evfer*
Beyâtî*	166,167-1	Pîşrev-i Halkazâde	---	Pişrev	'Acem	Çenber
Beyâtî*	169	Pişrev-i 'Amûd El-Kayyas	---	Pişrev	'Acem	Düyek
Beyâtî*	170-1	Semâ'î	Ağyâr ile hey gonce sen iç bâde-yi gülgûn	Semâ'î	'Acem	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Beyâtî Kürdî	146-1	Murabba' Beyâtî Kürdî	Mâhı ruhsârı tu âyine-i maksudı menest	Murabba'	Beyâtî	Evfer*
Beyâti*	091-2	Türkî Berây-ı Feth-i Ritme	Şükür hey Allahım güler cânımız	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Beyâti*	126-2	Murabba'	Oldu belâyı 'aşkınla mübtelâ gönül	Murabba'	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Beyâti*	127-2	---	Lebinden bûseler al ziynet ruhsârı seyr eyle	Semâ'î	'Uşşâk	Semâ'î*
Beyâti*	128,129-1	Pişrev-i Dilkeş	---	Pişrev	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Beyâti*	130-1	Pişrev-i Darb-ı Feth	---	Pişrev	'Uşşâk	Darb-ı Feth
Beyâti*	130-2	Varsağı	Ey a rûhi revân derdime dermân bulunmaz mı?	Varsağı	'Uşşâk	Düyek*
Beyâti*	131-3	Varsağı	Gönül bir dil rübâya mübtelâdır	Varsağı	'Uşşâk	Düyek*
Beyâti*	133-3	---	Hançerin eline al derdlü sînem del	Türkî*	'Uşşâk	Semâ'î*
Beyâti*	134-2	Murabba'	Be bu yerlerde ne hoş şûhi civânlar vâr imiş	Murabba'	'Uşşâk	Düyek*
Beyâti*	135-2	Semâ'î	Her kimi görse gönül kendüsüne yâr sanır	Semâ'î	'Uşşâk	Semâ'î*
Beyâti*	138-1	Pişrev-i Terâne-yi Dilkeş	---	Pişrev	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Beyâti*	138-2	Raksiyye	Ey benim servi revânım	Raksiyye	'Uşşâk	Düyek*
Beyâti*	139-1	Pişrev-i Sagîr-i Mürg	---	Pişrev	'Uşşâk	Hafîf
Beyâti*	139-2	Oyun	Tebriz'den aşırdılar sorguçlu gelin	Türkî*	'Uşşâk	Semâ'î*
Beyâti*	140-1	Pîşrev-i Şerif	---	Pişrev	'Uşşâk	Fâhte
Bûselik	295	Pîşrev	---	Pişrev	Bûselik	Bulunamadı.
Bûselik	296	Pîşrev	---	Pişrev	Bûselik	Darb-ı Feth
Bûselik	297-1	Murabba'	Nice vasf itsün o şûhi dili hoş dem	Murabba'	Bûselik	Düyek*
Bûselik	297-2	Semâ'î	Ey gönül 'aşkın sarâyın yıkdı bir nâmihribân	Semâ'î	Bûselik	Semâ'î*
Çârgâh*	188	Pîşrev	---	Pişrev	Sabâ	Darb-ı Feth*
Çârgâh	189-1	Pîşrev	---	Pişrev	Çârgâh	Fer'
Çârgâh	189-2	Pîşrev	---	Pişrev	Çârgâh	Düyek*
Çârgâh	191	Semâ'î	---	Semâ'î	Çârgâh	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Evç	244	Pîşrev-i Derviş 'Ömer	---	Pişrev	Evç	Sakîl
Evç	245	Pîşrev-i Rûh Fütûh	---	Pişrev	Evç	Hafîf
Evç	246-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Evç	Semâ'î*
Evç	246-2	Murabba'	Her gönülde neşe-yi 'aşkı mahabbet bir değil	Murabba'	Evç	Devr-i Revân
Evç	247-1	Pîşrev	---	Pişrev	Evç	Darb-ı Feth
Evç	247-2	İlâhî	Kamu işim hata istiğfâr Allah	İlâhî	Evç	Düyek*
Evç	248-1	İlâhî Sultân Murâd Hân Tâb-ı.....	Uyan ey gözlerim gafletten uyan	İlâhî	Evç	Devr-i Revân
Evç	248-2	---	Câna beni hicranla künci gâma salma	Murabba'*	Evç	Düyek*
Evç	249-1	Pîşrev-i Meclisârâ	---	Pişrev	Evç	Düyek
Evç	250-1	Türkî Berây-ı Meclis	Dosta toğru olan kişi	Türkî	Evç	Semâ'î*
Evç	250-2	Murabba'	Ta ezelden derd-i 'aşka müptelâdır gönlümüz	Murabba'	Evç	Düyek*
Evç	250-3	Varsağı	Zerreler yüz döndüre hurşid-i 'âlem tâbdan	Varsağı	Evç	Devr-i Kebîr
Evç	250-4	Semâ'î	Ey düşdü deli gönül yine leblerinin hayâline	Nakış Semâ'î	Evç	Semâ'î*
Evç	251-1	Semâ'î	Reng-i ruyi gülizar tebâh eyledi bülbül	Nakış Semâ'î	Evç	Semâ'î*
Evç	251-2	Murabba'	Çeşmimiz bârânı eşkden etmesün seyl revân	Murabba'	Evç	Düyek
Evç	252-1	Semâ'î	Men bende-i ân lebân meygun tüvâm	Nakış Semâ'î	Evç	Semâ'î*
Evç	252-2	Murabba'	Nihân olsa gözümden ol hayâli dâstân gitmez	Murabba'	Evç	Bulunamadı.
Evç Hûzî	248-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Sana yalvarırım ey gani kerim	Türkî	Evç	Semâ'î*
Evç Hûzî	249-2	Türkî	Dünyada iyilik dostuna	Türkî	Evç	Fâhte
Gerdâniye*	078-1	Türkî Berây-ı Turna ve Gurbet ve Mahabbet	Turna bizim yerde bizi sorana	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Gerdâniye	078-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Meded Allah'ı seversen	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Gerdâniye	078-4	Türkî Berây-ı Mahabbet ve Gurbet	Kime dâd ideyim çarh-ı felekden	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Gerdâniye	079-3	Türkî Berây-ı Hazân	Şimden gerû güz eyyâmı irişdi	Türkî	Muhayyer	Bulunamadı.

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Gerdâniye*	093-3	Türkî Berây-ı Dilber	Be hey ela gözlü dilber	Türkî	Muhayyer	Düyek*
Gerdaniye*	094-1	Türkî Şikâyet ez Felek	Çarh-ı felek benim hâtırım yıkdın	Türkî	Muhayyer	Düyek, Semâî
Gerdâniye*	096-2	Türkî Berây-ı Meclis	Bahâr eyyâmı yetişir	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Gerdâniye*	096-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Be gâziler vezir geçdi Girid'e	Türkî	Muhayyer	Düyek*
Gerdâniye*	097-1	Türk Oyunu	Âşık olmuş bizim bağın gülüne	Türkî*	Muhayyer	3+2+3+2+3+4
Gerdâniye*	098-1	Türkî Berây-ı	Felekte bir tolu nûş itdim idi	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Gerdâniye	224-2	Murabba'	Felek 'aksine döndürdü mihr-i garâdan ayrıldım	Murabba'	Râst	Semâ'î*
Gerdâniye*	311-2	---	Şu karşuda güle güle	Türkî	Hisâr	Semâ'î*
Gerdâniye*	311-3	Türkî	Ben 'aklımı hiç perîşân etmezdim	Türkî	Hisâr	2/4*
Hisâr	308	Semâ'î	---	Semâ'î	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Hisâr	309	Pîşrev-i Torlâk	---	Pişrev	Hisâr	Düyek
Hüseynî	019	Pîşrev-i 'Osmân Paşa El-'Atîk	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	020	Pişrev-i Tunc 'Alî	---	Pişrev	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Hüseynî	020-2	Murabba'	Şehâ zülfün beni dîvâne kıldı	Murabba'	Hüseynî	Sûfyâne*
Hüseynî	021	Pişrev-i Darbeyn	---	Pişrev	Hüseynî	Devr-i Kebîr ma'el Berevşân
Hüseynî	022	Pişrev-i Nergüz	---	Pişrev	Hüseynî	Sakîl
Hüseynî	023-1	Türkî Mahabbet	Gel cîvan böyle salınma	Türkî	Hüseynî	Semâ'î
Hüseynî	023-2	Şarkî	Şu karşudan gelen elâ gözüne	Şarkî	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	024-1	---	Yâr mecliste gülse güller açılır	Türkî*	Hüseynî	Nîm Sofyân*
Hüseynî	024-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Bülbüldür gülşende dâd feryâd iden	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	026-1	Türkî Berây-ı Kanlı Kavak	Dallı dallı budakların kurusun	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	026-2	Murabba'	Eğer sen kerem idüb dersin mu'anber kâkülüm vardır	Murabba'	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	027	Türkî Berây-ı Sihr-i Yâr	Her sabah çıkar yolu beklerim	Türkî	Hüseynî	Düyek*
Hüseynî	028,029-1	Pişrev-i Dolâb	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Hüseynî	028-2	Murabba'	Gerçi sen bu leblerinle halk-ı 'âlem cânısın vây	Murabba'	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Hüseynî	029-2	Murabba'	Kasdın iki ki cân ü dilin birisi nedir	Murabba'	Hüseynî	Hafîf
Hüseynî	030,031-1	Pîşrev-i Kız	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	030-2	Varsağı	Erişdi yine fasl-ı gül	Varsağı	Hüseynî	11/8*?
Hüseynî	031-2	Murabba'	Ko bu gönül bûsene cânla hâridâr olsun	Murabba'	Hüseynî	Sûfyâne*
Hüseynî	032-1	Murabba'	Dağıdur dildâr-ı zülfin ziynet-i ruhsâr ider	Murabba'	Hüseynî	Sûfyâne*
Hüseynî	032-2	Murabba'	Çekdim el ümîd-i vasl-ı yârdan şimden gerû	Murabba'	Hüseynî	Sûfyâne
Hüseynî	033-2	Semâ'î	Vefâ gelmek muhâl oldu nigâr-ı dil-pesendimden	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î
Hüseynî	033-3	Raksiyye	Sen oynadıkça kademi	Raksiyye	Hüseynî	Semâ'î
Hüseynî	035-2	Raksiyye	Şarka giden kuşca cânım beruyi	Raksiyye	Hüseynî	Türk Aksağı*
Hüseynî	036	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	037	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	038,039	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	Hüseynî	Darb-ı Feth
Hüseynî	040-1	Pişrev-i Rıdvan Baba	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	042,043-1	Pîşrev-i Büyük Muhammes	---	Pişrev	Hüseynî	Muhammes
Hüseynî	044,045	Pîşrev-i Şâh Kulu	---	Pişrev	Hüseynî	Sakîl
Hüseynî	046	Pişrev-i Melek Cân	---	Pişrev	Hüseynî	Dü
Hüseynî	047	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	048,049	Pîşrev-i Tozkoparan	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	049-2	Türkî Oyun	Şeftâli isterim mahrûm gönderme	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	049-3	Murabba'	Tâ görelden iki şehlâ gözlerinin elasın	Murabba'	Hüseynî	Düyek*
Hüseynî	050,051-1	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	Hüseynî	Fâhte
Hüseynî	050,051-2	Tekerleme	Hay santurun kırk şen teli	Tekerleme	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	052,053	Pîşrev-i Hasan Cân	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	053-2	İlâhî	---	İlâhî	Hüseynî	Sûfyâne*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Hüseynî	054-1	Pîşrev-i Şukûfezâr	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	054-2	İlâhî	El 'aman kadîm yerim mekânım kandedir vây	İlâhî	Hüseynî	Sûfyâne*
Hüseynî	055-1	Pîşrev-i Çâr Usûl	---	Pişrev	Hüseynî	Nîm Sakîl, Sakîl, Fâhte, Berevşân
Hüseynî	055-2	Türkî Berây-ı 'Âşıkân-ı Hüdâ	Bizi bilmeyenler bilsün, anlasun	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	056-1	Pişrev-i Kul Mehemmed	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	056-2	Varsağı	'Âşık oldum bir kaşları kareye	Varsağı	Hüseynî	Oynak*
Hüseynî	057-1	Pişrev-i Mevc-i Deryâ	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	057-2	Şarkî-i Firâk	Uçurdum şâhini konmaz koluma yâr	Şarkî	Hüseynî	Frenkçin*
Hüseynî	058-1	Murabba'	Tâzelendi hatırım şi'ri terennüm tâzedür	Murabba'	Hüseynî	Devr-i Kebîr*
Hüseynî	058-2	Semâ'î	Bir sencileyin mest-i mey-i nâz ele girmez	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	059-1	Varsağı	Gülistândır nikşivânın illeri yâr illeri	Varsağı	Hüseynî	3+(2X7)=17
Hüseynî	059-2	Murabba'	Zülfü 'anber bârının âşüftesidir rûzgâr	Murabba'	Hüseynî	Düyek*
Hüseynî	059-5	Raks	Gelibolu'da bir gelin	Raks	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	060-1	Sultân İbrâhim'in Huzûrunda Çalınan Raks	Saçbağı takar başına	Raks	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	060-2	Varsağı	Ben niyâz etdikçe nâz etdin bana	Varsağı	Hüseynî	Devr-i Kebîr?
Hüseynî	061-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Yeşil tonlu melek senin elinden	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	062-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Gâzî pâdişâha eyledi nazâr	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	063-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Lütfeyle ey sabâh yeli	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	064-1	Pişrev-i Ciğerdelen	---	Pişrev	Hüseynî	Darb-ı Feth
Hüseynî	065-1	Pişrey-i Cihânârâ	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	065-2	Türkî Du'â	Bin bir adın hürmeti içün murâdım	Türkî	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	066-1	Pişrev-i Gamze-kâr	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	067-1	Pişrev-i Mîr-i Bağdâd	---	Pişrev	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Hüseynî	068-1	Pişrev-i Alây Düzen	---	Pişrev	Hüseynî	Devr-i Kebîr

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Hüseynî	068-2	Pişrev-i Şukûfezâr Nazîresi	---	Pişrev	Hüseynî	Düyek
Hüseynî	069-2	Semâ'î Solakzâde Ahmed Çelebi	---	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî	069-3	Türkî Mahabbet	Elim ermezse bir yâre	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Hüseynî*	075-3	---	Esâsıyâ ber ceteni yâ leyli	Semâ'î*	Muhayyer	Semâ'î*
Hüseynî	081-2	İlâhî	Ey dil bize vir bir haber	İlâhî	Muhayyer	Sûfyâne*
Hüseynî	083-2	Varsağı	Kimi güler kimi kakır	Varsağı	Muhayyer	Düyek*
Hüseynî	084-3	Varsağı	---	Varsağı	Muhayyer	Düyek*
Hüseynî	086-2	Varsağı	Dede külâhı ak mıdır?	Varsağı	Muhayyer	Semâ'î*
Hüseynî*	087-2	Türkî	Âhûya benzer gözleri	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Hüseynî*	094-2	Türkî Berây-ı Bîzâr-ı Yâı	Her sabâhı çıkar yolu beklerim	Türkî	Muhayyer	Düyek*
Hüseynî*	095-3	Türkî Cansiner Hâlife Berây-ı Medh Hasen	Güzelliğin ermiş kemâle	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Hüseynî*	132-2	Türkî	Bağdâd'ı Basra'yı seyrân eylesem	Türkî	'Uşşâk	3+3+2+2
Hüseynî*	172,173	Pişrev-i Külli Külliyât	---	Pişrev	'Acem	Düyek
Hüseynî*	174	Yelteme Bulgârî	---	Yelteme	'Acem	Düyek*
Hüseynî*	184-2	Murabba'	Gel ey dil pendini pir-i mugânun reyb gûş eyleyi	Murabba'	Sabâ	Düyek
Hüseynî	190-1	Yelteme	---	Yelteme	Çârgâh	Devr-i Kebîr*
Hüseynî*	306-2	---	Gel ey dilber seninle mey içelim	Murabba'*	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Hüseynî*	311-1	İlâhî	Ey gönül neylersin sen bu cihânı	İlâhî	Hisâr	Bulunamadı.
Hüseynî*	315-3	---	Allah Allah Allah hû	İlâhî*	Hisâr	Düyek*
'Irâk*	253-1	Pişrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	Evç	Berefşân
'Irâk*	253-2	Tesbîh-i 'Arabbî	---	Tesbîh	Evç	Bulunamadı.
'Irâk*	253-3	Türkî	Nazlım ne kaçarsın benden	Türkî	Evç	Düyek*
'Irâk	254-1	Pişrev-i Hünkâr	---	Pişrev	'Irâk	Düyek
'Irâk	254-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Aklım alub beni mecnun eyledin	Türkî	'Irâk	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
'Irâk	255	Pîşrev-i Tatarnâme	---	Pişrev	'Irâk	Sakîl
'Irâk	256-1	Pîşrev-i Hammâli	---	Pişrev	'Irâk	Fâhte Harbî
'Irâk	256-2	Murabba'	Ben harabım bu gönül elinden	Murabba'	'Irâk	Düyek*
'Irâk	247	Pîşrev-i Kâsebâz	---	Pişrev	'Irâk	Darb-ı Feth
'Irâk	258	Semâ'î	---	Semâ'î	'Irâk	Semâ'î*
'Irâk	259-1	Pîşrev-i Kâsebâz Mısriyyî	---	Pişrev	'Irâk	Devr-i Revân
'Irâk	259-2	Pişrev-i Kâsebâz	---	Pişrev	'Irâk	Devr-i Revân La'lpâre
'Irâk	259-3	Türkî	Sevgili yâr gelmez oldun yanıma	Türkî	'Irâk	Fâhte
'Irâk	260-1	Pîşrev-i Haydâr Cân	---	Pişrev	'Irâk	Düyek
'Irâk	260-2	Türkî	Yar yollarda kaldı gözüm	Türkî	'Irâk	Nîm Sofyan
'Irâk	261-1	Murabba'	Bir dilber-i ra'nânın dîvânesi oldum ben	Murabba'	'Irâk	Düyek*
'Irâk	261-2	Diğer	Yârabbi meded ol mihri tâbânımı göster	Murabba'	'Irâk	Düyek
'Irâk	261-3	---	Gönülden yâr olandan kaçma yâr	Murabba'	'Irâk	Evfer
'Irâk	261-4	Savt-ı Derviş Nevâî	Ey giriftim anın	Savt	'Irâk	Devr-i Revân
'Irâk	262	Pîşrev-i Bülbül	---	Pişrev	'Irâk	Düyek
'Irâk	318	Pîşrev-i Kâsebâz Mısrî	---	Pişrev	Hisâr	Sakîl
'Irâk-ı Muhalif	263,264	Pîşrev-i Seyfü'l- Mısrî	---	Pişrev	'Irâk	Düyek
Mâhur	236	Pîşrev-i Şerif	---	Pişrev	Mâhûr	Sakîl
Mâhur	237	Pîşrev-i Kutbi	---	Pişrev	Mâhûr	Fâhte
Mâhur	238	Murabba'	Dîde gör nice ol şûhi nice karârı kalur	Murabba'	Mâhûr	Düyek
Mâhur	238-2	Şarkî	Bend eyledin beni bende	Şarkî	Mâhûr	7+6+6+5=24
Mâhur	239-1	Murabba'	Yâre te'sîr idemi nâle vü âhım bilmem	Murabba'	Mâhûr	Evfer
Mâhur	239-2	Murabba'	Bir ... gibi hulki güzel yâre doyulmaz	Murabba'	Mâhûr	Evfer*
Mâhur	239-3	Murabba'	Öldürür 'âşıkı ah ol nergis-i mestâneler	Murabba'	Mâhûr	Devr-i Kebîr*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Mâhur	239-4	Semâ'î Bâ-Raks	Benim ömrüm benim cânım	Semâ'î	Mâhûr	Semâ'î*
Mâhur	240	Türkî Berây-ı Nasihat Merdan	Söz tutup ulûdan dinleyin öğüt	Türkî	Mâhûr	Düyek*
Mâhur	241-1	Semâ'î	Çıktılar seyrâne hûblar keşt iderler nâz ile	Nakış Semâ'î	Mâhûr	Semâ'î*
Mâhur	242	Pîşrev	---	Pişrev	Mâhûr	Darb-ı Feth
Mâhur	243	Semâ'î	---	Semâ'î	Mâhûr	Semâ'î*
Muhayyer*	033-1	Murabba'	Hâk-i pâyin tûtiyâyı dîde-i hûnbâr imiş	Murabba'	Hüseynî	Düyek*
Muhayyer*	034,035	Pîşrev-i Kırka Ferruh	---	Pişrev	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Muhayyer*	041	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer	059-3	Semâ'î	Ey bîmârım firâk idemem	Semâ'î	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer*	059-4	Okunamadı.	---	Semâ'î*	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer*	060-3	Türkî Gurbet	Nola düşdüm ise gurbet illere	Türkî	Hüseynî	Düyek*
Muhayyer*	061-2	Türkî Berây-ı Gazâ-yı Bahri	Geze geze Akdeniz'in yüzünde	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer*	061-3	Türkî Berây-ı Gurbet ve Elvedâ'	Mevlâ bizi gurbetliğe salubdur	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer*	062-2	Türkî Berây-ı Gazâ	Beğler pâyidâr olun bin hayr hevâha	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer*	067-2	Türkî Berây-ı Firâk	Düşüb gurbetlik ellere	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Muhayyer*	069-1	Pişrev-i Behrâm Nefîrî	---	Pişrev	Hüseynî	Fâhte
Muhayyer	070-1	Pîşrev-i 'Alî Beğ	---	Pişrev	Muhayyer	Düyek
Muhayyer	070-2	Murabba'	Sanma ki ben bende-i cânâ	Murabba'	Muhayyer	Fâhte
Muhayyer	071	Pişrev-i Mısr	---	Pişrev	Muhayyer	Düyek
Muhayyer	072,073	Pişrev-i 'Acem Kümesi	---	Pişrev	Muhayyer	Düyek
Muhayyer	072-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Şunda bir kaşları kare	Türkî	Muhayyer	Devr-i Kebîr*
Muhayyer	074	Semâ'î	---	Semâ'î	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	075-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Muhayyer	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Muhayyer	075-2	Türkî Berây-ı Fenâ-yı Cihân	Dâd elinden şu fenânın	Türkî	Muhayyer	Devr-i Kebîr, Frenkçin*
Muhayyer	076-3	Semâ'î Harbi	Şâh Allah gördüm seni gönül kân olasın	Nakış Semâ'î	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	077-1	Varsağı	Sini gözleri dü çeşmi hûn feşânım	Varsağı	Muhayyer	Devr-i Revân
Muhayyer	077-2	Mahabbet Türkî	Be hey ela gözlü dilber	Türkî	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Muhayyer	078-3	Türkî Medh-i Şehinşâh Âl-i 'Osmân Sultân Mehemmed Hân	Pâdişâhım kullarına eyle dâyim himmetün	Türkî	Muhayyer	Devr-i Kebîr*
Muhayyer	079-2	Türkî Berây-ı 'Aşk	Çünki mahabbetin yoğidi bana	Türkî	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Muhayyer	080,081-1	Pişrev-i Emîr-Hac	---	Pişrev	Muhayyer	Düyek
Muhayyer	080-2	Türkî Berây-ı Gönül	Uğratdın beni belâya	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	082,083-1	Pişrev-i Çengî Ca'fer	---	Pişrev	Muhayyer	Düyek
Muhayyer	082-3	Türkî Berây-ı Meyvehâyı	Bahâristân, bahâristân	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	084,085-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	Muhayyer	Darb-ı Feth
Muhayyer	084-2	Devrân-ı Dervişân Zeriyyüşşân	Ey ki hezâr âferin, bu nice sultân olur	Âyîn-i Şerîf'in Üçüncü	Muhayyer	Bulunamadı
Muhayyer	085-2	İlâhî	Yâ İlâhî sana ma'lûm	İlâhî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	086,087-1	Pişrev-i Varsağı	---	Pişrev	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Muhayyer	092-1	Türkî Berây-ı Firâk	'Acep der ki şu fenâya geleli	Türkî	Muhayyer	Nîm Sofyan?
Muhayyer	092-2	Türkî Berây-ı Firâk	Bir derde düşmüşüm çâre bulunmaz	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	092-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	İslâm 'askeriyiz gazâ kasdına	Türkî	Muhayyer	Düyek*
Muhayyer	094-3	Türkî Berây-ı Feth-i Bağdad	'Askerin üstünde bir seyir gördüm	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Muhayyer	096-1	Türkî Berây-ı Evvel Bahâr	Yürü Murâd tağı yürü	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	097-2	---	Bir tenhâ bulamam hikâyet idem	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer*	097-3	Türkî Berây-ı Gurbet	Şu fenâ dünyâya geldim geleli	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer*	098-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	Pâdişâhı görmeyenler	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Muhayyer	099-1	Pişrev-i Zinde-yi Rûh	---	Pişrev	Muhayyer	Düyek
Muhayyer*	300-1	İlâhî	---	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	Bulunamadı.
Muhayyer*	317-1	Tesbîh-i 'Arabbî	Allahümme yâ celîlü	Tesbîh	Hisâr	Sûfyâne*
Muhayyer Sünbüle	076-2	Murabba'	İy mâyil olmaz gönlümüz ol bîvefâdan gayrıya	Murabba'	Muhayyer	Semâ'î*
Nevâ*	063-2	---	'Âşık oldum bir kaşları karaya	Türkî*	Hüseynî	Semâ'î*
Nevâ*	063-3	Türkî Der Hakk-ı 'Âsî Haydâr	Haydaroğlı 'aklın yok mu başında	Türkî	Hüseynî	Fâhte*
Nevâ*	064-2	Türkî	Kâdir mevlâm bana bir yâr virmişdir	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Nevâ*	065-3	---	Sûfî meclisten kaçar	Semâ'î*	Hüseynî	Semâ'î
Nevâ*	066-2	Varsağı	Gel yavrum terk etme beni	Varsağı	Hüseynî	Evfer*
Nevâ	079-1	Türkî Berây-ı 'Aşk	Sevdâ-yı 'aşk mekân dutdu cânımda	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Nevâ	085-3	Semâ'î Nevâ	Gözü meyhâne-i nâz kaşı mihrâb-ı niyâz	Semâ'î	Muhayyer	Semâ'î*
Nevâ*	093-1	---	Ya ver benim südümi kande virirsin	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Nevâ*	099-2	Türkî Berây-ı Firâk	Çünki ayrı düşdüm kâre gözlümden	Türkî	Muhayyer	Düyek*
Nevâ	100	Pişrev-i Bâyezid	---	Pişrev	Nevâ	Düyek
Nevâ	101-1	Pişrev-i Kûçek Ahmed Beğ	---	Pişrev	Nevâ	Fâhte
Nevâ	101-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Ben 'aklımı hîç perişân etmezdim	Türkî	Nevâ	Nîm Sofyan*
Nevâ	102-1	Pişrev-i Kântemir Hân	---	Pişrev	Nevâ	Sakîl
Nevâ	102-2	Murabba'	Renînü şeyhi figânım hevâ nedir bilmem	Murabba'	Nevâ	Devr-i Revân

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Nevâ	103	Pişrev	---	Pişrev	Nevâ	Sakîl
Nevâ	104	Pîşrev-i Devr-i 'Acem	---	Pişrev	Nevâ	Devr-i Kebîr*
Nevâ	105-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	105-2	Cengi Harbî	---	Pişrev	Nevâ	Düyek*
Nevâ	106-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	106-2	Semâ'î	Ey 'İsa vü Meryem Hakk-ı rûhbâna söylen	Nakış Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	107	Semâ'î	---	Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	108-1	---	Hey benimle gülzâr eylese dildâr-ı yâr olsa	Murabba'*	Nevâ	Düyek*
Nevâ	108-2	Varsağı Berây-ı Kühistân	Sevdim bir çeşm-i mestânı	Varsağı	Nevâ	Nim Sofyan*
Nevâ	108-3	---	Merâ der 'aşkı tü mest-i cân est yelelâ yeleli	Nakış Semâ'î*	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	109-2	Murabba'	Kimseler dil filkini ummân-ı 'aşka salmasın	Murabba'	Nevâ	Fâhte*
Nevâ	109-3	---	Dilber meni 'aşkın ile mestâne kıldın sen beni	Semâ'î*	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	110-1	Murabba'	Figân ider gene bülbül bahârı görmüşdür	Murabba'	Nevâ	Düyek
Nevâ	110-2	Semâ'î	Gel kâkülünü gerdânıma sar meded yâr	Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	110-3	Murabba' Merhûm Fetvâî	Aldı 'aklım ol semenber zülf-i 'anber	Murabba'	Nevâ	Tek Vuruş [3+ (2X4)]
Nevâ	110-4	Murabba'	Der ve kemeni çarh-ı felek vây gurbete saldı	Murabba'	Nevâ	Evfer
Nevâ	111-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Be hey ela gözlü dilber	Türkî	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	111-2	Murabba'	Dile gâm dîdeye fikrü rûhi dilber düşdü	Murabba'	Nevâ	Sakîl
Nevâ	111-3	Semâ'î	Ey bugün şâdım ki yâr ağlar benimçün	Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	112	Pişrev-i Emîr-i Hac	---	Pişrev	Nevâ	Hafîf
Nevâ	113-1	Pişrev-i Bâyezîd Nazîre-yi Kûçek Mehemmed Beğ	---	Pişrev	Nevâ	Fâhte
Nevâ	113-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Nâzlı dilber eğer Hakk'ı seversen	Türkî	Nevâ	Nîm Sofyan*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Nevâ	114-1	Pişrev-i 'Alî Beğ	---	Pişrev	Nevâ	Berevşân
Nevâ	114-2	Varsağı	Bilmezlikle sevdim seni yeter nâz eyledin yeter	Varsağı	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	115-1	---	---	Pişrev	Nevâ	Düyek*
Nevâ	115-2	Oyun	Atladım çıktım dereyi	Türkî*?	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	116-1	Varsağı	Gönül tamağ itme cihân vârına	Varsağı	Nevâ	Semâ'î*?
Nevâ	116-2	Varsağı	Garib garib öten bülbül	Varsağı	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	116-3	Türkî	Gel nâzlım terk etme beni	Türkî	Nevâ	[3+(2X4)]Tek Vuruş
Nevâ	117-1	Varsağı	Seni terk ideyim kaşları kemân	Varsağı	Nevâ	Düyek*
Nevâ	117-2	Varsağı Berây-ı Culûs Sultan Mehmed Hân Bin Sultân İbrâhim Hân	Kimi konar, kimi göçer	Varsağı	Nevâ	Devr-i Kebîr
Nevâ	118	Türkî Berây-ı Ehl-i Dîl	Hamdülillâh çok şükür bâri Hüdâ'nın vârına	Türkî	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	119-1	Pişrev	---	Pişrev	Nevâ	Çenber
Nevâ	119-2	---	Ey ne kad hoş sâkî-i zibâya virdim şimdi ben	Murabba'*	Nevâ	[3+(5X2)+3]
Nevâ	120-1	Pişrev-i Ahmed Beğ Miskâli	---	Pişrev	Nevâ	Düyek
Nevâ	120-2	Türkî Berây-ı Kühistân	Yaz olunca her çiçekler açıldı	Türkî	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	121-1	Semâ'î Solakzâde	---	Semâ'î	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	121-2	Beste-i Kör Kadri	'Aksi rûyi yâr ile pürdür derûni sînemiz	Murabba'*	Nevâ	Evfer*
Nevâ	121-3	Tesbîh	Hakk te'alâ seni bize cânım nûr-i güfrân eylemiş	Tesbîh	Nevâ	Sûfyâne*
Nevâ	122-1	Pişrev-i Cüce 'Ali Ağa	---	Pişrev	Nevâ	Muhammes
Nevâ	122-2	Varsağı	Revâ mıdır benim 'aklım alasın?	Varsağı	Nevâ	Semâ'î*
Nevâ	123-1	---	---	Pişrev	Nevâ	Düyek*
Nevâ	123-2	Tesbîh	Toğdu Kâbe'de Ahmed-i Hakk Resûl Muhammed	Tesbîh	Nevâ	3+3+2+2
Nevâ	123-3	Diğer	Habîb senin cemâlin Keşgak eddünyâ değil mi?	Tesbîh	Nevâ	Bulunamadı
Nevâ	123-4	Murabba'	Bir fek artırdı bâd-ı sabâ bağrı yağın	Murabba'	Nevâ	Düyek
Nevâ*	132-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	Devr-i Kebîr

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Nevâ*	153-3	Varsağı Berây-ı Kühistân	Sevdim bir çeşm-i mestânı	Varsağı	'Acem	Bulunamadı.
Nevâ*	232-1	Pîşrev-i Se Darp Tozkoparan	---	Pişrev	Râst	Nîm Sakîl, Düyek, Hâvî
Nevâ*	306-1	Devr-i Revân	Ateş-i hasretle bağrım nice bir dağlayayım	Murabba'*	'Aşîrân Bûselik	Devr-i Revân*
Nevâ*	313-2	Varsağı, Türkî Berây-ı Derviş	Bârik Allah hoş yaratmış	Varsağı	Hisâr	Devr-i Kebîr*
Nevâ	315-1	Tesbîh	Sübhan el malikil 'ala	Tesbîh	Hisâr	Düyek*
Nevâ*	315-2	---	Sübhân el melik melikü'l ma'bûd	Tesbîh	Hisâr	Düyek*
Nevâ*	316-1	Tesbîh-i 'Arabî	Sübhan el melikü'l mennân	Tesbîh	Hisâr	Sûfyâne*
Nevâ*	316-2	Tesbîh-i 'Arabbî	Esselâmü 'aleyke	Tesbîh	Hisâr	Sûfyâne*
Nevâ*	317-3	İlâhî	Bahri 'ummân dürriyem yerim mekânım	İlâhî	Hisâr	Sûfyâne*
Nihâvend	265	Pîşrev	---	Pişrev	Nihâvend	Düyek*
Nihâvend	266	Pîşrev	---	Pişrev	Nihâvend	Sakîl
Nihâvend	268	Semâ'î	---	Semâ'î	Nihâvend	Semâ'î*
Nikriz	290	Pîşrev-i Revân-ı Bahş	---	Pişrev	Nikriz	Berevşân
Nikriz	291-1	Pîşrev	---	Pişrev	Nikriz	Düyek*
Nikriz	291-2	Pîşrev	---	Pişrev	Nikriz	Düyek*
Nikriz	292-1	Murabba'	'Aşk elinden 'âşıkı câm ile şahba söyledir	Murabba'	Nikriz	Düyek
Nikriz	292-2	Semâ'î	Zâhid iş âhır oldu	Semâ'î	Nikriz	Semâ'î*
Nikriz	292-3	---	Derdle yar ölmüşüm ben nice dil virdim sana	Murabba'*	Nikriz	Düyek*
Nikriz	293	Semâ'î	---	Semâ'î	Nikriz	Semâ'î*
Nikriz	294	Pîşrev	---	Pişrev	Nikriz	Sakîl
Nişâbûr	280	Pîşrev	---	Pişrev	Nişâbûr	Sakîl
Nişâbûr	280-2	Murabba'	Gitti eyyâm-ı şita, erişdi eyyâm-ı bahâr	Murabba'	Nişâbûr	10/8*
Nişâbûr	281-1	Pîşrev-i Darb-ı Feth	---	Pişrev	Nişâbûr	Darb-ı Feth*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Nişâbûr	281-2	Pîşrev-i Efrenci Ya'ni Avânâ	---	Pişrev	Nişâbûr	Seri'
Nişâbûr	282-1	Semâ'î Efrenci	---	Semâ'î	Nişâbûr	Semâ'î*
Nişâbûr	282-2	Murabba'	Ey olur melûl ü garîb	Murabba'	Nişâbûr	9/4*
Nişâbûr	282-3	Eskoçiy	---	Belirlenemez	Nişâbûr	Düyek*
Nişâbûr	283-1	Semâ'î	Nedir bu ettiğin bana revâ mıdır	Semâ'î	Nişâbûr	Semâ'î*
Nişâbur	279	Pişrev-i Solakoğlu	---	Pişrev	'Uzzâl	Devr-i Kebîr
Râst	088-3	Diğer Makâm-ı Râst	Tâ niceden 'aşkın ile feryâd eylerim	Varsağı*	Muhayyer	Semâ'î*
Râst*	212	Pîşrev-i Ferahefzâ	---	Pişrev	Segâh	Düyek
Râst	213	Pîşrev-i Şedd-i 'Asr	---	Pişrev	Râst	Düyek Harbî
Râst	214	Pîşrev-i Hasan Ağa	---	Pişrev	Râst	Devr-i Kebîr
Râst	215	Pîşrev-i Benefşezâr	---	Pişrev	Râst	Düyek Harbî
Râst	216-1	Pîşrev	---	Pişrev	Râst	Sakîl
Râst	216-2	Tevhîd	Lâ ilâhe illallah	Tevhîd	Râst	Semâ'î*
Râst	217	Pîşrev-i Rûhefzâ	---	Pişrev	Râst	Hafîf
Râst	218-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Râst	Semâ'î*
Râst	218-2	Semâ'î	---	Semâ'î	Râst	Semâ'î*
Râst	219-1	Pîşrev	---	Pişrev	Râst	Devr-i Revân
Râst	219	Semâ'î Lisâhabe	---	Semâ'î	Râst	Semâ'î*
Râst	220-1	Murabba'	Ne denlü nâz iderse ol gözü mestâne incinmez	Murabba'	Râst	Sûfyâne
Râst	220-2	Murabba'	Hâlimi ta 'aşık-ı zâr olmayınca bilmedin	Murabba'	Râst	Düyek
Râst	220-3	Semâ'î	Ey sırrı 'aşkı 'âşıka mestâne söylen söylesün	Nakış Semâ'î	Râst	Semâ'î*
Râst	221-1	Murabba'	Hengâm-ı bülbül fasl-ı gül divâneler	Murabba'	Râst	Evfer
Râst	221-2	Semâ'î	Ey tarrâları rûhlarına kıl nikâb be hey yârim	Nakış Semâ'î	Râst	Semâ'î*
Râst	221-3	Murabba'	Seninle fahr iderim, senden gayri yârim yok	Murabba'	Râst	Düyek
Râst*	222-1	Varsağı	Yeter cevreyledin ben natüvâne vây	Varsağı	Râst	Evfer

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Râst	223	Pîşrev-i Nefîri Dem	---	Pişrev	Râst	Düyek
Râst	224-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Yine bülbül şeydâ olmuş	Türkî	Râst	Bulunamadı.
Râst	224-3	---	Lezzet artırır tatlu dilin sükkere cânâ	Nakış Semâ'î*	Râst	Semâ'î*
Râst	224-4	---	Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	Murabba'*	Râst	Düyek*
Râst	225,226-1	Pişrev-i Şeddi Ruh	---	Pişrev	Râst	Düyek
Râst	225,226-2	Murabba'	Pâre pâre eylemişken sînemi tiğ-i elem	Murabba'	Râst	Devr-i Kebîr
Râst	227,228	Pîşrev-i Zincir	---	Pişrev	Râst	Hamse (Düyek,Fâhte, Çenber, Devr-i
Râst	228	Pîşrev-i Tabakât Benefşezâr	---	Pişrev	Râst	Düyek
Râst	229-1	Pîşrev-i Şerîf	---	Pişrev	Râst	Darb-ı Feth*
Râst	229-2	Varsağı Fârisî	Hay hay bicenû cânım	Varsağı	Râst	Semâ'î*
Râst	230	Pîşrev-i Dil Şitâbân	---	Pişrev	Râst	Çenber
Râst	231-1	Pîşrev-i Alemârâ	---	Pişrev	Râst	Düyek
Râst	231-2	İlâhî	Yârabbi zâtun sırrıdur	İlâhî	Râst	[3+(2X4)]
Râst	232-2	Pîşrev-i Baba Zeytun Nazîresi	---	Pişrev	Râst	Devr-i Kebîr*
Râst	233-2	İlâhî	Hû fazlın ile yârabbenâ	İlâhî	Râst	Sûfyâne
Râst	234-1	Murabba'	Rûhun gibi letâfet burcuna	Murabba'	Râst	Devr-i Kebîr
Râst	234-2	Diğer	Gör bana ne âl etdi ol lâl-i rûhun	Murabba'	Râst	Düyek
Râst	234-3	Raksiyye	Şevk-i lâlinle gönül	Raksiyye	Râst	Düyek*
Râst	234-4	Semâ'î	Ey letâfet gülşeninin tâze açılmış gülü	Semâ'î	Râst	Semâ'î
Râst*	235	Tesbîh	Nola cânım gibi başımda	Tesbîh	Râst	Düyek*
Râst	241-2	Râst	Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	Murabba'*	Mâhûr	Düyek*
Râst*	241-3	Semâ'î	Hey traş it hatânı cânâ râhinede kâkülün dursun	Semâ'î	Mâhûr	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Râst	241-4	Raksiyye	Kâmeti servi revânım	Raksiyye	Mâhûr	Düyek*
Râst*	319	Murabba'	Lali nabın ki mesihi rûhi perverdir bana	Murabba'	Hisâr	Devr-i Kebîr
Râst-ı Pençgâh	222-2	Raks	Ey yâr perî sûret dizârına müştâkınım	Raks	Râst	Devr-i Revân
Râst-ı Pençgâh	233-1	Tesbîh	Şefî'ü'l-halik-i fi'l-mahşer	Tesbîh	Râst	Evfer
Sabâ	175	Pîşrev-i Dilnevâz	---	Pişrev	Sabâ	Düyek
Sabâ	176	Pîşrev-i Nâz-ı Niyâz	---	Pişrev	Sabâ	Devr-i Kebîr
Sabâ	177	Pîşrev-i Sedcizâde	---	Pişrev	Sabâ	Darb-ı Feth
Sabâ	178	Pîşrev-i Frenk Mustafâ	---	Pişrev	Sabâ	Darb-ı Feth
Sabâ	179	Pîşrev Mülâzime-i Hisâr	---	Pişrev	Sabâ	Darb-ı Feth
Sabâ	180-1	Pişrev	---	Pişrev	Sabâ	Çenber
Sabâ	180-2	Pişrev-i At Nakli	---	Pişrev	Sabâ	Düyek
Sabâ	181	Semâ'î	---	Semâ'î	Sabâ	Semâ'î*
Sabâ	183-1	Murabba'	Şerâb-ı lâlini nûş eyledim	Murabba'	Sabâ	Evfer
Sabâ	183-2	Murabba'	Ta cemâlet 'aşıkan	Murabba'	Sabâ	Sûfyâne
Sabâ*	184-1	Raks Murabba'	Reftâre gelüb nazile mestâne salındı	Murabba'	Sabâ	Düyek*
Sabâ	184-3	Türkî	Sen benim hâlimden bilmezsin bilmez	Türkî	Sabâ	Semâ'î*
Sabâ	185-1	Semâ'î	Durman idelim zevk ü safâ	Nakış Semâ'î	Sabâ	Belirlenemez
Sabâ	186-1	Tesbîh	Nefsu şeytâne uyub eyledik bi-hudd günâh	Tesbîh	Sabâ	Düyek*
Sabâ	186-2	Tesbîh	Şehri Remazân mürivved	Tesbîh	Sabâ	Semâ'î*
Sabâ	187	Semâ'î	---	Semâ'î	Sabâ	Semâ'î*
Segâh	192	Pîşrev	---	Pişrev	Çârgâh	Darb-ı Feth
Segâh	193	Pîşrev-i Zülf-i Nîgâr	---	Pişrev	Segâh	Düyek
Segâh	194-1	Pîşrev-i Gül Devri	---	Pişrev	Segâh	Devr-i Kebîr
Segâh	194-2	Türkî	Hicr elinden döne döne ey felek	Türkî	Segâh	Semâ'î*
Segâh	195	Pîşrev-i Gıdâ-yı Rûh	---	Pişrev	Segâh	Düyek
Segâh	196-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Segâh	196-2	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	197	Büyük Segâh	---	Pişrev	Segâh	Düyek
Segâh	198	Pîşrev-i Bestenîgâr	---	Pişrev	Segâh	Düyek
Segâh	199	Pîşrev	---	Pişrev	Segâh	Berevşân
Segâh	200	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	201-1	Pîşrev-i Meded Rûh	---	Pişrev	Segâh	Darb-ı Feth
Segâh*	202	---	Gam çekme gönül kim feleğin oyunu zârdır	Murabba'*	Segâh	Semâ'î*
Segâh	203	---	Şem'i ruhûna cisimine pervâne düşürdüm	Semâ'î*	Segâh	Semâ'î*
Segâh	204-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	204-3	Diğer	Dost, onsekizbin 'âlem yaradılmadan	Türkî	Segâh	Bulunamadı.
Segâh	205-1	Raksiyye	Bir âfet beni eyler helâk	Raksiyye	Segâh	Semâ'î*
Segâh	205-2	Murabba'	Gonceye ol neşeyi kim çâk giribân itdirir	Murabba'	Segâh	Düyek*
Segâh	205-3	Murabba'	Açamaz çeşmini ol yâr humâr nazdan	Murabba'	Segâh	Düyek*
Segâh	205-4	Semâ'î	Ey didi ki yâr hûri ser nedaşt	Nakış Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	206-1	---	Dir dir ten, dir dir ten, düm dere la, dir dir ten	Nakş	Segâh	Düyek*
Segâh	206-2	Semâ'î	Yârim gerçügün ger güzel	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	207-1	Murabba'	Ya terdil hatı-ı şeb kûyunda zülfü yâra yaşdanmış	Murabba'	Segâh	Evfer*
Segâh	207-2	Semâ'î	Ne suç etdim ben 'aceb bilmezem ol yâre	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	207-3	Varsağı	Sevmek seni haddim değil gönül	Varsağı	Segâh	Devr-i Kebîr*
Segâh	207-4	Diğer	Bir zülfü perîşânım kıldı beni sergerdân	Varsağı	Segâh	Semâ'î*
Segâh	208-1	Pîşrev-i Derviş Piyâle Ya'ni Câmûs	---	Pişrev	Segâh	Nîm Sakîl*
Segâh	208-2	Semâ'î Solakzâde	---	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	209-1	Semâ'î Solakzâde	---	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Segâh	209-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Bir mahbûbi hûb-i zemân	Türkî	Segâh	Fâhte
Segâh	209-3	Murabba'	Bülbül avâzı uyutmaz bağbânı her gice	Murabba'	Segâh	Düyek*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
Segâh	210,1	Pîşrev-i Papaz	---	Pişrev	Segâh	Düyek
Segâh*	210-2	Şarkî	Komazlar ki ben yârime varayım	Şarkî	Segâh	Sûfyâne*
Segâh	211-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Evvel bahâr yaz gelince)	Türkî	Segâh	Semâ'î*
Segâh	211-2	Pîşrev-i Akbaba	---	Pişrev	Segâh	Hafîf
Segâh	211-3	Semâ'î	Ne afet dilrubâsın kim senin 'aşkun beni aldı	Semâ'î	Segâh	Semâ'î*
Serk-i Nihâvend	267	Pişrev-i Letabl 'Âlem-i Kazakyan	---	Pişrev	Nihâvend	Düyek
Sünbüle	283-2	Diğer	Ey şâh melek cefâ vü cevr ile ağlatma beni	Semâ'î	Nişâbûr	Semâ'î*
Sünbüle*	284	Pîşrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	---	Pişrev	Nişâbûr	Devr-i Kebîr*
Sünbüle	285	Pîşrev	---	Pişrev	Sünbüle	Devr-i Kebîr*
Sünbüle	286	Semâ'î	---	Semâ'î	Sünbüle	Semâ'î*
Sünbüle	313-1	İlâhî Sünbüle	---	İlâhî	Hisâr	Düyek*
Şehnâz	287	Pîşrev	---	Pişrev	Şehnâz	Fâhte
Şehnâz	288	Pîşrev-i Küçek Şehnâz	---	Pişrev	Şehnâz	Düyek
Şehnâz	289	Semâ'î	---	Semâ'î	Şehnâz	Semâ'î*
Tâhir*	062-1	Türkî Berây-ı Gazâ	Gâzîler her kişinin zâhirine hükm etmen	Türkî	Hüseynî	Semâ'î*
Tâhir*	076-1	Murabba'	Olmasaydım 'âlemde 'aşkınla rüsvây	Murabba'	Muhayyer	Düyek
Tâhir	082-2	Türkî Berây-ı Sefer Bahri	Beğler sunulsun piyâle	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Tâhir*	093-2	Türkî Berây-ı Seyrângâh-ı Hazreti Eyyüb	Dostlar benim mekânımı ararsa	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Tâhir*	098-2	---	Nâdân ile münkirden ne gâmım var	Türkî	Muhayyer	Semâ'î*
Tahir*	313-3	Türkî Medh Esb	Dost indim seyran eyledim kızıl almayı	Türkî	Hisâr	Semâ'î*
'Uşşâk*	087-3	Murabba'	Bahâr oldu yine lâle ile câm aldı rindâne	Murabba'	Muhayyer	Semâ'î*
'Uşşâk*	088-2	Diğer	Be hey cefâsı çok dilber	Varsağı*	Muhayyer	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
'Uşşâk*	088-4	Diğer	'Aşkın ile aklım düşdü cünûne	Varsağı*	Muhayyer	Semâ'î*
'Uşşâk*	089-1	Varsağı Nisvân	Çıkamadım kayaların başına	Varsağı	Muhayyer	Semâ'î*
'Uşşâk*	089-2	---	Görelden kaşların mihrâbını ey mâh-tâbânım	Murabba'*	Muhayyer	Düyek*
'Uşşâk*	090-1	Varsağı, Gazel, Mânî	Kâse kâse nice zehrin içelim bu gerdûnun	Varsağı*	Muhayyer	Düyek*
'Uşşâk	126-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	Sakîl
'Uşşâk	127-1	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
'Uşşâk	128,129-2	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	Hafîf
'Uşşâk	131-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Uşşâk	Semâ'î*
'Uşşâk	131-2	Semâ'î	---	Semâ'î	'Uşşâk	Semâ'î*
'Uşşâk	133-1	Murabba'	Vefâda misli bulunmaz	Murabba'	'Uşşâk	Sûfyâne
'Uşşâk	133-2	Diğer	Mestâne oldum 'aşkın elinden	Murabba'	'Uşşâk	Düyek*
'Uşşâk	133-4	Varsağı	Derdi dermân elinden	Varsağı	'Uşşâk	Semâ'î*
'Uşşâk	134-1	Nakş-ı 'Uşşâk	Det tere dirler ler dir tenenâ	Nakış*	'Uşşâk	Muhammes
'Uşşâk	135-1	Murabba'	Gamzen okuyla bağrımı pür yâre eyledin	Murabba'	'Uşşâk	Düyek*
'Uşşâk	136	Semâ'î	Saba .....pir-i meyfuruş amed	Nakış Semâ'î	'Uşşâk	Semâ'î*
'Uşşâk	137-1	Semâ'î Santûrî İbrâhim Çelebi	---	Semâ'î	'Uşşâk	Semâ'î*
'Uşşâk	137-2	'Uşşâk Varsağı Sûfyâne	Yine evvel bahâr oldu yâz geldi	Varsağı	'Uşşâk	Sûfyâne
'Uşşâk	139-3	Varsağı	Bir gamzesi mestâne	Varsağı	'Uşşâk	Semâ'î*
'Uşşâk	140-2	Varsağı	Yine ayrı düşdüm yârdan	Varsağı	'Uşşâk	[3+(2X4)]
'Uşşâk	310	Murabba'	Dili gamu ülfetin bir kerre mesrûr	Murabba'	Hisâr	Nîm Devr
'Uşşâk*	314	Nakş	Der bezm-i dil ez ruyi tü sad şem'i	Nakş	Hisâr	Hafîf
'Uşşâk*	317-2	Diğer	Sübhan el melikü'l mennân	Tesbîh	Hisâr	Bulunamadı.
'Uzzâl	270,269	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	'Uzzâl	Devr-i Kebîr
'Uzzâl	270-2	Türkî Berây-ı Seher	Uyan gözler mestân uyan	Türkî	'Uzzâl	Semâ'î*
'Uzzâl	271	Türkî Beray-ı Mahabbet	Gafilim derdine düşdüm	Türkî	'Uzzâl	Semâ'î*

MAKAMI	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	USULÜ
'Uzzâl	272,271	Pîşrev-i Kuzgun	---	Pişrev	'Uzzâl	Düyek
'Uzzâl	273	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uzzâl	Darb-ı Feth
'Uzzâl	274 .	Semâ'î	---	Semâ'î	'Uzzâl	Semâ'î*
'Uzzâl	275	Türkî Berây-ı Kıyâmet	Dünyâ benim diyen beyler	Türkî	'Uzzâl	Semâ'î*
'Uzzâl	276	Türkî Berây-ı Turna	Katar katar gelen turnam	Türkî	'Uzzâl	3+5
'Uzzâl	277	Pîşrev-i Bûstân	---	Pişrev	'Uzzâl	Düyek
'Uzzâl	278	Pîşrev-i Rocer 'Amel Efrenci	---	Pişrev	'Uzzâl	Devr-i Kebîr
'Uzzâl	278-2	Beste-i 'Ali Beğ Essantûrî	---	Semâ'î	'Uzzâl	Semâ'î*

USÛL DİZİNİ

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
10/8*	280-2	Murabba'	Gitti eyyâm-ı şita, erişdi eyyâm-ı bahâr	Murabba'	Nişâbûr	Nişâbûr
11/8*?	030-2	Varsağı	Erişdi yine fasl-ı gül	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî
2/4*	311-3	Türkî	Ben 'aklımı hiç perîşân etmezdim	Türkî	Hisâr	Gerdâniye*
3+2+3+2+3+4	097-1	Türk Oyunu	Âşık olmuş bizim bağın gülüne	Türkî*	Muhayyer	Gerdâniye*
[3+(2X4)]	140-2	Varsağı	Yine ayrı düşdüm yârdan	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk
[3+(2X4)]	157-1	Varsağı	Şu karşuda salınan yâr	Varsağı	'Acem	'Acem
[3+(2X4)]	231-2	İlâhî	Yârabbi zâtun sırrıdur	İlâhî	Râst	Râst
[3+(2X4)]Tek Vuruş	116-3	Türkî	Gel nâzlım terk etme beni	Türkî	Nevâ	Nevâ
3+(2X7)=17	059-1	Varsağı	Gülistândır nikşivânın illeri yâr illeri	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî
3+3+2+2	123-2	Tesbîh	Toğdu Kâbe'de Ahmed-i Hakk Resûl Muhammed	Tesbîh	Nevâ	Nevâ
3+3+2+2	132-2	Türkî	Bağdâd'ı Basra'yı seyrân eylesem	Türkî	'Uşşâk	Hüseynî*
3+5	276	Türkî Berây-ı Turna	Katar katar gelen turnam	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl
[3+(5X2)+3]	119-2	---	Ey ne kad hoş sâkî-i zibâya virdim şimdi ben	Murabba'*	Nevâ	Nevâ
4+4+4+6	171-3	Diğer 'Arabbî	Sübhân ellezî esirü'l habîbü'l Mustafâ	Tesbîh	'Acem	'Acem
7+6+6+5=24	238-2	Şarkî	Bend eyledin beni bende	Şarkî	Mâhûr	Mâhur
9/4*	282-2	Murabba'	Ey olur melül ü garîb	Murabba'	Nişâbûr	Nişâbûr
Belirlenemez	056-3	Şarkî Cüce 'Ali Ağa	Saçı leylim senin meylin kandedir	Şarkî	Hüseynî	Belirlenemez
Belirlenemez	073-2	Diğer Türkî	Dilber bana çok cevretme	Türkî	Muhayyer	Belirlenemedi
Belirlenemez	095-1	Türkî	'İbret alak dostlar, insâfa gelek	Türkî	Muhayyer	Belirlenemez.

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Belirlenemez	095-2	Tekerleme	'Acib zamân oldu şimdi gâzîler	Tekerleme	Muhayyer	Belirlenemez.
Belirlenemez	095-4	---	Dost 'Alî dost cümlemize lâzım olan velî dost	Belirlenemez	Muhayyer	Belirlenemez.
Belirlenemez	109-1	---	Hem bir şûh sâkidür gönül	Belirlenemez	Nevâ	Belirlenemez.
Belirlenemez	138-1	Varsağı	'Aşkınla 'aklım düşdü cünûne	Varsağı	'Uşşâk	Belirlenemez.
Belirlenemez.	159-1	Murabba'	'Aksi rûyinle derunum	Murabba'	'Acem	'Acem
Belirlenemez	185-1	Semâ'î	Durman idelim zevk ü safâ	Nakış Semâ'î	Sabâ	Sabâ
Belirlenemez	185-2	Murabba'	---	Murabba'	Sabâ	Belirlenemez.
Belirlenemez	186-3	---	Değmez giceler sabaha dek	Belirlenemez	Sabâ	Belirlenemez.
Berefşân	253-1	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	Evç	'Irâk*
Berevşân	114-1	Pişrev-i 'Alî Beğ	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Berevşân	153-1	Pişrev-i Mâkru Dünyâ	---	Pişrev	'Acem	'Acem
Berevşân	199	Pîşrev	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Berevşân	290	Pîşrev-i Revân-ı Bahş	---	Pişrev	Nikriz	Nikriz
Berevşân, Devr-i Kebîr	155-2	Pişrev-i Darbeyn	---	Pişrev	'Acem	'Acem
Bulunamadı.	079-3	Türkî Berây-ı Hazân	Şimden gerû güz eyyâmı irişdi	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye
Bulunamadı	084-2	Devrân-ı Dervişân Zeriyyüşşân	Ey ki hezâr âferin, bu nice sultân olur	Âyîn-i Şerîf'in Üçüncü	Muhayyer	Muhayyer
Bulunamadı	123-3	Diğer	Habîb senin cemâlin Keşgak eddünyâ değil mi?	Tesbîh	Nevâ	Nevâ
Bulunamadı.	153-3	Varsağı Berây-ı Kühistân	Sevdim bir çeşm-i mestâmı	Varsağı	'Acem	Nevâ*
Bulunamadı.	156-2	Nağme-i 'Acem	---	Belirlenemez	'Acem	'Acem
Bulunamadı.	168-2	---	Eşim dostum kalktı gitti şu yerden	Türkî*	'Acem	'Acem
Bulunamadı.	204-2	Türkî Bereviş Kıra'ât	Murad Reis ayder: Hey gâzîler hazır olun vaktinize	Türkî	Segâh	Belirlenemedi.
Bulunamadı.	204-3	Diğer	Dost, onsekizbin 'âlem yaradılmadan	Türkî	Segâh	Segâh
Bulunamadı.	224-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Yine bülbül şeydâ olmuş	Türkî	Râst	Râst

USULÜ	MŞS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Bulunamadı.	252-2	Murabba'	Nihân olsa gözümden ol hayâli dâstân gitmez	Murabba'	Evç	Evç
Bulunamadı.	253-2	Tesbîh-i 'Arabbî	---	Tesbîh	Evç	'Irâk*
Bulunamadı.	295	Pîşrev	---	Pişrev	Bûselik	Bûselik
Bulunamadı.	300-1	İlâhî	---	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	Muhayyer*
Bulunamadı.	311-1	İlâhî	Ey gönül neylersin sen bu cihânı	İlâhî	Hisâr	Hüseynî*
Bulunamadı.	317-2	Diğer	Sübhan el melikü'l mennân	Tesbîh	Hisâr	'Uşşâk*
Çenber	119-1	Pişrev	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Çenber	166,167-1	Pîşrev-i Halkazâde	---	Pişrev	'Acem	Beyâtî*
Çenber	180-1	Pişrev	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Çenber	230	Pîşrev-i Dil Şitâbân	---	Pişrev	Râst	Râst
Darb-ı Feth	038,039	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Darb-ı Feth	064-1	Pişrev-i Ciğerdelen	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Darb-ı Feth	084,085-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Darb-ı Feth	130-1	Pişrev-i Darb-ı Feth	---	Pişrev	'Uşşâk	Beyâti*
Darb-ı Feth	164	Pişrev	---	Pişrev	'Acem	'Acem
Darb-ı Feth	177	Pîşrev-i Sedcizâde	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Darb-ı Feth	178	Pîşrev-i Frenk Mustafâ	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Darb-ı Feth	179	Pîşrev Mülâzime-i Hisâr	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Darb-ı Feth*	188	Pîşrev	---	Pişrev	Sabâ	Çârgâh*
Darb-ı Feth	192	Pîşrev	---	Pişrev	Çârgâh	Segâh
Darb-ı Feth	201-1	Pîşrev-i Meded Rûh	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Darb-ı Feth*	229-1	Pîşrev-i Şerîf	---	Pişrev	Râst	Râst
Darb-ı Feth	242	Pîşrev	---	Pişrev	Mâhûr	Mâhur
Darb-ı Feth	247-1	Pîşrev	---	Pişrev	Evç	Evç
Darb-ı Feth	247	Pîşrev-i Kâsebâz	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Darb-ı Feth	273	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uzzâl	'Uzzâl
Darb-ı Feth*	281-1	Pîşrev-i Darb-ı Feth	---	Pişrev	Nişâbûr	Nişâbûr
Darb-ı Feth	296	Pîşrev	---	Pişrev	Bûselik	Bûselik
Devr-i Kebîr	020	Pişrev-i Tunc 'Alî	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Kebîr	028-2	Murabba'	Gerçi sen bu leblerinle halk-ı 'âlem cânısın vây	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Kebîr	034,035	Pîşrev-i Kırka Ferruh	---	Pişrev	Hüseynî	Muhayyer*
Devr-i Kebîr*	058-1	Murabba'	Tâzelendi hatırım şi'ri terennüm tâzedür	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Kebîr?	060-2	Varsağı	Ben niyâz etdikçe nâz etdin bana	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Kebîr	067-1	Pişrev-i Mîr-i Bağdâd	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Kebîr	068-1	Pişrev-i Alây Düzen	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Kebîr*	072-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Şunda bir kaşları kare	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Kebîr	077-2	Mahabbet Türkî	Be hey ela gözlü dilber	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Kebîr*	078-3	Türkî Medh-i Şehinşâh Âl-i 'Osmân Sultân Mehemmed Hân	Pâdişâhım kullarına eyle dâyim himmetün	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Kebîr	079-2	Türkî Berây-ı 'Aşk	Çünki mahabbetin yoğidi bana	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Kebîr	086,087-1	Pişrev-i Varsağı	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Kebîr*	104	Pîşrev-i Devr-i 'Acem	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Devr-i Kebîr	117-2	Varsağı Berây-ı Culûs Sultan Mehmed Hân Bin Sultân İbrâhim Hân	Kimi konar, kimi göçer	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Devr-i Kebîr	126-2	Murabba'	Oldu belâyı 'aşkınla mübtelâ gönül	Murabba'	'Uşşâk	Beyâti*
Devr-i Kebîr	127-1	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	'Uşşâk
Devr-i Kebîr	128,129-1	Pişrev-i Dilkeş	---	Pişrev	'Uşşâk	Beyâti*
Devr-i Kebîr	132-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	Nevâ*
Devr-i Kebîr	138-1	Pişrev-i Terâne-yi Dilkeş	---	Pişrev	'Uşşâk	Beyâti*

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Devr-i Kebîr	141	Pişrev-i 'Arazbâri	---	Pişrev	Beyâtî	Beyâtî
Devr-i Kebîr	144-1	Varsağı	Yar 'aşkınla yanub bişdüm	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Devr-i Kebîr*	145-2	Varsağı	Yürü ey sabâ haberim ilet benim âfeti ey dil cânıma	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Devr-i Kebîr	176	Pîşrev-i Nâz-ı Niyâz	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Devr-i Kebîr*	190-1	Yelteme	---	Yelteme	Çârgâh	Hüseynî
Devr-i Kebîr	194-1	Pîşrev-i Gül Devri	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Devr-i Kebîr*	207-3	Varsağı	Sevmek seni haddim değil gönül	Varsağı	Segâh	Segâh
Devr-i Kebîr	214	Pîşrev-i Hasan Ağa	---	Pişrev	Râst	Râst
Devr-i Kebîr	225,226-2	Murabba'	Pâre pâre eylemişken sînemi tiğ-i elem	Murabba'	Râst	Râst
Devr-i Kebîr*	232-2	Pîşrev-i Baba Zeytun Nazîresi	---	Pişrev	Râst	Râst
Devr-i Kebîr	234-1	Murabba'	Rûhun gibi letâfet burcuna	Murabba'	Râst	Râst
Devr-i Kebîr*	239-3	Murabba'	Öldürür 'âşıkı ah ol nergis-i mestâneler	Murabba'	Mâhûr	Mâhur
Devr-i Kebîr	250-3	Varsağı	Zerreler yüz döndüre hurşid-i 'âlem tâbdan	Varsağı	Evç	Evç
Devr-i Kebîr	270,269	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	'Uzzâl	'Uzzâl
Devr-i Kebîr	278	Pîşrev-i Rocer 'Amel Efrenci	---	Pişrev	'Uzzâl	'Uzzâl
Devr-i Kebîr	279	Pişrev-i Solakoğlu	---	Pişrev	'Uzzâl	Nişâbur
Devr-i Kebîr*	284	Pîşrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	---	Pişrev	Nişâbûr	Sünbüle*
Devr-i Kebîr*	285	Pîşrev	---	Pişrev	Sünbüle	Sünbüle
Devr-i Kebîr*	313-2	Varsağı, Türkî Berây-ı Derviş	Bârik Allah hoş yaratmış	Varsağı	Hisâr	Nevâ*
Devr-i Kebîr	319	Murabba'	Lali nabın ki mesihi rûhi perverdir bana	Murabba'	Hisâr	Râst*
Devr-i Kebîr*, Berevşân*	160,162	Pîşrev-i Darbeyn	---	Pişrev	'Acem	'Acem

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Devr-i Kebîr, Frenkçin*	075-2	Türkî Berây-ı Fenâ-yı Cihân	Dâd elinden şu fenânın	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Kebîr ma'el Berevşân	021	Pişrev-i Darbeyn	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Devr-i Revân	077-1	Varsağı	Sini gözleri dü çeşmi hûn feşânım	Varsağı	Muhayyer	Muhayyer
Devr-i Revân	102-2	Murabba'	Renînü şeyhi figânım hevâ nedir bilmem	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Devr-i Revân	144-2	Varsağı	Hançerin eline al derdli sînem del	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Devr-i Revân	144-3	Diğer	Bir gamzesi mestâne	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Devr-i Revân*	145-1	Varsağı	Be hey cefâsı çok dilber	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Devr-i Revân	219-1	Pîşrev	---	Pişrev	Râst	Râst
Devr-i Revân	222-2	Raks	Ey yâr perî sûret dizârına müştâkınım	Raks	Râst	Râst-ı Pençgâh
Devr-i Revân	246-2	Murabba'	Her gönülde neşe-yi 'aşkı mahabbet bir değil	Murabba'	Evç	Evç
Devr-i Revân	248-1	İlâhî Sultân Murâd Hân Tâb-ı.....	Uyan ey gözlerim gafletten uyan	İlâhî	Evç	Evç
Devr-i Revân	259-1	Pîşrev-i Kâsebâz Mısriyyî	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk
Devr-i Revân	261-4	Savt-ı Derviş Nevâî	Ey giriftim anın	Savt	'Irâk	'Irâk
Devr-i Revân*	306-1	Devr-i Revân	Ateş-i hasretle bağrım nice bir dağlayayım	Murabba'*	'Aşîrân Bûselik	Nevâ*
Devr-i Revân La'lpâre	259-2	Pişrev-i Kâsebâz	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk
Dü	046	Pişrev-i Melek Cân	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	019	Pîşrev-i 'Osmân Paşa El-'Atîk	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	023-2	Şarkî	Şu karşudan gelen elâ gözüne	Şarkî	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	026-2	Murabba'	Eğer sen kerem idüb dersin mu'anber kâkülüm vardır	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Düyek*	027	Türkî Berây-ı Sihr-i Yâr	Her sabah çıkar yolu beklerim	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	028,029-1	Pişrev-i Dolâb	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Düyek	030,031-1	Pîşrev-i Kız	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek*	033-1	Murabba'	Hâk-i pâyin tûtiyâyı dîde-i hûnbâr imiş	Murabba'	Hüseynî	Muhayyer*
Düyek	040-1	Pişrev-i Rıdvan Baba	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	048,049	Pîşrev-i Tozkoparan	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek*	049-3	Murabba'	Tâ görelden iki şehlâ gözlerinin elasın	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	052,053	Pîşrev-i Hasan Cân	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	054-1	Pîşrev-i Şukûfezâr	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	056-1	Pişrev-i Kul Mehemmed	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	057-1	Pişrev-i Mevc-i Deryâ	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek*	059-2	Murabba'	Zülfü 'anber bârının âşüftesidir rûzgâr	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Düyek*	060-3	Türkî Gurbet	Nola düşdüm ise gurbet illere	Türkî	Hüseynî	Muhayyer*
Düyek	065-1	Pişrev-i Cihânârâ	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	065-2	Türkî Du'â	Bin bir adın hürmeti içün murâdım	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	066-1	Pişrev-i Gamze-kâr	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	068-2	Pişrev-i Şukûfezâr Nazîresi	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Düyek	070-1	Pîşrev-i 'Alî Beğ	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Düyek	071	Pişrev-i Mısr	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Düyek	072,073	Pişrev-i 'Acem Kümesi	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Düyek	076-1	Murabba'	Olmasaydım 'âlemde 'aşkınla rüsvây	Murabba'	Muhayyer	Tâhir*
Düyek	080,081-1	Pişrev-i Emîr-Hac	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Düyek	082,083-1	Pişrev-i Çengî Ca'fer	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Düyek*	083-2	Varsağı	Kimi güler kimi kakır	Varsağı	Muhayyer	Hüseynî
Düyek*	084-3	Varsağı	---	Varsağı	Muhayyer	Hüseynî
Düyek*	088-1	Varsağı Beyâtî	Gel benim nâzlı yavrum	Varsağı	Muhayyer	Beyâtî
Düyek*	089-2	---	Görelden kaşların mihrâbını ey mâh-tâbânım	Murabba'*	Muhayyer	'Uşşâk*

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Düyek*	090-1	Varsağı, Gazel, Mânî	Kâse kâse nice zehrin içelim bu gerdûnun	Varsağı*	Muhayyer	'Uşşâk*
Düyek*	090-2	Murabba'	Ben harâbım bu gönül elinden	Murabba'	Muhayyer	Beyâtî*
Düyek*	092-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	İslâm 'askeriyiz gazâ kasdına	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Düyek*	093-3	Türkî Berây-ı Dilber	Be hey ela gözlü dilber	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye*
Düyek*	094-2	Türkî Berây-ı Bîzâr-ı Yâr	Her sabâhı çıkar yolu beklerim	Türkî	Muhayyer	Hüseynî*
Düyek*	096-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Be gâziler vezir geçdi Girid'e	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye*
Düyek	099-1	Pişrev-i Zinde-yi Rûh	---	Pişrev	Muhayyer	Muhayyer
Düyek*	099-2	Türkî Berây-ı Firâk	Çünki ayrı düşdüm kâre gözlümden	Türkî	Muhayyer	Nevâ*
Düyek	100	Pişrev-i Bâyezid	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Düyek*	105-2	Cengi Harbî	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Düyek*	108-1	---	Hey benimle gülzâr eylese dildâr-ı yâr olsa	Murabba'*	Nevâ	Nevâ
Düyek	110-1	Murabba'	Figân ider gene bülbül bahârı görmüşdür	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Düyek*	115-1	---	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Düyek*	117-1	Varsağı	Seni terk ideyim kaşları kemân	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Düyek	120-1	Pişrev-i Ahmed Beğ Miskâli	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Düyek*	123-1	---	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Düyek	123-4	Murabba'	Bir fek artırdı bâd-ı sabâ bağrı yağın	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Düyek	125-2	Pişrev-i Bülbül 'Âşık	---	Pişrev	'Uşşâk	Belirlenemedi
Düyek*	130-2	Varsağı	Ey a rûhi revân derdime dermân bulunmaz mı?	Varsağı	'Uşşâk	Beyâti*
Düyek*	131-3	Varsağı	Gönül bir dil rübâya mübtelâdır	Varsağı	'Uşşâk	Beyâti*
Düyek*	133-2	Diğer	Mestâne oldum 'aşkın elinden	Murabba'	'Uşşâk	'Uşşâk
Düyek*	134-2	Murabba'	Be bu yerlerde ne hoş şûhi civânlar vâr imiş	Murabba'	'Uşşâk	Beyâti*
Düyek*	135-1	Murabba'	Gamzen okuyla bağrımı pür yâre eyledin	Murabba'	'Uşşâk	'Uşşâk
Düyek*	138-2	Raksiyye	Ey benim servi revânım	Raksiyye	'Uşşâk	Beyâti*
Düyek*	143-2	---	Men neyem ki seyr-i müjgânına kurbân olayım	Murabba'*	Beyâtî	Beyâtî

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Düyek	146-2	Murabba'	Be bu yerlerde ne hoş şûhi cihân vâr imiş	Murabba'	Beyâtî	Beyâtî
Düyek	147-1	Murabba'	Bağrımı hûn etdi hasret 'azmi yâr etmek gerek	Murabba'	Beyâtî	Beyâtî
Düyek	148-1	Pîşrev-i 'Arazbar-i Sânî	---	Pişrev	Beyâtî	Beyâtî
Düyek	150-2	Murabba'	Niyâzım artardı dildâra nâzı	Murabba'	'Acem	'Acem
Düyek*	157-2	Murabba'	Vâz geldim ey sanem sana hevâdâr olmadan	Murabba'	'Acem	'Acem
Düyek*	165-2	Türkî Berây-ı Gurbet	Kangı birin şerh idelim gâziler	Türkî	'Acem	'Acem
Düyek*	166-2	Türkî Berây-ı Celâlî	Dost Haydaroğlu 'aklın yok mu başında	Türkî	'Acem	'Acem
Düyek	168-1	Pişrev-i Gül-i Rânâ	---	Pişrev	'Acem	'Acem
Düyek	169	Pişrev-i 'Amûd El-Kayyas	---	Pişrev	'Acem	Beyâtî*
Düyek*	170-2	Tesbîh	Hû habîb ellezi	Tesbîh	'Acem	'Acem 'Aşîrân
Düyek	172,173	Pîşrev-i Külli Külliyât	---	Pişrev	'Acem	Hüseynî*
Düyek*	174-	Yelteme Bulgârî	---	Yelteme	'Acem	Hüseynî*
Düyek	175	Pîşrev-i Dilnevâz	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Düyek	180-2	Pişrev-i At Nakli	---	Pişrev	Sabâ	Sabâ
Düyek*	184-1	Raks Murabba'	Reftâre gelüb nazile mestâne salındı	Murabba'	Sabâ	Sabâ*
Düyek	184-2	Murabba'	Gel ey dil pendini pir-i mugânun reyb gûş eyleyi	Murabba'	Sabâ	Hüseynî*
Düyek*	186-1	Tesbîh	Nefsu şeytâne uyub eyledik bi-hudd günâh	Tesbîh	Sabâ	Sabâ
Düyek*	189-2	Pîşrev	---	Pişrev	Çârgâh	Çârgâh
Düyek*	190-3	Diğer Meşhûr	---	Yelteme	Çârgâh	Belirlenemedi.
Düyek	193	Pîşrev-i Zülf-i Nîgâr	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Düyek	195	Pîşrev-i Gıdâ-yı Rûh	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Düyek	197	Büyük Segâh	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Düyek	198	Pîşrev-i Bestenîgâr	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Düyek*	205-2	Murabba'	Gonceye ol neşeyi kim çâk giribân itdirir	Murabba'	Segâh	Segâh
Düyek*	205-3	Murabba'	Açamaz çeşmini ol yâr humâr nazdan	Murabba'	Segâh	Segâh

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Düyek*	206-1	---	Dir dir ten, dir dir ten, düm dere la, dir dir ten	Nakş	Segâh	Segâh
Düyek*	209-3	Murabba'	Bülbül avâzı uyutmaz bağbânı her gice	Murabba'	Segâh	Segâh
Düyek	210,1	Pîşrev-i Papaz	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Düyek	212	Pîşrev-i Ferahefzâ	---	Pişrev	Segâh	Râst*
Düyek	220-2	Murabba'	Hâlimi ta 'aşık-ı zâr olmayınca bilmedin	Murabba'	Râst	Râst
Düyek	221-3	Murabba'	Seninle fahr iderim, senden gayri yârim yok	Murabba'	Râst	Râst
Düyek	223	Pîşrev-i Nefîri Dem	---	Pişrev	Râst	Râst
Düyek*	224-4	---	Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	Murabba'*	Râst	Râst
Düyek	225,226-1	Pişrev-i Şeddi Ruh	---	Pişrev	Râst	Râst
Düyek	228	Pîşrev-i Tabakât Benefşezâr	---	Pişrev	Râst	Râst
Düyek	231-1	Pîşrev-i Alemârâ	---	Pişrev	Râst	Râst
Düyek	234-2	Diğer	Gör bana ne âl etdi ol lâl-i rûhun	Murabba'	Râst	Râst
Düyek*	234-3	Raksiyye	Şevk-i lâlinle gönül	Raksiyye	Râst	Râst
Düyek*	235	Tesbîh	Nola cânım gibi başımda	Tesbîh	Râst	Râst*
Düyek	238	Murabba'	Dîde gör nice ol şûhi nice karârı kalur	Murabba'	Mâhûr	Mâhur
Düyek*	240	Türkî Berây-ı Nasihat Merdan	Söz tutup ulûdan dinleyin öğüt	Türkî	Mâhûr	Mâhur
Düyek*	241-2	Râst	Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	Murabba'*	Mâhûr	Râst
Düyek*	241-4	Raksiyye	Kâmeti servi revânım	Raksiyye	Mâhûr	Râst
Düyek*	247-2	İlâhî	Kamu işim hata istiğfâr Allah	İlâhî	Evç	Evç
Düyek*	248-2	---	Câna beni hicranla künci gâma salma	Murabba'*	Evç	Evç
Düyek	249-1	Pîşrev-i Meclisârâ	---	Pişrev	Evç	Evç
Düyek*	250-2	Murabba'	Ta ezelden derd-i 'aşka müptelâdır gönlümüz	Murabba'	Evç	Evç
Düyek	251-2	Murabba'	Çeşmimiz bârânı eşkden etmesün seyl revân	Murabba'	Evç	Evç
Düyek*	253-3	Türkî	Nazlım ne kaçarsın benden	Türkî	Evç	'Irâk*
Düyek	254-1	Pîşrev-i Hünkâr	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Düyek*	256-2	Murabba'	Ben harabım bu gönül elinden	Murabba'	'Irâk	'Irâk
Düyek	260-1	Pîşrev-i Haydâr Cân	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk
Düyek*	261-1	Murabba'	Bir dilber-i ra'nânın dîvânesi oldum ben	Murabba'	'Irâk	'Irâk
Düyek	261-2	Diğer	Yârabbi meded ol mihri tâbânımı göster	Murabba'	'Irâk	'Irâk
Düyek	262	Pîşrev-i Bülbül	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk
Düyek	263,264	Pîşrev-i Seyfü'l- Mısrî	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk-ı Muhalif
Düyek*	265	Pîşrev	---	Pişrev	Nihâvend	Nihâvend
Düyek	267	Pişrev-i Letabl 'Âlem-i Kazakyan	---	Pişrev	Nihâvend	Serk-i Nihâvend
Düyek	272,271	Pîşrev-i Kuzgun	---	Pişrev	'Uzzâl	'Uzzâl
Düyek	277	Pîşrev-i Bûstân	---	Pişrev	'Uzzâl	'Uzzâl
Düyek*	282-3	Eskoçiy	---	Belirlenemez	Nişâbûr	Nişâbûr
Düyek	288-	Pîşrev-i Küçek Şehnâz	---	Pişrev	Şehnâz	Şehnâz
Düyek*	291-1	Pîşrev	---	Pişrev	Nikriz	Nikriz
Düyek*	291-2	Pîşrev	---	Pişrev	Nikriz	Nikriz
Düyek	292-1	Murabba'	'Aşk elinden 'âşıkı câm ile şahba söyledir	Murabba'	Nikriz	Nikriz
Düyek*	292-3	---	Derdle yar ölmüşüm ben nice dil virdim sana	Murabba'*	Nikriz	Nikriz
Düyek*	297-1	Murabba'	Nice vasf itsün o şûhi dili hoş dem	Murabba'	Bûselik	Bûselik
Düyek	298	Pîşrev-i Derviş Süleymân	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Düyek*	301	---	Kûyinden aldın mı haber	Varsağı*	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Düyek*	302-1	Pîşrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Düyek*	303	Pîşrev	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Düyek*	305	Pîşrev-i Sermest	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân
Düyek	309	Pîşrev-i Torlâk	---	Pişrev	Hisâr	Hisâr
Düyek*	313-1	İlâhî Sünbüle	---	İlâhî	Hisâr	Sünbüle

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Düyek*	315-1	Tesbîh	Sübhan el malikil 'ala	Tesbîh	Hisâr	Nevâ
Düyek*	315-2	---	Sübhân el melik melikü'l ma'bûd	Tesbîh	Hisâr	Nevâ*
Düyek*	315-3	---	Allah Allah Allah hû	İlâhî*	Hisâr	Hüseynî*
Düyek Harbî	213	Pişrev-i Şedd-i 'Asr	---	Pişrev	Râst	Râst
Düyek Harbî	215	Pişrev-i Benefşezâr	---	Pişrev	Râst	Râst
Düyek, Semâî	094-1	Türkî Şikâyet ez Felek	Çarh-ı felek benim hâtırım yıkdın	Türkî	Muhayyer	Gerdaniye*
Evfer*	066-2	Varsağı	Gel yavrum terk etme beni	Varsağı	Hüseynî	Nevâ*
Evfer	110-4	Murabba'	Der ve kemeni çarh-ı felek vây gurbete saldı	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Evfer*	121-2	Beste-i Kör Kadri	'Aksi rûyi yâr ile pürdür derûni sînemiz	Murabba'*	Nevâ	Nevâ
Evfer*	145-3	Varsağı	Bi-hakîkât yâr bi-mürüvvet dost	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Evfer*	146-1	Murabba' Beyâtî Kürdî	Mâhı ruhsârı tu âyine-i maksudı menest	Murabba'	Beyâtî	Beyâtî Kürdî
Evfer*	147-2	Türkî	Be hey karşumuza gelen	Türkî	Beyâtî	Beyâtî
Evfer	153-2	---	Bugün ben bir şâh-ı 'ali cânana müptelâ oldum	Murabba'*	'Acem	'Acem
Evfer*	156-1	Varsağı	Kadir Allah kalem çekmiş	Varsağı	'Acem	'Acem
Evfer*	165-3	---	Ya ilâhî senden uddet	Türkî*	'Acem	Beyâtî*
Evfer	183-1	Murabba'	Şerâb-ı lâlini nûş eyledim	Murabba'	Sabâ	Sabâ
Evfer*	207-1	Murabba'	Ya terdil hatt-ı şeb kûyunda zülfü yâra yaşdanmış	Murabba'	Segâh	Segâh
Evfer	221-1	Murabba'	Hengâm-ı bülbül fasl-ı gül divâneler	Murabba'	Râst	Râst
Evfer	222-1	Varsağı	Yeter cevreyledin ben natüvâne vây	Varsağı	Râst	Râst*
Evfer	233-1	Tesbîh	Şefi'ü'l-halik-i fi'l-mahşer	Tesbîh	Râst	Râst-ı Pençgâh
Evfer	239-1	Murabba'	Yâre te'sîr idemi nâle vü âhım bilmem	Murabba'	Mâhûr	Mâhur
Evfer*	239-2	Murabba'	Bir ... gibi hulki güzel yâre doyulmaz	Murabba'	Mâhûr	Mâhur
Evfer	261-3	---	Gönülden yâr olandan kaçma yâr	Murabba'	'Irâk	'Irâk
Fâhte	050,051-1	Pişrev-i Şâh Murâd	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Fâhte*	063-3	Türkî Der Hakk-ı 'Âsî Haydâr	Haydaroğlı 'aklın yok mu başında	Türkî	Hüseynî	Nevâ*

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Fâhte	069-1	Pişrev-i Behrâm Nefîrî	---	Pişrev	Hüseynî	Muhayyer*
Fâhte	070-2	Murabba'	Sanma ki ben bende-i cânâ	Murabba'	Muhayyer	Muhayyer
Fâhte	101-1	Pişrev-i Kûçek Ahmed Beğ	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Fâhte*	109-2	Murabba'	Kimseler dil filkini ummân-ı 'aşka salmasın	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Fâhte	113-1	Pişrev-i Bâyezîd Nazîre-yi Kûçek Mehemmed Beğ	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Fâhte	140-1	Pîşrev-i Şerif	---	Pişrev	'Uşşâk	Beyâti*
Fâhte*	142-1	Pîşrev-i Evsat	---	Pişrev	Beyâtî	Beyâtî
Fâhte	152	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Acem	Beyâtî*
Fâhte	190-2	Diğer	---	Yelteme	Çârgâh	Belirlenemedi.
Fâhte	209-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Bir mahbûbi hûb-i zemân	Türkî	Segâh	Segâh
Fâhte	237	Pîşrev-i Kutbi	---	Pişrev	Mâhûr	Mâhur
Fâhte	249-2	Türkî	Dünyada iyilik dostuna	Türkî	Evç	Evç Hûzî
Fâhte	259-3	Türkî	Sevgili yâr gelmez oldun yanıma	Türkî	'Irâk	'Irâk
Fâhte	287	Pîşrev	---	Pişrev	Şehnâz	Şehnâz
Fâhte Harbî	256-1	Pîşrev-i Hammâli	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk
Fer'	151	Pişrev-i Sancak	---	Pişrev	'Acem	'Acem
Fer'	189-1	Pîşrev	---	Pişrev	Çârgâh	Çârgâh
Frenkçin*	057-2	Şarkî-i Firâk	Uçurdum şâhini konmaz koluma yâr	Şarkî	Hüseynî	Hüseynî
Hafîf	029-2	Murabba'	Kasdın iki ki cân ü dilin birisi nedir	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Hafîf	112	Pişrev-i Emîr-i Hac	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Hafîf	128,129-2	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	'Uşşâk
Hafîf	139-1	Pişrev-i Sagîr-i Mürg	---	Pişrev	'Uşşâk	Beyâti*
Hafîf	182	Pîşrev-i Torlâk	---	Pişrev	Sabâ	'Acem
Hafîf	211-2	Pîşrev-i Akbaba	---	Pişrev	Segâh	Segâh

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Hafîf	217	Pîşrev-i Rûhefzâ	---	Pişrev	Râst	Râst
Hafîf	245	Pîşrev-i Rûh Fütûh	---	Pişrev	Evç	Evç
Hafîf	314	Nakş	Der bezm-i dil ez ruyi tü sad şem'i	Nakş	Hisâr	'Uşşâk*
Hamse (Düyek,Fâhte, Çenber, Devr-i	227,228	Pîşrev-i Zincir	---	Pişrev	Râst	Râst
Hâvî	161,163	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Acem	Beyâtî*
Hâvî	299	Pîşrev	---	Pişrev	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Muhammes	042,043-1	Pîşrev-i Büyük Muhammes	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Muhammes	122-1	Pişrev-i Cüce 'Ali Ağa	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Muhammes	124-1	Pişrev-i Şâh-ı Hubân Şerîfin	---	Pişrev	'Uşşâk	Beyâtî*
Muhammes	134-1	Nakş-ı 'Uşşâk	Det tere dirler ler dir tenenâ	Nakış*	'Uşşâk	'Uşşâk
Müsemmen*	158-1	Murabba'	Sevmişim rûz-i ezelden da ne bilmem	Murabba'	'Acem	'Acem
Nîm Çenber*	143-1	Pîşrev-i Solakzâde	---	Pişrev	Beyâtî	Beyâtî
Nîm Devr	310	Murabba'	Dili gamu ülfetin bir kerre mesrûr	Murabba'	Hisâr	'Uşşâk
Nîm Sakîl*	208-1	Pîşrev-i Derviş Piyâle Ya'ni Câmûs	---	Pişrev	Segâh	Segâh
Nîm Sakîl, Düyek, Hâvî	232-1	Pîşrev-i Se Darp Tozkoparan	---	Pişrev	Râst	Nevâ*
Nîm Sakîl, Sakîl, Fâhte, Berevşân	055-1	Pîşrev-i Çâr Usûl	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Nîm Sofyân*	024-1	---	Yâr mecliste gülse güller açılır	Türkî*	Hüseynî	Hüseynî
Nîm Sofyan?	092-1	Türkî Berây-ı Firâk	'Acep der ki şu fenâya geleli	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Nîm Sofyan*	101-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Ben 'aklımı hiç perişân etmezdim	Türkî	Nevâ	Nevâ
Nîm Sofyan*	113-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Nâzlı dilber eğer Hakk'ı seversen	Türkî	Nevâ	Nevâ

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Nîm Sofyan*	142-3	Varsağı	Men ki ez yâr pür derdim	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî
Nîm Sofyan*	171-1	Tesbîh	Subhân el hannân ül mennân	Tesbîh	'Acem	'Acem
Nîm Sofyan*	171-2	Diğer Fârisî	Şehri Remazân mürved	Tesbîh	'Acem	'Acem
Nîm Sofyan	260-2	Türkî	Yar yollarda kaldı gözüm	Türkî	'Irâk	'Irâk
Nim Sofyan*	108-2	Varsağı Berây-ı Kühistân	Sevdim bir çeşm-i mestânı	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Oynak*	056-2	Varsağı	'Âşık oldum bir kaşları kareye	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî
Sakîl	022	Pişrev-i Nergüz	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Sakîl	044,045	Pîşrev-i Şâh Kulu	---	Pişrev	Hüseynî	Hüseynî
Sakîl	102-1	Pişrev-i Kântemir Hân	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Sakîl	103	Pişrev	---	Pişrev	Nevâ	Nevâ
Sakîl	111-2	Murabba'	Dile gâm dîdeye fikrü rûhi dilber düşdü	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Sakîl	126-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Pişrev	'Uşşâk	'Uşşâk
Sakîl	150-1	Pişrev	---	Pişrev	'Acem	'Acem
Sakîl	165-1	Pişrev	---	Pişrev	'Acem	Beyâtî*
Sakîl	216-1	Pîşrev	---	Pişrev	Râst	Râst
Sakîl	236	Pîşrev-i Şerif	---	Pişrev	Mâhûr	Mâhur
Sakîl	244	Pîşrev-i Derviş 'Ömer	---	Pişrev	Evç	Evç
Sakîl	255	Pîşrev-i Tatarnâme	---	Pişrev	'Irâk	'Irâk
Sakîl	266	Pîşrev	---	Pişrev	Nihâvend	Nihâvend
Sakîl	280	Pîşrev	---	Pişrev	Nişâbûr	Nişâbûr
Sakîl	294	Pîşrev	---	Pişrev	Nikriz	Nikriz
Sakîl	318	Pîşrev-i Kâsebâz Mısrî	---	Pişrev	Hisâr	'Irâk
Semâ'î	023-1	Türkî Mahabbet	Gel cîvan böyle salınma	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	024-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Bülbüldür gülşende dâd feryâd iden	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	026-1	Türkî Berây-ı Kanlı Kavak	Dallı dallı budakların kurusun	Türkî	Hüseynî	Hüseynî

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î	033-2	Semâ'î	Vefâ gelmek muhâl oldu nigâr-ı dil-pesendimden	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î	033-3	Raksiyye	Sen oynadıkça kademi	Raksiyye	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	036	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	037	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	041	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Muhayyer*
Semâ'î*	047	Semâ'î	---	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	049-2	Türkî Oyun	Şeftâli isterim mahrûm gönderme	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	050,051-2	Tekerleme	Hay santurun kırk şen teli	Tekerleme	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	055-2	Türkî Berây-ı 'Âşıkân-ı Hüdâ	Bizi bilmeyenler bilsün, anlasun	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	058-2	Semâ'î	Bir sencileyin mest-i mey-i nâz ele girmez	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	059-3	Semâ'î	Ey bîmârım firâk idemem	Semâ'î	Hüseynî	Muhayyer
Semâ'î*	059-4	Okunamadı.	---	Semâ'î*	Hüseynî	Muhayyer*
Semâ'î*	059-5	Raks	Gelibolu'da bir gelin	Raks	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	060-1	Sultân İbrâhim'in Huzûrunda Çalınan Raks	Saçbağı takar başına	Raks	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	061-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Yeşil tonlu melek senin elinden	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	061-2	Türkî Berây-ı Gazâ-yı Bahri	Geze geze Akdeniz'in yüzünde	Türkî	Hüseynî	Muhayyer*
Semâ'î*	061-3	Türkî Berây-ı Gurbet ve Elvedâ'	Mevlâ bizi gurbetliğe salubdur	Türkî	Hüseynî	Muhayyer*
Semâ'î*	062-1	Türkî Berây-ı Gazâ	Gâzîler her kişinin zâhirine hükm etmen	Türkî	Hüseynî	Tâhir*
Semâ'î*	062-2	Türkî Berây-ı Gazâ	Beğler pâyidâr olun bin hayr hevâha	Türkî	Hüseynî	Muhayyer*
Semâ'î*	062-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Gâzî pâdişâha eyledi nazâr	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	063-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Lütfeyle ey sabâh yeli	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	063-2	---	'Âşık oldum bir kaşları karaya	Türkî*	Hüseynî	Nevâ*
Semâ'î*	064-2	Türkî	Kâdir mevlâm bana bir yâr virmişdir	Türkî	Hüseynî	Nevâ*

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î	065-3	---	Sûfî meclisten kaçar	Semâ'î*	Hüseynî	Nevâ*
Semâ'î*	067-2	Türkî Berây-ı Firâk	Düşüb gurbetlik ellere	Türkî	Hüseynî	Muhayyer*
Semâ'î*	069-2	Semâ'î Solakzâde Ahmed Çelebi	---	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	069-3	Türkî Mahabbet	Elim ermezse bir yâre	Türkî	Hüseynî	Hüseynî
Semâ'î*	074	Semâ'î	---	Semâ'î	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	075-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	075-3	---	Esâsıyâ ber ceteni yâ leyli	Semâ'î*	Muhayyer	Hüseynî*
Semâ'î*	076-2	Murabba'	İy mâyil olmaz gönlümüz ol bîvefâdan gayrıya	Murabba'	Muhayyer	Muhayyer Sünbüle
Semâ'î*	076-3	Semâ'î Harbi	Şâh Allah gördüm seni gönül kân olasın	Nakış Semâ'î	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	078-1	Türkî Berây-ı Turna ve Gurbet ve Mahabbet	Turna bizim yerde bizi sorana	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye*
Semâ'î*	078-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Meded Allah'ı seversen	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye
Semâ'î*	078-4	Türkî Berây-ı Mahabbet ve Gurbet	Kime dâd ideyim çarh-ı felekden	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye
Semâ'î*	079-1	Türkî Berây-ı 'Aşk	Sevdâ-yı 'aşk mekân dutdu cânımda	Türkî	Muhayyer	Nevâ
Semâ'î*	080-2	Türkî Berây-ı Gönül	Uğratdın beni belâya	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	082-2	Türkî Berây-ı Sefer Bahri	Beğler sunulsun piyâle	Türkî	Muhayyer	Tâhir
Semâ'î*	082-3	Türkî Berây-ı Meyvehâyı	Bahâristân, bahâristân	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	085-2	İlâhî	Yâ İlâhî sana ma'lûm	İlâhî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	085-3	Semâ'î Nevâ	Gözü meyhâne-i nâz kaşı mihrâb-ı niyâz	Semâ'î	Muhayyer	Nevâ
Semâ'î*	086-2	Varsağı	Dede külâhı ak mıdır?	Varsağı	Muhayyer	Hüseynî
Semâ'î*	087-2	Türkî	Âhûya benzer gözleri	Türkî	Muhayyer	Hüseynî*
Semâ'î*	087-3	Murabba'	Bahâr oldu yine lâle ile câm aldı rindâne	Murabba'	Muhayyer	'Uşşâk*

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î*	088-2	Diğer	Be hey cefâsı çok dilber	Varsağı*	Muhayyer	'Uşşâk*
Semâ'î*	088-3	Diğer Makâm-ı Râst	Tâ niceden 'aşkın ile feryâd eylerim	Varsağı*	Muhayyer	Râst
Semâ'î*	088-4	Diğer	'Aşkın ile aklım düşdü cünûne	Varsağı*	Muhayyer	'Uşşâk*
Semâ'î*	089-1	Varsağı Nisvân	Çıkamadım kayaların başına	Varsağı	Muhayyer	'Uşşâk*
Semâ'î*	089-3	---	Halin bir çini câmidir		Muhayyer	Beyâtî*
Semâ'î*	089-4	Varsağı	Yine ayrı düşdüm yârden gönül sabreyle sabreyle	Varsağı	Muhayyer	Beyâtî*
Semâ'î*	091-1	Türkî	Her gülün yanında biter hezâr hâr	Türkî	Muhayyer	Beyâtî*
Semâ'î*	091-2	Türkî Berây-ı Feth-i Ritme	Şükür hey Allahım güler cânımız	Türkî	Muhayyer	Beyâti*
Semâ'î*	092-2	Türkî Berây-ı Firâk	Bir derde düşmüşüm çâre bulunmaz	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	093-1	---	Ya ver benim südümi kande virirsin	Türkî	Muhayyer	Nevâ*
Semâ'î*	093-2	Türkî Berây-ı Seyrângâh-ı Hazreti Eyyüb	Dostlar benim mekânımı ararsa	Türkî	Muhayyer	Tâhir*
Semâ'î*	094-3	Türkî Berây-ı Feth-i Bağdad	'Askerin üstünde bir seyir gördüm	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	095-3	Türkî Cansiner Hâlife Berây-ı Medh Hasen	Güzelliğin ermiş kemâle	Türkî	Muhayyer	Hüseynî*
Semâ'î*	096-1	Türkî Berây-ı Evvel Bahâr	Yürü Murâd tağı yürü	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	096-2	Türkî Berây-ı Meclis	Bahâr eyyâmı yetişir	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye*
Semâ'î*	097-2	---	Bir tenhâ bulamam hikâyet idem	Türkî	Muhayyer	Muhayyer
Semâ'î*	097-3	Türkî Berây-ı Gurbet	Şu fenâ dünyâya geldim geleli	Türkî	Muhayyer	Muhayyer*
Semâ'î*	098-1	Türkî Berây-ı	Felekte bir tolu nûş itdim idi	Türkî	Muhayyer	Gerdâniye*
Semâ'î*	098-2	---	Nâdân ile münkirden ne gâmım var	Türkî	Muhayyer	Tâhir*
Semâ'î*	098-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	Pâdişâhı görmeyenler	Türkî	Muhayyer	Muhayyer*

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î*	105-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	106-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	106-2	Semâ'î	Ey 'İsa vü Meryem Hakk-ı rûhbâna söylen	Nakış Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	107	Semâ'î	---	Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	108-3	---	Merâ der 'aşkı tü mest-i cân est yelelâ yeleli	Nakış Semâ'î*	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	109-3	---	Dilber meni 'aşkın ile mestâne kıldın sen beni	Semâ'î*	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	110-2	Semâ'î	Gel kâkülünü gerdânıma sar meded yâr	Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	111-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Be hey ela gözlü dilber	Türkî	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	111-3	Semâ'î	Ey bugün şâdım ki yâr ağlar benimçün	Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	114-2	Varsağı	Bilmezlikle sevdim seni yeter nâz eyledin yeter	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	115-2	Oyun	Atladım çıktım dereyi	Türkî*?	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*?	116-1	Varsağı	Gönül tamağ itme cihân vârına	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	116-2	Varsağı	Garib garib öten bülbül	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	118	Türkî Berây-ı Ehl-i Dîl	Hamdülillâh çok şükür bâri Hüdâ'nın vârına	Türkî	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	120-2	Türkî Berây-ı Kühistân	Yaz olunca her çiçekler açıldı	Türkî	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	121-1	Semâ'î Solakzâde	---	Semâ'î	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	122-2	Varsağı	Revâ mıdır benim 'aklım alasın?	Varsağı	Nevâ	Nevâ
Semâ'î*	124-127	Destimâl Oyunu	Destimâli ele aldım	Türkî*	'Uşşâk	'Acem*
Semâ'î*	127-2	---	Lebinden bûseler al ziynet ruhsârı seyr eyle	Semâ'î	'Uşşâk	Beyâti*
Semâ'î*	131-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Uşşâk	'Uşşâk
Semâ'î*	131-2	Semâ'î	---	Semâ'î	'Uşşâk	'Uşşâk
Semâ'î*	133-3	---	Hançerin eline al derdlü sînem del	Türkî*	'Uşşâk	Beyâti*
Semâ'î*	133-4	Varsağı	Derdi dermân elinden	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk
Semâ'î*	135-2	Semâ'î	Her kimi görse gönül kendüsüne yâr sanır	Semâ'î	'Uşşâk	Beyâti*
Semâ'î*	136	Semâ'î	Saba .....pir-i meyfuruş amed	Nakış Semâ'î	'Uşşâk	'Uşşâk

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î*	137-1	Semâ'î Santûrî İbrâhim Çelebi	---	Semâ'î	'Uşşâk	'Uşşâk
Semâ'î*	139-2	Oyun	Tebriz'den aşırdılar sorguçlu gelin	Türkî*	'Uşşâk	Beyâti*
Semâ'î*	139-3	Varsağı	Bir gamzesi mestâne	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk
Semâ'î*	142-2	Semâ'î	---	Semâ'î	Beyâtî	Beyâtî
Semâ'î*	147-3	Semâ'î	'Aşk esâsı sikke urdu	Semâ'î	Beyâtî	Beyâtî
Semâ'î*	148-2	Semâ'î Lisâhib-ül Kitâb	---	Semâ'î	Beyâtî	Beyâtî
Semâ'î*	149-1	Semâ'î Sultân Murâd Hân Fatih-i Bağdâd	Gelsene nesim-i subh ile	Nakış Semâ'î	Beyâtî	Beyâtî
Semâ'î*	149-2	Raks ü Semâ'î	Ey bir ok urdu bu sîneme perîzâr	Raks?	Beyâtî	Beyâtî
Semâ'î*	154-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Acem	'Acem
Semâ'î*	154-2	Türkî Berây-ı Gammâz	Ne çok olur dünyâda guşşı gıllı	Türkî	'Acem	'Acem
Semâ'î*	155-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Acem	'Acem
Semâ'î*	158-2	Türkî Berây-ı Huruç Gılman ez Seray	Bunca yıldır mahbûs olub yatarız	Türkî	'Acem	'Acem
Semâ'î*	159-2	Semâ'î	Sensiz bu gönül meclisi ıyş-i demi neyler	Semâ'î	'Acem	'Acem
Semâ'î*	159-3	Türkî Oyun	Eğlendim kaldım gurbette	Türkî	'Acem	Beyâtî*
Semâ'î*	170-1	Semâ'î	Ağyâr ile hey gonce sen iç bâde-yi gülgûn	Semâ'î	'Acem	Beyâtî*
Semâ'î*	181	Semâ'î	---	Semâ'î	Sabâ	Sabâ
Semâ'î	183-3	Murabba' Semâ'î	Ağla hâlin yâre çeşm-i hûn feşânın duymasın	Murabba'	Sabâ	Belirlenemedi.
Semâ'î*	184-3	Türkî	Sen benim hâlimden bilmezsin bilmez	Türkî	Sabâ	Sabâ
Semâ'î*	186-2	Tesbîh	Şehri Remazân mürivved	Tesbîh	Sabâ	Sabâ
Semâ'î*	187	Semâ'î	---	Semâ'î	Sabâ	Sabâ
Semâ'î*	191	Semâ'î	---	Semâ'î	Çârgâh	Çârgâh
Semâ'î*	194-2	Türkî	Hicr elinden döne döne ey felek	Türkî	Segâh	Segâh
Semâ'î*	196-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	196-2	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Segâh

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î*	200	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	201-2	Bâde Oyunu	İşte geldi sevgili yâr	Türkî*	Segâh	Belirlenemedi.
Semâ'î*	202	---	Gam çekme gönül kim feleğin oyunu zârdır	Murabba'*	Segâh	Segâh*
Semâ'î*	203	---	Şem'i ruhûna cisimine pervâne düşürdüm	Semâ'î*	Segâh	Segâh
Semâ'î*	204-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	205-1	Raksiyye	Bir âfet beni eyler helâk	Raksiyye	Segâh	Segâh
Semâ'î*	205-4	Semâ'î	Ey didi ki yâr hûri ser nedaşt	Nakış Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	206-2	Semâ'î	Yârim gerçügün ger güzel	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	206-3	Türkî Berây-ı Derviş	Sevdiğim Hakk'ı seversen girme benim kanıma	Türkî	Segâh	Belirlenemedi.
Semâ'î*	207-2	Semâ'î	Ne suç etdim ben 'aceb bilmezem ol yâre	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	207-4	Diğer	Bir zülfü perîşânım kıldı beni sergerdân	Varsağı	Segâh	Segâh
Semâ'î*	208-2	Semâ'î Solakzâde	---	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	209-1	Semâ'î Solakzâde	---	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	211-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Evvel bahâr yaz gelince)	Türkî	Segâh	Segâh
Semâ'î*	211-3	Semâ'î	Ne afet dilrubâsın kim senin 'aşkun beni aldı	Semâ'î	Segâh	Segâh
Semâ'î*	216-2	Tevhîd	Lâ ilâhe illallah	Tevhîd	Râst	Râst
Semâ'î*	218-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Râst	Râst
Semâ'î*	218-2	Semâ'î	---	Semâ'î	Râst	Râst
Semâ'î*	219	Semâ'î Lisâhabe	---	Semâ'î	Râst	Râst
Semâ'î*	220-3	Semâ'î	Ey sırrı 'aşkı 'âşıka mestâne söylen söylesün	Nakış Semâ'î	Râst	Râst
Semâ'î*	221-2	Semâ'î	Ey tarrâları rûhlarına kıl nikâb be hey yârim	Nakış Semâ'î	Râst	Râst
Semâ'î*	224-2	Murabba'	Felek 'aksine döndürdü mihr-i garâdan ayrıldım	Murabba'	Râst	Gerdâniye
Semâ'î*	224-3	---	Lezzet artırır tatlu dilin sükkere cânâ	Nakış Semâ'î*	Râst	Râst
Semâ'î*	229-2	Varsağı Fârisî	Hay hay bicenû cânım	Varsağı	Râst	Râst
Semâ'î	234-4	Semâ'î	Ey letâfet gülşeninin tâze açılmış gülü	Semâ'î	Râst	Râst

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î*	239-4	Semâ'î Bâ-Raks	Benim ömrüm benim cânım	Semâ'î	Mâhûr	Mâhur
Semâ'î*	241-1	Semâ'î	Çıkılar seyrâne hûblar keşt iderler nâz ile	Nakış Semâ'î	Mâhûr	Mâhur
Semâ'î*	241-3	Semâ'î	Hey traş it hatânı cânâ râhinede kâkülün dursun	Semâ'î	Mâhûr	Râst*
Semâ'î*	243	Semâ'î	---	Semâ'î	Mâhûr	Mâhur
Semâ'î*	246-1	Semâ'î	---	Semâ'î	Evç	Evç
Semâ'î*	248-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Sana yalvarırım ey gani kerim	Türkî	Evç	Evç Hûzî
Semâ'î*	250-1	Türkî Berây-ı Meclis	Dosta toğru olan kişi	Türkî	Evç	Evç
Semâ'î*	250-4	Semâ'î	Ey düşdü deli gönül yine leblerinin hayâline	Nakış Semâ'î	Evç	Evç
Semâ'î*	251-1	Semâ'î	Reng-i ruyi gülizar tebâh eyledi bülbül	Nakış Semâ'î	Evç	Evç
Semâ'î*	252-1	Semâ'î	Men bende-i ân lebân meygun tüvâm	Nakış Semâ'î	Evç	Evç
Semâ'î*	254-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Aklım alub beni mecnun eyledin	Türkî	'Irâk	'Irâk
Semâ'î*	258	Semâ'î	---	Semâ'î	'Irâk	'Irâk
Semâ'î*	268	Semâ'î	---	Semâ'î	Nihâvend	Nihâvend
Semâ'î*	270-2	Türkî Berây-ı Seher	Uyan gözler mestân uyan	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl
Semâ'î*	271	Türkî Beray-ı Mahabbet	Gafilim derdine düşdüm	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl
Semâ'î*	274	Semâ'î	---	Semâ'î	'Uzzâl	'Uzzâl
Semâ'î*	275	Türkî Berây-ı Kıyâmet	Dünyâ benim diyen beyler	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl
Semâ'î*	278-2	Beste-i 'Ali Beğ Essantûrî	---	Semâ'î	'Uzzâl	'Uzzâl
Semâ'î*	282-1	Semâ'î Efrenci	---	Semâ'î	Nişâbûr	Nişâbûr
Semâ'î*	283-1	Semâ'î	Nedir bu ettiğin bana revâ mıdır	Semâ'î	Nişâbûr	Nişâbûr
Semâ'î*	283-2	Diğer	Ey şâh melek cefâ vü çevr ile ağlatma beni	Semâ'î	Nişâbûr	Sünbüle
Semâ'î*	286	Semâ'î	---	Semâ'î	Sünbüle	Sünbüle
Semâ'î*	289	Semâ'î	---	Semâ'î	Şehnâz	Şehnâz
Semâ'î*	292-2	Semâ'î	Zâhid iş âhır oldu	Semâ'î	Nikriz	Nikriz
Semâ'î*	293	Semâ'î	---	Semâ'î	Nikriz	Nikriz

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Semâ'î*	297-2	Semâ'î	Ey gönül 'aşkın sarâyın yıkdı bir nâmihribân	Semâ'î	Bûselik	Bûselik
Semâ'î*	300-2	İlâhî	Mevlâm senin 'âşıkların devrân iderler	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	'Acem 'Aşîrân
Semâ'î*	302-2	İlâhî Medh-i Salavat	'Aceb ayrılur mı kullar virdinden	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Semâ'î*	306-2	---	Gel ey dilber seninle mey içelim	Murabba'*	'Aşîrân Bûselik	Hüseynî*
Semâ'î*	306-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Ağlayu ağlayu derde düşmüşüm	Türkî	'Aşîrân Bûselik	Belirlenemedi
Semâ'î*	307-1	Semâ'î	---	Semâ'î	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Semâ'î*	307-2	Semâ'î	---	Semâ'î	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik
Semâ'î*	308	Semâ'î	---	Semâ'î	'Aşîrân Bûselik	Hisâr
Semâ'î*	311-2	---	Şu karşuda güle güle	Türkî	Hisâr	Gerdâniye*
Semâ'î*	313-3	Türkî Medh Esb	Dost indim seyran eyledim kızıl almayı	Türkî	Hisâr	Tahir*
Semâ'î*	323	---	Dost nicesin Venedik Frengi	Türkî*	Hisâr	Belirlenemedi.
Seri'	281-2	Pîşrev-i Efrenci Ya'ni Avânâ	---	Pişrev	Nişâbûr	Nişâbûr
Sûfyâne*	020-2	Murabba'	Şehâ zülfün beni dîvâne kıldı	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Sûfyâne*	031-2	Murabba'	Ko bu gönül bûsene cânla hâridâr olsun	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Sûfyâne*	032-1	Murabba'	Dağıdur dildâr-ı zülfin ziynet-i ruhsâr ider	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Sûfyâne	032-2	Murabba'	Çekdim el ümîd-i vasl-ı yârdan şimden gerû	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî
Sûfyâne*	053-2	İlâhî	---	İlâhî	Hüseynî	Hüseynî
Sûfyâne*	054-2	İlâhî	El 'aman kadîm yerim mekânım kandedir vây	İlâhî	Hüseynî	Hüseynî
Sûfyâne*	081-2	İlâhî	Ey dil bize vir bir haber	İlâhî	Muhayyer	Hüseynî
Sûfyâne*	121-3	Tesbîh	Hakk te'alâ seni bize cânım nûr-i güfrân eylemiş	Tesbîh	Nevâ	Nevâ
Sûfyâne	133-1	Murabba'	Vefâda misli bulunmaz	Murabba'	'Uşşâk	'Uşşâk
Sûfyâne	137-2	'Uşşâk Varsağı Sûfyâne	Yine evvel bahâr oldu yâz geldi	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk
Sûfyâne	183-2	Murabba'	Ta cemâlet 'aşıkan	Murabba'	Sabâ	Sabâ
Sûfyâne*	210-2	Şarkî	Komazlar ki ben yârime varayım	Şarkî	Segâh	Segâh*
Sûfyâne	220-1	Murabba'	Ne denlü nâz iderse ol gözü mestâne incinmez	Murabba'	Râst	Râst

USULÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	TÜRÜ	FASIL	MAKAMI
Sûfyâne	233-2	İlâhî	Hû fazlın ile yârabbenâ	İlâhî	Râst	Râst
Sûfyâne*	316-1	Tesbîh-i 'Arabî	Sübhan el melikü'l mennân	Tesbîh	Hisâr	Nevâ*
Sûfyâne*	316-2	Tesbîh-i 'Arabbî	Esselâmü 'aleyke	Tesbîh	Hisâr	Nevâ*
Sûfyâne*	317-1	Tesbîh-i 'Arabbî	Allahümme yâ celîlü	Tesbîh	Hisâr	Muhayyer*
Sûfyâne*	317-3	İlâhî	Bahri 'ummân dürriyem yerim mekânım	İlâhî	Hisâr	Nevâ*
Tek Vuruş [3+ (2X4)]	110-3	Murabba' Merhûm Fetvâî	Aldı 'aklım ol semenber zülf-i 'anber	Murabba'	Nevâ	Nevâ
Türk Aksağı*	035-2	Raksiyye	Şarka giden kuşça cânım beruyi	Raksiyye	Hüseynî	Hüseynî

TÜR DİZİNİ

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
	089-3	---	Halin bir çini câmidir	Beyâtî*	Muhayyer	Semâ'î*
Belirlenemez	095-4	---	Dost 'Alî dost cümlemize lâzım olan velî dost	Belirlenemez.	Muhayyer	Belirlenemez
Belirlenemez	109-1	---	Hem bir şûh sâkidür gönül	Belirlenemez.	Nevâ	Belirlenemez
Belirlenemez	156-2	Nağme-i 'Acem	---	'Acem	'Acem	Bulunamadı.
Belirlenemez	186-3	---	Değmez giceler sabaha dek	Belirlenemez.	Sabâ	Belirlenemez
Belirlenemez	282-3	Eskoçiy	---	Nişâbûr	Nişâbûr	Düyek*
İlâhî	053-2	İlâhî	---	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
İlâhî	054-2	İlâhî	El 'aman kadîm yerim mekânım kandedir vây	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
İlâhî	081-2	İlâhî	Ey dil bize vir bir haber	Hüseynî	Muhayyer	Sûfyâne*
İlâhî	085-2	İlâhî	Yâ İlâhî sana ma'lûm	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
İlâhî	231-2	İlâhî	Yârabbi zâtun sırrıdur	Râst	Râst	[3+(2X4)]
İlâhî	233-2	İlâhî	Hû fazlın ile yârabbenâ	Râst	Râst	Sûfyâne
İlâhî	247-2	İlâhî	Kamu işim hata istiğfâr Allah	Evç	Evç	Düyek*
İlâhî	248-1	İlâhî Sultân Murâd Hân Tâb-ı.....	Uyan ey gözlerim gafletten uyan	Evç	Evç	Devr-i Revân
İlâhî	300-1	İlâhî	---	Muhayyer*	'Aşîrân Bûselik	Bulunamadı.
İlâhî	300-2	İlâhî	Mevlâm senin 'âşıkların devrân iderler	'Acem 'Aşîrân	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
İlâhî	302-2	İlâhî Medh-i Salavat	'Aceb ayrılur mı kullar virdinden	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
İlâhî	311-1	İlâhî	Ey gönül neylersin sen bu cihânı	Hüseynî*	Hisâr	Bulunamadı.
İlâhî	313-1	İlâhî Sünbüle	---	Sünbüle	Hisâr	Düyek*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
İlâhî*	315-3	---	Allah Allah Allah hû	Hüseynî*	Hisâr	Düyek*
İlâhî	317-3	İlâhî	Bahri 'ummân dürriyem yerim mekânım	Nevâ*	Hisâr	Sûfyâne*
Murabba'	020-2	Murabba'	Şehâ zülfün beni dîvâne kıldı	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Murabba'	026-2	Murabba'	Eğer sen kerem idüb dersin mu'anber kâkülüm vardır	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Murabba'	028-2	Murabba'	Gerçi sen bu leblerinle halk-ı 'âlem cânısın vây	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Murabba'	029-2	Murabba'	Kasdın iki ki cân ü dilin birisi nedir	Hüseynî	Hüseynî	Hafîf
Murabba'	031-2	Murabba'	Ko bu gönül bûsene cânla hâridâr olsun	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Murabba'	032-1	Murabba'	Dağıdur dildâr-ı zülfin ziynet-i ruhsâr ider	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Murabba'	032-2	Murabba'	Çekdim el ümîd-i vasl-ı yârdan şimden gerû	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne
Murabba'	033-1	Murabba'	Hâk-i pâyin tûtiyâyı dîde-i hûnbâr imiş	Muhayyer*	Hüseynî	Düyek*
Murabba'	049-3	Murabba'	Tâ görelden iki şehlâ gözlerinin elasın	Hüseynî	Hüseynî	Düyek*
Murabba'	058-1	Murabba'	Tâzelendi hatırım şi'ri terennüm tâzedür	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr*
Murabba'	059-2	Murabba'	Zülfü 'anber bârının âşüftesidir rûzgâr	Hüseynî	Hüseynî	Düyek*
Murabba'	070-2	Murabba'	Sanma ki ben bende-i cânâ	Muhayyer	Muhayyer	Fâhte
Murabba'	076-1	Murabba'	Olmasaydım 'âlemde 'aşkınla rüsvây	Tâhir*	Muhayyer	Düyek
Murabba'	076-2	Murabba'	İy mâyil olmaz gönlümüz ol bîvefâdan gayrıya	Muhayyer Sünbüle	Muhayyer	Semâ'î*
Murabba'	087-3	Murabba'	Bahâr oldu yine lâle ile câm aldı rindâne	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Murabba'*	089-2	---	Görelden kaşların mihrâbını ey mâh-tâbânım	'Uşşâk*	Muhayyer	Düyek*
Murabba'	090-2	Murabba'	Ben harâbım bu gönül elinden	Beyâtî*	Muhayyer	Düyek*
Murabba'	102-2	Murabba'	Renînü şeyhi figânım hevâ nedir bilmem	Nevâ	Nevâ	Devr-i Revân
Murabba'*	108-1	---	Hey benimle gülzâr eylese dildâr-ı yâr olsa	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Murabba'	109-2	Murabba'	Kimseler dil fîlkini ummân-ı 'aşka salmasın	Nevâ	Nevâ	Fâhte*
Murabba'	110-1	Murabba'	Figân ider gene bülbül bahârı görmüşdür	Nevâ	Nevâ	Düyek
Murabba'	110-3	Murabba' Merhûm Fetvâî	Aldı 'aklım ol semenber zülf-i 'anber	Nevâ	Nevâ	Tek Vuruş [3+ (2X4)]
Murabba'	110-4	Murabba'	Der ve kemeni çarh-ı felek vây gurbete saldı	Nevâ	Nevâ	Evfer

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Murabba'	111-2	Murabba'	Dile gâm dîdeye fikrü rûhi dilber düşdü	Nevâ	Nevâ	Sakîl
Murabba'*	119-2	---	Ey ne kad hoş sâkî-i zibâya virdim şimdi ben	Nevâ	Nevâ	[3+(5X2)+3]
Murabba'*	121-2	Beste-i Kör Kadri	'Aksi rûyi yâr ile pürdür derûni sînemiz	Nevâ	Nevâ	Evfer*
Murabba'	123-4	Murabba'	Bir fek artırdı bâd-ı sabâ bağrı yağın	Nevâ	Nevâ	Düyek
Murabba'	126-2	Murabba'	Oldu belâyı 'aşkınla mübtelâ gönül	Beyâti*	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Murabba'	133-1	Murabba'	Vefâda misli bulunmaz	'Uşşâk	'Uşşâk	Sûfyâne
Murabba'	133-2	Diğer	Mestâne oldum 'aşkın elinden	'Uşşâk	'Uşşâk	Düyek*
Murabba'	134-2	Murabba'	Be bu yerlerde ne hoş şûhi civânlar vâr imiş	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Murabba'	135-1	Murabba'	Gamzen okuyla bağrımı pür yâre eyledin	'Uşşâk	'Uşşâk	Düyek*
Murabba'*	143-2	---	Men neyem ki seyr-i müjgânına kurbân olayım	Beyâtî	Beyâtî	Düyek*
Murabba'	146-1	Murabba' Beyâtî Kürdî	Mâhı ruhsârı tu âyine-i maksudı menest	Beyâtî Kürdî	Beyâtî	Evfer*
Murabba'	146-2	Murabba'	Be bu yerlerde ne hoş şûhi cihân vâr imiş	Beyâtî	Beyâtî	Düyek
Murabba'	147-1	Murabba'	Bağrımı hûn etdi hasret 'azmi yâr etmek gerek	Beyâtî	Beyâtî	Düyek
Murabba'	150-2	Murabba'	Niyâzım artardı dildâra nâzı	'Acem	'Acem	Düyek
Murabba'*	153-2	---	Bugün ben bir şâh-ı 'ali cânana müptelâ oldum	'Acem	'Acem	Evfer
Murabba'	157-2	Murabba'	Vâz geldim ey sanem sana hevâdâr olmadan	'Acem	'Acem	Düyek*
Murabba'	158-1	Murabba'	Sevmişim rûz-i ezelden da ne bilmem	'Acem	'Acem	Müsemmen*
Murabba'	159-1	Murabba'	'Aksi rûyinle derunum	'Acem	'Acem	Belirlenemez.
Murabba'	183-1	Murabba'	Şerâb-ı lâlini nûş eyledim	Sabâ	Sabâ	Evfer
Murabba'	183-2	Murabba'	Ta cemâlet 'aşıkan	Sabâ	Sabâ	Sûfyâne
Murabba'	183-3	Murabba' Semâ'î	Ağla hâlin yâre çeşm-i hûn feşânın duymasın	Belirlenemedi.	Sabâ	Semâ'î
Murabba'	184-1	Raks Murabba'	Refâre gelüb nazile mestâne salındı	Sabâ*	Sabâ	Düyek*
Murabba'	184-2	Murabba'	Gel ey dil pendini pir-i mugânun reyb gûş eyleyi	Hüseynî*	Sabâ	Düyek
Murabba'	185-2	Murabba'	---	Belirlenemez.	Sabâ	Belirlenemez
Murabba'*	202	---	Gam çekme gönül kim feleğin oyunu zârdır	Segâh*	Segâh	Semâ'î*
Murabba'	205-2	Murabba'	Gonceye ol neşeyi kim çâk giribân itdirir	Segâh	Segâh	Düyek*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Murabba'	205-3	Murabba'	Açamaz çeşmini ol yâr humâr nazdan	Segâh	Segâh	Düyek*
Murabba'	207-1	Murabba'	Ya terdil hatt-ı şeb kûyunda zülfü yâra yaşdanmış	Segâh	Segâh	Evfer*
Murabba'	209-3	Murabba'	Bülbül avâzı uyutmaz bağbânı her gice	Segâh	Segâh	Düyek*
Murabba'	220-1	Murabba'	Ne denlü nâz iderse ol gözü mestâne incinmez	Râst	Râst	Sûfyâne
Murabba'	220-2	Murabba'	Hâlimi ta 'aşık-ı zâr olmayınca bilmedin	Râst	Râst	Düyek
Murabba'	221-1	Murabba'	Hengâm-ı bülbül fasl-ı gül divâneler	Râst	Râst	Evfer
Murabba'	221-3	Murabba'	Seninle fahr iderim, senden gayri yârim yok	Râst	Râst	Düyek
Murabba'	224-2	Murabba'	Felek 'aksine döndürdü mihr-i garâdan ayrıldım	Gerdâniye	Râst	Semâ'î*
Murabba'*	224-4	---	Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	Râst	Râst	Düyek*
Murabba'	225,226-2	Murabba'	Pâre pâre eylemişken sînemi tîğ-i elem	Râst	Râst	Devr-i Kebîr
Murabba'	234-1	Murabba'	Rûhun gibi letâfet burcuna	Râst	Râst	Devr-i Kebîr
Murabba'	234-2	Diğer	Gör bana ne âl etdi ol lâl-i rûhun	Râst	Râst	Düyek
Murabba'	238	Murabba'	Dîde gör nice ol şûhi nice karârı kalur	Mâhur	Mâhûr	Düyek
Murabba'	239-1	Murabba'	Yâre te'sîr idemi nâle vü âhım bilmem	Mâhur	Mâhûr	Evfer
Murabba'	239-2	Murabba'	Bir ... gibi hulki güzel yâre doyulmaz	Mâhur	Mâhûr	Evfer*
Murabba'	239-3	Murabba'	Öldürür 'âşıkı ah ol nergis-i mestâneler	Mâhur	Mâhûr	Devr-i Kebîr*
Murabba'*	241-2	Râst	Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	Râst	Mâhûr	Düyek*
Murabba'	246-2	Murabba'	Her gönülde neşe-yi 'aşkı mahabbet bir değil	Evç	Evç	Devr-i Revân
Murabba'*	248-2	---	Câna beni hicranla künci gâma salma	Evç	Evç	Düyek*
Murabba'	250-2	Murabba'	Ta ezelden derd-i 'aşka müptelâdır gönlümüz	Evç	Evç	Düyek*
Murabba'	251-2	Murabba'	Çeşmimiz bârânı eşkden etmesün seyl revân	Evç	Evç	Düyek
Murabba'	252-2	Murabba'	Nihân olsa gözümden ol hayâli dâstân gitmez	Evç	Evç	Bulunamadı.
Murabba'	256-2	Murabba'	Ben harabım bu gönül elinden	'Irâk	'Irâk	Düyek*
Murabba'	261-1	Murabba'	Bir dilber-i ra'nânın dîvânesi oldum ben	'Irâk	'Irâk	Düyek*
Murabba'	261-2	Diğer	Yârabbi meded ol mihri tâbânımı göster	'Irâk	'Irâk	Düyek

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Murabba'	261-3	---	Gönülden yâr olandan kaçma yâr	'Irâk	'Irâk	Evfer
Murabba'	280-2	Murabba'	Gitti eyyâm-ı şita, erişdi eyyâm-ı bahâr	Nişâbûr	Nişâbûr	10/8*
Murabba'	282-2	Murabba'	Ey olur melûl ü garîb	Nişâbûr	Nişâbûr	9/4*
Murabba'	292-1	Murabba'	'Aşk elinden 'âşıkı câm ile şahba söyledir	Nikriz	Nikriz	Düyek
Murabba'*	292-3	---	Derdle yar ölmüşüm ben nice dil virdim sana	Nikriz	Nikriz	Düyek*
Murabba'	297-1	Murabba'	Nice vasf itsün o şûhi dili hoş dem	Bûselik	Bûselik	Düyek*
Murabba'*	306-1	Devr-i Revân	Ateş-i hasretle bağrım nice bir dağlayayım	Nevâ*	'Aşîrân Bûselik	Devr-i Revân*
Murabba'*	306-2	---	Gel ey dilber seninle mey içelim	Hüseynî*	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Murabba'	310	Murabba'	Dili gamu ülfetin bir kerre mesrûr	'Uşşâk	Hisâr	Nîm Devr
Murabba'	319	Murabba'	Lalî nabın ki mesihi rûhi perverdir bana	Râst*	Hisâr	Devr-i Kebîr
Nakış*	134-1	Nakş-ı 'Uşşâk	Det tere dirler ler dir tenenâ	'Uşşâk	'Uşşâk	Muhammes
Nakış Semâ'î	076-3	Semâ'î Harbi	Şâh Allah gördüm seni gönül kân olasın	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	106-2	Semâ'î	Ey 'İsa vü Meryem Hakk-ı rûhbâna söylen	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Nakış Semâ'î*	108-3	---	Merâ der 'aşkı tü mest-i cân est yelelâ yeleli	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	136	Semâ'î	Saba .....pir-i meyfuruş amed	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	149-1	Semâ'î Sultân Murâd Hân Fatih-i Bağdâd	Gelsene nesîm-i subh ile	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	185-1	Semâ'î	Durman idelim zevk ü safâ	Sabâ	Sabâ	Belirlenemez
Nakış Semâ'î	205-4	Semâ'î	Ey didi ki yâr hûri ser nedaşt	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	220-3	Semâ'î	Ey sırrı 'aşkı 'âşıka mestâne söylen söylesün	Râst	Râst	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	221-2	Semâ'î	Ey tarrâları rûhlarına kıl nikâb be hey yârim	Râst	Râst	Semâ'î*
Nakış Semâ'î*	224-3	---	Lezzet artırır tatlu dilin sükkere cânâ	Râst	Râst	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	241-1	Semâ'î	Çıktılar seyrâne hûblar keşt iderler nâz ile	Mâhur	Mâhûr	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	250-4	Semâ'î	Ey düşdü deli gönül yine leblerinin hayâline	Evç	Evç	Semâ'î*
Nakış Semâ'î	251-1	Semâ'î	Reng-i ruyi gülizar tebâh eyledi bülbül	Evç	Evç	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Nakış Semâ'î	252-1	Semâ'î	Men bende-i ân lebân meygun tüvâm	Evç	Evç	Semâ'î*
Nakş	206-1	---	Dir dir ten, dir dir ten, düm dere la, dir dir ten	Segâh	Segâh	Düyek*
Nakş	314	Nakş	Der bezm-i dil ez ruyi tü sad şem'i	'Uşşâk*	Hisâr	Hafîf
Pişrev	019	Pîşrev-i 'Osmân Paşa El-'Atîk	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	020	Pişrev-i Tunc 'Alî	---	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Pişrev	021	Pişrev-i Darbeyn	---	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr ma'el Berevşân
Pişrev	022	Pişrev-i Nergüz	---	Hüseynî	Hüseynî	Sakîl
Pişrev	028,029-1	Pişrev-i Dolâb	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	030,031-1	Pîşrev-i Kız	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	034,035	Pîşrev-i Kırka Ferruh	---	Muhayyer*	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Pişrev	038,039	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Hüseynî	Hüseynî	Darb-ı Feth
Pişrev	040-1	Pişrev-i Rıdvan Baba	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	042,043-1	Pişrev-i Büyük Muhammes	---	Hüseynî	Hüseynî	Muhammes
Pişrev	044,045	Pîşrev-i Şâh Kulu	---	Hüseynî	Hüseynî	Sakîl
Pişrev	046	Pişrev-i Melek Cân	---	Hüseynî	Hüseynî	Dü
Pişrev	048,049	Pîşrev-i Tozkoparan	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	050,051-1	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	Hüseynî	Hüseynî	Fâhte
Pişrev	052,053	Pîşrev-i Hasan Cân	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	054-1	Pîşrev-i Şukûfezâr	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	055-1	Pîşrev-i Çâr Usûl	---	Hüseynî	Hüseynî	Nîm Sakîl, Sakîl, Fâhte, Berevşân
Pişrev	056-1	Pişrev-i Kul Mehemmed	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	057-1	Pişrev-i Mevc-i Deryâ	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	064-1	Pişrev-i Ciğerdelen	---	Hüseynî	Hüseynî	Darb-ı Feth

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	065-1	Pişrev-i Cihânârâ	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	066-1	Pişrev-i Gamze-kâr	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	067-1	Pişrev-i Mîr-i Bağdâd	---	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Pişrev	068-1	Pişrev-i Alây Düzen	---	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Pişrev	068-2	Pişrev-i Şukûfezâr Nazîresi	---	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Pişrev	069-1	Pişrev-i Behrâm Nefîrî	---	Muhayyer*	Hüseynî	Fâhte
Pişrev	070-1	Pişrev-i 'Alî Beğ	---	Muhayyer	Muhayyer	Düyek
Pişrev	071	Pişrev-i Mısr	---	Muhayyer	Muhayyer	Düyek
Pişrev	072,073	Pişrev-i 'Acem Kümesi	---	Muhayyer	Muhayyer	Düyek
Pişrev	080,081-1	Pişrev-i Emîr-Hac	---	Muhayyer	Muhayyer	Düyek
Pişrev	082,083-1	Pişrev-i Çengî Ca'fer	---	Muhayyer	Muhayyer	Düyek
Pişrev	084,085-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Muhayyer	Muhayyer	Darb-ı Feth
Pişrev	086,087-1	Pişrev-i Varsağı	---	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Pişrev	099-1	Pişrev-i Zinde-yi Rûh	---	Muhayyer	Muhayyer	Düyek
Pişrev	100	Pişrev-i Bâyezid	---	Nevâ	Nevâ	Düyek
Pişrev	101-1	Pişrev-i Kûçek Ahmed Beğ	---	Nevâ	Nevâ	Fâhte
Pişrev	102-1	Pişrev-i Kântemir Hân	---	Nevâ	Nevâ	Sakîl
Pişrev	103	Pişrev	---	Nevâ	Nevâ	Sakîl
Pişrev	104	Pişrev-i Devr-i 'Acem	---	Nevâ	Nevâ	Devr-i Kebîr*
Pişrev	105-2	Cengi Harbî	---	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Pişrev	112	Pişrev-i Emîr-i Hac	---	Nevâ	Nevâ	Hafîf
Pişrev	113-1	Pişrev-i Bâyezîd Nazîre-yi Kûçek Mehemmed Beğ	---	Nevâ	Nevâ	Fâhte
Pişrev	114-1	Pişrev-i 'Alî Beğ	---	Nevâ	Nevâ	Berevşân

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	115-1	---	---	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Pişrev	119-1	Pişrev	---	Nevâ	Nevâ	Çenber
Pişrev	120-1	Pişrev-i Ahmed Beğ Miskâli	---	Nevâ	Nevâ	Düyek
Pişrev	122-1	Pişrev-i Cüce 'Ali Ağa	---	Nevâ	Nevâ	Muhammes
Pişrev	123-1	---	---	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Pişrev	124-1	Pişrev-i Şâh-ı Hubân Şerîfin	---	Beyâtî*	'Uşşâk	Muhammes
Pişrev	125-2	Pişrev-i Bülbül 'Âşık	---	Belirlenemedi	'Uşşâk	Düyek
Pişrev	126-1	Pişrev-i Solakzâde	---	'Uşşâk	'Uşşâk	Sakîl
Pişrev	127-1	Pîşrev-i Solakzâde	---	'Uşşâk	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Pişrev	128,129-1	Pişrev-i Dilkeş	---	Beyâti*	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Pişrev	128,129-2	Pişrev-i Solakzâde	---	'Uşşâk	'Uşşâk	Hafîf
Pişrev	130-1	Pişrev-i Darb-ı Feth	---	Beyâti*	'Uşşâk	Darb-ı Feth
Pişrev	132-1	Pişrev-i Solakzâde	---	Nevâ*	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Pişrev	138-1	Pişrev-i Terâne-yi Dilkeş	---	Beyâti*	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Pişrev	139-1	Pişrev-i Sagîr-i Mürg	---	Beyâti*	'Uşşâk	Hafîf
Pişrev	140-1	Pîşrev-i Şerif	---	Beyâti*	'Uşşâk	Fâhte
Pişrev	141	Pişrev-i 'Arazbâri	---	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Kebîr
Pişrev	142-1	Pîşrev-i Evsat	---	Beyâtî	Beyâtî	Fâhte*
Pişrev	143-1	Pîşrev-i Solakzâde	---	Beyâtî	Beyâtî	Nîm Çenber*
Pişrev	148-1	Pîşrev-i 'Arazbar-i Sânî	---	Beyâtî	Beyâtî	Düyek
Pişrev	150-1	Pişrev	---	'Acem	'Acem	Sakîl
Pişrev	151	Pişrev-i Sancak	---	'Acem	'Acem	Fer'
Pişrev	152	Pîşrev-i Solakzâde	---	Beyâtî*	'Acem	Fâhte
Pişrev	153-1	Pişrev-i Mâkru Dünyâ	---	'Acem	'Acem	Berevşân

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	155-2	Pişrev-i Darbeyn	---	'Acem	'Acem	Berevşân, Devr-i Kebîr
Pişrev	160,162	Pîşrev-i Darbeyn	---	'Acem	'Acem	Devr-i Kebîr*, Berevşân*
Pişrev	161,163	Pîşrev-i Solakzâde	---	Beyâtî*	'Acem	Hâvî
Pişrev	164	Pişrev	---	'Acem	'Acem	Darb-ı Feth
Pişrev	165-1	Pişrev	---	Beyâtî*	'Acem	Sakîl
Pişrev	166,167-1	Pîşrev-i Halkazâde	---	Beyâtî*	'Acem	Çenber
Pişrev	168-1	Pişrev-i Gül-i Rânâ	---	'Acem	'Acem	Düyek
Pişrev	169	Pişrev-i 'Amûd El-Kayyas	---	Beyâtî*	'Acem	Düyek
Pişrev	172,173	Pîşrev-i Külli Külliyât	---	Hüseynî*	'Acem	Düyek
Pişrev	175	Pîşrev-i Dilnevâz	---	Sabâ	Sabâ	Düyek
Pişrev	176	Pişrev-i Nâz-ı Niyâz	---	Sabâ	Sabâ	Devr-i Kebîr
Pişrev	177	Pîşrev-i Sedcizâde	---	Sabâ	Sabâ	Darb-ı Feth
Pişrev	178	Pîşrev-i Frenk Mustafâ	---	Sabâ	Sabâ	Darb-ı Feth
Pişrev	179	Pîşrev Mülâzime-i Hisâr	---	Sabâ	Sabâ	Darb-ı Feth
Pişrev	180-1	Pişrev	---	Sabâ	Sabâ	Çenber
Pişrev	180-2	Pişrev-i At Nakli	---	Sabâ	Sabâ	Düyek
Pişrev	182	Pîşrev-i Torlâk	---	'Acem	Sabâ	Hafîf
Pişrev	188	Pîşrev	---	Çârgâh*	Sabâ	Darb-ı Feth*
Pişrev	189-1	Pîşrev	---	Çârgâh	Çârgâh	Fer'
Pişrev	189-2	Pîşrev	---	Çârgâh	Çârgâh	Düyek*
Pişrev	192	Pîşrev	---	Segâh	Çârgâh	Darb-ı Feth
Pişrev	193	Pîşrev-i Zülf-i Nîgâr	---	Segâh	Segâh	Düyek
Pişrev	194-1	Pîşrev-i Gül Devri	---	Segâh	Segâh	Devr-i Kebîr
Pişrev	195	Pîşrev-i Gıdâ-yı Rûh	---	Segâh	Segâh	Düyek

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	197	Büyük Segâh	---	Segâh	Segâh	Düyek
Pişrev	198	Pîşrev-i Bestenîgâr	---	Segâh	Segâh	Düyek
Pişrev	199	Pîşrev	---	Segâh	Segâh	Berevşân
Pişrev	201-1	Pîşrev-i Meded Rûh	---	Segâh	Segâh	Darb-ı Feth
Pişrev	208-1	Pîşrev-i Derviş Piyâle Ya'ni Câmûs	---	Segâh	Segâh	Nîm Sakîl*
Pişrev	210,1	Pîşrev-i Papaz	---	Segâh	Segâh	Düyek
Pişrev	211-2	Pîşrev-i Akbaba	---	Segâh	Segâh	Hafîf
Pişrev	212	Pîşrev-i Ferahefzâ	---	Râst*	Segâh	Düyek
Pişrev	213	Pîşrev-i Şedd-i 'Asr	---	Râst	Râst	Düyek Harbî
Pişrev	214	Pîşrev-i Hasan Ağa	---	Râst	Râst	Devr-i Kebîr
Pişrev	215	Pîşrev-i Benefşezâr	---	Râst	Râst	Düyek Harbî
Pişrev	216-1	Pîşrev	---	Râst	Râst	Sakîl
Pişrev	217	Pîşrev-i Rûhefzâ	---	Râst	Râst	Hafîf
Pişrev	219-1	Pîşrev	---	Râst	Râst	Devr-i Revân
Pişrev	223	Pîşrev-i Nefîri Dem	---	Râst	Râst	Düyek
Pişrev	225,226-1	Pişrev-i Şeddi Ruh	---	Râst	Râst	Düyek
Pişrev	227,228	Pîşrev-i Zincir	---	Râst	Râst	Hamse (Düyek,Fâhte, Çenber, Devr-i
Pişrev	228	Pîşrev-i Tabakât Benefşezâr	---	Râst	Râst	Düyek
Pişrev	229-1	Pîşrev-i Şerîf	---	Râst	Râst	Darb-ı Feth*
Pişrev	230	Pîşrev-i Dil Şitâbân	---	Râst	Râst	Çenber
Pişrev	231-1	Pîşrev-i Alemârâ	---	Râst	Râst	Düyek
Pişrev	232-1	Pîşrev-i Se Darp Tozkoparan	---	Nevâ*	Râst	Nîm Sakîl, Düyek, Hâvî

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	232-2	Pîşrev-i Baba Zeytun Nazîresi	---	Râst	Râst	Devr-i Kebîr*
Pişrev	236	Pîşrev-i Şerif	---	Mâhur	Mâhûr	Sakîl
Pişrev	237	Pîşrev-i Kutbi	---	Mâhur	Mâhûr	Fâhte
Pişrev	242	Pîşrev	---	Mâhur	Mâhûr	Darb-ı Feth
Pişrev	244	Pîşrev-i Derviş 'Ömer	---	Evç	Evç	Sakîl
Pişrev	245	Pîşrev-i Rûh Fütûh	---	Evç	Evç	Hafîf
Pişrev	247-1	Pîşrev	---	Evç	Evç	Darb-ı Feth
Pişrev	249-1	Pîşrev-i Meclisârâ	---	Evç	Evç	Düyek
Pişrev	253-1	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	'Irâk*	Evç	Berefşân
Pişrev	254-1	Pîşrev-i Hünkâr	---	'Irâk	'Irâk	Düyek
Pişrev	255	Pîşrev-i Tatarnâme	---	'Irâk	'Irâk	Sakîl
Pişrev	256-1	Pîşrev-i Hammâli	---	'Irâk	'Irâk	Fâhte Harbî
Pişrev	247	Pîşrev-i Kâsebâz	---	'Irâk	'Irâk	Darb-ı Feth
Pişrev	259-1	Pîşrev-i Kâsebâz Mısriyyî	---	'Irâk	'Irâk	Devr-i Revân
Pişrev	259-2	Pişrev-i Kâsebâz	---	'Irâk	'Irâk	Devr-i Revân La'lpâre
Pişrev	260-1	Pîşrev-i Haydâr Cân	---	'Irâk	'Irâk	Düyek
Pişrev	262	Pîşrev-i Bülbül	---	'Irâk	'Irâk	Düyek
Pişrev	263,264	Pîşrev-i Seyfü'l- Mısrî	---	'Irâk-ı Muhalif	'Irâk	Düyek
Pişrev	265	Pîşrev	---	Nihâvend	Nihâvend	Düyek*
Pişrev	266	Pîşrev	---	Nihâvend	Nihâvend	Sakîl
Pişrev	267	Pişrev-i Letabl 'Âlem-i Kazakyan	---	Serk-i Nihâvend	Nihâvend	Düyek
Pişrev	270,269	Pîşrev-i Şâh Murâd	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Devr-i Kebîr
Pişrev	272,271	Pîşrev-i Kuzgun	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Düyek

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	273	Pîşrev-i Solakzâde	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Darb-ı Feth
Pişrev	277	Pîşrev-i Bûstân	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Düyek
Pişrev	278	Pişrev-i Rocer 'Amel Efrenci	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Devr-i Kebîr
Pişrev	279	Pişrev-i Solakoğlu	---	Nişâbur	'Uzzâl	Devr-i Kebîr
Pişrev	280	Pîşrev	---	Nişâbûr	Nişâbûr	Sakîl
Pişrev	281-1	Pîşrev-i Darb-ı Feth	---	Nişâbûr	Nişâbûr	Darb-ı Feth*
Pişrev	281-2	Pîşrev-i Efrenci Ya'ni Avânâ	---	Nişâbûr	Nişâbûr	Seri'
Pişrev	284	Pîşrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	---	Sünbüle*	Nişâbûr	Devr-i Kebîr*
Pişrev	285	Pîşrev	---	Sünbüle	Sünbüle	Devr-i Kebîr*
Pişrev	287	Pîşrev	---	Şehnâz	Şehnâz	Fâhte
Pişrev	288	Pîşrev-i Küçek Şehnâz	---	Şehnâz	Şehnâz	Düyek
Pişrev	290	Pîşrev-i Revân-ı Bahş	---	Nikriz	Nikriz	Berevşân
Pişrev	291-1	Pîşrev	---	Nikriz	Nikriz	Düyek*
Pişrev	291-2	Pîşrev	---	Nikriz	Nikriz	Düyek*
Pişrev	294	Pîşrev	---	Nikriz	Nikriz	Sakîl
Pişrev	295	Pîşrev	---	Bûselik	Bûselik	Bulunamadı.
Pişrev	296	Pîşrev	---	Bûselik	Bûselik	Darb-ı Feth
Pişrev	298	Pîşrev-i Derviş Süleymân	---	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Düyek
Pişrev	299	Pîşrev	---	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Hâvî
Pişrev	302-1	Pîşrev-i Kemânî Mustafâ Ağa	---	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
Pişrev	303	Pîşrev	---	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
Pişrev	305	Pîşrev-i Sermest	---	'Aşîrân	'Aşîrân Bûselik	Düyek*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pişrev	309	Pîşrev-i Torlâk	---	Hisâr	Hisâr	Düyek
Pişrev	318	Pîşrev-i Kâsebâz Mısrî	---	'Irâk	Hisâr	Sakîl
Raks	059-5	Raks	Gelibolu'da bir gelin	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Raks	060-1	Sultân İbrâhim'in Huzûrunda Çalınan Raks	Saçbağı takar başına	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Raks?	149-2	Raks ü Semâ'î	Ey bir ok urdu bu sîneme perîzâr	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Raks	222-2	Raks	Ey yâr perî sûret dizârına müştâkınım	Râst-ı Pençgâh	Râst	Devr-i Revân
Raksiyye	033-3	Raksiyye	Sen oynadıkça kademi	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î
Raksiyye	035-2	Raksiyye	Şarka giden kuşca cânım beruyi	Hüseynî	Hüseynî	Türk Aksağı*
Raksiyye	138-2	Raksiyye	Ey benim servi revânım	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Raksiyye	205-1	Raksiyye	Bir âfet beni eyler helâk	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Raksiyye	234-3	Raksiyye	Şevk-i lâlinle gönül	Râst	Râst	Düyek*
Raksiyye	241-4	Raksiyye	Kâmeti servi revânım	Râst	Mâhûr	Düyek*
Savt	261-4	Savt-ı Derviş Nevâî	Ey giriftim anın	'Irâk	'Irâk	Devr-i Revân
Semâ'î	033-2	Semâ'î	Vefâ gelmek muhâl oldu nigâr-ı dil-pesendimden	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î
Semâ'î	036	Semâ'î	---	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î	037	Semâ'î	---	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î	041	Semâ'î	---	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î	047	Semâ'î	---	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î	058-2	Semâ'î	Bir sencileyin mest-i mey-i nâz ele girmez	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î	059-3	Semâ'î	Ey bîmârım firâk idemem	Muhayyer	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î*	059-4	Okunamadı.	---	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î*	065-3	---	Sûfî meclisten kaçar	Nevâ*	Hüseynî	Semâ'î
Semâ'î	069-2	Semâ'î Solakzâde Ahmed Çelebi	---	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Semâ'î	074	Semâ'î	---	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Semâ'î	075-1	Semâ'î	---	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS_NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Semâ'î*	075-3	---	Esâsıyâ ber ceteni yâ leyli	Hüseynî*	Muhayyer	Semâ'î*
Semâ'î	085-3	Semâ'î Nevâ	Gözü meyhâne-i nâz kaşı mihrâb-ı niyâz	Nevâ	Muhayyer	Semâ'î*
Semâ'î	105-1	Semâ'î	---	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î	106-1	Semâ'î	---	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î	107	Semâ'î	---	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î*	109-3	---	Dilber meni 'aşkın ile mestâne kıldın sen beni	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î	110-2	Semâ'î	Gel kâkülünü gerdânıma sar meded yâr	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î	111-3	Semâ'î	Ey bugün şâdım ki yâr ağlar benimçün	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î	121-1	Semâ'î Solakzâde	---	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Semâ'î	127-2	---	Lebinden bûseler al ziynet ruhsârı seyr eyle	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Semâ'î	131-1	Semâ'î	---	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Semâ'î	131-2	Semâ'î	---	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Semâ'î	135-2	Semâ'î	Her kimi görse gönül kendüsüne yâr sanır	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Semâ'î	137-1	Semâ'î Santûrî İbrâhim Çelebi	---	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Semâ'î	142-2	Semâ'î	---	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Semâ'î	147-3	Semâ'î	'Aşk esâsı sikke urdu	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Semâ'î	148-2	Semâ'î Lisâhib-ül Kitâb	---	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Semâ'î	154-1	Semâ'î	---	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Semâ'î	155-1	Semâ'î	---	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Semâ'î	159-2	Semâ'î	Sensiz bu gönül meclisi ıyş-i demi neyler	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Semâ'î	170-1	Semâ'î	Ağyâr ile hey gonce sen iç bâde-yi gülgûn	Beyâtî*	'Acem	Semâ'î*
Semâ'î	181	Semâ'î	---	Sabâ	Sabâ	Semâ'î*
Semâ'î	187	Semâ'î	---	Sabâ	Sabâ	Semâ'î*
Semâ'î	191	Semâ'î	---	Çârgâh	Çârgâh	Semâ'î*
Semâ'î	196-1	Semâ'î	---	Segâh	Segâh	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Semâ'î	196-2	Semâ'î	---	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	200	Semâ'î	---	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î*	203	---	Şem'i ruhûna cisimine pervâne düşürdüm	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	204-1	Semâ'î	---	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	206-2	Semâ'î	Yârim gerçügün ger güzel	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	207-2	Semâ'î	Ne suç etdim ben 'aceb bilmezem ol yâre	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	208-2	Semâ'î Solakzâde	---	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	209-1	Semâ'î Solakzâde	---	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	211-3	Semâ'î	Ne afet dilrubâsın kim senin 'aşkun beni aldı	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Semâ'î	218-1	Semâ'î	---	Râst	Râst	Semâ'î*
Semâ'î	218-2	Semâ'î	---	Râst	Râst	Semâ'î*
Semâ'î	219	Semâ'î Lisâhabe	---	Râst	Râst	Semâ'î*
Semâ'î	234-4	Semâ'î	Ey letâfet gülşeninin tâze açılmış gülü	Râst	Râst	Semâ'î
Semâ'î	239-4	Semâ'î Bâ-Raks	Benim ömrüm benim cânım	Mâhur	Mâhûr	Semâ'î*
Semâ'î	241-3	Semâ'î	Hey traş it hatânı cânâ râhinede kâkülün dursun	Râst*	Mâhûr	Semâ'î*
Semâ'î	243	Semâ'î	---	Mâhur	Mâhûr	Semâ'î*
Semâ'î	246-1	Semâ'î	---	Evç	Evç	Semâ'î*
Semâ'î	258	Semâ'î	---	'Irâk	'Irâk	Semâ'î*
Semâ'î	268	Semâ'î	---	Nihâvend	Nihâvend	Semâ'î*
Semâ'î	274	Semâ'î	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Semâ'î	278-2	Beste-i 'Ali Beğ Essantûrî	---	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Semâ'î	282-1	Semâ'î Efrenci	---	Nişâbûr	Nişâbûr	Semâ'î*
Semâ'î	283-1	Semâ'î	Nedir bu ettiğin bana revâ mıdır	Nişâbûr	Nişâbûr	Semâ'î*
Semâ'î	283-2	Diğer	Ey şâh melek cefâ vü cevr ile ağlatma beni	Sünbüle	Nişâbûr	Semâ'î*
Semâ'î	286	Semâ'î	---	Sünbüle	Sünbüle	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Semâ'î	289	Semâ'î	---	Şehnâz	Şehnâz	Semâ'î*
Semâ'î	292-2	Semâ'î	Zâhid iş âhır oldu	Nikriz	Nikriz	Semâ'î*
Semâ'î	293	Semâ'î	---	Nikriz	Nikriz	Semâ'î*
Semâ'î	297-2	Semâ'î	Ey gönül 'aşkın sarâyın yıkdı bir nâmihribân	Bûselik	Bûselik	Semâ'î*
Semâ'î	307-1	Semâ'î	---	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Semâ'î	307-2	Semâ'î	---	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Semâ'î	308	Semâ'î	---	Hisâr	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Şarkî	023-2	Şarkî	Şu karşudan gelen elâ gözüne	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Şarkî	056-3	Şarkî Cüce 'Ali Ağa	Saçı leylim senin meylin kandedir	Belirlenemez	Hüseynî	Belirlenemez
Şarkî	057-2	Şarkî-i Firâk	Uçurdum şâhini konmaz koluma yâr	Hüseynî	Hüseynî	Frenkçin*
Şarkî	210-2	Şarkî	Komazlar ki ben yârime varayım	Segâh*	Segâh	Sûfyâne*
Şarkî	238-2	Şarkî	Bend eyledin beni bende	Mâhur	Mâhûr	7+6+6+5=24
Tekerleme	050,051-2	Tekerleme	Hay santurun kırk şen teli	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Tekerleme	095-2	Tekerleme	'Acib zamân oldu şimdi gâzîler	Belirlenemez.	Muhayyer	Belirlenemez
Tesbîh	121-3	Tesbîh	Hakk te'alâ seni bize cânım nûr-i gûfrân eylemiş	Nevâ	Nevâ	Sûfyâne*
Tesbîh	123-2	Tesbîh	Toğdu Kâbe'de Ahmed-i Hakk Resûl Muhammed	Nevâ	Nevâ	3+3+2+2
Tesbîh	123-3	Diğer	Habîb senin cemâlin Keşgak eddünyâ değil mi?	Nevâ	Nevâ	Bulunamadı
Tesbîh	170-2	Tesbîh	Hû habîb ellezi	'Acem 'Aşîrân	'Acem	Düyek*
Tesbîh	171-1	Tesbîh	Subhân el hannân ül mennân	'Acem	'Acem	Nîm Sofyan*
Tesbîh	171-2	Diğer Fârisî	Şehri Remazân mürved	'Acem	'Acem	Nîm Sofyan*
Tesbîh	171-3	Diğer 'Arabbî	Sübhân ellezî esirü'l habîbü'l Mustafâ	'Acem	'Acem	4+4+4+6
Tesbîh	186-1	Tesbîh	Nefsu şeytâne uyub eyledik bi-hudd günâh	Sabâ	Sabâ	Düyek*
Tesbîh	186-2	Tesbîh	Şehri Remazân mürivved	Sabâ	Sabâ	Semâ'î*
Tesbîh	233-1	Tesbîh	Şefi'ü'l-halik-i fi'l-mahşer	Râst-ı Pençgâh	Râst	Evfer
Tesbîh	235	Tesbîh	Nola cânım gibi başımda	Râst*	Râst	Düyek*
Tesbîh	253-2	Tesbîh-i 'Arabbî	---	'Irâk*	Evç	Bulunamadı.

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Tesbîh	315-1	Tesbîh	Sübhan el malikil 'ala	Nevâ	Hisâr	Düyek*
Tesbîh	315-2	---	Sübhân el melik melikü'l ma'bûd	Nevâ*	Hisâr	Düyek*
Tesbîh	316-1	Tesbîh-i 'Arabî	Sübhan el melikü'l mennân	Nevâ*	Hisâr	Sûfyâne*
Tesbîh	316-2	Tesbîh-i 'Arabbî	Esselâmü 'aleyke	Nevâ*	Hisâr	Sûfyâne*
Tesbîh	317-1	Tesbîh-i 'Arabbî	Allahümme yâ celîlü	Muhayyer*	Hisâr	Sûfyâne*
Tesbîh	317-2	Diğer	Sübhan el melikü'l mennân	'Uşşâk*	Hisâr	Bulunamadı.
Tevhîd	216-2	Tevhîd	Lâ ilâhe illallah	Râst	Râst	Semâ'î*
Türkî	023-1	Türkî Mahabbet	Gel cîvan böyle salınma	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î
Türkî*	024-1	---	Yâr mecliste gülse güller açılır	Hüseynî	Hüseynî	Nîm Sofyân*
Türkî	024-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Bülbüldür gülşende dâd feryâd iden	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	026-1	Türkî Berây-ı Kanlı Kavak	Dallı dallı budakların kurusun	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	027	Türkî Berây-ı Sihr-i Yâr	Her sabah çıkar yolu beklerim	Hüseynî	Hüseynî	Düyek*
Türkî	049-2	Türkî Oyun	Şeftâli isterim mahrûm gönderme	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	055-2	Türkî Berây-ı 'Âşıkân-ı Hüdâ	Bizi bilmeyenler bilsün, anlasun	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	060-3	Türkî Gurbet	Nola düşdüm ise gurbet illere	Muhayyer*	Hüseynî	Düyek*
Türkî	061-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Yeşil tonlu melek senin elinden	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	061-2	Türkî Berây-ı Gazâ-yı Bahri	Geze geze Akdeniz'in yüzünde	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	061-3	Türkî Berây-ı Gurbet ve Elvedâ'	Mevlâ bizi gurbetliğe salubdur	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	062-1	Türkî Berây-ı Gazâ	Gâzîler her kişinin zâhirine hükm etmen	Tâhir*	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	062-2	Türkî Berây-ı Gazâ	Beğler pâyidâr olun bin hayr hevâha	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	062-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Gâzî pâdişâha eyledi nazâr	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	063-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Lütfeyle ey sabâh yeli	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî*	063-2	---	'Âşık oldum bir kaşları karaya	Nevâ*	Hüseynî	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Türkî	063-3	Türkî Der Hakk-ı 'Âsî Haydâr	Haydaroğlı 'aklın yok mu başında	Nevâ*	Hüseynî	Fâhte*
Türkî	064-2	Türkî	Kâdir mevlâm bana bir yâr virmişdir	Nevâ*	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	065-2	Türkî Du'â	Bin bir adın hürmeti içün murâdım	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Türkî	067-2	Türkî Berây-ı Firâk	Düşüb gurbetlik ellere	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	069-3	Türkî Mahabbet	Elim ermezse bir yâre	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Türkî	072-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Şunda bir kaşları kare	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr*
Türkî	073-2	Diğer Türkî	Dilber bana çok cevretme	Belirlenemedi	Muhayyer	Belirlenemez
Türkî	075-2	Türkî Berây-ı Fenâ-yı Cihân	Dâd elinden şu fenânın	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr, Frenkçin*
Türkî	077-2	Mahabbet Türkî	Be hey ela gözlü dilber	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Türkî	078-1	Türkî Berây-ı Turna ve Gurbet ve Mahabbet	Turna bizim yerde bizi sorana	Gerdâniye*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	078-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Meded Allah'ı seversen	Gerdâniye	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	078-3	Türkî Medh-i Şehinşâh Âl-i 'Osmân Sultân Mehemmed Hân	Pâdişâhım kullarına eyle dâyim himmetün	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr*
Türkî	078-4	Türkî Berây-ı Mahabbet ve Gurbet	Kime dâd ideyim çarh-ı felekden	Gerdâniye	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	079-1	Türkî Berây-ı 'Aşk	Sevdâ-yı 'aşk mekân dutdu cânımda	Nevâ	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	079-2	Türkî Berây-ı 'Aşk	Çünki mahabbetin yoğidi bana	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Türkî	079-3	Türkî Berây-ı Hazân	Şimden gerû güz eyyâmı irişdi	Gerdâniye	Muhayyer	Bulunamadı.
Türkî	080-2	Türkî Berây-ı Gönül	Uğratdın beni belâya	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	082-2	Türkî Berây-ı Sefer Bahri	Beğler sunulsun piyâle	Tâhir	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	082-3	Türkî Berây-ı Meyvehâyı	Bahâristân, bahâristân	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	087-2	Türkî	Âhûya benzer gözleri	Hüseynî*	Muhayyer	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Türkî	091-1	Türkî	Her gülün yanında biter hezâr hâr	Beyâtî*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	091-2	Türkî Berây-ı Feth-i Ritme	Şükür hey Allahım güler cânımız	Beyâti*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	092-1	Türkî Berây-ı Firâk	'Acep der ki şu fenâya geleli	Muhayyer	Muhayyer	Nîm Sofyan?
Türkî	092-2	Türkî Berây-ı Firâk	Bir derde düşmüşüm çâre bulunmaz	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	092-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	İslâm 'askeriyiz gazâ kasdına	Muhayyer	Muhayyer	Düyek*
Türkî	093-1	---	Ya ver benim südümi kande virirsin	Nevâ*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	093-2	Türkî Berây-ı Seyrângâh-ı Hazreti Eyyüb	Dostlar benim mekânımı ararsa	Tâhir*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	093-3	Türkî Berây-ı Dilber	Be hey ela gözlü dilber	Gerdâniye*	Muhayyer	Düyek*
Türkî	094-1	Türkî Şikâyet ez Felek	Çarh-ı felek benim hâtırım yıkdın	Gerdaniye*	Muhayyer	Düyek, Semâî
Türkî	094-2	Türkî Berây-ı Bîzâr-ı Yâ	Her sabâhı çıkar yolu beklerim	Hüseynî*	Muhayyer	Düyek*
Türkî	094-3	Türkî Berây-ı Feth-i Bağdad	'Askerin üstünde bir seyir gördüm	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	095-1	Türkî	'İbret alak dostlar, insâfa gelek	Belirlenemez.	Muhayyer	Belirlenemez
Türkî	095-3	Türkî Cansiner Hâlife Berây-ı Medh Hasen	Güzelliğin ermiş kemâle	Hüseynî*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	096-1	Türkî Berây-ı Evvel Bahâr	Yürü Murâd tağı yürü	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	096-2	Türkî Berây-ı Meclis	Bahâr eyyâmı yetişir	Gerdâniye*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	096-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Be gâziler vezir geçdi Girid'e	Gerdâniye*	Muhayyer	Düyek*
Türkî*	097-1	Türk Oyunu	Âşık olmuş bizim bağın gülüne	Gerdâniye*	Muhayyer	3+2+3+2+3+4
Türkî	097-2	---	Bir tenhâ bulamam hikâyet idem	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	097-3	Türkî Berây-ı Gurbet	Şu fenâ dünyâya geldim geleli	Muhayyer*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	098-1	Türkî Berây-ı	Felekte bir tolu nûş itdim idi	Gerdâniye*	Muhayyer	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Türkî	098-2	---	Nâdân ile münkirden ne gâmım var	Tâhir*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	098-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	Pâdişâhı görmeyenler	Muhayyer*	Muhayyer	Semâ'î*
Türkî	099-2	Türkî Berây-ı Firâk	Çünki ayrı düşdüm kâre gözlümden	Nevâ*	Muhayyer	Düyek*
Türkî	101-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Ben 'aklımı hîç perişân etmezdim	Nevâ	Nevâ	Nîm Sofyan*
Türkî	111-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Be hey ela gözlü dilber	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Türkî	113-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Nâzlı dilber eğer Hakk'ı seversen	Nevâ	Nevâ	Nîm Sofyan*
Türkî*?	115-2	Oyun	Atladım çıktım dereyi	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Türkî	116-3	Türkî	Gel nâzlım terk etme beni	Nevâ	Nevâ	[3+(2X4)]Tek Vuruş
Türkî	118	Türkî Berây-ı Ehl-i Dîl	Hamdülillâh çok şükür bâri Hüdâ'nın vârına	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Türkî	120-2	Türkî Berây-ı Kühistân	Yaz olunca her çiçekler açıldı	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Türkî*	124-127	Destimâl Oyunu	Destimâli ele aldım	'Acem*	'Uşşâk	Semâ'î*
Türkî	132-2	Türkî	Bağdâd'ı Basra'yı seyrân eylesem	Hüseynî*	'Uşşâk	3+3+2+2
Türkî*	133-3	---	Hançerin eline al derdlü sînem del	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Türkî*	139-2	Oyun	Tebriz'den aşırdılar sorguçlu gelin	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Türkî	147-2	Türkî	Be hey karşumuza gelen	Beyâtî	Beyâtî	Evfer*
Türkî	154-2	Türkî Berây-ı Gammâz	Ne çok olur dünyâda guşşı gıllı	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Türkî	158-2	Türkî Berây-ı Huruç Gılman ez Seray	Bunca yıldır mahbûs olub yatarız	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Türkî	159-3	Türkî Oyun	Eğlendim kaldım gurbette	Beyâtî*	'Acem	Semâ'î*
Türkî	165-2	Türkî Berây-ı Gurbet	Kangı birin şerh idelim gâziler	'Acem	'Acem	Düyek*
Türkî*	165-3	---	Ya ilâhî senden uddet	Beyâtî*	'Acem	Evfer*
Türkî	166-2	Türkî Berây-ı Celâlî	Dost Haydaroğlu 'aklın yok mu başında	'Acem	'Acem	Düyek*
Türkî*	168-2	---	Eşim dostum kalktı gitti şu yerden	'Acem	'Acem	Bulunamadı.
Türkî	184-3	Türkî	Sen benim hâlimden bilmezsin bilmez	Sabâ	Sabâ	Semâ'î*
Türkî	194-2	Türkî	Hicr elinden döne döne ey felek	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Türkî*	201-2	Bâde Oyunu	İşte geldi sevgili yâr	Belirlenemedi.	Segâh	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Türkî	204-2	Türkî Bereviş Kıra'ât	Murad Reis ayder: Hey gâzîler hazır olun vaktinize	Belirlenemedi.	Segâh	Bulunamadı.
Türkî	204-3	Diğer	Dost, onsekizbin 'âlem yaradılmadan	Segâh	Segâh	Bulunamadı.
Türkî	206-3	Türkî Berây-ı Derviş	Sevdiğim Hakk'ı seversen girme benim kanıma	Belirlenemedi.	Segâh	Semâ'î*
Türkî	209-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Bir mahbûbi hûb-i zemân	Segâh	Segâh	Fâhte
Türkî	211-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Evvel bahâr yaz gelince)	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Türkî	224-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Yine bülbül şeydâ olmuş	Râst	Râst	Bulunamadı.
Türkî	240	Türkî Berây-ı Nasihat Merdan	Söz tutup ulûdan dinleyin öğüt	Mâhur	Mâhûr	Düyek*
Türkî	248-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Sana yalvarırım ey gani kerim	Evç Hûzî	Evç	Semâ'î*
Türkî	249-2	Türkî	Dünyada iyilik dostuna	Evç Hûzî	Evç	Fâhte
Türkî	250-1	Türkî Berây-ı Meclis	Dosta toğru olan kişi	Evç	Evç	Semâ'î*
Türkî	253-3	Türkî	Nazlım ne kaçarsın benden	'Irâk*	Evç	Düyek*
Türkî	254-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Aklım alub beni mecnun eyledin	'Irâk	'Irâk	Semâ'î*
Türkî	259-3	Türkî	Sevgili yâr gelmez oldun yanıma	'Irâk	'Irâk	Fâhte
Türkî	260-2	Türkî	Yar yollarda kaldı gözüm	'Irâk	'Irâk	Nîm Sofyan
Türkî	270-2	Türkî Berây-ı Seher	Uyan gözler mestân uyan	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Türkî	271	Türkî Beray-ı Mahabbet	Gafilim derdine düşdüm	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Türkî	275	Türkî Berây-ı Kıyâmet	Dünyâ benim diyen beyler	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Türkî	276	Türkî Berây-ı Turna	Katar katar gelen turnam	'Uzzâl	'Uzzâl	3+5
Türkî	306-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Ağlayu ağlayu derde düşmüşüm	Belirlenemedi	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Türkî	311-2	---	Şu karşuda güle güle	Gerdâniye*	Hisâr	Semâ'î*
Türkî	311-3	Türkî	Ben 'aklımı hiç perîşân etmezdim	Gerdâniye*	Hisâr	2/4*
Türkî	313-3	Türkî Medh Esb	Dost indim seyran eyledim kızıl almayı	Tahir*	Hisâr	Semâ'î*
Türkî*	323	---	Dost nicesin Venedik Frengi	Belirlenemedi.	Hisâr	Semâ'î*
Varsağı	030-2	Varsağı	Erişdi yine fasl-ı gül	Hüseynî	Hüseynî	11/8*?
Varsağı	056-2	Varsağı	'Âşık oldum bir kaşları kareye	Hüseynî	Hüseynî	Oynak*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Varsağı	059-1	Varsağı	Gülistândır nikşivânın illeri yâr illeri	Hüseynî	Hüseynî	3+(2X7)=17
Varsağı	060-2	Varsağı	Ben niyâz etdikçe nâz etdin bana	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr?
Varsağı	066-2	Varsağı	Gel yavrum terk etme beni	Nevâ*	Hüseynî	Evfer*
Varsağı	077-1	Varsağı	Sini gözleri dü çeşmi hûn feşânım	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Revân
Varsağı	083-2	Varsağı	Kimi güler kimi kakır	Hüseynî	Muhayyer	Düyek*
Varsağı	084-3	Varsağı	---	Hüseynî	Muhayyer	Düyek*
Varsağı	086-2	Varsağı	Dede külâhı ak mıdır?	Hüseynî	Muhayyer	Semâ'î*
Varsağı	088-1	Varsağı Beyâtî	Gel benim nâzlı yavrum	Beyâtî	Muhayyer	Düyek*
Varsağı*	088-2	Diğer	Be hey cefâsı çok dilber	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Varsağı*	088-3	Diğer Makâm-ı Râst	Tâ niceden 'aşkın ile feryâd eylerim	Râst	Muhayyer	Semâ'î*
Varsağı*	088-4	Diğer	'Aşkın ile aklım düşdü cünûne	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Varsağı	089-1	Varsağı Nisvân	Çıkamadım kayaların başına	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Varsağı	089-4	Varsağı	Yine ayrı düşdüm yârden gönül sabreyle sabreyle	Beyâtî*	Muhayyer	Semâ'î*
Varsağı*	090-1	Varsağı, Gazel, Mânî	Kâse kâse nice zehrin içelim bu gerdûnun	'Uşşâk*	Muhayyer	Düyek*
Varsağı	108-2	Varsağı Berây-ı Kühistân	Sevdim bir çeşm-i mestânı	Nevâ	Nevâ	Nim Sofyan*
Varsağı	114-2	Varsağı	Bilmezlikle sevdim seni yeter nâz eyledin yeter	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Varsağı	116-1	Varsağı	Gönül tamağ itme cihân vârına	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*?
Varsağı	116-2	Varsağı	Garib garib öten bülbül	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Varsağı	117-1	Varsağı	Seni terk ideyim kaşları kemân	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Varsağı	117-2	Varsağı Berây-ı Culûs Sultan Mehmed Hân Bin Sultân İbrâhim Hân	Kimi konar, kimi göçer	Nevâ	Nevâ	Devr-i Kebîr
Varsağı	122-2	Varsağı	Revâ mıdır benim 'aklım alasın?	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Varsağı	130-2	Varsağı	Ey a rûhi revân derdime dermân bulunmaz mı?	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Varsağı	131-3	Varsağı	Gönül bir dil rübâya mübtelâdır	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Varsağı	133-4	Varsağı	Derdi dermân elinden	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Varsağı	137-2	'Uşşâk Varsağı Sûfyâne	Yine evvel bahâr oldu yâz geldi	'Uşşâk	'Uşşâk	Sûfyâne
Varsağı	138-1	Varsağı	'Aşkınla 'aklım düşdü cünûne	Belirlenemez.	'Uşşâk	Belirlenemez
Varsağı	139-3	Varsağı	Bir gamzesi mestâne	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Varsağı	140-2	Varsağı	Yine ayrı düşdüm yârdan	'Uşşâk	'Uşşâk	[3+(2X4)]
Varsağı	142-3	Varsağı	Men ki ez yâr pür derdim	Beyâtî	Beyâtî	Nîm Sofyan*
Varsağı	144-1	Varsağı	Yar 'aşkınla yanub bişdüm	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Kebîr
Varsağı	144-2	Varsağı	Hançerin eline al derdli sînem del	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Revân
Varsağı	144-3	Diğer	Bir gamzesi mestâne	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Revân
Varsağı	145-1	Varsağı	Be hey cefâsı çok dilber	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Revân*
Varsağı	145-2	Varsağı	Yürü ey sabâ haberim ilet benim âfeti ey dil cânıma	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Kebîr*
Varsağı	145-3	Varsağı	Bi-hakîkât yâr bi-mürüvvet dost	Beyâtî	Beyâtî	Evfer*
Varsağı	153-3	Varsağı Berây-ı Kühistân	Sevdim bir çeşm-i mestânı	Nevâ*	'Acem	Bulunamadı.
Varsağı	156-1	Varsağı	Kadir Allah kalem çekmiş	'Acem	'Acem	Evfer*
Varsağı	157-1	Varsağı	Şu karşuda salınan yâr	'Acem	'Acem	[3+(2X4)]
Varsağı	207-3	Varsağı	Sevmek seni haddim değil gönül	Segâh	Segâh	Devr-i Kebîr*
Varsağı	207-4	Diğer	Bir zülfü perîşânım kıldı beni sergerdân	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Varsağı	222-1	Varsağı	Yeter cevreyledin ben natüvâne vây	Râst*	Râst	Evfer
Varsağı	229-2	Varsağı Fârisî	Hay hay bicenû cânım	Râst	Râst	Semâ'î*
Varsağı	250-3	Varsağı	Zerreler yüz döndüre hurşid-i 'âlem tâbdan	Evç	Evç	Devr-i Kebîr
Varsağı*	301	---	Kûyinden aldın mı haber	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
Varsağı	313-2	Varsağı, Türkî Berây-ı Derviş	Bârik Allah hoş yaratmış	Nevâ*	Hisâr	Devr-i Kebîr*
Yelteme	174	Yelteme Bulgârî	---	Hüseynî*	'Acem	Düyek*
Yelteme	190-1	Yelteme	---	Hüseynî	Çârgâh	Devr-i Kebîr*
Yelteme	190-2	Diğer	---	Belirlenemedi.	Çârgâh	Fâhte
Yelteme	190-3	Diğer Meşhûr	---	Belirlenemedi.	Çârgâh	Düyek*

TÜRÜ	MSS NO	ADI	İLK DİZESİ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Âyîn-i Şerîf'in Üçüncü	084-2	Devrân-ı Dervişân Zeriyyüşşân	Ey ki hezâr âferin, bu nice sultân olur	Muhayyer	Muhayyer	Bulunamadı

SÖZLÜ ESERLERİN İLK DİZESİNE GÖRE DİZİN

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
'Aceb ayrılur mı kullar virdinden	302-2	İlâhî Medh-i Salavat	İlâhî	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
'Acep der ki şu fenâya geleli	092-1	Türkî Berây-ı Firâk	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Nîm Sofyan?
'Acib zamân oldu şimdi gâzîler	095-2	Tekerleme	Tekerleme	Belirlenemez.	Muhayyer	Belirlenemez
Açamaz çeşmini ol yâr humâr nazdan	205-3	Murabba'	Murabba'	Segâh	Segâh	Düyek*
Ağla hâlin yâre çeşm-i hûn feşânın duymasın	183-3	Murabba' Semâ'î	Murabba'	Belirlenemedi.	Sabâ	Semâ'î
Ağlayu ağlayu derde düşmüşüm	306-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Türkî	Belirlenemedi	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Ağyâr ile hey gonce sen iç bâde-yi gülgûn	170-1	Semâ'î	Semâ'î	Beyâtî*	'Acem	Semâ'î*
Aklım alub beni mecnun eyledin	254-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	'Irâk	'Irâk	Semâ'î*
'Aksi rûyi yâr ile pürdür derûni sînemiz	121-2	Beste-i Kör Kadri	Murabba'*	Nevâ	Nevâ	Evfer*
'Aksi rûyinle derunum	159-1	Murabba'	Murabba'	'Acem	'Acem	Belirlenemez.
Aldı 'aklım ol semenber zülf-i 'anber	110-3	Murabba' Merhûm Fetvâî	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Tek Vuruş [3+ (2X4)]
Allah Allah Allah hû	315-3	---	İlâhî*	Hüseynî*	Hisâr	Düyek*
Allahümme yâ celîlü	317-1	Tesbîh-i 'Arabbî	Tesbîh	Muhayyer*	Hisâr	Sûfyâne*
'Askerin üstünde bir seyir gördüm	094-3	Türkî Berây-ı Feth-i Bağdad	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
'Aşk elinden 'âşıkı câm ile şahba söyledir	292-1	Murabba'	Murabba'	Nikriz	Nikriz	Düyek
'Aşk esâsı sikke urdu	147-3	Semâ'î	Semâ'î	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
'Aşkın ile aklım düşdü cünûne	088-4	Diğer	Varsağı*	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
'Aşkınla 'aklım düşdü cünûne	138-1	Varsağı	Varsağı	Belirlenemez.	'Uşşâk	Belirlenemez

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Ateş-i hasretle bağrım nice bir dağlayayım	306-1	Devr-i Revân	Murabba'*	Nevâ*	'Aşîrân Bûselik	Devr-i Revân*
Atladım çıktım dereyi	115-2	Oyun	Türkî*?	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Bağdâd'ı Basra'yı seyrân eylesem	132-2	Türkî	Türkî	Hüseynî*	'Uşşâk	3+3+2+2
Bağrımı hûn etdi hasret 'azmi yâr etmek gerek	147-1	Murabba'	Murabba'	Beyâtî	Beyâtî	Düyek
Bahâr eyyâmı yetişir	096-2	Türkî Berây-ı Meclis	Türkî	Gerdâniye*	Muhayyer	Semâ'î*
Bahâr oldu yine lâle ile câm aldı rindâne	087-3	Murabba'	Murabba'	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Bahâristân, bahâristân	082-3	Türkî Berây-ı Meyvehâyı	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Bahri 'ummân dürriyem yerim mekânım	317-3	İlâhî	İlâhî	Nevâ*	Hisâr	Sûfyâne*
Bârik Allah hoş yaratmış	313-2	Varsağı, Türkî Berây-ı Derviş	Varsağı	Nevâ*	Hisâr	Devr-i Kebîr*
Be bu yerlerde ne hoş şûhi cihân vâr imiş	146-2	Murabba'	Murabba'	Beyâtî	Beyâtî	Düyek
Be bu yerlerde ne hoş şûhi civânlar vâr imiş	134-2	Murabba'	Murabba'	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Be gâziler vezir geçdi Girid'e	096-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Türkî	Gerdâniye*	Muhayyer	Düyek*
Be hey cefâsı çok dilber	088-2	Diğer	Varsağı*	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Be hey cefâsı çok dilber	145-1	Varsağı	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Revân*
Be hey ela gözlü dilber	077-2	Mahabbet Türkî	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Be hey ela gözlü dilber	093-3	Türkî Berây-ı Dilber	Türkî	Gerdâniye*	Muhayyer	Düyek*
Be hey ela gözlü dilber	111-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Be hey karşumuza gelen	147-2	Türkî	Türkî	Beyâtî	Beyâtî	Evfer*
Beğler pâyidâr olun bin hayr hevâha	062-2	Türkî Berây-ı Gazâ	Türkî	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Beğler sunulsun piyâle	082-2	Türkî Berây-ı Sefer Bahri	Türkî	Tâhir	Muhayyer	Semâ'î*
Ben 'aklımı hîç perişân etmezdim	101-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Nevâ	Nevâ	Nîm Sofyan*
Ben 'aklımı hiç perîşân etmezdim	311-3	Türkî	Türkî	Gerdâniye*	Hisâr	2/4*
Ben harâbım bu gönül elinden	090-2	Murabba'	Murabba'	Beyâtî*	Muhayyer	Düyek*
Ben harabım bu gönül elinden	256-2	Murabba'	Murabba'	'Irâk	'Irâk	Düyek*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Ben niyâz etdikçe nâz etdin bana	060-2	Varsağı	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr?
Bend eyledin beni bende	238-2	Şarkî	Şarkî	Mâhur	Mâhûr	7+6+6+5=24
Benim ömrüm benim cânım	239-4	Semâ'î Bâ-Raks	Semâ'î	Mâhur	Mâhûr	Semâ'î*
Bi-hakîkât yâr bi-mürüvvet dost	145-3	Varsağı	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Evfer*
Bilmezlikle sevdim seni yeter nâz eyledin yeter	114-2	Varsağı	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Bin bir adın hürmeti içün murâdım	065-2	Türkî Du'â	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Bir âfet beni eyler helâk	205-1	Raksiyye	Raksiyye	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Bir derde düşmüşüm çâre bulunmaz	092-2	Türkî Berây-ı Firâk	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Bir dilber-i ra'nânın dîvânesi oldum ben	261-1	Murabba'	Murabba'	'Irâk	'Irâk	Düyek*
Bir fek artırdı bâd-ı sabâ bağrı yağın	123-4	Murabba'	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Düyek
Bir gamzesi mestâne	139-3	Varsağı	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Bir gamzesi mestâne	144-3	Diğer	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Revân
Bir ... gibi hulki güzel yâre doyulmaz	239-2	Murabba'	Murabba'	Mâhur	Mâhûr	Evfer*
Bir mahbûbi hûb-i zemân	209-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Segâh	Segâh	Fâhte
Bir sencileyin mest-i mey-i nâz ele girmez	058-2	Semâ'î	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Bir tenhâ bulamam hikâyet idem	097-2	---	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Bir zülfü perîşânım kıldı beni sergerdân	207-4	Diğer	Varsağı	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Bizi bilmeyenler bilsün, anlasun	055-2	Türkî Berây-ı 'Âşıkân-ı Hüdâ	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Bugün ben bir şâh-ı 'ali cânana müptelâ oldum	153-2	---	Murabba'*	'Acem	'Acem	Evfer
Bunca yıldır mahbûs olub yatarız	158-2	Türkî Berây-ı Huruç Gılman ez Seray	Türkî	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Bülbül avâzı uyutmaz bağbânı her gice	209-3	Murabba'	Murabba'	Segâh	Segâh	Düyek*
Bülbüldür gülşende dâd feryâd iden	024-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Câna beni hicranla künci gâma salma	248-2	---	Murabba'*	Evç	Evç	Düyek*
Çarh-ı felek benim hâtırım yıkdın	094-1	Türkî Şikâyet ez Felek	Türkî	Gerdaniye*	Muhayyer	Düyek, Semâî
Çekdim el ümîd-i vasl-ı yârdan şimden gerû	032-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Çeşmimiz bârânı eşkden etmesün seyl revân	251-2	Murabba'	Murabba'	Evç	Evç	Düyek
Çıkamadım kayaların başına	089-1	Varsağı Nisvân	Varsağı	'Uşşâk*	Muhayyer	Semâ'î*
Çıktılar seyrâne hûblar keşt iderler nâz ile	241-1	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Mâhur	Mâhûr	Semâ'î*
Çünki ayrı düşdüm kâre gözlümden	099-2	Türkî Berây-ı Firâk	Türkî	Nevâ*	Muhayyer	Düyek*
Çünki mahabbetin yoğidi bana	079-2	Türkî Berây-ı 'Aşk	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr
Dâd elinden şu fenânın	075-2	Türkî Berây-ı Fenâ-yı Cihân	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr, Frenkçin*
Dağıdur dildâr-ı zülfin ziynet-i ruhsâr ider	032-1	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Dallı dallı budakların kurusun	026-1	Türkî Berây-ı Kanlı Kavak	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Dede külâhı ak mıdır?	086-2	Varsağı	Varsağı	Hüseynî	Muhayyer	Semâ'î*
Değmez giceler sabaha dek	186-3	---	Belirlenemez	Belirlenemez.	Sabâ	Belirlenemez
Der bezm-i dil ez ruyi tü sad şem'i	314	Nakş	Nakş	'Uşşâk*	Hisâr	Hafîf
Der ve kemeni çarh-ı felek vây gurbete saldı	110-4	Murabba'	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Evfer
Derdi dermân elinden	133-4	Varsağı	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Derdle yar ölmüşüm ben nice dil virdim sana	292-3	---	Murabba'*	Nikriz	Nikriz	Düyek*
Destimâli ele aldım	124-127	Destimâl Oyunu	Türkî*	'Acem*	'Uşşâk	Semâ'î*
Det tere dirler ler dir tenenâ	134-1	Nakş-ı 'Uşşâk	Nakış*	'Uşşâk	'Uşşâk	Muhammes
Dîde gör nice ol şûhi nice karârı kalur	238	Murabba'	Murabba'	Mâhur	Mâhûr	Düyek
Dilber bana çok cevretme	073-2	Diğer Türkî	Türkî	Belirlenemedi	Muhayyer	Belirlenemez
Dilber meni 'aşkın ile mestâne kıldın sen beni	109-3	---	Semâ'î*	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Dile gâm dîdeye fikrü rûhi dilber düşdü	111-2	Murabba'	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Sakîl
Dili gamu ülfetin bir kerre mesrûr	310	Murabba'	Murabba'	'Uşşâk	Hisâr	Nîm Devr
Dir dir ten, dir dir ten, düm dere la, dir dir ten	206-1	---	Nakş	Segâh	Segâh	Düyek*
Dost 'Alî dost cümlemize lâzım olan velî dost	095-4	---	Belirlenemez	Belirlenemez.	Muhayyer	Belirlenemez
Dost Haydaroğlu 'aklın yok mu başında	166-2	Türkî Berây-ı Celâlî	Türkî	'Acem	'Acem	Düyek*
Dost indim seyran eyledim kızıl almayı	313-3	Türkî Medh Esb	Türkî	Tahir*	Hisâr	Semâ'î*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Dost nicesin Venedik Frengi	323	---	Türkî*	Belirlenemedi.	Hisâr	Semâ'î*
Dost, onsekizbin 'âlem yaradılmadan	204-3	Diğer	Türkî	Segâh	Segâh	Bulunamadı.
Dosta toğru olan kişi	250-1	Türkî Berây-ı Meclis	Türkî	Evç	Evç	Semâ'î*
Dostlar benim mekânımı ararsa	093-2	Türkî Berây-ı Seyrângâh-ı Hazreti Eyyüb	Türkî	Tâhir*	Muhayyer	Semâ'î*
Durman idelim zevk ü safâ	185-1	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Sabâ	Sabâ	Belirlenemez
Dünyâ benim diyen beyler	275	Türkî Berây-ı Kıyâmet	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Dünyada iyilik dostuna	249-2	Türkî	Türkî	Evç Hûzî	Evç	Fâhte
Düşüb gurbetlik ellere	067-2	Türkî Berây-ı Firâk	Türkî	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Eğer sen kerem idüb dersin mu'anber kâkülüm vardır	026-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Eğlendim kaldım gurbette	159-3	Türkî Oyun	Türkî	Beyâtî*	'Acem	Semâ'î*
El 'aman kadîm yerim mekânım kandedir vây	054-2	İlâhî	İlâhî	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Elim ermezse bir yâre	069-3	Türkî Mahabbet	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Erişdi yine fasl-ı gül	030-2	Varsağı	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî	11/8*?
Esâsıyâ ber ceteni yâ leyli	075-3	---	Semâ'î*	Hüseynî*	Muhayyer	Semâ'î*
Esselâmü 'aleyke	316-2	Tesbîh-i 'Arabbî	Tesbîh	Nevâ*	Hisâr	Sûfyâne*
Eşim dostum kalktı gitti şu yerden	168-2	---	Türkî*	'Acem	'Acem	Bulunamadı.
Evvel bahâr yaz gelince)	211-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Türkî	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Ey a rûhi revân derdime dermân bulunmaz mı?	130-2	Varsağı	Varsağı	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Ey benim servi revânım	138-2	Raksiyye	Raksiyye	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Ey bîmârım firâk idemem	059-3	Semâ'î	Semâ'î	Muhayyer	Hüseynî	Semâ'î*
Ey bir ok urdu bu sîneme perîzâr	149-2	Raks ü Semâ'î	Raks?	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Ey bugün şâdım ki yâr ağlar benimçün	111-3	Semâ'î	Semâ'î	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Ey didi ki yâr hûri ser nedaşt	205-4	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Ey dil bize vir bir haber	081-2	İlâhî	İlâhî	Hüseynî	Muhayyer	Sûfyâne*
Ey düşdü deli gönül yine leblerinin hayâline	250-4	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Evç	Evç	Semâ'î*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Ey giriftim anın	261-4	Savt-ı Derviş Nevâî	Savt	'Irâk	'Irâk	Devr-i Revân
Ey gönül 'aşkın sarâyın yıkdı bir nâmihribân	297-2	Semâ'î	Semâ'î	Bûselik	Bûselik	Semâ'î*
Ey gönül neylersin sen bu cihânı	311-1	İlâhî	İlâhî	Hüseynî*	Hisâr	Bulunamadı.
Ey 'İsa vü Meryem Hakk-ı rûhbâna söylen	106-2	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Ey ki hezâr âferin, bu nice sultân olur	084-2	Devrân-ı Derviş Zeriyyüşşân	Âyîn-i Şerîf'in Üçüncü	Muhayyer	Muhayyer	Bulunamadı
Ey letâfet gülşeninin tâze açılmış gülü	234-4	Semâ'î	Semâ'î	Râst	Râst	Semâ'î
Ey ne kad hoş sâkî-i zibâya virdim şimdi ben	119-2	---	Murabba'*	Nevâ	Nevâ	[3+(5X2)+3]
Ey olur melûl ü garîb	282-2	Murabba'	Murabba'	Nişâbûr	Nişâbûr	9/4*
Ey sırrı 'aşkı 'âşıka mestâne söylen söylesün	220-3	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Râst	Râst	Semâ'î*
Ey şâh melek cefâ vü cevr ile ağlatma beni	283-2	Diğer	Semâ'î	Sünbüle	Nişâbûr	Semâ'î*
Ey tarrâları rûhlarına kıl-nikâb be hey yârim	221-2	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Râst	Râst	Semâ'î*
Ey yâr perî sûret dizârına müştâkınım	222-2	Raks	Raks	Râst-ı Pençgâh	Râst	Devr-i Revân
Felek 'aksine döndürdü mihr-i garâdan ayrıldım	224-2	Murabba'	Murabba'	Gerdâniye	Râst	Semâ'î*
Felekte bir tolu nûş itdim idi	098-1	Türkî Berây-ı	Türkî	Gerdâniye*	Muhayyer	Semâ'î*
Figân ider gene bülbül bahârı görmüşdür	110-1	Murabba'	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Düyek
Gafîlim derdine düşdüm	271	Türkî Beray-ı Mahabbet	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Gam çekme gönül kim feleğin oyunu zârdır	202	---	Murabba'*	Segâh*	Segâh	Semâ'î*
Gamzen okuyla bağrımı pür yâre eyledin	135-1	Murabba'	Murabba'	'Uşşâk	'Uşşâk	Düyek*
Garib garib öten bülbül	116-2	Varsağı	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Gâzî pâdişâha eyledi nazâr	062-3	Türkî Berây-ı Gazâ	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Gâzîler her kişinin zâhirine hükm etmen	062-1	Türkî Berây-ı Gazâ	Türkî	Tâhir*	Hüseynî	Semâ'î*
Gel benim nâzlı yavrum	088-1	Varsağı Beyâtî	Varsağı	Beyâtî	Muhayyer	Düyek*
Gel cîvan böyle salınma	023-1	Türkî Mahabbet	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î
Gel ey dil pendini pir-i mugânun reyb gûş eyleyi	184-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî*	Sabâ	Düyek
Gel ey dilber seninle mey içelim	306-2	---	Murabba'*	Hüseynî*	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Gel kâkülünü gerdânıma sar meded yâr	110-2	Semâ'î	Semâ'î	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Gel nâzlım terk etme beni	116-3	Türkî	Türkî	Nevâ	Nevâ	[3+(2X4)]Tek Vuruş
Gel yavrum terk etme beni	066-2	Varsağı	Varsağı	Nevâ*	Hüseynî	Evfer*
Gelibolu'da bir gelin	059-5	Raks	Raks	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Gelsene nesim-i subh ile	149-1	Semâ'î Sultân Murâd Hân Fatih-i Bağdâd	Nakış Semâ'î	Beyâtî	Beyâtî	Semâ'î*
Gerçi sen bu leblerinle halk-ı 'âlem cânısın vây	028-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr
Geze geze Akdeniz'in yüzünde	061-2	Türkî Berây-ı Gazâ-yı Bahri	Türkî	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Gitti eyyâm-ı şita, erişdi eyyâm-ı bahâr	280-2	Murabba'	Murabba'	Nişâbûr	Nişâbûr	10/8*
Gonceye ol neşeyi kim çâk giribân itdirir	205-2	Murabba'	Murabba'	Segâh	Segâh	Düyek*
Gönül bir dil rübâya mübtelâdır	131-3	Varsağı	Varsağı	Beyâti*	'Uşşâk	Düyek*
Gönül tamağ itme cihân-vârına	116-1	Varsağı	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*?
Gönülden yâr olandan kaçma yâr	261-3	---	Murabba'	'Irâk	'Irâk	Evfer
Gör bana ne âl etdi ol lâl-i rûhun	234-2	Diğer	Murabba'	Râst	Râst	Düyek
Görelden kaşların mihrâbını ey mâh-tâbânım	089-2	---	Murabba'*	'Uşşâk*	Muhayyer	Düyek*
Gözü meyhâne-i nâz kaşı mihrâb-ı niyâz	085-3	Semâ'î Nevâ	Semâ'î	Nevâ	Muhayyer	Semâ'î*
Gülistândır nikşivânın illeri yâr illeri	059-1	Varsağı	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî	3+(2X7)=17
Güzelliğin ermiş kemâle	095-3	Türkî Cansiner Hâlife Berây-ı Medh Hasen	Türkî	Hüseynî*	Muhayyer	Semâ'î*
Habîb senin cemâlin Keşgak eddünyâ değil mi?	123-3	Diğer	Tesbîh	Nevâ	Nevâ	Bulunamadı
Hâk-i pâyin tûtiyâyı dîde-i hûnbâr imiş	033-1	Murabba'	Murabba'	Muhayyer*	Hüseynî	Düyek*
Hakk te'alâ seni bize cânım nûr-i güfrân eylemiş	121-3	Tesbîh	Tesbîh	Nevâ	Nevâ	Sûfyâne*
Hâlimi ta 'aşık-ı zâr olmayınca bilmedin	220-2	Murabba'	Murabba'	Râst	Râst	Düyek
Halin bir çini câmidir	089-3	---		Beyâtî*	Muhayyer	Semâ'î*
Hamdülillâh çok şükür bâri Hüdâ'nın vârına	118	Türkî Berây-ı Ehl-i Dîl	Türkî	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Hançerin eline al derdli sînem del	144-2	Varsağı	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Revân

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Hançerin eline al derdlü sînem del	133-3	---	Türkî*	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Hay hay bicenû cânım	229-2	Varsağı Fârisî	Varsağı	Râst	Râst	Semâ'î*
Hay santurun kırk şen teli	050,051-2	Tekerleme	Tekerleme	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Haydaroğlı 'aklın yok mu başında	063-3	Türkî Der Hakk-ı 'Âsî Haydâr	Türkî	Nevâ*	Hüseynî	Fâhte*
Hem bir şûh sâkidür gönül	109-1	---	Belirlenemez	Belirlenemez.	Nevâ	Belirlenemez
Hengâm-ı bülbül fasl-ı gül divâneler	221-1	Murabba'	Murabba'	Râst	Râst	Evfer
Her gönülde neşe-yi 'aşkı mahabbet bir değil	246-2	Murabba'	Murabba'	Evç	Evç	Devr-i Revân
Her gülün yanında biter hezâr hâr	091-1	Türkî	Türkî	Beyâtî*	Muhayyer	Semâ'î*
Her kimi görse gönül kendüsüne yâr sanır	135-2	Semâ'î	Semâ'î	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Her sabah çıkar yolu beklerim	027	Türkî Berây-ı Sihr-i Yâr	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Düyek*
Her sabâhı çıkar yolu beklerim	094-2	Türkî Berây-ı Bîzâr-ı Yâr	Türkî	Hüseynî*	Muhayyer	Düyek*
Hey benimle gülzâr eylese dildâr-ı yâr olsa	108-1	---	Murabba'*	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Hey traş it hatânı cânâ râhinede kâkülün dursun	241-3	Semâ'î	Semâ'î	Râst*	Mâhûr	Semâ'î*
Hicr elinden döne döne ey felek	194-2	Türkî	Türkî	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Hû fazlın ile yârabbenâ	233-2	İlâhî	İlâhî	Râst	Râst	Sûfyâne
Hû habîb ellezi	170-2	Tesbîh	Tesbîh	'Acem 'Aşîrân	'Acem	Düyek*
Âhûya benzer gözleri	087-2	Türkî	Türkî	Hüseynî*	Muhayyer	Semâ'î*
'İbret alak dostlar, insâfa gelek	095-1	Türkî	Türkî	Belirlenemez.	Muhayyer	Belirlenemez
İslâm 'askeriyiz gazâ kasdına	092-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Düyek*
İşte geldi sevgili yâr	201-2	Bâde Oyunu	Türkî*	Belirlenemedi.	Segâh	Semâ'î*
İy mâyil olmaz gönlümüz ol bîvefâdan gayrıya	076-2	Murabba'	Murabba'	Muhayyer Sünbüle	Muhayyer	Semâ'î*
Kadir Allah kalem çekmiş	156-1	Varsağı	Varsağı	'Acem	'Acem	Evfer*
Kâdir mevlâm bana bir yâr virmişdir	064-2	Türkî	Türkî	Nevâ*	Hüseynî	Semâ'î*
Kâmeti servi revânım	241-4	Raksiyye	Raksiyye	Râst	Mâhûr	Düyek*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Kamu işim hata istiğfâr Allah	247-2	İlâhî	İlâhî	Evç	Evç	Düyek*
Kangı birin şerh idelim gâziler	165-2	Türkî Berây-ı Gurbet	Türkî	'Acem	'Acem	Düyek*
Kasdın iki ki cân ü dilin birisi nedir	029-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Hafîf
Kâse kâse nice zehrin içelim bu gerdûnun	090-1	Varsağı, Gazel, Mânî	Varsağı*	'Uşşâk*	Muhayyer	Düyek*
Katar katar gelen turnam	276	Türkî Berây-ı Turna	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl	3+5
Kime dâd ideyim çarh-ı felekden	078-4	Türkî Berây-ı Mahabbet ve Gurbet	Türkî	Gerdâniye	Muhayyer	Semâ'î*
Kimi güler kimi kakır	083-2	Varsağı	Varsağı	Hüseynî	Muhayyer	Düyek*
Kimi konar, kimi göçer	117-2	Varsağı Berây-ı Culûs Sultan Mehmed Hân Bin Sultân İbrâhim Hân	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Devr-i Kebîr
Kimseler dil filkini ummân-ı 'aşka salmasın	109-2	Murabba'	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Fâhte*
Ko bu gönül bûsene cânla hâridâr olsun	031-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Komazlar ki ben yârime varayım	210-2	Şarkî	Şarkî	Segâh*	Segâh	Sûfyâne*
Kûyinden aldın mı haber	301	---	Varsağı*	'Aşîrân Bûselik	'Aşîrân Bûselik	Düyek*
Lâ ilâhe illallah	216-2	Tevhîd	Tevhîd	Râst	Râst	Semâ'î*
Lali nabın ki mesihi rûhi perverdir bana	319	Murabba'	Murabba'	Râst*	Hisâr	Devr-i Kebîr
Lebinden bûseler al ziynet ruhsârı seyr eyle	127-2	---	Semâ'î	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Lezzet artırır tatlu dilin sükkere cânâ	224-3	---	Nakış Semâ'î*	Râst	Râst	Semâ'î*
Lütfeyle ey sabâh yeli	063-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Mâhı ruhsârı tu âyine-i maksudı menest	146-1	Murabba' Beyâtî Kürdî	Murabba'	Beyâtî Kürdî	Beyâtî	Evfer*
Meded Allah'ı seversen	078-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Gerdâniye	Muhayyer	Semâ'î*
Men bende-i ân lebân meygun tüvâm	252-1	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Evç	Evç	Semâ'î*
Men ki ez yâr pür derdim	142-3	Varsağı	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Nîm Sofyan*
Men neyem ki seyr-i müjgânına kurbân olayım	143-2	---	Murabba'*	Beyâtî	Beyâtî	Düyek*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Merâ der 'aşkı tü mest-i cân est yelelâ yeleli	108-3	---	Nakış Semâ'î*	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Mestâne oldum 'aşkın elinden	133-2	Diğer	Murabba'	'Uşşâk	'Uşşâk	Düyek*
Mevlâ bizi gurbetliğe salubdur	061-3	Türkî Berây-ı Gurbet ve Elvedâ'	Türkî	Muhayyer*	Hüseynî	Semâ'î*
Mevlâm senin 'âşıkların devrân iderler	300-2	İlâhî	İlâhî	'Acem 'Aşîrân	'Aşîrân Bûselik	Semâ'î*
Murad Reis ayder: Hey gâzîler hazır olun vaktinize	204-2	Türkî Bereviş Kıra'ât	Türkî	Belirlenemedi.	Segâh	Bulunamadı.
Nâdân ile münkirden ne gâmım var	098-2	---	Türkî	Tâhir*	Muhayyer	Semâ'î*
Nâzlı dilber eğer Hakk'ı seversen	113-2	Türkî Berây-ı Muhabbet	Türkî	Nevâ	Nevâ	Nîm Sofyan*
Nazlım ne kaçarsın benden	253-3	Türkî	Türkî	'Irâk*	Evç	Düyek*
Ne afet dilrubâsın kim senin 'aşkun beni aldı	211-3	Semâ'î	Semâ'î	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Ne çok olur dünyâda guşşı gıllı	154-2	Türkî Berây-ı Gammâz	Türkî	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Ne denlü nâz iderse ol gözü mestâne incinmez	220-1	Murabba'	Murabba'	Râst	Râst	Sûfyâne
Ne suç etdim ben 'aceb bilmezem ol yâre	207-2	Semâ'î	Semâ'î	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Nedir bu ettiğin bana revâ mıdır	283-1	Semâ'î	Semâ'î	Nişâbûr	Nişâbûr	Semâ'î*
Nefsu şeytâne uyub eyledik bi-hudd günâh	186-1	Tesbîh	Tesbîh	Sabâ	Sabâ	Düyek*
Nice vasf itsün o şûhi dili hoş dem	297-1	Murabba'	Murabba'	Bûselik	Bûselik	Düyek*
Nihân olsa gözümden ol hayâli dâstân gitmez	252-2	Murabba'	Murabba'	Evç	Evç	Bulunamadı.
Niyâzım artardı dildâra nâzı	150-2	Murabba'	Murabba'	'Acem	'Acem	Düyek
Nola cânım gibi başımda	235	Tesbîh	Tesbîh	Râst*	Râst	Düyek*
Nola düşdüm ise gurbet illere	060-3	Türkî Gurbet	Türkî	Muhayyer*	Hüseynî	Düyek*
Oldu belâyı 'aşkınla mübtelâ gönül	126-2	Murabba'	Murabba'	Beyâti*	'Uşşâk	Devr-i Kebîr
Olmasaydım 'âlemde 'aşkınla rüsvây	076-1	Murabba'	Murabba'	Tâhir*	Muhayyer	Düyek
Öldürür 'âşıkı ah ol nergis-i mestâneler	239-3	Murabba'	Murabba'	Mâhur	Mâhûr	Devr-i Kebîr*
Pâdişâhı görmeyenler	098-3	Türkî Berây-ı Sefer-i Bağdâd	Türkî	Muhayyer*	Muhayyer	Semâ'î*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Pâdişâhım kullarına eyle dâyim himmetün	078-3	Türkî Medh-i Şehinşâh Âl-i 'Osmân Sultân Mehemmed Hân	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr*
Pâre pâre eylemişken sînemi tiğ-i elem	225,226-2	Murabba'	Murabba'	Râst	Râst	Devr-i Kebîr
Reftâre gelüb nazile mestâne salındı	184-1	Raks Murabba'	Murabba'	Sabâ*	Sabâ	Düyek*
Reng-i ruyi gülizar tebâh eyledi bülbül	251-1	Semâ'î	Nakış Semâ'î	Evç	Evç	Semâ'î*
Renînü şeyhi figânım hevâ nedir bilmem	102-2	Murabba'	Murabba'	Nevâ	Nevâ	Devr-i Revân
Revâ mıdır benim 'aklım alasın?	122-2	Varsağı	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Rûhun gibi letâfet burcuna	234-1	Murabba'	Murabba'	Râst	Râst	Devr-i Kebîr
Saba .....pir-i meyfuruş amed	136	Semâ'î	Nakış Semâ'î	'Uşşâk	'Uşşâk	Semâ'î*
Saçbağı takar başına	060-1	Sultân İbrâhim'in Huzûrunda Çalınan Raks	Raks	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Saçı leylim senin meylin kandedir	056-3	Şarkî Cüce 'Ali Ağa	Şarkî	Belirlenemez	Hüseynî	Belirlenemez
Sana yalvarırım ey gani kerim	248-3	Türkî Berây-ı 'Aşk	Türkî	Evç Hûzî	Evç	Semâ'î*
Sanma ki ben bende-i cânâ	070-2	Murabba'	Murabba'	Muhayyer	Muhayyer	Fâhte
Sen benim hâlimden bilmezsin bilmez	184-3	Türkî	Türkî	Sabâ	Sabâ	Semâ'î*
Sen oynadıkça kademi	033-3	Raksiyye	Raksiyye	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î
Seni terk ideyim kaşları kemân	117-1	Varsağı	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Düyek*
Seninle fahr iderim, senden gayri yârim yok	221-3	Murabba'	Murabba'	Râst	Râst	Düyek
Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	224-4	---	Murabba'*	Râst	Râst	Düyek*
Seninle fahr iderim senden gayri yârim yok	241-2	Râst	Murabba'*	Râst	Mâhûr	Düyek*
Sensiz bu gönül meclisi ıyş-i demi neyler	159-2	Semâ'î	Semâ'î	'Acem	'Acem	Semâ'î*
Sevdâ-yı 'aşk mekân dutdu cânımda	079-1	Türkî Berây-ı 'Aşk	Türkî	Nevâ	Muhayyer	Semâ'î*
Sevdiğim Hakk'ı seversen girme benim kanıma	206-3	Türkî Berây-ı Derviş	Türkî	Belirlenemedi.	Segâh	Semâ'î*
Sevdim bir çeşm-i mestânı	108-2	Varsağı Berây-ı Kühistân	Varsağı	Nevâ	Nevâ	Nim Sofyan*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Sevdim bir çeşm-i mestâni	153-3	Varsağı Berây-ı Kühistân	Varsağı	Nevâ*	'Acem	Bulunamadı.
Sevgili yâr gelmez oldun yanıma	259-3	Türkî	Türkî	'Irâk	'Irâk	Fâhte
Sevmek seni haddim değil gönül	207-3	Varsağı	Varsağı	Segâh	Segâh	Devr-i Kebîr*
Sevmişim rûz-i ezelden da ne bilmem	158-1	Murabba'	Murabba'	'Acem	'Acem	Müsemmen*
Sini gözleri dü çeşmi hûn feşânım	077-1	Varsağı	Varsağı	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Revân
Söz tutup ulûdan dinleyin öğüt	240	Türkî Berây-ı Nasihat Merdan	Türkî	Mâhur	Mâhûr	Düyek*
Sûfî meclisten kaçar	065-3	---	Semâ'î*	Nevâ*	Hüseynî	Semâ'î
Subhân el hannân ül mennân	171-1	Tesbîh	Tesbîh	'Acem	'Acem	Nîm Sofyan*
Sübhan el malikil 'ala	315-1	Tesbîh	Tesbîh	Nevâ	Hisâr	Düyek*
Sübhân el melik melikü'l ma'bûd	315-2	---	Tesbîh	Nevâ*	Hisâr	Düyek*
Sübhan el melikü'l mennân	316-1	Tesbîh-i 'Arabî	Tesbîh	Nevâ*	Hisâr	Sûfyâne*
Sübhan el melikü'l mennân	317-2	Diğer	Tesbîh	'Uşşâk*	Hisâr	Bulunamadı.
Sübhân ellezî esirü'l habîbü'l Mustafâ	171-3	Diğer 'Arabbî	Tesbîh	'Acem	'Acem	4+4+4+6
Şâh Allah gördüm seni gönül kân olasın	076-3	Semâ'î Harbi	Nakış Semâ'î	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Şarka giden kuşca cânım beruyi	035-2	Raksiyye	Raksiyye	Hüseynî	Hüseynî	Türk Aksağı*
Şefi'ü'l-halik-i fi'l-mahşer	233-1	Tesbîh	Tesbîh	Râst-ı Pençgâh	Râst	Evfer
Şeftâli isterim mahrûm gönderme	049-2	Türkî Oyun	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Şehâ zülfün beni dîvâne kıldı	020-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Sûfyâne*
Şehri Remazân mürivved	186-2	Tesbîh	Tesbîh	Sabâ	Sabâ	Semâ'î*
Şehri Remazân mürved	171-2	Diğer Fârisî	Tesbîh	'Acem	'Acem	Nîm Sofyan*
Şem'i ruhûna cisimine pervâne düşürdüm	203	---	Semâ'î*	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Şerâb-ı lâlini nûş eyledim	183-1	Murabba'	Murabba'	Sabâ	Sabâ	Evfer
Şevk-i lâlinle gönül	234-3	Raksiyye	Raksiyye	Râst	Râst	Düyek*
'Âşık oldum bir kaşları karaya	063-2	---	Türkî*	Nevâ*	Hüseynî	Semâ'î*
'Âşık oldum bir kaşları kareye	056-2	Varsağı	Varsağı	Hüseynî	Hüseynî	Oynak*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Âşık olmuş bizim bağın gülüne	097-1	Türk Oyunu	Türkî*	Gerdâniye*	Muhayyer	3+2+3+2+3+4
Şimden gerû güz eyyâmı irişdi	079-3	Türkî Berây-ı Hazân	Türkî	Gerdâniye	Muhayyer	Bulunamadı.
Şu fenâ dünyâya geldim geleli	097-3	Türkî Berây-ı Gurbet	Türkî	Muhayyer*	Muhayyer	Semâ'î*
Şu karşuda güle güle	311-2	---	Türkî	Gerdâniye*	Hisâr	Semâ'î*
Şu karşuda salınan yâr	157-1	Varsağı	Varsağı	'Acem	'Acem	[3+(2X4)]
Şu karşudan gelen elâ gözüne	023-2	Şarkî	Şarkî	Hüseynî	Hüseynî	Düyek
Şunda bir kaşları kare	072-2	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Devr-i Kebîr*
Şükür hey Allahım güler cânımız	091-2	Türkî Berây-ı Feth-i Ritme	Türkî	Beyâti*	Muhayyer	Semâ'î*
Ta cemâlet 'aşıkan	183-2	Murabba'	Murabba'	Sabâ	Sabâ	Sûfyâne
Ta ezelden derd-i 'aşka müptelâdır gönlümüz	250-2	Murabba'	Murabba'	Evç	Evç	Düyek*
Tâ görelden iki şehlâ gözlerinin elasın	049-3	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Düyek*
Tâ niceden 'aşkın ile feryâd eylerim	088-3	Diğer Makâm-ı Râst	Varsağı*	Râst	Muhayyer	Semâ'î*
Tâzelendi hatırım şi'ri terennüm tâzedür	058-1	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Devr-i Kebîr*
Tebriz'den aşırdılar sorguçlu gelin	139-2	Oyun	Türkî*	Beyâti*	'Uşşâk	Semâ'î*
Toğdu Kâbe'de Ahmed-i Hakk Resûl Muhammed	123-2	Tesbîh	Tesbîh	Nevâ	Nevâ	3+3+2+2
Turna bizim yerde bizi sorana	078-1	Türkî Berây-ı Turna ve Gurbet ve Mahabbet	Türkî	Gerdâniye*	Muhayyer	Semâ'î*
Uçurdum şâhini konmaz koluma yâr	057-2	Şarkî-i Firâk	Şarkî	Hüseynî	Hüseynî	Frenkçin*
Uğratdın beni belâya	080-2	Türkî Berây-ı Gönül	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Uyan ey gözlerim gafletten uyan	248-1	İlâhî Sultân Murâd Hân Tâb-ı.....	İlâhî	Evç	Evç	Devr-i Revân
Uyan gözler mestân uyan	270-2	Türkî Berây-ı Seher	Türkî	'Uzzâl	'Uzzâl	Semâ'î*
Vâz geldim ey sanem sana hevâdâr olmadan	157-2	Murabba'	Murabba'	'Acem	'Acem	Düyek*
Vefâ gelmek muhâl oldu nigâr-ı dil-pesendimden	033-2	Semâ'î	Semâ'î	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î
Vefâda misli bulunmaz	133-1	Murabba'	Murabba'	'Uşşâk	'Uşşâk	Sûfyâne
Yâ İlâhî sana ma'lûm	085-2	İlâhî	İlâhî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*

İLK DİZESİ	MSS NO	ADI	TÜRÜ	MAKAMI	FASIL	USULÜ
Ya ilâhî senden uddet	165-3	---	Türkî*	Beyâtî*	'Acem	Evfer*
Ya terdil hatt-ı şeb kûyunda zülfü yâra yaşdanmış	207-1	Murabba'	Murabba'	Segâh	Segâh	Evfer*
Ya ver benim südümi kande virirsin	093-1	---	Türkî	Nevâ*	Muhayyer	Semâ'î*
Yar 'aşkınla yanub bişdüm	144-1	Varsağı	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Kebîr
Yâr mecliste gülse güller açılır	024-1	---	Türkî*	Hüseynî	Hüseynî	Nîm Sofyân*
Yar yollarda kaldı gözüm	260-2	Türkî	Türkî	'Irâk	'Irâk	Nîm Sofyan
Yârabbi meded ol mihri tâbânımı göster	261-2	Diğer	Murabba'	'Irâk	'Irâk	Düyek
Yârabbi zâtun sırrıdur	231-2	İlâhî	İlâhî	Râst	Râst	[3+(2X4)]
Yâre te'sîr idemi nâle vü âhım bilmem	239-1	Murabba'	Murabba'	Mâhur	Mâhûr	Evfer
Yârim gerçügün ger güzel	206-2	Semâ'î	Semâ'î	Segâh	Segâh	Semâ'î*
Yaz olunca her çiçekler açıldı	120-2	Türkî Berây-ı Kühistân	Türkî	Nevâ	Nevâ	Semâ'î*
Yeşil tonlu melek senin elinden	061-1	Türkî Berây-ı Mahabbet	Türkî	Hüseynî	Hüseynî	Semâ'î*
Yeter cevreyledin ben nâtüvâne vây	222-1	Varsağı	Varsağı	Râst*	Râst	Evfer
Yine ayrı düşdüm yârdan	140-2	Varsağı	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk	[3+(2X4)]
Yine ayrı düşdüm yârden gönül sabreyle sabreyle	089-4	Varsağı	Varsağı	Beyâtî*	Muhayyer	Semâ'î*
Yine bülbül şeydâ olmuş	224-1	Türkî Berây-ı Bülbül	Türkî	Râst	Râst	Bulunamadı.
Yine evvel bahâr oldu yâz geldi	137-2	'Uşşâk Varsağı Sûfyâne	Varsağı	'Uşşâk	'Uşşâk	Sûfyâne
Yürü ey sabâ haberim ilet benim âfeti ey dil cânıma	145-2	Varsağı	Varsağı	Beyâtî	Beyâtî	Devr-i Kebîr*
Yürü Murâd tağı yürü	096-1	Türkî Berây-ı Evvel Bahâr	Türkî	Muhayyer	Muhayyer	Semâ'î*
Zâhid iş âhır oldu	292-2	Semâ'î	Semâ'î	Nikriz	Nikriz	Semâ'î*
Zerreler yüz döndüre hurşid-i 'âlem tâbdan	250-3	Varsağı	Varsağı	Evç	Evç	Devr-i Kebîr
Zülfü 'anber bârının âşüftesidir rûzgâr	059-2	Murabba'	Murabba'	Hüseynî	Hüseynî	Düyek*

İSİM DİZİNİ

A

Ahmed; 123-3,132-2,194-2.

Ahmed Beğ; 120-1, 212

'Alî; 23-1,57-2,61-2,63-1
87-2, 95-4,96-1,96-3
97-3, 118,120-2,144-2
165-2, 209-2.

'Alî Ağa El-Ufkî; 222-2.

'Alî Beğ; 70-1, 114-1.

'Alî Ufkî; 54-2, 234-4.

'Alîoğlu; 94-3.

'Ali Beğ Essantûrî; 278-2.

'Amûd El-Kayyas; 169.

'Asî Haydar; 63-3.

B

Baba Zeytun; 232-2.

Bâyezid; 100, 113-1.

Behram Nefîrî; 69-1.

Beytullah; 65-2.

Budala; 93-1.

Bülbül 'Âşık; 125-2.

C

Cabbâr; 99-2.

Cüce 'Alî Ağa; 122-1, 056-3.

Ç

Çengî Ca'fer; 82,83-1.

Çöğürcü Mehemmed Ağa; 190-1.

D

Deli Hüseyin; 62-2, 091-2.

Dertli 'Alî; 156-1.

Dervîş 'Alî; 147-2.

Dervîş Frenk Mustafâ; 20-2.

Dervîş 'Ömer; 244.

Derviş Nevâî; 261-4.

Derviş Süleymân; 298.

E

Efrenci; 282-1.

Eşrefoğlu Rûmî; 317-3.

F

Fâzıl Paşa; 62-2.

Ferhâd; 023-1,060-3, 088-4
099-2, 138-1.

Fetvâî; 110-3.

Frenk Mustafâ; 178.

Frenk Mustafâ Almarz; 282-2.

G

Galam Sultân Mehemmed Hân; 234-4.

Gedâ Demuroğlu; 61-3.

H

Habbas; 132-2.

Hacı Bekdâş Velî; 60-3.

Hacı Bektâş; 132-2

Hâfız İmam; 146-1.

Halil; 132-2, 133-3.

Halil Paşa; 61-2.

Halkazâde; 166,167-1.

Hallâcı Mansur; 94-1.

Hasan; 204-2.

Hasan Ağa; 214.

Hasan Cân; 52,53.

Hayâlî; 90-1.

Haydâr Cân; 260-1.

Haydaroğlu; 63-3, 166-2.

Hazret Ebâ Eyyüb Ensârî; 93-2.

Hazreti Eyyüb; 93-2.

Hüseyin; 204-2.

Hz.'Alî; 204-2.

İ

İlyâs Paşa; 63-3, 166-2.

İmâm-ı 'ÂzâmSultân Murâd; 94-3

İshâk; 117-2.

İskender; 62-3

K

Kântemir Hân; 102-1.

Kara 'Alî; 63-3, 166-2.

Karacaoğlân; 49-2, 78-2.

Kâtîb; 61-1, 73-2, 79-1, 79-2
92-3 95-2.

Kâtib 'Alî; 63-3, 65-2, 166-2.

Kâtibî; 93-2, 98-2, 94-1, 113-2
306-3.

Kayalıoğlu; 63-3.

Kemânî Mustafâ Ağa; 284, 302-1.

Kırka Ferruh; 34,35.

Koroğlu; 69-3, 77-2, 82-2, 111-1
240 270-2.

Kör Kadri; 121-2.

Kûçek Ahmed Beğ; 101-1.

Kul Mehemmed; 56-1.

Kul Mustafâ; 56-2, 63-2, 313-3.

Kuloğlu; 88-1, 95-1, 98-1
249-2,271, 275, 276.

Küçük Mehmed Beğ; 113-1.

L

Leylâ; 60-3, 88-4, 101-2
138-1, 248-3.

M

Ma'şûk Hûd Gürcü 'Alî; 234-4.

Maksûd; 99-2.

Manoğlu; 63-3, 166-2.

Mansûr; 194-2.

Mecnûn; 88-4, 101-2, 138-1
194-2,204-3, 248-3.

Meftûnî; 95-3.

Mehdî; 63-3,166-2.

Mehemmed; 158-2.

Melek Cân; 46.

Molla Hünkâr; 84-2.

Muhammed; 61-2, 123-3.

Murâd; 92-3.

Murad Reis; 204-2.

Murtazâ; 61-2.

Mustafâ; 23-1, 23-2, 24-1, 24-2
60-3, 93-3, 98-3, 123-3
204-3, 210-2, 248-3
311-2.

Müfti-i Zemân Behâî Efendi; 252-2.

N

Nevâî; 111-2, 220-3.

Nûri; 81-2.

O

'Osman Paşa; 19.

Ö

Öksüz 'Âşık; 61-2, 159-3, 253-3, 259-3.

'Ömer Beğ İbni Nasûh Paşa; 246-2.

R

Reviş Şehlâ Hasan Çelebi; 223.

Rıdvan Baba; 40-1.

S

Santûrî İbrâhim Çelebi; 137-1.

Sedcizâde; 177.

Seyyid Ahmed; 62-2.

Solakoğlu; 279.

Solakzâde; 84,85-1, 121-1, 126-1
127-1, 128,129-2, 132-1
143-1, 152, 161,163
208-2,209-1, 273, 280.

Solakzâde Ahmed Çelebi; 69-2.

Sultân İbrâhim; 60-1.

Sultân İbrâhim Hân; 117-2.

Sultân Mehmed Hân; 117-2.

Sultân Murâd; 94-3, 149-1, 248-1.

Süleymân; 84-2, 97-1, 98-3, 206-3.

Ş

Şâh Kulu; 44,45.

Şâh Murâd: 38,39, 50,51-1
253-1, 269, 270.

Şâh-ı Hûban Şerîf; 124-1.

Şâhin; 55-2, 56-3, 97-2
116-1, 116-2, 311-3.

Şahinoğlu; 64-2, 092-1, 092-2
101-2.

Şirin; 23-1, 60-3, 138-1.

T

Tâsbâz; 323.

Tasbaz 'Alî; 154-2.

Tunç 'Alî; 20.

U

Ufkî; 62-1, 62-2, 67-2, 72-2
75-2, 78-1, 78-3, 80-2
165-3, 216-2, 247-2.

V

Veli Dede; 132-2.

Veysel Karânî; 132-2.

Y

Yusûf-i Sânî; 93-3.

BİBLİYOGRAFYA

ABDÜLKADİROĞLU, Abdülkerim; KURNAZ Cemâl, **Türk Kültürü Bibliyografyası,** Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1989.

AKDOĞU Onur; **Türk Müziği Târîhi I** (Ders Notları), İzmir 1988.

————; **Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler**, İzmir 1995.

————; **Türk Müziği Bibliyografyası (9.yy-1928)**,E.Ü Devlet Türk Mûsıkîsi Konservatuvarı Yayınları No:89, İzmir 1989.

ALİ UFKî; **Mecmua-i Saz ü Söz** (Murabba'ların nota çevirileri), Çeviren: Muammer Uludemir, İzmir 1991.

————; **Mecmua-i Saz ü Söz** (Türküler), Çeviren: Muammer Uludemir, İzmir 1992.

————; **Mecmua-i Saz ü Söz** (Çalgısal Semâîlerin Nota Çevirileri), Çeviren: Muammer Uludemir, İzmir 1991.

————; **Mecmua-i Saz ü Söz** (Tıpkıbasım), Hazırlayan: Şükrü Elçin, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1976.

AREL, Hüseyin Sadeddin; "*300 Küsur Senelik Nota Mecmuası Hakkında*", **Mûsıkî Mecmuası,** 1 Kasım 1951, Sayı:45, s:3-6.

ARISOY, M.Sunullah; **Türk Halk Şiiri Antolojisi**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1985.

BABİNGER, Franz; **Osmanlı Târîh Yazarları ve Eserleri**, Çeviren:Coşkun Üçok, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992.

BANARLI, Nihad Sami; **Resimli Türk Edebiyâtı Târîhi I-II**, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1987.

BAŞGÖZ, İlhan; **İzahlı Türk Halk Edebiyâtı Antolojisi**, Ararat Yayınevi, İstanbul 1968.

BEHAR, Cem; **Ali Ufkî ve Mezmurlar**, Pan Yayıncılık, İstanbul 1990.

————; **Zaman Mekan Müzik**, Afa Yayınları, İstanbul 1992.

————; "*Ali Ufkî`'nin Bilinmeyen Bir Mûsıkî Yazması -Mezmurlar-*", **Târîh ve Toplum**, Kasım 1987, Sayı:47, s:44-47

BORATAV, Pertev Naili; **100 Soruda Türk Halk Edebiyâtı**, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1992. (6.Baskı)

————; **Folklor ve Edebiyât I-II**, Adam Yayınları, İstanbul 1982.

ÇETİN, Atilla; "*Fransa Millî Kütüphânesi'nde Türkçe Yazmalar Kataloğu*", **Türk Dünyası Târîh Dergisi**, Şubat 1987, Sayı: 2, s: 38-41

ÇÖĞENLİ,M.Sadi; ŞAFAK Yakup; TOPARLI Recep; **Arapça Farsça ve-Türkçe Örnekleriyle Edebî San'atlar (Bedi')**, Erzurum 1991.

ÇÖĞENLİ,M.Sadi; TOPARLI Recep; **Osmanlıca'da Kullanılan Arapça ve Farsça Edat Zarf ve Terkipler**, Atatürk Üniversitesi Fen ve Edebiyât Fakültesi Yayınları.

DEMİRSİPAHİ, Cemil; **Türk Halk Oyunları**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 148, Ankara 1975.

DEVELLİOĞLU, Ferit; **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Aydın Kitabevi Yayınları (9.Baskı), Ankara 1990.

DİLÇİN, Cem; **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1983.

ELÇİN, Şükrü; "*Sazşâirlerimizden Koroğlu Hakkında* ", **Türk Kültürü**, Mayıs 1972. Sayı: 115, s.430-434.

————; "*Katip Ali'nin Bilinmeyen*

Şiirleri I-II", **Türk Folklor Araştırmaları**, Mayıs Haziran 1972, Sayı: 274-275, s: (6305-6307),(6339-6341).
————; "*Şahinoğlu ve Bilinmeyen Şiirleri* ", **Türk Kültürü**, Ekim 1972, Sayı: 120, s: 27-35 (1251-1259).
————; "*Ali Ufkî'nin Bilinmeyen Besteleri* ", **Türk Kültürü**, Kasım 1972. Sayı: 121, s:48-51
————; "*Tasbaz Ali* ", **Türk Folklor Araştırmaları**, Kasım 1972. Sayı: 280, s: 6471-6472.
————; "*Saz Şâiri Armutlu'nun Bir Şiiri* ", **Türk Folklor Araştırmaları**, Temmuz 1973, Sayı: 288, s: 6688.
————; "*Öksüz Aşık'ın Bir Şiiri* ", **Türk Kültürü**, Nisan 1977, Sayı:: 171.
————; **Halk Edebiyâtı Araştırmaları**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1977.
————; **Halk Şiiri Antolojisi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1988.
————; **Akdeniz'de ve Cezâyir'de Türk Halk Şâirleri**, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları no:78, Ankara 1988.
————; **Halk Edebiyâtına Giriş**, Akçağ Yayınları, Ankara 1993.
ELDEM, Sedat Hakkı; AKOZAN, Ferudun; **Topkapı Sarayı**, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1982.
ERGİN, Cafer; "*Ali Ufkî Edvârı* ", **Mûsıkî Mecmuası**, Mayıs 1968-Mayıs 1970, S: 234-258.
ERTÜRK, Bayram Eyüp; "*Cumhuriyet Devri Erken Dönem Türk Târîhçiliğinden Önemli Bir İsim: Mustafâ Çağatay Uluçay*", **Târîh ve Toplum**, Ekim 1993, Sayı: 118, s: 9-20
ESEN, Ahmet Şükrü; **Anadolu Türküleri**, Açıklamalar ve Dizinlerle Yayına Hazırlayanlar: Pertev Naili Boratav, Fuat Özdemir, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara 1986.
FİLİZOK, Rıza; "*Manilerin Tasnifi Problemi ve Manilerde "Değişmeyen" Unsurlar*", **Türk Dili Edebiyâtı Araştırmaları Dergisi** I, E.Ü Sosyal Bilimler Fakültesi Yayınları, İzmir 1982, s:165-175
GAZİMİHAL, M.Ragıp; **Mûsıkî Sözlüğü**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1961.
GÖRÜN, Mete; "*Ali Ufkî 'nin Başına Gelenler*", **Mûsıkî Mecmuası**, Ekim 1976, Sayı:324, s.4-5.
HALICI, Feyzi; **Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri (Güldeste)**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1992.
İPEKTEN, Halûk; **Eski Türk Edebiyâtı Nazım Şekilleri**, Birlik Yayınları, Ankara 1985.
JACOBOWSKY, Wilh.; "*Albertus Bobovius Acaba Minyatür Ressamı Sarışın Polonya'lı Türk Ali Bey Mi?*", **Türk Kültürü**, Ekim 1975, Sayı:156, s: 361-367, (41-47).
KABAKLI, Ahmet: **Türk Edebiyâtı**, İstanbul 1985, (6.Baskı)
KADEROĞLU, Goncagül; **Mûsıkî Makaleleri Bibliyografyası**, İ.T.Ü Sosyol Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1992.

KARAALİOĞLU, Seyit Kemal; **Ansiklopedik Edebiyât Sözlüğü**, İstanbul 1978, (2.Baskı).
————; **Türk Edebiyâtı Târîhi**, İstanbul 1980, (2.Baskı).
KARABEY, Laika; "*300 Küsür Sene Evvelinden Kalma Nota Mecmuasına Dair*", **Mûsıkî Mecmuası**,1 Ocak 1951, Sayı:35, s:5-6,8.
KOLOĞLU, Orhan; " *Amsterdam-CIEPO Toplantısı Sempozyum Notları*", **Târîh ve Toplum**, Ağustos 1994, Sayı: 128, s: 54-57.
KOÇU, Reşat Ekrem; **İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul 1959, c.2, s.719-720.
KÖKSAL, Hasan; **Millî Destanlarımız ve Türk Halk Edebiyâtı**, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985.
KÖPRÜLÜ, M.Fuat; **Türk Saz Şâirleri I-V**, Millî Kültür Yayınları, Ankara 1962.
————; **Türk Dili ve Edebiyâtı Hakkında Araştırmalar**, Kanaat Kitabevi, İstanbul 1934.
————; **Edebiyât Araştırmaları I-II**, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1989.
KUT, A.Turgut; "*Ali Ufkî Bey ve Eserleri Hakkında*", **Mûsıkî Mecmû'ası**, Haziran 1977, sayı:332, s.5-19.
————; Ali Ufkî Bey, **Türkiye Diyânet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, İstanbul 1989, cilt: 2, s.456-457.
NOUR, Rıza; **Revue De Turcologie**, No:1, Paris Février 1931.
————; **Revue De Turcologie**, No:2, Paris, Février 1932.
————; **Revue De Turcologie**, No:7, Paris Février 1937.
NUTKU, Özdemir; **IV. Mehmet'in Edirne Şenliği** ,Türk Târîh Kurumu Basımevi, Ankara 1988.
OĞUZ, M.Öcal; "*Halk Şiiri ve Bülbül Efsânesi*", **Türk Folklor Araştırmaları** (1987), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987, s.61-73.
ORANSAY, Gültekin; **Die Traditionelle Türkische Kunstmusik**, Ankara 1964.
————; "*Türkiye'nin 500 yıllık Küğ Yaşamından Belgeler I-II* " **Mûsıkî Mecmuası**, Haziran Temmuz 1964, sayı: 196-197.
————; "*Dînî Türk Mûsıkîsinde XVII.yy.da kullanılmış makâmlar*" **İlâhiyat Fakültesi Dergisi**, Ankara 1973, c.XIX, s:75-82.
————; "*Santûrcu Ali Ufkî Beğ Konusunda Birkaç Düzeltme* ", **Türk Folklor Araştırmaları**, Ağustos 1976, Sayı: 325, s: 7721-7723.
————; "*Santûrcu Ali Beğ'e Göre XVII.Yüzyıl Ortalarında Osmanlı Sarayında Mûsıkî*", **Birinci Millî Türkoloji Kongresi (İstanbul 6-9 Şubat 1978) Tebliğler**, Kervan Yayınları, İstanbul 1980, s: 517-520.
ÖZALP, Mehmet Nazmi; **Türk Mûsıkîsi Târîhi I-II (Derleme)**, Ankara 1986.
ÖZBEK, Mehmet; **Folklor ve Türkülerimiz**, Otüken Yayınları, İstanbul 1994.
ÖZTELLİ, Cahit; "*Ali Ufkî Karacaoğlan ve İstanbul*", **Türk Folklor Araştırmaları**, Haziran 1969, Sayı:239, s:5308-5310.
————; **Evlerinin Önü (Halk Türküleri)**, Hürriyet Yayınları, İstanbul 1972.

————; *"Ali Ufkî Ağa ve XVII.yy'ın Bilinmeyen Bestecileri"*, **Mûsıkî Mecmuası**, Mart 1976, Sayı:317, s.4-6.
————; *"Mecmû'a-i Sâz ü Söz"*, **Mûsıkî Mecmuası**, Şubat 1977, Sayı:328, s.13-15.
————; *"Ali Ağa'dan Oransay Bey'e"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Kasım 1976, Sayı:328, s:7811-7814.
————; *"XVII. Yüzyıl Aşıklarından Şahinoğlu"*, **Türk Folklor Araştırmaları**, Nisan 1969, Sayı:327, s:5256-5259.
————; **Köroğlu Dadaloğlu Kuloğlu**, (İkinci Baskı) İstanbul 1984.
ÖZTUNA, Yılmaz; **Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi I-II**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990.
————; **Türk Mûsıkîsi Teknik ve Târîh**, İstanbul 1987.
PEKİN,Ersu; *"Evliyâ'dan Ali Ufkî'ye, Dede'den Donizetti'ye Sarayda Mûsıkî "*, **İstanbul**, sayı:13, s.18-22.
POPESCU-JUDETZ, Eugenia; **Dimitrie Candemir-Cartea Ştiintei Muzicii**, Bucureşti 1973.
SANAL, Haydar; **Mehter Mûsıkîsi (Bestekâr Mehterler-Mehter Havaları)**, İstanbul 1964.
————; *"Siyakat Rakamlarının XVII.Yüzyıl Türk Mûsıkîisi Notasyonundaki Yeri ve Bazı Açıklamalar "*, **II.Milletler Arası Türkoloji Kongresi (4-9 Ekim 1976) Tebliğ Özetleri**, s.75-76.
SAY, Ahmet; **Müzik Ansiklopedisi I-IV**, Ankara, 1985.
————; **The Music Makers in Turkey**, Ankara, 1995.

SÖZEL, Vural; **Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi I-II**, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul 1986.
ŞENER, Halil İbrahim *"Ufûkî mi? Ufkî mi?"*, **Mûsıkî Mecmuası**, Haziran 1981, sayı: 180, s.
ŞÜKÜN, Ziya; **Farsça Türkçe Lügat (Gencine-i Güftâr Ferhengi Ziya) I-III**, MEB Devlet Kitapları, İstanbul 1984.
TERZİOĞLU, Arslan; **Helvahâne Defteri ve Topkapı Sarayında Eczacılık**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 1992.
————; *"Saray-ı Hümâyûn'da Teknik Eğitim"* , **Târîh Toplum**, Ekim 1984, sayı: 10, s.50-55.
————; *"Topkapı Sarayındaki Hastanelerin Zaman İçerisindeki Gelişimi"* , **Bifaskop**, 1983, yıl:4 sayı:9.
TİMURTAŞ, Faruk K.; **Osmanlı Türkçesine Giriş I**, İ.Ü Edebiyât Fakültesi Yayınları (7.Baskı), İstanbul 1984.
TUNCER, Hüseyin; **Türk Yurdu Bibliyografyası**, Akademi Kitabevi Yayınlırı, İizmir 1993.
TURA, Yalçın; *"Zarb-ı Fetih Usûlü ve Bu Usûlle Bestelenmiş Peşrevler Hakkında"*, **Birinci Millî Türkoloji Kongresi (İstanbul 6-9 Şubat 1978) Tebliğler**, Kervan Yayınları, İstanbul 1980, s: 541-553.
TÜRKMEN, Fikret; *"Köroğlu Hikâyelerinin Yayılma Sahaları ve Menşe Meselesi"*, **Türk Dili ve Edebiyâtı Araştırmaları Dergisi IV**, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir 1985, s.9-19.

————; "*Köroğlu Hikâyelerinin Anadolu ve Türkmen Varyantları*", **Türk Dili ve Edebiyâtı Araştırmaları Dergisi V**, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir 1989, s.7-12.

ULUÇAY, M.Çağatay; "*Mecmua-i Sâz ü Söz*", **Türk Mûsıkîsi Dergisi**, Aralık 1948, Sayı: 14, s:4,24.

————; "*Mehterhâne ve Sazendelere Dair Birkaç Vesika*", **Mûsıkî Mecmuası**, 1 Kasım 1951, Sayı:45, s:20-24.

ULUDAĞ, Osman Şevki; "*Cenkname*", **Mûsıkî Mecmuası**, 1 Nisan 1953, Sayı:62, s:57-59

ULUDEMİR, Muammer; "*Beklenen Mektup* ", **Mûsıkî Mecmuası**, Ağustos 1981, Sayı: 382, s: 16-19.

————; "*Mecmua-i Sâz ü Söz'de Usûller*", **Mûsıkî Mecmuası**, Mart 1985, Sayı: 408, s: 12-14.

————; "*Mecmua-i Sâz ü Söz'de Anahtar ve Arızalar* ", **Mûsıkî Mecmuası**, Haziran 1986, Sayı: 413, s: 16-19.

ULUDEMİR, Muammer; "*Mecmua-i Sâz ü Söz'deki Notalar*", **Türk Müziği Yazıları**, Haz:Onur Akdoğu, İzmir 1987, s. 24-28.

————; **Mecmua-i Sâz ü Söz Hakkında Bildiriler**, İzmir 1989.

UNAT, Faik Reşit; **Hicrî Târîhleri Milâdî Târîhe Çevirme Kılavuzu**, Türk Târîh Kurumu Yayınları, Ankara 1994.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; "*Osmanlılar Zamanında Saraylarda Mûsıkî Hayâtı*" , **Belleten**, yıl:1977 c.41, Sayı: 161-164, s:79-114

YAKIT, İsmail; **Türk İslam Kültüründe Ebced Hesabı ve Târîh Düşürme**, Ötüken Yayınları, İstanbul 1992.

ZOBU, Vasfi Rıza; "*Türk Mûsıkîsi İçin Emsalsiz Bir Keşif*" **Cumhuriyet Gazetesi**, 31.10.

————; "*Kıymetli Sahne San'atkarı Vasfi Rıza Zobu'nun Londra'daki Tetkiklerinden (İktibaslar)*, **Türk Mûsıkîsi Dergisi**, Kasım 1950, Sayı: 35, s:5-6, 24.